Stadsfullmäktiges
i
Västerås
Protokoll
och
Handlingar
1929

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

PROTOKOLL

OCH

HANDLINGAR

FÖR

ÅR 1929

Tryckt å Wilh. Nybergs Boktr., Västerås 1929.
Bokbinderiarbetet utfört av N. G. Nilssons Bokbinderi, Sturegatan 3, Västerås.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929.

REGISTER.

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
A.-Bol. Arbetarebostäder, förnyelse av borgen å lån ur pensionsförsäkringsfonden	48	
Allmänna läroverket, högre, anslag till terminsavgifter	203	645
Allmänna läroverket, högre, val av ytterligare en revisor i byggnadsfondens räkenskaper	62, 75	
Allmänna läroverket, högre, villkoren för flickors tillträde till	62, 75, 92	
Allm. Sv. El. A.-B., försäljning till bolaget av kreatursmarknadsplatsen m. m.	62, 85	315
Arbetareinstitutet, anslag till biblioteksverksamheten	203	575, 645
Arbetareinstitutet, anslag till föreläsningsverksamheten	55	
Arbetarnes bildningsförbund, anslag till	208	658, 673
Arbetsförmedlingen, anslag till	208	657
Arbetsförmedlingen, val av revisorssuppleant av räkenskaperna för år 1929	105	
Arbetsförmedlingen, revision av räkenskaperna för år 1928	55	
Arbetsstugan, anslag till	208	656
Arbetslöshetskommittén, val av ledamot i	105	
Arosgården, anslag till	208	657
Avloppsledning i Malmabergsgatan, gäldande av kostnad för	88	332
Badhusen, budget för år 1930	205	521, 538, 617, 618, 652, 709, 734
Badhusstyrelsen, årsberättelse för 1928	40	107
Barnavården, budget för år 1930	202	516, 536, 558, 643, 694, 731
Barnavården, omorganisation av barnavårdsverksamheten	119	
Barnhemmet, anslag till	208	657

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Barnkrubban, anslag till	208	656
Begagnade föremål, tillstånd för Karl Joh. Andersson-Ekberg att idka handel med	181	
Begagnade föremål, tillstånd för L. W. Karlsson att idka handel med	113	
Begagnande föremål, tillstånd för Joh. Albin Lager att idka handel med	14	
Beklädnadsförmån för år 1930, för en del av stadens befattningshavare, värdesättning av	183	
Beredningsutskott, val av	2, 106	
Bibliotek, folk- och lands-, utredning om upprättande av	37, 47	
Biblioteksbyggnad, avsättning av nöjesskattemedel för åstadkommande av	114	
Borgen för A.-B. Arbetarebostäder, förnyelse av	48	
Borgmästarebefattningen i staden, anstånd med återbesättande av	80, 103	368
Borgmästarebefattningen, ny lönestat för	90, 118	356, 416
Borgås udde, upphörande av Västerås' och Köpings städers disposition av	116	407
Bostadsbrist, åtgärder i anledning av	8, 14, 89	339
Bostadsförmedling, redogörelse över verksamheten	37	
Bostadslån, förmedling av från statens bostadslånefond	102	366
Brand- och polisstationen, ombyggnad av värmeledningen inom	54, 206	176, 653
Brand- och polisstationen, en del installations- och reparationsarbeten samt tillbyggnadsarbeten i	71, 87, 206	199, 327, 653
Brandberedskap från I. flygkåren	120, 178	
Brandchefen, årsberättelse, för 1928	39	95
Brandkåren, värdesättning för år 1930 av personalens tjänstebeklädnadsförmån	183	
Brandstyrelsen, meddelande om val av ordförande i	10	
Brandsynesakkunnig, val av	9	
Brandverket, pension till brandchefen A. Danielsson	184	
Brandväsendet, budget för år 1930	206	{521, 539, 625, 653, 712, 735
Broar, omläggning av däcket å Skerikesbron	86	
Budget för år 1930	201	513, 687
Budget för år 1930, Beredningsutskottets betänkande		673
Budget för år 1930, Drätselkammarens betänkande		641
Budget, kyrkans, för år 1930		763
Budget för år 1930, register		767
Byggnadschefen, anslag för bilhållning	25	45
Byggnadsnämnden, budget för år 1930	207	{530; 545, 639, 656, 724, 741

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Byggnadsordningen, tilläggsbestämmelse i	177	
Bårhus, anordnande av	72	200
Djuphamnen, avtal för tryggande av utvidgning av	62, 85	315
Djuphamnen, uppförande av en byggnad för hamnarbetarne vid (väntrum m. m.)	72	203
Djuphamnen, särskilda utlastningsanordningar för malm vid	85	309
Drätselkammaren, meddelande om val av ordförande i ..	10	
Drätselkammaren, räkenskapsberättelse för 1928	51	131
Drätselkammaren, pension åt f. arbetsförmannen A. Hallström	30, 92	51
Drätselkammaren, pension åt f. stadsbokhållaren Hj. Södergrens änka	29, 92	49
Dyrtidstillägg till en del pensionstagare m. fl. för år 1930	184	
Elektricitetsverket, överförande av en del av elektricitetsverkets distribution från likström till växelström	41	125
Elektriska- och vattenavgifter, extra rabatt å, till gamla lasarettet och epidemisjukhuset	95, 108	
Epidemisjukhuset, extra rabatt å vatten- och elektriska avgifter till	95, 108	
Epidemisjukhuset, försäljning därav till landstinget	95, 108	
Exekutionsväsendet, indragning av en exekutionsbetjäntbefattning	111	373
Fastigheter, förvärv av hyttfastigheten i Västerås	88	333
Fastigheter, reparation av fattigvårdens fastighet å Jakobsberg	87	330
Fastigheter, reparation av Sundinska huset	55	654
Fastighetshandel, inlösen av fastigheten N:o 77 a södra kv.	22	33
Fastighetshandel, inlösen av fastigheten N:o 87 västra kv.	117	413
Fastighetshandel, inlösen av N:o 97 västra kv.	179	
Fastighetshandel, försäljning av epidemisjukhuset till landstinget	95, 108	
Fastighetshandel, försäljning av kreatursmarknadsplatsen till ASEA	62, 85	315

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Fastighetshandel, försäljning av lägenheten Granneborg	113	401
Fastighetshandel, försäljning av tomter inom staden tillhörig del av regementsområdet	112, 116	400, 406
Fastighetshandel, försäljning av tomter vid Stohagsvägen	73	
Fastighetshandel, försäljning av staden tillhörig mark inom kv. Fjolner	113	402
Fastighetshandel, försäljning av ett mindre område av Borgmästarevreten att tilläggas tomten N:o 7 Bengt	55	
Fastighetshandel, försäljning av mark vid Köpingsvägen att tilläggas hörntomt vid Annedalsgatan	117	
Fastighetshandel, försäljning av mark vid Persbobäcken för reglering av tomten N:o 9 Gustafsborg	106	
Fastighetshandel, byte av mark för reglering av kv. Olga	118	414
Fastighetshandel, förvärv av gatumark av lägenheten Almelund	56	
Fastighetshandel, förvärv av mark av Hammarby egendom för järnvägsområde	62, 85	315
Fattigvården, budget för år 1930	201, 209	516, 536, 547, 552, 642, 660, 690, 730
Fattigvården, reparation av fastighet å Jakobsberg	87	330
Fattigvårdens ålderdomshem, uppförande på fast stat av kokerske- och tvättföreståndarinnebefattningarne	131	238, 422, 429
Fattigvårdens ålderdomshem, gäldande av kostnad för inventarieanskaffning i huvudbyggnaden	201	643
Fattigvårdens ålderdomshem, anläggande av vattenfilter vid	118	415
Fattigvårdens ålderdomshem, anordnande av bårhus vid	72	200
Fattigvårdsbyrån, inrättande av en kvinnlig kontorsbiträdestjänst av II klass å	131	239
Fattigvårdsstyrelsen, årsberättelse för 1928	69, 71	181
Folkets Park, understöd till teaterverksamheten i form av restituerad nöjesskatt	178	665
Folkskolan, tillbyggnad av Hammarby skola	11, 202	11, 561, 643
Folkskolan, anskaffning av filtrerapparat	202	560, 643
Folkskolan, inrättande av en ny e. o. folkskollärarinnetjänst	24	41
Folkskolan, tilläggspension åt folkskollärarinnan Anna Emilia Eriksson	28, 92	
Folkskolan, tilläggspension åt f. småskollärarinnan Anna Ch. Lennmalm	68, 75, 93	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Folkskolan, tilläggspension åt folkskollärarinnan Maria Svanbom	10, 28, 92	
Folkskolan, tilläggspension till slöjdlärarinnan Emma Wahlbeck	6, 49	
Folkskolan, lönebestämmelser för folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal	174, 181	493
Folkskolan, provisorisk löneförbättring åt övningslärare	90	358
Folkskolan, anslag till studieresor och fortbildningskurser för folkskolans lärare	202	563, 644
Folkskolan, undervisning åt hörselsvaga barn	202	562, 644
Folkskolan, arvode till skoltandläkaren	134	
Folkskolan, budget för år 1930	202	517, 536, 560, 564, 643, 695, 731
Fonder, bidrag ur Torngrenska fonden till vårdhemmet för kroniskt sjuka och konvalescenter	95, 108	
Flygkåren, I., brandberedskap från	120, 178	
Flygkåren, I., tidpunkten för förläggningen till Västerås	92	
Fågellivet i Svartån, skydd för	18, 91, 103	369
Försäljning av Epidemisjukhuset till landstinget	95, 108	
Försäljning av lägenheten Granneborg	113	401
Försäljning av kreatursmarknadsplatsen till A. S. E. A.	62, 85	315
Försäljning av ett mindre område av Borgmästarevreten att tilläggas tomten N:o 7 Bengt	55	
Försäljning av mark att tilläggas hörntomt vid Annedalsgatan	117	
Försäljning av staden tillhörig mark inom kv. Fjolner	113	402
Försäljning av mark vid Persbobäcken för reglering av tomten N:o 9 Gustafsborg	106	
Försäljning av tomter vid Stohagsvägen	73	
Försäljning av tomter inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet	112, 116	400, 406
Församlingshus, lokaler för stadskommunens behov i	54	179
Förslagsanslaget för år 1930	210	532, 660, 726
Gasverket, ångpannereserv och apparatanläggningar m. m.	205	599, 651
Gasverket, rabatt å gaspriser för större förbrukare	209	597, 661, 674
Gasverket, uppförande av befattningarne som gasverkseldare på fast stat	132	241, 424
Gator, upptagande i stadsplanen av den s. k. Klockaregatan	21, 49, 59, 93	23
Gator, namnsättning å, inom Kvarnbrovreten	77, 86, 102	326, 367

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Gator, borttagande ur stadsplanen av en del av Kungsängsgatan	62, 85, 89	315, 335
Gator, omläggning av en del av Malmabergsgatan	72	202
Gator, anslag till färdigställande av (Lantvärnsgatan, Stohagsvägen och Hemdalsvägen, Persbobäckens överbyggande)	209	659
Gator, överbyggande av Persbobäcken i Östra Ringvägen	103, 209	659
Gator, förvärv av mark av lägenheten Almelund att ingå i Almelundsvägen	56	
Gator, övertagande av gatumark från egendomen Malmaberg	56	
Gator, försättande av en del gatusträckningar utom stadsplanen i trafikvärdigt skick	109	
Gatuarbeten, anslag för 1930	203	646, 661, 706, 733
Gasledningsnätet, omläggning och nyanläggning av vissa delar	41, 205	120, 599, 651
Gatubelysningen, utökning av	204	609, 648, 673
Gatubelysning i vägen över järnvägsspåret invid Lillån	4	1
Grustaget, särskild budget för	206	623, 653, 712, 735
Gustaf Wahlbäcks gåfva, val av ny ledamot i bestyrelsen för	106	
Gymnastikföreningen, anslag till	208	658
Hamnarne, budget för år 1930	204	520, 537, 588, 650, 753
Hamnavgifter, taxa å	4, 175	
Hamntaxan, sänkning i rör. automobiler	31	
Hamnpaviljongen, gäldande av kostnad för tillbyggnad	206	654
Hamnstyrelsen, meddelande om val av ordförande i	10	
Hamnstyrelsen, val av ny ledamot i	17, 31	
Hundskatt, bestämmande av	210	662
Hyttan, förvärv av	88	333
Hälso- och sjukvård, budget för år 1930	203	518, 537, 579, 580, 646, 703, 733
Hälsovårdsnämnden, meddelande om val av ordförande i	10	
Hälsovårdsnämnden, årsberättelse för 1928	39	57
Hälsovårdsväsendet, arvode till läkaren vid könspoliklniken	91	
Högre allmänna läroverket, anslag till terminsavgifter	203	645

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Högre allmänna läroverket, val av ledamöter i lokalstyrelsen	4, 15	
Högre allmänna läroverket, val av ytterligare en revisor i byggnadsfondens räkenskaper	62, 75	
Högre allmänna läroverket, villkoren för flickors tillträde till	62, 75, 92	
Idrottsplatsen, nya, fortsatt anslag till iordningställande av	112	398
Inkomst- och utgiftsstat för år 1930	201	513, 687
Inkomst- och utgiftsstat för år 1930, Beredningsutskottets betänkande		673
Inkomst- och utgiftsstat för år 1930, Drätselkammarens betänkande		641
Inkorporering av en del av Boberga från Dingtuna socken	42	127
Järnvägen, ny tågförbindelse med Örebro	68	
Järnvägen, skenfri landsvägskorsning vid Långängskrogen	16	
Järnvägsområdet, förvärv av mark av Hammarby egendom för ev. utvidgning av	62, 85	315
Kallbadhuset, reparation av vågbrytaren	12	14
Karlslund, ålderdomshemmet, anordnande av bårhus vid	72	200
Karlslund, ålderdomshemmet, gäldande av kostnad för inventarieanskaffning i huvudbyggnaden	201	643
Karlslund, ålderdomshemmet, anläggande av vattenfilter vid	118	415
Karlslund, ålderdomshemmet, inköp av kombinerad last- och personautomobil	201	551, 642
Karlslund, ålderdomshemmet, inköp av böcker till biblioteket	201	549, 642
Karlslund, ålderdomshemmet, uppförande på fast stat av kokerske- och tvättföreståndarinnebefattningarne	131	238, 422, 429
Karlslund, ålderdomshemmet, uttalande beträffande lönerna till biträdena vid	131	238, 422, 429
Klockaregatan, upptagande av densamma i stadsplanen	21, 49, 59, 93	23
Kommunala förtroendeuppdrag, avsägelse från ledamotskap från	82	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Kommunalt pensionstillskott, tillämpning av bestämmelserna	17	
Kyrkan, budget för år 1930		763
Könspolikliniken, arvode till läkaren vid	91	
Köp av fastigheten N:o 77 a södra kv	22	33
Köp av fastigheten N:o 87 västra kv	117	413
Köp av fastigheten N:o 97 västra kv	179	
Köp av hyttfastigheten i Västerås	88	333
Köp av gatumark av lägenheten Almelund	56	
Köp av mark av Hammarby egendom för järnvägsområde	62, 85	315
Lagfart, åtgärder för rättelse av, rör. regementsområdet	12	15
Landstinget, överlåtelse av gamla lasarettets område till	95, 108	
Landstinget, försäljning till, av epidemisjukhusfastigheten	95, 108	
Lantegendomsnämnden, budget för år 1930	205, 206, 209, 210	520, 523, 538, 541, 611, 612, 651, 654, 661, 662, 758
Lasarettet, gamla, utnyttjande därav till hem för kroniskt sjuka och konvalescenter; överlåtelse till landstinget av gamla lasarettets område; bidrag till vårdhemmet ur Torngrenska fonden; extra rabatt på vatten och elektriska avgifter till gamla lasarettet	95, 108	
Ledningar, allmänna, anslutningsavgifter för år 1929	24	40
Ledningar, omläggning och nyanläggning av vissa delar av gasledningsnätet samt av en del vatten- och avloppsledningar	41, 205	120, 599, 651
Ledningar, gäldande av kostnad för avloppsledning i Malmabergsgatan	88	332
Ledningar, fyllnadsanslag för ledningar inom byggnadsområdet Hemdal	205	598, 652
Ledningar, fyllnadsanslag för diverse ledningsanläggningar 1929	205	598, 652
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas, utdragning av i en del av Stohagsvägen och närliggande gator	73	205
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas- i vissa delar av Malmabergsgatan, utsträckning av	40	115
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas- i Norra Ringvägen och Karlsgatan, utsträckning av	40	118
Ledningar, diverse nyanläggningar för 1930	205	600, 652
Lån, tillfälliga, upptagande av	13	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Lån, förnyelse av borgen för A.-Bol. Arbetarebostäder ..	48	
Lån, ur statens bostadslånefond	102	366
Lån, för bostadsändamål, ur statens bostadslånefond, tillstånd att upptaga	36	
Läroverket, högre allmänna, val av ledamöter i lokalstyrelsen	4, 15	
Lönebestämmelser för folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal	174, 181	493
Löneförbättring, provisorisk, åt folkskolans övningslärare	90	358
Lönereglering, förbättrade löneförmåner för folkskolans lärarepersonal	174, 181	493
Lönestat, ny, för borgmästarebefattningen	90, 118	356, 416
Lönestat, ny, för stadens befattningshavare	49, 84, 129	229, 421
Lösningsrätt till fastigheten N:o 15 kv. Norna	187	
Magistraten, anstånd med återbesättande av borgmästarebefattningen i staden	80, 103	368
Magistraten, ny lönestat för borgmästarebefattningen ..	90, 118	356, 416
Magistraten och Rådhusrätten, anslag till vikariat	5	8
Malma, tilläggsanslag för omläggning av de elektriska ledningarne vid	42, 206	126, 654
Mantalsskrivningsort för Sigrid Viktoria Bohlin	93	
Mantalsskrivningsort för Märta Helena Johansson	9	
Mantalsskrivningsort för Hilding Karl Herman Karlsson	114	
Mantalsskrivningsort för Mauritz Gustaf Persson	9	
Mantalsskrivningsort för Landskamreraren A. Rudberg	68, 108	
Mantalsskrivningsort för Anna Vilhelmina Tilja	9	
Markbyte för reglering av kv. Olga	118	414
Marknadsplatsen, försäljning av till ASEA	62, 85	315
Markförsäljning inom Borgmästarevreten att tilläggas tomten N:o 7 Bengt	55	
Markförsäljning i och för reglering av tomten N:o 9 Gustafsborg	106	
Markförsäljning vid Köpingsvägen att tilläggas hörntomt vid Annedalsgatan	117	
Markförvärv av Hammarby egendom för järnvägsområde	62, 85	315
Markförvärv av lägenheten Almelund för gata	56	
Markförvärv, övertagande av gatumark från egendomen Malmaberg	56	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Markupplåtelse i Stallhagen, för byggande av tennishall	69	
Minnesord efter Borgmästare Karlsson	79	
Mjölkvecka, anslag till	4	4
Musikverksamhet, anslag till	208	657
Natthärberget, anslag till	208	657
Naturaförmåner, för stadens befattningshavare för år 1930, värdesättning av	183	
Nordanby, tilläggsanslag för omläggning av de elektriska ledningarne vid	42, 206	126, 654
Nykterhetsnämnden, anslag till	208	658
Nykterhetsnämnden, årsberättelse för 1928	40	112
Nödhjälpsarbeten, anslag för färdigställande av	209	659
Nöjesskatt, avsättning av för åstadkommande av en biblioteksbyggnad	114	
Nöjesskatt, understöd till Folkets Parks teaterverksamhet i form av restituerad nöjesskatt	178	665
Pension åt f. renhållningsarbetaren Emanuel Andersson	30, 92	53
Pension till brandchefen A. Danielsson	184	
Pension åt f. arbetsförmannen A. Hallström	30, 92	51
Pension åt f. kontorsbiträdet Sigfr. Johanssons änka	30	55
Pension åt f. fattiggårdsföreståndaren C. A. Larssons änka	29, 92	47
Pension åt f. stadsbokhållaren Hj. Södergrens änka	29, 92	49
Pension, tilläggs-, åt folkskollärarinnan Anna Emilia Eriksson	28, 92	
Pension, tilläggs-, åt f. småskollärarinnan Anna Ch. Lennmalm	68, 75, 93	
Pension, tilläggs-, åt folkskollärarinnan Maria Svanbom	10, 28, 92	
Pension, tilläggs-, åt slöjdlärarinnan Emma Wahlbeck	6, 49	
Pensionering av stadens befattningshavare	84, 156, 168	263, 483
Pensionering av stadens arbetare	84	295
Pensionsförsäkringen, allmänna, tillämpning av bestämmelserna om kommunalt pensionstillskott	17	
Pensionsnämnden för f. S:t Ilians socken, val av ledamot i	67	
Pensionärshem, byggande av	19, 52	169
Persbobäcken, fortsatt överbyggande av i Östra Ringvägen	103, 209	659

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Pilsnerdricka, tillstånd för Olga Maria Adamsson att utskänka	26	
Pilsnerdricka, tillstånd för S. Ahlgren att flytta pilsnerdricksförsäljning till annan lokal	108	
Pilsnerdricka, tillstånd för Ellen Matilda Ericsson att utskänka	46	
Pilsnerdricka, tillstånd för Hilma Maria Ericsson att utskänka	47	
Pilsnerdricka, tillstånd för Anna Gustafsson att utskänka	44	
Pilsnerdricka, tillstånd för Cecilia Ivarsson att utskänka	28	
Pilsnerdricka, tillstånd för Maria Johansson att utskänka	27	
Pilsnerdricka, tillstånd för Frida Lundquist och Agnes Jonsson att utskänka å Östra holmen	60	
Pilsnerdricka, tillstånd för Ida Nilsson att utskänka	61	
Pilsnerdricka, tillstånd för Sigurd Nord att försälja	91, 107	
Pilsnerdricka, tillstånd för Fru Agnes Maria Nordfeldt att utskänka	43, 45	
Pilsnerdricka, tillstånd för Hilma Olsson att utskänka	27	
Pilsnerdricka, tillstånd för Maria Teresia Pettersson att utskänka	61	
Pilsnerdricka, tillstånd för Greta Schubert att utskänka	28	
Pilsnerdricka, tillstånd för Olga Maria Sedell att utskänka	43, 45	
Pilsnerdricka, tillstånd för Selma Ingeborg Sevelius att utskänka	42, 44	
Pilsnerdricka, tillstånd för Helena Sohlström att utskänka	45, 106	
Pilsnerdricka, tillstånd för Judit Sjödin att utskänka	6, 25	
Pilsnerdricka, tillstånd för R. Wennerström att utskänka	26	
Pilsnerdricka, tillstånd för Emma Åberg att utskänka	126	
Planteringarne, inköp av gräsklippningsmaskin för	88	331
Planteringar, budget för år 1930	203	519, 537, 584, 647, 661, 673, 707, 732
Polisen, detektiva, anslag till viss utredning i ett brottmål	15	20
Polisen, inrättande av en överkonstapelstjänst och indragning av inspektionskonstapelstjänster	207	633, 656
Polisen, beklädnadsförmån för kriminalöverkonstapeln, kriminalkonstaplarne och överkonstaplarne	56, 132	243, 425, 460

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Poliskåren, värdesättning för år 1930 av personalens tjänstebeklädnadsförmån	183	
Polis- och brandstation, ombyggnad av värmeledningen inom	54, 206	176, 653
Polis- och brandstationen, en del installations- och reparationsarbeten samt tillbyggnadsarbeten i	71, 87, 206	199, 327, 653
Polisnämnden, val av suppleant i	105	
Polisväsendet, budget för år 1930	207	528, 544, 633, 634, 655, 720, 741
Propagandafilm, från Västerås, anslag till	87	328
Publikation över svenska kommunalförhållanden, rekvisition av	17	
Regementet, Kungl. Västm., uppgörelse med Kronan i anledning av indragning av	68	
Regementsområdet, åtgärder för rättelse av felaktig lagfart	12	15
Renhållningsverket, värdesättning för år 1930 av personalens tjänstebeklädnadsförmån	183	
Renhållningsverket, pension åt f. renhållningsarbetaren Emanuel Andersson	30, 92	53
Revision av stadens räkenskaper för år 1928	101	361
Revision av arbetsförmedlingens räkenskaper för år 1928	55	
Revision av Västerås stads anstalters för yrkesundervisning räkenskaper för åren 1926 och 1927	124	
Revision av Strömsholms vågs räkenskaper för år 1928	51	167
Revisionskontroll över statsbidrag, yttrande över förslag till bestämmelser om	23	35
Rådhusrätten, anstånd med återbesättande av borgmästarebefattningen	80, 103	368
Rådhusrätten, ny lönestat för borgmästarebefattningen	90, 118	356, 416
Rådhusrätten och Magistraten, anslag till vikariat	5	8
Rättegång mot staden i följd av olycksfall vid djuphamnen	69, 78	
Rättegångsreformen, genomförande av	15, 24	42
Sjukkasseverksamheten, anslag till	208	657
Sjukkassornas fortsättningskassa, val av ledamot i styrelsen för	9	
Sjuksköterskeföreningen, anslag till	208	658
Skerikesbron, omläggning av däcket å	86	
Skogsaccis, för år 1929, fastställande av	119	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Tomter, försäljning av mark vid Persbobäcken för reglering av tomten N:o 9 Gustafsborg	106	
Tomter, försäljning av ett mindre område av Borgmästarevreten att tilläggas tomten N:o 7 Bengt	55	
Tomter, försäljning av, inom staden tillhörig del av regementsområdet	112, 116	400, 406
Tomter, försäljning av mark att tilläggas hörntomt vid Annedalsgatan	117	
Tomtförsäljning inom kv. Fjolner	113	402
Tomtindelning av kv. Olga	5, 113	6
Tomträtt, revision av gällande bestämmelser om	6	
Trafikkommittén, val av ny ledamot i	17, 31	
Tuberkulosföreningen, anslag till	203	646
Tullhuset, anordnande av värmeledning och w. c.	12	17
Utgifts- och inkomststat för år 1930	201	513, 687
Utgifts- och inkomststat för år 1930, Beredningsutskottets betänkande		673
Utgifts- och inkomststat för år 1930, Drätselkammarens betänkande		641
Utställningen 1929, utbetalning av garantibelopp för	180	
Uttaxeringen för år 1930	210	545, 663, 664, 674, 742
Understöd ur Sundinska fonden åt änkefru I. Hedman	23	
Val av kommunala förtroendemän	2, 4, 9, 14, 15, 17, 31, 62, 67, 75, 105, 106, 187—201	675
Val av ledamot i Arbetslöshetskommittén	105	
Val av Beredningsutskott	2, 106	
Val av ny ledamot i Bestyrelsen för Gustaf Wahlbäcks gåva	106	
Val av ledamöter i kommittén för utredning om åtgärder i anledning av i staden rådande bostadsknapphet	8, 14	
Val av sakkunnig vid brandsyn	9	
Val av ny ledamot i Hamnstyrelsen	17, 31	
Val av ledamöter i lokalstyrelsen för högre allmänna läroverket	4, 15	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Skollovskolonier, anslag till	208	658
Skoltandläkaren, arvode till	134	248
Slakthus, kommunalt, uppförande av	115	403
Slumstationen, anslag till	208	657
Sparvboet, anslag till	208	657
Sportelsystemet, utredning om	130	
Stadsplanen, ändring i, rörande kv. Norna	37	
Stadsplanen, ändring i, rör. kv. Olga samt tomtindelning av detta kvarter	5, 113	6
Stadsplanen, upptagande däri av den s. k. Klockaregatan	21, 49, 59, 93	23
Stadsplanen, borttagande av en del av Kungsängsgatan ur	62, 85, 89	315, 335
Stadsfullmäktige, val av ordförande och vice ordförande	2	
Stadsfullmäktige, val av ny ledamot i	3, 83	
Stadsfullmäktige, avsägelse av ledamotskap i	82	
Statsbidrag, yttrande över förslag till åtgärd för kontroll över	23	35
Stenkross, inköp av	23	34
Sundinska fonderna, understödstagare ur	91	
Sundinska fonden, understöd åt änkefru I. Hedman	23	
Strömsholms våg, upphörande av Västerås' och Köpings städers disposition av	116	407
Strömsholms våg, räkenskaps- och revisionsberättelse för år 1928	51	167
Taxa å hamnavgifter	4, 175	
Taxa-, hamn-, sänkning i rör. automobiler	31	
Taxeringsarbetet, anslag till	209	658
Taxeringsnämnden, val av ledamot i 1:sta distriktet	31	
Teatern, understöd till	179	668
Tekniska skolan, revision av Västerås stads anstalters för yrkesundervisning räkenskaper för åren 1926 och 1927	124	
Tekniska skolan, budget för år 1930	203	518, 577, 578, 645, 744
Telefon, nedsättning i taxan för samtal till Stockholm	10, 13, 85	18, 305
Tennishall, upplåtelse av mark i Stallhagen för byggande av	69	
Tivoliplatsen, stadsplaneändring vid	62, 85, 89	315, 335
Tivoliplatsen, försäljning av till ASEA	62, 85	315
Tjänstebefattning, förberedande åtgärd vid återbesättande av	90	360
Tomter, försäljning av, vid Stohagsvägen	73	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Val av ytterligare en revisor av läroverkets byggnadsfonds räkenskaper	62, 75	
Val av ledamot i Pensionsnämnden för f. S:t Ilians socken	67	
Val av suppleant i Polisnämnden	105	
Val av ordförande och vice ordförande i Stadsfullmäktige	2	
Val av ny ledamot i Stadsfullmäktige	3, 83	
Val av revisorssuppleant av stadens räkenskaper för år 1929	105	
Val av ledamot i 1:sta distriktets taxeringsnämnd	31	
Val av ny ledamot i Trafikkommittén	17, 31	
Val av huvudman i Västerås stads sparbank	105	
Val av revisorssuppleant av Västm. läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1929	105	
Val av ledamot i styrelsen för Västerås sjukkassors fortsättningskassa	9	
Vatten-, avlopps-, gas- och elektriska ledningar, anslutningsavgifter för år 1929	24	40
Vatten-, avlopps- och gasledningar, fyllnadsanslag för diverse ledningsanläggningar år 1929	205	598, 652
Vatten-, avlopps- och gasledningar, fyllnadsanslag för ledningar inom byggnadsområdet Hemdal	205	598, 652
Vatten- och avloppsledningar, vissa nyanläggningar i samband med omläggning av en del av gasledningsnätet	41, 205	120, 599, 651
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Norra Ringvägen och Karlsgatan	40	118
Vatten-, avlopps- och gasledningar i vissa delar av Malmabergsgatan, utsträckning av	40	115
Vatten-, avlopps- och gasledningar, i en del av Stohagsvägen och närliggande gator, utdragning av	73	205
Vatten-, avlopps- och gasledningar, diverse nyanläggningar för år 1930	205	600, 652
Vatten-, gas- och elektricitetsverken, pension åt f. kontorsbiträdet Sigfr. Johanssons änka	30	55
Vatten-, gas- och elektricitetsverken, budget för år 1930	204, 205, 209	520, 538, 596, 601, 649, 651, 661, 673, 674, 745
Vatten- och elektriska avgifter, extra rabatt till gamla lasarettet och epidemisjukhuset	95, 108	
Vatten- och Gasverksstyrelsen, meddelande om val av ordförande i	10	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Vatten- och Gasverksstyrelsen, årsberättelse för 1928 ..	73	209
W. C.-avgifter, nedsättning i	204	
Vågbrytaren utanför kallbadhuset, reparation av	12	14
Vårdhem för kroniskt sjuka och konvalescenter, utnyttjande av gamla lasarettet till	95, 108	
Vårdhemmet för kroniskt sjuka och konvalescenter, bidrag till, ur Torngrenska fonden	95, 108	
Vägar, ändring av vägdelningen inom staden	86	320
Vägar, ändrade grunder för utgörande av vägunderhållsskyldigheten i staden	32	
Vägar, nya grunder för utgörande av väghållningsskyldigheten inom städerna	74	
Vägar, gäldande av kostnad för ombyggnad av Skultunavägen	209	659
Vägar, skenfri landsvägskorsning med järnvägen vid Långängskrogen	16	
Vägar, anslag till underhåll och nyanläggningar m. m. för 1930	203	647, 661, 707, 733
Västerås stads sparbank, val av huvudman i	105	
Västerås Teater A.-Bol., understöd till	179	668
Västeråsutställningen, utbetalning av garantibelopp för..	180	
Västmanlands läns sjuksköterskeförening, anslag till	208	658
Västm. Regemente, uppgörelse med Kronan i anledning av indragning av	68	
Yttrande över förslag till åtgärd för kontroll över inkomna statsbidrag	23	35
Ålderdomshemmet Karlslund, gäldande av kostnad för inventarieanskaffning i huvudbyggnaden	201	643
Ålderdomshemmet Karlslund, anordnande av bårhus vid	72	200
Ålderdomshemmet Karlslund, anläggning av vattenfilter vid	118	415
Ålderdomshemmet Karlslund, inköp av kombinerad last- och personautomobil	201	551, 642
Ålderdomshemmet Karlslund, inköp av böcker till biblioteket	201	549, 642
Ålderdomshemmet Karlslund, pension åt f. fattiggårdsföreståndaren C. A. Larssons änka	29, 92	47

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Ålderdomshemmet Karlslund, uppförande på fast stat av kokerske- och tvättföreståndarinnebefattningarne ...	131	238, 422, 429
Ålderdomshemmet Karlslund, uttalande beträffande lönerna till biträdena vid	131	238, 422, 429
Årsberättelse, Badhusstyrelsens, för 1928	40	107
Årsberättelse, brandchefens, för 1928	39	95
Årsberättelse, Drätselkammarens, för 1928	51	131
Årsberättelse, Fattigvårdsstyrelsens, för 1928	69, 71	181
Årsberättelse, Hamnstyrelsens för Strömsholms våg, för 1928	51	167
Årsberättelse, Hälsovårdsnämndens, för 1928	39	57
Årsberättelse, Nykterhetsnämndens, för 1928	40	112
Årsberättelse, Vatten- och Gasverksstyrelsens, för 1928	73	209

PROTOKOLL

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

PROTOKOLL

ÅR 1929

VÄSTERÅS 1930
WILH. NYBERGS BOKTRYCKERI

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 2 Januari 1929.

Närvarande: Direktören Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Domprosten Fredr. Fåhræus, Tapetseraren Carl Bäckman, Köpmannen Carl Hedberg, Förmannen J. Andersson, Byggmästaren Axel Hammer, Ingeniören P. Hiersemann, Folkskolläraren G. Leontein, Fru Ida Grönberg, Arbetsförmedlingsföreståndaren Karl Johansson, Rektorn Hj. Thyresson, Sjukbesökaren Einar Keijser, Metallarbetaren O. Håvberg, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, Förmannen E. A. Westholm, Överingeniören O. Hellman, Byggmästaren F. Eklund, Träarbetaren Gust. Sund, Tubdragaren K. Engdahl, Hamnarbetaren K. Hellström, Lokomotivföraren Oskar Dahrné, Överingeniören R. Liljeblad, Fru Agnes Söderquist, Järnarbetaren Josef Widén, Vaktmästaren Einar Gelin, Ritsaren Edvin Andersson, Kaptenen G. Robsahm, Redaktören Hj. Nelson, Plåtslagaren C. F. Larsson, Folkskoleinspektören Em. Granér, Skorstensfejaremästaren C. W. Karlsson, Förste Postiljonen E. L. Östlund, Valsaren Karl Aug. Berg, Expeditören Bror Lindberg och Handelsträdgårdsmästaren Elow Eriksson.

Frånvarande med godkänt förfall voro Brandchefen A. Danielsson, Direktören E. Falk, Redaktören And. Pers, Svarvaren C. G. Pettersson, Förste Provinsialläkaren G. Fjellander, Sjukvårdaren J. O. Wass, Bokförlagsföreståndaren R. Hult, Expeditören Karl Andersson, Stationskarlen C. F. Melin, Rektorn S. Landtmansson och Fru Ida Olsson.

§ 1.

Sedan Herr Sundström, vilken bland Stadsfullmäktiges ledamöter under längsta tiden oavbrutet tillhört Stadsfullmäktige, enligt arbetsordningens föreskrift till denna dag sammankallat Stadsfullmäktige för att bland sig utse ordförande för det ingångna året m. m., öppnades nu sammanträdet av Herr Sundström.

§ 2.

Val av ordförande.

Företogs val av ordförande hos Stadsfullmäktige för innevarande år, och utsågo Stadsfullmäktige härtill på förslag av Herr Keijser med acklamation Herr Domprosten Fredr. Fåhræus.

§ 3.

Val av vice ordföranden.

Sedan Herr Fåhræus övertagit ledningen av förhandlingarne utsågo Stadsfullmäktige på förslag av Herr Keijser till vice ordförande för år 1929 med acklamation Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist.

§ 4.

Val av Beredningsutskott.

Härefter valde Stadsfullmäktige efter framställda förslag med acklamation till ordinarie ledamöter i Beredningsutskottet Förmannen E. A. Westholm, Hamnarbetaren K. Hellström, Expeditören K. Andersson, Metallarbetaren O. Håvberg, Förmannen J. Andersson, Köpmannen C. Hedberg, Ingeniören P. Hiersemann, Rektorn Hj. Thyresson och Folkskolläraren G. Leontein.

Till suppleanter i Beredningsutskottet valdes likaledes med acklamation Bokförlagsföreståndaren R. Hult, Träarbetaren Gust. Sund, Lokomotivföraren O. Dahrné, Stationskarlen C. F. Melin och Förste Postiljonen E. L. Östlund, att i nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några av Herrar Westholm, Hellström, K. Andersson, Håvberg och J. Andersson, Förste Provinsialläkaren G. Fjellander, Byggmästaren A. Hammer och Överingeniören O. Hellman att i nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några av Herrar Hedberg, Hiersemann och Thyresson samt Folkskoleinspektören Em. Granér att inträda vid förfall för Herr Leontein.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justerat 31/1 1929.

Fredr. Fåhræus.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 31 Januari 1929.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Leontein, Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Sund, Karl Andersson, Engdahl, Hellström, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Gelin, Edvin Andersson, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg och Lundberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herr Pettersson, Fru Grönberg, Herrar Eklund, Dahrné, Landtmansson, Robsahm och Eriksson.

§ 5.

Ang. val av Stadsfullmäktigeledamot.

Upplästes till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av Magistratens protokoll för den 25 innevarande januari, utvisande att vid verkställd röstsammanräkning för utseende av efterträdare efter avgångne ledamoten av Stadsfullmäktige P. R. Svedlund till stadsfullmäktig för tiden till och med 1930 års utgång blivit utsedd Förmannen G. F. Lundberg.

Herr ordföranden hälsade härefter Herr Lundberg välkommen till deltagande i Stadsfullmäktiges arbete.

§ 6.

Justering.

Upplästes och justerades protokollet vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 2 innevarande januari.

§ 7.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Lundberg och Lindberg att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 8.

Ang. val av ledamöter i lokalstyrelsen för högre allmänna läroverket.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande januari hade rektorn vid härvarande högre allmänna läroverk anmält, att Stadsfullmäktige enligt nytillkommen författningsbestämmelse ägde utse två ledamöter i den lokalstyrelse för läroverket, som skulle träda i verksamhet den 1 juli innevarande år.

Stadsfullmäktige beslöto anmoda Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag rörande ifrågavarande val.

§ 9.

Ang. taxa å hamnavgifter

Föredrogs och lades till handlingarne till Stadsfullmäktige överlämnad avskrift av en ämbetsskrivelse från Kungl. Kommunikationsdepartementet till härvarande länsstyrelse, enligt vilken Kungl. Maj:t den 21 december 1928 i anledning av Stadsfullmäktiges därom gjorda framställning medgivit, att de avgifter, som utginge enligt av Kungl. Maj:t den 23 juli 1926 fastställd taxa å hamnavgifter i Västerås, finge tills vidare under år 1929 höjas med fyrtio procent.

§ 10.

Ang. anslag för belysning av vägen över järnvägsspåret invid Lillån.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 1) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs A.-Bol. samt Vatten- och Gasverksstyrelsens däröver avgivna yttrande, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för bestridande av kostnaderna för uppsättande av en gaslykta, B-brinnare, vid norra vägbommen vid järnvägsövergången strax väster om Lillån anvisa 250 kronor att utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 11.

Ang. anslag till en s. k. mjölkvecka.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 2) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en till Drätselkammaren ingiven, såsom egen motion av Herrar Fåhræus, Lundkvist, Fjellander och Granér upptagen framställning från representanter för en s. k. mjölkvecka i Västerås den 25 Februari—2 mars 1929, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville såsom bidrag till omkostnaderna för "veckan" anvisa 300 kronor att utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse oförutsedda behov.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Sundström och Granér bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock av Herr Widén, att Stadsfullmäktige måtte i enlighet med Ingeniör Paul Andersons vid frågans behandling i Drätselkammaren avgivna reservation avslå framställningen, varjämte Herr Engdahl yttrade sig utan att avgiva något yrkande.

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 12.

Ang. ändring i stadsplanen i avseende å byggnadskv. Olga samt tomtindelning av detta kv.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 3) hade Byggnadsnämnden på anförda skäl och under åberopande av till ärendet hörande handlingar och kartor hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta antaga sådan ändring i den för Västerås gällande stadsplan, att, på sätt framginge av den över ändringsförslaget i oktober 1928 av stadsingeniören Gösta Smitt upprättade kartan, en gata skulle utläggas från Stallhagsgatan och in i byggnadskvarteret Olga, att samtidigt härmed godkänna å samma karta återgivna tomtindelning av byggnadskvarteret Olga, samt att bemyndiga Byggnadsnämnden att hos vederbörande myndigheter söka fastställelse å Stadsfullmäktiges i ärendet fattade beslut.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet till alla delar i överensstämmelse med Byggnadsnämndens framställning.

§ 13.

Ang. anslag till vikariat inom Rådhusrätten och Magistraten.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 december 1928 till Lönenämnden för utlåtande remitterat en framställning från Magistraten angående anvisande av anslag till vikariat i anledning av den permanenta ledighet, som en av befattningshavarne inom Magistraten och Rådstuvu Rätten väntades komma att åtnjuta och samtidigt i avbidan på avgörande beslut över framställningen, reservationsvis i budgeten för år 1929 beslutat uppföra ett anslag för ändamålet å 2,000 kronor, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 4) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville ställa ovan berörda i budgeten upptagna anslag för vikariatsarvode till Magistratens förfogande att lyftas månadsvis i efterskott med 166 kronor 66 öre.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sundström och Bäckman, med uteslutande av Lönenämndens motivering, bifalla Nämndens ovan omförmälda förslag.

§ 14.

Ang. tillstånd för Judit Elisabet Sjödin att utskänka pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 19 januari 1929 infordrat Nykterhetsnämndens och Stadsfullmäktiges yttranden i anledning av en av Handelsidkerskan Judit Elisabet Sjödin hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att inom matserveringslokaler i fastigheten N:o 46 vid Stora gatan här i staden utskänka pilsnerdricka till spisande gäster, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande januari, med överlämnande av handlingarne i ärendet och under framhållande särskilt därav, att nuvarande innehavaren av utskänkningsrätten inom ifrågavarande lokaler fröken Elisabet Björklund förklarat, att hon avstode från att bedriva den henne medgivna rättigheten, därest fröken Sjödin erhölle det begärda tillståndet, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka framställningen.

Efter föredragning av handlingarne fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 15.

Ang. pension till slöjdlärarinnan Emma Wahlbäck

Sedan Stadsfullmäktige den 27 september 1928 till Lönenämnden för utlåtande remitterat en hemställan från Folkskolestyrelsen, att Stadsfullmäktige ville tillerkänna Slöjdlärarinnan Emma Wahlbäck, vilken den 1 oktober samma år avginge från sin befattning, kommunal tilläggspension, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 29 innevarande januari hemställt, att Stadsfullmäktige, då fru Wahlbeck innehade levnads- och tjänsteår, som berättigade henne till full pension, ville förklara henne från avgången ur tjänsten vara berättigad till kommunal tilläggspension enligt de grunder för beräkning av sådan, som Stadsfullmäktige den 31 maj 1928 antagit, samt att för denna pensionering erforderliga anslag måtte anvisas av uttaxerade medel, vad anginge åren 1928 och 1929 av i 1929 års budget avsatt anslag för diverse och oförutsedda behov.

Efter tagen del av handlingarne i ärendet biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden sålunda hemställt.

§ 16.

Ang. revision av gällande bestämmelser om tomträtt.

Sedan Magistraten genom resolution den 3 november 1928 anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande över en underdånig framställning från Stadsfullmäktige i Stockholm angående revision av gällande bestämmelser om tomträtt m. m. samt Stadsfullmäktige den 29 samma månad och år beslutat remittera handlingarne i ärendet till Beredningsutskottet för förberedande utlåtande, hade nu från Beredningsutskottet inkommit en så lydande skrivelse:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Beredningsutskottet har att på remiss av Stadsfullmäktige avgiva förberedande yttrande över en underdånig framställning av Stadsfullmäktige i Stockholm angående revision av gällande bestämmelser om tomträtt m. m., och får Beredningsutskottet i ärendet anföra följande.

Framställningen, som grundats på en utredning av en av Stockholms stads fastighetsnämnd tillsatt kommitté med Borgmästaren Carl Lindhagen som ordförande avser en omdaning av tomträttsinstitutet, på sådant sätt, att tomträtten, såsom underlag för kreditgivning skulle göras likvärdig med äganderätten.

Referatet i stadskollegiets yttrande över kommittéförslaget angiver motiven till de ifrågasatta lagändringarne, varför detsamma här återges. Det lyder: "Den företrädesrätt till ny upplåtelse, som enligt huvudstadens tomträttsvillkor, är tomträttsinnehavaren tillförsäkrad, torde för närvarande icke vara lagligt bindande för längre tid än den, varå tomträtt enligt lagen högst kan upplåtas, d. v. s. 100 år. Med hänsyn härtill föreslå delegerade att företrädesrätten inskrives i själva lagen såsom en oeftergivlig rätt för tomträttshavaren och med giltighet icke blott för nästföljande upplåtelse utan för varje ny upplåtelse.

I nu gällande lagbestämmelser finnas inga inskränkande föreskrifter i fråga om tomträttens förverkande, utan lämnas vederbörande samhällen full frihet att i tomträttsavtalen som påföljd för avtalsförsummelse stadga förlust av tomträtten. I de för Stockholm gällande huvudgrunderna föreskrives dock uttryckligen, att i tomträttsavtal icke såsom påföljd för tomträttshavares underlåtenhet att ställa sig avtalets bestämmelser till efterrättelse får stadgas förlust av tomträtten. Då det emellertid särskilt med hänsyn till en tomträttsinteckning kreditvärde måste vara av stor vikt, att de olika samhällena ej kunna stadga godtyckliga föreskrifter om tomträttens förverkande, föreslås, att i lagen införas generellt förbud mot att såsom påföljd vid överträdelse av tomträttsavtal stadga förlust av tomträtten.

Vidare hemställa delegerade, att inskrivning av tomträtt föreskrives såsom en ovillkorlig plikt, i likhet med vad som är fallet med sökande av lagfart. Inskrivning bör även vara obligatorisk vid överlåtelse av tomträtt samt vid ändring i eller tillägg i tomträttsavtal. I Stockholm sker för närvarande alltid inskrivning av första upplåtelsen, under det att överlåtelser ofta ej inskrivas. En följd härav blir, att om i sådant fall tomträttshavaren underlåter att betala avgäld eller ränta och amortering å intecknat lån, en föregående tomträttshavare, som har inskrivning å tomträtten, kan bliva utsatt för att bliva lagsökt för dessa utlagor.

I gällande lagbestämmleser finnes ingen föreskrift om huru förfaras skall med inteckning i tomträtt vid upplåtelsetidens utgång och då nytt avtal skall ingås. För att säkerställa inteckningarna vid dylika tillfällen föreslå delegerade, att denna lucka i lagen utfylles med en föreskrift, att beviljade inteckningar skola kvarstå även under den nya upplåtelsen.

Enligt bestämmelserna om tomträtt kan inteckning i tomträtt medgivas endast till säkerhet för fordran i penningar. Med hänsyn till önskvärdheten av att hyresgäst i ett å tomträttsmark uppfört hyreshus även skall kunna erhålla inteckning till säkerhet för hyresavtal, föreslås sådant tillägg till gällande lag, att inteckning i tomträtt även må kunna medgivas till säkerhet för nyttjanderätt."

Beredningsutskottet föreslår, att Stadsfullmäktige såsom yttrande i ärendet ville uttala att, även om något på erfarenhet från Västerås grundat omdöme om tomträttsinstitutet och om behövliga ändringar i lagbestämmelserna på området icke kan avgivas, det likväl synes vara en förutsättning för en mera omfattande kreditgivning med tomträtt såsom underlag och säkerhet att ändringar i tomträttslagstiftningen genomföras i huvudsaklig överensstämmelse med stadskollegiets i Stockholm framställning.

Västerås den 30 januari 1929

För Beredningsutskottet:

E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

Stadsfullmäktige fattade efter föredragning härav beslut i ärendet enligt Beredningsutskottets förslag.

§ 17.

Ang. åtgärd i anledning av i staden rådande bostadsknapphet.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 november 1928 beslutat tillsätta en kommitté av fem ledamöter för utredning och, därest denna därtill gåve anledning, framläggande av förslag till åtgärder från stadens sida med anledning av i staden rådande bostadsknapphet samt till Beredningsutskottet hänskjutit frågan om upprättande av förslag till val av ledamöter i denna kommitté, hade Beredningsutskottet nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 30 innevarande januari avgivit sådant förslag.

Med anledning därav, att Redaktören And. Pers, vilken föreslagits till ledamot av kommittén, nu förklarade sig förhindrad emottaga sådant uppdrag, beslöto Stadsfullmäktige efter en stunds överläggning rörande kommitténs storlek och sammansättning på yrkande av Herr Westholm återremittera ärendet till Beredningsutskottet för förnyat yttrande och förslag.

§ 18.

Ang. val av sakkunnig vid brandsyn och ledamot i styrelsen för Västerås sjukkassors fortsättningskassa.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 december 1928 beslutat på dennes egen begäran entlediga Byggnadssnickaren P. R. Svedlund från de kommunala uppdrag, han innehade, på grund av Stadsfullmäktiges val, så utsågo Stadsfullmäktige nu enligt Beredningsutskottets därom avgivna förslag med acklamation i Herr Svedlunds ställe, dels till ledamot i styrelsen för Västerås sjukkassors fortsättningskassa för tiden intill 1930 års utgång nuvarande suppleanten i styrelsen Verkstadsarbetaren Hugo Avelin och till suppleant efter denne Pressaren Albert Tillman, dels ock till suppleant för sakkunnige vid brandsyn för år 1929 Byggnadssnickaren A. N. Vretholm.

§ 19.

Ang. Märta Helena Johanssons rätta mantalsskrivningsort.

Delgavs Stadsfullmäktige Konungens Befallningshavandes i länet den 15 december 1928 meddelade utslag, varigenom Västerås stad förklarats vara uppasserskan Märta Helena Johanssons rätta mantalsskrivningsort för år 1928.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna utslaget till Fattigvårdsstyrelsen med bemyndigande för styrelsen att, därest styrelsen därtill funne anledning, över utslaget anföra besvär.

§ 20.

Ang. Mauritz Gustav Perssons rätta mantalsskrivningsort.

Delgavs Stadsfullmäktige Konungens Befallningshavandes i länet den 10 december 1928 meddelade utslag, varigenom Västerås stad förklarats vara Verkstadsarbetaren Mauritz Gustaf Perssons rätta mantalsskrivningsort för år 1928.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna utslaget till Fattigvårdsstyrelsen med bemyndigande för styrelsen att, därest styrelsen därtill funne anledning, över utslaget anföra besvär.

§ 21.

Ang. Anna Vilhelmina Tiljas rätta mantalsskrivningsort.

Delgavs Stadsfullmäktige Konungens Befallningshavandes i länet den 10 december 1928 meddelade utslag, varigenom Västerås stad förklarats vara Anna Vilhelmina Tiljas rätta mantalsskrivningsort för år 1928.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna utslaget till Fattigvårdsstyrelsen med bemyndigande för styrelsen att, därest styrelsen därtill funne anledning, över utslaget anföra besvär.

§ 22.

Ang. kommunal tilläggspension åt folkskollärarinnan Maria Svanbom.

En från Folkskolestyrelsen inkommen skrivelse av den 4 innevarande januari med hemställan om beviljandet av kommunal tilläggspension åt folkskollärarinnan Maria Svanbom, vilken den 1 januari 1929 avgått från sin befattning i stadens tjänst, beslöto Stadsfullmäktige remittera till Lönenämnden för utlåtande.

§ 23.

Ang. meddelande om val avordförande m. m. från en del styrelser och nämnder.

Föredrogs och lades till handlingarne inkomna meddelanden angående förrättade val av ordförande m. m. för innevarande år från Drätselkammaren, Vatten- och Gasverksstyrelsen, Hälsovårdsnämnden, Hamnstyrelsen och Brandstyrelsen.

§ 24.

Ang. nedsättning i taxan för telefonsamtal till Stockholm.

I en denna dag avlåten skriftlig motion föreslog Herr Nelson, att Stadsfullmäktige måtte, möjligen i samarbete med Handelskammarens länsutskott, göra framställning till Kungl. Telegrafstyrelsen om snara åtgärder till nedsättning i taxan för telefonsamtal mellan Västerås och Stockholm.

Efter föredragning av motionen yrkade dels motionären, att densamma måtte remitteras till Drätselkammaren för utlåtande, dels ock Herr Bäckman remiss av motionen till Beredningsutskottet.

Stadsfullmäktige beslöto vid framställning av proposition å dessa yrkanden utan omröstning remittera motionen till Beredningsutskottet för utlåtande.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justerat den 4 februari 1929.

FR. FÅHRÆUS.

Bror Lindberg. *G. F. Lundberg.*

Offentligen uppläst den 4 februari 1929, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 28 Februari 1929.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Pers, Hedberg, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Karl Andersson, Engdahl, Hellström, Melin, Fru Söderqvist, Herrar Widén, Landtmansson, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg och Lundberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herr vice ordföranden Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, samt Herrar Falk, Johan Andersson, Fjellander, Dahrné, Liljeblad, Lindberg och Eriksson.

§ 25.

Ang. val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Östlund och Berg att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 26.

Ang. tillbyggnad av folkskolehuset vid Hammarby.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Folkskolestyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 5) på anförda grunder föreslagit, att Stadsfullmäktige ville godkänna Folkskolestyrelsens i dess skrivelse närmare omförmälda förslag angående tillbyggnad av folkskolehuset vid Hammarby samt för förslagets genomförande bevilja ett anslag, inklusive förut för den förberedande utredningen anvisade 4,000 kronor, å 130,000 kronor att utgå med 110,000 kronor av lånemedel och 20,000 kronor av uttaxerade medel på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren vid fastställande av budget för år 1930 kunde komma att besluta, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet, i vad det

avsåge anslagets gäldande genom lån, Kungl. Maj:ts prövning samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde för ändamålet upptaga efter tillstånd av Kungl. Maj:t, ävensom uppdraga åt Folkskolestyrelsen att låta utföra arbetet under kontroll av stadens byggnadskontor.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sundström, Granér och Westholm utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 27.

Ang. reparation av vågbrytaren utanför kallbadhuset.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 6) hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville för reparation av vågbrytaren utanför kallbadhuset anvisa ett anslag å 2,500 kronor att utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Sundström utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 28.

Ang. åtgärder för rättelse av felaktig lagfart rörande regementsområdet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 7) hade Drätselkammaren, under hänvisning till en vid skrivelsen fogad av stadsombudsmannen avfattad redogörelse för vissa felaktigheter, som förelupit vid meddelande av lagfart för statsverket å de områden, som staden enligt avtal med Kungl. Maj:t och Kronan av den 24 september och den 21 oktober 1903 tillhandahållit såsom förläggningsplats för det numera indragna Kungl. Västmanlands regemente, hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att å stadens vägnar i och för rättelse av dessa felaktigheter avgiva den i ovanberörda redogörelse föreslagna förklaringen av innehåll, att överlåtelsen till statsverket av område för Kungl. Västmanlands regemente enligt förenämnda avtal även inbegrepe det område av Viksäng, som å äldre kartor benämndes Viksängs hage.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning av handlingarne i ärendet utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 29.

Ang. anordnande av värmeledning och w. c. i tullhuset.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 8) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 2,000 kronor för instal-

lation i tullhuset av värme- och w. c.-anordningar att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 30.

Ang. tillfällig upplåning.

Med förmälan, att stadens behov under innevarande år av penningemedel för bestridande av löpande utgifter i avvaktan på vid uppbörderna av kommunalutskylderna inflytande medel, för bestridande av utgifter, som slutligen skulle gäldas med fasta lån, för hållande av nödiga förråd av materialier och annat, som förbrukades i den kommunala verksamheten, samt för hållande av rörelsekapital åt stadens tekniska verk, fortfarande som hittills föranledde tillfällig upplåning, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande februari hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga ej mindre Drätselkammaren att i bankinrättning eller eljes för stadens räkning upptaga tillfälliga lån för ovan angivna ändamål, i vad de avsåge Drätselkammarens förvaltning, till belopp Drätselkammaren kunde finna erforderligt, än även Vatten- och Gasverksstyrelsen att ikläda staden skuld genom upptagande av tillfälliga lån till erforderligt belopp för tillgodoseende av de tekniska verkens behov av rörelsekapital för närmaste år framåt.

Härjämte hade Drätselkammaren anhållit om bemyndigande att under år 1928 för ytterligare ett år framåt förnya stadens borgen för i bankinrättning lämnad kredit för Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås å 50,000 kronor.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning till alla delar bifalla vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 31.

Ang. åtgärd för nedsättning i taxan för telefonsamtal till Stockholm.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 nästlidne januari till Beredningsutskottet för utlåtande remitterat en av Herr Nelson samma dag väckt motion med förslag att Stadsfullmäktige måtte, möjligen i samarbete med Handelskammarens länsutskott, göra framställning till Kungl. Telegrafstyrelsen om snana åtgärder för nedsättning i taxan för telefonsamtal mellan Västerås och Stockholm, hade Beredningsutskottet i avgivet utlåtande den 20 innevarande februari på anförda skäl och med upptagande av tanken på en gemensam framställning av staden och Handelskammarens länsutskott, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta avlåta den föreslagna framställningen, med

uppdrag för Stadsfullmäktiges ordförande och vice ordförande att jämte av Handelskammarens länsutskott utsedd representant ombesörja verkställigheten av detta beslut.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Westholm beslut i överensstämmelse med vad Beredningsutskottet sålunda föreslagit.

§ 32.

Ang. tillstånd till handel med begagnade föremål.

Genom resolution den 7 innevarande februari hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Johan Albin Lager hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att från lokaler i fastigheten N:o 7 vid Kungsgatan här i staden idka handel med begagnade föremål, dock ej ben, lump och skrot.

Hälsovårdsnämnden, som beretts tillfälle upptaga detta ärende till förberedande behandling, hade i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande februari föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka ansökningen.

Efter av handlingarne i ärendet erhållen del beslöto Stadsfullmäktige jämlikt Hälsovårdsnämndens förslag tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 33.

Ang. val av ledamöter i kommitté för utredning om åtgärder i anledning av i staden rådande bostadsknapphet.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 november 1928 med bifall till ett av Drätselkammaren framställt förslag (Stadsfullmäktiges handlingar 1928 N:o 70) beslutat tillsätta en kommitté av fem ledamöter för utredning och, därest utredningen därtill gåve anledning, framläggande av förslag till åtgärder från stadens sida med anledning av i samhället rådande bostadsknapphet samt uppdragit åt Beredningsutskottet att upprätta och förelägga Stadsfullmäktige förslag till val av ledamöter i kommittén, hade Stadsfullmäktige vid behandling den 31 nästlidne januari av ett av Beredningsutskottet i detta hänseende framställt förslag med anledning av en av de föreslagna ledamöternas uttalade önskan att icke komma ifråga vid valet, återremitterat ärendet till Beredningsutskottet för ny beredning.

Beredningsutskottet hade nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande februari, med förklaring, att utskottet icke funnit anledning föreligga att förorda ändring i Stadsfullmäktiges förut fattade beslut om antalet ledamöter i kommittén — en fråga som förts på tal vid ärendets behandling i Stadsfullmäktige den 31 nästlidne januari —, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville till ledamöter i kommittén utse Byggmästaren Fritz Eklund, Målaren Axel Westling, Järnarbetaren Josef Widén, Byggmästaren

Axel Hammer och kaptenen Georg Robsahm.

Stadsfullmäktige valde nu med acklamation till ledamöter i kommittén ovannämnda av Beredningsutskottet senast föreslagna personer, varjämte, likaledes enligt Beredningsutskottets förslag, uppdrogs åt Herr Robsahm att sammankalla kommittén.

34.

Ang. besvär över Stadsfullmäktiges beslut den 30/6 1928 rörande anslag till viss utredning i brottmål.

Sedan Magistraten genom resolution den 3 november 1928 anmodat Stadsfullmäktige avgiva förnyat yttrande i anledning av de besvär, vilka anförts över Stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1928 att avslå en framställning angående anvisande av anslag för viss utredning i brottmål samt Stadsfullmäktige den 29 nov. 1928 remitterat handlingarne i ärendet till Beredningsutskottet för förberedande utlåtande, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande februari avgivit det infordrade utlåtandet.

Efter föredragning av ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Westholm och i överensstämmelse med vad Beredningsutskottet föreslagit, under åberopande av utskottets förberedande utlåtande, hemställa, att besvären icke måtte föranleda någon Länsstyrelsens åtgärd.

§ 35.

Ang. val av ledamöter i lokalstyrelsen för högre allmänna läroverket.

Sedan Stadsfullmäktige efter anmälan av rektor vid härvarande högre allmänna läroverk den 31 nästlidne januari givit Beredningsutskottet i uppdrag att avgiva förslag till val av de två ledamöter, som skulle utses av Stadsfullmäktige, i den lokalstyrelse för läroverket, vilken skulle träda i verksamhet den 1 juli innevarande år, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande februari avgivit sådant förslag; och utsågo Stadsfullmäktige nu med acklamation enligt berörda förslag för en tid av fyra år, räknat från den 1 juli 1929, till ledamöter i lokalstyrelsen för högre allmänna läroverket i Västerås Herrar Domprosten Fr. Fåhræus och Förmannen E. A. Westholm.

§ 36.

Ang. genomförande av den ifrågasatta rättegångsreformen.

Sedan Stadsfullmäktige, som genom Magistratens resolution den 2 oktober 1928 anmodats avgiva yttrande över av särskilda sakkunnige avgivet betänkande angående ordnande av vissa ekonomiska och organisatoriska förhållanden vid genomförande av den ifrågasatta rättegångsreformen, den 25 oktober 1928 uppdragit åt Beredningsutskottet och Drätselkammaren att i ärendet avgiva förberedande utlåtande, hade nu från Beredningsutskottet inkommit följande skrivelse:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan Stadsfullmäktiges yttrande infordrats över ett av särskilda sakkunnige avgivet betänkande angående ordnandet av vissa ekonomiska och organisatoriska förhållanden vid genomförandet av den ifrågasatta rättegångsreformen, hade Stadsfullmäktige genom remiss den 25 oktober 1928 överlämnat betänkandet till Beredningsutskottet för avgivande av förslag till dylikt.

Enligt remisshandlingarna skulle Stadsfullmäktiges yttrande över betänkandet vara avgivet före den 1 nästkommande mars.

Betänkandet innefattar ett förslag till en vittgående omgestaltning av förhållandet mellan stat och kommun i avseende å kostnaden för rättsskipningen inom städerna och kräver därför ett noggrannt övervägande.

Som Svenska Stadsförbundet, vilket jämväl har att avgiva yttrande över betänkandet ännu icke tagit ställning till däri framförda förslag och detta ställningstagande kan vara vägledande för städerna vid avgivande av deras yttranden samtidigt som en anslutning härtill från städernas sida ger mera vikt åt detsamma, synes ett uppskov med avgivande av Stadsfullmäktiges yttrande vara påkallat och hemställer Beredningsutskottet förty, att Stadsfullmäktige hos vederbörande myndighet ville anhålla om uppskov med avgivandet av det begärda yttrandet till den 1 nästkommande april.

Västerås den 20 februari 1929.

För Beredningsutskottet:
E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

Efter föredragning av berörda skrivelse samt en skrivelse från Svenska Stadsförbundet till Stadsfullmäktiges ordförande av den 22 innevarande februari, varmed överlämnats ett exemplar av Stadsförbundets styrelses yttrande över samma betänkande, beslöto Stadsfullmäktige dels hos Konungens Befallningshavande i länet göra den av Beredningsutskottet föreslagna framställningen om anstånd med avgivande av yttrande i ärendet, dels ock till Beredningsutskottet och Drätselkammaren överlämna det från Svenska Stadsförbundet inkomna yttrandet.

§ 37.

Ang. skenfri landsvägskorsning med järnvägen vid Långängskrogen.

Genom resolution den 23 innevarande februari hade Magistraten överlämnat en av Konungens Befallningshavande i länet till Magistraten avlåten skrivelse med tillhörande handlingar, varigenom Stadsfullmäktige skulle lämnas tillfälle att för sin del besluta, huruvida en av vägkonsulenten före-

slagen skenfri korsning mellan Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg och landsvägen Västerås—Köping, vid Långängskrogen borde utföras till den del den komme att falla inom stadens område.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna handlingarne i ärendet till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 38.

Ang. ny ledamot av Hamnstyrelsen och Trafikkommittén.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande februari hade Direktören Hakon Swenson på grund av bristande tid anhållit om befrielse från uppdragen att vara ledamot av stadens hamnstyrelse och av trafikkommittén.

Stadsfullmäktige beslöto remittera skrivelsen till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 39.

Ang. rekvisition å en kommunal publikation.

En skrivelse från Svenska Stadsförbundets kommunala centralbyrå till Stadsfullmäktiges ordförande med förfrågan, huruvida och med vilket antal exemplar staden önskade rekvirera en publikation avseende svenska kommunalförhållanden, som komme att utgivas till den internationella stadskongressen i Sevilla under nästkommande mars månad, beslöto Stadsfullmäktige överlämna till Drätselkammaren med bemyndigande för kammaren att i ärendet fatta beslut.

§ 40.

Ang. tillämpning av bestämmelserna om kommunalt pensionstillskott.

Föredrogs följande från Fattigvårdsstyrelsen inkomna skrivelse:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Genom Stadsfullmäktiges tidigare beslut har fattigvårdsstyrelsen beretts möjlighet att, jämlikt lagen om kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag den 14 juni 1918, bevilja kommunalt pensionstillskott utan karaktär av fattigvård åt sådana stadens f. d. arbetare, som icke kunnat tillerkännas pension i vanlig ordning. Sedermera har området för beviljande av dylikt pensionstillskott vidgats att med vissa behörighetsbestämmelser omfatta även andra personer än ovan angivits.

Enligt vad fattigvårdsstyrelsen försport, har emellertid Kungl. Pensionsstyrelsen ansett att det pensionstillskott, som utgår till stadens f. d. arbetare, har sin grund i föregående anställning i stadens tjänst och alltså bör beräknas som inkomst. Detta beslut har sålunda till följd, att dessa pensionstagare berövas sitt pensionsunderstöd från allm. pensionsförsäkringen.

På grund härav samt då kommunalt pensionstillskott förutsätter pension enligt lagen om allmän pensionsförsäkring den 30 juni 1913, har grundvalen för kommunens tillskott bortfallit, varför fattigvårdsstyrelsen varit nödsakad att besluta om indragning av tidigare beviljade pensionstillskott till här ifrågavarande grupp av pensionstagare.

Under meddelande av vad sålunda förekommit får fattigvårdsstyrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta om vidtagande av åtgärder, som av förhållandena anses påkallade.

Västerås den 28 febr. 1929.

För Fattigvårdsstyrelsen:

EMIL TENGSTRÖM,
v. Ordförande.

Axel Norén.

Vid skrivelsen fanns fogad en arbetaren Anders Johan Hjorth tillhandakommen avskrift av en skrivelse av den 4 februari 1929 från Kungl. Pensionsstyrelsen till pensionsnämndens ordförande i Västerås pensionsdistrikt varav framgick, att Kungl. Pensionsstyrelsen på besvär av pensionsnämndens ordförande och Kungl. Pensionsstyrelsens ombud över pensionsnämndens den 30 oktober 1928 fattade beslut angående ifrågasatt minskning av Hjorths pension undanröjt detta beslut och prövat lagligt nedsätta Hjorths pension, i huvudsaklig överensstämmelse med vad fattigvårdsstyrelsen omförmält.

Efter någon överläggning beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Fru Söderqvist samt Herrar Westholm, Hult och Hedberg uppdraga åt Fattigvårdsstyrelsen att å stadens vägnar anföra besvär över Kungl. Pensionsstyrelsens ovan omförmälda och eventuellt andra liknande beslut samt vidare utföra och bevaka stadens talan i det eller de besvärsmål, som i förevarande hänseende kunde uppkomma.

§ 41.

Ang. skydd för fågellivet i Svartån.

Väcktes av Herrar Keijser och Westholm en i skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag avfattad motion med förslag om åtgärder för beredande av skydd för det fågelliv, som utvecklat sig i Svartån, särskilt genom anordningar för en naturlig men skyddad häckningsplats.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Keijser remittera motionen till Planteringsnämnden för utlåtande.

§ 42.

Ang. byggande av ett pensionärshem.

Framburo Herr Keijser och Fru Söderqvist en skriftlig motion med hemställan om utredning och förslag genom Drätselkammarens i fråga om uppförande genom stadens försorg av ett s. k. pensionärshem.

Efter yttranden av de båda motionärerna beslöto Stadsfullmäktige på deras förslag remittera motionen till Drätselkammaren för utlåtande.

In fidem
Theofil Öberg.

Justerat den 5 mars 1929.

FREDR. FÅHRÆUS.

Karl Berg. *Erik Östlund.*

Offentligen uppläst den 5 Mars 1929, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 28 Mars 1929.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Pers, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Sund, Karl Andersson, Engdahl, Hellström, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg och Lundberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Falk, Eklund, Dahrné, Melin, Granér och Eriksson.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 43.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Fru Olsson och Herr C. V. Karlsson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 44.

Ang. upptagande i stadsplanen av den s. k. Klockaregatan.

Sedan Magistraten i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 oktober 1926 på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta vidtaga erforderliga åtgärder för upptagande mellan Vasagatan och Östra Kyrkogatan av en gata benämnd Klockaregatan med sträckning och bredd i huvudsaklig överensstämmelse med stadsplanekommitténs förslag av år 1909 samt Stadsfullmäktige den 28 samma månad och år beslutat för utlåtande remittera denna framställning till stadsplanekommittén, Byggnadsnämnden och Drätselkammaren, hade nu de infordrade utlåtandena till Stadsfullmäktige inkommit.

Till ärendet hörande handlingar, vilka funnos införda i de tryckta handlingarne för dagen under N:o 11, föredrogos och inhämtades av desamma, att såväl Stadsplanekommittén som Drätselkammaren tillstyrkt det framställda förslaget samt att Byggnadsnämnden, som vid sitt utlåtande fogat inkomna yttranden från ägare av mark, som berördes av förslaget, jämväl under tillstyrkande av Magistratens förslag, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta sådan ändring i gällande stadsplan för Västerås, att en gata, benämnd Klockaregatan skulle utläggas mellan Östra Kyrkogatan och Vasagatan till en bredd av 14 meter med trattformiga mynningar mot de gator till vilka den hade anslutning, allt i överensstämmelse med en över den föreslagna stadsplaneändringen uppgjord karta, ävensom uppdraga åt Byggnadsnämnden att hos vederbörande högre myndighet begära fastställelse å ett sådant beslut.

Under överläggningen i detta ärende yrkades, dels av Herr Sundström, med instämmande av Herrar Engdahl, Bäckman, Westholm, Danielsson och Hult bifall till Byggnadsnämndens förslag, dels ock av Herr Hedberg avslag å framställningen, varjämte Herr Edvin Andersson yttrade sig utan yrkande.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning godkänna vad Byggnadsnämnden föreslagit.

§ 45.

Ang. inlösen av fastigheten N:o 77 a Södra kv.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 12) hade Drätselkammaren, med förmälan, att lagfart den 21 januari 1929 meddelats Fröken Emilia Lindblad i Hälsingborg å gården och tomten N:o 9 inom byggnadskvarteret Lorens eller enligt äldre beteckning N:o 77 a i stadens södra kvarter, vilken fastighet hon tillhandlat sig för 39,000 kronor, samt att, enär gården vore belägen å ofri, stadens grund, staden ägde rätt att tillösa sig fastigheten för den vid det lagfarna fånget bestämda köpesumman, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta göra stadens berörda lösningsrätt till fastigheten gällande och uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga alla för detta ändamål nödiga åtgärder ävensom bestämma, att löseskillingen skulle gäldas av reserverade köpeskillingsmedel.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sundström och Bäckman utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 46.

Ang. inköp av en stenkross.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 13) hade Drätselkammaren på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för inköp av en stenkross anvisa ett anslag å 4,620 kronor att utgå av tillgängliga medel för att slutligen gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren vid uppgörandet av stadens utgiftsstat för år 1930 kunde komma att besluta.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 47.

Ang. yttrande över förslag till åtgärd för kontroll över inkomna statsbidrag.

Med anledning därav, att Konungens Befallningshavande i länet genom allmän kungörelse lämnat länets kommuner tillfälle att yttra sig över ett av Riksräkenskapsverket avgivet förslag till anordning för åstadkommande av kontroll å de medel, som tillställts kommun genom statsmyndighet, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 14), under åberopande av ett utlåtande i ärendet av stadskamreraren, uttalat, att Drätselkammaren delade den i detta utlåtande framförda åsikten, att den avsedda kontrollen kunde vinnas på enklare sätt än genom att kommunerna, såsom av Riksräkenskapsverket föreslagits, tvingades att anlita postgiro samt föreslagit, att Stadsfullmäktige ville göra detta uttalande till sitt.

Stadsfullmäktige beslöto efter av handlingarne i ärendet tagen del, på yrkande av Herrar Sundström och Hedberg och sedan Herrar Robsahm och Karl Johansson yttrat sig utan yrkande såsom eget yttrande åberopa vad stadskamreraren och Drätselkammaren i ovanberörda utlåtanden anfört.

§ 48.

Ang. understöd åt fru I. Hedman.

Med överlämnande av en ansökan från Änkefru I. Hedman i Falun att även innevarande år bliva delaktig av understöd ur Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål och under hänvisning till Stadsfullmäktiges beslut i anledning av liknande ansökan under föregående år, varvid detta understöd bestämts till 500 kronor att utgå med 300 kronor i början och med 200 kronor i dyrtidstillägg i slutet av året, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande mars hemställt, att Stadsfullmäktige ville för år 1929 tilldela änkefru Hedman samma understöd att utgå ur ifrågavarande fond vid nyss angivna tider.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 49.

Ang. anslutningsavgifter till stadens ledningar.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse den 14 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 15) tillstyrkt, att Stadsfullmäktige måtte i enlighet med Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag bestämma, att avgiften för ledningsanslutningar för innevarande år skulle utgå med samma belopp och uppdelning å de olika slagen av ledningar, som nu gällde, eller med 1 krona 10 öre pr kvm. tomtyta, därav för avlopp 44 öre, för vattenledning 34 öre, för gasledning 22 öre och för elektrisk ledning 10 öre.

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad av Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren sålunda föreslagits.

§ 50.

Ang. inrättande av en ny e. o. folkskollärarinnetjänst.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande mars hade Folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att från och med instundande läsår skulle vid stadens folkskola inrättas en e. o. folkskollärarinnetjänst med tjänstgöring vid Lundby kyrkskola.

Berörda framställning, som ingivits till Drätselkammaren, hade av Drätselkammaren med skrivelse den 14 innevarande mars under tillstyrkan överlämnats till Stadsfullmäktige för besluts fattande.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 16) biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning ifrågavarande framställning.

§ 51.

Ang. yttrande över betänkande rörande genomförandet av den ifrågasatta rättegångsreformen.

Sedan Magistraten genom resolution den 2 oktober 1928 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över av särskilda sakkunnige avgivet betänkande angående ordnande av vissa ekonomiska och organisatoriska förhållanden vid genomförande av den ifrågasatta rättegångsreformen samt Stadsfullmäktiges den 25 samma månad och år uppdragit åt Drätselkammaren och Beredningsutskottet att i ärendet avgiva förberedande utlåtande, hade sist sagda myndigheter gemensamt i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 17) efter anförd motivering hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att såsom infordrat yttrande i ärendet, under instämmande i det utlåtande, som Svenska Stads-

förbundets styrelse i samma ärende avgivit, åberopa vad Drätselkammaren och Beredningsutskottet i sitt förberedande yttrande anfört.

Efter av handlingarne i ärendet tagen del fattade Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande av Herrar Westholm och Sundström samt sedan Herr Pers yttrat sig utan yrkande, men med tillkännagivande, att han i vissa avseenden hyste en uppfattning, som ej överensstämde med de uttalanden vilka gjorts i det förberedande utlåtandet, beslut i ärendet i överensstämmelse med vad sålunda av Drätselkammaren och Beredningsutskottet föreslagits.

§ 52.

Ang. gottgörelse till byggnadschefen Smitt för hållande av egen bil för resor i tjänsten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 18) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville tillerkänna byggnadschefen Smitt en årlig ersättning, för hållande av egen automobil för resor i tjänsten att utgå tillsvidare från och med år 1928 med 1,000 kronor av uttaxerade medel, vad angår ersättningen för år 1928 av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Under överläggningen härom yrkades dels av Herrar Sundström, Westholm, Pers, Hedberg, Edv. Karlsson och Bäckman bifall till Drätselkammarens förslag, dels av Herr Liljeblad avslag å detsamma, dels ock av Herr Engdahl återremiss av ärendet till Drätselkammaren, varjämte Herrar Hult, Johansson och Hellman yttrade sig utan yrkande.

Vid efter överläggningens slut först framställd proposition å frågan om återremiss till Drätselkammaren eller om ärendets omedelbara avgörande beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i dag företaga ärendet till avgörande.

Stadsfullmäktige beslöto vid härefter framställd proposition å bifall till eller avslag å Drätselkammarens förslag genom begärd och anställd omröstning med 24 nej emot 16 ja avslå Drätselkammarens framställning.

§ 53.

Ang. tillstånd för Judit Sjödin att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 innevarande mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Handelsidkerskan Judit Sjödin hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i sökandens matserveringslokaler i fastigheten N:o 46 vid Stora gatan här i staden, Nya Hushållsskolan, under tiden från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1932 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet

tagit detsamma under förberedande behandling i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande mars meddelat, att sökanden för närvarande och intill den 1 oktober 1929 innehade sådan utskänkningsrätt som den ifrågasatta samt, enär emot sökandens sätt att handhava denna utskänkningsrätt någon anmärkning hittills icke förelegat, förordat, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökning.

Stadsfullmäktige fattade sitt beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 54.

Ang. tillstånd för Olga Maria Adamsson att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 innevarande mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Matserveringsinnehavarinnan Olga Maria Adamsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler i fastigheten N:o 5 vid Smedjegatan här i staden under tiden från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1932 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande mars meddelat, att sökanden för närvarande och intill den 1 oktober 1929 innehade sådan utskänkningsrätt som den ifrågasatta samt, enär emot sökandens sätt att handhava denna utskänkningsrätt någon anmärkning hittills icke förelegat, förordat, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökning.

Stadsfullmäktige fattade sitt beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 55.

Ang. tillstånd för R. Wennerström att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 innevarande mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Restauratören Richard Wennerström hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i sökandens matserveringslokaler i fastigheten N:o 7 vid Timmermansgatan här i staden, under tiden från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1932 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behanling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande mars meddelat, att sökanden för närvarande och intill den 1 oktober 1929 innehade sådan utskänkningsrätt som den ifrågasatta samt, enär emot sökandens sätt att handhava denna utskänkningsrätt någon anmärkning hittills icke förelegat förordat, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökning.

Stadsfullmäktige fattade sitt beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 56.

Ang. tillstånd för Hilma Olsson att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 innevarande mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Pensionatsinnehavarinnan Hilma Olsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i sökandens matserveringslokaler i fastigheten N:o 3 vid Blåsbogatan här i staden under tiden från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1932 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande mars meddelat, att sökanden för närvarande och intill den 1 oktober 1929 innehade sådan utskänkningsrätt som den ifrågasatta samt, enär emot sökandens sätt att handhava denna utskänkningsrätt någon anmärkning hittills icke förelegat, förordat, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökning.

Stadsfullmäktige fattade sitt beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 57.

Ang. tillstånd för Maria Johansson att utskänska pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 innevarande mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Pensionatsinnehavarinnan Maria Johansson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i sökandens matserveringslokaler i fastigheten N:o 11 vid Stora gatan här i staden under tiden från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1932 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande mars meddelat, att sökanden för närvarande och intill den 1 oktober 1929 innehade sådan utskänkningsrätt som den ifrågasatta samt, enär emot sökandens sätt att handhava denna utskänkningsrätt någon anmärkning hittills icke förelegat, förordat, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökning.

Stadsfullmäktige fattade sitt beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 58.

Ang. tillstånd för Cecilia Ivarsson att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 innevarande mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Pensionatsinnehavarinnan Cecilia Ivarsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i sökandens matserveringslokaler i fastigheten N:o 4 vid Vasagatan här i staden under tiden från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1932 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande mars meddelat, att sökanden för närvarande och intill den 1 oktober 1929 innehade sådan utskänkningsrätt som den ifrågasatta samt, enär emot sökandens sätt att handhava denna utskänkningsrätt någon anmärkning hittills icke förelegat, förordat, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökning.

Stadsfullmäktige fattade sitt beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 59.

Ang. tillstånd för Greta Schubert att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 innevarande mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av änkefru Greta Schubert hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i sökandens matserveringslokaler i fastigheten N:o 29 vid Stora gatan här i staden under tiden från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1932 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande mars meddelat, att sökanden för närvarande och intill den 1 oktober 1929 innehade sådan utskänkningsrätt som den ifrågasatta samt, enär emot sökandens sätt att handhava denna utskänkningsrätt någon anmärkning hittills icke förelegat, förordat, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökning.

Stadsfullmäktige fattade sitt beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 60.

Ang. tilläggspension åt folkskollärarinnan Maria Svanbom och Småskollärarinnan Anna Emilia Eriksson.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 sistlidne januari för utlåtande till Lönenämnden remitterat en framställning från Folkskolestyrelsen angående beviljande av tilläggspension åt Folkskollärarinnan Maria Svanbom att utgå från hennes avgång ur tjänsten den 1 januari 1929 samt vidare direkt till Lönenämnden för beredning överlämnats samma styrelses liknande

framställning beträffande Småskollärarinnan Anna Emilia Eriksson, som avgått ur tjänsten den 1 mars 1929, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande mars meddelat, att båda lärarinnorna på grund av uppnådd ålder och tjänstetid vore berättigade till full tilläggspension enligt de grunder för erhållande av dylik pension, vilka godkänts av Stadsfullmäktige den 28 maj 1928, samt med anledning härav hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta bevilja f. Folkskollärarinnan Maria Svanbom och f. Småskollärarinnan Anna Emilia Eriksson kommunal tilläggspension att utgå för den förra från den 1 januari och för den senare från den 1 mars 1929 av uttaxerade medel, för år 1920 av det i årets stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning vad Lönenämnden sålunda hemställt.

§ 61.

Ang. pensionering av f. fattiggårdsföreståndaren C. A. Larssons änka.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 19) hade Lönenämnden, med överlämnande av en framställning i ämnet från Fattigvårdsstyrelsen, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville bevilja änkan efter f. Fattiggårdsföreståndaren C. A. Larsson fru Anna Larsson från och med månaden efter mannens död och så länge hon levde ogift, en årlig pensionsersättning å 527 kronor med därå utgående dyrtidstillägg enligt för varje år fastställda grunder, och därvid bestämma, att denna pensionsersättning och dyrtidstillägg skulle bestridas av uttaxerade medel, vad anginge innevarande år av det i staten avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 62.

Ang. pensionering av f. stadsbokhållaren Hj. Södergrens änka.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 20) hade Lönenämnden i anledning av inkommen ansökan på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville bevilja avlidne f. Stadsbokhållaren Hj. Södergrens änka fru Kerstin Södergren från och med månaden efter mannens död och så länge hon levde ogift en årlig pensionsersättning å 376 kronor med därå utgående dyrtidstillägg enligt för varje år fastställda grunder, samt därvid bestämma, att för ändamålet erforderliga belopp skulle tagas av uttaxerade medel, vad anginge åren 1928 och innevarande år av det i staten för år 1929 avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 63.

Ang. pensionering av f. Arbetsförmannen A. Hallström.

I anledning av en av Drätselkammaren i ämnet tillstyrkt framställning hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande Mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 21) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville bevilja f. Arbetsförmannen Alfr. Hallström från avgången ur stadens tjänst den 1 januari 1929 en årlig pension av 1,442 kronor jämte därå utgående dyrtidstillägg enligt av Stadsfullmäktige för varje år fastställda grunder, att bestridas av uttaxerade medel, vad anginge innevarande år av det i årets stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning Lönenämndens gjorda hemställan.

§ 64.

Ang. pensionering av f. Renhållnings arbetaren Emanuel Andersson.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Lantegendomsnämnden hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 sistlidne januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 22) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville bevilja Renhållningsarbetaren Emanuel Andersson från den 1 januari 1929 en årlig pension å 1,300 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg enligt för varje tid fastställda grunder, att årligen utgå av uttaxerade medel i Lantegendomsnämndens budget.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning berörda hemställan.

§ 65.

Ang. pensionering av Kontorsbiträdet Sigfrid Johanssons änka.

I anledning av en genom Vatten- och Gasverksstyrelsen framförd ansökning hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 23) på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte bevilja avlidne Kontorsbiträdet Sigfrid Johanssons efterlämnade änka fru Anna Johansson och två minderåriga barn pension, som enligt i Lönenämndens skrivelse närmare angivna grunder skulle utgå från och med månaden efter mannens död och så länge änkan levde ogift och barnen icke uppnått 18 års ålder med för närvarande 568 kronor jämte därå utgående dyrtidstillägg enligt de grunder, som härför vore eller bleve bestämda, ävensom besluta att för ifrågavarande ändamål erforderliga medel skulle tagas av inkomsterna från stadens tekniska verk.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 66.

Ang. val av en ledamot i Hamnstyrelsen och en ledamot i Trafikkommittén.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne februari anmodat Beredningsutskotet att avgiva utlåtande över en av Direktören Hakon Swenson framställd begäran om befrielse från uppdragen att vara ledamot av stadens Hamnstyrelse och av Trafikkommittén, så beslöto Stadsfullmäktige nu enligt Beredningsutskottets i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande mars avgivna förslag godkänna den gjorda avsägelsen, varjämte enligt samma förslag med acklamation i den avgångnes ställe valdes till ledamot i Hamnstyrelsen för tiden intill 1931 års utgång Ingeniören G. A. Wittbom samt till ledamot i Trafikkommittén Föreståndaren Edvard Lindgren.

§ 67.

Ang. val av ledamot i 1:sta distriktets taxeringsnämnd.

I anledning av Urfabrikören August Ströms nyligen timade frånfälle utsågo Stadsfullmäktige jämlikt Beredningsutskottets i skrivelse den 20 innevarande mars avgivna förslag till ledamot i taxeringsnämnden för stadens första distrikt för innevarande år i den avlidnes ställe nuvarande suppleanten i nämnden Sågverksägaren A. R. Rudén och till suppleant i nämnden efter Herr Rudén Handelsträdgårdsmästaren Elow Eriksson.

§ 68.

Ang. sänkning i hamntaxan rörande automobiler.

Föredrogs följande från Hamnstyrelsen inkomna skrivelse:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Kungl. Maj:t har den 23 juli 1926 fastställt taxa å hamnavgifter i Västerås att gälla fr. o. m. den 1/9 1926 tillsvidare till utgången av år 1930.

Enligt taxan är hamnavgiften för automobiler 70 öre per 100 kg.

Sedan taxans ikraftträdande har det visat sig, att denna avgift är för hög i förhållande till övriga transportkostnader och i jämförelse med andra varuslag, varför hamnstyrelsen vill förorda sänkning av densamma.

Enligt gällande taxa å hamnavgifter i Västerås må lindring i eller befrielse från fastställd hamnavgift eller andra fastställda taxebestämmelser ej medgivas viss trafikant, utan skall efter bestämd, på förhand kungjord samt Kungl. Kommerskollegium och Konungens Befallningshavande i Västmanlands län delgiven grund tillkomma envar trafikant under lika förhållanden.

Hamnstyrelsen får föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta att hamnavgiften för automobiler skall efter 1 april 1929 under taxans giltighetstid utgå efter 35 öre per 100 kg.

Västerås den 25 mars 1929.

För Hamnstyrelsen:
PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

På yrkande av Herr Hellström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Hamnstyrelsens sålunda framställda förslag.

§ 69.

Ang. ändrade grunder för utgörande av vägunderhållsskyldigheter i staden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande mars hade Magistraten, med överlämnande av utdrag av sitt protokoll för den 22 innevarande mars, § 216, anhållit att Stadsfullmäktige måtte avgiva utlåtande över det förslag till överenskommelse rörande vägunderhållet, som funnes återgivet i samma protokollsutdrag.

Efter uppläsning av berörda skrivelse samt tagen del av den kostnadsutredning, som legat till grund för överenskommelsen föredrogs för berörda protokollsutdrag, vilket var av följande lydelse:

Utdrag av protokoll, hållet hos magistraten i Västerås å rådhuset den 22 mars 1929.

§ 216.

Enligt gällande bestämmelser för Västerås stad åligger underhållet av de allmänna vägarna jordbruksfastigheterna inom staden i förhållande till det areala innehavet av åker och äng. Genom menighets beslut inför magistraten den 10 maj 1924, godkänt av Stadsfullmäktige den 27 i samma månad, hade viss överenskommelse träffats angående ordnande av vägunderhållsskyldigheten, och blev detta beslut av Kungl. Maj:t fastställt den 13 november 1924.

Emellertid hade det under de sistförflutna åren visat sig att vederbörande privata jordägare på grund av de stora krav, som nu mera måste ställas på vägarnas beskaffenhet, icke förmått fullgöra sin skyldighet på ett tillfredsställande sätt huvudsakligen beroende på brist på erforderlig teknisk utrustning.

För att genom en effektiv och enhetlig skötsel av vägarna kunna erhålla en permanent tillfredsställande beskaffenhet av desamma hade magistraten den 8 december 1928 låtit kalla de vägunderhållsskyldige inom staden samt representanter för stadens drätselkammare att infinna sig till överläggning i fråga om ett praktiskt ordnande av framtida underhåll av de allmänna vägarna inom staden.

De tillstädeskomna enade sig därvid om att utse en delegation med uppdrag att förutsättningslöst utreda frågan samt att, om enighet kunde vinnas, till magistraten inkomma med förslag i ärendet. Sådant förslag inkom även till magistraten den 16 innevarande mars.

Då frågan på grund av nödvändigheten utav, att arbetet med vägarna till följd av tjällossningen omedelbart förestode, måste skyndsammast avgöras, lät magistraten med stöd av bestämmelserna i 15 § fjärde stycket Kungl. förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse i stad kalla vederbörande underhållskyldige att höras över de delegerades förslag redan denna dag klockan 1 em.

Då nu ärendet företogs till handläggning tillstädeskommo följande jordägare: J. F. Olsson i Apalby, S. Laggberg i Gryta, G. E. Pettersson i Hovdesta, A. T. Andersson i Hovdesta, V. A. Karlsson i Hovdesta, J. Jansson i Lista, H. T. Wahlström i Rönnby, C. A. Blomkvist i Tunby, J. A. Johansson i Tunby, J. V. Lundqvist i Åby, C. L. Goth i Åby, A. G. Andersson i Önsta, G. A. Andersson i Kumla, C. J. Andersson i Vallby, C. J. Rörick för Segelbergs stärbhus i Vallby, J. V. Ridderström för Vallby n:r 3, Axel Johansson för Malmström i Vedbo, J. R. Andersson i Vallby, E. Eklund i Rönnby, G. A. Vretlund i Boda, A. R. Andersson i Bäckby, K. E. Halén i Bäckby, K. F. Ekenberg i Galltegen, J. G. Eriksson i Giltuna, G. H. Eriksson i Hammarby, E. O. Johansson i Hellby, E. H. Johansson i Ingelsta, H. Thalin i Johannesberg, O. Blomström i Gränsta 6, K. A. Fernström i Trundhem, K. H. Falk i Krista, Elis Håkansson i Skälby, J. H. Nordin för Nordins stärbhus i Skälby, C. P. Carlstedt i Torp, P. Forsgren i Tönsta, K. H. Fredell i Ösby, S. Boman för Svenska Metallverken samt T. Öberg såsom representant för såväl stadens jordbruk som stadens drätselkammare.

Sedan sammanträdet, varom anslag utfärdats den 18 innevarande mars och kungörelse införts i stadens tidningar den 19 berörda mars, förklarats lagligen utlyst, upplästes delegerades förslag, varav jordägarna redan förut å enskilt sammanträde denna dag tagit del.

Vid förslaget hade bilagts den utredning, som till ledning för delegerades arbete verkställts genom stadens försorg.

Drätseldirektören Öberg förklarade i egenskap av representant för stadens jordbruk och stadens drätselkammare att han hade bemyndigande att godkänna förslaget samt att därtselkammaren vore beredd att tillstyrka detsamma till godkännande av stadsfullmäktige.

J. F. Olsson i Apalby meddelade, att vid det enskilda sammanträde, som med de privata jordägarna ägt rum denna dag, blesut fattats att godkänna förslaget.

K. A. Fernström i Trundhem förklarade sig icke kunna godkänna förslaget under förmälan, att taxeringsvärdet å hans fastighet blivit av taxeringsnämnden för högt upptaget.

Olsson i Apalby framställde slutligen det önskemålet, att i magistratens protokoll för denna dag måtte intagas utdrag av delegerades protokoll i vissa avseenden. Dessa utdrag, som här skulle intagas voro av följande lydelse:

"§ 4. Utan att i överenskommelsen inryckas skulle i protokollet antecknas, att de delegerade voro fullt ense om, dels att de underhållsskyldige jordbrukarna skulle äga rätt till avräkning å vägskatten för utförande av natura prestationer efter överenskommelse i varje fall, dels att staden skulle äga rätt att upplägga väglagningsmaterial, då så erfordrades, på vägrenar och impedimenter utan ersättning till vederbörande jordägare.

§ 5. På föranledan från jordbrukarhåll förklarade delegerade sig anse det vara en självklar sak, att, därest lag om vägväsendets ordnande i städerna komme till stånd, den nu beslutade överenskommelsen vore förfallen."

Magistratens ordförande framställde därefter fråga, huruvida de delegerades förslag till överenskommelse av de närvarande godkändes, och besvarades frågan med enhälligt ja.

På vidare fråga huruvida de närvarande ville förkasta förslaget, svarades enhälligt nej.

Vid slutlig fråga huruvida förslaget alltså finge anses enhälligt antaget, svarades likaså enhälligt ja.

Det antecknades slutligen att icke någon, efter därom framställd fråga, förklarade sig vilja anteckna avvikande mening mot antagande av förslaget.

Samtliga de närvarande underhållsskyldige jordägarna hade alltså enhälligt beslutat godkänna och antaga följande förslag till överenskommelse:

"FÖRSLAG

till överenskommelse mellan Västerås stad såsom kommun å ena, samt dem, som enligt nu gällande bestämmelser hava underhållsskyldighet in natura av stadens till allmänt underhåll idelade vägar, å andra sidan, rörande vägunderhållets framtida utgörande.

1:o) Västerås stad åtager sig all underhållsskyldighet av stadens samtliga till allmänt underhåll indelade vägar inom såväl det år 1918 inkorporerade området som gamla stadsområdet.

2:o) De underhållsskyldige åtaga sig att i stället för förutvarande natura-underhåll årligen till stadskassan inbetala kontant ersättning för underhållet (härnedan kallad vägskatt).

3:o) Skulle de ecklesiastika boställen, för vilka vägunderhåll upptagits i vägdelningen, därifrån möjligen befrias, skall underhållet av deras vägstycken åligga staden utan rätt till ersättning.

4:o) Vägskatten skall beräknas efter samma grund, som tillämpas, inom Tuhundra härad, nämligen efter de underhållsskyldiga jordbruksfastigheternas taxeringsvärde och skall ävenledes utgöras efter samma belopp, som för de olika åren inom Tuhundra härad bliva bestämda rörande häradets vägunderhållsskyldige.

Vägskatten skall till stadskassan inbetalas årligen den 1 november och debiteras på ovan angivet sätt med ledning av den utdebitering, som blivit bestämd vid vägstämman inom Tuhundra härad nästföregående år.

Denna överenskommelse skall under förutsättning av vederbörligt godkännande och Kungl. Ma:ts fastställelse gälla från och med den 1 januari 1929. Vägskatt skall i så fall första gången betalas den 1 november 1929 efter debitering enligt grunderna för Tuhundra härads vägstämmas beslut år 1928."

Det skulle antecknas att beslutet avsåge att utgöra en förändring utav det av Kungl. Maj:t den 13 november 1924 fastställda menighetsbeslutet allenast i fråga om de skyldigheter, som efter den 31 december 1928 skulle åligga de underhållsskyldige jordbrukarna å ena, samt Västerås stad såsom kommun å andra sidan.

Detta beslut skulle skyndsamt delgivas stadsfullmäktige i staden för yttrande, varefter, därest stadsfullmäktige godkände förslaget till överens-

kommelse, detsamma skulle underställas Kungl. Maj:ts prövning i och för fastställelse.

In fidem:
Helge Cronholm

Justerat den 25 mars 1929.
VICTOR ÅSBERG.

Slutligen föredrogs följande av Drätselkammaren i ämnet avgivna utlåtande.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan Magistraten i skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande mars anhållit om Stadsfullmäktiges uttalande rörande ett vid sammanträde inför Magistraten den 22 i denna månad mellan de väghållningsskyldige jordägarne i staden och representanter för Drätselkammaren av jordägarne antaget förslag till överenskommelse rörande ändrade grunder för utgörande av underhållet av de till allmänt underhåll indelade vägarne inom staden efter innevarande års ingång, får Drätselkammaren, under vitsordande av, att Drätselkammaren vid sammanträde den 7 innevarande mars bemyndigat sina delegerade att medverka till en överenskommelse av innehåll som den ifrågavarande, föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta för sin del å stadskommunens vägnar godkänna samma överenskommelse.

Västerås den 27 mars 1929.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herrar Sundström och Westholm utan omröstning enligt Drätselkammarens förslag för sin del godkänna ifrågavarande överenskommelse.

§ 70.

Ang. tillstånd att upptaga lån för bostadsändamål.

Föredrogs och lades till handlingarne en av Konungens Befallningshavande genom resolution den 7 innevarande mars till Stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av en ämbetsskrivelse från Kungl. Finansdepartementet till länsstyrelsen av den 15 februari 1929, enligt vilken skrivelse Kungl. Maj:t meddelat tillstånd för staden att upptaga det lån å högst 40,000 kronor, som staden ägde att enligt Kungl. Maj:ts beslut den 7 december 1928 utfå ur statens bostadslånefond.

§ 71.

Ang. upprättande av ett folk- o. landsbibliotek i Västerås.

I en av Herr ordföranden framförd motion, i vilken Herrar Pers, Landtmansson, Thyresson, Leontein och Keijser förenat sig, föreslogs, att Stadsfullmäktige ville tillsätta en särskild beredning med uppdrag att efter verkställd utredning för Stadsfullmäktige framlägga förslag angående uppförande av byggnad för och inrättande av ett folk- och landsbibliotek i Västerås jämte allt vad i övrigt därmed kunde stå i sammanhang.

Efter föredragning av motionen yrkade Herr Pers att Stadsfullmäktige måtte, under anslutning till motionens syfte, remittera densamma till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att inkomma med förslag till ledamöter i den ifrågasatta beredningen.

Sedan ytterligare Herrar Sund, Westholm, Sundström, Keijser och Thyresson yttrat sig beslöto Stadsfullmäktige remittera motionen till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 72.

Ang. ändring i stadsplanen betr. kv. Norna.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande mars hade Konungens Befallningshavande i länet, enär svar ännu icke inkommit i det till Stadsfullmäktige den 14 oktober 1927 remitterade ärendet angående Västerås Byggnadsnämnds ansökan om fastställelse av Stadsfullmäktiges beslut om ändring i den för Västerås stad gällande stadsplan, anhållit att skyndsamt erhålla meddelande, när det begärda svaret vore att förvänta.

Sedan upplyst blivit, att frågan avsåge en mindre stadsplaneändring inom byggnadskvarteret Norna samt att Stadsfullmäktige den 27 oktober 1927 remitterat handlingarne i ärendet till stadsplanekommittén för förberedande yttrande men att något sådant ännu icke till Stadsfullmäktige inkommit, beslöto Stadsfullmäktige nu anmoda nämnda kommitté att lämna Konungens Befallningshavande det begärda meddelandet.

§ 73.

Ang. bostadsförmedling.

Föredrogs och lades till handlingarne följande till Stadsfullmäktige inkomna redogörelse:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan den av Stadsfullmäktige tillsatta kommittén för kommunal bostadsförmedling fullgjort detta sitt uppdrag, får härmed följande rapport över verksamheten avgivas.

Kommittén, som bestått av Herrar Edv. Karlsson, C. A. Vestling, A. Norén samt Fröken L. Bruér, började sin verksamhet den 10 september 1928. Föreståndare för bostadsförmedlingsbyrån har Vedgårdsföreståndare A. G. Eriksson varit. På byrån ha inalles 75 bostadssökanden med tillsammans 274 personer anmält sig. Utav sagda antal anmälda ha 25 familjer beretts bostad genom byråns förmedling. För 4 familjer ha lägenheter iordningsställts vid Karlsbergs gård och för *en* familj vid Malma gård för en sammanlagd kostnad av kr. 1,415 : 39. Med dessa sist sagda familjer ha hyresavtal upprättats och hyror indrivits genom kommittén till ett belopp av kr. 236 : 25. I ett stort antal fall har ansökan om bostad gällt utbyte och i några fall har bostad önskats för äktenskaps ingående. Dessa senare krav har kommittén icke i någon mån kunnat tillmötesgå, enär tillgången av hyreslediga bostäder icke motsvarat behovet. Sammanlagda kostnaden av kommitténs verksamhet har uppgått till kr. 1,468 : 79.

Indrivningen av hyror för fastigheterna Karlsberg och Malma genom kommittén har kommittén ansett böra upphöra i och med dess upplösande.

Västerås den 28 mars 1929.

För Bostadsförmedlingskommittén:
E. EDV. KARLSSON.
Ordförande.

Axel Norén.

In fidem:
Ragnar Tenow.

Uppläst och justerat den 5 april 1929.

FREDR. FÅHRÆUS.

Ida Olsson. *Carl W. Karlsson.*

Offentligen uppläst den 5 april 1929, betygar

Ex officio:
Ragnar Tenow.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 25 April 1929.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, samt Herrar Edv. Krlsson, Danielsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Karl Andersson, Engdahl, Hellström, Dahrné, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar C. V. Karlsson, Östlund och Lindberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Sundström, Landtmansson, Granér, Berg, Eriksson och Lundberg.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 74.

Uppdrogs åt Herrar Larsson och Nelson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll. *Justeringsmän.*

§ 75.

Anmäldes och lades till handlingarne Hälsovårdsnämndens till Stadsfullmäktige avgivna verksamhetsberättelse för år 1928 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 24). *Ang. Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

§ 76.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige hade Brandstyrelsen överlämnat av brandchefen avgiven berättelse över brandkårens verksamhet under år 1928. *Ang. Brandstyrelsens årsberättelse för 1928.*

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 25).

§ 77.

Ang. Badhusstyrelsens årsberättelse för 1928.

Föredrogs och lades till handlingarne Badhusstyrelsens till Stadsfullmäktiges avgivna förvaltningsberättelse för år 1928 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 26).

§ 78.

Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1928.

Nykterhetsnämndens till Stadsfullmäktige avlämnade verksamhetsberättelse för år 1928 föredrogs och lades till Stadsfullmäktiges handlingar. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 27).

§ 79.

Ang. utsträckning av stadens ledningar i vissa delar av Malmabergsgatan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) hade Drätselkammaren med överlämnande av en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen och under tillstyrkande av denna framställning hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att för anläggande i Malmabergsgatan dels av vatten- och gasledningar i sträckningen mellan Runebergsgatan och Urhagsgatan och dels av avloppsledning i sträckningen mellan Nybomsgatan och Urhagsgatan ur stadens tekniska verks amorteringsfond anvisa ett anslag av 14,100 kronor.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning godkänna vad Drätselkammren sålunda föreslagit.

§ 80.

Ang. utsträckning av stadens ledningar i vissa delar av Norra Ringvägen och Karlsgatan.

Med överlämnande till Stadsfullmäktiges prövning av en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 29) under tillstyrkande av framställningen hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för utförande av vatten-, avlopps- och gasledningar i Norra Ringvägen i sträckningen mellan Allégatan och Karlsgatan samt avlopps- och gasledningar i norra delen av Karlsgatan ur stadens tekniska verks amorteringsfond anvisa ett anslag å 6,900 kronor.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning godkänna vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 81.

Ang. omläggning och nyanläggning av vissa delar av gasledningsnätet samt en del vatten- och avloppsledningar.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande april, som överlämnats till Drätselkammaren för yttrande, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för omläggning av äldre sträckningar av små dimensioner av stadens gasledningsnät och anläggning av en del nya förbindelsesträckningar av gasledningarne samt för anläggning i samband därmed av en del vatten- och avloppsledningar, allt i huvudsaklig överensstämmelse med en vid skrivelsen fogad sammanställning, ställa till Vatten- och Gasverksstyrelsens förfogande av tillgängliga medel ett belopp av 105,300 kronor, med uppdrag för Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren att i samband med framläggandet av de tekniska verkens budget för år 1930 till Stadsfullmäktige inkomma med förslag på vad sätt ifrågavarande kostnader slutligen skulle gäldas, hade Drätselkammaren med skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande april överlämnat framställningen till Stadsfullmäktiges prövning och därvid tillstyrkt densamma. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 30).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige, på yrkande av Herr Bäckman och sedan Herrar Liljeblad och Johansson yttrat sig utan att framställa något yrkande, utan omröstning bifalla vad Vatten- och Gasverksstyrelsen sålunda hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 82.

Ang. överföring av en del av elektricitetsverkets distribution från likström till växelström.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande april hade Drätselkammaren under tillstyrkan överlämnat en skriftlig hemställan från Vatten- och Gasverksstyrelsen, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga styrelsen att överföra distributionen av elektrisk energi från likström till växelström inom Norrmalm, samt Blåsbo och Lustigkullaområdena ävensom besluta, att kostnaderna härför förslagsvis 30,300 kronor skulle förskotteras av tillgängliga medel för att sedermera gäldas av elektricitetsverkets vinstmedel år 1930. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 31).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning bifalla vad Vatten- och Gasverksstyrelsen sålunda hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 83.

Ang. tilläggsanslag för omläggning av de elektriska ledningarne vid Nordanby och Malma gårdar.

Sedan Lantegendomsnämnden i skrivelse till Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Drätselkammaren ville bevilja eller hos Stadsfullmäktige utverka, att av efter branden vid Hovdestalund inkomna brandstodsmedel, vilka fonderats hos Drätselkammaren, måtte anvisas 4,100 kronor för att jämte i Nämndens budget för år 1929 upptaget anslag användas till gäldande av kostnad för installation av nya inomhusledningar vid Nordanby och Malma, hade Drätselkammaren med skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande april överlämnat framställningen till Stadsfullmäktiges prövning och därvid tillstyrkt densamma. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 32).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Bäckman och Westholm bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock av Herr Falk, med vilken Herrar Engdahl, Pers och vice ordföranden förenade sig, — under framhållande, att de avsatta brandstodsmedlen icke borde användas för ifrågavarande ändamål — att Stadsfullmäktige måtte bevilja det begärda anslaget, med uppdrag för Drätselkammaren att anvisa härför erforderligt belopp intill 4,100 kronor av tillgängliga medel att redovisas i samband med upprättandet av 1930 års budget.

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena fattade Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 27 ja emot 15 nej, avgivna för Drätselkammarens förslag, beslut i ärendet enligt Herr Falks yrkande.

§ 84.

Ang. inkorporering av en del av Boberga från Dingtuna socken.

Föredrogs och lades till handlingarne en till Stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av Kungl. Maj:ts brev den 15 mars 1929, varigenom förordnats, att ett inom staden enklaverat område, tillhörande fastigheten 1/7 mantal Boberga 1[6] i Dingtuna socken skulle från och med den 1 januari 1930 i kommunalt, ecklesiastikt, administrativt och judiciellt hänseende införlivas med Västerås stad. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 33).

§ 85.

Ang. tillstånd för Selma Maria Ingeborg Sevelius att utskänka pilsnerdricka 1/10 1929—1/10 1930.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 nästlidne mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Selma Maria Ingeborg Sevelius hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 8 vid Nedre Trädgårdsgatan här i staden under tiden från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1932 till

spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april anfört, att då sökanden hittills i staden icke innehaft någon utskänkningsrätt av pilsnerdricka, Nämnden ansåg, att sökandens lämplighet härför borde prövas tillsvidare under ett år, samt på grund härav föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka, att sökanden beviljades den begärda utskänkningsrätten från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1930.

Efter föredragning av ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut däri utan omröstning i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag.

§ 86.

Ang. tillstånd för Fru Agnes Maria Nordfeldt att utskänka pilsnerdricka 1/10 1929—1/10 1930.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 nästlidne mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Agnes Maria Nordfeldt hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 58 vid Stora gatan här i staden under tiden från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1932 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april anfört, att då sökanden hittills i staden icke innehaft någon utskänkningsrätt av pilsnerdricka, Nämden ansåg, att sökandens lämplighet härför borde prövas tillsvidare under ett år samt på grund härav föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka, att sökanden beviljades den begärda utskänkningsrätten från den 1 oktober 1929 till 1 oktober 1930.

Efter föredragning av ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut däri utan omröstning i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag.

§ 87.

Ang. tillstånd för Olga Maria Sedell att utskänka pilsnerdricka 1/10 1929—1/10 1930.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 nästlidne Mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Matserveringsinnehavarinnan Olga Maria Sedell hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 9 vid Kristinagatan här i staden under tiden från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1932 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april anfört, att då sökanden hittills i staden icke innehaft någon utskänkningsrätt av pilsnerdricka. Nämnden ansåg att sökandens lämplighet

härför borde prövas tillsvidare under ett år, samt på grund härav föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka, att sökanden beviljades den begärda utskänkningsrätten från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1930.

Efter föredragning av ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut däri utan omröstning i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag.

§ 88.

Ang. tillstånd för Anna Gustafsson att utskänka pilsnerdricka 1/10 1929—1/10 1930.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 nästlidne mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Pensionatsinnehavarinnan Anna Gustafsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 29 vid Källgatan här i staden under tiden från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1932 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april anfört, att då sökanden hittills i staden icke innehaft någon utskänkningsrätt av pilsnerdricka, Nämnden ansåg, att sökandens lämplighet härför borde prövas tillsvidare under ett år, samt på grund härav föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka, att sökanden beviljades den begärda utskänkningsrätten från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1930.

Efter föredragning av ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut däri utan omröstning i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag.

§ 89.

Ang. tillstånd för Selma Maria Ingeborg Sevelius att utskänka pilsnerdricka 1/6—15/8 1929.

Sedan Magistraten genom resolution den 18 nästlidne mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Selma Maria Ingeborg Sevelius hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 8 vid Nedre Trädgårdsgatan här i staden under tiden från den 1 juni till den 15 augusti 1929 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april framhållit, att ansökningen avsåge en tillfällig utskänkningsrättighet under i stort sett den tid utställningen härstädes komme att pågå, samt föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka ansökningen.

Efter föredragning av ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut däri utan omröstning i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag.

§ 90.

Ang. tillstånd för Agnes Maria Nordfeldt att utskänka pilsnerdricka 1/6—15/8 1929.

Sedan Magistraten genom resolution den 18 nästlidne mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Agnes Maria Nordfeldt hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 58 vid Stora gatan här i staden under tiden från den 1 juni till den 15 augusti 1929 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april framhållit, att ansökningen avsåge en tillfällig utskänkningsrättighet under i stort sett den tid utställningen härstädes komme att pågå, samt föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka ansökningen.

Efter föredragning av ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut däri utan omröstning i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag.

§ 91.

Ang. tillstånd för Olga Maria Sedell att utskänka pilsnerdricka 1/6—15/8 1929.

Sedan Magistraten genom resolution den 18 nästlidne mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Matserveringsinnehavarinnan Olga Maria Sedell hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 9 vid Kristinagatan här i staden under tiden från den 1 juni till den 15 augusti 1929 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april framhållit, att ansökningen avsåge en tillfällig utskänkningsrättighet under i stort sett den tid utställningen härstädes komme att pågå, samt föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka ansökningen.

Efter föredragning av ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut däri utan omröstning i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag.

§ 92.

Ang. tillstånd för Helena Sohlström att utskänka pilsnerdricka dels från den 1/10 1929 och dels under tiden 1/6—15/8 1929.

Sedan Magistraten genom resolution den 18 nästlidne mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Helena Sohlström hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 13 vid Smedjegatan här i staden dels under tiden från och med den 1 oktober 1929, dels ock från och med den 1 juni till och med den 15 augusti 1929 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfull-

mäktige den 20 innevarande april dels ifråga om ansökningens förra del meddelat, att, sedan det kommit till Nämndens kännedom, att sökanden efter den 1 oktober 1929 icke disponerade den lokal, som i ansökningen avsåges, bordlagt ärendet, dels ock beträffande ansökningens senare del, som avsåge ett tillfälligt utskänkningstillstånd under i stort sett den tid utställningen härstädes påginge, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till ansökningen.

Efter föredragning av ärendet beslöto Stadsfullmäktige jämlikt Nykterhetsnämndens förslag tillstyrka ansökningen i vad den avsåg tiden 1 juni—15 augusti 1929, varemot med avgivande av yttrande över ansökningen i övrigt skulle anstå till dess förberedande utlåtande härutinnan från Nykterhetsnämnden inkommit.

§ 93.

Ang. tillstånd för Ellen Matilda Ericsson att utskänka pilsnerdricka 1/10 1929—1/10 1930.

Sedan Magistraten genom resolution den 18 nästlidne mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av änkefru Ellen Matilda Ericsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 2 vid Stora torget här i staden under tiden från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1932 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april anfört, att då sökanden hittills i staden icke innehaft någon utskänkningsrätt av pilsnerdricka, Nämnden ansåg, att sökandens lämplighet härför borde prövas tillsvidare under ett år, samt på grund härav föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka, att sökanden beviljades den begärda utskänkningsrätten från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1930.

Efter föredragning av ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut däri utan omröstning i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag.

§ 94.

Ang. tillstånd för Ellen Matilda Ericsson att utskänka pilsnerdricka 5/6—31/7 1929.

Sedan Magistraten genom resolution den 18 nästlidne mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Änkefru Ellen Matilda Ericsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 2 vid Stora torget här i staden under tiden 15 juni—31 juli 1929 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april framhållit, att ansökningen avsåge

en tillfällig utskänkningsrättighet under den tid utställningen härstädes komme att pågå, samt föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka ansökningen.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod överläggning, varunder yrkades dels av Herr Wass m. fl. talare bifall till Nykterhetsnämndens förslag, dels ock av Herr Danielsson, att Stadsfullmäktige måtte avstyrka bifall till ansökningen.

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 27 ja emot 10 nej, avgina för Herr Danielssons yrkande, enligt Nykterhetsnämndens förslag tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 95.

Ang. tillstånd för Hilma Maria Ericsson att utskänka pilsnerdricka 1/6—15/8 1929.

Sedan Magistraten genom resolution den 19 innevarande april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Hilma Maria Eriksson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 9 vid Vasagatan, den s. k. Vasarestaurangen här i staden under tiden 1 juni—15 augusti 1929 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för skyndsammare handläggning av ärendet tagit detsamma under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april framhållit, att ansökningen avsåge en tillfällig utskänkningsrättighet under i stort sett den tid utställningen härstädes komme att pågå, samt föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka ansökningen.

Efter föredragning av ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut däri utan omröstning i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag.

§ 96.

Ang. upprättande av ett folk- o. landsbibliotek.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne mars till Beredningsutskottet för utlåtande remitterat en av Herr ordföranden m. fl. väckt motion med förslag om utredning angående uppförande av byggnad för och inrättande av ett folk- och landsbibliotek i Västerås jämte allt vad i övrigt därmed kunde stå i sammanhang, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande april hemställt, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt en särskild beredning att verkställa utredning och framlägga förslag angående ordnande av ett folk- och landsbibliotek i staden, varjämte Beredningsutskottet framfört förslag till val av ledamöter i den föreslagna beredningskommittén, ävensom hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga beredningens ledamöter att på stadens bekostnad företaga för utredningen behövliga resor.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod överläggning, varunder yrkades dels av Herr Westholm bifall till Beredningsutskottets förslag, dels av Herr Hellman, att utom de av Beredningsutskottet föreslagna personerna även överingeniören R. Liljeblad måtte väljas till ledamot i kommittén, varemot Herr Westholm förklarade sig icke hava något att erinra, dels ock av Herr Engdahl, med vilken Herrar Bäckman och Pers förenade sig, att kommittén skulle äga att på stadens bekostnad icke blott anordna studieresor utan även vidtaga för utredningen behövliga dispositioner av andra slag, allt dock endast efter samförstånd med Drätselkammaren.

Sedan överläggningen förklarats avslutad beslöto Stadsfullmäktige vid framställda särskilda propositioner utan omröstning dels tillsätta en kommitté av 11 ledamöter med uppdrag att verkställa utredning och för Stadsfullmäktige framlägga förslag angående anordnande av ett folk- och landsbibliotek i Västerås, dels ock bemyndiga kommittén att i samförstånd med Drätselkammaren ikläda stadskassan kostnaden för den ifrågavarande utredningen såsom för studieresor m. m.

Härefter valdes till ledamöter i kommittén med acklamation Domprosten Fredr. Fåhræus, Redaktören And. Pers, Rektorn S. Landtmanson, Rektorn Hj. Thyresson, Folkskolläraren G. Leontein, Studieledaren G. Hirdman, Träarbetaren G. Sund, Rektorn I. Andrén, Sjukbesökaren E. Keijser, Överingeniören R. Liljeblad, och Drätseldirektören T. Öberg.

Det uppdrogs slutligen åt Herr Fåhræus att sammankalla kommittén.

§ 97.

Ang. förnyelse av borgen för A.-Bol. Arbetarebostäder.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna skrivelse:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Jämlikt av Kungl. Maj:t den 31 januari 1919 lämnat medgivande har Västerås stad i form av borgen iklätt sig betalningsskyldighet för ett av Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås ur pensionsförsäkringsfonden erhållet lån å ursprungligen 300,000 kronor.

Detta lån, som enligt den utfärdade låneförbindelsen, skall vara slutamorterat under år 1958 har kommit till användning för fullbordandet av bolagets byggnadsföretag inom kvarteret Julius och Jörgen samt Oskaria.

Av anledning att Kungl. Pensionsstyrelsen i ändamål att förhindra borgenspreskription, begärt att staden ville erkänna borgensförbindelsens

fortsatta giltighet, får Drätselkammaren härmed anhålla, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att å stadens vägnar avgiva förklaring av innehåll att ifrågavarande borgen fortfarande skall äga giltighet.

Västerås den 4 april 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning lämna Drätselkammaren det begärda bemyndigandet.

§ 98.

Ang. kommunal tilläggspension åt slöjdlärarinnan Emma Wahlbeck.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens Befallningshavandes i länet till Stadsfullmäktige genom Magistraten överlämnade resolution den 18 mars 1929, varigenom Stadsfullmäktiges den 31 sistlidne januari fattade beslut att bevilja kommunal tilläggspension åt slöjdlärarinnan Emma Wahlbeck blivit av Konungens Befallningshavande fastställt.

§ 99.

Ang. upptagande i stadsplanen av den s.k. Klockaregatan.

Genom resolution den 24 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av klagomål, vilka av Västerås' missionsförsamling anförts över Stadsfullmäktiges beslut den 28 nästlidne mars angående ultäggning av en gata mellan Östra Kyrkogatan och Vasagatan, förslagsvis kallad Klockaregatan.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden uppdraga åt Beredningsutskottet att i ärendet avgiva förberedande yttrande.

§ 100.

Aug. löneregleringför stadens befattningshavare.

En skrivelse från Svenska Kommunalarbetareförbundets avdelning N:o 144, upptagen såsom egen framställning av Herr Westholm, med uttalande av önskemål rörande påskyndande av behandlingen av tidigare gjorda löneframställningar samt om vikten av förhandlingar mellan Lönenämn-

den och vederbörande befattningshavares organisationer, beslöto Stadsfullmäktige efter yttrande av Herr Westholm och på förslag av Herr Bäckman remittera till Lönenämnden.

In fidem:
Theofil Öberg.

Justerat den 30 april 1929.

FREDR. FÅHRÆUS.

Hjalmar Nelson. *C. F. Larsson.*

Offentligen uppläst den 30 april 1929, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Wilh. Nybergs Bokb., Visby

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 30 Maj 1929.

Närvarande: Vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Hellman, Eklund, Sund, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Widén, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg och Lundberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, samt Herrar Danielsson, Falk, Pers, Hedberg, Thyresson, Westholm, Karl Andersson, Engdahl, Hellström, Dahrné, Landtmanson, Gelin och Eriksson.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 101.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Granér och Robsahm att jämte Herr vice ordföranden justera dagens protokoll.

§ 102.

Ang. Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1928.

Anmäldes och lades till handlingarne från Drätselkammaren inkommen redogörelse över Västerås stads räkenskaper för år 1928. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 34).

§ 103.

Ang. revision av Strömsholms våg räkenskaper för år 1928.

Från stadens revisorer hade överlämnats berättelse över verkställd granskning av Hamnstyrelsens för Strömsholms våg förvaltning och räkenskaper för år 1928 jämte samma styrelses därvid fogade räkenskapsberättelse för revisionsåret. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 35).

Efter föredragning av dessa handlingar beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Robsahm jämlikt revisorernas tillstyrkan för sin del bevilja styrelsen och dess kassaförvaltare ansvarsfrihet för 1928 års förvaltning.

§ 104.

Ang. byggande av pensionärshem.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 sistlidne februari till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en samma dag av Herr Keijser och Fru Söderquist väckt motion angående byggande av pensionärshem, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 36) på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta:

1:o) att anvisa ett anslag å förslagsvis 100,000 kronor för uppförande av bostadshus i huvudsaklig överensstämmelse med de utredningen bifogade ritningarne att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen gäldas med uttaxerade medel på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren vid fastställande av stadens budget för år 1930 kunde komma att besluta,

2:o) att bemyndiga Drätselkammaren ej mindre att för dessa byggnader upplåta tomt av Kristiansborg utefter Persbovägen och tomten N:o 14 inom kvarteret Bertil å Blåsbo, än även att handhava uppförandet av byggnaderna,

3:o) att uppdraga åt Fattigvårdsstyrelsen att ombesörja skötseln och tillsynen av dessa byggnader, samt

4:o) att godkänna vid Drätselkammarens utlåtande fogat förslag till bestämmelser angående bostadstilldelningen i byggnaderna, så lydande:

"Bestämmelser angående bostadstilldelning i Västerås stads s. k. pensionärshemsbyggnader.

1:o) Tilldelning av bostad handhaves av fattigvårdsstyrelsen.

2:o) Den, som önskar få bostad sig tilldelad, har att därom göra ansökan hos fattigvårdsstyrelsen, som efter verkställd behovsundersökning fattar beslut i ärendet.

3:o) Bostadslägenhet får icke under några förhållanden upplåtas åt andra än äldre ensamstående personer eller åldriga äkta makar, vilka prövas förtjänta därav enligt nedan i punkt 4:o) angivna närmare betingelser.

4:o) För att kunna antagas till lägenhetsinnehavare skall sökande:

a) vara känd för en hedrande vandel,

b) i fattigvårdshänseende äga hemortsrätt i Västerås,

c) leva i sådana förhållanden, som påkalla fattigvård enligt 1 § fattigvårdslagen eller kommunalt pensionstillskott enligt lag om kommunalt pensionstillskott och sjukvårdsbidrag av den 14 juni 1918,

d) var i saknad av anhöriga, som äro pliktiga och i stånd att bekosta sökandens hyra,

5:o) Inneboende få icke under någon som hälst förevändning av lägenhetsinnehavare intagas."

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en längre överläggning. Under densamma yrkades till en början *dels* av Herrar Sundström, Keijser, Edv. Karlsson och Hult bifall till Drätselkammarens förslag, *dels* av Fru Söderquist jämväl bifall till samma förslag, dock att tredje och fjärde punkterna av detsamma måtte erhålla följande ändrade lydelse:

att pensionärshemmets angelägenheter anförtros åt en särskild styrelse, pensionärshemsstyrelsen, sammansatt dels av två ledamöter ur fattigvårdsstyrelsen, dels ock av två ledamöter ur pensionsnämnden samt en ordförande, vald av Stadsfullmäktige,

samt att godkänna följande bestämmelser angående bostadstilldelning i Västerås stads s. k. pensionärshemsbyggnader.

1:o) Tilldelning av bostad handhaves av hemmets styrelse.

2:o) Den, som önskar bostad i pensionärshemmet ansöker därom hos styrelsen, som efter verkställd undersökning beslutar i ärendet.

3:o) Bostadslägenhet får icke under några förhållanden upplåtas åt andra än äldre ensamstående personer eller åldriga äkta makar, vilka prövas förtjänta därav enligt nedan i punkt 4:o) angivna närmare betingelser, samt i första rummet åt sådana personer, som under en lång följd av år varit bosatta inom samhället.

4:o) För att kunna antagas till lägenhetsinnehavare skall sökande:

a) Vara känd för hedrande vandel;

b) Äga hemortsrätt i Västerås;

c) Vara berättigad till kommunalt pensionstillskott enligt lagen av den 14 juni 1918;

d) Vara i saknad av anhöriga, som äro pliktiga och i stånd att bekosta sökandens hyra;

dels ock av Herrar Hellman, Leontein och Nelson avslag å Drätselkammarens förslag.

Vidare yrkades av Herr Granér, att frågan måtte remitteras för vidare beredning till den av Stadsfullmäktige för utredning av bostadsförhållandena i staden den 28 sistlidne februari tillsatta särskilda kommittén, i vilket yrkande Herr Leontein förklarade sig kunna, med återtagande av

sitt avslagsyrkande, instämma, samt Herrar Bäckman, Eklund och Fru Grönberg återremiss av ärendet för ytterligare utredning till Drätselkammaren och den av Drätselkammaren tillsatta särskilda kommittén för förevarande frågas utredning.

Sedan Herrar Sundström, Keijser, Edv. Karlsson, Hult, Hellman och Nelson samt Fru Söderquist återtagit förut gjorda yrkanden och förenat sig med Herr Bäckman, beslöto Stadsfullmäktige vid framställd proposition å kvarstående yrkanden utan omröstning återremittera ärendet för förnyat uttalande till Drätselkammaren och dess särskilda kommitté.

§ 105.

Ang. ombyggnad av värmeledningen i polis- och brandstationen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 37) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en skrivelse från Brandstyrelsen, däri denna styrelse anhållit, att ett anslag måtte ställas till förfogande för ombyggnad av värmeledningen uti polis- och brandstationen och inledning av värmeledning i en del av den lägenhet, som inom byggnaden vore upplåten såsom tjänstebostad åt förste brandmästaren, hemställt, att Stadsfullmäktige ville bifalla Brandstyrelsens framställning och alltså för ändamålet anvisa det begärda anslaget 4,500 kronor, att utgå av tillgängliga medel för att slutligen gäldas av uttaxerade medel, på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren vid fastställande av stadens budget för år 1930 kunde komma att besluta.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 106.

Ang. lokaler för stadskommunens behov i ett blivande församlingshem.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 nästlidne april hade kyrkorådet ifrågasatt en utredning rörande lämpligheten av att även lokaler för kommunala behov inreddes uti ett ifrågasatt församlingshus.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle taga del av kyrkorådets framställning, hade i skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande maj däröver avgivit utlåtande, vari på anförda grunder framförts den meningen att frågan om lokaler för de kyrkliga myndigheterna borde lösas fristående, dock under samarbete med Drätselkammaren, i den mån för ändamålet krävdes upplåtelse av mark eller bebyggd fastighet.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 38) beslöto Stadsfullmäktige i anledning av kyrkorådets förfrågan åberopa vad Drätselkammaren i ärendet anfört.

§ 107.

Ang. försäljning av ett mindre område av Borgmästarevreten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande maj hade Drätselkammaren i anledning därav att enligt fastställd regleringsplan till tomten N:o 7 av kvarteret Bengt eller enligt ny beteckning stadsägan N:o 1262 skulle läggas ett markområde i areal 17 kvm. av Borgmästarevreten samt då ägaren av förenämnda tomt anhållit att få inköpa angivna mindre markområde, samt vidare under erinran, att Borgmästarevreten vore donationsjord och att Kungl. Maj:t enligt nådigt brev den 21 mars 1919 lämnat staden tillstånd att försälja tomtmark därav, hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som kunde befinnas vara för staden antagliga, försälja ifrågavarande markområde.

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 108.

Ang. anslag till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne april till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en framställning från styrelsen för Västerås Arbetareinstitut angående anvisande av ett anslag å 3,000 kronor för upprätthållande under år 1930 av institutets föreläsningsverksamhet, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande maj föreslagit, att Stadsfullmäktige ville bevilja det begärda anslaget att utgå av uttaxerade medel i 1930 års stat.

Stadsfullmäktige godkände efter föredragning härav utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 109.

Ang. reparation av Sundinska huset.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande maj hade Drätselkammaren, med överlämnande av beräkning av kostnaderna för en yttre reparation av det s. k. Sundinska huset och under hänvisning till det behov av en dylik som nu förelåg samt önskvärdheten av att till den stundande utställningen få huset försatt i prydligt skick, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag å förslagsvis 2,900 kronor att utgå av uttaxerade medel i 1930 års budget och nu förskotteras av tillgängliga medel.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning förevarande framställning.

§ 110.

Ang. revision av arbetsförmedlingsanstaltens räkenskaper för år 1928.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande maj hade Drätselkammaren överlämnat avgiven berättelse över verkställd revision av Arbetsförmedlingsanstaltens i Västerås räkenskaper för år 1928 och därvid

jämlikt revisorernas förslag hemställt, att Stadsfullmäktige ville för sin del bevilja styrelsen för anstalten ansvarsfrihet för revisionsåret.

Stadsfullmäktige fattade efter föredragning härav utan omröstning beslut i ärendet på sätt Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 111.

Ang. inköp av mark av lägenheten Almelund.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande maj hade Drätselkammaren, i anledning därav att ägarne av lägenheten Almelund erbjudit staden att förvärva mark av lägenheten, avsedd att ingå uti den s. k. Almelundsvägen och utgörande i areal omkring 700 kvm., samt då vid förhandlingar härom en för staden antaglig uppgörelse ställts i utsikt, hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att för stadens räkning på för staden antagliga villkor inköpa eller annorledes förvärva berörda markområde.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning Drätselkammarens ifrågavarande hemställan.

§ 112.

Ang. övertagandet av gatumark från egendomen Malmaberg.

Med överlämnande av en överlåtelsehandling av den 8 innevarande maj, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 i denna månad, med förmälan att genom nämnda överlåtelsehandling ägaren av egendomen Malmaberg å stadens östra område till staden överlämnat viss gatumark av egendomen utan vederlag, men mot skyldighet för staden att i den mån tomter utmed gatudelarne bleve bebyggda och i enlighet med de bestämmelser, som härför vore gällande, möjliggöra tomternas anslutning till stadens allmänna ledningar, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för stadens del godkänna avtalet.

Sedan av den vid skrivelsen fogade överlåtelsehandlingen inhämtats, att överlåtelsen avsåg markområden, ingående i en gata i gränsen mellan Malmaberg och Östra utmarken, Utmarksgatan, Gjutaregatan, Pressaregatan, Målaregatan och Tråddragaregatan, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Drätselkammarens ifrågavarande hemställan.

§ 113.

Ang. särskild beklädnadsersättning åt överkonstaplarna vid stadens poliskår

Sedan Magistraten genom resolution den 21 december 1928 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär, som blivit anförda över Koungens Befallningshavandes i länet den 8 november 1928 meddelade utslag på besvär, som anförts över Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1927 angående särskilt beklädnadsbidrag åt överkonstaplarne vid stadens

poliskår samt Stadsfullmäktige den 28 december 1928 beslutat remittera handlingarne i ärendet för förberedande yttrande till Lönenämnden, Polisnämnden och Beredningsutskottet, hade nu de infordrade yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit.

Dessa yttranden voro så lydande:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

För fullgörande av Lönenämnden lämnat uppdrag att avgiva förslag till infordrat yttrande i anledning därav att överkonstaplarne vid ordningspolisen samt kriminalöverkonstapeln överklagat Konungens befallningshavandes i länet utslag den 8 november 1928 varigenom efter av dem anförda besvär över Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1927 att avslå framställning om särskild beklädnadsersättning till klagandena blivit fastställt, får Lönenämnden anföra följande.

Lönenämnden finner anledning ej föreligga att frångå den uppfattning Nämnden vid flere tillfällen intagit till den fråga, som genom besvären underställts högre myndighets prövning och som grundats på det förhållande, att vid löneregleringen 1921 lönen för berörda befattningshavare avvägts med hänsyn tagen till skyldigheten för dem att själva bära kostnaden för uniform.

Lönenämnden hänvisar till vad Lönenämnden härom anfört i sin skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 april 1926 (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 21, 1926).

Den jämförelse, som i besvärsinlagan gjorts emellan avlöningen i befattningen som överkonstapel och i befattningen som inspektionskonstapel bör kompletteras med uppgifter angående lönen inberäknat dyrtidstillägg i alla lönegraderna. Sådan sammanställning därvid dyrtidstillägget beräknats efter ett medelindextal av 170 följer här.

Överkonstapel.

1:sta	lönegraden	lön	2,190:—	dyrtidstillägg	1,479:80	s:ma	3,669:80
2:dra	„	„	2,337:—	„	1,541:54	„	3,878:54
3:dje	„	„	2,484:—	„	1,603:28	„	4,087:28
4:de	„	„	2,631:—	„	1,665:02	„	4,296:02

Inspektionskonstapel.

1:sta	lönegraden	lön	1,830:—	„	1,281:—	„	3,111:—
2:dra	„	„	1,959:—	„	1,371:30	„	3,330:30
3:dje	„	„	2,088:—	„	1,436:96	„	3,524:96
4:de	„	„	2,217:—	„	1,491:14	„	3,708:14

Skillnaden i avlöning mellan tjänsterna i resp. lönegrader är alltså i 1:sta lönegraden 558:80, i 2:dra 548:24, i 3:dje 562:32 och i 4:de 587:88.

Det är denna skillnad i lönehänseende, som skall vara avgörande för uppfattningen huruvida kompensation för de klagande beretts för borttagande av beklädnadsersättningen genom 1921 års lönestat och icke det resultat en jämförelse mellan allenast lönerna i de olika befattningarna ger. Den anmärkning, som gjorts till löneuppställningen i besvärsinlagan, att å beloppen utgående dyrtidstillägg icke inverka på jämförelsen mellan lönerna i resp. grader, är därför ägnat att förvilla omdömet. Även om man för befattningen som inspektionskonstapel tillägger beklädnadsersättningen och gör jämförelsen med detta tillägg kvarstår ändå ett ej föraktligt löneöverskott, som mer än kompenserar frånvaron av beklädnadsersättning.

Den omständigheten, som i besvären tillmätts en viss vikt, att en befordran från en lägre grad till högre ur lönesynpunkt icke skulle vara så fördelaktig har sin grund i själva lönesystemet och dess egenskap att vara byggt på många löneklasser med små löneintervaller. Detta förutsågs också vid lönesystemets utformning och det var just i ändamål att i möjligaste mån göra nyss angivna förhållanden mindre kännbart vid en befordran som stadgandet i punkt 4 b i de allmänna lönebestämmelserna tillkom.

Vad kriminalöverkonstapeln angår har staden icke någon på lag grundad skyldighet att i tjänsten hålla honom med uniform.

Lönenämnden hemställer att Stadsfullmäktige såsom yttrande över besvären ville under åberopande av vad förut och nu i detta ärende av Lönenämnden anförts och den motivering varpå länsstyrelsens utslag fotats avstyrka bifall till besvären.

Västerås den 15 maj 1929.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Stadsfullmäktige hava den 28 december 1928 remitterat till Lönenämnden, Polisnämnden och Beredningsutskottet i och för yttrandens avgivande de besvär, som blivit anförda över Konungens Befallningshavandes i länet den 8 november 1928 meddelade utslag på besvär, som anförts över Stadsfullmäktiges beslut den 29 dec. 1927 angående särskilt beklädnadsbidrag åt överkonstaplarna vid stadens poliskår.

Lönenämnden har i ärendet avgivit yttrande den 15 maj 1929.

Polisnämnden får med instämmande i vad Lönenämnden i denna sin skrivelse anfört, hemställa att Stadsfullmäktige såsom yttrande över besvären ville under åberopande av vad förut och nu i detta ärende av Lönenämnden anförts och den motivering varpå Länsstyrelsens utslag fotats, avstyrka bifall till besvären.

Västerås den 23 maj 1929.

För Polisnämnden:
A. DANIELSSON.

Eric Plantin.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I anledning av uppdrag för Beredningsutskottet att framlägga förslag till yttrande att avgivas av Stadsfullmäktige i anledning av besvär anförda över Konungens Befallningshavandes i länet utslag den 8 november 1928 i fråga om beklädnadsersättning till överkonstaplarne vid ordningspolisen och kriminalöverkonstapeln, får Beredningsutskottet under erinran att utskottet i sitt yttrande över berörda besvär till Konungens Befallningshavande, avgivet den 23 maj 1928, givit uttryck för den meningen, att en ändrad ståndpunkt till förevarande fråga vore ägnad att föregripa en förestående löneregleringen, enär detta skäl fortfarande är bestående och under åberopande i övrigt av vad Lönenämnden, till vilken besvären även varit remitterade, däröver anfört, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta avstyrka bifall till besvären.

Västerås den 22 maj 1929.

För Beredningsutskottet:
E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning, under åberopande av vad i ovan intagna skrivelser anförts, avstyrka bifall till besvären.

§ 114.

Ang. upptagande i stadsplanen av den s.k. Klockaregatan.

Sedan Magistraten genom resolution den 24 nästlidne april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av klagomål, vilka av Västerås Missionsförsamling anförts över Stadsfullmäktiges beslut den 28 mars 1929 angående utläggning av en gata mellan Östra Kyrkogatan och Vasagatan, förslagsvis kallad Klockaregatan samt Stadsfullmäktige den 25 april 1929 beslutat uppdraga åt Beredningsutskottet att i ärendet avgiva förberedan-

de yttrande, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande maj föreslagit, att Stadsfullmäktige ville, under hänvisning till att överklagade beslutet tillkommit i laga ordning, hemställa om besvärens ogillande.

Stadsfullmäktige fattade efter föredragning av handlingarne beslut i ärendet enligt Beredningsutskottets förslag.

§ 115.

Ang. tillstånd för Frida Lundquist och Agnes Jonsson att utskänka pilsnerdricka å Östra holmen.

Sedan Magistraten genom resolution den 6 innevarande maj till Stadsfullmäktige för yttrande remitterat en av innehavarinnorna av restauranten å Östra holmen, fröknarna Frida Lundquist och Agnes Jonsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att under tiden för utställningen i Västerås eller från den 15 juni till och med den 30 augusti 1929 utskänka pilsnerdricka till spisande gäster, hade Nykterhetsnämnden, som utan föregående remiss från Stadsfullmäktige upptagit ärendet till förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande maj anfört följande:

"Då Nämnden av skäl, som här nedan angives, kommer att ställa sig avvisande till bifall till framställningen, vill Nämnden dock från första början meddela, att Nämnden icke sätter i tvivelsmål, att de sökande skulle kunna på ett lämpligt sätt handhava utskänkningen.

Nämnden har tillstyrkt bifall till ett flertal ansökningar om tillstånd att under den s. k. utställningstiden i samband med måltid utskänka pilsnerdricka. Samtliga ansökningar, som av Nämnden tillstyrkts, hava avsett utskänkning av pilsnerdricka i samband med matserveringsrörelse. I intet fall har, åtminstone vad Nämnden har sig bekant, någon av dessa matserveringar samtidigt karaktären av kafé.

Det har nu gjorts framställning om rätt till utskänkningsrörelse från dem som arrendera restaurantlokalerna å Östra holmen samt från fru Ida Nilsson, som innehar kafé och lunchrestaurant vid Fiskartorget i staden. Dessa två restaurantlokaler måste anses hava annan karaktär än de matserveringar, som hittills erhållit tillstånd att utskänka pilsnerdricka.

Vad nu speciellt angår restauranten på Östra holmen, så har Nämnden den uppfattningen att denna restaurantrörelse icke bör sättas i samband med en pilsnerdricksutskänkning. Även om innehavarinnorna av restauranten icke avse att utskänka pilsnerdricka annat än vid särskilda beställningar, så torde dock kontrollen över att så icke sker bliva besvärlig såväl för innehavarinnorna som för den övervakande myndigheten.

Nykterhetsnämnden tror sig slutligen hava bekant, att Stadsfullmäktige, när på sin tid restaurantlokalerna å Östra holmen uppfördes, utgick ifrån att någon utskänkningsrörelse vare sig av spritdrycker eller öl där icke skulle förekomma.

Nykterhetsnämnden får därför föreslå, att Stadsfullmäktige ville för sin del avstyrka bifall till fröknarna Frida Lundkvists och Agnes Jonssons framställning."

Efter föredragning av ärendet fattade Stadsfullmäktige på de skäl Nykterhetsnämnden anfört beslut i ärendet i enlighet med Nämndens förslag.

§ 116.

Ang. tillstånd för Ida Nilsson att utskänka pilsnerdricka i fastigheten N:o 1 Fiskartorget.

Sedan Magistraten genom resolution den 25 nästlidne april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av änkefru Ida Eugenia Charlotta Nilsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att under utställningstiden i Västerås sommaren 1929 i sökandens serveringslokaler inom fastigheten N:o 1 vid Fiskartorget här i staden till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som utan föregående remiss från Stadsfullmäktige upptagit ärendet till förberedande behandling i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande maj anfört följande:

"Nämnden har i skrivelse, som berör av innehavarna av restauranten å Östra holmen gjord enahanda framställning framhållit, att Nämnden icke anser lämpligt att tillstyrka tillstånd att utskänka pilsnerdricka i lokaler där matservering bedrives i samband med kaférörelse.

Då Nämnden sålunda icke anser att något behov föreligger för att utskänkningsrätt skall beviljas Fru Ida Nilsson, får Nämnden föreslå, att Stadsfullmäktige ville för sin del avstyrka bifall till framställningen."

Efter föredragning av ärendet fattade Stadsfullmäktige på de skäl Nykterhetsnämnden anfört beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 117.

Ang. tillstånd för Maria Teresia Pettersson att utskänka pilsnerdricka i fastigheten Köpmangatan 10.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 innevarande Maj infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Servitrisen Maria Teresia Pettersson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten Köpmangatan 10 här i staden till spisande gäster utskänka pilsnerdricka under tiden från den 1 juli till och med den 15 augusti 1929, hade Nykterhetsnämnden, som utan före-

gående remiss från Stadsfullmäktige upptagit ärendet till förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande maj, under framhållande av att ansökningen avsåge ett tillfälligt utskänkningstillstånd under i stort sett den tid utställningen härstädes påginge, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till framställningen.

Efter föredragning av ärendet yrkade dels Herr Bäckman och Fru Söderquist, att Stadsfullmäktige måtte avstyrka bifall till ansökningen, dels ock Herrar Sundström, J. Andersson och Hult bifall till Nämndens förslag.

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning enligt Nykterhetsnämndens framställning tillstyrka bifall till förevarande ansökan.

§ 118.

Ang. val av ytterligare en revisor av läroverkets byggnadsfonds räkenskaper.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande maj hade rektor vid härvarande högre allmänna läroverk anmält, att Stadsfullmäktige utöver den revisor, som av Stadsfullmäktige den 28 december 1928 utsetts för granskning av läroverkets byggnadsfonds räkenskaper, numera hade att utse ytterligare en sådan revisor.

Stadsfullmäktige beslöto remittera skrivelsen till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 119.

Ang. villkoren för flickors tillträde till högre allmänna läroverket i Västerås.

En av Herrar Landtmanson och Thyresson till dagens sammanträde ingiven motion med förslag angående framställning till Kungl. Maj:t rörande villkoren för flickors tillträde till högre allmänna läroverket i Västerås, beslöto Stadsfullmäktige remittera till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 120.

Ang. försäljning av kreatursmarknadsplatsen; borttagande ur stadsplanen av en del av Kungsängsgatan; inköp av mark för järnvägsområde av

Från Drätselkammaren hade inkommit en så lydande skrivelse:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Det torde icke vara obekant för de flesta av Stadsfullmäktige, att det under de senaste månaderna förts underhandlingar mellan Drätselkammaren och Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget angående överlåtande till nämnda bolag i och för verkstadsutvidgningar av större delen av det område, som begränsas av byggnadskvarteret Mimer, järnvägens områ-

Hammarby egendom; avtal för tryggande av djuphamnens utvidgning.

de och Stora gatan, eller, med andra ord, som består av området för den nuvarande Kungsängsgatan i sträckningen från Stora gatan till Södra Esplanaden, kreatursmarknadsplatsen med köttbesiktningsbyrån, den s. k. tivoliplatsen samt renhållningsverkets bostäder och stall med tillhörande tomtområde.

De förda underhandlingarne hava nu lett till enighet, i det att Drätselkammaren vid sammanträde i dag beslutat för sin del godkänna närlagda av Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget bekräftade förslag, utgörande resultat av tidigare mellan representanter för kontrahenterna förda underhandlingar.

Vad först det till försäljning föreslagna området angår är detsamma för närvarande utnyttjat av staden för skilda ändamål. Däri ingår till en början en sedan åtskilliga år utlagd och trafikerad, i stadsplanen upptagen gatudel, Kungsängsgatan. Försäljning av denna del av området och dess nyttjande av Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget för byggnadsändamål förutsätter givetvis en stadsplaneändring, till vars genomförande Stadsfullmäktige i och med det eventuella accepterandet av försäljningsförslaget måste, i vad på Stadsfullmäktige ankommer, vara beredda att lämna sin medverkan. Beträffande övriga staden tillhöriga anstalter inom det till försäljning föreslagna området, skola de enligt förslaget antingen övertagas av köparen till värden, som kunna bereda staden motsvarande nyttigheter (köttbesiktningsbyrån, kreatursstallarne, renhållningsverkets bostadshus och stall, gatuläggning och ledningar) eller ock få kvarbliva, åtminstone tills vidare, inom det försålda området (den överbyggda bäcken). Områdets areal har icke ännu kunnat exakt fixeras. Full enighet råder emellertid därom, att mellan detta och järnvägens område skall i Södra Esplanadens fortsättning åt öster och nordost framtill en lämplig punkt av Pilgatan utläggas en ny trafikled, dels för att ersätta den slopade Kungsängsgatan och dels för att skapa en gen och lämplig förbindelseväg mellan den östligaste delen av staden och områdena vid järnvägsstationen och gamla hamnen. Arealen av den ifrågavarande marken torde emellertid komma att uppgå till omkring 28,000 kvm. Gatumark, vars värde samtidigt ersättes, synes komma att uppgå till en areal av omkring 3,000 kvadratmeter.

Priset för den i försäljningen ingående marken, liksom ock gatumarksersättningen, skall enligt det preliminära avtalet beräknas efter 8 kronor pr kvm.

Därutöver skall köparen hava att, såsom ovan antytts, lämna staden gottgörelse för de byggnader, och andra anstalter, som nu finnas inom om-

rådet och som övertagas av köparen, dels med avseende på gatuläggning och ledningar, plananordningar och dylikt med visst, redan överenskommet belopp, och dels för byggnader m. m. för renhållningsverket, kreatursmarknadsplatsen och köttbesiktningsbyrån efter uppskattning av gode män. I sistnämnda hänseende torde det förtjäna upplysas, att kontrahenterna äro överens om sådan grund för uppskattningen, att värderingssumman skall kunna giva staden möjlighet att åstadkomma nyttigheter motsvarande de i köpet ingående, med hänsyn givetvis tagen till nuvarande värden.

Allt som allt torde köpeskilling och övriga vederlag komma att röra sig om cirka 500,000 kronor.

Emellertid har den nu behandlade frågan under underhandlingarnes gång förknippats med en annan. Drätselkammaren har nämligen därvid sökt vinna garantier för, att Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget såsom ägare av Hammarby egendom icke måtte träffa sådana förfoganden över vissa delar av densamma, att en i framtiden eventuellt behövlig utvidgning av djuphamnen västerut in på den s. k. Hammarby Sjöhage skall förhindras eller onödigtvis försvåras. I detta hänseende har Drätselkammaren utverkat fördelar, så långt detta i närvarande stund varit möjligt och vilka med hänsyn till ovissheten, om, när och på vad sätt en hamnutvidgning västerut skall komma till stånd, torde få anses i stort sett tillfredsställande. Det bör — jämväl i motsats till de synpunkter, som förestavat nedan återgivna reservation, — i detta sammanhang framhållas, att uppgörelsen i sist omförmälda avseende bör ses i belysningen av, att Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget såsom markägare och exploatör och staden såsom ägare av djuphamnen med tillhörande spår i mångt och mycket här hava intressen, som sammanfalla eller åtminstone mötas, ävensom att Drätselkammaren åtnöjt sig med den allmänt hållna avfattningen av överenskommelsen i förevarande del i förlitande på, att stadens kontrahent kommer att låta sig angeläget vara att uppfylla de åtaganden, vilka uttryckligen eller underförstått måste anses vara däri inneslutna. Det är också med hänsyn härtill, som Drätselkammaren, särskilt i fråga om priset på marken vid tivoliplatsen, gått Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets önskemål till mötes längre, än Drätselkammaren från början ansett med stadens intressen förenligt. Ehuru den ifrågasatta affären i och för sig icke synes alltför lockande, anser sig dock Drätselkammaren böra, i främsta rummet av skyldig hänsyn till det stora företag, som dock betyder så mycket för samhället, tillstyrka Stadsfullmäktige att tillåta Drätselkammaren att avsluta densamma enligt de riktlinier, vilka härovan och i bilagda skrivelse från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget i sina

huvuddrag skisserats. Det behöver knappast nämnas, att förslaget i sitt nuvarande skick, skall, om det av Stadsfullmäktige godkännes, efter fortsatta underhandlingar vidare utformas med ledning av vad som hittills i huvudsak överenskommits.

På grund av det anförda får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta:

1:o) att bemyndiga Drätselkammaren att till Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget mot en köpeskilling, som för själva marken skall beräknas efter 8 kronor pr kvm. och varom Drätselkammaren i övrigt jämte övriga köpevillkor äger träffa avtal, försälja en sammanhängande markareal, bestående av dels Kungsängsgatans område mellan Södra Esplanaden och Stora gatan, dels Kreatursmarknadsplatsen med Köttbesiktningsbyråns område, Tivoliplatsen samt det av renhållningsverket för bostäder och stall disponerade området, allt med å områdena befintliga byggnader men med undantag av en markremsa, avsedd till utläggning av en ny trafikled i Södra Esplanadens fortsättning från nuvarande Kungsängsgatan till Pilgatan och framgående mellan järnvägens område och det till försäljning föreslagna markområdet;

2:o) *att* försäljningen skall vara beroende av, att Kungsängsgatan i sträckningen mellan Stora gatan och Södra Esplanaden borttages ur stadsplanen;

3:o) *att* uppdraga åt Byggnadsnämnden att efter erforderlig beredning vidtaga åtgärder för genomförande av i förestående punkt avsedda och därmed möjligen i samband stående stadsplaneändring; samt

4:o) att bemyndiga Drätselkammaren att av Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget för en köpeskilling av 7,500 kronor, att gäldas av reserverade köpeskillingsmedel, samt på de villkor i övrigt, varom Drätselkammaren må äga sluta avtal, för stadens räkning inköpa den del av Hammarby egendom, som erfordras för vidgning av järnvägens område, till samma bredd som väster om Hammarby gårds utfartsväg, mellan sagda utfartsväg och Köpingsvägen, ävensom att med Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget träffa avtal, avseende att så vitt ske kan trygga djuphamnens eventuella utvidgning med kaj och järnvägsspår västerut inom Hammarby Sjöhage.

Emot förestående av Drätselkammaren framlagda förslag har Drätselkammarens ledamot Herr Jonsson så till vida reserverat sig, att han dels ansett att den i punkt 8 av Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets bilagda skrivelse omförmälda utfästelsen rörande rätt för staden att fram-

draga järnvägsspår inom Hammarby Sjöhages område vore för obestämt avfattad och att någon överenskommelse icke borde ingås, utan att villkoren för sagda rätt vore fixerade, dels ock påyrkat, att, innan frågan av Drätselkammaren avgjordes, Hamnstyrelsen bort höras rörande behövligheten av djuphamnens utvidgning västerut och sättet för dess genomförande.

Västerås den 29 maj 1929.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Vid denna skrivelse fanns fogad en skrivelse till Drätselkammaren av följande lydelse:

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Hänvisande till de muntliga förhandlingar, som av vårt bolags representanter förts med delegerade från Drätselkammaren angående förvärv från bolagets sida av den s. k. tivoliplatsen tillåta vi oss härmed konfirmera därvid framlagt förslag till överenskommelse:

1:o) Staden överlåter till Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget ifrågavarande område med en areal av c:a 28,000 kvm.;

2:o) För anordnande av gata, löpande mellan området och järnvägen i stället för den slopade Kungsängsgatan, denna nya gatas förseende med ledningar samt för planeringsarbeten m. m. för ny kreatursmarknadsplats och dyl. betalar Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget ett belopp såsom bidrag eller gottgörelse av 60,000 kronor;

3:o) Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget ersätter staden värdet av byggnader och särskilda anläggningar dels vid renhållningsverkets bostäder och stall, dels å kreatursmarknadsplatsen och dels vid köttbesiktningsbyrån enligt uppskattning av tre särskilt tillkallade gode män;

4:o) Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget betalar den överlåtna marken samt utger ersättning för gatumark efter ett markvärde av 8 kronor pr kvm.;

5:o) Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget uthyr på villkor, varom vidare förhandlas, till staden tillsvidare å området varande byggnader m. m., i den mån de ej behöva borttagas för anläggningar för Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets räkning;

6:o) Den genom området ledande överbyggda bäcken skall tills vidare bestå;

7:o) Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget överlåter till Västerås stad mot en köpesumma av 7,500: — kronor och i övrigt på villkor, varom vidare förhandlas, av Hammarby egendom den areal, som erfordras för vidgning av järnvägens område till samma bredd som väster om Hammarby gårds utfartsväg, mellan sagda utfartsväg och Köpingsvägen. Staden övertager Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets förpliktelser gentemot arrendatorn, i vad de beröra detta område.

8:o) Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget förbinder sig att av hänsyn till eventuell utvidgning västerut av stadens djuphamnsanläggning med kaj och spår varken själv uppföra fabriksbyggnader eller andra fasta byggnadsverk eller till annan försälja eller upplåta plats för dylika inom den del av Hammarby sjöhage, som ligger söder om en linje, utdragen västerut i fortsättning av djuphamnsplanens norra avgränsning c:a 130 meter norr om kajlinjen samt giver staden rätt, att på de villkor, varom vidare skall förhandlas, så snart staden det önskar, utdraga till djuphamnen hörande järnvägsspår inom sjöhagens område.

Vi beklaga, att vi ej kunna längre än vad i förestående förslag är angivet medgiva staden dispositionsrätt till mark m. m. å Hammarby sjöhage, då som bekant området är av oss förvärvat i avsikt att användas för framtida behov, vilka ännu ej kunna fastställas.

Västerås den 29 maj 1929.

Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget:

ARTHUR LINDÉN.

Efter föredragning av ovanintagna handlingar, vilka i reproduktion vid sammanträdets början tillställts Stadsfullmäktiges närvarande ledamöter, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström enhälligt till alla delar bifalla, vad Drätselkammaren i detta ärende föreslagit.

§ 121.

Ang. val av en ledamot i pensionsnämnden för f. St. Ilians socken.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande maj hade Beredningsutskottet i anledning därav, att ledamoten i pensionsnämnden för f. S:t Ilians socken Grundläggaren J. A. Löfgren avlidit, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville till ledamot av Nämnden i den avlidnes ställe för tiden intill innevarande års utgång utse suppleanten i Nämnden Muraren Matts Hellblom.

Stadsfullmäktige företogo ifrågavarande val med acklamation i överensstämmelse med Beredningsutskottets förslag.

§ 122.

Ang. Landskamreraren A. Rudbergs rätta mantalsskrivningsort.

Genom resolution den 21 innevarande maj hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av ett av Drätselkammaren i Umeå hos Konungens Befallningshavande i Västerbottens län gjort yrkande, att Landskamreraren Axel Rudbergs rätta mantalsskrivningsort för år 1929 måtte förklaras vara Umeå stad och att hans mantalsskrivning i Västerås för samma år måtte undanrödjas.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna handlingarne i ärendet till Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar avgiva det infordrade yttrandet.

§ 123.

Ang. tilläggspension åt f. småskollärarinnan Anna Ch. Lennmalm.

En från Folkskolestyrelsen inkommen skrivelse av den 14 innevarande maj med hemställan om beviljandet av kommunal tilläggspension åt avgående småskollärarinnan Anna Charlotta Lennmalm beslöto Stadsfullmäktige remittera till Lönenämnden för utlåtande.

§ 124.

Ang. ny tågförbindelse med Örebro.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande maj hade Kungl. Järnvägsstyrelsen i anledning av en framställning av Stadsfullmäktige den 10 januari 1929 meddelat, att sedan Örebro—Köpings järnväg förklarat sig villig att under tiden 15 maj—14 september 1929 inlägga nytt tåg Köping—Frövi i anslutning från Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägståg 5—15 Stockholm—Köping, Kungl. Järnvägsstyrelsen komme att, med bifall till Stadsfullmäktiges framställning, mellan Frövi och Örebro inlägga anslutningståg under samma tid.

Skrivelsen lades till handlingarne.

§ 125.

Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av indragning av Västmanlans regemente.

Föredrogs en till Stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av Kungl. Maj:ts brev till Flygstyrelsen den 16 maj 1929, varigenom Kungl. Maj:t uppdragit åt Flygstyrelsen att å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar med Västerås stad sluta avtal enligt en mellan kasernkommittén och Västerås stad ingången preliminär överenskommelse med anledning av Västmanlands regementes indragning.

Stadsfullmäktige beslöto lägga den inkomna skrivelsen till handlingarne, varjämte avskrift av densamma skulle överlämnas till Drätselkammaren för behörigt iakttagande.

§ 126.

Ang. Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.

Anmäldes och bordlades från Fattigvårdsstyrelsen inkommen berättelse över Fattigvårdens verksamhet under år 1928.

§ 127.

Ang. upplåtelse av mark i Stallhagen för byggande av Tennishall

En framställning från Västerås Tennisklubb, upptagen såsom motion av Herrar Falk och Keijser angående överlåtelse till klubben av en byggnadsplats inom Stallhagsparkens område för uppförande av en tennishall beslöto Stadsfullmäktige, efter yttranden av Herrar Bäckman, Keijser och Hult, remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 128.

Ang. rättegång mot staden i följd av olycksfall vid djuphamnen.

Meddelade ordföranden, att han delgivits en av C. E. T. Holm hos härvarande rådhusrätt utverkad stämning å staden med yrkande om ersättning för genom ett olycksfall under arbete vid djuphamnen, som vållats av en nedfallande kranskopa, honom åsamkade lidanden och skador.

Efter föredragning av stämningen beslöto Stadsfullmäktige befullmäktiga stadsombudsmannen Ragnar Tenow, eller den han vid ett eller flera tillfällen i sitt ställe förordnade, att ej mindre vid rådhusrätten och vederbörliga överdomstolar, dit han ägde fullfölja målet, utföra och bevaka stadens talan i förevarande rättegång, än även i målet å stadens vägnar ingå förlikning.

In fidem:
Theofil Öberg.

Justerat den 4 juni 1929.

ALB. LUNDKVIST.

Georg Robsahm. *Em. Granér.*

Offentligen uppläst den 4 juni 1929, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 27 Juni 1929.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Pers, Hedberg, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Engdahl, Hellström, Melin, Fru Söderquist, Herrar Widén, Gelin, Edvin Andersson, Nelson, Fru Olsson, Herrar C. V. Karlsson och Östlund.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Falk, J. Andersson, Hammer, Sund, Karl Andersson, Dahrné, Liljeblad, Landtmansson, Robsahm, Larsson, Granér, Berg, Lindberg, Eriksson och Lundberg.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 129.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Edvin Andersson och Gelin att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 130.

Ang. Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.

Fattigvårdsstyrelsens vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 nästlidne maj bordlagda verksamhetsberättelse för år 1928 anmäldes ånyo och lades efter yttranden av Herrar Pers och vice ordföranden till handlingarne. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 39).

§ 131.

Ang. tilläggsanslag för om- och tillbyggnader

Med åberopande av en skrivelse från Brandstyrelsen samt på i övrigt anförda grunder hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 40) hemställt,

vid brandstationen samt anslag till omläggning av elektriska ledningarne i polis- och brandstationen.

att Stadsfullmäktige ville för täckande av kostnader för installation av elektrisk belysning i den av Stadsfullmäktige den 31 maj 1928 beslutade till- och påbyggnaden av redskapshallen i brandstationen m. m., för justering och omläggning av de elektriska ledningarne i polis- och brandstationen samt för ombyggnad i betonkonstruktion av taket i ovan omförmälda redskapshall anvisa ett anslag å förslagsvis 7,500 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen gäldas av uttaxerade medel i 1930 års budget.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 132.

Ang. anordnande av bårhus vid ålderdomshemmet Karlslund.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 41) hade Drätselkammaren under åberopande av framställningar i ämnet från Fattigvårdsstyrelsen och Polisnämnden hemställt, att Stadsfullmäktige ville för omändrande av f. d. tvättstugan vid ålderdomshemmet till bårhus med obduktionsrum för Fattigvårdsstyrelsens och Polisnämndens behov enligt en vid framställningen fogad ritning anvisa 4,500 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen gäldas av uttaxerade medel i stadens budget för år 1930.

På yrkande av Herrar Sundström, Wass och vice ordföranden och sedan Herr Fjellander yttrat sig utan yrkande, godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 133.

Ang. omläggning av en del av Malmabergsgatan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 42) hade Drätselkammaren på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige för sättning med smågatsten av Malmabergsgatan mellan Odengatan och Tegnérgatan ville anvisa 17,000 kronor att utgå av reserverade gatumedelsanslag.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 134.

Ang. uppförande av en byggnad för hamnarbetarne vid djuphamnen.

Med åberopande av skrivelse i ämnet från Hamnstyrelsen och Djuphamnsbyggnadskommittén hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 43) hemställt, att Stadsfullmäktige ville för uppförande vid djuphamnen av

en byggnad, avsedd att uthyras till hamnarbetarne såsom väntrum m. m., anvisa ett anslag å 7,000 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren vid fastställande av stadens budget för år 1930 kunde komma att besluta.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 135.

Ang. utdragning av ledningar i en del av Stohagsvägen.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 44) hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att stadens ledningar för vatten, avlopp och gas skulle utläggas i gatorna omkring ett nybildat kvarter mellan Stohagsvägen och Hyttvägen i enlighet med Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag samt att härför anvisa 9,000 kronor ur de tekniska verkens amorteringsfond med bemyndigande för Vatten- och Gasverksstyrelsen att av tillgängliga medel förskottera för anläggningen i övrigt erforderlig kostnad 9,150 kronor i avbidan på att till sist sagda belopp beräknade anslutningsavgifter för försålda tomter inom och invid ifrågavarande kvarter komme att inflyta.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 136.

Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1928.

Vatten- och Gasverksstyrelsens med skrivelse från Drätselkammaren den 17 innevarande juni till Stadsfullmäktige överlämnade verksamhetsberättelse för år 1928 anmäldes och lades efter yttrande av Herrar Pers och Hellman till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 45).

§ 137.

Ang. försäljning av tomter vid Stohagsvägen.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna skrivelse:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Den nya väg, som av staden utlagts omedelbart öster om Käringberget såsom förbindelse mellan Stohagsvägen och landsvägen till Köping, har möjliggjort försäljning av tomter inom områdena belägna utefter denna väg. Sålunda har redan samtliga tomter uti kvarteret mellan Övre Hytt-

vägen och Stohagsvägen försålts. Då efterfrågan på tomter för närvarande är ganska livlig, har Drätselkammaren ansett möjligheten att försälja andra tomter i närheten av denna väg böra av staden utnyttjas och har i tanke härpå ett förslag att utlägga två tomter av området närmast norr om förenämnda kvarter och tre tomter å västra sluttningen av Käringberget och intill den nya vägen blivit uppgjort. Dessa senare tomter ingå visserligen i område, som för närvarande är upplåtet med nyttjanderätt åt annan person men torde desamma utan större olägenheter kunna utbrytas ur det nyttjade området.

En försäljning av dessa fem tomter och deras anknytning till de ledningar, som enligt samtidigt framlagt förslag av de tekniska verken skulle utläggas i den nya vägen, skulle göra denna ledningsanläggning mera räntabel och utgör detta förhållande ett skäl till försäljningen.

Med överlämnande av en karta, varå tomterna utmärkts, hemställer Drätselkammaren under hänvisning till det anförda att Stadsfullmäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren att för pris och under villkor, som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, försälja ifrågavarande tomter.

Västerås den 6 juni 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 138.

Ang. nya grunder för utgörande av väghållningsskyldigheten inom städerna.

Genom resolution den 17 innevarande juni hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande före den 10 augusti 1929 i anledning av Riksdagens skrivelse till Kungl. Maj:t den 24 maj 1929 i anledning av väckt motion angående fördelning enligt nya grunder av väghållningsskyldigheten inom städerna.

Med anledning av den korta tid, som utsatts för yttrandets avgivande och som förhindrade Stadsfullmäktige, vilkas nästa sammanträde inföll först den 29 augusti 1929, att själva avgiva det begärda yttrandet, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden utan omröstning uppdraga åt Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar avgiva ifrågavarande yttrande.

§ 139.

Ang. tilläggspension till småskollärarinnan Anna Charl. Lennmalm.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne maj till Lönenämnden för utlåtande remitterat en från Folkskolestyrelsen inkommen skrivelse med hemställan om beviljandet av kommunal tilläggspension åt småskollärarinnan Anna Charlotta Lennmalm från hennes avgång ur tjänsten den 1 juli 1929, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige innevarande dag meddelat, att fröken Lennmalm enligt de grunder för åtnjutande av tilläggspension, som av Stadsfullmäktige godkänts den 28 maj 1928 på grund av uppnådd levnads- och tjänsteålder vore berättigad till full dylik pension samt på grund härav hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bevilja henne sådan pension att utgå från avgången ur tjänsten av uttaxerade medel, vad anginge senare delen av år 1929 av det i årets stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige fattade utan omröstning beslut i ärendet enligt Lönenämndens hemställan.

§ 140.

Ang. val av ytterligare en revisor av högre allmänna läroverkets byggnadsfonds räkenskaper.

Sedan rektor vid härvarande högre allmänna läroverk i skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 nästlidne maj anmält, att Stadsfullmäktige numera hade att, utöver den revisor, som av Stadsfullmäktige den 28 december 1928 utsetts för granskning av läroverkets byggnadsfonds räkenskaper, utse ytterligare en sådan revisor samt Stadsfullmäktige den 30 i samma månad remitterat skrivelsen till Beredningsutskottet för utlåtande, hade Beredningsutskottet nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande juni föreslagit, att Stadsfullmäktige ville till revisor för ifrågavarande granskning jämte förut vald revisor utse Fängelsedirektören C. E. Wallgren.

Stadsfullmäktige företogo ifrågavarande val med acklamation och i överensstämmelse med Beredningsutskottets förslag.

§ 141.

Ang. villkoren för flickors tillträde till högre allmänna läroverket i Västerås.

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 30 nästlidne maj beslutat till Beredningsutskottet för utlåtande remittera följande hos Stadsfullmäktige väckta motion:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Den 28 juni 1928 beslöto Stadsfullmäktige att hos Kungl. Maj:t anhålla, att kvinnliga lärjungar måtte få mottagas som lärjungar i gymnasium vid högre allmänna läroverket i Västerås, intill dess ett högre flick-

läroverk inrättades i staden. Genom nådigt brev den 10 augusti 1928 medgav Kungl. Maj :t detta på de villkor, som äro angivna i Kungl. Kungörelsen n :r 321/1923. Bestämmelserna i denna kungörelse torde bl. a. innebära, att om på grund av flickors intagande i läroverket lärjungeantalet i en ring når över maximum (30) och ringen därför måste delas i två parallellavdelningar, *staden* måste avlöna den extra ämneslärare, som med anledning därav måste anställas. Hittills har något sådant här icke kommit i fråga, men det synes ovisst, huruvida icke så kommer att ske i fortsättningen, då tillströmningen av kvinnliga lärjungar kan tänkas bli större och nödvändiggöra inrättandet av någon parallellavdelning. Emellertid vill det synas av riksdagens skrivelse n :r 262/1927, sid. 124, ävensom av Kungl. cirkuläret den 18 juni 1927, sid. 5, som om riksdagen icke avsett, att de städer, i vilkas läroverk flickor provisoriskt erhålla tillträde till gymnasium, skola i dylika fall behöva bekosta anställandet av extralärare. Av riksdagsskrivelsen synes snarare framgå, att enligt riksdagens mening villkoren för flickors *allmänna* tillträde till läroverk skola gälla även för dessa städer. På grund härav, och då det i varje fall synes ligga i stadens intresse att vinna klarhet rörande denna sak, hemställa undertecknade, att Stadsfullmäktige ville besluta ingå till Kungl. Maj :t med underdånig anhållan, att från och med läsåret 1929—1930 kvinnliga lärjungar måtte få mottagas i gymnasium vid högre allmänna läroverket i Västerås, intill dess högre flicklläroverk här inrättas, på de villkor, som i anslutning till riksdagens skrivelse angivas i Kungl. Maj :ts Cirkulär den 18 juni 1927 och oberoende av de därifrån, efter vad det vill synas, avvikande villkor, som angivas i Kungl. Kungörelsen n :r 321/1923.

Västerås den 20 maj 1929.

Samuel Landtmanson. *Hjalmar Thyresson.*

Från Beredningsutskottet hade nu inkommit ett så lydande utlåtande:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Genom remiss den 30 sistlidne maj hava Stadsfullmäktige för utlåtande till Beredningsutskottet överlämnat en motion av Herrar Landtmanson och Thyresson med förslag att Stadsfullmäktige ville göra framställning av visst innehåll angående villkoren för flickors tillträde till högre allmänna läroverket härstädes, och får Beredningsutskottet i anledning härav anföra följande.

I motionen redogöres för de villkor, som äro förenade med det medgivande, som av Kungl. Maj :t den 10 augusti 1928 lämnats för flickor att vinna inträde vid gymnasiet av härvarande läroverk, varibland skulle ingå skyldighet för staden att bestrida kostnaden för avlöning av den extra ämneslärare, som måste anställas, därest tillslutningen av flickor till läroverket skulle föranleda uppkomst av parallellavdelningar i en klass och lämnas därutöver den upplysningen att ett Kungl. cirkulär av den 18 juni 1927, föranlett av Riksdagens skrivelse 1927 N :o 262, synes kunna tolkas så, att någon dylik skyldighet för staden icke skulle föreligga, och hemställes därför i motionen att Stadsfullmäktige ville besluta ingå till Kungl. Maj :t med underdånig anhållan att från och med läsåret 1929—1930 kvinnliga lärjungar måtte få intagas i gymnasium vid högre allmänna läroverket härstädes intill dess högre flicklläroverk här inrättas, på de villkor, som angivas i Kungl. Maj :ts cirkulär den 18 juni 1928 och oberoende av de därifrån till synes avvikande villkoren enligt Kungl. kungörelsen N :o 321/1923, som bland annat ålägger staden förenämnda skyldighet.

Beredningsutskottet tillstyrker för sin del att Stadsfullmäktige ville med bifall till motionen besluta avlåta en framställning till Kungl. Maj :t av det innehåll, som i motionen närmare anges.

Västerås den 27 juni 1929.

För Beredningsutskottet:

E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning av handlingarne i ärendet på yrkande av Herrar Thyresson och Westholm samt efter yttrande av Herrar Pers och Sundström utan omröstning bifalla vad i motionen och av Beredningsutskottet sålunda föreslagits.

§ 142.

Ang. namnsättning å två gator inom Kvarnbrovreten.

Genom resolution den 18 innevarande juni hade Magistraten till Stadsfullmäktige för fattande av beslut överlämnat en framställning av Sågverksägaren A. R. Rudén om åsättande av namn å två gator inom Norra Kvarnbrovreten.

Stadsfullmäktige beslöto remittera framställningen till Byggnadsnämnden för utlåtande.

§ 143.

Ang. rättegång mot staden i följd av olycksfall vid djuphamnen.

Meddelades, att Stadsfullmäktiges vice ordförande i Herr ordförandens frånvaro den 23 innevarande juni delgivits en av Ömsesidiga Olycksfallsförsäkringsbolaget Land och Sjö hos härvarande rådhusrätt utverkad stämning å staden med yrkande om ersättning på grund av ett olycksfall vid djuphamnen, som vållats av en nedfallande kranskopa, i följd av vilket olycksfall försäkringsbolaget haft och komme att få vidkännas utgifter enligt försäkringsavtal.

Efter föredragning av stämningen beslöto Stadsfullmäktige befullmäktiga stadsombudsmannen Ragnar Tenow, eller den han vid ett eller flera tillfällen i sitt ställe förordnade, att ej mindre vid rådhusrätten och vederbörliga överdomstolar, dit han ägde fullfölja målet, utföra och bevaka stadens talan i förevarande rättegång, än även i målet å stadens vägnar ingå förlikning.

In fidem:
Theofil Öberg.

Justerat den 29 juni 1929.

FREDR. FÅHRÆUS.

Edvin Andersson. *Einar Gelin.*

Offentligen uppläst den 29 juni 1929, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 15 Augusti 1929.

Närvarande: Vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Hedberg, J. Andersson, Hiersemann, Fru Grönberg, Herrar Thyresson, Keijser, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Dahrné, Melin, Liljeblad, Widén, Landtmanson, Gelin, Robsahm, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg och Lundberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus samt Herrar Danielsson, Pers, Hammer, Pettersson, Leontein, Johansson, Fjellander, Hellman, Karl Andersson, Fru Söderquist, Herrar Edvin Andersson, Nelson, Lindberg och Eriksson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. borgmästaren V. Åsberg.

§ 144.

Ang. minnesord efter Borgmästare Karlsson.

Vid sammanträdets öppnande uttalade dagens ordförande några minnesord i anledning av borgmästaren i staden John Karlssons den 26 nästlidne juli timade frånfälle, varvid han gav uttryck åt Stadsfullmäktiges och stadens tacksamhet för vad Borgmästare Karlsson i sin tjänst och såsom kommunalman verkat till stadens bästa.

§ 145.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Landtmanson och Widén att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 146.

Ang. anstånd med återbesättande av borgmästarebefattningen i staden.

Föredrogs följande från Lönenämnden inkomna skrivelse:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I skrivelse till Lönenämnden den 2 innevarande augusti, vilken skrivelse här överlämnas, har Magistraten tillkännagivit, att Magistraten i anledning av borgmästaren John Karlssons frånfälle kungjort borgmästarebefattningen härstädes ledig till ansökan, ävensom fäst Lönenämndens uppmärksamhet på det förhållandet, att för befattningen i fråga hittills gällt äldre lönestat, varför numera torde kunna ifrågasättas lämpligheten av löneregleringen för befattningen.

I anledning av denna skrivelse får Lönenämnden anföra följande.

Enligt lag den 14 mars 1921 om val av borgmästare m. m. § 1 första stycket skall Magistraten ofördröjligen genom kungörelse tillkännagiva ledigbliven borgmästaretjänst.

Enligt samma lag § 1 andra stycket äger Konungen emellertid förordna om uppskov med tillsättande av befattningen. Väckes i stad fråga om uppskov och sökes sådant *inom en månad* efter det befattningen blivit ledig, skall med åtgärd enligt här ovan omförmälta första stycket anstå tills Konungen förordnat, att befattningen skall tillsättas eller tiden för meddelat uppskov gått till ända.

Det synes Lönenämnden fördelaktigt om sådant uppskov hos Konungen utverkas, så att tid beredes för besluts fattande om reglering av lönen för borgmästaren, innan ansökningstiden går till ända.

Lönen för borgmästaren är fastställd genom Stadsfullmäktiges beslut den 30 november 1911 och Kungl. Maj:ts nådiga brev den 18 juli 1912.

Vid den allmänna löneregleringen för Västerås stads befattningshavare, som skedde år 1921, uttalade borgmästare Karlsson sin önskan att kvarstå på den gamla lönestaten. Då nu borgmästare Karlsson avlidit, synes det lämpligt att ny lön fastställes. Lönenämnden är emellertid icke beredd att här omedelbart framlägga något förslag. I det förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare, som är upprättat före borgmästare John Karlssons frånfälle och som lönenämnden kommer att överlämna till Stadsfullmäktiges ordinarie sammanträde i slutet av denna månad, har ny lön icke, på grund av vad här ovan redan är anfört, upptagits för borgmästaretjänsten och redan Lönenämnden torde behöva något rådrum, åtminstone till slutet av månaden, för att bliva färdig med sitt förslag i förevarande hänseende.

Om sålunda på grund av att det förefaller synnerligen olämpligt att en tjänst, hälst sådan som den ifrågavarande, sökes och tillsättes omedelbart före en förestående löneregleringför tjänsten, det synes nödvändigt att åtgärderna för tjänstens återbesättande uppskjutas, behöver och bör icke ett sådant uppskov bliva så långt. De kommunala myndigheterna böra tvärtom låta sig angeläget vara att påskynda detta ärendes behandling. För att Stadsfullmäktige skola kunna erhålla nödigt rådrum för ärendets beredning och övervägande samt för vinnande av laga kraft åt Stadsfullmäktiges beslut torde dock böra beräknas en tid av omkring tre månader.

Lönenämnden får alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville hos Konungen utverka uppskov med tillsättande av befattningen som borgmästare i Västerås till dess blivande stadsfullmäktigebeslut om ny lönestat för befattningen vunnit laga kraft, eller om viss tid skall utsättas, att denna sättes till omkring tre månader.

Västerås den 7 augusti 1929.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin

jämte en skrivelse i ämnet från Magistraten så lydande.

TILL VÄSTERÅS STADS LÖNENÄMND.

Med tillkännagivande, att magistraten i anledning av borgmästaren John Karlssons frånfälle författningsenligt kungjort borgmästarebeställningen i Västerås ledig till ansökan, får Magistraten fästa Lönenämndens uppmärksamhet på det förhållandet, att för befattningen ifråga hittills gällt äldre lönestat, varför numera torde kunna ifrågasättas lämpligheten av löneregleringför befattningen.

Västerås Rådhus den 2 augusti 1929.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

Ivan Belinki.

På yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige utan votering godkänna vad i Nämndens ovanintagna skrivelse föreslagits, dock med den ändringen, att ansökningen om anstånd skulle avse en tid av högst sex månader.

§ 147.

Ang. Karl Anderssons avsägelse av ledamotskap i Stadsfullmäktige samt övriga kommunala förtroendeuppdrag.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 nästlidne juli hade Expeditören Karl Andersson avsagt sig uppdraget att vara stadsfullmäktig i Västerås.

Stadsfullmäktige godkände den gjorda avsägelsen och beslöto att göra anmälan härom till Magistraten i och för röstsammanräkning för utseende av ny stadsfullmäktigledamot i den avgångnes ställe.

I samma skrivelse hade Herr Andersson vidare anhållit om entledigande från samtliga de kommunala förtroendeuppdrag, han nu innehade.

Med bifall jämväl till denna anhållan beslöto Stadsfullmäktige uppdraga åt Beredningsutskottet att upprätta förslag till erforderliga fyllnadsval i Herr Anderssons ställe.

In fidem:
Theofil Öberg.

Justerat den 17 augusti 1929.

ALB. LUNDKVIST.

Samuel Landtmanson. *Josef Widén.*

Offentligen uppläst den 17 augusti 1929, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 29 Augusti 1929.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, J. Andersson, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Melin, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmanson, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg och Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Danielsson, Hammer, Dahrné och Liljeblad.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 148.

Ang. val av ny Stadsfullmäktige-ledamot.

Föredrogs från Magistraten inkommet utdrag av det hos Magistraten den 27 innev. augusti förda protokollet, utvisande att vid av Magistraten samma dag verkställd röstsammanräkning för utseende av efterträdare åt Expeditören Karl Andersson, vilken avgått ur Stadsfullmäktige, till ledamot av Stadsfullmäktige utsetts Byggnadsarbetaren J. Emil Willebrand.

Herr ordföranden hälsade härefter den nyvalde ledamoten välkommen till deltagande i Stadsfullmäktiges arbeten.

§ 149.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Fru Söderquist och Herr Melin att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 150.

Ang. ny lönestat för stadens befattningshavare.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 sistlidne juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 46) hade Lönenämnden framlagt förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare.

Efter föredragning härav och en längre överläggning, under vilken Herr Sundström, med instämmande av de flesta talare, yrkade, att förslaget måtte remitteras till Drätselkammaren, till vilken vederbörande styrelser och nämnder samt befattningshavare ägde att inom viss av Drätselkammaren utsatt tid inkomma med erinringar i anledning av förslaget, Herr Keijser med instämmande av flere talare därjämte yrkade, att Drätselkammaren måtte få i uppdrag att förhandla med vederbörande befattningshavareorganisationer beträffande lönestatens inryckande i kollektivavtalet samt i övrigt inhämta organisationernas önskningar, samt Herr Hiersemann föreslog, att med beslut i frågan skulle anstå till dess Stadsfullmäktige behandlat den även på dagordningen stående frågan om pensionering av stadens befattningshavare, beslöto Stadsfullmäktige vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena remittera ärendet till Drätselkammaren med de uppdrag, som innefattades i såväl Herr Sundströms som Herr Keijsers yrkanden.

§ 151.

Ang. pensionering av stadens befattningshavare.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 sistlidne juni hade Lönenämnden framställt förslag till pensionsreglering för stadens befattningshavare samt deras änkor och barn (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 47).

Efter föredragning av ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Keijser, med vilken flere talare förenade sig, att remittera förslaget till Drätselkammaren med samma uppdrag, som lämnats Drätselkammaren i frågan om det förut vid sammanträdet behandlade förslaget till ny lönestat för stadens befattningshavare, varemot ett av Herr Hiersemann framställt yrkande om återremiss av frågan till Lönenämnden för ytterligare utredning, icke vann Stadsfullmäktiges bifall.

§ 152.

Ang. pensionering av stadens arbetare

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 sistlidne juni hade Lönenämnden framfört förslag till pensionsreglering för stadens kommunalarbetare samt deras änkor och barn (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 48).

Herr Sundström meddelade, att Lönenämnden beslutat föreslå sådant tillägg i det framlagda förslaget till pensionsreglemente, att i dess § 6 fram-

för ordet "grovarbetare" skulle inskjutas "Rättare vid stadens lantbruk" varefter Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Engdahl beslöto remittera förslaget till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 153.

Ang nedsättning i taxan för telefonsamtal till Stockholm.

Sedan i anledning av Stadsfullmäktiges därom den 28 februari 1929 fattade beslut Stadsfullmäktige i gemensam skrivelse med Handelskammarens för Örebro och Västmanlands län länsutskott till Kungl. Telegrafstyrelsen gjort framställning om nedsättning i taxan för telefonsamtal mellan Västerås och Stockholm, hade Kungl. Telegrafstyrelsen nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 nästlidne juli på anförda grunder förklarat sig förhindrad att för närvarande tillmötesgå denna framställning (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 49).

Stadsfullmäktige beslöto efter av skrivelsen erhållen del på yrkande av Herr Falk fortfarande ägna frågan sin uppmärksamhet och uppdraga åt sina förutvarande kommitterade att i samråd med Handelskammarens länsutskott vidtaga ytterligare åtgärder till främjande av ifrågavarande önskemål.

§ 154.

Ang. särskilda uttagningsanordningen för malm vid djuphamnen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 50) hade Drätselkammaren, under åberopande av en utredning av Djuphamnsbyggnadskommittén och Hamnstyrelsens däröver avgivna yttrande, förslagit, att Stadsfullmäktige måtte för anläggande vid stadens djuphamn av en vagntippningsapparat med järnvägsspår å högre plan samt kompletterande transportanordningar bevilja ett anslag å 300,000 kronor att gäldas av lånemedel samt bemyndiga Drätselkammaren att ej mindre begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut, i vad beslutet avsåge anslagets gäldande genom lån, än även tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, måtte äga begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

På yrkande av Herr Sundström, med vilken Herrar Keijser, Hedberg och Falk förenade sig, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar bifalla vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 155.

Ang. försäljning till A. S. E. A. av kreatursmarknadsplatsen m. m.

Föredrogs och lades till handlingarne ett av Drätselkammaren med skrivelse den 27 sistlidne juni till Stadsfullmäktige för kännedom överlämnat skriftligt avtal med Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget angå-

ende försäljning till nämnda bolag av Kungsängsgatan mellan Södra Esplanaden och Stora gatan samt vissa öster därom belägna markområden, allt enligt Stadsfullmäktiges den 30 maj 1929 åt Drätselkammaren härutinnan givna bemyndigande. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 51).

§ 156.

Ang. ändring av vägdelningen inom staden.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 sistlidne juni hade Drätselkammaren för kännedom överlämnat Kungl. Maj:ts i Regeringsrätten den 15 april 1929 meddelade utslag, varigenom, med upphävande av förrättning för indelning av de allmänna vägarne inom staden till allmänt underhåll till den del genom denna förrättning vägunderhåll ålagts ecklesiastikstaten på lön anslagen jord, sådan jord befriats från vägunderhåll.

Efter föredragning av berörda utslag beslöto Stadsfullmäktige lägga detsamma till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 52).

§ 157.

Ang. namnsättning av två gator inom Kvarnbrovreten.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne juni till Byggnadsnämnden för utlåtande remitterat en genom Magistratens resolution den 18 i samma månad Stadsfullmäktige underställd och av Magistraten tillstyrkt framställning från Sågverksägaren A. R. Rudén angående åsättande av namn på två från Skerikesvägen utgående trafikleder inom den s. k. Norra Kvarnbrovreten, i avseende varå föreslagits, för den östra trafikleden namnet Trumslagarevägen och för den västra trafikleden Kvarnbrovägen, hade Byggnadsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 nästlidne juli hemställt, att Stadsfullmäktige ville fatta beslut i enlighet med detta förslag. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 53).

På yrkande av Herr Pers, som ifrågasatte om icke dessa trafikleder borde kallas gator och ej vägar, beslöto Stadsfullmäktige återremittera skrivelsen till Byggnadsnämnden för förnyat yttrande.

§ 158.

Ang. omläggning av däcket å Skerikesbron.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 sistlidne juni hade Dräteslkammaren meddelat, att, sedan byggnadschefen anmält, att däcket å den s. k. Skerikesbron vore förslitet och att en omläggning av detsamma vore av behovet påkallad, bron under innevarande års sommar försetts med nytt däck av furuplank och att kostnaden härför uppgått till 1,589 kronor 48 öre, samt anhållit, att Stadsfullmäktige måtte till täckande av ifrågavarande

kostnad anvisa angivna belopp att utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning berörda anhållan.

§ 159.

Ang. en del installations- och reparationsarbeten i polis- och brandstationen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 nästlidne juli (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 54) hade Drätselkammaren, efter framställning från Brandstyrelsen, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för en del reparations- och inredningsarbeten i brand- och polisstationsbyggnaden, nämligen installation av w. c. i vindsvåningen och i brandmästarens bostad, målning av brandverkets expeditionslokaler, utvändig målning av fönsterbågar m. m. samt omstrykning av yttertaket, anvisa ett anslag å 2,800 kronor att utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad sålunda föreslagits.

§ 160.

Ang. anslag till en propagandafilm från Västerås

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 nästlidne juli (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 55) hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville såsom bidrag till kostnaderna för en s. k. propagandafilm med motiv från Västerås stad, som A.-Bol. Tullbergs Film hade för avsikt att upptaga, anvisa ett anslag å 400 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström, utan omröstning bifalla Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 161.

Ang. reparation av fattigvårdens fastighet å Jakobsberg.

Med överlämnande till Stadsfullmäktiges prövning av en skrivelse från Fattigvårdsstyrelsen angående anslag till reparation av fattigvårdens fastighet med adressnummer Drottninggatan 22 å Jakobsberg, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 nästlidne juli (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 56) hemställt, att Stadsfullmäktige måtte med bifall till Fattigvårdsstyrelsens framställning, för ändamålet anvisa ett förslagsanslag å 3,000 kronor att förskotteras av tillgängliga medel på fattigvårdens stat för att slutligen gäldas av hyresinkomsterna från fastigheten.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav utan omröstning bifalla ifrågavarande framställning.

§ 162.

Ang. inköp av en gräsklippningsmaskin för planteringarne.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 nästlidne juli (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 57) hade Drätselkammaren i anledning av en framställning i ämnet från stadsträdgårdsmästaren föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för inköp av en motordriven gräsklippningsmaskin för planteringarnes skötsel anvisa ett anslag å 1,400 kronor att utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning berörda förslag.

§ 163.

Ang. anslag till en avloppsledning i Malmabergsgatan.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 58) föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte för bestridande av kostnaden för nedläggning av avloppsledning i Malmabergsgatan i dess sträckning mellan Runebergs- och Nybomsgatorna, anvisa ett anslag å 759 kronor att gäldas av tekniska verkens amorteringsfond.

Efter härav tagen del godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 164.

Ang. förvärv av hyttfastigheten i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 59) hade Drätselkammaren på anförda grunder föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för Västerås stad såsom huvuddelägare i A.-Bol. Arbetarebostäder i Västerås och i Byggnads A.-Bol. Mimer i Västerås samt beträffande det senare bolaget även garant av preferensaktierna förklara sig icke hava något att erinra emot, att ettdera av dessa bolag, på sätt i Drätselkammarens skrivelse närmare angivits, förvärvade samtliga aktier i Västerås Masugnsbolag.

Under en längre överläggning i detta ärende yrkade dels Herrar Sundström, Hellman, Falk, Bäckman, Hedberg, Westholm, Eriksson och Pers bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herrar Widén, Engdahl och Hult avslag härå.

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 29 ja, emot 14 nej, avgivna för avslag, godkänna Drätselkammarens förslag.

Emot beslutet anmälde Herr Engdahl sin reservation.

§ 165.

Ang. stadsplaneändring vid tivoliplatsen.

Med anledning av det uppdrag Stadsfullmäktige den 30 maj 1929, i samband med fattande av beslut om försäljning till Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget av Kungsängsgatans område mellan Södra Esplanaden och Stora gatan med flera närliggande och sammanhängande markområden lämnat Byggnadsnämnden att framlägga förslag till av försäljningen betingad stadsplaneändring, hade Byggnadsnämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 60), med bifogande av ett yttrande i ämnet från Drätselkammaren och överlämnande av en till ärendet hörande karta samt under förklaring, att det nu framförda förslaget anslöte sig till den träffade uppgörelsen om berörda försäljning och att nämnden ansåge, att för undvikande av varje missförstånd, den norra gränsen för det område, som skulle intagas i stadsplanen, skulle sammanfalla med Stora gatans norra gränslinie hemställt, att Stadsfullmäktige ville antaga den ändring i gällande stadsplan, att Kungsängsgatan mellan Södra Esplanaden och Stora gatan skulle igenläggas, att Södra Esplanaden skulle framdragas i östlig riktning fram till Pilgatan med södra gränsen sammanfallande med gränsen för järnvägens område och en minsta bredd av 15 meter, att med industrikvarteret Mimer skulle sammanläggas ovannämnda del av Kungsängsgatan, kreatursmarknadsplatsen, området för köttbesiktningsbyrån, tivoliplatsen och området för renhållningsverkets bostäder och stall med industrikvarter Mimer till ett kvarter och att inom stadsplanen skulle intagas det område, som, beläget öster om den igenlagda bäcken över kreatursmarknadsplatsen, begränsades av södra gränsen för den nya förbindelseleden mellan Södra Esplanaden och Pilgatan samt av denna senare gatas norra gränslinie, allt på sätt framginge av den till ärendet hörande kartan, ävensom bemyndiga Byggnadsnämnden att hos vederbörande myndigheter begära fastställelse å detta beslut.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar, vad Byggnadsnämnden sålunda hemställt.

§ 166.

Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 februari innevarande år tillsatt en särskild kommitté med uppdrag att verkställa utredning med anledning av den i staden rådande bostadsknappheten och, därest utredningen därtill gåve anledning framlägga förslag till åtgärder från stadens sida med anledning av densamma, hade nu kommittén inkommit till Stadsfullmäktige med en den 20 innevarande augusti dagtecknad längre skrivelse, vari kommittén på grundvalen av en däri lämnad redogörelse för sitt utredningsarbete föresla-

git vissa kommunala åtgärder i förevarande hänseende. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 61).

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning av ärendet på yrkande av Herr Robsahm samt efter yttrande av Herrar Hult, Engdahl och Bäckman remittera kommitténs betänkande för utlåtande till Drätselkammaren, Vatten- och Gasverksstyrelsen, Stadsplanekommittén och Byggnadsnämnden.

§ 167.

Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 62) hade Lönenämnden framlagt förslag till ny lönestat för borgmästarebefattningen i Västerås.

På yrkande av Herr Snudström, med vilken Herr Hiersemann förenade sig, beslöto Stadsfullmäktige remittera förslaget till Magistraten och Drätselkammaren för utlåtande.

§ 168.

Ang. provisorisk löneförbättring åt folkskolans övningslärare.

Med överlämnande till Stadsfullmäktiges prövning av en framställning från Folkskolestyrelsen angående provisorisk löneförbättring åt folkskolans lärare i slöjd och hushållsgöromål, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 63), under tillstyrkande av Folkskolestyrelsens hemställan, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att i överensstämmelse med de grunder, som gällde för avlöning av vid stadens folkskolor anställda slöjdlärare, slöjdlärarinnor och skolkökslärarinnor, för senare halvåret 1929 tillerkänna dem provisorisk avlöningsförbättring, motsvarande vad som genom innevarande års riksdagsbeslut beviljats folkskolans övriga lärare och lärarinnor, allt på sätt närmare angivits i Folkskolestyrelsens framställning, samt för ändamålet av 1929 års förslagsanslag anvisa ett belopp av 1,588 kronor.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 169.

Ang. förberedande åtgärd vid återbesättande av tjänstebefattning.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 69) hade Lönenämnden föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta förelägga under Stadsfullmäktige lydande nämnder och styrelsen att, så snart befattning blivit ledig, till Stadsfullmäktige göra anmälan härom med förfrågan, huruvida hinder mötte för befattningens återbesättande.

På yrkande av Herr Falk beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 170.

Ang. skydd för fågellivet i Svartån.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 februari innevarande år till Planteringsnämnden för utlåtande remitterat en av Herrar Keijser och Westholm väckt motion om åtgärder för skyddande av fågellivet i Svartån, hade Planteringsnämnden i avgivet utlåtande den 20 innevarande augusti hemställt, att Stadsfullmäktige ville i och för vidtagande av vissa i skrivelsen närmare angivna åtgärder i det av motionärerna angivna syftet ställa till nämndens förfogande ett anslag å förslagsvis 1,000 kronor.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera handlingarne i ärendet till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 171.

Ang. tillstånd för Sigurd Nord att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 1 innevarande augusti hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Chauffören Sigurd Nord hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att till avhämtning försälja pilsnerdricka från lokaler i fastigheten N:o 8 vid Kassörsgatan här i staden.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 172.

Ang. understödstagare ur Sundinska understödsfonderna.

Genom utdrag av sitt den 3 och 8 maj innevarande år förda protokoll hade Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen lämnat Stadsfullmäktige meddelande, vilka personer som för innevarande år utsetts till understödstagare från ifrågavarande fonder.

Stadsfullmäktige beslöto lägga protokollsutdraget till handlingarne.

§ 173.

Ang. arvode till läkaren vid könspolikliniken.

Genom resolution den 25 nästlidne juli hade Magistraten överlämnat styrkt transumt av Kungl. Maj:ts brev den 27 juni 1929 till Medicinalstyrelsen angående arvode till läkaren vid könspolikliniken i Västerås.

Stadsfullmäktige beslöto lägga den inkomna skrivelsen till handlingarne.

§ 174.

Ang. tidpunkten för 1:sta flygkårens förläggning till Västerås.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 nästlidne juli hade Flygstyrelsen överlämnat avskrift av Kungl. Maj:ts brev den 12 juli 1929, innehållande bland annat föreskrift, att 1:sta flygkåren skulle vara förlagd till Västerås från och med den 1 juli 1929.

De inkomna skrivelserna föredrogos och lades till handlingarne.

§ 175.

Ang. villkoren för flickors tillträde till högre allmänna läroverket.

Genom resolution den 24 innevarande augusti hade Magistraten överlämnat i styrkt avskrift en ämbetsskrivelse av den 9 augusti 1929 från Kungl. Ecklesiastikdepartementet till skolöverstyrelsen, enligt vilken Kungl. Maj:t, med anledning av en framställning i ämnet av Stadsfullmäktige, medgivit, att från och med höstterminen 1929 tillsvidare och intill dess högre allmänt läroverk för flickor upprättats i Västerås jämväl kvinnliga lärjungar finge mottagas å gymnasiet vid högre allmänna läroverket härstädes under de förutsättningar, som angåves i Kungl. Kungörelsen den 27 juni 1929 (N:o 202) angående ändring i viss del av Kungl. Kungörelsen den 5 juli 1923 (N:o 321) angående rätt för kvinnliga lärjungar att vinna inträde å gymnasiet vid allmänt läroverk, dock att vad i mom. 2 av sistberörda kungörelse i dess senast före den 1 juli 1929 gällande lydelse varit föreskrivet fortfarande skulle tillämpas under läsåret 1929—1930 å de två högsta ringarne av det fyraåriga gymnasiet samt under läsåret 1930—1931 å den högsta ringen av det fyraåriga gymnasiet.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige lägga den inkomna skrivelsen till handlingarne.

§ 176.

Ang. fastställelse av en del Stadsfullmäktigebeslut

Föredrogos och lades till handlingarne Konungens Befallningshavandes i länet den 28 maj 1929 givna resolution, varigenom Konungens Befallningshavande fastställt av Stadsfullmäktige den 28 mars 1929 fattade beslut angående beviljande av kommunal tilläggspension åt folkskollärarinnan Maria Svanbom och småskollärarinnan Anna Emilia Eriksson ävensom pension åt änkorna efter f. fattigvårdsföreståndaren C. A. Larsson och f. stadsbokhållaren Hj. Södergren samt åt arbetsförmannen Alfr. Hallström och renhållningsarbetaren Emanuel Andersson.

§ 177.

Ang. fastställelse av beslut för tilläggspension åt småskollärarinnan Anna Charlotta Lennmalm.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens Befallningshavandes i länet den 10 innevarande augusti givna resolution, varigenom Konungens Befallningshavande fastställt Stadsfullmäktiges den 27 sistlidne juni fattade beslut angående beviljande av kommunal tilläggspension åt småskollärarinnan Anna Charlotta Lennmalm.

§ 178.

Ang. Sigrid Viktoria Bohlins rätta mantalsskrivningsort.

Delgavs Stadsfullmäktige Konungens Befallningshavandes i länet den 30 nästlidne juli givna utslag, varigenom efter besvär av Tärna sockens kommunalnämnd Västerås stad förklarats vara Sigrid Viktoria Bohlins rätta mantalsskrivningsort för år 1929.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna utslaget till Fattigvårdsstyrelsen med bemyndigande för styrelsen att, i fall styrelsen därtill funne anledning, hos vederbörande myndighet å stadens vägnar överklaga Konungens Befallningshavandes utslag.

§ 179.

Ang. den s. k. Klockaregatans upptagande i stadsplanen.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens Befallningshavandes till Stadsfullmäktige genom Magistratens resolution den 19 nästlidne juli överlämnade utslag den 11 juli 1929, varigenom Konungens Befallningshavande ogillat de besvär Västerås Missionsförsamling anfört över Stadsfullmäktiges den 28 mars 1929 fattade beslut angående upptagande i stadsplanen av den s. k. Klockaregatan.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justerat den 2 sept. 1929.

FREDR. FÅHRÆUS.

Agnes Söderquist. *Fredrik Melin.*

Offentligen uppläst den 2 sept. 1929, betygar

Ex. officio:

Theofil Öberg.

Wilh. Nybergs Boktr.-A.-B.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 4 September 1929.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Pers, Johan Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Sund, Engdahl, Dahrné, Melin, Liljeblad, Widén, Landtmanson, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg och Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro: Herrar Danielsson, Hedberg, Keijser, Eklund, Hellström och Fru Söderqvist.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Rådmannen J. V. Ödman.

§ 180.

Ang. utnyttjandet av gamla lasarettet i Västerås till hem för kroniskt sjuka och konvalescenter; överlåtelse till Landstinget av gamla lasarettets område; bidrag till vårdhemmet ur Torngrenska fonden; försäljning till Landstinget av epidemi-

Från Drätselkammaren hade inkommit en så lydande skrivelse:

"*TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.*

Den överenskommelse, som genom samstämmande beslut av Stadsfullmäktige och Västmanlands läns landsting under år 1927 träffades angående bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet i Västerås med därtill hörande område till hem för kroniskt sjuka och konvalescenter, har, såsom för Stadsfullmäktige är känt, i följd av att Landstingets beslut efter emot detsamma anförda besvär blivit av Kungl. Maj:t undanröjt, förfallit.

Med anledning härav har mellan representanter för Landstingets förvaltande organ och för Drätselkammaren därefter förts underhandlingar rörande ordnande av ifrågavarande angelägenhet och en del andra i samband

sjukhusfastigheten; extra rabatt på vatten och elektr. avgifter till gamla lasarettet och epidemisjukhuset.

därmed på grund av tidigare fattade beslut stående frågor på annat sätt, än som avsågs med 1927 års överenskommelse, men med samma syftemål.

Dessa underhandlingar hava under den senaste tiden lett till en preliminär överenskommelse, innefattad i närlagda p. m., vilken av Landstingets särskilda kommitté och dess förvaltningsutskott förordats till antagande hos Landstinget.

Jämväl Drätselkammaren för sin del vill härmed tillstyrka överenskommelsens godkännande av Stadsfullmäktige.

Bifogade särtryck ur Landstingets handlingar, som tidigare utdelats till Stadsfullmäktige, lämnar närmare upplysning om den föreliggande frågans innebörd.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta att med godkännande av den preliminära överenskommelse, som innehålles i närlagda P. M. av den 19 augusti 1929, bemyndiga Drätselkammaren att med Landstingets vederbörande myndighet sluta avtal i huvudsaklig överensstämmelse med densamma, innefattande sagda bemyndigande, bland annat rätt för Drätselkammaren att utan särskilt vederlag till Landstinget överlåta det för gamla lasarettet i Västerås förut disponerade jordområdet samt att till Landstinget för ett pris av 450,000 kronor försälja epidemisjukhusfastigheten i Västerås.

Västerås den 30 augusti 1929.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg."

Vid denna skrivelse funnos fogade dels följande:

"P. M.

Vid förhandlingar mellan delegerade för Västmanlands läns landstings särskilda kommitterade, å ena sidan, samt delegerade för Västerås stads drätselkammare och dess Vatten- och Gasverksstyrelse, å andra sidan, har ifråga om överenskommelse rörande gamla lasarettet och epidemisjuk-

huset i Västerås, delegerade å ömse sidor förklarat sig beredda tillstyrka vederbörande:

1:o) *att* tidigare av landstinget och Stadsfullmäktige i Västerås på grundvalen av Kungl. Maj:ts brev den 29 augusti 1919 fattade beslut, att staden skulle inlösa de gamla lasarettsbyggnaderna med i desamma befintliga fasta maskinella anordningar för en summa av 600,000 kronor, så ändras, att landstinget behåller dessa byggnader och maskinella anordningar och iordningsställer och använder desamma till hem för kroniskt eller obotligt sjuka och konvalescenter, *att* staden till landstinget överlåter det för gamla lasarettet förut disponerade, i ovannämnda Kungl. brev omförmälda område, som staden erhållit i utbyte mot området för centrallasarettet i Västerås, *att* denna överlåtelse skall, för så vitt och i den mån hinder därför icke möter på grund av områdets karaktär av donationsjord eller bestämmelserna i ovanberörda Kungl. brev, avse full äganderätt, men eljes samma rätt, som staden äger till området, samt att staden skall, i vad på den kan ankomma, medverka till, att landstingets rätt till området blir så oinskränkt som möjligt;

2:o) *att*, med anledning därav att såväl landstinget som staden förfoga över vissa fondmedel för anordnande av hem och beredande av vård åt kroniskt sjuka och konvalescenter samt då landstinget jämlikt innehållet i punkt 1:o) här ovan självt skall anordna sjukhemmet och ombesörja vården därstädes, i stället för att detta skulle ske genom sådant samarbete mellan landstinget och staden, som avtalades år 1927, men som icke kunnat genomföras, Västerås stad skall såsom bidrag till i punkt 1:o) omförmälda sjukhems anordnande och drift årligen från och med den 1 juli 1931 till landstinget av Torngrens fond för konvalescenter och obotligt sjuka erlägga ett belopp av 15,000 kronor, motsvarande omkring 75 % av fondens avkastning, att betalas halvårsvis i efterskott, *att*, därest räntan i den allmänna lånemarknaden jämförd med nu gällande räntesatser, sedan 20 år tilländagått efter den 1 juli 1931, nedgår så, att ett fortsatt utgivande av 15,000 kronor skulle äventyra bibehållandet av Torngrenska fondens kapital vid det belopp det beräknas hava den 1 juli 1931 eller 400,000 kronor, det till landstinget utgående bidraget skall, så framt staden det påfordrar, jämkas så, att bidraget utgår med 75 % av fondens avkastning, beräknad å ovan omförmälda kapitalbelopp, *men att* staden å andra sidan åtager sig att, om och när fondens kapitaltillgångar kunna anses sådant medgiva, med landstinget upptaga förhandling om förhöjt bidrag från fonden och eventuella villkor härför;

3:o) att staden till landstinget försäljer epidemisjukhusfastigheten i Västerås, således byggnader och tomtområde, cirka 11,630 kvm., ävensom de stadens tillhörigheter i fastigheten vilka tilläventyrs kunna betecknas som lös egendom, sådant allt nu befinnes och av landstinget nyttjas, att tillträdas den 1 januari 1930 emot en köpeskilling av 450,000 kronor, som betalas kontant vid tillträdet, och under villkor, att kostnaden för lagfart betalas av landstinget;

4:o) *samt att* staden medgiver nedsättning i förbrukningsavgifterna för vatten och elektrisk energi till gamla lasarettet och epidemisjukhuset med 20 % i de enligt för varje tid gällande allmänna taxor utgående avgifterna, dock att stadens självkostnader ej må understigas, ävensom i utgående vattenklosettavgifter för dessa fastigheter, likaledes med 20 %.

Västerås den 19 augusti 1929.

DELEGERADE."

dels ock ett särtryck ur Västmanlands läns landstingshandlingar år 1929 rörande den jämväl till Landstinget hänskjutna frågan om anordnande av hem för kroniskt eller obotligt sjuka och konvalescenter, vilket särtryck utdelats till Stadsfullmäktiges ledamöter och i vilket ovanintagna P. M. fanns införd.

Vidare hade till Stadsfullmäktige från Landstinget inkommit följande skrivelse:

"TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan särskilda vid nästlidet års landsting utsedde kommitterade för utredande av frågan om anordnande av hem för kroniskt sjuka jämte andra frågor samt landstingets förvaltningsutskott för dessa frågors lösande hos landstinget (se förvaltningsutskottets förslag till innevarande års landsting, vilket i särtryck varit för Stadsfullmäktige tillgängligt) hemställt om godkännande av en av särskilde delegerade för kommitterade och stadens drätselkammare enligt P. M. den 19 augusti 1929 träffad preliminär överenskommelse,

har Västmanlands läns landsting för sin del vid sammanträde denna dag, i enlighet med tillstyrkan av landstingets finansutskott (se bilagda utskottets utlåtande), beslutat godkänna sagda preliminära överenskommelse samt anvisat för frågornas lösande i enlighet med det tillstyrkta förslaget erforderliga medel.

Västmanlands läns landsting får härmed underrätta Stadsfullmäktige om landstingets ifrågavarande beslut samt tillika anhålla om meddelande under nu pågående sammanträde, huruvida Stadsfullmäktige jämväl beslutar godkänna förevarande överenskommelse.

Västerås den 4 september 1929.

För Västmanlands läns landsting:
ALB. LUNDKVIST.
Victor Åsberg."

ävensom i skrivelsen omförmälda utlåtande från Landstingets finansutskott.

Efter föredragning av ovanintagna handlingar uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herr Sundström, med vilken Herrar vice ordföranden, Pers, Hult och Fjellander förenade sig, bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock av Herr Bäckman avslag å samma förslag, varjämte Herr Engdahl yttrade sig utan särskilt yrkande samt Herr Pers anhöll att till sitt bifallsyrkande få foga följande uttalande:

"Jag har ansett, att Västerås stad ej kan eller bör utfästa sig till annan medverkan angående landstingets äganderätt till markområdet för gamla lasarettet än som står i omedelbart sammanhang med avslutandet av den föreliggande överenskommelsen. När jag i övrigt biträder denna, förutsätter jag ett utnyttjande av området, som står i god överensstämmelse med de estetiska och andra allmänna intressen, vilka böra vara ledande för en god bebyggelse av området i fråga".

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena biföllo Stadsfullmäktige till alla delar utan omröstning, vad Drätselkammaren föreslagit.

Stadsfullmäktiges beslut förklarades genast justerat, och skulle meddelande härom omedelbart översändas till Landstinget genom skrivelse, som nu föredrogs, godkändes och undertecknades å Stadsfullmäktiges vägnar.

In fidem:
Theofil Öberg.

Offentligen uppläst den 7 september 1929, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 26 September 1929.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Pers, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Dahrné, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Widén, Landtmansson, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg och Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Falk, Fjellander, Engdahl och Hellström.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 181.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Liljeblad och Dahrné att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 182.

Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1928.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 nästlidne augusti hade Magistraten överlämnat berättelse över revisionen av stadens räkenskaper för år 1928 samt från olika nämnder och styrelser i anledning av berättelsen av Magistraten infordrade förklaringar, varjämte Magistraten för egen del yttrat sig över berättelsen i ett avseende, som rörde Magistratens verksamhet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 65).

Efter föredragning av handlingarne beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Robsahm och efter yttrande av Herr Danielsson utan om-

röstning bevilja samtliga förvaltningar ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattat.

Härjämte beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Pers anmoda Lönenämnden, att till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande i anledning av en erinran av revisorerna om utbetalande av vikariatsersättning i visst fall vid en magistratsledamots sjukledighet.

§ 183.

Ang. bostadslåneförmedling.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 66) hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, *dels* upptaga ett lån å 150,000 kronor eller det mindre belopp, Drätselkammaren efter prövning av inkomna ansökningar kunde finna skäligt bestämma, ur statens bostadslånefond att utlämnas till enskilda byggnadsföretagare i den ordning, Kungl. kungörelsen den 6 juni 1929 stadgade, *dels ock* bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut om ifrågavarande låns upptagande, *att* å stadens vägnar utfärda erforderliga låne- och andra förbindelser för lånets utbekommande, *samt att* handlägga på de kommunala myndigheterna ankommande frågor, som omförmäldes i förenämnda kungörelse.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 184.

Ang. namnsättning å två gator inom Kvarnbrovreten.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne juni till Byggnadsnämnden för utlåtande remitterat en genom Magistratens resolution den 18 i samma månad Stadsfullmäktige underställd och av Magistraten tillstyrkt framställning från Sågverksägaren A. R. Rudén angående åsättande av namn å två från Skerikesvägen utgående trafikleder inom den s. k. Norra Kvarnbrovreten, i avseende varå föreslagits för den östra trafikleden Trumslagarevägen och för den västra trafikleden Kvarnbrovägen samt Byggnadsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 juli 1929 hemställt, att Stadsfullmäktige ville fatta beslut i enlighet med detta förslag (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 53), hade Stadsfullmäktige den 29 nästlidne augusti på yrkande av Herr Pers, som ifrågasatt, om icke dessa trafikleder borde kallas gator och ej vägar, beslutat återremittera skrivelsen till Byggnadsnämnden för förnyat yttrande.

Byggnadsnämnden hade nu genom utdrag av sitt den 4 innevarande september förda protokoll (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 67) förkla-

rat sig icke hava något att erinra emot, att Stadsfullmäktige fattade beslut i enlighet med Herr Pers' förslag.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Pers, att ifrågavarande trafikleder skulle benämnas, den östra Trumslagaregatan och den västra Kvarnbrogatan.

§ 185.

Ang. anstånd med återbesättande av borgmästarebefattningen.

Föredrogs och lades till handlingarne till Stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av Kungl. Maj:ts brev den 30 augusti 1929, enligt vilket Kungl. Maj:t dels i anledning av Stadsfullmäktiges därom framställda begäran funnit gott medgiva, att med ytterligare åtgärder för återbesättande av borgmästarebefattningen i Västerås skulle anstå till den 1 mars 1930, dels ock förordnat, att det ålåge vederbörande att i god tid dessförinnan till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till ny lönestat för befattningen (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 68).

§ 186.

Ang. skydd för fågellivet i Svartån.

Sedan Stadsfullmäktige dels den 28 februari 1929 till Planteringsnämnden för yttrande remitterat en av Herrar Westholm och Keijser väckt motion med förslag om åtgärder för beredande av skydd för fågellivet i Svartån, dels ock, efter det Planteringsnämnden i avgivet utlåtande den 28 nästlidne augusti hemställt, att Stadsfullmäktige ville i och för vidtagande av vissa åtgärder för skyddandet av fågellivet i Svartån ställa till Planteringsnämndens förfogande ett anslag å förslagsvis 1,000 kronor, den 29 augusti 1929 remitterat handlingarne i ärendet till Drätselkammaren för yttrande, hade Drätselkammaren nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande september hemställt, att Stadsfullmäktige för bestridande av de med de föreslagna åtgärderna förenade kostnaderna ville anvisa ett anslag å 1,000 kronor att utgå av uttaxerade medel i 1930 års budget (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 69).

På yrkande av Herr Pers biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Planteringsnämnden och Drätselkammaren i detta ärende föreslagit.

§ 187.

Ang. fortsatt överbyggande av Persbobäcken.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna skrivelse:

"*TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.*

Den 27 maj 1927 erhöll Drätselkammaren bemyndigande av Stadsfullmäktige att låta anordna efter behovet avpassade kommunala nödhjälpsar-

beten och hade som ett dylikt bland andra föreslagits överbyggnad av bäcken emellan lägenheten Nygård och Pilgatan. (Stadsfullmäktiges handlingar 1927 N:o 24).

Detta arbete blev ock påbörjat som ett nödhjälpsarbete men blev, sedan det fortgått en tid med hänsyn till att rådande vinter gjorde arbetet olämpligt, nedlagt.

Under innevarande sommar har arbetet återupptagits och har det då, med hänsyn till behovet av att få det redan planlagda arbetet färdigställt, bedrivits som ett ordinarie kommunalt arbete.

I anmälan, som här bifogas, har byggnadschefen Smitt närmare angivit beskaffenheten av det redan utförda arbetet och vad som sedan återstår av hela arbetet ävensom angivit kostnaden för denna sommars arbete till 7,900 kronor samt för dess färdigställande beräknat en ytterligare kostnad av 25,000 kronor. Tillika har byggnadschefen framhållit vissa med arbetets avbrytande förenade olägenheter.

Då för närvarande kostnaden för hela arbetet ej kan bestämdare anges — i anslag för arbetet bör även inräknas vilka kostnader arbetet dragit som nödhjälpsarbete — har Drätselkammaren i likhet med byggnadschefen ansett, att arbetet bör i ett sammanhang utföras och färdigställas, samt funnit frågan om beviljande av anslag till arbetet kunna uppskjutas och får i enlighet med denna uppfattning hemställa,

att Stadsfullmäktige ville godkänna av Drätselkammaren vidtagen åtgärd, att låta arbetet fortgå med uppdrag för Drätselkammaren att förskottera kostnaden för arbetet av tillgängliga medel att sedermera täckas, på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunna komma att besluta.

Västerås den 12 september 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

ävensom däri åberopade skrivelse från byggnadschefen så lydande:

"*TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.*

Härmed får jag anmäla att arbetet med kulvertens framdragande i Östra Ringvägen nu under året dragit en kostnad av 7,900 kronor och att

för denna utförts 81 längdmeter färdig kulvert samt lagts botten för ytterligare 189 längdmeter. Då 30 längdmeter förut voro helt färdiga samt botten då lagd för 40 längdmeter har av hela längden emellan Kopparbergsvägen och Pilgatan, 500 meter, utförts 150 meter, vadan nu 350 längdmeter återstår att färdigställa. Under nu rådande, för arbetet gynnsamma förhållanden har kostnaden kunnat från c:a 100 kr. pr längdmeter reduceras till 72 kronor, vartill kommer att flyttningen nu erhålles gratis, den drager om den särskilt skall anskaffas, en kostnad av 60 kr. pr längdmeter kulvert. Kulvertens fullständiga färdigställande beräknas av mig till 25,000 kronor ytterligare och får jag föreslå att Drätselkammaren ville fatta beslut härom så att arbetet ej behöver nu avbrytas för att senare måhända få fortsättas under mindre gynnsamma förhållanden.

Västerås den 11 sept. 1929.

Gösta Smitt."

Stadsfullmäktige fattade härefter på yrkande av Herr Sundström beslut i ärendet i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

§ 188.

Ang. fyllnadsval i kommunala förtroendeuppdrag efter Karl Andersson.

Sedan Stadsfullmäktige den 15 nästlidne augusti beslutat entlediga Expeditören Karl Andersson från av honom innehavda på Stadsfullmäktiges val beroende kommunala uppdrag samt anmodat Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till fyllnadsval, så valde Stadsfullmäktige nu med acklamation enligt av Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande september avgivet förslag:

till ledamot i Arbetslöshetskommittén för tiden till innevarande års slut Målaren A. Westling;

till suppleant för revisorerna av stadens räkenskaper för år 1929 Kassören Gösta Lundberg;

till suppleant för revisor av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1929 Bokföraren Josef Emanuel Westling;

till huvudman i Västerås stads sparbank intill 1930 års utgång Sjukbesökaren Einar Keijser samt

till suppleant i Polisnämnden till utgången av innevarande år Postiljonen E. L. Östlund.

Vidare beslöto Stadsfullmäktige att frågan om val av examensvittne vid realskoleexamen efter Herr Andersson skulle anstå och avgöras i samband med de allmänna val, som förestode vid årsskiftet.

Slutligen valde Stadsfullmäktige till ledamot av Beredningsutskottet för återstoden av innevarande år i Herr Anderssons ställe Bokförlagsföreståndaren R. Hult.

§ 189.

Ang. val av ny ledamot i bestyrelsen för Gustaf Wahlbäcks gåva.

I anledning därav, att ledamoten i bestyrelsen för Gustaf Wahlbäcks gåva fru Louise Scherdin avlidit, valde Stadsfullmäktige enligt Beredningsutskottets därom i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande september framställda förslag med acklamation till ledamot av denna bestyrelse Fru Astrid Granér.

§ 190.

Ang. försäljning av ett markområde mellan Persbobäcken och tomten n:o 9 Gustafborg.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande september hade Drätselkammaren med förmälan, att ägaren av stadsägan N:o 1547 eller enligt äldre beteckning tomten N:o 9 Gustafsborg anhållit att i och för reglering av tomten få av staden inköpa det område, som efter rätning av Persbobäcken bleve beläget mellan tomten och bäcken, hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, försälja området i fråga eller del därav.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 191.

Ang. tillstånd för Helena Sohlström att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 18 sistlidne mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av fru Helena Sohlström hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 13 vid Smedjegatan här i staden dels från den 1 juni till och med den 15 augusti, dels ock under tiden från och med den 1 oktober 1929 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka samt Stadsfullmäktige den 25 april jämlikt nykterhetsnämndens förslag beslutat tillstyrka ansökningen i vad den avsåg tiden 1 juni—15 augusti 1929, men på given anledning låtit anstå med avgivande av yttrande över ansökningen i övrigt till dess förberedande utlåtande härutinnan från nykterhetsnämnden inkommit, hade nykterhetsnämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande september, med förmälan att sökanden i skrivelse till Ko-

nungens Befallningshavande den 21 nästlidne augusti, som bifogats handlingarne i ärendet, hemställt, att hennes föregående ansökan i vad den avsåge tiden från och med den 1 oktober 1929 måtte få avse lokaler i fastigheten N:o 15 vid Smedjegatan här i staden, föreslagit, att Stadsfullmäktige, då mot fru Sohlströms handhavande av utskänkningsrörelsen under innevarande sommar någon anmärkning icke kunde göras, ville för sin del tillstyrka, att fru Helena Sohlström beviljades tillstånd att under tiden 1 oktober 1929—30 september 1930 inom lokaler i fastigheten N:o 15 vid Smedjegatan här i staden till spisande gäster utskänka pilsnerdricka.

På yrkande av Herr Joh. Andersson fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet enligt nykterhetsnämndens förslag.

§ 192.

Ang. tillstånd för Sigurd Nord att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 1 nästlidne augusti infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av chauffören Sigurd Nord hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att till avhämtning försälja pilsnerdricka från lokaler i fastigheten N:o 8 vid Kassörsgatan här i staden samt Stadsfullmäktige den 29 i samma månad remitterat handlingarne i ärendet till nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande, hade nykterhetsnämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande september anfört följande:

"I de fall då en person, som haft tillstånd att till avhämtning försälja pilsnerdricka, överlåtit på annan den affär, med vilken tillståndet varit förenat och behov av en fortsatt rättighet icke förelegat, har Nykterhetsnämnden redan förut i yttrande till Stadsfullmäktige framhållit önskvärdheten från nykterhetssynpunkt sett, att en begränsning av antalet försäljningsställen för pilsnerdricka sker. Ett analogt fall föreligger nu, i det av Köpmannen Sigfrid Zeidlitz till chauffören Sigurd Nord överlåtit sin vid Kassörsgatan N:o 8 här i staden bedrivna speceri- och diversehandel, från vars lokaler Zeidlitz haft rätt att till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Under hänvisning till det anförda och då Nykterhetsnämnden anser, att något fortsatt behov av här ifrågavarande försäljningsställe icke föreligger, får Nykterhetsnämnden föreslå, att Stadsfullmäktige ville för sin del avstyrka bifall till framställningen."

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr J. Andersson utan omröstning på av Nämnden anförda skäl avstyrka bifall till förevarande ansökan.

§ 193.

Ang. tillstånd till förflyttning av pilsnerdricksförsäljning till annan lokal.

Sedan Magistraten till Stadsfullmäktige för yttrande remitterat en av köpmannen S. Ahlgren hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att förflytta den i fastigheten Nygård N:o 9 av honom bedrivna rätten att till avhämtning försälja pilsnerdricka till lokaler inom fastigheten Nygård N:o 8 här i staden, hade Nykterhetsnämnden, som utan föregående remiss från Stadsfullmäktige upptagit ärendet till förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande september föreslagit, att, då här endast vore fråga om att en och samma person önskade verkställa lokalombyte och då det nya försäljningsstället måste anses tillgodose samma kundkrets, som förut med pilsnerdricka, Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till ansökningen.

På yrkande av Herr J. Andersson fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet i enlighet med Nykterhetsnämndens förslag.

§ 194.

Ang. utnyttjandet av gamla lasarettet i Västerås till hem för kroniskt sjuka och konvalescenter m. m.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande september hade Västmanlands läns landsting i anslutning till landstingets skrivelse den 4 i samma månad överlämnat utdrag av det justerade protokollet vid landstingets lagtima möte nyssnämnda dag, § 107, rörande godkännande av preliminärt avtal den 19 augusti 1929 om förvärv av gamla lasarettstomten och inköp av epidemisjukhuset i Västerås m. fl. i samband därmed stående frågor samt om inrättande av hem för kroniskt sjuka och konvalescenter.

Efter anmälan härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden överlämna de inkomna handlingarne till Drätselkammaren för iakttagande vid träffande av det avtal med landstingets myndigheter, varom Stadsfullmäktige i samma ärende den 4 innevarande september fattat beslut.

§ 195.

Ang. Axel Rudbergs mantalsskrivningsort.

Med resolution den 30 nästlidne augusti hade Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnat i styrkt avskrift Konungens Befallningshavandes i Västerbottens län den 24 augusti 1929 givna utslag, varigenom Konungens Befallningshavande avslagit de besvär Drätselkammaren i Umeå stad anfört däröver, att landskamreraren Axel Rudberg icke blivit för år 1929 i Umeå stad mantalsskriven.

Stadsfullmäktige beslöto lägga utslaget till handlingarne.

Vidare hade Magistraten genom resolution den 21 innevarande september infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär, som av Drätselkammaren i Umeå anförts över Konungens Befallningshavandes ovan omförmälda utslag.

Efter tagen del av besvärshandlingarne beslöto Stadsfullmäktige såsom infordrat yttrande åberopa vad från stadens sida vid målets handläggning hos Konungens Befallningshavande i Västerbottens län anförts samt påyrka besvärens ogillande.

§ 196.

Ang. försättande av en del gatusträckningar utom stadsplanen i trafikvärdigt skick.

Väcktes av Herrar Nelson, Robsahm, Carl W. Karlsson, Östlund, Melin, Hiersemann och Leontein en motion med anhållan, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Drätselkammaren och Magistraten att företaga en skyndsam utredning om vad som kunde och måste göras för att gatusträckningarne utom den egentliga stadsplanen snarast bleve försatta i ett trafikvärdigt skick och att redan innevarande års höst åtminstone de värsta gatusvårigheterna bleve avhjälpta.

På yrkande av Herrar Nelson, Hiersemann, Östlund, Joh. Andersson och Robsahm samt sedan Herr Bäckman yttrat sig utan yrkande, beslöto Stadsfullmäktige remittera motionen till Drätselkammaren för utlåtande ävensom hos Magistraten hemställa om Magistratens yttrande över densamma.

In fidem:
Theofil Öberg.

Justerat den 3 oktober 1929.

FREDR. FÅHRÆUS.

Ragnar Liljeblad. *Oscar Dahrné.*

Offentligen uppläst den 4 oktober 1929, betygar.

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 31 Oktober 1929.

Närvarande: Vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, Hammer, Hiersemann, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hellman, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Dahrné, Melin, Fru Söderquist, Landtmansson, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Eriksson, Lundberg och Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus samt Herrar Danielsson, J. Andersson, Pettersson, Hult, Westholm, Liljeblad, Widén och Lindberg.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. borgmästaren V. Åsberg.

§ 197.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Hellström och Engdahl att jämte tjänstgörande ordföranden justera dagens protokoll.

§ 198.

Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

Uti det vid Stadsfullmäktiges sammanträden den 27 december 1923, den 25 april 1924 och den 29 december 1925 tidigare behandlade ärendet angående hos Stadsfullmäktige väckt förslag om indragning av en exekutionsbetjäntbefattning, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande oktober avgivit infordrat utlåtande och därvid överlämnat avgivna utlåtanden av Drätselkammaren och Magistraten ävensom av Magistraten åberopade yttranden från stadsfogden m. fl.

Efter föredragning av handlingarne, vilka funnos återgivna i Stadsfullmäktigetrycket för dagen under N:o 70, uppstod en stunds överlägg-

ning, varunder Herrar Keijser, Sundström, Engdahl och Bäckman yrkade bifall till Lönenämndens förslag samt Herr t. f. borgmästaren yttrade sig, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning enligt Lönenämndens förslag, att den för närvarande lediga exekutionsbetjäntbefattningen skulle indragas.

§ 199.

Ang. fortsatt anslag till iordningställande av nya idrottsplatsen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 71) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från härvarande idrottsorganisationer, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för fullföljande av arbetet med iordningställandet av den nya idrottsplatsen å Kristiansborg anvisa ett anslag å 15,000 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att framdeles gäldas av för idrottsändamål fonderade nöjesskattemedel.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 200.

Ang. försäljning av tomter inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 72) hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, försälja tomter inom de kvarter, vilka komme att utläggas omedelbart intill Pilgatan av den mark av förutvarande området för Kungl. Västmanlands regemente, som staden enligt träffad överenskommelse med Kungl. Maj:t och Kronan förvärvat.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Sundström och Eklund bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock av Herr Pers, vilken uttalade betänklighet emot en bebyggelse av det öppna fältet söder om Pilgatan, samt av Herrar Hiersemann, Hammer, Edv. Karlsson och Hellman återremiss av ärendet till Drätselkammaren för vidare utredning, särskilt rörande på vad sätt ifrågavarande område borde planeras för eventuellt bebyggande samt Herrar Engdahl, C. V. Karlsson och t. f. borgmästaren yttrade sig utan särskilt yrkande, beslöto Stadsfullmäktige, vid framställning av proposition å återremissyrkandet och frågan om Stadsfullmäktige ville i dag företaga ärendet till slutligt avgörande, utan omröstning återremittera ärendet till Drätselkammaren för ytterligare beredning.

§ 201.

Ang. försäljning av lägenheten Granneborg.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 73) hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som vore för staden antagliga, försälja den staden tillhöriga södra delen av byggnadskvarteret Karolina, i huvudsak motsvarande enligt äldre benämning lägenheten Granneborg.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herrar Sundström och Bäckman utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 202.

Ang. försäljning av staden tillhörig mark inom kv. Fjolner.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 74) hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, försälja staden tillhörig mark i byggnadskvarteret Fjolner.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 203.

Ang. K. B:s fastställelse av stadsplaneändring beträffande kv. Olga.

Med resolution den 4 innevarande oktober hade Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av protokoll, hållet inför Konungens Befallningshavande i Västmanlands län den 17 september 1929, utvisande att Konungens Befallningshavande fastställt av Stadsfullmäktige den 31 januari 1929 fattat beslut om jämkning i den för Västerås stad gällande stadsplan och om tomtindelning i kvarteret Olga i Västerås.

Stadsfullmäktige beslöto lägga det inkomna protokollsutdraget till handlingarne.

§ 204.

Ang. tillstånd för L. W. Karlsson att idka handel med begagnade föremål.

Sedan Magistraten genom resolution den 13 nästlidne september infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av L. W. Karlsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning att få förflytta den affär med begagnade föremål, som Karlsson dreve med Konungens Befallningshavandes förut lämnade tillstånd i fastigheten N:o 9 vid Smedjegatan till lokaler i fastigheten N:o 8 vid samma gata här i staden, hade Hälsovårdsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 innevarande okto-

ber föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till Karlssons framställning.

Stadsfullmäktige fattade efter föredragning av handlingarne i ärendet sitt beslut däri enligt Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 205.

Ang. Hilding Karl Herman Karlssons rätta mantalsskrivningsort.

Med resolution denna dag hade Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnat Konungens Befallningshavandes i länet den 24 innevarande oktober meddelade utslag angående Hilding Karl Herman Karlssons rätta mantalsskrivningsort för år 1929.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna utslaget till Fattigvårdsstyrelsen med bemyndigande för styrelsen att i fall styrelsen därtill funne anledning över utslaget anföra besvär.

§ 206.

Ang. avsättning av nöjesskattemedel för åstadkommande av en biblioteksbyggnad.

Framställde Herr Pers i nu avgiven skriftlig motion förslag därom, att Stadsfullmäktige ville besluta avsätta inflytande nöjesskattemedel, i den mån dessa ej redan vore disponerade, för åstadkommande av en biblioteksbyggnad.

På yrkande av motionären beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande.

In fidem:
Theofil Öberg.

Justerat den 4 November 1929.

ALB. LUNDKVIST.

Karl Engdahl. *Carl Hellström.*

Offentligen uppläst den 4 november 1929, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 28 November 1929.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Dahrné, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg och Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro: Herrar Danielsson, Fjellander, Widén, Landtmansson och Fru Olsson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. borgmästaren Victor Åsberg.

§ 207.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Sund och Eklund att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 208.

Aug. uppförande av ett kommunalt slakthus.

I skrivelse den 2 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 75) hade den av Stadsfullmäktige den 29 november 1917 tillsatta särskilda kommittén för utredning i anledning av en av dåvarande ledamoten av Stadsfullmäktige Herr Erik Andersson väckt motion, att Stadsfullmäktige måtte vidtaga åtgärder för uppförande här i staden av ett kommunalt slakthus försett med kylanordningar, under åberopande av en vid kommitténs skrivelse fogad, av dess ordförande Veterinären Martin Jonsson verkställd utredning, hemställt, att den i ämnet väckta motionen icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut däri utan omröstning enligt kommitténs förslag.

§ 209.

Ang. tomtförsäljning inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet.

Sedan Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 nästlidne oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 72) hemställt om bemyndigande att till pris och på villkor, Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, försälja tomter inom de kvarter, vilka komme att utläggas omedelbart intill Pilgatan av den mark av förutvarande området för Kungl. Västmanlands regemente, som staden enligt träffad överenskommelse med Kungl. Maj:t och Kronan förvärvat, samt Stadsfullmäktige den 31 i samma månad beslutat återremittera ärendet till Drätselkammaren för ytterligare beredning, hade Drätselkammaren nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 76) på anförda grunder förklarat sig vilja för närvarande inskränka sig till att, med ändring av den förut gjorda framställningen, hemställa, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och under villkor, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, försälja en hörntomt med en areal av omkring 4,000 kvm. i det kvarter, som enligt förslag till indelning av ifrågavarande område skulle utläggas utmed Pilgatan och omedelbart öster om den väg över området, som utmynnade i Pilgatan mitt för fastigheten N:o 3 Ängsgärdet.

På yrkande av Herr Sundström, med vilken Herrar Engdahl, Bäckman och Hult förenade sig och sedan Herr Hiersemann yttrat sig utan yrkande, biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren senast i ärendet hemställt.

§ 210.

Ang. upphörande av Västerås och Köpings städers disposition av den s. k. Strömsholms våg.

Sedan Advokatfiskalsämbetet vid Kungl. Kommerskollegium på grund av Kungl. Maj:ts uppdrag i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 juni 1927 anhållit, att Stadsfullmäktige måtte utse ombud att jämte ombud för Köpings stad ingå i förhandlingar med advokatfiskalsämbetet med avseende å tillvaratagande av Kronans rätt till området för den s. k. Strömsholms våg och lastageplats samt Stadsfullmäktige vid sammanträde den 30 juni 1927 givit Drätselkammaren i uppdrag, att å Västerås stads vägnar utse ombud för deltagande i dessa förhandlingar samt i övrigt vidtaga de åtgärder, som föranleddes av advokatfiskalsämbetets skrivelse, hade Drätselkammaren nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande november (Stadsfull-

mäktiges handlingar N:o 77), under åberopande av anförd motivering ävensom utdrag av protokoll, fört vid sammanträde med Hamnstyrelsen för Strömsholms våg den 8 november 1929 samt ett mellan Kungl. Maj:t och Kronan, städerna Västerås och Köping samt direktionen för Strömsholms nya kanalbolag genom utsedda förhandlingsombud den 28 september 1929 under förutsättning av vederbörandes godkännande träffat preliminärt avtal, varigenom bland annat städerna under vissa villkor avsade sig den städerna enligt nådigt brev den 17 april 1788 tillkommande rätt till ifrågavarande område samt befriades från den skyldighet, att därstädes bedriva hamnrörelse, som enligt samma nådiga brev finge anses åligga städerna, och vilken skyldighet skulle övertagas av kanalbolaget, ävensom tillerkändes äganderätt till tomten till det å området befintliga så kallade "Städernas hus", föreslagit att Stadsfullmäktige för Västerås stad ville godkänna uppgörelsen.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut däri i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

§ 211.

Ang. försäljning av ett mindre område vid Köpingsvägen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande november hade Drätselkammaren, i anledning därav, att ett mindre område, i areal omkring 230 kvm. och tillhörigt staden, skulle ingå i en reglerad hörntomt mellan Annedalsgatan och landsvägen till Köping, samt att ägaren av övrig i denna tomt ingående mark, anhållit att få köpa förenämnda staden tillhöriga tomtdel, hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, försälja ifrågavarande tomtdel.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 212.

Ang. inlösen av fastigheten N:o 87 västra kv.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 78) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att i anledning därav, att lagfart den 14 nästlidne oktober meddelats å den å stadens grund belägna gården och tomten N:o 1 i kvarteret Laura eller N:o 87 Västra kvarteret, som E. Andersson i Oppgårda, Dingtuna, tillhandlat sig för 23,000 kronor, göra stadens lösningsrätt till fastigheten på grund av det sålunda lagfarna fån-

get gällande och uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga alla för detta ändamål nödiga åtgärder, ävensom bestämma, att löseskillingen skulle gäldas av reserverade köpeskillingsmedel.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren föreslagit.

§ 213.

Ang. byte av mark för reglering av kv. Olga.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 79) hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att på de villkor, Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga i och för reglering av gränserna för byggnadskvarteret Olga, med änkefru Emelie Hahr träffa avtal om byte av mark på det sätt, att staden för Gustafsgatans utläggande förvärvade två markområden om respektive 117 och 15,3 kvm. och till fru Hahr avstode likaledes två markområden, det ena vid Gustafsgatan i areal 4 kvm. och det andra utefter Stallhagsgatan i areal 224,2 kvm.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 214.

Ang. anläggande av vattenfilter vid fattigvårdens ålderdomshem.

Med överlämnande av en till Stadsfullmäktige ställd framställning från fattigvårdsstyrelsen angående anläggning av vattenfilter i ekonomibyggnaden vid Karlslunds ålderdomshem, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande november hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet av uppkommet överskott uti anslaget för uppförande av ekonomibyggnaden anvisa det av fattigvårdsstyrelsen begärda anslaget, 5,900 kronor.

Sedan Herr Eriksson yttrat sig i ärendet utan att framställa något yrkande, biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 215.

Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen.

Sedan Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 sistlidne augusti framlagt förslag till ny löne- och pensionsstat för befattningen som borgmästare i staden (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 62) samt Stadsfullmäktige den 29 i samma månad remitterat förslaget till Magistraten och Drätselkammaren för utlåtande, hade nu de begärda yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 81).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en längre överläggning, varunder Herrar Sundström och Bäckman yrkade bifall till det förslag, Drätselkammaren i sitt utlåtande framlagt, dels ock Herrar Engdahl, Leontein, Granér, Sund, Pers och Falk, vilka samtliga uttalade sig för, att lönen för borgmästarebefattningen hälst borde så avvägas, att den förbundes med skyldighet för befattningens innehavare att redovisa med tjänsten förenade sportelinkomster till stadskassan, återremiss av ärendet till Lönenämnden och Drätselkammaren, varvid Herr Engdahl, med instämmande av Herrar Leontein, Granér och Sund, uttalade, att de förnyade utlåtandena om möjligt borde föreligga hos Stadsfullmäktige inom sådan tid, att förevarande fråga kunde avgöras i samband med slutbehandlingen av förslaget till ny lönestat för stadens övriga befattningshavare, under det att Herrar Pers och Falk förordade, att remissen icke borde förbindas med något sådant uttalande.

Herr t. f. borgmästaren samt Herrar Westholm och Hult yttrade sig utan yrkande.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å vad under densamma yrkats, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning, jämlikt Herrar Pers och Falks yrkande, återremittera ärendet för förnyade yttranden till Lönenämnden och Drätselkammaren.

§ 216.

Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande november hade barnavårdsnämnden överlämnat förslag angående omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herrar vice ordföranden och Westholm remittera framställningen för utlåtande till Drätselkammaren och Beredningsutskottet.

§ 217.

Ang. fastställande av skogsaccis för år 1929.

Föredrogs och bifölls utan omröstning följande från Drätselkammaren inkomna framställning.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Enligt bestämmelse i lag den 28 september 1928 om skogsaccis skall skogsaccis utgå till kommun å det taxerade rotvärdet efter en skattesats, vilken för 100 kronor utgör en 1/4-del av det belopp, som på en skattekrona i medeltal under de senaste förflutna fem åren utdebiterats inom kommu-

nen jämkad till närmast högre 5-tal ören, och skall i stad skattesatsen bestämmas av Stadsfullmäktige.

Med meddelande, att skattekronan i medeltal för de senaste 5 åren i staden varit 9 kronor 75 öre, i följd varav skattesatsen, utjämnad på sätt angivits, skall utgöra 2 kronor 45 öre, samt att rotvärdet å inom staden under år 1928 avverkat virke enligt taxering uppgå till 18,030 kronor, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta, att skogsaccis härå skall utgå med 2 kronor 45 öre för varje 100-tal kronor av det taxerade rotvärdet.

Västerås den 7 november 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

§ 218.

Ang. brandberedskap från 1:sta flygkåren.

Från Brandstyrelsen hade inkommit en så lydande skrivelse:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Samtidigt med antagandet av ny brandordning för staden beslöto Stadsfullmäktige den 21 maj 1924 att i fråga om den brandberedskap, som ställts till brandverkets förfogande av Kungl. Västmanlands regemente, tillförbinda staden skyldighet att ersätta statsverket vissa med denna beredskaps utryckning förenade kostnader och att i händelse tvist uppkomme angående beloppet av sådan kostnad låta tvisten avgöras genom skiljemän enligt lagen om skiljemän.

Beträffande omfånget av stadens ersättningsskyldighet skulle denna avse skada på eller förlust av redskap och material samt de ökade kostnader, som kunde uppstå i samband med tjänstgöring utanför regementets område, exempelvis för transporter, ändrad utspisning, förläggning o. dyl., men ej kostnader för traktamenten, timpenning, eller dylik ersättning.

I anledning därav att genom indragning av Kungl. Västmanlands regemente denna beredskap icke längre finnes att tillgå, har Brandstyrelsen i skrivelse till chefen för den härstädes förlagda 1:sta flygkåren anhållit, att beredskap för samma ändamål måtte i den utsträckning, som är möjlig, ställas till brandverkets förfogande under enahanda villkor, som varit giltiga för beredskapen från regementet.

Som svar har ingått en skrivelse från kårchefen med meddelande, att sådan eldsläckningshjälp i viss utsträckning står till förfogande. Som emellertid den förut avgivna utfästelsen angående viss ersättningsskyldighet för staden avsett beredskap från Kungl. Västmanlands regemente, har kårchefen ansett erforderligt, att utfästelsen formellt av Stadsfullmäktige förklaras avse den nu till förfogande av 1:sta flygkåren ställda beredskapen och att stadens ersättningsskyldighet utsträckes att omfatta även beklädnad som ersättningsobjekt såväl sådan tillhörig Kronan som i utryckningen deltagande officer- och underofficer.

Då det ligger i sakens natur, att varken Kronan eller befäl skall tillskyndas några ekonomiska uppoffringar för vid beredskapsutryckning skadade eller förstörda klädespersedlar, får Brandstyrelsen, med överlämnande av den i ärendet förda skriftväxlingen, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta tillförbinda staden att i fråga om den brandberedskap, som ställts till brandverkets förfogande av 1:sta flygkåren, ersätta ej mindre statsverket de med denna beredskapsutryckning förenade kostnaderna, sådana dessa närmare angivits i den uppgörelse, som förut varit träffad med Kungl. Västmanlands regemente med tillägg för beklädnadspersedlar, än även i utryckningen deltagande officer och underofficer för skada å eller förstörelse av beklädnad och annan privat utrustning, och att i händelse tvist uppkomme angående beloppet av sådan ersättning, avgörandet härav skall hänskjutas till skiljemän enligt lagen om skiljemän.

Västerås den 22 november 1929.

För Brandstyrelsen:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Vid densamma funnos fogade följande handlingar:

TILL CHEFEN FÖR FÖRSTA FLYGKÅREN, VÄSTERÅS.

Samtidigt med beslut den 27 maj 1924 att antaga ny brandordning för Västerås stad tillförbundo Stadsfullmäktige staden skyldighet att ersätta statsverket de kostnader, som bleve förenade med utryckning av en brandredskap från Kungl. Västmanlands regemente, bestående av 40 man i händelse sådan utryckning vid eldsvåda begärdes och blev i avseende härå vidare överenskommet att i händelse tvist uppkomme angående beloppet av dylik kostnad, sådan tvist skulle avgöras av skiljemän.

Beträffande arten av dessa kostnader har i den skriftväxling, som föregått överenskommelsen, angivits, att de skulle avse skada eller förlust på redskap och material samt ökade kostnader uppstående i samband med tjänstgöring utanför regementets etablissement, exempelvis för transporter, ändrad utspisning, förläggning och dylikt men ej kostnader för traktamenten, timpenning eller dylik ersättning.

Med förklaring att utfästelsen från stadens sida ehuru formellt avseende brandredskap från Kungl. Västmanlands regemente, efter regementets indragning bör kunna tolkas såsom avseende militär beredskap i allmänhet och alltså dylik ställd till förfogande av flygvapnet, får Brandstyrelsen med överlämnande av Stadsfullmäktiges tryckta handlingar i ärendet hemställa, att från härvarande del av flygvapnet beredskap i den utsträckning som är möjlig under enahanda villkor som varit giltiga för beredskapen från regementet, måtte ställas till brandverkets förfogande.

Västerås den 11 november 1929.

För Brandstyrelsen:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

TILL BRANDSTYRELSEN I VÄSTERÅS.

Med anledning av Brandstyrelsens skrivelse den 11 dennes med hemställan, att beredskap från 1. flygkåren måtte ställas till brandverkets förfogande i den utsträckning, som är möjlig, och under enahanda villkor, som varit giltiga för beredskapen från förutvarande Kungl. Västmanlands regemente, vill jag härmed anföra följande.

Vad dåvarande regementschefen i sin skrivelse den 1 februari 1924 förmält, nämligen att regementet, givetvis så långt ske kan vill tillmötesgå Brandstyrelsens önskemål om eldsläckningshjälp, beder jag härmed att jämväl för flygkårens vidkommande få underskriva.

Den manskapsstyrka, som stod regementet till förfogande för ifrågavarande ändamål, synes dock hava varit större, än vad som 1. flygkåren kan disponera.

Flygkåren har i regel en stående brandredskap av 13 man, vilken efter komplettering från kasärnvakten vid behov torde kunna utökas till 15 man. Detta antal kan sålunda i regel *omedelbart* påräknas. Genom att i lämplig utsträckning därefter från kåren utsända jämväl annat hemmavarande manskap, synes den till buds stående styrkan i de flesta fall kunna uppbringas till 30 à 40 man.

Under vissa perioder av året, vid jul, nyår, vid midsommar samt på hösten (slutet av okt. — början av nov.), finnes emellertid på grund av rådande tjänstgöringsförhållanden för de värnpliktige en dylik styrka icke disponibel. Under nämnda perioder torde en styrka av inalles högst 15 man kunna utgå.

Därjämte torde kunna inträffa, att personalen vid F. 1. även under andra tider av året genom tillfälliga bortkommenderingar o. dyl. minskas i en utsträckning, som omöjliggör uppställandet av en till 30 à 40 man uppgående styrka.

En utfästelse från min sida att lämna bemälda eldsläckningshjälp kan fördenskull icke sträcka sig längre än till att *garantera en ständig styrka av 15 man*, vilken dock i de allra flesta fall torde kunna påräknas utökad till ungefärligen det dubbla.

Beträffande av Eder omförmäld tillförbunden skyldighet för staden att ersätta statsverket de kostnader, som skulle kunna bliva förenade med utryckning av brandredskap, synes mig dock icke enbart Brandstyrelsens tolkning av åtagandet ifråga såsom numera gällande 1. flygkåren tillfyllest, varför frågan synes mig böra erhålla Stadsfullmäktiges stadfästelse.

Ävenledes torde mindre ändringar i formuleringen av nämnda åtagande böra göras. Sålunda stadgas, att ersättning av staden skall till Kronan utgå för skada eller förlust på redskap och materiel. Ifrågasättas kan emellertid, huruvida beklädnad är att hänföra till materiel. Då ersättning till Kronan eller, vad beträffar officer och underofficer, vilka jämlikt gällande reglementen äro skyldiga att själva hålla sig med beklädnad, till den enskilde för vid eldsläckning helt eller delvis förstörd beklädnad synes mig nödvändigtvis böra utgå, föreslås en häremot svarande ändring i stadens utfästelse, vilken sålunda skulle, dels särskilt angiva "beklädnad" som varande ersättningsobjekt, dels ock utvidgas till att omfatta ersättning ej endast till Kronan utan jämväl till i eldsläckning deltagande officer och underofficer för härunder förstörd beklädnad o. dyl.

Närmare bestämmelser angående sättet för rekvisition av här avsedd militärhandräckning samt dennas utrustning torde lämpligen böra överenskommas mellan flygkåren och brandchefen.

Västerås den 19 november 1929.

H. ENELL.
Kommendörkapten och Kårchef.

K. Lorichs.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Robsahm utan omröstning godkänna vad Brandstyrelsen i ärendet föreslagit.

§ 219.

Ang. revision av Västerås stads anstalters för yrkesundervisning räkenskaper för åren 1926 och 1927.

Föredrogs följande till Stadsfullmäktige inkomna:

REVISIONSBERÄTTELSE

ang. Västerås stads anstalters för yrkesundervisning räkenskaper för åren 1926 och 1927.

Jämlikt Stadsfullmäktiges beslut enl. protokoll av den 28 Dec. 1928 ha undertecknade anmodats att verkställa revision av räkenskaperna för Västerås Stads anstalter för yrkesundervisning för åren 1926 och 1927, då, ehuru dessa räkenskaper ingå som en del av stadens övriga räkenskaper, stadens revisorer icke inkluderat dem i sin revision.

Efter vårt nu utförda uppdrag få vi därom till Stadsfullmäktige inberätta:

att vi tagit del av styrelsens protokoll,
att vi genomgått anstalternas vid stadens drätselkontor förda räkenskaper,
att vi förvissat oss om, att de som inkomst uppförda anslagen från staten och landstinget överensstämma med från anslagsgivarna inhämtade uppgifter,
att inbetalda elevavgifter uppförts i räkenskaperna med värden, som överensstämma med vid skolan förda anteckningar och
att anstalternas stipendiefonder redovisats oss med motböcker från resp. banker.

Räkenskaperna hava före vår revision siffergranskats av stadens sifferrevisor.

Anstalternas ekonomi under de båda ifrågavarande åren ter sig som följer:

Uppburna inkomster för åren	*1926*	*1927*
Elevavgifter	5,565 : —	5,750 : —
Hyra och andra egna inkomster	8,059 : 19	7,083 : 92
Anslag av staten	21,544 : 37	22,183 : 11
Anslag av Landstinget	4,000 : —	4,000 : —
Stadens bidrag till årets verksamhet	31,959 : 80	29,507 : 70
Kronor	71,128 : 36	68,524 : 73

Utbetalda omkostnader för åren	*1926*	*1927*
Direkta undervisningskostnader	49,658 : 62	48,984 : 80
Lokalomkostnader	15,280 : 32	13,876 : 31
Förvaltningskostnader	6,189 : 42	5,663 : 62
Kronor	71,128 : 36	68,524 : 73

Ställningen vid resp. årens slut framgår av följande sammandrag av utgående Balans Kontot:

Tillgångar:	*1926:*	*1927:*
Slöjdmagasinet	33,000 : —	33,000 : —
Inventarier och undervisningsmaterial	43,281 : 31	43,187 : 35
Lager av bränsle och slöjdvirke	1,657 : —	1,086 : 50
Stipendiefondernas banktillgodohavande	9,097 : 49	9,474 : 70
Kronor	87,035 : 80	86,748 : 55

Skulder:		
Egna stipendiefonder	9,097 : 49	9,474 : 70
Slöjdfonden	21,652 : 48	21,652 : 48
Eget kapitalkonto	56,285 : 83	55,621 : 37
Kronor	87,035 : 80	86,748 : 55

Det vid 1925 års revision föreslagna bortförandet ur räkenskaperna av Slöjdmagasinet kr. 33,000 : — och Slöjdfonden kr. 21,652 : 48, bakom vilka inga som helst realvärden kunnat redovisas ha verkställts i 1928 års räkenskaper till kapitalkontots debet.

1927 års stipendier ha ej guldits av resp. stipendiefonder utan av tillgängligt rörelsekapital. Rättelse har skett i 1928 års räkenskaper.

Då vi ej funnit anledning till anmärkningar tillstyrka vi att vederbörande beviljas ansvarsfrihet för den tid vår revision omfattar.

Västerås den 23 November 1929.

Carl Tour. *H. Håkansson.*

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning jämlikt revisorernas tillstyrkan bevilja vederbörande ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

§ 220.

Ang. tillstånd för Emma Åberg att utskänka pilsnerdricka.

Med överlämnande av till ärendet hörande handlingarne hade Nykterhetsnämnden till Stadsfullmäktige inkommit med följande utlåtande:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Magistraten har genom resolution den 22 innevarande november till Stadsfullmäktige för yttrande överlämnat fröken Emma Åbergs hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda framställning att få från och med den 1 januari 1930 intill den 30 september 1931 inom lokaler i Hotell Fenix, inrymt i fastigheten n:r 16 vid Stora gatan här i staden, till spisande gäster utskänka pilsnerdricka.

Nykterhetsnämnden har för ärendets skyndsammare handläggning utan föregående remiss upptagit ärendet till förberedande handläggning.

Sökanden Åberg har av direktören Martin Liljedahl i Västerås från och med den 1 januari 1930 övertagit ifrågavarande hotell, inom vars lokaler direktören Liljedahl på grund av beslut av Konungens Befallningshavande i länet äger rätt att från och med den 1 oktober 1928 till och med den 30 september 1931 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka.

I ett handlingarna närslutet intyg förklarar direktören Liljedahl, att han, under förutsättning att sökanden Åberg beviljas tillstånd att i förenämnda hotellokaler till spisande gäster utskänka pilsnerdricka från och med den 1 januari 1930 till och med den 30 september 1931, under vilken tid hans rättigheter gälla, avstår från att begagna sig av de honom sålunda beviljade rättigheterna.

Under hänsvisning till vad Nykterhetsnämnden anförde i sitt betänkande till Stadsfullmäktige den 16 april 1928 över direktören Liljedahls framställning att utskänka pilsnerdricka inom Industrihotellet, nu benämnt Hotell Fenix, får Nykterhetsnämnden föreslå, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att fröken Emma Åberg beviljas tillstånd att under tiden 1 januari 1930—30 september 1931 i lokaler inom fastigheten n:o 16 vid Stora gatan här i staden (Hotell Fenix) till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II.

Västerås den 25 november 1929.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Efter av handlingarne tagen del fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

In fidem:
Theofil Öberg.

Justerat den 2 december 1929.

FREDR. FÅHRÆUS.

Fritz Eklund. *Gustaf Sund.*

Offentligen uppläst den 2 december 1929, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Wilh. Nyberge Boktr., V:ås

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 16 December 1929.

Närvarande: Vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, Hammer, Hiersemann, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Engdahl, Dahrné, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Gelin, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg och Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, samt Herrar Danielsson, J. Andersson, Pettersson, Hellström och Edvin Andersson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. borgmästaren V. Åsberg.

§ 221.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Hellman och Westholm att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 222.

Ang. ny lönestat för stadens befattningshavare.

Sedan Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 sistlidne juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 46) framlagt förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare samt Stadsfullmäktige den 29 därpå följande augusti remitterat förslaget till Drätselkammaren med uppdrag att, sedan vederbörande styrelser och nämnder samt befattningshavarne och de organisationer, till vilka dessa kunde vara anslutna, beretts tillfälle att framföra sina erinringar emot förslaget och därom förhandla med Drätselkammaren, till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande i ärendet, hade

Drätselkammaren nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 nästlidne november, med överlämnande av till Drätselkammaren inkomna erinringar, avgivit infordrat utlåtande i frågan (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 82).

Efter anmälan av ärendet uppstod till en början en långvarig överläggning, avseende dels förslagets allmänna grundsatser och dels ett av Herr t. f. borgmästaren framfört förslag därom, att beslut för närvarande icke skulle fattas om ny lönestat för befattningshavarne inom rådhusrätten och magistraten, vilken lönestat för att få gällande kraft skulle underställas Kungl. Maj:ts stadfästelse, utan att nämnda lönestat skulle utbrytas ur den allmänna lönestaten i avbidan på utredning genom Lönenämndens försorg rörande en omreglering av ifrågavarande löner, under förutsättning att i respektive tjänster uppkommande sportler redovisades till stadskassan, i vilket hänseende Herr t. f. borgmästaren meddelade, att samtliga nuvarande befattningshavare inom rådhusrätten och magistraten vore beredda ingå på underhandlingar härom med Lönenämnden.

Det av Herr t. f. borgmästaren framställda förslaget upptogs av Herr Falk såsom eget yrkande, i vilket Herrar Hult, Johansson, Leontein och Pers förenade sig.

Herr Sundström, med instämmande av Herrar Bäckman, Hellman och Liljeblad, yrkade, att lönestaten i dess helhet, således även innefattande befattningshavarne inom rådhusrätten och magistraten, måtte nu av Stadsfullmäktige i princip antagas enligt Lönenämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Herr Westholm yrkade, att Stadsfullmäktige ville dels uppdraga åt Lönenämnden att i samråd med magistraten och eventuellt andra sportelavlönade tjänstemän företaga en allsidig utredning angående sportelsystemets bibehållande, dels ock beträffande magistratsbefattningshavarnes inplacering i lönestaten enligt Lönenämndens och Drätselkammarens förslag förklara detta beslut vara preliminärt, till dess annat förslag komme att föreligga.

Herrar Engdahl, Thyresson, Granér och Fjellander yttrade sig utan att framställa något särskilt yrkande.

Sedan den allmänna överläggningen förklarats avslutad, beslöto Stadsfullmäktige vid framställning av proposition å ovan angivna yrkanden utan omröstning dels att nu fatta beslut om lönestaten i dess helhet utan utbrytande av någon grupp befattningshavare, dels ock att uppdraga åt Lönenämnden att verkställa den utredning rörande sportelsystemet, som innefattades i Herrar Falks och Westholms yrkanden.

Stadsfullmäktige beslöto härefter vid särskild framställd proposition jämlikt Lönenämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag *i princip* godkänna den av Lönenämnden upprättade nya lönestaten för stadens befattningshavare att tillämpas med retroaktiv verkan *från och med den 1 januari 1929* och således från nämnda tid träda i stället för hittills tillämpade lönesystem.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige, sedan Herr Westholm, med instämmande av Herr Johansson, enligt sin inom Drätselkammaren avgivna reservation yrkat avslag å Lönenämndens och Drätselkammarens förslag, att Stadsfullmäktige måtte beträffande *vissa* angivna *befattningar* förklara *lönestaten gälla endast nuvarande innehavare*, samt Herrar Sundström och Bäckman härutinnan yrkat bifall till vad Lönenämnden och Drätselkammaren föreslagit, utan omröstning till alla delar bifalla såväl Lönenämndens som Drätselkammarens i ifrågavarande hänseende framställda förslag.

Vid den fortsatta föredragningen av det föreliggande förslaget i dess särskilda delar beslöto Stadsfullmäktige vidare utan omröstning enligt Drätselkammarens förslag, att befattningarne som *kokerska* och *tvättföreståndarinna vid fattigvårdens ålderdomshem* skulle uppföras på fast stat samt remittera frågan om dessa befattningars inplacering i lönestaten för närmare utredning till Lönenämnden.

Beträffande Fattigvårdsstyrelsens förslag om principiellt fastställande av lönerna till *biträdena vid ålderdomshemmet* att utgå i ungefärlig överensstämmelse med lönerna i liknande tjänster vid andra offentliga inrättningar i staden anslöto sig Stadsfullmäktige till Drätselkammarens uppfattning, att det borde överlåtas åt Fattigvårdsstyrelsen att inom ramen av anvisade anslag bestämma om lönerna, med frihet för Fattigvårdsstyrelsen att därvid beakta vad som å andra håll tillämpades.

Jämlikt Lönenämndens förslag beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning att från och med år 1929 skulle å *fattigvårdsbyrån* finnas på ordinarie stat inrättad *en kvinnlig kontorsbiträdestjänst av II klass.* Det skulle ankomma på Lönenämnden att pröva, huruvida och i vad mån den blivande innehavaren av befattningen finge räkna föregående extra tjänstgöring sig till godo för erhållande av ålderstillägg.

Beträffande befattningen som *eldare i stadshotellet* beslöto Stadsfullmäktige, att befattningen enligt Lönenämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag skulle uppföras i 20:de lönegruppen samt därjämte, med bifall till Drätselkammarens ändringsförslag, att befattningens nuvarande innehavare skulle vara berättigad att erhålla ålderstillägg i tjänsten.

I fråga om befattningen som *sjukvårdare vid ålderdomshemmet* yrkade dels Herr Engdahl, att befattningen måtte upptagas i 23:dje lönegruppen, dels ock Herr Sundström, bifall till Drätselkammarens förslag om tjänstens inplacering i 22:dra gruppen. Stadsfullmäktige beslöto härutinnan utan omröstning i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag, att ifrågavarande befattning skulle upptagas i den nya lönestatens 22:dra lönegrupp och att värdet av naturaförmåner, bestående av bostad om ett rum och kök med bränsle, skulle avdragas från den kontanta lönen.

Med bifall till Drätselkammarens ändringsförslag beslöto Stadsfullmäktige att befattningen som manligt *kontorsbiträde av I klass* skulle inplaceras i 24:de lönegruppen.

Likaledes biföllo Stadsfullmäktige Drätselkammarens ändringsförslag därom, att befattningen som *brandman* måtte uppflyttas från 23:dje till 24:de lönegruppen.

Beträffande befattningen som *gasverkseldare* beslöto Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens förslag för närvarande endast, att befattningen skulle uppföras på fast stat, samt att i övrigt remittera det föreliggande förslaget till Vatten- och Gasverksstyrelsen för yttrande.

I enlighet med Drätselkammarens ändringsförslag beslöto Stadsfullmäktige, att befattningarne som *vaktmästare och eldare* vid Herrgärds-, Djäknebergs- och Korsängsskolorna skulle upptagas i 25:te lönegruppen.

Det av Folkskolestyrelsen framförda förslaget om *folkskolans expeditionsvaktmästares* uppflyttning i 29:de lönegruppen, till vilket förslag Herrar Edv. Karlsson och Granér yrkade bifall, vann däremot icke Stadsfullmäktiges bifall, utan godkändes härutinnan på yrkande av Herr Sundström Lönenämndens och Drätselkammarens förslag om tjänstens upptagande i 25:te lönegruppen.

I fråga om *trädgårdsmästarebefattningen* beslöto Stadsfullmäktige, sedan Herr Lundberg framställt yrkande om tjänstens uppflyttning till 27:de lönegruppen, i enlighet med Drätselkammarens ändringsförslag, att tjänsten skulle upptagas i 26:te lönegruppen.

Med bifall till Drätselkammarens ändringsförslag beslöto Stadsfullmäktige, att befattningen som *hälsovårdstillsyningsman* skulle upptagas i lönestatens 26:te grupp.

Befattningarne som *arbetsförman, rörnätsförman och kranmaskinistförman* skulle enligt Drätselkammarens ändringsförslag upptagas i 27:de lönegruppen.

Bifölls Drätselkammarens förslag, att *kriminalkonstaplarne och kriminalöverkonstapeln* från och med år 1930 skulle erhålla beklädnadsförmån

utom lönen i form av slitningsersättning med samma belopp, som beviljades konstaplarne vid ordningspolisen till fri uniformsbeklädnad samt att *överkonstaplarne* vid ordningspolisen ävenledes från och med år 1930 skulle utöver den i lönestaten upptagna lönen erhålla samma anslag till uniformsbeklädnad som övriga polismän.

Enligt Drätselkammarens ändringsförslag beslöto Stadsfullmäktige, att befattningen som *andre brandmästare* skulle uppföras i 28:de lönegruppen.

I fråga om *distriktsläkarens* inplacering i lönestaten beslöto Stadsfullmäktige efter yttrande av Herr t. f. borgmästaren och på yrkande av Herr Sundström, att befattningen enligt Lönenämndens och Drätselkammarens förslag skulle uppföras i 28:de lönegruppen.

Med bifall till Drätselkammarens ändringsförslag beslöto Stadsfullmäktige, att *stadsnotarietjänsten* skulle uppföras i 45:te lönegruppen och att befattningshavarens titel skulle ändras till assessor.

Beträffande *folkskoleinspektörsbefattningen* yrkade dels Herr Edv. Karlsson, att befattningen måtte enligt folkskolestyrelsens förslag upptagas i 53:dje lönegruppen, dels ock Herr Sundström bifall till Drätselkammarens från Lönenämndens förslag skiljaktiga framställning om tjänstens uppförande i 49:de lönegruppen. Stadsfullmäktige godkände härutinnan utan omröstning Drätselkammarens förslag.

Herr Engdahl yrkade härefter beträffande *jordbruksförvaltaretjänsten*, att densamma måtte nedflyttas till 44:de lönegruppen samt ifrågasatte, om icke lämpligen *kassörsketjänsterna* vid Drätselkammarens och Vatten- och Gasverksstyrelsens kontor borde uppflyttas till 27:de lönegruppen. Stadsfullmäktige beslöto i dessa hänseenden i enlighet med Lönenämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Med iakttagande av ovan omförmälda beslut och de ändringar som därav föranleddes beslöto Stadsfullmäktige härefter i dess helhet godkänna det av Lönenämnden framlagda och av Drätselkammaren tillstyrkta förslaget till lönestat för stadens fast anställda befattningshavare med de inplaceringar i lönestaten, som förslaget innehölle.

Vidare beslöto Stadsfullmäktige enligt Lönenämndens och Drätselkammarens förslag, att *de allmänna villkor och bestämmelser*, som enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27 juni 1921 med däri därefter gjorda ändringar gällde för tillämpningen av 1921 års lönestat jämte därtill hörande övergångsbestämmelser i tillämpliga delar även skulle gälla den nu antagna nya lönestaten, allenast med den ändringen, att i punkt 7 d) uttrycket "lönegrupperna 1—26" skulle ändras till "lönegrupperna 1—32".

Enligt Drätselkammarens hemställan skulle det av Lönenämnden framställda förslaget, om att vid den nya lönestaten skulle fogas *visst förbehåll angående nedsättning av lönerna* vid nedgång till eller under 160 av Kungl. Socialstyrelsens indextal över levnadskostnadernas växlingar, icke till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Utan omröstning beslöto Stadsfullmäktige enligt Lönenämndens och Drätselkammarens förslag, att till *kronouppbördskassören* Axel Eklundh och *stadsfogden* Erhard Kumlin personligen skulle från ingången av år 1929 och så länge de kvarstode i tjänst utgå årlig avlöning i ett för allt till den förre med 3,900 kronor och till den senare med 5,000 kronor, att det till *stadsarkitekten* utgående arvodet från och med år 1929 skulle utgöra i ett för allt 5,000 kronor om året, samt att *skoltandläkarens* arvode från och med år 1929 skulle utgå med i ett för allt 9,000 kronor årligen.

Slutligen bestämdes, att de av förestående beslut föranledda utgiftsökningar skulle utgå av uttaxerade eller eljes tillgängliga medel.

Den nu av Stadsfullmäktige antagna nya lönestaten erhöll sålunda följande lydelse:

VÄSTERÅS STADS LÖNESTAT.

Västerås stads lönestat.

Antagen av Stadsfullmäktige den 16 December 1929.

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg à	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de löne-graden slutlön	Anmärkningar.
1		870: —	87: —	957: —	1,044: —	1,131: —	
2		960: —	93: —	1,053: —	1,146: —	1,239: —	
3		1,050: —	99: —	1,149: —	1,248: —	1,347: —	
4		1,140: —	105: —	1,245: —	1,350: —	1,455: —	
5	Sjuksköterska vid ålderdomshemmet 1) Föreståndarinna vid barnhemmet 1) Stadssjuksköterska, stationerad å epidemisjukhuset 1)	1,230: —	111: —	1,341: —	1,452: —	1,563: —	1) Fritt vivre utom den kontanta lönen.

6	Husmoder vid ålderdomshemmet 1)	1,320: —	117: —	1,437: —	1,554: —	1,671: —	1) Fritt vivre utom den kontanta lönen.
7		1,410: —	123: —	1,533: —	1,656: —	1,779: —	
8	Stadssjuksköterska	1,500: —	129: —	1, 629: —	1,758: —	1,887: —	
9		1,590: —	135: —	1,725: —	1,860: —	1,995: —	
10		1,680: —	141: —	1,821: —	1,962: —	2,103: —	
11	Biljettförsäljerska i varmbadhuset	1,770: —	147: —	1,917: —	2,064: —	2,211: —	

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg à	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de löne-graden slutlön	Anmärkningar.
12		1,860: —	153: —	2,013: —	2,166: —	2,319: —	
13		1,950: —	159: —	2,109: —	2,268: —	2,427: —	
14		2,040: —	165: —	2,205: —	2,370: —	2,535: —	
15		2,130: —	171: —	2,301: —	2,472: —	2,643: —	
16	Vaktmästare vid köttbesiktningsbyrån 1)	2,220: —	177: —	2,397: —	2,574: —	2,751: —	1) Bostad ett rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. Utöver lönen på stat ett tillfälligt lönetillägg å 600: — kr.

17	Kvinnligt kontorsbiträde av II klass 1)	2,310: —	183; —	2,493; —	2,676: —	2,859: —	1) Biträdet å renhållningsverkets kontor, fröken Eriksson, har ett personligt lönetillägg å 300: — kr.
18		2,400: —	189: —	2,589; —	2,778: —	2,967: —	
19	Manligt kontorsbiträde av II klass 1) Badare i varmbadhuset	2,520: --	195: —	2,715: —	2,910: —	3,105; —	1) Biträdet Råberg å Vatten- och Gasverksstyrelsens kontor har ett personligt lönetillägg å 300 kronor.
20	Kvinnligt kontorsbiträde av I klass 1) Vårdare av vattenborgen 2) Eldare i varmbadhuset 3) Eldare i stadshotellet 4) Eldare vid ålderdomshemmet 5)	2,640; —	201: —	2,841: —	3,042: —	3,243: —	1) Biträdet å stadskansliet fröken Bergström, har ett personligt lönetillägg å 500 kronor. 2) Gäller endast nuvarande befattningshavare. 3) Bostad ett rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. 4) Bostad ett rum och kök; värdet avdrages lönen. Gäller endast nuvarande befattningshavare. 5) Vivre; värdet avdrages lönen.

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg à	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de löne-graden slutlön	Anmärkningar.
21		2,760: —	207: —	2,967: —	3,174: —	3,381: —	
22	Sjukvårdare vid ålderdomshemmet 1) Extra brandman 2) Körkarl 3)	2,880: —	213: —	3,093: —	3,306: —	3,519: —	1) Bostad ett rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. 2) Endast 1:sta lönegraden. Bostad ett rum och kök eller i logement; värdet avdrages lönen; beklädnadsförmån utom lönen. 3) Gäller endast nuvarande befattningshavare.
23	Mätareavläsare Maskinist vid vattenledningsverket 1) Badmästare vid varmbadhuset 2) Maskinist vid varmbadhuset. Exekutionsbiträde 3) Extra poliskonstapel 4) Renhållningsarbetare 5)	3,000: —	219: —	3,219: —	3,438: —	3,657: —	1) Bostad två rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. 2) Bostad två rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. Andel i provision. 3) Sportler utom lönen. 4) Beklädnadsförmån utom lönen. Endast 1:sta lönegraden. 5) Bostad ett rum och kök, värdet avdrages lönen; beklädnadsförmån utom lönen.

24	Manligt kontorsbiträde av I klass Brandman 1) Maskinist vid ålderdomshemmet 2) Fodermarsk vid renhållningsverket 3)	3,120: —	225: —	3,345: —	3,570: —	3,795: —	1) Bostad ett rum och kök eller i logementet; värdet avdrages lönen. Beklädnadsförmån utom lönen. 2) Bostad ett rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. 3) Bostad två rum och kök; värdet avdrages lönen. Gäller endast nuvarande befattningshavaren.
25	Vaktmästare och eldare vid Herrgårds-, Djäknebergs- och Korsängsskolorna, vaktmästare vid folkskolans expedition samt vid ålderdomshemmet 1) Stads- och rådhusvaktmästare Mätareavläsareförman 2) Maskinist vid elektricitetsverket 2:dre förman vid brandverket 3) Maskinist vid brandverket 3) Skogvaktare 4) Renhållningsförman 5) Förrådsförman (Drätselkammarens förråd) Poliskonstapel 6)	3,240: —	231: —	3,471: —	3,702: —	3,933: —	1) Bostad 1 à 2 rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. 2) Gäller endast nuvarande befattningshavare. 3) Bostad två rum och kök; värdet avdrages lönen. Beklädnadsförmån utom lönen. 4) Bostad två rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. Gäller endast nuvarande befattningshavare. 5) Bostad två rum och kök; värdet avdrages lönen. 6) Beklädnadsförmån utom lönen.

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg à	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de lö-negraden slutlön	Anmärkningar
26	Trädgårdsmästare Hälsovårdstillsyningsman Mätarejusterareförman 1:ste brandförman 1) Bostadsinspektris 2) Kassörska vid stadskamrerare-kontoret Kassörska vid tekniska verkens kontor Kriminalkonstapel 3) Inspektionskonstapel 4)	3,390: —	237: —	3,627: —	3,864: —	4,101: —	1) Bostad två rum och kök; värdet avdrages lönen. Beklädnadsförmån utom lönen. 2) Gäller endast nuvarande befattningshavare. 3) Beklädnadsförmån utom lönen i form av slitningsersättning. 4) Beklädnadsförmån utom lönen.
27	Arbetsförman Rörnätsförman Kranmaskinistförman Montörförman vid elektricitets-verket. Bokhållare vid tekniska verken Förrådsförman vid tekniska verken Maskinmästare vid vattenled-ningsverket 1) Fattigvårdstillsyningsman	3,540: —	243: —	3,783: —	4,026: —	4,269: —	1) Bostad två rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. Gäller endast nuvarande befattningshavare.

28	Andre brandmästare 1) Distriktsläkare 2)	3,690: —	249: —	3,939: —	4,188: —	4,437: —	1) Bostad två rum och kök; värdet avdrages lönen. Avlöningen innefattar gottgörelse för uniformshållning. 2) Garanterad t. v. enligt K. Maj:ts beslut en årlig lönekomst av 4,000 kronor.
29	Stadsbokhållare Gasmästare 1) Förste brandmästare 2) Polisöverkonstapel 3)	3,840: —	255: —	4.095: —	4,350: —	4,605: —	1) Bostad två rum och kök med värme, värdet avdrages lönen. 2) Bostad två rum och kök, värdet avdrages lönen. 3) Beklädnadsförmån utom lönen.
30	Förste hälsovårdstillsynings-man	3,990: —	261: —	4,251: —	4,512: —	4,773: —	
31	Kriminalöverkonstapel 1)	4,200: —	267: —	4,467: —	4,734: —	5,001: —	1) Beklädnadsförmån utom lönen i form av slitningsersättning.

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg à	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de lö-negraden slutlön	Anmärkningar
32	Maskinmästare vid elektricitets-verket 1)	4,410: —	273: —	4,683: —	4,956: —	5,229: —	1) Bostad två rum och kök med värme, värdet avdrages lönen. Gäller endast nuvarande befattningshavare.
33		4,620: —	279: —	4,899: —	5,178: —	5,457: —	
34	Andre stadsläkare 1) Stadsinspektor 2)	4,830: —	285: —	5,115: —	5,400: —	5,685: —	1) Enligt Stadsfullmäktiges beslut 28/3 1923 utgår tillsvidare ett tilläggsarvode å 1,600 kr. för ökade göromål vid ålderdomshemmets sjukhus under visst villkor. 2) Gäller endast nuvarande befattningshavare.
35	Föreståndare för köttbesiktningsbyrån 1)	5,040: —	291: —	5,331: —	5,622: —	5,913: —	1) Enligt Stadsfullmäktiges beslut 29/12 1922 utgår tillsvidare ett lönetillägg å kr. 2,000: — för ökade göromål.

36	Föreståndare för ålderdomshemmet 1)	5,280: —	300: —	5,580: —	5,880: —	6,180: —	1) Bostad tre rum och kök med värme; värdet avdrages lönen.
37	Vice brandchef 1) Stadsfiskal 2) Förste stadsläkare Biträdande stadsingeniör 3) Stadsträdgårdsmästare	5,520: —	309: —	5,829: —	6,138: —	6,447: —	1) Bostad fyra rum och kök; värdet avdrages lönen. Avlöningen innefattar gottgörelse för uniformshållning. 2) Sportler utom lönen. Gäller endast nuvarande befattningshavare. 3) Nuvarande innehavaren, Eriksson, har ett personligt lönetillägg å 1,300 kr.; räknar tjänsteår från och med år 1910.
38	Poliskommissarie 1)	5,760: —	318: —	6,078: —	6,396: —	6,714: —	1) Avlöningen innefattar gottgörelse för uniformshållning.
39	Hamnkapten	6,000: —	327: —	6,327: —	6,654: —	6,981: —	
40		6,240: —	336: —	6,576: —	6,912: —	7,248: —	

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg à	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de lö-negraden slutlön	Anmärkningar
41	Assistent vid tekniska verken Kamrerare vid tekniska verken. Brandchef 1) Notarie vid stadens kansli.	6,540: —	348: —	6,888: —	7,236: —	7,584: —	1) Bostad fyra rum och kök; värdet avdrages lönen. Avlöningen innefattar gottgörelse för uniformshållning.
42		6,840: —	360: —	7,200: —	7,560: —	7,920: —	
43		7,140: —	372: —	7,512: —	7,884: —	8,256: —	
44	Fattigvårdssyssloman	7,440: —	384: —	7,824: —	8,208: —	8,592: —	
45	Assessor hos magistraten 1) Jordbruksförvaltare 2)	7,830: —	402: —	8,232: —	8,634: —	9,036: —	1) Sportler utom lönen. 2) Lönestaten gäller endast nuvarande innehavaren T. Dahlström. Bostad fem

							rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. Hushållsträdgård med fri skötsel.
46	Tredje rådman 1)	8,220: —	420: —	8,640: —	9,060: —	9,480: —	1) Sportler utom lönen.
47	Stadskamrerare	8,610: —	438: —	9,048: —	9,486: —	9,924: —	
48	Civilrådman 1) Brottmålsrådman 1)	9,000: —	456: —	9,456: —	9,912: —	10,368: —	1) Sportler utom lönen.
49	Folkskoleinspektör 1) Stadsombudsman 2)	9,390: —	474: —	9,864: —	10,338: —	10,812: —	1) Om folkskollärarebefattning förenas med tjänsten ingår folkskollärarlönen i avlöningen. Rektorsarvode vid högre folkskolan ingår däremot ej. 2) Alla sportler redovisas till stadskassan.

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg à	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de lö-negraden slutlön	Anmärkningar
50		9,780: —	492: —	10,272: —	10,764: —	11,256: —	
51		10,170: —	510: —	10,680: —	11,190: —	11,700: —	
52		10,560: —	528: —	11,088: —	11,616: —	12,144: —	
53	Chef för stadens tekniska verk	10 950: —	546: —	11,496: —	12,042: —	12,588: —	
54		11,340: —	564: —	11,904: —	12,468: —	13,032: —	
55	Byggnadschef	11,730: —	582: —	12,312: —	12,894: —	13,476: —	

56		12,120: —	600: —	12,720: —	13,320: —	13,920: —	
57		12,600: —	624: —	13,224: —	13,848: —	14,472: —	
58		13,080: —	648: —	13,728: —	14,376: —	15,024: —	
59		13,560: —	672: —	14,232: —	14,904: —	15,576: —	
60	Drätseldirektör	14,040: —	696: —	14,736: —	15,432: —	16,128: —	
61		14,520: —	720: —	15,240: —	15,960: —	16,680: —	

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg à	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de lö-negraden slutlön	Anmärkningar
62		15,000: —	750; —	15,720: —	16,500: —	17,250: —	
63		15,600: —	780 —	16,380: —	17,160: —	17,940: —	
64		16,200: —	810: —	17,010: —	17,820: —	18,630: —	

Allmänna villkor och bestämmelser för tillämpningen av Västerås stads lönestater av åren 1921 och 1929.

Lön och tjänstgöringspenningar.

1. Befattningshavares i lönestaten upptagna begynnelseavlöning, personligt lönetillägg däri inräknat, jämte å sagda avlöning belöpande eventuellt dyrtidstillägg uppdelas i 70 % lön och 30 % tjänstgöringspenningar. Ålderstillägg jämte å dem belöpande dyrtidstillägg hänföras till lönen.

Semester

2. Under befattningshavare tillkommande semester äger han uppbära samtliga från tjänsten härflytande löneförmåner, således även sportler, vilka skola till honom redovisas av vikarien.

Befattningshavaren beviljad tjänstledighet räknas i lönehänseende såsom semester för så lång tid, som semesterledighet för kalenderåret tillkommer honom, dock icke i fråga om tjänstledighet på grund av sjukdom enligt punkt 3 a) här nedan, som varar högst tre månader; i följd varav sådan tjänstledighet med nämnda tidsbegränsning icke utgör hinder för åtnjutande av semester med bibehållande av samtliga löneförmåner.

Tjänstledighet.

3 a) Är befattningshavare på grund av sjukdom eller olycksfall, som icke är självförvållat, förhindrad att förrätta sin tjänst, äger han för varje kalenderår under högst tre månader eller, om sjukdomen orsakas av skada eller smitta, ådragen under tjänsteutövning, under högst sex månader åtnjuta hela avlöningen oavkortad.

Vid ledighet därutöver av samma anledning är han skyldig avstå från tjänstgöringspemningarna. Varar ledighet på grund av hinder av nu ifrågavarande slag över ett år, ankommer det på Stadsfullmäktige att i varje särskilt fall besluta, huru stor del av avlöningen vederbörande är skyldig att avstå för den överskjutande tiden.

I den utbetalade delen av avlöningen ingår eventuellt lagstadgad ersättning för olycksfall i arbete.

Med ledighet för sjukdom jämnställes ledighet för hindrande av smittas spridande.

b) Undfår befattningshavare ledighet för svag hälsas vårdande, offentligt uppdrag, enskilda angelägenheter eller annan orsak, skall han avstå tjänstgöringspenningarne samt därutöver så mycket som för tjänstens förrättande erfordras eller eljes av Lönenämnden efter hörande av vederbörande myndighet, under vilken befattningshavaren lyder, prövas skäligt.

Vid ledighet för svag hälsas vårdande må dock Lönenämnden, där synnerliga skäl därtill äro, medgiva lägre avdrag, därest tjänstens uppehållande icke därigenom förorsakar staden kostnad.

c) Åtnjuter befattningshavare, som varit anställd i stadens tjänst under minst ett år, tjänstledighet för fullgörande av första värnpliktstjänstgöring, skall han vidkännas ett avdrag av 50 %, såvida han har laglig försörjningsplikt, men eljes 70 % av samtliga avlöningsförmåner. Vid ledighet för fullgörande av repetionsövning eller reservtruppövning, avdrages 50 % av avlöningsförmånerna och vid fullgörande av landstormsövning, tjänstgöringspenningarne.

d) Därest befattningshavare åtnjuter sportler i tjänsten skola dessa vid tjänstledighet uppbäras av den, som förrättar tjänsten, med skyldighet för honom att avlämna den behållna inkomsten till befattningshavaren, med avdrag av vad vederbörande myndighet kan hava ålagt befattningshavaren att avstå till vikarien.

Ålderstillägg.

4 a) Befattningshavare enligt lönestaten tillkommande ålderstillägg, åtnjutas efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring.

Tjänsteår räknas från tiden för ordinarie anställning i den ifrågavarande befattningen; och inträder uppflyttningen i högre lönegrad med ingången av kalenderåret närmast efter det, under vilket erforderligt antal tjänsteår uppnåtts.

b) Vid övergång till annan i lönehänseende likställd befattning skall befattningshavare äga tillgodoräkna sig även den tjänstetid, han kunnat räkna sig till godo, om han kvarstått i den förra befattningen. Skulle vid befattningshavares befordran till annan högre avlönad befattning avlöningen i den nya befattningen icke genast vid tillträdet överstiga senast utgående avlöning i den lämnade tjänsten, skall befattningshavaren omedelbart tillföras ålderstillägg i den omfattning, att befordran kommer att för honom medföra omedelbar ökning i avlöningen; och skall han för erhållande av ytterligare ålderstillägg i den nya befattningen få av föregående tjänst tillgodoräkna sig så många tjänsteår, som eljes skolat erfordras för uppflyttning i den lönegrad, vari han omedelbart inträder.

c) För erhållande av ålderstillägg skall i övrigt gälla:

a t t tjänstgöringen varit väl vitsordad,

a t t befattningshavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som fordras för inträde i den nya lönegraden, bestritt sin egen eller efter förordnande i annan stadens tjänst, därvid dock icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller ledighet för fullgörande av värn-

pliktstjänstgöring eller för sjukdom med bibehållande helt eller delvis av avlöningen, samt

att befattningshavaren vid tidpunkten för uppflyttning i högre lönegrad icke redan uppnått den levnadsålder, vid vilken innehavare av befattningen enligt gällande eller blivande bestämmelser är pliktig avgå från befattningen.

d) Därest befattningshavare före tillträdet av innehavande befattning, antingen med avlöning på extra stat eller eljes, fullgjort arbetsuppgifter, vilka av Lönenämnden i avseende på art och omfattning samt vikt och ansvar prövas vara i huvudsak eller tillfullo överensstämmande med dem, vilka äro förenade med innehavande befattning, äger Lönenämnden besluta, om och i vad mån sålunda fullgjord tidigare tjänstgöring må tillgodoräknas vederbörande såsom tjänstetid för erhållande av ålderstillägg.

e) Undantagsvis må befattningshavare, efter framställning från vederbörande myndighet, med hänsyn till särskilda omständigheter utan anseende till tjänstetid, kunna av Lönenämnden tilldelas en eller flera av de med befattningen förenade ålderstillägg.

f) Alla frågor om uppflyttning i högre lönegrad avgöras av Lönenämnden.

Friskbetyg.

5. För första anställning i ordinarie befattning fordras, att sökanden genom intyg av läkare styrker sig vara fri från sjukdom eller lyte, som kan inverka på hans förmåga att fullgöra med tjänsten förenade åligganden.

Utbetalande av avlöning.

6. Avlöning utbetalas månadsvis, den 20:de dagen i månaden eller om helgdag då infaller, näst föregående helgfria dag.

Naturaförmåner.

7. a) Åt innehavarne av vissa befattningar tillhandahållas av staden vissa förmåner in natura, nämligen bostad, värme och lyse, fritt vivre, läkarevård samt tjänstebeklädnad.

b) Befattningshavare, med vilkens befattning är förenad bostadsförmån, är skyldig att i och med frånträdande av befattningen även lämna bostaden samt därjämte i övrigt med iakttagande av uppsägningstid, som Lönenämnden bestämmer, frånträda bostadsförmånen och eventuellt andra med denna sammanhängande förmåner, därest genom beslut av Stadsfullmäktige sådan förmån icke vidare skall tillhöra befattningen.

c) För förmån, som utgöres av bostad och värme, är befattningshavare, med undantag, som angivits i lönestaten, skyldig att genom avdrag

å lönen utgiva särskild ersättning, som för varje år bestämmes av Stadsfullmäktige efter förslag av Lönenämnden. För övriga förmåner är befattningshavare däremot icke ersättningsskyldig.

d) Åt befattningshavare inom lönegrupperna 1—32, med undantag för distriktsläkaren, ävensom åt hos sådan befattningshavare boende hustru eller husföreståndarinna samt oförsörjda barn, lämnas kostnadsfri läkarevård genom stadens tjänsteläkare eller annan läkare, med vilken staden kan träffa överenskommelse.

Sådan befattningshavare erhåller därjämte kostnadsfritt av stadsläkaren föreskriven vård å lasarett å allmänt rum. För befattningshavares i förra stycket omförmälda familjemedlemmar bidrager staden med halva beloppet av kostnaden för sådan vård, dock icke sanatorievård annat än efter prövning och beslut i varje särskilt fall av Lönenämnden.

e) Åt nedan angivna befattningshavare tillhandahåller staden följande beklädnadsförmåner:

inspektionskonstaplar, poliskonstaplar och extra konstaplar erhålla uniformskläder;

brandförmän, brandmän och extra brandmän erhålla uniformskläder, stövlar att bära i tjänstgöringen, samt överdragskläder för verkstadsarbetet;

förman och fodermarsk vid renhållningsverket samt renhållningsarbetare erhålla för sitt arbete nödiga överdragskläder, stövlar och regnkappor.

Värdet av ifrågavarande förmåner beräknas för varje år med hänsyn till de olika persedlarnes anskaffningskostnad, varaktighet och underhållskostnad av Lönenämnden, varefter Stadsfullmäktige på nämndens förslag lämna anslag för ändamålet. Detta anslag gottgöres, i den del det belöper å vederbörande befattningshavare, honom i särskilt med honom av vederbörande chef fört beklädnadskonto, varemot av staden havda kostnader för hans beklädnadsförmån debiteras å kontot. Kontot avslutas varje år. Uppstår då brist, överföres densamma till följande år. Behållning överlämnas kontant till befattningshavaren. Skulle vid avgång ur tjänsten befattningshavare häfta i skuld å beklädnadskontot, äger han till skuldens utjämnande överlämna behållna persedlar, som efter värdering föras honom till godo, samt kontant gälda återstående skuld.

Närmare bestämmelser om beklädnadsförmånen utfärdas av Lönenämnden efter vederbörande styrelses hörande.

Detektivkonstapel äger att som slitningsersättning kontant utbekomma en summa motsvarande hälften av det anslag, som beviljas till en poliskonstapels beklädnadsförmån.

Några naturaförmåner utöver de i denna punkt omförmälda må icke till någon befattningshavare utgå.

Förändrad tjänstgöring, avgång med pension m. m.

8. I lönestaten upptagen befattningshavare är skyldig underkasta sig ej mindre de instruktioner rörande hans tjänstgöring eller de ändringar däri, som äro eller varda i vederbörlig ordning beslutade, än även förflyttning till annan befattning, därest icke minskning i honom tillkommande löneförmåner därigenom uppkommer. Därjämte skall befattningshavaren vara skyldig ställa sig till efterrättelse de bestämmelser, som kunna bliva av Stadsfullmäktige antagna angående skyldighet att avgå mot erhållande av pension, angående pensionsålder och angående förpliktelser att erlägga avgifter till pensionering av honom själv och hans familj.

Övergångsbestämmelser.

1. Västerås stads lönestat jämte villkor och bestämmelser tillämpas från och med år 1921.

2. Förut anställd befattningshavare skall, innan han äger lyfta honom enligt den nya lönestaten tillkommande löneförmåner, antingen själv eller genom befattningshavareorganisation, som han tillhör och som äger å hans vägnar avgiva sådan förklaring, förklara sig villig övergå på denna lönestat och godkänna de för dess tillämpning antagna villkor och bestämmelser.

3. Beträffande sådana tjänster, för vilka Kungl. Maj:t eller annan statsmyndighet fastställt arbetsförordning eller instruktion, innehållande bestämmelse stridande mot de för lönestatens tillämpning antagna, skall befattningshavare endast avlämna förklaring, att han för sin del icke har något att erinra mot att övergå på den nya lönestaten; och må, sedan dylik förklaring avlämnats, avlöningsförmånerna utgå efter den nya staten samt de för dess tillämpning antagna bestämmelserna, i den mån de ej strida mot den fastställda arbetsordningen eller instruktionen, omedelbart träda i kraft och tillämpas, till dess vederbörlig fastställelse vunnits å ny arbetsordning eller instruktion.

4. Befattningshavare, som på grund av bestämmelse i äldre lönestat ägt tillgodoräkna sig tjänsteår även i annan föregående befattning, äger fortfarande tillgodoräkna sig sådan tjänstetid för åtnjutande av ålderstillägg i den befattning, han vid tiden för denna lönestats trädande i tillämpning innehar.

5. Därest äldre befattningshavare förklarar sig icke vilja ingå på den nya lönestaten och godkänna därvid fogade villkor och bestämmelser, ankommer det på Stadsfullmäktige att efter framställning av Lönenämnden bestämma den avlöning som efter den 1 januari 1921 skall till sådan befattningshavare utgå.

Tillsvidare och innan beslut i dylika fall hinner av Stadsfullmäktige fattas, skall till sådan befattningshavare från och med juli månad 1921 i avräkning utbetalas på så sätt bestämd avlöning, genom reglering av dyrtidstillägget, att den närmast därförut utgående avlöningssumman minskas eller höjes i samma proportion som indextalet under- eller överstiger 259.

---

§ 223.

Ang. pensionering av stadens befattningshavare.

Sedan Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 sistlidne juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 47) framställt förslag till pensionsreglering för stadens befattningshavare samt deras änkor och barn, samt Stadsfullmäktige den 29 därpå följande augusti remitterat förslaget till Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att ej mindre bereda vederbörande styrelser och nämnder samt befattningshavare och deras organisationer tillfälle att emot förslaget framställa erinringar, än även i ärendet avgiva eget yttrande, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande december, med överlämnande av inkomna erinringar, avgivit infordrat utlåtande i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 83).

Vid föredragning av det föreliggande förslaget punktvis fattade Stadsfullmäktige nedan antecknade beslut.

Först genomgicks därvid förslaget till pensionsreglemente.

Beträffande § 2 godkände Stadsfullmäktige Drätselkammarens ändringsförslag.

Vid föredragning av § 4 yrkade dels Herr Keijser bifall till sin vid ärendets behandling i Drätselkammaren avgivna reservation, att den i paragrafens första stycke förekommande bestämmelsen om rätt för vederbörande myndighet att låta befattningshavare någon tid kvarstå i tjänsten efter uppnådd pensionsålder måtte utgå, dels ock Herr Sundström bifall till lönenämndens härutinnan framställda förslag, varjämte Herr t. f. borgmästaren yttrade sig. Stadsfullmäktige beslöto vid framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena genom begärd och anställd omröstning med

28 nej emot 13 ja, avgivna för Lönenämndens förslag, att ifrågavarande bestämmelse skulle ur paragrafen utgå.

I fråga om § 6 yrkade dels Herr Johansson bifall till sin inom Lönenenämnden avgivna reservation, dels ock Herr Sundström bifall till Lönenämndens förslag oförändrat. Stadsfullmäktige beslöto härutinnan genom begärd och anställd omröstning med 27 nej emot 14 ja, avgivna för Lönenämndens förslag, att denna paragraf skulle erhålla den förändrade lydelse som funnes angiven i Herr Johanssons reservation.

§ 7 godkändes med den ändring och det tillägg i Lönenämndens förslag, som av Drätselkammaren förordats.

Likaledes godkändes § 8 med den av Drätselkammaren föreslagna ändringen.

Sedan Herr Westholm förklarat, att han i anseende till det beslut, som redan fattats beträffande innehållet av § 4, avstode från den av honom beträffande avfattningen av § 9 och tillägg av en övergångsbestämmelse såsom § 27 inom Drätselkammaren avgivna reservationen, godkändes § 9 med det tillägg däri, som av Drätselkammaren påyrkats.

Beträffande § 10 yrkade dels Herr Sundström bifall till Lönenämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag, dels ock Herrar Westholm, Bäckman och Keijser bifall till det inom Drätselkammaren reservationsvis av Herrar Keijser och Westholm framställda yrkandet om sådan ändring i näst sista stycket av paragrafen, att i uttrycket "icke mer än 10 år understiger" talet 10 utbyttes mot talet 15. Stadsfullmäktige fattade härutinnan utan omröstning sitt beslut i överensstämmelse med reservationen.

Efter yttrande av Herr t. f. borgmästaren godkändes § 14 med den av Drätselkammaren förordade ändringen att i stället för talet 50 insattes talet 55.

Vidkommande § 15 yrkade Fru Söderquist avslag å det av Drätselkammaren framställda ändringsförslaget, varemot Herr Sundström därtill yrkade bifall. Stadsfullmäktige godkände paragrafen med det av Drätselkammaren föreslagna tillägget.

Övriga härovan ej särskilt omnämnda paragrafer i reglementet godkändes oförändrade enligt Lönenämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag, § 22 efter ett anförande av Herr t. f. borgmästaren och sedan Herr Sundström yrkat bifall till Lönenämndens förslag.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning:

1:o) att med iakttagande av nu av Stadsfullmäktige beslutade och ovan antecknade ändringar antaga och godkänna Lönenämndens förslag till pensionsreglemente för Västerås stads befattningshavare;

2:o) att med införande av de förändringar, vilka föranleddes av Stadsfullmäktiges förut denna dag fattade beslut om ny lönestat samt av ovan omförmälda förändringar i förslaget till pensionsreglemente antaga och godkänna Lönenämndens förslag till pensionsstat att gälla tills vidare;

3:o) att genom Lönenämnden underställa pensionsreglementet och pensionsstaten Kungl. Maj:ts prövning i de avseenden, där Kungl. Maj:ts fastställelse för förslagets giltighet vore av nöden, samt

4:o) att i pensionsreglementet och pensionsstaten bestämda avgifter till familjepensioneringen skulle utgå från och med den 1 januari 1929.

Stadsfullmäktige hade alltså beslutat antaga pensionsreglemente och pensionsstat av härefter avfattad lydelse:

Pensionsreglemente för Västerås stads befattningshavare.

Antaget av Stadsfullmäktige den 16 december 1929.

§ 1.

Pensionsrättens omfattning.

Till erhållande av pension å stadens stat berättigas på sätt och under de förutsättningar, som i detta reglemente angivits, vid avgång från stadens tjänst, varje innehavare av befattning, som upptages i den pensionsstat för Västerås stads befattningshavare, vilken antages av stadsfullmäktige och därjämte, beträffande de befattningar, för vilka Kungl. Maj:t stadfäster lönestat, av Kungl. Maj:t fastställes.

Pension tillkommer ock, på sätt i detta reglemente stadgas, pensionsberättigad manlig befattningshavares änka och barn.

§ 2.

Tid för inträde av pensionsrätt.

Rätt att uppbära pension inträder för befattningshavare, därest hinder för pensions erhållande icke möter på grund av andra bestämmelser i detta reglemente:

a) när han uppnått i § 3 här nedan angivna levnadsålder;

b) då han till följd av olycksfall i stadens tjänst eller eljes på grund av sjukdom eller kroppsskada, som han bevisligen ådragit sig vid utövningen av sådan tjänst, av myndighet, på vilken det ankommer att ut-

se efterträdare, efter inhämtat läkareutlåtande prövas vara för framtiden oförmögen att sköta sin befattning och ej heller anses kunna lämpligen förflyttas till annan likställd eller likartad befattning i stadens tjänst;

c) då han till följd av sjukdom, vanförhet eller lyte i andra fall än under b) sägs eller eljes till följd av nedsatt arbetsförmåga under mer än tre fjärdedelar av tre på varandra följande år varit och av den myndighet, som under b) sägs, efter inhämtat läkareutlåtande anses för framtiden oförmögen att sköta sin eller annan likställd eller likartad befattning i stadens tjänst;

d) då befattningshavarens tjänst indrages utan att han överflyttas till annan befattning, som han är skyldig mottaga;

e) då han uppsagts från tjänsten och uppsägningstiden gått till ända eller efter utgången av den tid, för vilken han förordnats, icke erhåller förnyat förordnande eller eljes utan egen begäran nödgas avgå från sin befattning utan att på grund av stadgandet i § 5 hava förverkat sin pensionsrätt.

§ 3.

Pensionsålder.

Den i § 2 mom. a) omförmälda levnadsåldern, varå rätt till ålderspension grundas, utgör:

för manlig befattningshavare 65 år;

för kvinnlig befattningshavare 60 år,

dock att sagda ålder för nedannämnda befattningshavare skall vara:

för borgmästare, rådman, assessor hos magistraten, stadskamrerare, kamrerare vid stadens tekniska verk, stadsfogde och kronouppbördskassör 67 år,

för poliskommissarie, brandchef, vice brandchef och brandmästare, överkonstapel vid kriminal- och ordningspolisen, kriminalkonstapel, maskinmästare vid elektricitetsverket, gasmästare, gasverkseldare, kranmaskinistförman och sjukvårdare vid ålderdomshemmet 60 år,

för polis- och brandpersonal utom de ovan nämnda — 55 år.

Pensionsåldern skall anses inträda vid utgången av den kalendermånad, under vilken befattningshavarens ovanberörda levnadsålder uppnås.

§ 4.

Avgång från befattning.

Befattningshavare, som uppnått den för rätt till ålderspension i § 3 stadgade levnadsålder, är skyldig att från tjänsten avgå.

Befattningshavare, som enligt § 2 mom. b — d) är berättigad till pension, vare skyldig att avgå från befattningen efter beslut av den myndighet, som äger utse efterträdare eller tillsatt tjänsten.

§ 5.

Förlust av pension.

Rätt till pension tillkommer ej befattningshavare, som blivit i laga ordning från tjänsten avsatt eller för fel eller försumlighet från tjänsten skild, och ej heller den, som utan att därtill på grund av bestämmelserna i § 4 vara skyldig, avgått från sin befattning.

§ 6.

Pensionsunderlag.

Såsom underlag för bestämmande av den årliga pensionens belopp — pensionsunderlag — skall, med nedan angivna begränsning, tjäna de sammanlagda årliga avlöningsförmånerna i innehavande befattnings högsta lönegrad, däri således inberäknat lön, tjänstgöringspengar, ålderstillägg och andra icke tillfälliga lönetillägg samt, till det värde, varmed de upptagas i pensionsstaten, sportler samt bostads- och därmed jämförliga naturaförmåner, för vilka ej göres avdrag å avlöningen.

Dessa avlöningsförmåner ingå i pensionsunderlaget för avlöning eller del av avlöning, som icke överstiger 8,000 kronor till hela sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 8,000 men ej 9,000 kronor till 85 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 9,000 men ej 10,000 kronor, till 70 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 10,000 men ej 11,000 kronor, till 55 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 11,000 men ej 12,000 kronor, till 40 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 12,000 men ej 13,000 kronor, till 25 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 13,000 men ej 17,000 kronor, till 10 % av sitt belopp,

Del av avlöning, som överstiger 17,000 kronor, medräknas ej i pensionsunderlaget.

§ 7.

Pensionsbelopp.

Pension är antingen hel eller avkortad.

Hel pension utgår med 65 % av pensionsunderlaget.

Avkortad pension utgår med så stor del av den hela pensionen, som motsvarar förhållandet mellan befattningshavares sammanlagda tjänstetid, i hela år räknat, och det antal tjänsteår, som enligt § 8 erfordras för erhållande av hel pension, dock skall gälla att:

a) om avgång sker enligt § 2 c), pension utgår med lägst 50 % av hel pension, dock med den inskränkning, att pensionen icke må överstiga den pension, som befattningshavaren skulle hava erhållit, därest han kvarstått i tjänst till pensionsålderns inträde, och

b) om den avgående har hustru och barn, vilka i händelse av hans frånfälle skulle vara berättigade till familjepension, pensionen utgår med minst det belopp, varmed denna familjepension skulle utgå.

§ 8.

Villkor för hel pension; tjänsteålder.

Hel pension tillkommer befattningshavare, som vid inträde i pensionsåldern eller avgång ur tjänsten på grund av förhållanden, som omförmälas i § 2 mom. c, d och e uppnått nedan angivna antal tjänsteår:

borgmästare, drätseldirektör, byggnadschef, chef för stadens tekniska verk, stadsläkare, folkskoleinspektör, brandchef, hamnkapten — 25 år,

annan befattningshavare — 30 år.

Hel pension utgår därjämte till befattningshavare, som avgått på grund av förhållanden, som angivas i § 2 mom. b) under förutsättning, att befattningshavaren skulle hava erhållit hel pension, därest han kvarstått i tjänsten till uppnådd pensionsålder.

§ 9.

Beräkning av tjänsteår.

Såsom tjänsteår för erhållande av pension beräknas den tid befattningshavare efter fyllda tjuguett år i ordinarie eller extra ordinarie anställning eller på grund av särskilt förordnande varit verksam i stadens tjänst. Härvid iakttages, att avdrag icke må ske för avbrott i tjänstgöring, som föranletts av semester, sjukdom, fullgörande av befattningshavare åliggande militärtjänstgöring, särskilt offentligt uppdrag och ej heller för eljes medgiven tjänstledighet, vidare än i den mån denna under något kalenderår överstigit tre månader.

Till tjänsteår må ej hänföras tid, som befattningshavare på grund av särskilt medgivande tjänstgjort efter uppnådd pensionsålder.

I fall som i § 2 mom. b sägs räknas till tjänstetiden även den tid som för befattningshavaren återstår till dess han ingår i pensionsåldern.

§ 10.

Villkor för avkortad pension.

Avkortad pension utgår:

a) till befattningshavare, vilken på grund av bestämmelsen i § 4, första stycket avgår från tjänsten utan att vid inträde i pensionsåldern hava uppnått det i § 8 för rätt till hel pension stadgade antalet tjänsteår.

b) befattningshavare, vilken avgår från tjänsten av anledning, som i § 2 mom. c, d och e sägs utan att hava uppnått det i § 8 för rätt till hel pension stadgade antalet tjänsteår,

c) befattningshavare, vilken avgår från tjänsten av anledning, som i § 2 mom. b sägs, och vilken, därest han kvarstått i tjänsten till uppnådd pensionsålder, icke skulle hava erhållit hel pension.

För erhållande av avkortad pension — och således pension över huvud taget — erfordras för fall, som avses i denna § under punkt a, att befattningshavarens tjänstetid vid uppnådd pensionsålder icke mer än 15 år understiger den för full pension stadgade, samt för fall, som avses under punkt b, att tjänstetiden vid avgången icke understiger 10 år.

För fall, som avses under punkt c, gäller intet sådant förbehåll, som nyss sagts.

§ 11.

Avdrag för livränta.

Pensionstagare, vilken uppbär pension enligt bestämmelserna i § 2 mom. b och c samt därjämte enligt lag om olycksfall i arbete eller eljes är berättigad till livränta för varaktig oförmåga till arbete, är skyldig att, om livräntan skall utgöras av Västerås stad eller utgå på grund av försäkring, för vilken Västerås stad erlagt avgift, vidkännas avdrag å pensionen med livräntans belopp.

Har i stället för hel eller del av sådan livränta utgivits ett kapital för en gång, sker avdrag såsom om livräntan fortfarande utginge.

§ 12.

Pension å endast en tjänst.

Befattningshavare, som vid avskedstagandet innehar mer än en med rättighet till pension förenad stadens tjänst, åtnjuter pensionsrätt för endast en befattning och, om befattningarne äro olika avlönade, för den högst avlönade av dem.

§ 13.

Familjepension.

Rätt till familjepension tillkommer manlig pensionsberättigad befattningshavares änka, så länge hon lever ogift, och arvsberättigat barn, tills det uppnår 18 års ålder eller dessförinnan ingår äktenskap.

Därest pensionsberättigat barn befinnes vid uppnåendet av 18 års ålder på grund av sjukdom eller vanförhet vara oförmöget att genom arbete försörja sig samt sakna medel till sitt uppehälle, äger Lönenämnden besluta, huruvida och med vilket belopp pension må jämväl efter uppnåendet av sagda ålder av pensionstagaren åtnjutas.

§ 14.

Giftermål och adoption som ej grunda pensionsrätt m. m.

Giftermål eller adoption grundlägger icke pensionsrätt, om giftermålet eller adoptionen ägt rum:

a) efter det befattningshavaren fyllt 55 år, uppnått pensionsåldern eller börjat uppbära förtidspension;

b) under det befattningshavare lider av sjukdom, som inom sex månader efter giftermålet medför hans död;

dock att det må ankomma på Lönenämnden att, där anledning finnes antaga att sjukdomens livsfarliga beskaffenhet vid giftermålet icke varit vederbörande bekant, pröva, huruvida pension till änka eller barn må utgå.

Befattningshavares styvbarn åtnjuta icke pensionsrätt.

§ 15.

Familjepensionens belopp.

Familjepension utgår för år räknat:

a) till ensam änka med tjugo procent av pensionsunderlaget, dock att sådan pensionstagare, för vilken den efter sagda procenttal utgående pensionen skulle understiga 700 kronor, må kunna av Lönenämnden tillerkännas pensionsfyllnad från stadskassan, så att den samfällda pensionen uppgår till högst nämnda belopp, 700 kronor, därest pensionstagaren prövas på grund av ålder och sjuklighet vara ur stånd att med eget arbete väsentligt bidraga till sitt uppehälle,

b) till änka jämte ett eller flere pensionsberättigade barn med samma belopp som för ensam änka, förhöjt med 40 % för ett barn och därutöver med 10 % för varje ytterligare barn,

c) till pensionsberättigade barn, där änka ej finnes; om endast ett barn finnes, med hälften av beloppet för ensam änka; och om barnen äro två med samma belopp som för ensam änka; om barnen äro tre eller flera,

med samma belopp som för ensam änka, förhöjt med 40 %, därest barnen äro tre, samt därutöver med 10 % för varje ytterligare barn.

§ 16.

Äganderätt till familjepension.

Pension för barn delas mellan dem efter huvudtalet.

Änka äger uppbära pensionsbeloppet för barn, därest ej förmyndaren gör anspråk på detsamma.

§ 17.

Avdrag å familjepension för livränta.

Är befattningshavares efterlevande berättigad till livränta enligt lag om olycksfall i arbete eller eljes, är pensionstagaren skyldig att, om livräntan skall utgöras av Västerås stad eller utgår på grund av försäkring, för vilken Västerås stad erlagt avgift, vidkännas avdrag å pensionen med livräntans belopp.

Har i stället för hel eller del av sådan livränta utgivits ett kapital för en gång, sker avdrag såsom om hela livräntan fortfarande utginge.

§ 18.

Avrundning av pensionsbelopp.

Därest vid beräkning av årlig pension detsammas krontal befinnes icke vara jämnt delbart med 3, skall det avrundas till närmast högre med 3 delbara krontal. Öretal bortfalla.

§ 19.

Tid för pensions utgående och utbetalning m. m.

Pension utgår från och med månaden efter den, då avgång från tjänst ägt rum, eller, beträffande familjepension, befattningshavaren avlidit, till och med den månad, under vilken pensionstagare avlider eller hans rätt till pension annorledes upphör.

Pension utbetalas månadsvis å den 20:de dagen i månaden eller, om helgdag då inträffar, nästföregående söckendag.

För barn, som födes efter faderns död, räknas pensionsrätten från och med den månad, varunder barnet föddes.

När änka eller barn, som har pension, dör eller enderas pensionsrätt eljes upphör ävensom när änka, som fått pension, föder barn, avlat i äktenskap, varpå hennes pensionsrätt är grundad, skall reglering ske enligt i § 15 meddelade bestämmelser.

Pension får ej tagas i mät för gäld.

Vid utbetalning av pension äger staden att för täckande av skuld, vari pensionären möjligen häftar till staden, avdraga intill halva årliga pensionsbeloppet, till dess skulden blivit gulden.

§ 20.

Ansökan om pension.

Pension sökes genom vederbörande myndighet hos Lönenämnden med anförande av de skäl och meddelande av de uppgifter, på vilka sökanden grundar sin rätt till pension.

§ 21.

Pensionsbrev.

Då pension beviljas, utfärdar Lönenämnden pensionsbrev.

§ 22.

Pensionsavgifter.

För befattningshavarnes egen pension svarar stadskassan och för ändamålet tillgängliga fonder. Befattningshavarne betala således härför inga avgifter.

Jämväl för familjepensioneringen svarar stadskassan, men skall såsom bidrag till bestridandet av kostnaderna för densamma manlig befattningshavare, så länge han är i tjänst, erlägga årlig pensionsavgift med tre procent av det för honom gällande pensionsunderlaget.

Uträknad pensionsavgift, vars krontal icke är jämnt delbart med tre, höjes till närmaste med tre jämnt delbara krontal. Öretal bortfalla.

Denna pensionsavgift, som utgår såsom minskning i befattningshavarens avlöning, innehålles vid avlöningens utbetalande med 1/12-del för varje månad.

§ 23.

Pensionskassa.

De i § 22 omförmälda pensionsavgifterna skola ingå till en av Drätselkammaren efter grunder, som anvisas av Stadsfullmäktige, förvaltad pensionsfond.

§ 24.

Återbetalning av avgifter. Förlust av familjepensionsrätt vid avgång.

Avgår manlig befattningshavare eller entledigas han ur stadens tjänst utan att vara berättigad till pension eller förflyttas han till tjänst, som ej medför rätt till pension, äger han återbekomma alla sina till familjepensioneringen erlagda avgifter, dock utan ränta.

Sådan befattningshavares änka och barn äro icke berättigade till pension.

§ 25.

Tolkning och tillämpning av reglemente.

Tolkning och i de fall, där detta ej tillhör annan myndighet, tillämpning av detta reglementes bestämmelser ankommer på stadens Lönenämnd.

§ 26.

Detta pensionsreglemente, vilket icke äger tillämpning å de pensioner, Stadsfullmäktige före dess ikraftträdande beviljat f. d. befattningshavare i stadens tjänst eller deras efterlevande, skall träda i kraft från och med ingången av kalenderåret näst efter det, under vilket Kungl. Maj:ts fastställelse av detsamma, för så vitt det är av beskaffenhet att erfordra sådan fastställelse, erhållits.

Reglementet skall tillämpas ej mindre å dem, som anställas i stadens tjänst, sedan reglementet trätt i kraft, än även å dem, som då redan innehava sådan befattning eller arbetsanställning och antingen antagits med eller förut iklätt sig skyldighet att underkasta sig blivande pensionsbestämmelser eller ock inom ett år, efter det reglementet trätt i kraft, inför Lönenämnden skriftligen förklarat sig villiga ingå på dess bestämmelser.

PENSIONSSTAT FÖR VÄSTERÅS STADS BEFATTNINGSHAVARE.

Pensionsstat för Västerås stads befattningshavare.

Antagen av Stadsfullmäktige den 16 dec. 1929.

Befattning	Lönegrupp i lönestaten	Avlöningsförmåner, som skola läggas till grund vid beräkning av pensionsunderlaget					Pensionsunderlägg Kr.	Ålder för full pension		Fullt pensionsbelopp		Familjepension för ensam änka	Avgift för familjepensionering	Anmärkningar
		Slutavlöning enl. stat Kr.	Särskilda lönetillägg Kr.	I pensionshänseende beräknade		Summa Kr.		Levnadsår	Tjänsteår	% av pensionsunderlaget	Kronor			
				Sportler Kr.	Andra förmåner utöver lön enl. stat Kr.									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Biljettförsäljerska i varmbadhuset	11	2,211	—	—	—	2,211	2,211	60	30	65	1,437	—	—	
Vaktmästare vid köttbesiktningsbyrån	16	2,751	600	—	—	3,351	3,351	65	30	65	2,178	672	102	
Kvinnligt kontorsbiträde av II klass	17	2,859	—	—	—	2,859	2,859	60	30	65	1,860	—	—	
D:o fröken Eriksson vid renhållningsverket ..	17	2,859	300	—	—	3,159	3,159	60	30	65	2,055	—	—	
Manligt kontorsbiträde av II klass	19	3,105	—	—	—	3,105	3,105	65	30	65	2,019	621	93	
D:o Råberg vid tekniska verkens kontor	19	3,105	300	—	—	3,405	3,405	65	30	65	2,214	681	102	
Badare i varmbadhuset..	19	3,105	—	—	—	3,105	3,105	65	30	65	2,019	621	93	
Kvinnligt kontorsbiträde av I klass	20	3,243	—	—	—	3,243	3,243	60	30	65	2,109	—	—	

D:o fröken Bergström å stadskansliet	20	3,243	500	—	—	3,743	3,743	60	30	65	2,433	—	—	
Vårdare av vattenborgen	20	3,243	—	—	—	3,243	3,243	65	30	65	2,109	648	99	Gäller endast nuvarande befattningshavare.
Eldare i varmbadhuset ..	20	3,243	—	—	—	3,243	3,243	65	30	65	2,109	648	99	
Eldare i stadshotellet ..	20	3,243	—	—	—	3,243	3,243	65	30	65	2,109	648	99	Gäller endast nuvarande befattningshavare.
Eldare vid ålderdomshemmet	20	3,243	—	—	—	3,243	3,243	65	30	65	2,109	648	99	
Sjukvårdare vid ålderdomshemmet	22	3,519	—	—	—	3,519	3,519	60	30	65	2,289	705	105	
Extra brandman	22	2,880	—	—	—	2,880	2,880	55	30	65	1,872	576	87	Lön blott i I lönegraden.
Körkarl	22	3,519	—	—	—	3,519	3,519	65	30	65	2,289	705	105	Gäller endast nuvarande befattningshavare.
Mätareavläsare	23	3,657	—	—	—	3,657	3,657	65	30	65	2,379	732	111	
Maskinist vid vattenledningsverket	23	3,657	—	—	—	3,657	3,657	65	30	65	2,379	732	111	
Badmästare vid varmbadhuset	23	3,657	—	800	—	4,457	4,457	65	30	65	2,898	891	135	
Maskinist vid varmbadhuset	23	3,657	—	—	—	3,657	3,657	65	30	65	2,379	732	111	
Exekutionsbiträde	23	3,657	—	600	—	4,257	4,257	65	30	65	2,769	852	129	
Extra poliskonstapel	23	3,000	—	—	—	3,000	3,000	55	30	65	1,950	600	90	Lön blott i I lönegraden.
Renhållningsarbetare ...	23	3,657	—	—	—	3,657	3,657	65	30	65	2,379	732	111	
Manligt kontorsbiträde av I klass	24	3,795	—	—	—	3,795	3,795	65	30	65	2,466	759	114	
Brandman	24	3,795	—	—	—	3,795	3,795	55	30	65	2,466	759	114	
Maskinist vid ålderdomshemmet	24	3,795	—	—	—	3,795	3,795	65	30	65	2,466	759	114	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Fodermarsk vid renhållningsverket	24	3,795	—	—	—	3,795	3,795	65	30	65	2,466	759	114	Gäller endast nuvarande befattningshavare.
Vaktmästare och eldare vid Herrgärds-, Djäknebergs- och Korsängsskolorna	25	3,933	—	—	—	3,933	3,933	65	30	65	2,556	786	117	
Stads- och rådhusvaktmästare, vaktmästare vid ålderdomshemmet och folkskolans expedition.	25	3,933	—	—	—	3,933	3,933	65	30	65	2,556	786	117	
Mätareavläsareförman ..	25	3,933	—	—	—	3,933	3,933	65	30	65	2,556	786	117	Gäller endast nuvarande befattningshavare.
Maskinist vid elektricitetsverket	25	3,933	—	—	—	3,933	3,933	65	30	65	2,556	786	117	
2:dre förman vid brandverket	25	3,933	—	—	—	3,933	3,933	55	30	65	2,556	786	117	
Maskinist vid brandverket	25	3,933	—	—	—	3,933	3,933	55	30	65	2,556	786	117	
Skogvaktare	25	3,933	—	—	—	3,933	3,933	65	30	65	2,556	786	117	Gäller endast nuvarande befattningshavare.
Renhållningsförman	25	3,933	—	—	—	3,933	3,933	65	30	65	2,556	786	117	
Förrådsförman (Drätselkammarens förråd)	25	3,933	—	—	—	3,933	3,933	65	30	65	2,556	786	117	
Poliskonstapel	25	3,933	—	—	—	3,933	3,933	55	30	65	2,556	786	117	
Trädgårdsmästare	26	4,101	—	—	—	4,101	4,101	65	30	65	2,667	822	123	
Hälsovårdstillsyningsman	26	4,101	—	—	—	4,101	4,101	65	30	65	2,667	822	123	
Mätarejusterareförman .	26	4,101	—	—	—	4,101	4,101	65	30	65	2,667	822	123	

1:ste förman vid brandverket	26	4,101	—	—	—	4,101	4,101	55	30	65	2,667	822	123	
Bostadsinspektris	26	4,101	—	—	—	4,101	4,101	60	30	65	2,667	—	—	Gäller endast nuvarande befattningshavare.
Kassörska vid stadskammarerarekontoret och tekniska verkens kontor..	26	4,101	—	—	—	4,101	4,101	60	30	65	2,667	—	—	
Kriminalkonstapel	26	4,101	—	—	—	4,101	4,101	60	30	65	2,667	822	123	
Inspektionskonstapel ..	26	4,101	—	—	—	4,101	4,101	55	30	65	2,667	822	123	
Arbetsförman	27	4,269	—	—	—	4,269	4,269	65	30	65	2,775	855	129	
Rörnätsförman	27	4,269	—	—	—	4,269	4,269	65	30	65	2,775	855	129	
Kranmaskinistförman .	27	4,269	—	—	—	4,269	4,269	60	30	65	2,775	855	129	
Montörförman vid elektricitetsverket	27	4,269	—	—	—	4,269	4,269	65	30	65	2,775	855	129	
Bokhållare vid tekniska verken	27	4,269	—	—	—	4,269	4,269	65	30	65	2,775	855	129	
Förrådsförman vid tekniska verken	27	4,269	—	—	—	4,269	4,269	65	30	65	2,775	855	129	
Maskinmästare vid vattenledningsverket	27	4,269	—	—	—	4,269	4,269	65	30	65	2,775	855	129	Gäller endast nuvarande befattningshavare.
Fattigvårdstillsyningsman	27	4,269	—	—	—	4,269	4,269	65	30	65	2,775	855	129	
2:dre brandmästare	28	4,437	—	—	—	4,437	4,437	60	30	65	2,886	888	135	
Distriktsläkare	28	4,437	—	—	—	4,437	4,437	65	30	65	2,886	888	135	
Stadsbokhållare	29	4,605	—	—	—	4,605	4,605	65	30	65	2,994	921	138	
Gasmästare	29	4,605	—	—	—	4,605	4,605	60	30	65	2,994	921	138	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1:ste brandmästare	29	4,605	—	—	—	4,605	4,605	60	30	65	2,994	921	138	
Polisöverkonstapel	29	4,605	—	—	—	4,605	4,605	60	30	65	2,994	921	138	
1:ste hälsovårdstillsyningsman	30	4,773	—	—	—	4,773	4,773	65	30	65	3,105	954	144	
Kriminalöverkonstapel ..	31	5,001	—	—	—	5,001	5,001	60	30	65	3,252	1,002	150	
Maskinmästare vid elektricitetsverket	32	5,229	—	—	—	5,229	5,229	60	30	65	3,399	1,047	156	Gäller endast nuvarande befattningshavare.
2:dre stadsläkare	34	5,685	—	—	—	5,685	5,685	65	25	65	3,696	1,137	171	
Stadsinspektor	34	5,685	—	—	—	5,685	5,685	65	30	65	3,696	1,137	171	Gäller endast nuvarande befattningshavare.
Föreståndare för köttbesiktningsbyrån	35	5,913	2,000	—	—	7,913	7,913	65	30	65	5,145	1,584	237	
Föreståndare för ålderdomshemmet	36	6,180	—	—	—	6,180	6,180	65	30	65	4,017	1,236	186	
Stadsträdgårdsmästare .	37	6,447	—	—	—	6,447	6,447	65	30	65	4,191	1,290	195	
Vice brandchef	37	6,447	—	—	—	6,447	6,447	60	30	65	4,191	1,290	195	Gäller endast nuvarande befattningshavare.
Stadsfiskal	37	6,447	—	1,800	—	8,247	8,209	65	30	65	5,337	1,641	246	
1:ste stadsläkare	37	6,447	—	—	—	6,447	6,447	65	25	65	4,191	1,290	195	
Biträdande stadsingeniör	37	6,447	—	—	—	6,447	6,447	65	30	65	4,191	1,290	195	
D:o	37	6,447	1,300*)	—	—	7,747	7,747	65	30	65	5,037	1,551	234*)	*) Personligt för J. Eriksson.
Poliskommissarie	38	6,714	—	—	—	6,714	6,714	60	30	65	4,365	1,344	201	
Hamnkapten	39	6,981	—	—	—	6,891	6,981	65	25	65	4,539	1,398	210	
Assistent vid tekniska verken	41	7,584	—	—	—	7,584	7,584	65	30	65	4,929	1,518	228	

Kamrerare vid tekniska verken	41	7,584	—	—	—	7,584	7,584	67	30	65	4,929	1,518	228	
Brandchef	41	7,584	—	—	—	7,584	7,584	60	25	65	4,929	1,518	228	
Notarie vid stadens kansli	41	7,584	—	—	—	7,584	7,584	65	30	65	4,929	1,518	228	
Fattigvårdssyssloman ...	44	8,592	—	—	—	8,592	8,503	65	30	65	5,526	1,701	255	
Assessor hos Magistraten	45	9,036	—	600	—	9,636	9,295	67	30	65	6,042	1,860	279	
Jordbruksförvaltare ...	45	9,036	—	—	—	9,036	8,875	65	30	65	5,769	1,776	267	Gäller endast nuvarande befattningshavare.
Tredje rådman	46	9,480	—	1,000	—	10,480	9,814	67	30	65	6,381	1,962	294	
Stadskamrerare	47	9,924	—	—	—	9,924	9,496	67	30	65	6,174	1,899	285	
Civilrådman	48	10,368	—	3,000	—	13,368	10,786	67	30	65	7,011	2,157	324	
Brottmålsrådman	48	10,368	—	3,000	—	13,368	10,786	67	30	65	7,011	2,157	324	
Folkskoleinspektör	49	10,812	—	—	—	10,812	9,996	65	25	65	6,498	2,001	300	
Stadsombudsman	49	10,812	—	—	—	10,812	9,996	65	30	65	6,498	2,001	300	
Chef för stadens tekniska verk	53	12,588	—	—	—	12,588	10,647	65	25	65	6,921	2,130	321	
Byggnadschef	55	13,476	—	—	—	13,476	10,797	65	25	65	7,020	2,160	324	
Drätseldirektör	60	16,128	—	—	—	16,128	11,062	65	25	65	7,191	2,214	333	
Kronouppbördskassör Axel Eklundh	—	3,900	—	5,000	—	8,900	8,765	67	30	65	5,697	1,755	264	Gäller innehavaren personligen.
Stadsfogde Erh. Kumlin .	—	5,000	—	5,000	—	10,000	9,550	67	30	65	6,207	1,911	288	Gäller innehavaren personligen.

§ 224.

Ang. förbättrade löneförmåner för folkskolans lärarepersonal.

Sedan lärarepersonalen vid härvarande folkskolor hos Folkskolestyrelsen gjort framställning om förbättrade löneförmåner från och med år 1929 samt dessa framställningar av folkskolestyrelsen med eget yttrande vidarebefordrats och överlämnats till Lönenämnden för yttrande, hade Lönenämnden i skrivelse till Drätselkammaren den 31 sistlidne oktober avgivit sådant yttrande och därvid på anförda grunder föreslagit, att Drätselkammaren ville i anledning av de gjorda framställningarne hos Stadsfullmäktige förorda den ändring i avlöningsförhållandena för lärarepersonalen vid stadens folkskolor, att ersättningen för bostad höjdes till 550 kronor för ett rum och kök, 850 kronor för två rum och kök, 1,150 kronor för tre rum och kök, och 1,450 kronor för fyra rum och kök, att ersättningen för bränsle för de olika lägenhetsstorlekarne i den ordning de här nämnts sänktes till respektive 130, 180, 235 och 290 kronor, samt att ortstillägget för manlig befattningshavare skulle höjas till 300 kronor och för kvinnlig befattningshavare till 200 kronor med den bestämmelse tillika, att, därest denna ändring beslutades under innevarande år, beslutet skulle tillämpas retroaktivt från och med år 1929, varjämte Lönenämnden förmält, att nämndens ledamot Herr Henning, så till vida anmält avvikande mening mot detta Lönenämndens förslag, att han för sin del ansett befogat, att ortstillägget skulle utgå med olika belopp i olika lönegrader, och hade han i avseende härå föreslagit, att detsamma skulle utgå med nuvarande belopp i 1:sta lönegraden och ökas med 50 kronor i en var av 2:dra till och med 4:de lönegraderna.

Härefter hade Drätselkammaren med skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande december överlämnat ärendet till Stadsfullmäktiges avgörande och därvid på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, dels på det sätt godkänna Lönenämndens förslag, att detsamma för år 1929 skulle tillämpas endast beträffande höjning av ortstillägget samt för år 1930 såväl härutinnan som i vad det avsåge ersättning för bostad och bränsle, dels ock att de lärare, som bebodde staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skulle härför under år 1930 vidkännas löneavdrag, motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad sålunda vore föreslagen.

Härvid hade Drätselkammaren meddelat, att reservation avgivits mot dess beslut av Herr Bäckman, vilken icke ansett sig kunna tillstyrka större ökning i ortstillägget än 50 kronor.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 84) uppstod en stunds överläggning, och yrkades härun-

der dels av Herrar Hedberg, Robsahm och Johansson bifall till Drätselkammarens förslag med den ändringen, att Lönenämndens förslag även beträffande bostad och bränsle skulle tillämpas jämväl för år 1929, i vilket yrkande Herrar Granér och Leontein förenade sig, dock så att de beträffande ortstillägget anslöto sig till Herr Hennings reservation, dels ock av Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag oförändrat, varjämte Herr Bäckman yttrade sig utan yrkande.

Vid efter överläggningens slut framställda propositioner å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige i anslutning till vad Herr Hedberg m. fl. yrkat, att de av Lönenämnden föreslagna förändringarne med avseende å till folkskolans lärarepersonal utgående ersättning för bostad och bränsle samt ortstillägg skulle gälla för åren 1929 och 1930, samt att de lärare, vilka bebodde staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, härför skulle under åren 1929 och 1930 vidkännas löneavdrag, motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad sålunda vore bestämd.

§ 225.

Föredrogs och bifölls utan omröstning följande från Hamnstyrelsen inkomna framställning: *Ang. provisoriskt tillägg i hamntaxan.*

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Den 21 december 1928 har Kungl. Maj:t på därom av Stadsfullmäktige gjord, av Konungens Befallningshavande i Västmanlands län överlämnad ansökning medgivit, att de avgifter, som utgå enligt av Kungl. Maj:t den 23 juli 1926 fastställd taxa å hamnavgifter i Västerås, få tillsvidare under år 1929 höjas med 40 %, vilket dessförinnan gällt under taxans giltighetstid sedan 1926.

Denna taxas giltighetstid utlöper med 1930 års utgång och hava Stadsfullmäktige att före den 1 maj 1930 till Kungl. Maj:t ingiva förslag till ny taxa.

Vid utarbetandet av förslaget till den nya hamntaxan, så torde vara lämpligt att överväga om icke taxan bör avvägas så, att den inkluderar det hittillsvarande fyrtioprocentiga tillägget.

För år 1930 är i det till Stadsfullmäktige ingivna budgetförslaget för hamnen emellertid räknat med inkomster efter en förväntad medgiven 40 % höjning av gällande hamntaxa.

Hamnstyrelsen får därför hemställa,

att Stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd för Västerås stad att jämväl under år 1930 uttaga ett provisoriskt taxetillägg av 40 % å hamnavgifter i Västerås.

Västerås den 2 december 1929.

För Hamnstyrelsen:

PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

§ 226.

Ang. hyllningstelegram till stadsarkitekten Hahr.

I anledning av stadsarkitekten Erik Hahrs den 17 innevarande december inträffade 60-årsdag beslöto Stadsfullmäktige till honom avlåta ett hyllningstelegram, som det uppdrogs åt ordföranden och sekreteraren att avfatta och å Stadsfullmäktiges vägnar underteckna.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justerat den 24 december 1929.

ALB. LUNDKVIST.

E. A. Westholm. *O. Hellman.*

Offentligen uppläst den 29 december 1929, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Wilh. Nybergs Bokb., Väst

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 30 December 1929.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Dahrné, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg och Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Danielsson och Melin samt Fru Grönberg.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 227.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Hult och Wass att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 228.

Ang. viss tilläggsbestämmelse i stadens byggnadsordning.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande december hade Konungens Befallningshavande i länet, under erinran att enligt § 28 mom. 3 i Kungl. byggnadsstadgan för rikets städer den 8 maj 1874 i städernas byggnadsordningar skulle finnas föreskrifter meddelade för äldre stadsdel angående de i § 28 mom. 2 i stadgan omförmälda ämnen, anmodat Stadsfullmäktige att fatta det beslut, som påkallades av ovanberörda författningsrum och det anmärkta förhållandet, att uti Västerås stads byggnadsordning saknades sådana föreskrifter.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera den inkomna skrivelsen till byggnadsnämnden för yttrande.

§ 229.

Ang. brandberedskap för 1:sta flygkåren.

Anmäldes, att, sedan Konungens Befallningshavande i länet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande december framställt vissa erinringar angående viss brandredskap för staden i stället för den beredskap, som tidigare förefunnits enligt avtal med Kungl. Västmanlands regemente, å Stadsfullmäktiges vägnar av dess vice ordförande och sekreteraren den 6 innevarande december avlåtits en skrivelse till Konungens Befallningshavande, däri meddelats, att ifrågavarande angelägenhet redan vore ordnad enligt beslut av Stadsfullmäktige den 28 nästlidne november.

Efter meddelande härav läto Stadsfullmäktige vid den vidtagna åtgärden bero.

§ 230.

Ang. understöd åt FolketsParks teaterverksamhet.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 oktober 1928 till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en av Herr Hellström såsom egen motion upptagen framställning av Föreningen Folkets Hus och Park i Västerås angående understöd för föreningens teaterverksamhet i form av restitution av nöjesskatt, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 86) på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta på det sätt bifalla motionen, att såsom understöd för den av föreningen bedrivna teaterverksamheten skulle för åren 1929 och 1930 restitueras, vad föreningen erlagt i nöjesskatt under respektive åren 1928 och 1929, med 1,268 kronor 97 öre för år 1929 och förslagsvis 1,200 kronor för år 1930.

Drätselkammaren hade tillika förmält, att vid ärendets behandling i Drätselkammaren, dess ledamöter Herrar Edv. Karlsson och Hellman förklarat sig förhindrade biträda Drätselkammarens hemställan.

Efter föredragning av ärendet uppstod en stunds överläggning, varunder dels Herrar Engdahl, Hellström, Sundström, Bäckman, Keijser, Edvin Andersson, Westholm, Sund, vice ordföranden och Hedberg yrkade bifall till Drätselkammarens hemställan, dels ock Herrar Edv. Karlsson, Nelson, Pers och Hellman, under hänvisning till den inom Drätselkammaren avgivna reservationen, yrkade avslag å den föreliggande framställningen.

Sedan överläggningen förklarats avslutad, framställdes proposition å de under densamma gjorda yrkandena; och godkände Stadsfullmäktige

härvid genom begärd och anställd omröstning med 33 ja emot 10 nej, avgivna för avslagsyrkandet, Drätselkammarens i ärendet framställda förslag.

§ 231.

Ang. understöd åt Västerås Teater-A.-Bol.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Västerås Teateraktiebolag hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 87) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för vartdera av åren 1929 och 1930 anvisa ett anslag å 5,000 kronor såsom understöd åt bolaget att utgå av i respektive års stater avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Sedan under överläggningen härom dels Herrar Sundström, Keijser, Hult, Thyresson och Bäckman yrkat bifall till Drätselkammarens hemställan, dels ock Herr Engdahl yrkat avslag å densamma samt Herr Pers yttrat sig utan yrkande, biföllo Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 42 ja emot 2 nej, avgivna för avslagsyrkandet, vad Drätselkammaren i ärendet hemställt.

§ 232.

Ang. inlösen av fastigheten N:o 97 västra kv.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Sundström utan omröstning följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Till Drätselkammaren har för kännedom överlämnats lagfartsbevis utvisande att lagfart av härvarande rådhusrätt den 28 oktober 1929 meddelats grundläggaren F. O. Palmér å fång av tomten n:r 3 inom kvarteret Kleopatra eller enligt äldre beteckning gården och tomten n:r 97 inom stadens västra kvarter.

Som tomten är belägen å stadens grund och fånget är ett köp därvid köpeskillingen utgått med 7,150 kronor har staden rätt att lösa fastigheten.

Fastigheten är till sin areal obetydlig — den innehåller allenast 164,5 kvm. Emellertid utgör dess befintlighet i enskild ägo på grund av läget inom byggnadskvarteret Kleopatra ett större hinder för genomförandet av en lämplig tomtindelning inom kvarteret och dettas reglering emot Bondegatan, än om den befunne sig i stadens ägo. En blick på kartan över nu

gällande stadsplan klargör, att tomten icke kan bestå som självständig fastighet, utan att den måste sammanslås med tomten n:r 96 inom västra kvarteret, varefter tomtindelning och reglering av kvarteret giva sig själva.

Drätselkammaren anser, att staden bör bereda möjlighet till genomförande av ovan angivna reglering genom att nu förvärva fastigheten och hemställer förty, att Stadsfullmäktige ville besluta göra stadens lösningsrätt till fastigheten på grund av det nyligen lagfarna fånget gällande och uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga alla för detta ändamål nödiga åtgärder ävensom bestämma, att löseskillingen skall gäldas av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 12 december 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

§ 233.

Ang. utbetalning av garantibelopp för Västeråsutställningen.

Sedan verkställande utskottet för Västeråsutställningen 1929 i skrivelse till Drätselkammaren den 12 december 1929, med åberopande av en tablå över utställningens tillgångar och skulder den 29 november 1929, utvisande att skulderna överstego tillgångarne med 103,434 kronor 77 öre, anhållit, att Drätselkammaren måtte medgiva utbetalning till utställningen av den av staden tecknade garantisumman, kronor 10,000:—, ävensom utbetalande av de till staden inlevererade nöjseskattemedlen för utställningens nöjesfält, samt därvid anfört, att utställningens räkenskaper visserligen ännu icke kunnat avslutas, men att vad ytterligare kunde tillkomma måste bliva så obetydligt, att det icke kunde komma att inverka på villkoren för utgående av stadens garanti, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande december i anledning av berörda framställning erinrat, att densamma hade avseende på Stadsfullmäktiges beslut den 27 september 1928 att garantera ett belopp av 10,000 kronor för täckande av eventuell förlust å utställningen att tagas i anspråk sedan fonderade nöjesskattemedel från utställningens nöjesfält och Västerås hantverksförenings garanti på 10,000 kronor i första hand anlitats samt, med uppgift, att av nöjesskattemedel funnes för ändamålet tillgängligt ett belopp av 13,187 kronor 20 öre, hemställt, att Stadsfullmäktige vid det förhållandet, att de insatser, staden garanterat för täckande av förlust å utställningen, även

om räkenskaperna ännu icke vore definitivt avslutade, i vilket fall som hälst måste tagas i anspråk för bristens täckande, måtte förklara hinder ej föreligga för Drätselkammaren att verkställa den begärda utbetalningen.

Under överläggningen i detta ärende yrkade dels Herrar Sundström och C. V. Karlsson bifall till Drätselkammarens hemställan, dels ock Herr Hult, att framställningen måtte bifallas blott på det sätt, att utbetalningen finge ske först efter det bokslut över utställningens räkenskaper verkställts och överlämnats till Stadsfullmäktige, varjämte Herrar Engdahl och Sund yttrade sig utan att framställa något särskilt yrkande.

Efter överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena, och beslöto Stadsfullmäktige därvid genom begärd och anställd omröstning med 28 ja emot 15 nej, avgivna för Herr Hults yrkande, bifalla Drätselkammarens hemställan.

§ 234.

Ang. tillstånd för Karl Joh. Andersson-Ekberg att idka handel med begagnade föremål.

Sedan Magistraten genom resolution den 12 innevarande december infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Handlanden Karl Joh. Andersson-Ekberg hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att från lokaler i fastigheten N:o 6 vid Smedjegatan här i staden försälja begagnade föremål, samt hälsovårdsnämnden, som upptagit ärendet till förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 i samma månad föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till ansökningen, fattade Stadsfullmäktige nu efter föredragning av handlingarne i ärendet beslut däri enligt Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 235.

Ang. lönebestämmelser rör. folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal.

Föredrogs och bifölls utan votering följande från Lönenämnden inkomna framställning:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 16 innevarande månad angående förbättrade löneförmåner för lärarepersonalen vid stadens folkskolor i form av ökat ortstillägg och höjd hyresersättning att även avse år 1930 samt att beslut varje år fattas för det kommande året sammanfattande alla hithörande lönebestämmelser, hemställer Lönenämnden, att Stadsfullmäktige ville besluta att för år 1930 skola gälla följande

Lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal.

a) För folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade lärare och lärarinnor i läsämnen skall avlöningen utgöra:

1) Lagstadgad minimilön;

2) statens dyrtidstillägg och tillfällig löneförbättring;

3) lagstadgad ersättning för övertidsläsning;

4) ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura i överensstämmelse med vad därom redan beslutats;

5) ortstillägg för ordinarie och e. o. folkskollärare samt för folk- och småskollärarinna med redan fastställda belopp;

6) kommunalt dyrtidstillägg, utgående på den del av den kontanta delen av minimiavlöningen (således ej å bostads- och bränsleersättningarne), varå statens dyrtidstillägg för folkskolans lärare ej beräknas och å ersättningen för övertidsläsning efter samma grunder, som om de belopp, varå det utgår, tillhörde det dyrtidstilläggsunderlag, varå statens dyrtidstillägg beräknas.

Det kommunala dyrtidstillägget utbetalas liksom det statliga enligt därom gällande författningsbestämmelser månadsvis i efterskott.

b) För fast anställda lärare i övningsämnen med årslön skola löneförmånerna utgöra:
för slöjdlärarinna: småskollärarinnas löneförmån med tillägg av 100 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, beräknat efter på sätt ovan angivits;
för skolkökslärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 300 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, beräknat på sätt ovan angivits;
för slöjdlärare: folkskollärarinnas löneförmåner med tillämpning i förekommande fall av statens dyrtidstilläggsbestämmelser rörande familjeförsörjare.

Västerås den 20 december 1929.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

§ 236.

Ang. värdesättning av vissa befattningshavares förmåner av bostad och bränsle.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande december hade Lönenämnden framlagt förslag angående värdesättning av de vissa befattningshavare tillkommande förmånerna av bostad och bränsle i och för bestämmande av det belopp, som härför skulle frånd ragas de enligt lönestaten fastställda lönerna.

Efter föredragning av skrivelsen, till vilken Herr Sundström yrkade bifall, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Westholm och Granér, bordlägga framställningen.

§ 237.

Ang. värdesättning av tjänstebeklädnadsförmån.

Föredrogs och bifölls utan omröstning följande från Lönenämnden inkomna framställning:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I fråga om värdesättning för år 1930 av förmånen av fri tjänstebeklädnad för såvitt sådan förmån enligt nyligen fastställd lönestat åtnjutes av stadens befattningshavare, anser Lönenämnden någon ändring icke böra ifrågasättas och får därför föreslå bibehållande av nuvarande värdesättning och att således anslaget för år 1930 till tjänstebeklädnadsförmån åt den del av personalen vid poliskåren, brandkåren och renhållningsverket, som är därtill berättigad, skall beräknas för en var av personalen vid poliskåren till 225 kronor, personalen vid brandkåren till 180 kronor och personalen vid renhållningsverket till 65 kronor, ävensom att kriminalkonstapel och kriminalöverkonstapel tillkommande slitningsersättning för samma år skall utgå med 225 kronor.

Västerås den 21 december 1929.

Lör Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

§ 238.

Ang. dyrtidstillägg för 1930.

Från Lönenämnden hade inkommit en så lydande framställning.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I anledning därav att den nyligen av Stadsfullmäktige antagna pensionsstaten för stadens befattningshavare icke är gällande för de befattningshavare, som förut erhållit pension eller pensionsersättning och icke heller för de änkor efter befattningshavare, som erhållit dylik, i följd varav å dessa pensioner och ersättningar utgående dyrtidstillägg tillsvidare och i avbidan på beslut om pensionstagarnes överförande å reglerad pensionsstat, i vilken fråga Lönenämnden framdeles ämnar avgiva förslag, måste bibehållas, vilket även är förhållandet med dyrtidstillägget å lönen i den ännu ej reglerade beställningen som borgmästare i staden, föreslår Lönenämnden, att Stadsfullmäktige ville besluta, att hittills gällande bestämmelse angående dyrtidstillägg å här förut angivna pensioner och pensionsersättningar och å lönen i borgmästarebeställningen måtte tillsvidare vara gällande även under år 1930.

Västerås den 21 december 1929.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Efter föredragning härav funno Stadsfullmäktige utan omröstning för gott godkänna vad Lönenämnden i ovanberörda skrivelse föreslagit.

§ 239.

Ang. pension till brandchefen A. Danielsson.

Från Lönenämnden hade inkommit en framställning av följande lydelse:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Brandstyrelsen har till Lönenämnden för dess vidarebefordran till Stadsfullmäktige överlämnat en begäran av brandchefen i staden, Aron Danielsson, att få från avgången ur tjänsten komma i åtnjutande av skälig pension eller ersättning för sådan, och har styrelsen i avseende härå såsom sitt yttrande i ärendet tillstyrkt beviljandet av en årlig pensionsersättning å

3,000 kronor. För egen del får Lönenämnden nu i ärendet anföra följande.

Vid det förhållande att Herr Danielsson enligt den av Stadsfullmäktige nyligen antagna pensionsstaten för stadens befattningshavare vid sin avgång ur tjänsten icke kan bliva berättigad till pension, måste, såsom ock Herr Danielsson själv förutsatt i sin framställning, ärendet avgöras såsom en från denna pensionsstat fristående fråga.

Vid övervägande av alla på frågan inverkande omständigheter och särskilt med hänsyn till, att ett bifall till framställningen, för så vitt frågan upplägges mera såsom en fråga om understöd än som en fråga om pension eller ersättning för sådan icke kan befaras medföra några konsekvenser i pensionsfrågor för framtiden, har Lönenämnden ansett sig även för sin del kunna under denna förutsättning förorda åtgärd av Stadsfullmäktige, varigenom brandchefen Danielsson efter avgången ur tjänsten skulle få sin utkomst betryggad. En ytterligare förutsättning härför skulle emellertid vara, att tjänsten som brandchef icke skulle behöva upprätthållas på förordnande längre än nödigt är, utan att avgången ur tjänsten skulle ske snarast möjligt.

Vidare finner sig Lönenämnden i sammanhang härmed böra erinra därom, att Stadsfullmkätige vid antagande nyligen av ny lönestat för stadens befattningshavare, förklarade lönestaten, vad anginge upptagande i densamma av befattningen som vice brandchef, skola gälla allenast nuvarande innehavaren av denna befattning, och att genom brandchefens avgång ur tjänst, förhållandena snart kunna göra frågan om en omreglering av vice brandchefsbefattningen, som utgjorde grunden för nyssnämnda förklaring, aktuell och böra påkalla en utredning av brandstyrelsen.

Med överlämnande av handlingarne i ärendet hemställer Lönenämnden under hänvisning till det anförda, att Stadsfullmäktige ville besluta tillerkänna brandchefen Danielsson från och med avgången ur tjänst ett årligt understöd av 3,000 kronor att utgå av uttaxerade medel, och att med beslutet härom fästa det villkor, att brandchefen Danielsson avgår ur tjänst senast den 1 februari 1930.

Västerås den 20 december 1929.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Därvid funnos fogade dels en så lydande skrivelse från brandstyrelsen:

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Brandstyrelsen får härmed överlämna en framställning av brandchefen Aron Danielsson angående utbetalande åt honom av en skälig pension eller ersättning för sådan att utgå från tiden för Herr Danielssons avgång ur tjänsten, och får Brandstyrelsen för sin del, med hänsyn till föreliggande förhållanden och att det synes vara uteslutet, att Herr Danielsson, som för närvarande åtnjuter tjänstledighet på grund av sjukdom, skall före den tid för vilken förordnandet för honom att vara brandchef utgår kunna återinträda i tjänst, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta bevilja Herr Danielsson från tidpunkten för avgången ur tjänsten en årlig pensionsersättning av 3,000 kronor.

Västerås den 18 november 1929.

För Brandstyrelsen:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

dels ock följande framställning från brandchefen Danielsson:

TILL BRANDSTYRELSEN I VÄSTERÅS.

Enligt det förslag till pensionsstat för stadens befattningshavare, som av Lönenämnden framlagts, är befattningshavare, vars tjänstetid vid pensionsålderns inträde med mer än 10 år understiger den för full pension stadgade, utesluten från rätt till varje som helst pension.

För befattning som brandchef är föreslaget en pensionsålder av 60 år och en tjänstetid för full pension av 25 år.

Undertecknad, brandchef i staden, enligt av Konungens Befallningshavande fastställt förordnande till den dag jag fyller 65 år eller den 10 november 1930, skulle enligt samma bestämmelse vid denna tid icke i brandchefsbefattning inneha så lång tjänstetid, att jag skulle vara berättigad erhålla pension. Jag kan nämligen då icke räkna längre tjänstetid än i det närmaste 13 år, eller från den 1 januari 1918.

Då jag detta oaktat nu hänvänder mig till de kommunala myndigheterna med en begäran om att efter avgången ur tjänsten få åtnjuta pension eller ersättning för sådan, är det i tanke på, att frågan skulle kunna avkopplas från det föreliggande pensionsförslaget och avgöras som ett särskilt ärende och att vid detta avgörande den tid jag tjänstgjort som vice brandchef, eller från den 1 oktober 1905 och intill dess jag erhöll förord-

nande som brandchef skulle kunna räknas mig till godo. Jag vill i detta sammanhang icke undanhålla den upplysningen, att min ekonomiska ställning är sådan, att min framtida bärgning är beroende på en välvillig behandling av denna min begäran.

Under hänvisning till ovanstående och till Brandstyrelsens uttalande, då denna fråga för någon tid sedan förhandsvis bragtes på tal inom styrelsen, hemställer jag vördsamt, att Brandstyrelsen ville åt mig utverka en skälig pension eller ersättning för denna från tiden från min avgång ur tjänsten.

Västerås den 6 november 1929.

A. Danielsson.

Efter föredragning av ovanintagna handlingar beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Robsahm utan omröstning bifalla den föreliggande framställningen i överensstämmelse med Lönenämndens förslag.

§ 240.

Ang. lösningsrätt till fastigheten N:o 15 kv. Norna.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande december hade Drätselkammaren, i anledning därav att lagfart den 18 nästlidne november meddelats å den på stadens grund belägna gården och tomten N:o 15 inom kvarteret Norna, som Doktor Gust. Holm inköpt för 102,000 kronor, föreslagit, att Stadsfullmäktige, enär fastigheten vore reglerad och behov eljes för staden att förvärva densamma ej förelåge, måtte besluta att icke i anledning av det sålunda lagfarna fånget göra gällande den lösningsrätt till fastigheten, som tillkomme staden.

Stadsfullmäktige fattade utan omröstning beslut i ärendet enligt Drätselkammarens förslag.

§ 241.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

I skrivelse till Stadsfullmäktige dels den 17 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 89) dels ock den 23 innevarande december hade beredningsutskottet avgivit förslag angående val av kommunala förtroendemän i anledning av uppkomna ledigheter eller i följd av att mandat med innevarande års utgång utlöpte.

Med ledning av dessa förslag med däri av utskottet enligt meddelande av dess ordförande gjorda ändringar och tillägg, företogs nu ifrågavarande val på sätt i §§ 242—284 här nedan närmare förmäles.

Samtliga val förrättades med acklamation.

§ 242.

Drätselkammaren. Till ledamöter i Drätselkammaren för åren 1930—1933 återvaldes Tapetseraren Carl Bäckman, Veterinären M. Jonsson, Byggmästaren Edv Karlsson, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist och Överingenjören O. Hellman.

§ 243.

Vatten- och gasverksstyrelsen. Återvaldes till ledamot i Vatten- och Gasverksstyrelsen för åren 1930—1933 Svarvaren C. G. Pettersson samt utsågs efter Överingeniören O. Hellman, som undanbett sig återval, förutvarande suppleanten i styrelsen, Verkmästaren Joh. Andersson och till suppleant efter Herr Andersson för samma tid Lantbruksingeniören H. Welin-Berger.

§ 244.

Hamnstyrelsen. Till ledamot i hamnstyrelsen för åren 1930—1934 återvaldes Hamnarbetaren C. J. Hellström samt till suppleant för åren 1930—1932 Baningeniören C. Henning.

§ 245.

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg. Återvaldes till ledamot i Hamnstyrelsen för Strömsholms våg för år 1930 Hamnarbetaren C. J. Hellström och till suppleant för samma tid Metallarbetaren O. Håvberg.

§ 246.

Lönenämnden. Till ledamöter i Lönenämnden för åren 1930—1933 återvaldes Direktören Axel Sundström, Tapetseraren Carl Bäckman och Rektorn Hj. Thyresson samt till suppleant för samma tid Läroverksadjunkten O. Norrman.

§ 247.

Byggnadsnämnden. Till ledamot i byggnadsnämnden för år 1930 efter Brandchefen A. Danielsson, som avsagt sig uppdraget, utsågs förutvarande suppleanten i nämnden Byggmästaren Fritz Eklund samt till suppleant för samma tid vice Brandchefen O. Clarholm.

§ 248.

Hälsovårdsnämnden.

Till ledamöter i Hälsvoårdsnämnden för åren 1930—1933 återvaldes Apotekaren O. Oest och Byggmästaren Fritz Eklund.

Till suppleanter för samma tid återvaldes Direktören A. Sundström samt nyvaldes Länsveterinären O. Hultén.

§ 249.

Barnavårdsnämnden.

Inom barnavårdsnämnden företogos följande val:

Till ledamot av nämnden såsom representant för prästerskapet utsågs för åren 1930—1933 Domprosten Fredr. Fåhræus, med Komministern Emanuel Nyberg som suppleant.

Såsom representant för fattigvårdsstyrelsen valdes för åren 1930 och 1931 till ledamot av nämnden Sjukbesökaren Einar Keijser samt till suppleant för fattigvårdsstyrelsens representant för åren 1930—1933 Snickaren Oskar Blomkvist.

Till ledamot av nämnden såsom lärarekårens representant valdes för åren 1930—1933 Folkskoleinspektören Em. Granér med Folkskolläraren G. Leontein som suppleant.

Såsom representant för tjänsteläkarne utsågs till ledamot av nämnden för åren 1930—1933 Distriktsläkaren L. Bladini varjämte i anledning av den av beredningsutskottet sist föreslagna suppleantens förestående avflyttning från staden det uppdrogs åt beredningsutskottet att inkomma till Stadsfullmäktige med nytt valförslag i detta hänseende.

Vidare utsågs till ledamöter i nämnden såsom allmänt kommunala representanter för åren 1930—1933 Fattigvårdssysslomannen A. Norén och Fru Agnes Söderquist med Fru Helga Jakobsson såsom suppleant för Norén och Fru Anna Arvidsson såsom suppleant för Fru Söderquist.

Slutligen beslöto Stadsfullmäktige förlänga förordnandet för Herr Fåhræus att vara ordförande i nämnden även under den nya mandatstiden.

§ 250.

Sakkunnige vid brandsyn.

Till sakkunnige vid brandsyn för år 1930 återvaldes Byggmästaren J. Alb. Fredriksson och Muraren G. Dahlfors med Kakelungsmakaren Jonas Johansson och Byggnadssnickaren A. N. Vretholm som suppleanter.

§ 251.

Fattigvårds-styrelsen.

Inom Fattigvårdsstyrelsen företogos följande val:

Till ledamot och ordförande för tiden 1930—1933 återvaldes Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist.

Till ledamot och vice ordförande för åren 1930—1933 återvaldes Guldsmeden Emil Tengström.

1:sta distriktet:

Till *distriktschef och ledamot* för åren 1930—1933 återvaldes Kommunistern Ernst Enochsson.

Till *vice distriktschef* för samma tid utsågs förutvarande vårdaren i distriktet Fru Sara Norén.

Till *vårdare* valdes likaledes för samma tid Snickaren J. E. Lindgren, Handlanden E. L. Malm, Fru Helfrid Pettersson, Sjuksköterskan Lisa Nordmark, Svarvaren Karl Axel Eriksson och Gårdsägaren Karl Edvin Johansson.

2:dra distriktet:

Till *distriktschef* för åren 1930—1933 utsågs förutvarande vice distriktschefen Exekutionsbetjänten Hugo Carlsson.

Till *vice distriktschef* för samma tid utsågs förutvarande vårdaren i distriktet Stationskarlen C. F. Melin.

Till *vårdare* valdes likaledes för samma tid Fru Ellen Fellers, Fru Emilia Hamré, Fru Emma Eriksson, Tråddragaren J. Bernh. Borg, Gjutaren Georg Björklund och Fru Anna Gelin.

3:dje distriktet:

Till *distriktschef* för åren 1930—1933 omvaldes Byggmästaren E. A. Eriksson.

Till *vårdare* för samma tid återvaldes Fru Frida Berglind, Förmannen Gust. Eklund, Filialföreståndaren Axel Andersson, Kontoristen Agda Björkvall, Gjuteriarbetaren Bernhard Pettersson och Kommunalarbetaren Edvard Ståhl.

4:de distriktet:

Till *vårdare* för åren 1930—1933 valdes Fru Signe Hedman, Förmannen Josef Brunnsberg, Plåtslagaren Ivar Andersson, Maskinmontören Axel Daun, Fru Edit Axner, Fru Hanna Gusafsson och Snickeriarbetaren Folke Pettersson.

5:te distriktet:

Till *distriktschef* för åren 1930—1933 återvaldes Guldsmeden Emil Tengström.

Till *vice distriktschef* för samma tid återvaldes Bokbindaren A. Vidbeck.

Till *vårdare* likaledes för samma tid valdes Detektivkonstapeln E. A. Weimer, Snickaren Axel Andersson, Vedgårdsföreståndaren A. G. Eriksson, Fru Karin Hedkvist och Fru Mattis Pettersson.

6:te distriktet:

Till *vice distriktschef* för åren 1930—1933 utsågs f. vårdaren i distriktet Lärarinnan Elsa Margareta Ringdahl.

Till *vårdare*, likaledes för samma tid, valdes Handlanden Alb. Hæppling, Gårdsägaren L. E. Sandvall, Fru Maria Kolmodin, Filaren Verner Jansson och Lärarinnan Fanny Bostrand.

7:de distriktet:

Till *distriktschef* för åren 1930 och 1931 utsågs förre vice distriktschefen Fru Agnes Hedberg.

Till *vice distriktschef* för samma tid utsågs f. vårdaren i distriktet Fröken Anna von Essen.

Till *vårdare* för åren 1930—1933 valdes Folkskollärarinnan Elsa Pettersson, Folkskolläraren A. Krantz, Handelsträdgårdsmästaren Erik Billert, Lärarinnan Fru Sara Linder och Lärarinnan Maria Ahlström.

8:de distriktet:

Till *vårdare* för åren 1930—1933 valdes Hälsovårdstillsyningsmannen L. E. Jansson, Byggnadssnickaren Otto Andersson, Fru Ida Olsson, Kontoristen Gösta Sjöberg och Fru Alida Lundin.

9:de distriktet:

Till *distriktschef* för åren 1930—1933 återvaldes Lindaren Fredr. Wetter.

Till *vice distriktschef* för åren 1930—1931 utsågs f. vårdaren Lantbrukaren C. P. Karlstedt.

Till *vårdare* för åren 1930—1933 valdes Lantbrukaren Herman Nordin, Tjänstemannen Hugo Lindgren, Lägenhetsägaren Manfred Jansson och Muraren Ludvig Gräns.

10:de distriktet:

Till *distriktschef* för åren 1930—1933 återvaldes Snickaren Oskar Blomkvist.

Till *vice distriktschef* för samma tid återvaldes Muraren O. M. Hellblom.

Till *vårdare*, likaledes för samma tid, valdes Lantbrukaren J. V. Lundkvist, Hemmansägaren K. A. Blomkvist, Arrendatorn Axel Lundgren, Fru Anna Lisa Olsson och Lantbrukaren C. J. Rörick.

11:te distriktet:

Till *vice distriktschef* för åren 1930—1933 utsågs förutvarande vårdaren i distriktet Fru Ebba Berg.

Till *vårdare* för samma tid valdes Maskinarbetaren Hugo Avelin, Byggnadsarbetaren Joh. Arvid Klang, Assistenten J. O. Sjöblom och Lindaren Bernh. Wård.

§ 252.

Direktionen för ålderdomshemmets t. b. c.-avdelning.

Till ledamot i direktionen för ålderdomshemmets tuberkulosavdelning för åren 1930—1932 utsågs Fru Helga Jakobsson efter Fru Ida Grönberg, som avsagt sig uppdraget samt till suppleant för samma tid Fru Agnes Hedberg efter Förmannen J. V. Råberg, som likaledes på grund av avsägelse, entledigades från uppdraget.

§ 253.

Folkskolestyrelsen.

Till ledamöter i folkskolestyrelsen för åren 1930—1933 återvaldes Andre stadsläkaren C. Idar, Fru Ida Olsson och Svarvaren Viktor Karlsson samt nyvaldes Rektorn Folke Ericsson.

Till suppleanter för samma tid återvaldes Bokhandlaren I. Wennberg och Muraren Mats Hellblom.

§ 254.

Badhusstyrelsen.

Efter Brandchefen A. Danielsson, som på begäran entledigades från ledamotskapet i badhusstyrelsen, utsågs till ny ledamot intill utgången av år 1932 förutvarande suppleanten i styrelsen Stationskarlen C. F. Melin och till suppleant efter Melin för samma tid Simläraren Tord Söderquist.

§ 255.

Lant-egendoms-nämnden.

Återvaldes till ledamöter i Lantegendomsnämnden för åren 1930—1932 Veterinären M. Jonsson, Förmannen E. A. Westholm, Tapetseraren C. Bäckman, Lantbrukaren Joh. Jansson och Svarvaren B. Lundvall.

§ 256.

Taxerings-nämnderna.

Beslöts, att antalet av Stadsfullmäktige valda ledamöter i en var av 1930 års taxeringsnämnder skulle vara tre med tre suppleanter med undantag för 11:te distriktet, där antalet ledamöter bestämdes till fem med lika antal suppleanter.

Härefter valdes till ledamöter och suppleanter för år 1930 i de olika taxeringsnämnderna följande personer, varvid bestämdes, att varje ledamot skulle hava sin särskilda suppleant.

1:sta distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren J. Alb. Fredriksson, Bokföraren R. Söderquist och Sågverksägaren A. R. Rudén.

Suppleanter: Bokbindaren Rob. Pettersson, Verkstadsarbetaren Emil Thörn och Handelsträdgårdsmästaren Elow Eriksson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

2:dra distriktet:

Ledamöter: Grosshandlaren Frithiof Sandberg, Bokförlagsföreståndaren R. Hult och Kammarskrivaren Enok Alvin.

Suppleanter: Bankkamreraren J. Hult, Gjutaren Axel Larsson och Posttjänstemannen J. E. Wirén, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

3:dje distriktet:

Ledamöter: Slaktaren K. Johansson, Tubdragaren Karl Kvist och Sågverksägaren A. Norén.

Suppleanter: Bryggaren O. M. Hammarström, Marmorarbetaren Gustaf Karlsson och Handelsföreståndaren Axel Andersson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

4:de distriktet:

Ledamöter: Handlanden Nils Åberg, Förmannen J. V. Råberg och Fanjunkaren K. A. Jansson.

Suppleanter: Kalkylator Oskar Norstedt, Gjutaren Aug. Lindström och Fanjunkaren Gustaf Olsson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

5:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, Handlanden Charles Andersson och Tråddragaren Bernh. Borg.

Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, Handlanden John Björkstedt och Verkstadsarbetaren Gust. Spännare, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

6:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren E. A. Eriksson, Grosshandlaren J. Aug. Jönsson och Förste Kontorsbiträdet Ture Bergkvist.

Suppleanter: Disponenten Oscar Johansson, Bankdirektören R. Beijnoff och Byggnadsarbetaren J. E. Willebrand, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

7:de distriktet:

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Urmakaren F. Hellberg och Handelsföreståndaren C. E. Juhlin.

Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, Överingeniören O. Hellman och Metallarbetaren C. F. Flodell, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

8:de distriktet:

Ledamöter: Överkonstapeln P. E. Winroth, Matvaruhandlaren F. H. Berglind och Byggnadsarbetaren G. R. Svan.

Suppleanter: Arkitekten V. Segerstedt, Skräddaren K. Torstensson och Byggnadssnickaren K. J. Pettersson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

9:de distriktet:

Ledamöter: f. Slöjdläraren F. Brandt, f. Körsnären Alb. Grönberg och Plåtarbetaren Emil Johansson.

Suppleanter: Justeraren Wilh. Karlsson, Guldsmeden Emil Tengström och Plåtslagaren J. V. Bergstrand, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg, Bergsingeniören Gust. Lundberg och Kassören Aug. Jonsson.

Suppleanter: Verkmästaren V. Linde-Olsson, Målaremästaren O. Hansson och Plåtslagaren C. F. Larsson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

11:te distriktet:

Ledamöter: Verkmästaren K. Axel Blomme, Snickaren J. A. Johansson, Lägenhetsägaren Fredr. Wetter, Lantbrukaren Jakob Pettersson och Ingeniören Ernst Löf.

Suppleanter: Direktören Carl Tour, Lantbrukaren C. P. Carlstedt, Lantbrukaren A. Engström, Lantbrukaren J. Jansson och f. Maskinisten C. F. Huggare, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

I samband härmed godkände Stadsfullmäktige beredningsutskottets förslag att det måtte uppdragas åt nämnden i detta distrikt att taga befattning med virkestaxeringen inom staden, på sätt i 81 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 sägs.

§ 257.

Pensionsnämnderna.

Valdes till ledamöter och suppleanter i stadens pensionsnämnder följande personer, varvid bestämdes, att suppleanterna skulle vara personliga och inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter nedan äro nämnda.

I distriktet för äldre stadsområdet.

Ledamöter: Fru Agnes Söderquist, Tjänstemannen A. Åberg och Posttjänstemannen E. L. Östlund, alla för åren 1930—1933.

Suppleanter: för Åberg och Östlund Skrivaren A. L. Andersson och Kontoristen Gösta Sjöberg ävenledes för åren 1930—1933.

I fråga om val av suppleant för Fru Söderquist för samma tid beslöto Stadsfullmäktige i anledning av uppkommet meningsskifte rörande det av beredningsutskottet framställda förslaget, återremittera frågan till beredningsutskottet för förnyat yttrande.

I distriktet för f. S:t Ilians socken:

Ledamöter: Snickaren O. Blomkvist och Muraren Matts Hellblom för åren 1930—1933.

Suppleanter: Lokomotiveldaren Ernst Larsson intill utgången av år 1931 för Lantbrukaren A. Eklund, samt för Blomkvist och Hellblom, Lokomotivföraren Oskar Dahrné och Trädgårdskonsulenten Gunnar Larsson för åren 1930—1933.

I distriktet för f. Lundby socken.

Ledamöter: Lantbrukaren A. Engström och Lindaren Karl Ludvig Lundin för åren 1930—1933.

Suppleanter: Fru Elna Vretlund och Folkskolläraren A. Segerström för samma tid.

§ 258.

Nykterhetsnämnden.

Till ledamöter i nykterhetsnämnden för åren 1930—1933 återvaldes Fattigvårdssysslomannen A. Norén, tillika vice ordförande under mandatstiden, Rådmannen Victor Åsberg och Överkonstapeln C. V. Karlsson samt utsågs till ny ledamot förutvarande suppleanten i nämnden Lindaren Gunnar Jakobsson.

Till suppleanter för samma tid återvaldes Distriktsläkaren L. Bladini och Sjukvårdaren J. O. Wass samt nyvaldes intill utgången av år 1931 Tjänstemannen Gösta Sjöberg.

§ 259.

Polisnämnden.

Återvaldes till ledamöter i polisnämnden för åren 1930—1933 Sjukvårdaren J. O. Wass, Målaren A. Westling och Drätseldirektören T. Öberg, samt nyvaldes Redaktören Emil Olovsson och förutvarande suppleanten i nämnden Ingeniören H. Håkansson.

Till suppleanter valdes likaledes för samma tid Posttjänstemannen E. L. Östlund, Svarvaren C. G. Pettersson, Stadsombudsmannen R. Tenow, Tapetseraren C. Bäckman och Faktorn Emil Svedlund att inträda vid förfall för en var av de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

§ 260.

Ombud vid mantalsskrivning.

Återvaldes till ombud vid mantalsskrivningen för år 1930 Skrivaren Axel Andersson, f. Vaktmästaren C. A. Sedell, Kassören Aug. Jonsson, Snickeriförmannen Hugo Svensson, f. Maskinisten C. F. Huggare och f. Körsnären Alb. Grönberg.

§ 261.

Brandstodskommittén för fast egendom.

Återvaldes till ledamöter i brandstodskommittén för fast egendom för år 1930 Byggmästaren Edv. Karlsson, Direktören Axel Sundström, Byggmästaren J. Alb. Fredriksson och Byggmästaren Axel Hammer med Ingeniören Paul Anderson och Byggmästaren Fritz Eklund som suppleanter.

§ 262.

Terminsavgiftsnämnden.

Till ledamot i terminsavgiftsnämnden för åren 1930 och 1931 återvaldes Folkskolläraren I. Fröier och suppleanten Sjukbesökaren E. Keijser.

§ 263.

Examensvittnen vid realskoleexamen.

Återvaldes till examensvittnen vid realskoleexamen för år 1930 Ingeniören H. Håkansson, Direktören K. Hägvall, Studieledaren G. Hirdman, Direktören E. Falk, Häradshövdingen R. Malmström, Parkföreståndaren C. F. Thelander, Ingeniören S. Norberg, Folkskolläraren I. Fröier, och Skulptören Gust. Sund.

§ 264.

Gode män vid mätningsförrättningar.

Till gode män vid mätningsförrättningar för åren 1930—1935 återvaldes Byggmästaren Alb. Andersson, Grosshandlaren J. Hygrell och Förmannen J. V. Råberg.

§ 265.

Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd.

Återvaldes till ledamöter i Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd för åren 1930—1931 Fabrikören C. A. Palmén, f. Körsnären A. Grönberg, Fabrikören Joh. Svensson, f. Maskinisten C. F. Huggare och Lindaren Carl Ludvig Lundin.

§ 266.

Nämnden över Snndinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen.

Återvades till ledamöter i nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen för åren 1930—1931 Domprosten Fredr. Fåhræus, Fru Ida Grönberg, Tapetseraren C. Bäckman, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist och Handlanden Carl Hedberg samt nyvaldes Fokskoleinspektören Em. Granér och Sjukvårdaren J. O. Wass.

§ 267.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

Till ledamöter i nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål valdes för åren 1930 och 1931 Fru Ida Grönberg, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, Handlanden Carl Hedberg och Sjukvårdaren J. O. Wass samt för år 1930 efter Brandchefen A. Danielsson, vilken avsagt sig uppdraget, Folkskoleinspektören Em. Granér.

§ 268.

Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

Återvaldes till ledamöter i nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond för åren 1930—1931 Fröken Hilda Pihlgren, f. Maskinisten C. F. Huggare och Komministern Ernst Enochsson.

§ 269.

Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

Omvaldes till ledamöter i Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond för åren 1930—1931 från tjänstemannaklassen Drätseldirektören T. Öberg, från handlande- och hantverkareklassen f. Körsnären Alb. Grönberg och från arbetsklassen Tapetseraren Carl Bäckman.

§ 270.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden för åren 1930—1931 Direktören Axel Sundström och Förmannen E. A. Westholm.

§ 271.

Nämnden över Lagerquistska donationsfonden.

Till ledamöter i nämnden över Lagerquistska donationsfonden för åren 1930—1933 återvaldes Församlingsdiakonissan Gerda Nilsson och Kommunister Ernst Enochsson.

§ 272.

Styrelsen för Västerås arbetareinstituts förening.

Återvaldes till ledamöter i styrelsen för Västerås Arbetareinstituts förening för åren 1930—1932 Ingeniören H. Håkansson och Rektorn Hj. Thyresson.

§ 273.

Styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling.

Till ledamöter i styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling för åren 1930—1932 återvaldes Byggmästaren Edv. Karlsson och f. Maskinisten C. F. Huggare med Fabrikören J. R. Keijser och Svarvaren O. Lindström som suppleanter.

§ 274.

Revisorer av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper.

Till revisor av stadens jämte fattigvårdsstyrelsens räkenskaper för år 1929 utsågo Stadsfullmäktige Bankkamreraren A. Åstedt efter Direktören C. Tour, som på grund av avsägelse entledigades från uppdraget, samt valde till revisorer av 1930 års räkenskaper Kaptenen G. Robsahm, Bankkamreraren A. Åstedt, Kassören M. A. Hedberg, Expeditören Bror Lindberg, Byggnadsarbetaren Joh. Em. Willebrand, Stuveriförmannen Joh. Edv. Andersson och Folkskolläraren David Sjöholm, med Bankkamreraren S. Ljungquist, Kamreraren Rick. Landstätt, Svarvaren Viktor Karlsson, f. Postmästaren Victor Ohlson, Bokföraren Josef Eman. Westling, Folkskolläraren Knut Karlfors och Kassören Gösta Lundberg som suppleanter.

§ 275.

Revisor av arbetareinstitutets räkenskaper.

Återvaldes till revisor av arbetareinstitutets räkenskaper för år 1930 Ingeniören F. O. Berling med Kassören Gösta Lundberg som suppleant.

§ 276.

Revisor av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper.

Återvaldes till revisorer av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1930 Vattenrättsingeniören A. V. Nordin och Fängelsedirektören C. E. Wallgren.

§ 277.

Revisor av Västmanlands arbetsförmedlings räkenskaper.

Till revisor av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1930 återvaldes Folkskolläraren G. Leontein med bokföraren Josef Emanuel Westling som suppleant.

§ 278.

Revisor av flickskolans räkenskaper.

Återvaldes till revisor av Västerås Högre Elementarläroverks för flickor räkenskaper för år 1930 Folkskolläraren I. Fröier.

§ 279.

Huvudmän i Västerås stads sparbank.

Till huvudman i Västerås stads sparbank intill utgången av år 1930 valde Stadsfullmäktige Baningeniören Carl Henning efter Brandchefen A. Danielsson, som avsagt sig uppdraget, samt återvalde för åren 1930—1934 Bankkassören Joh. Tideström, Rektorn Hj. Thyresson och Drätseldirektören Theofil Öberg.

§ 280.

Sakkunnige vid sjöförklaring och sjöförhör.

Till att såsom sakkunnige gå Rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1930 beslöto Stadsfullmäktige föreslå Hamnkaptenen Carl Filip Carlsson, Sjökaptenen G. Thorslund, Sjökaptenen L. E. Nilsson, Maskiningeniören G. Wallenius och Ingeniören Paul Andersson.

§ 281.

Stadsplanekommittén.

På grund av avsägelser av ledamotskapet i kommittén för utredning av frågan om utvidgning och förändringar av gällande stadsplan från Häradshövdingen C. Uggla och Brandchefen A. Danielsson utsågo Stadsfullmäktige till ledamöter i deras ställe Byggmästaren Axel Hammer och Lantbruksingeniören H. Welin-Berger.

§ 282.

Saluhallskommittén.

Entledigade Stadsfullmäktige på begäran Brandchefen A. Danielsson från ledamotskapet i kommittén för utredning om ordnande av torghandeln samt uppförande av en saluhall och godkände beredningsutskottets förslag att, enär antalet ledamöter i kommittén vore tillräckligt icke tillsätta någon ny ledamot.

§ 283.

Arbetslöshetskommittén.

Till ledamöter i arbetslöshetskommittén för år 1930 återvalde Stadsfullmäktige Muraren G. Dahlfors, Byggmästaren Edv. Karlsson, Direktören A. Sundström, Byggnadssnickaren A. N. Vretholm, Överingeniören Magnus Schenström, Skulptören Gust. Sund, Direktören K. R. Liljeblad, Fattigvårdssysslomannen A. Norén och Målaren A. Westling, med Bergs-

ingeniören Gust. Lundberg och Lindaren Fredr. Wetter som suppleanter.

Disponenten Thorsten Ericson entledigades på begäran från ledamotskapet i kommittén; och beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med beredningsutskottets hemställan att, på grund av det stora antalet ledamöter i kommittén, icke tillsätta någon ny ledamot i den avgångnes ställe.

§ 284.

Biblioteks-kommittén.

Efter Sjukbesökaren E. Keijser, som på grund av avsägelse entledigades från uppdraget, att vara ledamot i kommittén för utredning av frågan om uppsättande av ett folk- och landsbibliotek, utsågs Förmannen E. A. Westholm.

§ 285.

Ang. utgifts- och inkomststat för år 1930.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande december hade Magistraten överlämnat av Drätselkammaren upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för stadskommunen år 1930, över vilket förslag beredningsutskottet avgivit utlåtande den 17 innevarande december.

Vid föredragning av handlingarne i detta ärende, vilka funnos intagna under N:ris 83 och 88 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för innevarande år och varav ett exemplar skulle biläggas detta protokoll, fattade Stadsfullmäktige nedan antecknade beslut, nämligen:

Till en början förekom, utan att något särskilt yrkande framställdes, en överläggning om det föreliggande budgetförslaget över huvud taget, och yttrade sig härunder Herrar Pers, Hellman, Liljeblad, Engdahl, Sundström, Westholm och Johansson.

Fattigvården

Beträffande fattigvårdens utgiftsstat beviljade Stadsfullmäktige det av Drätselkammaren tillstyrkta anslaget å 150 kronor för inköp av böcker till ålderdomshemmets bibliotek.

I enlighet med Drätselkammarens tillstyrkan anvisade Stadsfullmäktige av uttaxerade medel i 1930 års stat 2,600 kronor för anskaffande av en kombinerad last- och personautomobil för fattigvårdens behov.

Likaledes anslogs av uttaxerade medel 1,710 kronor för anskaffande av en ångkokgryta till ålderdomshemmet.

Jämlikt Drätselkammarens förslag beslöts, att kostnaderna för anskaffande av inventarier till gamla huvudbyggnaden vid ålderdomshemmet, för vilket ändamål Stadsfullmäktige den 27 september 1928 anvisat förslagsvis 13,000 kronor av tillgängliga medel, och vilka kostnader uppgått till 10,715 kronor 87 öre, skulle gäldas av uttaxerade medel i 1930 års stat.

I övriga delar godkändes förslaget till utgiftsstat för stadens fattigvård med de mindre ändringar, Drätselkammaren föreslagit.

Barnavården

Jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan godkändes det av Barnavårdsnämnden uppgjorda förslaget till utgiftsstat för barnavården.

Folkskolan m. m.

Beträffande folkskolestyrelsens framställning om ett anslag å 32,000 kronor till reparation och underhåll av skolans fastigheter, innefattande bland annat en utgift å 1,000 kronor för anskaffning av en vattenfiltrerapparat, avsedd att uppsättas i pannrummet i Korsängsskolan, hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige åtminstone för närvarande måtte avslå framställningen i vad den avsåge berörda filtrerapparat, och sålunda till reparation och underhåll av skolans fastigheter anslå endast 31,000 kronor. Härom uppstod nu överläggning, varunder dels Herr Granér, med instämmande av Herrar Engdahl och Dahrné samt Fru Söderquist, yrkade bifall till folkskolestyrelsens framställning, dels ock Herrar Sundström och Hellman yrkade bifall till Drätselkammarens förslag. Stadsfullmäktige godkände vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena utan omröstning Drätselkammarens förslag.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 februari 1929 för tillbyggnad av folkskolehuset å Hammarby anvisat, jämte 110,000 kronor av lånemedel, 20,000 kronor av uttaxerade medel att gäldas på sätt framdeles komme att beslutas, så beslöto Stadsfullmäktige nu jämlikt Folkskolestyrelsens och Drätselkammarens förslag, att angivna belopp skulle uttaxeras under fyra år och att bland utgifterna i 1930 års budget för folkskolan skulle uppföras första årets amortering å ifrågavarande anslag med 5,000 kronor.

Beviljades enligt Drätselkammarens tillstyrkan det av Folkskolestyrelsen begärda anslaget för år 1930 å 672 kronor till undervisning åt hörselsvaga barn.

I fråga om Folkskolestyrelsens framställning om ett anslag å 800 kronor att upptagas till uttaxering i 1930 års budget för studieresor och fortbildningskurser till folkskolans lärare, varå emellertid Drätselkammaren avstyrkt bifall, yrkades nu dels av Herr Granér, med vilken Herrar Pers och Engdahl samt Fru Söderquist förenade sig, bifall till Folkskolestyrelsens förslag, dels ock av Herrar Sundström och Hellman, jämlikt Drätselkammarens förslag, avslag å framställningen. Stadsfullmäktige beslöto härutinnan med 29 ja emot 15 nej, avgivna för avslagsyrkandet, bifalla Folkskolestyrelsens framställning.

Med iakttagande i övrigt av de ändringar, vilka föreslagits av Drätselkammaren, godkändes de föreliggande förslagen till utgiftsstater för den egentliga folkskolan, fortsättningsskolan och högre folkskolan.

Allmänna läroverket.

Enligt Drätselkammarens tillstyrkan beviljades av uttaxerade medel för år 1930 ett anslag å 900 kronor till högre allmänna läroverket i Västerås till bestridande, i den mån sådant icke skedde genom av staten anslagna medel, av terminsavgifter till ljus- och vedkassan, helt eller delvis för obemedlade och mindre bemedlade, välartade lärjungar från Västerås stad.

Arbetareinstitutet.

I överensstämmelse med Drätselkammarens förslag beviljade Stadsfullmäktige av uttaxerade medel för år 1930 till Västerås arbetareinstituts biblioteksverksamhet ett belopp av 17,500 kronor.

Tekniska skolan.

Jämlikt Drätselkammarens hemställan beslöto Stadsfullmäktige, som den 29 december 1922 avgivit utfästelse av visst innehåll för erhållande av statsbidrag till undervisningen i Västerås stads skolor för yrkesundervisning, gällande även för läsåret 1930—1931, fastställa det uppgjorda statförslaget för ifrågavarande skolor, avseende tiden 1 juli 1930—30 juni 1931 och upptagande ett uttaxerat belopp av stadens medel å 27,500 kronor. Härjämte godkände Stadsfullmäktige Drätselkammarens förslag, att för skolornas verksamhet under senare delen av läsåret 1929—1930 och förra delen av läsåret 1930—1931, eller sålunda kalenderåret 1930, skulle uppföras ett anslag av uttaxerade medel i 1930 års budget å 27,500 kronor.

Hälso- och sjukvård.

Beträffande utgiftsstaten för hälso- och sjukvård beslöto Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens tillstyrkan dels godkänna Hälsovårdsnämndens förslag och sålunda bland annat av uttaxerade medel för år 1930 anvisa ett anslag å 4,000 kronor till Västerås stads förening mot tuberkulos, dels ock därjämte uppdraga åt Hälsovårdsnämnden att, efter samråd med länets landstings vederbörande myndigheter till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till ny taxa för transport med stadens ambulansautomobil.

Gator och vägar.

Drätselkammarens förslag beträffande under rubrikerna gator och vägar upptagna anslag och på vad sätt desamma skulle gäldas, godkändes till alla delar.

Planteringar.

Utgifterna under titeln parker och planteringar fastställdes enligt planteringsnämndens förslag, dock så, att framställningarne om anslag till

plantering av en trädrad utmed Skultunavägen och utvidgning av stenpartiet vid Oxbacken, vilka Drätselkammaren avstyrkt, icke vunno Stadsfullmäktiges bifall.

Gatubelysningen.

I fråga om utgifter för ökad gatubelysning yrkade Herr Hult, med vilken Herr Engdahl förenade sig, bifall till sin inom Beredningsutskottet avgivna reservation att, utöver vad Drätselkammaren härutinnan föreslagit, anslag skulle beviljas å 790 kronor för anordnande av 3 afton- och 2 nattbrinnare utmed Djuphamnsvägen, varemot Herrar Sundström och Eklund yrkade bifall till Drätselkammarens förslag oförändrat. Stadsfullmäktige fattade härutinnan utan omröstning beslut enligt Herr Hults yrkande, i följd varav i anläggningskostnad för utökande av gatubelysningen av uttaxerade medel för år 1930 anvisades 2,060 kronor att användas till förstärkning av 6 st. lampor i Köpingsvägen mellan Västmannagatan och Sveavägen och av 1 lampa i korsningen mellan Vasa- och Smedjegatorna samt uppsättning av 1 nattbrinnare i hörnet av Ragvalds- och Särlagatorna, 1 aftonbrinnare i Wahlbäcksgatan, 1 nattbrinnare i hörnet av Blåsbo- och Kapellvägarne, 1 nattbrinnare i Lindsborgsgatan mellan Gurksaltaregatan och Kristiansborgsallén, 1 nattbrinnare i Enköpingsgatan, 1 aftonbrinnare i Backgatan, 1 nattbrinnare i hörnet av Ryttare- och Arlagatorna, 1 nattbrinnare i hörnet av Råby- och Garpgatorna, 1 nattbrinnare i Sveavägen mellan Fullerövägen och Stadshagsvägen, 1 nattbrinnare i vägen förbi Gripsborg mellan Lantvärnsgatan och Solvägen, 1 aftonbrinnare i Katrinelundsvägen mellan Lovisebergsvägen och Karlsdalsgatan, 1 aftonbrinnare i Tegnérgatan framför tomten N:o 36 samt 3 afton- och 2 nattbrinnare i Djuphamnsvägen.

Gaturenhållningen.

Utgifterna för gaturenhållningen fastställdes enligt Drätselkammarens förslag.

Avloppsledningarne.

Jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan godkändes Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till utgiftsstat för stadens avloppsledningar. Ett av Herr Robsahm i samband härmed framställt yrkande om nedsättning i w. c.-avgifterna från 25 till 10 kronor pr år, vilket föranledde yttranden av Herrar t. f. Borgmästaren, Bäckman och Keijser, av vilka den sistnämnda påyrkade avgifternas bibehållande enligt föreliggande budgetförslag, lämnades av Stadsfullmäktige utan avseende.

Hamnen.

Hamnstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag till utgiftsstater för stadens gamla hamn och för djuphamnen, fastställdes till alla delar.

Renhållningsverket.

Godkändes Lantegendomsnämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag till utgiftsstat för stadens renhållningsverk.

Svingården.

Beträffande svingården fastställdes efter ett yttrande av Herr Engdahl, som dock ej framställde något särskilt yrkande, utgiftsstaten för densamma enligt Drätselkammarens ändringsförslag.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken.

Det av Vatten- och Gasverksstyrelsen uppgjorda förslaget till utgiftsstater för vatten-, gas- och elektricitetsverken godkändes med det av Drätselkammaren i fråga om gasverket föreslagna tillägget att för täckande av kostnaderna för de av Stadsfullmäktige den 25 april 1929 beslutade gas- och övriga ledningsanläggningar inom olika delar av staden, ett belopp av 28,000 kronor, avseende gasledningar, skulle gäldas av vinstmedel från gasverket att fördelas med 1/5 eller 5,600 kronor under vart och ett av åren 1930—1934.

Vidare beslöto Stadsfullmäktige i detta sammanhang enligt Drätselkammarens tillstyrkan ur de tekniska verkens amorteringsfond anvisa följande anslag:

ett belopp av 7,950 kronor till ångpannereserv och apparatanläggningar m. m. för gasverket;

ett fyllnadsanslag av 20,000 kronor till täckande av kostnaderna för verkställda nyanläggningar under år 1929;

ett förslagsanslag för år 1930 å 25,000 kronor till nya serviser och diverse mindre ledningsutsträckningar med rätt för Vatten- och gasverksstyrelsen att i mån av behov för samma ändamål dessutom använda inflytande anslutningsavgifter, som icke avsågo nya ledningsanläggningar;

ett anslag å 15,800 kronor till gäldande av ökade och ännu balanserade kostnader för av Stadsfullmäktige den 25 augusti 1927 § 125 och 128 beslutade och ävenledes utförda ledningsanläggningar inom området Hemdal, samt

dels ett anslag å 56,250 kronor till gäldande av den 25 april 1929 beslutade gasledningsanläggningar, till den del desamma ej, på sätt ovan angivits, skulle gäldas av vinstmedel, och dels ett anslag å 21,050 kronor till gäldande av jämväl den 25 april 1929 beslutade vatten- och avloppsledningsanläggningar.

Kall- och varmbadhusen.

De upprättade förslagen till utgiftsstater för stadens kall- och varmbadhus fastställdes i enlighet med badhusstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Båttrafiken. Drätselkammarens förslag till utgiftsstat för stadens båttrafik godkändes.

Vedgården. Efter en kortare överläggning, under vilken Herrar Widén, Sundström, och Westholm yttrade sig, utan att dock något särskilt yrkande framställdes, godkändes Drätselkammarens förslag till utgiftsstat för stadens vedgård.

Grustaget. Jämväl Drätselkammarens förslag till utgiftsstat för stadens grustag blev av Stadsfullmäktige godkänt.

Brandväsendet. Utgiftsstaten för brandväsendet fastställdes i överensstämmelse med brandstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Egendomar inom stadsplanen. Sedan Stadsfullmäktige den 30 maj 1929 till ombyggnad av värmeledningssystemet i polis- och brandstationen anvisat 4,500 kronor att tills vidare utgå av tillgängliga medel, så beslöto Stadsfullmäktige nu enligt Drätselkammarens förslag, att anslaget skulle slutligen gäldas av uttaxerade medel i 1930 års stat.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 dec. 1928 anvisat förslagsvis 10,000 kr. för tillbyggnad av hamnpaviljongen att gäldas av uttaxerade medel under åren 1930—1931, så beslöto Stadsfullmäktige nu enligt förslag av Drätselkammaren som upplyst, att kostnaderna uppgått till 6,693 kr. 52 öre, att kr. 3,393 : 52 skulle uttaxeras i 1930 års stat och återstoden 3,300 kronor i 1931 års stat.

Lantegendomarne. Lantegendomsnämndens förslag till utgiftsstater för stadens lantegendomar och skogar, godkändes med det tillägg enligt Drätselkammarens förslag, att det av Stadsfullmäktige den 25 april 1929 beviljade anslaget å 4,100 kronor för installation av nya inomhusledningar vid Nordanby och Malma, skulle gäldas av inkomster från lantegendomarne under år 1930 och sålunda upptagas bland utgifterna i den föreliggande budgeten.

Magistraten och Rådhusrätten. Anslagen för magistratens och rådhusrättens behov skulle i budgeten upptagas enligt Drätselkammarens förslag.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet. Utgiftsstaten för kronouppbörds- och exekutionsväsendet fastställdes till alla delar i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag, i sammanhang varmed beslöts, att arvode under år 1930 till mantalsskrivningsombud

skulle utgå efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme och att anslaget för detta ändamål skulle enligt Drätselkammarens förslag beräknas till 700 kronor.

Polisväsendet och fångvården.

Jämlikt Drätselkammarens erinran skulle bland utgifterna för polisväsendet uppföras anslag för anskaffning av två velocipeder och en skrivmaskin för ordningspolisens behov med tillhopa 780 kronor.

I fråga om polisnämndens av Drätselkammaren tillstyrkta framställning om inrättande av en överkonstapelstjänst m. m., yrkade Herr Engdahl avslag härå, under det att Herr Wass yrkade bifall till framställningen, varjämte Herr t. f. Borgmästaren yttrade sig i frågan. Stadsfullmäktige beslöto härutinnan utan omröstning i enlighet med den gjorda framställningen, att från och med år 1930 skulle å ordningspolisens stat inrättas en ny överkonstapelstjänst under förutsättning, att vid uppstående ledighet inom inspektionskonstapelsgraden sådan ledig befattning icke vidare komme att besättas, ävensom att, i händelse för upprätthållande av polisstyrkans nuvarande numerär så skulle visa sig erforderligt, avlöning till en extra konstapel finge utgå.

I övrigt godkändes utgiftsstaten för polisväsendet enligt föreliggande förslag.

Allmänna pensionsförsäkringen.

Utgiftsstaten rörande allmänna pensionsförsäkringen fastställdes enligt pensionsnämndens och Drätselkammarens förslag.

Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

Det av Drätselkammaren upprättade förslaget till utgiftsstat för Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner blev av Stadsfullmäktige godkänt med den ändringen, att i anledning av f. förmannen Hallströms nyligen timade frånfälle, någon pension för honom ej skulle upptagas i 1930 års budget.

Byggnadsnämnden.

Godkändes utgiftsstaten för byggnadsnämnden enligt nämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Sociala ändamål.

Jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan och i fråga om anslag till arbetarnas bildningsförbund enligt beredningsutskottets ändringsförslag, till vilket Herrar Westholm och Sund yrkade bifall, beviljades för år 1930 till främjande av nedan angivna sociala ändamål följande anslagsbelopp att med nedan omförmält undantag utgå av uttaxerade medel.

Västerås Arbetsstuga ..... 4,700: —
att utgå med 2,500 kronor av Sundinska donationsfondens räntemedel och med 2,200 kronor av uttaxerade medel.

Västerås Barnkrubba ..... 3,000: —

Västerås Barnhem ..... 500: —

Västerås Natthärberge ..... 300: —

Västmanlands läns Arbetsförmedling 3,200: —
därav som extra anslag för 1930 300 kronor.

Västerås sjukkassors fortsättningskassa,
enligt bestämmelserna i Stadsfullmäktiges beslut den 23 december 1909 med 1 krona för varje inom staden året före det, varunder anslaget utbetalas, mantalsskriven medlem samt under det ytterligare villkor att bidraget icke skulle utgöra en kassans tillgång under annan förutsättning, än att det tillgodokomme i Västerås mantalsskrivna sjukkassemedlemmar, förslagsvis ..... 3,500: —

Västerås sjukkassor och fortsättningskassa,
ett bidrag av 25 öre pr sjukdag för inom staden mantalsskrivna medlemmar, enligt de villkor, varom Stadsfullmäktige fattat beslut den 28 november 1918 och den 29 december 1924, förslagsvis ..... 19,000: —

Barnhemmet Sparvboet,
ett kontant belopp av 600 kronor samt till föreningen Vita Bandet ett belopp, motsvarande hyran för dess förhyrda butik i staden tillhörig fastighet vid Stora Torget, 800 kronor, under villkor att föreningen oavkortat överlämnade samma belopp till barnhemmet Sparvboet ..... 1,400: —

Frälsningsarméns slumverksamhet i Västerås ..... 500: —

Friluft- och folkkonserter,
till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas ..... 1,500: —

Arosgårdens verksamhet ..... 3,000: —

Nykterhetsnämndens verksamhet ..... 1,550: —

Arbetarnes bildningsförbunds biblioteksverksamhet ..... 2,000: —

Västerås skollovskolonier 8,000: —

Västerås Gymnastikförening ..... 1,000: —

Västmanlands läns sjuksköterskeförening ..... 500: —

Taxeringsnämnderna.

I fråga om anslaget till taxeringsarbetet beslöto Stadsfullmäktige efter yttranden av Herrar Hult och Westholm i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag, att arvodet till de av Stadsfullmäktige valda ledamöterna i taxeringsnämnderna skulle utgå efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme, dock högst 7 kronor pr sammanträdesdag, att till sådan traktamentsersättning anvisa förslagsvis 2,000 kronor, att till biträde åt ordförandena i taxeringsnämnderna anslå 700 kronor, till lyse och städning i byrålokal för dessa 60 kronor, till annonsering m. m. 60 kronor, till skrivmaterial och diverse 100 kronor.

Diverse utgifter.

Anvisades enligt Drätselkammarens förslag av uttaxerade medel för år 1930 samma belopp som för år 1929, eller 30,000 kronor, till fortsatt avskrivning av vedgårdsverksamhetens kristidsförlust.

I och för fortsatt gäldande av kostnaderna för de under åren 1922 och 1923 utförda arbetena med omläggning av Skultunavägen fram till kyrkogården vid Hovdestalund, anslogs enligt Drätselkammarens förslag av uttaxerade medel 25,000 kronor.

Jämlikt Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige att för gäldande av kostnaderna för diverse påbörjade men ännu ej avslutade nödhjälpsarbeten, däribland överbyggande av Persbobäcken, framdragande av Lantvärnsgatan och delar av Stohagsvägen söder om Köpingsvägen samt Hemdalsvägens anknytning till Stockholmsvägen, av uttaxerade medel i 1930 års stat anslå 40,000 kronor.

INKOMSTERNA.

Räntor och aktier.

Jämlikt Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige att icke i budgeten upptaga någon ränteinkomst från järnvägsmedelsfonden.

Däremot skulle beräknas utdelning å stadens aktier i A.-B. Arbetarebostäder med 14,250 kronor.

Fattigvården.

I fråga om inkomsterna å fattigvårdens stat beslöts, att dessa skulle beräknas enligt Drätselkammarens ändringsförslag.

Renhållningsverket.

Inkomsterna för renhållningsverket skulle upptagas enligt Drätselkammarens ändringsförslag.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken.

Beträffande det av Vatten- och Gasverksstyrelsen framförda förslaget rörande rabatt å gas för större förbrukare, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Keijser, Westholm och Bäckman och i överensstämmel-

se med av beredningsutskottet uttalad mening återremittera denna fråga till Vatten- och Gasverksstyrelsen för ytterligare beredning.

I övrigt godkändes inkomststaterna för vatten-, gas- och elektricitetsverken enligt föreliggande förslag.

Lantegendomsnämnden.

Med av Drätselkammaren föreslagen mindre ändring fastställdes det av lantegendomsnämnden upprättade förslaget till inkomststat för stadens lantegendomar.

Skatter.

Hundskatten, som bestämdes att fortfarande utgå med 25 kronor pr hund, skulle för år 1930 beräknas giva en inkomst av 8,000 kronor.

Den kommunala progressivskatten och nöjesskatten skulle beräknas i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

Med bifall till Drätselkammarens av beredningsutskottet tillstyrkta förslag och med godkännande av den av Drätselkammaren beräknade avkortningssumman, beslöto Stadsfullmäktige att för täckande av bristen i 1930 års budget skulle uttaxeras för år 1929 åtta kronor 60 öre pr skattekrona.

Förslagsanslaget.

Slutligen godkände Stadsfullmäktige i allt övrigt i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag och ovan antecknade beslut samt med iakttagande av den av Stadsfullmäktige nyligen beslutade nya lönestaten den föreliggande utgifts- och inkomststaten i dess helhet på det sätt, att de vidtagna förändringarne skulle utjämnas genom motsvarande förändringar i förslagsanslagets belopp, så att detta komme att utgöra skillnaden mellan övriga i staten upptagna utgifter och inkomsterna.

In fidem:
Theofil Öberg.

Justerat den 9 januari 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

R. V. Hult. *J. O. Wass.*

Offentligen uppläst den 9 januari 1930, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Wilh. Nybergs Boktr., V:åe

HANDLINGAR

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

HANDLINGAR

ÅR 1929

VÄSTERÅS 1930
WILH. NYBERGS BOKTRYCKERI

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929. Den 31 Januari I.

N:o 1.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag för belysning av vägen över järnvägsspåret invid Lillån.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Under hänvisning till den rätt, som enligt äldre avtal tillkommer staden att för kör- och gångtrafik använda den invid Lillåns västra strand upplåtna vägen över järnvägsspåret, har Stockholm—Västerås—Bergslagens Järnvägsförvaltning, med framhållande av att staden redan förut vid södra vägbommen för gatukorsningen vid Lillån uppsatt en ljusstark lykta, begärt, att staden måtte vidtaga anstalter för att även norra vägbommen måtte bliva belyst.

Vatten- och Gasverksstyrelsen, som blivit i ärendet hörd, har tillstyrkt bifall till uppsättande av en gaslykta, B-brinnare, samt meddelat, att kostnaderna för uppsättandet uppgå till 250 kronor samt den årliga kostnaden till 70 kronor.

Då behovet av den begärda gaslyktan uteslutande får tillskrivas den allmänna trafiken över bangården, får Drätselkammaren tillstyrka bifall till framställningen och sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige ville för bestridande av kostnaderna för uppsättande av en gaslykta, B-brinnare, vid norra vägbommen vid järnvägsövergången strax väster om Lillån anvisa 250 kronor att utgå av det i årets budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 17 januari 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 1.
Ang. anslag för belysning av vägen över järnvägsspåret invid Lillån.

Utdrag av protokoll, hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens i Västerås sammanträde den 3 januari 1929.

§ 7.

Till styrelsen hade från Drätselkammaren för yttrande remitterats följande skrivelse:

"Drätselkammaren, Västerås.

Stationsföreståndaren i Västerås har, med framhållande av att staden vid södra vägbommen för gatukorsningen vid Lillån satt upp en ljusstark lykta, begärt att även norra vägbommen måtte bliva belyst, enär grindvakten i mörker ej kan se om vägen är fri.

Med anledning härav får jag under erinran om att ifrågavarande vägövergång tillkommit genom kontrakt av den 18 juni 1898, enligt vilket staden medgivits "rätt att fortfarande för kör- och gångtrafik använda den invid Lillåns västra strand upplåtna vägen över järnvägsspåret" hemställa, att staden ville i samband med sitt gatubelysningsnät anordna en lampa för berörda ändamål.

Stockholm den 5 december 1928.

Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägsaktiebolag:
Bandirektören Wald. Grandinson.

Remitteras till Vatten- och Gasverksstyrelsen för förberedande yttrande. Västerås den 12 december 1928.

T. ÖBERG,
enligt uppdrag."

Följande kostnadsförslag vore upprättat:

"Kostnadsförslag å uppsättning av en gaslykta vid norra sidan av järnvägsövergången vid Lillån.

Arbetskostnad:

Schaktning och fyllning	43:—	
Rörläggning och montering	48:—	
Transporter m. m.	19:—	110:—
Transport		110:—

N:o 1.
Ang. anslag för belysning av vägen över järnvägsspåret invid Lillån

	Transport	110:—
Materialkostnad:		
1 st. gaslykta med tillbehör		110:—
rör och rördelar		15:—
diverse material		15:—
	Summa kronor	250:—

Västerås den 3 januari 1929.

GUST. LÖNNQVIST."

Styrelsen beslöt återställa ärendet till Drätselkammaren samt för sin del, då den begärda belysningen måste uteslutande anses betjäna allmänna trafiken över bangården och ej järnvägsbolagets trafik därå, tillstyrka bifall till uppsättande av en B-brinnare å den föreslagna platsen.

Årlig kostnad härför vore 70:— kronor.

Baningeniör Henning deltog ej i beslutet.

Som ovan

In fidem:
Eric Plantin.

Drätselkammaren, Västerås.

Stationsföreståndaren i Västerås har, med framhållande av att staden vid södra vägbommen för gatukorsningen vid Lillån satt upp en ljusstark lykta, begärt att även norra vägbommen måtte bliva belyst, enär grindvakten i mörker ej kan se om vägen är fri.

Med anlending härav får jag under erinran om att ifrågavarande vägövergång tillkommit genom kontrakt av den 18 juni 1898, enligt vilket staden medgivits "rätt att fortfarande för kör- och gångtrafik använda den invid Lillåns västra strand upplåtna vägen över järnvägsspåret" hemställa att staden ville i samband med sitt gatubelysningsnät anordna en lampa för berörda ändamål.

Stockholm den 5 december 1928.

Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägsaktiebolag:
Bandirektören Wald. Grandinson.

Remitteras till Vatten- och Gasverksstyrelsen för förberedande yttranden.

Västerås den 12 december 1928.

Theofil Öberg.
enl. uppdrag.

N:o 2.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till en s. k. mjölkvecka.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 januari innevarande år har en särskilt utsedd lokal arbetskommitté för anordnande av en s. k. mjölkvecka i Västerås under tiden 25 februari—2 mars innevarande år, vilken s. k. mjölkvecka är avsedd att utgöra ett led i det allmänna upplysningsarbetet för ökad konsumtion av mjölk o. mjölkprodukter samt för ökad mjölkhygien, som sedan mer än fem år tillbaka drives av Svenska Mjölkintressenternas upplysningsförening, med en längre motivering anhållit om ett anslag från staden å 300 kronor för ifrågavarande veckas finansiering.

Framställningen har av Herrar Fåhræus, Lundkvist, Fjellander och Granér upptagits såsom egen motion.

Med hänsyn till att propagandan icke kan frånkännas ett visst samhälleligt intresse, har Drätselkammaren ansett sig böra tillstyrka framställningen och får Drätselkammaren sålunda föreslå, att Stadsfullmäktige ville såsom bidrag till finansieringen av en under tiden 25 februari—2 mars innevarande år i staden anordnad s. k. mjölkvecka anvisa 300 kronor att bestridas av det i årets budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Herr Paul Anderson har reservationsvis yrkat avstyrkande av framställningen, enär han för sin del funnit en utgift som den förevarande icke böra drabba stadskassan.

Västerås den 17 januari 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Under tiden 25 febr.—2 mars 1929 kommer en Mjölkvecka att äga rum i Västerås. Denna Mjölkvecka utgör ett led i det allmänna upplysningsar-

bete för ökad konsumtion av mjölk och mjölkprodukter samt för förbättrad mjölkhygien, vilket sedan mer än fem år bedrives av Svenska Mjölkintressenters Upplysningsförening. För genomförandet av Mjölkveckan i Västerås har på offentligt sammanträde med intresserade utsetts en lokal arbetskommitté. **N:o 2.** *Ang. anslag till en s. k. mjölkvecka.*

Omfattningen av nämnda förenings verksamhet torde framgå av bifogade "Redogörelse för Mjölkpropagandan 1923—1928" (bil. 1). Några av de ur allmän social synpunkt bärande grunderna för propagandaverksamheten återfinnas i bifogade broschyr: "Är mjölkpropaganda behövlig?" (bil. 2).

I detta hänseende bedja vi få understryka, vad i nämnda broschyr framhålles angående den hushållsekonomiska betydelsen av ökad mjölkkonsumtion. Såsom särskilt anmärkningsvärt måste det förhållandet betecknas, att mjölkkonsumtionen i allmänhet är lägst i de barnrikare familjerna, vilket ur såväl ekonomisk som hygienisk synpunkt är tvärtemot, vad som kan betecknas som önskvärt.

Även sjukvårdsintresset beröres nära av en ökad mjölkkonsumtion. Mjölkens värdefulla egenskaper som födoämne, dess innehåll av nödvändiga näringsämnen, salter och vitaminer gör den i hög grad sjukdomsförebyggande. Enär Västmanlands läns landstings utgifter för hälso- och sjukvård för år 1928 beräknats till kr. 1,028,272 inses lätt, att ifrågavarande upplysningsverksamhet även i ekonomiskt hänseende och ur skattesynpunkt är synnerligen betydelsefull. Vid tidigare anordnade mjölkveckor har alltid stort intresse visats från myndigheter och enskilda och betydande penninganslag erhållits från vederbörande stadsfullmäktige.

Mjölkens kvalitet är givetvis en faktor att härvidlag beakta, som både för avsättningen och mjölkens värde som födoämne spelar den största roll. Svenska Mjölkintressenters Upplysningsförening ägnar i sin tidskrift Meddelanden från Mjölkpropagandan, vilken utgår i en upplaga av 20,000 ex., denna fråga oavlåtlig uppmärksamhet i artiklar med praktiska rön och råd. Härjämte har ett särskilt plakat med Goda Råd, avsett att uppsättas i ladugårdar, spritts i över 50,000 ex. Ett gott hjälpmedel i detta arbete är Mjölkpropagandans diplom, vilket utdelas till ladugårdspersonal för samvetsgrann behandling av mjölken. Såväl Tidskriften som Goda Råd distribueras i samband med Mjölkveckan till jordbrukare i stadens mjölkräjong.

I förhoppning att vad ovan anförts må utgöra tillräcklig motivering får Mjölkveckans i Västerås bestyrelse härigenom vördsamt anhålla om ett anslag av kr. 300: — såsom bidrag till Mjölkveckans finansiering. Av bifogade program (bil. 3) framgår, att kostnaderna kalkylerats till kronor

N:o 2. *Ang. anslag till en s. k. mjölkvecka.*

2,790 : 50, i vilken summa även ingå kostnaderna för kvalitetspropaganda i stadens mjölkräjong.

Västerås den 4 januari 1929.

För Mjölkveckan i Västerås:

Rikard Westerdahl. *Ivar Andrén.*

Ovanstående skrivelse anhålla undertecknade att få upptaga som egen motion.

Västerås den 16 januari 1929.

Fredr. Fåhræus. *Gunnar Fjellander.*

Alb. Lundkvist. *Em. Granér.*

N:o 3.

Byggnadsnämndens skrivelse ang. ändring i stadsplanen i avseende å byggnadskvarteret Olga samt ang. tomtindelning av detta kvarter.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan Änkefru Emelie Hahr såsom ägare av stadsägan N:o 94 eller enligt äldre benämning lägenheten Ödemarken hos Byggnadsnämnden anhållit, att få den del av fastigheten, som faller inom gränserna för byggnadskvarteret Olga, indelad i tomter, har förslag till sådan tomtindelning uppgjorts av Stadsingenjören G. Smitt och godkänts av Byggnadsnämnden.

Förslaget innebär dessutom sådan ändring i gällande stadsplan, att en gata skulle utläggas vinkelrätt mot Stallhagsgatan med sträckning in i kvarteret som utfartsväg från de inre tomterna. Förslaget till såväl tomtindelning som till den angivna ändringen i stadsplan, som varit kungjort, på sätt föreskrives i Kungl. kungörelsen den 31 augusti 1907 angående bestämmelser i fråga om behandling av förslag till stadsplan och tomtindelning. Inom utgången av tiden för anmärkningars avgivande har Drätselkammaren yttrat sig i ärendet sålunda att Drätselkammaren icke hade något att erinra emot förslaget, men väl funne befogat, att exploatören av markområdet tillförbundes skyldighet gent emot staden, att bekosta anläggningen av ifrågavarande gata med hänsyn till att densamma endast tjänade till utfartsväg från tomterna inom området.

N:o 3.
Ang. ändring i stadsplanen i avseende å byggnadskvarteret Olga samt ang. tomtindelning av detta kvarter.

Sedan sådan förbindelse nu efter anmodan av Byggnadsnämnden av markägaren avgivits och med den anmärkning, att tomtindelningen och ändringen i stadsplanen med varandra hava det sammanhang, att de samtidigt torde böra antagas, får Byggnadsnämnden, med överlämnande av karta, utvisande ändringen och tomtindelningen, beskrivningen härtill samt nyssnämnda förbindesle, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta antaga sådan ändring i gällande stadsplan, att, på sätt framgår av kartan, en gata skall utläggas emellan Stallhagsgatan och in i byggnadskvarteret Olga, att samtidigt härmed godkänna å samma karta återgiven tomtindelning av byggnadskvarteret Olga, samt att giva Byggnadsnämnden bemyndigande att hos vederbörande myndigheter söka fastställelse å detta beslut.

Västerås den 9 januari 1929.

För Byggnadsnämnden:
CARL HENNING.

Ragnar Tenow.

Utdrag av protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 15 november 1928.

§ 474.

Genom kungörelse den 2 innevarande månad hade Byggnadsnämnden lämnat ägare av mark, som berördes av förslag till ändring i gällande stadsplan avseende utläggning av en gata från Stallhagsgatan västerut in i byggnadskvarteret Olga, upprättat i samband med ny tomtindelning av kvarteret, tillfälle, att senast den 3 nästlidne december till byggnadsnämnden ingiva de skriftliga erinringar, som förslaget kunde föranleda.

Efter granskning av förslaget beslöt Drätselkammaren meddela byggnadsnämnden, att Drätselkammaren icke hade något att erinra emot detsamma, men väl funne befogat att exploatören av markområdet tillförbundes skyldighet mot staden, att bekosta anläggningen av ifrågavarande gata med hänsyn till att densamma endast tjänade till utfartsväg från tomterna inom området.

Som ovan
In fidem:
Ragnar Tenow.

N:o 3.
Ang. ändring i stadsplanen i avseende å byggnadskvarteret Olga samt ang. tomtindelning av detta kvarter.

Undertecknad, ägare till stadsägan N:r 94, Ödemarken, förbinder mig gent emot Västerås stad, att, i anledning av nu föreliggande, å stadsingeniörskontoret utarbetade förslag till tomtindelning av samma stadsäga, ansvara för att den enligt förslaget tilltänkta gatan om 327 kvadratmeter varder vid bebyggelse av inre tomterna och utläggning av Stallhagsgatan utan kostnad för staden utlagd och underhållen såsom vore densamma enskild gata.

Västerås den 23 December 1928.

Emelie Hahr.

Fru Emelie Hahrs egenhändiga namnteckning bevittnas
Västerås som ovan
Erik Blomberg, *Ebba Stål.*
Ingeniör, Asea.

N:o 4.

Lönenämndens yttrande ang. anslag för vikariat inom Rådhusrätt och Magistrat.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Genom remiss den 28 december 1928 hava Stadsfullmäktige till Lönenämnden för förberedande behandling överlämnat en framställning från Magistraten angående anvisande av ett anslag till vikariat i anledning av den permanenta ledighet, som en av befattningshavarne inom Magistraten och Rådhusrätten väntades komma att åtnjuta. Samtidigt med remissbeslutet beslöto Stadsfullmäktige i avbidan på avgörandet av förenämnda framställning reservationsvis i budgeten för år 1929 uppföra ett anslag för ändamålet å 2,000 kronor. I ärendet får Lönenämnden nu anföra följande.

Magistratens framställning avser anvisande av ett anslag för hela år 1929 å 6,000 kronor eller såsom alternativt påyrkats i en senare skrivelse av Magistraten, att i avbidan på beslut i ärendet det reservationsvis uppförda anslaget å 2,000 kronor måtte av Magistraten få disponeras med 500 kronor i månaden under månaderna januari—april.

Vid behandlingen av detta ärende har den tankegången icke varit främmande för Lönenämnden, att vikariatfrågan inom Rådhusrätt och Magistrat skulle kunna utan ytterligare utgifter för stadskassan än de i staten redan

N:o 4.
Ang. anslag för vikariat inom Rådhusrätt och Magistrat.

upptagna kunna lösas genom en frivillig överenskommelse, befattningshavarne inom Rådhusrätten och Magistraten emellan att avstå så pass mycket av de ej föraktliga sammanlagda sportelinkomsterna inom de olika tjänsterna, att skälig avlöning med hjälp av vad staden redan ställt till förfogande och utan oskälig uppoffring för någon tjänsteinnehavare skulle kunna beredas den vikarie, som måste förordnas.

Huruledes än med denna möjlighet må förhålla sig — det bör i detta sammanhang anmärkas, att det ligger utom de kommunala myndigheternas befogenhet att bestämma angående en dylik sportelfördelning, torde det av Lönenämnden snart framlagda förslaget till pensionering av stadens befattningshavare komma att avveckla vikariatfrågan inom Rådhusrätt och Magistrat. Med hänsyn härtill har Lönenämnden ansett Magistratens framställning för närvarande icke påkalla annan åtgärd, än att Stadsfullmäktige ville ställa det reservationsvis i budgeten för innevarande år upptagna anslaget å 2,000 kronor till vikariatarvode under tjänstledighet för viss befattningshavare till Magistratens förfogande att lyftas månadsvis i efterskott med 166 kronor 66 öre, och hemställer Lönenämnden förty, att Stadsfullmäktige måtte fatta ett sådant beslut.

Västerås den 21 januari 1929.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Wilh. Nybergs Boktr., V:ås

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929. **Den 28 Februari** **II.**

N:o 5.

Drätselkammarens skrivelse ang. tillbyggnad av folkskolehuset vid Hammarby.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I anledning av en framställning av Folkskolestyrelsen angående godkännande av förslag till tillbyggnad av folkskolan i Hammarby samt anvisande av ett anslag för utarbetande av ritningar därtill, därvid Styrelsen förordat ett alternativ, kallat alt. 1, beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med en av Drätselkammaren i ärendet gjord framställning den 28 juni 1928, att, utan att taga ställning till olika alternativ, anvisa ett anslag å 4,000 kronor för frågans vidare utredning därvid tillika bestämdes, att detta anslag skulle förskotteras av tillgängliga medel för att framdeles påföras blivande byggnadsanslag.

Nu har Folkskolestyrelsen efter utredning och med vidhållande av sitt förord för alt. 1, enligt vilket alt. nuvarande skolhuset skulle förlängas åt väster och förses med en tillbyggnad i rät vinkel emot förlängningen, överlämnat detta alt. avseende ritningar, arbetsbeskrivning och kostnadsberäkning samt därvid hemställt, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 126,000 kronor för arbetets utförande och anskaffande av inredning till de nya skollokalerna med uppdrag för Folkskolestyrelsen att under kontroll av stadens byggnadskontor utföra arbetet.

Av kostnadsberäkningen framgår, att av anslaget 17,780 kr. skulle avse anskaffning av inventarier till skollokalerna och övrig del vara byggnadsanslag.

Med tillägg till byggnadsanslaget av de förut av Stadsfullmäktige för utredningen anvisade 4,000 kr. skulle Stadsfullmäktiges beslut alltså avse anvisande av ett anslag av i runt tal 130,000 kr., varav vid det förhållande, att lånemedel icke kunna anlitas för täckande av kostnaden för inventarierna, högst 112,000 kr. skulle slutligen gäldas av lånemedel och minst 18,000 kr. av uttaxerade medel.

N:o 5.
Ang. tillbyggnad av folkskolehuset i Hammarby.

Redan vid den förberedande behandlingen av Folkskolestyrelsens första framställning i ärendet fann Drätselkammarens behovet av utökade lokaler vid folkskolan i Hammarby vara ådagalagt.

Då Drätselkammaren icke har något att erinra emot det sätt, på vilket detta behov enligt Folkskolestyrelsens förslag skulle komma att tillgodoses, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville

godkänna förslaget och för dess genomförande anvisa ett anslag inklusive förut för den förberedande utredningen anvisade 4,000 kr., å 130,000 kr. att utgå med 110,000 kronor. av lånemedel och 20,000 kronor av uttaxerade medel på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren vid fastställande av budget för år 1930 kunna komma att besluta, med bemyndigande för Drätselkammaren, att underställa beslutet, i vad det avser anslagets gäldande genom lån, Kungl. Maj :ts prövning med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas skulle äga för ändamålet upptaga efter tillstånd av Kungl. Maj :t,

ävensom uppdraga åt Folkskolestyrelsen, att låta utföra arbetet under kontroll av stadens byggnadskontor.

Västerås den 14 februari 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Vid sitt sammanträde i juni 1928 uppdrog Stadsfullmäktige åt Folkskolestyrelsen att låta uppgöra ritningar och entreprenadhandlingar för tillbyggnad av Hammarby skola i enlighet med ett av arkitekt Segerstedt uppgjort skissförslag. I nämnda uppdrag ingick även att infordra kostnadsförslag för arbetets utförande. Erforderliga medel anvisades för ändamålet.

N:o 5.
Ang. tillbyggnad av folkskolehuset i Hammarby.

Byggnadsförslaget ifråga avsåg dels en förlängning av det nuvarande skolhuset i Hammarby, omfattande 4 lärosalar i tvänne våningar, dels en gymnastiksal placerad i rät vinkel mot den nämnda tillbyggnaden.

Beträffande den närmare motiveringen för byggnadsprojektet får Folkskolestyrelsen hänvisa till sin skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 sistlidne maj.

Styrelsen har uppdragit åt särskilda byggnadskommitterade att låta uppgöra fullständiga ritningar i anslutning till det förordade förslaget ävensom arbetsbeskrivning, varefter arbetet genom annons tvänne gånger i stadens samtliga tidningar utbjudits på entreprenad.

På förslag av byggnadskommitterade har Folkskolestyrelsen enhälligt beslutat förorda följande entreprenörer, vilkas anbud äro de lägst avgivna:

Byggmästare C. A. Blomme, Västerås, byggnadsarbetet	98,400: —
Västerås Rörläggnings A.-B., värmeledning, gas-, vatten- och avloppsledningar	7,480: —
A.-B. Sigfrid Andersson, belysningsanläggning	2,340: —
Ekstrands snickares ekonomiska förening, gymnastikinredning	9,000: —

Därtill komma följande beräknade omkostnader:

Skolbänkar, katederbord, stolar och armatur	3,800: —
Korkmattor	2,420: —
Oljemålning av gamla byggnaden	1,275: —
Oförutsedda utgifter	1,285: —
Summa kronor	126,000: —

Med åberopande av det trängande behovet av de föreslagna skollokalerna får Folkskolestyrelsen hemställa,

att stadsfullmäktige behagade anvisa kr. 126,000: — till ifrågavarande skolbyggnad,

att åt Folkskolestyrelsen uppdrages att låta utföra arbetet, samt

att stadens byggnadskontor beordras att utöva kontrollen över samtliga arbeten i samband med byggnadsföretaget.

Västerås den 9 februari 1929.

För Västerås Folkskolestyrelse:
FREDR. FÅHRÆUS.

Em. Granér.

N:o 6.

Drätselkammarens skrivelse ang. reparation av vågbrytaren utanför kallbadhuset.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Med överlämnande av en anmälan av Byggnadschefen Smitt, att den söder om kallbadhuset belägna vågbrytaren befinner sig i bristfälligt skick och därför tarvar reparation samt att den härmed förenade kostnaden av honom beräknats till 2,500 kronor, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige för denna reparation ville besluta anvisa ett anslag å detta belopp att utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 7 februari 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Vågbrytaren utanför stadens kallbadhus har så småningom brutits sönder av is och sjö. Den är dessutom delvis rutten och behöver nu repareras, så att den återställes i sitt föregående skick. Arbetet kan beräknas kosta 2,500 kronor och får jag föreslå, att det utföres innevarande vinter.

Västerås den 7 februari 1929.

Gösta Smitt.

N:o 7.

Drätselkammarens skrivelse ang. åtgärder för rättelse av felaktig lagfart rörande regementsområdet.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Under hänvisning till bifogade av stadsombudsmannen avfattade redogörelse för vissa felaktigheter, som förelupit vid meddelande av lagfart för Kungl. Statsverket å de områden, som staden enligt avtal mellan Kungl. Maj:t och Kronan av den 24 september och 21 oktober 1903 tillhandahållit såsom förläggningsplats för det numera indragna Kungl. Västmanlands regemente, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att å stadens vägnar i och för rättelse av dessa felaktigheter avgiva den i redogörelsen föreslagna förklaringen av innehåll, att upplåtelsen till Kungl. Statsverket av område för Kungl. Västmanlands regemente enligt förenämnda avtal även inbegrep det område av Viksäng, som å äldre kartor benämnes Wiksängs hage.

Västerås den 14 februari 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

P. M.

angående vissa felaktigheter vid meddelande av lagfart å markområden upplåtna till Kungl. Västmanlands regemente.

Enligt avtal mellan Kungl. Maj:t och Kronan, å ena sidan, och Västerås stad, å andra sidan, daterat den 24 september och 21 oktober 1903 tillhandahöll Västerås stad som förläggningsområde för Kungl. Västmanlands regemente, bland andra områden, vissa delar av lägenheterna Klockaretorpet och Talltorpet samt lägenheten Viksäng med undantag av Notuddsområdet, Klockaretorpet i sin helhet och delar av Talltorp, förvärvades sedermera av staden genom ägoutbyte fastställt av Norrbo härads ägodelningsrätt den 2 oktober 1905. De delar härav, som ingingo i området för regementet, angåvos i avtalet vara vad som å Gustaf Ljunggrens karta av år

N:o 7. *Ang.åtgärder för rättelse av felaktig lagfart rörande regementsområdet.*

1854 samt en därvid fogad kartkopia, låge inom röda linjer. Det vid upplåtelsen undantagna Notuddsområdet begränsades i norr av rågången mot Klockartorpet fram till nuvarande vägen till Viksäng, i öster av den med röda streck inritade linjen å förenämnda kartkopia samt i söder och väster av Mälaren.

Den 2 januari 1906 meddelade rådhusrätten i Västerås lagfart för statsverket å de till Kungl. Västmalnands regemente enligt avtalet upplåtna områden, vilken lagfart emellertid i två avseenden var felaktig. Dels avsåg lagfarten hela Klockartorpet och icke den å ovannämnda karta utmärkta delen av detsamma, dels uteslöt densamma ett till regementet jämväl upplåtet område å äldre kartor kallat Wiksängs hage. I lagfarten angavs nämligen arealen av lägenheten Viksäng, inklusive det undantagna Notuddsområdet till 98 tunnland, 24 kappland åker och äng samt 50 tunnland, 5 kappland betesmark eller samma areal, som angives å Ljunggrens förenämnda karta. Ehuru denna karta i Wiksängen inbegriper även Wiksängs hage avser arealuppgiften, allenast en del av detta område, eller vad som å äldre kartor kallas Wiksäng, något som framgår vid en jämförelse med exempelvis Johan Pihlstrands karta av år 1768 jämte beskrivning därtill.

En följd av dessa felaktigheter är, att Statens kraftverk icke kunnat erhålla lagfart å den av staden till verket försålda lägenheten Västeråsverket n:o 3, då detta område omfattas av den för statsverket meddelade lagfarten å Klockartorpet och att Kungl. Flygstyrelsen, som av statsverket numera övertagit regementsområdet, icke har lagfart å platsen för flygverkstaden, som är beläge ninom Wiksängs hage. Vid förhandlingar mellan staden och representanter för Kungl. Flygstyrelsen, har, för rättelse av felaktigheterna i lagfarten, ifrågasatts en viljeförklaring, dels av staden, att upplåtelsen av mark för Kungl. Västmanlands regemente omfattade även Wiksängs hage och av Kungl. Flygstyrelsen, att upplåtelsen till regementet icke avsåg de delar av Klockartorpet, som äro belägna utanför å förenämnda karta uppdragna röda linjer. Med överlämnande av kartmaterial belysande ovannämnda förhållanden, får jag därför föreslå, att Drätselkammaren ville hemställa hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att å stadens vägnar avgiva förenämnda förklaring.

Västerås den 12 februari 1929.

Ragnar Tenow.

N:o 8.

Drätselkammarens skrivelse ang. anordnande av värmeledning och W. C. i tullhuset.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

En framställning av tullförvaltaren vid härvarande tullkammare att tullhuset på stadens bekostnad måtte förses med värmeledning och w. c.-anordning har Drätselkammaren funnit staden böra med hänsyn till behovet av anordningarna tillmötesgå.

Enligt av Drätselkammaren infordrade offerter å utförandet av anordningarna, vad angår värmeledningen, på sådant sätt att värmepanna skulle förläggas i nederlagslokalen och därifrån rörledningar dragas till kontorsutrymmena med 6 st. radiatorer i dessa, skulle kostnaden uppgå till 2,000 kr. med den fördelning härav, att 1,290 kr. skulle belöpa å värmeanordningen, 170 kr. å w. c.-anläggningen och resterande vara kostnad för håltagning och en del efterarbeten.

Under erinran om, att det åligger staden att tillhandahålla tullverket lokaler och att vad nu är ifrågasatt kan räknas till fast inredning, hemställer Drätselkammaren

att Stadsfullmäktige ville besluta anvisa ett anslag å 2,000 kr. för installation i tullhuset av värme- och w. c.-anordning att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 14 februari 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 9.

Beredningsutskottets yttrande ang. åtgärd för nedsättning i taxan för telefonsamtal till Stockholm.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Genom beslut den 31 nästlidne januari remitterade Stadsfullmäktige för yttrande till Beredningsutskottet ett förslag av Herr Nelson, att Stadsfullmäktige måtte, eventuellt i samarbete med Handelskammarens länsutskott, göra framställning till Kungl. Telegrafstyrelsen om införande av lägre avgifter för telefonsamtal emellan Västerås och Stockholm och får Beredningsutskottet under hänvisning till vad förslagsställaren anför angående betydelsen av en dylik taxesänkning och angående befogenheten av densamma med hänsyn till stadens läge å gränsen mellan två taxezoner och de underliga konsekvenser, som härav uppstå, samt med upptagande av tanken på en gemensam framställning av staden och Handelskammarens länsutskott, hemställa att Stadsfullmäktige ville besluta avlåta den föreslagna framställningen med uppdrag för Stadsfullmäktiges Ordförande och vice Ordförande, att jämte av Handelskammarens länsutskott utsedd representant, ombesörja verkställigheten av detta beslut.

Västerås den 20 februari 1929.

För Beredningsutskottet:

E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Vid olika tillfällen har från skilda håll givits uttryck åt missnöje med den telefontaxa, som Telegrafverket fastställt för abonnenterna i Västerås beträffande telefonsamtal på linjen Västerås—Stockholm, och vilken taxa, jämförd med motsvarande taxor för en del andra städer — särskilt då Eskilstuna — ter sig oegentlig.

Handelskammaren för Örebro och Västmanlands län protesterade genom sitt Länsutskott mot den här påtalade taxan redan vid dess fastställan-

N:o 9.

Ang. åtgärd för nedsättning i taxan för telefonsamtal till Stockholm.

de och uppmärksamgjorde Telegrafstyrelsen på inkonsekvensen mellan taxorna för Västerås—Stockholm och Eskilstuna—Stockholm. Sedermera har dessa taxeförhållanden gång efter annan påtalats i pressen, under livligt instämmande från stadens köpmannasammanslutningar.

Hittills har emellertid Telegrafstyrelsen ingenting åtgjort för att söka åstadkomma rättelse, och då det här gäller dels ett krav, vars tillgodoseende är av största betydelse för hela staden, och det dels torde vara av alldeles särskild vikt att en förnyad framställning i frågan till Telegrafstyrelsen sker från stadens centrala myndighet, har undertecknad härmed velat påkalla Stadsfullmäktiges åtgöranden.

Telefonavgiften för abonnenter i Västerås till Stockholm är nu 50 öre pr period, under det att avgiften för samtal mellan Eskilstuna och Stockholm är 30 öre pr period, detta trots att avståndet mellan Stockholm och respektive städer är praktiskt taget detsamma.

Enligt det system Telegrafstyrelsen tillämpar för bestämmandet av taxorna, beräknas dessa efter fågelvägsavståndet. Avstånd inom vissa zongränser följa en och samma taxa och den här påtalade västeråstaxan är ett exempel på hur otympligt detta system gör sig i praktiken.

Fågelvägsavståndet Stockholm—Västerås är av Telegrafstyrelsen beräknat till 91,5 km., Stockholm—Eskilstuna 88 km. och Stockholm—Örebro 161,8 km. Den näst lägsta avståndszonen är satt till 45—90 km. (30-öres taxa) och den tredje zonen till 90 men ej 180 km. (50-örestaxa). Västerås telegrafstation ligger alltså på själva gränsen mellan andra och tredje zonen, under det att staden sträcker sig långt in i andra zonen och om telegrafstationen vore uppförd i stadens periferi åt stockholmshållet, så skulle därmed telefonabonnenterna i staden utan vidare ha en telefontaxa på Stockholm, som vore 20 öre billigare pr period. Under det nu rådande systemet får däremot telefonabonnenterna i Västerås betala lika mycket för stockholmssamtalen, som abonnenterna i t. ex. Örebro, vars avstånd från Stockholm är nära nog dubbelt så långt som det Västerås har att räkna med.

Med hänvisning till vad som här anförts, hemställer jag att Stadsfullmäktige, möjligen i samarbete med Handelskammarens Länsutskott, måtte göra en framställning till Telegrafstyrelsen om snara åtgärder för ändring av ifrågavarande taxa.

Västerås den 31 januari 1929.

Hjalmar Nelson.

N:o 10.

Beredningsutskottets förberedande yttrande ang. besvär över Stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1928 rörande anslag till viss utredning i brottmål.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan Magistraten i anledning av härvarande Länsstyrelses resolution den 2 november 1928 varigenom Stadsfullmäktiges förnyade yttrande infordrats i anledning av besvär, anförda av t. f. borgmästaren Victor Åsberg, över beslut av Stadsfullmäktige den 30 juli 1928 att avslå en framställning angående anvisande av anslag för viss utredning i brottmål, genom resolution den 3 i förstnämnda månad överlämnat handlingarna i ärendet till Stadsfullmäktige, hava Stadsfullmäktige den 29 samma november remitterat desamma för förberedande utlåtande till Beredningsutskottet. Med återställande av remissakten, får Beredningsutskottet nu anföra följande.

Av remisshandlingarna framgår, att t. f. borgmästaren Åsberg i egenskap av polischef, i skrivelse den 31 oktober 1928 påyrkat, att länsstyrelsen ville till avgörande upptaga de anförda besvären, att länsstyrelsens förenämnda resolution avser avgivande av ett yrkande i sakfrågan samt att detta direktiv för yttrandet synbarligen har sin orsak uti Stadsfullmäktiges beslut den 27 oktober 1927 att som första yttrande i ärendet hos Konungens Befallningshavande anhålla, att besvären måtte förklaras vilande i avbidan på domstols avgörande av frågan om stadens skyldighet att utgiva omförmälda ersättning samt att, därest länsstyrelsen dessförinnan ansåg sig oförhindrad avgöra besvären, Stadsfullmäktige måtte lämnas tillfälle yttra sig i sakfrågan.

Genom Kungl. Svea Hovrätts dom den 19 oktober 1928, jämväl bilagd handlingarne, är frågan, huruvida stadens skyldighet att gälda ersättning för utredningen skall prövas av domstol eller av administrativ myndighet, avgjord på sådant sätt, att Hovrätten förklarat den tillhöra domstols prövning. Domen i denna del är för stadens del laga-kraftvunnen vid det förhållande, att staden, som i målet i form av alternativt yrkande gjort invändning mot domstols behörighet att avgöra denna fråga, förklarats icke äga fullfölja talan mot Kungl. Hovrättens dom. Med den upplysning i ärendet att staden och åklagaren instämdes av Repslageriaktiebolaget P. E. Eriksons Eftr:s konkursbo, som utbetalat ersättning till de personer, som verk-

N:o 10.
Ang. viss utredning i brottmål.

ställt utredningen, återger Beredningsutskottet här Kungl. Hovrättens dom beträffande såväl forumfrågan som sakfrågan. Den är av följande lydelse.

"Vidkommande först stadens ändringssökande finner Kungl. Hovrätten väl, lika med Rådstuvurätten, konkursboets mot staden förda talan tillhöra domstols prövning;

men enär Petersson icke i sin egenskap av allmän åklagare ägt behörighet att å stadens vägnar lämna Åstedt ifrågavarande uppdrag eller eljest, så vitt visats, erhållit bemyndigande härtill av staden, samt ifrågavarande arbete ej heller kan anses vara sådant, att staden på grund av detsammas särskilda beskaffenhet bör ansvara för kostnaderna därför,

prövar Kungl. Hovrätten rättvist att, med ändring av Rådstuvurättens utslag i denna del beträffande huvudsaken, ogilla konkursboets mot staden därutinnan förda talan."

Med anmälan att konkursboet, men ej åklagaren, fullföljt talan emot Kungl. Hovrättens dom, får Beredningsutskottet föreslå, att Stadsfullmäktige, i anledning av remissen, ville såsom yttrande i sak hänvisa till Kungl. Hovrättens dom, och vid det förhållande, att det enligt denna dom tillkommer domstol att pröva stadens ifrågavarande skyldighet samt att Stadsfullmäktiges överklagade beslut tillkommit i fullt laga ordning, hos Länsstyrelsen hemställa, att besvären icke måtte föranleda någon Länsstyrelsens åtgärd.

Västerås den 20 februari 1929.

För Beredningsutskottet:

E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

Wilh. Nybergs Boktr., Viås

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929. Den 28 Mars. III.

N:o 11.

Byggnadsnämndens m. fl. utlåtanden ang. upptagande i stadsplanen av den s. k. Klockaregatan.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 oktober 1926 hemställde Magistraten att Stadsfullmäktige måtte besluta vidtaga erforderliga åtgärder för upptagande mellan Vasagatan och Östra Kyrkogatan av en gata benämnd Klockaregatan och med sträckning och bredd i huvudsaklig överensstämmelse med det av Stadsplanekommitterade under år 1909 avgivna förslaget. Denna framställning remitterades av Stadsfullmäktige den 28 samma oktober till Stadsplanekommittén, Byggnadsnämnden och Drätselkammaren.

Jämlikt föreskrift uti Kungl. Kungörelsen den 31 augusti 1907 angående bestämmelser i fråga om behandling av förslag till stadsplan och tomtindelning har Byggnadsnämnden att jämte eget yttrande överlämna Magistratens förslag till Stadsfullmäktige för avgörande, och får Byggnadsnämnden nu, sedan Stadsplanekommittén och Drätselkammaren jämlikt remissbeslutet avgivit yttrande över förslaget och detta, kompletterat med karta, varå den nya gatan inlagts, varit, på sätt i förenämnda kungörelse för anmärkningars avgivande föreskrives, kungjort, överlämna samtliga handlingar i ärendet och därvid anföra följande.

Som av handlingarne framgår har förslaget tillstyrkts av Stadsplanekommittén och Drätselkammaren, varemot ägarne av tomterna N:ris 34 och 35 B i norra kvarteret, varifrån mark skulle till gatan avstås, motsatt sig förslagets genomförande, styrelsen för Västerås Missionsförsamling såsom ägare av förstnämnda tomt med en utförligare motivering.

Frågan om Klockaregatans upptagande i stadsplanen är ett gammalt spörsmål, som vid skilda tillfällen varit föremål för Stadsfullmäktiges handläggning.

I det förslag till reviderad stadsplan, som av dåvarande Stadsplanekommitterade framlades år 1909, fanns gatan upptagen. Detta förslag god-

N:o 11.
Ang. upptagande i stadsplanen av den s.k. Klockaregatan.

kändes av Stadsfullmäktige genom beslut den 20 juni 1910 och den 26 maj 1911. Att gatan icke återfinnes i den av Kungl. Maj:t den 14 maj 1915 fastställda och nu gällande stadsplanen har sin förklaring däruti, att Stadsfullmäktige, på förslag av Byggnadsnämnden efter framställning av Västerås Missionsförsamling den 28 november 1914, upprev det förut fattade beslutet angående gatans upptagande i stadsplanen.

Denna Stadsfullmäktiges olika ställning till frågan har sin orsak uti att uppfattningen om betydelsen av gatan från tid till annan skiftat. Åsiktskantringen — om man nu skall tala om någon sådan — vid beslutet om gatans uteslutande var dock icke mera markerad än att beslutet fattades med 3 rösters övervikt och att det yttrande av Byggnadsnämnden, som låg till grund för detta beslut (Se Stadsfullmäktiges handlingar 1914 N:o 79) var avgivet mot meningen hos en avsevärd minoritet inom nämnden. Hur tveksam Byggnadsnämnden varit framgår förutom av denna omständighet även av yttrandets formulering. Såsom orden föllo, ansåg nämnden staden böra kunna låta sitt intresse av Klockaregatans upptagande i stadsplanen åtminstone för närvarande vika.

Har förut behov av denna gata varit framträdande och motiverat dess upptagande i stadsplanen har den enorma trafikutvecklingen under de senare åren allt mera skärpt detta behov, och det är med hänsyn härtill som Byggnadsnämnden nu utan meningsskiljaktighet förordar bifall till Magistratens förslag. Byggnadsnämnden är av den uppfattningen, att framtiden — ett beslut om gatans upptagande kan icke omedelbart verkställas utan är beroende på behandling och fastställelse av högre myndigheter, vilken behandling kan draga ut på tiden under flera år — torde i sitt sköte bära en stegring av utvecklingen som ensamt i och för sig motiverar gatans tillblivelse. Det motiv, som härför förut framförts eller att denna åtgärd skulle möjliggöra ett uppskov med breddningen av Smedjegatan och staden härigenom besparas de med denna breddning förenade stora kostnaderna är knappast längre hållbar. Smedjegatans alltmera växande betydelse som affärsgata — förverkligas ett projekt att förlägga ett större affärskomplex med saluhall å tomterna N:ris 13, 14 och 15 samt N:ris 16 och 17 inom södra kvarteret med ingång från Smedjegatan ökas denna än mer nödvändiggör snart, oavsett att Klockaregatan upptages, en breddning av Smedjegatan i hela dess längd mellan Kopparbergsvägen och Stora torget, enligt gällande stadsplan. Det förslag, som framförts i erinringarna från styrelsen för Missionsförsamlingen och som enligt dess åsikt skulle lösa trafiksvårigheterna i till Stora Torget anknutna trafikleder utan att utvägen att upptaga Klockaregatan skulle behöva tillgripas eller att bredda Östra Kyrkogatan

N:o 11.
Ang. upptagande i stadsplanen av den s.k. Klockaregatan.

skulle medföra så stora kostnader genom att det nödvändiggör anskaffning av bostäder åt det brandmanskap, som för närvarande bebor den s. k. borgmästaregården att det för närvarande och för en lång framtid torde vara outförbart. Även med denna lösning kvarstår obehaget i trafikhänseende av att Domkyrkoesplanaden och Östra Kyrkogatan vid infarten till Stora Torget i huvudriktningen korsa varandra i spetsig vinkel.

Trafiken skyr omvägar särskilt är denna egenhet utmärkande för den trafik, som från utkanterna av ett större samhälle genom de större infartsvägarne söker sig in till samhällets centrum. Klockaregatan anknyter till Stora Torget en så vitt möjligt rak trafikled ända från Bergslagstullen genom Engelbrektsgatan och Katrinelundsvägen och det är häri gatans största betydelse ligger.

En annan fördel med densamma är, att genom den fasad den bereder stadens som polisstation och brandstation använda fastighet tomten N:o 37 norra kvarteret möjligheten att lösa på dagordningen stående fråga om ökade utrymmen för polisen underlättas.

Enligt det förslag, som Byggnadsnämnden uppgjort angående gatans förläggning, skulle densamma utläggas till en bredd av 14 meter med trattformiga mynningar åt såväl Vasagatan som Östra Kyrkogatan, men norra gatulinien vinkelrätt mot den senare och södra gatulinien mot den förra, allt på sätt närmare framgår av bifogad karta.

Under hänvisning till det anförda hemställer alltså Byggnadsnämnden, att Stadsfullmäktige ville besluta sådan ändring i gällande stadsplan att en gata benämnd Klockaregatan skall utläggas emellan Östra Kyrkogatan och Vasagatan med det läge, som nyss angivits, ävensom att uppdraga åt Byggnadsnämnden att hos vederbörande högre myndighet begära fastställelse å ett sådant beslut.

Västerås den 6 mars 1929.

För Byggnadsnämnden:
CARL HENNING.

Ragnar Tenow.

Till Västerås stads Byggnadsnämnd,

Västerås.

Med anledning av Eder kungörelse av den 2 d:s angående förslag till ändring i gällande stadsplan avseende utläggning av gata mellan Östra Kyrkogatan och Vasagatan, förslagsvis kallad Klockaregatan, få vi härmed såsom ägare av mark, som av förslaget beröres, göra följande erinringar.

N:o 11.
Ang. upptagande i stadsplanen av den s.k. Klockaregatan.

I anledning av ett liknande förslag, som var uppe till behandling år 1914, inlämnade Västerås Ev. Luth. Missionsförsamlings styrelse till Eder en besvärsskrivelse av följande lydelse:

"Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Med anledning av Eder kungörelse av den 21 september 1914 rörande revision av gällande stadsplan och särskilt ifråga om Klockaregatan, som berör vår tomt, få vi härmed göra följande erinringar:

Vi ha, innan ärendet förekom i Stadsfullmäktige, i en skrivelse till Byggnadsnämnden efter framhållande av välgrundade skäl inlagt vår protest mot, att Klockaregatan drages över vår tomt. Och vi kunna ej underlåta att ännu en gång beröra de stora olägenheter, som därav uppstå.

1. Om gatan kommer att få den utsträckning, Stadsfullmäktige föreslagit, kan tomten ej vidare bebyggas. Med det centrala läge och den storlek, den har, lämpar den sig nämligen synnerligen väl för ett större hus.

2. Gatan kommer att taga bort så stor del av tomten, att det uthus, som finnes, och måste finnas för fastighetens behov, icke har plats å den återstående delen.

3. Från skönhetssynpunkt sett, kommer platsen att förlora betydligt på, att den täcka parken tages bort.

4. Ovan anförda olägenheter, fastän stora, anse vi dock ringa mot den störande inverkan vid våra gudstjänster, som gatan kommer att medföra. Om vår egendom inrymde affärslokaler, så vore det ju fördelaktigt att få ovannämnda gata. Men att en kyrka på tre sidor omgives av starkt trafikerade gator, det är att i avsevärd grad sänka dess värde som gudstjänstlokal, och det bedja vi, att Byggnadsnämnden och Stadsfullmäktige må taga i särskilt övervägande.

5. Den nytta i trafikhänseende, som Klockaregatan kommer att medföra, synes oss vara av synnerligen ringa värde, ity att den börjar först omkring 20 meter inåt Gåsmyregatan, från Stora Torget räknat, och ej från Torget, vilket otvivelaktigt varit det rätta, om den skulle få någon betydelse för tillförseln av torgvaror. När man betraktar stadsplan och ser, att det endast är omkring 25 à 30 meter fram till den 25 meter breda Domkyrkoesplanaden, är det svårt att förstå, varför den ifrågavarande gatan skall anläggas. Man invänder, vi behöva en genare trafikled till torget. Skall man då anlägga en ny gata för att erhålla 25 meter kortare väg? Vi tro, att våra ärade lantmän, som det i första hand skulle gagna, ha svårt att fatta stadens välvilja i detta avseende. Det kan tänkas, att en blivande spårväg skulle dragas fram i den nya gatan. Men om den har rum den första sträckan av 20 meter å Gåsmyregatan närmast torget — där träng-

N:o 11.
Ang. upptagande i stadsplanen av den s.k. Klockaregatan.

seln skulle vara störst — så bör den väl kunna tränga sig fram ännu 25 à 30 meter, tills den uppnår Domkyrkoesplanaden, där utrymmet under alla förhållanden är tillräckligt.

6. Vid denna frågas avgörande måste man taga i betraktande, att det icke är en enskild persons egendom det gäller, utan en förenings. Denna, som består av omkring 600 av stadens vuxna medborgare, har genom stora uppoffringar uppfört kyrkan för att från den som medelpunkt bedriva sin i religiöst, sedligt och filantropiskt avseende för samhället gagneliga verksamhet. När vår förening inköpte den tomt, varpå kyrkan är uppförd, var den en smutsgrop och omkringliggande områden voro upplåtna till potatisland. Säkerligen var det då ingen utomstående, som avundades oss den köpta tomten. Nu har staden gått framåt jämväl i byggnadshänseende, varigenom kyrkan kommit att ligga så gott som mitt i staden. Föreningen har under tiden på frivillig väg insamlat de summor, som fordrats för kyrkans uppförande, tomtens planering och plantering, så att den är en prydnad för platsen. Därför kännes det för oss synnerligen smärtsamt, att en stor del av vad vi genom stora uppoffringar åstadkommit, genom gatans framdragande kommer att spolieras.

7. Då fråga var om Domkyrkoesplanadens framdragande förbi Domkyrkan, vilket ur trafiksynpunkt sett, sedan Biskopsbrons tillkomst, skulle varit av mycket större betydelse än Klockaregatan, lät man av pietet för Domkyrkan och de närmaste små husen, den frågan falla. Det kvarteret är därför ett av de djupaste i staden och kommer alltid att vid trafiken mellan stadens östra och västra del förorsaka en förlängning. Men som sagt, man hade pietet för Domkyrkan och trafiksynpunkten fick vika. Även vi borde ju ha rätt att vänta någon pietet för vår kyrka, synnerligen när det ur trafiksynpunkt ej kan visas, att gatan är av behovet påkallad.

8. För oss är denna sak av sådan vikt, att, om gatan kommer att anläggas, vi torde nödgas fordra, att staden inlöser vår fastighet till sådant pris, att vi för detta kunna erhålla liknande tomt och å denna uppföra en byggnad likvärdig med vår nuvarande.

Med anledning av det ovan anförda yrka vi vördsamt men bestämt, att den föreslagna Klockaregatan må utgå ur förslaget till ny stadsplan.

Västerås den 28 oktober 1914.

För Västerås Ev. Luth. Missionsförsamlings Styrelse,
enligt uppdrag

Daniel Johansson.

Oskar Karlsson. E. Andersson. M. Vallander."

N:o 11.
Ang. upptagande i stadsplanen av den s.k. Klockaregatan.

Vi åberopa till alla delar vad som i förenämnda skrivelse anförts. De synpunkter, som däri framställts, ha icke minskats i betydelse med åren utan snarare tvärtom.

För vår del har vår fastighet blivit av ständigt större värde och betydelse. Behovet av ökat utrymme för tillgodoseendet av vår verksamhet har under de senaste åren gjort sig starkt gällande. Och det torde vara allenast en tidsfråga, tills vi skulle se oss nödsakade att taga vårt område i anspråk i och för uppförandet därå av nya byggnader för vår verksamhet. Möjligheten härför skulle emellertid helt berövas oss, därest den nu ifrågasatta nya gatan skulle komma till stånd, och vi skulle nödgas avstå en stor del av vårt tomtområde i och för gatans utläggande.

Förutom att vi, som sagt, skulle berövas denna framtida möjlighet, skulle vi också lida betydligt intrång och tillskyndas oberäknelig skada för vår nuvarande verksamhet. Vår Missionskyrka skulle, om gatan komme till stånd, komma att ligga inklämd mellan trenne gator. Den i och med stadens tillväxt oavlåtligt stegrade trafiken på dessa gator, skulle givetvis komma att i hög grad verka störande på våra gudstjänster och andra sammankomster i kyrkan. På det sätt varpå gatorna skulle komma att korsa varandra just vid vår kyrka, skulle alla automobilförare, från vilket håll de än komme, vara skyldiga att signalera just vid passerandet av kyrkan.

Den risk för trafikolyckor, som skulle uppstå genom trafikens ordnande på föreslaget sätt förbi vår kyrka, torde heller inte böra underskattas. Vid menighetens utströmmande från kyrkan efter gudstjänsters och andra sammankomsters slut, torde ej kunna förebyggas att den måste trängas ut över gatan, med därmed förenad risk för trafikolyckor. Särskilt alla de barn, som från söndagsskolan och andra möten för barn komme att fylla gatan, skulle givetvis bliva utsatta för stora risker i detta avseende.

Vi skulle genom den föreslagna gatans uppdragande även berövas den stora nytta vi för vår verksamhet ha av den nuvarande gårdsplanen. Själva arten av vår verksamhet gör ju denna gårdsplan så ofantligt mycket mer värd för oss än den kanske skulle ha varit, om den varit i enskild persons ägo.

På vår tomt finnes för övrigt ett uthus uppfört, vilket är oundgängligen behövligt, men som i händelse av nämnda gatas utläggande måste flyttas. Och vi kunna ej tänka oss någon annan plats på tomten, där det lämpligen skulle kunna placeras.

För stadens egen del kunna vi ej heller förstå, att uppdragandet av gatan ifråga skulle kunna vara i någon högre grad tillfredsställande, Denna gata skulle dock ej kunna göra någon definitiv lösning av trafikproble-

met, utan skulle givetvis endast vara ett palliativ. Den planerade breddningen av Smedjegatan blir naturligtvis förr eller senare en nödvändighet liksom det säkerligen och kanske ännu förr blir nödvändigt att riva den gamla borgmästaregården, som nu mitt i Östra Kyrkogatan hindrar trafiken å denna gata. Om borgmästaregården borttoges (nödiga bostäder för brandmanskapet kunna ju i stället uppföras på brandstationens tomt) och Östra Kyrkogatan bleve breddad fram till Domkyrkoesplanaden, skulle Östra Kyrkogatan säkerligen ännu rätt länge visa sig tillräcklig för den trafik, för vars behov den föreslagna nya gatan är avsedd. Och när trafiken framdeles vuxit så, att denna väg icke längre räcker, kommer nog nödvändigheten i alla fall att framtvinga den förut ifrågasatta framdragningen av Domkyrkoesplanaden förbi Domkyrkan till Biskopsvägen, vilken dock torde få anses såsom den enda verkligt rationella lösningen av detta trafikproblem.

N:o 11.
Ang. upptagande i stadsplanen av den s.k. Klockaregatan.

Skulle mot vår förmodan gatan komma att utläggas förbehåller sig Missionsförsamlingen rätt att inkomma med ersättningsanspråk i allt som menligt berör församlingens intressen. Eventuellt kan församlingen se sig nödsakade hemställa, att staden inlöser vår fastighet i dess helhet till sådant pris, att vi för detta kunde erhålla likvärdig tomt och bli i tillfälle att å denna uppföra en byggnad likvärdig med vår nuvarande. Vi kunna icke tänka oss annat än att ett dylikt yrkande från vår sida skulle komma att bifallas. Och kostnaden för uppdragandet av den nya gatan skulle då säkerligen bliva så stor för staden, att det även ur ekonomisk synpunkt borde vara att föredraga, att redan nu gå in för ett lösande av detta trafikproblem på ovan antytt sätt genom breddandet av Smedjegatan eller rivning av borgmästaregården.

Med stöd av ovan anförda yrka vi därför lika vördsamt som bestämt, att den föreslagna nya gatan (Klockaregatan) måtte utgå ur förslaget till ny stadsplan.

Västerås den 3 dec. 1928.

För Västerås Missionsförsamlings styrelse,
enligt uppdrag:

John Widén.

K. Åström. Olof Hansson.

N:o 11.
Ang. upptagande i stadsplanen av den s.k. Klockaregatan.

Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Delgiven Byggnadsnämnden i Västerås kungörelse den 2 november 1928, rörande utläggning av gata mellan Östra Kyrkogatan och Vasagatan förslagsvis kallad Klockaregatan, får jag härmed i egenskap av ägare till fastigheten Idolf n:o 7 (Norra kvarteret n:r 35 B), under motivering att min fastighet genom en sådan åtgärd skulle bliva allt för mycket stympad, inlägga protest däremot.

Västerås den 24 november 1928.

Karl Erik Johansson.

Utdrag av protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 15 november 1928.

§ 473.

Genom kungörelse den 2 innevarande månad hade Byggnadsnämnden lämnat ägare av mark, som beröres av förslag till ändring i gällande stadsplan avseende utläggning av gata mellan Östra Kyrkogatan och Vasagatan tillfälle att senast den 3 nästkommande december till byggnadsnämnden ingiva de skriftliga erinringar, som förslaget kunde föranleda.

Efter granskning av förslaget fann Drätselkammaren för stadens del detsamma icke föranleda någon erinran.

Som ovan.

In fidem:
Ragnar Tenow.

Utdrag av protokoll, hållet vid Stadsplanekommitténs i Västerås sammanträde den 9 juni 1928.

§ 117.

Genom remiss den 28 oktober 1926 hade Stadsfullmäktige för yttrande till stadsplanekommittén överlämnat ett förslag av Magistraten angående upptagande mellan Vasagatan och Östra Kyrkogatan av en ny gata benämnd Klockaregatan och med sträckning och bredd i huvudsaklig överensstämmelse med stadsplanekommitténs förslag av år 1909.

Till handlingarne hade fogats karta, utvisande läget för den nya gatan.

N:o 11.
Ang. upptagande i stadsplanen av den s.k. Klockaregatan.

Under hänvisning till att stadsplanekommittén i sitt förslag till revision av gällande stadsplan, som slutligen av Kungl. Maj:t under år 1915 fastställts, föreslagit upptagande av denna gata, beslöt kommittén hos Stadsfullmäktige tillstyrka bifall till Magistratens framställning.

Som ovan.

In fidem:
Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Enligt förslag till stadsplanekommitterade i skrivelse den 20 september 1909 till Stadsfullmäktige (se Stadsfullmäktiges tryckta handlingar den 26 maj 1910 sid. 136) föreslogs upptagande mellan Österlånggatan och Vasagatan över nuvarande klockarebostället och Missionskyrkans trädgård av en 14 meter bred gata, benämnd Klockaregatan. Stadsplanekommitterade anförde: "Därest denna gata upptages, kan Smedjegatan och Vasagatan bibehållas i sin nuvarande ringa bredd samt staden undgå att vidkännas eljes betydliga kostnader för Smedjegatans vidgande i enlighet med 1902 års stadsplan".

Byggnadsnämnden, till vilken Västerås Ev. Lutherska Missionsförenings styrelse i skrivelse uttalat sig under uppgift att gatan ofördelaktigt berörde Missionskyrkans tomt, hade emellertid, på de skäl stadsplanekommittén anfört, ansett nämnda gata behövlig för trafiken och tillstyrkt kommitterades förslag. Drätselkammaren hade likaledes tillstyrkt stadsplanekommitterades och Byggnadsnämndens nu berörda förslag. Vid sammanträden den 20 juni 1910 (se tryckta protokollet sid. 60) och den 26 maj 1911 beslöto Stadsfullmäktige bifalla förslaget om Klockaregatans utläggande.

Emellertid beslöto Stadsfullmäktige den 26 november 1914 (se tryckta protokollet sid. 76), sedan Byggnadsnämnden, efter framställning från Västerås Ev. Lutherska Missionsförenings styrelse, på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville med upphävande av sina föregående beslut angående Klockaregatan, att Klockaregatan icke skulle i den reviderade stadsplanen upptagas; med 19 röster mot 16 bifalla byggnadsnämndens sistnämnda framställning.

Uti den av Kungl. Maj:t den 14 maj 1915 fastställda stadsplanen för staden finnes således icke Klockaregatan upptagen.

De skäl, som redan tidigare förefunnos för sagda gatas utläggande föreligga med desto större styrka nu i och med motorfordonstrafikens hastiga

N:o 11.
Ang. upptagande i stadsplanen av den s.k. Klockaregatan.

utveckling. Genom gatans upptagande skulle, sedan numera Domkyrkoesplanaden iordningställts, en betydande del av trafiken över denna Esplanad kunna avledas från Kopparbergsvägen och Smedjegatan. Passagen runt hörnet Domkyrkoesplanaden och Östra Kyrkogatan skulle undvikas. Trafiken i hörnet av Vasagatan och Smedjegatan skulle kunna lättas. Ytterligare förmåner såväl i trafikhänseende som eljes skulle vinnas. En förutsättning för utläggandet av gatan är emellertid att staden förvärvar äganderätt till den nuvarande Klockaregården och en del av Missionskyrkans trädgård. Ett förvärvande av Klockaregården bör ske innan klockarebefattningen i staden besättes med innehavare. Från Missionskyrkans sida torde väl numera icke samma hinder som förut föreligga att biträda förslaget genom avstående av därför erforderlig mark.

Skall frågan kunna lösas inom överskådlig tid, synes det som om den lämpliga tidpunkten nu vore inne att ånyo upptaga förslaget till omprövning.

Magistraten får i anledning av vad ovan anförts hos Stadsfullmäktige hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta vidtaga erforderliga åtgärder för upptagande mellan Vasagatan och nuvarande Östra Kyrkogatan av en gata benämnd Klockaregatan och med sträckning och bredd i huvudsaklig överensstämmelse med stadsplanekommitterades förslag av 1909.

Västerås den 18 oktober 1926.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

N:o 12.

Drätselkammarens skrivelse ang. inlösen av fastigheten N:o 77 a Södra kvarteret.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Rådstuvu Rätten härstädes har till Drätselkammaren överlämnat lagfartsbevis, enligt vilket lagfart den 21 januari 1929 beviljats Fröken Emelia Lindblad i Hälsingborg å gården och tomten N:o 9 inom byggnadskvarteret Lorens eller enligt äldre beteckning N:o 77 a inom södra kvarteret, som hon inköpt för 39,000 kronor.

Fastigheten är till sin natur ofri såsom belägen å stadens grund och har staden därför rätt att i anledning av det lagfarna fånget inlösa fastigheten av den nye ägaren.

Oaktat att köpeskillingen kan anses hög i förhållandet till värdet av fastigheten på grund av det dåliga skick, varuti byggnaderna befinna sig, anser Drätselkammaren staden icke böra släppa ur händerna detta tillfälle att förvärva densamma. Genom detta förvärv skulle staden nämligen i sin hand få samlade alla de fastigheter, som beröras av vidgning av Kopparbergsvägen emellan Stora gatan och Östermalmsgatan enligt gällande stadsplan och härigenom staden kunna välja tiden för denna reglerings genomförande. Kopparbergsvägen har fått allt större betydelse som trafikled, varför behovet av denna reglering blivit allt mer framträdande. Tidpunkten för densamma torde därför snart vara inne.

Med den upplysning att tomten i areal innehåller 811,4 kvm., att däråt är uppfört ett tvåvånings bostadshus av trä samt att den årliga hyresavkastningen av fastigheten för närvarande är 3,950 kronor, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta göra stadens lösningsrätt till fastigheten på grund av det nyligen lagfarna fånget gällande och uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga alla för detta ändamål nödiga åtgärder ävensom bestämma, att löseskillingen skall gäldas av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 7 mars 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 12.
Ang. inlösen av fastigheten N:o 77 a Södra kvarteret.

Lagfartsbevis.

Rådhusrätten i Västerås gör veterligt, att Fröken Emelia Lindblad, Hälsingborg, vilken, enligt köpebrev den 30 juni 1928 av Gårdsäg. J. A. Schmidt och dennes hustru Hilda Schmidt för trettioniotusen kronor tillhandlat sig gården och tomten n:r 9 inom Kvarteret Lorens (äldre beteckning Södra kvarteret n:r 77 a) i Västerås stad, nedanstående dag härstädes meddelats lagfart å samma gård och tomt, vilken innehåller 811,4 kvadratmeter av ofri natur, med gränser: mot tomt n:r 1—25,2 meter, mot tomt n:r 6—32,2 meter, mot tomterna n:ris 7 och 8 — 25,2 meter och mot Kopparbergsvägen — 32,2 meter.

Västerås Rådhus den 21 januari 1929.

På Rådhusrättens vägnar:

J. W. Ödman.

N:o 13.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av en stenkross.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Byggnadschefen Smitt har i skrivelse till Drätselkammaren föreslagit ett inköp för stadens räkning av en stenkross med triör. Enligt föreliggande offert skulle denna anordning betinga ett pris av 4,620 kronor. Som motiv för inköpet har anförts att körningskostnaden för stadens vägunderhåll skulle inbesparas genom tillverkning av finslagen makadam såsom vägreparationsmaterial. Råmaterial för sådan tillverkning funnes tillgängligt dels norr om Folkets park där sprängning för framdragning av Hemdalsvägen pågår, dels ock i den grova handslagna makadammen, som lagts i upplag utefter Köpingsvägen närmast norr om infartsvägen till Carlsberg.

Som Drätselkammaren finner inköpet kunna förordas, föreslår Drätselkammaren att Stadsfullmäktige

ville härför anvisa ett anslag å 4,620 kronor att utgå av tillgängliga medel för att slutligen gäldas på sätt Stadsfullmäk-

tige efter förslag av Drätselkammaren vid uppgörandet av förslag till utgiftsstat för år 1930 kunna komma att besluta. N:o 13. *Ang. inköp av en stenkross.*

Västerås den 7 mars 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 14.

Drätselkammarens förberedande utlåtande ang. åtgärd för kontroll över inkomna statsbidrag.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Genom allmän kungörelse, här bilagd, har härvarande länsstyrelse lämnat kommuner inom länet tillfälle att före den 1 nästkommande april inkomma med yttrande över i kungörelsen närmare angivet förslag av Riksräkenskapsverket angående kontroll å medel, som tillställas kommun genom statsmyndighet.

Förslaget avser åvägabringandet av bestämmelse om att statens utbetalning till kommunen av medel skulle verkställas genom medlens insättande å postgirokonto för vederbörande kommuns räkning och skulle såsom en följd härav kommun vara skyldig öppna postgirokonto.

Förslaget såsom närmast berörande kassakontoret har överlämnats till stadskamreraren för utlåtande och har denne däröver avgivit yttrande.

Drätselkammaren delar den däri framförda åsikten, att nödig kontroll skulle kunna vinnas å utbetalning av statsmedel till kommunen på enklare sätt än att tvinga kommunen att anlita postgiro, och får Drätselkammaren för sin del föreslå Stadsfullmäktige göra detta uttalande till sitt.

Västerås den 7 mars 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 14.
Ang. åtgärd för kontroll över inkomna statsbidrag.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Anmodad att till Drätselkammaren avgiva förberedande yttrande till Konungens Befallningshavande över Riksräkenskapsverkets underdåniga skrivelse till Konungen angående kontroll å medel, som tillställts stad eller kommun genom statsmyndighet, får jag vördsamt däröver anföra:

I skrivelsen angives att Riksräkenskapsverket icke utan ett tidsödande arbete kan lämna nödiga upplysningar till kommunerna över utanordnade statsbidrag och ej heller anser sig kunna ifrågasätta att konti i länsstyrelsernas räkenskaper uppläggas för ändamålet ifråga, enär detta i hög grad skulle öka länsstyrelsernas arbete med bokföringen. Riksräkenskapsverket finner det ändock vara nödvändigt att kommunerna erhålla nödig kontroll över ifrågavarande inkomster och föreslår, att varje kommun bör åläggas att öppna postgirokonto, på vilket alla statsbidrag från vederbörande statsmyndighet direkt insättas.

Vid genomläsandet av skrivelsen kan man icke underlåta att förvåna sig över att utanordning av statsmedel kan försiggå i så stor utsträckning och med så stora penningbelopp, som gälla vid utbetalningar av statsbidrag till skolväsendet m. m. i riket, — till Västerås stad inbetalades under år 1928 c:a 400,000: — kronor — utan att länsstyrelsens räkenskaper äro så uppställda, att uppgifter om utgifter av ifrågavarande slag under en 10 års period icke utan svårigheter kunna lämnas till kommunerna, när så behöves.

Enligt mitt förmenande bör det vara av stort intresse för statens verk att medverka till översikt och effektiv kontroll samt att snarast möjligt vidtaga sådana åtgärder beträffande räkenskaperna, att kommunerna utan vidare besvär, årligen kunna erhålla de uppgifter, som i berörda hänseende, härför äro alldeles särskilt nödvändiga ur kontrollsynpunkt.

I såväl stads- som landskommunernas räkenskaper föreskrivas numera såsom ett oeftergivligt villkor, att alla inkomsts- och utgiftsposter, av vad slag de vara må, skola specifikt angivas.

Det torde väl numera ej finnas någon stad, som icke har sin bokföring så ordnad, att uppgifter ur dess räkenskaper med största lätthet kunna lämnas. Fördelningsbokföringen, som, sedan statistiksformuläret av staten ändrades, blev nödvändig att genomföra, ger överskådlighet och reda i räkenskaperna. Den kontroll över inkomster och utgifter, som man nu för tiden önskar ernå, åstadkommes härigenom.

Som exempel på vad ett statens verk kan fordra av kommunen, ber jag få anföra, att under föregående år inkom begäran att Västerås stad

skulle lämna uppgift över vissa utbetalningar under en tidsperiod av icke mindre än 65 år tillbaka i tiden, nämligen för åren 1865—1925. Uppgiften ifråga, var ganska arbetsam och tidsödande, men tack vare uppställningen av räkenskaperna, kunde den utan svårigheter utarbetas. **N:o 14.** *Ang. åtgärd för kontroll över inkomna statsbidrag.*

Med de tekniska hjälpmedel och möjligheter, som numera finnas på bokföringsområdet torde det även för de statliga myndigheterna ej behöva möta oöverstigliga hinder för genomförandet av ändring i bokföringen eller på annat lämpligt sätt, exempelvis med årliga rapporter till kommunerna över lämnade statsbidrag i likhet med rapporter, som städer och kommuner äro skyldiga att lämna till Länsstyrelserna över influtna utjämningsandelar av progressivskatt, så att nödig kontroll åstadkommes.

Tvingande åtgärder, med åligganden för alla kommuner, att öppna postgirokonto enbart för kontroll över inkomster av statsbidrag, äro dock, enligt mitt förmenande, ett obehövligt ingrepp i kommunernas självbestämmanderätt.

I Västerås stad utövas en mycket noggrann kontroll över såväl inkomster som utgifter. Årligen kontrolleras de influtna statsbidragen av vederbörande rekvirent. Det är nämligen så ordnat här, att statsbidrag numera ej inbetalas till den person som rekvirerat detsamma, utan inbetalningen sker direkt till stadskassan, enär detta förfaringssätt varit mera betryggande för att medlen kommit kommunen tillhanda.

Jag ber slutligen att få med erkännande anföra, att Länsstyrelsen i Västmanlands län, med synnerligen stor beredvillighet och till synes utan särskilda svårigheter, lämnat Västerås stad uppgifter i berörda hänseende, vid de kontrollundersökningar vederbörande förtroendemän här funnit nödigt att företaga.

Med stöd av det ovan anförda, anser jag att det bör finnas möjligheter att ordna för nödig kontroll utan några tvingande åtgärder, samt att Länsstyrelserna böra tillhandagå städer och kommuner med uppgifter om utbekomna statsbidrag, då så erfordras, även då det gäller uppgifter för en tioårsperiod.

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 25 febr. 1929.

Oscar Andersson.

N:o 14.
Ang. åtgärd för kontroll över inkomna statsbidrag.

Angående yttranden över Riksräkenskapsverkets underdåniga skrivelse rörande kontroll å medel, som tillställts kommunen genom statsmyndighet.

Jämlikt nådig remiss den 15 januari 1929 vill Konungens befallningshavande härmed lämna samtliga stads- och landskommuner inom länet tillfälle att före den 1 april 1929 inkomma hit med yttrande över här nedan i avskrift intagna underdåniga skrivelse från Riksräkenskapsverket angående kontroll å medel, som tillställts kommun genom statsmyndighet.

„ Till Konungen.

Sedan kommunalfullmäktige i Tärendö den 31 sistlidne januari beslutat verkställa granskning av kommunens räkenskaper för de senaste tio åren, har en av de härtill utsedda revisorerna hos riksräkenskapsverket anhållit om kontoutdrag över alla genom länsstyrelsen i Norrbottens län under nämnda tidsperiod till kommunen avsända medel. Liknande framställningar hava beträffande andra kommuner vid flera olika tillfällen gjorts hos riksräkenskapsverket.

Länsstyrelserna utbetala till kommunerna medel av skilda slag såsom statsbidrag till avlönande av folkskollärare, till undervisning i slöjd o. dyl. I länsstyrelsernas räkenskaper finnas emellertid icke upplagda några konti, vari de till respektive kommuner utbetalta medlen äro sammanförda, varför fullständiga uppgifter i nu berörda hänseende icke kunna lämnas av riksräkenskapsverket utan ett tidsödande arbete, för vilket ämbetsverket icke ser sig i stånd disponera erforderlig arbetskraft. Att för framtiden ålägga länsstyrelserna att i sina räkenskaper upplägga särskilda konti för ifrågavarande utbetalningar anser sig riksräkenskapsverket icke heller kunna ifrågasätta, då detta i hög grad skulle öka länsstyrelsernas arbete med bokföringen.

Med hänsyn till de betydande belopp, som kommunerna erhålla från länsstyrelserna och övriga statsmyndigheter i form av statsbidrag eller eljest, måste det anses vara av grundläggande betydelse för den kommunala revisionen att erhålla tillförlitliga uppgifter om de medel, som i sådant hänseende utbetalats. Även må framhållas att det för staten är av särskilt intresse, att garantier skapas för att de bidrag, som av statsmedel anvisats åt kommunerna, verkligen komma avsedda ändamål till godo och icke disponeras av obehöriga. Riksräkenskapsverket finner därför nödvändigt, att åtgärder vidtagas, som bereda kommunerna möjlighet till kontroll, att medel av ifrågavarande art tagas till uppbörd i kommunernas räkenskaper.

N:o 14.
Ang. åtgärd för kontroll över inkomna statsbidrag.

Detta gäller icke blott medel, som länsstyrelserna utbetala till kommunerna, utan samtliga medel, vilka statsmyndighet eller statstjänstemän å tjänstens vägnar översända, t. ex. handräckningsmedel, som tillställes kommun av landsfiskal etc.

Vid övervägande av huru denna fråga lämpligen bör ordnas, har riksräkenskapsverket kommit till den åsikten, att den effektivaste kontrollen och på samma gång den enklaste att genomföra skulle åvägabringas, därest föreskrift meddelades, att statsmyndigheterna vid utbetalningar av medel till kommunala myndigheter alltid skola insätta medlen å postgirokonto för kommunerna. Såsom en följd härav skulle kommunerna vara skyldiga att öppna sådana konti, vilket kommer att i viss mån underlättas genom de ändrade bestämmelser om grundbelopp i postgirorörelsen, som meddelats genom kungörelse den 4 dennes, n:r 182. Den sålunda föreslagna insättningen av medlen å postgirokonto är avsedd endast att vara ett kontrollmoment. Något hinder för kommunerna att sedermera göra medlen räntebärande på annat sätt än att låta dem kvarstå å sådant konto bör därför icke förefinnas.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer riksräkenskapsverket, att Eders Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder i syfte att statsmyndigheternas utbetalningar av medel till kommunerna verkställas genom medlens insättande å postgirokonto för vederbörande kommun.

I detta ärendes handläggning har byråchefen Beckman deltagit jämte undertecknade.

Underdånigst
Erik Stridsberg

Karl Wahlstedt.
E. Norberg.

Stockholm den 16 juni 1926.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:
Gustaf Psilander."

Västerås slott i landskontoret den 5 februari 1929.

WALTER MURRAY.

Carl Fr. Johanson."

N:o 15.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslutningsavgifter till stadens ledningar.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige överlämna och tillstyrka ett förslag av Vatten- och Gasverksstyrelsen att avgiften för ledningsanslutningar måtte för innev. år bestämmas skola utgå med samma belopp och uppdelning för de olika slagen av ledningar, som det nuvarande, eller med 1 krona 10 öre pr kvm. tomtyta, därav för avlopp 44, för vattenledning 34, för gasledning 22 och för elektrisk ledning 10 öre.

Västerås den 14 mars 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Anslutningsavgiften för allmänna ledningar har under de senaste åren beräknats efter:

för vattenledning	34	öre	per	kvm.	tomtyta.
„ avlopps- „	44	„	„	„	„
„ gas- „	22	„	„	„	„
„ elektr. „	10	„	„	„	„
Summa	110	„	„	„	„.

Även om det ej är uteslutet, att man under innevarande år har att räkna med så pass prisökning å gjutna rör, att anslutningskostnaden ökar med omkring 3 öre per kvm. tomtyta, anser likväl Vatten- och Gasverksstyrelsen, särskilt som några ökade arbetskostnader ej torde vara att förvänta, att även för innevarande år de i det föregående angivna anslutningsavgifterna bibehållas eller alltså för samtliga slag av ledningar 110 öre per kvm. tomtyta.

Västerås den 14 mars 1929.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 16.

Drätselkammarens skrivelse ang. inrättande av en ny e. o. folkskollärarinnetjänst.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Överlämnande en skrivelse från Folkskolestyrelsen angående inrättande från och med kommande läsår av en e. o. folkskollärarinnetjänst vid folkskolan med tjänstgöring vid Lundby folkskola, får Drätselkammaren, under hänvisning till de skäl styrelsen åberopar för tjänstens inrättande, hemställa, att Stadsfullmäktige ville bifalla framställningen.

Västerås den 14 mars 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Barnantalet på folkskolestadiet vid Lundby kyrkskola har under en lång följd av år hållit sig i överkant för det möjliga och rimliga inom en lärareavdelning. Innevarande år uppgår barnantalet sålunda till 41, vilket antal lärosalen nätt och jämt rymmer. Från och med instundande läsår kommer emellertid detta antal att, såvitt man nu kan se, ökas, till 51. Då plats ej står att bereda detta stora antal barn i en lärosal, och då en lärarekraft ej förslår att undervisa dem alla, fördelade som de äro på 5 klasser, har frågan om inrättandet av en ny tjänst vid nämnda skola blivit aktuell. Tjänsten ifråga bör enligt styrelsens mening inrättas som extra ordinarie samt besättas med kvinnlig innehavare. Lokal finnes i skolan. Genom styrelsens beslut fr. o. m. nästa läsår indraga fyra småskollärarinnetjänster, alltså två mer än vad som ifrågasattes vid uppgörandet av årets budget, finnes även medel tillgängliga för ändamålet.

Med hänvisning till vad sålunda anförts, får folkskolestyrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige behagade besluta
att en e. o. folkskollärarinnetjänst inrättas

N:o 16.
Ang. inrättande av en e. o. folkskollärarinnetjänst.

fr. o. m. instundande läsår vid folkskolan med tjänstgöring vid Lundby kyrkskola.

Västerås den 12 mars 1929.

För Västerås folkskolestyrelse:

FR. FÅHRÆUS.

Em. Granér.

N:o 17.

Drätselkammarens och Beredningsutskottets förberedande yttrande ang. genomförande av den ifrågasatta rättegångsreformen.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Genom beslut den 25 oktober 1928 hava Stadsfullmäktige, som genom resolution av Magistraten den 2 i samma månad anmodats avgiva yttrande över av särskilda sakkunnige avgivet betänkande angående ordnandet av vissa ekonomiska och organisatoriska förhållanden vid genomförandet av den ifrågasatta rättegångsreformen, givit Beredningsutskottet och Drätselkammaren i uppdrag att i ärendet avgiva förberedande utlåtande.

Drätselkammaren och Beredningsutskottet, som genom en gemensam delegation förberett ärendet och som satts i tillfälle taga del av Svenska Stadsförbundets däri avgivna yttrande, få för sin del i ärendet anföra följande.

För städer med egen jurisdiktion skulle genomförandet av processreformen enligt processkommissionens och de sakkunniges förslag i ekonomiskt avseende i huvudsak innebära, att staten skulle övertaga avlöningen till de med rättsskipningen sysselsatta organen samt åklagaremyndigheten emot att staden såsom vederlag härför till staten skulle erlägga en ersättning, utgående under 20 år, av de sakkunnige benämnd "övergångsersättning", att det nya tingslaget vare sig detta enbart bestode av stad eller stad och landsbygd tillhopa, skulle bibehållas såsom tingshusbyggnadsskyldig samfällighet, att i avseende å avlöningen till de tjänstemän, som förut

N:o 17.
Ang. genomförande av den nya rättegångsreformen.

varit anställda i rådhusrätt och magistrat men ej kunnat anställas i lagmansrätten och som alltså skulle överföras till övergångsstat, staden skulle bidraga med 25 procent, att pensionering av övergångsstatens befattningshavare skulle ombesörjas av stad samt att stad slutligen även skulle bestrida alla kanslikostnader, såsom uppvärmning, städning, renhållning, skrivmaterialier, inventarier m. m. för de nya domstolarne.

Övergångsersättningens begynnelsebelopp skulle enligt de sakkunniges förslag motsvara den kostnad, som staden omedelbart före rättegångsreformens ikraftträdande fått vidkännas för organen för rättskipningen och överexekutorsgöromålen med avdrag av eventuellt till stadskassan indragna sportler och källarefrihetsmedel. Detta begynnelsebelopp skulle minskas med 25 procent eller vad som av vederbörande rådhusrätt totala lönekostnad kan anses motsvara samma rådhusrätts rent kommunala arbetsuppgifter i egenskap av Magistrat.

Övergångsersättningen sålunda bestämd skulle, under de 20 år den skulle utgå, årligen minskas med en tjugondel.

För Västerås vidkommande har övergångsersättningens begynnelsebelopp beräknats till 42,700 kronor.

Emot det sålunda i största korthet skisserade förslaget, synes en mycket allvarlig gensaga böra resas.

Är det ett statsintresse, att rättsskipningen såsom en riksangelägenhet skall ombesörjas av statliga organ (riktigheten av denna uppfattning kan icke jävas), bör det ock vara en statens angelägenhet att helt avlöna dessa organ och även bestrida alla kostnader för de med dessas verksamhet erforderliga lokalutrymmena m. m. I den mån de sakkunniges förslag avviker från denna princip, måste det allvarligaste motstånd från kommunernas sida resas mot förslagets realiserande. Skulle det statsfinansiella läget icke medgiva, att staten övertager alla kostnader för rättegångsreformens genomförande i ett sammanhang, synes icke någon annan utväg vara för handen, än att reformen genomföres successivt möjligen enligt de riktlinjer, som av lagrådet angivits i dess yttrande över processkommissionens förslag.

Skulle likväl städernas inpassning i den nya rättegångsreformen ske tvångsvis och med skyldighet för städerna att ge vederlag för statens övertagande av de utgifter, som i förevarande avseende nu bestridas av städerna, synes underlaget för övergångsersättningen böra bestämmas icke som de sakkunnige ansett till vad som motsvarar varje stads kostnader för rättsskipningen vid rättegångsreformens genomförande, utan till skillnaden häremel-

N:o 17.
Ang. genomförande av den nya rättegångsreformen.

lan och de kostnader, som för staden kunna bliva en följd av avskaffandet av rådhusrätt och magistrat. I en del och det större flertalet städer ombesörja tjänstemännen i rådhusrätt och magistrat åtskilliga rent kommunala göromål, såsom sekretariat i stadsfullmäktige och nämnder m. m. För dessas vidkommande blir indragningen av dessa myndigheter kännbarare än för de städer, som hava egna tjänstemän anställda för dessa uppgifter. De olikartade förhållanden, som här avspegla sig försvåra möjligheten av att schematisera övergångsersättningen.

Staden håller före att med hänsyn härtill det skulle vara mest förenligt med rättvisa och billighet att stadens skyldighet i angivet avseende bestämmes genom separata avtal. Skulle av praktiska skäl denna utväg vara stängd kan ifrågasättas en indelning av städerna i olika kategorier med olikartade uppgörelser för dessa kategorier.

Beträffande uppdelningen mellan stat och stad av avlöningen för å övergångsstat överförda befattningshavare och dessas pension, kan det väl anses rimligt, att en uppdelning sker men allenast såvitt befattningshavaren anställes i kommunal tjänst och med fördelningen gjord i proportion härtill så att allenast vad som kan motsvara tjänstgöringen hos staden, drabbar staden som en utgift.

Vad angår organisationen av de blivande rättsskipningsorganen har staden icke något annat önskemål att framlägga än att de erinringar, som från skilda håll framställts emot att övergiva den kollegiala domstolsformen beaktas. Det torde nämligen icke kunna förnekas, att denna form innebär större garantier för rättssäkerheten än enmansdomstolar, huru högt kvalificerad dessas arbetskraft än skulle bliva. Det förtroende som allmänheten hyser för nuvarande domstolsorganisation, icke minst på grund av den lättnad i beröringen med den rättssökande allmänheten som denna form medger, är en tillgång för rättsskipningen i vårt land, som icke får äventyras.

De här ovan framförda synpunkterna sammanfalla i det stora hela med den kritik Svenska Stadsförbundets styrelse underkastat de sakkunniges förslag.

Drätselkammaren och Beredningsutskottet få slutligen hemställa att Stadsfullmäktige ville besluta

att såsom infordrat yttrande över särskilda sakkunniges betänkande angående ordnande av vissa ekonomiska och organisatoriska förhållanden vid genomförande av den ifrågasatta rättegångsreformen, under

instämmande i Svenska Stadsförbundets styrelses utlåtande i samma ärende, åberopa vad Drätselkammaren och Beredningsutskottet här ovan anfört.

N:o 17. *Ang. genomförande av den nya rättegångsreformen.*

Västerås den 15 mars 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

För Beredningsutskottet:
E. A. WESTHOLM.
Ragnar Tenow.

N:o 18.

Drätselkammarens skrivelse ang. gottgörelse till byggnadschefen Smitt för hållande av egen bil för resor i tjänsten.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Senaste tillfället Stadsfullmäktige hade att taga ställning till frågan om ersättning till byggnadschefen Smitt för hållande av egen bil för tjänsteresor var vid sammanträde den 30 aug. 1928. Drätselkammaren hade föreslagit, att dylik ersättning för år 1927 måtte utgå med 2,000 kronor, vilket förslag emellertid icke godkändes av Stadsfullmäktige, ity att det beslut, som av Stadsfullmäktige fattades, avsåg en ersättning för angivna tid av 1,000 kronor, därvid Stadsfullmäktige tillika, under uttalande att systemet med utnyttjande av egen bil för byggnadschefens tjänsteresor måtte upphöra, gåvo Drätselkammaren i uppdrag att söka ordna ifrågavarande angelägenhet på annat sätt.

Efter övervägande av de olika utvägar, som stå till buds för frågans lösning, har Drätselkammaren funnit det vara uteslutet att få till stånd en för staden lämpligare lösning — såväl ur ekonomisk som praktisk synpunkt — än att träffa en uppgörelse med byggnadschefen angående en årlig ersättning tillsvidare och att för gäldande av denna anvisa anslag i de olika årsbudgeterna. Detta förutsätter givetvis att ersättningen sättes till sådant belopp, att anlitande av trafikbil för dessa tjänsteresor icke skulle för staden ställa sig billigare. Drätselkammaren har därvid ansett, att eftersom Stadsfullmäktige bestämt ersättningen för år 1927 till 1,000 kronor, detta belopp lämpligen skulle kunna bestämmas som ersättning för år 1928

N:o 18.
Ang. gottgörelse till byggnadschefen Smitt för hållande av egen bil för resor i tjänsten.

och årligen framdeles. En uppgörelse på denna basis skulle från dagordningen avföra denna segslitna fråga. I den skrivelse, som låg till grund för Stadsfullmäktiges beslut i ärendet den 30 augusti 1928, (intagen under n:o 43 i handlingarne för samma år) lämnade Drätselkammaren en historik över frågans föregående behandling och anförde, att det mera syntes hava varit formen för ersättningens beviljande — att anslag begärts i efterhand — och oklarheten i ersättningens beräkning, som varit föremål för erinringar, och icke så mycket frågan om ersättning överhuvud taget skulle utgå, ävensom att beskaffenheten av de olika uppdragen i byggnadschefens tjänst, som skulle fullgöras oftast på vitt skilda platser, nödvändiggjorde anlitande av bil i tjänsten.

Med vidhållande av denna uppfattning och att staden icke synes kunna undandraga sig att bereda byggnadschefen tillgång till ett sådant fortskaffningsmedel samt att detta icke torde kunna ske på lämpligare sätt än i form av beviljande av en årlig ersättning åt byggnadschefen för hållande av egen bil för resor i tjänsten, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta tillerkänna byggnadschefen Smitt en årlig ersättning att utgå tillsvidare från och med år 1928 med 1,000 kronor av uttaxerade medel, vad angår ersättningen för år 1928, av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 14 mars 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Wilh. Nyberge Boktr., Västerås

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929. Den 28 Mars. IV.

N:o 19.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionering av f. fattiggårdsföreståndaren C. A. Larssons änka.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Fattigvårdsstyrelsen har genom utdrag av sitt protokoll för den 29 januari innevarande år till Lönenämnden för den åtgärd, som kunde på Nämnden bero, överlämnat en begäran av förre fattiggårdsföreståndaren C. A. Larssons änka Anna Larsson, att få åtnjuta pension och har styrelsen därvid tillstyrkt att skälig pension enligt de grunder, som hittills tillämpats, måtte beviljas henne från den 1 februari 1929.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet till Stadsfullmäktige får Lönenämnden anföra följande.

Vid skilda tillfällen hava Stadsfullmäktige beviljat änkor efter stadens befattningshavare understöd, kallat pensionsersättning. För att nämna några exempel beviljades sådan ersättning den 22 februari 1923 maskinisten Emil Boholms änka och den 28 mars samma år förre assistenten F. G. Lönnquists änka.

I det yttrande av Lönenämnden, som låg till grund för det första av dessa beslut, uppdrog Lönenämnden grunderna för beräkning av sådan pensionsersättning, vilka grunder sedan av Stadsfullmäktige följts. Enligt dessa utgår pensionsersättningen å ett underlag motsvarande den intjänta lönen i den befattning den avlidne mannen innehaft och utgör för ensam änka 20 % av detta underlag och för änka med barn under 18 år eller intill dess det dessförinnan ingår äktenskap samma belopp förhöjt med 40 % för första och därutöver 10 % för varje ytterligare barn.

Med tillämpning av dessa regler skulle änkan Larsson komma i åtnjutande av 20 % av slutlönen i mannens befattning, utgörande enligt lönestatens 22 lönegrupp, däruti befattningen vid dennes död var inplacerad, 2,631 kronor, eller alltså 526 kronor 20 öre utjämnat till 527 kronor. Härtill skulle komma dyrtidstillägg efter av Stadsfullmäktige årligen fastställda bestämmelser och för närvarande utgående med 50 %.

N:o 19.
Ang. pensionering av f. fattiggårdsföreståndaren C. A. Larssons änka.

Lönenämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville bevilja änkan Anna Larsson från och med månaden efter mannens död en årlig pensionsersättning å 527 kronor så länge hon lever ogift med därå utgående dyrtidstillägg enligt för varje år fastställda grunder för dyrtidstillägg å pensionsersättning med bestämmelse tillika att denna ersättning och dyrtidstillägget skall bestridas av uttaxerade medel, vad angår innevarande år av det i staten avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 21 mars 1929.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag ur protokoll, fört vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträde den 29 januari 1929.

---

§ 11.

Från avlidne f. d. Sysslomannen C. A. Larssons efterlämnade maka Fru Anna Amalia Larsson hade inkommit följande framställning:

"*Till Fattigvårdsstyrelsen,*

Västerås.

Sedan min man, f. d. sysslomannen vid Västerås fattigvård, C. A. Larsson avlidit, får jag under åberopande av den långa tid av 39 år han varit anställd i stadens tjänst samt att jag under hans anställning vid Ålderdomshemmet måst på grund av otillräckligt anställd personal vid hemmet i stor utsträckning biträda i förekommande arbeten, vördsamt hemställa att fattigvårdsstyrelsen måtte utverka största möjliga pension åt mig, enär den ekonomiska ställningen är sådan att nämnvärda tillgångar icke finnas.

Västerås den 29 jan. 1929.

Anna Larsson."

Fattigvårdsstyrelsen beslöt att, med vitsordande av vad Fru Larsson i sin skrivelse framhållit, föreslå och hemställa, att Stadsfullmäktige måtte

med hänsyn till vad sålunda anförts, tillerkänna Fru Larsson skälig pension fr. o. m. 1 febr. 1929 i enlighet med de grunder, som tillämpas vid beviljande av pension i liknande fall.

N:o 19. *Ang. pensionering av f. fattiggårdsföreståndaren C. A. Larssons änka.*

In fidem:
Axel Norén.

Ex officio:
Axel Norén.

N:o 20.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionering av f. stadsbokhållaren Hj. Södergrens änka.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Fru Kerstin Södergren, änka efter f. Stadsbokhållaren Hj. Södergren, har till Lönenämnden ingivit ansökan om att av staden få åtnjuta pension, och får Lönenämnden nu underställa detta ärende Stadsfullmäktiges avgörande och därvid anföra följande.

Lönenämnden har förut denna dag till Stadsfullmäktige överlämnat ett förslag att bevilja f. Fattiggårdsföreståndaren C. A. Larssons änka s. k. pensionsersättning och därvid närmare angivit de huvudgrunder, som av Stadsfullmäktige förut tillämpats vid beviljandet av dylik ersättning till befattningshavares efterlevande.

Vad angår nu föreliggande framställning synes med tillämpning i övrigt av dessa huvudgrunder den omständigheten att Fru Södergrens man vid avgången ur tjänsten icke erhöll full pension -- han hade icke uppnått den härför erforderliga tjänstetiden — böra inverka vid utmätandet av pensionsersättningen och det på sådant sätt, att denna blir satt i samma relation till full pensionsersättning, som mannens pension till full pension. Bristen i avseende å tjänsteår för full pension inverkade vid pensioneringen av stadsbokhållare Södergren på sådant sätt, att han erhöll 25/35 av full pension, och skulle detta, med tillämpning av nyss angivna regel och de förut godkända huvudgrunderna, medföra att Fru Södergren i pensionsersättning skulle erhålla 25/35 av 20 % av slutlönen uti 22:dra lönegruppen enligt gällande lönestat, varuti befattningen som stadsbokhållare är inpla-

N:o 20.
Ang. pensionering av f. stadsbokhållaren Hj. Södergrens änka.

cerad. Denna slutlön utgör 2,631 kronor. Uträknad enligt denna formel blir pensionsersättningen 375 kronor 85 öre, eller i jämna krontal 376 kronor, och skulle Fru Södergren utom denna ersättning hava att åtnjuta dyrtidstillägg med för närvarande 50 % å densamma.

Med meddelande att f. stadsbokhållaren Södergren avled under januari månad 1928, föreslår Lönenämnden, att Stadsfullmäktige ville bevilja änkan Kerstin Södergren från och med månaden efter mannens död en årlig pensionsersättning å 376 kronor så länge hon lever ogift med därå utgående dyrtidstillägg enligt för varje år fastställda grunder för dyrtidstillägg å pensionsersättning, med bestämmelse tillika att härför reforderliga medel skola tagas av uttaxerade medel, vad angår åren 1928 och innevarande år, av det i staten för år 1929 avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 21 mars 1929.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Lönenämnden,

Västerås.

Med anledning av min mans, f. Stadsbokhållaren Hjalmar Södergrens bortgång, beder jag vördsamt bli ihågkommen med tilldelad pension.

Västerås den 31 januari 1928.

Högaktningsfullt

Kerstin Södergren.

N:o 21.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionering av f. arbetsförmannen A. Hallström.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan f. Förmannen vid stadens arbeten Alfr. Hallström hos Drätselkammaren begärt pension för tiden från avgången ur anställningen i stadens tjänst, har Drätselkammaren genom utdrag av sitt protokoll för den 7 september 1928 överlämnat denna framställning för beredning till Lönenämnden och därvid uttalat, att pensionen, med hänsyn till att Hallström tidigare avgått ur anställningen som förman till arbete vid förrådet med nedsatt lön, borde utmätas på den lön, han skulle hava åtnjutit, därest han stått kvar i förmanstjänsten.

Lönenämnden får nu i ärendet anföra följande.

Av införskaffade uppgifter och av handlingarne framgår, att Hallström är född den 2 oktober 1860, att han varit anställd i stadens tjänst från juni månad 1898, därav från 1 september 1899 som förman, samt att denna senare anställning upphörde i oktober månad 1920, då Hallström på grund av sjuklighet överflyttades till arbete vid förrådet med en avlöning inklusive dyrtidstillägg av 350 kronor i månaden.

Enligt nu gällande lönestat är befattningen som arbetsförman inplacerad uti 18:de lönegruppen med en avlöning i högsta lönegraden, vartill Hallström vid kvarstående i tjänsten varit berättigad, av 2,217 kronor.

Även om Hallström vid avgången ur förmanstjänsten icke vare sig i avseende å levnadsåldern eller tjänstetid uppnått för full pension erforderligt antal år enligt det förslag till pensionering av stadens befattningshavare, som från fall till fall av Stadsfullmäktige tillämpats (Stadsfullmäktiges handlingar 1916 N:o 59) — härtill skulle hava fordrats 65 levnads- och 35 tjänsteår — anser Lönenämnden i likhet med Drätselkammaren, att Hallströms 40-åriga anställning i stadens tjänst och de förhållanden, varunder han avgått ur förmanstjänsten, böra berättiga honom att erhålla full pension. Sådan skulle enligt nyssnämnda förslag utgå med 65 % å slutlönen i befattningen, utgörande såsom ovan nämnts 2,217 kronor eller med 1,441 kronor 5 öre, utjämnat i jämna krontal 1,442 kronor. Härtill skulle komma dyrtidstillägg för närvarande efter ett index av 170 med 969 kronor 64 öre.

N:o 21.
Ang. pensionering av f. Arbetsförmannen A. Hallström.

Lönenämnden hemställer, att Stadsfullmäktige ville besluta bevilja f. Arbetsförmannen Alfr. Hallström från avgången ur tjänsten den 1 januari innevarande år en årlig pension av 1,442 kronor jämte därå utgående dyrtidstillägg enligt av Stadsfullmäktige för varje år fastställda grunder för dylikt tillägg att utgå av uttaxerade medel, vad angår innevarande år av i årets stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 21 mars 1929.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Västerås stads Drätselkammare,

Västerås.

Undertecknad, som nu inom kort uppnår 68 års ålder får härmed vördsamt anhålla, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige utverka högsta möjliga pension för mig under min återstående livstid.

Till ledning för bedömande av beloppets storlek vill jag meddela, att jag varit anställd i Västerås stads tjänst i sammanlagt 40 år, därav de 11 första åren såosm dagsverkare, de närmast följande 20 åren såsom ensam innehavare av en förmansbefattning, vilken numera är fördelad på tre personer och de 9 senaste åren såsom månadsavlönad vid förrådet. Likaledes är jag fri påpeka att vid omändringen från förman till anställningen vid förrådet nedsattes min avlöning med ej mindre än 60 kronor månatligen, ett förhållande som väl ej var så alldeles riktigt och som i varje fall bör tagas hänsyn till vid pensionsbeloppets bestämmande.

Västerås den 16 augusti 1928.

Alfred Hallström.

N:o 22.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionering av f. Renhållningsarbetaren Emanuel Andersson.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Med överlämnande av en framställning till Stadsfullmäktige från Lantegendomsnämnden angående pensionering av renhållningsarbetaren Emanuel Andersson får lönenämnden, till vilken detta ärende direkt överlämnats för beredning, anföra följande.

Enligt vad handlingarna i ärendet utvisa har Andersson varit anställd i stadens tjänst allt sedan början av år 1899, de första åren såsom körkarl och sedan mitten av år 1901 såsom renhållningsarbetare.

Vid det förhållande, att Andersson är född den 24 mars 1861 är han enligt de riktlinjer för pensionering av stadens befattningshavare, som återfinnas i ett särskilt kommittébetänkande — intaget under N:o 59 i Stadsfullmäktiges handlingar för år 1916 — och som för full pension i befattningen som renhållningsarbetare förutsätter 60 levnads- och 30 tjänsteår berättigad till full pension, eller 65 % å ett pensionsunderlag å 2,001 kronor, motsvarande högsta lönegraden uti 16:de löneklassen, vari befattningen som renhållningsarbetare är placerad. Detta gör ett årligt pensionsbelopp 1,300 kronor. Enligt nu gällande av Stadsfullmäktige den 31 maj 1928 antagna nya bestämmelser för dyrtidstillägg å pensioner skall med nuvarande indextal, som är 170, å detta pensionsbelopp utgå ett dyrtidstillägg å 910 kronor.

Lönenämnden hemställer att Stadsfullmäktige ville besluta bevilja renhållningsarbetaren Emanuel Andersson från den 1 januari 1929 en årlig pension å 1,300 kronor med däråå belöpande dyrtidstillägg enligt för varje tid fastställda grunder att årligen utgå av uttaxerade medel i Lantegendomsnämndens budget.

Västerås den 23 januari 1929.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Renhållningsarbetaren Emanuel Andersson har hos Lantegendomsnämnden anhållit, att Nämnden ville utverka pension för honom från 1929 års ingång.

N:o 22.
Ang. pensionering av f. Renhållningsarbetaren Emanuel Andersson.

Nämnden får i anledning härav anföra.

En granskning av drätselkammarens äldre verifikationer ger vid handen att Andersson regelbundet återfinnes å Drätselkammarens avlöningslistor från 1899 års början med en månadsförtjänst av omkring 40 kr., tydligen då såsom kommunalarbetare. Den 24 mars 1899 utkvitterar Andersson sin första avlöning av 10 kronor per vecka såsom körkarl. Avlöningen synes mot slutet av år 1899 hava stigit till 12 kronor per vecka, samt denna avlöning fortsatt till dess Andersson, som den 29 mars 1901 uppbar sin sista avlöning såsom körkarl, från ingången av april månad 1901 anställdes hos renhållningsverket såsom renhållningsarbetare.

Sysslan som körkarl har som bekant först i och med 1920 års provisoriska löneregler uppförts i lönestaten.

I och med genomförande av 1908 års lönestat äro renhållningsarbetarne ordinarie befattningshavare.

Andersson räknar enligt gällande lönestat tjänsteår från och med år 1902.

Enligt det förslag till pensionering av stadens befattningshavare av år 1915, som i allmänhet tillämpas av Stadsfullmäktige vid pensionering är för renhållningsarbetare för erhållande av full pension fastställd åldern 60 år och tjänsteåren 30 till antalet.

Då emellertid Andersson varit oavbrutet anställd i stadens tjänst från och med ingången av år 1899 och i allt fall från mars månad samma år i en syssla, som nu är ordinarie befattning hos staden, synes det lantegendomsnämnden rättvist och billigt att Andersson från och med år 1929 beviljas full pension såsom renhållningsarbetare.

Skulle Stadsfullmäktige icke kunna bevilja denna lantegendomsnämndens framställning får nämnden anmäla, att Andersson på grund av sjukdom är oförmögen vidare förrätta sin tjänst, varför i sådant fall avkortad pension torde tilldelas Andersson.

Lantegendomsnämnden får sålunda hemställa att Stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1929 tilldela renhållningsarbetaren Emanuel Andersson full pension.

Västerås den 9 januari 1929.

För Lantegendomsnämnden:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 23.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionering av kontorsbiträdet Sigfrid Johanssons änka.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan Fru Anna Johansson, änka efter vid tekniska verken anställde Kontorsbiträdet av 1:sta klass Sigfrid Johansson, hos Vatten- och Gasverksstyrelsen ansökt om pension, har styrelsen den 20 innevarande månad överlämnat denna framställning till Lönenämnden för på nämnden beroende åtgärd, och får nämnden nu överlämna detta ärende för avgörande till Stadsfullmäktige och därvid anföra följande.

Vad angår de grunder, som av Stadsfullmäktige förut tillämpats vid beviljande av s. k. pensionsersättning till befattningshavares efterlevande, tillåter sig Lönenämnden hänvisa till den redogörelse härför, som nämnden avgivit i annat denna dag till Stadsfullmäktige överlämnat liknande ärende. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 19).

Enligt av Vatten- och Gasverksstyrelsen lämnade uppgifter består den efterlevande familjen av änka och två söner i åldern 13 och 16 år.

Med tillämpning av grunderna för beviljande av pensionsersättning skulle änkan Johansson så länge hon lever ogift äga årligen uppbära i pensionsersättning 20 % av mannens lön, utgörande slutlönen i 15:de lönegruppen — 1,893 kronor — förhöjd med 40 % för första och ytterligare 10 % för andra barnet intill dessa fyllt 18 år. Uträknad i enlighet härmed skulle ersättningen uppgå till 567 kronor 90 öre eller i jämna krontal 568 kronor, vartill skulle komma dyrtidstillägg med för närvarande 50 % å ersättningen.

Lönenämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville bevilja änkan Anna Johansson från och med månaden efter mannens död en årlig pensionsersättning utgående så länge hon lever ogift och familjen utom av henne består av två barn under 18 års ålder för närvarande 568 kronor jämte däråt utgående dyrtidstillägg enligt grunderna för dyrtidstillägg å pensionsersättningen samt därvid bestämma att härför erforderliga medel skola tagas av inkomsterna av stadens tekniska verk.

Västerås den 21 mars 1929.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 23.
Ang. pensionering av kontorsbiträdet Sigfrid Johanssons änka.

Till Lönenämnden i Västerås.

Med överlämnande av bifogade ansökan från änkan efter 1:ste kontorsbiträdet vid Tekniska verken, Sigfrid Johansson, får Vatten- och Gasverksstyrelsen meddela följande data rörande Johansson:

Född år 1891 den 15 maj, död år 1929 den 24 jan. Anställdes vid Tekniska Verken den 8 mars 1918 som extra kontorsbiträde, den 1 jan. 1921 som ordinarie.

Efterlämnar 2 barn i åldern 16 och 13 år.

Johanssons lön utgick enligt lönegrupp 15, löneklass 4.

Västerås den 20 mars 1929.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Till Vatten- och Gasverksstyrelsen,

Västerås.

Härmed för jag vördsamt anhålla om pension efter min avlidne make Sigfrid Johansson.

Västerås den 12 mars 1929.

Vördsamt

Anna Johansson.

Wilh. Nybergs Boktr., V:Ås

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929. Den 25 April. V.

N:o 24.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna årsberättelse rörande den allmänna hälsovården under år 1928, ävensom årsberättelser från Stadsläkarne, Köttbesiktningsbyrån, Bostadsinspektrisen samt 1:ste Tillsyningsmannen.

Västerås den 14 mars 1929.

För Hälsovårdsnämnden:

VICTOR ÅSBERG.

Eric Plantin.

Årsberättelse rörande den allmänna hälsovården från Hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1928.

I. HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN OCH DESS VERKSAMHET.

Ledamöter: t. f. Borgmästare V. Åsberg, ordf., 1:ste Stadsläkare C. Thunström, v. ordf., Veterinär M. Jonsson, Apotekare O. Oest, Regementsläkare G. Wingren, Sjukvårdare J. O. Wass, Byggmästare F. Eklund.

Suppleanter: Bankdirektör A. Sundström, Byggmästare K. J. Karlsson, Länsveterinär J. Jacobsson, Ingeniör Th. Arvidsson, Förrådsarbetare A. Larsson.

Sekreterare: E. Plantin.

Tjänstemän och övrig personal: 1:ste Stadsläkare C. Thunström, 2:dre Stadsläkare C. Idar, Stadsdistriktsläkare L. Bladini.

Föreståndare för köttbesiktningsbyrån: Veterinär M. Jonsson.

Kemist: Kemiska stationen.

1:ste tillsyningsman: E. Berggren. Tillsyningsmän: L. E. Jansson, P. K. Forsberg.

Bostadsinspektris: Fröken Lisa Bruér.

Stadssjuksköterskor: För bemedlade: Anna Ekström, Lilly Kalén. För obemedlade: Elin Karlsson, Sigrid Sandén,

N:o 24. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

Nämnden har sammanträtt 12 ggr under året. Handlingarna protokollförda i 208 paragrafer.

Några förändringar beträffande Nänmdens befattning med den allmänna hälso- och sjukvården, instruktion för Nämnden eller särskilda föreskrifter tillkomna i enlighet med § 30 i Hälsovårdsstadgan ha ej förekommit.

Diarieförda ärenden 116.

II. Befolkningsförhållanden inom samhället:

Antal kyrkoskrivna invånare vid redovisningsårets början:

29,119, därav 14,121 m. och 14,998 kv.

Antal under året levande födda:	355,	„	166 m.	„	189 kv.
Antal under året döda personer:	305,	„	150 m.	„	155 kv.
Antal döda barn under 1 års ålder:	16,	„	9 m.	„	7 kv.

Särskilt stor dödlighet i viss stadsdel har ej förekommit.

III. ALLMÄN HÄLSOVÅRD.

A. *Vattentillgång:*

Behovet av dricksvatten tillgodoses genom grundvatten från 3 st. sänkbrunnar av stålplåt i en grusås en halv mil utom staden.

Vattnets godhet utmärkt och tillgången riklig.

Missförhållandena under året ej iakttagna.

B. *Avledning av spill- och grundvatten:*

Avloppsförhållandena inom en del förstadssamhällen, särskilt i en del av Freja och i större delen av Jakobsberg, äro fortfarande otillfredsställande. Förslag om utdragning av stadens ledningar föreligger dock under utredning.

Samhällets kloaknät:

Allmänna ledningar	47,357 m.
Enskilda „	8,201 „
Summa	55,558 m.

C. *Renhållning:*

a) Latrinrenhållning:

I centralare stadsdelar egnom stadens renhållningsverks försorg, i ytterområdena genom resp. gårdsägares.

Missförhållanden ha föranlett anmärkning av tillsyningsmännen i 11 fall, varigenom rättelse i allmänhet åstadkommits. 1 fall har föranlett anmälan till åtal.

Antal våningsklosetter: 2,556, därav 1,337 w. c. i 552 fastigheter.

Bortforsling genom stadens renhållningsverk i 1,393 gårdar, i ytterområdena genom gårdsägarnas försorg i 379 gårdar.

Upplagsplats för latrin är renhållningsverkets pudrettfabrik, visserligen belägen inom ett större obebyggt område inom staden, men dock vid vissa vindriktningar medförande lukt för de omkringboende. Nybyggnad år efter år uppskjuten på grund av ekonomiska skäl.

Torvpudretten användes dels för stadens eget lantbruk, dels försäljes.

b) Renhållning av gård och gata:

Tredelningssystem. Bortforsling inom stadsplanen sker genom renhållningsverket.

Särskilda upplagsplatser finnas å stadens lantegendomar.

Svinmaten går till stadens svingård, uppförd å en av stadens lantegendomar.

Gödselsoppor till stadens lantbruk. Skräpsopor till hamnutfyllningar.

Av tillsyningsmännens anmälda missförhållanden 65. Intet åtal.

c) Antal inom staden befintliga:

Svinhus: 19. Alla utom stadsplan.

Fähus: 14. Alla utom stadsplan.

Stall: 113, därav 70 inom stadsplan, 43 utom.

Olägenheter och bristfälligheter vid dessa ha föranlett anmärkningar i 3 fall, rättade efter anvisning.

Svinhållning förbjuden inom stadsplaneområdet.

D. *Begravningsplats:*

Ny begravningsplats, c:a 2 kilometer utom staden, tagen i bruk 1925. Begravning förekommer dock i familjegravar å de båda äldre begravningsplatserna inom staden. Anmärkningsvärda missförhållanden ha ej förekommit.

E. *Fabriker och näringar:*

Sanitära missförhållanden beträffande upplag, fabriker, verkstäder eller andra näringsgrenar ha ej förekommit.

Anmälan om anläggande av nya fabriker enligt § 24 av hälsovårdsstadgan har ej förekommit.

Uppgift ang. minderåriga i industriellt yrke:

1:ste tillsyningsmannen förordnad såsom tillsynsorgan. Har till yrkesinspektören insänt vederbörliga rapporter.

F. *Bostäder:*

Antal med boningshus bebyggda tomter vid årets slut 1,774.

Under året ha av enskilda uppförts:

N:o 24. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

32 boningshus, varav 5 lägenheter à 1 rum med kokvrå,
21 „ à 1 „ och kök.
23 „ à 2 „ „ „
9 „ à 3 „ „ „
2 „ à 4 „ „ „
1 „ à 6 „ „ „
2 „ à 7 „ „ „

Särskilda bostäder för lungsiktiga finnas ej.

Härbärgen och asyler ha ej tillkommit under året.

Bostadsinspektionen handhaves av särskild inspektris.

Antal inspektionsbesök under året 2,137
Diverse förfrågningar och klagomål 390
Avhjälpta missförhållanden 186

Inga lägenheter utdömda.

G. *Samlingslokaler:*

Ang. utrymme, luftväxling, uppvärmning och beskaffenhet i Skolor,

Nöjes- och andra samlingslokaler ha inga anmärkningar förekommit.

H. *Bad och badanstalter, särskilt skol- och folkbad.*

I stadens varmbadhus ha under året serverats 82,470 bad,
varav för skolbarn: billighetsbad med simhall 1,279
simundervisningsbad 9,275
folkbad: billighetsbadstu 26,291

Staden har dessutom ett större kallbadhus vid hamnen och därjämte anordnat ett s. k. friluftsbad å en holme i fjärden, dit regelbundna ångfärjeförbindelser dagligen finnas under sommaren.

I. *Födoämnen och njutningsmedel:*

Köttbesiktningstvång infört sedan flera år.

Offentligt slakthus finnes ej.

Slakterier: 5 st. Intet under offentlig kontroll.

Ordnad mjölkkontroll genom tillsyningsmännen.

Matvaruberedning och matvaruhandel:

Slakterier	vid årets början	5,	nedlagda	0,	tillkomna	0,	S:a 5
Korvfabriker och charkuterier	„	26,	„	2,	„	3,	„ 27
Bagerier och konditorier	„	33,	„	2,	„	0,	„ 31

Mejerier	vid årets början	1,	nedlagda	0,	tillkomna	0,	S:a	1
Mjölkmagasin	„	87,	„	2,	„	1,	„	86
Kött- och charkuteributiker	„	29,	„	3,	„	1,	„	27
Övriga matförsäljningsställen	„	97,	„	6,	„	2,	„	93

Missförhållanden och åtgärder beträffande dessa:

Slakterier	Anmärkningar	0,	därav föranledda till åtal	0,
Korvfabriker etc	„	12,	„	1,
Bagerier etc.	„	13,	„	0,
Mejerier	„	0,	„	0,
Mjölkmagasin	„	16,	„	0,
Köttbutiker etc.	„	6,	„	0,
Övriga matförsäljningsställen	„	9,	„	0,

Av Bryggerier och läskedrycksfabriker finnas resp. 3 och 8.

Översikt av under året beslagtagna födoämnen:

	Antal beslag	Kassationsorsak			
		tuberkulos	trikiner	andra sjukliga förändringar	förskämning
Kött av: nötkreatur	1	—	—	—	1
häst	—	—	—	—	—
svin	1	—	—	—	1
får, get.....	—	—	—	—	—
Inälvor		—	—	—	—
Korv	—	—		—	—
Andra födoämnen	1	—	—	—	1

Tillsyn av matserveringsställen:

81 inspektioner av tillsyningsmännen, därvid 6 anmärkningar. Av dessa föranledde 2 till Nämndens ingripande.

Livsmedelskontrollens anordning och kostnader:

Mjölk- och matvaruprov undersökas å Kemiska stationen. Årskostnad: 1,048 kronor.

Anmärkningsvärda missförhållanden med avseende på försäljning av eller förtäring av spritvaror eller andra berusnings- och njutningsmedel ha ej anmälts till Nämnden.

N:o 24. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

K. *Åtgärder i anledning av lag ang. könssjukdomar av 20 juni 1918:*

Poliklinik inrättad 1:sta juli 1924.

Missförhållanden och på grund därav vidtagna åtgärder ha ej förekommit.

L. *Åtgärder i anledning av lag av 14 sept. 1914 ang. vissa åtgärder mot utbredning av tuberkulos:*

Antal lägenheter, i vilka smittrening för tuberkulos ägt rum: 31.

Anslag från staden till dispensärverksamheten: 4,000 kr.

M. *Åtgärder i anledning av lag om skyddskoppympning av 2 juni 1916:*

2:dre Stadsläkaren under året, förordnad såsom offentlig vaccinatör.

Åtgärder beträffande oympade skolbarn: Föreläggande har lett till resultat.

Övriga åtgärder: Anslag till offentliga vaccinationen 100 kronor.

N. *Kommunala vårdanstalter:*

Fattigvårdsinrättning med särskilt sjukhus, inrymmande utom vanliga sjukavdelningar med 42 sängar, en tuberkulosavdelning med 19 sängar och en mindre sinnessjukavdelning med 16 sängar. Inalles 77.

Barnhem, barnasyler, barnkrubbor: Staden har en mindre barnasyl för 12 barn. Enskild förening ett mindre barnhem och en barnkrubba.

Andra vårdanstalter tillhöriga staden finnas ej.

O. *Hälso- och sjukvårdspersonal:*

Tjänstebefattningar hos Nämnden:

En 1:ste, en 2:dre stadsläkare och en distriktsläkare,
1 veterinär, föreståndare för köttbesiktningsbyrån,
1 1:ste tillsyningsman och 2 tillsyningsmän,
1 bostadsinspektris,
4 stadssjuksköterskor.

Såsom laboratorium anlitas Västerås kemiska station.

P. *Kvacksalveri och olaga medikamentsförsäljning:*

Ingen anmälan till Nämnden.

R. *Andra omständigheter, som kunnat menligt inverka på befolkningens hälsa:*

Intet att anföra.

Årsberättelse från Förste Stadsläkaren i Västerås för år 1928.

N:o 24.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1928.

I.

Befolkningsförhållanden inom samhället:

1. Antal kyrkoskrivna invånare vid redovisningsårets början:

i Domkyrkoförsamlingen	25,678,	därav	12,417	m.	och	13,261	kv.
i S:t Ilians församling	1,993,	„	956	„	„	1,037	„
i Lundby församling	1,448,	„	748	„	„	700	„
Summa	29,119,	därav	14,121	m.	och	14,998	kv.

Vid årets slut:

i Domkyrkoförsamlingen	25,985,	därav	12,565	m.	och	13,420	kv.
i S:t Ilians församling	2,069,	„	1,004	„	„	1,065	„
i Lundby församling	1,524,	„	774	„	„	750	„
Summa	29,578,	därav	14,343	m.	och	15,235	kv.

2. Antal under året levande födda (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	304,	därav	141	m.	och	163	kv.
i S:t Ilians församling	23,	„	10	„	„	13	„
i Lundby församling	28,	„	15	„	„	13	„
Summa	355,	därav	166	m.	och	189	kv.

3. Antal under året döda personer (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	272,	därav	132	m.	och	140	kv.
i S:t Ilians församling	22,	„	11	„	„	11	„
i Lundby församling	11,	„	7	„	„	4	„
Summa	305,	därav	150	m.	och	155	kv.

4. Antal döda barn under 1 års ålder (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	16,	därav	9	m.	och	7	kv.
i S:t Ilians församling	—,	„	—	„	„	—	„
i Lundby församling	—,	„	—	„	„	—	„
Summa	16,	därav	9	m.	och	7	kv.

5. Särskilt stor dödlighet inom viss del av samhället och särskilt stor dödlighet bland späda barn: Har ej förekommit.

N:o 24.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.

II.

Allmänna sjukvården:

1. Epidemiska sjukdomar under året, enligt § 2, mom. 1 och 6 i epidemilagen.

Liksom under de närmast föregående 5 åren ha dessa epidemiska sjukdomar visat en fortsatt avtagande tendens inom staden, så ock inom den närmast omkringliggande landsbygden. Enahanda synes förhållandet nästan över hela landet.

Skarlakansfeber har endast förekommit i 26 fall, fördelade med endast några få fall per månad. Sjukdomen har i allmänhet varit lindrig. Intet dödsfall.

Difteri har förekommit med 3 fall i Oktober, vartill infektionen kunde härledas från kontakt med en difterisjuk från annan ort. 1 fall i Dec. utan klar smittohärledning. Fallen lindriga, intet dödsfall.

Paratyfus: 1 fall i Juni med okänd infektionskälla, 2 fall i resp. Sept. och Okt., vilka infekterats vid besök hos en anhörig på landet, där en paratyfus-sjuk (konstaterat efteråt), förefanns, vidare 1 fall i Nov. (en kokerska från centrallasarettet härstädes), vartill smittokällan synes oförklarlig, men som lyckligtvis ej medförde flera fall. Alla fallen ganska lindriga.

Av *Akut barnförlamning* förekom 1 fall i Mars och 1 i Nov., av vilka det första var relativt lindrigt, men det senare däremot med utbredda förlamningar. Infektionssättet kunde ej uppklaras.

Epidemisk hjärnhinneinflammation förekom med 1 fall i Okt. och gick till full hälsa.

Kastsjuka (Febris undulans), uppträdde med 2 fall, 1 i Maj och 1 i Sept. I båda fallen kunde smittan härledas från mjölk från kastsjuke-infekterade ladugårdar. Båda fallen lindriga, men tämligen långvariga.

Åtgärderna mot smittans utbredning i dessa sjukdomar ha varit de vanliga: Isolering med snaraste å Epidemisjukhuset, desinfektion i hemmen och de anhörigas ställande under efterobservation.

2. *Övriga sjukdomar* och i anledning därav vidtagna åtgärder:

Allmänna hälsotillståndet i staden har i det stora hela varit liksom under senare åren ganska gott.

Av *Mässling* förekom under första halvåret en relativt måttlig och lindrig epidemi. 153 fall anmälda av i staden praktiserande läkare, men åtskilliga insjuknade ha som vanligt i lindriga fall ej lett till läkares tillkallande och därigenom undgått anmälan till mig. Epidemien avstannade i Aug. 2 dödsfall förekommo.

Av *Påssjuka* förekommo 11 fall i början av året.

Av *Kikhosta* ha anmälts 164 fall med 2 dödsfall. Denna sjukdom synes ha hemsökt samhället utan något avbrott under de 3 senast förflutna åren, och största antalet fall synes ha rapporterats under det nu senast gångna året. Antagligen har sjukdomen nu i det närmaste övergått de flesta barn, som ej förut haft densamma och torde nu kunna antagas vara på retur.

Av *Influensa* ha i början och slutet av året anmälts inalles 99 fall. Influensan var detta år ovanligt lindrig och hade tydligen också en relativt liten omfattning. 1 dödsfall.

Akut lunginflammation anmäld i 48 fall, därav 20 dödsfall.

De *vanliga akuta sjukdomarna i luftrör och tarm* synas ha förekommit i ungefär vanlig utbredning och intensitet. Resp. 6 och 3 dödsfall, träffande späda barn och åldringar.

I *Tuberkulos* ha avlidit 40 personer, därav 31 i lungsot och 9 i andra tuberkulösa åkommor. Antalet dödsfall i denna sjukdom synes under senare åren ha hållit sig tämligen likvärdigt. Staden har i likhet med föregående åren anslagit 4,000 kronor såsom bidrag för dispensärverksamheten.

I *Kräfta* ha avlidit 48 personer och i *svulster av annat slag* 11. Således resp. c:a 16 och 4 % av dödsfallen. Antalet dödsfall i kräfta synes sakta ökas år efter år och uppgick detta året till mer än 1/6 av dödsfallen, inalles 305.

Av *Könssjukdomar* ha inrapporterats 63 fall. Föregående år 98. Av dessa ha 40 infekterats i Västerås, 15 i Stockholm. Sjukdomsfallen utgjordes i 1 fall av Syfilis och 62 av Dröppel. Av de 25 anmälda smittkällorna ha 18 tagits under behandling, 1 ej anträffats och 6 anmälts till efterforskning å annan ort.

III.

1. Apoteksväsendet: Intet särskilt att anföra.
2. Barnmorskeväsendet: Intet särskilt att anföra.

N:o 24. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

3. Skyddskoppympning: Andre Stadsläkaren har under året varit förordnad som offentlig vaccinatör. Inalles ha 386 barn, här kyrkoskrivna skyddsympats under året. Alla fall av försummad ympning under 1927 ha under året inställt sig och undergått ympning.

IV.

Ämbetsförrättningar på grund av vederbörligt förordnande:

1. För hälso- och sjukvård:
   Med tjänsten förenade uppdrag och inspektioner från Hälsovårdsnämnden.
2. För rättsmedicinskt ändamål m. m.
   Undersökning och utlåtande i 2 fall ang. sinnesbeskaffenhet.

V.

Sinnessjuka och sinnesslöa:

Antalet i staden kyrkoskrivna sinnessjuka uppgår till 98, därav 45 män och 53 kvinnor. Av dessa vårdades 13 i enskilt hem, 2 i enskild anstalt, 17 å försörjningsanstalt, 3 å upptagningsanstalt, 63 å hospital.

Antalet sinnesslöa uppgår till 18, därav 14 manliga och 4 kvinnliga. Av dessa vårdades 6 i enskilt hem, 9 å sinnesslöanstalt, 2 å försörjningsanstalt och 1 å hospital.

VI och VII.

Fördomar och fel vid spädbarnsvården etc.: Intet att anföra.

VIII.

Inom samhället bosatt personal av:

1. Läkare:
   E. Björkman, f. d. 1:ste provinsialläkare,
   G. Fjellander, 1:ste provinsialläkare,
   O. Ohlin, provinsialläkare,
   C. Thunström, 1:ste stadsläkare,
   C. Idar, 2:dre stadsläkare,
   L. Bladini, distriktsläkare,
   G. Wingren, fältläkare,
   E. Strömberg, bataljonsläkare,
   M. Sjögren, läkare vid tuberkulossjukhuset,
   G. Holm, fängelseläkare,
   L. Norrlin, överläkare vid centrallasarettet, kir. avd.
   E. Berner, underläkare, „ „

J. Bellander, 2:dre underläkare, vid centrallasarettets kir. avd.
A. Bjure, överläkare „ med. avd.
N. Faxén, 1:ste underläkare, „ „
E. Selander, 2:dre underläkare, „ „
G. Runström, röntgenläkare, „
J. Lundblad, privatpraktiserande läkare,
U. Hjärne, „ „
Sofia Allevin, „ „

2. Tandläkare: Th. Malmström, (avflyttad under året), E. Adolphson, G. Jonsson, H. Lybeck, E. Nyström, Hj. Luttrop, (skoltandläkare), E. Lagerqvist, K. Edlund, O. Lundvall, H. Ehnberg, F. Wahlund.

3. Sjukgymnaster: Major G. Nordencreutz, Fru Thora Wittbom, Fröken Elisabeth Arvedson, Löjtnant O. Clarholm, Fru Ingeborg Heydl, Fröken Märta Lindhé.

4. Fältskär: E. A. Strömberg.

5. Barnmorskor:
   a) Distriktsbarnmorskor: Fru Anna Berggren, Fröken Hilda Pihlgren, Fru Anna Ågren.
   b) Kommunalt anställda: Fröken Augusta Björkegren, för Badelunda socken.
   c) Å Centrallasarettet anställda:
   Fröken Elsa Liljekvist och Fröken Stina Sjögren.
   d) Enskilt praktiserande:
   Fröken Elvira Dahl, Reservbarnmorska för länet.
   e) Ej praktiserande: Fru Maria Eriksson, pensionerad, f. d. Distriktsbarnmorska.

6. Sjuksköterskor:
   a) Kommunalt anställda:
   Stadssköterskor: Anna Ekström, Lilly Kalin, Elin Karlsson, Sigrid Sandén. (Godkända).
   Å Ålderdomshemmet: Anna Forslund, Elin Ramkvist, Ingeborg Jansson, (Godkända), Olga Ekström (ej godkänd).
   b) Dispensärsköterskor: Lisa Nilsson (Godkänd).
   c) I enskild sjukvårdstjänst: Följande ej godkända: Ester Bergman, Göta Segerstedt, Svea Andersson, Anna Cederkvist, Karin Norr-

N:o 24. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

ström, Anna Andersson, Ebba Andersson, Helny Kjellin, Anna Eriksson.

Västerås den 1 Mars 1929.

CARL THUNSTRÖM.
1:ste Stadsläkare.

Ämbetsberättelse från Andre Stadsläkaren i Västerås för år 1928.

I:a distriktet.

1. Andre stadsläkarens distrikt har omfattat samma område som föregående år.
2. Invånareantalet i distriktet torde fortfarande överstiga hälften av hela stadens folkmängd, som den 31 dec. 1927 utgjorde 29,160 personer.

II. Allmänna sjukvården.

1. Angående de epidemiska sjukdomarnas förekomst hänvisas till första stadsläkarens ämbetsberättelse.
2. Angående övriga sjukdomar hänvisas till bilagda översikt av gängse sjukdomar i Västerås under år 1928. Några särskilda åtgärder med hänsyn till dessa ha ej behövt företagas.

III. Ämbetsförrättningar
på grund av vederbörligt förordnande.

1. Offentlig skyddskoppympning har företagits å 332 förut ej ympade personer.
2. Ingen rättsmedicinsk undersökning.

IV. Sinnessjuka och sinnesslöa.

Angående dessa hänvisas till förste stadsläkarens ämbetsberättelse.

V. Intet av vikt att anföra.

VI. Intet av vikt att anföra.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

1. Årsberättelse från sjukhuset vid stadens Ålderdomshem jämte Bil. C.
2. Översikt av gängse sjukdomar i Västerås stad under år 1928.

Västerås i Jan. 1929.

C. IDAR,
2:dre stadsläkare.

Ämbetsberättelse från distriktsläkaren i Västerås för år 1928.

I. *Distriktet.*

1. Distriktets omfattning är oförändrad sedan föregående år.
2. Invånareantalet uppgår till närmare hälften av stadens folkmängd.

II. *Allmänna sjukvården.*

1. Angående de sjukdomar, som omnämnes i Epid. lagen § 2 mom. 1 och 6, hänvisas till förste stadläkarens berättelse.
2. Allmänna hälsotillståndet i staden har i stort sett varit mycket gott under 1928.

III. *Ämbetsförrättningar.*

Jämlikt instruktionen har distriktsläkaren att ombesörja läkarvården vid polikliniken för könssjukdomar. Som av bifogad redogörelse framgår har frekvensen varit ungefär lika stor som föregående år.

IV—VI.

Intet av vikt att anföra.

Denna årsberättelse åtföljes av följande bilagor:

1. Översikt av gängse sjukdomar enligt formulär.
2. Årsberättelse från polikliniken för könssjukdomar.

Västerås i Januari 1929.

LENNART BLADINI,
distriktsläkare.

Årsberättelse från sjukhuset vid Västerås Ålderdomshem för år 1928.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning:

Inga väsentliga förändringar.

Mathållning: Ingen väsentlig förändring.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: Komplettering.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patientens intagning: Intet av vikt att anföra.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Intet av vikt att anföra.

Följande viktigare åtgärder hava hos direktionen blivit föreslagna: Intet av vikt att anföra.

N:o 24. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

Övriga anmärkningsvärda förhållanden:

I. *Intagna, avlidna, underhållsdagar, utrymme samt avgifter.*

Antal patienter		Underhålls-dagar för samtliga vårdade	Antal sängar	Medeltal vårdade pr dag	Högsta	Lägsta	Medellängd av sjukhus-vistelsen
intagna	avlidna				antal vårdade någon dag under året		
169	70	26,782	77	73	80	66	109

II. *Inkomster.*

Anm. Då sjukhusets räkenskaper föras gemensamt med anstaltens i dess helhet, kunna inga uppgifter här lämnas.

III. *Utgifter.*

Anm. Se ovan!

IV. *Personalens storlek och löneförmåner.*

Befattningshavare	Lön kr.	Andra förmåner
1. Sjuksköterska	1,279: 38	(Inkl. dyrtidstillägg) + fritt vivre
2. D:o	1,030: 50	„ + „
3. D:o	1,030: 50	„ + „
4. Sköterskebiträde	618: 30	„ + „
5. D:o	618: 30	„ + „
6. D:o	618: 30	„ + „
7. D:o	618: 30	„ + „
8. D:o	618: 30	„ + „
9. D:o	618: 30	„ + „
10. Manlig vårdare	1,550: 91	„ + „

Västerås i Jan. 1929.

C. IDAR,
2:dre stadsläkare.

Årsberättelse från Västerås poliklinik för kostnadsfri behandling av könssjuka enligt lagen den 20 juni 1918, § 5, för år 1928.

N:o 24.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.

1. a) Läkare och hans vikarier för den manliga avdelningen: D:r L. Bladini, vikarie D:r C. Idar.
   Läkare och hans vikarier för den kvinnliga avdelningen: D:r L. Bladini, vikarie D:r C. Idar.
   b) Sköterskor, antal en.
   c) Övrig personal: städerska.

	Behäftade med eller misstänkta för könssjukdom i smittosamt skede	Lidande av Könssjukdom i icke smittosamt skede hudsjukdomar o. s. v.
II. Antal under året undersökta eller behandlade patienter: Summa 128*) (123**).		
a) manliga	89 (75)	1 (3)
därav nytillkomna under året	80 (65)	— —
b) kvinnliga	39 (48)	— —
därav nytillkomna under året	26 (37)	— —
III. Antal under året vid polikliniken avlagda besök:		
a) av manliga patienter	1,456 (1,239)	30 (48)
medeltal per mottagning	4.8 (4)	— —
b) av kvinnliga patienter	903 (904)	— —
medeltal per mottagning	3 (3)	— —

4. Poliklinikmottagningarna ha under året varit förlagda till följande tider och veckodagar:
   a) för manliga patienter: månd.—fred. 17—17,30; lörd. 13—13,30.
   b) för kvinnliga patienter: månd.—fred. 17,30—18; lörd. 13,30—14.
5. Anmärkningar: (Polikliniklokal m. m.) samma som förut.

LENNART BLADINI,
Poliklinikföreståndare.

*) Därav på landet 44 (21).
**) Förra årets siffror inom parentes.)

N:o 24. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

Redogörelse för hälsovårdstillsyningsmännens i Västerås verksamhet år 1928.

Handel och näringar.

Rörelsens art	Antal			
	Vid årets början	Under året		Vid årets slut
		nedlagda	inrättade	
Slakterier	5	—	—	5
Korvfabriker	26	2	3	27
Charkuteributiker	29	3	1	27
Bagerier	33	2	—	31
Karamellfabriker	4	2	1	3
Brödbutiker	14	2	—	12
Mejerier	1	—	—	1
Mjölkbutiker	87	2	1	86
Smör-, ägg- och ostbutiker	3	1	—	2
Speceributiker	66	3	1	64
Fiskbutiker	4	—	1	5
Frukt- och grönsaksbutiker	10	—	—	10
Näringsställen	60	1	4	63
Rak- och frisérsalonger	12	1	—	11
Lump-, hud- och benupplag	9	1	—	8

Anmärkta missförhållanden, vidtagna åtgärder:

Beträffande	Anmärkta fall	Till Nämndens åtgärd föranledda	Åtalande
Osnygg köttransport	1	1	1
Slakterier, korvfabriker och charkuterier	18	1	1
Bagerier och konditorier	13	—	—
Mjölkbutiker	16	2	—
Näringsställen	6	2	—
Stall, fähus och svinhus	3	—	—
Gårdsrenhållning	65	—	—
Latrinrenhållning	11	1	1
Avträden och urinkurar	5	—	—
Avstjälpningsplatser och avlopp	5	3	—
Summa	143	10	3

Mjölkkontroll.

Inköpta prov å saluhållen mjölk och grädde ha med avseende å fetthalten undersökts vid Kemiska stationen i Västerås. Resultatet av undersökningen framgår av nedanstående tabell:

N:o 24, *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

	Antal prov			Fetthalt (procent)		
	Undersökta	Överstigande minimifetthalten	Understigande minimifetthalten	Högsta %	Lägsta %	Medeltal %
Oskummad mjölk	607	550	57	6.80	1,60	3,53
Tunn grädde	275	269	6	39,10	13,90	17,50
Tjock grädde	210	210	—	47,40	36,10	40,10

En mjölkhandelsfirma, som vid tre olika tillfällen under loppet av trettio dagar sålt oskummad mjölk, understigande 3 % fetthalt, har av Nämnden erhållit varning.

Beslagtagna födoämnen:

Antalet beslag å saluhållna födoämnen utgöra 3, alla på grund av förskämning, nämligen:

Kött av nötkreatur	120 kg.
Fläsk	10 „
Sill	4,200 „

Renhållning.

Bortforsling av avskräden från gårdarna sker genom renhållningsverkets försorg i 1,393 gårdar; i 379 gårdar, belägna i förstäderna, ombesörjes renhållningen av resp. gårdsägare.

Antalet inom staden befintliga:

Svinhus 19, fähus 14, alla utanför stadsplaneområdet.

Stall 112, därav 70 inom stadsplanen och 42 utom.

Desinfektioner, utförda under året, uppgå till 60, nämligen i anledning av tuberkulos 31, skarlakansfeber 19, difteri 1, nervfeber 4 och övriga orsaker 5. Förutom kläder och dyl., som behandlats i smittade hem, ha 61 rum och 25 kök desinficerats. 64,8 kg. formalin och 52 kg. överm. kali har därvid förbrukats.

Cyanvätegasbehandling i och för utrotande av ohyra har verkställts 23 gånger, omfattande 132 rum. I cyankammaren, som tagits i bruk 18 gånger, har en mängd föremål av olika slag, såsom möbler, kläder m. m. behandlats med cyanvätegas.

Som kommunalt tillsynsorgan enligt lag om arbetarskydd har undertecknad på Nämndens uppdrag tjänstgjort. Tillsynen omfattar 10 in-

N:o 24. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

spektioner, fördelade på 6 dagar. De inspekterade arbetsställena äro: hantverk 5, handel 2 och övrig verksamhet 3, med ett sammanlagt arbetareantal av 44. Dessutom har i och för yrkesinspektion besökts ett flertal industriella inrättningar. Missförhållande, som föranlett anmälan till yrkesinspektör, har i intet fall iakttagits.

Tjänsteskrivelser, avlåtna under året, uppgå till 21, därav till hälsovårdsnämnden 9, till fastighetsägare och affärsinnehavare 8, och till yrkesinspektören 4.

Diariet över till nämnden inkomna handlingar upptager 116 ärenden.

Sammandrag av tillsyningsmännens arbeten under redogörelseåret bifogas.

Västerås i Januari 1929.

ERNST BERGGREN,
Förste tillsyningsman.

Sammandrag av hälsovårdstillsyningsmännens arbeten år 1928.

Tillsynen omfattar	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Hela året
Gårdar och avträden	873	821	968	765	954	882	615	976	896	982	908	979	10,619
Stall	50	37	59	46	58	61	35	56	57	58	55	45	617
Fähus	1	1	5	1	—	6	1	3	3	1	4	—	26
Svinhus	3	2	5	2	3	2	4	2	3	4	4	2	36
Lump-, hud- och benupplag	6	8	10	15	17	19	10	20	15	13	8	9	150
Avstjälpningsplatser	1	6	4	4	2	3	4	6	3	3	1	2	39
Avlopp och diken	1	1	2	5	7	6	4	14	5	2	5	1	53
Godsmagasin	2	2	2	2	1	2	1	2	2	1	2	1	20
Salubodar	210	179	201	183	241	193	82	225	186	183	215	175	2,273
Salutorg	9	9	9	9	9	9	8	9	9	9	8	12	109
Bagerier och karamellfabriker	30	31	44	34	32	36	7	36	32	37	31	33	383
Mjölkförsäljningsställen	90	95	97	90	103	88	34	91	99	111	100	83	1,081
Slakterier och korvfabriker	139	122	154	130	151	143	55	167	134	144	172	127	1,638
Näringsställen	8	14	10	9	22	16	—	3	5	6	4	—	97
Rak- och frisérsalonger	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	7
Arbetsställen för minderåriga	—	1	10	—	—	14	—	—	2	—	2	—	29
Biträde å köttbesiktningsbyrån	5	4	5	5	4	5	7	9	4	3	5	4	60
Desinfektioner	5	2	2	9	4	2	3	4	4	8	6	7	56
Provtagning	2	3	8	4	4	2	5	4	6	4	4	3	49
Anhållande av födoämnen	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Expeditionstjänst	25	25	27	23	25	26	26	27	25	27	26	24	306
Diverse arbeten	28	26	28	28	27	26	26	28	32	28	32	25	334

N:o 24.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.

Redogörelse för bostadsinspektionens arbete 1928.

Div. förfrågningar	Klagomål	1:sta besök	Återbesök	Olägenheter avhjälpta	Läg. utdömda
301	89	501	1,636	186	—

Under år 1928 utfördes 2,323 inspektioner, fördelade enligt ovanstående tabell. Dessutom har förekommit en del arbeten, som icke ingå i ovanstående uppgifter, såsom bokföringsarbeten, skriftliga och muntliga förhandlingar med hyresvärdar och hyresgäster m. m. Ävensom många fåfänga besök för att besiktiga lägenheter, vilkas innehavare vistas hemma på oregelbundna tider och därför med svårighet kunnat anträffas.

För övrigt har arbetet fortgått efter samma riktlinjer som föregående år.

Västerås i Februari 1929.

LISA BRUÉR,
Bostadsinspektris.

Sammandrag av förteckningar över sinnessjuka och sinnesslöa den 31 dec. 1928 kyrkoskrivna inom Västerås stad av Västmanlands län.

	Antal	Hemort		Kön		Civilstånd		Ålder			Vårdas å						
		landsbygd	stad	män	kvinnor	ogift	gift[1])	under 20 år	20—40 år	över 40 år	enskilt eller däremot svarande hem	enskild anstalt	anstalt för sinnesslöa: obildbara	anstalt för sinnesslöa: bildbara	försörjningsanstalt	upptagningsanstalt för sinnessjuka[2])	statsanstalt för sinnessjuka
A. Sinnessjuka.	98	—	98	45	53	65	33	2	41	55	13	2	—	—	17	3	63
Summa		98		98		98		98			98						
B. Sinnesslöa ...	18	—	18	14	4	18	—	10	4	4	6	—	3	6	2	—	1
Summa		18		18		18		18			18						

[1]) Hit hänföras, även änklingar, änkor och frånskilda makar.
[2]) Tillhörande landsting eller kommun, som ej i landsting deltaga.

N:o 24.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.

Översikt av dödsorsakerna i Västerås

Dödsorsak (Enl. K. Med.-styr:s cirk. den 9 Oktober 1911)	Mankön									Summa mankön
	under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och däröver	Okänd ålder	
Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda	7	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Ålderdomsavtyning	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9
Varfeber	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Ros	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Mässling	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kikhosta	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Influensa	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Tuberkulos a) Lungsot	1	—	—	1	1	8	2	2	—	15
b) Annan tuberkulos	—	—	—	1	—	4	2	—	—	7
Blodbildande organens o. blodets sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Sockersjuka	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Hjärnblödning	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganens sjukdomar	—	—	1	—	—	1	—	3	—	5
Kronisk hjärtsjukdom	—	—	1	—	—	1	4	11	—	17
Andra cirkulationsorganens sjukdomar	—	—	—	—	1	—	—	19	—	20
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	1	1	—	—	—	—	1	—	—	3
Akut lunginflammation	—	2	—	—	1	—	3	6	—	12
Andra andningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Akut mag- och tarminflammation	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Tarmhinder och tarmbråk	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Andra matsmältningsorganens sjukdomar	—	—	—		—	—	—	1	—	1
Urin- och könsorganens sjukdomar	—	—	—	—	1	2	—	5	—	8
Ledgångarnas och bensystemets sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kräfta	—	—	—	—	—	2	4	16	—	22
Svulster av andra slag	—	—	—	—	—	—	1	2	—	3
Olyckshändelse eller våda	—	1	—	—	1	3	1	1	—	7
Självmord	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Summa	10	4	2	3	5	24	23	83	—	154

under år 1928 enligt dödsbevisen.

Kvinnkön									Summa kvinnkön	Summa summarum
under 1 år	1—5 år	5— 10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därefter	Okänd ålder		
2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	9
—	—	—	—	—	—	—	22	—	22	31
—	1	—	—	—	2	1	—	—	4	6
—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	4
—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	2
1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
1	—	—	—	3	8	1	2	1	16	31
—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	9
—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	3
—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	3
1	—	—	—	—	—	3	6	—	10	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	1	4	7	—	12	29
—	—	—	—	—	—	1	13	—	14	34
1	—	—	—	—	—	—	2	—	3	6
—	—	—	—	—	1	2	5	—	8	20
—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3
1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	3
—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	3
—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2
—	—	—	—	—	2	3	2	—	7	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	1	9	16	—	26	48
—	—	—	—	—	—	5	3	—	8	11
—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
7	2	—	1	4	18	32	86	1	151	305

N:o 24.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.

Översikt av gängse sjukdo-

Sjukdomar	Januari		Februari		Mars		April		Maj	
	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
Scharlakansfeber	2	—	—	—	2	—	3	—	2	—
Difteri (och strupsjuka)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mässling	10	—	12	—	62	—	33	1	19	1
Påssjuka	3	—	6	—	—	—	—	—	2	—
Kikhosta	9	—	6	—	15	—	15	—	17	—
Influensa	7	—	17	1	11	—	6	—	18	—
Paratyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akut barnförlamning	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Epidemisk hjärnfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kastsjuka (Febr. undeulans)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Akut inflam. i luftstrupe och luftrör	76	—	79	—	44	1	44	1	63	2
Akut lunginflammation	5	4	2	3	6	1	3	1	8	3
Lungsäcksinflammation	3	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Akut mag- och tarminflammation	15	—	23	1	13	—	14	—	16	—
Summa	130	4	146	5	154	2	119	3	146	6

Sammandrag av summariska utdrag ur dagböcker

Ant. barnmorskor, från vilka uppgifter inkommit	Barnaföderskor						Misfall	Födda barn											
	Antal	Gifta	Ogifta	Änkor o. frånskilda	Förstföderskor	Omföderskor		Antal	Gossar	Flickor	Levande födda				Dödfödda				Tvillingbörd	Trillingbörd
											Fullgångna		Ofullgångna		Fullgångna		Ofullgångna			
											Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor		
3	196	160	31	5	69	127	32	168	78	90	74	87	2	2	1	—	1	1	4	—

Uppgifter den 31 dec. 1928 angående läkare och tand-

Provinsialläkaredistrikt E. provinsialläkaredistrikt Stad, Köping och Municipalsamhälle som ej tillhör provinsialläkaredistrikt	Antal leg. läkare						Tandläkare praktiserande	
	Civilla läkare med tjänsteårsrätt	Enskilt praktiserande	Icke praktiserande	Manliga	Kvinnliga	Summa	m.	kv.
	14	5	1	19	1	20	11	—

mar i Västerås år 1928.

Juni		Juli		Augusti		Sept.		Oktober		Nov.		Dec.		Summa	
Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
2	—	4	—	3	—	3	—	1	—	3	—	1	—	26	—
—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	4	—
9	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	153	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—
8	—	15	—	10	—	19	1	16	1	22	—	12	—	164	2
11	—	—	—	—	—	—	—	9	—	11	—	9	—	99	—
1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	4	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
33	—	38	—	27	—	44	—	42	2	41	—	21	—	552	6
2	—	4	3	1	1	6	—	4	2	3	—	4	2	48	20
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	3	—	2	—	14	—
14	1	13	1	14	—	12	—	14	—	11	—	10	—	169	3
80	1	82	4	55	1	88	1	93	5	96	—	60	2	1,249	34

förda av barnmorskor i Västerås stad under år 1928.

Barnsängskvinnan var 3 veckor efter förlossningen			Vid förlossning använda operationer								Barnaföderskor förlösta och vårdade i barnmorskans eget hem (Regl. § 24 mom. 1)	Barnaföderskor, förlösta och vårdade i förlossningshem (Regl. § 24 mom. 2 och 4)
			Inre lösning av efterbörden verkställd av		Vändning verkställd av		Tång anlagd av		Trubbig hake anlagd av läkare	Skarpa instrument använda av läkare		
Frisk	Sängliggande sjuk	Död	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare				
193	3	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—

läkare samt sjukgymnaster, barnmorskor och sjuksköterskor.

Sjukgymnaster, legitimerade		Barnmorskor				Sjuksköterskor				Anmärkningar
		Distrikts-	Kommunalt anställda	Anställda å förlossningsanstalt	Enskilt praktiserande	Distriktssköt. anställda av landsting	Distriktssköt. anställda av kommun	Dispensärsköterskor	i enskild sjukvårdstjänst	
m.	kv.									
2	4	3	1	2	2	1	4	1	0	

N:o 24. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

Summarisk förteckning, upprättad med anledning av inkomna utdrag av journalen över skyddskoppympningen inom Västerås stad i Västmanlands län år 1928.

A. *Vaccination.*

Utdragets N:o	Församlingens namn	Ymparens namn	Antal personer som fullgjort ympningsplikt på grund av		
			framgångsrik ympning	11 § 2 mom. lagen om skyddskoppympning	Summa
1	Västerås	D:r G. Fjellander, Västerås	2	1	3
2	„	„ C. Thunström, „	2	—	2
3	„	„ C. Idar, „	9	1	10
4	„	„ „ „	331	1	332
5	„	„ L. Bladini, „	2	—	2
6	„	„ O. Ohlin, „	10	—	10
7	„	„ G. Wingren, „	13	—	13
8	„	„ E. Strömberg, „	7	—	7
9	„	„ J. Lundblad, „	2	—	2
10	„	„ Sofia Allevin, „	2	—	2
11	„	„ C. Friberg, Sala	1	—	1
12	„	„ H. Hofstedt, Fellingsbr.	1	—	1
		Summa	382	2	385

Bifogad årsberättelsen och insänd jämte 12 journalutdrag över förut icke ympade personer till Förste provinsialläkaren i Västmanlands län den 1 mars 1929.

CARL THUNSTRÖM.
1:ste stadsläkare.

Uppgifter för år 1928 från Sundhetsinspektören i Västerås stad.

Enligt diariet.

Enligt § 9							Enligt § 10		§ 11	Uppgifter om smittkällor							Antal anmälningar enl. § 12	Antal intyg enl.	
Antal inkomna anmälningar enl. § 9	Antal av dessa behandlade enl.			Resultat Antal som			Antal anmälningar enl. § 10	Behandlade enl. § 17	Anmälningar enl. § 11	Antal anmälda smittkällor	Antal anmälningar om smittkälla behanl. enl.			Resultat Antal som				§ 14	§ 15
	§ 13	§ 16	§§ 21—22	ej anträffats	styrkt smittfrihet	återgått till behandling					§ 13	§ 14	§§ 21—22	ej anträff. i Västerås	styrkt smittfrihet	påbörjat behandling			
14	5	9	—	5	—	9	—	—	63	25	6	6	—	1	—	18*	—	25	—

*) 12 smittk. uppgåvos redan vid anmälan ha på förhand och självmant inställt sig till behandling.

Övriga uppgifter eller iakttagelser av intresse meddelas i särskild bilaga. **N:o 24.** *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

Obs.! Paragrafhänvisningen avser lagen den 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar.

Västerås den 27 jan. 1929.

CARL THUNSTRÖM,
Sundhetsinspektör.

Översikt av anmälda fall av smittsam könssjukdom i Västerås år 1928 med hänsyn till uppgiven smittningsort.

Smittningsort		Syphilis congenita			Syphilis acquisita									Gonorrhoea			Ulcus molle		
					Primaria			Secundaria			Summa								
		M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a
Stockholms	stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	15	—	—	—
Stockholms län	landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Uppsala län	stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Västmanlands län	stad	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	29	11	40	—	—	—
	landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—
Västernorrlands län	stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Finnland	stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
	Summa	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	50	12	62	—	—	—

Översikt av inkomna uppgifter om fall av smittosam könssjukdom i Västerås under år 1928 med hänsyn till ålder och kön.

Sjukdom	Summa	Den smittade											
		kön	ålder										
			under 1 år	1—10 år	10—15 år	15—20 år	20—25 år	25—30 år	30—40 år	40—50 år	50—60 år	över 60 år	okänd
Syphilis	1	kvinnor	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Gonorrhoea	50	män	-	—	—	5	11	20	8	4	2	—	—
	12	kvinnor	1	—	—	—	8	3	—	—	—	—	—

Sammandrag av Stadssjuksköterskornas arbetsrapporter år 1928.

	Sjukbesök	Heldygn	Vaknätter	
Anna Ekström ...	294	194	10	
Lilly Kallin.....	183	208	11	
Elin Karlsson.....	1,263	—	9	Behandling av sjuka i sköterskans bostad: 1,700 besök.
Sigrid Sandén ...	1,026	—	9	Behandling i sköterskans bostad: 90 besök. Såsom å Könspolikliniken tjänstgjort alla vard. i 2—3 timmar.

TILL HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN I VÄSTERÅS.

Får härmed överlämna årsredogörelse från Köttbesiktningsbyrån i Västerås för år 1928.

Av närliggande bilagor framgår att tillförseln varit något större än under 1927.

Sammanlagt ha 26,924 djurkroppar varit föremål för besiktning. Anledning till beslag ha förefunnits i 967 fall, eller 3,2 procent. 188 hela djurkroppar ha beslagtagits och oskadliggjorts. Vikten av det beslagtagna köttet har uppgått till 20,594 kg. Å organ ha 1,888 beslag förekommit. De beslagtagna varorna ha oskadliggjorts genom förbränning eller destruktion. 6 kött ha frigivits efter sterilisering.

Västerås den 28 februari 1929.

MARTIN JONSSON.

Årsredogörelse från Köttbesiktningsbyrån i Västerås för år 1928.

Denna rapport avser följande veterinärers verksamhet som besiktningsmän: Julius Jakobsson och Martin Jonsson.

Redogörelse för bakteriologisk köttkontroll (laboratorieverksamhet) bifogas. Därjämte redogöres för andra förhållanden, som böra komma till Medicinalstyrelsens kännedom.

Västerås den 28 februari 1929.

MARTIN JONSSON,
Stadsveterinär.

N:o 24.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.

Antal besiktigade kött.

Månad	Kött av															
	Stor boskap		Större kalv		Mindre kalv		Får, Get		Svin		Spädgris		Häst		Föl	
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2
Januari	210	23	291	6	568	12	77	—	205	757	2	—	21	—	—	—
Februari ...	226	33	300	8	503	12	56	1	255	986	2	—	19	—	—	—
Mars	243	42	395	10	529	14	48	1	261	1242	1	—	23	—	—	—
April	195	22	385	10	551	17	130	—	219	933	3	—	13	—	—	—
Maj	202	20	438	11	483	12	54	1	187	860	3	—	16	—	—	—
Juni	225	22	497	16	442	9	43	1	200	657	2	—	16	—	—	—
Juli	187	25	419	11	333	9	49	—	188	507	3	—	15	—	—	—
Augusti	233	19	472	18	404	14	153	2	143	559	1	—	18	—	1	—
September...	226	31	401	14	209	16	234	5	136	523	2	—	13	—	—	—
Oktober.....	255	32	376	9	446	15	183	2	139	695	4	—	21	—	—	—
November...	280	28	398	11	471	17	217	4	140	930	1	—	29	1	—	—
December...	239	28	417	25	450	17	86	2	438	523	19	—	19	—	—	—
Summa	2,718	325	4,789	149	5.489	164	1,330	19	2.511	9,172	43	—	223	1	1	—

Antal besiktigade lösa organ (enbart organbesiktning).

Månad	Enbart organbesiktning																							
	Storboskap						Kalv					Får, get				Svin					Häst			
	Lunga	Hjärta	Lever	Juver	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Huvud
Januari..	44	43	56	31	225	41	1	1	2	4	1	6	6	6	6	33	29	37	—	4	—	—	—	—
Februari.	47	47	56	34	235	49	—	—	—	11	—	11	11	11	11	33	33	68	—	1	1	1	1	1
Mars	32	33	45	23	258	34	1	1	3	9	—	—	—	—	2	41	41	46	—	6	1	1	1	—
April.....	35	35	49	25	200	36	1	1	2	15	1	—	—	—	—	45	45	63	—	2	—	—	—	—
Maj	65	65	69	45	189	48	3	3	3	17		—	—	—	—	46	46	54	—	3	—	—	—	—
Juni	38	39	69	32	229	39	2	2	2	16	2	—	—	—	—	31	31	41	—	—	—	—	—	—
Juli	33	33	43	31	187	35	—	—	1	5	—	—	—	—	—	40	40	65	—	1	—	—	—	—
Augusti..	53	54	70	37	238	59	—	—	1	20	—	—	—	—	—	18	18	42	—	1	—	—	—	—
Septemb.	48	50	55	36	241	53	—	—	4	18	—	8	8	8	8	16	14	34	—	—	1	1	1	—
Oktober..	51	51	64	41	281	56	2	2	4	7	3	—	—	—	—	35	35	49	—	2	—	—	—	—
Novemb..	46	46	57	45	281	49	2	2	5	17	2	1	1	1	1	22	25	35	—	1	2	2	2	2
Decemb..	43	42	53	36	233	48	2	2	2	14	2	—	—	—	—	40	40	73	—	21	—	—	—	—
Summa	535	538	686	416	2,797	547	14	14	29	153	11	26	26	26	28	400	393	607	—	42	5	5	5	3

Antal helt eller delvis beslagtagna kroppar och vid beslaget vidtagna åtgärder.

Djurslag	Antal besiktigade	Godkända efter				Helt förstörda		Samma djur, varå beslag gjorts	
		Kassation av förändrade organ eller delar		särskild behandling					
		Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade
Storboskap	3,033	436	—	6	—	61	—	503	—
Större kalv	4,938	88	—	—	—	10	—	98	—
Mindre kalv	5,653	15	—	—	—	93	—	108	—
Får eller get	1,349	3	—	—	—	5	—	8	—
Svin	11,683	211	—	—	—	7	—	218	—
Spädgris	43	1	—	—	—	2	—	3	—
Häst	224	19	—	—	—	10	—	29	—
Föl	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	26,924	773	2,8	6	0,02	188	0,69	967	3,2

Antal kasserade organ och kött samt vikten av de kasserade köttpartierna.

Djurslag	Organ									Kött				
	Lunga	Hjärta	Bröstlinna	Lever	Bukhinna	Njure	Juver	Tunga	Huvud	Delar	Kroppar			Summa vikt kg.
										Vikt i kg.	1/1	1/2	Vikt kg.	
Storboskap	121	2	264	83	242	405	26	2	18	5,065	54	7	9,321	14,386
Större kalv	—	—	10	—	10	144	—	—	—	10	6	4	354	364
Mindre kalv	—	—	94	—	94	193	—	—	—	10	91	2	1,663	1,673
Får, get	—	—	5	—	5	10	—	—	—	2	5	—	57	59
Svin	21	15	8	27	10	22	4	5	—	506	7	—	496	1,002
Spädgris	—	—	2	—	2	4	—	—	—	1	2	—	20	21
Häst	—	—	10	—	10	20	—	—	—	510	10	—	2,579	3,089
Summa	142	17	393	110	373	798	30	7	18	6,104	175	13	14,490	20,594

N:o 24.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.

Beslagsrapport A från Köttbesikt-

Orsak till särskild behandling eller kassation	Storboskap				Större kalv				Mindre kalv				Får, Get			
	Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd		
		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda
Blodförgiftning (Septicæmia)	—	—	—	—	—	—	—	—	46	—	—	46	—	—	—	—
Varfeber (Pyæmia)	—	—	—	—	2	—	—	2	22	—	—	22	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (Actinomycosis).	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos (Tuberculosis)	269	247	5	17	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—
Igelsjuka (Distomatosis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (Cysticercus inermis) ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ („ tenuicollis) .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—
Traum. mag-, mellangärds- och hjärtsäcksinflammation.....	14	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gulsot (Icterus)	1	—	—	1	—	—	—	—	10	—	—	10	—	—	—	—
Fläcklever (Teleangiekt. hepatis)..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Njurinflammation (Nephritis)	15	15	—	—	76	76	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Juverinflammation (Mastitis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Infl. i leder, slemsäckar och senskidor	64	64	—	—	6	6	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Blödningar (Kontusioner och benbrott)	28	28	—	—	3	3	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Abscessbildning	4	4	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Cystabildning	2	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning	6	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar	57	32	1	24	1	—	—	1	2	—	—	2	—	—	—	—
Utmärgling	4	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3
Omogenhet	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	11	—	—	—	—
Fargaltsvål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foder-, skållvatten- eller blodaspiration	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förskämning	2	2	—	—	1	—	—	1	5	5	—	—	2	—	—	2
Abnorm lukt	11	2	—	9	4	—	—	4	2	—	—	2	—	—	—	—
Förorening	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	477	414	6	57	97	87	—	10	107	14	—	93	8	3	—	5
Antal besiktigade kroppar och lösa organ	3,033				4,938				5,653				1,349			

ningsbyrån i Västerås för år 1928.

Svin				Spädgris				Häst				Föl				Enbart organbesiktning De förändrade organen förstörda				
	Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd							
Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Storhoskap	Kalv	Får, Get	Svin	Häst
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
66	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	112	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—
5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	—	—	—
66	66	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	27	—	—	—	—	—	—	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	9	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	5	—	2	1	—	—	1	13	6	—	7	—	—	—	—	10	1	—	16	5
4	—	—	4	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	4	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
2	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
219	212	—	7	3	1	—	2	30	20	—	10	—	—	—	—	243	1	—	21	5
11,683				43				224				1				5,519	221	106	1,342	18

N:o 24. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.*

Antal och vikt av särskilt behandlade kroppar jämte uppgift å behandlingens art.

Djurslag	Godkända efter sterilisering				Godkända efter saltning				Summa behandlade		
	Antal		Vikt kg.		Antal		Vikt kg.		Antal		Vikt kg.
	1/1	1/2	Före behandlingen	Efter behandlingen	1/1	1/2	Före behandlingen	Efter behandlingen	1/1	1/2	Före behandlingen
Storboskap	6	—	1,114	683	—	—	—	—	6	—	1,114

Årsberättelse från epidemisjukhuset i Västerås för år 1928.

Sjukhuset tillhör Västerås stad, men arrenderas av Västmanlands läns landsting.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning: En del mindre målnings- och reparationsarbeten.

Mathållning: Lika som förut.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: Ersättning av utrangerade.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patientens intagning: Lika.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Inga.

I. *Intagna, avlidna, underhållsdagar, antal sängar, dagavgifter.*

Antal[1]) ordinarie sängar vid årets slut	Antal[2]) patienter under året		Underhållsdagar för samtliga vårdade[3])	Medeltal vårdade för dag[4])	Högsta antalet vårdade någon dag av året	Medellängd av sjukhusvistelsen dagar[5])
	intagna	avlidna				
96	231	3	7,015	19	41	30

Å halvenskilt rum: dagavgift = 5 kr., intagen = 1 person, underhållsdagar = 7.

1) Antal enligt vilket statsbidragets storlek beräknas

2) Till patienter räknas även sådana personer, som intagits med stöd av epidemilagen 3 § 3 mom.

3) Inräknas även underhållsdagar för friska personer, som åtföljt de sjuka, uppgår antalet till 7,033.

4) Medeltalet erhålles om antalet underhållsdagar divideras med del antal dagar sjukhuset varit öppet under året.

5) Antalet underhållsdagar divideras med antalet under året intagna.

II. *Inkomster.*

	Kronor
Anslag av landsting	68,780: 80
Statsbidrag för sjukhusets drift	14,016: —
Patientavgifter	35: —
Summa inkomster	82,831: 80

III. *Utgifter.*

	Kronor	Kostnad per underhållsdag, öre
Avlöningar (i stat upptagna) vikariatersättningar, pensioner och pensionsavgifter	20,711: 02	295
Läkemedel (för inre och yttre behandling)	954: 24	14
Förbandsartiklar (samtliga för sårbehandling använda förbrukningsartiklar), bandage	25: —	—
Mineralvatten, vin, is, näringspreparat och dyl	75: —	1
Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar	15: —	—
Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial	1,705: —	24
Patienters utspisning jämte personalens	9,616: 25	137
Värme och lyse jämte liknande förbrukningsartiklar	9.104: 57	130
Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt liknande förbrukningsartiklar	2,365: —	34
Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	1,654: 72	24
Fastigheters (inkl. gårds, parks och vägars) underhåll, reparationer	216: 33	3
Diverse utgifter: Hyror och räntor; Onera	36,389: 67	519
Summa utgifter	82,831: 80	1,181

Frånräknas hyran blir kostnaden per underhållsdag = 682 öre.

N:o 24.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1928.

IV. *Personalens storlek och löneförmåner.*

Befattningshavare	Tillträtt befattningen år	Lön Kr.	Andra förmåner
1 läkare	1910	4500	
1 sysslоman	1921	675	
1 husmoder	1919	800	+ 3 ålderst. + dyrtidst. 40% + fr. vivre
2 sköterskor	1905—1908	à 700	+ 3 ålderst. + dyrtidst. „ + fr. vivre
1 sköterska	1918	700	+ 2 ålderst. + dyrtidst. „ + fr. vivre
1 sköterskebiträdet	1923	360	+ 2 ålderst. + dyrtidst. „ + fr. vivre
1 kokerska	1920	480	+ 2 ålderst. + dyrtidst. „ + fr. vivre
2 köksbiträden	1923—1926	à 360	+ 2 ålderst. + dyrtidst. „ + fr. vivre — + dyrtidst. „ + fr. vivre
1 tvättföreståndерska	1926	420	— — + dyrtidst. „ + fr. vivre
1 dräng	1915	600	+ 3 ålderst. + dyrtidst. „ + fr. vivre
1 vaktmästare	1917	1,400	+ 2 ålderst. + dyrtidst. 60% + fri bostad, värde och lyse.

Extra personal vid behov mot dagsersättning.

V. *Intagna sjukdomsfall ävensom avlidna.*

Sjukdom Enligt gällande sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Avlidna m.	Avlidna kv.	Sjukdom Enligt gällande sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Avlidna m.	Avlidna kv.
a. **I epidemilagen avsedd sjukdom.**					b) **Andra sjukdomar.**				
					Morbilli	7	6	—	—
Scarlatina	51	59	—	—	Rubeola	2	—	—	—
Difteria	6	9	1	—	Varicellæ	4	—	—	—
Tyfus abdominalis	—	1	—	—	Pertussis	1	—	—	—
Paratyfus	2	6	—	—	Angina tonsillaris	10	27	—	—
Meningitis epidemica	2	—	—	—	Meningitis tuberculosa	1	1	1	—
Polyomyélitis ant, acuta	1	2	—	—	Tumor cerebri	—	1	—	1
Febris undulans	4	—	—	—	Pneumonia ac.	—	2	—	—
					Pleuritis	1	—	—	—
					Enteritis ac.	—	1	—	—
					Icterus catarrhalis	—	1	—	—
					Pyelocystitis chron.	1	—	—	—
					Erysipelas faciæi	1	—	—	—

VI. *Intagna personer, som utan att vara sjuka likväl misstänkas föra smitta av i epidemilagen 2 § 1 mom. avsedd sjukdom.*

Sjukdom, varav smitta misstänkts föreligga	Intagna m.	Intagna kv.
Scarlatina	2	12
Difteri	1	4
Meningitis epidemika	1	—
Polyomyelitis ant. ac	—	1

VII. *Utförda operationer.*

Operation	Patientens ålder			Operation, utgång		
	under 15 år	15—55 år	över 55 år	god	mindre god	dålig
3 Incisioner (för lymphom abscesser.....	3	—	—	3	—	—
1 op. mastoidit (av lasarettsläkare)	1	—	—	1	—	—

Västerås den 15 februari 1929.

CARL THUNSTRÖM.

Wilh. Nyberge Boktr., V:åe

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.
1929. Den 25 April. VI.

N:o 25.

Brandchefens årsberättelse för år 1928.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Brandstyrelsen får härmed överlämna av stadens brandchef uppgjord berättelse över brandkårens verksamhet under år 1928.

På Brandstyrelsens vägnar:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

TILL BRANDSTYRELSEN I VÄSTERÅS.

Över Brandkårens verksamhet och därmed sammanhängande förhållanden under det förflutna året får jag härmed vördsamt avgiva följande berättelse:

Västerås stad.

Invånareantalet i Västerås stad (kyrkoskrivna folkmängden) uppgick den 31 december 1928 till 29,571 personer, utvisande en ökning sedan föregående år av 452. Stadens planlagda område utgjorde 180 har och det under stadens jurisdiktion hörande området cirka 5,934 har. Antalet registerförda fastigheter uppgick till 2,647, därav 672 inom och 1,975 utom stadsplanen.

Taxeringsvärdet å fastigheter:

för vilka bevillning erlagts	Kr.	103,011,800
för vilka bevillning icke erlagts	„	16,909,500
	Kr.	119,921,300

vilket mot taxeringsvärdet den 31 december 1927 visar en ökning av kronor 11,348,000: —.

N:o 25.
Brandchefens årsberättelse för år 1928.

Organisation och personal.

Yrkesbrandkåren har under det gångna året bestått av:
Brandchef och vice brandchef,
En 1:ste och en 2:dre brandmästare,
En 1:ste och en 2:dre brandförman,
En maskinist (2:dre brandförman),
17 brandmän (varav en verkstadsförman).

Under året har ingen avgång ägt rum. Hälsotillståndet bland brandmanskapet har varit mindre tillfredsställande; antalet sjukdagar har varit 143.

Brandmästarna ha åtnjutit ett fridygn i veckan och 21 dygns semester, manskapet fridygn vart 5:te dygn och 15 dygns semester.

Borgarbrandkåren, som består av 1 chef, 3 förmän, 6 maskinister, 6 eldare och 24 man och alarmeras medelst ringledningar till bostäder och arbetsplatser, är indelad i tre grupper. Då yrkesbrandkåren utryckt till eldsvåda, som befaras få längre varaktighet, inkallas en grupp av borgarbrandkåren till brandstationen, varigenom större trygghet vinnes för den händelse eldsvåda utbryter på annan plats eller yrkesbrandkåren blir i behov av förstärkning.

Avlöningar.

Under året har ingen förändring inträffat i yrkesbrandkårens avlöningsförhållanden. Dyrtidstillägget har enligt Stadsfullmäktiges beslut fortfarande följt Kungl. Socialstyrelsens indextal i enlighet med förut fastställda grunder. Borgarbrandkårens avlöning har även utgått med belopp som förut.

Brandstationen.

För beredande av bättre utrymme åt redskapen och bostäder åt gift personal har påbörjats ombyggnad av stallbyggnaden å stationen, varav undre våningen inredes till garage och övre våningen till två bostadslägenheter.

Övningar och arbeten.

Dagordning för yrkesbrandkåren:
7,30—8,30 f. m. gymnastik eller exercis,
8,30—9 f. m. frukost,
9 f. m.—2 e. m. arbetstjänst.

Under året hava i regel dagligen 2 man varit sysselsatta med snickeriarbeten, 5 man med smidesarbete, 2 man med skomakeriarbete, 2 man med

skrädderiarbete och 5 man som telegrafvakt, med brandtelegrafarbete, eldning och vedsågning, renhållning, putsning av redskap, automobilskötsel, ambulanskörning m. m.

I verkstäderna hava arbeten utförts för brandkårens, drätselkammarens och renhållningsverkets med fleras räkning till ett sammanlagt värde av kr. 11,233:73.

Fördelning av arbetssumman å de olika verkstäderna:

Smedjan	4,883:18
Snickareverkstaden	2,687:65
Skräddareverkstaden ...	1,501:75
Skomakareverkstaden	1,876:70
Brandtelegrafen	284:45
Summa kr.	11,233:73
Avgår för material	3,939:80
Vinsten utgör kr.	7,293:93

I arbetssumman äro de för brandkårens egen räkning utförda arbetena å beklädnaden, underhåll av brandredskapen m. m. upptagna till ett värde av kr. 4,014:28, varå en vinst av kr. 2,480:62 uppstått.

Vakthållning vid teater- och cirkusföreställningar m. m. har av brandkåren utförts 54 gånger.

Brandkårens hjälp har tagits i anspråk för länspumpningar av prånar och källare, räddning av djur i fara m. m.

Brandredskap.

Följande brandfordon ha stått utrustade å brandstationen:

1 redskapsautomobil med utdragsstege,
1 automobil med mekanisk stege och R. A. G.-pump.,
1 automobil med utdragsstege och centrifugalpump,
1 manskapsautomobil (även användbar som lastbil),
1 bogserbar motorspruta,
2 ångsprutor, 1 redskapsvagn, 1 mekanisk stege, redskaps-, slang- och kolkärror samt handkraftsprutor.

Till den nyanskaffade automobilmotorsprutan av märket Renault, med 1,000 min. lit. pump har karosseri byggts å brandkårens verkstäder och den har utrustats med 5 längder sugslang, omkring 500 m. tryckslang, 1 st. 10 m. lång utdragsstege samt fullständig utrustning av mindre redskap.

N:o 25. *Brandchefens årsberättelse för år 1928.*

Redskapsautomobilen (Willys Overland) har genomgått en grundlig reparation. Under året har inköpts 767 m. tryckslang och 25 par normalkopplingar.

Om hästar skulle erfordras för transport av brandredskap kan brandkåren disponera Drätselkammarens 4 hästar, som stå på stall omedelbart intill brandstationen.

Brandtelegrafen

har fortfarande efter omändringen fungerat utmärkt och inga fel ha förekommit å linjenätet. Antalet brandskåp är 40, varav 11 enskilda.

Vattenledningen

har utdragits till Centrala Flygverkstaden, nya Gasverket och Centrallasarettet. Antalet brandposter utgör nu 350, där av 63 enskilda.

Brandkårens manskapsbibliotek

omfattar 529 band och dess bokförda värde är kr. 1,948 : 45.

Bokföringsvärdet

av brandväsendets material och inventarier är enligt uppgjord inventarieförteckning kr. 106,445 : 95.

Brandsyn

har förrättats i enlighet med bestämmelserna i stadens brandordning, varvid eldstadsbesiktning utförts av vederbörande skorstensfejare.

Ambulansväsendet.

Med ambulansautomobilen har utförts 326 transporter, därav vid sjukdomsfall 268 och vid olycksfall 58.

Utryckningar och eldsvådor 1928.

Antalet utryckningar har varit

för eldsvåda	29
för trängrök och förmodad eldfara	7
för soteld	17
för inspektion	1
Summa	54

En grupp av borgarbrandkåren har vid två tillfällen varit inkallad till brandstationen under eldsvåda.

N:o 25.
Brandchefens årsberättelse för år 1928.

Vid släckning av eldsvådorna har i ett fall använts 5, i ett fall 3, i tre fall 2 slangledningar samt i sex fall 1 slangledning från brandposter och motorsprutor. Övriga eldsvådor hava släckts med mindre redskap. Av brandkårens slang har vid eldsläckning använts 3,322 m.

Alarmering har endast i tre fall skett med anlitande av brandtelegrafen, i övriga fall genom telefon eller bud.

Brandskåpen hava provats en gång i veckan. Stationens larm- och belysningsledningar hava provats två gånger och ringledningarna till borgarbrandkåren en gång varje dygn.

Tabellariskt sammandrag över utryckningar under år 1928 bifogas.

Västerås den 28 februari 1929.

A. DANIELSSON,
Brandchef.

N:o 25.
Brandchefens årsberättelse för år 1928.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor, elds-

N:o	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	Sättet för alarmeringen
1	Jan.	2	4,02 em.	Kv. Arvid 3	Boningshus	Telefon
2	„	4	6,39 em.	Malmabergsgat. 16	„	„
3	„	10	10,05 em.	Olsta, Dingtuna	„	„
4	„	24	5,10 em.	Vasagatan 32	„	Bud
5	„	28	12,20 em.	Stora gatan 73	Källare	Telefon
6	Febr.	4	3,20 em.	Bryggerigatan 11.	Boningshus	„
7	„	9	9,10 em.	Sandgärdet 12	„	„
8	„	13	6,48 em.	Hållgatan 15	„	„
9	Mars	8	1,47 fm.	Tå, Romfartuna	Uthuslänga	„
10	„	14	10,43 em.	Vasagatan 32	Boningshus	„
11	„	20	12,10 em.	Återvändsgränd 5	„	„
12	April	7	8,15 em.	Jakobsbergs gård	„	„
13	„	7	10,10 em.	Köpingsvägen	Lastautomobil	„
14	„	8	9,49 fm.	V. Kyrkogatan 5	Automobil	„
15	„	11	7,15 em.	Stensborg	Boningshus	Bud
16	„	15	2,02 em.	Notudden	Gräsmark	Telefon
17	„	19	8,07 em.	Kungsgatan 4	Restaurant	„
18	„	27	2,40 em.	Kopparbergsvägen (närheten av)	Skogsmark	„
19	Maj	4	2,29 em.	Tegnérgatan (närheten av)	Gräsmark å banvall	„
20	„	15	2,33 em.	Malmabergsg. 22	Bageri	„
21	„	16	4,35 em.	Stora gatan 10	Biograf	„
22	„	21	9,45 em.	Köpmangatan 1	Källare	Bud
23	„	26	11,45 fm.	Köpmangatan 10	Butiker	„
24	„	31	5,30 em.	Kungsängen	Avstjälpningsplats	Telefon

vådetillbud och alarmeringar under år 1928.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättning Kr.	Anmärkningar
Soteld			
„			
Obekant	Västm. läns Brandstodsbolag D:o nya	4,498: 50 10,050: 85	Efter tillstånd utryckte en avdelning. Byggnaden var till större delen nedbrunnen. Närliggande hus skyddades med en ledning från motorspruta.
Soteld			
Barns lek med eld			Eld i tomsäckar m. m. Släckt med några pytsar vatten.
Soteld			
„			
„			
Anlagd eld	Västm. läns brandstodsbolag D:o nya	20,350: — 19,915: —	Då en avdeln. av kåren anlände voro uthusbyggnaderna och 3 halmstackar till stor del nedbrunna. Med 2 ledn. från motorspruta verkställdes eftersläckning.
Soteld			
„			
Bristfällig rökgång	Skandia	100: —	En vägg, som antänts, släcktes med pytsspruta.
Motorfel			Släcktes med pulver- och kolsyresläckare.
„			Vid framkomsten släckt.
Soteld			
Obekant			
Soteld			
Obekant			Eld i gräs; släckt med vattenpytsar.
„			Släcktes med en ledn. från brandpost.
Överhettning från bakugn			Golvet hade fattat eld. Släckt med en ledning. från brandpost.
Förmodad eldfara			Glödande flagor ur skorsten.
Trängrök			
„			
Obekant			Eld i sopor och avfall. Släckt med en ledning från brandpost.

N:o 25.
Brandchefens årsberättelse för år 1928.

N:o	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	Sättet för alarmeringen
25	Juni	8	5,05 em.	Kolsva bruk	Verkstäder	Telefon
26	„	11	10,55 fm.	Myggbo n:o 9	Boningshus	Brandskåp o. telefon
27	„	11	7,05 em.	Vasagatan 4	Garage	Telefon
28	„	12	12,45 fm.	Myggbo n:o 9	Boningshus	„
29	„	12	10,57 fm.	Engelbrektsgatan	Skolhus	„
30	„	13	12 midd.	Nordanby	Boningshus	„
31	„	16	5,53 fm.	A. S. E. A.	Isolationsfabrik	„
32	„	30	11,45 em.	Pilgatan	Motorcykel	„
33	Juli	16	4,13 fm.	Munkgatan 4	Garage	Telefon och brandskåp
34	„	22	8,18 em.	Sv. Metallverken	Stora valsverket	Brandskåp
35	Aug.	5	9,08 em.	Hamnen	Motorbåt	Telefon
36	„	13	7,45 em.	Djäkneberget	Paviljong	„
37	Sept.	8	1,37 em.	Kristiansborg	Uthus	„
38	„	27	4,50 em.	Herrgärdsgatan 10	Bostad	„
39	„	28	3,40 em.	Hamnmagasin n:o 2	Spannmålsupplag	„
40	Okt.	10	10,55 fm.	Bågevägen 3	Källare	„
41	„	11	2,18 em.	Kassörsgatan 6	Boningshus	„

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättning Kr.	Anmärkningar
Obekant			Den utryckte avdeln. hejdades i Kolbäck och återvände.
Exploderande fotogenkärl	Victoria Skandia Svitjod Samarbete Västm. läns nya brandst.-bolag	31,500: — 5,466: 88 3,000: — Obekant 4,000: —	Huset var övertänt. Släcktes med 5 slangledningar från tre brandposter och motorspruta. En kvinna blev innebränd, en avled av brännskador och två skadades vid räddningen. Ett plåtkärl, innehållande fotogén hade placerats på upphettad järnspis.
Obekant			Eld i bensin.
Glöd efter eldsvåda			Vaktmanskapet vid brandplatsen begärde hjälp, enär eld blossat upp i en trossbotten.
Elektrisk ström			Överslag i ledn. vid reparationsarbete. Sedan strömmen brutits var faran avvärjd.
Soteld			
Obekant			Eld i en torktrumma. Släcktes med fabrikens redskap.
„			Släckt med kolsyrespruta
Kortslutning i el. ledn. i automobil	Göta Div. bilförsäkringar	8.000: — Obekant	2 st. stora omnibussar voro förstörda och flera bilar antända. Elden, som genom fogarna mellan eternitplattor antänt vindsgolvet, släcktes med 3 ledn. från brandposter.
Gnistor från ugnsfyr	Städernas Allm. brandstodsbol. Samförsäkr. i tariffbolag	233: 20 212: 80	Gnistor från ugnsfyr hade antänt tjärämnen i en plåttrumma, som överhettats och antänt taket. Släckt med en ledning från brandpost.
överhettn. från avgasningsrör			Släcktes med några pytsar vatten.
Obekant			Eld i skräp under golvet. Släcktes med pytssprutor.
Inspektion			Inspektion av Brandstyrelsen. Borgarbrandkåren kallad.
Trängrök			Ingen eldfara.
Oförsiktighet vid svetsning	Allm. Brand Victoria	250: — 4,431: 16	Ett större parti fodermjöl i säckar, som antänts, släcktes under omlämpning med 2 ledn. från brandpost.
Barns lek med eld	Städernas Allm. Victoria	125: — 150: —	Elden, som härjade i en vedkällare, släcktes med en grenad ledn. från brandpost.
Soteld			

N:o 25.
Brandchefens årsberättelse för år 1928.

N:o	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	Sättet för alarmeringen
42	Okt.	25	9,47 fm.	Stora gatan 36	Konditori	Telefon
43	Nov.	1	10,24 em.	Kungsgatan 4	Restaurant	„
44	„	10	6,20 em.	Köpmangatan 5	Boningshus	Bud
45	„	10	10,45 em.	Stora gatan 58	Butik.	Telefon
46	„	11	9,10 em.	Kungsgatan 4	Restaurant	„
47	„	12	9,30 fm.	Kv. Pontus 1	Bostad	„
48	Dec.	11	1,40 em.	Vasagatan 37	Syateljé	„
49	„	12	11,20 fm.	Kungsängen	Brädskjul	„
50	„	16	7,35 em.	Stora gatan 22	Boningshus	„
51	„	23	4,25 em.	Sveavägen 1	„	„
52	„	26	9,30 em.	Sommarro 37	Kafé	„
53	„	27	8,58 em.	Engelbrektsgat. 3	Boningshus	Bud
54	„	31	5,15 em.	Kungsängen Gasverket	Koksupplag vid	Telefon

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättning Kr.	Anmärkningar
Soteld			
„			
Trängrök			Ingen eldfara.
Olaglig eldstadsanordn.	Städernas Allm. Allm. Brand	200: — 150: —	Genom överhettning från kaminrör hade eld uppstått i en i eldstadsmuren befintlig timmervägg. Släcktes efter rivning med kolsyre- och pytssprutor.
Soteld			
Oförsiktighet			Kläder, upphängda framför en spis, hade fattat eld. Släckt vid framkomsten.
Elektr. ström	Städernas Allm. Allm. Brand Skandia	400: — 250 — 445: —	Ett elektriskt strykjärn hade glömts med strömmen påkopplad. Släcktes med kolsyrespruta.
Överkokning av tjära	Fenix Norrland	403: 50 403: —	Skjulet, som var övertänt, stod intill A. S. E. A:s stora magasin. Släckt med 1 ledn. från brandpost och 1 från motorspruta.
Trängräk			Misstänkt eldfara.
„			Misstänkt eldfara.
Soteld			
„			
Illa släckt koks			Släckt med 1 ledn. från brandpost.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929. Den 25 April. VII.

N:o 26.

Badhusstyrelsens årsberättelse för år 1928.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Badhusstyrelsen får över verksamheten och förvaltningen under år 1928 härmed avgivna följande

Berättelse.

A. *Varmbadhuset.*

Badhuset har hållits öppet alla vardagar med undantag av 1 maj.

Antalet baddagar har utgjort 305 och antalet serverade bad 91,745, med i medeltal 301 bad per dag. Motsvarande siffror föregående år utgjorde 291 baddagar, med 82,133 serverade bad och 282 bad i medeltal pr dag. Antalet serverade bad har således ökat med 9,612 st., vilket är största ökning som förekommit något år. Under år 1927 var ökningen 3,702 st. bad.

I förestående antal bad ingå dels bad för simundervisningen 9,275 st., dels ock billigare bad för arbetslösa 138 st.

Specifikation å verksamheten i sin helhet framgår av följande:

N:o 26.
Badhusstyrelsens årsberättelse för 1928.

Tabell

med parallellsiffror för år 1927, utvisande antal serverade bad av olika slag vid badanstalten.

	Antal serverade bad					
	under år 1927			under år 1928		
	herrar	damer	s:ma	herrar	damer	s:ma
I. kl. karbad	1,911	1,698	3,609	2,125	1,900	4,025
I. „ d:o med massage	190	143	333	199	133	332
I. „ halvbad	11	11	22	20	11	31
II. „ karbad	2,509	3,492	6,001	2,814	4,065	6,879
II. „ d:o med massage	511	592	1,103	475	496	971
II. „ sittbad	—	4	4	—	1	1
II. „ halvbad	49	32	81	90	47	137
I. „ badstu utan borstning	1.986	499	2,485	2,383	508	2,891
I. d:o med borstning	2,044	130	2,174	1,976	118	2,094
I. „ d:o med massage	18	—	18	8	4	12
Simhall med värmestuga (vinter)	11.630	7,941	19,571	12,637	8,207	20,844
D:o för skolungdom	1,189	1,116	2,035	921	898	1,819
Elektriskt ljusbad	13	18	31	61	27	88
D:o med borstning	14	12	26	6	3	9
D:o med massage	121	24	145	135	4	139
Bågljusbad med dusch	165	46	211	188	58	246
D:o med halvbad	175	56	231	125	20	145
D:o med karbad	36	38	74	65	31	96
Syrgasbad	37	—	37	1	—	1
Billighetsbadstu	15,819	6,223	22,042	19,148	7,143	26,291
D:o för arbetslösa	189	—	189	138	—	138
Simhall med värmestuga (sommar)	5,306	3,935	9,241	6,845	5,293	22,138
Simsällskapet	526	—	526	662	1	663
Elementarskolan	221	—	221	946	1	947
Folkskolan	978	807	1,785	711	568	1,279
Seminariet	—	331	331	—	254	254
Bad för simundervisningen	4,946	4,391	9.337	4,950	4,325	9,275
Summa	50,594	31,539	82,133	57,629	34,116	91,745

Beräknad inkomststat för år 1928 jämte verkliga inkomster.

Av beräknad inkomst ..... 68,000 : —
har influtit i badavgifter och diverse andra poster samt ersättning för simundervisningsbad tillhopa ..... 73,064 : 04
således kronor 5,064 : 04 utöver den beräknade inkomsten.

Beräknad utgiftsstat för år 1928 jämte verkliga utgifter:

	1928 års utgiftsstat Kr.	Verkliga utgifter Kr.
Avlöningar och pensioner	31,839: —	32,634: 64
Bränsle	12,000: —	12,904: 01
Elektrisk belysning och kraftström	2,200: —	2,637: 72
Anskaffning och underhåll av inventarier	900: —	630: 57
Anskaffning och underhåll av linne	1,200: —	1,214: 88
Underhåll av fastigheten	1,500: —	2,613: 51
Underhåll av pannor och ledningar	1,200: —	1,635: 20
Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	500: —	630: 75
Renhållning och städning	150: —	5: 25
Skriv- och trycksaker	500: —	653: 65
Telefon och samtalsavgifter	250: —	231: 50
Läkararvode	100: —	244: 50
Brandförsäkringspremier	250: —	239: 57
Förbrukningsartiklar	4,000: —	5,149: 78
Olycksfallsförsäkringspremier	170: —	162: 10
Utskylder	2,000: —	1,686: 50
Oförutsedda utgifter	241: —	221: 72
Kronor	59,000: —	63,495: 85

Medelinkomsten för varje försålt bad utgör 79,6 öre och utgifterna för varje serverat bad 69,2 öre, varför å varje bad uppstått en behållning av 10,4 öre.

Då under år 1928 inkomsterna uppgått till ..... 73,064 : 04
och utgifterna stannat vid ..... 63,495 : 85
har å årets verksamhet uppstått en behållning av kr..... 9,568 : 19
mot beräknade 9,000 kronor.

Beträffande de utgiftskonton, som belastats med högre belopp än vad i staten angives, får Styrelsen anföra följande:

Avlöningar och pensioner: Bland badhusets personal har förutom enstaka sjukdagar en av personalen varit sjukanmäld under 167 dagar, en 101 dagar och en under 64 dagar och då badhuset under året varit i verksamhet alla vardagar med undantag av 1 maj, har ersättning för vikarie under semester och vid sjukdomsfall icke kunnat hållas inom beräknad gräns.

Bränsleposten har i själva verket icke överskridits utan för att trygga badhusets bränslebehov under innevarande vinter gjordes under sistlidne höst upphandling och likviderades kol till sådan mängd att bränslebehovet är fyllt till och med april månad innevarande år.

Elektrisk belysning och kraftström:

Som framgår av förestående tabell har icke mindre än 32,982 bad serverats i simhallen med värmestugor, vilket gjort att den elektriska motorn

N:o 26. *Budhusstyrelsens årsberättelse för 1928.*

vissa tider, för filtrering av vattnet i simbassängen, har arbetat dygnet om och således dragit kraft utöver det beräknade. Likaså äro de elektriska ljusbaden i stigande, vilket även påverkar detta anslag.

Underhåll av fastigheten:

En lägenhet har under året fullständigt reparerats, varjämte andra nödvändiga reparationer företagits så att beviljat anslag visat sig otillräckligt.

Förbrukningsartiklar:

Att denna post överskridits är en följd av det med 9,612 st, ökade badantalet.

B. *Kallbadhuset.*

Kallbadhuset öppnades den 4 juni och stängdes den 31 augusti. Antalet baddagar har utgjort 89.

De badandes antal har varit:

Betalande		5,016
Fribad för gossar	1,852	
Fribad för flickor	1,721	3,573
Summa		8,589 personer.

I medeltal har badhuset dagligen varit besökt av 96 personer. År 1927 var medeltalet av de badande 215 personer dagligen.

Inkomster:

	Beräknade	Verkliga
Badavgifter	2,900:—	853:50
Uthyrning av badhuset vid uppvisningar	100:—	18:03
Summa	3,000:—	871:53

Avlöningar:

Avlöningar	1,460:—	1,268:—
Annonser och trycksaker	150:—	48:75
Isväckning och diverse arbeten	1,000:—	2,274:93
Utskylder	160:—	121:88
Brandförsäkringspremie	126:—	102:56
Oförutsedda utgifter	104:—	303:92
Summa	3,000:—	4,120:04

Att de badandes antal så avsevärt minskats torde uteslutande bero på den för friluftsbad så otjänliga väderleken.

N:o 26.
Badhusstyrelsens årsberättelse för 1928.

Under badtiden var vattnets temperatur i badhuset kl. 1 em. enligt följande:

11	grader	4	dagar	17	grader	32	dagar
12	„	4	„	18	„	11	„
13	„	2	„	19	„	1	„
14	„	7	„	20	„	2	„
15	„	8	„	21	„	1	„
16	„	17	„				

Västerås den 28 mars 1929.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

N:o 27.

Nykterhetsnämndens årsberättelse för år 1928.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Nykterhetsnämnden i Västerås får härmed avgiva berättelse för år 1928 och i sådant avseende anföra.

Nykterhetsnämnden har under år 1928 bestått av Direktören Axel Sundström, ordförande, Fattigvårdssysslomannen A. Norén, vice ordförande, 2:dre stadsläkaren C. Idar, fru Ida Fröström-Johansson, marmorarbetaren Gustaf Karlsson, rådmannen V. Åsberg, förmannen J. Andersson, överkonstapeln C. V. Karlsson samt suppleanterna distriktsläkaren L. Bladini, lindaren Gunnar Jakobsson, sjukvårdaren J. O. Wass och poliskonstapeln Josef Marthon.

Kriminalöverkonstapeln Emil Carlsson har under året varit förordnad till tillsyningsman över övervakningen av alkoholister, som blivit till Nämnden anmälda.

Nämnden har under året avhållit 11 sammanträden. En särskild delegation bestående av Nämndens vice ordförande och två ledamöter har under tiden mellan de ordinarie sammanträdena utrett behövliga ärenden.

Nämndens tillsyningsman har varit tillgänglig för allmänheten varje dag å kriminalpolisens lokaler vid polisstationen.

Under året har Nämnden avgivit följande uttalanden: 9 st. angående rätt till avhämtning försälja pilsnerdricka klass II, 11 st. angående rätt att utskänka pilsnerdricka klass II, 1 st. angående tilldelande av körkort, 2 st. angående partihandel med pilsnerdricka kl. II samt tre st. i besvärsärenden.

I statsbidrag för år 1928 har Nämnden uppburit 100 kronor. Motboksindragningen har i likhet med föregående år ombesörjts av Systembolaget. Genom särskild tillsyningsman har Systembolaget övervakat utskänkningsställena i staden, samt, då anledning förelegat, vägrat personer rätt att utskänkningsvis erhålla rusdrycker.

Statistik över personer behandlade enligt alkoholistlagen:

a)	Från 1927 till 1928 kvarstående, under bevakning varande personer	16
b)	Nytillkomna och under övervakning varande	18
	Summa	34

a) De från 1927 kvarstående grupperas på följande sätt:

återförda till ett nyktert levnadssätt	9
internerade	2
internerade, men i stället inagen å straffarbetsanstalt	1
kvarstående	4
Summa	16

b) nytillkomna, under övervakning varande:

återförda till ett nyktert levnadssätt	8
internerade	2
intagen å arbetshem	1
kvarstående	7
Summa	18

De under övervakning stående personerna grupperas på följande sätt:

återförda till ett nyktert levnadssätt	17
internerade	4
intagen å arbetshem	1
intagen å straffarbetsanstalt	1
kvarstående	11
Summa	34

Resultatet av Nämndens övervakande verksamhet kan anses såsom tillfredsställande.

Nämndens tillsyningsman har i rapport till Nämnden meddelat, att han under året företagit omkring 1,000 besök hos de under Nämndens övervakning stående personerna.

Mot nykterhetstillståndet i allmänhet torde, även om antalet fylleriförseelser något ökat, ingen större anmärkning vara att göra.

Tillförseln till staden av sprit i s. k. illojalt syfte torde pågå och är det obestridligt att denna tillförsel försvårar Nämndens arbete.

Från Systembolaget i staden har inhämtats följande:

Fylleriförseelser m. m.

	1928	1929
Fylleriförseelser	251	265
därav bötfälda	211	234
av dessa innehades motbok av	25	22
Fylleriförseelser	251	265

N:o 27. *Nykterhetsnämndens årsberättelse år 1928.*

därav berusningsmedel				
A) Enbart rusdrycker		150		190
Inköpt hos Systembolaget	7		7	
Utskänkning	42		38	
Bjudna eller köpt av annan person	–		114	
Hembränt brännvin	101		32	
	150		190	
B) Andra berusningsmedel		101		75
Pilsnerdricka kl. II och rusdrycker	38		22	
Pilsnerdricka	19		19	
Denaturerad sprit	3		3	
Pilsnerdricka och denaturerad sprit	—		3	
Pilsnerdricka och hembränt brännvin	—		3	
Saknas uppgift	41		25	
	101		75	
Antal motböcker		12,816		12,964
Konsumtion pr motbok och år, liter		1,80		1,95

Under året hava 41 personer varit åtalade och dömda för innehav. av försäljning m. m. av hembränt brännvin. Av dessa äro 31 st. hemmahörande i Västerås.

Västerås den 12 mars 1929.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin

Wilh. Nyberge Boktr., Västerås

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929. Den 25 April. VIII.

N:o 28.

Drätselkammarens skrivelse ang. utsträckning av stadens ledningar i vissa delar av Malmabergsgatan.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktiges prövning överlämna närlagda av Vatten- och Gasverksstyrelsen gjorda framställning angående utsträckning av stadens ledningar i vissa delar av Malmabergsgatan.

För egen del får Drätselkammaren, under framhållande av, att de hygieniska synpunkterna och den omständigheten, att de föreslagna ledningarna kunna tjäna som huvudledningar för väntade mera omfattande anslutningar, tillsammans må anses utgöra tillräckligt motiv för en ledningsutsträckning som den ifrågasatta, oaktat den, enligt vad framgår av styrelsens utredning, icke i och för sig kommer att bliva ekonomiskt bärig, tillstyrka Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning, och sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

> att för anläggande i Malmabergsgatan dels av vatten- och gasledningar i sträckningen mellan Runebergsgatan och Urhagsgatan och dels av avloppsledning i sträckningen mellan Nybomsgatan och Urhagsgatan ur stadens tekniska verks amorteringsfond anvisa ett anslag av 14,100 kronor.

Västerås den 4 april 1929.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 28.
Ang. utsträckning av stadens ledningar i vissa delar av Malmabergsgatan.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I skrivelse till Vatten- och Gasverksstyrelsen hava en del gårdsägare inom Frejaområdet hemställt om utsträckning av vatten-, avlopps- och gasledningar i Malmabergsgatan och angränsande gator. Därjämte har Hälsovårdsnämnden genom protokollsutdrag påpekat sanitära missförhållanden inom området och hemställt att styrelsen ville vidtaga åtgärder för olägenheternas avhjälpande. I Malmabergsgatan äro f. n. samtliga slag av ledningar utsträckta till Runebergsgatan, som är första tvärgatan närmast ovanför Korsängsskolan. Avloppet blev genom Drätselkammarens försorg för ett par år tillbaka utsträckt ytterligare ett par hundra meter till Nybomsgatan, vilket arbete skedde i samband med breddning av Malmabergsgatan och rätning av en utefter densamma flytande bäck.

Ett ledningsutbyggande i enlighet med sökandenas framställning innebär ledningars anläggande i Malmabergsgatan till Urhagsgatan jämte ledningar i tvärgatorna, nämligen Geijersgatan, Nybomsgatan och Frejagatan. På grund av stor förekomst av berg uppgå anläggningskostnaderna till ej mindre än 44,900: — kr.

Sökandenas bidrag är beräknade till	17,500: —
och skulle stadens andel sålunda bliva	27,400: —
Anläggningen räntar och amorterar	10,850: —
vadan ej förräntat och amorterat kapital motsvarar	16,550: —

När området blir fullt utbyggt och alla tomter äro anslutna till ledningarne, torde bidraget från enskilda motsvara kr. 30,000: —. Anläggningen bliver då ekonomiskt bärande, men när detta inträffar är omöjligt att förutsäga. Av bebyggda tomter inom området finnas 5 st., för vilka ägarne ej antecknat sig som sökande till ledningar och minst lika många som ännu ej äro bebyggda. För att emellertid få en lösning på frågan, vill styrelsen föreslå, att ledningar till en början utbyggas i Malmabergsgatan till Urhagsgatan. I den mån så kan befinnas lämpligt kunna tvärgatorna sedermera undan för undan utbyggas.

För avledande av slaskvatten inom området tjäna f. n. täckdiken och trätrummor. Genom att i Malmabergsgatans avlopp uppfånga dessa skulle till väsentlig del rådande sanitära missförhållanden avhjälpas. På så sätt skulle även de gårdsägare, som ej bo utefter Malmabergsgatan och sålunda ej kunna erhålla direkt anslutning, dock få nytta av avloppet, men skulle rätten härtill innebära skyldighet för dem att, såsom i övrigt redan tillämpats för nedanför liggande områden vid framdragning av avlopp i Malmabergsgatan, till staden lämna ett ledningsbidrag av 15 öre per kvm. tomtyta,

med rätt för dem att få tillgodoräkna sig detta bidrag, då ledningar utdragas till deras tomter.

N:o 28.
Ang. utsträckning av stadens ledningar i vissa delar av Malmabergsgatan.

En annan sanitär olägenhet, som i hög grad framträtt under de senaste åren, härrör sig från Hagaföreningen. Föreningen har inom sitt område låtit anlägga ett eget avloppssystem, som utmynnar vid Urhagsgatan. Härifrån ledes avloppsvätskan i en öppen bäckfåra, vilken sneddar över området mellan Urhagsgatan och Malmabergsgatan och träffar den sistnämnda vid Nybomsgatan, där vätskan genom ett s. k. bottenintag insläppes i stadens ledning. I denna bäckfåra, som har en längd av ett par hundra meter, uppstår under den varma årstiden genom stagnation av den framrinnande vätskan en svår stank, som givetvis är till ytterligt obehag för närmast liggande gårdar. Härför kan rådas bot genom ytterligare utsträckning av avloppet i Urhagsgatan till Hagaföreningens avlopp, men bör dessförinnan uppgörelse träffas med denna förening rörande bidrag till staden.

En utsträckning av ledningarne i Malmabergsgatan på sätt i det föregående anförts drager en kostnad av ..... 22,800: —
avgifterna för anmälda tomter äro beräknade till ..... 8,700: —
och bliver då stadens bidrag ..... 14,100: —

Till en början räntar och amorterar anläggningen endast 5,300: — kr., men i den mån nya tomter anslutas minskas stadens ränteförluster och när en gång samtliga tomter, som beröras av ledningarne, anslutits, torde anläggningen bliva ekonomiskt bärande.

Med hänvisning till det här sagda får styrelsen föreslå:

> att allmänna ledningar utsträckas i Malmabergsgatan, nämligen vatten- och gasledningar mellan Runebergs- och Urhagsgatan samt avloppsledning mellan Nybomsgatan och Urhagsgatan, ävensom att Stadsfullmäktige ville för detta ändamål anvisa ett anslag av 14,100: — kr., att utgå ur Tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 20 mars 1929.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 29.

Drätselkammarens skrivelse ang. utsträckning av stadens ledningar i vissa delar av Norra Ringvägen och Karlsgatan.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Med överlämnande till Stadsfullmäktiges prövning av närlagda av Vatten- och Gasverksstyrelsen gjorda framställning angående utsträckning av stadens ledningar i viss del av Norra Ringvägen och Karlsgatan får Drätselkammaren, under tillstyrkande av framställningen på de skäl Vatten- och Gasverksstyrelsen anfört, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

> att för utförande av vatten-, avlopps- och gasledningar i Norra Ringvägen i sträckningen mellan Allégatan och Karlsgatan samt avlopps- och gasledningar i norra delen av Karlsgatan ur stadens tekniska verks amorteringsfond anvisa ett anslag å 6,900 kronor.

Västerås den 4 april 1929.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Ägaren till fastigheten å tomten N:r 1 inom kvarteret Guttorm, vilket kvarter begränsas av Karlsgatan, Norra Ringvägen och Allégatan, har hos Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställt om gatuledningarnas ordnande på sådant sätt, att avlopp kan beredas från källaren i en tilltänkt tillbyggnad till fastigheten, vilken f. n. saknar källare.

Stadens allmänna ledningar för en del av norra områdena och Karlsgatan gå f. n. mitt genom kvarteret Guttorm från Karlsgatan till Allégatan och äro sålunda belägna på privat mark, vilket i flera hänseenden ej är tillfredsställande med tanke på den osäkerhet ett dylikt förhållande medför,

N:o 29.
Ang. utsträckning av stadens ledningar i vissa delar av Norra Ringvägen och Karlsgatan.

när det gäller en så viktig sak som gatuledningar, vilkas sträckning givetvis bör följa gatorna. När ledningarna för ett 30-tal år tillbaka anlades, var det troligen avsettt att gata skulle framdragas i ledningarnas sträckning. Enda utvägen är nu att bygga nya ledningar i Norra Ringvägen mellan Karls- och Allégatan och samtidigt ombygga avloppet ett stycke i Karlsgatan med lutning mot i stället för ifrån Ringvägen, som nu är fallet. En dylik ledningsbyggnad innebär ej blott att allmänna ledningarna genom kvarteret Guttorm kunna slopas, utan även att avloppet kommer på tillräckligt djup för beredande av avlopp från källaren till berörda nybygge.

I Karlsgatans sträckning mellan Kopparbergsvägen och Norra Ringvägen är också avsett att nedlägga ett 7" gasrör för frammatning av gas till norra områdena och skulle i sträckningen för nu ifrågasatta ledningsarbeten även gasröret nedläggas och tillsvidare kopplas till befintliga smala rör.

Kostnaderna för hela anläggningen äro beräknade till 7,500 kr. Som bidrag från ägaren till Guttorm 1 kan beräknas ..... 600:—
varför stadens utlägg bliver ..... 6,900:—
årliga nettoinkomsterna genom ökad anslutning äro beräknade
ränta och amortera ett kapital av ..... 2,100:—
och bliver sålunda anläggningen i ekonomiskt hänseende ej tillfredsställande, men måste man av anförda skäl i detta fall, särskilt som det gäller ledningar, som tjäna flera stora områden, bortse härifrån.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får sålunda hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för utförande av vatten-, avlopps- och gasledningar i Norra Ringvägen mellan Allégatan och Karlsgatan samt avlopps- och gasledningar i norra delen av sistnämnda gata bevilja ett anslag av 6,900 kronor, att utgå ur Tekniska Verkens amorteringsfond.

Västerås den 21 mars 1929.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 30.

Drätselkammarens skrivelse ang. omläggning och nyanläggning av vissa delar av gasledningsnätet samt en del vatten- och avloppsledningar.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I skrivelse till Stadsfullmäktige, som härmed överlämnas, har Vatten- och Gasverksstyrelsen framlagt förslag om utförande av omfattande arbeten för förstärkning av de lång tid tillbaka anlagda delar av stadens gasledningsnät, vilka äro av för små dimensioner att i erforderlig och önskvärd omfattning framleda gasen med hänsyn till den ökade anslutningen och den alltjämt stegrade användningen av detta bränsle.

De skäl styrelsen i denna sin framställning anfört synas Drätselkammaren vara övertygande. Det samfällda beloppet är visserligen avsevärt, men å andra sidan är det ju icke avsett att tagas i anspråk genast utan under loppet av några av de närmaste åren. Det är även till fördel, att planen för ifrågavarande arbeten framlagts nu i ett sammanhang, så att kostnaden i dess helhet kunnat överblickas. Klokt synes det ävenledes att anslag samtidigt begärts för vissa andra ledningsarbeten, vilka av praktiska skäl böra komma till utförande samtidigt med gasledningsanläggningarne i vissa sträckningar.

Drätselkammaren förutsätter, att vid kostnadsberäkningarne nödig hänsyn tagits till, att kostnad för gatuanläggningens återställande bör belasta ledningsarbetena.

Drätselkammaren hemställer, att Stadsfullmäktige måtte bifalla Vatten- och Gasverksstyrelsen ifrågavarande framställning.

Västerås den 11 april 1929.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan lång tid tillbaka har det för Vatten- och Gasverksstyrelsen varit ett önskemål att kunna verkställa sådana förbättringar såväl av gastillverkningen som av stadens gasledningsnät, att gas i tillräcklig mängd och

av tillfredsställande sammansättning må kunna levereras till varje abonnent. Då nu en av förutsättningarna för att en sådan leverans utan störningar skall kunna ske, föreligger genom tillkomsten av det nya gasverket, har det blivit styrelsen desto angelägnare att få den här ovan angivna planen på förbättring av gasledningsnätet realiserad.

N:o 30.
Ang. omläggning och nyanläggning av vissa delar av gasledningsnätet samt av en del vatten- och avloppsledningar.

I en hel del av stadens gator hava de nedlagda gasrören så ringa diameter att gasen, allra helst som rören, vilka i många fall nedlagts redan på 1860- och 1870-talen, blivit förträngda, icke kan framledas i tillräcklig mängd.

Så finnes 1" ledningar i delar av Övre Trädgårdsgatan och Djäknebergsgatan, 2" i delar av Skolgatan, Vasagatan, Kristinagatan, Västmannagatan, Nygatan, Domkyrkoesplanaden, Östra Kyrkogatan, Floragatan, Källgatan, Hållgatan, Karlsgatan och Norra Ringvägen samt 3" ledningar i Smedjegatan, Övre Kungsgatan och Hållgatan, varav ingen i önskvärd utsträckning framsläpper gasen.

Men det behöves för en erforderlig förbättring i gasens framledning icke enbart ökning av rörvidden utan även åtgärder för sammankoppling och sammanbindning av olika rörledningar, varigenom bättre cirkulation av gasen erhålles. En del mindre nyanläggningar bliva därför nödvändiga såsom i delar av Utanbygatan, Rudbecksgatan, Lidmansvägen, Karlsgatan och Norra Ringvägen. Vidare böra gasledningarna i Floragatan och Jakobsbergsgatan sammankopplas i Stora gatan samt gasledningarne i Karlsgatan anknytas till gashuvudledningen strax söder om Stora gatan.

Alla här i korthet antydda arbeten finnas sammanförda å bilagda sammanställning.

I sakens natur torde ligga att i de sträckningar där nyanläggning eller omläggning av gasledning förekommer, även anläggningar av vatten- och avloppsledningar för undvikande av upprepade söndergrävningar av gatorna utföras, därest sådana anläggningar befinnas vara nu eller under en nära framtid behövliga.

Utförandet av arbetet bör givetvis uppdelas i olika etapper under de närmaste åren, men torde det icke vara fördelaktigt att härvidlag binda styrelsen vid en av Stadsfullmäktive fastställd detaljerad plan utan att styrelsen erhåller rätt att låta utföra arbetena i den ordning och omfattning, som finnes mest lämplig, ävensom att göra de mindre ändringar i arbetsplanen, beträffande ledningssträckningar och dyl., vilka finnas av omständigheten påkallade.

Kostnaden för samtliga här ifrågasatta ledningsarbeten uppgå visserligen till det icke ringa beloppet av 105,300 kronor, därav 84,250 kronor för

N:o 30.
Ang. omläggning och nyanläggning av vissa delar av gasledningsnätet samt av en del vatten- och avloppsledningar.

enbart gasledningarne, men styrelsen har dock funnit nödvändigt föreslå Stadsfullmäktige att de här angivna arbetena nu påbörjas.

Styrelsen har givetvis även övervägt frågan om detta stora arbetes finansiering och hava därvid olika utvägar diskuterats.

På grund av den särskilda karaktären av ifrågavarande anläggningsarbeten bör åtminstone en väsentlig del av kostnaden bestridas av löpande inkomster från respektive verk. I övrigt kunna för anslagets gäldande ifrågasättas antingen lånemedel eller tillgängliga medel av verkens amorteringsfond.

Styrelsen önskar emellertid för ett närmare övervägande av denna del av frågan få prövningen därav uppskjuten till behandlingen av 1930 års budget.

På grund av det anförda får Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att för omläggning av äldre sträckningar av små dimensioner av stadens gasledningsnät och anläggning av en del nya förbindelsesträckningar av gasledningarne samt för anläggning i samband därmed av en del vatten- och avloppsledningar, allt i huvudsaklig överensstämmelse med bifogade sammanställning, ställa till Vatten- och Gasverksstyrelsens förfogande av tillgängliga medel ett belopp av 105,300 kr. med uppdrag för Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren att i samband med framläggandet av de tekniska verkens budget för år 1930 till Stadsfullmäktige inkomma med förslag på vad sätt ifrågavarande kostnader slutligen skola gäldas.

Västerås den 9 april 1929.

För Vatten- och Gasverksstyrelsen:

CARL HENNING.

Eric Plantin

Sammanställning

av förslagsberäknade kostnader för förstärkning av gasledningsnätet, innefattande även kostnaderna för erforderliga avlopps- och vattenledningar, vilkas sträckningar sammanfalla med de beräknade gasledningarna.

N:o 30.

Ang. omläggning och nyanläggning av vissa delar av gasledningsnätet samt av en del vatten- och avloppsledningar.

	KOSTNADER: Gasledn.	Avl. och Vattenledn.	Summa
1. Omläggning av 2" gasledning i Skolgatan mellan Östra och Västra Kyrkogatorna till 6" ledn...	4,600 : —		4,600 : —
2. Omläggning av 2" gasledn. i Vasagatan mellan Domkyrkoesplanaden och Utanbygatan till 4" ledningar	3,050 : —		3,050 : —
3. Omläggning av 1" gasledn. i Övre Trädgårdsgat. mellan Källgatan och Hållgatan till 8" ledn...	5,100 : —		5,100 : —
4. Omläggning av 2" gasledn. i Kristinagatan och Västmannagatan mellan Källgat. och Repslagaregatan till 7" ledning	17,000 : —		17,000 : —
5. Omläggning av 3" gasledn. i Smedjegatan mellan Köpmangatan och Vasagatan till 6" ledn.	4,700 : —		4,700 : —
6. Anläggning av avlopps-, vatten- och gasledningar i Utanbygatan mellan Karlsgatan och Kopparbergsvägen	3,650 : —	3,350 : —	7,000 : —
7. Omläggning av 2" gasledn. i Nygatan och Domkyrkoesplanaden mellan Herrgärdsgatan och Engelbrektsgatan samt 2" ledningen i Östra Kyrkogatan mellan Domkyrkoesplanaden och Skolgatan till 7" ledning	9,000 : —		9,000 : —
8. Omläggning av 2" gasledn. i Floragatan mellan Stora gatan och Svantegatan till 5" ledn...	7,200 : —		7,200 : —
9. Omläggning av 1" gasledn. i Djäknebergsgatan mellan Kristinagatan och Stora gatan till 4" ledn.	3,600 : —		3,600 : —

N:o 30.

Ang. omläggning och nyanläggning av vissa delar av gasledningsnätet samt av en del vatten- och avloppsledningar.

		KOSTNADER: Gasledn.	Avl. och Vattenledn.	Summa
10.	Anläggning av avlopps-, vatten- och gasledn. i Rudbecksgatan mellan Tessingatan och Vasagatan	1,500: —	1,900: —	3,400: —
11.	Omläggning av 3" gasledn. i Övre Kungsgatan och Hållgatan mellan Källgatan och Stora gatan till 8" ledn.	6,400: —		6,400: —
12.	Omläggning av 2" gasledn. i Källgatan mellan Skomakaregat. och Kristinagatan till 7" ledn.	4,000: —		4,000: —
13.	Omläggning av 2" gasledn. i Hållgatan mellan Övre Kungsgatan och Biskopsvägen till 4" ledning	4,800: —		4,800: —
14.	Anläggning av avlopps-, vatten- och gasledning i Lidmansvägen mellan Stora gatan och Västermalmsgatan	2,500	2,400: —	4,900: —
15.	Sammankoppling mellan gasledningarna i Floragatan och Jakobsbergsgatan med ledning i Stora gatan	1,000: —		1,000: —
16.	Sammankoppling mellan huvudgasledn. och ledn. i Karlsgatan strax söder om Stora gatan ..	850: —		850: —
17.	Omläggning av 2" gasledn. i Karlsgatan och Norra Ringvägen till 7" ledn. mellan Kopparbergsvägen och Engelbrektsgatan samt anläggning av avlopps- och vattenledn. å de gatudelar där sådana saknas	5,300: —	13,400: —	18,700: —
	Summa kronor	84,250: —	21,050: —	105,300: —

Västerås den 9 april 1929.

Gust. Lönnqvist.

N:o 31.

Drätselkammarens skrivelse ang. överföring av en del av elektricitetsverkets distribution från likström till växelström.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktiges prövning överlämna närlagda av Vatten- och Gasverksstyrelsen gjorda framställning angående överförande av distributionen av elektrisk energi från likström till växelström inom områdena Norrmalm, Blåsbo och Lustigkulla och därvid, under hänvisning till Stadsfullmäktiges principbeslut i förevarande angelägenhet den 31 maj 1928 och de skäl styrelsen nu anfört, tillstyrka bifall till framställningen.

Västerås den 11 april 1929.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Efter av Vatten- och Gasverksstyrelsen gjord och av Drätselkammaren tillstyrkt framställning hava Stadsfullmäktige den 31 maj 1928 beslutat anvisa 30,000 kronor att bestridas av vinstmedel från elektricitetsverket år 1929 för överförande av distributionen av elektrisk energi från likström till växelström inom områdena Annedal, Oskaria, Almelund, Sommarro och Hemdal.

I sin berörda framställning, (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 33 år 1928) redogjorde styrelsen för sin plan att under förslagsvis fem år låta överföra distributionen av elektrisk energi från likström till växelström inom i framställningen närmare angivna områden samt fördela de sammanlagda kostnaderna, som voro beräknade till 154,500 kr. att under förslagsvis fem år bestridas av elektricitetsverkets vinstmedel.

Den av Stadsfullmäktige beslutade, ovan angivna överföringen är nu verkställd.

I styrelsens förteckning över de områden, som borde överföras till växelström och kostnaderna härför var överföringen av Norrmalm samt Blåsbo- och Lustigkullaområdena beräknad till 30,300 kr.

N:o 31.
Ang. överföring av en del av elektricitetsverkets distribution från likström till växelström.

Styrelsen föreslår nu Stadsfullmäktige att den föreslagna överföringen av vissa områden till växelströmsnätet innevarande år får fortsätta och att detta år nyssnämnda områden, Norrmalm samt Blåsbo- och Lustigkulla, bliva föremål för den ifrågavarande åtgärden.

Styrelsen hemställer därför,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga styrelsen att överföra distributionen av elektrisk energi från likström till växelström inom Norrmalm, samt Blåsbo och Lustigkullaområdena ävensom besluta att kostnaderna härför förslagsvis 30,300 kronor må förskotteras av tillgängliga medel för att sedermera gäldas av elektricitetsverkets vinstmedel år 1930.

Västerås den 9 april 1929.

För Vatten- och Gasverksstyrelsen:
CARL HENNING.

Eric Plantin.

N:o 32

Drätselkammarens skrivelse ang. tilläggsanslag för omläggning av de elektriska ledningarne vid Nordanby och Malma gårdar.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Drätselkammaren får härmed, under tillstyrkande av vad Lantegendomsnämnden i närlagda skrivelse hemställt, föreslå, att Stadsfullmäktige ville för omläggning av de elektriska ledningarna vid Nordanby och Malma gårdar, utöver i Nämndens stat för år 1929 upptaget anslag, av hos Drätselkammaren fonderade brandstodsmedel, anvisa ett belopp av 4,100 kronor.

Västerås den 11 april 1929.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

N:o 32.
Ang. tilläggsanslag för omläggning av de elektriska ledningarne vid Nordanby och Malma gårdar.

Vid fastställande av budget för Lantegendomsnämnden för år 1929 medgåvo Stadsfullmäktige att under rubriken Lantbruket, posten "Underhåll av hus" finge för året höjas med 1,000 kronor, enär de gamla elektriska kristidsledningarna av zink vid Nordanby och Malma måste utbytas mot nya. Då kostnaderna emellertid komma att uppgå till 5,100 kronor saknas anslag för gäldande av 4,100 kronor. Lantegendomsnämnden får därför hemställa, att Drätselkammaren ville bevilja, eller hos Stadsfullmäktige utverka att av efter branden vid Hovdestalund inkomna brandstodsmedel, vilka fonderats hos Drätselkammaren och som nu uppgå till 17,294 kronor 61 öre, måtte anvisas 4,100 kronor för gäldande av återstående kostnad för installation av nya inomhusledningar vid Nordanby och Malma.

Västerås den 10 april 1929.

För Lantegendomsnämnden:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 33.

Kungl. brev ang. inkorporering av en del av Boberga från Dingtuna socken.

Konungens befallningshavande i Västmanlands län överlämnar denna avskrift till Stadsfullmäktige i Västerås för kännedom och efterrättelse.

Västerås slott i landskansliet den 17 april 1929.

På länsstyrelsens vägnar:

C. G. Ihrfors. *C. R. Borgling.*

AVSKRIFT.

GUSTAV etc.

Hos kammarkollegiet hade förrättningsmannen för upprättande av registerkarta över Västerås stad Gösta Smitt jämlikt föreskrift i cirkuläret den 12 maj 1917 (n:r 290) anmält, att inom den förutvarande Lundby soc-

N:o 33.
Ang. inkorporering av en del av Boberga från Dingtuna socken.

ken, numera — fortfarande såsom särskild kyrkoförsamling — ingående i Västerås stads område, vore belägen en enklav, vid ägostyckning å hemmanet Boberga n:r 1 i Dingtuna socken åsatt 1/7 mantal och betecknad med litt. Ac (jordregisternummer 1[6]). Ifrågavarande fastighet, som, såvitt framginge av bifogade utdrag av ägostyckningshandlingarna, ägde andel i för de olika ägostyckningslotterna gemensamma utfartsvägar och bäck, vore redovisad å en anmälan bifogad, av kommissionslantmätaren Vilhelm Graan år 1904 upprättad karta.

Sedan kammarkollegiet överlämnat åt länsstyrelsen i Västmanlands län att besörja utredning i det sålunda uppkomna ärendet angående indelningsändring, hade länsstyrelsen med eget yttrande till kollegiet överlämnat dylik utredning, verkställd av häradsskrivaren Georg Hellgren, ävensom yttranden, vilka inhämtats från landsfiskalen i orten, de väghållningsskyldiga i Tuhundra härad, Lundby församling, Dingtuna kommun och församling samt Drätselkammaren, Magistraten, Rådhusrätten och Stadsfullmäktige i Västerås ävensom vederbörande jordägare.

Därefter har kammarkollegiet med överlämnande av dessa handlingar ävensom av kollegiet inhämtat yttrande av Svea hovrätt, som hört vederbörande tingslagsbor, häradsrätt och domhavande samt rådhusrätten i Västerås och länsstyrelsen i nämnda län, i skrivelse den 9 januari 1929 underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning.

Kungl. Maj:t förordnar, att med Västerås stad skall från och med den 1 januari 1930 i kommunalt, ecklesiastikt, administrativt och judiciellt hänseende införlivas det inom staden enklaverade område, som tillhör fastigheten 1/7 mantal Boberga 1[6] i Dingtuna socken, i följd varav det införlivade området, som skall i kyrkligt hänseende tillhöra Lundby församling, skall från och med nämnda dag upphöra att tillhöra Dingtuna jordebokssocken, kommun och församling, Tuhundra härads väghållningsdistrikt samt Tuhundra, Siende och Ytter-Tjurbo härads tingslag och Västmanlands mellersta domsaga; och föreskriver Kungl. Maj:t med avseende å denna indelningsändring d e l s att väghållningsdistriktet och tingslaget skola bibehållas vid samtliga sina tillgångar och ansvarigheten för sina skulder och andra förbindelser vid tiden för införlivningen, samt att den vägskatt och de tingshusmedel, som år 1929 debiteras för fastigheten, skola utgöras eller, där de av vederbörande skattskyldig guldits, honom ersättas av staden, d e l s o c k i avseende å den judiciella indelningsändringen i övrigt,

N:o 33.
Ang. inkorporering av en del av Boberga från Dingtuna socken.

att domhavanden i Västmanlands mellersta domsaga skall vid tiden för överflyttningen tillställa rådhusrätten i Västerås dels utdrag av vederbörande häradsrätts intecknings- och tomträttsprotokoll för de då sistförflutna tio åren ävensom av häradsrättens lagfarts-, intecknings-, tomträtts- och vattenfallsrättsböcker samt av spannmålspantregistret i allt vad angår det område, som varder till staden överflyttat, dels ock uppgift å de enligt vederbörandes anmälan inom samma område mantalsskrivna, avlidna personer, efter vilka bouppteckning icke till häradsrätten inkommit, eller därest så beskaffat bouppteckningsärende eller området rörande intecknings-, tomträtts-, vattenfallsrätts- eller spannmålspantregisterärende icke förekommit, anmälan därom;

att rådhusrätten i Västerås skall dels med ledning av de från domhavanden överlämnade utdrag av lagfarts-, intecknings-, tomträtts- och vattenfallsrättsböcker samt spannmålspantregistret verkställa föreskrivna anteckningar i stadens fastighetsbok, tomträttsbok, vattenfallsrättsbok och spannmålspantregister, dels ock vid meddelande av gravationsbevis angående fastighet inom det överflyttade området eller tomträtt eller vattenfallsrätt inom detsamma upprätta beviset med ledning av såväl rådhusrättens intecknings- och tomträttsprotokoll samt stadens fastighetsbok, tomträttsbok och vattenfallsrättsbok som ock omförmälda, från domhavanden överlämnade udrag,

att de förmynderskap och godmanskap, som före överflyttningen blivit, på grund därav att det överflyttade området i judiciellt hänseende tillhört Västmanlands mellersta domsaga, hos häradsrätt inom domsagan inskrivna, jämväl därefter skola förbliva under samma domstols tillsyn, till dess i laga ordning annorlunda beslutas;

att häradsrätten även efter överflyttningen skall vara vårdnadsdomstol för övervakning av de inom det överflyttade området bosatta personer, vilka jämlikt lagen den 28 juni 1918 angående villkorlig straffdom må hava blivit villkorligt dömda, intill dess i anledning av föreskriften i 9 § nyssnämnda lag annorlunda beslutats;

att överflyttningen ej heller skall medföra någon ändring i häradsrättens eller domsagans ägodelningsrätts eller domarens behörighet att fortfarande handlägga och avgöra sådana mål och ärenden, som före överflyttningen blivit hos häradsrätten eller ägodelningsrätten eller domaren i laga ordning anhängiggjorda och icke tillhöra lagfarts-, intecknings- eller tomträttsprotokollet;

att staden skall utgiva ersättning till domhavanden för meddelande av förenämnda utdrag av häradsrättens intecknings- och tomträttsprotokoll

N:o 33. *Ang. inkorporering av en del av Boberga från Dingtuna socken.*

samt lagfarts-, inteckningS-, tomträtts- och vattenfallsrättsböcker samt av spannmålspantregistret med belopp, som, därest ej överenskommelse kan träffas, skall av Kungl. Maj:t bestämmas;

samt att beslutet angående den judiciella överflyttningen skall intagas såväl i häradsrättens som rådhusrättens i Västerås lagfarts-, inteckningS- och tomträttsprotokoll samt protokoll över ärenden angående förmynderskap och godmanskap ävensom i sagda rådhusrätts protokoll över förlagsinteckningar.

Därjämte förklarar Kungl. Maj:t, att indelningsändringen icke skall medföra rubbning av den fastigheten i fråga tillkommande rätt till häradsallmänning, skolande, på sätt föreskrivits genom brev den 21 december 1917 angående införlivande med Västerås stad av Lundby socken, val, som avse angelägenheter rörande dylik allmänning och som nu ske å kommunalstämma, därest sådana val efter införlivningen erfordras, förrättas inför magistraten i Västerås.

Slutligen förpliktas staden att bestrida de kostnader, som må föranledas av erforderlig förrättning för mantalssättning eller därmed jämförlig åtgärd i anledning av den beslutade indelningsändringen.

Avskrifter av detta brev tillställas länsstyrelsen i Västmanlands län till kännedom och för vederbörandes förständigande, Svea hovrätt till kännedom och för vederbörande domhavandes och rådhusrätts underrättande samt justitiedepartementet, ecklesiastikdepartementet, lantmäteristyrelsen, lantmäterikontoret i Västmanlands län, rikets allmänna kartverk, statistiska centralbyrån, byggnadsstyrelsen, domkapitlet i Västerås och fastighetsregisterkommissionen till kännedom.

Stockholms slott den 15 mars 1929.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:
GUSTAF ADOLF.

Sven Lübeck.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:
Sten Eklycke.

Wilh. Nybergs Boktr., V:ås

N:o 34.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1928.

Redogörelse

över

Västerås stads räkenskaper för år 1928.

Huvudräkning.

DEBET:

Tillgångar vid årets början:

Enligt föregående års balansräkning		32,092,092 : 38
Inkomster under året:		
Inkomster enligt redogörelse	5,632,393 : 84	
Köttbesiktningsbyrån	32,776 : 82	
Reserverade köpeskillingsmedel	60,280 : 36	
Hamnen	178,829 : 22	
Vedgården	84,728 : 27	5,989,008 : 51
Brist i 1928 års stat:		
Brist att uttaxeras år 1930		76,153 : 46
Värdeökningar under året:		
Kapitalavbetalning å fonderade skulder	318,570 : 97	
Inköp av inventarier	5,0995 : 44	
Uppskrivning av inventarier	11,455 : 50	
Kapitalavbetalning å andel i lån för nämnder och styrelser enligt särskilda redogörelser	150,224 : 41	
Inköp av inventarier m. m. enligt särskild redogörelse från fattigvården	17,656 : 73	548,903 : 05
Skulder vid årets slut:		
Fonderade skulder	15,074,481 : 72	
Tillfällig upplåning	1,765,756 : 61	
Ogulden köpeskilling	107,766 : 48	
Reserverade medel att av Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål	122,573 : 82	
Transport	17,070,578 : 63	38,706,157 : 40

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

	Transport	17,070,578 : 63	38,706,157 : 40
Reserverade anslag		164,087 : 46	
Fonderade medel		1,423,577 : 11	
Underlydande styrelsers skulder enligt särskilda redogörelser		6,017,374 : 20	24,675,617 : 40
	Kronor		63,381,774 : 80

Huvudräkning.

KREDIT:

Skulder vid årets början:

Enligt föregående års balansräkning		23,638,400 : 29

Utgifter under året:

Utgifter enligt redogörelse	5,708,547 : 30	
Köttbesiktningsbyrån	32,776 : 82	
Reserverade köpeskillingsmedel	60,280 : 36	
Hamnen	178,829 : 22	
Vedgården	84,728 : 27	6,065,161 : 97

Värdeminskningar under året:

Kapitalavbetalningar å andel i lån	125,957 : 34	
Avskrivning under året:		
å försålda aktier	189 : —	
å försålda fastigheter	38,000 : —	
å inventarier och fastigheter	182,567 : 59	346,713 : 93

Tillgångar vid årets slut:

Fastigheter		17,185,895 : 73	
Inventarier		782,541 : 73	
Materialier		145,228 : 22	
Aktier, värdepapper och fordringar, tillhörande kapitaltillgångarna		4,204,238 : 13	
Förråd och andra naturapersedlar		191,236 : 29	
I bank innestående		61,787 : 62	
Fordringar		9,540,884 : 07	
Förskotterade medel		1,010,114 : 19	
Kontant		14,454 : 40	
Brist i stater:			
1927 års brist att gäldas år 1929	118,964 : 77		
1928 års brist att gäldas år 1930	76,153 : 46	195,118 : 23	33,331,498 : 61
	Kronor		63,381,774 : 80

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

INKOMSTER:

Räntor och aktier:			
Obligationslån		260,057 : 41	
Djuphamnen, nettoöverskott		31,456 : 92	
Andra amorteringslån		38,021 : 90	
Andra lån och skulder		54,037 : 91	
Aktier		4,985 : —	388,559 : 14
Kapitalavbetalningar:			
Obligationslån		112,890 : 88	
Andra amorteringslån		13,106 : 04	125,996 : 92
Fattigvården:			
Enligt Fattigvårdens räkenskaper:			
Allmänna fattigvården		54,050 : 80	
Ålderdomshemmet		117,986 : 45	172,037 : 25
Barnavården:			
Enligt barnavårdsnämndens räkenskaper			13,651 : 21
Folkskolan:			
Statsbidrag		351,025 : 62	
Anslag från Vahlbäckska fonden		2,000 : —	
Arrendemedel		37 : —	
Hyresmedel		6,271 : 87	
Övriga inkomster:			
Telefonavgifter	43 : 80		
Skomakerislöjden	2,011 : 20		
Slöjdmaterial för flickor	1,747 : 43		
Skolköken	12 : 41		
Försåld mjölk	512 : 35		
Ersättning från Riksförsäkringsanstalten	77 : —		
Diverse inkomster	60 : 75	4,464 : 94	363,799 : 43
Fortsättningsskolan:			
Statsbidrag		9,724 : 50	
Inkomst från skolköket		10 : 72	9,735 : 22
Högre folkskolan:			
Statsbidrag			16,455 : —
Andra undervisnings- och bildningsanstalter:			
Lärlings- och yrkesskolan:			
Statsbidrag till avlöning		19,500 : 87	
D:o till bibliotek		325 : —	
Landstingsbidrag		4,000 : —	
	Transport	23,825 : 87	1,090,234 : 17

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

Transport		23,825 : 87	1,090,234 : 17
Avkastning av donationer och fonder		680 : —	
Lärjungeavgifter		4,060 : —	
Säljbar produktion		1,037 : 41	
Ersättning av fackskolan för belysning, uppvärmning m. m.		2,857 : 34	
Diverse inkomster		127 : 65	32,588 : 27
Hälso- och sjukvård:			
Statsanslag till arvode åt Sundhetsinspektören	1,100 : —		
Betalda utryckningar med ambulansautomobilen	510 : —		
Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	900 : —		
Protokollslösen	237 : —	2,747 : —	
Ersättning från Riksförsäkringsanstalten för frkn Lisa Bruér		341 : 29	
Vågavgifter från Köttbesiktningsbyrån		2,081 : 55	
Ränta å Köttbesiktningsbyråns sparkasseräkning		16 : 15	5,185 : 99
GATOR, VÄGAR, PLANTERINGAR O. DYL.:			
Vägar:			
Försåld grusfyllning	1,532 : 40		
För utförda arbeten å landsvägar på begäran av Magistraten	944 : 68	2,477 : 08	
Planteringar:			
Försäljningsmedel o. växtdekorationer m. m.		11,145 : 14	
Gaturenhållning:			
Ersättning för renhållning från skolan och hamnen		2,809 : 25	16,431 : 47
Renhållningsverket:			
Försäljning av:			
Stallströ och sopor		3,228 : —	
Torvmullspudrett		7,446 : 80	
Torvmull		516 : 50	
Klosetthämtning		2,250 : —	
Gårdshämtning		41,455 : —	
Försäljning av kärl		513 : 50	
Diverse		1,416 : 94	56,826 : 74
		Transport	1,201,266 : 64

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

		Transport	1,201,266 : 64
Svingården:			
Försäljning av fläsk			38,047 : 85
Avloppsledningarna:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			57,467 : 25
Vattenledningsverket:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			183,871 : 88
Gasverket:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			378,944 : 29
Elektricitetsverket:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			632,690 : 62

ANDRA KOMMUNENS AFFÄRSFÖRETAG:

Kallbadhuset:			
Badavgifter m. m.		871 : 53	
Varmbadhuset:			
Badavgifter m. m.		73,064 : 04	
Båttrafiken:			
Persontrafik	10,960 : 52		
Godstrafik	114 : 95	11,075 : 47	85,011 : 04
Brandväsendet:			
För utförda arbeten i verkstäderna		6,251 : 38	
Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen m. m.		3,250 : —	
Bidrag till anskaffning av brandbil		9,000 : —	
Diverse inkomster		668 : 75	
Hyresmedel för befäl och manskap vid brandkåren		11,090 : —	30,260 : 13

FASTIGHETSFÖRVALTNINGEN:

Egendomar inom stadsplanen:			
Stadshotellet	64,176 : 30		
Sundinska huset	12,157 : —		
Tullhuset	458 : 34		
Pavilongen i Stadsparken	1,250 : —		
Transport	78,041 : 64		2,607,559 : 70

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

Transport	78,041 : 64		2,607,559 : 70
Gårds- och tomtfastigheter ...	172,877 : 43		
Hamnmagasinen	22,244 : 25		
Hamnplanen	24,261 : 30		
Hamnpaviljongen	2,750 : —		
Kabinettet	1,405 : 99		
Epidemisjukhuset	36,000 : —		
	337,580 : 61		
Härifrån avgår:			
Avskrivningar å hyror	1,682 : —	335,898 : 61	
Lantegendomar under eget bruk:			
Jordbruksprodukter	90,305 : 97		
Ladugården	17,747 : 45		
Körningar	16,808 : 19		
Trädgården vid Malma	800 : —		
Hyror	1,958 : 99		
Arrende för potatislotter	733 : 65		
Diverse	380 : 50		
Försålda djur	4,240 : 04		
För 21 kbm. pinnmo	15 : 75	132,990 : 54	
Jordar och andra fastigheter:			
Egendomen Carlsberg	1,507 : 50		
Hästholmarna	6,500 : —		
Diverse jordägor	16,369 : 95		
Viksäng	385 : —		
Diverse arrenden	2,821 : 92		
Arrende för fiskvatten	235 : —		
Hyresmedel	19,848 : 75		
Blåsbojorden	596 : —		
Övriga inkomster	393 : 59	48,657 : 71	
Skogar:			
Skogsavverkning		8,237 : 59	525,784 : 45
Polisväsen och fångvård:			
Statsbidrag för reservpolis och 2 st. kriminalkonstaplar		11,529 : 33	
Bidrag av Systembolaget för tillsyningsmannens avlöning		2,644 : 31	14,173 : 64
Allmänna pensionsförsäkringen:			
Återbetalda förskotterade grundavgifter för år 1927			3,660 : —
		Transport	3,151,177 : 79

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

	Transport	3,151,177 : 79	
ÖVRIGA FÖRVALTNINGSKOSTNADER:			
Byggnadsnämnden:			
Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	7,494 : 52		
Automoblier:			
Inkomster av körningar	11,909 : 75	19,404 : 27	
Allmänna bidrag av staten:			
Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enligt K. F. av d. 18/6 1913	37,170 : —		
Källarfrihetsmedel	349 : 89	37,519 : 89	
Diverse inkomster:			
Bötesmedel	188 : 75		
Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	93 : 59		
Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000 : —		
Hyra för maskiner, försäljning av stadgar m. m.	35 : 25		
Veterinär tullbesiktning	79 : 04		
Överskott å förrådsrörelsen	7,345 : 46	11,742 : 09	
Skatter och liknande avgifter:			
Hundskatt	8,380 : —		
Bevillningsavgifter för offentliga föreställningar	1,097 : 20		
Skogsaccis	155 : 19		
Kommunalskatt inkl. progressivskatt och tomtören	2,360,140 : 27		
Nöjesskatt	41,538 : 64	2,411,311 : 30	
KRONOUPPBÖRDS- OCH EXEKUTIONSVÄSEN:			
Inkomster för 2 st. kassaskåp, försålda till Kyrkokassan..		1,000 : —	
Anslag och bidrag till diverse ändamål:			
Prenumerationsavgift å Svenska Stadsförbundets tidskrift	72 : —		
Statsbidrag till nykterhetsnämnden	100 : —		
Ersättning från Riksförsäkringsanstalten ..	66 : 50	238 : 50	5,632,393 : 84
Brist i 1928 års stat:			
Brist i årets stat att uttaxeras år 1930			76,153 : 46
		Kronor	5,708,547 : 30

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

UTGIFTER:

Brist i 1926 års stat		196,306 : 04
Räntor och lånekostnader:		
Obligationslån	578,702 : 50	
Andra amorteringslån	150,015 : 89	
Andra lån och skulder	103,108 : 99	
Provisioner	4,388 : 31	836,215 : 69
Kapitalavbetalningar å lån:		
Obligationslån	282,000 : —	
Andra amorteringslån	36,570 : 97	318,570 : 97
Fattigvården:		
Enligt fattigvårdens räkenskaper:		
Allmänna fattigvården	438,237 : 89	
Ålderdomshemmet	218,662 : 06	656,899 : 95
Barnavården:		
Enligt barnavårdsnämndens räkenskaper		81,543 : 56
Folkskolan:		
Underhåll och reparationer av fastigheter	21,217 : 63	
Anskaffning och underhåll av inventarier	3,717 : 29	
Lampor och lampskärmar	1,337 : 57	
Löner och arvoden	585,574 : 35	
Pensioner	9,877 : 15	
Premier för olycksfallsförsäkring	551 : 46	
Skolträdgårdarna	8,567 : 29	
Fri undervisningsmaterial till skolbarn	32,034 : 55	
Undervisningsmaterial för skolornas förråd	3,111 : 46	
Tandkliniken	12,232 : 24	
Trycknings- och annonskostnader	1,332 : 10	
Lärare- och lärjungebiblioteket	1,062 : 45	
Stipendier och skolresor	495 : —	
Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn	7,090 : 64	
Vatten, värme och belysning	37,814 : 59	
Skolbad	4,533 : 69	
Renhållning	9,832 : 55	
Diverse utgifter	18,804 : 97	
Räntor	34,836 : 50	
Kapitalavbetalningar	23,026 : 70	
För iordningsställande av vägar vid Hammarby skola	2,658 : 53	819,708 : 71
	Transport	2,909,244 : 92

N:o 84.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

		Transport	2,909,244 : 92
Fortsättningsskolan:			
Lärarearvoden	13,476 : —		
Föreståndarearvode	600 : —	14,076 : —	
Fri undervisningsmaterial till skolans lärjungar		2,640 : 48	
Tryck- och annonskostnader		184 : 50	
Städning och renhållning		281 : 90	
Material till förråden samt div. utgifter		1,076 : 03	18,258 : 91
Högre folkskolan:			
Undervisningsmaterial		987 : 11	
Löner och arvoden		24,162 : 21	
Tryck- och annonskostnader		221 : —	
Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare		607 : 50	
Biblioteket		307 : 30	26,285 : 12
Allmänt läroverk:			
Hyresbidrag åt Rektor		2,000 : —	
Arvode för simundervisning		430 : 02	
Terminsavgifter		900 : —	
Ersättning till Varmbadhuset för skolbad		450 : —	
Underhållskostnader		435 : —	4,215 : 02
Andra undervisnings- och bildningsanstalter:			
Högre flickskolan		3,770 : 85	
Arbetareinstitutet		20,000 : —	
Lärlings- och yrkesskolorna		63,140 : 30	86,911 : 15
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD.			
Allmänna hälso- och sjukvården:			
Löner och arvoden	37,527 : 89		
Pensioner	3,474 : 06		
Övriga utgifter	13,954 : 24	54,956 : 19	
Bostadsinspektionen:			
Löner och arvoden	4,246 : 42		
Övriga utgifter	161 : 95	4,408 : 37	
Polikliniken för könssjuka:			
Värme, lyse och städning	621 : 97		
Lokalhyra	600 : —		
Telefonavgifter	110 : —		
Diverse	193 : 98	1,525 : 95	60,890 : 51
		Transport	3,105,805 : 63

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

		Transport	3,105,805 : 63
GATOR, VÄGAR, PLANTERINGAR O. D.			
Gatuläggningen:			
Kostnader för mindre gatuarbeten		17,062 : 53	
Vägar:			
Grusning av vägar samt erforderliga vägförbättringar		47,218 : 91	
Planteringar:			
Löner och arvoden	15,806 : 70		
Skötsel och underhåll	66,302 : 77	82,109 : 47	
Gatubelysning:			
Gasbelysning	31,679 : 11		
Elektr. belysning	31,035 : 48		
Avgår för belysning å hamn	840 : —	30,195 : 48	61,874 : 59
Gaturenhållning:			
Renhållning och sopning		28,586 : 22	236,851 : 72
Avloppsledningar:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			94,189 : 84
Renhållningsverk:			
Anskaffning och underhåll av inventarier		3,850 : 71	
Löner och arvoden		76,166 : 58	
Inköp av torvmull		5,700 : 03	
Stallet		6,787 : 45	
Övriga utgifter		18,792 : 21	111,296 : 98
Svingård:			
Kraftfoder		14,403 : 58	
Avlöningar		3,651 : 36	
Transport av svinmat och övriga körningar		3,000 : —	
Ved, lyse och diverse		4,415 : 02	25,469 : 96
Vattenledningsverk:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			138,526 : 45
Gasverk:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			321,299 : 86
Elektricitetsverk:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			427,063 : 08
		Transport	4,460,503 : 52

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

		Transport	4,460,503 : 52
ANDRA KOMMUNENS AFFÄRSFÖRETAG:			
Kallbadhuset:			
Avlöningar	1,268 : —		
Övriga utgifter	2,852 : 04	4,120 : 04	
Varmbadhuset:			
Avlöningar	32,634 : 64		
Bränsle	12,904 : 01		
Elektrisk belysning	2,637 : 72		
Underhåll av inventarier	630 : 57		
Underhåll och nyanskaffning av linne	1,214 : 88		
Underhåll av fastigheter	2,613 : 51		
Underhåll av pannor och ledningar	1,635 : 20		
Övriga utgifter	9,225 : 32	63,495 : 85	
Klapphuset:			
Underhåll och reparationer		175 : 89	
Båttrafiken:			
Underhåll och reparationer	1,166 : 26		
Löner och arvoden	7,193 : 69		
Anskaffning och underhåll av inventarier	93 : 95		
Driftskostnader	1,660 : 04		
Hyra för reservbåt	250 : 71		
Övriga utgifter	316 : 35	10,681 : —	78,472 : 78
Brandväsendet:			
Pensioner		2,221 : 75	
Löner och arvoden	78,152 : 73		
Hyror för befäl och manskap	11,090 : —	89,242 : 73	
Hyra för bostäder åt brandmanskapet		6,562 : 50	
Kol, ved och lyse		2,908 : 11	
Brandkårens reserv		4,674 : 75	
Nyanskaffningar		2,075 : 02	
Brandsynekostnader		430 : —	
Ersättning till Vattenverket för skötsel av brandposter		1,200 : —	
Nyanskaffning av brandautomobil		9,000 : —	
Diverse utgifter för verkstäderna		2,674 : 81	
Övriga utgifter		8,097 : 91	129,087 : 58
		Transport	4,668,063 : 88

N:o 84.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

		Transport	4,668,063 : 88

FASTIGHETSFÖRVALTNINGEN:

Egendomar inom stadsplanen:

Rådhuset	1,225 : 33		
Polis- och brandstation	2,224 : 73		
Stadshotellet	30,468 : 80		
Sundinska huset	11,858 : 46		
Tullhuset	675 : 10		
Paviljongen i Stadsparken	988 : 38		
Gårds- och tomtfastigheter	82,126 : 23		
Hamnmagasinen	2,958 : 55		
Hamnplanen och materialgården	7,279 : 04		
Hamnpaviljongen	269 : 65		
Kabinettet	2,225 : 34		
Epidemisjukhuset	2,241 : 36	144,540 : 97	

Lantegendomar under eget bruk:

Anskaffning av inventarier	3,813 : 50		
Driftkostnader	10,437 : —		
Löner och arvoden	54,795 : 38		
Produkter av egen skörd	33,291 : 57		
Underhåll och reparationer	7,386 : 53		
Övriga utgifter	19,513 : —		
Jordförbättringar	479 : —		
	129,715 : 98		
Årets vinst av lantbruket uppföres som utgift för att tillgodoföras Nybyggnaden vid Nordanby som avbetalning enligt Stadsfullmäktiges beslut	3,274 : 56	132,990 : 54	

Jordar och andra fastigheter:

Egendomen Carlsberg	1,027 : 13		
Hästholmarna	12,355 : 60		
Diverse jordägor	20,567 : 10		
Övriga utgifter	1,572 : 82	35,522 : 65	

Skogar:

Löner och arvoden	3,495 : 44		
Övriga utgifter	2,914 : 69	6,410 : 13	319,464 : 29

Magistrat och rådhusrätt:

Löner och arvoden		61,030 : 62	
Renhållning		1,490 : 34	
Belysning		399 : 92	
	Transport	62,920 : 88	4,987,528 : 17

N:o 34. *Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.*

Transport		62,920:88	4,987,528:17
Uppvärmning		979:55	
Tryck- och annonskostnader		2,329:38	
Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,794:30	
Telefonavgifter		1,132:90	
Anskaffning och underhåll av inventarier		705:75	
Omkostnader för val		319:15	
Övriga utgifter		319:31	70,501:22

KRONOUPPBÖRDS- OCH EXEKUTIONSVÄSEN:

Anskaffning och underhåll av inventarier		268:05	
Löner och arvoden		40,463:46	
Kronouppbördskontoret:			
Hyra för tjänstelokal	750:—		
Renhållning	783:17		
Belysning	125:43		
Uppvärmning	367:75	2,026:35	
Exekutionsbetjänternas tjänsterum:			
Hyra för tjänstelokal	1,200:—		
Renhållning	492:90		
Belysning	84:22		
Uppvärmning	177:50	1,954:62	
Tryck- och annonskostnader		2,205:31	
Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		837:90	
Telefonavgifter		625:40	
Övriga utgifter		342:51	48,723:60

POLISVÄSEN OCH FÅNGVÅRD.

Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar		2,156:16	
Nyanskaffning av utrustnings- och beväpningspersedlar		1,468:50	
Inläggning av korkmattor		374:—	
Löner och arvoden		198,348:09	
Pensioner		2,664:20	
Renhållning		1,332:23	
Belysning		561:82	
Uppvärmning		2,105:—	
Övriga utgifter:			
Premier för olycksfallsförsäkring	582:96		
Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten	2,003:29		
Transport	2,586:25	209,010:—	5,106,752:99

N:o 34. *Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.*

Transport	2,586:25	209,010:—	5,106,752:99
Läkarearvode för poliskåren	1,497:30		
Telefonavgifter	1,708:19		
Oförutsedda utgifter	783:92		
Fångars vård och förplägnad	507:41	7,083:07	216,093:07

Allmänna pensionsförsäkringen:

Diverse utgifter för:			
Pensionsnämnden i Västerås	3,358:58		
D:o i S:t Ilian	73:63		
D:o i Lundby	76:37	3,508:58	
Inbetalning till pensionsförsäkringsfonden av grundavgifter, som icke kunna indrivas		11,562:—	
Bidrag till pensionstillägg och understöd		24,386:54	39,457:12

ÖVRIGA FÖRVALTNINGSKOSTNADER:

Stadsfullmäktige och Drätselkammaren:

Anskaffning och underhåll av inventarier	1,728:05		
Löner och arvoden	124,959:21		
Pensioner	1,751:02		
Renhållning	2,129:74		
Belysning	528:04		
Uppvärmning	1,594:20		
Tryck- och annonskostnader	8,022:68		
Skrivmaterial och bokbinderiarbeten	2,787:50		
Telefonavgifter	1,919:—		
Hyra för tjänstelokaler	1,200:—		
Diverse och oförutsedda utgifter	1,201:39		
Stallet	3,952:36	151,773:19	

Byggnadsnämnden:

Anskaffning och underhåll av inventarier	214:65		
Löner och arvoden	23,745:47		
Pensioner	4,243:68		
Övriga utgifter	2,830:01	31,033:81	

Automobiler:

Underhåll och reparationer	934:13		
Löner och arvoden	3,188:30		
Driftkostnader	2,533:10		
Automobilskatt	422:75		
Övriga utgifter	593:64	7,671:92	190,478:92
		Transport	5,552,782:10

N:o 34. *Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.*

Transport		5,552,782 : 10
Anslag och bidrag till diverse ändamål:		
Sociala ändamål	46,989 : 31	
Taxeringsnämnderna	3,080 : 80	
Diverse utgifter	74,994 : 86	
Arbetslösheten	5,656 : 15	130,721 : 12
Övriga oförutsedda utgifter:		
Anslaget till oförutsedda utgifter har disponerats sålunda:		
Bidrag till Wästmanlands läns Sjuksköterskeförening	500 : —	
Bidrag till Byggnads A.-B. Mimer på grund av utfästelse	6,465 : 63	
Inköp av ljusfontän vid höstfest m. m.	423 : 61	
Kostnad för bostadsförmedling	1,468 : 79	
Bidrag till Byggnadschefens bil	1,000 : —	
Inköp av mindre lastautomobil för Byggnadskontorets räkning enligt Stadsfullmäktiges beslut	2,200 : —	
Kostnader för tippen vid Kungsängen	1,478 : 50	
Frakt för flaggor från Örebroutställningen	2 : 95	
Bidrag till Hjälpbyrån	400 : —	
Kostnader för hyresräkningskommitterade	746 : 20	
Reparation av nya annexbyggnaden vid Högre Allm. läroverket	7,358 : 40	
Kostnader för avloppsbrunnar i Västra Förstaden	3,000 : —	25,044 : 08
Kronor		5,708,547 : 30

KÖTTBESIKTNINGSBYRÅN:

DEBET:

Utgifter under året:			
Löner och arvoden		21,781 35	
Övriga utgifter:			
Värme, belysning och vatten	1,042 : 25		
Telefonavgifter	286 : 30		
Tvätt	184 : 65		
Underhåll av byggnader	753 : 34		
Hyra	3,000 : —		
Premier för olycksfallsförsäkring	75 : 60		
Diverse utgifter	1,188 : 84	6,530 : 98	28,312 : 33
Utgående Balans Konto:			
Överskott att reserveras för kommande behov från år 1927		2,634 : 24	
i årets rörelse		4,464 : 49	7,098 : 73
Kronor			35,411 : 06

N:o 34. *Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.*

KREDIT:

Ingående Balans Konto:

Överskott under år 1927, reserveras för reparationer vid Köttbesiktningsbyrån		2,634:24

Inkomster under året:

Influtna besiktningsavgifter		32,776:82
	Kronor	35,411:06

RESERVERADE KÖPESKILLINGSMEDEL:

DEBET:

Ingående Balans Konto:

Saldo från år 1927		92,801:43

Utgifter under året:

Lagfartskostnader	287:25	
Köpeskilling för inköpta fastigheter	6,000:—	
Avskrivning å fordringar	3,301:78	
Lösen av protokoll	51:50	
Dödning av inteckningar	113:50	
Expropriationskostnader rörande värdering av mark	268:—	
Kostnader för anläggning av vägar vid Stensborg	549:07	10,571:10
	Kronor	103,372:53

KREDIT.

Inkomster under året:

Ränta å tomtlån	5,147:11	
Köpeskilling för försålda fastigheter	55,133:25	60,280:36

Utgående Balans Konto:

Saldo till år 1929		43,092:17
	Kronor	103,372:53

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

HAMNRÖRELSENS DRIFT KONTO.

DEBET:

Hamnen:

Nyanläggningar:

4:de årets amortering å kostnader för reparation av kajer m. m. enligt beslut den 29/1 1925		4,186:42	
Kostnader för en ny dukdalb		289:27	4,475:69
Underhåll och reparationer:			
Kajer, dukdalber och båtbryggor		13,805:74	
Grusning å hamnen		361:55	
Hamnskjulen		2,058:41	
Underhåll av inventarier		8:24	
Drift och underhåll av motorbåt		96:09	
Driftkostnader för mudderverket		225:28	16,555:31
Övriga utgifter:			
Hamnkontoret		1,380:68	
Belysning		1,419:03	
Renhållning		1,882:—	
Årsavgift till Svenska Hamnförbundet		100:—	
Olycksfallsersättning till F. Svanström		48:—	
Premier för olycksfallsförsäkring		275:10	
Diverse och oförutsedda utgifter		256:—	
Brandförsäkringspremier		28:65	
Årsavgift till föreningen för inre vattenvägar		150:—	
Kostnader för pontoner		878:39	
Svenska Hamnförbundets kalender		2,521:—	8,938:85
Löner och arvoden:			15,572:24
Räntor å lån:			36,521:84
Kapitalavbetalningar å lån:			11,927:—
			93,990:93
Hammmaskiner:			
Löner och arvoden		9,236:12	
Driftkostnader:			
Förbrukning av elektr. ström	1,284:60		
Underhåll och reparation	1,615:83		
Diverse utgifter	69:—	2,969:43	12,205:55 106,196:48
			Transport 106,196:48

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

		Transport	106,196 : 48
Djuphamnen:			
Driftskostnader	8,941 : 64		
Underhållskostnader	5,643 : 20	14,584 : 84	
Räntor:			
Nettoöverskott å Djuphamnsrörelsen överföres som gottgörelse för upplånta medel enligt Stadsfullmäktiges beslut		31,456 : 92	46,041 : 76	46,041 : 76
Hamnens Underhålls- och Reparationsfond:			
Överskott å årets rörelse			26,590 : 98
		Kronor	178,829 : 22

KREDIT:

Hamnen:

Hamnavgifter för varor av:			
Ångfartyg i regelbunden trafik		49,630 : 95	
Andra fartyg		39,217 : 77	88,848 : 72
Hamnavgifter för fartyg:			
Ångfartyg		10,137 : 82	
Segelfartyg		1,229 : 41	
Pråmfartyg		2,769 : 26	14,136 : 49
Hyra för båtplatser			5,560 : —
Hyra för upplagsplatser			708 : 42
Hyra för varuskjul			891 : 67
Arrende för mark, upplåten för fotogenmagasin			3,000 : —
Inkomster av reklambroschyr			400 : —
			113,545 : 30
Hamnmaskiner:			
Kranhyror		19,050 : 96	
Markhyra för kran III		150 : —	
Diverse		41 : 20	19,242 : 16
Djuphamnen:			
Hamnavgifter för:			
Varor	12,988 : 27		
Fartyg	8,059 : 50	21,047 : 77	
Kranhyror:			
Brokranen	12,590 : 70		
Portalkranen	8,427 : 34	21,018 : 04	
Hyra för upplagsplatser		3,623 : 50	
Inkomster av försåld räls och skarvjärn ..		352 : 45	46,041 : 76	178,829 : 22
		Kronor	178,829 : 22

HAMNBYGGNADENS AMORTERINGS KONTO.

DEBET:

Ingående Balans Konto:

Ogulden del av andel i stadens obligationslån vid 1928 års början för äldre hamnbyggnader	7,905: —	
„ nya „	280,216: —	288,121: —
Kronor		288,121: —

KREDIT:

Kapital Konto:

1928 års kapitalavbetalning för:		
äldre hamnbyggnader	3,000: —	
nya hamnbyggnader	8,927: —	11,927: —

Utgående Balans Konto:

Ogulden del av andel i stadens obligationslån vid 1928 års slut:		
för äldre hamnbyggnader	4,905: —	
för nya hamnbyggnader	271,289: —	276,194: —
Kronor		288,121: —

HAMNMASKINERS AMORTERINGS KONTO.

DEBET:

Ingående Balans Konto:

Ogulden del av andel i stadens obligationslån vid 1928 års början för hamnmaskiner	18,000: —
Kronor	18,000: —

KREDIT:

Kapital Konto:

1928 års kapitalavbetalning	900: —

Utgående Balans Konto:

Ogulden andel i stadens obligationslån vid 1928 års slut för hamnmaskiner	17,100: —
Kronor	18,000: —

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

HAMNENS UNDERHÅLLS- OCH REPARATIONSFOND.

DEBET:

Ingående Balans Konto:

Lån av Drätselkammaren	162,565 : 03
Kronor	162,565 : 03

KREDIT:

Hamnrörelsens Drift Konto:

Överskott å årets rörelse	26,590 : 98

Utgående Balans Konto:

Lån av Drätselkammaren	135,974 : 05
Kronor	162,565 : 03

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

Sammandrag av inkomster och utgifter, vilka påverkat

	Enligt 1928 års budget	
	Uttaxeringssammandrag	
	Netto inkomst	Netto utgift
Brist i 1926 års stat	—	196,306 : 04
Räntor och aktier:		
Obligationslån	—	278,416 : 49
Amorteringslån	—	77,588 : 76
Andra lån och skulder	—	149,921 : 73
Lånekostnader: Provisioner	—	1,200 : —
Utdelning å aktier	85,624 : 38	—
Kapitalavbetalningar å lån:		
Obligationslån	—	173,119 : 12
Amorteringslån	—	23,332 : 06
Fattigvård:		
Yttre fattigvården	—	428,902 : 86
Ålderdomshemmet	—	67,537 : 17
Barnavård	—	69,427 : —
Folkskola	—	455,408 : 26
Forsättningsskola	—	9,000 : —
Högre Folkskola	—	10,321 : 50
Allmänt läroverk	—	3,980 : —
Andra undervisnings- och bildningsanstalter:		
Högre flickskola	—	3,595 : —
Arbetareinstitutet	—	20,000 : —
Tekniska skolan	—	23,800 : —
Hälso- och sjukvård:		
Allmänna hälso- och sjukvården	—	48,776 : 40
Bostadsinspektionen	—	3,855 : 50
Polikliniken för könssjuka	—	1,510 : —
Gator, vägar, planteringar o. d.:		
Gatuläggning	—	6,650 : —
Vägar	—	30,000 : —
Planteringar	—	50,290 : 80
Gatubelysning	—	61,560 : —
Gaturenhållning	—	26,568 : —
Avloppsledningar	—	41,553 : —
Renhållningsverk	—	48,478 : 03
Svingård	9,000 : —	—
Vattenledningsverk	53,980 : —	—
Gasverk	55,168 : —	—
Elektricitetsverk	203,315 : —	—
Transport	407,087 : 38	2,311,097 : 72

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

uttaxeringen, enligt budget och bokslut för år 1928.

Enligt 1928 års bokslut		Bokslutets förhållande till budgeten	
Uttaxeringssammandrag		Överskott Ökad inkomst	Brist Minskad inkomst
Netto inkomst	Netto utgift	Minskad utgift	Ökad utgift
—	196,306 : 04	—	—
—	287,188 : 17	—	8,771 : 68
—	111,993 : 99	—	34,405 : 23
—	49,071 : 08	100,850 : 65	—
—	4,388 : 31	—	3,188 : 31
4,985 : —	—	—	80,639 : 38
—	169,109 : 12	4,010 : —	—
—	23,464 : 93	—	132 : 87
—	384,187 : 09	44,715 : 77	—
—	100,675 : 61	—	33,138 : 44
—	67,892 : 35	1,534 : 65	—
—	455,909 : 28	—	501 : 02
—	8,523 : 69	476 : 31	—
—	9,830 : 12	491 : 38	—
—	4,215 : 02	—	235 : 02
—	3,770 : 85	—	175 : 85
—	20,000 : —	—	—
—	30,552 : 03	—	6,752 : 03
—	49,770 : 20	—	993 : 80
—	4,408 : 37	—	552 : 87
—	1,525 : 95	—	15 : 95
—	17,062 : 53	—	10,412 : 53
—	44,741 : 83	—	14,741 : 83
—	70,964 : 33	—	20,673 : 53
—	61,874 : 59	—	314 : 59
—	25,776 : 97	791 : 03	—
—	36,722 : 59	4,830 : 41	—
—	54,470 : 24	—	5,992 : 21
12,577 : 89	—	3,577 : 89	—
45,345 : 43	—	—	8,634 : 57
57,644 : 43	—	2,476 : 43	—
205,627 : 54	—	2,312 : 54	—
326,180 : 29	2,294,365 : 28	166,067 : 06	230,271 : 71

N:o 31.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

	Enligt 1928 års budget	
	Uttaxeringssammandrag	
	Netto inkomst	Netto utgift
Transport	407,087 : 38	2,311,097 : 72
Andra kommunens affärsföretag:		
Kallbadhus	—	—
Varmbadhus	9,000 : —	—
Klapphus	—	150 : —
Båttrafik	1,300 : —	—
Brandväsendet	—	100,491 : —
Fastighetsförvaltning:		
Egendomar inom stadsplan	193,320 : 04	—
Jordar och andra fastigheter	28,023 : 58	—
Skogar	1,100 : —	—
Magistrat och Rådhusrätt	—	68,996 : 10
Kronouppbörds- och exekutionsväsen	—	46,945 : 50
Polisväsen och fångvård	—	202,722 : —
Auktionsväsen	100 : —	—
Allmänna pensionsförsäkringen	—	32,650 : —
Övriga förvaltningskostnader:		
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren	—	152,339 : 65
Byggnadsnämnden	—	26,445 : 50
Automobiler	3,380 : —	—
Anslag och bidrag till div. ändamål	—	126,400 : 75
Övriga oförutsedda utgifter:		
Årets förslagsanslag	—	27,132 : 94
Allmänna bidrag av staten	37,519 : 89	—
Diverse inkomster	6,000 : —	—
Skatter	2,408,540 : 27	—
Brist i 1928 års stat	—	—
Kronor	3,095,371 : 16	3,095,371 : 16

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

Enligt 1928 års bokslut		Bokslutets förhållande till budgeten	
Uttaxeringssammandrag		Överskott Ökad inkomst	Brist Minskad inkomst
Netto inkomst	Netto utgift	Minskad utgift	Ökad utgift
326,180 : 29	2,294,365 : 28	166,067 : 06	230,271 : 71
—	3,248 : 51	—	3,248 : 51
9,568 : 19	—	568 : 19	—
—	175 : 89	—	25 : 89
394 : 47	—	—	905 : 53
—	98,827 : 45	1,663 : 55	—
191,357 : 64	—	—	1,962 : 40
13,135 : 06	—	—	14,888 : 52
1,827 : 46	—	727 : 46	—
—	70,501 : 22	—	1,505 : 12
—	47,723 : 60	—	778 : 10
—	201,919 : 43	802 : 57	—
—	—	—	100 : —
—	35,797 : 12	—	3,147 : 12
—	151,773 : 19	566 : 46	—
—	23,539 : 29	2,906 : 21	—
4,237 : 83	—	857 : 83	—
—	130,482 : 62	—	4,081 : 87
—	25,044 : 08	2,088 : 86	—
37,519 : 89	—	—	—
11,742 : 09	—	5,742 : 09	—
2,411,311 : 30	—	2,771 : 03	—
76,153 : 46	—	76,153 : 46	—
3,083,427 : 68	3,083,427 : 68	260,914 : 77	260,914 : 77

N:o 34. *Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.*

KAPITAL KONTO.

DEBET:

Värdeminskningar under året:

Kapitalavbetalning å andel i lån:

Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk	68,302:45		
Folkskolan	21,022:50		
Fattigvården	9,258:93		
Kyrkokassan	1,480:—		
Hamnbyggnadens amortering	11,927:—		
Hamnmaskiners amortering	900:—		
Diverse personer	13,066:46	125,957:34	

Avskrivningar under året:

Å försålda aktier	189:—		
å försålda fastigheter	38,000:—		
å Drätselkammarens inventarier	38,612:86		
å Hamnens inventarier	2,516:70		
å Fattigvårdens inventarier ..	564:77		
å Fattigvårdens fastigheter ...	3,146:70	3,711:47	
å Lärlings- och Yrkesskolans inventarier ..		19,787:78	
å Vatten-, Gas- och Elektricitetsverks fastigheter och inventarier		117,938:78	220,756:59	346,713:93

Utgående Balans Konto:

Kapitalbehållning vid årets slut		8,655,881:21
	Kronor	9,002,595:14

KREDIT:

Ingående Balans Konto:

Kapitalbehållning vid årets början		8,453,692:09

Värdeökningar under året:

Kapitalavbetalningar å lån		318,570:97	
Inköp av inventarier		50,995:44	
Uppskrivning av inventarier för Djuphamnen		11,455:50	
Kapitalavbetalning å lån för:			
Fattigvården	9,258:93		
Folkskolan	23,026:70		
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk	117,938:78	150,224:41	
	Transport	531,246:32	8,453,692:09

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

Transport		531,246 : 32	8,453,692 : 09
Utgifter för inköp av möbler för Fattigvårdsbyrån	435 : —		
D:o för Ålderdomshemmet	14,467 : 27		
Restaurering av fattigvårdsbyggnaden å Jakobsberg	235 : —	15,137 : 27	
Utgifter för nyanskaffning av inventarier under året		2,519 : 46	548,903 : 05
		Kronor	9,002,595 : 14

UTGÅENDE BALANS KONTO.

Tillgångar:

Fastigheter:

Offentliga byggnader		2,707,000 : —	
Gårdar och tomter i stadens:			
Västra kvarter	962,800 : —		
Södra „	892,500 : —		
Norra „	869,000 : —	2,724,300 : —	
Jordar och andra fastigheter i stadens:			
Västra kvarter	314,500 : —		
Södra „	656,800 : —		
Norra „	336,200 : —		
Öar i Mälaren	137,300 : —	1,444,800 : —	
Fastigheter, som disponeras av särskilda av Stadsfullmäktige tillsatta styrelser och nämnder, nämligen:			
Köttbesiktningsbyrån	50,000 : —		
Polis- och brandstation 160,000 : —			
Ångspruthus och redskapsskjul 7,500 : —	167,500 : —		
Lantegendomar och renhållningsverk	645,000 : —		
Tekniska skolan	550,000 : —		
Varmbadhus	300,000 : —		
Kallbadhus	80,000 : —		
Barnhem	46,000 : —		
Hamnbyggnader	2,265,000 : —		
Fattigvårdens Ålderdomshem	1,295,695 : —		
Vatten-, Gas- och Elektr.-verk	2,785,600 : 73		
Folkskolor	2,125,000 : —	10,309,795 : 73	17,185,895 : 73

Inventarier:

Inventarier enligt förteckning vid:		
Drätselkammaren	472,336 : 14	
Djuphamnen	11,455 : 50	
Hamnen	30,168 : —	
Transport	513,959 : 64	17,185,895 : 73

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

	Transport	513,959 : 64	17,185,895 : 73
Folkskolor		105,599 : 66	
Lärlings- och Yrkesskolor		37,266 : 55	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk		29,133 : 76	
Vedgården		10,329 : 87	
Fattigvården		82,807 : —	
Barnhemmet		3,445 : 25	782,541 : 73
Materialier:			
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket			145,228 : 22
Aktier, värdepapper och fordringar tillhörande kapitaltillgångarna:			
Aktier i:			
Byggnads A.-B. Mimer	320,000 : —		
S. W. B:s Nya Järnvägs A.-B.	99,000 : —		
Sala—Gysinge—Gävle Järnvägs A.-B.	1 : —		
Västerås Teater A.-B.	1 : —		
A.-B. Arbetarebostäder	300,000 : —		
A.-B. Västeråsbanans Intressenter	1,020,250 : —	1,739,252 : —	
Järnvägsmedelsfonden		612,787 : 58	
Utlånade medel mot säkerhet av inteckningar ur bostadslånefonden för understödjande av byggnadsverksamheten	837,460 : 60		
Utlånade medel ur stadskassan mot inteckningar	232,569 : 73	1,070,030 : 33	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverkets fonderade medel		577,517 : 65	
Fattigvårdens fonder		168,162 : 67	
Folkskolans fonder		36,487 : 90	4,204,238 : 13
Förråd och andra naturapersedlar:			
Makadam vid förrådet	32,758 : 88		
D:o vid Djuphamnen	43,189 : 14	75,948 : 02	
Grus		929 : 27	
Skol av sten		5,604 : 73	
Stenslagning vid Stenby		2,679 : 50	
D:o vid Nordanbytorpet		384 : 12	
Förråd vid			
Lantegendomarna		60,626 : 43	
Renhållningsverket		1,200 : —	
Diverse byggnadsmaterial		18,174 : 75	
Skogsprodukter		4,982 : 72	
Lärlings- och yrkesskolan		1,037 : 50	
Vedgården, vedlager		19,669 : 25	191,236 : 29
	Transport		22,509,140 : 10

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

		Transport	22,509,140 : 10
I bank innestående:			
Innestående medel å kapitalräkning i Svenska Handelsbanken för Västerås stads Donationsjordsfond		4,571 : 66	
D:o å depositionsräkning i d:o, utgörande köpeskilling för fastigheten, gården och tomten n:r 1 kvarteret Jonas		13,000 : —	
Fattigvården: Giroräkning	34,527 : 55		
D:o Postgiro	521 : 30	35,048 : 85	
Lärlings- och yrkesskolan		9,167 : 11	61,787 : 62
Fordringar:			
För andelar i stadens obligationslån vid 1928 års slut:			
Vatten-, Gas- och Elektr.-verk	3,060,958 : 17		
Folkskolestyrelsen	649,380 : —		
Fattigvårdsstyrelsen	981,358 : 54		
Kyrkorådet	45,680 : —		
Hamnstyrelsen	1,250,294 : —	5,987,670 : 71	
Restantier å stadsutskylder		520,379 : 51	
Restantier å progressivskatt		209 : 09	
Restantier å pensionsavgifter = grundavgifter till Allmänna pensionsförsäkringen		6,830 : 04	
Diverse fordringar:			
Västerås Fattigvård	48,990 : 17		
Västerås Kyrkokassa	95,178 : 95		
Västerås Trädgårdskoloniförening	3,000 : —		
Västerås Hotell A.-B.	4,398 : 75		
Västerås Teater A.-B.	16,506 : 25		
Västerås Vedgård	32,500 : —		
Hamnens fordringar	1,458 : 43		
Västerås Barnavårdsnämnd	3,006 : 28		
Vatten-, Gas- och Elektr.-verk	422,135 : 68		
Renhållningsverkets fordringar	27,778 : 96		
Drätselkammarens fordringar	46,566 : 29		
Diverse personer	88,462 : 60	789,982 : 36	
Fordringar m. m. enligt särskilda redogörelser:			
Vatten-, Gas- och Elektr.-verk	561,999 : 19		
Fattigvården	67,963 : 70		
Barnavårdsnämnden	11,053 : 01		
Vedgården	3,736 : —	644,751 : 90	
		Transport	7,949,823 : 61
			22,570,927 : 72

N:o 34. *Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.*

			Transport	7,949,823 : 61 22,570,927 : 72

Förskotterade medel att gäldas genom uttaxering, lån eller på annat sätt:

För utförda arbeten å:

Skultunavägen vid Karlslund			88,867 : 04
Malma Grustag			50,785 : 84
Nordanby Gårds uthusbyggnad			51,922 : 64
Vedgårdens resterande förlust			76,567 : 27
Kulvert i bäcken vid Östra Kyrkogatan			8,234 : 49
Nytt gymnastikhus vid Högre Allm. Läroverket			30,299 : 63
Ledningar till- samt reglering av bäcken vid Malmabergsgatan			7,803 : 40
Restaurering av gamla huvudbyggnaden vid Ålderdomshemmet Karlslund			101,939 : 97
Omläggning av Tunbyvägen för idrottsplatsen			2,452 : 81
Om- och tillbyggnadsarbeten vid brandstation			13,953 : 87
Fattigvården enligt särskild berättelse			10,873 : 43
Vatten-, Gas- och Elektr.-verk, enligt särskild berättelse			23,880 : 32
Lärlings- och yrkesskolan			49 : —
Folkskolan enligt särskild berättelse			14,952 : 77
Folkskolan:			
Kostnader för värmeledningsanläggning i Skepparbacks- och Mariabergsskolorna	10,952 : 77		
Gratifikation åt f. d. Simläraren Johansson enligt Stadsfullmäktiges beslut den 30/8 1928	2,500 : —		
Ritningar till nytt skolhus	1,500 : —		14,952 : 77

Gator och vägar:

Kostnader för påbörjade, ej slutförda arbeten å gator och vägar:				
Gatuläggningen:				
Stora gatan 9	1,684 : 31			
Karlsgatan	1,087 : 03			
Munkgatan	2,486 : 46	5,257 : 80		
Vägar:				
Stohagsvägen	16,423 : 13			
Lantvärnsgatan	18,920 : 36			
Transport	35,343 : 49	5,257 : 80	497,535 : 25	8,447,358 : 66 22,570,927 : 72

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

Transport	35,343 : 49	5,257 : 80	497,535 : 25	8,447,358 : 66	22,570,927 : 72
Hemdalsvägen ..	13,481 : 19				
Sigtunavägen ...	1,474 : 93	50,299 : 61	55,557 : 41		
Fastighetsförvaltningen:					
Kostnader för ombyggnad av fastigheter		26,400 : —			
D:o för ombyggnad av bryggorna vid Elba		9,900 : —			
D:o för brygga å Östra holmen		3,772 : 38			
Kostnader för reparation vid Stensborg		4,698 : 06	44,770 : 44		
Övriga förvaltningskostnader:					
Kostnader för inköp av en ny lastautomobil			14,450 : —		
Hamnens underhålls- och reparationsfond ..			135,974 : 05		
Kostnader för reparation av hamnens kajer			4,186 : 44		
Resterande del av kostnaderna för Djuphamnens byggnader			510,463 : 99		
Vägunderhåll av inkorporerade vägar			213,276 : 86		
Reserverade köpeskillingsmedel			43,092 : 17		
Konto pro diverse			71,753 : 85	1,591,060 : 46	9,540,884 : 07
Förskotterade medel att gäldas genom lån:					
Diverse utgifter enligt Stadsfullmäktiges beslut				553,180 : 50	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket				456,933 : 69	1,010,114 : 19
Kontant:					
Drätselkammaren				2,296 : 55	
Renhållningsverket				11,207 : 24	
Fattigvården				366 : 81	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk				542 : 33	
Vedgården				41 : 47	14,454 : 40
Brist i stater:					
1927 års brist att gäldas år 1929				118,964 : 77	
1928 års brist att gäldas år 1930				76,153 : 46	195,118 : 23
				Kronor	33,331,498 : 61

SKULDER:

Fonderade skulder:

Utelöpande obligationer:

1892 års 4 % obl. lån		72,000 : —	
1896 „ 3,6 % „ „	129,000 : —		
1896 „ 3,6 % „ „	11,000 : —	140,000 : —	
Transort		212,000 : —	

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

	Transport	212,000 : —	
1902 års 4 % obl. lån	965,000 : —		
1902 „ 4 % „ „	103,000 : —	1,068,000 : —	
1907 „ 4,5 % „ „		1,367,000 : —	
1910 „ 4,5 % „ „		2,258,000 : —	
1916 „ 5 % „ „		935,000 : —	
1919 „ 6 % „ „		2,777,000 : —	
1922 „ 5 % „ „		1,888,000 : —	
1924 „ 5 % „ „		935,000 : —	11,440,000 : —

Amorteringslån, upptagna från pensionsförsäkringsfonden:

1916 års 4¾ % lån	215,497 : 61	
1917 „ 4¾ % „	219,161 : 62	
1918 „ 4¾ % „	311,723 : 33	
1918 „ 5¼ % „	315,319 : 73	
1920 „ 6 % „	196,569 : 91	1,258,272 : 20

Amorteringslån, upptagna från statens bostadslånefond:

1920 års 4 % lån	155,390 : 40	
1921 „ 4 % „	72,755 : 20	
1925 „ 5 % „	28,581 : 38	
1926 „ 5 % „	36,674 : 50	
1927 „ 5 % „	52,549 : 75	
1928 „ 5 % „	65,800 : —	411,751 : 23

Amorteringslån, upptagna år 1926 från:

Svenska Arb. Allm. Sjuk- och Begravningskassa	193,829 : 04	
Sveriges Allm. Sjukkassa o. Begravningsfond	193,829 : 04	
Städernas Allm. Brandstodsbolag	309,800 : 21	697,458 : 29

Amorteringslån, upptagna år 1928 från:

Kopparbergs Läns Sparbank	500,000 : —	
Svenska Livförsäkringsbolaget	142,000 : —	
Bollnäs Sparbank	25,000 : —	
Gävle Stads Sparbank	100,000 : —	
Arbetsgivarnes Ömsesidiga Olycksfallsförsäkringsbolag	500,000 : —	1,267,000 : —
	Transport	15,074,481 : 72

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

		Transport	15,074,481 : 72
Tillfällig upplåning:			
Diverse fonder	208,500 : —		
D:o fonder	591,098 : 05		
Sundinska Donationsfonden	45,000 : —		
Sundinska Beklädnadsfonden	5,000 : —		
f. Stadskamrer B. Carlsons Donationsfond	30,023 : 69	879,621 : 74	
Västerås Stads Sparbank		252,906 : 25	
Västerås Sportklubb		25,000 : —	
A.-B. Västeråsbanans Intressenter		328,965 : 35	
A.-B. Jordbrukarebanken		279,263 : 27	1,765,756 : 61
Ogulden köpeskilling:			
Västmanlands Läns Sparbank:			
Inteckningslån för fastigheten n:r 110 i Västerås stads Södra kvarter		5,056 : 94	
Västerås Stads Sparbank:			
Inteckningslån för fastigheten n:r 86 i Västerås stads Västra kvarter	10,000 : —		
D:o n:r 8 Sommarro	20,000 : —	30,000 : —	
Västerås m. fl. städers Hypoteksförening:			
Inteckningslån för fastigheten n:r 39 i Norra kvarteret		46,241 : 48	
Västmanlands läns Knektlegomedelskassa:			
Inteckningslån för egendomen Malma		26,468 : 06	107,766 : 48
Reserverade medel, att av Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål:			
För järnvägsövergång till nya hamnen		39,849 : 74	
Brandskadeersättning för fastigheten vid Hovdestalund		17,294 : 61	
Hyror för år 1929, som influtit före den 31/12 1928		11,829 : 06	
Köttbesiktningsbyråns överskottsmedel åren 1927 och 1928		7,098 : 73	
Brandverkets behållning å anslag till inköp av brandautomobil		3,667 : 07	
Automobilskattemedel		42,469 : 42	
Progressivskatt		365 : 19	122,573 : 82
Reserverade anslag:			
Gator och vägar:			
Behållning å anslag till gator och vägar av lånemedel		23,790 : 23	
	Transport	23,790 : 23	17,070,578 : 63

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

Transport		23,790:23	17,070,578:63
Till vägkostnader reservationsvis av uttaxerade medel		130,000:—	
Till vägskyltar av d:o		2,431:11	
Behållning å anslag till uppförande av ekonomibyggnaden vid Ålderdomshemmet vid Karlslund		6,654:28	
Överskott å anslag till kostnader för avloppsbrunnar i Västra förstaden		1,211:84	164,087:46
Fonderade medel:			
Västerås Stads Donationsjordsfond		5,071:66	
Lundby Magasinsfond		1,000:—	
Folkskolans fonder		3,906:14	
Hamnmaskiners fonderade medel		8,460:45	
Järnvägsmedelsfonden		612,787:58	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverkets fonderade medel		577,517:65	
Fattigvårdens fonder		169,354:25	
Folkskolans fonder		36,312:27	
Lärlings- och yrkesskolans fonder		9,167:11	1,423,577:11
Diverse:			
Fattigvården:			
Fonderade lån		671,358:54	
Amorteringslån		310,000:—	
Lån för restaurering av byggnader		101,939:97	
Förskotterade medel	51,157:17	1,134,455:68	
Barnavårdsnämnden:			
Förskotterade medel		2,972:15	
Folkskolan:			
Fonderade lån	649,380:—		
Amorteringslån	57,934:81		
Balanserade kostnader	14,952:77	722,267:58	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk:			
Fonderade lån	2,569,801:14		
Drätselkammaren	422,135:68		
Diverse omkostnader	5,000:—		
Diverse personer	213,372:57		
Amorteringsfonden	577,517:65		
Lån ur Gasverksfonden	320,677:24		
Gaspoletter	15,397:92	4,123,902:20	
Vedgården:			
Lån av Drätselkammaren	32,500:—		
Kapitalbehållning	1,276:59	33,776:59	6,017,374:20 24,675,617:40
		Transport	24,675,617:40

Transport	24,675,617 : 40
Kapital Konto:	
Kapitalbehållning vid årets slut	8,655,881 : 21
Kronor	33,331,498 : 61

Västerås den 30 mars 1929.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Oscar Andersson.

FONDER OCH DONERADE MEDEL SOM STÅ UNDER DRÄTSELKAMMARENS FÖRVALTNING.

	Behållning 1/1 1928	Inkomster	Utgifter	Behållning 31/12 1928
Sundinska donationsfonden för pauvres honteux m. m. ...	45,770 : 24	2,284 : 10	2,311 : 50	45,742 : 84
Sundinska beklädnadsfonden	5,000 : —	250 : —	250 : —	5,000 : —
Curry Treffenbergs fond	2,000 : —	90 : —	90 : —	2,000 : —
Gustav Wahlbecks gåva	3,074 : 55	138 : 12	138 : —	3,074 : 67
Västerås Gilles donationsfond	1,000 : —	45 : —	45 : —	1,000 : —
Magistratens Ämbets- o. Tjänstemäns reservfond	64,395 : 48	2,805 : 85	1,739 : 15	65,462 : 18
Engvallska donationsfonden	32,167 : 10	1,354 : 72	1,600 : —	31,921 : 82
Altinska fonden	4,000 : 21	179 : 84	179 : 50	4,000 : 55
Sundinska donationsfonden för Barnhemmet	10,200 : —	400 : —	400 : —	10,200 : —
Ol. Norelii testamentsfond ..	31,561 : 65	1,270 : 28	1,270 : 28	31,561 : 65
A. Engströms donationsfond..	10,000 : —	410 : —	410 : —	10,000 : —
Zimmermanska donationsfonden	74,229 : 89	3,882 : 79	2,680 : 12	75,432 : 56
Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål	175,274 : 33	12,723 : 18	11,590 : 50	176,407 : 01
Sundinska donationsfonden för Skarpskytteföreningen i Västerås	500 : —	22 : 50	22 : 50	500 : —
Bilschierska testamentsfonden	688 : 26	31 : 45	—	719 : 71
Natalia Anderssons stipendiefond	1,000 : —	45 : —	45 : —	1,000 : —
Wahlbeckska välgörenhetsfonden	182,251 : 61	8,517 : 11	6,300 : —	184,468 : 72
Bergmanska donationsfonden för Arbetareföreningen ..	11,000 : —	490 : —	490 : —	11,000 : —
Bergmanska donationsfonden för Natthärberget	3,000 : —	135 : —	135 : —	3,000 : —
Transport	657,113 : 32	35,074 : 94	29,696 : 55	662,491 : 71

N:o 34.
Drätselkammarens räkenskaper för år 1928.

	Behållning 1/1 1928	Inkomster	Utgifter	Behållning 31/12 1928
Transport	657,113 : 32	35,074 : 94	29,696 : 55	662,491 : 71
Torngrenska fonden	365,019 : 24	15,735 : —	2,555 : —	378,199 : 24
Ålderdomshemmets Kapitalmedel	26,337 : 79	2,948 : 05	1,828 : 67	27,457 : 17
Carolina Hygrells donationsfond	31,510 : 97	1,362 : 35	—	32,873 : 32
Mark Modins minne	500 : —	22 : 50	22 : 50	500 : —
Doktor P. O. Linds fond	10,000 : —	500 : —	500 : —	10,000 : —
Katarina Molls fond	2,440 : 76	111 : 57	—	2,552 : 33
Mobergska guldbröllopsfonden	34,085 : 85	1,660 : 29	1,425 : —	34,321 : 14
Johanna Fryklunds donationsfond	10,321 : 69	464 : 34	465 : —	10,321 : 03
Orströms donationsfond ...	6,947 : 27	312 : 62	300 : —	6,959 : 89
P. G. Berglunds testamentsfond	15,000 : —	675 : —	675 : —	15,000 : —
Systrarna Sundvalls pensionsfond	28,099 : 07	1,262 : 80	978 : 67	28,383 : 20
Abraham Hülphers testamentsfond	3,132 : 66	143 : 18	—	3,275 : 84
Vretmanska donationsfonden	1,109 : 76	49 : 94	49 : 94	1,109 : 76
Anna Norbergs stipendiefond	1,589 : 25	78 : 95	67 : 50	1,600 : 70
Ekelundska sjukvårdsfonden	20,000 : —	900 : —	900 : —	20,000 : —
Fru Lotten Ekelunds donationsfond	50,000 : —	2,250 : —	2,250 : —	50,000 : —
G. R. Lagerkvists donationsfond	29,450 : 56	1,325 : 28	1,325 : 30	29,450 : 54
Västerås Planteringssällskaps donationsfond	2,471 : 55	85 : 69	—	2,557 : 24
Major Meurlings fond	4,716 : 75	212 : 26	212 : 26	4,716 : 75
G. Sällings donationsfond ...	3,000 : —	135 : —	135 : —	3,000 : —
Karin Möllers donationsfond	4,914 : 17	221 : 12	221 : 12	4,914 : 17
Fröken Emelie Bergströms donationsfond	18,009 : 82	1,080 : 14	1,080 : —	18,009 : 96
Stadskamrer Bernh. Carlsons donationsfond	47,614 : 74	2,541 : 41	2,541 : 46	47,614 : 69
Fru Theresia Möllers donationsfond	4,625 : —	208 : 12	208 : 12	4,625 : —
Hanna och P. V. Werkelins donationsfond	12,000 : —	600 : —	600 : —	12,000 : —
Fröken Aug:a Berglunds vängåva	25,671 : 52	1,026 : 85	1,000 : —	25,698 : 37
Kronor	1,415,681 : 74	70,987 : 40	49,037 : 09	1,437,632 : 05

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 19 mars 1929.

OSCAR ANDERSSON.

Wilh. Nyberge Boktr., V:ås

N:o 35.

Stadens revisorers berättelse över verkställd granskning av Hamnstyrelsens för Strömsholms våg räkenskaper för år 1928.

Revisionsberättelse.

Sedan Baningeniören Herr C. Henning i egenskap av vice ordförande och kassör uti Hamnstyrelsens för Strömsholms Våg- och Lastageplats till undertecknade, Västerås stads revisorer, överlämnat Hamnstyrelsens samtliga böcker och räkenskaper under år 1928, få vi, efter fullgjort uppdrag, avgiva följande berättelse:

Den i styrelsens förvaltningsberättelse över hamnens förvaltning under år 1928 intagna vinst- och förlusträkning samt balansräkning över hamnens ställning den 31 december samma år, ha vi funnit överensstämma med räkenskaperna, varför vi till alla delar vitsorda riktigheten av därvid förekommande uppgifter.

Räkenskaperna hava befunnits förda med god ordning och reda, samt styrkta med vederbörliga verifikationer. Hamnens kontanta tillgångar äro placerade i bankinrättning och dess tillhörigheter vederbörligen brandförsäkrade.

Vi hava likaledes, utan att finna anledning till erinran, granskat styrelsens protokoll.

Då det sålunda befunnits, att hamnens angelägenheter av styrelsen vårdats med nit och god ordning föreslå vi, att såväl styrelsen som dess kassör, måtte beviljas full ansvarsfrihet för 1928 års förvaltning.

Västerås den 6 maj 1929.

GEORG ROBSAHM.

Rich. Landstätt. *E. Willebrand.*

David Sjöholm. *Bror Lindberg.*

J. E. Andersson. *M. A. Hedberg.*

N:o 35.
Stadens revisorers berättelse över verkställd granskning av Hamnstyrelsens för Strömsholms vågräkenskaper för år 1928.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS OCH KÖPING.

Hamnstyrelsen för Strömsholms Våg och Lastageplats får härmed avgiva följande berättelse över hamnens förvaltning under år 1928:

Vinst- och förlusträkning.

Inkomster.

Behållning från föregående år	3,250 : 68
Hyror och arrenden	1,703 : —
Räntor	1,618 : 19
Diverse inkomster	265 : 06
Hamnavgifter	150 : 03
Kronor	6,986 : 96

Utgifter.

Utdelning till Västerås stad	500 : —
„ „ Köpings „	500 : —
Förvaltningskostnader	1,467 : 17
Underhåll av fastigheter	219 : 76
Skatter	334 : 73
Pension till förre vågmästaren	500 : —
Diverse omkostnader	350 : 10
Behållning	3,115 : 20
Kronor	6,986 : 96

Hamnens ställning jämlikt bokslutet den 31 december 1928 framgår av följande *balansräkning.*

Tillgångar.

Kassa Konto	704 : 45
Sparkasseräkning i A.-B. Sv. Handelsbanken	8,086 : 94
Deposition A.-B. Sv. Handelsbanken	20,396 : —
Kapitalräkning A.-B. Sv. Handelsbanken	7,174 : 24
Obligationers Konto	1,000 : —
Inventarie Konto	350 : —
Fastighets Konto	32,500 : —
Rådman A. Stärner	50 : —
Fru A. Tegge	50 : —
Kronor	70,311 : 63

Skulder.

Västerås och Köpings Expropriationsfond		2,196 : 43
„ „ „ Särskilda fond		65,000 : —
Vinst- och Förlust Konto		3,115 : 20
	Kronor	70,311 : 63

Köping och Västerås den 1 mars 1929.

På Hamnstyrelsens vägnar:

ALFRED STÄRNER.

Carl Henning.

N:o 35. *Stadens revisorers berättelse över verkställd granskning av Hamnstyrelsens för Strömsholms vågräkenskaper för år 1928.*

N:o 36.

Drätselkammarens utlåtande ang. byggande av pensionärshem.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 februari innevarande år förelåg en av herr Keijser och fru Söderquist väckt motion att uppdrag måtte lämnas Drätselkammaren att skyndsamt utreda fråga om byggandet av ett stadens pensionärshem och förelägga Stadsfullmäktige det förslag härom, som denna utredning kunde föranleda, vilken motion omedelbart remitterades för utlåtande till Drätselkammaren.

För frågans vidare beredning har Drätselkammaren tillsatt en kommitté, bestående av herrar motionären, byggmästaren E. Edv. Karlsson och drätseldirektören Theofil Öberg, vilken kommitté enligt de direktiv, som lämnades vid dess tillsättande, med sig förenat delegerade för fattigvårdsstyrelsen, nämligen herrar guldsmeden E. Tengström, byggmästaren E. A. Eriksson och fattigvårdssysslomannen A. Norén.

Denna sålunda sammansatta kommitté har nu fullgjort sitt uppdrag i och med att den framlagt ett närmare utformat förslag angående förverkligandet av motionens syfte efter vissa i förslaget angivna riktlinjer.

Efter en ingående granskning av det av kommittén framlagda förslaget har Drätselkammren funnit sig kunna förorda detsamma. Den av kommittén på tal förda detaljfråga, huruvida källare till de föreslagna husen skulle förläggas utomhus eller icke, torde lämpligen kunna lösas i samband

N:o 86. *Ang. byggande av pensionärshem.*

med verkställigheten av huvudbeslutet genom den myndighet åt vilken denna verkställighet anförtros.

Beträffande sättet för anslagets gäldande bör anslaget i likhet med vad fallet är med de hyresunderstöd, som utbetalas av fattigvårdsstyrelsen och vilka förmånen av bostad är avsedd att ersätta, utgå av uttaxerade medel fördelade på ett antal år efter förslag, som lämpligen av Drätselkammaren kan framläggas i samband med förslaget till utgiftsstat för staden för nästkommande år.

Under hänvisning till kommitténs utredning och vad Drätselkammaren härovan anfört, hemställer alltså nu Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville besluta

anvisa ett anslag å förslagsvis 100,000 kronor för uppförande av bostadshus i huvudsaklig överensstämmelse med de utredningen bifogade ritningarne att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen gäldas med uttaxerade medel på sätt Stadsfullmätige efter förslag av Drätselkammaren vid fastställande av stadens budget för år 1930 kunna komma att besluta,

att bemyndiga Drätselkammaren ej mindre att för dessa byggnader upplåta tomt av Kristiansborg utefter Persbovägen och tomten n:o 14 inom kvarteret Bertil å Blåsbo, än även att handhava uppförandet av byggnaderna,

att uppdraga åt Fattigvårdsstyrelsen att ombesörja skötseln och tillsynen av dessa byggnader,

samt att godkänna bifogade förslag till bestämmelser angående bostadstilldelning i desamma.

Västerås den 11 maj 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 36.
Ang. byggande av pensionärshem.

FÖRSLAG

till bestämmelser ang. bostadstilldelning i Västerås stads s. k. pensionärshemsbyggnader.

1:o) Tilldelning av bostad handhaves av fattigvårdsstyrelsen;

2:o) Den, som önskar få bostad sig tilldelad, har att därom göra ansökan hos fattigvårdsstyrelsen, som efter verkställd behovsundersökning fattar beslut i ärendet.

3:o) Bostadslägenhet får icke under några förhållanden upplåtas åt andra än äldre ensamstående personer eller åldriga äkta makar, vilka prövas förtjänta därav enligt nedan i punkt 4:o) angivna närmare betingelser.

4:o) För att kunna antagas till lägenhetsinnehavare skall sökande:
- a) vara känd för en hedrande vadel;
- b) i fattigvårdshänseende äga hemortsrätt i Västerås;
- c) leva i sådana förhållanden, som påkalla fattigvård enligt 1 § fattigvårdslagen eller kommualt pensionstillskott enligt lag om kommunalt pensionstillskott och sjukvårdsbidrag av den 14 juni 1918;
- d) vara i saknad av anhöriga, som äro pliktiga och i stånd att bekosta sökandens hyra.

5:o) Inneboende få icke under någon som hälst förevändning av lägenhetsinnehavare intagas.

Uppgift å fattigvårdens utgifter för hyra åt ordinarie understödstagare, beräknat bl. a. för ett år.

	1 rum och kök	Enkelrum	1:sta kvart. hyra 1929	Årshyra
	118	—	7,464: 75	29,859: —
	—	140	5,078: —	20,312: —
Summa	118	140	12,542: 75	50,171: —

Hyressumman varierade på följande sätt:

Beräknat efter årshyra	Högst	Lägst	Medelkostnad
För lägenhet å 1 rum och kök . . .	530: —	75: —	253: —
„ enkelrum	300: —	50: —	145: —

N:o 36. *Ang. byggande av pensionärshem.*

För bostäder av relativt medelgod beskaffenhet betalas hyror mellan 300 : — till 530 : — kr. för lägenhet om 1 rum och kök samt 200 : — till 300 : — kr. för enkelrum. Då en betydande del av de lägenheter, som innehavas av fattigvårdens understödstagare, äro av mindervärdig beskaffenhet och därför betinga lägre hyreskostnad, inverkar denna omständighet i reducerande riktning på medelsiffran.

Västerås den 13 maj 1929.

Axel Norén.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

I anledning därav att Drätselkammaren vid sitt sammanträde den 17 nästlidne april gjort sitt ställningstagande till sin kommittés förslag i anledning av motion angående inrättande härstädes av ett s. k. pensionärshem beroende på förslagets närmare utformning, får kommittén nu anföra följande.

I kommitténs föregående skrivelse i ärendet angavs i stora huvuddrag de riktlinjer, som enligt kommitténs förmenande borde följas vid utseende av hyresgäster i hemmet.

Under hänvisning till denna allmännare motivering och med det tillägg, att kommittén anser skötseln och tillsynen av hemmet böra anförtros åt Fattigvårdsstyrelsen och dess organ, överlämnar kommittén härmed förslag till bestämmelser angående bostadstilldelning i hemmet.

Den fortsatta utredningen inom kommittén, vad angår plats för hemmet, föranleder kommittén nu att föreslå, att härför upplåtes tomt av Kristiansborg utefter Persbovägen och tomten N :o 14 inom byggnadskvarteret Bertil, utmärkta å bifogade kartor. Platserna hava lämpliga betingelser för byggnader av den karaktär, varom här är fråga. De äro ej alltför avlägset belägna från stadens centrum och medgiva vid val av mindre byggnader, som sakna varje anstrykning av anstalt, dessa byggnaders inpassning i omgivningen utan störande moment. Å vardera tomten skulle som framgår av kartorna förläggas två byggnader, inrymmande vardera sex lägenheter. Inredning av byggnaden framgår närmare av bifogade byggnadsritning. I avseende å en detalj, eller huruvida matkällare skulle förläggas under byggnaden eller tillsamamns med vedbodar i en uthusbyggnad, hava meningarna inom kommittén varit delade. Kommittén har emellertid ur kostnadssyn-

N:o 36.
Ang. byggande av pensionärshem.

punkt och av praktiska skäl i övrigt funnit sig böra förorda förläggning av källaren enligt det senare alternativet.

Vidare har kommittén såsom belysande för ett ställningstagande till frågan låtit upprätta en förteckning å stadens nuvarande kostnader i form av hyreshjälp till obemedlade, utbetalda av Fattigvårdsstyrelsen.

Under åberopande av det nu och förut i ärendet anförda hemställer kommittén, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige tillstyrka bifall till motionen med förslag, att Stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å förslagsvis 100,000 kronor för uppförande av bostadshus att tagas i anspråk såsom hem för mindre bemedlade och utförda i huvudsak enligt bifogade ritningar,

att uppdraga dels åt Drätselkammaren att härför upplåta tomt av Kristiansborg utefter Persbovägen och tomten N:o 14 kvarteret Bertil å Blåsbo, dels ock åt Fattigvårdsstyrelsen att handhava skötseln av dessa hem,

samt att godkänna bifogade förslag till bestämmelser angående bostadstilldelning i dessa hem.

Västerås den 10 maj 1929.

EINAR KEIJSER.

Ragnar Tenow.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Efter uppdrag av Drätselkammaren att förebringa utredning i fråga om tillkomsten härstädes av ett s. k. pensionärshem därom motion i Stadsfullmäktige väckts av herr Keijser och fru Söderquist får undertecknad kommitté nu anföra följande.

Avsikten med motionen, sådan den av kommittén fattats, skulle vara att få tillgodosett behovet av bostäder för bland andra och i första rummet de personer, som prövas berättigade åtnjuta bidrag till hyra av fattigvården och under alla förhållanden blott sådana äldre medellösa personer, makar

N:o 36. *Ang. byggande av pensionärshem.*

och ensamstående, som genom en hedrande vandel gjort sig förtjänta av samhällets stöd i kampen för tillvaron. Inom denna kategori bör, enligt kommitténs åsikt, vid valet icke givas företräde åt sådana personer, som enligt gällande bestämmelser skulle vara berättigade att erhålla s. k. kommunal tilläggspension och låta förmånen av bostad ersätta denna, utan dessa vara lika berättiade med andra, som i övrigt uppfylla de villkor för erhållande av bostad, som kunna bliva fastställda. Då det föreslagna namnet pensionärshem synes kunna i avseende å rätten att erhålla bostad medföra en missuppfattning av ovan antydd innebörd, synes det vara lämpligt att utbyta detta namn mot ett annat, en detaljfråga, som framdeles kan upptagas till övervägande.

Med denna uppfattning angående reglerna för urvalet av förmånstagare, kan kommittén i princip tillstyrka bifall till motionen.

Med hänsyn till den svårighet, som alltid vid oktoberflyttningen föreligger att anskaffa bostäder åt bostadslösa, är vikten av att få hemmet färdigställt till den 1 nästkommande oktober särskilt framträdande.

En förutsättning härför är, att ingen tid försittes, vilket bleve fallet om utredningen skulle inriktas på några detaljer, exempelvis den närmare organisationen av hemmet, reglementen för detsamma och dylikt, och är detta orsaken till att kommittén nu särskiljer frågan om anslag och utseende av plats från dessa detaljer.

Vad angår utseende av plats för hemmet, synes Drätselkammaren kunna erhålla bemyndigande att tillhandahålla sådan. Härvid bör, enligt kommitténs mening, beaktas, att icke alltför dyr mark tages i anspråk — alltså att i första hand kommer att undersökas vilka lämpliga platser i stadens utkanter, med i övrigt sunt och ej allt för avlägset läge, som finnas tillgängliga. Kommittén kan i fråga härom nämna, att såsom en förberedande åtgärd besetts en del platser och att i den ordning de här nämnas följande kunna ifrågasättas: mark väster om kvarteret Arvid invid Persbovägen, tomt inom kvarteret Balder och någon tomt inom det till tomter indelade området av Stensborg.

Genom att hemmet blir besatt lösgöres å andra håll inom staden ett ej ringa antal bostäder, Med anledning av att dessa bostäder kunna förväntas bliva tagna i anspråk av den kategori hyresgäster — mestadels ej önskvärda sådana — som hittills ansett det lämpligt att övervältra omsorgen att anskaffa bostad å de kommunala organen kan ställas under diskussion frågan om staden därefter har någon skyldighet att utöva någon bostadsförmedlande verksamhet för sådana hyresgäster. Kommittén håller för sin del före, att redan nu bör klargöras att så ej är fallet.

N:o 86.
Ang. byggande av pensionärshem.

Vidkommande den bostadstyp, som bör väljas för hemmet, har kommittén ansett, att mindre byggnader böra föredragas framför en större byggnad, som lätteligen får en anstrykning av kasern. Kommittén har låtit utarbeta förslagsskisser till dylika mindre hus innehållande 6 rum, och skulle meningen vara, att förlägga dessa parvis inom olika stadsområden, dock åtskilda på sådant sätt, att hinder ej föreligger att framdeles göra varje byggnad med kringliggande markområde till en särskild fastighet.

Bostadsstocken i staden skulle alltså ökas med 24 rum. Kostnaden för hemmet är av kommittén beräknad till 4,000 kr. per rum.

Med meddelande, att kommittén framdeles kommer att ägna förslaget en mera ingående granskning vad angår de närmaste detaljerna, hemställer kommittén att Drätselkammaren såsom en första åtgärd för dess realiserande, ville hos Stadsfullmäktige begära ett anslag för uppförande av bostadshus av angiven karaktär å förslagsvis 100,000 kr. samt att åt Drätselkammaren måtte uppdragas att tillhandahålla lämplig tomt eller tomter för detsamma.

Västerås den 16 april 1929.

EINAR KEIJSER.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Under de senare tio åren har bostadsmarknaden i Västerås fått mycket få nytillskott och knappheten på bostäder, isynnerhet mindre sådana, är ganska kännbar. Det är huvudsakligast mindre byggnader i stadens utkanter, samt de kooperativa bostadshusen som utgjort tillskottet.

Skulle det nu planerade affärs- och saluhallsbygget komma till stånd försvinner ytterligare ett flertal nu använda bostäder ur marknaden.

En följd av den rådande knappheten har blivit, att en hel del mindrevärdiga bostäder behållits i marknaden och till dessa har de fattigaste i samhället trängts undan. Där sedan kommunen måst träda hjälpande till, i form av hyresbidrag, har på detta sätt fattigvården fått betala enskilda husägares mindre tillfredsställande lägenheter.

Det finnes alltid inom ett samhälle en del åldringar, som med hjälp av hyresfri bostad kunna reda sig själva och ingenting högre önska än att göra

N:o 36. *Ang. byggande av pensionärshem.*

detta utan anlitande av fattigvården. Allt efter som den allmänna folkpensioneringen förbättras, samt kan upphjälpas med kommunala pensionstillskott. kan man hoppas att denna kategori av medborgare ökas.

Med sikte härpå ha en del stadssamhällen under senare år byggt s. k. pensionärshem, dels för familjer, dels för ensamma personer, Kungl. Pensionsstyrelsen har också beaktat denna form av kommunernas understödsverksamhet och på goda villkor lämnat lån ur pensionsfonden till ändamålet.

Om Västerås stad går in för att bygga ett sådant hem, skulle detta dels öka bostadstillgången, dels underlätta att mindrevärdiga bostäder tidigare kunde komma ur marknaden. Kostnaderna för kommunen bör ej bli oöverkomliga, då man kan räkna med, att en avlastning från fattigvården i form av hyresbidrag åstadkommes och den merkostnad, som möjligen skulle följa, torde mer än väl motsvaras av ökad social trevnad inom samhället.

Hänvisande till vad sålunda anförts föreslås:

att Stadsfullmäktige måtte besluta uppdraga åt Drätselkammaren, att företaga skyndsam utredning av frågan och inkomma med förslag till fullmäktige om byggande av ett kommunens pensionärshem.

Västerås i febr. 1929.

Einar Keijser. *Agnes Söderquist.*

N:o 37.

Drätselkammarens skrivelse ang. ombyggnad av värmeledningen i polis- och brandstationen.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I bifogade till Stadsfullmäktige ställda skrivelse har Brandstyrelsen anhållit att ett anslag måtte ställas till förfogande för ombyggnad av värmeledningen uti polis- och brandstationen och inledning av värmeledning uti

N:o 37.
Ang. ombyggnad av värmeledningen i polis- och brandstation.

en del av den lägenhet, som i stationen är upplåten såsom tjänstebostad åt förste brandmästaren.

Med hänsyn till behovet av de ifrågasatta anordningarne hemställer Drätselkammaren såsom yttrande i ärendet att Stadsfullmäktige ville bifalla Brandstyrelsens framställning och alltså besluta för ändamålet anvisa det begärda anslaget 4,500 kronor att utgå av tillgängliga medel för att slutligen gäldas av uttaxerade medel, på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren vid fastställande av budgeten för år 1930 kunna komma att besluta.

Västerås den 2 maj 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I anslutning till den kostnadsberäkning, som låg till grund för Stadsfullmäktiges beslut den 31 maj 1928 att anvisa ett anslag å 20,000 kronor för utvidgning av redskapshallen i brandstationen och dess påbyggnad med en våning, hava de nya lägenheter, som äro belägna i denna påbyggnad försetts med värmeledning med anknytning till den befintliga lågtrycksvärmeledningen i brandstationen.

Erfarenheten har visat, att det nuvarande rörsystemet icke medger alstrandet av tillräcklig mängd ånga för att de nytillkomna lägenheterna skola bliva tillräckligt uppvärmda. Förutsättningen härför skulle vara ett utbyte av gamla ledningar mot nya av grövre dimensioner.

Även om denna åtgärd skulle vidtagas, skulle emellertid olägenheten av att den gamla värmeledningen är oekonomisk i drift kvarstå. Det kan dessutom befaras, att dess dåliga skick — en undersökning har visat, att kondensledningarna äro anfrätta av rost — snart nödvändiggör en större reparation av densamma.

Nu angivna förhållanden hava bibragt brandstyrelsen den uppfattningen, att det skulle vara att föredraga, att ombygga den gamla värmeledningen till pumpvattensystem. En dylik ändrad anordning, vartill skulle

N:o 87.
Ang. ombyggnad av värmeledningen i polis- och brandstation.

anslutas inledning av värmeledning i två rum av förste brandmästarens bostad — med skyldighet för förste brandmästaren att för värdet av fri värme lämna ersättning enligt fastställda grunder — och utförd så, att hinder ej skulle föreligga att framdeles ansluta hela byggnaden, således även den del av densamma, som upptages av bostäder till detta nya system, skulle enligt infordrad offert draga en kostnad av 4,500 kronor.

Med den upplysning, att en av Drätselkammaren på tillskyndan av brandstyrelsen företagen utredning angående ombyggnad av värmeledningen för hela fastigheten alternativt för den del av densamma vari brandstationens- och polisverkets expeditionslokaler äro inrymda och vilken mera varit inriktad på förra alternativet, icke föranlett någon åtgärd av drätselkammaren samt att brandstyrelsen fattat drätselkammarens ståndpunkt till frågan vara intagen mera i avbidan på att brandstyrelsen efter närmare utredning ville bestämma sig för ena eller andra alternativet än på någon avvisande hållning i själva sakfrågan, får brandstyrelsen, med överlämnande av den ovan åberopade offerten — däri är upptagen kostnaden för installation av värmeledning uti förste brandmästarens hela lägenhet och icke såsom avses med brandstyrelsens förslag uti två rum av densamma — hemställa, att Stadsfullmäktige för ombyggnad av värmeledningen i brandstationen till pumpvarmvattensystem och inledning av värmeledning uti två rum av den lägenhet, som i stationen är upplåten åt förste brandmästaren ville anvisa ett anslag av 4,500 kronor.

Västerås den 15 april 1929.

För Brandstyrelsen:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 38.

Drätselkammarens skrivelse ang. lokaler för stadskommunens behov i ett blivande församlingshus.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Drätselkammaren har lämnats tillfälle taga del av en av Kyrkorådet härstädes till Stadsfullmäktige avlåten skrivelse, vari under åberopande av behovet av att bereda lokaler för åtskilliga kyrkliga ändamål, vilket skulle ske genom uppförandet av ett församlingshus, ifrågasatts en utredning rörande lämpligheten av att även lokaler för kommunala behov inreddes uti en dylik byggnad.

Vid behandling av detta ärende har inom Drätselkammaren den meningen framförts att för de kommunala myndigheternas lokalbehov för närvarande skulle vara nödtorftigt sörjt och att dessa myndigheter — främst av ekonomiska skäl — tills vidare måste reda sig med lokalerna i rådhuset och de lokaler som för olika kommunala ändamål delvis med avsevärda kostnader iordningsställts och upplåtits i andra staden tillhöriga fastigheter, samt att vid det förhållande att samtliga såväl kommunala som kyrkliga myndigheters lokalbehov näppeligen kunde tillgodoses i en enda administrationsbyggnad, det låge närmast till hands, att de kommunala myndigheternas framtida behov av lokaler bleve tillgodosett i en med stadens rättsväsende gemensam administrationsbyggnad. Skulle det brådska med lösningen av frågan om tillräckliga expeditionslokaler för de kyrkliga myndigheterna, syntes med hänsyn till nu angivna förhållanden denna fråga böra lösas fristående dock genom samarbete med Drätselkammaren i den mån för ändamålet krävdes upplåtelse av mark eller bebyggd fastighet.

Drätselkammaren delar denna nu återgivna uppfattning, vilket Drätselkammaren före ärendets avgivande velat meddela Stadsfullmäktige.

Västerås den 2 maj 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 38.
Ang. lokaler för stadskommunens behov i ett blivande församlingshus.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Kyrkorådet i Västerås, som på grund av det alltmer trängande behovet av tidsenliga lokaler för åtskilliga kyrkliga ändamål anser tiden nu vara inne för åtgärders vidtagande i och för uppförande av ett församlingshus, för vilket ändamål genom donationer och enskilda insamlingar ett belopp av något över 40,000 kronor f. n. finnes tillgängligt, anser sig för bedömande av den eventuella byggnadens storlek böra hos Stadsfullmäktige göra en förfrågan, huruvida fullmäktige vore villiga att fortast möjligt låta verkställa en utredning angående lämpligheten av, att några lokaler för kommunala behov kunde i församlingshuset inredas.

Västerås den 11 april 1929.

Å Kyrkorådets vägnar:

FREDR. FÅHRÆUS.

Wilh. Nyberge Bokt., Väs

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar.
1929. Den 27 Juni. XI.

N:o 39.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1928.

Berättelse

över Västerås Stads Fattigvård år 1928.

Jämlikt reglementet för Västerås stads fattigvård, får Fattigvårdsstyrelsen härmed avgiva berättelse över sin verksamhet under år 1928.

Fattigvårdsstyrelsen har under året haft 12 ordinarie sammanträden, varvid avhandlats 946 protokollförda ärenden. Fattigvårdens förvaltningsutskott har haft 13 sammanträden, varvid 174 protokollförda ärenden handlagts.

Den yttre fattigvården.

Understödstilldelningen har skett efter enahanda bestämmelser och former som under de närmast föregående åren. Den nya indelningen av fattigvårdsdistrikten, varigenom dessas antal minskats från 12 till 11 st., har trätt i tillämpning fr. o. m. berättelseårets ingång. Jämfört med år 1927 hava understödstagarnas antal i förhållande till folkmängden stigit med 0,1 %, vilket till huvudsaklig del deror därpå, att sjukdom såsom understödsorsak betydligt ökat. Kostnadssumman för yttre fattigvården har däremot minskat med omkring 35,000: — kr.

Barnavårdsnämndens expeditionella arbete har under året handhafts av fattigvårdsbyrån, vilket givetvis väsentligt reducerat stadens administrationskostnader, emot om arbetet skulle, såsom i allmänhet sker, fördelas på två särskilda organisationer.

Den slutna fattigvården.

Liksom tidigare skett tillgodoses ålderdomshemmets behov av livsförnödenheter genom kvartalsvis antagna anbud. Utspisningen sker efter särskild utspisningsstat. Den nyinrättade tvättinrättningen har utöver hemmets egna behov även kunnat mottaga privat tvätt i stor utsträckning, vil-

N:o 39. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.*

ket tillfört hemmet god inkomst. Utgifterna för hemmets drift har stigit, huvudsakligast beroende på de ökade räntor, som uppstått genom de senast tillkomna byggnaderna.

Restaureringen av gamla huvudbyggnaden var vid årsskiftet verkställd, så att invigning och inflyttning av understödstagare kunde äga rum omedelbart på nyåret 1929. Byggnaden är till sin planläggning och inredning synnerligen lyckad för sitt ändamål.

Gudstjänster ha hållits av hemmets pastor i regel varannan söndag samt andaktsstunder 2 gånger i veckan.

Extra förplägnad genom anordnandet av kaffefester och dyl. har flera gånger bestått av enskilda personer och korporationer.

I övrigt hava hemmets angelägenheter handhafts som under tidigare år.

Rörande fattigvårdens förvaltning och förhållanden i övrigt hänvisas till efterföljande tabeller och uppgifter.

Västerås i maj 1929.

För Fattigvårdsstyrelsen:
ALB. LUNDKVIST.

Axel Norén.

Fattigvårdsstyrelsen.

Fattigvårdsstyrelsen har under år 1928 utgjorts av:
Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, ordförande.
Guldsmeden E. Tengström, v. ordförande och distriktschef.
Ledamöter och distriktschefer: Köpmannen Emil Kumlin, Byggmästare E. A. Eriksson, Fru Helga Jakobsson, Sjukbesökaren E. Keijser, Herr G. H. Kolmodin, Fru Ida Grönberg, Verkstadsarbetaren Oskar Blomkvist, Lindaren Fredrik Vetter, Svarvaren Georg Jansson samt komminister Ernst Enochsson.

Fattigvårdsstyrelsens befattningshavare:

Vid Fattigvårdsbyrån:

Axel Norén, syssloman, sekreterare och ombudsman sedan 1 jan. 1920.
Fröken Elin Isaksson, kontorsbiträde sedan 1 mars 1922.
Carl E. Scott, tillsyningsman sedan 1 jan. 1922.
Fröken Lisa Larsson, kontorsbiträde, innehaft tjänsten sedan 1 april 1922, ordinarie sedan 1 jan. 1929.

Vid Ålderdomshemmet:

Gustav Severin Pihl, föreståndare sedan 1 januari 1924 (vik. sedan 1 april 1923).
Johan Viktor Eriksson, vaktmästare sedan 24 oktober 1921.
Henrik Forslund, maskinist sedan 1 mars 1920.
Olga Lundberg, husmoder sedan 4 jan. 1917.
Anna Forslund, sjuksköterska sedan 1 mars 1910.
Elin Ramkvist, sjuksköterska sedan 1 jan. 1922.
Ingeborg Jansson, sjuksköterska sedan 1 maj 1928.
Ester Vilhelmina Eriksson, sjuksköterska sedan 1 okt. 1926 till 1 maj 1928.
Olga Ekström, sjuksköterska sedan 1 aug. 1927.
Ruben Sand, vårdare sedan 1 juli 1923.
12 köks-, tvätt- och sjukbiträden.
Predikant: Komminister E. Nyberg.
Läkare: Doktor Carl Idar, läkare vid Ålderdomshemmet och för norra stadsdelens understödstagare.
Doktor L. Bladini, läkare för södra stadsdelen samt S:t Ilian och Lundby.

Tabell över inlagor i fattigvårdsmål:

a) *Till främmande kommuner avlåtna anmaningar och svar å anmaningsskrivelser:*

	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Anmaningsskrivelser	65	106	129	112	150	172	131	106	136
Svar å anmaningsskrivelser	80	76	104	96	98	136	111	108	130
Summa	145	182	233	208	248	308	242	214	266

b) *Till Konungens Befallningshavande i länet:*

	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Ansökningar hos K. B.	50	19	46	86	95	81	118	124	82	53	68
Påminnelser	39	108	138	154	253	264	263	304	302	146	127
Förklaringar	56	129	167	174	198	211	209	261	256	83	67
Summa	145	256	351	414	546	556	590	689	640	282	262

Dessutom har från fattigvårdsbyrån under året utgått 1,782 skrivelser i olika fattigvårdsärenden.

N:o 89.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.

Uppgift å antalet understödstagare

samt deras fördelning rörande ålder och kön m. m. enligt utdrag av Statistisk redogörelse till Statistiska Centralbyrån.

Tablå över antalet understödstagare av olika slag, fördelade efter kön och civilstånd:

	Varaktigt understödda				Tillfälligt understödda		Summa
	Kvarvarande från föregående år		Nytillkomna under året				
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv	
Barn direkt understödda { i äkt.	2	—	—	1	7	13	23
u äkt.	—	1	—	—	3	2	6
Summa	2	1	—	1	10	15	29
Og. äldre personer { utan tillh. barn	84	131	18	22	55	34	344
med tillh. barn	—	37	—	8	—	24	69
Summa	84	168	18	30	55	58	413
Tillhörande barn	34	25	7	5	21	14	106
Äkta makar som gemensamt åtnjuta understöd { u. tillh b.	65	65	13	13	20	20	196
m. tillh. b.	59	59	29	29	69	69	314
Summa	124	124	42	42	89	89	510
Tillhörande barn	75	67	39	53	71	92	397
Äkta makar, av vilka endera eller båda var för sig åtnjuta understöd { u. tillh. b.	10	25	2	3	7	17	64
m. tillh. b.	4	9	3	6	2	6	30
Summa	14	34	5	9	9	23	94
Tillhörande barn	13	10	6	9	7	4	49
Änklingar, änkor och frånskilda { utan tillh. barn	65	251	15	18	19	16	384
med tillh. barn	3	93	1	6	4	11	118
Summa	68	344	16	24	23	27	502
Tillhörande barn	113	77	5	9	9	19	232
Summa direkta understödstagare	292	671	81	106	186	212	1,548
Summa tillhörande barn	235	179	57	76	108	129	784
Samtliga understödstagare	527	850	138	182	294	343	2,334
Därav tillhörande annat fattigvårdssamhälle	70	109	21	33	48	37	318

Direkta understödstagare, varaktigt understödda:

	M.	kv.
Under året avlidna	33	42
Under året på annat sätt avgångna	34	66
Till nästa år kvarvarande	306	669
Summa	373	777

Tablå över understödets beskaffenhet:

	Intagna på				Utackorderade	Understödda i hemmet	På annat sätt understödda	Summa
	Fattigvårdsanstalt	Anstalt för sinnessjuka	Anst. för kroniskt sjuka	Annan sjukvårdsanstalt				
1. Varaktigt understödda:								
Barn direkt understödda:								
i äktenskap	2	—	—	1	—	—	—	3
utom äktenskap	—	—	—	—	—	—	1	1
Vuxna män:								
Ogifta	46	21	3	5	2	29	5	111
Gifta	17	3	—	16	—	170	4	210
Änklingar eller frånskilda	39	1	—	4	—	50	2	96
Vuxna kvinnor:								
Ogifta	60	22	1	20	1	118	2	224
Gifta	20	4	—	14	—	190	1	229
Änkor eller frånskilda	43	6	—	15	—	330	3	397
Summa direkt understödda	227	57	4	75	3	887	18	1,271
Tillhörande barn	5	—	—	—	—	544	—	549
2. Tillfälligt understödda:								
Barn, direkt understödda	—	—	—	19	—	1	5	25
Vuxna personer	38	3	—	79	—	209	53	382
Tillhörande barn	1	—	—	2	—	229	5	237
Summa tillfälligt understödda	39	3	—	100	—	439	63	644
Samtliga understödstagare	271	60	4	175	3	1,870	81	2,464

N:o 39.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1928.

Tablå över orsaker till understödsbehovet:

	Sjukdom	Otillräcklig arbetsförmåga	Arbetslöshet	Dryckenskap	Lättja och Likhöjdhet	Talrik familj	Andra orsaker	Sma understödstagare
Nytillkomna, varaktigt understödda:								
Barn, direkt understödda:								
i äktenskap	1	—	—	—	—	—	—	1
utom äktenskapet	—	—	—	—	—	—	—	—
Vuxna män:								
Ogifta	15	2	—	—	—	—	—	17
Gifta	24	5	15	1	1	1	—	47
Änklingar eller frånskilda	15	1	1	—	—	—	—	17
Vuxna kvinnor:								
Ogifta	20	9	1	—	—	—	—	30
Gifta	21	20	2	—	—	9	—	52
Änkor eller frånskilda	13	8	2	—	—	—	—	23
Summa	109	45	21	1	1	10	—	187
Tillfälligt understödda:								
Barn	24	—	—	—	—	—	1	25
Vuxna män	99	8	64	—	—	1	4	176
Vuxna kvinnor	105	46	32	—	—	12	2	197
Summa	228	54	98	—	—	13	7	398

N:o 39.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.

Tablå över understödets värde:

	Understödstagaren kontant emottagit Kr.	Vård å fattigvårdsanstalt Kr.	Annat understöd Kr.	Summa Kr.	Antal understödsmånader
Varaktigt understödda:					
a) Direkt understödda barn:					
Intagna på fattigvårdsanstalt ...	—	1,944	—	1,944	24
Intagna på sjukvårdsanstalt	—	—	161	161	6
På annat sätt understödda.....	25	—	—	25	1
Summa	25	1,944	161	2,130	31
b) Äldre personer utan tillhörande barn:					
Intagna på fattigvårdsanstalt ...	—	128,677	—	128,677	1,636
Intagna på arbetshem.....	—	—	—	—	—
Intagna på sjukvårdsanstalt	—	—	27,010	27,010	739
Utackorderade	—	—	1,227	1,227	34
I sina hem understödda.....	144 077	—	24,443	168,520	5,334
På annat sätt understödda.....	—	—	536	536	42
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt.....	12,448	12,589	5,119	30.156	628
Summa	156,525	141,266	58,335	356,126	8,413
c) Älde personer med tillhörande barn:					
Intagna på fattigvårdsanstalt ...	—	1,377	—	1,377	17
I sina hem understödda.....	90,188	—	29,687	119,875	2,909
På annat sätt understödda.....	120	—	—	120	12
Understödda på mer än ett av ovan angivna sätt.....	9,474	1,701	9,091	20,266	383
Summa	99,782	3,078	38,778	141,638	3,321
Tillfälligt understödda:					
Intagna på fattigvårdsanstalt ...	—	5,702	—	5,702	—
Intagna på arbetshem.....	—	—	—	—	—
Intagna på sjukvårdsanstalt	—	—	5,401	5 401	—
I sina hem understödda.....	7,862	—	7,177	15,039	—
På annat sätt understödda.....	105	—	1,2 9	1,314	—
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt.....	2,156	431	3,128	5,715	—
Summa	10,123	6,133	16,915	33,171	—
Summa för samtliga understödstagare	266,455	152,421	114,189	533,065	11,765

N:o 39. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.*

Tablå över personer som under redogörelseåret erhållit kommunalt pensionstillskott och sjukvårdsbidrag.

Antalet understödstagare av olika slag, fördelade efter kön, ålder och civilstånd:

	Varaktigt understödda				Tillfälligt understödda		Summa
	Kvarv. från föreg. år		Nytillkomna under året				
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Barn, direkt understödda:							
i äktenskap	—	—	—	—	1	—	1
utom äktenskap	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	1
Ogifta äldre personer	3	2	1	2	7	19	34
Äkta makar som gemensamt åtnjuta understöd	4	4	3	3	—	—	14
Äkta makar, av vilka endera eller båda var för sig åtnjuta understöd	1	—	1	—	14	9	25
Änklingar, änkor och frånskilda	—	1	3	—	1	2	7
Samtliga understödstagare	8	7	8	5	22	30	80
Därav personer, som erhållit:							
kommunalt pensionstillskott	4	4	6	2	—	—	16
kommunalt sjukvårdsbidrag	4	3	2	3	22	30	64

Direkta understödstagare, varaktigt understödda:

	m.	kv.
Under året avlidna	2	—
Under året på annat sätt avgångna	1	1
Till nästa år kvarvarande	13	11
Summa	16	12

Tablå över understödets beskaffenhet:

	Intagna å sjukv.-anstalt	Understödda i hemmet	På annat sätt understödda	Summa
Varaktigt understödda:				
Vuxna män:				
Ogifta	—	—	4	4
Gifta	1	7	3	11
Änklingar eller frånskilda	—	1	—	1
Vuxna kvinnor:				
Ogifta	—	—	5	5
Gifta	—	5	—	5
Änkor eller frånskilda	—	2	—	2
Summa varaktigt understödda	1	15	12	28
Tillfälligt understödda:				
Barn, direkt understödda	1	—	—	1
Vuxna personer	48	4	—	52
Summa tillfälligt understödda	49	4	—	53
Samtliga understödstagare	50	19	12	81

Tablå över orsaker till understödsbehovet:

	Sjukdom	Otillräcklig arbetsförmåga	Arbetslöshet	Summa understödstagare
Nytillkomna varaktigt understödda:				
Vuxna män:				
Ogifta	—	—	1	1
Gifta	3	—	2	5
Änklingar eller frånskilda	—	—	2	2
Vuxna kvinnor:				
Ogifta	—	—	2	2
Gifta	2	—	1	3
Änkor eller frånskilda	—	—	—	—
Summa	5	—	8	13
Tillfälligt understödda:				
Barn	1	—	—	1
Vuxna män	20	2	—	22
Vuxna kvinnor	27	3	—	30
Summa	48	5	—	53

N:o 39.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.

Tablå över understödets värde:

	Understödstagaren konkontant mottagit Kr.	Annat understöd Kr.	Summa Kr.	Antal understödsmånader
1. Varaktigt understödda:				
b. Äldre person. utan tillh. barn:				
Intagna på fattigvårdsanstalt.....	—	—	—	—
Intagna på sjukvårdsanstalt	—	240	240	3
Utackorderade.....	—	—	—	—
I sina hem understödda	6,115	201	6,316	180
På annat sätt understödda.....	1,875	777	2,652	60
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt.....	—	—	—	—
Summa	7.990	1,218	9,208	243
2. Tillfälligt understödda:				
Intagna på sjukvårdsanstalt	—	7,140	7,140	
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt.....	180	305	485	
Summa	180	7,445	7,625	
Summa för samtliga understödstagare.....	8,170	8,663	16,833	243

Understödstagarnas procental av Västerås stads folkmängd den 31 dec. 1928 utgör för hela fattigvården 8,02 %, för yttre fattigvården 6,82 % och för fattigvårdssanstalten 1,2 %.

Under året har i 11 fall försörjningspliktig ålagts arbete enligt 71 § fattigvårdslagen, vilket åläggande icke i något fall lett till inställande i arbetet.

Vård har under årets lämnats:

	Antal personer								
	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Å lasarett och därmed likställda vårdanstalter	119	127	231	221	198	207	172	145	235
Å sanatorium	46	34	29	34	33	46	37	31	25
Å sinnesslöanstalter	12	14	17	18	19	23	8	11	13
Å Hospital	21	23	29	33	41	39	41	52	46
Å Epileptikerhem	1	1	1	1	1	1	3	3	3
Å Eugeniahemmet	1	5	4	4	1	1	—	—	—
Å andra vårdanstalter...	1	6	4	5	12	15	10	18	26
Summa	201	210	315	316	305	332	271	260	348

N:o 39.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.

Ordinarie understöd i kontanter och in natura under åren 1926, 1927 och 1928, fördelat distriktsvis.

Distrikt n:r	År 1926			År 1927			År 1928		
	Understödskostnader distriktsvis under året	Understödskostnader pr hushåll	Understödskostnader pr person	Understödskostnader distriktsvis under året	Understödskostnader pr hushåll	Understödskostnader pr person	Understödskostnader distriktsvis under året	Understödskostnader pr hushåll	Understödskostnader pr person
N:o 1	20,274: 75	431: 38	368: 63	21,819: 71	445: 30	320: 85	21,656: 60	492: 19	373: 21
„ 2	15,586: 95	577: 29	410: 18	14,808: —	592: 32	374: 56	22,524: 25	500: 54	381: 76
„ 3	29,551: 77	527: 71	317: 76	31,192: 26	511: 35	276: 99	22,134: 96	539: 87	402: 45
„ 4	34,689: 75	542: 03	412: 97	38,351: 05	511: 35	327: 79	25,141: 18	598: 59	419: 02
„ 5	6,454: —	403: 37	339: 63	6,596: —	388: —	286 78	17,679: 75	477: 83	375: 95
„ 6	18,334: 50	447: 18	382: 07	18,439: —	419: 07	368: 78	21,737: 17	557: 36	368: 42
„ 7	16,575: 50	517: 99	376: 72	17,776: —	507: 89	355: 52	20,554: 25	527: 03	446: 83
„ 8	19,731: 71	636: 51	411: 08	21,201: 95	557: 95	365: 55	22,411: 82	589: 78	457: 38
„ 9	10,779: 30	468: 67	371: 70	11,510: 60	523: 21	411: 09	9,295: 81	540: 93	320: 54
„ 10	5,060: —	421: 67	389: 23	5,270: 75	405: 44	292: 82	6,612. —	388: 94	367: 33
„ 11	3,585: —	512: 14	298: 75	5,038: 51	503: 85	239: 93	16,045: 75	668: 57	348: 82
„ 12	10,144: —	724: 57	405: 76	12,632: 25	701: 79	323: 90	—	—	—
Genomsnittskostnad ...	15,897: 26	514: 20	375: 53	17,053: 01	505: 63	328: 71	18,708: 50	534: 69	387: 43

Sammandrag av utgifterna för den yttre fattigvården under åren 1915—1928.

År	Bruttoutgifter Kronor	Inkomster Kronor	Nettoutgifter Kronor	Utgifterna fördelade pr	
				Invånare	Bev. Kr.
År 1915	104,901: 02	1,566: 37	103,334: 65	4: 70	0: 79
„ 1916	111,985: 28	3,208: 34	108,766: 94	4: 68	0: 71
„ 1917	152,733: 40	9,332: 61	143,400: 79	5: 88	0: 73
„ 1918	237,125: 09	3,317: 56	233,807: 53	9: 20	0: 62
„ 1919	322,480: 29	7,716: 32	315,764: 68	11: 05	0: 75
„ 1920	372,198: 11	8,610, 23	363,587: 88	11: 90	0: 64
„ 1921	411,528: 47	2,249: 99	409,278: 58	13: 35	0: 90
„ 1922	430,977. 09	4,417: 27	426,559: 82	14: 06	1: 45
„ 1923	520,382: 68	32,652: 24	487,730: 44	16: 24	2: 14
„ 1924	487,185: 15	47,893: 19	439,291: 96	14: 68	1: 97
„ 1925	496,233: 03	51,839: 11	444,393: 92	15: 08	1: 81
„ 1926	467,713: 36	47,466: 69	420,246: 67	14: 47	1: 68
„ 1927	468,823: 98	56,888: 52	411,940: 46	14: 15	1: 46
„ 1928	438,237: 89	54.050: 80	384,187: 09	13: 17	1: 30

Ålderdomshemmet Karlslund.

De intagna pensionärernas antal år 1928:

Kvarvarande sedan år 1927	183	
Under året intagna	174	357
Under året avgångna genom döden	76	
Under året avgångna genom utskrivning.....	111	187
Vid årets slut kvarvarande	170	

därav 81 män, 84 kvinnor och 5 barn.

Av under året intagna personer tillhöra 34 män, 35 kvinnor och 3 barn annat fattigvårdssamhälle.

N:o 39. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.*

De å hemmet intagna pensionärerna voro till ålder och civilstånd:

	Män			Kvinnor			Summa
	Ogifta	Gifta	Änkl.	Ogifta	Gifta	Änkor	
Barn under 16 år	10	—	—	12	—	—	22
Pensionärer mellan 16—20 år	10	—	—	11	—	—	21
„ „ 20—30 „	11	—	—	25	2	—	38
„ „ 30—40 „	12	4	—	12	7	—	35
„ „ 40—50 „	7	2	1	9	10	—	29
„ „ 50—60 „	17	2	3	7	5	—	34
„ „ 60—70 „	15	8	10	7	7	13	60
„ „ 70—80 „	14	13	14	3	10	20	74
„ „ 80—90 „	1	4	12	7	2	13	39
„ över 90 år	—	—	1	1	—	3	5
Summa	97	33	41	94	43	49	357

Dessa 357 pensionärer hava åtnjutit vård under sammanlagt 62,585 underhållsdagar, varå 26,782 belöpa sig å 118 män och 127 kvinnor, som vårdats å hemmets sjukavdelningar.

Den äldsta av under året vårdade män var änklingen Erik Pettersson, född 1837 och bland kvinnor änkan Johanna Sofia Ölander, född 1835.

Med avseende å hälsotillstånd och arbetsförmåga:

	Män	Kvinnor	Summa
Icke arbetsföra:			
Sinnessjuka och sinnesslöa	11	28	39
Blinda eller litet seende	1	3	4
Lama och ofärdiga	11	4	15
Ständigt sängliggande	60	59	119
Lungsjuka	24	27	51
Ålderstigna och sjukliga	22	21	43
Minderåriga barn	10	12	22
Mindre arbetsföra:			
Sinnessjuka och sinnesslöa	12	17	29
Arbetsföra	20	15	35
Summa	171	186	357

Pensionärernas sysselsättning har bestått:

dels i arbeten för hemmets behov, såsom vävnad, sömnad, stickning, tvätt och skurning, vedsågning, skomakeri, plåtslageri, snickeri, måleri, sadelmakeri, hönsskötsel och div. trädgårdsarbeten m. m.

dels i arbeten för andra personer, såsom fjäderspritning, mangling, säcklagning, div. arbeten i tvättinrättningen m. m.

Tablå över leveranspris å de för fattigvårdens behov inköpta större artiklarna åren 1918—1928.

Varor	1918 Kr.	1919 Kr.	1920 Kr.	1921 Kr.	1922 Kr.	1923 Kr.	1924 Kr.	1925 Kr.	1926 Kr.	1927 Kr.	1928 Kr.
Rågmjöl ...	27: 05	51: 37	39: —	37: 25	24: 75	19: 75	20: —	26: 37	19: 63	22: —	28: —
Rågsikt.....	—	69: 50	69: —	52: 25	34: 25	29: 75	28: 87	34: 50	29: 50	36: —	35: 50
Vetemjöl ...	46: —	70: 05	79: —	61: 75	39: 50	41: —	37: 50	44: —	41: 50	41: —	36: —
Korngryn ...	63: 25	69: 25	44: —	47: 75	29: 50	25: 75	29: 35	30: 25	23: —	23: 25	31: 25
Ärter	—	66: 15	42: 50	32 —	27: —	36: 75	32: 50	30: 12	25: 75	34: 75	37: 50
Fläsk	305: —	368: 50	440: —	320: —	225: —	195: —	139: —	182: 50	176: 73	136: 62	158: —
Sill	58: —	81: —	80: —	47: 67	35: 50	32: 75	36: 75	43: —	31: 88	28: 50	25: 50
Havregryn	70: 25	86: 29	84: —	60: 75	40: 75	38: 88	35: 62	37: 63	32: —	31: 75	35: —
Risgryn.....	—	94: 60	150: —	77: —	52: —	51: —	56: —	55: 75	52: —	49: 50	48: 60
Kaffe.....	390: —	368: 35	268: —	170: —	188: 75	337: 50	330: —	298 25	269: 50	240: —	272: 50
Socker	88: 15	118: 08	165: —	160: —	132: —	98: 38	82: 50	65: 63	55: —	59: 63	51: 75
Bruna bönor	—	196: —	88: —	56: 33	65: 50	46: 50	47: 75	42: 75	35: 25	32: 50	62: 50
Margarin ...	—	385: —	335: 50	302: —	176: 25	154: —	131: —	131: 25	128: 63	119: —	107: 75
Farrin	78: 50	118: 50	160: —	137: —	131: —	88: —	79: 75	58: 50	48: 50	51: 75	44: 25

Sammandrag av Ålderdomshemmet ekonomi under åren 1915-1928.

År	Understödstagare			Brutto-kostnad för år	Inkomster	Netto-kostnad för år	Underhållskostnad	
	Antal	Antal underhålls-dagar	Medeltal pr dag	Kr.	Kr.	Kr.	För understödstagare pr år Kr.	För understödstagare pr dag Kr.
1915	161	31,389	86	26,762: 84	1,352: 10	25,410: 74	295: 47	0. 80
1916	141	30,719	84	30.658: 13	1,324: 90	29,232: 23	349: 09	0: 95
1917	136	32,694	90	34,359: 73	1,276: 19	32,083: 54	367: 59	1: —
1918	156	35,110	96	67,992: 64	1,235: 47	66,757: 17	695: 18	1: 90
1919	188	32,418	89	83,665: 77	6,383: 28	77,282: 49	868: 33	2: 38
1920	199	31,064	84	124,518: 71	11,331: 19	113,187: 19	1,347: 47	3: 61
1921	181	32,900	91	99,487: 23	21,072: 25	78,414: 98	861: 70	2: 37
1922	283	43,611	121	138,538: 12	35,862: 10	102,671: 02	1,144: 91	3: 15
1923	325	48,057	132	116,186: 03	49,707: 53	66,478: 51	880: 19	2: 42
1924	366	53,244	145	133,855: 90	102,239: 43	31,616: 47	923: 14	2: 51
1925	384	59,957	164	137,817: 26	97,325: 55	40,491: 71	880: 59	2: 42
1926	371	58,035	159	125,389: 15	102,709: 27	22,679: 88	788: 61	2: 16
1927	393	63,931	162	180,076: 68	111,071: 71	69,004: 97	1,111: 58	3: 04
1928	357	62,585	172	218,662: 06	117,986: 45	100,675: 61	1,270: 20	3: 48

I dessa kostnader ha medräknats amorteringar och räntor å byggnadslån.

N:o 39. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.*

Tabell, utvisande sammanlagda kostnaden av såväl inre som yttre fattigvården åren 1915–1928.

År	Bruttokostnad		Summa Kronor	Nettokostnad		Summa Kronor
	Inre fattigvården Kr.	Yttre fattigvården Kr.		Inre fattigvården Kr.	Yttre fattigvården Kr.	
1915	26,762 84	104,901: 02	131,663: 86	25,410: 74	102,977: —	128,388: 10
1916	30.658: 13	111,985: 28	142,643: 11	29,323: 23	106,863: 50	136,186: 73
1917	34,359: 73	152,733: 40	187,093: 13	33,082: 54	143,400: 71	186,484: 25
1918	67,992: 64	237,125; 09	305,117: 73	66,757: 17	233,817: 17	300,574: 70
1919	83,665: 77	322,480: 29	406,146: 06	77,282: 49	314,763: 97	392,046: 46
1920	124,518: 97	372,198: 11	496,717: 08	113,187: 78	363,587: 88	476,775; 66
1921	99,487: 23	411,528: 47	511,015: 70	78,414: 98	409,278: 58	487,693: 56
1922	138,533: 12	430,977: 09	569,510: 21	102,671: 02	326,559: 82	529,230: 84
1923	116,186: 03	520,382: 68	636,568: 71	66,478; 51	487,730: 44	554,208: 95
1924	133,855: 90	528,358: 25	662,214: 15	31,616: 47	480,465: 06	512,081: 55
1925	183,139: 51	496,233: 03	679,372: 54	85,813: 96	444,393: 92	530,207: 88
1926	170,747; 67	467.713: 36	638,461: 03	68,038: 40	420,246: 67	488,285: 07
1927	180,076: 68	468,828: 98	648,905: 66	69,004: 97	411,940: 46	480,945; 43
1928	218,662: 06	438,237: 89	656,899: 95	100,675: 61	384,187: 09	484,862: 70

Tabell, som utvisar hur kostnadssumman fördelas på invånare och bevillningskrona.

	På varje kyrkoskriven invånare		På varje bevillningskrona	
	Antal invånare	Netto kronor	Antal bevillningskronor	Netto kronor
År 1915 enl. 1914 års taxering ...	21,941	5: 85	129,804	1: 01
„ 1916 „ 1915 „ „ ...	23,237	5: 86	145,280	1: 07
„ 1917 „ 1916 „ „ ...	24,403	7: 66	197,761	1: 08
„ 1918 „ 1917 „ „ ...	25,408	11: 83	379,490	1: 26
„ 1919 „ 1918 „ „ ...	28,571	13: 71	419,136	1: 07
„ 1920 „ 1919 „ „ ...	30,633	15: 56	565,794	0: 84
„ 1921 „ 1920 „ „ ...	30,662	16: 66	454,494	1: 13
„ 1922 „ 1921 „ „ ...	30,377	18: 75	294,147	1: 94
„ 1923 „ 1922 „ „ ...	30,021	21: 20	222,748	2: 48
„ 1924 „ 1923 „ „ ...	29,920	17; 11	222,740	2: 29
„ 1925 „ 1924 „ „ ...	29,215	18: 15	245,128	2: 16
„ 1926 „ 1925 „ „ ...	29,058	16: 80	277,758	1: 76
„ 1927 „ 1926 „ „ ...	29,119	16: 52	281,858	1: 78
„ 1928 „ 1927 „ „ ...	29,578	16: 39	294,721	1: 64

N:o 39.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.

Kommunens anslag till fattigvården.

År	Mantalsskrivna invånare	Kommunens anslag Kronor	Fördelad på varje	
			Mantalsskriven inv. Kronor	Bevillningskrona Kronor
1915	32,029	125,100: 20	5: 43	0: 96
1916	24,307	138,685: 73	5: 74	0: 96
1917	25,779	157,760: 49	6: 12	0: 79
1918	28,864	245,810; 17	8: 51	0: 65
1919	28,949	422,380: 59	14: 59	1: 01
1920	29,346	568,675: 65	19: 38	1: 01
1921	30,647	527,684: 83	17: 22	1: 15
1922	30,156	556,931: 54	18: 47	1: 89
1923	29,630	544,314: 50	18: 37	2: 44
1924	29,688	504,068: 79	16: 98	2: 26
1925	29,472	545,920: 06	18: 51	2: 22
1926	29,058	488,285: 07	16: 81	1: 76
1927	29,051	476,228; 57	16: 39	1: 69
1928	29,180	484,862: 70	16: 61	1: 64

Tablå över fattigvårdsstyrelsens räkenskaper för år 1928.

DEBET:

Tillgångar vid årets början:

Fastigheter	892,321 : 01	
Inventarier	64,407 : 50	
Förskotterade fondmedel	112 : 50	
Obligationer	123,000 : —	
Utlånade fondmedel	45,177 : 81	
Fordringar av främmande kommuner	26,492 : 79	
Fordringar av Landstinget	47,489 : 62	
Innestående å A.-Bol. Jordbrukarebanken	15,245 : 44	
Reserverade medel för ekonomibyggnad	4,219 : 15	
Innestående å postgiro	328 : 60	
Inventarier på Ålderdomshemmet	2,695 : 10	
Kontant i kassan	59 : 80	1,222,549 : 32
Inkomster under året:		
Uttaxerade medel från Drätselkammaren	484,862 : 70	
Ersättning av Landstinget	37,434 : 39	
Div. inkomster och återbetalningar	16,616 : 41	
Ålderdomshemmet, inkomst av bet. patienter, Landstinget, staten och främmande kommuner och div. inkomster	117,986 : 45	656,899 : 95
	Transport	1,879,449 : 27

N:o 39.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.

	Transport	1,879,449 : 27
Värdeökningar under året:		
Värdeökningar, som motsv. av kapitalavbetaln. å andelar i stadens obligationslån	9,258 : 93	
Värdeökningar, som motsv. av ink. av möbler för fattigvårdsbyrån	435 : —	
Värdeökningar, som motsv. av ink. möbler för ålderdomshemmet	14,467 : 27	
Värdeökn. som motsv. av restaurering av fattigvårdsbyggnaderna i Lundby fattigstuga	235 : —	24,396 : 20
Skulder vid årets slut:		
Fondmedel	169,354 : 25	
Obligationslån	671,358 : 54	
Amorteringslånet år 1928	310,000 : —	
V:ås Drätselkammare, anslag för restaurering	101,939 : 97	
Förskotterade medel av främm. kommuner	118 : —	
Av Drätselkammaren förskotterade medel	48,989 : 17	1,301,759 : 93
	Summa kronor	3,205,605 : 40

KREDIT:

Skulder vid årets början:		
Fondmedel	168,924 : 48	
Obligationslån	680,617 : 47	
Förskotterade medel av främm. komm.	298 : —	
Av Drätselkammaren förskotterade medel	36,386 : 84	886,226 : 79
Utgifter under året:		
Löner och arvoden	15,226 : 77	
Understödskostnader	308,975 : 12	
Anstaltsvård	45,297 : 45	
Komm. bidr. för yrkesutbildning och komm. pensionstillskott	16,883 : 05	
Div. omkostnader	51,169 : 88	
Inköp av möbler för fattigvårdsbyrån	435 : —	
Div. rep. m. m. i Lundby fattigstuga	250 : 62	438,237 : 89
	Transport	1,324,464 : 68

	Transport	1,324,464 : 68
Ålderdomshemmet:		
Räntor och amorteringar	60,823 : 96	
Löner, arvoden och dyrtidstillägg	28,194 : 62	
Pensioner	3,746 : 47	
Hushållet	46,581 : 29	
Renhållning	10,006 : 42	
Underhåll och anskaffning av inventarier	6,556 : 77	
Bränsle, lyse och vatten	23,905 : 50	
Förbrukningsartiklar	3,056 : 79	
Beklädnad	4,561 : 57	
Div. omkostnader	5,210 : 23	
Sjukvård	5,546 : 65	
Underhåll av fastigheter	7,391 : 32	
Underhåll av trädgård och planteringar	2,449 : 12	
Inventarier för ekonomibyggnad	9,931 : 35	218,662 : 06
Värdeminskning under året:		
Avskrivning av inventarier på fattigvårdsbyrån (5 %)	564 : 77	
Avskrivning av Ålderdomshemmets fastigheter	3,146 : 70	3,711 : 47
Tillgångar vid årets slut:		
Fastigheter	1,295,695 : —	
Inventarier	78,745 : —	
Obligationer	123,000 : —	
Utlånade fondmedel	45,162 : 67	
Fordringar av främm. kommuner	24,894 : 62	
Fordringar av Landstinget	43,069 : 08	
Innestående hos A.-Bol. Jordbrukarebanken å fattigvårdens och barnavårdsnämndens gemensamma konto	32,377 : 28	
Reserverade medels konto	10,873 : 43	
Innestående å postgiro	521 : 30	
Inventarier å Ålderdomshemmet	4,062 : —	
Kontant i kassan	366 : 81	1,658,767 : 19
	Summa kronor	3,205,605 : 40

N:o 39.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1928.

Under fattigvårdens förvaltning stående fonder:

	Behållning vid årets början	Under året		Behållning d. 31/12 1928
		Inkomster	Utgifter	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Malmströmska fonden	10,009: 50	500: —	400: —	10,109: 50
Beate Louise Vougts fond	10,000: —	506: 38	506: 38	10,000: —
Anders Nordlövs fond	373: 38	18: 66	—	392: 04
P. Bilchiers fond	691: 21	28: 74	—	719: 95
Hedda Hoffmans fond	683: 98	34: 15	—	718: 13
Sofia Elisabet Sjöbergs fond	4,850: 59	214; 11	176: —	4,888: 70
Anna Sjöbergs fond	221: 82	11: 09	—	232: 91
Alexander Mossbergs	442: 31	22: 10	5: —	459: 41
Ulrika Godenius fond	1,884: 78	94: 20	90: —	1,888: 98
Johanna Hallströms fond	2,576: 92	128: 80	125: —	2,580: 72
Anna Helena Almströms fond	4,009: 01	200: —	100: —	4,109: 01
Regina Möllers fond	5,100: —	250: —	175: —	5,175: —
Ulrika Kat. Anderssons fond	616: —	20: 03	15; —	621: 03
C. G. Vretmans fond	3,288: 03	130: —	100: —	3,318: 03
Johan Gust. Berglunds fond	119,149; 13	6,043: 64	6,079: 75	119,113: 02
Hedda Hoffmans m.fl. räntebehåll.	27: 82	43: 79	—	71: 61
Fanny Johanssons fond	5,000: —	250: —	250: —	5,000: —

Wilh. Nybergs Boktr., V:ås

N:o 40.

Drätselkammarens skrivelse ang. tilläggsanslag till den år 1928 beslutade om- och tillbyggnaden vid polis- och brandstationen samt anslag till omläggning av elektriska ledningarne i polis- och brandstationsbyggnaden.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Brandstyrelsen har i skrivelse till Stadsfullmäktige, som till Drätselkammaren överlämnats för yttrande, med anmälan att i beräkningen av kostnaden för till- och påbyggnad av redskapshallen i brandstationen, därför Stadsfullmäktige anvisat anslag den 31 maj 1928, icke inbegripits kostnaden för installation av elektriskt ljus i de nytillkomna lokalerna, anhållit, att ett anslag för dylik installation å 1,460 kronor måtte ställas till förfogande. Vidare har för Drätselkammaren anmälts att de elektriska ledningarna inom brandstationen justerats och delvis omlagts sedan stadens tekniska verk förklarat behov härav föreligga ur säkerhetssynpunkt och att kostnaden härför uppgått till 4,020 kronor 32 öre. Och än ytterligare har i överensstämmelse med gällande föreskrifter angående isolering av garage från boningsrum i samma byggnad, vari garage är beläget, taket över östra delen av den utvidgade redskapshallen, d. v. s. över gamla smedjan och snickareverkstaden, ovanpå vilket enligt utbyggnadsplanen de nya bostäderna äro förlagda, försetts med eldsäker beläggning, ity att det i likhet med den övriga delen av taket i redskapshallen ombyggts i betongkonstruktion för en kostnad av i runt tal 2,000 kronor.

För täckande av dessa redan uppkomna kostnader skulle alltså ett anslag å omkring 7,500 kronor erfordras.

Med den anmärkningen, att arbetenas utförande borde hava föregåtts av en prövning av behovet och anslags beviljande för desamma, får Drätselkammaren, som i sak icke har något att erinra emot att arbetena kommit till utförande och som, vad angår belysningsarbetena, förutsätter, att dessa arbeten utförts efter infordrande av anbud från flera firmor, hem-

N:o 40. *Ang. diverse anslag till polis- och brandstationsbyggnaden.*

ställa, att Stadsfullmäktige ville för gäldandet av de härmed förenade kostnaderna anvisa ett anslag å förslagsvis 7,500 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen gäldas genom uttaxerade medel i 1930 års budget.

Västerås den 6 juni 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 41.

Drätselkammarens skrivelse ang. anordnande av bårhus vid ålderdomshemmet Karlslund.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Med överlämnande av en framställning av Fattigvårdsstyrelsen avseende iordningsställande av en ekonomibyggnad vid ålderdomshemmet Karlslund till bårhus och anvisande av ett anslag härför, får Drätselkammaren, under vitsordande av det sedan länge kännbara behovet av en dylik anordning, hemställa, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa det begärda anslaget 4,500 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen gäldas av uttaxerade medel i budgeten för år 1930.

Västerås den 6 juni 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan länge har behovet av särskilt bårhus vid ålderdomshemmet gjort sig gällande. De avlidna nedsättas i sjukhusets källare, som varken är avsedd eller lämplig för ändamålet, enär därigenom uppstår en viss vantrevnad med lukt och dylikt.

N:o 41.
Ang. anordnande av bårhus vid ålderdomshemmet Karlslund.

Genom en polismännens framställning, att för polisverkets behov få disponera erforderligt utrymme till bår- och obduktionsrum i ålderdomshemmets förutvarande tvättstuga, har frågan ytterligare aktualiserats. Möjlighet finnes nämligen att i sagda byggnad inrymma obduktions- och bårrum för såväl polisverkets som fattigvårdsstyrelsens behov. Fattigvårdsstyrelsen har dock med viss tvekan gått in för att upplåta utrymme åt polisverket, enär vissa obehag därav kunna tänkas uppstå. Då styrelsen därför lämnat sitt medgivande, har det skett med villkor, att särskild ingång till den del, som disponeras av polisverket, anbringas å byggnadens norra fasad från Skerikesvägen, samt att, därest påtagliga olägenheter av upplåtelsen uppstå, styrelsen förbehåller sig rätt till erforderliga ändringar.

Enligt verkställd beräkning belöpa kostnaderna för nödiga reparationer och omändringsarbeten till 4,500: — kr. Vid tidigare med polisnämnden förda underhandlingar har denna ansett, att 1,500: — kr. av kostnaden skulle påföras nämnden. Senare har dock polisnnämnden och fattigvårdsstyrelsen enats om, att hela kostnaden lämpligast bör påföras fattigvårdsstyrelsen samt att polisnämnden för upplåtelsen erlägger skälig hyra.

Med vad sålunda anförts får fattigvårdsstyrelsen hemställa

att Stadsfullmäktige måtte besluta reparation och omändring av f. d. tvättstugan vid ålderdomshemmet till bårhus med obduktionsrum för fattigvårdsstyrelsen och polisnämndens behov enligt bilagd ritning samt

att härför måtte anslås en summa av 4,500: — kr. i enlighet med å ritningen åtecknad kostnadsberäkning.

Västerås den 29 maj 1929.

För Fattigvårdsstyrelsen:

ALB. LUNDKVIST.

Axel Norén.

N:o 42.

Drätselkammarens skrivelse ang. omläggning av en del av Malmabergsgatan.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Under åberopande av behovet av omsättning av Malmabergsgatan emellan Odengatan och Tegnérgatan samt att detta gatuarbete ansluter sig till redan skedd stensättning av samma gata ned till Pilgatan och med bifogande av en av byggnadschefen Smitt gjord beräkning av kostnaden därför, varav även framgår, huruledes arbetet kommer att utföras, får Drätselkammaren föreslå

att Stadsfullmäktige för detta gatuarbete ville anvisa det i kostnadsberäkningen upptagna beloppet 17,000 kronor att utgå av reserverade gatumedelsanslag.

Västerås den 6 juni 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Förslag till omsättning av Malmabergsgatan från Odengatan till Tegnérgatan, 220 lm.

Körbanan sättes med smågatsten inom cementkantsten, plattorna i trottoarerna borttages varefter trottoarerna grusas.

Kostnad.

1,760 m²	Uppbrytning av gata samt bortföring à 0,80	1,408 : —
400 m	Kantstensrännor à 1,50	600 : —
440 m³	Grus och fyllning à 6 : —	2,640 : —
400 m	Cementkantsten inkl. läggning à 6,80	2,720 : —
1,100 m²	Smågatsten inkl. sättning à 7,50	8,250 : —
	Transport	15,618 : —

N:o 42.
Ang. omläggning av en del av Malmabergsgatan.

	Transport	15,618: —
16 m Rundhörn inkl. läggning à 12,00		192: —
2 st. Rännstensbrunnnar à 200 kr.		400: —
Diverse oförutsett		790: —
	Kronor	17,000: —

Västerås den 10 juni 1929.

Gösta Smitt.

Ett tidigare förslag, omfattande samma gata upp till Runebergsgatan, uppgår till ..... Kronor 34,500: —

N:o 43.

Drätselkammarens skrivelse ang. uppförande av en byggnad för hamnarbetarna vid djuphamnen.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Överlämnande framställningar från Djuphamnsbyggnadskommittén och Hamnstyrelsen angående uppförande vid djuphamnen å Carlberg av en mindre byggnad, innehållande lokaler för hamnarbetarne och avsedd att uthyras till dem samt angående anvisande av ett anslag härför, får Drätselkammaren, under åberopande av vad Hamnstyrelsen anfört angående behovet av dylika lokaler och hänvisning därtill att den för lokalen utfästa hyran räntar och amorterar byggnadskostnaden hemställa,

att Stadsfullmäktige ville med bifall till framställningen för uppförande av byggnaden anvisa ett emot den beräknade kostnaden 7,000 kronor svarande anslag att förskotteras av tillgängliga medel å hamnens stat för att slutligen gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren vid fastställande av stadens budget för år 1930 kunna komma att besluta.

Västerås den 6 juni 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 43.
Ang. uppförande av en byggnad för hamnarbetarne vid djuphamnen.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Under åberopande av Hamnstyrelsens närlagda förslag, emot vilket kommittén för sin del ej har något att erinra, får Djuphamnsbyggnadskommittén hemställa, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige utverka anslag till uppförande vid djuphamnen av en mindre byggnad, innehållande väntrum m. m. för hamnarbetarne, avsedd att uthyras till dessa.

Västerås den 4 juni 1929.

På Djuphamnsbyggnadskommitténs vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

TILL DJUPHAMNSBYGGNADSKOMMITTERADE.

Med den utveckling, som trafiken på djuphamnen numera tagit, har det visat sig nödvändigt att bereda de därstädes arbetande hamnarbetarne tillgång till någon lokal, där de kunna intaga sina måltider och vistas under raster vintertiden och vid dålig väderlek. Styrelsen har tillsammans med delegerade för hamnarbetarnes fackförening undersökt om någon sådan lokal skulle kunna inredas i de nu befintliga byggnaderna vid Karlsberg. Detta har emellertid visat sig icke vara möjligt.

De vidare med hamnarbetarne ledda förhandlingarne hava resulterat däri, att dessa förklarat sig villiga att i hyra för en lokal för dem årligen erlägga 10 proc. på den kostnad som en byggnad, inrymmande en sådan lokal betingar, under förutsättning likväl, att en sådan kostnad stannade inom rimliga mått.

Byggnadschefen har därför uppgjort ett förslag till en byggnad av enklaste slag, avsedd att uppföras i den västligaste delen av Karlsbergs trädgård, vilket förslag Hamnstyrelsen härmed får överlämna med hemställan, att kommitterade ville besluta om eller utverka anslag för bestridande av den kostnad, vartill uppförandet av ifrågavarande byggnad belöper sig.

Västerås den 7 maj 1929.

På Hamnstyrelsens uppdrag:

ERIC PLANTIN.

Till Herrar kommitterade för byggnadet av djuphamn i Västerås.

N:o 43.
Ang. uppförande av en byggnad för hamnarbetarna vid djuphamnen.

Härmed får jag föreslå att för hamnarbetarne uppföres en mindre, provisorisk paviljong vid Djuphamnen, i dess västra del, inom gamla trädgården men i närheten av det område som bestrykes av stora brokranen. Byggnaden har jag tänkt mig böra givas måtten 6×15,5 meter, förlagd med sin gavel mot sjön. Den skulle då komma att inrymma en samlingssal av måtten 8×6 m., med 2:ne fönster å vardera långsidan och ett större sådant ut mot hamnen, förstuga, kök och ett tvättrum. Grund av cementplintar på 3 m. avstånd. Trägolv på syllar av 4"×5", blindbotten, trossfyllning och papp. Väggar av stomme 2"×6", med 3:ne lager, 1" virke, arkimatta, tjärpapp. Yttertak av tegel å bräder och läkt, innertak av slätspånt, sågspån. Ytter- och innerfönster. All invändig panel slätspånt. Utvändigt rödfärg, invändigt grön och brun lacering. Spisel och kamin. Kostnad, fullt färdigt 7,000 kronor.

Västerås den 7 april 1929.

Gösta Smitt.

N:o 44.

Drätselkammarens skrivelse ang. utdragning av ledningar i i en del av Stohagsvägen.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I skrivelse som här bifogas har Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagit, att Stadsfullmäktige för utläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i gatorna öster och norr omkring ett i vinkeln emellan Stohags- och Hyttvägarne utlagt nytt kvarter för möjliggörande av anslutning till ledningar av tomterna inom detta kvarter ville anvisa erforderligt anslag ur tekniska verkens amorteringsfond.

Enligt skrivelsen har kostnaden för detta ledningsarbete beräknats till 16,950 kr., därav stadens andel skulle utgöra 11,800 kronor om endast förenämnda kvarter anslutes samt 7,800 kr. om annan mark i närheten även inberäknades i det område, som kunde anslutas.

Om grövre ledningar komme till användning, varmed vore förenat den fördelen att längre bort belägna områden skulle kunna bättre matas,

N:o 44.
Ang. utdragning av ledningen i en del av Stohagsvägen.

skulle denna stadens andel ökas med 1,200 kr. och alltså uppgå till respektive 13,000 och 9,000 kr. De markområden, som skulle vinna anknytning till ledningar genom de ifrågasatta ledningsarbetena, äro sådana, som av staden kunna exploateras och redan delvis exploaterats för bebyggelse — sålunda äro samtliga tomter inom förenämnda kvarter av staden nyligen försålda till enskilda, som hava för avsikt att därå omedelbart uppföra boningshus.

Vid det förhållande att Drätselkammaren samtidigt av Stadsfullmäktige begär bemyndigande att försälja tomter av det område, som i övrigt kan anslutas till ledningarna och dessa tomter med stor sannolikhet finna köpare och snart komma att bebyggas, kan beräkningen av stadens andel i ledningskostnaderna beräknas på denna större anslutning och alltså med ledningarna utförda i grövre dimensioner beräknas uppgå till 9,000 kronor.

Även om med denna större anslutning anläggningen icke räntar och amorterar därå nedlagd kostnad, kan staden eftersom staden i detta fall är markexploatör, icke undandraga sig åtgärder varigenom de försålda tomterna kunna anknytas till stadens ledningsnät — en möjlighet härtill utgör i övrigt en viktig förutsättning för att få köpare till tomterna — och får Drätselkammaren därför hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta

att stadens ledningar för vatten-, avlopp och gas skola utläggas i gatorna omkring förenämnda nyutlagda kvarter enligt gasverksstyrelsens förslag,

samt att härför anvisa ett anslag å 18,150 kronor att gäldas med 9,000 kronor ur de tekniska verkens amorteringsfond och till återstående del förskotteras ur samma fond för att slutligen gäldas av influtna anslutningsavgifter.

Västerås den 17 juni 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I skrivelse till Vatten- och Gasverksstyrelsen hava ägare till tomter inom det nyindelade kvarter, som i väster och söder begränsas av Hyttvä-

gen och Stohagsvägen, hemställt om utdragning av vatten-, avlopps- och gasledningar.

N:o 44.
Ang. utdragning av ledningen i en del av Stohagsvägen.

Kostnaden för dylika ledningar med anslutning till befintliga ledningar i Övre Hyttvägen äro beräknade till 16,950 kr.

Inom berörda kvarter anslutbar tomtmark motsvarar 5,150 kvm. och angränsande anslutbar tomtmark, vilken äges av staden c:a 4,000 kvm.

Summa 9,150 kvm.

Anslutningsavgiften från enskilda är f. n. fastställd till 1 kr. per kvm. tomtyta. Stadens andel i denna ledningskostnad skulle då motsvara 11,800 kr. om endast berörda kvarter anslutes samt 7,800 kr. om även det övriga anslutbara området tillkommer. I första fallet räntar och amorterar anläggningen c:a 6,000 i det sistnämnda cirka 12,000 kr. och bliver sålunda icke ekonomiskt bärande med anslutning endast från berörda kvarter, för vilket i övrigt en del av tomtmarken kan anslutas till befintliga ledningar i Övre Hyttvägen. Men å andra sidan är marken försåld av staden, varjämte genom bebyggelse av densamma inkomster även skapas åt elektricitetsverket, och har styrelsen därför ej velat avböja framställningen.

I och för matning av längre bort belägna områden ökas kostnaden för grövre ledningar med 1,200 kr. För det fall att på sätt i det föregående anförts ytterligare mark exploateras till tomter uppgår hela bidraget från staden till 9,000:— och om endast berörda kvarter anslutes till 13,000 kr.

På grund av det anförda får styrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige ville ur tekniska verkens amorteringsfond bevilja erforderligt anslag till vatten-, avlopps- och gasledningars utsträckning i en del av Stohagsvägen m. fl. gator, med anknytning till ledningarne i Övre Hyttvägen.

Västerås den 12 juni 1929.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Wilh. Nybergs Boktr., V:åe

N:o 45.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för år 1928.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Drätselkammaren får härmed för kännedom överlämna av Vatten- och Gasverksstyrelsen avgiven berättelse över förvaltningen av de tekniska verken för år 1928.

Västerås den 17 juni 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får härmed avgiva berättelse över vatten- och avloppsledningens samt gas- och elektricitetsverken för år 1928.

Nedanstående sammanställning utvisar inkomster, utgifter och behållning såväl för varje verk som för verken gemensamt, och visar slutsiffran, att nettobehållningen, efter avdrag av omkostnaderna för avloppssystemet, blev cirka 3,000 kr. större än som beräknats. Styrelsen har då dessutom gjort en extra avskrivning med 15,000 kr. på kristidsmätare vid gasverket. Under kristiden kunde man nämligen ej erhålla fullgod material i mätarne, vilket gör att desamma måste kasseras i fortare tempo, än vad fallet är med fullgoda mätare. Som gasverkets vinst för 1928 medgav denna avskrivning och nettovinsten ändock översteg den beräknade, ansåg styrelsen dylik avskrivning vara motiverad.

	Inkomster.		Utgifter.		Behållning	
	Enl. budg.	Verkl.	Enl. budg.	Verkl.	Enl. budg.	Verkl.
Vattenverket...	187,000: —	183.871: 88	135,020: —	138,526: 45	51,980: —	45,345: 43
Gasverket	363,900: —	378,944: 29	308,732: —	321.299: 86	55,168: —	57,644: 43
Elektr.-verket	610,000: —	632,690: 62	406,685: —	427,063: 08	203,315: —	205,627: 54
	1,160,900: —	1,195,506: 79	850,437: —	886,889: 39	310,463: —	308,617: 40
Avloppsledn. avgår					41,553: —	36,722: 59
				Återstår Kronor.....	268,910: —	271,894: 81

N:o 45.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1928.

Då stadens vattenåtgång ständigt ökar, har styrelsen låtit verkställa provborrningar vid Hesslö i och för utvidgning av brunnsanläggningarna. Utredningar ha även måst igångsättas dels rörande anskaffande av reservmaskineri vid vattenverket och dels med avseende på åstadkommande av bättre vattentryck för vissa delar av staden. Utredningarne synas giva vid handen, att även en förstärkning av huvudledningarne mellan vattenverket och staden, vilka nu bestå av 2 st. 9" rör, måste ifrågasättas. Styrelsen har för avsikt, att under de närmaste månaderna framlägga fullständigt förslag i de här vidrörda frågorna.

Nya gasverket, vars uppförande påbörjades i september 1927, kunde sättas i drift den 14 december 1928, då endast en del kompletteringsarbeten, särskilt sådana som ej kunde utföras under kall väderlek, återstodo. Verket arbetar till full belåtenhet och motsvarar de förväntningar, man hyste till detsamma. En del besvärligheter hava gjort sig gällande genom förekomsten av naftalin i gatuledningarne. Anordningarne i det gamla verket för avlägsnande av naftalin voro nämligen ej mer tillräckliga för sitt ändamål, vilket gjorde, att naftalin medföljde gasen ut i ledningsnätet och satte sig fast vid trängre ställen. Den numera naftalinfria gasen rycker med sig det förut befintliga naftalinet och åstadkommer i en del fall till och med rubbningar och minskat gastryck, där förut så ej var fallet. Spolning av ledningarne pågår och så snart naftalinet avlägsnats och de förstärkningar av ledningsnätet, vartill Stadsfullmäktige nyligen beviljade anslag, genomförts, äro normala förhållanden att förvänta.

I styrelseberättelsen återfinnes en kortfattad beskrivning över gasverket.

Av övriga under redogörelseåret utförda större arbeten må nämnas ledningar för vatten-, avlopp och gas inom området Hemdal, varjämte även området Kvarnbrovreten erhöll dylika ledningar.

Inom Annedal, Oscaria och en del angränsande områden omändrades elektriska inomhusinstallationerna och ytterledningarne från likström till växelström med anslutning till en transformatorstation vid Ragvalds backe.

Västerås den 7 juni 1928.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Styrelseberättelse för år 1928.

Merkantila uppgifter.

GEMENSAMMA FÖRVALTNINGEN.

	Enl. budget	Enl. bokslut
Löner	78,500 : —	77,498 : 90
Diverse utgifter, såsom läkarearvode, sjukhjälp, försäkringar, kontorsutensilier, telefon, renhållning, värme m. m.	27,000 : —	27,341 : 81

VATTENVERKET.

Inkomster:

Vatten och mätarehyror		185,000 : —	181,813 : 88
Skötsel och underhåll av brandposter		1,200 : —	1,200 : —
Installationsarbeten och bostadshyror		800 : —	858 : —
	Kronor	187,000 : —	183,871 : 88

Utgifter:

Driftkostnader		25,000 : —	24,517 : 28
Underhållskostnader		17,700 : —	21,114 : 43
Avlöningar och pensioner		24,294 : —	24,069 : 06
Diverse utgifter		14,115 : —	15,060 : 27
Ränta och amortering		52,211 : —	52,262 : 41
Avskrivning av fordringar		500 : —	—
Inköp av vattenmätare		1,200 : —	1,503 : —
		135,020 : —	138,526 : 45
Inkomster utöver utgifter		51,980 : —	45,345 : 43
	Kronor	187,000 : —	183,871 : 88

N:o 45. *Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1928.*

AVLOPPSLEDNINGARNA.

Inkomster:

Avgifter för vattenklosetter	55,000 : —	57,467 : 25

Utgifter:

Driftkostnader	16,800 : —	14,106 : 43
Underhållskostnader	9,000 : —	9,905 : 93
Avlöningar och pensioner	13,405 : —	12,578 : 28
Diverse utgifter	2,400 : —	2,741 : 81
Ränta och amortering	54,948 : —	54,857 : 39
	96,553 : —	94,189 : 84
Utgifter utöver inkomster	41,553 : —	36,722 : 59
Kronor	55,000 : —	57,467 : 25

GASVERKET:

Inkomster:

Allmänna belysningen	31,100 : —	31,679 : 11
Gas, mätarehyror, koks och tjära	332,000 : —	346,465 : 18
Installationsarbeten	800 : —	800 : —
Kronor	363,900 : —	378,944 : 29

Utgifter:

Driftkostnader	145,300 : —	136,799 : 26
Underhållskostnader	20,300 : —	25,889 : 20
Avlöningar och pensioner	65,414 : —	68,169 : 54
Diverse utgifter	17,550 : —	14,613 : 58
Ränta och amortering	54,168 : —	68,385 : 86
Avskrivning av fordringar	1,000 : —	310 : 12
Inköp av gasmätare	5,000 : —	7,132 : 30
	308,732 : —	321,299 : 86
Inkomster utöver utgifter	55,168 : —	57,644 : 43
Kronor	363,900 : —	378,944 : 29

ELEKTRICITETSVERKET.

Inkomster:

Allmänna belysningen	31,140 : —	31,035 : 48
Elektrisk ström och mätarehyror	578,100 : —	600,898 : 87
Installationsarbeten	760 : —	756 : 27
Kronor	610,000 : —	632,690 : 62

Utgifter:

Driftkostnader	127,400 : —	132,550 : 28
Underhållskostnader	58,700 : —	59,527 : 28
Avlöningar och pensioner	66,686 : —	65,186 : 27
Turbinhusdriften	4,500 : —	3,581 : 91
Diverse utgifter	47,350 : —	53,510 : 03
Ränta och amortering	94,549 : —	92,754 : 63
Avskrivning av fordringar	2,500 : —	475 : 32
Inköp av elektr mätare	5,000 : —	19,477 : 36
Inkomster utöver utgifter	203,315 : —	205,627 : 54
Kronor	610,000 : —	632,690 : 62

N:o 45. *Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1928.*

Sammanställning av verkens anläggnings- och bokförda värden år 1928 samt amortering under åren 1912—1928.

	Byggnader, maskiner och ledningsnät	Mätare	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor
Vattenverket:			
Anläggnings-resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1928	786,939: 67	55,741: 32	842,680: 99
Bokfört värde 31/12 1928	467,452: 55	2,056: 04	469,508: 59
Amortering under åren 1912—1928	319,487: 12	53,685: 28	373,172: 40
Gasverket:			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1928	1,068,179: 80	208,521: 76	1,276,701: 56
Bokfört värde 31/12 1928	826,297: 50	14,368: 62	840,666: 12
Amortering under åren 1912—1928	241,882: 30	194,153: 14	436,035: 44
Elektr.-verket och Turbinhuset.			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1928	1,324,250: 43	351,847: 50	1,676,097: 93
Bokfört värde 31/12 1928	656,694: 56	1: —	656,695: 56
Amortering under åren 1912—1928	667,555: 87	351,846: 50	1,019,402: 37
Avloppsledningarna:			
Anläggningsvärde t. o. m. 1928	955,327: 62	—	955,327: 62
Bokfört värde 31/12 1928	810,124: 12	—	810,124: 12
Amortering under åren 1912—1928	145,203: 50	—	145,203: 50
	Byggnader	Inventarier	Summa
Kontors- och förrådsbyggnader samt inventarier:	Kronor	Kronor	Kronor
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1928	31,893: 91	87,566: 68	119,460: 59
Bokfört värde 31/12 1928	25,032: —	12,708: 10	37,740: 10
Amortering under åren 1912—1928	6,861: 91	74,858: 58	81,720: 49

Nyanläggningar.

	Verklig kostnad	Anslaget beviljat den	Anslagna belopp	Överskott + brist —
	Kronor		Kronor	Kronor
Lånemedel:				
Enligt verkställd utredning återstår av 1919 års lån besparade medel			10,055: 95	+ 10,055: 95
På diverse andra anslag besparade medel vid 1928 års början			4,035: 62	+ 4,035: 62
I anspråk ej tagna anslag till:				
Ledn. i Engelbrektsgatan		20/6 1906	4,198: 75	+ 4,198: 75
Avl. i Munkgatan		20/12 1908	2,400: —	+ 2,400: —
Ledn. i Gåsmyregatan		21/12 1915	2,300: —	+ 2,300: —
D:o i Domkyrkoespl.		„ „	2,500: —	+ 2,500: —
D:o i Engelbrektsgatan		„ „	3,800: —	+ 3,800: —
Nyanläggningar, fullbordade år 1928:				
Vatten-, avlopps-, gas- och elektr. ledn. i Östermalmsgatan från Allégatan till Kopparbergsvägen	2,330: 19	29/2 1912	6,900: —	+ 4,569: 81
Avloppsledn. i Kyrko-, Västgöte och Västra Bergsgatorna	8,332: 20	19/6 1914	17,000: —	+ 8,667: 80
Av överskott på nyssnämnda anslag beviljade Stadsfullmäktige till:				
Retortugnar vid g:la gasverket	11,499: 01	28/12 1928		— 11,499: 01
Ledn. i Oskaria	12,000: —	„ „		— 12,000: —
Vatten- och gasledningar i Pilgatan mellan järnvägskorsningen och Malmabergsgatan	4,937: 35	„ „		— 4,937: 35
	39,098: 75			+ 14,091: 57
Överskott på ovan redovisade anslag	14.091: 57			
Kronor	53,190: 32		53,190: 32	

N:o 45.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1928.

Tekniska uppgifter.

VATTENVERKET.

Fördelning av det förbrukade vattnet.

	År			Jämförelse mellan åren			
	1925	1926	1927	1925 o. 1926		1926 o. 1927	
	kbm.	kbm.	kbm.	Ökning i			
				m³	%	m³	%
För hushållsbehov	1,056,826	993,110	1,039,067	—63,716	—6,0	45,957	4,6
För industriella behov	264,040	277,390	317,571	13,350	5,1	40,181	14,5
För allmänna behov, såsom vattenkastare, urinoarer, dricks- och spolposter, vattning av gräsmattor, gatuspolning, brandsläckning, även-som läckage m. m.	56,000	56,000	56,000	—	—	—	—
Summa	1,376,866	1,326,500	1,412,638	—50,366	3,7	86,138	6,5

Utdrag ur driftrapporten.

Vid pumpning observerad differens i brunnarnas vattenstånd:

N:o 1 (äldsta brunnen) 0,26; användes ej under året;

N:o 2 och 3 1,35 m.

Aggregat N:o 1 och 2 (Kolvpumparna) användes ej under året.

Aggregat N:o 3 (centrifugalpump arbetade 6,777 tim. 45 min. och uppfordrade 1,395,232 m³, gör 57,2 lit. pr sek.

Aggregat N:o 4 (centrifugalpump) arbetade 66 tim. och uppfordrade 17,080 m³, gör 72,0 lit. per sek.

Elektrisk strömförbrukning 383,180 kWh., motsvarande 271,3 kWh. pr 1,000 m³ uppfordrat vatten.

Vattens temperatur lägst 3°, högst 10° C.

Största vattenförbrukningen per dygn motsvarande 5,680 m³ (16/7).
Medel „ „ „ „ 3,870 „
Minsta „ „ „ „ 1,548 „ (7/2).

Vattenledningar.

	Meter	S:a meter
Stadens:		
Gjutjärnsledningar: Sammanlagda längden den 31 dec. 1927	55,906	
Under året lagda ledningar	1,169	
Sammanlagda längden den 31 dec. 1928		57,075
Smidesjärnsledningar: Sammanlagda längden den 31 dec. 1928		2,693
Enskildas:		
Gjutjärnsledningar		3,035
Smidesjärnsledningar		6,628
Vattenledningsnätets sammanlagda längd den 31 dec. 1928		69,431

År 1928 lagda vattenledningar.

Ledningssträckor	Meter							Summa meter
	9"	7"	6"	5"	4"	2"	1½"	
Vargbogatan från Solhemsgatan till Frejagatan			150					150
Hemdalsvägen från Frejagatan till Hedenslund				145				145
Rosslagsgatan från Vargbogat. till Hemdal 123					28		50	78
Enköpingsgatan från Rosslagsgatan till Hemdal 135							44	44
Solhemsgatan från Vargbogatan till Hemdalsvägen					98			98
Frejagatan från Hemdalsvägen till Solhem 31 b.				72				72
Solhem från Frejagatan till Solhem 32 a							60	60
Vasagatan från Einar 1 till Apalbyvägen		40						40
Apalbyvägen från St. Eriksvägen norr ut			20					20
Nedre Hyttvägen från Manneborg söder ut			80					80
Kvarteret Runa från N. Hyttvägen väster och norr ut ..			120		63			183
Kvarnbrovreten från Skerikesvägen			205			70		275
Pilgatan från Huvudledningarna till Malmabergsgatan	148							148
Summa	148	40	575	217	189	70	154	1,393

N:o 45.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1928.

Vattenmätare.

Antal uppsatta mätare den 31 dec. 1927	952 st.
„ „ „ under året	56 „
„ „ „ den 31 dec. 1928	1,008 „
Antalet brandposter ökades från 330 st. till	334 „
Vattenserviser inom planlagda området utfördes	2 „
D:o utom planlagda området utfördes	29 „

Av utom kommunen belägna gårdar utlämnas vatten till Hamre gård, ägare A. Andersson.

Avloppsledningarna.

	Meter
Stadens:	
Sammanlagda längden den 31 dec. 1927	46,080
Under året lagda ledningar	1,212
Sammanlagda längden den 31 dec. 1928	47,292
Enskildas:	
Sammanlagda längden den 31 dec. 1928	8,209
Avloppsledningarnas sammanlagda längd den 31 dec. 1928	55,501

År 1928 lagda avloppsledningar.

Ledningssträckor	Meter			Summa
	18"	12"	9"	
Varbogatan från Solhemsgatan till Frejagatan			150	150
Hemdalsvägen från Frejagatan till Hedenslund			145	145
Rosslagsgatan från Varbogatan till Hemdal 123			78	78
Enköpingsgatan från Rosslagsgatan till Hemdal 135			44	44
Solhemsgatan från Varbogatan till Hemdalsvägen			98	98
Frejagatan från Hemdalsvägen till Solhem 31 b			72	72
Solhem från Frejagatan till Solhem 32 a			60	60
Vasagatan från Einar 1 till Apalbyvägen	40			40
Apalbyvägen från S:t Eriksvägen norr ut		20		20
Kvarteret Runa från Nedre Hyttvägen väster och norr ut			183	183
Kvarnbrovreten från Skerikesvägen			322	322
	40	20	1152	1212

Avloppsserviser:	Inom planlagda området utfördes	3 st.
	Utom planlagda området utfördes	29 „
Vattenklosetter:	Antal uppsatta den 31 dec. 1927	2,164 „
	Antal uppsatta under året	179 „
	Antal uppsatta den 31 dec. 1928	2,343 „

GASVERKET.

	År		Jämförelse mellan åren 1927 och 1928	
	1927	1928		%
Förgasade kol ..... ton	4,213,0	4,632,6	419,6	10,0
Tillverkad gas ..... kbm.	1,244,560	1,362,750	118,190	9,5
Gasutbyte per 1000 kg. kol ..... „	295,4	294,2	—1,2	—0,4
Koks från ugnarna ..... hl.	72 943	80,846	7,903	10,8
Koks till undereldning ..... „	22,621	25,035	2,414	10,7
Koks till ångpannorna ..... „	609	767	158	25,9
Koks till försäljning ..... „	49,713	55,044	5.331	10,7
Erhållen koks per 1000 kg. kol .... „	17,3	17,5	0,2	1,1
Till undereldning använd koks i % av förgasade kol %	22,5	23,2	0,7	3,1
Erhållen tjära ..... lit.	164,700	175,700	11,000	6,7
Erhållen tjära per 1000 kg. kol ..„	39,1	37,9	—1,2	—3,1
Antal retortladdningar ..... st.	28,067	30,884	2,817	10 0
Kol per laddning ..... kg.	150,1	150,0	—0,1	— 0,1
Gasförbrukning per år och innevånare ..... kbm.	42,8	46,5	3.7	8,7

Fördelning av den förbrukade gasen.

	1927		1928		Jämförelse mellan åren 1927—1928	
	m³	%	m³	%		
	av årsförbrukningen				m³	%
Offentlig belysning	101,274	8,1	102,625	7,5	1,351	1,3
Enskild värme och lysgas	990,747	79,6	1,084,760	79,6	94,013	9,5
Gasverkets eget behov	3,462	0,3	8,978	0,7	5,516	159,3
Felmätningar och förluster ..	149,327	12,0	166,477	12,2	17,150	11,5
Summa	1,244,810	100,0	1,362,840	100,0	118,030	9,5

Största gasförbrukningen per dygn motsvarade	4,810 kbm.	(25/10)
Medelgasförbrukningen per dygn motsvarade	3,761 „	
Minsta gasförbrukningen per dygn motsvarade ..	2,070 „	(2/4)

N:o 45.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1928.

Gasledningar.

	Meter	Summa Meter
Gjutjärnsledningar: Sammanlagda längden den 31 dec. 1927		40,349
Under året lagda ledningar	1108	
Under året kasserade ledn.	100	1,008
Sammanlagda längden den 31 dec. 1928		41,357
Smidesjärnsledningar: Sammanlagda längden den 31 dec. 1928		6,480
Gasledningsnätets sammanlagda längd den 31 dec. 1928.		47,837

År 1928 lagda gasledningar.

Ledningssträckor	Meter					S:a Meter
	9"	6"	4"	3"	1½"	
Vargbogatan från Solhemsgatan till Frejagatan			150			150
Hemdalsvägen från Frejagatan till Hedenslund				145		145
Rosslagsgatan från Vargbogatan till Hemdal 123				28	50	78
Enköpingsgatan från Roslagsgatan till Hemdal 135				44		44
Polhemsgatan fr. Vargbogatan till Hemdalsvägen				98		98
Frejagatan från Hemdalsvägen till Solhem 31 b				72		72
Solhem från Frejagatan till Solhem 32 a ..					60	60
Vasagatan från Einar 1 till Apalbyvägen ..		40				40
Apalbyvägen från S:t Eriksvägen norr ut		20				20
Nedre Hyttvägen från Manneborg söder ut		80				80
Kvarteret Runa från Nedre Hyttvägen väster och norr ut		120	63			183
Pilgatan från huvudledningen till Malmabergsgatan	148					148
Vasagatan från Nedre Trädgårdsgatan till Munkgatan			100			100
Summa meter	148	260	313	387	110	1218

År 1928 kasserade gasledningar.

Ledningssträckor	Met. 2"	Summa Meter
Vasagatan mellan N. Trädgårdsgatan och Munkgatan	100	100

Antalet gatulyktor motsvarade 264 st.
Antalet gasmätare den 31/12 1927 4,750 st.
Ökning under året ..... 151 „

Antal gasmätare den 31 dec. 1928 4,901, därav 2,778 automater.
Gasserviser inom planlagda området utfördes 5 st.
Gasserviser utom planlagda området utfördes 24 st.
Varmvattenberedarnas antal ökades från 618 till 641 st.

Under åren 1927—1928 uppfördes nya gasverket. Den 14 dec. 1928 kunde detsamma sättas i drift. Verket är utrustat med 2 st. vertikala kammarugnar om 3 kammare vardera. Varje kammare är avsedd för en kolladdning om 1,600 kg., men kan utan olägenhet laddas med 1,800 kg. vid en förgasningstid av 12 timmar. Till ugnarne hörande skorsten är 50 m. hög och har en toppdiameter av 1 m. Bredvid ugnarne är uppförd en tegelbyggnad, som inrymmer ångpannerum, avklädnings- och badrum för eldarne, smedja och förvaringsrum för material. Från ugnarne är utbyggt en 58 m. lång och 5,6 m. bred samt 11,9 m. hög kranbana, som löper över koksupplaget. Genom den på kranbanan gående kranen lyftes kol och koks till ugnarnes övre plan, varifrån matning sker av generatorer och kammare, samt uttransporteras från ugnarne överbliven koks. Cirka 30,000 hl. koks kan uppläggas på den härför avsedda platsen, vilken fått sitt läge öster om ugnarne, varemot platsen för kol, som rymmer cirka 5,000 ton, ligger söder om ugnspartiet. Denna plats är med tanke på kollossning helt naturligt vald mot sjösidan. Avståndet mellan platsen och djupt vatten är cirka 75 m., och kan genom anläggande av t. ex. en linbana, kollossning ske på ett enkelt sätt. Genom tillmötesgående från Statens Kraftverk har lossning hittills fått ske vid Kraftverkets hamn, varifrån kolet transporterats i bilar till gasverket.

Utrymme finnes för beredande av ytterligare plats för stora mängder kol mot sjösidan, vilket kan ske genom utfyllning av marken därstädes.

Apparathuset är uppfört av tegel och har en längd av 38 och bredd av 11 meter. Mellan ugnarne och apparathuset ledes gasen genom ett 400 mm. rör, beläget cirka 5 m. över marken och vilande på stolpar.

I apparathuset finnas uppställda:
2 st. kylare.
2 „ gassugare med var sin motor,
1 „ omloppsregulator,
2 „ tjäravskiljare,

N:o 45.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1928.

1 „ ammoniaktvättare,
3 „ reningskistor,
2 „ huvudgasmätare och
2 „ tryckregulatorer.

Verket är vidare utrustat med underjordiska bassänger av betong för uppsamling av tjära och ammoniakvatten samt för separering av tjära och framställning av ammoniaksalt, erforderliga anläggningar, inrymda i en särskild byggnad av trä. För regenerering av reningsmassan finnes en byggnad av betong och trä.

Då koksen numera ingår som en av huvudpunkterna vid ett gasverk, har man att lägga särskild vikt vid sortering av densamma och är för den skull verket utrustat med ett kokssorteringsverk av modernaste slag med s. k. rullharpor, genom vilka koksen noggrant sorteras i olika storlekar.

Verket är utrustat med egen transformatorstation, inrymd i en mindre byggnad av tegel och kopplad direkt till statens ångkraftstation, varifrån den erhåller ström av 6,400 volts spänning, vilken nedtransformeras till 220 volt, mätt mellan faserna.

Kontorsbyggnaden är uppförd av trä och innehåller förutom kontor med tillhörande rum för laboratorium även bostad åt gasmästaren, bestående bostaden av 2 rum, hall, kök och badrum. Laboratoriet är utrustat med en registrerande kalorimeter av professor Junkers tillverkning, en Orsat-apparat för rökgasanalyser en Bunsen-Schillingapparat för mätning av gasens specifika vikt och en optisk pyrometer för temperaturmätningar.

I anspråk taget tomtutrymme för gasverket motsvarar 21,400 kvm. Då området delvis utgjordes av lågländ mark har utfyllning måst ske med cirka 21,000 kbm. fyllnadsmassa. Hela området är ännu ej utfyllt, men kan resterande fyllning ske så småningom och i mån av tillgång på billig fyllning från byggnadsgrunder och grävning för gatuledningar etc.

Inhägnaden är utförd av järntrådsnät uppsatt på betong- och trästolpar.

Gasverkets uppförande tog en tid av cirka 15 månader.

ELEKTRICITETSVERKET.

N:o 45.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1928.

	År		Jämförelse mellan åren 1927 och 1928	
	1927	1928		
	kWh	kWh	Ökning	%
Likström:				
Dieselmotorerna exkl. förluster	—	—	—	—
Turbinhusgeneratorerna exkl. förluster	12,501	23,868	11,367	90,1
Motorgeneratorerna exkl. förluster ..	2,061,168	2,269,031	207,863	10,0
Totalt exkl. förluster	2,073,669	2,292,899	219,230	10,6
Växelström:				
Från Dieselmotorerna	—	—	—	—
Från Älvkarleby direkt distribuerad	1,207,855	1 497,326	289,471	24,0
Från Älvkarleby till omformning	2,470,966	2,668,354	197,388	8,0
Från Älvkarleby: Totalt	3,678,821	4,165,680	486,859	13,2
Batteri urladdning	8,792	6,210	—2,582	—29,4
Batteri förluster	2,644	2,070	—574	—21,7
Förluster i likströmsnätet	163,110	236,504*	73,394	—
Förluster i växelströmsnätet	125,007	242,427*	117,420	—
Förluster vid omformning	395,004	329,983	—65,021	—16,5
Förluster vid utjämning	18,448	18,848	400	2,2
Magnetiseringsström	45,722	48,422	2,700	5,8

Förluster i likströmsnätet och mätarne utgjorde 10,4* % av totalt utgående energi.

Förluster i växelströmsnätet och mätarne utgjorde 16* % av totalt utgående energi.

*) Siffrorna missvisande på grund av olika avläsningstider för stationsmätare och abonnentmätare.

N:o 45.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1928.

Levererad ström.

	År		Jämförelse mellan åren 1927 och 1928	
	1927	1928		
	kWh	kWh	Ökning	%
Till offentlig belysning:				
70 % likström och 30 % växelström	142,351	143,398	1,047	0,7
Till enskild belysning:				
Likström	1,188,086	1,262,048	73,962	6 2
Växelström	177,392	311,652	134,260	75,7
Till kraft:				
Likström	503,856	578,304	74,448	14,8
Växelström	791,246	735,849	—55,397	—7,0
Egen förbrukning:				
Belysning	10,342	10,858	516	5,0
Kraft och värme	29,873	35,845	5,972	20,0
	2,843,146	3,077,954	234,808	8,3

Transformatorförluster, vilka betalas: 48,500 kWh.
„ i egna transformatorer 115,500 kWh.

Total anslutning år 1928.

	Div. app.		Motorer		
	st.	kW	st.	Hk	kW
Likström:					
Anslutning den 31 dec. 1927 ..	3,221	2,105,70	1,107	1,976,81	1,698,42
Ökning under året	136	77,89	10	8,30	6,10
Anslutning den 31 dec. 1928 ..	3,357	2,183,59	1,117	1,985,11	1,704,52
Växelström:					
Anslutning den 31 dec. 1927 ..	143	110,80	177	1,643,55	1,419,82
Ökning under året	551	279,08	201	277,62	214,46
Anslutning den 31 dec. 1928 ..	694	389,88	378	1,921,17	1,634,28
Total anslutning den 31 december 1928	4,051	2,573,47	1,495	3,906,28	3,338,80

	Glödlampor		Båglampor		Summa
	st.	kW	st.	kW	kW
Likström:					
Anslutning den 31 dec. 1927 ..	66,927	1,899,73	14	35,9	5,739,75
Ökning under året	—7,754	—224,16	—	—	—140,17
Anslutning den 31 dec. 1928 ..	59,173	1,675,57	14	35,9	5,599,58
Växelström:					
Anslutning den 31 dec. 1927 ..	7,300	205,60	6	6,7	1,742,92
Ökning under året	14,672	431,7	—1	—2,2	923,04
Anslutning den 31 dec. 1928 ..	21,972	637,30	5	4,5	2,665,96
Total anslutning den 31 december 1928	81,145	2,312,87	19	40,4	8,265,54

Transformatorer:

Från 1,7—500 kVA, 6,300 volt.
73 st. om tillsammans 3,105 kVA.

Mätare:

	Likström	Växelström
Den 31 dec. 1927	7,952	977
Ökning under året	—419	634
Den 31 dec. 1928	7,533	1,611
	Summa	9,144

Antal abonnenter den 31 dec.	År 1927	År 1928
på taxa 6 (ackordslampor)	581	517
på taxa 7 (nattström)	23	28
på taxa 8 (hushållstaxa)	1,199	1,187
på taxa 8 a (nya hushållstaxan)	385	562
Antal lampor för offentlig gatubelysning	357	362
Motsvarande i kilowatt	55,65	57,25

Nyanläggningar och utvidgningar.

Ledningsnäten och inomhusinstallationerna inom områdena Annedal, Oscaria, Hyttan m. fl., ombyggdes till växelström och anslötos till den nya transformatorstationen vid Ragvaldsbacke, till vilken Hammarbyområdet tidigare har anslutits.

N:o 45.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1928.

I tredje stenmagasinet på gamla Hamnen anordnades en transformatorstation för 100 KVA, till vilken hamnens växelströmsabonnenter anslötos. Inom området Kvarnbrovreten framdrogos elektriska ledningar för därstädes nyuppförda bostäder. Ledningarna anslötos tillsvidare till en mindre transformator på Kvarnbrovreten, men skola framdeles anslutas till den i Ålderdomshemmet inrymda transformatorstationen.

I Djäknebergsgatan nedlades jordkabel för att samtidigt kunna avlägsna därstädes sedan kristiden kvarvarande underhaltiga luftledningar.

På Djuphamnen och dess tillfartsväg ävensom på den till Djuphamnen hörande rangeringsbangården anordnades belysning med tillsammans 14 st. 300 wattlampor och 2 st. 1000-wattlampor.

Vid Nya Gasverket utfördes en större elektrisk anläggning. Sålunda nedlades tvenne högspänningsjordkablar, vardera om 3×50 kvmm., från Statens Kraftverk till en transformatorbyggnad, inrymmande en transformator om 50 KVA jämte utrustning. Vidare nedlades lågspänningsjordkablar, area 3×50 och 3×16 kvmm., till de olika gasverksbyggnaderna, inom vilka kraft- och belysningsinstallationer utfördes med tillsammans 17 motorer om 52,5 HK och c:a 100 ljuspunkter. Därjämte utfördes svagströmsledningar för lokaltelefon och signalapparater.

Ledningsnätet inom Vegaföreningen ombyggdes och förstärktes.

Dessutom utfördes diverse arbeten för underhåll av ledningsnäten, såsom ombyte av ruttna stolpar, flyttning och förändring tillföljd av ändrade gator, vägar m. m.

Elektriska gatubelysningen.

På infartsvägen till Centrallasarettet uppsattes 3 st. och på Vegaområdet 2 st. 150 wattlampor.

Elektriska servisledningar.

Med jordkabel utfördes	10	serviser
„ luftledning utfördes	31	„
Summa	41	„

Elektricitetsverkets entreprenörer.

hava anmält 277 installationsarbeten, vilka avsynats och godkänts.

Av utsatta elektriska mätare hava 2,960 st. ombytts och justerats samt motsvarande antal äldre installationer avsynats, på vilka anmärkningar gjorts i 104 fall.

N:o 45.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1928.

Västerås den 10 juni 1929.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Wilh. Nybergs Boktr., V:åe

N:o 46.

Lönenämndens skrivelse ang. ny lönestat för stadens befattningshavare.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Det har vid flera tillfällen under de senare åren meddelats Stadsfullmäktige, att Lönenämnden hade under övervägande frågan om framläggande av ny lönestat för stadens befattningshavare. Så har också i verkligheten varit förhållandet. Anledningarne härtill hava i huvudsak varit två: den ena påtagliga brister i det nuvarande lönesystemet, framkallade av ändrade tidsförhållanden, och den andra behovet av någon löneförbättring för i varje fall en mycket stor del av stadens befattningshavarekår.

Det nuvarande lönesystemet.

Det nuvarande lönesystemet tillkom under en av ekonomisk osäkerhet fylld tid, då den enskildes levnadskostnader hastigt undergingo mycket stora växlingar. De gamla lönernas fullkomliga otillräcklighet samt tidigare fasta lönesystems oförmåga av anpassning till de ständiga växlingarne i betalningsmedlens köpvärde gjorde å ena sidan en ny lönestat ofrånkomlig, men nödvändiggjorde å den andra sidan dennas utformning på sådant sätt, att den med största möjliga grad av smidighet förmådde lämpa sig efter levnadskostnadernas växlingar, d. v. s. den måste i sig själv innebära en ständigt fortgående löneregler ing. Det var under hänsyn till dessa krav, som stadens nu gällande lönestat år 1921 tillkom.

Denna innebär som bekant, att befattningshavarne erhålla dels ett fast, i lönestaten upptaget belopp, vilket är så utmätt, att det skulle motsvara den avlöning, vederbörande borde hava erhållit, om levnadskostnaderna kvarblivit på samma nivå som omedelbart före världskrigets utbrott, således sommaren 1914 (index 100), och dels ett rörligt tillägg, dyrtidstillägg, som avpassar sig efter levnadskostnadernas växlingar, varvid Kungl. Socialstyrelsens kvartalsindextal för dessa växlingar, i vad detta tal överstiger 100, är bestämmande för dyrtidstilläggets storlek. Närmare bestämt är dyrtidstillägget dock icke lika i alla inkomstlägen, utan från att giva s. k. full kompensation för de minsta inkomsttagarne utgår det vid vissa intervaller med procentuellt lägre belopp för

högre inkomster. Dyrtidstillägget garanterades från början formellt icke befattningshavarne, utan skulle vara beroende av tid efter annan av Stadsfullmäktige meddelade beslut. I realiteten har dyrtidstillägget dock, såsom det tämligen oförbehållsamt utlovades, på något obetydligt undantag när, oförändrat bibehållits allt intill nu.

Det nuvarande systemets företräden och nackdelar; övergång till fasta löner.

Ett sådant lönesystem som Västerås stads nuvarande, vilket med hänsyn till de förhållanden, under vilka det tillkom, och som varit rådande allt hitintills, måste erkännas hava på ett mycket lyckligt sätt fyllt sin uppgift, ter sig dock numera t. o. m. utan en närmare undersökning i många hänseenden bristfälligt och klumpigt. Då det nu gäller för dem, som representera Västerås stadskommun att träffa avgörandet mellan detta lönesystems bibehållande eller slopande, torde det vara lämpligt att i någon mån klarlägga systemets företräden och nackdelar med särskilt avseende fästat på förhanden varande förhållanden.

För den som sysslar med lönefrågor och för den skull söker jämförelsepunkter i andra städers lönestater, faller det genast i ögonen, huru skiftande bestämmelserna i detta hänseende äro och detta just tack vare de olika lönesystemens strävan efter anpassning till levnadskostnadsväxlingarne i förening med den omständigheten, att man därvid gått till väga på olika sätt. I själva verket gives det knappast två städer i Sverige med likartade lönebestämmelser. Att stora svårigheter i följd härav möta vid det nog så betydelsefulla forskandet i lönestaterna är utan vidare klart, liksom det också är påtagligt, att misstag lätt begås vid trevandet i den labyrinten av lönesystem av de mest skiljaktiga typer.

För att emellertid återgå till vårt eget lönesystem, så är det, ehuru icke allt för invecklat för den invigde, dock beroende av så många och skiftande faktorer, att icke ens de som hava att ständigt tillämpa detsamma, kunna hava en tillfredsställande överblick över systemet, eller utan ganska vidlyftiga räkneoperationer tränga in i detaljer av detsamma. Det är klart, att sådant måste menligt inverka på värdet av förekommande utredningar och yttranden i lönefrågor och än mer på de muntliga diskussionerna i hithörande ämnen.

Det osäkerhetsmoment, som ligger i dyrtidstilläggen, i all synnerhet om de såsom här beviljas för viss kortare tid i sänder, innebär i första hand för befattningshavarne en påtaglig olägenhet. Men även från samhällets synpunkt måste det betraktas såsom ett mindre gott, att detta osäkerhetsmoment för befattningshavarne utgör ett lätt funnet och, ehuru överskattat, dock verksamt brukat motiv vid löneaktioner, ävensom att vid nyinrät-

tande eller nytillsättning av tjänster avlöningen, sådan den i verkligheten är, gärna vill bliva underskattad och detta i högre grad ju större den del av avlöningen är, som hänföras till rörligt dyrtidstillägg.

En mycket allvarlig olägenhet med rådande avlöningssystem är, att det svårligen kan tjäna som lämpligt underlag för en pensionsstat. Pensionsfrågan är i och för sig själv tillräckligt invecklad för att icke böra ännu mer tilltrasslas genom att den löses på grundvalen av en rörlig och till väsentlig del svävande lönestat. Även om det teoretiskt icke vore omöjligt, så skulle det erbjuda så stora svårigheter och medföra så betydande olägenheter, framförallt ur synpunkten av ordning, reda och överskådlighet, att utarbeta ett pensioneringsförslag med gällande lönestat som grund, att ett uppskov med pensionsfrågans lösning i avbidan på en ny och förenklad lönestats upprättande bleve den oundvikliga följden av ett dröjsmål med lönesystemets reformering.

Även om en avlöning, som anpassar sig efter levnadskostnadernas växlingar erbjuder vissa teoretiska företräden och under vissa förhållanden, såsom det tidsskede, vilket ligger närmast bakom oss, är till och med ur praktisk synpunkt den enda riktiga, samt om den också tillfredsställer vissa anspråk på rättvisa och billighet, kan det dock ej förnekas, att lönernas teoretiskt riktiga anpassning efter levnadskostnaderna aldrig i praktiken konsekvent iakttagits eller kan iakttagas. Olikheten i kompensation för levnadskostnadsökningen genom dyrtidstillägg beträffande mindre och större löner är ovan omnämnd. Det så kallade indextalet som mätare av levnadskostnadsväxlingarne är icke heller anmärkningsfritt, i det att detsamma grundas på undersökningar, som avse en "normalfamilj", medan växlingarne i levnadskostnader kunna vara helt andra än "normalfamiljens" för familjer med annan sammansättning och för personer i andra inkomstlägen.

Men det kan otvivelaktigt icke bestridas, att det nuvarande lönesystemet även fortfarande har sina fördelar. Det är redan sagt, att under de förhållanden, som rådde vid dess införande och som bestått länge därefter, en lösning av löneproblemet efter de huvudsakliga grunder, varpå 1921 års löneregelring i Västerås vilar, var den enda möjliga. Systemets anpassighet i förhållande till ändringar i konjunkturläget och dess förutsättningar att tillgodose krav på rättvisa och billighet, äro även företräden hos detsamma, som förut blivit berörda.

Ovedersägligt är, att det från samhällets synpunkt innebär en viss styrka gent emot befattningshavarne, att lönerna icke äro i deras helhet bestämda, utan att samhället har i sin hand att både i allmänhet och i en-

skilda fall beskära dem, då de tilläventyrs befinnas hava blivit för högt satta eller om samhällets ekonomi nödvändiggör en dylik åtgärd. Det bör dock i detta sammanhang framhållas, att det måste föreligga synnerligen starka skäl, för att en sådan lönereduktion skall kunna genomföras.

Då det nu gäller att pröva skälen för och mot ett bibehållande av nu gällande lönebestämmelser, måste man allra först fråga sig, om icke ett fastlåsande av lönerna i ett visst läge kan innebära en allvarlig risk för samhället. Prisnivån, som nu till synes stadgat sig, skulle åter kunna börja vandra nedåt. Vore det så, finnes det ej tillräckligt skäl att frångå det. Men finnes det å andra sidan grundad anledning att antaga, att den stabilisering av levnadskostnadsläget, som tydligen nu inträtt och som hållit sig åtminstone de tre senaste åren, för att icke säga längre tid, skall bliva fortbestående under en längre följd av år, bör ingen tvekan råda om lämpligheten av att genom återgång till enhetliga och fasta löner tillgodose det mycket kännbara behovet av enkelhet, klarhet och överskådlighet i löneförhållandena.

De av Kungl. Socialstyrelsen offentliggjorda indexsiffrorna över levnadskostnadernas växlingar synas, särskilt med hänsyn till den relativa jämvikt, som det allmänna ekonomiska världsläget företer, giva ett mycket gott stöd för antagandet, att stabiliseringen icke är av tillfällig natur. Den utredning av ifrågavarande spörsmål, vilken vid Svenska Stadsförbundets kongress i Gefle år 1927 lämnades av Sekreteraren Heyman i Socialstyrelsen pekar också oförtydbart i samma riktning. Till belysande av denna fråga lämnas här nedan i tabellform ett utdrag ur de senaste årens indexsiffror:

År	Indextal		
	högst	lägst	medeltal
1921	271	231	246 3/4
1922	216	190	197 3/4
1923	183	174	177 3/4
1924	176	171	173 1/2
1925	178	175	177
1926	174	171	172 1/2
1927	172	169	170 1/2
1928	173	171	171 3/4

Visserligen — och det har ofta anförts som skäl, och ett mycket starkt sådant, mot övergivandet av de rörliga lönerna — har staten ännu dyrtids-

tilläggen kvar. Men det är känt, att en utredning om deras borttagande för närvarande pågår. En del landsting hava redan inarbetat dyrtidstilläggen i lönerna och landstinget i Västmanlands län genomförde en sådan reform nästlidet år att träda i tillämpning med 1929 års ingång, därvid dock bestämmelse träffades om visst procentuellt avdrag eller tillägg i lönerna såsom följd av eventuellt inträdande större nedgång eller uppgång i levnadskostnadsnivån.

Vid övervägande av ovan i huvudsak angivna omständigheter har Lönenämnden icke tvekat tillstyrka Stadsfullmäktige att för stadens del övergiva nuvarande anordning med befattningshavarnes löner och övergå till ett lönesystem med enbart fasta löner. Därvid anser sig Nämnden dock för all säkerhets skull böra föreslå, att ett förbehåll göres, varigenom Stadsfullmäktige kunna skydda staden mot risken att få utgiva alltför höga löner, för den händelse mot all förmodan en avsevärd nedgång i levnadskostnadsnivån skulle inträffa. Nämnden vill härutinnan föreslå, att Stadsfullmäktige förbehålla sig rätt att, sedan lönestaten varit i tillämpning under fem år — en tidrymd som den under alla förhållanden synes böra få verka — för den händelse och så länge levnadskostnadsindex skulle nedgå till och ligga under 160 eller ungefär 10 enheter under nuvarande index, vidtaga den reduktion av befattningshavarnes löner, som procentuellt motsvarar indextalets nedgång under 170.

Övergången till det nya systemet skulle ske genom den nuvarande lönestatens ersättande med en ny sådan och befattningshavarnes inplacering i den nya staten på sådant sätt, att de genom den enligt den nya staten utgående lönen skulle gottgöras för både nuvarande lön och dyrtidstillägg, vilket sistnämnda slags avlöning därmed skulle försvinna.

Den nya lönestaten.

Den nya lönestat, som härmed framlägges till antagande, är upprättad efter ungefär samma norm som den nuvarande. En del avvikelser från den gamla staten, betingade av erfarenheten och av omständigheter, som höra samman med befattningshavarnes överförande från den gamla till den nya staten, förekomma dock. De mest anmärkningsvärda skiljaktigheterna äro dels att de olika lönegrupperna i den nya staten ligga närmare varandra än i den gamla, om man där medräknar dyrtidstilläggen, och dels att ålderstilläggen i den nya staten äro något större än i den gamla. Genom att omfatta ett större antal nära varandra liggande lönegrupper vinner lönestaten i anpasslighet; och utan denna anordning hade det erbjudit hart när oövervinnerliga svårigheter att på ett något så när tillfredsställande sätt inplacera befattningshavarne i den nya lönestaten, särskilt dem, vilkas av-

löning enligt den gamla staten beröres av övergångarne i dyrtidstilläggsberäkningen från ett högre till ett lägre procenttal. Emot den nuvarande lönestaten har ofta den anmärkningen riktats, att ålderstilläggen genomgående varit för små i förhållande till begynnelselönerna. På grund av nyss omförmälda övergångar från ett högre till ett lägre procenttal vid dyrtidstilläggsberäkningen förekommer det i nuvarande lönesystem till och med, att ålderstillägg till en avlöning i högre lönegrupp äro mindre än ålderstillägg i en lägre grupp. I båda dessa hänseenden har Lönenämnden i den nya lönestaten sökt vinna rättelse, icke alltid utan svårigheter och med den oundvikliga följden, att den avrundning av den förutvarande samfällda lönen, som blivit en följd av inplaceringen i de nya lönegrupperna och som genomgående verkställts så, att ingen befattningshavare skall lida minskning i löneinkomster, samt den löneförbättring därutöver, som i åtskilliga fall ansetts böra beredas många av befattningshavarne, fallit en smula ojämnt. Tack vare det stora antalet nära varandra liggande lönegrupper har dock denna oundvikliga ojämnhet icke blivit alltför starkt framträdande.

Löneförbättring.

Det har vid flera tillfällen och icke utan skäl både från tjänstemannahåll och eljes under de senare åren klagats över, att befattningshavarelönerna i Västerås vore lägre än i de flesta andra med Västerås i storlek och eljes jämförbara städer. Även Lönenämnden har någon gång givit uttryck åt samma mening. Att så också varit förhållandet åtminstone beträffande en grupp befattningshavare, nämligen polispersonalen, hava stadens kommunala myndigheter fått erfara genom den föreskrift, som av Konungens Befallningshavande år 1927 meddelats om att denna personal skulle förses med lönefyllnad i avbidan på ny lönereglering. Konungens Befallningshavandes berörda beslut var huvudsakligen grundat på en jämförelse med polislönerna i andra städer. Lönenämnden har därutöver vid studium av lönesatserna i en del andra städer kommit till den uppfattningen och däråt även tidigare givit uttryck, att detsamma som Konungens Befallningshavande funnit gälla polispersonalen med större eller mindre rätt måste anses gälla en hel del av stadens övriga befattningshavare.

Ehuru måhända icke av större praktiskt värde, torde det dock icke sakna sitt intresse att undersöka, vad orsaken till nu angivna förhållande kan vara. När 1921 års lönereglering här genomfördes, kunde knappast — åtminstone i stort sett — någon berättigad anmärkning göras mot de avlöningar, som då bereddes stadens befattningshavare. Och genom dyrtidstilläggens synnerligen väl genomförda anpasslighet i förhållande till levnadskostnadsväxlingarne, borde den avlöning, som i dag utgår, rätteligen

hava samma köpvärde och således vara relativt lika hög som lönen av år 1921. Men även om så vore förhållandet, vilket det dock i många fall icke är på grund av levnadskostnadsindex' bristfällighet som värdemätare för alla samhällslager och andra skiljaktigheter i människornas levnadsvillkor, så ha löneförhållandena i de flesta andra städer utvecklat sig annorledes och mera till befattningshavarnes förmån än här. Dels hava allmänna löneregleringar genomförts vid senare tidpunkt än här och dels har förhållandet mellan löner och dyrtidstillägg varit ett annat: avlöningens tyngdpunkt har mera än här legat i den fasta lönen och mindre i dyrtidstillägget, med påföljd, att avlöningssumman nedgått i saktare tempo än som motsvarat indextalets nedgång.

Vare emellertid härmed hur som hälst, så är det vid den nu förestående löneregleringen omöjligt att bortse från det faktum, att många befattningshavares i tjänstehänseende likställda kamrater i andra städer, exempelvis Upsala, Eskilstuna, Linköping, Karlskrona m. fl. äro bättre avlönade; och det är så mycket mindre möjligt att blunda för denna jämförelse som en stor grupp befattningshavare i Västerås, polispersonalen, redan just på denna grund erhållit en utjämnande lönefyllnad. Lönenämnden har därför vid befattningshavarnes inplacering först, vad polispersonalen beträffar, givetvis tillsett, att det denna personal år 1927 tilldelade lönetillägget inkluderats i de nya lönerna samt vidare beträffande en stor del av de övriga befattningshavarne låtit dem erhålla en motsvarande gottgörelse. Att ett dylikt tillskott icke kunnat givas alla eller med lika belopp åt alla, torde ej förvåna, då det väl ligger i öppen dag, att bland en så stor befattningshavarekår det måste finnas åtskilliga, för vilka redan den nuvarande lönen på grund av nyligen skedda separata löneregleringar, med hänsyn till arbetets art och de fordringar, som ställas på vederbörande, samt konjunkturerna på arbetsmarknaden m. fl. förhållanden måste anses utgöra en fullt tillfredsställande gottgörelse. Det är också uppenbart, att erfarenheten under de gångna åtta åren, under vilka nuvarande lönestat varit i tillämpning, anvisat behövligheten av en och annan jämkning beträffande de olika befattningarnes inbördes löneställning.

Vid lönesättningen har Nämnden haft att taga under övervägande innehållet av en såsom egen motion av Förmannen E. A. Westholm upptagen skrivelse, i vilken representanter för stadens s. k. lägre befattningshavare anhållit om förbättrade löneförmåner för de flesta av dessa befattningshavare. Skrivelsen är åtföljd av förslag till uppflyttning av de särskilda befattningshavarne i högre lönegrupper av 1921 års lönestat. Uppflyttningen är i det stora hela gjord helt schematisk och avser så betydande höjningar, att förslaget är ogenomförbart. Att detta förslag upptager alltför höga lö-

ner framgår bland annat därav, att en del av de befattningshavare, som äro medtagna i förslaget, genom sina styrelser gjort särskilda lönefram-ställningar och att det därvid förekommer, att den enskildes framställning är avsevärt mycket blygsammare än den gemensamma.

Kostnad för löneregleringen.

En faktor, som Nämnden vid lönesättningen varit nödsakad räkna med, har varit stadens ekonomiska möjlighet att nu och i framtiden bära förhöjda löneutgifter. Nämnden har vid flera tillfällen fått uppbära förebråelser, för att det löneregleringsförslag, som nu framlägges, låtit så länge vänta på sig. Till icke ringa del har dröjsmålet sin orsak däri, att stadens ekonomi icke tålt vid den ökade utgift, som måste bliva en följd av en aldrig så blygsam löneregleringen. En bidragande orsak till sakens fördröjande har även varit, att det tidigare ansetts alltför vanskligt att gå ifrån det rörliga lönesystemet och att det burit emot att framlägga en ny lönestat efter samma gamla system, som man eljes önskade så snart som möjligt övergiva.

Kostnadsökningen för år 1929 för genomförandet av den nya lönestaten, vilken enligt Nämndens mening bör få retroaktiv tillämpning från årets början belöper sig till omkring 30,000 kronor utöver de löneanslag, som finnas upptagna i årets budget. Befattningshavarne tillgodokommer således utöver nämnda belopp skillnaden mellan de i staten efter index 175 beräknade dyrtidstilläggsbeloppen och de dyrtidstillägg som i verkligheten enligt nuvarande bestämmelser skulle utgå efter ett medelindextal för året, som kan förmodas komma att ligga omkring 171 à 172, vilket gör icke mindre än omkring 30,000 à 35,000 kronor. Att märka är då också, att i dessa kostnadsberäkningar ej ingå någon lönefyllnad för folkskolans lärarepersonal, i vilket hänseende även framställning inkommit till nämnden och i vilken fråga särskilt utlåtande och förslag skall av Nämnden avgivas.

Löneregleringen och pensioneringen.

En fråga, som måste inverka på den förestående löneregleringen, är spörsmålet på vilket sätt den även på dagordningen stående frågan om pensionering av stadens befattningshavare skall lösas. Och härutinnan gäller det i första hand att bestämma, om och i vilken utsträckning befattningshavarne själva skola genom avgifter bidraga till sin pensionering. Allt hittills har staden i förekommande fall tillgodosett sina uttjänta befattningshavare med pension och själv påtagit sig hela kostnaden härför. Vid hittills förekommande regleringar synes heller knappast, även om befattningshavarne formellt tillförbundits skyldighet att betala eventuella pensionsavgifter, avvägningen av lönerna hava verkställts med tillbörlig hänsyn härtill. Skulle staden nu besluta sig för att vid genomförandet av allmän

tjänstepensionering såsom villkor för pensions åtnjutande fordra större eller mindre avgifter från befattningshavarens sida, kan det icke undgås, att lönesättningen måste göras så, att staden ungefär giver med den ena handen vad den sedan tager med den andra. Då Nämnden på skäl, för vilka ytterligare redogörelse lämnas i det särskilda pensionsförslag, som av Nämnden samtidigt härmed framlägges, föreslår Stadsfullmäktige att lösa frågan om tjänstepension åt befattningshavarne utan att fordra avgifter av de blivande pensionstagarne, har Nämnden verkställt lönesättningen därefter. Däremot anser sig Nämnden av denna lönesättning, som dock under alla förhållanden åt var och en befattningshavare tryggar för framtiden hela den avlöning han nu åtnjuter och något därtill, oförhindrad att i samband med framläggande av förslag till pension för befattningshavarnes änkor och barn framföra fordran på, att befattningshavarne skola bidraga till kostnaden för denna pensionering med skäliga avgifter.

Med stöd av det hittills anförda hemställer Lönenämnden att Stadsfullmäktige måtte besluta:

> att i princip godkänna den såsom Bil. A. härvid fogade lönestaten för stadens befattningshavare att tillämpas med retroaktiv verkan från och med den 1 januari 1929 och således från nämnda tid träda i stället för hittills tillämpade lönesystem.

De särskilda befattningarne.

Efter denna allmänna motivering övergår Lönenämnden till behandlingen av de särskilda befattningarne. För det stora flertalet av dem torde den allmänna motiveringen kunna utgöra tillräcklig vägledning i fråga om de grunder, vilka varit bestämmande vid befattningarnes inplacering i lönestaten. Nämnden inskränker sig därför till att här närmare beröra endast sådana befattningar eller slag av befattningar, rörande vilka särskilda framställningar gjorts eller eljes alldeles särskilda förhållanden föreligga. Befattningarne upptagas här så vitt möjligt i den ordning, vari de förekomma i lönestaten.

Sjuksköterskor och husmoder vid ålderdomshemmet m. fl.

Husmodern vid ålderdomshemmet och stadens sjuksköterskor med fritt vivre hava hittills varit i lönehänseende jämnställda samt varit upptagna i 4:de gruppen av 1921 års lönestat. Nu har Fattigvårdsstyrelsen i skrivelse till Lönenämnden, vad styrelsens befattningshavare av förevarande kategori beträffar, fäst uppmärksamheten vid den löneförbättring för sjuksköterskor m. fl., anställda hos länets landsting, som kommit dem till godo ge-

nom den av nästlidet års landsting antagna nya lönestaten, samt framhållit nödvändigheten av, att stadens befattningshavare av samma slag erhålla så vitt möjligt lika stor avlöning som landstingets. Vidare har styrelsen ansett, att husmodern vid ålderdomshemmet på grund av sin tjänsteställning och vidgade åligganden borde förlänas en något högre avlöning än sjuksköterskorna.

Nämnden anser, att de omständigheter, Fattigvårdsstyrelsen sålunda anfört, äro av den beskaffenhet, att de måste vinna Stadsfullmäktiges beaktande och att därför ifrågavarande befattningar, — vartill givetvis böra räknas även andra än de hos Fattigvårdsstyrelsen anställde — vid lönesättningen behandlas så, att så vitt möjligt likställighet med landstingets befattningshavare åstadkommes.

Den föreslagna särskilda löneförbättringen för husmodern vid ålderdomshemmet anser Nämnden även hava skäl för sig.

Nämnden föreslår alltså,

att befattningarne som sjuksköterska vid ålderdomshemmet, föreståndarinna vid stadens barnhem och stadssjuksköterska med fritt vivre inrymmas i den nya lönestatens 5:te grupp,

att befattningen som husmoder vid ålderdomshemmet upptages i lönestatens 6:te grupp,

samt att befattningen som stadssjuksköterska utan fritt vivre upptages i lönestatens 8:de grupp.

Kokerska, tvättföreståndarinna, sjukvårds-, köks- och tvättbiträden vid ålderdomshemmet.

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse till Lönenämnden föreslagit ej mindre upptagande på ordinarie stat av befattningarne som kokerska och tvättföreståndarinna vid ålderdomshemmet än även lönereglering för samtliga biträdestjänster (sjukvårds-, köks- och tvättbiträden) vid anstalten.

Lönenämnden vill emellertid starkt ifrågasätta lämpligheten av fast lönestat för ifrågavarande befattningar och särskilt vad angår biträdestjänsterna. Nämnden vill sålunda icke förorda, att kokerske- och tvättföreståndarinnetjänsterna och än mindre biträdestjänsterna uppföras på av Stadsfullmäktige antagen ordinarie lönestat. Lönenämnden erinrar i detta sammanhang därom, att bland andra åtskilliga befattningar vid varmbadhuset (baderskor och tvätterskor m. fl.) icke äro upptagna i lönestaten eller hava av Stadsfullmäktige reglerad lön och att någon olägenhet därav

icke försports. Ehuru Lönenämnden sålunda icke upptager och framför detta av Fattigvårdsstyrelsen väckta förslag har Nämnden ändock velat för fullständighetens skull omförmäla detsamma.

Vaktmästare vid köttbesiktningsbyrån.

Det tillfälliga lönetillägg å 600 kronor årligen, som vaktmästaren vid köttbesiktningsbyrån åtnjuter på grund av Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1922, har det synts lämpligt bibehålla vid sidan av den reglerade lönen.

Kvinnligt kontorsbiträde av II klass

Innehavaren av den kvinnliga kontorsbiträdestjänsten av II klass vid renhållningsverket, fröken E. Eriksson, åtnjuter för närvarande ett i lönestaten upptaget personligt lönetillägg å 175 kronor, varå dyrtidstillägg utgår. När nu dyrtidstillägget skall bortfalla har det personliga lönetillägget i den nya staten uppförts med ett belopp av 300 kronor, vilket i avrundat tal motsvarar det nuvarande personliga tillägget med dyrtidstillägg.

Stadsfullmäktige hava den 28 december 1928 till Lönenämnden för yttrande remitterat en framställning från Fattigvårdsstyrelsen därom, att den kvinnliga kontorsbiträdestjänst å fattigvårdsbyrån, vars innehavare under tre år uppburit avlöning såsom ordinarie sådant biträde av II klass eller således efter 12:te lönegruppens första lönegrad, måtte inrättas såsom ordinarie befattning och att den nuvarande innehavaren måtte få i och för erhållande av ålderstillägg räkna tjänsteår även för tjänstgöringen som extra. Fattigvårdsstyrelsen har i en särskild skrivelse till Lönenämnden vidare motiverat sin framställning och därvid bl. a. anfört, att den nuvarande innehavaren även tidigare än den extra befattningen inrättades eller ända från och med år 1922 tjänstgjort å fattigvårdsbyrån och att hennes arbete av styrelsen väl vitsordades.

Lönenämnden vill emellertid erinra, att anslag till avlöning av det arbete, som utföres av ifrågavarande biträde, icke beviljats tidigare än i 1926 års budget och att Fattigvårdsstyrelsens redan i samband därmed gjorda framställning om befattningens upptagande på ordinarie stat icke vann Stadsfullmäktiges bifall.

Lönenämnden finner sig numera icke böra avstyrka, att ifrågavarande befattning inrättas på ordinarie stat, men måste bestämt motsätta sig, att sådant beslut beträffande tjänsteårsberäkningen fattas, att därigenom Stadsfullmäktiges ovanberörda beslut göres verkningslöst. För övrigt torde framställningen i denna senare del icke böra föranleda åtgärd från Stadsfullmäktiges sida redan av den anledningen, att det enligt gällande regle-

mente tillkommer Lönenämnden att pröva, huruvida och i vad mån extra tjänstgöring må tillgodoräknas befattningshavare för erhållande av ålderstillägg.

Lönenämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte i förevarande fråga så till vida bifalla Fattigvårdsstyrelsens framställning, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att från och med år 1929 skall å fattigvårdsbyrån finnas på ordinarie stat inrättad en kvinnlig kontorsbiträdestjänst av II klass.

Manligt kontorsbiträde av II klass.

Vid inplaceringen i lönestaten av befattningen som manligt kontorsbiträde av II klass har Lönenämnden uppmärksammat, att en av de befattningshavare, som hänföras till denna grupp, besitter sådana personliga företräden och på grund härav anförtros så kvalificerat arbete, att den lönegrupp, till vilken ifrågavarande befattningshavare ansetts böra hänföras eller den 19:de, ej synes giva tillräcklig lön för det arbete denne befattningshavare presterar. Nämnden åsyftar biträdet å Vatten- och Gasverksstyrelsens kontor Råberg. Då det icke är tillrådligt att för denne befattningshavare inrätta en ny tjänst, vill Nämnden föreslå

att manliga kontorsbiträdet av II klass å Vatten- och Gasverksstyrelsens kontor Råberg tilldelas ett personligt lönetillägg av 300 kronor årligen.

Kvinnligt kontorsbiträde av I klass.

Efter samma grunder, som ovan angivits beträffande ett biträde å renhållningsverkets kontor har för kontorsbiträdet å stadens kansli fröken Emelie Bergström i lönestaten uppförts ett personligt lönetillägg å 500 kronor.

Vårdare av vattenborgen.

Då det kan ifrågasättas, huruvida ifrågavarande tjänst i och och med införande av moderna anordningar kan bliva för framtiden behövlig, har i lönestaten anmärkts, att den för befattningens vidkommande endast gäller den nuvarande innehavaren.

Vårdare vid ålderdomshemmet.

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse till Lönenämnden, som även omförmälts i styrelsens motivering till sitt budgetförslag för år 1929, hemställt, att vårdaren vid ålderdomshemmets sjukavdelning, vilken befattning för närvarande är upptagen i 7:de lönegruppen av 1921 års lönestat och med

vilken är förenad förmånen av fritt vivre, måtte, enär befattningshavaren hade för avsikt att ingå äktenskap och då familjebostad skulle inrättas för honom vid ålderdomshemmet, erhålla ändrad löneställning med lön inkluderande värdet av bostad med bränsle, att avdragas från den kontanta lönesumman; och har Fattigvårdsstyrelsen härutinnan förordat tjänstens inplacering i 16:de lönegruppen av 1921 års lönestat. Lönenämnden har intet att erinra emot en omreglering av lönen för ifrågavarande befattning av antytt slag. Nämnden kan dock icke förorda, att tjänsten inrymmes i någon av de grupper av den nya lönestaten, den 22:dra och 23, dit befattningshavarne från lönegrupp 16 i 1921 års stat enligt Nämndens förslag böra överföras, utan förordar, att ifrågavarande befattning inplaceras i den nya lönestatens 21:sta grupp. Därigenom erhåller befattningshavaren dock en lön, som i det allra närmaste uppgår till den, som enligt landstingets nya lönestat uppbäres av 1:ste vårdaren vid centrallasarettets sinnessjukavdelning, och vida överstiger lönen för de biträdande vårdarne vid samma sjukhus.

Vad angår det belopp, som skall avdragas för naturaförmånerna, varom Fattigvårdsstyrelsen framställt bestämt förslag, torde denna angelägenhet för denna liksom för andra befattningshavare med naturaförmåner, böra ordnas efter de allmängiltiga grunder, som blivit av Stadsfullmäktige antagna.

Lönenämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att befattningen som vårdare vid ålderdomshemmet skall upptagas i den nya lönestatens 21:sta lönegrupp och att värdet av naturaförmåner, bestående av bostad om ett rum och kök med bränsle, skall avdragas från den kontanta lönen.

Körkarlar.

Lönenämnden ifrågasätter av skilda orsaker, huruvida befattningen som körkarl bör bibehållas på ordinarie stat längre än nuvarande befattningshavares tjänstetid. Nämnden erinrar härutinnan, att en del av stadens hästar köras av timavlönade arbetare, ävensom att det kan sättas i fråga, huru länge över huvud taget staden själv bör fortfara att hava hästar och hästfordon.

Gasverkseldare.

Sedan staden nyligen fått ett modernt gasverk och det blivit klart, hur skötseln av detsamma bör handhavas, har Lönenämnden i samråd med representanter för Vatten- och Gasverksstyrelsen tagit under övervägande, huruvida icke gasverkseldarne kunde anses hava sådan arbetsanställning,

att skäl förefunnes att i och för upprätthållandet av den funktion, som av dessa utövades i stadens tjänst, inrätta å stat upptagna ord. befattningar. Lönenämnden har vid omprövning av denna angelägenhet funnit, att det här är fråga om till sin art alldeles bestämda arbetsprestationer, som regelbundet måste utföras dag efter dag, varför det synts ur alla synpunkter följdriktigt, att det här anordnas fasta tjänster, varigenom befattningarne och deras innehavare personligen mera fast och intimt anknytas till det stadens verk, där de äro anställda: till trygghet för verket och för dem som är beroende av dess funktionerande och även till båtnad för de blivande tjänsteinnehavarne i följd av de förmåner av skilda slag, som äro förenade med den fasta anställningen. Antalet behövliga befattningar av ifrågavarande slag är sju. Lämplig lönegrupp har efter övervägande med hänsyn till nuvarande arbetsförtjänst och vid jämförelse med andra befattningshavare ansetts böra vara den 23:dje, varvid dock bör uppmärksammas, såsom ock i själva lönestaten angivits, att styrelsen för gasverket må till 1:ste eldare vid varje skift på grund av det särskilda ansvar och de åligganden, som åvila denne, anslå särskilt arvode utöver lön å stat.

Lönenämnden hemställer alltså

att Stadsfullmäktige måtte fatta beslut om inrättande på ordinarie stat av sju gasverkseldarebefattningar med inplacering i 23:dje lönegruppen av 1929 års lönestat.

Vaktmästare. Samtliga vaktmästarebefattningar, undantagandes vaktmästaren vid köttbesiktningsbyrån, som omförmälts i annat sammanhang, hava hittills varit upptagna i samma lönegrupp, nämligen den 17:de av 1921 års lönestat. Vid övervägande av den löneställning dessa tjänster borde erhålla i den nya lönestaten har fråga uppstått, om icke tjänstgöringen för de olika befattningarne företer så pass stora skiftningar, att en differentiering av dem med hänsyn till avlöningen kunde anses påkallad. Ett par framställningar från kommunala styrelser hava ytterligare belyst denna fråga. Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse till Lönenämnden beträffande vaktmästaren vid ålderdomshemmet framhållit, att genom den utökning och ändrade karaktär i fråga om arbetsuppgifterna, som denna tjänst fått i samband med anstaltens utvidgning den numera vore att anse som ett slags arbetsledarebefattning, ävensom att befattningshavaren vore bunden av arbetet även sön- och helgdagar, samt på grund härav förordat befattningens jämnställande med förmansbefattningarne och uppflyttande till 18:de lönegruppen av 1921 års lönestat. Vidare har Folkskolestyrelsen vid framläggande av sitt statförslag för år 1928 meddelat, att vaktmästaren å folkskoleexpe-

ditionen hade att utföra ett mera kvalificerat arbete än det, som plägade åligga vaktmästare i allmänhet, såsom en del skrivgöromål, som krävde noggrannhet och omtanke, vilket gjorde att titeln expeditionsbiträde mera motsvarade arbetets art, samt på grund härav hemställt, att befattningen i fråga borde i avlöningshänseende jämnställas med stadens bokhållare. Vad härmed avses är ej fullt klart, då staden har en bokhållaretjänst i 19:de och en i 22:dra lönegruppen av 1921 års lönestat.

Lönenämndens överväganden och de ovan omförmälda framställningarne hava föranlett, att Nämnden förordar vaktmästaretjänsternas särskiljande i två kategorier, den ena och bättre avlönade, bestående av vaktmästarne vid ålderdomshemmet och folkskolans expedition samt de med dem närmast jämnställda stads- och rådhusvaktmästarne, och den andra bestående av vaktmästarne (jämväl eldare) vid Herrgärds-, Djäknebergs- och Korsängsskolorna. För de förra föreslås grupp 25, där flera befattningar från den förra lönestatens grupp 18 inrymts, och för de senare grupp 24 i den nya lönestaten.

Arbetsförmän.

I likhet med vad som enligt Lönenämndens mening bör gälla om vaktmästarne, torde även beträffande förmännen en viss åtskillnad i arbetets art och omfattning böra föranleda en differentiering på olika lönegrupper. Av de förmansbefattningar, vilka tillhöra 18:de lönegruppen i 1921 års lönestat, föreslår sålunda Nämnden, efter övervägande av de omständigheter, som böra inverka på lönesättningen, att i den nya lönestaten placeras renhållningsförmannen och förmannen vid Drätselkammarens förråd i 25:te lönegruppen samt förman vid byggnadskontorets arbeten, rörnätsförman och kranmaskinistförman i 26:te lönegruppen.

Polisöverkonstapels och poliskommissaries uniformsbeklädnad.

Med anledning av de tvistigheter, som uppstått rörande frågan om beklädnadsersättning för överkonstaplarne och även poliskommissarien, föreslår Lönenämnden, att Stadsfullmäktige nu ville uttryckligen besluta,

att de enligt den nya lönestaten utgående avlöningarne för polisöverkonstapel och poliskommissarie skola innefatta jämväl gottgörelse för den kostnad dessa befattningshavare ådraga sig för att hålla sig med uniformsbeklädnad.

I detta sammanhang anmärkes på förekommen anledning, att någon skyldighet ej åligger kommunen att sörja för beklädnad av något slag åt kriminalöverkonstapel.

Andre stadsläkare.

Lönenämnden har funnit lämpligast, att lönen för andre stadsläkaren regleras så, att det särskilda arvode som denne tillsvidare åtnjuter för ökade göromål fortfarande utgår särskilt och tillsvidare.

Stadsinspektor.

Då det lämpligen bör tagas under övervägande, huruvida vid den nuvarande stadsinspektorens avgång tjänsten bör åtminstone i sin nuvarande form bibehållas eller omorganiseras, föreslår Lönenämnden, att lönestaten i förevarande del förklaras gälla endast nuvarande befattningshavare.

Föreståndare för köttbesiktningsbyrån.

I likhet med vad ovan anförts beträffande vaktmästaren vid köttbesiktningsbyrån, anser Nämnden att föreståndarens för samma byrå särskilt beviljade tilläggsarvode fortfarande bör utgå vid sidan om den egentliga lönestaten.

Föreståndare för ålderdomshemmet.

Befattningen som föreståndare för stadens ålderdomshem upptogs vid fastställande av 1921 års lönestat i dess 22:dra lönegrupp, i vilken sådana befattningar som gasmästare, förste brandmästare och stadsbokhållare då blevo och fortfarande äro placerade. Redan i mitten av år 1923 väckte Fattigvårdsstyrelsen, därtill närmast föranledd av förestående nytillsättning av innehavare av befattningen, hos Stadsfullmäktige förslag om i avsevärd grad förändrad och förbättrad löneställning för ifrågavarande tjänst, i det att en uppflyttning till 31:sta lönegruppen ifrågasattes, medförande en löneförbättring av omkring 1,600 kronor. På Lönenämndens förslag tillmötesgingo Stadsfullmäktige i stort sett framställningen, dock stannade Stadsfullmäktige vid tjänstens inplacering i 29:de lönegruppen, vilket medförde en höjning av begynnelselönen av 1,100 à 1,200 kronor. En stark minoritet i Stadsfullmäktige röstade likväl för Fattigvårdsstyrelsens förslag obeskuret.

I förnyad framställning till Stadsfullmäktige, som den 27 oktober 1927 remitterats till Lönenämnden, har Fattigvårdsstyrelsen åberopat sin anhållan om tjänstens uppflyttande i 31:sta lönegruppen av 1921 års lönestat, därvid särskilt framhållits, att erfarenheten sedan tjänstens återbesättande styrkt styrelsen i den uppfattning, som låg till grund för 1923 års framställning.

Lönenämnden vitsordar, att den omdaning, som den slutna fattigvården undergått under de senare åren, ställer större anspråk på den, som är satt att övervaka och leda denna verksamhet och att den nu genomförda ombyggnaden av ålderdomshemmets hus och bland annat den där anordnade tvättinrättningen gjort tjänsten mer maktpåliggande än tillförene.

Nämnden vill därför för sin del förorda, att Stadsfullmäktige på det sätt nu tillmötesgå den förnyade framställningen, att föreståndarebefattningen inrymmes i en lönegrupp i den nya lönestaten, som redan i den lönegrad, den andra, vari befattningens innehavare befinner sig, ger minst så stor avlöning, som den 31:sta lönegruppens andra lönegrad i 1921 års lönestat vid nuvarande indexläge skulle giva honom. Nämnden förordar i detta hänseende den nya lönestatens 36:te grupp. Lönen i andra lönegraden är här 5,580 kronor. Enligt 1921 års lönestats 31:sta grupp, 2:dra lönegraden, skulle vid index 171 lönen vara 5,543 kronor, medan den i grupp 29 :II av samma stat skulle ha stannat vid 5,098 kronor.

Lönenämnden hemställer alltså

att befattningen som föreståndare för ålderdomshemmet skall upptagas i den nya lönestatens 36:te lönegrupp.

Stadsfiskalen

Frågan om stadsfiskalens avlöning har under de senare åren varit föremål för upprepade utlåtanden och förslag, och frågan är nu, frånsett den allmänna löneregleringen, senast på grund av Stadsfullmäktiges remissbeslut den 28 december 1928 beroende på yttrande av Lönenämnden. En sammanfattning av denna frågas tidigare behandling synes därför vara här påkallad.

Vid budgetbehandlingen år 1926 framförde Magistraten en av stadsfiskalen gjord framställning, däri denne på grund av minskade sportler anhöll om uppflyttning i högre lönegrupp. På grund av Stadsfullmäktiges uppdrag och sedan ytterligare framställningar i ärendet gjorts, avstyrkte Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 februari 1928 (Stadsfullmäktiges handlingar 1928 N:o 8) på anförda grunder, åtminstone för det dåvarande framställningen. Frågan blev emellertid ej avgjord utan remitterades på begäran åter till Magistraten, som i maj 1928 avgav utlåtande, varpå Lönenämndens yttrande ånyo infordrades.

Lönenämnden har i samband med utarbetandet av den nya lönestaten ägnat ifrågavarande spörsmål en mycket ingående undersökning och efter noggrann omprövning av ärendet ansett sig så till vida kunna medverka till den påkallade löneförbättringen, att stadsfiskalstjänsten upptages i den nya lönestatens 37:de grupp, vilket för tjänstens innehavare med hänsyn till nuvarande indextal skulle medföra en löneförbättring av 365 kronor.

Lönenämnden hemställer på grund av det anförda, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att framställningarne rörande löneförbättring åt stadsfiskalen ej skola föranleda annan åtgärd, än att stadsfiskalstjänsten uppföres i 37 :de lönegruppen av den nya lönestaten.

Biträdande stadsingeniören.

Vid angivande av biträdande stadsingeniör Erikssons personliga lönetillägg har nu i 1921 års lönestat angivet belopp med däråbelöpande dyrtidstillägg sammanräknats och avrundats.

Stadsombudsmannen.

På given anledning har anmärkningen i lönestaten rörande de sportler, som inflyta å stadsombudsmannens tjänst ändrats så, att alla från tjänsten härflytande sportler skola redovisas till stadskassan, icke blott såsom hittills tillämpats de s. k. kontrollerbara sportlerna. I gengäld har befattningen upptagits i lönegruppen närmast över den, varå densamma eljes bort inplaceras.

Lönestaten i dess helhet.

Sedan Lönenämnden sålunda redogjort för och framställt förslag rörande de särskilda i den nya staten upptagna befattningar, om vilka särskilt yttrande och beslut synes påkallat, vill Nämnden hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att i dess helhet godkänna det härmed framlagda förslaget till ny lönestat för stadens fast anställda befattningshavare med de inplaceringar av befattningshavarne i lönestaten, som förslaget innehåller, ävensom därvid förklara,

att de allmänna villkor och bestämmelser, som enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27 juni 1921 med däri gjorda ändringar gälla för tillämpningen av 1921 års lönestat jämte därtill hörande övergångsbestämmelser i tillämpliga delar, även skola gälla den nya lönestaten, allenast med den ändringen, att i punkt 7 d) uttrycket ”lönegrupperna 1—26” skall ändras till ”lönegrupperna 1—32”, samt

att vid den nya lönestatens antagande göra det förbehåll, att därest, efter det 5 år

förflutit från lönestatens trädande i tillämpning, Kungl. Socialstyrelsens kvartalsindextal för levnadskostnadernas växlingar skulle nedgå till eller understiga 160. Stadsfullmäktige skola äga rätt, att för tid, under vilken detta förhållande fortfar, genomföra nedsättning av lönerna intill belopp som procentuellt motsvarar vad indextalet sålunda understiger 170.

Borgmästaren, Kronouppbördskassören och stadsfogden.

Staden har emellertid några befattningshavare, vilka antingen icke gått in på 1921 års lönestat eller avlönas som s. k. arvodesbefattningar, och vilka i nu förevarande sammanhang icke böra förbigås. Den förstnämnda kategorien utgöras av borgmästaren, kronouppbördskassören och stadsfogden och den senare av stadsarkitekten och skoltandläkaren.

Vad de förstnämnda befattningarne angå, ordnades det år 1921 så, att till deras enligt äldre lönestat utgående fasta avlöning skulle utgå särskilt på visst sätt för varje befattning uträknat dyrtidstillägg. Det förefaller lämpligt att även för dessa befattningshavare en sammanslagning av lön och dyrtidstillägg sker, dock så att avlöningarne förklaras skola vara personliga, för att vid blivande tjänsteombyte undergå reglering på den nya allmänna lönestaten. Lönenämnden föreslår sålunda, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att till nedannämnda befattningshavare skola från ingången av år 1929 personligen och så länge de kvarstå i tjänst utgå följande löner:
Borgmästaren John Karlsson 7,900: — kr.,
Kronouppbördskassören Axel Eklundh kr. 3,900: —,
Stadsfogden Erhard Kumlin 5,000: — kr.

Stadsarkitekten.

Även beträffande stadsarkitektens arvode föreslår Lönenämnden, att nuvarande arvode och dyrtidstillägg sammanslås till ett enhetligt belopp och hemställer i detta hänseende, att Stadsfullmäktige ville besluta

att det till stadsarkitekten utgående arvodet från och med år 1929 skall utgå med 5,000: — kronor.

Skoltandläkaren.

Stadsfullmäktige hava den 29 november 1927 till Lönenämnden för utlåtande remitterat en hemställan av Folkskolestyrelsen, att folkskolans tandläkare måtte beredas de förmåner vid tjänstledighet på grund av sjukdom, som stadens fast anställda tjänstemän åtnjöte samt att han måtte tillerkännas ett personligt ålderstillägg av 300 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg.

Det torde vara nödvändigt för bedömande av skoltandläkarens tidigare mycket omdebatterade tjänste- och löneställning att något erinra om denna frågas föregående.

Vid fastställandet av 1921 års lönestat beslöto Stadsfullmäktige enligt löneregleringskommitténs förslag, att ifrågavarande befattning skulle uppföras på ordinarie stat och inplaceras i lönestatens 40:de grupp, där begynnelselönen utom dyrtidstillägg är 4,800 kronor. I sitt betänkande till lönestatsförslaget hade kommittén i korthet meddelat, hur frågan om folkskolans tandklinik utvecklat sig och hur tandläkarearvodet undan för undan höjts.

Under våren 1923 gjordes av Folkskolestyrelsen en framställning om löneförhöjning för ifrågavarande tjänst på det sätt, att den uppflyttades till 44:de lönegruppen med en begynnelselön, exklusive dyrtidstillägg, av 6,000 kronor. Styrelsen meddelade därvid, att det mött stora svårigheter att hålla tjänsten besatt, oaktat Stadsfullmäktige för nämnda år ställt ett belopp av intill 9,000 kronor till Folkskolestyrelsens förfogande, för den händelse tandläkare ej stode att erhålla enligt de reglementerade lönevillkoren. Lönenämnden yttrade sig omedelbart över framställningen, men avstyrkte bifall till densamma. Stadsfullmäktige uppsköto behandlingen av frågan för att åter upptagas i samband med fastställandet av staten för år 1924. Emellertid meddelade Folkskolestyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige i september 1923, att styrelsen, enär skoltandläkare ej stått att erhålla, nödgats nedlägga verksamheten å tandkliniken för pågående hösttermin, samt att Stadsfullmäktiges uppskovsbeslut befarades föranleda, att platsen ej kunde besättas ens till påföljande vårtermins början. Med anledning härav anmodades Lönenämnden att ånyo yttra sig i ärendet. Nämnden avgav utlåtande till Stadsfullmäktiges novembersammanträde samma år och anförde därvid i huvudsak följande: Ett biträdande av Folkskolestyrelsens förslag skulle innebära en större utgift än som vore nödvändig för tandvårdens ordnande, förutom att det även i andra avseenden skulle innebära betänkliga konsekvenser. Härvid åberopades till jämförelse en del i utlåtandet återgivna uppgifter från andra städer å kostnaden för skoltandläkares avlöning samt framhölls, att ett bifall till Folkskolestyrelsens

förslag finge till följd, att skoltandläkaren i lönehänseende likställdes med chefen för stadens folkskoleväsende, vilket syntes vara en oriktig avvägning av dessa båda tjänsters inbördes ställning. De erfarenheter, som här gjorts i fråga om upprätthållande av tandvården vid folkskolorna, syntes mera tala för, att ett anslag härför ställdes till förfogande, än för anställandet på fast stat av en befattningshavare. Nämnden föreslog därför att Stadsfullmäktige måtte för ordnandet av tandvården vid folkskolorna under år 1924 anvisa ett anslag å 7,500 kronor. Vid ärendets behandling i Stadsfullmäktige den 29 november 1923 bröto sig meningarne åtskilligt. Stadsfullmäktige biföllo genom votering med betydlig röstövervikt ett under diskussionen framställt förslag, att verksamheten vid tandkliniken skulle återupptagas, att till arvode åt tandläkaren skulle från och med år 1924 anslås årligen 6,000 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg samt att tandläkaren skulle anställas med sex månaders uppsägning.

Genom detta beslut blev sålunda befattningen avförd från lönestaten. En följd härav är givetvis också, att lönestatens bestämmelser om tjänstledighet, om ålderstillägg o. s. v. ej äga tillämplighet på skoltandläkaren, utan att arvodet utgår såsom ersättning för utförandet av det arbete som medföljer befattningen. Någon avlöning under ledighet, som infaller under skoltid kan således ej komma i fråga annat än efter särskilt medgivande av vederbörlig myndighet.

Vid Folkskolestyrelsens ovan först omförmälda nu till behandling föreliggande framställning finnes fogad en skrivelse från skoltandläkarebefattningens innehavare, däri denne förmäler sig hava antagit, att Stadsfullmäktiges ovan återgivna beslut av den 29 november 1923 att ordna tjänsten som en arvodesbefattning endast utgjort ett provisorium, samt framhåller den otrygghet, som är förbunden vid anställningen. Slutligen anhåller skoltandläkaren, att Folkskolestyrelsen måtte förhjälpa honom till erhållande av dels ålderstillägg, måhända av personlig karaktär, och dels de förmåner vid ledighet, som tillkommer befattningshavare på ordinarie stat.

Folkskolestyrelsen återger i sin framställning i huvudsak vad skoltandläkaren anfört.

Det borde få anses utan vidare ligga i sakens natur, att ett arvode såsom ersättning för ett tjänsteuppdrag, vilket sättes till högre belopp än den fasta avlöning, som den anslagsbeviljande myndigheten anser böra utgöra skälig gottgörelse för tjänsteprestationerna, icke kan förenas med alla de förmåner, som följa med den fasta anställningen.

På grund av vad tidigare i denna angelägenhet förekommit och då Stadsfullmäktiges beslut i november 1923 icke kan anses vara annat än ut-

tryck för en bestämd vilja i avseende på hur med ifrågavarande befattnings löneförhållanden skall vara ordnat samt då slutligen ingen omständighet mellankommit av beskaffenhet att föranleda ett frångående av nämnda beslut, kan Lönenämnden ej tillråda Stadsfullmäktige att tillmötesgå ifrågavarande framställning, utan föreslår, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att Folkskolestyrelsens framställning om förbättrade löneförmåner för skoltandläkaren icke skall föranleda någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd.

Emellertid vill Lönenämnden i anslutning till införandet av ny lönestat föreslå, att skoltandläkarens arvode regleras så, att det nuvarande arvodet och dyrtidstillägget sammanslås och därvid utjämnas till en rund summa av 9,000 kronor, vilket innebär en förbättring av vad befattningen ger med nuvarande indextal (170) av omkring 200 kronor.

Lönenämnden hemställer alltså

att skoltandläkarens arvode från och med år 1929 bestämmes skola utgå med i ett för allt 9,000 kronor årligen.

Västerås den 28 juni 1929.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Bil. A.

Förslag till Västerås stads lönestat.

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg à	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de löne-graden slutlön	Anmärkningar.
1		870: —	87: —	957: —	1,044: —	1,131: —	
2		960: —	93: —	1,053: —	1,146: —	1,239: —	
3		1,050: —	99: —	1,149: —	1,248: —	1,347: —	
4		1,140: —	105: —	1,245: —	1,350: —	1,455: —	
5	Sjuksköterska vid ålderdoms-hemmet 1) Föreståndarinna vid barnhem-met 1) Stadssjuksköterska, stationerad å epidemisjukhuset 1)	1,230: —	111: —	1,341: —	1,452: —	1,563: —	1) Fritt vivre utom den kon-tanta lönen.
6	Husmoder vid ålderdomshem-met 1)	1,320: —	117: —	1,437: —	1,554: —	1,671: —	1) Fritt vivre utom den kon-tanta lönen.
7		1,410: —	123: —	1,533: —	1,656: —	1,779: —	
8	Stadssjuksköterska	1,500: —	129: —	1, 629: —	1,758: —	1,887: —	

9		1,590: —	135: —	1,725: —	1,860: —	1,995: —	
10		1,680: —	141: —	1,821: —	1,962: —	2,103: —	
11	Biljettförsäljerska i varmbadhuset	1,770: —	147: —	1,917: —	2,064: —	2,211: —	
12		1,860: —	153: —	2,013: —	2,166: —	2,319: —	
13		1,950: —	159: —	2,109: —	2,268: —	2,427: —	
14		2,040: —	165: —	2,205: —	2,370: —	2,535: —	
15		2,130: —	171: —	2,301: —	2,472: —	2,643: —	
16	Vaktmästare vid köttbesiktningsbyrån 1)	2,220: —	177: —	2,397: —	2,574: —	2,751: —	1) Bostad ett rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. Utöver lönen på stat ett tillfälligt lönetillägg å 600: — kr.
17	Kvinnligt kontorsbiträde av II klass 1)	2,310: —	183: —	2,493: —	2,676: —	2,859: —	1) Biträdet å renhållningsverkets kontor, fröken Eriksson, har ett personligt lönetillägg å 300: — kr.
18		2,400: —	189: —	2,589: —	2,778: —	2,967: —	

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg å	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de löne-graden slutlön	Anmärkningar.
19	Manligt kontorsbiträde av II klass 1) Badare i varmbadhuset	2,520: —	195: —	2,715: —	2,910: —	3,105: —	1) Biträdet Råberg å Vatten- och Gasverksstyrelsens kontor föreslås erhålla ett personligt lönetillägg å 300: — kronor.
20	Kvinnligt kontorsbiträde av I klass 1) Vårdare av vattenborgen 2) Eldare i varmbadhuset 3) Eldare i stadshotellet 4) Eldare vid ålderdomshemmet 5)	2,640: —	201: —	2,841: —	3,042: —	3,243: —	1) Biträdet å stadskansliet, Fröken Bergström, har ett personligt lönetillägg å 500: — kr. 2) Gäller endast nuvarande befattningshavare. 3) Bostad ett rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. 4) Bostad ett rum och kök; värdet avdrages lönen. Avlöning endast i 1:sta lönegraden. 5) Vivre; värdet avdrages lönen.
21	Sjukvårdare vid ålderdomshemmet 1)	2,760: —	207: —	2,967: —	3,174: —	3,381: —	1) Bostad ett rum och kök med värme; värdet avdrages lönen.
22	Extra brandman 1) Körkarl 2)	2,880: —	213: —	3,093: —	3,306: —	3,519: —	1) Endast 1:sta lönegraden. Bostad ett rum och kök eller i logement, värdet avdrages lönen; beklädnadsförmån utom lönen. 2) Gäller endast nuvarande befattningshavare.

23	Manligt kontorsbiträde av 1:sta klass. Mätareavläsare. Maskinist vid vattenledningsverket 1). Badmästare vid varmbadhuset 2) Maskinist vid varmbadhuset. Exekutionsbiträde 3). Brandman 4). Extra poliskonstapel 5) Renhållningsarbetare 6) Gasverkseldare 7)	3,000 —	219: —	3,219: —	3,438: —	3,657: —	1) Bostad två rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. 2) Bostad två rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. Andel i provision. 3) Sportler utom lönen. 4) Bostad ett rum och kök eller i logement; värdet avdrages lönen. Beklädnadsförmån utom lönen. 5) Beklädnadsförmån utom lönen. Endast 1:sta lönegraden. 6) Bostad ett rum och kök, värdet avdrages lönen; beklädnadsförmån utom lönen. 7) Tjänstgörande 1:ste eldare dessutom förmansarvode.
24	Maskinist vid ålderdomshemmet 1) Fodermarsk vid renhållningsverket 2) Vaktmästare och eldare vid Herrgärds-, Djäknebergs- och Korsängsskolorna 3)	3,120: —	225: —	3,345: —	3,570: —	3,795: —	1) Bostad ett rum och kök med värme; värdet avdrages lönen. 2) Bostad två rum och kök, värdet avdrages lönen. 3) Bostad 1 à 2 rum och kök med värme; värdet avdrages lönen.

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg å	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de löne-graden slutlön	Anmärkningar.
25	Stads- och rådhusvaktmästare, vaktmästare vid ålderdoms-hemmet 1) och folkskolans expedition 1) Mätareavläsareförman Maskinist vid elektricitetsverket 2:dre förman vid brandver-ket 2) Maskinist vid brandverket 2) Trädgårdsmästare Skogvaktare 3) Hälsovårdstillsyningsman Renhållningsförman 4) Förrådsförman (Drätselkamma-rens förråd) Poliskonstapel 5)	3,240: —	231: —	3,471: —	3,702: —	3,933: —	1) Bostad med värme; värdet avdrages lönen. 2) Bostad två rum och kök; värdet avdrages lönen. Be-klädnadsförmån utom lö-nen. 3) Bostad två rum och kök med värme; värdet avdra-ges lönen. 4) Bostad två rum och kök, värdet avdrages lönen. 5) Beklädnadsförmån utom lö-nen.
26	Mätarejusterareförman 1:ste brandförman 1) Arbetsförman Rörnätsförman Kranmaskinistförman Bostadsinspektris Kassörska vid stadskamrerare-kontoret Kassörska vid tekniska verkens kontor Kriminalkonstapel 2) Inspektionskonstapel 3)	3,390: —	237: —	3,627: —	3,864: —	4,101: —	1) Bostad två rum och kök, värdet avdrages lönen. Be-klädnadsförmån utom lö-nen. 2) Beklädnadsförmån utom lö-nen i form av slitningser-sättning. 3) Beklädnadsförmån utom lö-nen.

38	Poliskommissarie 1)	5,760: —	318: —	6,078: —	6,396: —	6,714: —	1) Avlöningen innefattar gottgörelse för uniformshållning.
39	Hamnkapten	6,000: —	327: —	6,327: —	6,654: —	6,981: —	
40		6,240: —	336: —	6,576: —	6,912: —	7,248: —	
41	Assistent vid tekniska verken Kamrerare vid tekniska verken Brandchef 1) Notarie vid stadens kansli	6,540: —	348: —	6,888: —	7,236: —	7,584: —	1) Bostad fyra rum och kök, värdet avdrages lönen. Avlöningen innefattar gottgörelse för uniformshållning.
42		6,840: —	360: —	7,200: —	7,560: —	7,920: —	
43		7,140: —	372: —	7,512: —	7,884: —	8,256: —	
44	Stadsnotarie 1) Fattigvårdssyssloman	7,440: —	384: —	7,824: —	8,208: —	8,592: —	1) Sportler utom lönen.
45	Jordbruksförvaltare 1)	7,830: —	402: —	8,232: —	8,634: —	9,036: —	1) Lönestaten gäller endast nuvarande innehavaren Dahlström. Bostad 5 rum och kök med värme, värdet avdrages lönen. Hushållsträdgård med fri skötsel.
46	Tredje rådman 1)	8,220: —	420: —	8,640: —	9,060: —	9,480: —	1) Sportler utom lönen.
47	Stadskamrerare	8,610: —	438: —	9,048: —	9,486: —	9,924: —	

27	Montörförman vid elektricitetsverket Bokhållare vid tekniska verken Förrådsförman vid tekniska verken Maskinmästare vid vattenledningsverket 1) Fattigvårdstillsyningsman Andre brandmästare 2)	3,540: —	243: —	3,783: —	4,026: —	4,269: —	1) Bostad två rum och kök med värme, värdet avdrages lönen. 2) Bostad två rum och kök, värdet avdrages lönen. Avlöningen innefattar gottgörelse för uniformshållning.
28	Distriktsläkare 1)	3,690: —	249: —	3,939: —	4,188: —	4,437: —	1) Garanterad t. v. enligt K. M:ts beslut en årlig löneinkomst av 4,000: — kr.
29	Stadsbokhållare Gasmästare 1) Förste brandmästare 2) Polisöverkonstapel 3)	3,840: —	255: —	4,095: —	4,350: —	4,605: —	1) Bostad två rum och kök med värme, värdet avdrages lönen. 2) Bostad två rum och kök, värdet avdrages lönen. 3) Avlöningen innefattar gottgörelse för uniformshållning.
30	Förste hälsovårdstillsyningsman	3,990: —	261: —	4,251: —	4,512: —	4,773: —	
31	Kriminalöverkonstapel	4,200: —	267: —	4,467: —	4,734: —	5,001: —	
32	Maskinmästare vid elektricitetsverket 1)	4,410: —	273: —	4,683: —	4,956: —	5,229: —	1) Bostad två rum och kök med värme, värdet avdrages lönen.
33		4,620: —	279: —	4,899: —	5,178: —	5,457: —	

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg à	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de löne-graden slutlön	Anmärkningar.
34	Andre stadsläkare 1) Stadsinspektor 2)	4,830: —	285: —	5,115: —	5,400: —	5,685: —	1) Enligt Stadsfullmäktiges beslut 28/3 1923 utgår tillsvidare ett tilläggsarvode å 1,600: — kr. för ökade göromål vid ålderdomshemmets sjukhus under visst villkor. 2) Gäller endast nuvarande befattningshavare.
35	Föreståndare för köttbesiktningsbyrån 1)	5,040: —	291: —	5,331: —	5,622: —	5,913: —	1) Enligt Stadsfullmäktiges beslut 29/12 1922 utgår tillsvidare ett lönetillägg å kr. 2,000: — för ökade göromål.
36	Föreståndare för ålderdomshemmet 1)	5,280: —	300: —	5,580: —	5,880: —	6,180: —	1) Bostad tre rum och kök med värme, värdet avdrages lönen.
37	Vice brandchef 1) Stadsfiskal 2) Förste stadsläkare Biträdande stadsingeniör 3) Stadsträdgårdsmästare	5,520: —	309: —	5,829: —	6,138: —	6,447: —	1) Bostad fyra rum och kök, värdet avdrages lönen. Avlöningen innefattar gottgörelse för uniformshållning. 2) Sportler utom lönen. 3) Nuvarande innehavaren, Eriksson, har ett personligt lönetillägg å 1,300: — kr.; räknar tjänsteår från och med år 1910.

38	Poliskommissarie 1)	5,760: —	318: —	6,078: —	6,396: —	6,714: —	1) Avlöningen innefattar gottgörelse för uniformshållning.
39	Hamnkapten	6,000: —	327: —	6,327: —	6,654: —	6,981: —	
40		6,240: —	336: —	6,576: —	6,912: —	7,248: —	
41	Assistent vid tekniska verken Kamrerare vid tekniska verken Brandchef 1) Notarie vid stadens kansli	6,540: —	348: —	6,888: —	7,236: —	7,584: —	1) Bostad fyra rum och kök, värdet avdrages lönen. Avlöningen innefattar gottgörelse för uniformshållning.
42		6,840: —	360: —	7,200: —	7,560: —	7,920: —	
43		7,140: —	372: —	7,512: —	7,884: —	8,256: —	
44	Stadsnotarie 1) Fattigvårdssyssloman	7,440: —	384: —	7,824: —	8,208: —	8,592: —	1) Sportler utom lönen.
45	Jordbruksförvaltare 1)	7,830: —	402: —	8,232: —	8,634: —	9,036: —	1) Lönestaten gäller endast nuvarande innehavaren Dahlström. Bostad 5 rum och kök med värme, värdet avdrages lönen. Hushållsträdgård med fri skötsel.
46	Tredje rådman 1)	8,220: —	420: —	8,640: —	9,060: —	9,480: —	1) Sportler utom lönen.
47	Stadskamrerare	8,610: —	438: —	9,048: —	9,486: —	9,924: —	

Löne-grupp	Befattningshavare	Begyn-nelselön	3 ålders-tillägg à	2:dra lö-negraden	3:dje lö-negraden	4:de löne-graden slutlön	Anmärkningar.
48	Folkskoleinspektör 1) Civilrådman 2) Brottmålsrådman 2)	9,000: —	456: —	9,456: —	9,912: —	10,368: —	1) Om folkskollärarebefattning förenas med tjänsten, ingår folkskollärarlönen i avlöningen. Rektorsarvode vid högre folkskolan ingår däremot ej. 2) Sportler utom lönen.
49	Stadsombudsman 1)	9,390: —	474: —	9,864: —	10,338: —	10,812: —	1) Alla sportler redovisas till stadskassan.
50		9,780: —	492: —	10,272: —	10,764: —	11,256: —	
51		10,170: —	510: —	10,680: —	11,190: —	11,700: —	
52		10,560: —	528: —	11,088: —	11,616: —	12,144: —	
53	Chef för stadens tekniska verk	10 950: —	546: —	11,496: —	12,042: —	12,588: —	
54		11,340: —	564: —	11,904: —	12,468: —	13,032: —	
55	Byggnadschef	11,730: —	582: —	12,312. —	12,894: —	13,476: —	
56		12,120: —	600: —	12,720: —	13,320: —	13,920: –	

57		12,600: —	624: —	13,224: —	13,848: —	14,472: —	
58		13,080: —	648: —	13,728: —	14 376: —	15,024: —	
59		13,560: —	672: —	14,232: —	14,904: —	15,576: —	
60	Drätseldirektör	14,040: —	696: —	14,736: —	15,432: —	16,128: —	
61		14,520: —	720: —	15,240: —	15,960: —	16,680: —	
62		15,000: —	750: —	15,750: —	16,500: —	17,250: —	
63		15,600: —	780: —	16,380: —	17,160: —	17,940: —	
64		16,200: —	810: —	17,010: —	17,820: —	18,630: —	

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929. **Den 29 Augusti.** **XV.**

N:o 47.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionering av stadens befattningshavare.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Frågan om pensionering av stadens befattningshavare har sedan många år tillbaka varit föremål för de kommunala myndigheternas uppmärksamhet och övervägande. Förslag och framställningar i frågan hava tid efter annan sett dagen, utan att de dock allt hitintills lett till något slutligt beslut. Under tiden hava förekommande pensionärsärenden rörande än den ena och än den andra befattningshavaren lösts fristående från fall till fall. Även om vissa normer därvid följts och en viss under årens lopp utbildad praxis, i huvudsak grundad på ett tidigare framlagt pensionsförslag varit vägledande vid dessa enstaka pensionsärendens avgöranden, har det dock av i öppen dag liggande orsaker med stadens utveckling och befattningshavarekårens tillväxt framstått som ett år ifrån år allt mera framträdande behov, kännbart ej mindre för stadens myndigheter än för befattningshavarne, att genom en allmän pensionsreglering vinna enhetliga och i förväg normerande bestämmelser rörande ifrågavarande betydelsefulla allmänna angelägenhet.

Då Lönenämnden härmed framlägger ett förslag till denna frågas lösning torde det till en början vara lämpligt att lämna en översikt över dennas tidigare behandling hos stadens kommunala myndigheter.

Historik.

Stadsfullmäktige tillsatte den 26 januari 1905 en kommitté med uppdrag att utarbeta och för Stadsfullmäktige framlägga förslag till löne- och pensionsstat för stadens "ämbets- och tjänstemän samt betjänte". Sedan denna kommitté till en början ägnat sig åt den av naturliga skäl mera angelägna uppgiften att medverka till lösningen av lönefrågan och i detta hänseende framlagt ett förslag, som år 1908 ledde till antagandet av den lönestat, vilken sedan i stort sett ägde bestånd intill den år 1921 genomförda nya löneregleringen, utarbetades genom kommitténs försorg ett förslag till pensionering av stadens befattningshavare, vilket med kommitténs i ärendet avgivna, den 11 december 1914 dagtecknade betänkande, förelades Stadsfullmäktige. Förslaget är intaget i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för den 28 januari 1915 under N:o 1, och är det just detta förslag, som enligt vad ovan antytts sedan dess varit i huvudsak vägledande vid avgörandet av allt emellan förekommande enskilda pensionsärenden. Detta förslag blev

sedan det i dec. 1914 bordlagts, den 28 januari 1915 av Stadsfullmäktige remitterat för utlåtande till samtliga de myndigheter, vilkas befattningshavare voro berörda av förslaget.

Med anledning av denna remiss har emellertid blott ett enda yttrande inkommit till Stadsfullmäktige. Detta är avgivet av Magistraten, som i skrivelse till Stadsfullmäktige den 29 maj 1916 framlade ett eget i vissa hänseenden från kommitténs skiljaktigt pensioneringsförslag. Magistratens yttrande och förslag återfinnes i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för den 22 juni 1916 jämte kommittéförslaget under N:o 59. Magistratens förslag blev sistnämnda dag remitterat till samma styrelser och nämnder, som fått i uppdrag att yttra sig över kommitténs förslag.

Det kan knappast vara ägnat att väcka förvåning, att de närmast följande åren på grund av den ekonomiska oro, varav den tiden präglades, förgingo, utan att något gjordes åt pensionsfrågan. Så blev återigen lönefrågan aktuell och sköt pensionsfrågan i bakgrunden. Den lösning lönefrågan fick i och genom antagandet av 1921 års lönestat var också av den beskaffenhet, att den i mycket hög grad försvårade en rationell och bestående lösning av pensionsfrågan. Och ju mera klart det sedan började framstå, att 1921 års lönestat måste ersättas med en annan för normala ekonomiska förhållanden bättre avpassad lönestat, desto tydligare blev det, att ett definitivt och allmänt ordnade av pensioneringen icke lämpligen kunde äga rum förr än tidigast i samband med en ny löneregleringen. I sitt samtidigt härmed framlagda förslag i sist berörda hänseende har Lönenämnden också angivit en del synpunkter på det inbördes sambandet mellan de två frågorna, vartill nämnden hänvisar.

Samtidigt med antagandet av 1921 års lönestat fattade Stadsfullmäktige beslut om inrättande av en särskild kommunal nämnd, Lönenämnden, med uppgift att handhava utrednings- och verkställighetsbestyren samt i viss utsträckning kommunens beslutanderätt i löne- och pensionsfrågor. Av denna anledning blevo också handlingarne i den vilande pensionsfrågan remitterade till denna nämnd.

Ehuru anspråken på en ny lönestat under de senare åren med särskild styrka gjort sig påminta, så hava heller icke anspråk på en pensionsreglering saknats. Utom vad som i detta hänseende förekommit under muntliga överläggningar inom Stadsfullmäktige och annorstädes hava även skriftliga framställningar gjorts. Så har Magistraten den 14 december 1927 hemställt, att Stadsfullmäktige ville anmoda lönenämnden att utan uppskov företaga utredning i och för pensionering av polispersonalen i Västerås samt skyndsamt till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till frågans

ordnande. Och vidare hava Stadsfullmäktiges ledamöter Herrar Keijser, Westholm, Karl Andersson och Gelin i avgiven motion den 30 augusti 1928 föreslagit, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt stadens lönenämnd att snarast möjligt taga ett vid motionen fogat förslag till pensionsreglemente för stadens befattningshavare i övervägande samt till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande över detsamma. Båda dessa framställningar hava remitterats till lönenämnden för utlåtande, den förra den 29 december 1927 och den senare den 30 augusti 1928.

Nytt pensionsförslag.

Vid utarbetande av det förslag till pensionsfrågans lösning, som härmed framlägges, har lönenämnden tagit noggrann del av och omsorgsfullt övervägt alla ovan omförmälda här i staden framlagda förslag samt därjämte satt sig in i åtskilliga pensionsreglementen och pensionsstater från andra städer, där pensionsfrågan redan blivit löst, ävensom stadgarne för en förefintlig sammanslutning för pensionering av kommunala befattningshavare, Sveriges Kommunalanställdas pensionskassa, till vilken åtskilliga, dock till det huvudsakliga endast mindre städer anslutit sig.

Resultatet av den sålunda verkställda granskningen av mer eller mindre olikartade projekt och förebilder har blivit, att lönenämnden utarbetat ett självständigt pensionsförslag efter linier, som nämnden funnit vara för Västerås stads förhållanden mest lämpliga och med upptagande från de studerade förslagen och förebilderna av vad som synts vara med hänsyn till såväl befattningshavarnes berättigade önskemål som stadens intressen värt att tillvarataga.

Efter denna orienterande översikt av det härmed framlagda förslagets tillkomst vill lönenämnden lämna en redogörelse för de ledande grundsatserna i förslaget.

Pensionsförslagets omfattning.

Det ovan omförmälda pensionsförslaget av år 1914 avsåg endast befattningshavare i egentlig mening och medtog således icke de s. k. kommunalarbetarne. Till befattningshavarne räknades emellertid då åtskilliga i stadens tjänst anställda, vilkas avlöning icke reglerats genom av Stadsfullmäktige fastställd lönestat. I Magistratens ovan berörda yttrande över förslaget ifrågasattes ock, huruvida detta vore tillrådligt. Emellertid hava

genom 1921 års lönereglering en mycket stor del av sådana i 1914 års pensionsförslag upptagna, ej då på fast stat anställda befattningshavare, vunnit sådan anställning.

Befattningshavare, som avses i förslaget.

Det förslag till befattningshavarepensionering, som lönenämnden nu framlägger, ansluter sig i nu berörda hänseende till den nya lönestaten och upptager sålunda inga andra befattningar än sådana, vilkas avlöning är på ett varaktigt sätt reglerad genom en i behörig ordning beslutad och till framtida efterrättelse fastställd lönestat. Det relativa fåtal tjänster, om de ens i alla fall böra så benämnas, vilka av nämnda anledning ej omfattas av pensionsregleringen, äro dels sådana befattningar, för vilka lönerna av olika anledning hava ansetts böra inom ramen av till förfogande ställda anslag bestämmas av vederbörande styrelser och dels s. k. arvodesbefattningar, befattningar eller uppdrag, för vilka det icke ansetts ändamålsenligt att skapa allt för fasta band mellan staden och den anställde. I intetdera fallet kunna de anställde i allmänhet anses så varaktigt och oföränderligt knutna till den kommunala verksamheten, att tillräcklig anledning funnits för tjänsternas inrangering i fastställd lönestat. Och lika litet, förefaller det, finnes skäl att upptaga dessa tjänster i pensionsstaten. Lönerna kunna växla med befattningarnes förändrade karaktär och förekommande konjunkturskiftningar, befattningarnes antal och struktur kan också undergå växlingar, allt ganska oberoende av de myndigheter, som fastslå reglerna för pensioneringen.

Men även om sålunda lönenämnden icke ansett sig böra inrymma befattningar av nu nämnda slag i pensioneringsförslaget, är därmed icke sagt, att innehavare av dylika befattningar under alla förhållanden eller ens i allmänhet böra lämnas utan den förmån, som pensioneringen innebär. Men i de fall, då pensionering anses böra förekomma, kan denna utan olägenhet ordnas genom särskilda beslut, varvid pensionsregleringen för de fast anställda bör kunna tjäna till rättesnöre. En konsekvent tillämpning vid dylika avgöranden av de regler, som givits till den fastställda pensionsstaten, så långt dessa regler kunna i de föreliggande fallen tillämpas, kommer att utgöra garanti emot ojämna och orättvisa beslut i sådana enskilda pensionsärenden.

Folkskolans lärarepersonal.

En kategori befattningshavare, som medtogs i 1914 års pensionsförslag och som även finnes inrymd i det motionsvis under år 1928 framlagda förslaget, är folkskolans lärarepersonal.

I lönenämndens nu framförda förslag äro dessa befattningshavare emellertid icke med, och detta av flere anledningar. Denna befattningshavarekår har sin pensionsfråga i stort sett ordnad redan förut genom statsmakternas försorg och i åtskilliga väsentliga hänseenden efter andra grunder, än det kan finnas lämpligt ordna en kommunal pensionering. De allra flesta av ett kommunalt pensionsreglementes bestämmelser kunna sålunda ej lämpligen äga tillämpning på ifrågavarande personal. Emellertid har det åtminstone i stadskommunerna ganska allmänt ansetts rättvist och lämpligt att för den del av denna personals avlöning, som ej utgör underlag för den statliga pensioneringen, således i huvudsak värdet av eller ersättningen för naturaförmåner samt kommunala ortstillägg, lämnas kommunal tilläggspension. I en del städer och som sagt även i de båda ovannämnda förslagen hava reglerna för denna tilläggspension införts i det allmänna pensionsreglementet, medan återigen på andra håll ifrågavarande personal uttryckligen eller tyst undantagits från reglementets bestämmelser. På grund av den väsentliga karaktärsskillnaden mellan den allmänna befattningshavarepensioneringen och folkskollärarepersonalens tilläggspensioner, anser lönenämnden lämpligast, att beslut i det senare hänseendet fattas alldeles fristående från lösningen av de övriga befattningshavarnes pensionsfråga. Ett annat skäl, icke utan praktisk betydelse, att ej i nu förevarande sammanhang föreslå definitiv lösning av frågan om folkskollärarepersonalens tilläggspensioner, har lönenämnden däri, att lönenämnden av särskilda orsaker anser sig böra låta något anstå med avgivande av yttrande och förslag beträffande den påkallade regleringen av ifrågavarande lärarekårs löner, i vad dessa utgå av kommunala medel. Och innan nämndens förslag i detta sistberörda hänseende utformats, anser sig nämnden icke kunna i alla hänseenden bedöma frågan om tilläggspensioneringen eller i varje fall böra formulera regler därom, som skola äga tillämpning för en längre tid framåt. Efter det principbeslut, som Stadsfullmäktige den 31 maj 1928 fattat rörande utmätandet av dylika tilläggspensioner, kan med ett uppskov av ifrågavarande angelägenhet ingen större skada ske, då de blivande bestämmelserna knappast böra i något väsentligt skilja sig från vad sålunda synes hava blivit principiellt fastslaget.

Sjuksköterskor m. fl.

En annan grupp befattningshavare, som icke är medtagen i nämndens förslag till pensionsreglering, är hos staden anställda sjuksköterskor m. fl., nämligen husmodern och sjuksköterskorna vid fattigvårdens ålderdomshem, föreståndarinnan för barnavårdsnämndens barnhem (förr Fridsborg, numera Sommarro) samt stadssjuksköterskorna. Dessa befattningshavare ha-

va nämligen redan fått sin pensionsfråga ordnad, i det att de genom stadens förmedling och försorg pensionsförsäkrats i statens pensionsanstalt jämlikt principiellt av Stadsfullmäktige den 29 november 1923 fattat beslut.

Kommunalarbetarne.

Frågan om pensionsreglering för kommunalarbetarne upptages i ett samtidigt härmed framlagt särskilt förslag.

Egenpension och familjepension.

En annan fråga av principiell innebörd, som det gäller att vid pensionsregleringens genomförande taga ställning till, är den, huruvida pensioneringen skall omfatta endast de anställda själva (egen pension) eller därjämte även deras närmaste anhöriga (familjepension). Det tidigare pensionsförslaget (1914 års) inskränkte sig till det förra slaget av pensionering, medan 1928 års motion upptager både egen- och familjepensionering. De flesta städer, som under mera närliggande tid genomfört pensionering, hava löst frågan efter den senare linien. Det har också här i staden i en hel del fall förekommit, att Stadsfullmäktige beviljat pension åt avlidna befattningshavares änkor och minderåriga barn. Vid övervägande av ifrågavarande spörsmål har det synts lönenämnden riktigast, att den förestående pensioneringen härutinnan göres fullständig och att den sålunda kommer att avse såväl den anställdes egen försörjning efter avgång från tjänsten som ock en nödtorftig bärgning för dem, som för sitt uppehälle äro närmast beroende av befattningshavarens eller f. d. befattningshavarens inkomster, i händelse han faller ifrån.

Pensionsavgifter.

Slutligen må i denna allmänna redogörelse för pensionsförslaget den synnerligen betydelsefulla och vid diskussionen om pensioneringen ofta berörda frågan, på vad sätt pensioneringen skall ekonomiseras, finna plats.

Det har ofta på tal om pensioneringen framhållits som en naturlig sak, att befattningshavarne skulle själva genom avgifter om icke helt bekosta så dock verksamt bidraga till sin egen och de sinas pensionering. Det 1928 års motion, som dock icke innehåller någon som hälst motivering i själva saken, åtföljande förslaget till pensionsreglemente, innehåller också föreskrift om pensionsavgifter i viss utsträckning. Kommittéförslaget av år 1914, som dock endast innefattade egen pensionering, berörde ingående denna fråga; och framhölls därvid, att pensioneringen ansågs vara en stadens ensamma ekonomiska angelägenhet. Denna kommitténs ståndpunkt vann också stöd i det av Magistraten över detsamma avgivna utlåtandet. Ifrågavarande spörsmål har också berörts i lönenämndens samti-

digt härmed avgivna förslag till löneregelering. I de städer, av vilkas pensionsförhållanden lönenämnden haft tillfälle taga del, har det härutinnan förfarits mycket olika. De större städerna hava i allmänhet pensionerat sina befattningshavare utan att kräva något bidrag från deras sida. I de fall där i dessa städer även familjepensionering förekommer har denna ordnats fristående från befattningshavarnes egenpensionering och i allmänhet på samhällets och befattningshavarnes gemensamma bekostnad. I de städer återigen, där de båda slagen av pensionering lösts i ett sammanhang, förekomma i pensionsreglementena undantagslöst bestämmelser om till beloppet dock högst varierande pensionsavgifter, utan att det av bestämmelserna framgår annat, än att avgifterna skola avse att till större eller mindre del täcka pensioneringskostnaden som helhet betraktad. Det torde knappast i detta sammanhang vara behövligt omförmäla, att pensioneringen icke plägar ekonomiseras enbart med de pensionerades avgifter, utan att samhället självt tar på sig oftast den avsevärt större delen av kostnaden.

För att återgå till det nu föreliggande förslaget och därvid för tydlighetens skull i det nu berörda hänseendet skilja mellan egenpensioneringen och familjepensioneringen, är lönenämnden icke vad den förra beträffar utan vidare av den uppfattningen, att den egna pensionen, såsom egentligen varande en intjänt men innehållen del av lönen, icke bör föranleda befattningshavaren själv några kostnader, utan måste betraktas som en samhället åvilande angelägenhet. Ehuru denna tankegång, som ju legat till grund för det förra pensionsförslaget, har åtskilliga skäl för sig, äro dessa icke enbart avgörande och skäl kunna även anföras till förmån för den motsatta uppfattningen. Ett mycket viktigt sådant, bland andra, är den moraliska betydelse till väckande av ansvarskänsla för vårdnaden om den egna framtiden, som befattningshavarens egna bidrag till pensioneringen innebär. Emellertid har lönenämnden efter noggrann omprövning av förevarande spörsmål av praktiska skäl, som angivits i motiveringen till löneregleringsförslaget och som det därför är onödigt att här upprepa, och därjämte och icke minst därför att det ur stadens synpunkt innebär en viss styrka, att samhället självt, som ensam bär kostnaden, utan obehörigt inflytande från de anställdes sida har i sin hand att ordna pensioneringen på sätt stadens myndigheter kunna finna bäst överensstämma med stadens intressen, ansett sig böra förorda, att staden ensam bär kostnaderna för de anställdas egenpensionering. Därigenom kan också pensioneringen lättare på en gång genomföras för såväl yngre som äldre befattningshavare, då man slipper ifrån den invecklade och motbjudande frågan om retroaktivavgifter och ej behöver utesluta åtskilliga överåriga befattningshavare för att behandla deras pensionering alldeles särskilt.

Däremot är det ett annat förhållande med familjepensioneringen, även detta berört i löneregleringsförslaget. I detta hänseende har lönenämnden icke ansett sig kunna undgå att föreslå avgifter från befattningshavarnes sida och ansett att dessa böra avvägas så, att den övervägande delen av kostnaden för denna del av pensioneringen täckes genom befattningshavarnes avgifter, åtminstone sedan pensioneringen fortvarit så länge, att överåriga och äldre befattningshavare, för vilka retroaktivavgifter vid vanlig pensionsförsäkring borde hava utgått, kommit undan.

Kommunalanställdas pensionskassa.

Det torde säga sig självt, att en pensionering sådan som den här skisserade icke rätt väl ägnar sig att ordnas genom försäkring eller den försäkring närstående formen, anslutning till Sveriges Kommunalanställdas pensionskassa, utan att det är bäst, att staden ordnar saken som en helt och hållet egen angelägenhet. Storleken av stadens befattningshavarekår, med medlemmar i alla åldrar samt det jämförelsevis stora omfång stadens ekonomi numera erhållit äro omständigheter, som tala i samma riktning. Ett annat skäl för att staden själv ekonomiskt omhändertar pensioneringen är, att den säkerhetsmarginal, med vilken varje slag av försäkring måste räkna och som gör, att försäkringstagarnes insatser bliva större än som egentligen är behövligt, då stannar kvar i stadens kassa; ävenså, att staden i så fall icke behöver bekosta avgifter för de pensioneringar, som ej bli utav (på grund av avgång av annan orsak än dödsfall utan pensionsrätt o. s. v.).

Avsättningar till pensionsfond.

Det är givet, att om pensioneringen endast ordnas så, att staden på löpande årsbudget bekostar förekommande pensioner, kostnaderna komma att drabba ojämt och ibland komma mycket otjänligt, vartill kommer att mot ett sådant tillvägagångssätt kan anföras det visserligen ofta missbrukade och även för nu förevarande fall, då det gäller en så permanent institution som en kommun, föga bärande skälet, att pensioneringskostnaden drabbar en annan generation skattskyldige än den, som egentligen bort bära den. Därför synes det lämpligt att åtgärder vidtagas för att utjämna pensioneringskostnaden. Stadens ekonomi är för närvarande dock icke sådan, att till den pensionsfond, som i och för en sådan utjämning bör bildas och som i varje fall skall uppläggas för uppsamling och förräntning av befattningshavarnes avgifter till familjepensioneringen, från början kan avsättas så stora årliga belopp, som utöver dessa avgifter enligt försäkringstekniska grunder erfordras för bekostande av pensioneringen i dess helhet. Men någon början torde alltid kunna göras och Stadsfullmäktige bö-

ra göra sig förtrogna med den tanken, att det är för stadens ekonomi bäst, om pensioneringens ekonomiska konsekvenser snarast möjligt så att säga bringas i jämvikt. Till en början torde i detta hänseende vara att rekommendera, att den fond, som bildas av befattningshavarnes insatser, till familjepensioneringen tillsvidare lämnas helt orubbad och blivande familjepensioner liksom givetvis även egenpensionerna, betalas av uttaxerade eller eljes tillgängliga medel på den löpande årsbudgeten samt att därjämte, allt eftersom möjlighet vid årsstaternas upprättande därtill gives, avsättningar göras till pensionsfonden. Det torde ankomma på lönenämnden att, sedan pensionsreglementet varit i tillämpning något antal år, verkställa undersökning rörande fondens möjligheter att med det fortlöpande tillskottet av avgifterna till familjepensioneringen och ett fast årligt tillskott från stadskassan, svara för pensioneringen i dess helhet. På så sätt synes staden utan allt för påfrestande övergångar och allt eftersom de ekonomiska förutsättningarne det medgiva, kunna hava i sin hand att för framtiden trygga pensionsregleringens ekonomi.

Kommittén övergår härefter till att redogöra för en del av pensionsförslagets detaljer.

Pensionsålder och tjänsteår.

Enligt 1914 års pensionsförslag fordrades som regel för erhållande av full pension 67 levnads- och 35 tjänsteår för man samt 62 levnads- och 30 tjänsteår för kvinna. Dessa höga fordringar medförde också, att en mängd undantag från regeln måste uppställas. Särskilt framträdande är, att angivna pensionsålder, 67 år, är alldeles för hög för de befattningar, där framför andra kroppslig vigör för tjänstens utövande är av nöden, såsom för polis- och i synnerhet brandpersonalen. För dessa personalgrupper sattes också pensionsåldern betydligt lägre eller till 55 år. I nu föreliggande förslag har lönenämnden i fråga om det regelmässiga antalet levnads- och tjänsteår med ledning av tillgängliga pensionsstater velat föreslå en nedsättning till 65 levnads- och 30 tjänsteår för män och 60 levnads- och 30 tjänsteår för kvinnor. Härigenom har antalet undantag kunnat avsevärt inskränkas. Beträffande särskilt befattningshavare tillhörande ordningspolisen och brandmanskapet, med undantag för en del befäl, har nämnden stannat för 55 levnads- och 25 tjänsteår. I övrigt torde knappast någon närmare motivering för de föreslagna bestämmelserna härutinnan vara av nöden, då

anledningarne till de skiljaktigheter mellan olika tjänster, som i detta hänseende förekomma, äro tämligen öppendagliga.

Pensionsunderlag och pensionsbelopp.

Det belopp, varå pension skall beräknas, utgör i regel enligt det här framlagda förslaget, liksom i allmänhet i pensionsstater, slutlönen för den tjänst, befattningshavaren innehar. Vanligen förekommer i pensionsstaterna en bestämmelse, varigenom pensionen begränsas till ett visst belopp. En sådan tvär gräns verkar emellertid enligt lönenämndens uppfattning långt ifrån rättvist.

Då nämnden å andra sidan icke kan föreslå, att pensionerna utan någon som helst begränsning skola stå i ett konstant förhållande till slutlönen, har Nämnden genom den bestämmelse om pensionsunderlagets beräkning beträffande de högre lönelägena, som återfinnes i § 6, sökt åstadkomma en successiv procentuell avknappning av pensionsbeloppet ned emot den högsta gräns, som ej må överskridas. Denna högsta gräns är genom skalans avvägning beräknad så, att den praktiskt taget sammanfaller med pensionen, inklusive nuvarande dyrtidstillägg, för statens s. k. rådstjänster, en pension, som också i det nyligen avgivna förslaget rörande den ekonomiska avvecklingen mellan städerna och statsverket vid den väntade processreformens genomförande förklarats lämplig för borgmästare.

Beloppet för full egenpension föreslås — liksom i det förra pensionsförslaget — utgöra 65 % av pensionsunderlaget. I tillgängliga pensionsreglementen förekomma procenttal både över och under det nämnda. Vanligast förekommande torde vara antingen 2/3 = 66,7 % eller 60 %. Lönenämnden har valt det föreslagna talet 65 %, dels såsom ett gott medeltal och dels emedan Stadsfullmäktige i många fall beviljat pensioner med just detta procenttal som beräkningsgrund.

Från angivna regel göres emellertid ett undantag, som torde behöva någon förklaring. För befattningshavare, som avgå redan vid 55 års ålder, nämligen manskap och underbefäl vid ordningspolisen och brandkåren, har pensionsprocenten satts till 60, således 5 enheter under den för övriga befattningshavare gällande. Anledningen härtill är givetvis i första rummet den, att staden icke under så lång tid kan tillgodogöra sig ifrågavarande befattningshavares tjänster som beträffande övriga befattningshavare i allmänhet och därför skulle få vidkännas en alltför hög pensionskostnad för dem, om de skulle vid den väsentligt tidigare levnadsåldern erhålla lika hög pension som andra. Vidare bör det anmärkas, att ifrågavarande befattningshavare vid den tidigare pensioneringen i allmänhet torde hava kvar så mycken arbetsförmåga och möjlighet att skaffa sig förvärvsarbete, att det

mer än väl uppväger den lägre pensionen. En sådan åtskillnad som den här föreslagna förekommer mycket ofta i städernas pensionsreglementen med i en del fall ändå större skillnad mellan ifrågavarande och andra befattningshavares pensionsprocent. Mot förslaget i denna del torde slutligen så mycket mindre kunna göras någon befogad invändning, som tjänsteårstalet för full pension för ifrågavarande personal satts så lågt som till 25.

Styrelse för pensioneringen.

Då staden själv påtager sig den ojämförligt största delen av kostnaden för den föreslagna pensioneringen, har det synts lönenämnden riktigast, att såväl förvaltningen av de avsatta pensionsmedlen, som beslutanderätten vid pensionsreglementets tillämpning tillkommer av Stadsfullmäktige tillsatta förvaltningsmyndigheter, i förra fallet drätselkammaren och i det senare lönenämnden.

På grund av vad lönenämnden ovan anfört får nämnden föreslå att Stadsfullmäktige måtte besluta:

1) att antaga och godkänna närlagda förslag till pensionsreglemente för Västerås stads befattningshavare (Bil. A.);
2) att antaga och godkänna likaledes bilagda förslag till pensionsstat att gälla tillsvidare (Bil. B);
3) att genom lönenämnden underställa pensionsreglementet och pensionsstaten Kungl. Maj:ts prövning i de avseenden där Kungl. Maj:ts fastställelse för förslagets giltighet är av nöden, samt
4) att i pensionsreglementet och pensionsstaten bestämda avgifter till familjepensioneringen skola utgå från samma tidpunkt, från vilken den samtidigt härmed föreslagna nya lönestaten skall tillämpas.

Emot det härmed framlagda pensionsförslaget, som i övrigt enhälligt omfattats av lönenämndens ledamöter, har i en punkt reservation mot förslaget anförts av Herr Johansson, som för sin del påyrkat, att § 6 andra stycket i pensionsreglementet måtte erhålla följande lydelse:

"Dessa avlöningsförmåner ingå i pensionsunderlaget för avlöning eller del av avlöning, som icke överstiger 8,000 kronor till hela sitt belopp.

för del av avlöning, som överstiger 8,000 men ej 9,000 kronor till 85 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 9,000 men ej 10,000 kronor till 70 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 10,000 kronor men ej 11,000 kronor till 55 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som översiger 11,000 men ej 12,000 kronor, till 40 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 12,000 men ej 13,000 kronor, till 25 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 13,000 kronor men ej 17,000 kronor, till 10 % av sitt belopp.

Västerås den 28 juni 1929.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Bil. A.

Förslag

till

pensionsreglemente för Västerås stads befattningshavare.

§ 1.

Pensionsrättens omfattning.

Till erhållande av pension å stadens stat berättigas på sätt och under de förutsättningar, som i detta reglemente angivas, vid avgång från stadens tjänst, varje innehavare av befattning, som upptages i den pensionsstat för Västerås stads befattningshavare, vilken antages av Stadsfullmäktige och därjämte, beträffande de befattningar, för vilka Kungl. Maj:t stadfäster lönestat, av Kungl. Maj:t fastställes.

Pension tillkommer ock, på sätt i detta reglemente stadgas, pensionsberättigad manlig befattningshavares änka och barn.

§ 2.

Tid för inträde av pensionsrätt.

Rätt att uppbära pension inträder för befattningshavare:

a) när han uppnått i § 3 här nedan angivna levnadsålder;

b) då han till följd av olycksfall i stadens tjänst eller eljes på grund av sjukdom eller kroppsskada, som han bevisligen ådragit sig vid utövningen av sådan tjänst, av myndighet, på vilken det ankommer att utse efterträdare, efter inhämtat läkareutlåtande prövas vara för framtiden oförmögen att sköta sin befattning och ej heller anses kunna lämpligen förflyttas till annan likställd eller likartad befattning i stadens tjänst;

c) då han till följd av sjukdom, vanförhet eller lyte i andra fall än under b) sägs eller eljes till följd av nedsatt arbetsförmåga under mer än tre fjärdedelar av tre på varandra följande år varit och av den myndighet, som under b) sägs, efter inhämtat läkareutlåtande anses för framtiden oförmögen att sköta sin eller annan likställd eller likartad befattning i stadens tjänst;

d) då befattningshavarens tjänst indrages utan att han överflyttas till annan befattning, som han är skyldig mottaga;

e) då han uppsagts från tjänsten och uppsägningstiden gått till ända eller efter utgången av den tid, för vilken han förordnats, icke erhåller förnyat förordnande eller eljes utan egen begäran nödgas avgå från sin befattning utan att på grund av stadgandet i § 5 hava förverkat sin pensionsrätt.

§ 3.

Pensionsålder. Den i § 2 mom. a) omförmälda levnadsåldern, varå rätt till ålderspension grundas, utgör:

för manlig befattningshavare 65 år,

för kvinnlig befattningshavare 60 år,

dock att sagda ålder för nedannämnda befattningshavare skall vara:

för borgmästare, rådman, stadsnotarie, stadskamrerare, kamrerare vid stadens tekniska verk, stadsfogde och kronouppbördskassör 67 år,

för poliskommissarie, brandchef, vice brandchef och brandmästare, överkonstapel vid kriminal- och ordningspolisen, kriminalkonstapel, maskinmästare vid elektricitetsverket, gasmästare, gasverkseldare, kranmaskinistförman och sjukvårdare vid ålderdomshemmet 60 år,

för polis- och brandpersonal utom de ovan nämnda — 55 år.

Pensionsåldern skall anses inträda vid utgången av den kalendermånad, under vilken befattningshavarens ovanberörda levnadsålder uppnås.

§ 4.

Avgång från befattning. Befattningshavare, som uppnått den för rätt till ålderspension i § 3 stadgade levnadsålder, är skyldig att från tjänsten avgå; vederbörande myndighet, på vilken det ankommer att utse efterträdare, likväl obetaget att, för så vitt minst 2/3 av antalet ledamöter i myndigheten därom äro ense, låta uppå ansökan av befattningshavaren för ett år i sänder och för en sammanlagd tid av högst tre år med avskedet anstå, därest befattningshavaren prövas fortfarande kunna på ett tillfredsställande sätt sköta sin befattning.

Befattningshavare, som enligt § 2 mom. b—d) är berättigad till pension, vare skyldig att avgå från befattningen efter beslut av den myndighet, som äger utse efterträdare eller tillsatt tjänsten.

§ 5.

Förlust av pension. Rätt till pension tillkommer ej befattningshavare, som blivit i laga ordning från tjänsten avsatt eller för fel eller försumlighet från tjänsten skild, och ej heller den, som utan att därtill på grund av bestämmelserna i § 4 vara skyldig, avgått från sin befattning.

§ 6.

Pensionsunderlag. Såsom underlag för bestämmande av den årliga pensionens belopp — pensionsunderlag — skall, med nedan angivna begränsning, tjäna de sammanlagda årliga avlöningsförmånerna i innehavande befattnings högsta

lönegrad, däri således inberäknat lön, tjänstgöringspengar, ålderstillägg och andra icke tillfälliga lönetillägg samt, till det värde, varmed de upptagas i pensionsstaten, sportler samt bostads- och därmed jämförliga naturaförmåner, för vilka ej göres avdrag å avlöningen.

Dessa avlöningsförmåner ingå i pensionsunderlaget för avlöning eller del av avlöning, som icke överstiger 8,000 kronor till hela sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 8,000 men ej 9,000 kronor, till 90 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 9,000 men ej 10,000 kronor, till 80 % av sitt belopp,

för del av avlnöing, som överstiger 10,000 men ej 11,000 kronor, till 70 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 11,000 men ej 12,000 kronor, till 60 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 12,000 men ej 13,000 kronor, till 50 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 13,000 men ej 14,000 kronor, till 40 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 14,000 men ej 15,000 kronor, till 30 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 15,000 men ej 16,000 kronor, till 20 % av sitt belopp,

för del av avlöning, som överstiger 16,000 men ej 17,000 kronor till 10 % av sitt belopp,

Del av avlöning, som överstiger 17,000 kronor, medräknas ej i pensionsunderlaget.

§ 7.

Pensionsbelopp.

Pension är antingen hel eller avkortad.

Hel pension utgår för de befattningshavare, som äro skyldiga avgå vid 55 års ålder, med 60 % av pensionsunderlaget och för övriga befattningshavare med 65 % av samma underlag.

Avkortad pension utgår med så stor del av den hela pensionen, som motsvarar förhållandet mellan befattningshavarens sammanlagda tjänstetid, i hela år räknat, och det antal tjänsteår, som enligt § 8 erfordras för erhållande av hel pension.

§ 8.

Villkor för hel pension; tjänsteålder.

Hel pension tillkommer befattningshavare, som vid inträde i pensionsåldern eller avgång ur tjänsten på grund av förhållanden, som omförmälas i § 2 mom. c, d och e uppnått nedan angivna antal tjänsteår:

borgmästare, drätseldirektör, byggnadschef, chef för stadens tekniska verk, stadsläkare, folkskoleinspektör, brandchef, hamnkapten samt sådana till polis- och brandpersonalen hörande befattningshavare, för vilka pensionsåldern är 55 levnadsår — 25 år,

annan befattningshavare — 30 år.

Hel pension utgår därjämte till befattningshavare, som avgått på grund av förhållanden, som angivas i § 2 mom. b under förutsättning att befattningshavaren skulle hava erhållit hel pension, därest han kvarstått i tjänsten till uppnådd pensionsålder.

§ 9.

Beräkning av tjänsteår.

Såsom tjänsteår för erhållande av pension beräknas den tid befattningshavare efter fyllda tjuguett år i ordinarie eller extra ordinarie anställning eller på grund av särskilt förordnande varit verksam i stadens tjänst. Härvid iakttages, att avdrag icke må ske för avbrott i tjänstgöring, som föranletts av semester, sjukdom, särskilt offentligt uppdrag och ej heller för eljes medgiven tjänstledighet, vidare än i den mån denna under något kalenderår överstigit tre månader.

Till tjänsteår må ej hänföras tid, som befattningshavare på grund av särskilt medgivande tjänstgjort efter uppnådd pensionsålder.

I fall som i § 2 mom. b sägs räknas till tjänstetiden även den tid som för befattningshavaren återstår till dess han ingår i pensionsåldern.

§ 10.

Avkortad pension utgår:

Villkor för avkortad pension.

a) till befattningshavare, vilken på grund av bestämmelsen i § 4, första stycket avgår från tjänsten utan att vid inträde i pensionsåldern hava uppnått det i § 8 för rätt till hel pension stadgade antalet tjänsteår,

b) befattningshavare, vilken avgår från tjänsten av anledning, som i § 2 mom. c, d och e sägs utan att hava uppnått det i § 8 för rätt till hel pension stadgade antalet tjänsteår,

c) befattningshavare, vilken avgår från tjänsten av anledning, som i § 2 mom. b sägs, och vilken, därest han kvarstått i tjänsten till uppnådd pensionsålder, icke skulle hava erhållit hel pension.

För erhållande av avkortad pension — och således pension överhuvud taget — erfordras för fall, som avses i denna § under punkt a, att befattningshavarens tjänstetid vid uppnådd pensionsålder icke mer än 10 år understiger den för full pension stadgade, samt för fall, som avses under punkt b, att tjänstetiden vid avgången icke understiger 10 år.

För fall, som avses under punkt c, gäller intet sådant förbehåll, som nyss sagts.

§ 11.

Avdrag för livränta.

Pensionstagare, vilken uppbär pension enligt bestämmelserna i § 2 mom. b och c samt därjämte enligt lag om olycksfall i arbete eller eljes är berättigad till livränta för varaktig oförmåga till arbete, är skyldig att, om livräntan skall utgöras av Västerås stad eller utgå på grund av försäkring, för vilken Västerås stad erlagt avgift, vidkännas avdrag å pensionen med livräntans belopp.

Har i stället för hel eller del av sådan livränta utgivits ett kapital för en gång, sker avdrag såsom om livräntan fortfarande utginge.

§ 12.

Pension å endast en tjänst.

Befattningshavare, som vid avskedstagandet innehar mer än en med rättighet till pension förenad stadens tjänst, åtnjuter pensionsrätt för endast en befattning och, om befattningarne äro olika avlönade, för den högst avlönade av dem.

§ 13.

Familjepension.

Rätt till familjepension tillkommer manlig pensionsberättigad befattningshavares änka, så länge hon lever ogift, och arvsberättigat barn, tills det uppnår 18 års ålder eller dessförinnan ingår äktenskap.

Därest pensionsberättigat barn befinnes vid uppnåendet av 18 års ålder på grund av sjukdom eller vanförhet vara oförmöget att genom arbete försörja sig samt sakna medel till sitt uppehälle, äger lönenämnden besluta, huruvida och med vilket belopp pension må jämväl efter uppnåendet av sagda ålder av pensionstagaren åtnjutas.

§ 14.

Giftermål och adoption som ej grunda pensionsrätt m. m.

Giftermål eller adoption grundlägger icke pensionsrätt, om giftermålet eller adoptionen ägt rum:

a) efter det befattningshavaren fyllt 50 år, uppnått pensionsåldern eller börjat uppbära förtidspension;

b) under det befattningshavare lider av sjukdom, som inom sex månader efter giftermålet medför hans död;
dock att det må ankomma på lönenämnden att, där anledning finnes antaga, att sjukdomens livsfarliga beskaffenhet vid giftermålet icke varit vederbörande bekant, pröva, huruvida pension till änka eller barn må utgå.

Befattningshavares styvbarn åtnjuta icke pensionsrätt.

§ 15.

Familjepensionens belopp.

Familjepension utgår för år räknat:

a) till ensam änka med tjugo procent av pensionsunderlaget,

b) till änka jämte ett eller flere pensionsberättigade barn med samma belopp som för ensam änka, förhöjt med 40 % för ett barn och därutöver med 10 % för varje ytterligare barn,

c) till pensionsberättigade barn, där änka ej finnes: om endast ett barn finnes, med hälften av beloppet för ensam änka; och om barnen äro två, med samma belopp som för ensam änka; om barnen äro tre eller flera, med samma belopp som för ensam änka, förhöjt med 40 %, därest barnen äro tre, samt därutöver med 10 % för varje ytterligare barn.

§ 16.

Äganderätt till familjepension.

Pension för barn delas mellan dem efter huvudtalet.

Änka äger uppbära pensionsbeloppet för barn, därest ej förmyndaren gör anspråk på detsamma.

§ 17.

Avdrag å familjepension för livränta.

Är befattningshavares efterlevande berättigad till livränta enligt lag om olycksfall i arbete eller eljes, är pensionstagaren skyldig att, om livräntan skall utgöras av Västerås stad eller utgår på grund av försäkring, för vilken Västerås stad erlagt avgift, vidkännas avdrag å pensionen med livräntans belopp.

Har i stället för hel eller del av sådan livränta utgivits ett kapital för en gång, sker avdrag såsom om hela livräntan fortfarande utginge.

§ 18.

Avrundning av pensionsbelopp.

Därest vid beräkning av årlig pension detsammas krontal befinnes icke vara jämnt delbart med 3, skall det avrundas till närmast högre med 3 delbara krontal. Öretal bortfalla.

§ 19.

Tid för pensions utgående och utbetalning m. m.

Pension utgår från och med månaden efter den, då avgång från tjänst ägt rum, eller, beträffande familjepension, befattningshavaren avlidit, till och med den månad, under vilken pensionstagare avlider eller hans rätt till pension annorledes upphör.

Pension utbetalas månadsvis å den 20:de dagen i månaden eller, om helgdag då inträffar, nästföregående söckendag.

För barn, som födes efter faderns död, räknas pensionsrätten från och med den månad, varunder barnet föddes.

När änka eller barn, som har pension, dör eller enderas pensionsrätt eljes upphör ävensom när änka, som fått pension, föder barn, avlat i äktenskap, varpå hennes pensionsrätt är grundad, skall reglering ske enligt i § 15 meddelade bestämmelser.

Pension får ej tagas i mät för gäld.

Vid utbetalning av pension äger staden att för täckande av skuld, vari pensionären möjligen häftar till staden, avdraga intill halva årliga pensionsbeloppet, till dess skulden blivit gulden.

§ 20.

Ansökan om pension.

Pension sökes genom vederbörande myndighet hos lönenämnden med anförande av de skäl och meddelande av de uppgifter, på vilka sökanden grundar sin rätt till pension.

§ 21.

Pensionsbrev.

Då pension beviljas, utfärdar lönenämnden pensionsbrev.

§ 22.

Pensionsavgifter.

För befattningshavarnes egen pension svarar stadskassan och för ändamålet tillgängliga fonder. Befattningshavarne betala således härför inga avgifter.

Jämväl för familjepensioneringen svara stadskassan, men skall såsom bidrag till bestridandet av kostnaderna för densamma manlig befattningshavare, så länge han är i tjänst, erlägga årlig pensionsavgift med tre procent av det för honom gällande pensionsunderlaget.

Uträknad pensionsavgift, vars krontal icke är jämnt delbart med tre, höjes till närmaste med tre jämnt delbara krontal. Öretal bortfalla.

Denna pensionsavgift, som utgår såsom minskning i befattningshavarens avlöning, innehålles vid avlöningens utbetalande med 1/12-del för varje månad.

§ 23.

Pensionskassa.

De i § 22 omförmälda pensionsavgifterna skola ingå till en av Drätselkammaren efter grunder, som anvisas av Stadsfullmäktige, förvaltad pensionsfond.

§ 24.

Återbetalning av avgifter. Förlust av familjepensionsrätt vid avgång.

Avgår manlig befattningshavare eller entledigas han ur stadens tjänst utan att vara berättigad till pension eller förflyttas han till tjänst, som ej medför rätt till pension, äger han återbekomma alla sina till familjepensioneringen erlagda avgifter, dock utan ränta.

Sådan befattningshavares änka och barn äro icke berättigade till pension.

§ 25.

Tolkning och tillämpning av reglementet.

Tolkning och i de fall, där detta ej tillhör annan myndighet, tillämpning av detta reglementes bestämmelser ankommer på stadens lönenämnd.

§ 26.

Detta pensionsreglemente, vilket icke äger tillämpning å de pensioner, Stadsfullmäktige före dess ikraftträdande beviljat f. d. befattningshavare i stadens tjänst eller deras efterlevande, skall träda i kraft från och med ingången av kalenderåret näst efter det, under vilket Kungl. Maj:ts fastställelse av detsamma, för så vitt det är av beskaffenhet att erfordra sådan fastställelse, erhållits.

Reglementet skall tillämpas ej mindre å dem, som anställas i stadens tjänst, sedan reglementet trätt i kraft, än även å dem, som då redan innehava sådan befattning eller arbetsanställning och antingen antagits med eller förut iklätt sig skyldighet att underkasta sig blivande pensionsbestämmelser eller ock inom ett år, efter det reglementet trätt i kraft, inför lönenämnden skriftligen förklarat sig villiga ingå på dess bestämmelser.

Förslag till Pensionsstat för

Befattning	Lönegrupp i lönestaten	Avlöningsförmåner, som skola läggas till grund vid beräkning av pensionsunderlaget.				
		Slutavlöning enligt stat Kr.	Särskilda lönetillägg Kr.	I pensionshänseende beräknade: Sportler Kr.	I pensionshänseende beräknade: Andra förmåner utöver lön enl. stat.	Summa
1	2	3	4	5	6	7
Biljettförsäljerska i varmbadhuset	11	2,211	—	—	—	2,211
Vaktmästare vid köttbesiktningsbyrån	16	2,751	600	—	—	3,351
Kvinnligt kontorsbiträde av II klass	17	2,859	—	—	—	2,859
D:o fröken Eriksson vid Renhållningsverket	17	2,859	300	—	—	3,159
Manligt kontorsbiträde av II klass	19	3,105	—	—	—	3,105
D:o Råberg vid tekniska verkens kontor	19	3,105	300	—	—	3,405
Badare i varmbadhuset	19	3,105	—	—	—	3,105
Kvinnligt kontorsbiträde av I klass	20	3,243	—	—	—	3,243
D:o fröken Bergström å stadskansliet	20	3,243	500	—	—	3,743
Vårdare av vattenborgen	20	3,243	—	—	—	3,243
Eldare i varmbadhuset	20	3,243	—	—	—	3,243
Eldare i stadshotellet	20	2,640	—	—	—	2,640
Eldare vid ålderdomshemmet	20	3,243	—	—	—	3,243
Sjukvårdare vid ålderdomshemmet	21	3,381	—	—	—	3,381
Extra brandman	22	2,880	—	—	—	2,880
Körkarl	22	3,519	—	—	—	3,519
Manligt kontorsbiträde av I klass	23	3,657	—	—	—	3,657
Mätareavläsare	23	3,657	—	—	—	3,657
Maskinist vid vattenledningsverket	23	3,657	—	—	—	3,657
Badmästare vid varmbadhuset	23	3,657	—	800	—	4,457
Maskinist vid varmbadhuset	23	3,657	—	—	—	3,657

Bil. B.

Västerås stads befattningshavare.

Pensionsunderlag. Kr.	Ålder för full pension		Fullt pensionsbelopp		Familjepension för ensam änka Kr.	Avgift för familjepensionering Kr.	Anmärkningar
	Levnadsår	Tjänsteår	I.% av pensionsunderlaget	Kronor			
8	9	10	11	12	13	14	15
2,211	60	30	65	1,437	—	—	
3,351	65	30	65	2,178	672	102	
2,859	60	30	65	1,860	—	—	
3,159	60	30	65	2,055	—	—	
3,105	65	30	65	2,019	621	93	
3,405	65	30	65	2,214	681	102	
3,105	65	30	65	2,019	621	93	
3,243	60	30	65	2,109	—	—	
3,743	60	30	65	2,433	—	—	
3,243	65	30	65	2,109	648	99	Gäller endast nuv. befattningshavare.
3,243	65	30	65	2,109	648	99	
2,640	65	30	65	1,716	528	81	Gäller endast nuv. befattningshavare, som har lön blott i I lönegr.
3,243	65	30	65	2,109	648	99	
3,381	60	30	65	2,199	678	102	
2,880	55	25	60	1,728	576	87	Lön blott i I lönegraden.
3,519	65	30	65	2,289	705	105	Gäller endast nuv. befattningshavare.
3,657	65	30	65	2,379	732	111	
3,657	65	30	65	2,379	732	111	
3,657	65	30	65	2,379	732	111	
4,457	65	30	65	2,898	891	135	
3,657	65	30	65	2,379	732	111	

1	2	3	4	5	6	7
Exekutionsbiträde	23	3,657	—	600	—	4,257
Brandman	23	3.657	—	—	—	3,657
Extra poliskonstapel	23	3,000	—	—	—	3,000
Renhållningsarbetare	23	3,657	—	—	—	3.657
Gasverkseldare	23	3,657	—	—	—	3,657
Maskinist vid ålderdomshemmet	24	3,795	—	—	—	3,795
Fodermarsk vid renhållningsverket	24	3,795	—	—	—	3,795
Vaktmästare och eldare vid Herrgärds-, Djäknebergs och Korsängsskolorna	24	3,795	—	—	—	3,795
Stads- och rådhusvaktmästare, vaktmästare vid ålderdomshemmet och folkskolans expedition	25	3,933	—	—	—	3,933
Mätareavläsareförman	25	3,933	—	—	—	3,933
Maskinist vid elektricitetsverket	25	3,933	—	—	—	3,933
2:dre förman vid brandverket	25	3,933	—	—	—	3,933
Maskinist vid brandverket	25	3,933	—	—	—	3,933
Trädgårdsmästare	25	3,933	—	—	—	3,933
Skogvaktare	25	3,933	—	—	—	3,933
Hälsovårdstillsyningsman	25	3 933	—	—	—	3,933
Renhållningsförman	25	3,933	—	—	—	3,933
Förrådsförman	25	3,933	—	—	—	3,933
Poliskonstapel	25	3,933	—	—	—	3,933
Mätarejusterareförman	26	4,101	—	—	—	4,101
1:ste förman vid brandverket	26	4,101	—	—	—	4,101
Arbetsförman	26	4,101	—	—	—	4,101
Rörnätsförman	26	4,101	—	—	—	4,101
Kranmaskinistförman	26	4,101	—	—	—	4,101
Bostadsinspektris	26	4,101	—	—	—	4,101
Kassörska vid stadskamrerarekontoret och tekniska verkens kontor	26	4,101	—	—	—	4,101
Kriminalkonstapel	26	4,101	—	—	—	4,101
Inspektionskonstapel	26	4,101	—	—	—	4,101
Montörförman vid elektricitetsverket	27	4,269	—	—	—	4.269
Bokhållare vid tekniska verken	27	4,269	—	—	—	4,269

8	9	10	11	12	13	14	15
4,257	65	30	65	2,769	852	129	
3,657	55	25	60	2,196	732	111	
3,000	55	25	60	1,800	600	90	Lön blott i I lönegraden.
3,657	65	30	65	2,379	732	111	
3,657	60	30	65	2,379	732	111	
3,795	65	30	65	2,466	759	114	
3,795	65	30	65	2,466	759	114	
3,795	65	30	65	2,466	759	114	
3,933	65	30	65	2,556	786	117	
3,933	65	30	65	2,556	786	117	
3,933	65	30	65	2,556	786	117	
3,933	55	25	60	2,361	786	117	
3,933	55	25	60	2,361	786	117	
3,933	65	30	65	2,556	786	117	
3,933	65	30	65	2,556	786	117	
3,933	65	30	65	2,556	786	117	
3,933	65	30	65	2,556	786	117	
3,933	65	30	65	2,556	786	117	
3,933	55	25	60	2,361	786	117	
4,101	65	30	65	2,667	822	123	
4,101	55	25	60	2,460	822	123	
4,101	65	30	65	2,667	822	123	
4,101	65	30	65	2,667	822	123	
4,101	60	30	65	2,667	822	123	
4,101	60	30	65	2,667	—	—	
4,101	60	30	65	2,667	—	—	
4,101	60	30	65	2,667	822	123	
4,101	55	25	60	2,460	822	123	
4,269	65	30	65	2,775	855	129	
4,269	65	30	65	2,775	855	129	

1	2	3	4	5	6	7
Förrådsförman vid tekniska verken	27	4,269	—	—	—	4,269
Maskinmästare vid vattenledningsverket	27	4,269	—	—	—	4,269
Fattigvårdstillsyningsman	27	4,269	—	—	—	4,269
2:dre brandmästare	27	4,269	—	—	—	4,269
Distriktsläkare	28	4,437	—	—	—	4,437
Stadsbokhållare	29	4,605	—	—	—	4,605
Gasmästare	29	4,605	—	—	—	4,605
1:ste brandmästare	29	4,605	—	—	—	4,605
Polisöverkonstapel	29	4,605	—	—	—	4,605
1:ste hälsovårdstillsyningsman	30	4,773	—	—	—	4,773
Kriminalöverkonstapel	31	5,001	—	—	—	5,001
Maskinmästare vid elektricitetsverket	32	5,229	—	—	—	5,229
2:dre stadsläkaren	34	5,685	—	—	—	5,685
Stadsinspektor	34	5,685	—	—	—	5,685
Föreståndare för köttbesiktningsbyrån	35	5,913	2,000	—	—	7,913
Föreståndare för ålderdomshemmet	36	6,180	—	—	—	6,180
Stadsträdgårdsmästare	37	6,447	—	—	—	6,447
Vice brandchef	37	6,447	—	—	—	6,447
Stadsfiskal	37	6,447	—	1,800	—	8,247
1:ste stadsläkare	37	6,447	—	—	—	6,447
Biträdande stadsingeniör	37	6,447	—	—	—	6,447
D:o	37	6,447	1,300*)	—	—	7,747
Poliskommissarie	38	6,714	—	—	—	6,714
Hamnkapten	39	6,981	—	—	—	6,981
Assistent vid tekn. verken	41	7,584	—	—	—	7,584
Kåmrerare vid tekn. verken	41	7,584	—	—	—	7,584
Brandchef	41	7,584	—	—	—	7,584
Notarie vid stadens kansli	41	7,584	—	—	—	7,584
Fattigvårdssyssloman	44	8,592	—	—	—	8,592
Stadsnotarie	44	8,592	—	600	—	9,192
Jordbruksförvaltare	45	9,036	—	—	—	9,036
Tredje rådman	46	9,480	—	1,000	—	10,480

8	9	10	11	12	13	14	15
4,269	65	30	65	2,775	855	129	
4,269	65	30	65	2,775	855	129	
4,269	65	30	65	2,775	855	129	
4,269	60	30	65	2,775	855	129	
4,437	65	25	65	2,886	888	135	
4,605	65	30	65	2,994	921	138	
4,605	60	30	65	2,994	921	138	
4,605	60	30	65	2,994	921	138	
4,605	60	30	65	2,994	921	138	
4,773	65	30	65	3,105	954	144	
5,001	60	30	65	3,252	1,002	150	
5,229	60	30	65	3,399	1,047	156	
5,685	65	25	65	3,696	1,137	171	
5,685	65	30	65	3,696	1,137	171	Gäller endast nuv. befattningshavare.
7,913	65	30	65	5,145	1,584	237	
6,180	65	30	65	4,017	1,236	186	
6,447	65	30	65	4,191	1,290	195	
6,447	60	30	65	4,191	1,290	195	
8,222	65	30	65	5,346	1,644	246	
6,447	65	25	65	4,191	1,290	195	
6,447	65	30	65	4,191	1,290	195	
7,747	65	30	65	5,037	1,551	234	*) Personligt för J. Eriksson.
6,714	60	30	65	4,365	1,344	201	
6,981	65	25	65	4,539	1,398	210	
7,584	65	30	65	4,929	1,518	228	
7,584	67	30	65	4,929	1,518	228	
7,584	60	25	65	4,929	1,518	228	
7,584	65	30	65	4,929	1,518	228	
8,532	65	30	65	5,547	1,707	255	
9,053	67	30	65	5,886	1,812	273	
8,928	65	30	65	5,805	1,785	267	Gäller endast nuv. befattningshavare.
10,036	67	30	65	6,525	2,007	303	

1	2	3	4	5	6	7
Stadskamrerare	47	9,924	—	—	—	9,924
Folkskoleinspektör	48	10.368	—	—	—	10,368
Civilrådman	48	10,368	—	3,000	—	13,368
Brottmålsrådman	48	10.368	—	3,000	—	13,368
Stadsombudsman	49	10,812	—	—	—	10,812
Chef för stadens tekniska verk	53	12,588	—	-	—	12,588
Byggnadschef	55	13,476	—	—	—	13,476
Drätseldirektör	60	16,128	—	—	—	16,128
Borgmästare J. Karlsson	—	7,900	—	10,000	—	17,900
Kronouppbördskassör Axel Eklundh	—	3,900	—	5,000	—	8,900
Stadsfogde Erh. Kumlin	—	5,000	—	5,000	—	10,000
						Avvikande enligt K.
Stadsfiskal	37	6,447	—	1,800	—	8,247
Fattigvårdssyssloman	44	8,592	—	—	—	8,592
Stadsnotarie	44	8,592	—	600	—	9,192
Jordbruksförvaltare	45	9,036	—	—	—	9,036
Tredje rådman	46	9,480	—	1,000	—	10,480
Stadskamrerare	47	9,924	—	—	—	9,924
Folkskoleinspektör	48	10,368	—	—	—	10,368
Civilrådman	48	10,368	—	3,000	—	13,368
Brottmålsrådman	48	10,368	—	3,000	—	13,368
Stadsombudsman	49	10,812	—	—	—	10,812
Chef för stadens tekn. verk ..	53	12,588	—	—	—	12,588
Byggnadschef	55	13,476	—	—	—	13,476

8	9	10	11	12	13	14	15
9,639	67	30	65	6,267	1,929	291	
9,957	65	25	65	6,474	1,992	300	
11,647	67	30	65	7,572	2,331	351	
11,647	67	30	65	7,572	2,331	351	
10,268	65	30	65	6,675	2,055	309	
11,294	65	25	65	7,341	2,259	339	
11,690	65	25	65	7,599	2,340	351	
12,412	65	25	65	8,067	2,484	372	
12,500	67	25	65	8,127	—	—	Gäller inneh. personligen.
8,810	67	30	65	5,727	1,764	264	Gäller inneh. personligen.
9,700	67	30	65	6,306	1,941	291	Gäller inneh. personligen.
Johanssons reservation.							
8,209	65	30	65	5,337	1,611	246	Egenpension minskad med 9: —
8,503	65	30	65	5,526	1,701	255	D:o 21: —
8,984	67	30	65	5,841	1,797	270	D:o 45: —
8,875	65	30	65	5,769	1,776	267	D:o 36: —
9,814	67	30	65	6,381	1,962	294	D:o 144: —
9,496	67	30	65	6,174	1,899	285	D:o 93; —
9,752	65	25	65	6,339	1,950	294	D:o 135: —
10,786	67	30	65	7,011	2,157	324	D:o 561: —
10,786	67	30	65	7,011	2,157	324	D:o 561: —
9,996	65	30	65	6,498	2,001	300	D:o 177: —
10,647	65	25	65	6,921	2,130	321	D:o 420: —
10,797	65	25	65	7,020	2,160	324	D:o 579: —

1	2	3	4	5	6	7
Drätseldirektör	60	16,128	—	—	—	16,128
Borgmästare John Karlsson ...	—	7,900	—	10,000	—	17,900
Kronouppbördskassör Axel Eklundh	—	3,900	—	5,000	—	8,900
Stadsfogde Erh. Kumlin	—	5,000	—	5,000	—	10 000

8	9	10	11	12	13	14	15
11,062	65	25	65	7,191	2,214	333	Egenpension minskad med 876: —
11,150	67	25	65	7,248	—	—	D:o 879: —
8,765	67	30	65	5,697	1,755	264	D:o 30: —
9,550	67	30	65	6,207	1,911	288	D:o 99: —

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar.
1929. Den 29 Augusti. XVI.

N:o 48.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionering av stadens arbetare.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I sitt samtidigt härmed framlagda förslag till pensionering av stadens befattningshavare har lönenämnden antytt, att frågan om pensionsreglering för kommunalarbetarne skulle göras till föremål för ett jämnsides med nyssnämnda förslag framlagt särskilt förslag.

Detta förslag vill Lönenämnden härmed framföra.

En stor del av de allmänna synpunkter, vilka blivit närmare berörda i pensioneringsförslaget för befattningshavarne, torde kunna sägas i mer eller mindre mån hava sin giltighet även i fråga om pensionering av de på annat sätt än genom tjänsteavtal hos staden anställda, åtminstone i de fall, där anställningen antagit en mera varaktig och fast karaktär. Och detta är enligt lönenämndens mening fallet med de egentliga s. k. kommunalarbetarna, vilkas anställningsvillkor för närvarande regleras genom kollektivt avtal, ingånget för viss tid i sänder mellan stadens olika förvaltningsstyrelser, å ena, och de organisationer under Svenska kommunalarbetareförbundet, till vilka arbetarne väl så gott som undantagslöst torde vara anslutna å andra sidan.

Huvudsakligen av praktiska skäl och framförallt på grund av kommunalarbetarnes från befattningshavarnes väsentligen skiljaktiga anställningsform och avlöningsförhållanden, med vilka Stadsfullmäktige icke hava någon befattning, och av denna olikhet nödvändiggjorda olikheter beträffande en del i vissa fall grundläggande regler för pensioneringen, har det befunnits lämpligast att kommunalarbetarepensioneringen ordnas genom ett särskilt reglemente, som dock så vitt möjligt ansluter sig till det för befattningshavarne gällande.

Det härmed framlagda förslaget avser, i anslutning till vad ovan yttrats, och av i öppen dag liggande orsaker endast sådana kommunalarbetare — evad de avlönas med ackord, timpenning eller för längre tidsperiod utgående avlöning — som hava regelbunden och stadigvarande sysselsättning

vid stadens arbeten. Det är också givet, att anslutningen från arbetarnes sida till pensionsregleringen, vilken ju för övrigt enligt förslaget ej kostar dem något, är och måste vara fullt frivillig.

1914 års kommittéförslag i pensionsfrågan upptog icke kommunalarbetarne i egentlig mening, men väl åtskilliga anställda, som vid den tidpunkten möjligen kunde räknas dit, men vilkas löner nu reglerats genom deras upptagande i den allmänna lönestaten.

Däremot inrymmer det motionsvis år 1928 hos Stadsfullmäktige framlagda pensionsförslaget även de egentliga kommunalarbetarne. Förslaget uppställer dock, även det, fordringar på stadigvarande sysselsättning i stadens tjänst.

Arbetarepensioneringen har slagit igenom på många håll, i det att åtskilliga städer antingen i det allmänna pensionsreglementet eller särskilda bestämmelser inrymma pensionering för de så att säga fast anställda kommunalarbetarne. I en del städer hava därjämte förslag väckts och utredning igångsatts rörande sådan pensionering.

Här i Västerås hava Stadsfullmäktige också under de senare åren i en del fall beviljat pension åt åldriga arbetare, som under en längre följd av år tjänat staden, efter i stort sett samma grunder, som tillämpats för pensionering av befattningshavare.

Vid betraktande av den djupast liggande grunden för pensioneringen eller det långvariga, odelade och stadigvarande sysslandet med dens angelägenheter, på vilken det enligt gängse uppfattning ankommer att ordna med pensioneringen, torde man ej heller i nu förevarande hänseende finna någon större och principiell skillnad råda mellan de på stat anställda befattningshavarne och kommunalarbetare med stadigvarande sysselsättning.

Lönenämnden har av ovan angivna orsaker velat förorda en lösning i samband med befattningshavarepensioneringen av frågan om arbetarnes pensionering.

Det härutinnan framlagda förslaget kan av påtagliga skäl icke göra anspråk på fullkomlighet. Frågan om denna slags pensionering är ganska ny och på mycket få håll något prövad. Föreliggande förebilder förete också skiftningar i väsentliga punkter och äro därför och av andra orsaker icke så särskilt efterföljansvärda. Lönenämnden har emellertid efter ingående överväganden sökt utvinna det bästa möjliga av föreliggande utredningsmaterial. I den mån erfarenheten i en framtid ger vid handen, att ändringar bliva behövliga, må sådana genomföras till förslagets förbättrande.

I likhet med vad som föreslagits för befattningshavarne upptar pensionsförslaget för arbetarne såväl egen — som familjepensionering. Däremot förete förslagen den betydelsefulla olikheten, att medan befattningshavarne få betala avgifter för bekostande av den större delen av familjepensioneringen, inga sådana avgifter krävas av arbetarne. Den egentliga och väsentliga orsaken till denna olikhet är att söka i olikheten i anställningssätt. Medan befattningshavaren vid antagandet på ett personligt fast och varaktigt sätt och i allmänhet för återstoden av den verksamma delen av sitt liv knytes till tjänsten och tjänstegivaren, äro kommunalarbetarnes anställningsformer så osäkra och så litet beroende av faktorer, över vilka de kommunala myndigheterna ensamma råda, att det vore principiellt oriktigt att genom uttagandet av pensionsavgifter skapa band, vilka icke stå i överensstämmelse med anställningsformerna. Den omständigheten att påläggandet av pensionsavgifter för befattningshavarnes del kan anknytas med lönereglering, men att detta däremot icke låter sig göra beträffande kommunalarbetarne, med vilkas avlöningsförhållanden Stadsfullmäktige icke alls, och de kommunala förvaltningsstyrelserna icke ensamt hava att taga befattning, kan också åstadkomma komplikationer, som kunna vålla svårigheter för förslagets genomförande.

I vad mån den genomförda pensioneringen på stadens ensamma bekostnad bör influera på kommunalarbetarnes avlöning, är en fråga vartill hänsyn må kunna tagas vid eventuellt blivande förhandlingar om nya eller förändrade löneavtal.

I fråga om pensionsålder och antal tjänsteår samt pensionsbelopp överensstämmer förslaget med vad som såsom regel föreslagits för befattningshavarne.

Beträffande reglerna för bestämmande av pensionsunderlaget äro dessa däremot helt andra än vad som föreslagits för befattningshavarne, ehuru de syfta till att nå samma faktiska resultat. Att grunda pensionsunderlaget på vad som för en var arbetare utgått i avlöning skulle leda till avsevärda ojämnheter för de enskilda personerna och betydande besvär och svårigheter i tillämpningen. Nämnden har därför funnit det mest ändamålsenligt att indela kommunalarbetarne med hänsyn till skiljaktigheterna i avlöning i vissa grupper och för varje grupp nu på en gång fastslå såsom pensionsunderlag vissa uppskattade genomsnittsbelopp, vilka finnas angivna i reglementsförslaget. Med detta förslag har Nämnden sökt komma den genomsnittliga sanningen så nära som möjligt.

I fråga om beräkning av tjänsteår skiljer sig bestämmelserna i vissa hänseenden från vad som föreslagits för befattningshavarne, beroende av särskilt de olikartade anställnings- och löneförhållandena.

I övriga delar överensstämma de båda pensionsförslagen i sak med varandra.

På grund av vad lönenämnden ovan anfört får nämnden föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

1:o) att antaga och godkänna närlagda förslag till pensionsreglemente för Västerås stads arbetare (Bil. A), samt

2:o) att genom lönenämnden underställa pensionsreglementet Kungl. Maj:ts prövning till den del Kungl. Maj:ts stadfästelse för förslagets giltighet är av nöden.

Västerås den 28 juni 1929.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Bil. A.

Förslag

till

pensionsreglemente för Västerås stads arbetare.

§ 1.

Pensionsrättens omfattning.

Till erhållande av pension å stadens stat berättigas på sätt och under de förutsättningar, som i detta reglemente angivas, vid avgång från anställning i stadens arbeten fast anställda arbetare, vilka avlönas på annat sätt än enligt av Stadsfullmäktige antagen lönestat och av lönenämnden efter därom gjord ansökan förklarats vara ordinarie arbetare.

Pension tillkommer ock, på sätt i detta reglemente stadgas, pensionsberättigad arbetares änka och barn.

För att kunna förklaras som ordinarie arbetare skall kommunalarbetare utan längre avbrott än högst en månad varje kalenderår hava tjänstgjort under minst tre år och hava erhållit stadigvarande anställning i stadens tjänst vid högst 35 års ålder.

§ 2.

Tid för inträde av pensionsrätt.

Rätt att uppbära pension inträder för därtill berättigad arbetare:

a) när han uppnått i § 3 här nedan angivna levnadsålder;

b) då han till följd av olycksfall i stadens arbete eller eljes på grund av sjukdom eller kroppsskada, som han bevisligen ådragit sig vid utförandet av sådant arbete, av förvaltningsstyrelse, under vilken han lyder, efter inhämtat läkareutlåtande prövas vara för framtiden oförmögen att sköta sitt arbete och ej heller anses kunna lämpligen förflyttas till annat likvärdigt eller likartat arbete i stadens tjänst.

c) då han till följd av sjukdom, vanförhet eller lyte i andra fall än under b) sägs eller eljes till följd av nedsatt arbetsförmåga under mer än tre fjärdedelar av tre på varandra följande år varit och av den myndighet, som under b) sägs, efter inhämtat läkareutlåtande anses för framtiden oförmögen att sköta sitt eller annat likställt eller likartat arbete i stadens tjänst;

d) då han uppsagts från arbetsanställningen och uppsägningstiden gått till ända eller då han eljes utan egen begäran nödgas avgå från sin anställning utan att på grund av stadgandet i § 5 hava förverkat sin pensionsrätt.

§ 3.

Pensionsålder. Den i § 2 mom. a omförmälda pensionsåldern, varå rätt till ålderspension grundas, utgör 65 år.

Pensionsåldern skall anses inträda vid utgången av den kalendermånad, under vilken arbetarens ovanberörda levnadsålder uppnåtts.

§ 4.

Avgång från anställning. Arbetare, som uppnått den för rätt till ålderspension i § 3 stadgade levnadsålder, är skyldig att från anställningen avgå; vederbörande förvaltningsstyrelse likväl obetaget att låta uppå ansökan av arbetaren för ett år i sänder och för en sammanlagd tid av högst tre år med avskedet anstå.

Arbetare, som enligt § 2 mom. b—d) är berättigad till pension, vare skyldig att avgå från anställningen efter beslut av den förvaltningsstyrelse, varunder han lyder.

§ 5.

Förlust av pension. Rätt till pension tillkommer ej arbetare, som blivit för fel eller försumlighet från anställningen skild och ej heller den, som utan att därtill på grund av bestämmelserna i § 4 vara skyldig, avgått från sin anställning.

§ 6.

Pensionsunderlag. Såsom underlag för bestämmande av den årliga pensionens storlek fastställas för nedannämnda slag av arbetare följande belopp:

Vid stadens lantbruk anställda kördrängar och fördrängar samt med dem likställda lantarbetare	Kr.	1,800: —
Vid stadens lantbruk anställda ladugårdskarlar, smeder och slöjdare, fodermarskar, svinskötare samt med dem i lönehänseende likställda lantarbetare	„	2,100: —
Grovarbetare, vedgårdsarbetare, diversearbetare, pumpvakt vid avloppsledningens pumpstation samt med dem i lönehänseende likställda arbetare	„	2,400: —
Snickare och träarbetare, som hålla egna verktyg, montörer, smeder, rörläggare, förrådsbiträde vid tekniska verken, timavlönade renhållningsarbetare, arbetare, vilka periodvis tjänstgöra som kran- och maskinskötare, samt med dessa i lönehänseende likställda	„	2,700: —

1:sta klass montörer, chaufförer, ständiga kranskötare samt med dem i lönehänseende likställda ..... Kr. 3,000: —

§ 7.

Pensionsbelopp.

Pension är antingen hel eller avkortad.

Hel pension utgår med 65 % av pensionsunderlaget.

Avkortad pension utgår med så stor del av den hela pensionen, som motsvarar förhållandet mellan arbetarens sammanlagda anställningstid, i hela år räknat, och det antal anställningsår, som enligt § 8 erfordras för erhållande av hel pension.

§ 8.

Villkor för hel pension; anställningsålder.

Hel pension tillkommer arbetare, som vid inträde i pensionsåldern eller avgång från anställningen på grund av förhållanden, som omförmälas i § 2 mom. c och d uppnått 30 anställningsår.

Hel pension utgår därjämte till arbetare, som avgått på grund av förhållanden, som angivas i § 2 mom. b under förutsättning att arbetaren skulle hava erhållit hel pension, därest han kvarstått i anställningen till uppnådd pensionsålder.

§ 9.

Beräkning av tjänsteår.

Såsom anställningsår för erhållande av pension beräknas den tid arbetaren efter fyllda 20 år i stadens tjänst innehaft anställning, som icke varit av rent tillfällig natur.

Härvid iakttages, att avdrag skall göras för tid, omfattande minst 30 dagar i följd, under vilken arbetaren ej tjänstgjort, dock icke för semester eller för tid, varunder han åtnjutit ledighet för fullgörande av honom åliggande militär tjänstgöring, eller utan att tjänstgöra i sin anställning ägt uppbära oavkortad lön eller honom avtalsenligt tillkommande sjukhjälp.

Till anställningsår må ej hänföras tid, som arbetaren på grund av särskilt medgivande varit anställd efter uppnådd pensionsålder.

I fall, som i § 2 mom. b sägs, räknas till anställningstiden även den tid, som för arbetaren återstår till dess han ingår i pensionsåldern.

Arbetare, vars anställning på grund av omständigheter, som omförmälas i § 5, eller eljes upphört, utan att pension därvid kunnat tilldelas honom, må icke, därest han sedermera erhåller anställning hos staden, såsom anställningsår kunna åberopa sådan föregående anställning.

§ 10.

Villkor för avkortad pension.

Avkortad pension utgår:

a) till arbetare, vilken på grund av bestämmelsen i § 4, första styc-

ket avgår från anställningen utan att vid inträde i pensionsåldern hava uppnått det i § 8 för rätt till hel pension stadgade antalet anställningsår.

b) arbetare, vilken avgår från anställningen av anledning, som i § 2 mom. c och d sägs, utan att hava uppnått det i § 8 för rätt till hel pension stadgade antalet anställningsår,

c) arbetare, vilken avgår från anställningen av anledning, som i § 2 mom. b sägs, och vilken, därest han kvarstått i anställningen till uppnådd pensionsålder, icke skulle hava erhållit hel pension.

För erhållande av avkortad pension — och således pension över huvud taget — erfordras för fall, som avses i denna § under punkt a, att arbetarens anställningstid vid uppnådd pensionsålder icke med mer än 10 år understiger den för full pension stadgade, samt för fall, som avses under punkt b, att anställningstiden vid avgången icke understiger 10 år.

För fall, som avses under punkt c, gäller intet sådant förbehåll,, som nyss sagts.

§ 11.

Avdrag för livränta.

Pensionstagare, vilken uppbär pension enligt bestämmelserna i § 2 mom. b och c samt därjämte enligt lag om olycksfall i arbete eller eljes är berättigad till livränta för varaktig oförmåga till arbete, är skyldig att, om livräntan skall utgöras av Västerås stad eller utgå på grund av försäkring, för vilken Västerås stad erlagt avgift, vidkännas avdrag å pensionen med livräntans belopp.

Har i stället för hel eller del av sådan livränta utgivits ett kapital för en gång, sker avdrag såsom om livräntan fortfarande utginge.

§ 12.

Familjepension.

Rätt till familjepension tillkommer pensionsberättigad arbetares änka så länge hon lever ogift, och arvsberättigat barn, tills det uppnår 18 års ålder eller dessförinnan ingår äktenskap.

Därest pensionsberättigat barn befinnes vid uppnåendet av 18 års ålder på grund av sjukdom eller vanförhet vara oförmöget att genom arbete försörja sig samt sakna medel till sitt uppehälle, äger lönenämnden besluta, huruvida och med vilket belopp pension må jämväl efter uppnåendet av sagda ålder av pensionstagaren åtnjutas.

§ 13.

Giftermål och adoption, som ej grunda pensionsrätt.

Giftermål eller adoption grundlägger icke pensionsrätt, om giftermålet eller adoptionen ägt rum:

a) efter det arbetaren fyllt 50 år, uppnått pensionsåldern eller börjat uppbära förtidspension;

b) under det arbetaren lider av sjukdom, som inom sex månader efter giftermålet medför hans död; dock att det må ankomma på lönenämnden att, där anledning finnes antaga, att sjukdomens livsfarliga beskaffenhet vid giftermålet icke varit vederbörande bekant, pröva, huruvida pension till änka eller barn må utgå.

Arbetares styvbarn åtnjuta icke pensionsrätt.

§ 14.

Familjepensionens belopp.

Familjepension utgår för år räknat:

a) till ensam änka med tjugo procent av pensionsunderlaget,

b) till änka jämte ett eller flere pensionsberättigade barn med samma belopp som för ensam änka, förhöjt med 40 % för ett barn och därutöver med 10 % för varje ytterligare barn,

c) till pensionsberättigade barn, där änka ej finnes:

om endast ett barn finnes, med hälften av beloppet för ensam änka; och om barnen äro två, med samma belopp som för ensam änka, om barnen äro tre eller flera, med samma belopp som för ensam änka; förhöjt med 40 %, därest barnen äro tre, samt därutöver med 10 % för varje ytterligare barn.

§ 15.

Äganderätt till familjepension.

Pension för barn delas mellan dem efter huvudtalet.

Änka äger uppbära pensionsbeloppet för barn, därest ej förmyndaren gör anspråk på detsamma.

§ 16.

Avdrag å familjepension för livränta.

Är arbetares efterlevande berättigad till livränta enligt lag om olycksfall i arbete eller eljes, är pensionstagaren skyldig att, om livräntan skall utgöras av Västerås stad eller utgår på grund av försäkring, för vilken Västerås stad erlagt avgift, vidkännas avdrag å pensionen med livräntans belopp.

Har i stället för hel eller del av sådan livränta utgivits ett kapital för en gång, sker avdrag såsom om hela livräntan fortfarande utginge.

§ 17.

Avrundning av pensionsbelopp.

Därest vid beräkning av årlig pension detsammas krontal befinnes icke vara jämnt delbart med 3, skall det avrundas till närmast högre med 3 delbara krontal. Öretal bortfalla.

§ 18.

Tid för pensions utgående och utbetalning m. m.

Pension utgår från och med månaden efter den, då avgång från anställning ägt rum, eller, beträffande familjepension, arbetaren avlidit, till och med den månad, under vilken pensionstagare avlider eller hans rätt till pension annorledes upphör.

Pension utbetalas månadsvis å den 20:de dagen i månaden eller, om helgdag då inträffar, nästföregående söckendag.

För barn, som födes efter faderns död, räknas pensionsrätten från och med den månad, varunder barnet föddes.

När änka eller barn, som har pension, dör eller enderas pensionsrätt eljes upphör ävensom när änka, som fått pension, föder barn, avlat i äktenskap, varå hennes pensionsrätt är grundad, skall reglering ske enligt i § 14 meddelade bestämmelser.

Pension får ej tagas i mät för gäld.

Vid utbetalning av pension äger staden att för täckande av skuld, vari pensionären möjligen häftar till staden, avdraga intill halva årliga pensionsbeloppet, till dess skulden blivit gulden.

§ 19.

Ansökan om pension.

Pension sökes genom vederbörande myndighet hos lönenämnden med anförande av de skäl och meddelande av de uppgifter, på vilka sökanden grundar sin rätt till pension.

§ 20.

Pensionsbrev.

Då pension beviljas, utfärdar lönenämnden pensionsbrev.

§ 21.

Tolkning och tillämpning av reglemente

Tolkning och i de fall, där detta ej tillhör annan myndighet, tillämpning av detta reglementes bestämmelser ankommer på stadens lönenämnd.

§ 22.

Detta pensionsreglemente, vilket icke äger tillämpning å de pensioner, Stadsfullmäktige före dess ikraftträdande beviljat f. d. hos staden anställda arbetare eller deras efterlevande, skall träda i kraft från och med ingången av kalenderåret näst efter det, under vilket Kungl. Maj:ts fastställelse av detsamma, för så vitt det är av beskaffenhet att erfordra sådan fastställelse, erhållits.

N:o 49.

Kungl. Telegrafstyrelsens skrivelse ang. nedsättning i taxan för telefonsamtal till Stockholm.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I gemensam skrivelse den 4 maj 1929 har av Eder och Handelskammarens för Örebro och Västmanlands läns länsutskott på anförda skäl gjorts framställning om nedsättning av avgiften för telefonsamtal mellan Västerås och Stockholm från 50 till 30 öre per period.

Med anledning härav få vi äran meddela följande.

Taxesatserna för telefonsamtalen äro som bekant enligt bestämmelse i det av Kungl. Maj :t utfärdade telefonreglementet grundade på det geografiska avståndet över land mellan de olika taxestationerna i riket. Uppmätningen av dessa avstånd företogs under vetenskaplig ledning och kontroll vid det nuvarande taxesystemets införande. Vid mätningarna befanns raka fågelvägsavståndet mellan Västerås och Stockholm utgöra 91,5 kilometer. Med tillämpande av i nyssnämnda reglemente given försskrift fastställdes därför taxan mellan dessa stationer (och taxeområden) att utgå med det belopp, som gäller för avstånd överstigande 90 men ej 180 kilometer, d. v. s. med för närvarande 50 öre per period om tre minuter under timmarna 9—18 och 23—7 samt 40 öre per period under timmarne 7—9 och 18—23.

De ovannämnda mätningarna skedde mellan punkter, som tänktes förlagda till vederbörande orters trafikmittpunkter. Att telefonstationerna i stor utsträckning fått utgöra dylika mätpunkter är naturligt, då fråga är om telefonsamtal. Detta förhållande kan icke påstås hava medfört någon obehörig förlängning av avstånden, då telefonstationerna för ernående bland annat av ur kostnadssynpunkt fördelaktigaste sträckning av det lokala telefonnätet i regel förlagts till vederbörande orters centrum eller omedelbart därintill. Det är för övrigt att märka, att telefonstationerna i åtskilliga fall *icke* tjänat som mätpunkter; beträffande Stockholm t. ex., där flera telefonstationer finnas, ha avstånden mätts från Stortorget, vilken punkt snarast ligger närmare Västerås än vad interurbanstationen i Stockholm (med adress Jakobsbergsgatan 24) gör. För att taxesystemet skall bliva

N:o 49.
Ang. nedsättning i taxan för telefonsamtal till Stockholm.

någorlunda stabilt och konsekvent genomfört är det självfallet för alla parter av synnerlig vikt, att de avståndssiffror, efter vilka samtalstaxorna bestämmas, äro i möjligaste mån fasta och avspegla de faktiska geografiska avstånden mellan respektive orters centralpunkter. På avståndsmätningar "mellan orterna över huvud taget" t. ex. från stadsgräns till stadsgräns, mellan gränserna för respektive samhällens planlagda områden eller andra mer eller mindre flytande gränser, vilka successivt förskjutas och därjämte ofta kunna vara mycket svåra att exakt fastställa, kan icke ett vederhäftigt taxesystem baseras.

Den av Eder gjorda jämförelsen mellan samtalstaxorna till Stockholm från Västerås och Eskilstuna ger oss i detta sammanhang anledning framhålla, att mätningarna för dessa orter lades mera fördelaktigt för vederbörande abonnenter än som är förenligt med en strikt tillämpning av telefonreglementets bestämmelse angående avståndsberäkningen. Enligt nämnda reglementes ordalydelse (§ 16 mom. 1) är nämligen det geografiska avståndet *över land* bestämmande för samtalstaxorna och ett direkt tillämpande av denna bestämmelse skulle följaktigen hava medfört uppmätandet av avstånden Västerås—Stockholm och Eskilstuna—Stockholm, icke som nu skedde raka fågelvägen över Mälaren, utan över brytningspunkter i Enköpings- respektive Södertäljetrakten. En dylik uppmätningsmetod skulle hava medfört högre periodavgift för samtalen mellan Eskilstuna och Stockhulm och det berättigade i hänförandet till tredje avgiftsklassen av samtalen mellan Västerås och Stockholm skulle kanske aldrig hava satts i fråga.

Ur rpincipiell synpunkt skulle det hava varit riktigast att låta varje station följa sin egen, på fågelvägsavstånd över land baserade rikssamtalstaxa till alla andra stationer. Denna metod är dock av praktiska skäl icke möjlig att följa, varför man i stället valt att låta avstånd inom vissa bestämda gränser följa en och samma taxa. Hur många dylika avståndszoner man än skapar och hur små dessa än tagas, torde det dock vara omöjligt att undgå att orter, vilka ifråga om taxan till en mera betydande centralort ligga omedelbart ovanför en taxezons nedre avståndsgräns, känna sig illa lottade i förhållande till sådana orter, som ligga omedelbart på andra sidan om samma taxegräns. Jämkningar i zonindelningen i syfte att tillfredsställa dylika, enligt abonnenternas mening i visst eller vissa hänseenden missgynnade orter äro emellertid synnerligen vanskliga att företaga. Enligt vår erfarenhet drager nämligen ett lämnat undantagsmedgivande så gott som alltid med sig, att liknande förmån måste lämnas även på andra håll, där samma skäl för lindring kunna åberopas med lika stort eller ännu större fog. Svårigheten för att icke säga omöjligheten att över-

N:o 49.
Ang. nedsättning i taxan för telefonsamtal till Stockholm.

blicka dessa konsekvenser i hela deras vidd tvingar oss att ifråga om undantag från de allmänna taxeprinciperna framgå med yttersta försiktighet, vilket blir så mycket mera nödvändigt som, enligt vad nedan skall visas, eftergivenhet på detta område även ur ekonomisk synpunkt skulle medföra mycket betänkliga konsekvenser.

Enligt av statsmakterna utfärdade direktiv skall telegrafverket betala förräntningen av det i dess anläggningar nedlagda kapitalet. Taxorna äro med hänsyn härtill avvägda, så, att ett mot nämnda räntekostnad svarande överskott normalt skall uppkomma av verkets rörelse. Någon vinst därutöver är sålunda icke beräknad, och tillhandahållandet av verkets prestationer kan därför i stort sett anses motsvara en försäljning till självkostnadspris. Med den omfattning rikssamtalstrafiken numera nått — antalet taxerade rikssamtalsperioder utgjorde under sistförflutna år nära 56 miljoner — blir det en given följd, att även taxenedsättningar, vilka utifrån sett te sig skäligen obetydliga, taga mycket stora belopp i anspråk, varför sådan taxereglering, som av Eder begäres, alltid måste, på grund av sina konsekvenser å andra håll, befaras kunna medföra risk för att den fordrade räntabiliteten icke skull kunna vidmakthållas utan att höjningar samtidigt måste vidtagas.

Av det ovan anförda framgår, att det icke är oss möjligt att tillmötesgå den av Eder gjorda framställningen. Härmed är dock icke sagt, att vi anse frågan för alltid avförd från dagordningen. Den i snabb takt fortskridande tekniska utvecklingen av telefonien, automatiseringen av telefonstationerna med därav följande lägre expeditionskostnader för samtalen inom fritrafiksområdena, kablifieringen av telefonnäten även på långa distanser, m. m., torde inom en ej alltför avlägsen framtid möjliggöra en mera allmän revidering av taxeprinciperna. Vid en dylik revision kommer givetvis även frågan om taxezonernas lämpliga avvägning att bliva föremål för prövning, och vi skola därvid särskilt undersöka, huruvida möjlighet förefinnes att exempelvis genom införande av tätare zoner på de kortare avstånden, genom reglering av zongränserna eller på annat sätt bereda Västerås någon nedsättning i taxan för Stockholmssamtalen.

Det har i samband med här ifrågavarande taxeärende även påtalats, att periodavgiften för tredje avståndszonen är 20 öre högre än den för andra zonen under det att skillnaden mellan avgifterna för andra och första zonerna utgör endast 10 öre, och man har velat göra gällande att fördubblingen i avgiftsstegringen berott på att tredje zonen givits en omfattning av 90 kilometer mot endast 45 kilometer i första och andra zonerna. Anledningen till stegringen är dock främst att söka i helt andra omständig-

N:o 49. *Ang. nedsättning i taxan för telefonsamtal till Stockholm.*

heter. Det förhåller sig nämligen så, att det billigaste ledningsmaterielet — järn — icke kan med ur ljudöverföringssynpunkt tillfredsställande resultat användas för telefonering på längre avstånd; i praktiken befinnes gränsen för järnledningars användbarhet ligga mellan 80 och 90 kilometer. För samtal på längre sträckor är det nödvändigt att anlita kopparledningar eller ock särskilda förstärkningsanordningar för att erhålla god ljudöverföring. Kopparledningarna och förstärkaranordningarna fördyra emellertid anläggningarna — de senare jämväl driften — så väsentligt, att en stegring av 20 öre från andra till tredje zonen är fullt motiverad.

I Eder skrivelse har även framhållits, att periodavgiften Västerås—Stockholm skulle, icke blott i förhållande till vad samtalen till Stockholm från Västerås, Norrköping och Örebro kosta, utan jämväl i och för sig vara alltför obillig. En jämförelse med förhållandena i utlandet torde vara tillräcklig för att påvisa att detta påstående icke håller streck utan att vår ifrågavarande taxa tvärtom måste anses vara synnerligen låg. Ett vanligt inländskt rikssamtal om tre minuter på 90—100 kilometers distans kostar nämligen, uträknat i svenskt mynt:

i Sverige	Kr.	0:50
i Norge	„	0:80
i Danmark	„	0:90
i Tyskland	„	1:08
i England	„	1:80
i U. S. A.	„	1:87

Stockholm den 11 juli 1929.

Kungl. Telegrafstyrelsen:

A. HAMILTON.

Axel Petri. *K. A. Högström.*

N:o 50.

Drätselkammarens skrivelse ang. särskilda utlastningsanordningar för malm vid djuphamnen.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

På grund av Stadsfullmäktiges beslut i januari 1926 har djuphamnsbyggnadskommittén låtit utrusta djuphamnen med dels en 5-tons portalkran och dels en 12-tons större brokran.

Kommitterade påpeka i en härmed överlämnad skrivelse, att dessa anordningar väl fylla sitt ändamål med avseende å lossning av kol och även koks från ankommande fartyg, men att kompletterande anordningar äro erforderliga för utlastning av malm i utgående fartyg.

Vidare redogöra kommitterade för hur utlastningen av malm för närvarande tillgår, samt om de svårigheter, som äro förenade med arbetet.

Kommitterade framlägga ytterligare ett förslag till kompletterande anordningar för malmutlastning i Västerås och betona kommitterade därvid att, om målmtrafik i större utsträckning skall kunna komma till stånd över Västerås djuphamn, det är nödvändigt att nu befintliga utlastningsanordningars kapacitet höjas. Det framhålles även såsom önskvärt, att den med nuvarande anordningar förbundna olägenheten av åverkan å järnvägsvagnarna avlägsnas.

Ett flertal olika projekt hava prövats, men hava kommitterade stannat för att rekommendera en vagntippningsapparat med tillhörande anläggningar. Kommitterade lämna i sin skrivelse en närmare beskrivning över anläggningen.

Kommitterade angiva i sin skrivelse att det är kommitténs avsikt att, om och så snart anslag för ändamålet ställes till förfogande, slutligt fastslå programmet och från olika firmor infordra definitiva anbud på leverans av anläggningens särskilda delar.

Drätselkammaren, som i ärendet inhämtat Hamnstyrelsens yttrande, anser sig obetingat kunna, med åberopande av de skäl, kommitterade anfört, vilka synas övertygande och väl grundade, samt då även Hamnstyrelsen utan förbehåll tillstyrkt framställningen, tillråda Stadsfullmäktige att antaga det föreliggande förslaget.

Drätselkammaren får därför föreslå, att Stadsfullmäktige ville anvisa 300,000 kronor för anläggande av vagntippningsapparat med järnvägsspår å högre plan och kompletterande transportanordningar vid stadens

N:o 50. *Ang. särskilda utlastningsanordningar för malm vid djuphamnen.*

djuphamn att gäldas av lånemedel, ävensom att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut i vad beslutet avser anslagets täckande genom lån samt att därjämte bemyndiga Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Västerås den 5 augusti 1929.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Sedan Drätselkammaren den 6 sistlidne juni till Hamnstyrelsen för yttrande remitterat inneliggande handlingar med Djuphamnsbyggnadskommitténs förslag avseende anläggande av en vagntippningsapparat med järnvägsspår å högre plan och kompletterande transportanordningar vid stadens djuphamn, får Hamnstyrelsen efter av handlingarna tagen del förklara, att Hamnstyrelsen i alla delar livligt tillstyrker bifall till kommitterades förslag.

Västerås den 17 juli 1929.

För Hamnstyrelsen:

PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Då djuphamnsbyggnadskommittén i november 1925 till Drätselkammaren ingav framställning om utverkande av anslag till maskinella anordningar för lossning och lastning vid djuphamnen, angavs uttryckligen däri, att det då gällde en första början till något, som var avsett att efter hand och i den mån erfarenheterna från den blivande hamntrafiken därtill gåve anledning fullständigas.

N:o 50.
Ang. särskilda utlastningsanordningar för malm vid djuphamnen.

På grundvalen av det beslut, som i anledning av berörda, av Drätselkammaren vidarebefordrade framställning fattades av Stadsfullmäktige i januari 1926, har djuphamnsbyggnadskommittén som bekant låtit utföra dels en 5-tons portalkran och dels en 12-tons större brokran, vardera utrustad med gripskopor, av olika storlek och tyngd, huvudsakligen avsedda för de båda massgodsslagen stenkol och malm.

Den hittills vunna erfarenheten har givit vid handen, att de anskaffade maskinerierna, beträffande såväl arbetssätt som effekt väl fylla sitt ändamål med avseende å lossning av kol och även koks från ankommande fartyg, men att kompletterande anordningar äro erforderliga för utlastning av malm i utgående fartyg. Kolimporten över djuphamnen har också, glädjande nog, redan tagit en nästan oväntad stor omfattning, varemot malmexport förekommit endast sporadiskt och i jämförelsevis obetydlig omfattning.

Utlastning av malm från järnvägsvagn till fartyg — med vilken slags utlastning det för närvarande egentligen ensamt är att räkna — tillgår för närvarande så, att kranarne arbeta med sina gripskopor direkt i järnvägsvagnarna. Detta slag av utlastning kan emellertid icke försiggå utan åtskilliga och stora olägenheter, vilka både fördyra arbetet och nedsätta kranarnes kapacitet. Så t. ex. har det visat sig, att brokranens nuvarande gripskopa för malm är så tung, att järnvägsvagnarne utsättas för alltför stor åverkan av densamma. En något lättare skopa är visserligen beställd, men användningen av denna nedsätter givetvis i avsevärd grad kranens kapacitet. Portalkranens malmskopa är återigen alltför lätt och arbetar dåligt i styckemalm. I slig arbeta båda kranens gripskopor bra, men kvarstår för den större kranen ovan angivna olägenhet av den alltför tunga skopan.

Anledningen till kranarnes ringa kapacitet vid arbete direkt i järnvägsvagnarne mot då de arbeta från upplag är att söka däri, att en mycken malm spilles vid skopans fyllande, att manövreringen är tidsödande och att skopan, efter de första stora greppen och sedan järnvägsvagnens last därvid minskats till ungefär hälften, helt enkelt icke fyller sig. Från å marken befintligt upplag arbetar särskilt brokranen synnerligen väl, oavsett vilken malmsort, som än ifrågakommer. Portalkranen arbetar även där bra i slig, men sämre i styckemalm, beroende på gripskopans relativt ringa vikt.

Vid hittillsvarande utlastningar av malm har det visat sig, att brokranen direkt från järnvägsvagn normalt utlastar 50 ton pr timme, varemot kranens kapacitet från upplag är minst 150 ton pr timme. Portalkra-

N:o 50.
Ang. särskilda utlastningsanordningar för malm vid djuphamnen.

nen utlastar 35 ton pr timme direkt från järnvägsvagn och 50 ton pr timme från upplag. Vid användning av den beställda lättare malmskopan till brokranen torde denna krans kapacitet vid utlastning direkt från järnvägsvagn icke bliva nämnvärt större än portalkranens, sannolikt högst 45 ton pr timme. Sammanlagt få då kranarne en kapacitet av allra högst 80 ton pr timme. Få däremot kranarne arbeta från upplag, hava de tillsammans en kapacitet av minst 200 ton pr timme.

Vid lossning av kol från fartyg arbeta båda kranarne, som ovan nämnts, mycket bra och med nöjaktig kapacitet.

Skall malmtrafik i större utsträckning komma till stånd över Västerås djuphamn, är det nödvändigt, att nu befintliga utlastningsanordningars kapacitet höjes, dels för erhållande av tidsvinst i fartygens liggetid och dels för vinnande av bättre ekonomiskt resultat för utlastaren, varjämte det är önskvärt att olägenheten med åverkan å järnvägsvagnarne avlägsnas. Ett effektivare och snabbare arbete med utlastningsanordningarne är dessutom självfallet ägnat att höja såväl dessa anordningars som själva hamnens möjligheter att tillgodose en större hamntrafik.

Med beräkning av 7 månaders seglationstid, 25 arbetsdagar i månaden och 16 timmars arbetstid pr dygn, hava nuvarande utlastningsanordningar en kapacitet av omkring 170,000 ton malm pr år, förutsatt att de hela tiden arbeta med malmutlastning, delvis direkt och delvis över upplag. Ingen tid blir då över för lossning av kol o. dyl. Införes däremot anordningar, så att kranarne endast få arbeta från å marken befintliga upplag, höjes deras kapacitet under angivna förutsättningar till omkring 550,000 ton per år.

För bringande av malmen från järnvägsvagn till upplag, eventuellt även till fartyg erfordras emellertid särskilda anordningar. Efter prövning av ett flertal olika projekt har kommittén stannat för att rekommendera en vagntippningsapparat med tillhörande anläggningar, rörande vilken här nedan framlägges en kortare orienterande beskrivning.

Den föreslagna vagntipparen är avsedd för ändtippning av vagnarne. Tipparen skall enligt förslaget uppställas å och i anslutning till den söder om Karlsbergs gårds huvudbyggnad befintliga, i hamnplanen utskjutande bergklacken. Från en punkt å Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg i närheten av banvaktsstugan vid Karlbergsvägskälet och fram till vagntipparen anlägges dubbla järnvägsspår, ett tillfarts- och ett återgångsspår. I anslutning till vagntipparen utföres anordning för skjutsning av vagnarne till och från tipparen samt inväxling av de tömda vagnarne på återgångsspåret. Nedanför tippningsapparaten uppställes en behållare, s. k.

N:o 50.
Ang. särskilda utlastningsanordningar för malm vid djuphamnen.

ficka, i vilken malmen tömmes ur vagnarne. För malmens vidaretransport anskaffas ytterligare, då brokranen måste under arbetet vara något så när stationär, på särskilda spår i kajens längdriktning löpande, elektriskt drivna vagnar. Å varje sådan vagn uppställas 3 st. behållare, s. k. küblar, var och en rymmande c:a 10 ton malm. Vagnen med küblarne föres fram från fickan, där küblarne fyllas, till brokranen, som medelst en särskild krokanordning tager küblarne en i sänder och för dem till samt tömmer dem antingen å upplag eller i fartyg.

Enligt verkställda beräkningar skulle utlastningsanordningarnes kapacitet efter utförandet av vagntipparen med vad till densamma hör bli densamma som ovan angivits för utlastning med de nuvarande kranarne enbart från upplag eller 550,000 ton pr år. Om man från denna kvantitet bortnäknar 100,000 ton för tid, som kranarne äro upptagna för lossning av kol och andra arbeten, så återstår för malm en utlastningskvantitet av 450,000 ton.

Kostnaderna hava med ledning av offerter, som inkommit från kompetenta maskinfirmor, samt av byggnadschefen verkställda beräkningar för hela den nu ifrågasatta och ovan skisserade anläggningen av kommittén ansetts böra förslagsvis uppskattas till i runt tal 300,000 kronor, varav något mer än hälften för järnvägsspår med tillhörande schaktnings- och fyllnadsarbeten och den andra hälften för fasta och rörliga maskinella anordningar. Beräkningen bör betraktas som approximativ, men torde kunna anses på det hela taget tillförlitlig.

Det är givetvis kommitténs avsikt att, om och så snart anslag för ändamålet ställes till förfogande, slutligt fastslå programmet och från olika firmor infordra definitiva anbud på leverans av anläggningens särskilda delar, eventuellt generalanbud å samtliga maskinella anordningar. Övriga arbeten torde lämpligen kunna utföras i stadens egen regi, eventuellt till någon del överlåtas till entreprenör.

På grundvalen av kostnadsberäkningarne har inom kommittén uppgjorts driftkalkyler för ifrågavarande anläggning, med dels 200,000 och dels 400,000 tons utlastning. Vid kalkyleringen har man utgått från att någon nämnvärd malmtrafik utan de nya anordningarne icke är tänkbar. Redan den förra av dessa kalkyler visar ett icke obetydligt överskott till hjälp vid förräntning och amortering av själva djuphamnsanläggningen och de nu befintliga kranarne, en post som givetvis ej medtagits i kalkylen. då det ju gällt att beräkna värdet av de nytillkommande anordningarne. Vid 400,000 tons utlastning blir resultatet givetvis betydligt bättre.

N:o 50.
Ang. särskilda utlastningsanordningar för malm vid djuphamnen.

Vad som emellertid alltid är ovisst i förevarande beräkningar, är svaret på frågan: Finnas garantier för malmtrafik i större omfattning över Västerås djuphamn eller är uppkomsten av en dylik trafik eljes sannolik? Frågan är givetvis omöjlig att utan förbehåll jakande besvara. Gruvägarne kunna icke härutinnan göra några utfästelser. Allmänna och speciella konjunkturföreteelser, oftast alldeles oberäkningsbara, kunna i detta hänseende spela en mycket betydande roll. Emellertid har det av samtal med representanter för gruvförvaltningar både i Norbergs- och Ludvikadistrikten framgått, att därest frakt- och utlastningskostnader för malmtransport över Västerås djuphamn ställa sig ekonomiskt fördelaktiga, utsikter finnas för sådan transport till ovan angivna kvantiteter, även den högst beräknade, 400,000 ton per seglationsår.

Alldeles givet är emellertid, att, därest icke en konplettering, sådan som den nu föreslagna, av nuvarande utlastningsanordningar sker, ingen som helst utsikt finnes att över Västerås djuphamn erhålla nämnvärd utskeppning av malm.

Utöver de mera direkt påtagliga skäl, som kunna, på sätt ovan i korthet skett, anföras för den föreslagna anläggningen, torde böra framhållas, att en livaktigare trafik över stadens hamn medför sysselsättning och inkomst i ökad utsträckning för dem, som bygga och bo här i staden eller här vilja slå sig ned, att en livligare sjötrafik på hamnen även är ägnad att medföra ökad trafik och ökad inkomst för den enda järnväg, som berör densamma, en sida av saken varav staden numera också bör vara starkt intresserad, samt att helt allmänt taget den stegrade verksamhet på handelns och kommunikationsväsendets område, som möjliggöres genom den föreslagna kompletteringen av hamnens utrustning, efter all erfarenhet kan beräknas medföra utveckling och framåtskridande för det samhälle, där denna verksamhet försiggår.

Djuphamnsbyggnadskommittén får med stöd av det ovan anförda anhålla, att Drätselkammaren ville vidtaga på Drätselkammaren ankommande åtgärder för förverkligande av kommitténs ovan omförmälda förslag, avseende anläggande av vagntippningsapparat med järnvägsspår å högre plan och kompletterande transportanordningar vid stadens djuphamn.

Västerås den 4 juni 1929.

På Djuphamnsbyggnadskommitténs vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 51.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning till A S E A av kreatursmarknadsplatsen m. m.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan Drätselkammaren enligt bemyndigande av Stadsfullmäktige den 30 maj innevarande år numera träffat avtal med Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget angående försäljning till bolaget av Kungsängsgatan emellan Södra Esplanaden och Stora gatan samt vissa öster därom belägna områden, får Drätselkammaren härmed för kännedom överlämna detta avtal.

Västerås den 27 juni 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

KÖPEAVTAL.

Emellan Västerås stad genom dess Drätselkammare, på grund av Stadsfullmäktiges vid sammanträde den 30 maj 1929 givna bemyndigande, å ena sidan, och Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, å andra sidan, är följande avtal träffat.

A.)

1:o) Under förbehåll, att Stadsfullmäktiges jämväl den 30 maj 1929 fattade beslut om borttagande ur Västerås stadsplan av Kungsängsgatan i dess sträckning mellan Stora gatan och Södra Esplanaden vinner stadfästelse, försäljer staden till bolaget ett inom Västerås stad beläget sammanhängande markområde, som med avseende på omfattning och begränsning skall så snart ske kan närmare bestämmas och som för närvarande angives på följande sätt.

2:o) Området utgöres av ovannämnda del av Kungsängsgatan, som är avsedd att förläggas, Kreatursmarknadsplatsen jämte området för Kött-

N:o 51.
Ang. försäljning till Asea av kreatursmarknadsplatsen m. m.

besiktningsbyrån, Tivoliplatsen samt området för stadens renhållningsverks bostäder och stall. Området begränsas i norr av Stora gatan och dess fortsättning i Pilgatan, i väster av nuvarande byggnadskvarteret Mimer samt i söder och öster av en linje, utgörande en direkt förlängning österut av kvarteret Mimers södra gränslinje till dess en krökning av denna linje åt norr måste göras för att möjliggöra en 15,0 m. bred trafikled mellan området och Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägsområde. Områdets östligaste hörn avskäres för att förbättra infarten till denna trafikled.

3:o) Det försålda områdets areal är approximativt beräknad utgöra 28,000 kvm.

4:o) Köpet omfattar även alla å området uppförda, Västerås stad tillhöriga byggnader.

Vid köpet äro i övrigt fästade följande villkor:

5:o) Tillträdet sker den 1 juli 1929.

Skulle vid tidpunkten för tillträdet fastställelse icke hava erhållits å den för Kungsängsgatans slopande erforderliga stadsplaneändringen, skall tillträdet likväl beräknas från ovan angivna tid. Bolaget är sålunda från tillträdesdagen, i vad på Drätselkammaren kan ankomma, oförhindrat att — på egen risk, med avseende å inom området vidtagna anordningar, för den händelse fastställelse å merberörda stadsplaneändring ej vinnes — taga den försålda fastigheten i besittning, med förpliktelse likväl för bolaget att i fall av köpets annulering på grund av vägrad stadsplanestadfästelse, i den mån sådant från stadens sida påkallas, återställa fastigheten i samma skick som före tillträdet och borttaga eventuellt å området uppförda byggnader.

Drätselkammaren förbinder sig att med tillgängliga medel kraftigt understödja stadens framställning om ifrågavarande stadsplaneändring.

6:o) Köpeskillingen bestämmes sålunda:

För själva marken beräknas ett arealpris av åtta kronor per kvm. i enlighet med genom stadens försorg och på dess bekostnad verkställd uppmätning och kartläggning.

För byggnaderna samt i anslutning till byggnaderna utförda anläggningar, såsom hägnader, gårdsplaner och dylikt bestämmes priset genom uppskattning av tre tillkallade gode män, av vilka vardera kontrahenten utser en och dessa två den tredje. Vid värderingen skall iakttagas den grundsatsen, att värderingssumman skall vara tillräcklig att åt staden åstadkomma nyttigheter av samma omfattning och kvalitet, som dem, vilka genom försäljningen frånhändas staden. Kostnaden för denna uppskattning skall gäldas av kontrahenterna med hälften vardera.

N:o 51.
Ang. försäljning till Asea av kreatursmarknadsplatsen m. m.

Det sammanlagda värdebelopp, som på ovan angivet sätt erhålles för mark och byggnader m. m. skall utgöra köpeskilling för den försålda fastigheten.

7:o) Utöver köpeskillingen skall bolaget till staden utgiva följande ersättningsbelopp.

a) Ersättning för värdet av gatumark enligt de grunder, efter vilka sådan ersättning lagligen åligger tomtägare inom stadsplanelagt område, beräknat efter ett markpris av 8 kronor pr kvm.

b) Såsom bidrag eller gottgörelse för anordnande av ovan omförmälda gata i Södra Esplanadens fortsättning till Stora gatan utmed järnvägens område, denna gatas förseende med ledningar samt för planeringsarbeten och för ny kreatursmarknadsplats m. m. ett belopp av sextiotusen (60,000) kronor.

8:o) Köpeskillingen, enligt punkt 6 och ersättningarne enligt punkt 7 gäldas kontant med dels femtiotusen (50,000:—) kronor vid detta kontrakts underskrivande och dels återstående belopp antingen i dess helhet den 1 augusti 1929, i fall i det föregående angivna förutsättningar för köpets fullbordande då äro för handen eller ock, därest alla förutsättningar då icke inträtt, med tvåhundratusen (200.000:—) kronor den 1 augusti 1929 och resten jämte 5 % årlig ränta därå från den 1 augusti 1929, så snart köpeskilling och övriga ersättningsbelopp uträknats och merberörda stadsplaneändring fastställts.

9:o) Skulle på grund av vägrad fastställelse å stadsplaneändring köpet återgå, är staden skyldig att, dock utan räntegottgörelse, återgälda vad den uppburit å köpeskillingen.

10:o) Den genom den försålda fastighetens område löpande såsom kulvert överbyggda delen av en bäck, som utgör den gemensamma nedre delen av de vid Stora gatan sammanflytande Persbo- och Emausbäckarne, skall antingen kvarbliva inom området, varvid staden skall ombesörja och bekosta normal skötsel och underhåll av kulverten och bolaget förbinder sig att lämna staden nödigt tillträde till fastigheten för sagda ändamål och att icke vidtaga för kulvertens fortbestånd och tillsyn hinderliga anordningar, eller ock genom bolagets försorg och på dess bekostnad samt efter de anvisningar, som lämnas av Drätselkammaren överföras till det utmed vägen till Notudden öster om järnvägen löpande stora avloppsdiket, på villkor och betingelser, varom närmare avtal träffas mellan bolaget och staden.

11:o) Bolaget övertager de skyldigheter staden iklätt sig gent emot Aktiebolaget Svenska Metallverken med avseende å rätt att hava vattenled-

N:o 51.
Ang. försäljning till Asea av kreaturs-marknads-platsen m. m.

ning framdragen genom stadens mark, i vad dessa skyldigheter beröra det försålda området. (Se bil. protokoll). Dock med rätt för bolaget att fordra dessa ledningars förläggande till annan plats i den mån bolagets byggnadsplaner sådant påfordra.

12:o) Staden äger, så länge den det önskar och bolaget kan med hänsyn till planerade utvidgningar av sina industriella anläggningar i varje särskilt fall sådant medgiva, förhyra de staden tillhöriga å området nu befintliga byggnaderna mot en hyressumma, motsvarande för år 6 % å vederbörande jämlikt grunderna i punkt 6 ovan bestämda värderingssummor. Hyran utgår från den 1 augusti 1929 och betalas halvårsvis i efterskott. Staden skall dessutom, utan att vara underkastad syn, underhålla de förhyrda byggnaderna i det skick staden för det ändamål, vartill de hittills använts och fortfarande skola användas, finner underhåll och reparationer behövliga. Yttre tak och målning skola dock alltid hållas så, att husen ej taga skada. För upphörande av hyresförhållande enligt denna punkt stipuleras en ömsesidig uppsägningstid av ett år, utan iakttagande av laga fardag.

13:o) Drätselkammaren medgiver för sin del att bolaget må på de villkor, som i gatutrafikens intresse kunna av vederbörande myndighet föreskrivas, anlägga och trafikera järnvägsspår dels med ett spår över Stora gatans fortsättning mellan det nu inköpta området och bolagets Emausområde, dels med ett spår över Södra Esplanadens fortsättning mellan det köpta området i dess östra del och järnvägsområdet, dels ock med två spår mellan järnvägsområdet och byggnadskvarteret Mimer.

14:o) Alla utskylder och onera för den försålda fastigheten betalas i vad de belöpa å tiden efter tillträdet av bolaget.

15:o) Alla lagfartskostnader för ifrågavarande fång bestridas av bolaget ensamt, dock bekostar staden uppmätning och kartläggning av fastighetens område samt tillhandahåller bolaget för lagfarts erhållande nödigt kartmaterial.

B) Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget försäljer till Västerås stad de delar av Hammarby egendom inom stadens område, som erfordras för vidgning mellan Hammarby gårds utfartsväg och Köpingsvägen av det Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägsaktiebolag tillhöriga för dess järnvägslinje Västerås—Köping utlagda området till samma bredd, som järnvägsområdet har väster om sagda utfartsväg, på följande villkor:

1) Tillträdet sker den 1 juli 1929.

2) Köpeskillingen utgör sjutusen femhundra (7,500:—) kronor och gäldas kontant den 1 augusti 1929.

N:o 51.
Ang. försäljning till Asea av kreatursmarknadsplatsen m. m.

3) Staden övertager bolagets förpliktelser gent emot arrendatorn av Hammarby egendom, i vad de beröra ifrågavarande områden.

4) Alla onera och utskylder för de försålda områdena skola, sedan dessa blivit särskilt taxerade, och i vad de belöpa å tiden efter tillträdet betalas av staden, för så vitt det ej åligger kvarsittande arrendator att fullgöra ifrågavarande skyldigheter.

5) Alla lagfartskostnader för ifrågavarande fång betalas av staden, dock att bolaget bekostar områdenas avstyckning och tillhandahåller karta däröver.

C.) Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget förbinder sig att av hänsyn till eventuell utvidgning västerut av stadens djuphamnsanläggning med kaj och spår varken själv uppföra fabriksbyggnader eller andra fasta byggnadsverk eller till annan försälja eller upplåta plats för dylika inom den del av Hammarby sjöhage, som ligger söder om en linje, utdragen västerut i fortsättning av djuphamnsplanens norra avgränsning cirka 130 meter norr om kajlinjen.

Vidare medgiver bolaget staden rätt att, så snart staden det önskar, utdraga till djuphamnen hörande järnvägsspår inom sjöhagens område. Om villkoren för utövande av denna rätt skall staden i god tid innan den önskar begagna sig av densamma träda i förhandling med bolaget. Därest avgift för rättighetens utövande därvid ifrågasättes, må denna avgift i brist av åsämjande fastställas genom skiljemannaförfarande enligt gällande lag. Kontrahenterna äro överens om att vid blivande uppgörelse rörande ifrågavarande angelägenhet respektera och söka tillmötesgå varandras intressen.

Västerås den 28 juni 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget:

ARTHUR LINDÉN.

Direktörerna Axel Sundströms och Arthur Lindéns egenhändiga namnteckningar bevittna:

Eric Löfgren.

J. Häggström.

N:o 52.

Drätselkammarens skrivelse ang. ändring av vägdelningen inom staden.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Drätselkammaren får härmed för kännedom överlämna Kungl. Maj:ts i Regeringsrätten den 15 april 1929 meddelade utslag, varigenom, med upphävande av förrättning för indelning av de allmänna vägarne inom staden till allmänt underhåll till den del genom denna förrättning vägunderhåll ålagts ecklesiastikstaten på lön anslagen jord, sådan jord befriats från vägunderhåll.

Västerås den 17 juni 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

AVSKRIFT.

Kungl. Maj:ts
utslag på de besvär, Västerås stad i underdånighet anfört över Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Västmanlands län den 28 juli 1927 meddelade resolution i fråga om klander av vägdelning; i anledning av vilka besvär infordrade utlåtanden avgivits av Kungl. Maj:ts befallningshavande efter vederbörandes hörande den 14 december 1927 och av kammarkollegium den 7 november 1928;

Givet i Regeringsrätten den 15 april 1929.

Enligt en av magistraten i Västerås verkställd, den 4 maj 1912 dagtecknad utredning hade nämnda stads invånare efter de för utgörande av kommunalutskylder i stad i allmänhet stadgade grunderna skyldighet att underhålla dels alla broar med visst undantag och dels såsom innehavare

N:o 52.
Ang. ändring av vägdelningen inom staden.

av stadens östra utmark det på utmarkslotterna år 1819 indelade vägstycket, 5,584 längdfot, å Bergslagsvägen närmast Hubbo sockengräns. Underhållet av till staden hörande allmänna vägar med undantag av nämnda på östra utmarken indelade vägstycke ålåge ägarna eller innehavarna av den övriga stadsjorden efter varje ägare eller innehavares areala innehav i åker och äng med undantag allenast för den ecklesiastikstaten på lön anslagna jorden, som vore från vägunderhåll fri. Staden hade emellertid enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 maj 1905 övertagit underhållet av dels de vägar, som enligt 1902 års stadsplan fallit inom stadens planlagda område, och dels de vägstycken utom det planlagda området, som varit indelade på jord, vilken fallit inom stadsplanen eller i administrativt avseende överflyttats från staden till landsbygden. Dessutom hade Stadsfullmäktige den 27 januari 1910 beslutat att tillsvidare från samtliga ägare eller innehavare av jord utom stadens planlagda område, som vore eller bleve taxerad såsom annan fastighet, med undantag för Kungl. Västmanlands regemente, övertaga dem åliggande underhåll av till allmänt underhåll indelade vägar inom stadens område samt, efter de för utgörande av kommunalutskylder i stad i allmänhet gällande grunderna, utgöra detta underhåll.

Genom särskilda brev den 21 december 1917 förordnade Kungl. Maj:t, att Lundby och S:t Ilians socknar skulle från och med år 1918 i judiciellt, administrativt och kommunalt avseende införlivas med Västerås stad.

Punkt 11 i brevet angående införlivande med staden av S:t Ilians socken, vilken punkt i tillämpliga delar är likalydande med punkt 11 i brevet om införlivande av Lundby socken med staden, är av följande lydelse: "Genom överflyttningen skiljas fastigheterna inom S:t Ilians socken från Tuhundra härads, respektive Norrbo härads väghållningsdistrikt, i följd varav staden vid tiden för överflyttningen övertager och därefter bekostar allt underhåll sommar- och vintertiden av allmänna vägar med tillhörande broar, trummor och räcken inom socknen, och skall den rätt, vartdera distriktet äger till samma vägar med vad därtill hör, övergå på staden".

Sedan i anledning av nämnda socknars inkorporering med Västerås stad drätselkammaren i staden enligt uppdrag av Stadsfullmäktige därstädes anhållit, att Kungl. Maj:ts befallningshavande måtte orfördna om förrättande av ny vägdelning för utgörande av underhållet av de allmänna vägarna inom stadens område, förordnade Kungl. Maj:ts befallningshavande genom resolution den 25 juni 1918 lantmäteriauskultanten Lars Kökeritz att i laga ordning verkställa sådan förrättning.

På grund av detta förordnande höll Kökeritz, biträdd av två gode män, sammanträden i ärendet den 17 december 1918 och den 25 februari

N:o 52.
Ang. ändring av vägdelningen inom staden.

1919. Därvid yrkades från jordägarehåll inom de med staden inkorporerade socknarna, att den ifrågasatta vägdelningen icke måtte äga rum, dels på den grund att den syntes sakna stöd i lag och dels emedan skyldigheten att utgöra vägunderhåll inom dessa socknar jämlikt omförmälda bestämmelse i breven angående socknarnas inkorporering övergått på staden, varemot stadens ombud, under anförande att berörda bestämmelse endast avsåge att reglera förhållandet mellan väghållningsdistrikten och staden, samt att jordägarna å de inkorporerade områdena vore underkastade de inom staden gällande grunderna för väghållningsbesvärets fördelning, yrkade, att vägdelningsförrättningen måtte få fortgå. Å omförmälda sammanträde den 25 februari 1919 avgåvo förrättningsmännen följande utlåtande: Då i fråga om väghållningsbesvärets fördelande inom städerna stadsfullmäktige syntes få anses hava befogenhet att besluta samt stadsfullmäktige i Västerås genom att bemyndiga drätselkammaren att söka ny vägdelning uttalat sin mening i frågan, ansåge förrättningsmännen, att förrättningen skulle fortgå. Punkt 11 i breven angående inkorporeringen av Lundby och S:t Ilians socknar med Västerås stad lade ej heller hinder i vägen härför, enär sagda punkt enligt förrättningsmännens uppfattning endast avsåge att reglera förhållandena emellan staden och väghållningsdistrikten och således ej innebure någon förändring i förut inom staden gällande bestämmelser angående sättet för väghållningsbesvärets fullgörande. Vidare beslöto förrättningsmännen, att då detta utlåtande ej godkändes av någon annan än stadens ombud, detsamma skulle underställas Kungl. Maj:ts befallningshavandes prövning.

Över förrättningsmännens ovanberörda utlåtande anförde Uppsala universitet samt ordföranden i Lundby och S:t Ilians jordbrukarförening Axel Lundblad besvär hos Kungl. Maj:ts befallningshavande, i vilka besvär, däri J. F. Olsson m. fl. sedermera instämde, yrkades, att Kungl. Maj:ts befallningshavande måtte förklara laga hinder möta för förrättningen samt förordna, att densamma ej vidare skulle fortgå.

Genom utslag den 30 juni 1919 utlät sig Kungl. Maj:ts befallningshavande sålunda: Kungl. Maj:ts befallningshavande hade av handlingarna i målet inhämtat, att, innan likställighet i kommunala rättigheter och skyldigheter mellan borgerskapet och övriga invånare i Västerås genom Kungl. Maj:ts resolution den 14 juli 1865 kommit till stånd, skyldigheten att underhålla stadens allmänna vägar ålegat stadens fastighetsägare efter deras innehav i åker och äng med undantag allenast för den ecklesiastikstaten på lön anslagna jorden, samt att denna fastighetsägarna åliggande skyldighet icke rubbats vare sig genom likställighetsresolutioner eller annorledes i vi-

N:o 52.
Ang. ändring av vägdelningen inom staden.

dare mån än Stadsfullmäktige genom sina ovanberörda beslut den 25 maj 1905 och den 27 januari 1910 medgivit. Efter Lundby och S:t Ilians socknars inkorporering med staden finge fastighetsägarna i de inkorporerade delarna anses vara i avseende å kommunala rättigheter och skyldigheter likställda med fastighetsägarna i den ursprungliga staden, i den mån de för inkorporeringen fastställda villkoren ej annorlunda föreskreve. Då vidare breven rörande inkorporeringen beträffande underhållet av de inom Lundby och S:t Ilians socknar befintliga allmänna vägarna med tillhörande broar, trummor och räcken icke innehölle andra bestämmelser än att staden vid tiden för överflyttningen skulle övertaga och därefter bekosta allt underhåll sommar- och vintertiden av desamma och således allenast reglerade förhållandet mellan de vägdistrikt, socknarna tillförene tillhört, å ena, samt staden, å andra sidan, men, så vitt deras lydelse angåve, icke föreskreve, efter vilka grunder de nytillkomna vägarna skulle av staden underhållas, funne Kungl. Maj:ts befallningshavande, att samtliga allmänna vägar å stadens område efter inkorporeringen borde till allmänt underhåll indelas på stadens samtliga fastighetsägare efter de för den ursprungliga staden gällande grunderna. Vid sådant förhållande prövade Kungl. Maj:ts befallningshavande skäligt med ogillande av besvären förordna, att vägdelningsförrättningen skulle i laga ordning fortgå och till slut bringas.

I häröver hos Kungl. Maj:t av universitetet och jordbrukarföreningen anförda underdåniga besvär hemställdes, att Kungl. Maj:t måtte med ändring av Kungl. Maj:ts befallningshavandes utslag föreskriva, att ifrågavarande vägdelningsförrättning icke skulle vidare fortgå, samt, därest detta yrkande ej kunde bifallas, att den genom utslaget fastställda delningsgrunden måtte förklaras icke böra vid förrättningen ifrågakomma.

Genom utslag den 20 december 1921 fann Kungl. Maj:t ej skäl att göra ändring i Kungl. Maj:ts befallningshavandes utslag.

Distriktslantmätaren R. Grebius erhöll därefter den 21 mars 1922 Kungl. Maj:ts befallningshavandes förordnande att verkställa ifrågavarande vägdelning. Vid av Grebius jämte två gode män den 23 mars 1926 hållet sammanträde i ärendet antecknades bland annat, att Kungl. Maj:t den 13 november 1924 fastställt en mellan staden, å ena, samt ägare eller innehavare av jord, på vilken vilade underhållsskyldighet i fråga om stadens allmänna vägar, å andra sidan, träffad överenskommelse, i vilken bland andra bestämmelser stadgades, att, därest de ecklesiastika boställen, för vilka väghållning upptoges i vägdelningen, därifrån tilläventyrs befriades, dem tilldelade vägstycken icke skulle fördelas på övriga väghållningsskyldiga jordägare, utan övertagas av staden såsom en stadens gemensamma

N:o 52. *Ang. ändring av vägdelningen inom staden.*

angelägenhet. Vid nämnda sammanträde tillkännagav Grebius därjämte, att den inom stadens äldre område gällande bestämmelsen, att ecklesiastikstaten anslagen lösningsjord vore befriad från väghållning, enligt förrättningsmännens mening endast hade avseende å sådan ecklesiastik löningsjord, som vid tiden för sagda bestämmelses tillkomst varit belägen inom stadens område, och till följd därav ej kunde anses medföra, att sedermera inkorporerade ecklesiastika hemman borde befrias från vägunderhåll. I överensstämmelse därmed blevo väglotter tilldelade bland andra följande inom de inkorporerade socknarna belägna ecklesiastika fastigheter, nämligen 1 mantal Tunby n:r 1, 1 mantal Rocklunda n:r 1, 1 mantal Rönnby n:r 1, 1 mantal Uppåker n:r 1, 7/16 mantal Krista n:r 3, 1 mantal Prästgården n:r 1 och 9/16 mantal Krista n:r 2 samt 1 mantal Kanik Lundby n:r 1. Sedan utstakningen av väglotterna ägt rum, avslutades förrättningen den 1 april 1926.

Över förrättningen anfördes besvär hos Kungl. Maj:ts befallningshavande av C. A. Blomkvist å Tunby n:r 1, A. Larsson å Rocklunda n:r 1, H. Vahlström å Rönnby n:r 1, K. E. Jäderlund å Uppåker n:r 1, A. Gustafsson å Krista n:r 3, S. Hellman å Prästgården n:r 1 och Krista n:r 2 samt J. O. Linderborg å Kanik Lundby n:r 1. I besvären yrkades, att förrättningen måtte så till vida upphävas, att den ecklesiastikstaten på lön anslagna jorden inom de med staden inkorporerade socknarna måtte förklaras vara fri från skyldighet att utgöra vägunderhåll.

I häröver avgivet yttrande invände staden bland annat, att Blomkvist och hans medparter, vilka arrenderade ifrågavarande fastigheter, icke vore behöriga att utan särskilt uppdrag föra talan i målet.

Genom överklagade resolutionen har Kungl. Maj:ts befallningshavande utlåtit sig sålunda: Enär Kungl. Maj:ts befallningshavande genom utslag den 30 juni 1919, i vilket utslag Kungl. Maj:t enligt beslut den 20 december 1921 ej funnit skäl att göra ändring, funnit, att samtliga vägar å Västerås stads område efter inkorporeringen av Lundby och S:t Ilians socknar borde till allmänt underhåll indelas på stadens samtliga fastighetsägare efter de för den ursprungliga staden gällande grunderna, samt att enligt dessa grunder skyldigheten att underhålla stadens allmänna vägar ålegat stadens fastighetsägare efter deras innehav i åker och äng med undantag av allenast för den ecklesiastikstaten på lön anslagna jorden, ty och som, enligt vad handlingarna utmärkte, av den ecklesiastikstaten på lön anslagna jorden allenast den inom den ursprungliga staden belägna ecklesiastika lönejorden av förrättningsmännen ansetts vid förevarande vägdelningsförrättning ej kunnat åläggas underhållsskyldighet av väg, men

N:o 52.
Ang. ändring av vägdelningen inom staden.

ett dylikt förfarande måste anses stå i strid med de i Kungl. Maj:ts befallningshavandes ovan åberopade utslag i förevarande hänseende stadgade grunderna, alltså prövade Kungl. Maj:ts befallningshavande, som lämnade utan avseende i målet gjorda invändningar mot Blomkvists och hans medparters behörighet att i målet föra talan för den jord, de som arrendatorer innehade, skäligt med bifall till besvären undanröja överklagade vägdelningsförrättningen till den del genom densamma vägunderhåll ålagts ecklesiastikstaten på lön anslagen jord.

I de underdåniga besvären yrkas, att den av Blomkvist och hans medklagande hos Kungl. Maj:ts befallningshavande förda talan måtte ogillas.

Kungl. Maj:t har i nåder låtit sig föredragas ovan berörda besvär och finner ej skäl att göra ändring i Kungl. Maj:ts befallningshavandes resolution. Det länder vederbörande till underdånig efterrättelse.

Under Kungl. Maj:ts sekret:

(L. S.)

/E. G. Braune.

Bestyrkes
å tjänstens vägnar:
Nils Grafström.

Utslag på besvär av Västerås stad i fråga om klander av vägdelning.

Rätt avskrivet intyga:

Emelie Bergström. *Thor Eng.*

N:o 53.

Byggnadsnämndens utlåtande ang. namnsättningen å två gator inom kvarnbrovreten.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 27 juni innevarande år för utlåtande till Byggnadsnämnden överlämnat en framställning av Sågverksägaren A. R. Rudén angående åsättande av namn på två gator inom den s. k. Norra Kvarnbrovreten i avseende varå föreslagits för östra gatan namnet Trumslagarevägen och för den andra gatan namnet Kvarnbrovägen, får Byggnadsnämnden som yttrande i ärendet hemställa, att Stadsfullmäktige ville fatta beslut i enlighet med detta förslag.

Västerås den 3 juli 1929.

För Byggnadsnämnden:
CARL HENNING.

Ragnar Tenow.

TILL MAGISTRATEN I VÄSTERÅS.

Överlämnas till Stadsfullmäktige för fattande av beslut i ärendet. Magistraten har intet att erinra emot de föreslagna gatunamnen.

Västerås Rådhus den 18 juni 1929.

På Magistratens vägnar:
VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

Undertecknad, som låtit avstycka Stadsägorna n:ris 699 och 700 (Norra Kvarnbrovreten), får härmed vördsamt hemställa att tvenne därå befintliga gator måtte åsättas namn. Förslagsvis Kvarnbrovägen och Trumslagarevägen. Karta bifogas härjämte.

Västerås den 14 juni 1929.

A. R. Rudén.

N:o 54.

Drätselkammarens skrivelse ang. en del installations- och reparationsarbeten i polis- och brandstationen.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Brandstyrelsen har bland annat i skrivelse den 8 januari innevarande år anmält att inom Brandstationen en del reparationer och andra arbeten borde komma till utförande samtidigt med pågående till- och påbyggnad av en del av stationen.

Dessa arbeten skulle avse installation av w. c. i vindsvåningen och i brandmästarens bostad, målning av expeditionslokalerna, utvändig målning av fönsterbågar m. m. samt omstrykning av byggnadens yttertak, och skulle kostnaden härför enligt infordrade anbud uppgå till 2,800 kronor.

Med vitsordandet av behovet av de av Brandstyrelsen ifrågasatta åtgärderna hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag å 2,800 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 4 juli 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

KOSTNADSBERÄKNING

över installations- och reparationsarbeten vid Brandstationen.

Installation av w. c. i vindsvåningen samt brandmästarens våning enligt anbud	525:—	
Håltagning och efterlagning	250:—	775:—
Målning av expeditionslokalerna enligt anbud....	675:—	
Utvändig målning av stora huset, enligt anbud..	415:—	
Diverse lagning av snickeri	150:—	1,240:—
Strykning av taken å gamla husen		539:—
Diverse och oförutsett		246:—
	Kronor	2,800:—

N:o 55.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till en propagandafilm från Västerås.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

För att göra Mälaredalens städer kända såsom lämpliga platser för turistbesök i samband bland annat med nästkommande års stora utställning i Stockholm kommer A.-Bol. Tullbergs Film att upptaga en propagandafilm, i vilken Västerås stad skulle intaga ett framstående rum.

Såsom bidrag till de med filmens upptagande förenade kostnader, vilka äro beräknade till 1,000 kronor, har bolaget hemställt, att staden ville ställa ett anslag å 400 kronor till förfogande — övrig del av kostnaden är garanterad av andra — och får Drätselkammaren, som anser, att staden icke bör stå främmande för strävanden att göra staden bekant som turistort i vidare kretsar och att det anslag, som nu är ifrågasatt, kan uppvägas av den nytta, som härmed är förenad, med överlämnande av den i ärendet gjorda framställningen, hemställa, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag å 400 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 4 juli 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Refererande till vår direktörsassistents, herr Tenow, besök på Drätselkammaren för några dagar sedan bedja vi härmed få erbjuda Eder att deltaga i en propagandafilm för turisttrafik, som nu utföres för Mälardalens städer att ställas till Mälardalens Turistförenings disposition och avser att användas för denna förenings turistarbete bl. a. för propaganda å Stockholmsutställningen 1930 i avsikt att förmå de turister, som då besöka Stockholm att söka sig ut i Mälardalen.

N:o 55.
Ang. anslag till en propagandafilm från Västerås.

Enligt det program som fastställts av sekr. i Turisttrafikföreningen, kammarherre Edelsvärd, bör Västeråsavdelningen ha en längd av 300 mtr (15 min. körtid), för vilket vi skola erhålla kr. 1,000: —, samt rätt att använda dessa upptagningar för andra ändamål — försäljning till Sverige och utlandet etc.

Från enskilda firmor i Västerås ha vi erhållit garanti på kr. 500: —, med gott hopp att ytterligare erhålla kr. 100: —. Resten, kr. 400: —, våga vi föreslå att staden tillskjuter för detta ändamål — ett ändamål, som i allra högsta grad är ett kommunalt intresse.

Vi ha redan gjort en del upptagningar i Västerås. Så har t. ex. Djuphamnen, östra kajen, stadsparken med blommande syrener, utsikt från Djäkneberget, svanar, grågäss och änder i Svartån, biskopshuset etc. redan filmats och kommer filmningen att fortsätta inom den närmaste tiden.

Vi våga därför anhålla om stadens snara ställningstagande till bidraget ifråga.

Vi vilja påpeka, att samtliga friluftsupptagningar ske på s. k. pankromatisk film och undergå samma förstklassiga laboratoriearbete som vår firmas s. k. Sverige-filmer, vilka av Kungl. Utrikesdepartementet och Svenska Trafikförbundet användas för svensk propaganda i utlandet.

Varje upptagning skall godkännas av stadens representant, innan filmen släppes ut för förevisning.

Med utmärkt högaktning

A.-B. TULLBERGS FILM.

Ragnar Ring.

Christian A. Tenow.

N:o 56.

Drätselkammarens skrivelse ang. reparation av fattigvårdens fastighet å Jakobsberg.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Överlämnande en skrivelse från Fattigvårdsstyrelsen angående anvisande av ett anslag för reparation av fattigvårdens fastighet med adressnummer Drottninggatan 22, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige i enlighet med framställningen ville för ändamålet anvisa ett förslagsanslag å 3,000 kronor att förskotteras av tillgängliga medel på fattigvårdens stat för att slutligen gäldas av hyresinkomsterna för fastigheten.

Västerås den 4 juli 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Enär fattigvårdens fastighet vid Drottninggatan 22 är i så bristfälligt skick, att den behöver genomgå en grundlig reparation, varvid yttertaket måste helt omläggas samt invändiga omfattande reparationer, bl. a. nya trappor och målning av dörrar och fönster m. m. verkställas, får fattigvårdsstyrelsen hemställa, att för detta ändamål efter hand få av hyresinkomsterna av fastigheten disponera ett belopp av omkring 3,000: — kr., vilket utgör den ungefärliga summa, till vilken kostnaden för de oundgängligaste reparationerna beräknats belöpa sig.

Västerås den 4 juli 1929.

För Fattigvårdsstyrelsen:

ALB. LUNDKVIST.
ordförande.

Axel Norén.

N:o 57.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av en gräsklippningsmaskin för planteringarne.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I skrivelse till Drätselkammaren, som här bifogas, har stadsträdgårdsmästaren Anders Follmer föreslagit inköp av en motordriven gräsklippningsmaskin för skötseln av stadens planteringar och härför åberopat, att användningen av en sådan skulle nedbringa kostnaden för denna skötsel, och får Drätselkammaren, under hänvisning härtill, hemställa, att Stadsfullmäktige ville för inköpet av en dylik maskin anvisa ett anslag å 1,400 kronor att utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 13 juli 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Underhållet av gräsplanerna i stadens planteringar tager betydande kostnader i anspråk. I stadens centrala delar erfordras att gräsmattorna klippas ofta, därest de skola vara något så när välvårdade.

På senare åren ha ett flertal städer inköpt motordrivna gräsklippare i syfte att nedbringa kostnaderna för gräsmattornas skötsel. Enligt på förfrågningar ingångna meddelanden, ha dessa maskiner utfallit till belåtenhet. I synnerhet är detta fallet med en amerikansk maskin, Estate Mower.

En dylik maskin har under ett par dagar varit i användning i härvarande planteringar och funnits synnerligen bra. Därest densamma kunde förvärvas till planteringarna redan i år, skulle utgifterna för gräsklippning kunna nedbringas. Priset för maskinen är 1,400: — kronor. Detta förefaller visserligen väl högt, men erfarenheterna ha visat, att motorklipparen betalar sig redan efter ett års användning.

N:o 57.
Ang. inköp av en gräsklippningsmaskin för plantteringarne.

Jag ber därför vördsamt få föreslå att Drätselkammaren behagade besluta inköpa motorgräsklipparen redan nu. Förslagsvis kunde beloppet upptagas i Planteringsnänmdens stat för nästa år, till vilken tid den levererande firman lämnar kredit.

Västerås den 5 juli 1929.

ANDERS FOLLMER,
stadsträdgårdsmästare.

N:o 58.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till en avloppsledning i Malmabergsgatan.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande augusti månad har Vatten- och Gasverksstyrelsen på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville av tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag å 759 kronor att användas till bestridande av kostnaderna för avloppsledning i Malmabergsgatan i dess sträckning mellan Runebergs- och Nybomsgatorna.

Drätselkammaren, som tillstyrker bifall till styrelsens framställning får alltså föreslå att Stadsfullmäktige för

> bestridande av kostnaderna för anläggning av avloppsledning i Malmabergsgatan i dess sträckning emellan Runebergs- och Nybomsgatorna ville anvisa ett anslag å 759 kronor att gäldas av tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 15 augusti 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

N:o 58.
Ang. anslag till en avloppsledning i Malmabergsgatan.

År 1927 blev Malmabergsgatan i sträckningen mellan Runebergs- och Nybomsgatorna breddad genom Drätselkammarens försorg. Samtidigt lät Drätselkammaren nedlägga ett avlopp i berörda sträckning dels för att vid Nybomsgatan kunna infånga dräneringsvätska från ett utefter gatan gående dike och dels för uppsamlande av dylik vätska från privata avlopp inom Frejaföreningen. Drätselkammaren, som på sin bekostnad utförde grävningen för ledningen, lät genom tekniska verken tillhandahålla och nedlägga rören. Enär ledningen blivit upptagen som tillgång i tekniska verkens räkenskaper, anser styrelsen att berörda kostnad bör bestridas av verken, och hemställer styrelsen på grund härav,

att Stadsfullmäktige ville av tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag å kr. 759: — att användas till bestridande av kostnader för avloppsledning i Malmabergsgatan i dess sträckning mellan Runebergs- och Nybomsgatorna.

Västerås den 9 augusti 1929.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 59.

Drätselkammarens skrivelse ang. förvärv av hyttfastigheten i Västerås åt något av stadens bostadsbolag.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Som det — genom de meddelanden, vilka vid ett par tillfällen muntligen lämnats Stadsfullmäktige av Drätselkammaren, — torde vara för Stadsfullmäktige allmänt bekant, har sedan en längre tid tillbaka förts underhandlingar mellan representanter för Drätselkammaren och Fagersta Bruks A.-B., såsom i verkligheten ägare av den Västerås Masugns A.-B.

N:o 59.
Ang. förvärv av hyttfastigheten i Västerås åt något av stadens bostadsbolag.

tillhöriga fasta egendomen stadsägorna n:ris 103 och 226 här i staden eller den s. k. Hyttan, rörande stadens förvärv i en eller annan form av sagda egendom.

De tidigare inom Stadsfullmäktige förda diskussionerna i denna fråga torde göra det obehövligt att nu närmare ingå på de skäl, som tala för att Västerås stad bör förskaffa sig dispositionen av Hyttans fastighet, men vill Drätselkammaren här endast erinra om, att huvudskälet härför är, att Masugnsbolagets mark är omgiven av staden förut tillhöriga områden samt att det bör förhindras att å denna uppföres anläggning, som kan bliva till förtret för utvecklingen av stadens hamnar, ävensom att genom förvärvet direkt järnvägsförbindelse kan ernås från stadens huvudbangård till Djuphamnen.

Fagersta Bruks A.-B. har nu till staden utbjudit hyttfastigheten för ett pris av 220,000 kronor, i vilket utbud ingår till ovannämnda ägor hörande mark och vatten, hamn och järnvägsspår, samt å ägorna uppförda bostadshus och industribyggnader i befintligt skick. Från köpet undantages ångpanna och ledningar i maskinhuset samt en del inventarier. Hyttdriften är som bekant sedan flere år tillbaka nedlagd och får ej av köparen upptagas.

Drätselkammaren tillstyrker antagande av anbudet och har med säljaren preliminärt överenskommit, att köpet skall erhålla den form att något av staden garanterat bolag inköper aktierna i Masugnsbolaget.

Den fastighet, varom här är fråga, består som förut angivits av stadsägorna n:ris 103 och 226, den förstnämnda utgörande i areal 4,683,3 kvm. och den senare 24,659 kvm. Härtill kommer utfylld mark, varför området sammanlagt uppgår till i runt tal 35,000 kvm.

I norr gränsar detsamma till Stockholm—Västerås—Bergslagernas järnväg, i öster till stadens mark, i söder till Mälaren och i väster till stadens egendom Stensborg.

Å detsamma finnas uppförda masugn med en tillbyggnad av sten, innehållande 2 materialbodar med vind, kolhus, smedja och magasin, boningshus av sten med kontor samt arbetarebostäder med 56 eldstäder jämte vedbodar och andra uthus.

Järnvägsspår finnes direkt till huvudbangården och även en del järnvägsspåranläggningar inom området.

Som ovan angivits har Drätselkammaren tänkt sig att förvärvet skulle ske på så sätt att något av staden garanterat bolag skulle inköpa samtliga aktier i Västerås Masugns-A.-B.

N:o 59.
Ang. förvärv av hyttfastigheten i Västerås åt något av stadens bostadsbolag.

Lämpligt är sålunda att endera A.-B. Arbetarebostäder i Västerås eller Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås blir köpare av aktierna.

I bägge bolagen är staden ägare av samtliga stamaktier och i Mimerbolaget dessutom garant för preferensaktierna. Staden behärskar i båda bolagen genom sin majoritetsställning bolagsstämmorna.

Då det emellertid icke kan förväntas att åtminstone inom den närmaste tiden det nedlagda kapitalet kan förräntas, torde ingendera av angivna bolags styrelser vilja påtaga sig ansvaret för köpet utan att Stadsfullmäktige förklarat sig vilja taga konsekvenserna därav.

I anledning härav får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige, i egenskap av huvuddelägare i Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås och i Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås, samt beträffande det senare även garant för preferensaktierna, ville förklara sig icke hava något att erinra emot att ettdera av dessa bolag på sätt ovan angivits förvärva samtliga aktierna i Västerås Masugnsaktiebolag.

Västerås den 15 augusti 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 60.

Byggnadsnämndens skrivelse ang. stadsplaneändring vid tivoliplatsen.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I samband med beslut av Stadsfullmäktige den 30 maj 1929 om försäljning till Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget av en sammanhängande markareal bestående av dels Kungsängsgatans område emellan Södra Esplanaden och Stora gatan, dels Kreatursmarknadsplatsen med köttbesiktningsbyråns område, tivoliplatsen samt det av renhållningsverket för bostäder och stall disponerade området, allt med å områdena befintliga byggnader, men med undantag av en markremsa, avsedd till utläggning av en ny trafikled i Södra Esplanadens fortsättning från nuvarande Kungs-

N:o 60. *Ang. stadsplaneändring vid tivoliplatsen.*

ängsgatan till Pilgatan och framgående mellan järnvägens område och det till försäljning föreslagna området, erhöll Byggnadsnämnden uppdrag av Stadsfullmäktige att efter erforderlig beredning vidtaga åtgärder för genomförande av den stadsplaneändring, som föranleddes av försäljningen.

I anledning härav har Byggnadsnämnden, jämlikt föreskrifterna uti Kungl. Kungörelsen den 31 augusti 1907 angående bestämmelser i fråga om behandling av förslag till stadsplan och tomtindelning, kungjort ett förslag till stadsplaneändring i överensstämmelse med Stadsfullmäktiges förenämnda beslut, som skulle avse "igenläggning av Kungsängsgatan mellan Södra Esplanaden och Stora gatan, framdragning av Södra Esplanaden i östlig riktning fram till Pilgatan samt sammanläggning av ovannämnda del av Kungsängsgatan, kreatursmarknadsplatsen, området för köttbesiktningsbyrån, tivoliplatsen och området för renhållningsverkets bostäder och stall med industrikvarteret Mimer till ett kvarter, i sammanhang varmed inom stadsplanen skulle intagas området, som, beläget öster om den igenlagda bäcken över kreatursmarknadsplatsen, begränsas av södra gränsen för den nya förbindelsen mellan Södra Esplanaden och Pilgatan, samt av denna senare gata."

Inom anmärkningstidens utgång den 10 innevarande månad, har från Drätselkammaren inkommit en skrivelse i ärendet, däri Drätselkammaren, under erinran om, att den ifrågasatta stadsplaneändringen är tillkommen på grund av en överenskommelse, som träffats mellan Västerås stad och Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget rörande försäljning av den mark, som i huvudsak omfattas av stadsplaneutvidgningen, hemställt, att stadsplaneläggningen måtte göras sådan, att densamma icke hindrar uppgörelsens fullföljande i enlighet med det träffade avtalet.

Med överlämnande av denna skrivelse samt karta över den föreslagna ändringen, får Byggnadsnämnden med förklaring, att det föreliggande förslaget ansluter sig till förenämnda uppgörelse samt att nämnden anser, att för undvikande av varje missförstånd den norra gränsen för det område, som skall intagas i stadsplanen, skall sammanfalla med Stora gatans norra gränslinje, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta antaga sådan ändring i gällande stadsplan, *att* Kungsängsgatan mellan Södra Esplanaden och Stora gatan skall igenläggas, *att* Södra Esplanaden skall framdragas i östlig riktning fram till Pilgatan med södra gränsen sammanfallande med gränsen för järnvägens område och en minsta bredd av 15 meter, *att* med industrikvarteret Mimer skall sammanläggas ovannämnda del av Kungsängsgatan, kreatursmarknadsplatsen, området för köttbesiktningsbyrån, tivoliplatsen och området för renhållningsverkets bostäder och stall med in-

dustrikvarteret Mimer till ett kvarter, *och att* inom stadsplanen skall intagas området, som, beläget öster om den igenlagda bäcken över kreatursmarknadsplatsen begränsas av södra gränsen för den nya förbindelseleden emellan Södra Esplanaden och Pilgatan samt av denna senare gatas norra gränslinje, allt på sätt framgår av den till ärendet hörande kartan, ävensom att bemyndiga Byggnadsnämnden, att hos vederbörande myndigheter begära fastställelse å detta beslut. **N:o 60.** *Ang. stadsplaneändring vid tivoliplatsen.*

Västerås den 22 augusti 1929.

För Byggnadsnämnden:

CARL HENNING.

Ragnar Tenow.

TILL BYGGNADSNÄMNDEN I VÄSTERÅS.

I kungörelsen den 6 juli 1929 har Byggnadsnämnden lämnat meddelande om förslag till ändringar i gällande stadsplan för Västerås stad avseende igenläggning av Kungsängsgatan mellan Södra Esplanaden och Stora gatan, framdragning av Södra Esplanaden i östlig riktning fram till Pilgatan samt sammanläggning av ovannämnda del av Kungsängsgatan, Kreatursmarknadsplatsen, området för Köttbesiktningsbyrån, Tivoliplatsen och området för renhållningsverkets bostäder och stall med industrikvarteret Mimer till ett kvarter, i sammanhang varmed inom stadsplanen skulle intagas området, som, beläget öster om den igenlagda bäcken över Kreatursmarknadsplatsen, begränsas av södra gränsen för den nya förbindelsen emellan Södra Esplanaden och Pilgatan samt av denna senare gata.

Drätselkammaren, som tagit del av det upprättade förslaget, får, med erinran om att den ifrågasatta stadsplaneändringen är tillkommen på grund av den överenskommelse, som träffats mellan Västerås stad och Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget rörande försäljning av den mark, som i huvudsak omfattas av stadsplaneutvidgningen, endast hemställa, att stadsplaneläggningen göres sådan att densamma icke hindrar uppgörelsens fullföljande i enlighet med det träffade avtalet, varav en avskrift förut överlämnats till Byggnadsnämnden.

N:o 60.
Ang. stadsplaneändring vid tivoliplatsen.

Ett från stadsingeniören Gösta Smitt till Drätselkammaren inlämnat förslag, som avser mer omfattande stadsplaneändringar än som Byggnadsnämndens förslag innebär överlämnas härmed.

Västerås den 1 augusti 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Wilh. Nyborgs Boktr., Västerås

N:o 61.

Särskilda kommitterades utlåtande ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Den 28 februari innevarande år tillsatte Stadsfullmäktige en kommitté med uppdrag att utreda i staden rådande bostadsknapphet och, därest utredningen därtill gåve anledning, framlägga förslag till åtgärder från stadens sida med anledning av densamma; och utsågo Stadsfullmäktige till ledamöter i denna kommitté undertecknad Robsahm, av kommittén utsedd till ordförande, samt Herrar Byggmästaren Fritz Eklund, Målaren Axel Westling, Järnarbetaren Josef Widén och Byggmästaren Axel Hammer.

Anledningen till Stadsfullmäktiges förevarande beslut var en skrivelse från Drätselkammaren, däri Drätselkammaren, under erinran om, att bostadsproblemet inom Stadsfullmäktige vid skilda tillfällen och särskilt vid tiden för höstflyttningen varit föremål för meningsutbyte och att frågans sociala räckvidd och betydelse påkallade en särskild utredning, föresloge tillsättandet av en särskild kommitté för denna utredning. I skrivelsen angavs härjämte såsom riktlinjer för utredningen, att första uppgiften vore att klarlägga bostadsbristens omfattning och orsaker och att kommittén hade att skaffa sig nödiga insikter i frågan genom att föranstalta om undersökningar, på sätt kommittén funne lämpligt, och samla erfarenheter eventuellt genom studier å andra orter.

När kommittén nu går att framlägga resultaten av de verkställda undersökningarne och såsom följd av desamma föreslår vissa kommunala åtgärder för underlättandet av produktionen av bostäder, förutskickar kommittén såsom en allmän anmärkning, dels att kommittén haft under debatt även andra åtgärder, men att kommittén av orsaker, som nedan närmare skola angivas, ansett frågan om dessas tillgripande böra göras beroende av bostadsförhållandenas vidare utveckling, samt att förslaget alltså ingalunda avser att uttömmande behandla problemet i hela dess vidd, dels ock att

N:o 61. *Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.*

kommittén fattat direktiven för utredningen sålunda, att kommunala åtgärder över huvudtaget skulle förutsätta, att bostadsbristen vore eller kunde förväntas bliva av större omfattning.

Innan kommittén ingår på en närmare utredning härom, vill kommittén något beröra de åtgärder, som från stadens sida förut vidtagits för avhjälpande av den bostadsbrist, som härstädes å skilda tider varit rådande. Det är tre skeden, vart och ett utmärkt av olika natur i dessa åtgärder, som huvudsakligen äro av intresse, nämligen tidsskedet närmast före 1917, då staden själv uppförde bostadshus — därunder tillkom bland annat bebyggelsen av tomten N:o 5 inom byggnadskvarteret Gude, vilken bebyggelse avsåg tillgodoseende av behovet av bostäder för huvudsakligast stadens egna befattningshavare — tidsskedet 1917—1919, under vilket staden utlämnade byggnadslån dels såsom utfyllnad av statsbidrag utan återbetalningsskyldighet, dels ock utan samband härmed och lämnade sin medverkan för bildandet av ett bostadsbolag, A.-Bol. Arbetarebostäder, med staden som största aktieägare — härunder bebyggdes av förenämnda bolag kvarteren Högne, Julius och Jörgen samt området Borgmästarevreten och av andra företag och enskilda, kvarteren Arne och Assar samt större delen av byggnadsföreningen Hagas område — samt slutligen skedet därefter och hitintills, som karaktäriserats av tillkomsten av ännu ett bostadsbolag, Byggnadsaktiebolaget Mimer, med staden som huvuddelägare samt förmedling åt andra företag och enskilda genom staden som låntagare av lån ur statens bostadslånefond. Under detta sista skede bebyggdes av Mimerbolaget tomter inom kvarteren Kalla och Leif samt av Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Västerås u. p. a. delar av kvarteren Hubert och Konrad.

Denna korta resumé över stadens åtgärder för avhjälpande av bostadsnöden — den som vill något mera sätta sig in i detaljerna av dessa åtgöranden, hänvisas till Stadsfullmäktiges handlingar 1916, 1917, 1920 och 1921 — anger, att staden under en för produktionen av bostäder bekymmersam tid gjort betydande insatser för avhjälpande av bostadsbristen.

Huruvida av staden förut vidtagna åtgärder emot bostadsbristen kan betraktas som en förpliktelse, att nu eller framdeles vidtaga liknande eller andra åtgärder i samma syfte, är, som kommittén förut framhållit, beroende på situationen för närvarande och huruledes denna kommer att utveckla sig.

Hållpunkter för bedömandet av frågan, huruvida inom staden bostadsbrist är rådande och av sådan omfattning, att ett kommunalt ingripande häremot är på sin plats, äro de erfarenheter, som gjorts av de or-

N:o 61.
Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.

gan, som, tillkomna genom kommunalt initiativ, förmedlat uthyrning av lägenheter vid de senare årens höstflyttningar, den statistiska bearbetningen, som uppgifterna till de senare årens hyresräkningar inom rikets samhällen undergått inom Kungl. Socialstyrelsen, samt det resultat, som en av kommittén företagen mindre undersökning givit.

I korthet sammanfattat skulle de erfarenheter, som de hyresförmedlande organen de senare åren samlat, giva vid handen en växande brist på bostäder, vilken brist den 1 oktober 1928 uppgick till ett 30-tal mindre lägenheter.

I ändamål att få en överblick över den omfattning, i vilken rådande bostadsbrist lagt hinder i vägen för bildandet av familj, anskaffande, ehuru familj varit bildad, av egen bostad samt för bosättning inom staden, där arbetsplatsen varit belägen, infordrade kommittén genom allmän kungörelse anmälan om dylika fall. Denna hänvändelse till allmänheten har givit till resultat 6 fall, där familjen tvingats att såsom bostadsutväg anlita inneboendesystemet, 5 fall, där bostad för familj måst anskaffas utanför staden samt 1 fall, där bostadsnöden hindrat bildande av familj. Detta material för bedömandet av frågan om bostadsbrist föreligger, bör kompletteras med den upplysningen, att vice värden för stadens fastigheter och de ledande inom de halvkommunala bostadsbolagen meddelat kommittén, att efterfrågan på bostäder till 1 nästkommande oktober är mycket stor.

Av Kungl. Socialstyrelsens bearbetning av uppgifterna till hyresräkningarne åren 1920—1921, 1924—1925, sammanställd med en representativ undersökning med uppgifterna till hyresräkningen 1928—1929 som grundval, kunna vissa slutsatser dragas rörande bostadsförhållandenas utveckling inom staden. Denna bearbetning av de två förstnämnda hyresräkningarne för så vitt den i detta sammanhang är av intresse, har av kommittén sammanställts i tvänne tabeller, Bil. I och Bil. II, varav tabell I återger befolkningstätheten pr eldstad, d. v. s. folkmängden uppdelad på förefintligt antal eldstäder, och tabell II antalet bostäder inom bostadsbeståndet med en befolkningstäthet pr eldstad av över 2 personer. Bearbetningen av materialet till innevarande års hyresräkning, som utförts på uppdrag av kommittén av arbetskraft inom Kungl. Socialdepartementet, har visserligen icke omfattat alla från staden avgivna uppgifter, utan allenast vissa distriktsvis utvalda, men den omsorg, varmed valet skett, innebär garanti för, att de siffror, bearbetningen givit, äro tillförlitliga som jämförelsematerial.

Denna undersökning, i vissa avseenden en jämförelse med resultaten av föregående bostadsräkningar och förty belysande samma förhållanden

N:o 61. *Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.*

som förenämnda tabeller, klargör visserligen, att den nuvarande beboelsen i jämförelse med förhållandet 1924 och 1925, och vad angår starkt befolkade lägenheter, något uttunnats, och alltså att, vad denna lägenhetskategori angår, situationen något förbättrats, men också, att beboelsetätheten pr eldstad ökat eller från 135 boende pr 100 rum till 141 boende, en siffra, som betydligt överstiger medeltalet för riket, som för år 1924 utgjorde 123 boende pr 100 rum.

Stadens befolkning bor därför nu trängre än den gjorde 1924.

Denna försämring, sammanställd med erfarenheter, som med bostadsförhållandena i staden förtrogna personer gjort angående bostadsknappheten, är visserligen icke så framträdande — en jämförelse med åren 1920 och 1921 visar ännu sämre siffror — att förhållandet är krisartat, men varslar ändock om en utveckling i ogynnsam riktning. Och att antaga en dylik utveckling vara trolig, är icke att frammana spöken på ljusa dagen. Man måste nämligen för framtiden räkna med en större avgång av bostäder så väl i gamla hus, som skola rivas för nödvändiga regleringar, som ock, där gammal bebyggelse skall ge rum för ny — kommittén erinrar om nödvändigheten av att snart reglera Kopparbergsvägen i sträckningen norr om Stora gatan samt om ett större byggnadsprojekt avseende tillkomsten av en saluhall m. m. i fastigheter utefter Vasagatan — samt att förestående utvidgningar vid stadens största industri, Allmänna Svenska Elektriska A.-Bol., medför en ökning av dess arbetarestam. Spörsmålet, i vilken omfattning industrien själv bör sörja för sin arbetarestams bostadsbehov, kan dryftas, och man kan ha mer eller mindre prononcerade åsikter härom. Kommittén vill härom icke göra annat uttalande, än att det är att önska, att industrien även för framtiden och i händelse av ökning av arbetarestammen, ville ägna frågan om eget bostadsskapande ett noggrant övervägande och i den mån sådant är för densamma möjligt, söka själv lösa frågan. Att den härvid bör kunna påräkna stadens medverkan, därest frågans lösning skulle påkalla förvärv av staden tillhörig mark, ligger i sakens natur.

Situationen, sådan den för närvarande ter sig och den förut av kommittén skisserats, gör det enligt kommitténs förmenande till en kommunal angelägenhet att vidtaga åtminstone förberedande åtgärder för bostadsproduktionens underlättande.

Då kommittén nu övergår till att söka klarlägga orsakerna till den bostadsbrist, som tid efter annan varit rådande i staden och som visat tendenser att bliva permanent, vill kommittén såsom en anmärkning förutskicka, att ämnets beskaffenhet innebär vissa svårigheter för ett enigt om-

N:o 61.
Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.

döme. Olika åsiktsriktningar, ofta mer eller mindre subjektivt färgade, vilja förlägga orsakerna på olika håll, den ena ser den mest bidragande orsaken i ett förhållande, den andra tillmäter detta förhållande icke så stor betydelse o. s. v. Efter ingående debatter, därunder avspeglat sig olika åsikter om orsakerna till bostadsbristen i staden i nyss angivna avseende, har kommittén, utan att giva ena eller andra förhållandet, såsom hinderligt för bostadsproduktionen, företräde, kunnat ena sig i den uppfattningen, att denna bostadsbrist har sin orsak uti dels stadens struktur — dess äldre bebyggelse av mera centrala delar med en långsam övergång till ett bättre utnyttjande av tomtmarken — och dess karaktär av industristad med två större företag såsom dominerande och det krav på ökade bostadsmöjligheter som dess ibland språngvisa expansion med allt mera ökad arbetarestam har i följe — dels de ökade byggnadskostnaderna — så att förstå, att dessa äro beroende såväl av ökade arbetslöner som på höjningen i bostadsstandarden — utan motsvarighet i ökning av hyresavkastningen, medförande obenägenhet för kapitalinvestering vare sig det gäller att skapa eget hem eller insätta penningarne i andra byggnadsföretag, dels ock vissa för utnyttjandet av mark för bostadsändamål hämmande byggnads- och andra föreskrifter. Vad angår stadens egenskap av industristad och dess inverkan på bostadsbeståndet kan särskilt framhållas, att uppåtgående konjunkturer för dess industri, enkannerligen de stora industriföretagen, med nödvändighet föranleder ökat bostadsbehov, beroende på ökad inflyttning och utkomstmöjlighet ofta med familjebildning som följd, samt att industriens ensidighet i den mening, att allenast två större industriföretag här äro företrädda med mer eller mindre speciell utbildning för arbetaren och därav föranledd svårighet för denna att vid nedåtgående konjunkturer söka utkomst på annat håll, medför obenägenhet hos arbetaren själv att använda sparkapital för att skaffa eget hem, varjämte nyss angivna karaktär av utbildningen med dess konsekvenser binder honom vid innehavd bostad, varför en utflyttning från staden med åtföljande bättre bostadsmöjligheter under sådana konjunkturer icke äger rum.

Den genom ökade byggnadskostnader föranledda stegringen av hyrorna i nya hus, en stegring, som emellertid icke utjämnat den ökade byggnadskostnaden, medför dels en förskjutning av olika kategorier hyresgäster i den riktning, att medel- och arbetareklassen hänvisas till de enklare bostäderna och att konkurrensen om dessa bliver större än tillgången, skapande trångboddhet, dels ock obenägenhet hos ägare av äldre hus och med fastighetsförvärvet liggande långt tillbaka i tiden och låg köpeskilling, att avrödja fastigheterna och bygga nytt. Med hänsyn till att hyran för

N:o 61. *Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.*

lägenheter i dylika hus ryckts med av den ökade hyran för lägenheter i nybyggda hus, är det nämligen för ägaren förenat med större vinst att bibehålla och nödtorftigt underhålla den äldre bebyggelsen.

Kommitténs övervägande av frågan, om vilka åtgärder som från stadens sida böra vidtagas för ett stimulerande av bostadsproduktionen, har såsom ovan antytts givit till resultat, att vissa åtgärder av kommittén föreslås och att vissa andra, som även kunna ifrågasättas, för närvarande lämnas å sido och göras beroende av den framtida utvecklingen.

Vad dessa sistnämnda angår har kommittén haft till behandling dels frågan, om staden skulle såsom förut under ett tidsskede medverka till ordnandet av den sekundära byggnadskrediten genom att tillhandahålla byggnadsföretagare vare sig å av staden upplåten mark eller annan byggnadslån, dels ock frågan om anlitande av tomträtt såsom form för upplåtelse för bebyggelse av staden tillhörig mark. Som emellertid staten genom beslut av innevarande års riksdag tagit frågan om ordnandet av denna sekundärkredit i egen hand och riktlinjerna för denna statens verksamhet icke ännu hunnit närmare utformas, synes det vara för tidigt att taga ställning till kommunala åtgärder av angivet slag. Kommittén vill emellertid redan nu göra Stadsfullmäktige förtrogna med den möjligheten, att statens ingripande i kreditfrågan icke blir tillfyllest för att få bostadsproduktionen i gång i tillräcklig omfattning och att härför kan komma att behövas även kommunalt bistånd. I vilken form detta skulle ske, om begränsat till att avse upplåtelse av stadens egen mark eller icke, och huru långt krediten skulle sträcka sig, om intill 85 eller 90 % av byggnadsvärdet, anser kommittén vara obehövligt att nu närmare ingå på.

Likartade gestalta sig förhållandena med tomträtten såsom form för en markupplåtelse. Såsom tomträttsinstitutet enligt gällande lagstiftning har utformats, har det allestädes — möjligen med undantag för Stockholm — framstått såsom en mindre begärlig upplåtelseform, vilket kan psykologiskt förklaras därav, att bebyggaren helst ser, att den mark, han bebygger, är i hans ägo, och svårigheten uti att göra det värde, som nedlägges på tomten belåningsbart. Därest en nu ifrågasatt omstöpning av tomträttsinstitutet, avseende att göra tomträtten likvärdig med äganderätt såsom underlag för kreditgivning — Stadsfullmäktige hava nyligen över detta förslag avgivit yttrande — genomföres, kommer frågan om upplåtelse av staden tillhörig mark under denna form i ett gynnsammare läge

och aktualiserar det förslag härtill, som redan under år 1913 framlades av en då fungerande bostadsbristkommitté och som ännu ej avgjorts.

N:o 61.
Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.

Det återstår alltså för närvarande att undersöka, i vilka avseenden staden på annat sätt kan lämna sin medverkan till att stimulera byggnadsproduktionen och ligger det härvid nära till hands, att ägna frågan om upplåtelse av staden tillhörig mark uppmärksamhet och närmare göra sig reda för, på vilket sätt byggnadsproduktionen genom underlättande av dylika upplåtelser skulle kunna gagnas. Det har synts kommittén påfallande, att, ehuru staden för att i sin hand kunna länka bebyggelsen å stora utomplansområden förvärvat större jordområden exempelvis egendomarne Kristiansobrg, Stensborg och Blåsbojorden, exploateringen av denna mark gått långsamt, och att något starkare initiativ icke försports för förverkligandet av det huvudsakliga ändamålet med dessa markförvärv. Detta kan ha sin förklaring uti de villkor, som i allmänhet äro förenade med försäljning av staden tillhörig mark av denna natur. Utom köpeskillingen, som allt efter benägenheten under de senare åren i allmänhet varierat mellan 3 och 5 kronor pr kvm., har en köpare att erlägga dels avgift för anslutning till stadens allmänna ledningar, för närvarande utgörande 1 krona 10 öre pr kvm., dels ock ersättning för gatumark, utgående i regel efter tomtpriset, eller ock i dess ställe ett bidrag till gatornas iordningsställande med ett fixt belopp, under senare tider utgörande 400 kr. pr tomt. Det är icke ägnat att förvåna, att under sådana förhållanden omförmälda markområden såsom bebyggelseobjekt, har visat sig mindre begärliga. Då kommittén förordar lättnader i villkoren för dylika upplåtelser, är det i medvetande om, att, visserligen affärsmässigt sett, den meningen kan försvaras, att marken vid försäljning skall betalas efter fulla värdet, samt att kostnader för ledningar och för iordningsställandet av gator jämväl skall ersättas efter åtminstone stadens självkostnader, men å andra sidan därom, att, därest erfarenheten visat, att ett markpris, beräknat på detta sätt, varit allt för betungande för en köpare och staden därigenom ej i önskvärd utsträckning blir av med sin mark, denna politik i längden icke kan upprätthållas. Under sådana förhållanden måste det vara fördelaktigare för staden att taga den förlust, som en försäljning av mark under lindrigare villkor skulle förorsaka och låta denna uppvägas av de nya skatteobjekt och därav härflytande skatteintäkter, som skapas genom en bebyggelse. Den senare situationen synes kommittén redan vara för handen.

Vissa delar av förenämnda jordområden samt ett i stadens ägo befintligt område omedelbart öster om järnvägslinjen till Tillberga och norr

N:o 61.
Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.

om Tegnérgatan, äro i första hand lämpade för bebyggelse. För desamma har kommittén låtit stadsingeniören upprätta styckningsplaner.

Vid en studieresa, som av kommittén företagits till Stockholm, Nyköping och Norrköping, vilka städer på grund av särdrag i sin bostadspolitik ansetts lämpade som studieobjekt, ägnade kommittén en ingående uppmärksamhet åt dessa städers jordpolitik. Ett gemensamt drag för dem var, att vid försäljning av stadens mark tomtpriset utmättes så, att det i sig inkluderade alla kostnader för ledningar och gators iordningsställande, samt att dessa senare arbeten utfördes av staden före försäljningen av tomterna.

Det är givet att förhållandena i andra städer i allmänhet äro så olikartade, att en utgångspunkt för ett bedömande av frågan, huruvida en å annan ort såsom lämplig befunnen åtgärd utan vidare kan vara lämpad för Västerås, är svår att få. Dock synes systemet med enhetspris vid markförsäljningar, i vilket ingår alla kostnader för gatu- och ledningsarbeten, kunna förordas till införande även härstädes. Huruledes denna köpeskilling sedan skall redovisas — om en del av densamma skall tillföras de tekniska verken för att täcka kostnaden för ledningarne enligt hittills gängse praxis eller icke — kan vara en rätt så underordnad sak. Såsom saken nu ligger till vill kommittén icke föreslå någon ändring härutinnan och skulle alltså avgiften för ledningsanknytningen bibehållas och ur köpeskillingen redovisas till tekniska verken. Den lättnad, som skulle införas, skulle alltså avse att förbilliga förvärvet av staden tillhörig mark på sådant sätt, att staden skulle avstå från att få kostnaden för inköpet av marken och gatunätets iordningsställande fullt täckta genom återstående del av köpeskillingen. Hur långt man skall gå i avseende härå kan bliva föremål för olika meningar — i Norrköping t. ex. uppgavs, att det markpris, staden åsatte vid försäljningar, uppgick till omkring tredjedelen av markens värde i närheten. Kommittén föreslår vad angår de områden, kommittén härnedan i första hand ifrågasätter skola försäljas, att markvärdet enbart bestämmes till i genomsnitt 1 krona 50 öre pr kvm.

Kommittén beräknar att detta enhetspris skall kunna för nedannämnda markområden begränsas till högst 3 kronor 50 öre pr kvm.

Såsom ovan nämnts skulle i första hand exploateras vissa områden av Kristiansborg, Stensborg och Blåsbojorden och vidare ett staden tillhörigt markområde omedelbart öster om järnvägslinjen Västerås—Tillberga och norr om Tegnérgatan. Närmare angivet skulle förslaget, vad angår förstnämnda fastigheter, avse, av Kristiansborg: marken omedelbart nordväst och väster om kvarteren Arne och Assar, av Blåsbojorden: vad som är be-

läget emellan kvarteret Bror och nya idrottsplatsen samt av Stensborg: en redan för styckning planlagd del, belägen omedelbart norr om järnvägslinjen Västerås—Köping. De av stadsingeniören uppgjorda styckningsförslagen avse en uppdelning av dessa nu angivna markområden i mindre tomter med en areal av 500 till 800 kvm. och visserligen en bebyggelse med mindre fristående hus utan att dock tvång härtill föreligger, då ett tillrättaläggande av planen för större byggnader i händelse en byggnadsförening eller enskild med större bostadsprogram skulle uppträda som spekulant till marken, lätteligen låter sig genomföra. Valet av hustyp skulle alltså bliva köparens egen angelägenhet.

N:o 61. *Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.*

Tyvärr har tiden icke medgivit kommittén möjlighet att företaga en närmare undersökning av kostnaden för dessa områdens iordningsställande för en bebyggelse genom utläggning av ledningsnät och gator, utan torde, då kommittén förutsätter, att dess förslag kommer att underkastas en granskning av andra myndigheter, i första hand därtselkammaren och gasverksstyrelsen, remissen av förslaget till dessa lämpligen kunna förbindas med uppdrag att föranstalta en närmare utredning härutinnan.

Då den lindring i villkoren för inköp av staden tillhörig mark, som kommittén föreslår, utgör en frestelse till spekulation i tomtköp, har kommittén haft att taga ställning till frågan, på vad sätt en dylik spekulation skall kunna förhindras, och i avseende härå funnit detta lämpligen böra ske genom särskilda bestämmelser. Som kommittén ansett ordnandet av denna detaljfråga vara en angelägenhet, som bör avgöras i samband med verkställigheten av Stadsfullmäktiges beslut i huvudfrågan och därför böra anförtros åt det organ, som handhar denna verkställighet, har kommittén för avsikt att förelägga detta organ ett förslag i ämnet, byggt på erfarenhet från andra orter.

I det föregående har kommittén som en faktor att taga i betraktande bland orsakerna till bostadsbristen, låt vara av rätt så underordnad betydelse, angivit förefintligheten av vissa hämmande byggnads- och andra föreskrifter. Härvid har kommittén huvudsakligen haft i sikte de bestämmelser, som, tillkomna i samband med fastställelse av nu gällande stadsplan, avser reglering av sättet för bebyggande av en del kvarter inom staden. Medan i allmänhet hushöjden inom stadens mera centrala delar regleras av föreskriften i gällande byggnadsstadga för riket och byggnadsordningen för staden, att hus i gammal stadsdel må uppföras med högst 5 våningar och i ny stadsdel till en höjd motsvarande bredden av framförliggande gata, ökad med 1½ meter med undantag för "sandstens- eller murbruks- samt korsvirkeshus så ock trähus", för vilka höjden är begränsad

N:o 61. *Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.*

till 10 meter, har åter för andra kvarter särskilda byggnadsbestämmelser fastställts. Dessa avse visserligen avsättandet av vissa områden för ett öppet byggnadssätt och äga därför sitt berättigande, men frågan är, om de icke allt för mycket kringskära ett utnyttjande av tomterna. Ett exempel bland många likartade äro de bestämmelser, som gälla bebyggelsen av kvarteren runt Mariaberget och som innehålla, att bebyggelsen är inskränkt till högst fjärdedelen av tomtytan och att hus icke få uppföras till högre höjd än 6 meter och innehålla mer än ett kök samt ett kök tillhörande gårdskarls- eller portvaktslägenhet. Kommittén har sig bekant, att dessa inskränkande bestämmelser varit till hinders för försäljning av fastigheter. Då härjämte Byggnadsnämnden funnit sig föranlåten tillstyrka dispens från desamma i anledning av ifrågasatt bebyggelse av tomt inom byggnadskvarteret Nella, synes en revision av dessa bestämmelser, inriktad på att lämna större möjlighet att utnyttja tomterna, vara av behovet påkallad. Denna revision synes lämpligen böra omfatta även gällande byggnadsbestämmelser för inredning av vindar, då förefintligheten av dessa bestämmelser varit hinderlig för ökning av bostadsstocken, och föreslår kommittén, att uppdrag lämnas de myndigheter, som hava att övervaka stadens bebyggelse, Byggnadsnämnden och Stadsplanekommittén, att föranstalta en undersökning av denna fråga och framlägga det förslag till revision, som därav kan föranledas.

Med hänsyn till att varje pålaga en fastighetsägare har att räkna med vid en bebyggelse utgör ett mer eller mindre avhållande moment, särskilt i tider av bostadsnöd och därför bör i görligaste mån undvikas eller nedskäras, kan frågan om ett bibehållande av den avgift, som nu årligen erlägges till tekniska verken för w. c.-anordning med 25 kronor pr styck, vara förtjänt av ett övervägande. Enligt kommitténs mening skulle avgiftens bibehållande principiellt sett kunna motiveras endast med, att den fonderades för att tagas i anspråk för de eventuella extra anordningar som framdeles bliva erforderliga — exempelvis ett reningsverk — på grund av allt mera ökad koppling på avloppsnätet av w. c.-anläggningar. Som emellertid, kommittén veterligt, avgifterna icke avsättas till en dylik fond utan ingå som inkomst i verkens allmänna rörelse, böra de tagas bort, eller — därest detta ur budgetsynpunkt nu skulle föranleda olägenhter — avsevärt nedsättas, förslagsvis till 10 kronor. En invändning, att desamma tagas i anspråk för tillsyn och reparation av avloppsledningarne, kan bemötas med, att kostnaden härför bör bestridas genom uttaxering och icke läggas på fastighetsägarne. En ändring kan betyda något för bostadsproduktionen, och har kommittén därför ansett det kunna inrymmas i kommitténs uppdrag att föra denna fråga på tal.

N:o 61.
Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.

Sedan med staden inkorporerats förutvarande Lundby och S:t Ilians socknar, har på dagordningen förts frågan om planläggning av de delar av dessa socknar, som äro belägna intill den gamla stadsgränsen och särskilt bland dessa Jakobsbergsområdet. Kommittén är medveten om, att frågan om planläggning av detta senare område är av vidlyftig beskaffenhet och att, särskilt med hänsyn till de stora kostnader, som bliva förenade med områdets förseende med ledningar, frågan bör noga övervägas. I vetskap om, att vissa förberedelser till ett beslut i detta ärende redan äro vidtagna, vill kommittén, då en dylik planläggning medför en ökad byggnadsproduktion inom området, framhålla vikten och önskvärdheten av ett snabbt avgörande av frågan.

Sammanfattat skulle alltså kommitténs förslag till kommunala åtgärder för underlättande av bostadsproduktionen för närvarande avse, att förbilliga enskildas förvärv av staden tillhörig mark med begränsning i tiden härför och göra förvärvet beroende av vissa villkor till förebyggande av spekulation uti på dylikt sätt åtkommen mark — att kommittén lägger huvudvikten vid denna åtgärd, framgår av det förut sagda — *att* möjligheten att införa lättnader i föreskrifterna för bebyggelse av tomter inom staden göras till föremål för en närmare undersökning, *samt att* avgiften för w. c.-anordning borttages eller nedsättes, och får kommittén, med överlämnande av de särskilda utredningar, kommittén här förut åberopat, i avseende härå föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta

att vid försäljning av staden tillhörig mark, nämligen:

1:o) området omedelbart öster om järnvägslinjen Västerås—Tillberga och norr om Tegnérgatan,

2:o) av Kristiansborg området omedelbart nordväst och väster om kvarteren Arne och Assar,

3:o) av Blåsbojorden området emellan kvarteret Bror och nya idrottsplatsen, samt

4:o) av Stensborg den redan för styckning planlagda delen omedelbart norr om järnvägslinjen Västerås—Köping, i huvudsaklig överensstämmelse med av stadsingenjören Gösta Smitt uppgjord kvarters- och tomtindelning,

köpeskillingen skall bestämmas sålunda, att den skall utgöras av ett markvärde av i genomsnitt 1 krona 50 öre pr kvm. samt stadens självkostnader för områdenas iordningsställande med gatu- och ledningsnät, av kommittén beräknat till högst 2 kronor pr kvm.,

att lämna Drätselkammaren och Vatten- och Gasverksstyrelsen i uppdrag att närmare utreda dessa senare kostnader och åt Drätselkammaren,

N:o 61. *Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.*

att i den mån bemyndigande att sälja dessa markområden icke förut är lämnat och sedan dessa kostnader utretts, genomföra markförsäljningen,

att sådan försäljning skall vara begränsad till tre år efter det beslut i ärendet av Stadsfullmäktige fattats, samt att för densamma skola gälla vissa villkor till förhindrande av spekulation i tomterna,

att giva Byggnadsnämnden och Stadsplanekommittén i uppdrag att företaga undersökning, i vad avseende en lättnad i bostadsproduktionen kan beredas genom ändringar i gällande byggnadsföreskrifter och för Stadsfullmäktige framlägga det förslag, som en sådan undersökning kan föranleda,

samt att den årliga avgift av 25 kronor, som nu utgår för w. c.-anordning, skall borttagas eller nedsättas förslagsvis till 10 kronor.

Västerås den 20 augusti 1929.

För Bostadsbristkommittén:
GEORG ROBSAHM.

Ragnar Tenow.

TABELL I. Bil. A.

Bostadsförhållandena i Västerås enligt statistisk bearbetning av uppgifterna till hyresräkningarne 1920—1921 och 1924—1925.

År	Antal bostadslägenheter	Antal boende per 100 rum i samtliga lägenheter	Därav i småläggenheter
1920—21	7,420	146	172
1924—25	7,409	135	161

TABELL II. Bil. B.

Starkt befolkade mindre bostadslägenheter.
Lägenheter med mer än 2 boende per rum.

År	Av 100 lägenheter t. o. m. 4 rum hade mer än 2 boende per rum	Därav lägenheter om				Av 100 boende i läg. t. o. m. 4 rum bodde i läg. med mer än 2 boende per rum	Därav lägenheter om				Av 100 läg. t. o. m. 3 rum hade mer än 3 boende pr rum	Av 100 boende i läg. t. o. m. 3 rum bodde i läg. med mer än 3 boende per rum	Av 100 lägenheter t. o. m. 2 rum hade mer än 4 boende per rum	Av 100 boende i läg. t. o. m. 2 rum bodde i lägenh. mer än 4 boende per rum
		1 rum	2 rum	3 rum	4 rum		1 rum	2 rum	3 rum	4 rum				
1920—1922	22,1	28,5	26,5	12,4	3,7	36,0	51,8	43,1	23,8	8,6	6,7	13,6	2,1	5.0
1924—1925	17,9	24,9	22,3	8,8	1,2	30,4	47,6	37,9	18,0	3,2	5,1	10,7	1,4	3,6

Bil. C. N:o 61.

Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.

Undersökning rörande beboelsetätheten i Västerås stad 1928—1929.

§ *1. Inledning.*

Föreliggande undersökning rörande beboelsetätheten i Västerås stad hyresåret 1928—1929 grundar sig på de vid hyresräkningen 1928—29 till socialstyrelsen inkomna bostadsuppgifterna, vilka avlämnats av fastighetsägarna i samband med mantalsskrivningen på hösten 1928. Undersökningen är enligt givna direktiv gjord efter representativ metod och hava följande stadsdelar varit föremål för räkning:

1. Södra kvarteret.
2. Norra utgårdarna.
3. Västra utgårdarna.
4. Södra utgårdarna.

Vid jämförelse med tidigare i socialstyrelsen (senast 1924) gjorda beräkningar av beboelsetätheten bör det beaktas, att vid de förutnämnda undersökningarna samtliga bostadslägenheter i staden ingingo.

I bifogade "Arbetstabell II" redovisas de vid undersökningen räknade rummen, bostadslägenheterna och den i desamma boende befolkningen samt deras fördelning å olika lägenhetskategorier. De å nämnda 4 stadsdelar räknade bostadslägenheterna uppgå till 4,839 st. och den i desamma boende befolkningen till 16,934, vilket utgör 57,3 % av den i Västerås kyrkoskrivna befolkningen, som den 31 dec. 1928 enligt senaste i Statistiska Centralbyrån tillgängliga uppgifter belöpte sig till 29,578 personer. För en representativ undersökning som denna få dessa 57,3 % anses tillräckligt, vadan de vunna resultaten endast i ringa mån kan antagas avvika från de tal, som skulle hava erhållits om Västerås stads hela bostadsbefolkning skulle hava medtagits. Efter dessa inledningsvis gjorda påpekanden övergå vi, att i tabell 1, 2 och 3 redovisa det rent siffermässiga slutresultatet och vilja vi i samband härmed i all korthet beskriva den utveckling som efter 1924 synes hava ägt rum i Västerås.

§ *2. Starkt befolkade mindre bostadslägenheter.*

Som mindre bostadslägenheter hava räknats lägenheter t. o. m. 4 rum (även kök räknas härvid som rum). 3 graderingar av beboelsetätheten för fastställandet av trångboddheten i nämnda mindre bostadslägenheter hava gjorts och äro dessa

1. Lägenheter med fler än 2 boende per rum.

N:o 61.
Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.

2. Lägenheter med fler än 3 boende per rum.
3. „ „ „ „ 4 „ „ „

De överbefolkade bostadslägenheternas procentuella andel för resp. lägenhetskategorier och i sin helhet har sedermera på basis härav beräknats och redovisas i tab. I, där tillika den trångbodda befolkningens procentuella andel av hela den räknade bostadsbefolkningen återfinnes.

År 1924 var 30,4 % av befolkningen i lägenheter t. o. m. 4 rum sammanpackad i lägenheter med mer än 2 boende per rum. Således närmare en tredjedel av Västerås stads befolkning bodde under dylika förhållanden, vilket i någon mån överstiger trångboddheten för riket i dess helhet, som var 29,5 %. Efter 1924 synes dock tätheten hava avtagit och utgör för närvarande 29,3 %. En minskning på 1,1 %. Av lägenhetsbeståndet var 17,9 % år 1924 befolkat med mer än 2 boende per rum, under det att för riket i dess helhet endast 16,5 % av lägenhetsbeståndet utvisade samma täthetsgrad. För innevarande hyresår synes dock i Västerås en mindre andel av bostadsbeståndet vara föremål för överbefolkning, alldenstund siffran sjunkit ned till 17,4 %, alltså en minskning på 0,5 %. Vid närmare granskning av tabell I framgår även att enrumslägenheterna, som har att uppvisa den största tätheten, varit föremål för den starkaste förtunningen, under det att lägenheter om 4 rum visar en betydligt mindre nedgång i beboelsetäthet, endast -0,3 % efter bostadsbeståndet och -0,8 % efter befolkningen.

För de år 1924 starkt överbefolkade mindre bostadslägenheterna, alltså med mer än 3 och 4 boende per rum har likaledes en förbättring om ock svag inträtt. Över hela linjen iakttages således en förtunnad beboelsetäthet i lägenheter t. o. m. 4 rum och har således i detta avseende en gynnsam utveckling ägt rum i Västerås under perioden 1924—1929, Hur utvecklingen för samtliga bostadslägenheter av olika storlekstyper ur beboelsetäthetens synpunkt gestaltat sig framgår av de i tabell 2 vunna resultaten.

§ 3. *Antal boende per 100 rum.*

År 1924 var antalet boende per 100 rum i Västerås 135, vilket betydligt översteg det genomsnittliga antalet boende per 100 rum för riket i dess helhet, som belöpte sig till endast 123. År 1928 har siffran för Västerås stigit ytterligare till 141. För smålägenheter (t. o. m. 3 rum och kök) iakttages dock en minskning med 1 från 161 till 160 boende per 100 rum. För i fria marknaden uthyrda lägenheter hava dock siffrorna stigit både för samtliga lägenheter och för smålägenheter, för samtliga från 135 till 149 och för smålägenheter från 158 till 162 boende per 100 rum.

Detta innebär nu, att befolkningen i Västerås faktiskt bor mer sammanträngd än 1924, trots att tätheten i de starkt befolkade mindre lägenheterna visar nedgång. Till att börja med kan detta synas innebära en motsägelse, men densamma är rent skenbar och förklaringen erhålles vid en närmare granskning av bostadsbeståndets förändring till sammansättning efter lägenhetskategorier i tabell 2. Av densamma framgår nämligen att storlekstypen 1 rum och kök högst avsevärt tillväxt under det att lägenhetstyper som 3 rum och kök och större lägenheter starkt minskats. Även 2 rum och kökslägenheterna hava tillväxt relativt. Då nu beboelsetätheten är större i de mindre lägenheterna och avtager mot ju högre lägenhetskategorier man rör sig, måste helt naturligt med den förändring, som här ägt rum av själva beboelsesättet, ett större antal boende per rum uppstå. Den djupast liggande förklaringen till denna utveckling, som ligger utanför ramen av denna undersökning, är dock att söka i den sociala och ekonomiska strukturförändring som synes hava ägt rum i Västerås stad efter 1924. Orsakerna kan hava varit många, bl. a. att lönerna och därmed inkomsterna icke tillvuxit lika snabbt som hyrorna och att man därför flyttar från de större och rymligare lägenheterna till de mindre. För att närmare klarlägga de bidragande orsakerna vore en mera djupgående undersökning av beboelsetätheten inom olika yrkesklasser och inkomstklasser nödvändig. Vi hava dock företagit en jämförelse mellan antalet boende per 100 rum inom olika lägenhetstyper 1924 och 1929. Resultatet framgår av tabell 3, som utvisar att det ovan gjorda antagandet om befolkningens överflyttande till mindre lägenhetstyper är fullt riktig och att därmed tätheten i de större lägenhetskategorierna minskat rätt avsevärt. Den olikartade utvecklingen inom de olika lägenhetskategorierna framgår likaledes av tabell 3, till vilken hänvisas.

Som undersökningens slutresultat kvarstår, att trångboddheten i de starkast befolkade lägenheterna minskat från 1924 till 1929, men att Västerås stads befolkning i gemen för närvarande bor trängre än den tidigare gjorde. Problemkomplexets tre variabla storheter utgöras av befolkningstillväxten, byggnadskostnaderna samt befolkningens löner och de förändringar som desamma undergått från 1924 till närvarande. En mera djupgående undersökning av detta problemkomplex tillkommer dock icke oss utan hava vi endast konstaterat de förändringar som faktiskt inträffat samtidigt som vi vilja hava antytt en förklaring härtill.

Stockholm den 29 juli 1929.

SVEN BOUVIN,
Amanuens i K. Socialstyrelsen.

N:o 61.
Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.

Starkt befolkade mindre bostadslägenheter.

Tab. 1.

Hyresåret	Av 100 lägenheter t. o. m. 4 rum hade mer än 2 boende per rum	Därav lägenheter om				Av 100 boende i läg. t. o. m. 4 rum bodde i läg. med mer än 2 boende per rum	Därav lägenheter om				Av 100 lägenheten t. o. m. 3 rum hade mer än 3 boende per rum	Av 100 boende i läg. t. o. m. 3 rum bodde i lägenh. med mer än 3 boende per rum	Av 100 lägenh. t. o. m. 2 rum hade mer än 4 boende per rum	Av 100 boende i läg. t. o. m. 2 rum bodde i läg. med mer än 4 boende per rum
		1 rum	2 rum	3 rum	4 rum		1 rum	2 rum	3 rum	4 rum				
1924—1925	17,9	24,9	22,8	8,8	1,2	30,4	47,6	37,9	18,0	3,2	5,1	10,7	1,4	3,6
1928—1929	17,4	23,8	21,6	8,1	0,9	29,8	44,3	36,8	16,8	2,4	4,5	9,4	1,1	2,7

Antal boende per 100 rum och bostadsbeståndets procentuella fördelning på olika lägenhetskategorier.

Tab. 2.

Hyresåret	Antal bostads-lägen-heter	Därav uthyrda (i %)	Av 100 lägenheter voro				Antal boende per 100 rum			
							Samtliga begagnade lägenheter		Lägenheter uthyrda i fria marknaden	
			Enkelkök, enkelrum m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 och flera rum och kök	Samtliga lägenheter	Små-lägenheter	Samtliga lägenheter	Små-lägenheter
1912—1914	5195	80,4	14,0	51,0	17,8	17,2	146	176	153	—
1920—1921	7420	79,6	11,8	53,3	18,9	16.0	146	172	154	175
1924—1925	7409	79,5	12,0	51,9	19,2	16,9	135	161	135	158
1928—1929	4839	69,0	11,8	55,4	19,7	13,1	141	160	149	162

Antal boende per 100 rum i olika lägenhetskategorier.

Tab. 3.

Hyresåret	1 rum	1 kök	1 r. o. k.	2 r. o. k.	3 r. o. k.	4 o. fl. r. o. k.	Samtliga
1924—1925	209	159	177	129	93	76	135
1928—1929	191	164	175	131	100	79	141

Herrar Kommitterade för utredande av den i staden rådande bostadsbristen.

Med anledning av kommitténs skrivelse av den 24 dennes får jag härmed överlämna 5 st. ritningar i 4 exemplar vardera, utvisande områden, som kunna så uppdelas att lämpliga tomter om 500—800 kvm. yta erhållas för bebyggande med fristående byggnader av 8×10 till 10×10 meters grundyta. Särskild kvartersindelning är i detta fall erforderlig för ernående av lämplig tomtindelning. Gäller frågan uppförandet av radhus eller hyreskaserner behöver detta ej inverka på den nu valda kvartersindelningen ehuruväl tomtindelningen då bliver en annan.

1) Marken öster om järnvägslinjen Västerås—Tillberga och norr om Tegnérgatan äges ej till fullo av staden, då i det byggnadskvarter gatorna här frånskilja ingår mark dels från s. k. "Kappellansåkern" och dels området Ingridsdal, vilket är i enskild ägo och omfattar större delen av kvarterets fasad mot Malmabergsgatan. Området är lätt att förse med ledningar, men ligger väl så nära intill järnvägen.

2) Marken nordväst och väster om kvarteren Arne och Assar utgör del av Kristiansborgs ägor och lämpar sig relativt väl för nu ifrågavarande ändamål. I gatorna måste dock företagas en del terasseringsarbeten.

3) Mark tillhörande Blåsbojorden, belägen emellan kvarteret Bror och nya idrottsplatsen orsakar sannolikt de minsta kostnaderna vid utnyttjandet.

4) Mark av Stensborgs ägor, som med bibehållande av kvartersindelningen kan tomtindelas för nu ifrågavarande ändamål.

Västerås den 27 juli 1929.

Gösta Smitt.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929. Den 29 Augusti. XVIII.

N:o 62.

Lönenämndens skrivelse ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I sin skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande augusti med förslag rörande uppskov med återbesättandet av den lediga borgmästarebefattningen har Lönenämnden meddelat, att Nämnden på skäl, som i sagda skrivelse finnas angivna, icke i sitt förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare medtagit borgmästaretjänsten, samt att Nämnden hade för avsikt att inom närmaste tiden framlägga förslag till lönereglering för ifrågavarande tjänst.

Nämnden får nu härmed framlägga sådant förslag.

Den för borgmästaren utgående avlöningen är senast reglerad genom Stadsfullmäktiges beslut den 30 november 1911 och Kungl. Maj:ts brev den 18 juli 1912, enligt vilken reglering borgmästaren åtnjuter från stadskassan en begynnelselön av 5,000 kronor samt två åldertillägg å 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Å den fasta lönen har sedan åtskilliga år tillbaka utgått dyrtidstillägg, så att slutavlöningen under senaste tiden utgjort omkring 7,900 kronor.

Nämnden anser det självfallet, att en blivande ny lönestat för borgmästarebefattningen bör, på sätt förhållandet är med övriga magistratstjänster, ansluta sig till den allmänna lönestaten och hänföra sig till någon av dess lönegrupper samt i övrigt vara bunden av de bestämmelser, som äro gällande för den allmänna lönestaten.

För bedömande av frågan i vilken lönegrupp borgmästaretjänsten bör inplaceras är storleken av de av tjänsten härflytande sportlerna, vilka tillfalla tjänstens innehavare — och varutinnan någon förändring nu icke synes böra ifrågasättas — av mycket avgörande betydelse. Den undersökning härutinnan, som Nämnden vidtagit, har givit vid handen, att den behållna sportelinkomsten för tjänstens innehavare — således efter avdrag för omkostnader för nödig skrivhjälp och dylikt — kan beräknas uppgå till minst 10,000 kronor årligen.

N:o 62.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen.

Med tanke på att tjänsteinkomsterna böra motsvara den ställning i samhället borgmästaren enligt gängse uppfattning bör intaga, har Nämnden funnit sig böra föreslå tjänstens upptagande i 48:de lönegruppen av det förslag till ny lönestat, som Nämnden med skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 juni 1929 framlagt. Nämnda lönegrupp upptager en begynnelselön av 9,000 kronor samt tre ålderstillägg efter 3, 6 och 9 år à 456 kronor samt en slutavlöning således å 10,368 kronor.

Det bör måhända erinras, att enligt förslaget något dyrtidstillägg icke skall utgå på de nya lönerna. Självklart böra också de särskilda beslut med avseende å lönestaten i allmänhet, som i anledning av därom framställda förslag komma att fattas, även avse borgmästaretjänsten.

Beträffande pensionsreglering för borgmästaretjänsten, så finnas härom erforderliga bestämmelser föreslagna i det allmänna pensionsförslag, som av Nämnden framställts till antagande genom skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 juni 1929. Allenast i så måtto behöver detta med avseende på nu ifrågavarande tjänst kompletteras, att Nänmden nu föreslår det belopp, som i pensionsstaten skall upptagas under rubriken: i pensionshänseende beräknade sportler. Nämnda belopp torde i enlighet med vad ovan anförts böra angivas till 10,000 kronor.

På grund av vad ovan anförts får Lönenämnden sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att befattningen som borgmästare i Västerås skall upptagas i 48:de lönegruppen av den lönestat, som Stadsfullmäktige torde komma att antaga på grundvalen av Lönenämndens den 28 juni 1929 framställda förslag,

att de allmänna villkor och bestämmelser samt förbehåll, som beslutas skola gälla för nämnda lönestat, skola i tillämpliga delar gälla även borgmästarebefattningen,

att den nya lönestaten för borgmästarebefattningen skall tillämpas från och med den dag ny innehavare tillträder befattningen,

samt att i fråga om pensionsstat för borgmästaren skall gälla, att sportelinkoms-

N:o 63.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen.

terna av tjänsten beräknas till ett belopp av 10,000 kronor årligen.

Västerås den 22 augusti 1929.

På Lönenämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 63.

Lönenämndens skrivelse ang. provisorisk löneförbättring åt folkskolans övningslärare.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Med överlämnande till Stadsfullmäktiges prövning av närlagda framställning från Folkskolestyrelsen angående provisorisk löneförbättring åt folkskolans lärare i slöjd och hushållsgöromål, får Lönenänmden för egen del tillstyrka denna framställning på i Folkskolestyrelsens skrivelse anförda skäl och sålunda föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att i överensstämmelse med de grunder, som gälla för avlöning av vid stadens folkskolor anställda slöjdlärare, slöjdlärarinnor och skolkökslärarinnor, för senare halvåret 1929 tillerkänna dem provisorisk avlöningsförbättring, motsvarande vad som genom innevarande års riksdagsbeslut beviljats folkskolans övriga lärare och lärarinnor, allt på sätt närmare angivits i Folkskolestyrelsens framställning, samt för ändamålet av 1929 års förslagsanslag anvisa ett belopp av 1,588 kronor.

Västerås den 22 augusti 1929.

På Lönenämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

N:o 63.
Ang. provisorisk löneförbättring åt folkskolans övningslärare.

Genom beslut av sistlidne riksdag har lärare vid folk- och småskolor tillerkänts provisorisk avlöningsförbättring att utgå fr. o. m. 1 juli innevarande år. Då emellertid slöjdlärare, slöjdlärarinnor och skolkökslärarinnor ej komma i åtnjutande härav, men enär dessa lärarekategorier enligt för Västerås gällande lönebestämmelser ha sina avlöningsförmåner avvägda: slöjdlärare lika med folkskollärarinna, slöjd- och skolkökslärarinna med resp. 100 och 300 kr. utöver småskollärarinnas lön, har folkskolestyrelsen beslutat hos stadsfullmäktige anhålla om motsvarande provisorisk avlöningsförbättring för nämnda lärare i övningsämnen till sådant belopp, att den angivna relationen enligt gällande bestämmelser bibehålles.

Avlöningsförbättringen utgår för helt år med följande belopp:

Till ord. folkskollärarinna	Kr.	240:—
„ e. o. och vik. „ ..	„	180:—
„ ord. småskollärarinna	„	168:—
„ e. o. och vik. „	„	120:—

Det tilläggsbelopp som för här nämnt ändamål erfordras bli alltså för tiden 1/7—31/12 1929:

För 4 ord. slöjdlärare å kr. 120:—	480	kr.
„ 9 ord. slöjdlärarinnor å kr. 84:— ..	756	„
„ 1 e. o. „	60	„
„ 1 timlärarinna med 20 t:rs tjänstgöring	40	„
„ 3 skolkökslärarinnor å kr. 84:—	252	„
Summa kr.	1,588:—	

Med stöd av vad sålunda anförts får folkskolestyrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige behagade anvisa nämnda summa till provisorisk avlöningsförbättring för vid Västerås folkskolor anställda lärare i slöjd och hushållsgöromål.

Västerås den 22 augusti 1929.

För Folkskolestyrelsen:

E. EDV. KARLSSON.

Em. Granér.

N:o 64.

Lönenämndens skrivelse ang. förberedande åtgärd vid återbesättande av tjänstebefattning.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I samband med den nya löneregleringen, som nu förelägges Stadsfullmäktige, har Lönenämnden övervägt huruvida icke Stadsfullmäktige i större utsträckning än som för närvarande sker bör vara i tillfälle att pröva lämpligheten av att vid uppkommen ledighet bibehålla å ordinarie stat i stadens tjänst uppförd befattning.

Enligt nu rådande system vidtager i allmänhet vederbörande nämnd eller styrelse, så snart en befattningshavare av en eller annan anledning avgått, åtgärder för den ledigblivna befattningens återbesättande.

Genom ett föreläggande för stadens nämnder och styrelser att, innan sådan åtgärd vidtages, hos Stadsfullmäktige anmäla att befattning blivit ledig med förfrågan hos Stadsfullmäktige huruvida densamma på oförändrade villkor får återbesättas, erhålla Stadsfullmäktige större prövningsmöjligheter.

I anledning av det anförda får Lönenämnden föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta förelägga under Stadsfullmäktige lydande nämnder och styrelser att, så snart befattning blivit ledig, till Stadsfullmäktige göra anmälan härom med förfrågan huruvida hinder mötte för befattningens återbesättande.

För att icke onödigt dröjsmål må uppstå, bör sådan anmälan så snart ske kan ingivas till Lönenämnden för förberedande behandling.

Västerås den 22 augusti 1929.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin

N:o 65.

Stadens revisorers berättelse ang. revision av stadens räkenskaper för år 1928.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Magistraten får härmed överlämna berättelse över revision av stadens räkenskaper för året 1928. Såsom förklaring får Magistraten för egen del anföra följande:

Revisorerna hava framhållit, att det icke klart framgår, att vid sjukdomsvikariat inom Rådhusrätten och Magistraten vikarien äger rätt åtnjuta ersättning.

Magistraten vill i anledning därav anföra följande:

Enligt den av Kungl. Maj:t den 18 november 1921 fastställda arbetsordning och lönestat för Rådhusrätten och Magistraten är beträffande vikariat allenast föreskrivet, att arvode vid *semester* utgår endast så vitt annan person "utom magistratstjänstemännens egen krets" uppehåller tjänsten. Då ingen vidare inskränkning är stadgad beträffande utbetalning av arvode vid vikariat, synes härav framgå, att arvode skall utgå till den, som under en magistratsledamots sjukdom förordnas uppehålla dennes tjänst, även om vikarien är magistratstjänsteman. Stadgan lämnar icke stöd för annan åsikt.

Magistraten vill tillika framhålla, att därest vid sjukdomsfall annan person utanför Magistraten förordnats till vikarie, sådan måhända icke kunnat erhållas mot så lågt arvode, som i förevarande fall utgått.

De från olika nämnder och styrelser i anledning av berättelsen av Magistraten infordrade förklaringar bifogas härjämte.

Västerås rådhus den 28 augusti 1929.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

Arne Adelsohn.

N:o 65.
Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1928.

TILL MAGISTRATEN I VÄSTERÅS.

Den 29 april och 1 maj överlämnade Ni till oss, av Stadsfullmäktige i Västerås utsedda revisorer, drätselkammarens med hamnens, fondernas, folkskolans , lärlings- och yrkesskolorna, fattigvårdens och barnavårdsnämndens, renhållningsverkets och lantegendomarnas samt Vatten-, gas- och elektricitetsverkens räkenskaper för år 1928.

Efter verkställd revision få vi återställa revisionshandlingarna och därvid avgiva följande

Revisions-Berättelse.

Siffergranskningen har utförts av herrar V. Ohlson, A. Hedberg och R. Landstätt.

I revisionsarbetet ha samtliga revisorer deltagit utom direktören C. Tour, som varit förhindrad. I dir. Tours ställe har kamrer R. Landstätt varit inkallad.

Sedan vi granskat räkenskaperna och tagit del av resp. förvaltningars protokoll, få vi för vederbörande förvaltningar tillstyrka ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Särskild revisionsberättelse för Strömsholms våg är förut avlämnad.

Under revisionen har observerats att oguldna hyror för i stadens fastigheter boende hyresgäster uppgår under år 1928 till över 15,000: — kronor. Lägges detta belopp till äldre hyresfordringar utgör hela oguldna hyresbeloppet kronor 43,084: 61. Vi framhålla vikten av, att åtgärder vidtagas för reglering härav.

Det i föregående års berättelse omnämnda förhållandet angående den av staden ägda Eriksbergs gård har under året varit föremål för ytterligare behandling av Drätselkammaren och Hälsovårdsnämnden med, efter vad det vill synas, negativt resultat. Revisorerna uttala önskvärdheten av, att denna dualism upphör.

Enligt ett polisnämndens protokoll skola samtliga nämndens räkningar förses med attest. Detta har icke följts.

En magistratens tjänsteman har för sjukdomsvikariat för annan magistratstjänsteman utkvitterat vikariatsarvode. Revisorerna anmärka icke på beloppet som sådant, men då av tillgängliga handlingar och efter de upplysningar, som erhållits, icke synes klart framgå, att dylik ersättning skall utgå, uttala revisorerna som sin mening, att detta spörsmål principiellt klargöres.

N:o 65.
Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1928.

Revisorerna anse sig böra meddela, att den i 1927 års berättelse omnämnda skiljaktigheten mellan Drätselkammarens och Vatten-, gas- och elektricitetsverkens räkenskaper är rättad i 1929 års räkenskaper.

I det av Vatten-, gas- och elektricitetsverken upprättade inventariet över vid årsskiftet 1928 utestående fordringar återfinnas bl. a. en verkens fordran för intagning av vatten- och avloppsledning till Natthärberget å kr. 568:46, för läggning av avloppsrör i Malmabergsgatan samt för nedsättning av två st. rännstensbrunnar kr. 759:— och för elektrisk utrustning av kranmaskineriet vid Djuphamnen kr. 22,394:98. Den förstnämnda fordran balanserar sedan år 1922 och de båda sistnämnda sedan år 1927. Då det synes revisorerna, som om stadskassan vore betalningsskyldig för dessa trenne poster, anse vi, att de böra omedelbart regleras.

Ett besök har gjorts å stadens tekniska verks arkiv. Arkivet är, enligt revisorernas mening, icke tillfredsställande, men enligt oss lämnad upplysning äro planer å bane, att anskaffa lämpligare och brandskyddad plats för verkens böcker, verifikationer etc. Revisorerna uttala som sin uppfattning, att dessa planer fortast möjligt realiseras.

Även i år önska revisorerna framhålla, att, då beviljade anslag överskridas, framställning göres till Stadsfullmäktige om tilläggsanslag.

Kassor och banktillgodohavanden ha granskats flera gånger under årets lopp av resp. sifferrevisorer.

Slutligen vitsorda vi, att Drätselkammarens bifogade redogörelse över stadens inkomster och utgifter under året samt över stadens ekonomiska ställning vid årets slut överensstämmer med räkenskaperna (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 34).

Herr G. Robsahm har ej deltagit i revisionen rörande brandstyrelsens förvaltning.

Västerås den 26 juni 1929.

GEORG ROBSAHM.

Rich. Landstätt. *M. A. Hedberg.*
Bror Lindberg. *J. E. Willebrand.*
David Sjöholm. *J. E. Andersson.*

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Magistraten har den 17 juli innevarande år remitterat till Drätselkammaren av stadens revisorer avgiven berättelse över revisionen av stadens för-

N:o 65. *Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1928.*

valtning för år 1928 i och för yttrande över de anmärkningar i densamma, som beröra Drätselkammaren.

Revisorerna erinra, att oguldna hyror för i stadens fastigheter boende hyresgäster uppgå till avsevärda belopp samt framhålla i anledning härav vikten av, att åtgärder vidtagas för rättelse av anförda förhållande.

Drätselkammaren får i anledning härav meddela, att även Drätselkammaren haft sin uppmärksamhet riktad härå, samt att Drätselkammaren kommer att vidtaga åtgärder i av revisionen angivet syfte.

Västerås den 1 augusti 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I sin berättelse för 1928 hava revisorerna påpekat, att under Vatten- och Gasverksstyrelsen lydande verk ej utfått ersättning från Drätselkammaren för följande arbeten:

för ledningar i Natthärbärget, utförda år 1922	Kr.	568:46
avlopp i Malmabergsgatan, anlagt 1927	„	759:—
elektr. utrustning vid Djuphamnen, utförd 1927	„	22,394:98

Ledningarna i Natthärbärget beställdes på sin tid av framlidne guldsmed Sundberg. Någon påskrift rörande anläggningens utförande blev ej avfordrad herr Sundberg, som sedermera avled. Då någon attest av räkningen ej förebringats, har Drätseldirektören ej kunnat utanordna beloppet. Emellertid har biträdande v. värden för stadens gårdar, brandchefen Danielsson, som äger kännedom om arbetet, tagit hand om ärendet, som därigenom torde ordnas.

Till avloppsledningen i Malmabergsgatan har styrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige av den 9 augusti hemställt om anslag.

Räkning å elektrisk utrustning vid Djuphamnen är av Drätselkammaren överlämnad till Djuphamnskommittén för granskning, vilken dock enligt vad styrelsen försport ännu ej är avslutad.

Revisorerna påpeka också, att tekniska verkens arkiv, som nu är inrymt på kontorsbyggnadens vind, ej är tillfredsställande, vari styrelsen till alla delar instämmer. Arkivet, och i övrigt hela administrationsbyggnaden,

är långt ifrån tillfredsställande, men pågår utredningar för åstadkommande av bättre lokaler. Arkivet kan, åtminstone tills vidare, inrymmas i en av elektricitetsverkets källarlokaler, varom styrelsen redan fattat beslut.

N:o 65.
Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1928.

Västerås den 9 aug. 1929.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Magistraten har till Polisnämnden överlämnat avskrift av den berättelse, som av stadens revisorer avgivits över 1928 års förvaltning, vari revisorerna gjort anmärkning över, att enligt Polisnämndens protokoll Nämndens samtliga räkningar skola förses med attest och att detta beslut icke följts; och har Magistraten anmodat Nämnden att avgiva förklaring över ifrågavarande anmärkning.

Polisnämnden får i anledning härav anföra.

Den gjorda anmärkningen är i så måtto vilseledande, att av densamma synes framgå att Polisnämndens räkningar icke i någon form attesterats. Så är emellertid icke förhållandet. Nämnden har hos Polischefen anhållit, att Polischefen ville förse samtliga räkningar med attest i avsikt att erhålla en viss enhetlighet i utbetalningssystemet. Vissa svårigheter hava emellertid uppstått att följa den beräknade planen utan har polisverkets räkningar ibland varit försedda med attest av stadsfiskalen eller poliskommissarien beroende på om räkningen avsett ordnings- eller kriminalpolisen. Något allvarligt men för förvaltningen har givetvis härigenom icke kunnat uppstå, men är det Polisnämndens avsikt att söka åstadkomma ett bättre sakernas förhållande.

Västerås den 27 augusti 1929.

För Polisnämnden:

J. O. WASS,

vice ordförande.

N:o 66.

Drätselkammarens skrivelse ang. bostadsförmedling.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Enär framställning om erhållande av lån av de medel, som Riksdagen för år 1930 anvisat ur Statens bostadslånefond för främjande av bostadsproduktion skall vara ingiven till Kungl. Maj:t före den 1 nästkommande november, hava Stadsfullmäktige nu att taga ställning till frågan, huruvida staden även för år 1930 skall förmedla dylika lån till enskild byggnadsverksamhet.

Bestämmelserna för denna låneförmedlande verksamhet äro sammanfattade i Kungl. Kungörelsen den 6 juni 1929 (Svensk Författningssamling 1927) och äro i huvudsak liknande dem, som förut varit gällande och för vilka redogörelse av Drätselkammaren lämnats i skrivelse till Stadsfullmäktige i samma ärende den 13 oktober 1927. (Se Stadsfullmäktiges handlingar 1927 N:o 53).

Då åtgärder mot den i staden bestående bostadsbristen äro påkallade och nu ifrågavarande lån hava sin betydelse såsom främjande bostadsbyggandet förordar Drätselkammaren, att staden även för år 1930 fortsätter med sin bostadsförmedlande verksamhet.

Vad angår storleken av lånet har ej ännu kunnat utrönas, i vilken omfattning blivande byggnadsverksamhet kan förväntas anlita denna byggnadskredit, och har som följd härav lånets storlek icke kunnat närmare fixeras. Lämpligen bör det begränsas till högst 150,000 kronor med befogenhet för Drätselkammaren att efter närmare utredning begära ett mindre belopp.

Under hänvisning till det nu sagda hemställer alltså Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta

dels upptaga ett lån å 150,000 kronor eller det mindre belopp, Drätselkammaren efter prövning av inkomna ansökningar kan finna skäligt bestämma, ur statens bostadslånefond att utlämnas till enskilda byggnadsföretagare i den ordning, Kungl. kungörelsen den 6 juni 1929 stadgar,

N:o 66.
Ang. bostadsförmedling.

dels ock bemyndiga Drätselkammaren *att* begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut om ifrågavarande låns upptagande,

att å stadens vägnar utfärda erforderliga låne- och andra förbindelser för lånets utbekommande,

samt att handlägga på de kommunala myndigheterna ankommande frågor, som omförmälas i förenämnda kungörelse.

Västerås den 12 september 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 67.

Byggnadsnämndens förnyade yttrande ang. namnsättning å två gator inom Kvarnbrovreten (jfr. N:o 53).

Utdrag av protokoll, hållet vid Byggnadsnämndens i Västerås sammanträde den 4 september 1929.

§ 214.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne juni till byggnadsnämnden för utlåtande remitterat en genom Magistratens resolution den 18 i samma månad Stadsfullmäktige underställd och av Magistraten tillstyrkt framställning från Sågverksägaren A. R. Rudén angående åsättande å två från Skerikesvägen utgående trafikleder inom den s. k. Norra Kvarnbrovreten i avseende varå föreslagits för den östra trafikleden namnet Trumslagarevägen och för den västra trafikleden Kvarnbrovägen, hade Byggnadsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 juli innevarande år hemställt, att Stadsfullmäktige ville fatta beslut i enlighet med detta förslag.

N:o 67.
Ang. namnsättning å två gator inom Kvarnbrovreten.

Efter yrkande av herr Pers, som ifrågasatte om icke dessa trafikleder borde kallas gator och ej vägar, hade Stadsfullmäktige genom beslut under § 157 i dess vid sammanträde den 21 sistlidne augusti förda protokoll återremitterat ärendet till Byggnadsnämnden för förnyat yttrande.

Byggnadsnämnden beslöt såsom yttrande förklara, att Byggnadsnämnden visserligen hittills i allmänhet benämnt trafikleder utefter vilka tillämpas öppet byggnadssätt vägar och dem, utefter vilka följts slutet byggnadssätt, gator, men att Nämnden för sin del intet hade att erinra emot att Stadsfullmäktige fattade beslut i enlighet med herr Pers förslag.

Som ovan

In fidem:
Eric Plantin.

N:o 68.

Kungl. brev ang. anstånd med återbesättande av borgmästarebefattningen i Västerås.

AVSKRIFT.

G U S T A F etc.

Vår ynnest etc. Med underdånig skrivelse den 19 augusti 1929 har länsstyrelsen i Västmanlands län med eget utlåtande överlämnat en av stadsfullmäktige i Västerås gjord, av magistratens i staden yttrande åtföljd framställning om uppskov med tillsättande av den genom förre innehavarens frånfälle lediga borgmästarbefattningen i Västerås, till dess blivande stadsfullmäktigebeslut om ny lönestat för befattningen vunnit laga kraft, dock högst under sex månader.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att magistraten kungjort borgmästarbefattningen till ansökan ledig.

Kungl. Maj:t finner gott medgiva, att med ytterligare åtgärder för återbesättande av borgmästarbefattningen i Västerås må anstå till den 1 mars 1930; åliggande det vederbörande att i god tid dessförinnan till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till ny lönestat för befattningen.

Detta meddelas länsstyrelsen till kännedom och för vederbörandes underrättande. Stockholms slott den 30 augusti 1929.

N:o 68.
Ang. anstånd med återbesättande av borgmästarebefattningen i Västerås.

Under Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regentens frånvaro,
Den av Kungl. Maj :t tillförordnade regering:

Arvid Lindman. A. Beskow.
Harald Malmberg. Georg Bissmark.
/Erik M. Kellberg.

Bestyrkes, Västerås slott i landskansliet den 2 sept. 1929.

På tjänstens vägnar:
C. G. IHRFORS.

N:o 69.

Drätselkammarens utlåtande ang. skydd för fågellivet i Svartån.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Genom beslut den 29 nästlidne augusti överlämnade Stadsfullmäktige för yttrande till Drätselkammaren en motion av Herrar Keijser och Westholm angående vidtagande av åtgärder till skydd för fågellivet i Svartån samt ett över motionen avgivet utlåtande av Planteringsnämnden, innefattande förslag till vissa sådana åtgärder därför kostnaden av nämnden beräknats till 1,000 kronor, och får Drätselkammaren, med hänsyn till ändamålsenligheten uti de föreslagna åtgärderna, hemställa, att Stadsfullmäktige för bestridande av de därmed förenade kostnaderna ville anvisa ett anslag å 1,000 kronor att utgå av uttaxerade medel i 1930 års budget.

Västerås den 12 september 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Genom beslut under § 41 i dess vid sammanträde den 28 februari innevarande år förda protokoll hava Stadsfullmäktige till Planteringsnämnden för yttrande remitterat en av Herrar Westholm och Keijser väckt motion

N:o 69. *Ang. skydd för fågellivet i Svartån.*

med förslag om åtgärder för beredande av skydd för det fågelliv, som utvecklat sig i Svartån, särskilt genom anordningar för en naturlig, mera skyddad häckningsplats.

Planteringsnämnden får i anledning härav anföra.

Vad först angår frågan om vidtagande av anordningar för att bereda fåglarna i Svartån en skyddad häckningsplats, torde det åtminstone vad änderna angår, vara fullständigt uteslutet att genom några som helst anordningar få dessa att häcka utmed Svartåstränderna nedanför Västerås kvarn. Dessa komma i alla händelser att söka sig andra häckningsplatser.

Svanorna häcka ju däremot nära intill vattnet. En häckningsplats är som bekant anordnad strax nedanför fastigheten Norra kvarteret N:o 25, 114. En annan för häckning lämplig plats är på den västligaste, närmast Skarpskyttebron belägna holmen i Svartån, förutsatt att densamma höjes omkring en meter. Vid högvattenstånd sättes nämligen denna holme under vatten. I samband härmed bör åfåran väster om denna holme utvidgas och fördjupas, samt den nedanför västra åbrinken i höjd med denna holme befintliga lilla ängen utgrävas, så att något lugnvatten där kan finnas för svanungarna. När svanungarna äro små kan ett litet område, omfattande södra delen av holmen och angivna damm inhägnas för att skydda dem, så att den tråkiga händelsen i år, då två hackades ihjäl av grågässen och de övriga dogo av överansträngning genom att arbeta sig fram i den strida strömmen, icke återupprepas.

På en av holmarna bör som skydd för änderna uppföras en s. k. "skåle" av gammalt timmer.

Då det ofta iakttagits att fåglarna störas av okynniga pojkar och en del löst folk, som uppehåller sig i buskaget nedanför västra åbrinken, har Planteringsnämnden för avsikt att hos Magistraten i staden begära att från Magistratens sida åtgärder i en eller annan form vidtagas för skyddande av fågellivet.

En del kostnader äro förenade med den angivna holmens höjning och utgrävningen på västra sidan av Svartån samt uppförande av den s. k. "skålen" och uppskattas desamma till omkring 1,000 kronor.

Planteringsnämnden får därför hemställa

att Stadsfullmäktige ville i och för vidtagandet av vissa anordningar för skyddandet av fågellivet i Svartån ställa till

Planteringsnämndens förfogande ett anslag å förslagsvis 1,000 kronor.

N:o 69.
Ang. skydd för fågellivet i Svartån.

Västerås den 20 augusti 1929.

För Planteringsnämnden:

AND. PERS.

Eric Plantin.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Vid olika tillfällen under senare år har man ofta, man och man emellan, diskuterat olika åtgärder till skydd för det fågelliv, som utvecklat sig i Svartån. Framför allt har det ansetts viktigt, att bereda de änder och svanor, som finnes i ån en naturlig men skyddad häckningsplats. En sådan kunde enligt vår mening beredas på det område, som befinnes mellan Skarpskyttebron och Västerås kvarn på Svartåns västra sida. För att åstadkomma detta torde relativt ringa kostnad erfordras. Ett trådnät, exempelvis, som utestänger kringdrivande kattor och hundar, torde vara rätt effektivt. Dessutom borde fridlysning av området ske för att utestänga barn och promenerande från detsamma. Lek- och promenadplatser finnas ju rikligt i stadens omgivning, varför några betänkligheter mot en sådan avstängning knappast torde kunna resas.

Undertecknade få härför vördsamt föreslå,

att det uppdrages åt Planteringsnämnden att utreda och inkomma med förslag i ovan antydd riktning, helst så snart att ett effektivt skydd om möjligt för i ovanstående omnämnda fåglar åstadkommes redan instundande vår.

Västerås den 28 februari 1929.

Einar Keijser. *E. A. Westholm.*

Wilh. Nybergs Bokb., Västerås

N:o 70.

Lönenämndens m. fl. skrivelser ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Den 27 december 1923 remitterade Stadsfullmäktige till Beredningsutskottet för yttrande ett av Herr Engdahl väckt förslag angående indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

Beredningsutskottet avgav utlåtande i ärendet den 19 augusti 1924 och beslöto Stadsfullmäktige den 25 i samma månad remittera frågan till Magistraten, Drätselkammaren och Lönenämnden.

Sedan dessa myndigheter avgivit begärda yttranden har under tiden därefter möjligheten att få frågan löst på det sätt, att innehavare av en befattning som exekutionsbetjänt skulle överflyttas till annan befattning, blivit närmare undersökt utan att denna undersökning lett till något resultat.

I anledning därav att nyligen en befattning som exekutionsbetjänt blivit ledig, har frågan kommit i annat läge och får nu Lönenämnden, med överlämnande av handlingarna i ärendet utökade med ett av Magistraten den 7 innevarande månad avgivet ytterligare yttrande, förelägga Stadsfullmäktige frågan för avgörande och därvid, enär Lönenämnden icke delar Magistratens uppfattning att i indrivningshänseende en indragning av befattningen skulle medföra nackdelar — snarare kan den förbättrade ekonomiska situationen förväntas medföra ett minskat arbete med indrivning av restantier — och i övrigt frågan redan är i princip avgjord genom Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1925 angående överflyttning av innehavare av exekutionsbetjäntbefattning till annan befattning vid uppkommen lämplig ledighet hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta att den nu lediga befattningen som exekutionsbetjänt skall indragas.

Västerås den 11 oktober 1929.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

TILL LÖNENÄMNDEN I VÄSTERÅS.

I anledning av lönenämndens skrivelse den 19 sistlidne april om ifrågasatt indragning av en efter exekutionsbiträdet Nordmark ledig exekutionsbiträdesbefattning får Magistraten, som i frågan åberopar bilagda av t. f. stadsfogden i staden avgivna yttrande, hemställa, att någon dylik indragning icke av skäl, som t. f. stadsfogden i yttrandet anfört måtte ske. Även om en omläggning av arbetsfördelningen emellan de nuvarande exekutionsbiträdena skulle ske, på sätt t. f. stadsfogden föreslagit, skulle därför erfordras ytterligare biträde å stadsfogdeexpeditionen. Skall detta biträde anställas, vartill anslag äskas av t. f. stadsfogden, synes det Magistraten, som om detta biträde måste jämnställas i avlöningsförmån med exekutionsbiträdena. Av detta biträde måste erfordras kunskap och vana i bokföring — detta erfordras också numera i högre grad av exekutionsbiträden, än vad tidigare före införandet av nu gällande indrivningssystem erfordras. Jämväl detta gör att avlöningsförmånerna för detta biträde ej kan sättas lägre än den nu utgående lönen till exekutionsbiträden. Ekonomiskt skulle således ej därmed vara något att vinna för staden, men å andra sidan kan följden av indragning av nu lediga exekutionsbiträdesbefattningen bliva, att indrivningsresultatet blir sämre än vad som hittills varit fallet, vilket ju icke kan anses vara förmånligt för staden.

Magistraten har alltid gjort gällande att det hittillsvarande antalet exekutionsbiträden är behövligt och vidhåller fortfarande denna åsikt. På grund härav hemställer Magistraten,

att Lönenämnden icke måtte vidtaga åtgärd för indragning av nu lediga exekutionsbiträdesbefattningen, utan ville hos Stadsfullmäktige hemställa om fortsatt upptagande i stadens budget av för avlönande till sex exekutionsbiträden erforderligt belopp.

Västerås Rådhus den 7 Oktober 1929.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

TILL MAGISTRATEN I VÄSTERÅS.

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

Anmodad avgiva yttrande i anledning av Lönenämndens skrivelse den 19 april 1929 angående eventuell indragning av en exekutionsbiträdesbefattning, får jag i ärendet vördsamt anföra följande:

Innan man tager ställning till själva sakfrågan torde först böra klarläggas på vilket sätt indrivningsarbetet hittills skett.

Krono- och kommunalrestlängderna hava sedan flera år tillbaka uppdelats sålunda:

G. Richtnér: 1:sta och 2:dra taxeringsdistriktet.

E. Larsson: 3:dje och 4:de d:o med undantag av Ängsgärdet.

H. Carlsson: 5:te och 6:te d:o.

E. Th. Nordmark: 7:de och 8:de d:o.

R. Steen: 9:de och 10:de d:o.

J. Sundquist: 11:te d:o samt Ängsgärdet.

För närvarande har Larsson 3:dje och 4:de distrikten, Carlsson 5:te, 6:te och 7:de samt Sundquist 8:de och 11:te.

Tillkommer vidare inkommande handräckningsärenden, som uppdelats i stort sett efter samma grunder å de olika distrikten, ehuru tidigare Richtnér ej tilldelades sådana.

Exekutionsbiträdena åligger att verkställa på eget ansvar all indrivning av utskylder, böter, ersättningar o. d. De verkställa sålunda utmätningar och handhava införselbesluten för uttagande av dylika medel.

I tur och ordning svara vidare exekutionsbiträdena för kontoret å Stora torget samt biträda såsom vittne vid stadsfogdens tjänsteförrättningar (cirka 400 pr år).

Om det sätt på vilket exekutionsbiträde skall föra dagbok, kassabok m. m. stadgas i Kungl. Kungörelsen av år 1925 och torde ej här behöva närmare redogöras för.

Jag vill endast framhålla, att i och med utfärdande av indrivningskvitton och förande av redovisningsräkningar, dagbok och kassabok kontorsarbetet i högsta grad ökat. För att erhålla någon uppfattning om detta kontorsarbete må nämnas att exekutionsbiträde härstädes utfärdar cirka 2,700 indrivningskvitton samt använder cirka 800 införselblanketter pr år. Här må framhållas just disproportion mellan utfärdade kvitton och införselblanketter, varav torde framgå att ett mycket stort antal poster icke erläggas genom införsel. Den, som är intresserad av denna fråga inbjudes till ett besök å kontoret å Stora torget en fredagseftermiddag kl. 5—6 em.

Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

Vilket resultat har indrivningsarbetet givit under de senare åren med 6 exekutionsbiträden? Tyvärr finnes mig veterligt ingen statistik för kommunalutskylder, men kan man utgå ifrån att indrivning av nämnda utskylder lämnar betydligt sämre resultat än indrivning av kronoutskylder. Här nedannämnda siffror äro hämtade ur Landskontorets statistik angående indrivning av kronoutskylder.

Influtna %	1924	1925	1926	1927	1928
Västerås	48	65	66	71	69
Arboga	77	73	67	65	51
Köping	43	56	64	69	66
Sala	54	65	67	73	81

Dessa siffror rätt lästa tala sitt tydliga språk. Den vackra ökningen i Sala torde till mycket stor del bero på att ytterligare ett exekutionsbiträde anställts.

Avkortade utskylder ställa sig sålunda i %.

	1924	1925	1926	1927	1928
Västerås	28	17	16	13	16
Arboga	15	14	21	21	23
Köping	38	26	21	21	21
Sala	22	24	24	20	15

En liten sammanställning varå jag ställer stort värde utvisar resultatet av indrivningen under tiden 1/1—31/5 1928:

influtna i % av restlängdens summa:	
Västerås	38,44
Arboga	11,07
Köping	24,21
Sala	38,58

Med stor tydlighet torde framgå Västerås och Sala vackra resultat. Det torde vara givet att ju fler man, som sättas i arbete att driva in utskylder, ju bättre och snabbare komma dessa in. Införselbesluten komma raskt ut till arbetsgivaren och kravbreven kunna redan i början av januari månad påminna de restförda om deras skyldigheter. Speciellt beträffande kommunalutskylder är det av största vikt att indrivningsarbetet snabbt kan sättas igång, detta beroende på den långa tiden mellan inkomstens förvärvande och utskyldernas erläggande: vederbörande byta ju på den långa tiden arbetsgivare och bostadsort rätt ofta.

Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

Att det gäller stora värden framgår av nedanstående indrivna belopp av kronoutskylder (beloppen avrundade i 1000-tal):

	1924	1925	1926	1927	1928
Västerås	149,000	178,000	165,000	179,000	164,000
Arboga	21,000	16,000	18,000	17,000	18,000
Köping	20,000	16,000	20,000	20,000	20,000
Sala	41,000	50,000	43,000	42,000	49,000

I här ovan anförda siffror ingå givetvis vad respektive kronokassörer emottagit handräckningsvis från andra indrivningsmän än respektive stadsfogdar, men torde detta förhållande icke ändra grunden för ett bedömande.

För att erhålla en uppfattning om resultatet av indrivningsarbetet i städer utom länet får jag hänvisa till här bifogade Riksräkenskapsverkets revisionsberättelse för år 1926 (sid. 73—76) och för år 1927 (sid. 75—78). En jämförelse med städer av Västerås storlek giver vid handen att Västerås stad i nämnda hänseende ligger synnerligen gott till.

Beträffande kommunalutskylder kunna siffror endast angivas från Västerås stad. Stadskamreraren har för år 1928 lämnat följande uppgifter om influtna utskylder:

1922 års	6,027:68
1923 „	1,123:06
1924 „	2,004:18
1925 „	10,496:57
1926 „	73,347:74
1927 „	225,201:95
Summa Kronor	318,201:18

Har arbetsbördan för exekutionsbiträdena minskat, så att utan olägenhet en befattning kan indragas?

Antalet handräckningssedlar från främmande orter ökar år efter år i ej ringa omfattning.

Jag återkommer till indrivningsarbetet i städerna inom länet:

6 exekutionsbiträden i Västerås indriva kronoutskylder	164,000
1 exekutionsbiträde i Arboga indriver kronoutskylder	18,000
1 exekutionsbiträde i Köping indriver kronoutskylder	20,000
2 exekutionsbiträden i Sala indriva kronoutskylder	49,000

Vid det förhållande att under år 1928 indrevs 318,000 kronor kommunalutskylder synes det mig, som om ett anslag av 1 % av detta belopp knäppast ens skulle behöva föranleda diskussion.

N:o 70. *Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.*

Jag vill icke här förtiga att exekutionsbiträdena förr hade en hel del extra inkomster. Nu däremot uppgå deras extra förtjänster till mycket obetydliga belopp. Det må tillåtas mig att framhålla, att jag anser det nästan som en merit med dessa extra uppdrag. Vederbörande få en kollossal personkännedom, följer med i affärslivet och får härigenom mycket lättare att uppfylla tjänsteåligganden. Förr voro samtliga exekutionsbiträden ledamöter av taxeringsnämnderna. Jag anser det synnerligen olyckligt att dessa, som känna staden i grund och botten, icke skola få deltaga i taxeringsarbetet.

En affärsman yttrade till mig nyligen att han för att driva in sina fordringar ofta måste sända springpojken n:r 1 till vederbörande vid middags, dito n:r 2 senare på dagen och själv uppsökte han vederbörande på kvällen. Kunde denna hetsjakt anställas några dagar i sträck föll även den mest oefterrättlige till föga. Samma kan framhållas beträffande indrivning av utskylder.

En sak, som man vidare måste taga hänsyn till är nuvarande exekutionsbiträdenas ålder. En man i 50—60-årsåldern kan givetvis ej prestera samma uthållighet, som en yngre man. Om några år torde samtliga vara fyllda 50 och en del åtskilligt nära 60 års åldern.

För närvarande handhavas införselbesluten av exekutionsbiträdena. Detta är icke fullt riktigt i det att utmätningsman, d. v. s. stadsfogden, är den, som skall svara för dessa åtgärder. Skulle det framdeles visa sig (det har redan nu kunnat skönjas) att indrivningsarbetet icke kan ordentligt fullgöras av 5 man måste vederbörande stadsfogde taga under övervägande att överflytta samtliga införslar till stadsfogdekontoret. Härigenom skulle exekutionsbiträdena tyvärr mista en indrivningsprovision på minst 1000 kr. pr man av de för närvarande cirka 1500 kronor.

Med hänsyn till ett eventuellt helt nytt indrivningsreglemente, som kan beräknas träda i kraft inom 5 år, torde det vara synnerligen olyckligt att nu binda sig för en indragning.

Allt skall ju ändras nu för tiden till det bättre. Nuvarande indrivningssystem anser jag trots det goda resultatet kunna ytterligare förbättras genom ett indrivningsarbete pr kortsystem. Härigenom skulle t. ex. alla restförda, som äro anställda vid Asea, övervakas av en man, För närvarande hava alla exekutionsbiträdena ärenden vid Asea. Olika kategorier av restskyldiga t. ex. murare, snickare, målare, servitörer o. d. skulle oavsett boningsort sammanföras på en hand. Respektive arbetsgivare kunde bättre än vad som nu är fallet, övervakas beträffande nyanställda arbetare. Övriga restskyldiga utan fast anställning kunde sammanföras efter bostad. Arbe-

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

tet skulle under övergångstiden givetvis vara besvärligt, men skulle jag tro att mycket härav vore att vinna.

På grund av det ovan anförda får jag såsom mitt yttrande på det bestämdaste avråda från en indragning av en exekutionsbiträdesbefattning.

Skulle emellertid mitt förslag om kortsystem kunna genomföras är möjligt att indragning kan ske.

För nästkommande år skulle jag emellertid vilja göra det förslaget att ett lämpligt anslag ställdes till stadsfogdens förfogande för avlönande till någon yngre man, som skulle biträda på stadsfogdens och exekutionsbiträdenas kontor efter behov, biträda stadsfogden vid utmätningsförrättningar, föra en år 1928 upplagd liggare över in- och utflyttade o. s. v. Jag törs lova att fullt arbete skulle kunna beredas, ity att med nuvarande system tjänstförrättande stadsfogden måste biträda med sådant okvalificerat arbete, som annotation av influtna belopp, kontrollsummeringar o. d. i sådan omfattning att stadsfogdens egentliga arbetsuppgifter nästan komma i andra hand.

Västerås i Stadsfogdekontoret den 3 augusti 1929.

Per Nordmark.

Utdrag av protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 6 maj 1926.

§ 151.

Sedan Drätselkammaren genom beslut antecknat under § 383 i protokollet för den 5 november 1925 i anseende till ärendets vidlyftiga beskaffenhet tillsatt en delegation för avgivande av förberedande yttrande i bordlagd fråga om indragning av befattningar inom exekutionsverket, därom motion i Stadsfullmäktige förelåge, anmälde nu drätseldirektören att kommittén på de av Beredningsutskottet i dess skrivelse i ärendet den 19 november 1924 åberopade skälen ansett sig kunna förorda förslaget att indraga en av exekutionsbetjäntsbefattningarne.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöt Drätselkammaren jämväl för sin del tillstyrka bifall till förslaget om indragning av en sådan

N:o 70. *Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.*

tjänst från och med ingången av år 1927 samt att handlingarne i ärendet skulle överlämnas till Lönenämnden för slutligt yttrande.

Som ovan

In fidem:

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Enligt beslut av den 29 December 1925 anmodade Stadsfullmäktige Hälsovårdsnämnden att inkomma med utredning, huruvida någon av de nuvande exekutionsbetjänterna kunde överflyttas till en eventuellt ledig befattning som tillsyningsman vid hälsovården. Då från och med innevarande års utgång en dylik tjänst blir ledig får Nämnden härmed överlämna den begärda utredningen.

Vid ett överförande av en befattningshavare från en tjänst till en annan, måste givetvis hänsyn tagas till de båda tjänsternas olika arbetsuppgifter och med ledning därav övervägas, huruvida en överflyttning är lämplig eller tillrådlig.

Hälsovårdsnämnden, som underkastat frågan en ingående prövning, har vid jämförelse härutinnan kommit till den bestämda uppfattningen, att en överflyttning av en exekutionsbetjänt till hälsopolisen icke låter sig göra. Som grund för denna Nämndens ståndpunkt meddelas här ett sammandrag av det arbetsschema tillsyningsmännen ha att gå efter.

Inspektioner av varor, ordning och snygghet i charkuteri- och fiskaffärer, slakterier och korvfabriker,

i bagerier, mjölkmagasin, bröd- och speceributiker,

i kaféer, matserveringar och rakstugor,

i lump-, hud- och benupplag,

övervaka torghandeln,

biträda vid köttbesiktningsbyrån,

verkställa mjölk- och grädd-provtagningar ävensom rums- och andra desinfektioner,

samt besöka stadens samtliga gårdar för att tillse den allmänna renhållningen.

För ett nöjaktigt fullgörande av alla dessa åligganden fordras att tillsyningsmännen äga fullständig kännedom om innehållet såväl i den allmänna hälsovårdsstadgan som ock i de särskilda stadgar och föreskrifter som i hälsovårdshänseende inom samhället äga gällande kraft. Att tvångsvis

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

överföra en exekutionsbetjänt till ett för honom så främmande verksamhetsområde som hälsovården måste anses som en ren absurditet.

Hälsovårdsnämnden anser sig därför på anförda grunder vara förhindrad att som tillsyningsman antaga någon som icke genom teoretisk och praktisk utbildning visat sig innehava för tjänstens uppehållande nödiga förutsättningar.

Västerås den 14 november 1926.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:
CARL THUNSTRÖM,
v. Ordförande.

Eric Plantin

TILL LÖNENÄMNDEN I VÄSTERÅS.

I skrivelse den 29 nästlidne oktober har Lönenämnden hemställt att Hälsovårdsnämnden ville delge Lönenämnden sin på närmare utredning grundade uppfattning angående behovet att överhuvudtaget återbesätta den nu lediga tillsyningsmannabefattningen vid hälsopolisen.

Hälsovårdsnämnden, som tagit ärendet i noggrannt övervägande, får härmed överlämna den begärda utredningen.

Nämnden vill då först och främst i fråga om tillsyningsmannens arbetsuppgifter få hänvisa till det arbetsschema, som finnes intaget i närslutna till Stadsfullmäktige ställda skrivelse.

Enligt ifrågavarande schema har var och en av de tre tillsyningsmännen att besöka

15 matvaruaffärer minst en gång i veckan,
525 gårdar minst en gång i månaden,
15 bagerier minst en gång i månaden,
30 mjölkbutiker minst en gång i månaden,
25 speceributiker minst en gång i månaden,
5 frukt- och grönsaksaffärer minst en gång i månaden,
3 lump-, hud- och benupplag minst en gång i månaden,
50 stall- och svinhus minst en gång i månaden.

Med 300 arbetsdagar per år gör detta att var och en av de tre tillsyningsmännen har att verkställa 25 ordinarie inspektioner per dag, vilka till sin natur kunna delvis vara rätt så tidsödande. Härtill kommer de extra kontrollbesöken, ty förefintliga brister och missförhållanden äro icke alltid avhjälpta genom ett besök.

N:o 70. *Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.*

Dessutom måste gårdsägare och affärsinnehavare uppsökas på annat håll, framställning göras per telefon eller skriftligen. Vidare tillkommer då och då splittring i arbetsordningen genom en del andra tjänsteförrättningar, exempelvis desinfektionerna, vilka man aldrig på förhand kan planlägga och som emellanåt äro rätt tidsödande.

En jämförelse med andra städer visar också, att Västerås icke har något överflöd av tillsyningsmän. I allmänhet finnes utom en 1:ste tillsyningsman minst en tillsyningsman anställd på varje 10-tusental innevånare och då utan skyldighet att tjänstgöra vid den obligatoriska köttbesiktningen.

Nämnden vill därjämte erinra om att lönen *för en* tillsyningsman av nämnden föreslagits utgå från köttbesiktningsbyråns stat. Detta under förutsättning att en indragning av någon tillsyningsmannabefattning icke skulle komma ifråga. Därest så sker, nödgas nämnden för övriga göromåls skull avkoppla tillsyningsmännen från tjänstgöringen på Köttbesiktningsbyrån. Avlöningen från byrån bortfaller i så fall automatiskt, och någon besparing genom indragningen kommer sålunda staden icke till godo. Däremot kommer den allmänna hälsovården att få en väl behövlig arbetskraft mindre.

På grund av vad Nämnden sålunda anfört måste Nämnden på det bestämdaste avråda ifrån att den nu lediga tillsyningsmannabefattningen indrages, då därigenom fullkomlig omöjlighet skulle uppstå för Hälsovårdsnämnden att tillgodose alla de krav den allmänna hälsovården oundgängligen ställer på Nämnden och dess arbetsorgan, tillsyningsmännen.

Västerås den 14 november 1926.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:
CARL THUNSTRÖM,
v. Ordförande.

Eric Plantin.

TILL MAGISTRATEN I VÄSTERÅS.

Beträffande frågan om indragning av ett exekutionsbiträde har jag förut yttrat mig till Magistraten och därvid på det bestämdaste avstyrkt en sådan indragning, men jag tar mig härmed friheten att, enär nya omständigheter vid denna frågas bedömande nu tillkommit, ännu en gång yttra mig.

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

Genom Kungl. kungörelsen den 18 december 1925, vilken trädde i kraft den 1 januari 1926, har nämligen en hel del nya åligganden tillkommit för exekutionsbiträdena, i det att de numera måste över varje handräckningsärende föra dagbok, införa varje influten post i särskild kassabok och avlämna redovisning två gånger i månaden å särskilda blanketter. Vidare skall exekutionsbiträde enligt Kungl. kungörelsen den 29 januari 1926 till varje restskyldig vid varje avbetalning av skatt lämna indrivningskvitto enligt särskild blankett.

Genom dessa förordningar har en hel del nytt skrivarbete kommit på exekutionsbiträdenas del, och jag kan i detta sammanhang ej underlåta nämna, att stadsfogden i Sundsvall vid innevarande års sammanträde inom Sveriges stadsfogdars förening i ett föredrag haft följande uttalande:

"De nya bestämmelserna ha medfört väsentligt ökat arbete bl. a. för exekutionsbiträdena och därav följer att arbetskrafterna hos exekutionsverken med nödvändighet måste utökas." Vidare har han anfört: "Genom den ändrade lydelsen av § 7 i Kungl. Förordningen angående indrivning och redovisning av böter samt av § 3 i restindrivningsförordningen hava orden: "svare dock utmätningsmannen själv för redovisningen och för skada som av fjärdingsmannens eller exekutionsbetjäntens fel eller försummelse kan komma" bortfallit.

Härmed har ett stort, mot all rättspraxis stridande ansvar lyfts från utmätningsmännens skuldror.

Konsekvensen härav är således, att exekutionsbiträdena hädanefter själva äro redovisningsskyldiga för de tjänstemedel, de emottagit, och således även ensamma ersättningsskyldiga för eventuella förskingringar samt att de själva svara för att till dem avlämnade tjänsteärenden behörigen verkställas och inom behörig tid redovisas."

Nu har härstädes ej begärts att antalet exekutionsbiträden skall ökas, utan endast att det gamla antalet skall bibehållas, och anhåller jag ytterligare vördsamt, att Magistraten om möjligt måtte förmå vederbörande myndigheter att taga saken i nytt övervägande och uppgiva tanken på indragande av exekutionsbiträdestjänst.

Västerås i Stadsfogdekontoret den 19 oktober 1926.

Erhard Kumlin.

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

Utdrag ur Stadsfullmäktiges protokoll för den 29 december 1925.

I samband med fastställandet av utgiftsstaten för kronouppbörds- och exekutionsväsendet enligt Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige efter en stunds överläggning, varunder Herr Borgmästaren yttrade sig, samt sedan Herr ordföranden erinrat, att Stadsfullmäktige den 25 augusti 1924 till en del myndigheter för yttrande remitterat ett hos Stadsfullmäktige framställt förslag om indragning av en exekutionsbetjänstbefattning men att de begärda yttrandena ännu ej till Stadsfullmäktige inkommit, och Herr Bäckman förklarat, att Beredningsutskottets uttalande i betänkandet till förevarande budgetförslag icke innebar ett definitivt förslag i frågan, utan endast att vederbörande borde bereda sig på eventuell indragning av två exekutionsbetjäntsbefattningar, på yrkande av Herrar Engdahl och Sundström att, i avsikt att en eller eventuellt två exekutionsbetjäntsbefattningar skulle kunna indragas och vederbörande befattningshavare därvid överflyttas till annan stadens tjänst, uttala sig för, att vid uppkommande ledighet i befattning som hälsovårdstillsyningsman eller polis, med nytillsättning av ordinarie befattningshavare måtte anstå i avbidan på slutlig prövning av frågan om indragning av exekutionsbetjäntsbefattningar samt för ändamålet dels anmoda Hälsovårdsnämnden vidtaga utredning, huruvida till eventuellt ledigbliven befattning som hälsovårdstillsyningsman kunde överflyttas någon av de nuvarande exekutionsbetjänterna, dels ock hemställa hos Länsstyrelsen, att vid uppkommande ledighet av ordinarie polis-konstapelsbefattning de i frågan framförda synpunkterna måtte om möjligt vinna beaktande.

Utdrag ur Beredningsutskottets yttrande vid budgetbehandlingen år 1925.

Beredningsutskottet ansluter sig till fullo till vad Drätselkammaren anfört ifråga om indragande av en exekutionsbetjäntbefattning och vill för sin del i detta fall gå ännu ett steg längre, i det Beredningsutskottet förordar att tvenne exekutionsbetjäntbefattningar måtte indragas, samt att Stadsfullmäktige måtte uttala sig för att vid uppkommande ledighet i befattning som hälsopolis eller polis, befattningens besättande måtte föregås av utredning om möjligheten att till den lediga befattningen överflytta innehavare av exekutionsbetjäntbefattning, samt anmoda Hälsovårdsnämnden att vid-

taga sådan utredning och hos Länsstyrelsen hemställa, att vid uppkommen ledighet av ordinarie poliskonstapelsbefattning de här framförda synpunkterna i frågan måtte om möjligt vinna beaktande.

N:o 70. *Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.*

Drätselkammaren har nedsatt av Pensionsnämnden begärt anslag till skrivhjälp med 600 kronor eller från 1,800 till 1,200 kronor.

Utdrag ur Drätselkammarens betänkande vid budgetbehandlingen år 1925.

Även om Drätselkammaren utan ändring tillstyrker de av Magistraten föreslagna utgifterna för dessa verk och att alltså vad antalet exekutionsbetjäntsbefattningar angår, lönerna böra beräknas för sex sådana tjänster, anser Drätselkammaren dock frågan om indragning av en av dessa befattningar förtjäna det beaktande, att Stadsfullmäktige måtte uttala sig för, att, vid uppkommande ledighet i befattning som hälsopolis eller polis, befattningens besättande måtte föregås av utredning av möjligheten att till den lediga befattningen överflytta innehavare av exekutionsbetjäntsbefattning.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Stadsfullmäktige har den 25 augusti 1924 till Magistraten remitterat ett av Herr Engdahl hos Stadsfullmäktige väckt förslag angående indragning av en exekutionsbetjäntbefattning i staden till vilket förslag Beredningsutskottet tillstyrkt bifall med yttrande bland annat angående indragningen: "Huruledes denna skall ske — eller valet mellan de två till synes befintliga utvägarna — befattningens överförande på indragningsstat eller ock placering av den indragna tjänstens innehavare i annan stadens befattning — torde vara en fråga, som bör utredas av Lönenämnden".

I anledning av Engdahls förslag har Beredningsutskottet innan detsamma avgivit sitt yttrande hört Stadsfogden i staden, vilken som sin mening i en skrivelse till stadens ombudsman anfört att "några skäl att indraga en exekutionsbetjäntbefattning ej föreligger, och att eventuellt beslut i den riktning, som det inom stadsfullmäktige väckta förslaget angiver, vore till skada för såväl kronan som kommunen samt därigenom indirekt även för de enskilda skattedragarne."

Magistraten har i anledning av remissen ytterligare hört Stadsfogden som på anförda skäl anfört följande:

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

"Då jag emellertid väl känner, att stadens budget för närvarande är synnerligen ansträngd, och att allt bör göras för att lätta densamma, får jag vördsamt föreslå, att hela bötesindrivningsarbetet — således även beträffande i Västerås dömda personer — med därtill hörande införpassning av bötesfångar överflyttas från polisen till exekutionsverket, varigenom det skulle bli möjligt att indraga en polisbefattning inom detektivkåren, och sålunda en större besparing vinnas av staden, än om en exekutionsbetjäntbefattning indrages. Visserligen skulle arbetet därigenom rätt betydligt ökas för exekutionsverket, men då varje exekutionsbetjänt har sitt vissa distrikt inom staden, och besök hos där boende personer av sagda tjänstemän, måste dagligen göras i och för skatteindrivningen, anser jag, att bötesindrivningsarbetet skulle med något mindre besvär och tidsspillan kunna göras av exekutionsbetjänterna än av en polisman, som måste ensam ha sitt verksamhetsfält inom hela staden med dess vidsträckta område."

I anledning av detta förslag angående överflyttning av införpassning av inom Västerås stad dömda bötesfångar från polisen till exekutionsverket har Magistraten ännu icke fattat något beslut enär Magistraten anser att beslut i detta ärende bör anstå till dess Stadsfullmäktige i anledning av Herr Engdahls förslag fattat beslut i huvudfrågan.

Stadsfiskalen har på av Magistraten såsom synnerligen goda ansedda skäl bestritt att indragning av en detektivkonstapeltjänst skulle kunna äga rum även om all införpassning av bötesfångar överflyttades från polisen till exekutionsverket.

Sedan Magistraten hos Stadsfogden begärt en komplettering av den tabell som Stadsfogden bifogat sina skrivelser till stadens ombudsman har Stadsfogden i skrivelse till Magistraten den 3 december 1924 bifogat en ytterligare tablå.

Magistraten, som hade sig bekant att regeringen vid innevarande års riksdag komme att väcka förslag om vissa ändringar i Lag den 14 Juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, vilka ändringar, om de av Riksdagen antoges, skulle medföra synnerligen ökat arbete för exekutionsverket, ville dock med sitt yttrande i anledning av Herr Engdahls av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag låta anstå.

Denna lagändring har nu kommit till stånd och tillämpas från och med den 1 Juli 1925.

Stadsfogden har därför i ytterligare skrivelse till Magistraten av den 25 innevarande Augusti ytterligare framhållit att någon minskning i antalet exekutionsbetjänter inom staden icke bör äga rum.

N:o 70. *Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.*

I avseende å Beredningsutskottets yttrande att innehavaren av den exekutionsbetjäntbefattning, som eventuellt kunde indragas skulle kunna placeras i annan stadens befattning eller ock överföras på indragningsstat får Magistraten erinra att samtliga av stadens sex exekutionsbetjänter äro på ordinarie stat utan förbehåll att mot sin vilja kunna placeras i annan tjänstebefattning samt att lämpligare torde vara att utnyttja denna befattningshavares arbetskraft inom det verk han tillhör än att fortfarande utan någon arbetsplikt för honom giva honom full lön och ersättning för förlust av sportler.

På grund av vad Stadsfogden i ärendet anfört och Magistraten härovan framhållit får Magistraten därför avstyrka bifall till Herr Engdahls och Beredningsutskottets förslag.

Samtliga till Magistraten inkomna handlingar jämte en uppgift å nuvarande exekutionsbetjänternas ålder bifogas.

Västerås Rådhus den 31 augusti 1925.

På magistratens vägnar:
JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

TILL MAGISTRATEN I VÄSTERÅS.

I anledning av hos stadsfullmäktige väckt förslag om indragning av en exekutionsbetjäntsbefattning i staden får jag under åberopande av vad jag andragit i mitt yttrande till Magistraten i ärendet den 16 oktober 1924 ytterligare anföra följande:

Genom lag av den 14 juni 1925, som är tillämplig från och med den 1 juli detta år, hava i införsellagen införts vissa nya bestämmelser, varigenom stadgats, dels att vid all införsel skall lämnas föreskrift om, att vid varje avlöningstillfälle visst angivet belopp, motsvarande den underhållsskyldiges, respektive skattskyldiges och hans familjs existensminimum, skall förbehållas denne, dels att vid införsel för resterande skatt i regel skall lämnas gäldenären underrättelse därom på förhand.

Båda dessa bestämmelser medföra en betydlig ökning av exekutionsarbetet, i synnerhet den förra bestämmelsen, i det att jag måste genom exekutionsbetjänterna på förhand noggrant taga reda på och göra mig underrättad om varje person, mot vilken införsel skall tillämpas, angående hans avlönings-, familje- och hyresförhållanden för att kunna bestämma, hur

N:o 70. *Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.*

stor del av avlöningen vid varje tillfälle oundgängligen behöves för den skattskyldige och hans familjs uppehälle.

I följd härav torde det vara uppenbart, att någon minskning av exekutionsbetjänternas antal ingalunda nu är motiverad, utan tvärtom komma deras krafter hädanefter i ännu högre grad än förut att tagas i anspråk.

Jag vill slutligen betona, att arbetet med indrivningen av gamla kommunalskatter, varom jag nämnde i mitt förra yttrande, alltjämt fortgår, och att avsevärda belopp härigenom under året inkommit även å restlängderna för 1921, 1922 och 1923.

Västerås i Stadsfogdekontoret den 25 augusti 1925.

Erhard Kumlin.

TILL MAGISTRATEN I VÄSTERÅS.

I anledning av Magistratens här återgående skrivelse med begäran om uppgift över de åtgärder, som vidtagits för indrivning av resterande utskylder under åren 1923—november 1924, får jag vördsamt meddela, att i den tablå, som av mig förut avgivits, avse de med år 1920 betecknade krono-, kommunal- och pensionsskatterna sådana, som upptagits i 1920 års uppbördslängder, och som indrivits under år 1921, de med år 1921 betecknade avse sådana, som indrivits under år 1922, och de med år 1922 betecknade sådana, som indrivits under år 1923. Jag har alltså redan avgivit uppgift om det indrivningsarbete, som utförts under år 1923, varför det endast återstår sådan uppgift för tiden till och med november 1924, och har jag häröver upprättat en tablå, som härmed till Magistraten överlämnas.

Som av denna tablå framgår, äro de hittills i år indrivna kommunalutskylderna till sitt belopp avsevärt mindre än de föregående åren, men beror detta till stor del därpå, att just december är den bästa uppbördsmånaden. Bland annat bliva under denna månad de flesta införselärendena slutbehandlade och redovisade hit av respektive arbetsgivare. Vidare har i år särskild uppmärksamhet ägnats åt de stora restlängderna för de närmast föregående åren och mycket arbete nedlagts å indrivning av enligt dessa ännu resterande skatter.

Västerås i Stadsfogdekontoret den 3 december 1924.

Erhard Kumlin.

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

Restlängd enligt 1923 års uppbördslängd, föremål för indrivning år 1924	Antal införselbeslut	Genom införsel influtna belopp Kronor	Utmätning i hemmen antal	Genom utmätning och frivillig betalning influtna belopp Kronor	Besök i hemmen medförande hindersbevis	Restlängdens personantal
Kronoutskylder	845	38,267: 28	1,473	78,924: 38	4,360	6,678
Kommunalutskylder	729	61,382: 79	2,229	85,826: 49	2,103	5,061
Pensionsavgifter	665	2,178: —	3,004	10,176: —	3,559	7,228
Summa	2,239		6,706		10,022	18,967

Västerås i Stadsfogdekontoret den 3 december 1924.

Erhard Kumlin.

RAPPORT
torsdagen den 20 november 1924.

Sedan undertecknad blivit anmodad avgiva yttrande över av stadsfogden gjort förslag om, att bötesindrivningen å förvandlingsresolutioner skulle överföras från detektiva polisen till exekutionsverket och att i anledning därav en detektivkonstapelstjänst skulle kunna indragas, får jag härmed vördsamt anföra följande:

Vad först angår bötesindrivningsarbetets överflyttande till exekutionsverket är detta fullkomligt riktigt. Där och ingen annanstädes hörer detta arbete rätteligen hemma. Jag har därför vid många tillfällen ämnat att göra framställning hos Magistraten om en sådan anordning, som stadsfogden nu i detta avseende föreslagit, varför detta förslag endast kan hälsas med tillfredsställelse. Jag föreslår sålunda i detta avseende, att bötesindrivningen redan från den 1 januari 1925 överföres å exekutionsverket.

Vad talet åter beträffar om att en detektivkonstapelstjänst därigenom skulle kunna indragas, är detta allt för fria fantasier. Det förhåller sig nämligen så, att den av de detektiva polismännen, som haft sig ålagt detta uppdrag, nästan dagligen och ibland hela dagar och långa tider uteslutande fått ägna sig åt annat arbete inom detektiva polisen, för att detta arbete, med den arbetskraft som nu finnes tillgänglig, skulle kunna skötas på ett något så när tillfredsställande sätt. Visserligen kräver bötesindrivningsarbetet tid, men att detta uteslutande skall kräva en mans arbete, kan jag för min del icke förstå. Anledning finnes även antaga, att detta arbete efter kristidens verkningar skall bliva mindre, då under kristiden en mängd böter ådömdes mot kristidslagarne.

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

Arbetskraften å detektiva polisen är redan genom detektivkonstapeln Meyners avsked minskad. Att Sporre blivit befordrad i Meyners ställe, betyder intet för arbetskraften, då Sporre sedan fem år tillbaka varit anställd vid detektivpolisen.

Stadsfogden anför i sin skrivelse till stadsombudsmannen härstädes den 12 mars i år, att det finnes platser, som äro belägna tre fjärdedels mil från stadens centrum och detta är nog så riktigt, men när han påstår, att exekutionsbetjänterna dagligen behöva besöka dessa platser, skjuter han betydligt över målet. Vilken som helst kan väl förstå, att om det finnes indrivningsärenden till de längst bort belägna platserna av staden, dessa ärenden kunna sparas ihop en hel vecka eller längre och att en mängd ärenden kunna uträttats på en enda resa till dessa platser. Så förhåller det sig icke med detektiva polisens arbete. Detta måste i allra största allmänhet ske genast, ofta om nätterna och kanske samma ställe, hur långt det än är beläget från stadens centrum, måste besökas många gånger om dagen, varför detektivpolisen få tillryggalägga dessa "långa vägar" i betydligt större utsträckning än vad exekutionsbetjänterna behöva.

Då det inom ordningspolisen för några år sedan befordrades flera överkonstaplar, framhölls det, att dessa skulle övertaga en del utredningsarbete angående ordningsförseelser, men detta har i verkligheten blivit så, att en del av dessa utredningar i stället överförts till detektiva polisen bland annat utredningar angående förseelser mot Kungl. Förordningen om automobiltrafik, eldsvådeutredningar m. m.

Med det synnerligen starka uppsving motortrafiken tagit, har utredningarne härom tagit en synnerligen stor tid i anspråk. Detta gäller icke endast de förseelser, som begås här i staden, utan i länets helhet och även å andra platser, beroende på att personerna passera Västerås och då måste höras, eller äro hemmahörande härstädes eller inforslas till härvarande lasarett för vid bilolyckor erhållna skador. Dylika utredningar äro i allmänhet tidsödande, då det ständigt måste höras ett flertal personer, Västerås är ju länets centrum och med anledning härav förekommer en mängd utredningar i många avseenden, som icke förekomme å andra platser inom länet. Bland annat må nämnas, att under år 1922 verkställdes härstädes utredning om äganderätten till 266 automobiler och motorcyklar.

Det må ju erkännas, att brottmålen inom Västerås avtagit något under de senare åren, men utredningarne angående brott å andra platser, som företagits härstädes, hava icke sjunkit och övriga utredningar hava betydligt ökat.

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

Arbetet inom detektiva polisen undandrager sig varje utomstående persons prövning. Gissningar i detta fall äro fullkomligt värdelösa. En utredning, till synes tämligen enkel, kan draga så mycken tid, att det är omöjligt kunna bedöma detta. Arbetskraften å detektiva polisen är därför nu så synnerligen knapp, att jag flera gånger varit betänkt på att begära en ny detektivkonstapel. Vad som egentligen avhållit mig härifrån, har varit stadens förut hårt belastade budget. Att under sådana förhållanden söka ännu mera minska arbetskraften, där den redan förut är ett minimum, är ofattbart, då det finnes andra bättre och framkomliga vägar att ordna den fråga det nu gäller.

Där poliskårerna omorganiseras, lägges det an på att i stället utöka den civila polispersonalen i stället för att inskränka densamma, då det visat sig, att den civila polisen vad utredningsarbete beträffar betydligt bättre lämpar sig härför.

Under hänvisning till bestämmelserna i § 7 i instruktion för stadsfiskalerna, får jag på det bestämdaste motsätta mig stadsfogdens förslag om en indragning av en detektivkonstapelstjänst såsom varande fullkomligt omotiverat och dessutom skulle i en sådan grad inverka menligt på detektiva polisens arbete, att jag icke ser mig i stånd att på ett tillfredsställande sätt uppehålla detsamma.

Västerås i Stadsfiskalskontoret.

Som ovan

E. V. Petersson.

TILL MAGISTRATEN I VÄSTERÅS.

Anmodad avgiva yttrande i anledning av hos Stadsfullmäktige väckt förslag angående indragning av en exekutionsbetjäntbefattning i staden, får jag härmed anföra följande:

Som av handlingarne i ärendet framgår, har jag redan förut, nämligen till stadens ombudsman, avgivit utlåtande i saken, och däri för min del av anförda skäl avstyrkt förslaget.

I mitt nämnda yttrande har jag framhållit, att den ökning av exekutionsbetjäntkåren, som gjorts under de senare åren, endast varit till stadens nytta, och till ytterligare bevis härför kan jag meddela, att det, på samma gång som arbetet med årets restlängder pågått, genom tillgång till tillräckliga arbetskrafter lyckats att hittills under innevarande år indriva även

N:o 70. *Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.*

gamla skatter till staden till betydande belopp. Sålunda hava av mig till staden i år inlevererats följande belopp:

Av 1920 års skatter	Kr.	15,778:26
„ 1921 „ „	„	39,518:27
„ 1922 „ „	„	97,640:29
Summa Kronor		152,936:82

Beredningsutskottet gör i sitt utlåtande en jämförelse mellan antalet exekutionsbetjänter i Västerås och bl. a. Örebro, där det uppgives finnas endast 3 exekutionsbetjänter. Detta beror tydligen på ett misstag, ty de äro i verkligheten 4, varav en benämnes exekutionsvaktmästare.

Enligt vad jag av stadsfogden i Örebro inhämtat, hava dessa arbetskrafter inom exekutionsverket visat sig vara alldeles otillräckliga. För ett par år sedan lämnade restindrivningen av kronoutskylder i Örebro ett ovanligt dåligt resultat, och då Konungens Befallningshavande i länet i anledning därav begärde stadsfogdens förklaring häröver, meddelade denne, att skälet härtill uteslutande vore att söka däri, att han ej hade tillräckliga arbetskrafter till sitt förfogande för indrivningsarbetet.

Jag får även erinra, att jag på senaste tiden fått övertaga allt arbete med anskaffande av bötesförvandlingar angående till böter å andra orter dömda, här i staden bosatta personer och ombesörja deras införpassande till avtjänande av förvandlingsstraff, vilket arbete förut ombesörjts av polisen härstädes.

Jag anser fortfarande att de medel, som av staden utgivas för avlöning av en sjätte exekutionsbetjänt, äro väl använda och komma staden till godo, därigenom att — tack vare tillgång till tillräckliga arbetskrafter inom exekutionsverket — restlängderna kunna grundligare genomarbetas och skatterna effektivare indrivas. Jag vidhåller alltså min mening, att några skäl till indragning av en exekutionsbetjäntbefattning ej föreligger.

Då jag emellertid väl känner, att stadens budget för närvarande är synnerligen ansträngd, och att allt bör göras för att lätta densamma, får jag vördsamt föreslå, att hela bötesindrivningsarbetet — således även beträffande i Västerås dömda personer — med därtill hörande införpassning av bötesfångar överflyttas från polisen till exekutionsverket, varigenom det skulle bli möjligt att indraga en polisbefattning inom detektivkåren, och sålunda en större besparing vinnas av staden, än om en exekutionsbetjäntsbefattning indrages. Visserligen skulle arbetet därigenom rätt betydligt ökas för exekutionsverket, men då varje exekutionsbetjänt har sitt vissa distrikt inom staden, och besök hos där boende personer av sagda tjänstemän måste dag-

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

ligen göras i och för skatteindrivningen, anser jag, att bötesindrivningsarbetet skulle med något mindre besvär och tidsspillan kunna göras av exekutionsbetjänterna än av en polisman, som måste ensam ha sitt verksamhetsfält inom hela staden med dess vidsträckta område.

Västerås i Stadsfogdekontoret den 16 oktober 1924.

Erhard Kumlin.

Utdrag av protokoll, hållet vid Stadsfullmäktiges i Västerås sammanträde den 25 augusti 1924.

§ 131.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 December 1923 till Beredningsutskottet för utlåtande remitterat ett av Herr Engdahl hos Stadsfullmäktige väckt förslag angående indragning av en exekutionsbetjäntsbefattning i staden, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande Augusti avgivit det begärda utlåtandet och därvid på anförda skäl förklarat sig icke hava något att invända emot ett bifall till förslaget med det tillägg att ärendet i viss del måtte remitteras till Lönenämnden.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod en stunds överläggning, varunder Herr Borgmästaren hemställde om remiss av ärendet till Magistraten samt Herr Bäckman att ärendet måtte remitteras till Drätselkammaren, och beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden för vidare beredning hänskjuta ärendet till Magistraten, Drätselkammaren och Lönenämnden i nämnd ordning.

Som ovan

In fidem:
Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I anledning av Stadsfullmäktige remiss den 27 december 1923 av ett av Herr Engdahl väckt förslag angående indragning av en av exekutionsbetjäntsbefattningarna får Beredningsutskottet anföra följande:

Den successiva utökningen av exekutionsverkets arbetskrafter från 3 å stat uppförda exekutionsbetjäntsbefattningar år 1914 till 6 för närvarande

N:o 70. *Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.*

har föranletts av kristidsförhållanden — den minskade skattekraften hos allmänheten och därav föranledda ökade arbete med indrivning av restförda krono- och kommunalskatter — samt av tillkomsten av pensionsavgifterna och deras uppbärande, i de fall de icke betalas, indrivningsvis. Vidare har i den framställning av Magistraten, som låg till grund för Stadsfullmäktiges beslut den 20 december 1916 att för år 1917 anvisa anslag för avlöning till en extra exekutionsbetjäntbefattning, åberopats att exekutionsverkets arbetskrafter toges i anspråk för genomförandet av den ranconering, som då var påbjuden av statsmakterna.

I samma mån orsakerna till denna utökning genom återgång till mer normala förhållanden ej bliva bestående skapas förutsättning för möjligheter av en reducering av arbetskrafterna. I ändamål att få en utgångspunkt för bedömandet av fråga huru arbetsförhållandena inom exekutionsverket för närvarande gestalta sig har Beredningsutskottet begärt yttrande i ärendet av stadsfogden med angivande av siffror, belysande proportionen mellan de skatterestantier, som indrivas genom införsel i avlöning, vartill biträde skall lämnas genom den restfördes arbetsgivare och på annat sätt, samt dessa belopps förhållande till hela det restförda beloppet med särskiljande av kommunalskatten och kronoskatten ävensom huruvida en ifrågasatt omläggning av uppbörden av grundavgifterna till pensionsförsäkringsfonden i den riktning, att dessa skulle uppbäras i samband med kronoskatten komme att inverka på exekutionsverkets arbete. Av den tabellariska uppställning, som stadsfogden bilagt sitt yttrande och som berör åren 1920—1922, framgår förutnämnda proportion. Vid det förhållande att kristidens efterverkningar i skattekraftsavseende gjorde sig kännbara även under år 1922 äro siffrorna för åren 1923 och 1924 — det senare året i den mån siffror för detta kunna föreligga — mera utslagsgivande vid ett ståndpunktstagande till det föreliggande spörsmålet. Posterna i restlängderna under år 1922 äro, för kronoskatten c:a 6,900 och för kommunalskatten 8,655 stycken, och kunna i innevarande års restlängd för kommunalskatten beräknas hava nedgått till c:a 5,100 stycken. Denna senare restlängd utvisar alltså en avsevärd minskning i antalet poster jämfört med de år, som upptagits i Stadsfogdens tablå. Denna minskning kommer givetvis att även minska antalet besök i hemmen. Ett annat förhållande, som synes inverka minskande på exekutionsverkets arbetsbörda är den förestående omläggningen av uppbörden av grundavgifterna till pensionsfonden innebärande att denna skall ske i samband med uppbörden av kronoskatten. Allmänhetens större benägenhet att inbetala kronoskatten kommer att enbart i och för sig medföra minskad restlängd å pensionsavgifter. Beredningsutskottet hyser alltså en uppfattning motsatt

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

den som kommit till uttryck i Stadsfogdens yttrande. Förhållanden synas alltså redan i och med år 1923 och även nu under innevarande år hava ändrat sig och ändra sig därhän att en indragning av en exekutionsbetjäntsbefattning blir möjlig utan att medföra ett eftersättande av indrivningen av restförda utskylder av kommunal och statlig natur. Ett ytterligare belägg för uppfattningen att indrivningsverket för framtiden kan reda sig med minskad arbetskraft har Beredningsutskottet funnit i en jämförelse med förhållanden i andra med Västerås jämförliga städer. I Eskilstuna med en folkmängd vid senaste årsskifte av 30,288 personer finnes 4 exekutionsbetjäntbefattningar, i Södertälje är antalet 3, i Örebro med en folkmängd av 36,026 personer lika stort.

Beredningsutskottet har av förut anförda skäl — en inträdd minskning av restlängden och en sannolik ytterligare sådan — funnit en indragning av en exekutionsbetjäntsbefattning kunna ske. Huruledes denna skall ske — eller valet mellan de två till synes befintliga utvägarna — befattningens överförande på indragningsstat eller ock placering av den indragna tjänstens innehavare i annan stadens befattning — torde vara en fråga, som bör utredas av Lönenämnden.

Beredningsutskottet får alltså för sin del förklara sig icke hava något att invända emot ett bifall till förslaget med det tillägg, att ärendet i nyss angiven del må remitteras till Lönenämnden.

Västerås den 19 augusti 1924.

För Beredningsutskottet:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

TILL VÄSTERÅS STADS OMBUDSMAN.

I anledning av Eder skrivelse den 16 februari d. å. med anhållan enligt uppdrag av Beredningsutskottet om mitt yttrande angående ifrågasatt indragning av en exekutionsbetjäntsbefattning, får jag härmed anföra följande:

Det torde vara en för alla myndigheter i staden väl känd sak, att såväl krono- som i synnerhet kommunalrestlängderna under de s. k. krigsåren och åren närmast därefter såväl till belopp som till personantal svällt ut allt mer och mer, och att de vid kulminationstidpunkten åren 1921—1922 uppgingo till mycket stora belopp. För att hålla indrivningsprocenten till-

N:o 70. *Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.*

närmelsevis uppe, blev det därför nödvändigt att successivt öka exekutionsbetjänternas antal, så att de nu utgöra sex personer. Denna ökning av exekutionsbetjäntkåren har visat sig vara en mycket lycklig åtgärd från stadens sida, i det att det endast därigenom blivit möjligt att vinna ett någorlunda gott resultat av indrivningsarbetet. Visserligen har detta i viss mån underlättats genom det för några år sedan införda införselsystemet, men det skulle vara ett stort misstag att tro, att det huvudsakliga arbetet för exekutionsbetjänterna numera endast skulle bestå i ifyllande av införselblanketterna och överlämnade av desamma till arbetsgivarna. Innan detta sker, måste en undersköning ske, om personen ifråga har anställning och vari denna består. Dessutom händer det ofta, att personer flytta och byta arbetsplats. Sådana förändringar äro ju exekutionsbetjänterna nödsakade att följa och se till, att, sedan införselbeslut ånyo utfärdats, dessa tillställas de nya arbetsgivarne.

En annan orsak till, att indrivningsarbetet på senare åren blivit alltmer krävande, är den stora lokala utsträckning Västerås stad fått. Det finns ju nu platser, tillhörande staden, som äro belägna 3/4 mil från stadens centrum, och nästan dagligen måste exekutionsbetjänterna företaga besök å sådana platser, som det åtgår timtal att uppnå.

Jag har till besvarande av frågan, huru under de senare åren de genom införsel indrivna beloppen procentuellt förhålla sig till hela det restförda beloppet, uppsatt en tablå, som här bifogas och varav framgår, att skatterna fortfarande till största delen indrivas genom utmätningar och endast till en mindre del genom införsel. Att märka är även det stora antal av exekutionsbetjänterna i de skattskyldiges hem gjorda besök, vilka endast hava hindersbevis till följd.

Tablån omfattar endast de i restlängderna för Västerås stad upptagna personerna, men därtill komma de från andra orter hit inkomna handräckningsärendena. Dessa hava under de senaste tre åren omfattat i medeltal c:a 5,500 personer pr år, vilka alla likaledes måste av exekutionsbetjänterna besökas.

Beträffande indrivandet av grundavgifterna till pensionsförsäkringsfonden har jag hittills i regel tillämpat det förfaringssättet, att dessa avgifter indrivits i sammanhang med kronoskatterna. Båda skatterna hava alltså inrymts i samma införselbeslut, eller, om införsel ej kunnat tillämpas, hava de utkrävts vid samma utmätningstillfälle. Skulle grundavgifterna, såsom föreslaget är, hädanefter debiteras å kronodebetsedlarne, torde detta arrangemang alltså ej medföra någon större lättnad i indrivningsarbetet.

N:o 70.
Ang. indragning av en exekutionsbetjäntbefattning.

Under åberopande av vad jag här anfört, får jag som min mening framhålla, att några skäl att indraga en exekutionsbetjäntbefattning ej föreligger, och att ett eventuellt beslut i den riktning, som det inom stadsfullmäktige väckta förslaget angiver, vore till skada för såväl kronan som kommunen samt därigenom indirekt även för de enskilda skattedragarne.

Västerås i Stadsfogdekontoret den 12 mars 1924.

Erhard Kumlin.

Åren	Antal i införselbeslut	Genom införsel influtet belopp Kronor	Utmätning i hemmen Antal	Genom utmätning och frivillig betalning influtna belopp Kronor	Besök i hemmen, medförande hindersbevis	Restlängdens personantal
Kronoutskylder år 1920	510	44,009: 81	1,858	189,587: 95	3,713	6,081
Kommunalutskylder år 1920	754	109,542: 44	1,409	290,242: 85	4,259	6,422
Pensionsavgifter år 1920	215	936: —	2,421	9,856: —	3,380	6,016
Kronoutskylder år 1921	661	56,614: 36	1,442	165,880: 61	5,441	7,544
Kommunalutskylder år 1921	957	155,469: 03	2 079	282,892: 72	5,585	8,621
Pensionsavgifter år 1921	202	906; —	2,224	8,506: —	4,882	7,308
Kronoutskylder år 1922	794	55,993: 83	1,909	159,149: 36	5,214	7,917
Kommunalutskylder år 1922	965	109,448: 52	1,751	230,031: 22	3,947	6,663
Pensionsavgifter år 1922	559	1,974: —	2,466	9,821: —	4,461	7,486
Summa	5,617		17,559		40,882	64,058

Västerås i Stadsfogdekontoret den 12 mars 1924.

Erhard Kumlin.

Transumt av protokoll, hållet vid Stadsfullmäktiges i Västerås sammanträde den 27 December 1923.

§ 272.

Föreslog Herr Engdahl, att en av de nuvarande exekutionsbetjäntbefattningarne skulle från och med nästkommande år indragas; och beslöto Stadsfullmäktige på förslagsställarens yrkande remittera förslaget till Beredningsutskottet för yttrande.

Som ovan

In fidem:
Theofil Öberg.

N:o 71.

Drätselkammarens skrivelse ang. fortsatt anslag till iordningställande av nya idrottsplatsen.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I härvid fogad skrivelse hava idrottsorganisationerna i staden anhållit om anvisande av ett anslag å 15,000 kronor för fullföljande av arbetet med iordningsställandet av ny idrottsplats å Kristiansborg, och får Drätselkammaren, med meddelande, att Drätselkammaren äger vetskap om, att de arbeten, som återstå för idrottsplatsens färdigställande äro av den omfattning, att kostnaden härför icke kan täckas med det nu begärda anslaget och under uttalande av den meningen, att Stadsfullmäktiges ställningstagande till än ytterligare anslagsäskanden bör göras beroende av, att organisationerna i fortsättningen som hittills bedriva arbetet med ekonomisk omtanke och egna insatser, hemställa, att Stadsfullmäktige i anledning av nu föreliggande framställning, ville anvisa det begärda anslaget 15,000 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att framdeles gäldas av för idrottsändamål fonderade nöjesskattemedel.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Västerås den 11 september 1929.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Undertecknade i Idrottsplatsbygget vid Kristiansborg intresserade idrottsföreningar få härmed hos Drätselkammaren vördsamt hemställa om ett tilläggsanslag för Nya Idrottsplatsens vid Kristiansborg färdigställande enligt nedan, samtidigt som vi i detta sammanhang vilja göra några erinringar.

N:o 71.
Ang. fortsatt anslag till iordningställande av nya idrottsplatsen.

Det belopp Drätselkammaren i fjol godhetsfullt anvisade, avsett för en del kvarvarande, av Stadens Byggnadschefskontor värderade, arbeten, är nu i det närmaste förbrukat. Dock återstå en del arbeten, även sådana som till karaktären äro av oundgängligen nödvändig beskaffenhet för att platsen skall kunna tagas i bruk.

Vissa arbeten, som voro avsedda att kunna utföras för beräknad kostnad, hava dock avsevärt fördyrats, däribland de återstående schaktnings- och dräneringsarbetena. Likaså har anläggningen av löparbanan å Huvudplanen och övriga kast- och hoppbanor ställt större krav på kostnadsbehovet än beräknat, bl. a. ha desammas fyllning genom omöjligheten att inom staden anskaffa erforderlig material betydligt förhöjt kostnaden för dessa arbeten. I samband härmed kan även påpekas, att någon som helst kostnad för grus och liknande material ej tagits med i kalkylen. Dessutom har under året en ytterligare för områdets utvidgning åt öster nödvändig rätning av Persbobäcken måst vidtagas, ett likaledes oförutsett arbete som dragit kostnad.

Enligt förut gjorda beräkningar skulle det av Centralföreningen för idrottens främjande disponerade ännu orörda lånebeloppet (25,000: — kr.) utom till en något så när acceptabel åskådareläktare även räcka till att bestrida kostnaden för inhägnad av platsen. Vid de förberedande arbetena med åskådareläktarens iordningsställande har det emellertid visat sig ogörligt att för den beräknade kostnaden uppföra en sådan läktare, som fullt motsvarar den stora anläggningens behov, varför sålunda inhägnaden tarvar annat ej beräknat kapital.

Vi vilja också erinra om, att av de i fjol för anläggningen anvisade medlen även gjorts ett fördelaktigt köp av 4 st. vändkors med räkneverk efter Västeråsutställningen.

För att i någon mån söka reglera de oförutsedda kostnadsökningarna ha undertecknade föreningar undersökt möjligheten att själva bestrida desamma, men har ett sådant tillvägagångssätt visat sig omöjligt, då ett arrangemang med en idrottsfest å Västeråsutställningens Nöjesfält, som föreningarna hoppats skulle bli mycket vinstgivande, i verkligheten vid närmare undersökningar ej visat sig kunna lämna önskat gott resultat.

I anledning av ovan angivna orsaker och för arbetets oavbrutna fortsättning hemställa vi därför, att Drätselkammaren godhetsfullt måtte bevilja ett ytterligare anslag, dels av de under året influtna från idrottstillställningar utgående nöjesskattemedlen och dels av de medel kammaren finner för gott, ett belopp av tillsammans Femtontusen (15,000: —) kronor.

N:o 71. *Ang. fortsatt anslag till iordningställande av nya idrottsplatsen.*

På samma gång vi uttrycka vår förhoppning, att Drätselkammaren tillstyrker vår anhållan, våga vi utbedja oss ärendets snara behandling.

Högaktningsfullt

Västerås Sportklubb

Rob. Keijser,
Ordf.

E. Stafberg,
Sekr.

Västerås Idrottsklubb

Gerh. Johansson,
v. Ordf.

E. Öhrling,
Sekr.

Idrottsföreningen Kamraterna
Västerås

Ernst Holmqvist,
Ordf.

Helmer Bruhn,
Sekr.

N:o 72.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av tomter inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Den 1 juli innevarande år tillträdde staden de markområden, som enligt överenskommelse med Kungl. Maj:t och Kronan skulle utgöra ersättning för indragning av Kungl. Västmanlands Regemente.

I anledning därav att den del av förutvarande Regementsområdet, som är beläget utefter Pilgatan och närmast härav de kvarter, som komma att utläggas omedelbart intill denna gata, kunna förväntas bliva begärliga för bebyggelse och redan förfrågningar angående försäljning av denna mark till Drätselkammaren ingått, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfull-

mäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, Drätselkammaren kan finna för staden antagliga, försälja tomter inom dessa kvarter.

N:o 72. *Ang. försäljning av tomter inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet.*

Västerås den 17 oktober 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 73.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av lägenheten Granneborg.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Av byggnadskvarteret Karolina äger staden södra delen även benämnd lägenheten Granneborg.

Då en försäljning av denna tomt, varmed bör förbindas villkoret, att den däråa uppförda delvis å gata belägna gamla byggnaden rives, icke är utesluten, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som äro för staden antagliga, försälja ifrågavarande fastighet.

Västerås den 17 oktober 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 74.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av staden tillhörig mark inom kvarteret Fjolner.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I anledning därav att personer anmält sig vilja köpa tomter inom byggnadskvarteret Fjolner och att av den del av kvarteret, som tillhör staden, två tomter nu omedelbart kunna utläggas, en som hörntomt emellan Vasa- och Linnégatorna och en mellantomt utefter Brahegatan, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kan finna för staden antagliga, försälja staden tillhörig mark inom byggnadskvarteret Fjolner.

Västerås den 17 oktober 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Wilh. Nybergs Bokb., Västerås

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929. Den 28 November. XXI.

N:o 75.

Särskilda kommitterades åtlåtande ang. uppförande av ett kommunalt slakthus.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Stadsfullmäktige hava den 29 november 1927 beslutat att tillsätta en kommitté av sju ledamöter för utredning av en av dåvarande ledamoten av Stadsfullmäktige herr Erik Andersson gjord motion att åtgärder för uppförande härstädes av ett kommunalt slakthus, försett med kylanordningar måtte av Stadsfullmäktige vidtagas.

Sedan kommitténs då utsedde ordförande, apotekaren Otto Oest, från uppdraget avgått, har undertecknad Jonsson därefter utfört utredningen.

Denna utredning, som här bifogas, har föredragits i kommittén och har kommittén förklarat sig i allt dela den uppfattning, som framkommer i veterinären Martin Jonssons skrivelse.

Under åberopande av denna skrivelse får den av Stadsfullmäktige tillsatta slakthuskommittén sålunda hemställa, att den av herr Erik Andersson framställda motionen icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 2 november 1929.

För Slakthuskommittén:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

TILL SLAKTHUSKOMMITTÉN.

Med anledning av en av Herr Erik Andersson i Stadsfullmäktige väckt motion om uppförande härstädes av ett kommunalt slakthus, försett med kylanordningar, tillsatte Stadsfullmäktige den 17 november 1917 en kommitté, bestående av sju personer.

Motionen torde närmast hava framkallats av den då rådande bristen på födoämnen, särskilt kött- och fettämnen. Av motionen framgår ej med

N:o 75.
Ang. uppförande av kommunalt slakthus.

tydlighet vad motionären åsyftar. Det talas i motionen endast om ett kommunalt slakthus. Man vågar väl förutsätta, att avsikten med motionen varit att få till stånd ett offentligt kommunalt slakthus enligt lagen den 10 oktober 1913. Anläggandet av ett kommunalt slakthus utan slakttvång, innebär ingenting annat, än att staden skulle inlåta sig på en affärsverksamhet i konkurrens med andra utövare av slakteriyrket. Ett slakthus i den formen torde icke vara någon kommunal angelägenhet och, mig veterligen har heller ingen stad slagit sig på en sådan affärsdrivande verksamhet.

I riket finnes för närvarande endast 8 offentliga slakthus, alla tillkomna före 1917. Slakthuslagen föreskriver, att i stad med offentligt kommunalt slakthus, skall all slakt å nöt, svin, get och häst inom det planlagda området vara förlagd till slakthuset. Vid sidan om slakthuset skall därjämte i kommunen finnas minst en köttbesiktningsbyrå för besiktning och stämpling av infört kött. Inkomster och utgifter för slakthusen och köttbesiktningsbyråerna skola vara strängt åtskilda och taxorna för de olika anläggningarne, som bestämmas av Konungen, skola vara så avpassade, att inkomster och utgifter sammanfalla för de olika anläggningarne. I samhälle med slakthus må stad därjämte tillgodogöra sig skälig ränta på anläggningskostnaden. Detta låter ju i och för sig mycket bra, men det finnes en liten hake. Man får taga i betraktande, att utom det planlagda området bosatta djuruppfödare — således det övervägande flertalet — icke äro tvungna att sända sina djur till slakthuset. De hava full frihet att låta verkställa slakten var som helst och låta införa köttet för besiktning och stämpling.

Slakttvånget är ett slags monopol, närmast att förlikna exempelvis med ett tobaksmonopol i ett land, där det icke finnes några tobaksförbrukare, dock med den skillnaden, att i det ena fallet finnes det inga producenter av slaktdjur och i det andra inga förbrukare av tobaksvaror inom det monopoliserade området. Svagheten hos de kommunala offentliga slakthusen ligger däri, att man aldrig kan beräkna tillförseln och sålunda få några säkra kalkyler att räkna med. Man har ingen garanti för, att ett slakthus' prestationsförmåga kommer att utnyttjas. De äro på grund av lagens föreskrifter bundna i sin rörelseförmåga och bliva därigenom allt för passiva i sin verksamhet. I Stockholm infördes 1928 58,000 slaktdjur, under det att ett långt större antal infördes till byråerna i slaktat tillstånd. De under en mycket billig tid uppförda slakthusen i riket, hava icke rosat marknaden. Flere hava gått med betydande förlust. Ett och annat, beläget i tätt bebyggd ort med riklig tillförsel och möjlighet till avsättning på annan ort, har dock stått sig bra.

N:o 75.
Ang. uppförande av kommunalt slakthus.

Det kan jämväl ifrågasättas, om det är lämpligt eller ens önskvärt, att sådana industriella anläggningar som slakthus förläggas i större städer. De ställa sig där dyrare så väl i fråga om anläggning som driftskostnad, än om de äro förlagda på landsbygd. Att direkt utsläppa all orenlighet från ett större slakthus i Mälaren eller Svartån, får väl anses uteslutet. Följden bleve alltså, att man samtidigt nödgades anlägga ett reningsverk, något som ytterligare skulle försvåra slakthusets räntabilitet. Den åsikten har också allt mer stadgat sig, att större slakthus icke höra hemma i städerna utan på landsbygden och helst i trakter, där tillgången på slaktdjur är riklig. Med nutidens lätta transportmedel och uppdrivna kylteknik, ställer det sig betydligt enklare och mindre kostsamt att förse städerna med kött i uppslaktat tillstånd, än att frakta levande djur till städerna för att där uppslaktas.

Slakthusidén, sådan den tagit sig uttryck i gällande lag, är hämtad från Tyskland, där den slagit väl igenom. I andra länder har den icke i nämnvärd grad upptagits; det är ju icke alltid sagt, att vad som passar för det ena landet, är lika lämpligt för det andra.

Slakthusen hava tagit sikte på det hygieniska och har i det hänseendet mycket stora förtjänster. Men även om de förläggas till landsbygden, bör den sidan genom statsmakternas försorg på ett betryggande sätt kunna ordnas.

I ett flertal medelstora städer hava förslag, i likhet med motionärens, framförts och utredningar saknas ingalunda; men de kommunala myndigheterna hava på alla håll avslagit motionerna, huvudsakligen på grund av de dyra anläggningskostnaderna med åtföljande ekonomiska konsekvenser.

Någon köttbrist behöva städerna säkerligen icke räkna med. Vårt land har i fråga om djuruppfödning en naturlig förutsättning och genom sammanhållning och sammanslutning producenterna emellan bör denna produktionsgren även bliva lönande. På det området ligger arbetet betydligt bättre till, än i fråga om sädesproduktionen.

Inom jordbrukskretsar är frågan om bildandet av en ortens slakteriförening för närvarande aktuell. Meningen är att söka få till stånd ett andelsslakteri i eller i närheten av Västerås. Tanken har något för sig. Och skulle från det hållet någon framställning inkomma med begäran om ekonomiskt stöd från stadens sida för realiserandet av ett sådant förslag, så bör det upptagas till allvarlig prövning. Men slakthusfrågan i den formen, är en fråga, som får prövas i annat sammanhang.

Kommittén har länge legat på sitt yttrande, men detta anser jag icke hava varit till någon skada. Staden har under tiden icke blivit efterbliven

N:o 75. *Ang. uppförande av kommunalt slakthus.*

på området, och en del erfarenheter från olika håll har klarlagt åtskilligt av värde vid bedömandet av städernas slakthusfråga.

På grund av vad ovan anförts anser jag mig icke kunna tillråda, att staden vidtager några åtgärder för uppförandet av ett offentligt kommunalt slakthus.

Västerås den 25 oktober 1929.

Martin Jonsson.

N:o 76.

Drätselkammarens förnyade yttrande ang. tomtförsäljning inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet.

(Jmfr. N:o 72).

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 31 nästlidne oktober att för ytterligare utredning till Drätselkammaren återremittera dess förslag angående försäljning av den mark utefter Pilgatan, som genom avtal med Kronan kommit i stadens ägo och som förut ingått uti det till Kungl. Västmanlands regemente upplåtna området, får Drätselkammaren anföra följande.

Framställningen föranleddes därav att förfrågan ingått till Drätselkammaren från enskilt företag angående möjligheten att förvärva en tomt i areal omkring 4,000 kvm., utgörande hörntomt och med läge invid den väg, som över det öppna fältet ansluter sig till Pilgatan mitt för fastigheten n:o 3 Ängsgärdet. Skälet till att det av Drätselkammaren begärda bemyndigandet icke komme att avse försäljning enbart av denna tomt utan även av mark inom området närmast Pilgatan var av uteslutande praktisk natur — Drätselkammaren ansåg nämligen det vara att onödigt besvära Stadsfullmäktige med särskild framställning varje gång fråga uppkomme om försäljning av en tomt inom detta område.

Drätselkammaren förstår de betänkligheter, som framförts i den debatt, som i Stadsfullmäktige föregick beslutet om frågans återremiss emot att försälja delar av området innan plan för det hela funnes uppgjord och godkänd. Sådan plan fanns emellertid då uppgjord av stadsingeniören. Enligt denna skulle utefter södra sidan av en till 26 m. breddad Pilgata utläggas kvarter, vilka lämpligen skulle kunna reserveras för industriella an-

N:o 76.
Ang. tomtförsäljning inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet.

ordningar och söder därom ett område avsett för trafikändamål med särskilt beaktande av ett framtida behov för järnvägen att utlägga spår över området. Som emellertid det trafikproblem, som anknyter sig till Pilgatans korsning med järnvägslinjen kan påkalla en ändring av den föreliggande planläggningen och även andra omständigheter kan inverka i samma riktning på den planläggning av området i övrigt, kan frågan härom lämnas åt framtiden och ärendet för närvarande begränsas till ett avgörande av frågan, huruvida förenämnda tomt nu kan försäljas.

Vad detta spörsmål angår, är Drätselkammaren av den uppfattningen att en försäljning härav icke lägger hinder i vägen för ett tillbörligt beaktande av alla på denna planläggning inverkande omständigheter.

Drätselkammaren inskränker sig i ärendet alltså till att för närvarande med ändring av den förut gjorda framställningen hemställa, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och under villkor, som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, försälja en tomt angiven å bilagda karta och utgörande hörntomt inom ett kvarter, utlagt omedelbart öster om den väg över området, som utmynnar i Pilgatan mitt för fastigheten n:r 3 Ängsgärdet.

Västerås den 7 november 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 77.

Drätselkammarens skrivelse ang. upphörande av Västerås och Köpings städers disposition av s. k. Strömsholms våg.

(Jmfr. Stadsfullmäktiges protokoll 20 juni 1927, N:o 114).

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Genom beslut av Kungl. Maj:t den 5 dec. 1924 förklarades en ansökan av åtskilliga personer om rätt att friköpa av dem innehavda lägenheter å Borgås udde under Strömsholms kungsladugård i Kolbäcks socken icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd varjämte uppdrogs åt Advokatfiskalsämbetet i Kammarkollegium att vidtaga åtgärder för tillvaratagande av Kronans rätt till ifrågavarande område.

N:o 77.
Ang. upphörande av Västerås och Köpings städers disposition av den s. k. Strömsholms våg.

Detta senare uppdrag var föranlett därav att under ärendets handläggning inom de olika myndigheterna rätten för städerna Västerås och Köping att fortfarande innehava området ansetts vara tvivelaktig.

Bland andra myndigheter anförde Kungl. Kammarkollegium, att eftersom behov för städerna av en fortsatt upplåtelse ej förelåge — det ursprungliga ändamålet med denna hade varit att tillhandahålla dem lastageplats vid Strömsholms kanal för på kanalen fraktade varor — tiden vore inne för avveckling mellan Kronan och städerna av detta gamla rättsförhållande eller ock för en reglering av detsamma på ny grund.

Sedan Fiskalsämbetet vid Kungl. Kammarkollegium i anledning av detta uppdrag anhållit om förhandling med städerna i detta syfte, beslöto Stadsfullmäktige den 30 juni 1927 giva Drätselkammaren i uppdrag att å Västerås stads vägnar utse ombud för deltagande i dessa förhandlingar samt i övrigt vidtaga de åtgärder, som föranleddes av Fiskalsämbetets skrivelse.

Sedan sådana underhandlingar nu förts och resulterat i en preliminär överenskommelse, får Drätselkammaren nu förelägga Stadsfullmäktige denna för antagande och därvid anföra följande.

I sitt av Drätselkammaren åberopade yttrande över förut omförmälda framställning om friköp av tomter — yttrandet är intaget i Stadsfullmäktiges handlingar för den 28 maj 1924 n:r 16, som i övrigt lämna en orientering i frågan och vartill Drätselkammaren hänvisar — anförde Hamnstyrelsen för Strömsholms våg, att det icke förelåge något större ekonomiskt intresse för städerna att upprätthålla ifrågavarande trafikanstalt, även om det icke kunde bestridas, att hamnplatsen fyllde ett för den allmänna samfärdseln viktigt ändamål samt att, därest — detta senare oaktat — från Kronan ifrågasattes att undandraga städerna dispositionsrätten till området, en fullständig avveckling av nuvarande organisation vore att föredraga framför en ny uppgörelse angående fortsatt dispositionsrätt.

I anledning av det direktiv, som legat i detta uttalande, och då från Kronans sida föredragits en avveckling av rättsförhållandet, ha de i ärendet förda underhandlingar varit inriktade på en uppgörelse, varigenom städerna med frånträdande av sin rätt att disponera området, skulle erhålla vederlag för värdet av å hamnanläggningen nedlagda kostnader.

Den preliminärt träffade uppgörelsen innebär, att städerna skulle till Kungl. Maj:t och Kronan avstå sin rätt till området och äganderätten till å detta gjorda anläggningar mot befrielse från de skyldigheter, som i avseende å hamnanläggningen ålåge städerna och mot vederlag, bestående uti äganderätten till tomt till det å området belägna s. k. städernas hus. Vi-

N:o 77.
Ang. upphörande av Västerås och Köpings städers disposition av den s. k. Strömsholms väg.

dare innebär avtalet att hamnens kontanta tillgångar bliva städernas gemensamma egendom. Arealen å förenämnda tomt är enligt en av länsarkitekten Magnus Dahlander upprättad styckningsplan för området omkring 2,000 kvm. Beloppet av de kontanta tillgångarne beräknas utgöra omkring 50,000 kronor.

Enligt vad framgår av bilagda protokollsutdrag har Hamnstyrelsen för Strömsholms våg tillstyrkt uppgörelsen.

Det finnes ingen anledning för Västerås stad att motsätta sig en uppgörelse som den föreslagna. Strömsholms våg är en från äldre tider bestående institution, som numera förlorat sin betydelse för stadens utveckling. Med förvaltningen har varit förenad en tung administration och då härtill kommer, att inkomsterna av hamnrörelsen nätt och jämt täckt utgifterna för administrationen samt genom uppgörelsen staden tillbjudits vederlag, som synes fullt tillräckligt såsom ersättning för å anläggningen nedlagda kostnader, har Drätselkammaren för sin del intet att erinra emot den föreslagna uppgörelsen.

Med bifogande av handlingarna i ärendet hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige för Västerås stad ville godkänna uppgörelsen.

Västerås den 7 november 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Protokoll, fört vid sammanträde med Hamnstyrelsen för Strömsholms våg i Strömsholm, Vågmästarebostaden, fredagen den 8 nov. 1929 kl. 11 f. m.

§ 1.

Antecknades närvarande styrelseledamöterna för V ä s t e r å s, v. ordf. baningeniör C. Henning, hamnarbetareförman C. Hellström och tapetserarемästaren Karl Bäckman samt för K ö p i n g, ordf. rådman Alfred Stärner, handl. Elis Lidén och direktör Athos Falk, den senare i egenskap av suppleant.

Dessutom hade till sammanträdet kallats och deltog däri drätseldirektör T. Öberg, Västerås, varjämte hamnfogde Lidblom var närvarande.

N:o 77.
Ang. upphörande av Västerås och Köpings städers disposition av den s. k. Strömsholms våg.

§ 2.

Ordf. meddelade, att de förhandlingar med Kammaradvokatfiskalsämbetet angående väckt fråga om återvinning åt K. M:t och Kronan av till städerna Västerås och Köping för visst ändamål upplåtna jordområden å Borgås udde, vilka drätseldirektör Öberg för Västerås stad och ordföranden för Köpings stad haft till uppdrag att föra, nu blivit så slutförda, att ett preliminärt avtal uppsatts och föreligger vid detta sammanträde.

Han refererade vidare i korthet ärendets gång, hamnstyrelsens och stadsfullmäktiges i de båda städerna tidigare avgivna yttrande samt erinrade om åtskilliga på frågan inverkande förhållanden.

Dir. Öberg vitsordade denna ordförandens redogörelse samt framlade den i avtalet åberopade av länsarkitekt Magnus Dahlander i Säter uppgjorda kartan över Borgås udde, daterad i maj 1929, och demonstrerade denna.

Därpå föredrogs det preliminära avtal, som efter förhandlingarne uppsatts den 28 sept. 1929 och underskrivits för Kammaradvokatfiskalsämbetet av Arvid Wachtmeister, för Strömsholms nya kanalbolag av Carl Agrell och Folke Winblad samt för Västerås stad av Theofil Öberg och för Köpings stad av Alfred Stärner.

§ 3.

Efter överläggning, varunder hrr ordf., Öberg, Beckman, v. ordf. och Falk yrkade bifall till avtalet, den senare med någon tveksamhet, beslöt styrelsen enhälligt, att hos stadsfullmäktige i Västerås och Köping förorda det preliminära avtalets godkännande.

§ 4.

På grund av under överläggningen om förevarande avtal framkomna erinringar, uppdrogs åt ordf. och v. ordf., att i samråd med hr Öberg söka träffa någon överenskommelse med Kronan och Kanalbolaget om övertagande, helt eller delvis, av Hamnstyrelsens förbindelse till Rytterns elektriska distributionsförening.

§ 5.

Några smärre ärenden rörande förvaltningen beslöts att bordlägga och hänskjuta till ordf. och v. ordf. för lämpliga åtgärder, då inom den närmaste tiden ett extra styrelsesammanträde torde få hållas i och för den ifrågasatta avvecklingen av städernas jordbesittning och eventuell försäljning av städernas hus.

Protokollet skulle, som vanligt, justeras av en ledamot från vardera stadens representantskap, hrr Henning och Lidén.

Vid protokollet:
ALFRED STÄRNER.

Justerat:
Elis Lidén.
Carl Henning.

N:o 77.
Ang. upphörande av Västerås och Köpings städers disposition av den s. k. Strömsholms väg.

Mellan Kungl. Maj:t och kronan, här nedan kallad kronan, städerna Västerås och Köping, här nedan kallade städerna, samt direktionen för Strömsholms nya kanalbolag, här nedan kallat bolaget, har denna dag träffats följande

AVTAL.

1. Städerna avsäga sig från och med den 1 januari 1930 all den städerna, gemensamt eller var för sig, på grund av nådiga brevet den 17 april 1788 till riksrådet och överståthållaren baron Sparre angående plats för faktorierne vid Strömsholm eller eljest nu tillkommande rätt till den av städerna innehavda mark å Strömsholms kungsladugård vid Borgås udde i Kolbäcks socken av Västmanlands län.

2. Städerna befrias den 1 januari 1930 från samtliga skyldigheter, som på grund av nämnda nådiga brev få anses åligga städerna.

3. Bolaget åtager sig att från och med den 1 januari 1930 ansvara för upprätthållandet av den utav städerna hitintills handhavda hamnrörelsen å ifrågavarande plats i enlighet med nu gällande eller framdeles i vederbörlig ordning meddelade föreskrifter.

4. Kronan upplåter åt bolaget till begagnande från och med förstnämnda dag utan avgift för nyssnämnda hamnrörelses upprätthållande och bedrivande den mark, som å ett av länsarkitekten Magnus Dahlander i Säter i maj 1929 upprättat förslag till styckningsplan för Borgås udde utmärkts med ljusröd färg och siffrorna 2 och 4 i röd färg.

5. Städerna överlåta förstnämnda dag till kronan äganderätten till samtliga för hamnrörelsens bedrivande nu nyttjade anläggningar med allt vad därtill hörer i befintligt skick, dock skola de städerna tillhöriga husbyggnader, vilka äro belägna å den mark, som omförmäles i mom. 4 här ovan, anses tillkomma bolaget med äganderätt, och medgiver kronan att

N:o 77.
Ang. upphörande av Västerås och Köpings städers disposition av den s. k. Strömsholms våg.

nämnda anläggningar må av bolaget utan avgift disponeras för det i samma moment omförmälda ändamål.

6. Kronan överlåter till städerna med full äganderätt att tillträdas förstnämnda dag tomten till det å området befintliga så kallade "Städernas hus", vilken tomt å Dahlanders sagda förslag angivits med dels ljusbrun dels grön färg och siffra 1 inom det med siffra 3 i röd färg utmärkta kvarteret, skolande städerna själva gälda kostnaderna för tomtens behöriga avskiljande, samt för lagfart och andra med äganderättsöverlåtelsen förenade utgifter.

7. Fr. o. m. den 1 januari 1930 äger kronan uppbära all avkomst av ifrågavarande av städerna avstådda mark, såsom från och med nämnda dag till betalning förfallna avgälder med mera.

8. I och med detta avtal skola samtliga rättsförhållanden mellan kronan och städerna, hänförande sig till denna sak, anses slutgiltigt regleradé.

9. Uppstår tvist angående tolkningen av detta avtal, skall tvisten hänskjutas till avgörande av skiljemän, utsedda enligt lagen om skiljemän den 14 juni 1929.

10. Förestående avtal skall ifråga om sin giltighet vara beroende av godkännande av Kungl. Maj:t, städerna och bolaget.

11. Av detta avtal äro fyra exemplar upprättade av vilka en var av de avtalande parterna erhåller ett.

Stockholm den 28 september 1929.

För Kammaradvokatfiskalsämbetet:
ARVID WACHTMEISTER.

För Västerås stad:
THEOFIL ÖBERG.

För Strömsholms Nya Kanalbolag:
CARL AGRELL.
FOLKE WINBLAD.

För Köpings stad:
ALFRED STÄRNER.

Egenhändiga namnteckningarne bevittna:

Carl Killander. *G. W. Vestman.*

N:o 78.

Drätselkammarens skrivelse ang. inlösen av fastigheten N:o 87 västra kv.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Enligt till Drätselkammaren överlämnat lagfartsbevis har lagfart den 14 oktober 1929 av härvarande Rådhusrätt meddelats för E. Andersson i Oppgårda, Dingtuna, å fång av gården och tomten n:o 1 inom kv. Laura eller enligt äldre beteckning n:o 87 inom västra kvarteret. Den köpeskilling fastigheten betingat är 23,000 kronor. Fastigheten, som utgör hörntomt emellan Bondegatan och Stora gatan, har en areal av 319 kvm. och är belägen å stadens grund. Staden har därför rätt att i anledning av det lagfarna fånget inlösa fastigheten av nye ägaren.

Enligt gällande stadsplan skall en del av fastigheten utläggas till Bondegatan. Med hänsyn till att ett förvärv av fastigheten skulle underlätta denna gatureglering och att genom förvärvet möjlighet till reglering av fastigheten jämte annan staden tillhörig mark till en hörntomt mellan förenämnda gator föreligger, anser Drätselkammaren staden icke böra släppa ur händerna tillfället att nu förvärva fastigheten.

Under åberopande härav hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville besluta göra stadens lösningsrätt till fastigheten på grund av det nyligen lagfarna fånget gällande och uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga alla för detta ändamål nödiga åtgärder ävensom bestämma att löseskillingen skall gäldas av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 7 november 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 79.

Drätselkammarens skrivelse ang. byte av mark för reglering av kv. Olga.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I skrivelse till Drätselkammaren har Änkefru Emelie Hahr såsom ägare av mark inom kvarteret Olga anhållit, att för kvarterets reglering i överensstämmelse med gällande stadsplan erforderligt markbyte måtte genomföras sålunda, att till staden för Gustafsgatan skulle avstås två markområden i areal respektive 117 och 15,3 kvm. och av staden till markägaren avstås två markområden, det ena vid Gustafsgatan i areal 4 kvm. och det andra utefter Stallhagsgatan i areal 224,2 kvm., och får Drätselkammaren, med överlämnande av karta, angivande denna reglering, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren att på de villkor, Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, genomföra denna reglering.

Västerås den 7 november 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Enligt av Konungens Befallningshavande i Västmanlands län den 17 september 1929 fastställt förslag till stadsplaneändring och tomtindelning av kvarteret Olga skall av mig tillhöriga förutvarande Stadsägan n:r 94 till Gustavsgatan utläggas två särskilda områden om respektive 117 och 15,3 kvadratmeter i areal, varemot av Västerås stad tillhörig tomtmark, del av Stadsägan n:r 95, Stadsägan n:r 95 A om 224,2 kvadratmeter i areal, samt mark invid Gustavsgatan i areal 4 kvadratmeter, skall tilläggas det tomtindelade området.

I anledning härav får jag vördsamt anhålla

att Drätselkammaren måtte utverka Stadsfullmäktiges bemyndigande om rätt

för mig till förvärvande av sistnämnda tomtmark i utbyte mot den tomtmark, som enligt ovan skall utläggas till Gustavsgatan eller på villkor som eljes må kunna överenskommas.

N:o 79. *Ang. byte av mark för reglering av kv. Olga.*

Västerås den 6 november 1929.

Emelie Hahr.

N:o 80.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggande av vattenfilter vid fattigvårdens ålderdomshem.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Med överlämnande av en till Stadsfullmäktige ställd framställning av fattigvårdsstyrelsen angående anläggning av vattenfilter i ekonomibyggnaden vid Karlslunds ålderdomshem och anvisande av ett anslag härför, får Drätselkammaren under åberopande av de av fattigvårdsstyrelsen anförda skälen för en dylik anläggning hemställa, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet av uppkommet överskott uti anslaget för uppförande av ekonomibyggnaden anvisa det begärda anslaget, 5,900 kronor.

Västerås den 7 november 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I samband med ekonomibyggnadens uppförande hade vattenfilter bort därstädes anläggas för tvätt- och köksinrättningen samt värmeledningen. Men då anslag härför icke från början begärts samt anläggningen utan olägenhet kunde göras efter det byggnaden blivit färdig, har ansetts lämpligast, att invänta huruvida eventuellt överblivet anslag vore tillräckligt för

N:o 80.
Ang. anläggande av vattenfilter vid fattigvårdens ålderdomshem.

bestridande av därmed förenade kostnader. Då nu så är fallet har styrelsen ansett sig böra göra framställning om att för detta ändamål få använda erforderlig del av överblivna anslaget. Anläggningskostnaden belöper sig till sammanlagt 5,900 kr.

Nyttan och den ekonomiska fördelen av ett sådant filter torde, i betraktande av det stora antal hårdhetsgrader vattnet härstädes innehåller, vara tillräckligt bekant utan närmare motivering. Enbart den omständigheten, att besparing av gas, vatten och tvättmedel vid kokning och tvätt har beräknats kunna ske med omkring 1/3 av nuvarande kostnaden, torde tillräckligt motivera anläggningens berättigande. Då därjämte igenslammning med åtföljande värmeförlust och förstörelse av värmeledning och ångpannor därigenom kan förhindras, så är styrelsen övertygad därom att anläggnings- och driftkostnaderna betydligt uppvägas av de ekonomiska och ändamålsenliga fördelar, som därav kan utvinnas.

Under meddelande att av anslaget för ekonomibyggnaden återstår kr. 6,894:28 får fattigvårdsstyrelsen härmed hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att av sagda summa, för anläggande av ett vattenfilter i ålderdomshemmets ekonomibyggnad, anslå ett belopp av 5,900:— kronor.

Västerås den 26 okt. 1929.

För Fattigvårdsstyrelsen:
ALB. LUNDKVIST.
ordförande.

Axel Norén.

N:o 81.

Drätselkammarens och Magistratens utlåtanden ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen.

(Jmfr. N:o 62).

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 augusti 1929 framlagt förslag till ny löne- och pensionsstat för befattningen som

N:o 81.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen.

borgmästare i staden, hava Stadsfullmäktige genom beslut den 29 samma månad remitterat förslaget till Magistraten och Drätselkammaren för utlåtande.

I den 23 påföljande september dagtecknat yttrande har Magistraten såsom sin åsikt framfört, att lönen icke borde sättas under 10,000 kronor samt att lönestaten för borgmästarebefattningen borde göras fristående från ny lönestat för stadens övriga befattningshavare.

Drätselkammaren, som ännu icke varit i tillfälle att slutbehandla de föreliggande förslagen till löne- och pensionsstat för stadens befattningshavare, har, vad angår lönestaten för borgmästaretjänsten, ansett ett avgörande av frågan härom böra träffas snarast möjligt för möjliggörande av befattningens tillsättande inom den av Kungl. Maj:t beviljade uppskovsfristen och såsom ett särskilt ärende med det samband likvisst med förslaget till ny lönestat för stadens övriga befattningshavare, att lönen skulle fastställas i överensstämmelse med någon lönegrupp i detta förslag, samt att beträffande tjänsten i övrigt skall gälla vad i särskild av Kungl. Maj:t enligt nådigt brev den 18 november 1921 fastställd arbetsordning jämte lönestat för Rådhusrätten och Magistraten härstädes finnes föreskrivet.

Vad angår den av Lönenämnden föreslagna avlöningen, som skulle utgå enligt 48:de lönegruppen i det nya lönestatsförslaget med en begynnelselön av 9,000 kronor och med en slutlön av 10,368 kronor, har Drätselkammaren med hänsyn till storleken av de nettosportler, som med tjänsten äro förenade och vilka årligen beräknas icke understiga 10,000 kronor — meddeltalet härav för de båda senaste åren är 11,688 kronor — icke funnit anledning föreligga att föreslå någon ändring häri.

Med begränsning av ärendet till att allenast avse fastställelse av ny lönestat för borgmästarebefattningen och förslag att uppskjuta frågan om pensionsstat för denna befattningshavare att avgöras framdeles i samband med antagandet av pensionsstat för stadens befattningshavare i allmänhet, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville för sin del besluta

att avlöningen till borgmästarebefattningen från och med den dag ny befattningshavare tillträder befattningen skall utgå årligen med 9,000 kronor och 3 ålderstillägg efter 3,6 och 9 år à 456 kronor i överensstämmelse med avlöningen i 48:de lönegruppen enligt föreliggande förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare,

N:o 81.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen.

samt att för befattningen i övrigt skall i tillämpliga delar gälla, vad av Kungl. Maj:t finnes i nådigt brev av den 18 november 1921 angående arbetsordning och lönestat för Magistraten och Rådhusrätten i Västerås föreskrivet.

Herr Jonsson har med instämmande av Herr Paul Anderson i så måtto varit skiljaktig från Drätselkammarens övriga ledamöter, att han för sin del yrkat, att avlöningen skulle utgå enligt den lönegrupp, som i lönestatsförslaget upptager den begynnelselön, som ligger närmast 10,000 kronor, eller den 51:sta lönegruppen.

Västerås den 19 november 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I anledning av lönenämndens skrivelse den 22 nästlidne augusti med förslag till ny lönestat för borgmästarebeställningen i Västerås får magistraten anföra följande:

Magistraten, som i likhet med lönenämnden anser, att tjänsteinkomsterna böra motsvara borgmästarens ställning i samhället, håller dock före, att lönen för borgmästaren icke bör sättas under 10,000 kronor.

Beträffande pensionsbestämmelserna är intet att erinra från magistratens sida.

Med hänsyn till den omständigheten att borgmästarens liksom övriga magistratsledamöters lönestat skola av Kungl. Majestät slutligen fastställas vill magistraten redan nu meddela, att önskemål framställts från vederbörande därom, att magistratens lönestat icke bör inrangeras i den allmänna lönestaten för stadens befattningshavare, utan att den till formen bör göras helt fristående. Magistraten anser, att detta alltså bör iakttagas beträffande borgmästarens lönestat, därest Stadsfullmäktige fatta särskilt beslut om nämnda lönestat, enär i annat fall äventyras att lönestaten icke av Kungl.

N:o 81.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen.

Majestät fastställes i så god tid att den nu föreliggande uppskovstiden med återbesättande av borgmästarebeställningen blir tillräcklig. Remisshandlingarna återställas.

Västerås Rådhus den 23 september 1929.

VICTOR ÅSBERG.

J. W. Ödman. *Gunnar Hedenström.* *Olof Berglind.*
/H. Cronholm.

Wilh. Nybergs Bokb.-o Väst

N:o 82.

Drätselkammarens utlåtande ang. ny lönestat för stadens befattningshavare.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Enligt beslut av Stadsfullmäktige den 29 augusti innevarande år har Drätselkammaren att avgiva yttrande över ett av lönenämnden framlagt förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare. Detta yttrande skulle avgivas efter det drätselkammaren berett vederbörande styrelser och nämnder samt befattningshavare tillfälle att inom viss av Drätselkammaren utsatt tid till Drätselkammaren inkomma med eventuella erinringar mot förslaget ävensom efter det vederbörande befattningshavareorganisationer förhandlat med Drätselkammaren angående lönestatens inryckande i kollektivavtalet samt de önskemål, beträffande ny lönestat, som i övrigt från dessas sida kunde föreligga.

Sedan Drätselkammaren i angiven ordning inhämtat yttranden över lönestatsförslaget samt genom en särskilt tillsatt kommitté därefter låtit detsamma undergå en förberedande behandling, vari jämväl ingått förhandlingar med befattningshavarnes organisationer, får Drätselkammaren nu, med överlämnande av samtliga till ärendet hörande handlingar, såsom eget utlåtande anföra följande.

Vad då till en början angår den grundläggande principen i lönenämndens förslag, eller att dyrtidstillägg och lön skola sammanslås och den sammanlagda lönesumman med den ökning därav, som bör sammanställas med befattningshavarnes skyldighet att enligt ett likaledes av nämnden avgivet förslag till pensionsstat, varöver Drätselkammaren skall avgiva särskilt yttrande, bidraga till familjepensionering, utgöra fast lön, har Drätselkammaren intet att erinra emot denna princip. Drätselkammaren erinrar härutinnan om, att tankegången i det kommittéförslag, som utgjorde grunden för 1921 års fortfarande gällande lönestat var, att dyrtidstilläggen vore att anse som ett nödtvunget bihang till lönerna, och att Drätselkammaren i sitt yttrande över detta förslag förutsatte, att så snart stabilitet med avseende å den allmänna prisnivån vunnits, det då eventuellt kvarstående dyrtidstill-

lägget skulle sammanslås med de fasta löneförmånerna och lönestaten omräknas därefter, en uppfattning varemot gensaga icke restes vid Stadsfullmäktiges behandling av kommittéförslaget.

I så gott som samtliga de erinringar, som framförts emot det nu föreliggande förslaget, har åberopats för påyrkade löneförbättringar, att befattningshavarne enligt förslaget skulle vara sämre avlönade än liknande befattningar annorstädes. Drätselkammaren är av den meningen, att det utslag en jämförelse med lönenivån i andra med Västerås jämförliga städer ger, icke skall vara enbart normerande för lönesättningen. Det är förklarligt, att befattningshavare kämpa för enhetlighet i detta avseende. Å andra sidan måste de emellertid finna sig i, att få sina löner jämförda med lönerna i liknande befattningar inom det samhälle, där de verka. Och det bör även vid en lönesättning såsom en tredje faktor räknas med samhällets ekonomiska förmåga att bära ökade löner. I detta senare avseende bör det vara känt, att vår stad haft och ännu har att om ock i allt mer minskad omfattning dragas med ekonomiska svårigheter såsom arv efter kristiden. Tages hänsyn till samtliga dessa på lönesättningen inverkande faktorer, synes det föreliggande förslaget, som överlag innebär en ökning av reallönen, icke kunna i avseende härå giva anledning till mera befogade anmärkningar.

Då Drätselkammaren härnedan föreslår vissa ändringar i befattningshavares inplaceringar i lönegrupper, har dessa ändringar sin orsak uti, antingen att befattningshavaren fått sitt arbete ökat sedan nu gällande lönestat kom till eller ock att befattningshavaren redan då icke blev i den utsträckning, som borde ha skett, i löneavseende tillräckligt tillgodosedd.

Efter tagen del av de framförda erinringarne emot förslaget och noggrannt övervägande av alla på saken inverkande omständigheter, hemställer Drätselkammaren om följande ändringar och tillägg till förslaget.

Kokerska, tvättföreståndarinna och biträden vid ålderdomshemmet.

På de skäl Fattigvårdsstyrelsen åberopat hemställer Drätselkammaren om bifall till dess framställning, att befattningarne som kokerska och tvättföreståndarinna måtte uppföras å fast stat, samt föreslår att frågan om dessa befattningars inplacering i lönestaten måtte remitteras för närmare utredning till lönenämnden.

Vad angår förslaget angående ett principiellt fastställande av lönerna till biträdena att utgå i ungefärlig överensstämmelse med lönerna i liknande tjänster vid andra offentliga inrättningar i staden, anser Drätselkammaren något direktiv härutinnan icke böra ges av Stadsfullmäktige, utan att det bör överlåtas åt Fattigvårdsstyrelsen att inom ramen av anvisade anslag bestämma om lönerna med frihet för Fattigvårdsstyrelsen att därvid beakta vad som å andra håll tillämpas.

Eldaren vid stadshotellet.

Drätselkammaren föreslår, att innehavaren av denna befattning med bibehållande av lönegrupp enligt förslaget förklaras berättigad, att i likhet med andra befattningshavare tillhörande samma lönegrupp, erhålla ålderstillägg i tjänsten, samt att detta beslut och lönestaten i övrigt skall vara gällande allenast för nuvarande innehavaren av tjänsten.

Herr Westholm har påyrkat befattningens uppförande i 24:de lönegruppen med rätt till ålderstillägg enligt samma grupp.

Brandman.

Som Drätselkammaren anser, att befattningen som brandman bör vara bättre avlönad än befattningen som extra poliskonstapel och att vid lönesättningen hänsyn bör tagas till, att befattningen binder innehavaren även under fritid, hemställer Drätselkammaren, att befattningen måtte uppflyttas till 24:de lönegruppen.

Herr Westholm har reservationsvis yrkat bifall till av organisationerna framförd begäran, att befattningen måtte uppflyttas i 25:te lönegruppen.

Manligt Kontorsbiträde av 1:sta kl.

En jämförelse mellan lönesättningen för denna befattningshavaregrupp och andra enligt det föreliggande förslaget och hänsyn tagen till de kvalifikationer, som erfordras i befattningen, föranleder Drätselkammaren att föreslå, att befattningen inplaceras i 24:de lönegruppen.

Ett vid behandlingen av förslaget i denna del framfört yrkande, att det manliga kontorsbiträdet av 2:dra klass vid de tekniska verken, Råberg, måtte erhålla avlöning som kontorsbiträde av 1:sta klass, har vid det förhållande, att det icke tillkomme annan myndighet än Vatten- och Gasverksstyrelsen att befordra innehavare av tjänst inom de tekniska verken, icke av Drätselkammaren befunnits föranleda ändring uti vad Lönenämnden härutinnan föreslagit.

Herr Westholm har påyrkat befattningens uppförande i 25:te lönegruppen samt att förenämnde Råberg måtte uppflyttas i denna grupp med rätt till ålderstillägg i förhållande till sin tjänstetid som kontorsbiträde av 2:dra klass.

Sjukvårdaren vid ålderdomshemmet.

På framställning av vårdaren vid ålderdomshemmet om uppflyttning i den 23:dje lönegruppen under motivering, att befattningen omfattade andra uppgifter, än som vore bundna vid ansvaret för sinnessjukavdelningen, såsom ledning av alla slutna arbeten vid anstalten samt vikariat för vaktmästare, tillstyrker Drätselkammaren uppflyttning i 22:dra lönegruppen.

Gasverks-eldare.

Denna anställning har förut icke varit uppförd å fast lönestat. Som Vatten- och Gasverksstyrelsen icke varit i tillfälle avgiva yttrande över den föreslagna placeringen i lönestaten och särskilt i vilket avseende ett bibehållande av förmanspenningarne skall inverka härpå, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville med principbeslut, att tjänsten skall uppföras på fast stat, remittera förslaget i övrigt för yttrande till Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Vaktmästare och eldare vid Herrgärds-, Djäknebergs- och Korsängsskolorna

Med hänsyn till att dessa befattningar förut i lönehänseende varit jämnställda med övriga vaktmästarebefattningar samt att någon åtskillnad i tjänstgöringen, som kan motivera deras särskiljande i olika lönegrupper, icke synes hava inträtt efter tillkomsten av 1921 års lönestat, föreslår Drätselkammaren, i likhet med Folkskolestyrelsen, att befattningarne uppflyttas i 25:te lönegruppen.

Då den vaktmästare, som fått sin huvudsakliga sysselsättning förlagd till folkskolans expedition i och genom denna ändring fått från sina arbetsuppgifter avkopplade en del andra vaktmästaregöromål och en inplacering i 29:de lönegruppen, som Folkskolestyrelsen begär, skulle likställa honom med befattningar, för vilka krävas större kvalifikationer, kan Drätselkammaren icke tillstyrka någon ändring i Lönenämndens förslag på denna punkt.

Den slags befattning varmed hans nuvarande tjänstgöring närmast synes vara att jämföra, eller manligt kontorsbiträde av I klass är ju dessutom placerad en grupp lägre än vaktmästaregruppen även efter den av Drätselkammaren föreslagna höjningen i dessa kontorsbiträdens avlöning.

Herr Edv. Karlsson har i denna punkt reserverat sig till förmån för Folkskolestyrelsens förslag.

Fodermarsk.

Då denna befattning i och med nuvarande innehavarens avgång med all sannolikhet kommer att bliva föremål för omreglering, hemställer Drätselkammaren, att lönestaten måtte förklaras gälla allenast för nuvarande befattningshavaren.

Herr Westholm har påyrkat, att befattningen skulle uppflyttas till 26:te lönegruppen.

Mätareavläsareförman.

På samma skäl hemställer Drätselkammaren om liknande beslut beträffande denna befattning.

Herr Westholm har yrkat, att befattningen måtte uppflyttas i 26:te lönegruppen.

Trädgårdsmästaren.

På grund av de arbetsuppgifter, som ingå bland skyldigheterna i denna befattning såsom skötseln och tillsynen av växthusen, anser Drätselkammaren en förbättring av löneförmånerna vara befogad, och föreslår därför befattningens uppflyttning från 25:te till 26:te lönegruppen.

Skogvaktaren

Drätselkammaren föreslår ingen annan ändring uti lönenämndens förslag, än att lönestaten förklaras skola gälla allenast för nuvarande innehavaren av befattningen.

Hälsovårdstillsyningsman.

Med anledning av vad Hälsovårdsnämnden anfört angående ökat arbete i tjänsten på grund av indragning av en befattning hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta att befattningen skall vara inplacerad i 26:te lönegruppen.

Arbetsförman, rörnätsförman och kranmaskinistförman.

Då i och med stadens fortgående utveckling på olika områden arbetet i dessa tjänster allt mer ökat, har Drätselkammaren ansett förbättrad avlöning i befattningarne vara befogad, och föreslår därför befattningarnes inplacering i 27:de lönegruppen.

Herr Westholm har anfört reservation emot detta beslut under yrkande, att befattningen som arbetsförman måtte insättas uti den 28:de lönegruppen och de båda andra befattningarne uti den 29:de lönegruppen.

Bostadsinspektrisen.

Enär en del av uppgifterna i befattningen numera förlagts inom kommunens barnavårdande verksamhet och detta förhållande vid nuvarande befattningshavarens avgång synes påkalla en omreglering av tjänsten, föreslår Drätselkammaren, att lönestaten förklaras skola gälla endast för nuvarande innehavaren.

Kriminalkonstapel, polisöverkonstapel och kriminalöverkonstapel

För ernående av jämnställighet mellan de olika befattningshavarne inom polisverket i avseende å förmånen av fri beklädnad och ersättning härför, vilken jämnställighet betingas av att denna förmån ej är inräknad i pensionsunderlaget, föreslår Drätselkammaren, att här berörda befattningshavare måtte från och med år 1930 tillerkännas beklädnadsersättning och förmånen av fri tjänstebeklädnad utom lönen i full utsträckning såsom övriga polismän.

Maskinmästaren vid vattenledningsverket.

Då den nära likheten i arbetsuppgifter mellan maskinmästarebefattningen och maskinistbefattningen synes böra påkalla en omreglering av förstnämnda tjänst vid nuvarande befattningshavarens avgång, föreslår Drätselkammaren, att lönestaten förklaras skola gälla allenast för nuvarande innehavaren.

Herr Westholm har anmält avvikande mening emot förslaget i avseende å inplaceringen i lönestaten och yrkat befattningens upptagande i 28:de lönegruppen.

Andra brandmästaren.

I anledning av vad Brandstyrelsen anfört angående avvägningen av lönen i denna befattning mot lönen i befattningen som förste brandförman, föreslår Drätselkammaren, att befattningen uppflyttas i 28:de lönegruppen.

Maskinmästaren vid elektricitetsverket.

Som denna befattning vid nuvarande innehavarens avgång bör bli föremål för omreglering, hemställer Drätselkammaren, att lönestaten förklaras skola gälla allenast för nuvarande innehavaren.

Vice brandchefen.

Av liknande skäl föreslår Drätselkammaren samma beslut angående denna befattning.

Distriktsläkaren.

Hälsovårdsnämnden har överlämnat erinringar emot förslaget av från nämnden underställda befattningshavare och därvid beträffande distriktsläkarebefattningen som sin mening framfört, att med befattningen bör vara förenad samma avlöning, som med befattningen som 2:dre stadsläkare. Som motivering härför har Hälsovårdsnämnden åberopat, att arbetsuppgifterna i tjänsten skulle bliva likartade efter en omläggning av arbetsuppgifterna i vilket avseende vore ifrågasatt att distriktsläkaren skulle tilldelas större tjänstgöringsdistrikt. Drätselkammaren har intet att erinra emot, att en ändring i stadsläkarens arbetsförhållanden genomföres, allra helst som Drätselkammaren förut gjort sig till tolk för den uppfattningen, att behov förelåge av omreglering av stadsläkaretjänsterna, men finner denna omreglering böra föregå en prövning av frågan om ändrade löneförmåner för de av en sådan reglering berörda befattningshavarne.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Hälsovårdsnämndens framställning angående förbättrade löneförmåner i befattningarne som stadsläkare, för närvarande ej måtte föranleda ändring i vad lönenämnden härutinnan föreslagit.

Herr Jonsson har i denna punkt reservationsvis uttalat sin anslutning till Hälsovårdsnämndens framställning.

Stadsnotarien.

Drätselkammaren har vid övervägande av den tjänsteställning och de löneförmåner, som med stadsnotarietjänsten synas böra vara förenade, funnit skäl föreligga att hemställa, att befattningen uppflyttas i 45:te lönegruppen och att titeln ändras till assessor.

Folkskoleinspektören.

På grund av folkskoleinspektörens chefsställning och omfattningen av hans arbetsuppgifter anser Drätselkammaren en uppflyttning av befattningen i högre lönegrupp, än enligt förslaget, vara befogad.

Med den uppfattning, Drätselkammaren förut framfört, att en jämförelse med lönenivån i andra städer icke enbart bör vara utslagsgivande vid lönesättningen, kan Drätselkammaren för sin del dock icke tillstyrka den förbättring i löneavseende, som Folkskolestyrelsen föreslagit, eller inplacering av befattningen i 53:dje lönegruppen, utan hemställer så tillvida om ändring i Lönenämndens förslag, att befattningen insättes i 49:de lönegruppen.

Herr Edv. Karlsson har anfört reservation emot detta beslut, under det att han för sin del anslutit sig till Folkskolestyrelsens förslag.

Allmänna villkor och bestämmelser för tillämpning av lönestaten.

Från Svenska Kommunalarbetareförbundets organisationer har framförts förslag angående vissa ändringar i de allmänna villkoren och bestämmelserna. Som Drätselkammaren erfarit, att denna fråga kommer att föras på tal i annan ordning, har Drätselkammaren i detta sammanhang icke funnit anledning att föreslå någon ändring i hittills gällande bestämmelser.

Lönenämndens förslag, att vid den nya lönestatens antagande visst förbehåll göres angående nedsättning av lönerna i händelse indextalet för levnadskostnadernas växlingar skulle nedgå till eller understiga 160, har Drätselkammaren ansett vara utan praktisk betydelse, och hemställer Drätselkammaren förty, att förslaget härom måtte utgå ur beslutet om ny lönestats antagande.

Magistraten.

Vid behandlingen av de erinringar, som gjorts emot det av Lönenämnden framlagda förslaget, har Drätselkammaren haft att taga ställning till av Magistraten framförda yrkanden om förbättrade löneförmåner för rådhusrättens och magistratens tjänstemän samt om utbrytning av lönestaten för dessa ur den allmänna lönestaten.

Drätselkammaren finner dessa yrkanden icke föranleda annat uttalande, än att, vad angår av Magistraten gjord jämförelse mellan de härstädes föreslagna lönerna och lönerna å andra orter, denna jämförelse är missvisande, ity jämförelsen icke gjorts mellan likartade tjänster — sålunda har med lönerna i befattningarne som brottmåls- och civilrådman å andra orter, jämförts avlöningen i befattningen som 3:dje rådman härstädes — och ej heller med inräkning av nettosportlerna, vilka för åren 1924—1928 i civilrådmanstjänsten uppgått till i medeltal 3,408:— kronor och i befattningen som brottmålsrådman till 4,945 kronor, att om jämförelsen göres fullständig, det icke kan påstås, att lönerna enligt nu föreliggande förslag äro för lågt utmätta, att, vad angår likställigheten i avlöningshänseende mellan 3:dje rådmannen och de övriga

rådmanstjänsterna, Stadsfullmäktige så sent som under år 1925 klart anslutit sig till uppfattningen, att en löneskillnad bör bestå — jämför motiven härför i Lönenämndens skrivelse, intagen under N:o 18 i Stadsfullmäktiges handlingar för år 1925 —, samt att enligt av Kungl. Maj:t den 18 november 1921 fastställd arbetsordning den för nu förevarande befattningshavare gällande lönestaten ansluter sig till lönestaten för övriga befattningshavare.

Herr Westholm har reservationsvis yrkat godkännande av förslag av befattningshavarnes organisationer härstädes angående uppflyttning av följande befattningar i högre lönegrupp, mätareavläsare och maskinist vid vattenledningsverket från 23:dje till 25:te, renhållningsarbetare från 23:dje till 24:de, maskinist vid elektricitetsverket från 25:te till 26:te, förman vid brandverket, maskinist vid brandverket, skogvaktare och renhållningsförman från 25:te till 28:de, mätarejusterareförman vid elektricitetsverket från 26:te till 29:de, montörförman vid elektricitetsverket och förrådsförman vid tekniska verken från 27:de till 29:de, samt gasmästare från 29:de till 32:dra lönegruppen.

Tillika har Herr Westholm ansett beslut om, att lönestaten skall gälla allenast för vissa befattningshavare, böra ur lönestaten utgå såsom saknande reell betydelse och härom framställt yrkande.

För mötande av de med antagande av ny lönestat förenade merutgifter även inberäknade merkostnader för förbättring av lärarepersonalens avlöning enligt av Lönenämnden avgivet förslag, har Drätselkammaren beräknat dessa utgifter vid avvägning av det i förslaget till budget för nästkommande år uppförda förslagsanslaget.

Under hänvisning till det anförda hemställer alltså Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta godkänna den av lönenämnden framlagda lönestaten med här förut föreslagna ändringar och tillägg att i stället för nu gällande lönestat tillämpas från och med den 1 januari 1929, att uttala sig för uppförandet å fast stat av befattningarne som kokerska och tvättföreståndarinna vid ålderdomshemmet och gasverkseldare, samt remittera frågan om inplacering i lönegrupp, vad angår de förra, till Fattigvårdsstyrelsen och de senare till Vatten- och Gasverksstyrelsen, att från och med år 1929 skall å fattigvårdsbyrån å ordinarie stat finnas inrättad en kvinnlig kontorsbiträdestjänst av II klass, att vid fastställande av lönestaten förklara, att de allmänna villkor och bestämmelser, som enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27 juni 1921 med däri gjorda ändringar gälla för tillämpningen av 1921 års lönestat jämte därtill hörande övergångsbestämmelser i tillämpliga delar även skola gälla den nya lönestaten allenast med den ändring att i punkt 7 d uttrycket lönegrupperna 1—26 skall ändras till lönegrupperna

1—32, att till kronouppbördskassören Axel Eklundh och stadsfogden Erhard Kumlin från ingången av år 1929 så länge de kvarstå i tjänst skall utgå en lön av 3,900 kronor för den förre och av 5,000 kronor för den senare, att det till stadsarkitekten utgående arvodet från och med år 1929 skall utgå med 5,000 kronor, samt att, skoltandläkarens arvode skall från och med år 1929 utgå med i ett för allt 9,000 kronor.

Västerås den 19 november 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I anledning av Lönenämndens skrivelse angående ny lönestat för stadens befattningshavare får Fattigvårdsstyrelsen anföra.

Fattigvårdsstyrelsen har icke ansett erforderligt att ingå på ett mera detaljyttrande i frågan, enär med utsikt till samma benägna övervägande hänvändelse kan ske direkt till vederbörande myndighet av de befattningshavare, som eventuellt ha erinran att göra mot lönestaten ifråga.

I sitt föreliggande förslag till lönestat har Lönenämnden icke funnit anledning att framföra Fattigvårdsstyrelsens tidigare förslag om kokerskans, tvättföreståndarinnans och biträdenas vid Ålderdomshemmet upptagande på ordinarie lönestat. Ehuru Fattigvårdsstyrelsen icke ansett sig böra i princip frånträda detta förslag, vill styrelsen nu inskränka sig till att vidhålla detsamma endast beträffande kokerskan och tvätterskan. Dessa tjänster äro av sådan karaktär, att det är av stor betydelse för hemmets ekonomi att kunna erhålla och behålla dugande krafter i arbetet för längre tid. I sådant hänseende kan en ordinarie anställning, som alltid innebär en relativ trygghet, medverka, Första lönegruppen i förslaget motsvarar närmast löneförmåner, som f. n. utgå till dessa befattningshavare.

Vad beträffar biträden (sjukvårds-, köks- och tvättbiträden) så anser Fattigvårdsstyrelsen det principiellt riktigt och lämpligt att dessa i lönehänseende jämnställas med jämförliga befattningshavare vid liknande offentliga inrättningar i staden. I sådant syfte får Fattigvårdsstyrelsen hemställa, att, i samband med antagande av lönestaten, denna princip måtte fastställas för ifrågavarande biträdestjänster.

Beträffande lönerna för befattningshavarne å fattigvårdsbyrån kommer att avgivas förslag i annat sammanhang. I samband med förestående omorganisation av barnavårdsnämndens arbete torde nämligen vissa omläggningar av fattigvårdsbyråns organisation och arbete bliva erforderliga.

Skrivbiträdet, som fullgör arbetsuppgifterna som kassörska, har tidigare vid flera tillfällen föreslagits komma i åtnjutande av löneförmåner, som motsvara denna ställning. Denna förändring i löneställning är påkallad oavsett vilken befattning fattigvårdsbyrån kommer att få med barnavårdsnämndens verksamhet, men bör lämpligen avgöras i samband med beslut om barnavårdsnämndens organisation.

Med stöd av vad sålunda anförts får Fattigvårdsstyrelsen föreslå och hemställa,

att kokerske- och tvättföreståndarinnetjänsterna vid Ålderdomshemmet intagas på ordinarie stat och inrymmas i första lönegruppen samt

att löneförmånerna för biträdena vid ålderdomshemmet måtte principiellt fastslås att utgå i ungefärlig överensstämmelse med dem, som utgivas vid liknande offentliga inrättningar i staden för jämförliga befattningar.

Västerås den 30 sept. 1929.

För Fattigvårdsstyrelsen:

ALB. LUNDKVIST.

Axel Norén.

TILL BADHUSSTYRELSEN.

Undertecknad anhåller härmed vördsamt att vid löneregleringkomma i åtnjutande av samma löneförmåner som andra maskinister vid Elektricitetsverket, (lönegrad 25).

Västerås den 31/8 1929.

C. J. Söderlund,
Maskinist.

I den av Lönenämnden föreslagna nya lönestaten hemställes om följande ändringar:

att det i Lönenämndens förslag å sid. 246 gjorda yrkandet om att den nya lönestaten skall gälla oförändrad i 5 år, varefter lönerna skola kunna sänkas därest indextalet understiger 160, måtte ur förslaget utgå.

att här nedan upptagna befattningar måtte uppflyttas i högre lönegrupp.

Befattning:	Föreslagen i grupp:	Uppflyttas i grupp:
Eldare vid Stadshotellet	20	24 med rätt att tillgodoräkna sig sina tjänsteår i stadens tjänst för erhållande för denna lönegrupp gällande ålderstillägg.
Extra brandman	22	24
Manligt kontorsbiträde av 1:sta klass	23	25
Mätareavläsare	23	25
Maskinist vid vattenledningsverket	23	25
Brandman	23	25
Renhållningsarbetare	23	24
Fodermarsk vid renhållningsverket	24	26
Mätareavläsareförman	25	26
Maskinist vid elektricitetsverket	25	26
Förman vid brandverket	25 resp. 26	28
Maskinist vid brandverket	25	28
Skogvaktare	25	28
Renhållningsförman	25	28
Mätarejusterareförman vid elektricitetsverket	26	28
Mätarejusterareförman vid gasverket	26	29
Arbetsförman	26	28
Rörnätsförman	26	29
Kranmaskinistförman	26	29
Montörförman vid elektricitetsverket	27	29
Förrådsförman vid tekniska verken	27	29
Maskinmästare vid vattenledningsverket	27	28
Gasmästare	29	32

Manligt kontorsbiträde av II klass (Råberg) uppflyttas till gruppen manligt kontorsbiträde av 1:sta klass med rätt till ålderstillägg i förhållande till sin tjänst som kontorsbiträde av II klass.

Dessutom hemställes att följande befattningar intagas i lönestaten med placering i nedan angivna lönegrupper:

Verkstadsförman vid brandverket i 28:de lönegruppen.

Vedgårdsförman i 28:de lönegruppen med rätt att tillgodoräkna sig sina tjänsteår i stadens tjänst för att komma i åtnjutande av ålderstillägg.

Transportförman vid tekniska verken i 28:de lönegruppen med rätt att tillgodoräkna sig sina tjänsteår i stadens tjänst för att komma i åtnjutande av ålderstillägg.

Befallningsman vid stadens lantgårdar i 19:de lönegruppen med rätt att tillgodoräkna sig sina tjänsteår i stadens tjänst för att komma i åtnjutande av ålderstillägg. Befallningsman Tillman dessutom ett personligt lönetillägg av 200:— kronor per år. Bostad, två rum och kök, värme och lyse jämte stat in natura, värderat till 1,000:— kronor per år avdrages av lönen.

SAMMANDRAG

över befattningshavarnes erinringar angående placering i lönenämndens förslag till ny lönestat.

Beträffande mätareavläsare:

Dessa hava i lönestaten blivit placerade i grupp 23, men anse, att de böra uppflyttas i grupp 25. Som motivering härför hava de anfört.

I och med det nya systemet, som blivit infört vid mätarnes avläsning, skall å platsen utskrivas räkningar och överlämnas till abonnenterna jämte tömning av poletter från gasautomaterna. Till följd härav har ett betydligt merarbete med ty åtföljande ansvar kommit på avläsarnas lott.

Dessutom påpekas det ökade antal mätare, som tillkomma år efter år allt efter som staden utvidgas. Vid det nya avläsningssystemets införande blevo de, enligt uppgift av verkens föreståndare, lovade, att om de möjligen kunde ombesörja avläsningen enligt givna bestämmelser på 3 man, d. v. s. utan någon personalökning, så skulle de bliva särskilt ihågkomna vid en blivande löneregleringe.

Vidare göres jämförelser med en del andra städer, där varje verk läser sina mätare var för sin del, vilket icke här är fallet.

På grund av det myckna arbete, som sålunda åligger här nämnda personer, anse de sig vara för lågt avlönade och begära de härför uppflyttning i 25:te lönegruppen.

Kontorsbiträde av 1:sta klass:

Dessa hava i lönestaten placerats i grupp 23, men anhålla om uppflyttning i grupp 25.

Som motivering härför anföres, att de kvalifikationer, som erfordras av dessa biträden, det vill säga skötseln av alla å ett större kontor förekommande göromål, äro av sådan art, att det mycket väl kan jämnställas med exempelvis rådhusvaktmästare och förrådsmän vid Drätselkammarens förråd, vilka senare äro placerade i grupp 25 i lönestaten. På grund av det ovan åberopade och de fordringar, som ställas på dessa kontorsbiträden, anse de sig berättigade att bliva placerade i grupp 25 i den nya lönestaten.

Maskinmästaren och maskinisten vid vattenverket.

Dessa hava placerats så, att maskinmästaren står i grupp 27 och maskinisten i grupp 23. De begära att bliva placerade så, att den förstnämn de kommer i grupp 28 och den andre i grupp 25.

Som motivering härför hava de framhållit den långa tjänstgöring, som numera då de endast äro 2 personer, åvilar dem.

Deras arbete torde i stort sett icke vara så ansträngande som för elektricitetsverkets maskinister, men de äro ändock bundna vid tjänsten även om nätterna eller den tid, då maskinerna stå stilla.

Vid förekommande eldsvåda eller dylikt måste de ju omedelbart inrycka i tjänst. Dessutom hava de att på sin fritid ombesörja renhållning, snöskottning m. m. inom fastigheten.

Mätareavläsareförman: som även har att inkassera utestående fordringar, anser att på grund av det ständigt ökade arbete och ansvar, som åligger honom, är han berättigad till uppflyttning från 25:te till 26:te lönegruppen i förslaget till ny lönestat.

Maskinisterna vid Elektricitetsverket: anföra som motivering för sin begäran om uppflyttning från 25:te till 26:te lönegruppen, att deras arbete är så pass viktigt och krävande; de ha att sköta maskinerna under den vanliga driften och att vid förekommande driftstörningar sköta reservmaskineriet samt dessutom rengöring och reparationer av fel å maskinerna och vintertiden eldning och skötsel av värmepanna. Under den tid, de äro lediga från tjänsten, äro de även skyldiga att vid behov på order inrycka i arbete.

Vid maskinmästarens semester, sjukdom o. dyl. få de även uppehålla hans tjänst. Vidare påpekas de väsentligt högre löner, som maskinpersonalen vid statens ångkraftstationer åtnjuta.

Skogvaktaren: anser, att han även i den nya lönestaten bör bliva placerad i samma lönegrupp som arbetsförmännen, vilka han hittills varit jämförd med.

Han framhåller att under vintertiden har han att, utom sitt vanliga arbete, vara arbetsledare för en hel del arbetare (s. k. nödhjälpsarbetare), som då erhålla sysselsättning å stadens skogar. En given sak är också, att för skötande av en sådan plats erfordras både sakkunskap i skogsvård och mera sådant, som tarvar rätt lång lärotid, vilket bör tagas hänsyn till vid hans placering i lönestaten.

Mätarejusterareförmän vid tekniska verken.

Beträffande justeraren för elektriska mätare, anför denne, att han genom mångårig utbildning inom det finmekaniska instrumentfacket har erhållit en gedigen fackutbildning som justerare, (han är även utbildad urmakare).

Han utför justering av både lik- och växelströmsmätare jämte därtill hörande reparationer. Som därav framgår är detta arbete så viktigt, att därför erfordras stor sakkunskap.

Det torde även böra framhållas, att jämförbara befattningar vid statens kraftverk och anläggningar äro betydligt högre avlönade än vad här ifrågasättes för denna befattning. På grund av ovan anförda hemställer nämnda befattningshavare att bliva placerad i 28:de lönegruppen.

Beträffande justeraren för gas- och vattenmätare, har denne i huvudsak framhållit samma skäl för en högre placering som justeraren av elektriska mätare, med det tillägget, att han undan för undan fått ökat arbete genom att han skall avsyna samtliga nyuppsatta gasbadkaminer samt öva tillsyn över arbetet med uppsättning och nedtagning av gas- och vattenmätare jämte tillsyn av gatubelysningen. Dessutom har han att leda och fördela arbetet för de under honom lydande rörmontörerna samt att för all den under honom lydande personalen föra arbetstid och upprätta avlöningslistor.

På grund av anförda anser han sig böra bliva placerad i grupp 29 i den nya lönestaten.

Arbetsförmännen: hos Drätselkammaren hava anfört att arbetsuppgifter, som åligga dem, äro för kammarens ledamöter bekant, varför de icke behöva framhållas; de anse sig dock, vid jämförelse med dylika befattningar på andra platser och inom andra städer, vara för lågt avlönade, varför de hemställa att bliva uppflyttade i grupp 28.

Beträffande *rörnätsförman* anför denne följande:

Beträffande mina åligganden som rörnätsförman, består ju detta som känt är, icke enbart med tillsyn och underhåll av det redan befintliga ledningsnätet utav vatten-, gas- och avloppsledningar jämte därtill hörande serviser, brandposter, brunnar m. m. utan även närmaste överinseendet vid byggandet av nya ledningar, vilket arbete snarare ökar än minskar år från år. Det torde ligga i öppen dag, att det härför erfordras en sakkunskap av rätt stora mått och är det ju en viktig sak för staden, att sådana arbeten blir ordentligt utförda. Att jag efter den långa tjänstetid i facket är väl inne i alla härtill hörande detaljer torde vara obestridligt. Då härtill kommer, att jag förutom ovanberörda har att föra tiden och upprätta avlöningslistor för en rätt stor under mig lydande personal samt såväl dag som natt (obs.! sammankoppling av vatten och gasledningar måste i regel utföras nattetid) följa och övervaka arbetets gång, samt dessutom biträda vid brandkårsutryckning m. m., vilket betyder ovanligt mycket mera tid för mig än som numera torde vara normal, för vilken tid ej något annat vederlag än lönen erhålles, att lönen i med Västerås jämnstora städer är för motsvarande tjänst trots att sådan organisation där i allmänhet är rådande, att de olika verken sortera under olika förmän, betydligt högre än här. På grund av här ovan anförda anser jag att då ny lönestat nu upprättas en så pass rättvisa i värdering av tjänsten måtte komma till stånd att platsen även här i staden betalas drägligt, varför jag anhåller bliva placerad i 29:de lönegruppen i den blivande lönestaten.

Beträffande *montörförman:*

Angående denna tjänst får jag anföra, att den under inga omständigheter torde vara att jämföra med förmanstjänst i vanlig mening, enär för tjänstens utövande det givetvis kräver både fackkunskap och fackutbildning och bör vid löners fastslående det tagas hänsyn till sådant. Att tjänsten dessutom mången gång är förenad med fara för liv och lem, är ju allmänt känt. Att här uppräkna allt som ingår i mina tjänsteåliggande torde näppeligen låta sig göra, men torde en del därav böra framhållas, såsom handhavandet av och fördelning av de arbeten, som sortera under elektricitetsverket och dess montörer och arbetare. Rekvirera från förrådet behövlig material för arbetenas utförande. Föra förteckning över arbetstiden för under mig stående personal och upprätta avlöningslistor för samma. Att då arbeten utföras å nattetid eller å söndagar vara närvarande för att leda desamma. Beträffande sådana arbeten är som bekant fallet att vid sådana tillfällen montören tjänar 100 % å sin timpenning, då däremot jag, som arbetsledare ej har alls något extra för min tid. Följden härav har bli-

vit, att en hel del av dessa haft betydligt större merinkomst pr år än jag.

Jag anser detta vara en orättvisa som bör avhjälpas, vilket lämpligen bör ske då nu en ny lönestat upprättas.

Jag anser fördenskull, att då jag härmed anhåller bliva placerad i 29:de lönegruppen, detta icke innebär något omotiverat utan endast en gärd av rättvisa.

Förrådsförmannen vid Västerås Tekniska verk har gjort följande erinringar:

Jag tillåter mig först framhålla, att sedan jag efter tjänstgöring i Västerås poliskår i c:a 9 år, därav jag de senaste var befordrad till inspektionskonstapel med dennes lön, antog tjänst som förrådsförman, var det ej enbart för ombyte av tjänst, utan även med tanke på en bättre inkomst.

Jämför jag nu dessa båda tjänster i grupperingen i lönestaten finner jag mig ha en slutlön av 4,269 kronor och inspektionskonstapel 4,101, vartill kommer för den senare fria tjänstekläder, som värderas till kr. 225:— pr år, vilket gör, att jag trots en högre lönegrupp kommer i 57 kronor lägre inkomst än denne befattningshavare pr år. Det torde väl ej av någon som i ringaste mån har kännedom om dessa båda befattningar kunna bestridas, att min tjänst är betydligt mera krävande och ansvarsfull än den befattningshavares jag här åberopat. Jag tvekar ej påstå, att en överkonstapel vid ordningspolisen, ej har vare sig mera betungade eller längre tjänstgöring än jag och dock är denna befattningshavare placerad så, att min inkomst pr år är 336 kronor lägre än dennes.

Jag åberopar dessa jämförelser, enär jag har i första fallet praktisk och i senare god kännedom om tjänstens art.

Jag tillåter mig beträffande mina åligganden som förrådsförman framhålla en del av mitt arbete:

Ständig tillsyn över den dyrbara materialen och delvis inventarier, som höra under såväl gas-, vatten- och elektricitetsverken, enär densamma sorterar under en organisation. Öva tillsyn att felande och behövlig material bliver i god tid beställd samt densammas avhämtande från tåg och båtar. Kontrollering av densamma vid hemkomsten. Beställning av sådan material, som köpes direkt inom staden. Lagerbokföring, kontrollering av räkningar samt tillse, att priserna äro i enlighet med offerter, beställningar, brev och rekvisitioner, samt göra anmärkningar om felaktigheter härutinnan. Förande av kortregister jämte pris över materialier.

Tillse att all utgående och inkommande material bliver ordentligt skriven och antecknad samt utföra prissättning av densamma.

Att å fakturorna uträkna och anteckna rätta konton m. m. Förande av särskild lagerbok över vatten- och gasmätare samt ut- och inskriva samtliga mätare från och till lagret jämte kontrollering och anteckning av mätarnas ställning samt tillse att automaterna före justering tömmas från poletter. Att därefter mot kvitto överlämna mätarna för justering och efter verkställd sådan mottaga dem å lager.

Demonstrering, försäljning och distribuering av elektriska- och gasapparater samt till abonnenterna dels pr telefon och dels vid personliga besök lämna upplysningar om lämpliga taxor m. m. samt försäljning av koks. Att vid varje årsskifte upprätta och prissätta inventering över verken tillhörande material och inventarier.

Av allt detta torde framgå, att skötseln av förrådet med därtill hörande arbeten, som ju ofta kräver betydligt mera tid än den normala dagtiden, är en så pass viktig tjänst, att den i lönehänseende borde vara minst lika värderad som en överkonstapels och får jag på grund av här anförda anhålla, att jag rättvisligen måtte bliva placerad i grupp 29 i den nya lönestaten.

Kranmaskinistförman: framhåller, att han i den nya lönestaten bör placeras i grupp 29.

Motiveringen därför är att han har flerårig kostsam yrkesutbildning. Han är skyldig att utan särskild ersättning utföra övertids- och söndagsarbete vid hamnens tillsyn och kranreparationer.

Hamnens fortgående utvidgning med nya arbetsmaskiner och därmed sammanhängande utökning av personal har även medfört ökat arbete; det ovan anförda anser han väl motivera den begärda uppflyttningen.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Angående vårdarebefattningen vid Ålderdomshemmet har Fattigvårdsstyrelsen föreslagit placering av denna befattning i 16:e lönegruppen i 1921 års stat.

Samtliga befattningshavare i denna grupp hava i den nya lönestaten av Lönenämnden föreslagits till placering i 22:a och 23:e lönegruppen under det vårdarebefattningen placerats i den 21:a lönegruppen, varvid vårdarens lön icke fullt uppgår till den lön som 1:sta vårdaren vid landstingets upptagningsanstalt innehar.

Och i jämförelse med andra befattningsnavare, som ej äro på långt när så krävande och ansvarsfulla som vårdarebefattningen. Och hava dessa

placerats i betydligt högre grupp, så anhåller jag vördsamt att Drätselkammaren föreslår Stadsfullmäktige att innevarande befattning i 23:e lönegruppen.

Som särskild motivering för denna min anhållan får jag framhålla till Lönenämnden att vårdarebefattningen vid Ålderdomshemmet förutom ansvaret för sinnessjukavdelningen ingår en hel del andra uppgifter förenat med stort ansvar såsom ledning av alla slutna arbeten, skomakeri, snickeri samt vikariera för vaktmästaren och maskinisten.

Karlslund, Västerås den 30 sept. 1929.

Högaktningsfullt *Ruben Sandh.*
Vårdare.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

I bifogade skrivelse till Folkskolestyrelsen hade skolvaktmästarne Andersson, Sahlkvist och Ekström anhållit, att Folkskolestyrelsen måtte hos vederbörande myndigheter föreslå, att folkskolans vaktmästare måtte likställas i lönehänseende med övriga stadens vaktmästare.

Denna framställning föranledes därav, att nämnda vaktmästare i lönenämndens förslag angående ny lönestat för stadens befattningshavare placerats i en lägre lönegrupp än vissa andra vaktmästare, med vilka de förut varit jämnställda. Om vaktmästaren på folkskoleexpeditionen undantages, vilkens arbete motiverar såväl en annan tjänsteställning som en annan och högre avlöning, kan styrelsen ej underlåta att ge uttryck för sin förvåning över den av Lönenämnden föreslagna uppdelningen. Styrelsen är i tillfälle att vitsorda riktigheten av den framställning vaktmästarne i sin skrivelse lämnat angående omfattningen av det arbete, som åligger dem. En jämförelse med exempelvis tekniska skolan med dess tvenne skolvaktmästare visar tydligt nog, att folkskolevaktmästarne ha en dryg arbetsbörda sig ålagd. Skolbyggnaderna för vilka de sistnämnda ha att svara i fråga om eldning och allmän omsikt äro ju också oerhört mycket större än exempelvis tekniska skolan. Därtill kommer, att vissa för folkskolan säregna arbetsuppgifter av social och filantropisk natur, såsom bespisning, beklädnad, sparverksamhet, tillhandahållandet av fri undervisningsmateriell, skolbad m. m. direkt eller indirekt ökar arbetsbördan om ej på annat sätt så genom en massa spring med budskickning till de olika klasserna. Skötseln av ångpannan för skolbaden är ett särskilt tidsskrävande arbete. Sedan numera oljning av de mattbelagda golven införts tillkommer det vaktmästarne att utföra detta arbete efter varje skurning.

Då Folkskolestyrelsen är medveten om att den pålägger skolans vaktmästare ett ansträngande arbete, kan den ej stillatigande finna sig i att de missgynnas i avlöningshänseende.

Styrelsen får därför hemställa om bifall till vaktmästarnes anhållan att bliva likställda med stadens övriga vaktmästare beträffande avlöning.

Lönenämnden erinrar i sitt betänkande om att Folkskolestyrelsen tidigare hemställt om att vaktmästaren på folkskoleexpeditionen hade att utföra ett mera kvalificerat arbete än det, som plägar åligga vaktmästare, vilket gjorde att titeln expeditionsbiträde mera motsvarade arbetets art, samt att han på grund av sitt mera krävande arbete borde i lönehänseende jämställas med stadens bokhållare. Under påpekande av att staden har en bokhållaretjänst i 19:de och en i 22:a lönegruppen av 1921 års lönestat har nu Lönenämnden i sitt förslag placerat honom i samma lönegrupp som stads- och rådhusvaktmästarne samt vaktmästaren vid ålderdomshemmet.

Styrelsen finner det mycket anmärkningsvärt, att så ringa förståelse kunnat vinnas för sina erinringar rörande beskaffenheten av det arbete, som påvilar ifrågavarande befattningshavare ävensom vad beträffar den tjänste- och löneställning, som föranledes härav. Redan det förhållandet att folkskoleexpeditionen, till vilken hela den administrativa verksamheten för en av stadens största förvaltningsgrenar är förlagd, endast äger ett biträde — förutom ett anslag på 850 kr. till extra hjälp — torde kunna göra det förståeligt, att detta biträde ej har vaktmästargöromål till sin huvudsakliga uppgift. Styrelsen har också framhållit att så ej är fallet. Folkskoleväsendet har ej minst vad de administrativa uppgifterna beträffar dels till följd av lagstiftningsåtgärder, dels ock till följd av stadens självpåtagna förpliktelser under årens lopp växt ut till den stora apparat det nu är. Det har därvid ej kunnat undvikas, att expeditionsbiträdet fått sig ålagt ett alltmer krävande arbete. Endast förandet av skolpliktigeförteckningen med dess till mer än 4,000 uppgående barn är en uppgift, som kräver såväl omdömesförmåga som rutin. För alla i staden kyrkoskrivna skolpliktiga barn skola uppgifter finnas i för ändamålet upprättade liggare. Barnen ifråga må sedan gå i folkskolan eller andra skolor, de må vistas i främmande kommuner, vara intagna på anstalter eller utackorderade i enskilda hem. Det är ett otroligt besvär att erhålla de erforderliga uppgifterna, ett arbete som ifråga om de krav, som måste ställas på dess utövare gott torde kunna mäta sig med en bokhållare. Att därtill kommer en mängd andra arbetsuppgifter torde knappast behöva erinras om. I flera av de städer, som äro jämförliga med Västerås ifråga om folkskoleväsendets omfattning, finnas skolkamreraretjänster inrättade med avlöningsförmåner långt förmånligare än vad som här ifrågasättes.

Med hänvisning till vad här ovan anförts får folkskolestyrelsen hemställa, att vaktmästarens på folkskoleexpeditionen titel förändras till expeditionsbiträde, samt att han med hänsyn till det krävande arbete, som är förenad med tjänsten må uppflyttas i 29:de lönegruppen och sålunda i lönehänseende jämställas med stadsbokhållare, gasmästare, förste brandmästare och polisöverkonstapel.

Västerås den 8 oktober 1929.

För Västerås Folkskolestyrelse:

E. EDV. KARLSSON.

Em. Granér.

TILL FOLKSKOLESTYRELSEN I VÄSTERÅS.

Efter att ha tagit del av Lönenämndens förslag till nya löner för stadens befattningshavare anhålla undertecknade vördsamt att hos Folkskolestyrelsen få framföra följande synpunkter:

I den lönestat, som av Stadsfullmäktige bestämdes år 1921, voro folkskolans vaktmästare i lönehänseende likställda med övriga vaktmästare i stadens tjänst och med dem likställda.

I det nu av Lönenämnden avlämnade löneförslaget ha vaktmästarna vid folkskolan placerats i en lägre lönegrupp än övriga vaktmästare i stadens tjänst. Detta förefaller oss oförklarligt, då någon lättnad i vår arbetsbörda ej vidtagits, men torde kanske få sin förklaring av att Lönenämnden ansett skolvaktmästarnas tjänstgöring av mindre krävande art, samt att dessa vaktmästare åtnjuta en större ledighet under jul- och sommarlovet. Då vi anse, att detta ej överensstämmer med rätta förhållandet, be vi få påvisa följande:

Skolvaktmästarens dagstjänstgöring under pågående termin är säkerligen betydligt längre än övriga vaktmästares i staden, åtminstone under den tid som eldningen pågår. Eldningen, som pågår sept.—maj, börjar i regel dagligen kl. 6 fm. men under den kallaste tiden redan kl. 5 och understundom ännu tidigare. Arbetet för dagen är sällan slut före kl. 8 em. Arbetstiden pr dag blir alltså 12 à 14 timmar och understundom ännu längre. Eldningen pågår även sön- och helgdagar.

Under den långa arbetsdagen äro sysslorna av mångahanda slag. Så skall vaktmästaren, som redan nämnts, verkställa eldning, så att skolans lokaler äro väl uppvärmda; sköta och elda ångpannan för skolbad. Dessa pågå varannan vecka, då ett tjugotal klasser erhålla bad; städa och rengöra en del av skolans lokaler, som enligt instruktion åligger vaktmästaren;

verkställa skottning av snö under vintern samt sanda gångbanorna; uträtta en mängd ärenden för skolans räkning i skilda delar av staden samt ständigt passa telefonen.

Under jullovet verkställes skurning och rengöring av skolans samtliga lokaler, varvid mattor och golv oljas; till värmeledningen hörande pannor och rör överses och rengöras.

Under sommarlovet verkställes likaledes rengöring av värmeledningens pannor och smärre reparationer utföras å dessa; väggar och tak i samtliga lokaler sopas, alla fönsterrutor, uppgående till minst två tusen, tvättas och rengöras, mattor å golv oljas, vartill oftast kommer en del extra rengöring efter utförda reparationer.

Arbetstiden under sommarmånaderna understiger ej åtta timmar dagligen med undantag av de femton dagar skolvaktmästaren har rätt till semester.

Av bifogade tjänstgöringsföreskrifter framgår för övrigt skolvaktmästarens åligganden och hänvisas till denna.

Med stöd av ovanstående anhålla vi undertecknade vaktmästare vördsamt, det Folkskolestyrelsen må hos vederbörande myndigheter föreslå, att folkskolans vaktmästare må ställas fullt likställda med övriga stadens vaktmästare i lönehänseende.

Västerås den 4/9 1929.

Fredrik Andersson. *Adolf Salkvist.*

Axel Ekström.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

I tillfälle avgiva yttrande över Lönenämndens för Västerås, till Stadsfullmäktige därsammastädes avlåtna förslag till ny lönestat samt pensionsreglemente för stadens befattningshavare, få undertecknade exekutionsmän anföra följande:

Vi nödgas först stanna vid placeringen i de olika lönegrupperna och finna däri att vi nu liksom och vid löneregleringen 1921 blivit placerade uti samma grupp som bl. a. stadens renhållningsarbetare och extra polismän. Vi kunna icke nu underlåta att åberopa våra tidigare skrivelser ang. löneregleringen år 1921 och placeringen i lönegrupp, den gången, dels av juni månad 1921 samt dels av oktober 1925.

I vår skrivelse av år 1921 påvisas huru, vid sammanträde inför Magistraten i anledning av Lönenämndens betänkande till lönestat av samma år, vi därvid fingo av Magistraten fastslaget att anställningen som exekutions-

man vore att betrakta som befordran, samt att till denna befattning dittills icke blivit antagna andra än synnerligen vältjänta polismän. Det påpekades likaledes att vi samtliga inom kåren anställda, tidigare varit ordinarie polismän inom staden. Vi understryka härmed ytterligare dessa båda faktorer och anhålla att de bliva vederbörligen beaktade.

Vi kunna icke stillatigande åse och erfara att den sociala värdesättningen av oss såsom tjänsteinnehavare inom uppbördsverket så litet beaktas som kommit till synes uti nu föreliggande förslag till lönestat av år 1929. Det måste med skärpa framhållas att tjänsten skall så avlönas och värderas att det fullt motsvarar det ansvar som åvilar envar innehavare av dylik tjänst och likaledes står i rimlig proportion till de straff som samhället utkräver av varje i tjänsten försumlig befattningshavare. Varje med uppbördsansvar förenad tjänst skall vara väl avlönad. I motsatt fall uppstår lätt den känslan hos dess innehavare att densamma är mindervärdig, och alstrar med lätthet slentrian och slarv, vilket förr eller senare leder till oredlighet. Samhället har i sin makt att bestraffa dylikt, men har skyldighet att tillse det personalens utkomstmöjligheter äro rätt och ordentligt avvägda.

I båda här ovan åberopade skrivelser har förfäktats den åsikten att vi voro, med stöd av, dels Magistratens uttalade åsikt ang. anställningens erhållande samt dels av före densammas erhållande innehavd anställning och grad däruti, berättigade att erhålla likvärdig löneberäkning med stadens polisöverkonstaplar, oberäknat sportlerna till vår tjänst, enär ju dessa utgöra kompensation, dels för hållande av bostadstelefon, fordon för tjänstens skötande inom de stora landsområdena som förefinnas, samt slutligen felräkningspenningar och beklädnadsersättning.

Vi fasthålla fortfarande vid detta vårt krav och hänvisa till bifogade schematiska uppställning, utvisande huru den av Lönenämnden framlagda lönestaten verkar inom de olika lönegrupperna och tjänsterna.

Vad till sist förslaget till pensionsreglemente angår skall endast antecknas att det belopp av sportler som skall beräknas till underlag för pensions erhållande, för oss envar beräknas efter 1,000: — kr. per år, enär för Stadsfogdens pension är beräknat ett belopp av kronor 5,000: —, och vi genom likafördelningsprincipen av sportlerna under tjänstetiden givetvis även vid pensionering böra få komma i åtnjutande av samma förmån, utgående härvid från att fem tjänster äro tillfinnandes inom kåren,

Västerås den 25 september 1929.

Gust. Richtnér. Hugo A. Carlsson. R. Steen. Emil Larsson.
J. V. Sundqvist.

DRÄTSELKAMMAREN.

Framställningen här ovan får jag på det livligaste hoppas att Drätselkammaren beaktar. Jag vill särskilt framhålla att person, som handhar stora uppbördsmedel, bör avlönas skäligt eller att sammanlagda avlöningen uppgår till minst 6,000 kronor.

Västerås i Stadsfogdekontoret den 30 september 1929.

P. Nordmark.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Undertecknad, anställd som trädgårdsmästare vid stadens planteringar har vid nu pågående lönereglering blivit placerad i lönegrupp 25.

Med anledning av placeringen ber jag hos Drätselkammaren få göra en vördsam vädjan om uppflyttning till högre lönegrupp. Som motiv för min framställning ber jag få anföra: Vid en tidigare hemställan om löneförhöjning ansågs att min befattning borde kvarstå i likhet med övriga förmäns vid stadens verk. Så synes mig nu icke hava skett, då befattningen i den nya lönestaten ställes under nämnda förmän. Jag ber ock få nämna den kompetensutbildning befattningshavaren avfordrats och befattningen kräver.

I samband med min vädjan ber jag få göra en vördsam fråga: i förening med önskan: Kunde icke min befattning komma i likhet med övriga förmäns, på vilka en viss kompetensutbildning ställes — lönegrupp 27?

Stadsträdgården den 5 sept. 1929.

Vördsammast *Ax. K. Lindkvist.*

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Till Hälsovårdsnämnden har från nämndens tjänstemän inkommit skrivelser med anmärkningar över vederbörandes inplacering i den föreslagna nya lönestaten m. m.

Dessa skrivelser, som här överlämnas äro:

1:o) 1:ste stadsläkarens skrivelse rörande stadens tjänsteläkares löner m. m.;

2:o) 1:ste tillsyningsmannens skrivelse ang. lön för honom;

3:o) Tillsyningsmännens skrivelse ang. lön för dem.

I anledning härav får Hälsovårdsnämnden anföra.

Efter vad Hälsovårdsnämnden funnit uppgår i löneförslaget lönen för 1:ste stadsläkaren här i staden ungefär till samma belopp varmed distriktsläkare i med Västerås jämförbara städer avlönas. Med hänsyn till den chefställning 1:ste stadsläkaren intar bland Hälsovårdsnämndens tjänstemän, anser Nämnden *att 1:ste stadsläkarebefattningen bör placeras i 39:e eller 40:de lönegruppen.*

Pensionsförslaget angiver såsom tjänstetid för 1:ste stadsläkare, för erhållande av full pension, 25 år. Befattningen som 1:ste stadsläkare erhålles i allmänhet först vid omkring 40 års ålder och får som tjänsteår i befattningen icke tillgodoräknas tjänstgöring å annan ort. Hälsovårdsnämnden anser därför att *ifrågavarande tjänstetid bör nedsättas till 23 år.*

Omfattningen av 2:dre stadsläkarens och distriktläkarens arbetsåligganden kunna ungefär jämställas.

Med någon utökning av distriktläkarens distrikt bliver omfattningen densamma. Nämnden anser därför att *distriktsläkarebefattningen rättvisligen bör placeras i samma lönegrupp som 2:dre stadsläkaretjänsten.*

1:ste hälsovårdstillsyningsmannabefattningen har i nu gällande lönestat varit jämställd med kriminalöverkonstapelsbefattningen. När Stadsfullmäktige en gång ansett dessa befattningar böra jämställas i lönehänseende borde väl en sådan uppfattning — om också kriminalöverkonstapelslönen ökats genom föreläggande från Konungens befallningshavande i länet — fortfarande äga vitsord och innehavaren av 1:ste hälsovårdstillsyningsmannabefattningen erhålla motsvarande gottgörelse i lönehänseende.

Nämnden anser sålunda att *1:ste hälsovårdstillsyningsmannabefattningen bör i lönehänseende jämställas med kriminalöverkonstapelsbefattningen.*

Samma motivering gäller beträffande hälsovårdstillsyningsmannatjänsternas jämställande med inspektionskonstapelstjänsterna.

Härtill kommer ytterligare att arbetsuppgifterna för tillsyningsmännen ökats genom indragning av en tillsyningsmannatjänst.

Nämnden anser därför att *hälsovårdstillsyningsmannatjänsterna böra i lönehänseende jämställas med inspektionskonstapelstjänsterna.*

Västerås den 21 september 1929.

För Hälsovårdsnämnden:

VICTOR ÅSBERG.

Eric Plantin.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Genom annons har Drätselkammaren uppmanat befattningshavare och Nämnder att inkomma med erinringar med anledning av det av Lönenämnden framlagda förslaget till löneregler och pensioner.

Då undertecknad ansett det ofrånkomligt å min sida att vid granskning och erinringar mot löneförslaget ej även innefatta alla de tre läkaretjänsterna, så får jag sålunda anföra följande:

Lönenämnden har i sitt förslag till löner bland annat framhållit, "att likställda tjänster i andra städer äro bättre avlönade än här" och har därför försökt åstadkomma "en gradvis motsvarande gottgörelse" huvudsakligen genom utarbetande av en ny löneskala med fixa löner och omplacering i denna av stadstjänsterna. Själva gottgörelsen i lönehöjningar förefaller däremot i allmänhet både rätt ringa och i flera fall något egendomlig. Detta förklarar Lönenämnden med, "att den nuvarande lönen måste anses utgöra en fullt tillfredsställande gottgörelse i en del fall.

Till den senare kategorien synes Lönenämnden tydligen ha inräknat stadens tjänsteläkare-befattningar, och därför ej ansett skäligt att sätta dessa i vid jämförelse med andra städer något så när liknande nivå.

Av vad orsak läkaretjänsterna här i staden vid såväl föregående som vid denna löneregler ing såsom regel hållas så långt som möjligt tillbaka i jämförelse med dem på andra håll, är rätt svårfattligt. Och dock äro fordringarne och arbetet även här fullt ensartade. Lönenämnden talar emellertid om "billighet och rättvisa", men synes tyvärr här och var i förslaget ha glömt den goda principen.

Det är ju möjligt, att det ansetts böra verka nedreglerande och såsom "gottgörelse" befr. dessa tjänstebefattningar, att de ge innehavarne rätt att utöver lönerna arbeta sig till extra inkomster (ett slags tjänste-sportler), men då bör väl ändock ett dyl. förhållande ej få anses som något särskilt skäl här i staden att hålla lönerna i största möjliga underkant, då sådan uppfattning ej tycks förekomma å andra håll. F. ö. kan ju i detta sammanhang erinras därom, att på grund av dessa extrainkomster staden kan beräkna, att bortåt hälften eller en tredjedel av tjänstelönerna återgå till stadskassan i form av kommunalskatt.

Ett förhållande, som Lönenämnden fullständigt låtit sig gå förbi, utan att, vilket man kunnat förvänta, däri göra någon rättelse vid grupperingen, är den numera fullkomligt lika arbetsställningen av de 2 distrikts-läkaretjänsterna såsom sådana. (2:dre stadsläkare- och distrikts-läkare).

Skillnaden i dessa två tjänster ligger numera i verkligheten endast i benämningarne, enär man givetvis måste numera borträkna den olikhet, som

förut åvilat 2:dre stadsläkaren såsom ingående i den ordinarie lönen, sedan han numera fått särskilt arvode (1,600) för sitt merarbete vid ålderdomshemmet. Eljes ha de samma skyldigheter, lika stora distrikt och ungefär lika mycket arbete i och för tjänsterna, och dock finnes den ene i omregleringsförslaget placerad i 28:de och den andre i 34:de lönegruppen.

Distriktsindelningen sker genom Hälsovårdsnämnden, vilken har att tillse att arbetsfördelningen blir lika för båda.

Antagligen har Lönenämnden förbisett det ändrade sakförhållandet och endast fäst sig vid, att staden för distriktläkaretjänsten måst utfästa sig att garantera *en minimilön* av 4,000 kr. Principen om placerande av lika tjänst i lika grupp bör väl rättvisligen hållas även i detta fall, för så vitt ej godtycke eller mannamån skall spela en roll.

För att nu övergå till granskningen av själva grupperingen av stadsläkaretjänsterna i det nu framkomna förslaget, så torde vara nödvändigt anföra löneställningarna i andra ungefär likstora städer. För lättare överskådlighet upptagas endast slutlönerna (således med inberäkning av alla ålderstillägg).

		Slutlön	Dyrtidstillägg	Summa	
Upsala	stadsläkare	6000	1500	7500	
	distriktsläkare	4500	1125	5625	Båda 2 lika.
Jönköping...	stadsläkare	8000	1059	9059	Försörjningsinr. ingår
	distriktsläkare	5000	650	5650	Båda 2 lika
Norås	stadsläkare	6000	statens 3000	9000	
	distriktsläkare	4700	2300	7000	Båda 2 lika
Eskilstuna...	stadsläkare	6050	35 % 2117,50	8167,50	
	distriktsläkare	4500	1575	6075	Båda 2 lika
Västerås för närvarande	1:ste stadsläk.	4035	2282	6317	
	2:dre „	3363	2000	5363	
	distriktsläkare	2532	1646	4178	
Nya förslaget	1:ste stadsläk.	6447		6447	Löneförhöjning: 130
	2:dre „	5685		5685	„ 322
	distriktsläkare	4437		4437	„ 204

Ser man, hur Riksdagen uppvärderat lönerna år 1926 för statens tjänsteläkare, med vilka stadsläkarne ha jämnställt arbete, så är skillnaden betydlig.

1:ste provinsialläkares slutlöner efter ortsgrupp:
från 10,500:— till 11,940:—, (pension 7,000:—).
provinsialläkares slutlöner efter lönegrupp: från
8,580:— till 11,100 (pension 6,000:—).

Härtill en del andra förmåner, som vi sakna, särskilt rätten att få tillräkna sig en del tjänsteår från anställning utom statens tjänst såsom t. ex. extra provinsialläkaretjänst.

Hittills har vid jämförelse visat sig, att Västerås haft sina läkaretjänster lägst avlönade och man kan ej undgå att finna, att de fortfarande enl. nu föreliggande förslag satts i lägsta planet. Man kan ej heller undgå att förmoda, att det varit av speciell orsak, som Lönenämnden låtit den omtalade billigheten och rättvisan ej vara ledande princip beträffande dessa stadstjänster. Två lika tjänster grupperas olika och stadsläkare-tjänsten grupperas så, att den oundvikliga lönehöjningen kunde bli så låg som möjligt. Den blev den näst lägsta. (Stadsinspektoren lägst med 82 kr.). När nu Lönenämnden säger sig ha utarbetat förslaget efter jämförelse med löner å andra orter, så borde följaktligen även läkaretjänsterna ha ingrupperats efter så att säga funna normallöner likaväl som övriga tjänster. En reglering bör vara fullt objektiv och det bör sålunda icke vara nuvarande personen i tjänsten, utan tjänsten i och för sig själv, som avseende skall fästas vid härvidlag. Ett sådant förfarande över hela linjen vore billigt och rättvist.

En sådan fullt objektiv jämförelse borde ha föranlett till placerande i den uppgjorda skalan av:
1:ste stadsläkaretjänsten åtminstone i 40:de gruppen (slutlön 7,248:—).
och b å d a de övriga tjänsterna i 34:de gruppen (slutlön 5,685:—).

På så sätt bleve läkaretjänsterna i Västerås något så när jämställda med dem på andra orter.

I samband med löneförslaget har också ett pensionsförslag framlagts med motivering. Lönenämnden har därvid för sin del kommit till den slutsatsen, att staden själv bör pensionera och ej ingå i t. ex. Sveriges kommunalanställdas pensionskassa. Det skulle nämligen bli fördelaktigare för staden att pensionera själv och befattningshavarne skulle därvid slippa från pensionsavgifter.

Detta befriande från pensionsavgifter synes ha varit anledningen till att i allmänhet endast mindre löneförhöjningar ansetts behövliga och lönerna i löneförslaget ej behövt uppföras i jämnställning med dem på andra orter. I stället för den saknade löneökningen skulle befattningshavarne i gengäld få den förmånen att räkna sig till godo en i stället för pensionsavgift, s, k. "intjänt, men innehållen del av lönen". En förmån, om vars egentliga storlek befattningshavarne inte få veta något alls. D. v. s. de erbjudas *en synlig lönedel* och *en osynlig*, innehållen lönedel, vars storlek man får tänka sig hur högt som hälst, men i verkligheten inte får någon glädje av. Tvärtom.

Genom detta fint framställda tal om "intjänt, men innehållen del av lönen" torde det vara möjligt, att en del befattningshavare ej observera, att en osynlig lönedel, som är som man säger endast ett tomt prat, inte i realiteten ersätter den nu i förslaget felande resten av förhöjningen för att nå en normal lön och en normal pension.

Finge befattningshavarne välja, så toge de naturligtvis hällre full normallön, som ger högre pensioner, och betalade pensionsavgift, än, som nu bjuds, lägre lön och pension utan pensionsavgift (intjänt lönedel). — Familjepensionen är ju för övrigt ordnad med pensionsavgifter. Men även denna pension blir i relation mindre genom denna s. k. intjänta lönedel i pensionsunderlaget.

Utom att nu uppgifter saknas beträffande dessa intjänta lönedelars belopp, så saknas också sifferuppgifter, belysande fördel eller nackdel för staden eller befattningshavarne genom inträde i Kommunalanställdas pensionskassa. Man har endast att blint tro på Lönenämndens uttalade omdöme. Huruvida Stadsfullmäktige kunna låta sig nöja därmed, återstår att se. Från befattningshavaresynpunkt torde emellertid ett sådant inträde medföra dels något högre pensioner och dels en del andra förmåner, som bortfalla genom stadens eget pensionerande.

Vad nu beträffar själva pensionsschemat, så ha här de tre läkaretjänsterna ställts lika, med 25 tjänsteår och 65 levnadsår.

De 25 tjänsteåren torde betr. distriktsläkaretjänsterna få anses lämpliga, enär man kan antaga, att dylika tjänster hinna tillträdas före 40-årsåldern. Men betr. stadsläkare-tjänsten torde det vara tämligen osäkert, huruvida denna kan besättas med ny innehavare förrän över 40-årsåldern. Orsakerna härtill äro flera:

Dels först läkarnes långa studietid, intill 30-årsåldern, dels den därefter vidare utbildnings- och tjänstetiden, som gott kan beräknas till 10-talet

år. Härtill kommer fordringarne på en dylik tjänst, bland annat numera oftast 1:ste provinsialläkarekurs eller motsvarande meriter, ävensom ej minst den tillsättande myndighetens fullt naturliga strävan att få så erfarna innehavare som möjligt. Vidare synes den nu rikliga tillgången på kompetenta sökande i allmänhet och än mera vid mera framskjutna tjänsteposter göra en avsevärd åldersförskjutning uppåt.

På grund av enahanda anledningar har staten ansett nödvändigt att sätta 1:ste provinsialläkarnes tjänsteår till 23 (vid 65 levnadsår) och provinsialläkarnes till 20 (vid 63 levnadsår).

Med hänvisning till det anförda synes mig rätteligen antalet tjänsteår för 1:ste stadsläkaretjänsten behöva sänkas från 25 till åtminstone 23 (vid 65 levnadsår), i likhet med 1:ste provinsialläkaretjänst.

Såsom sammanfattning av, vad nu anförts, tillåter jag mig framställa såsom billiga och rättvisa anspråk:

Dels att 2:dre stads- och distriktsläkaretjänsterna båda uppföras i samma lönegrupp (lika lön för lika arbete),

dels att dessa därvid placeras i 34:de (i stället för i resp. 34:de och 28:de graden),

dels att 1:ste stadsläkaretjänsten uppföres i 40:de gruppen, som nästan kan jämnställa den med de vanliga lönerna å andra håll, som ej synas gå under 7,000: — kr.,

dels att för denna tjänst antalet tjänsteår för pension borde ändras från 25 till 23.

Västerås den 16 sept. 1929.

Carl Thunström.
1:ste stadsläkare

TILL HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN I VÄSTERÅS.

Som tillhörde beretts att yttra mig angående de framlagda förslagen till löne- och pensionsstat för stadens befattningshavare får jag härmed anföra följande.

I förhållande till nu utgående förmåner ställer sig det nya löneförslaget för undertecknads vidkommande på nedanstående sätt:

Enligt gamla lönestaten:		Enligt nya lönestaten: (föreslås)	
Lön	2829 kr.	Lön	4773 kr.
Dyrtidstillägg	1773 kr.	Avdrag till pension	144 kr.
Summa	4602 kr.	Summa	4629 kr.

Förslaget medför en årlig merinkomst av 27 kr.

Med visst fog kan det sålunda även i detta fall talas om en löneförbättring, ehuru endast av teoretisk art.

Att löneökningen blivit jämförelsevis så minimal för förste hälsovårdstillsyningsmannen beror därpå, att befattningen insatts i en lägre grupp än den, vari likställd befattning (kriminalöverkonstapel) placerats.

Vilka omständigheter, som påkallat denna omvärdering av tjänsterna, är svårt att förstå, enär ingen motivering härför anförts. Emellertid synes vederbörande icke hava skäligen beaktat Hälsovårdsnämndens uttalade och av Drätselkammaren och Stadsfullmäktige erkända mening i denna puknt, som återfinnes i Stadsfullmäktiges protokoll och handlingar år 1921, sid. 61, 355 och 378.

Jag ber nu, vid förestående löneregleringe, få åberopa nyssnämnda handlingar.

Då det rätteligen torde tillkomma Hälsovårdsnämnden att i första hand bedöma värdet av sina underordnade tjänstebefattningar, får jag vördsamt hemställa, att Nämnden ville framhålla de synpunkter härutinnan, som kunna bliva vägledande vid avgörandet av föreliggande lönefråga.

Västerås den 19 september 1929.

Ernst Berggren.

TILL HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN I VÄSTERÅS.

I 1921 års lönestat och även tidigare hava tillsyningsmännen vid Hälsovårdsnämnden varit placerade i samma lönegrupp som inspektionskonstapel vid ordningspolisen, enligt löneregleringskommitténs uttalande år 1921, dock med den skillnaden att tillsyningsmännen ej erhållit beklädnadsbidrag, trots det att deras årliga beklädnadskonto blir ganska stort emedan de alltid måste vara snyggt klädda.

I 1929 års lönestat, som nu föreligger till behandling har Lönenämnden placerat tillsyningsmännen i 25:te lönegruppen, d. v. s. i samma lönegrupp som poliskonstapel, eller med andra ord, Lönenämnden har helt omotiverat degraderat eller tillbakasatt tillsyningsmännen i lönehänseende. Ökningen i tillsyningsmännens löner blir då 3 % pensionsunderlag blivit återbetalat till staden, enligt nya lönestaten omkring 60 kr. pr år.

På grund av vad som ovan anförts, och då vi anse att våra befattningar äro lika krävande och betydelsefulla som de befattningshavares som äro placerade i 26:e och 27:e lönegrupperna, få vi vördsamt anhålla, det Hälsovårdsnämnden ville förorda tillsyningsmännens uppflyttning i högre lönegrupp än de enligt 1929 års förslag äro placerade.

Som ytterligare skäl för vår ansökan få vi anföra, att tillsyningsmännen i med Västerås jämförliga städer såsom till exempel Gefle, Sundbyberg, Borås, Katrineholm m. fl., hava betydligt högre löner än tillsyningsmännen i Västerås.

Västerås den 9 september 1929.

Erik Jansson. *Konrad Forsberg.*

Tillsyningsmän.

Utdrag av protokoll, hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens i Västerås sammanträde den 18 september 1929.

§ 176.

Till Styrelsen hade inkommit en skrivelse vari förrådsförmannen, montörförmannen och rörnätsförmannen gjort anmärkning mot vederbörandes inplacering i den föreslagna nya lönestaten.

Efter föredragning av berörda skrivelse beslöt styrelsen remittera ärendet till Drätselkammaren.

Som ovan

In fidem:
Eric Plantin.

TILL STYRELSEN FÖR VÄSTERÅS VATTEN-, GAS- OCH ELEKTRICITETSVERK.

Härmed få underteckdnade förmän vid Västerås Tekniska verk, sedan vi tagit del av Lönenämndens nyligen framlagda löneförslag för stadens befattningshavare, göra en del erinringar, dels var för sig och dels gemensamt.

Beträffande förrådsförman:

Angående denna tjänst tillåter jag mig först framhålla, att sedan jag efter tjänstgöring vid Västerås poliskår i c:a 9 år, därav jag de senaste åren var befordrad till inspektionskonstapel med dennes lön, antog tjänst som förrådsförman, var det ej endast för ombyte av tjänst, utan även med tanke på en bättre inkomst. Jämför jag nu dessa båda tjänster i grupperingen i lönestaten finner jag mig ha en slutlön av kr. 4,269: — och inspektionskonstapeln kr. 4,101: —, vartill kommer för den senare fria tjänstekläder som värderas till kr. 225: — pr år, vilket gör, att jag trots en högre grupp, kommer i 57 kr. lägre inkomst än denne befattningshavare pr år. Det torde väl

ej av någon, som i ringaste mån har kännedom om dessa båda befattningar kunna bestridas, att min tjänst är betydligt mera krävande och ansvarsfull än den befattningshavares jag här åberopat. Jag tvekar ej påstå, att en överkonstapel vid ordningspolisen, ej har vare sig så betungande och ansvarsfull och ej på långt när så lång tjänstgöring som jag och dock är denne senare placerad så, att min inkomst pr år är kr. 336: — lägre än dennes. Jag åberopar dessa jämförelser enär jag har i första fallet praktisk och i senare, god kännedo mom tjänstens art.

Jag tillåter mig beträffande mina åligganden som förrådsförman framhålla en del av mitt arbete: Tillsyn över den dyrbara materialen och delvis inventarier, som höra under såväl gas-, vatten- som el. verken, enär densamma sorterar under en organisation. Öva tillsyn att felande eller behövlig material bliver i god tid beställd samt densammas avhämtande från tåg och båtar. Kontrollering av densamma vid hemkomsten. Beställning av sådan material som köpes direkt inom staden. Lagerbokföring. Kontrollering av räkningar samt tillse, att priserna äro i enlighet med offerter, beställningar, brev och rekvisitioner samt göra anmälan om felaktigheter härutinnan. Förande av kortregister jämte pris över materialen. Tillse att all utgående och inkommande material bliver ordentligt skriven och antecknad samt utföra prissättning av densamma. Att å fakturorna uträkna och anteckna rätta konton m. m.

Förande av särskild lagerbok över vatten och gasmätare samt ut- och inskriva samtliga mätare från och till förrådet jämte kontrollering och anteckning av mätarnas ställning samt tillse att automaterna tömmes från poletter. Att därefter mot kvitto överlämna mätarna för justering och efter verkställd sådan mottaga den å lager.

Demonstrering, försäljning och distribuering av el. och gasapparater samt till abonnenterna dels pr telf. och dels vid personliga besök lämna upplysningar om lämpliga taxor m. m. Att vid varje årsskifte upprätta och prissätta inventering över verken tillhörande material och inventarier.

Av allt detta torde framgå, att skötseln av förrådet med därtill hörande arbeten, som ju ofta kräver betydligt mera tid än den normala dagtiden, är en så pass viktig tjänst, att den i lönehänseende borde vara minst lika värderad som en överkonstapelstjänst och får jag på grund härav anhålla, att jag rättvisligen måtte bliva placerad i grupp 29 i den nya lönestaten.

Beträffande montörförman:

Angående denna tjänst får jag anföra, att den under inga omständigheter torde vara att jämföra med förmanstjänst i vanlig mening enär för tjänstens utövande det givetvis kräver både fackkunskap och fackutbildning

och bör vid löners fastslående det tagas hänsyn till sådant. Att tjänsten dessutom mången gång är förenad med fara för liv och lem är ju allmänt känt.

Att här uppräkna allt som ingår i mina tjänsteåligganden torde näppeligen låta sig göra, men torde en del därav böra framhållas, såsom handhavandet av och fördelning av de arbeten som sortera under elektriska verket och dess montörer och arbetare. Rekvirera från förrådet behövlig material för arbetenas utförande. Föra förteckning över arbetstiden för under mig stående personal och upprätta avlöningslistor för samma. Att då arbeten utföras å nattetid eller å söndagar vara närvarande för att leda desamma. Beträffande sådana arbeten är som bekant fallet, att vid sådana tillfällen montören tjänar 100 % å sin timpenning då däremot jag som arbetsledare ej har alls något extra för min tid. Följden härav har blivit att en hel del av dessa haft betydligt större merinkomst pr år än jag.

Jag anser detta vara en orättvisa som bör avhjälpas, vilket lämpligen bör ske då nu en ny lönestat upprättas.

Jag anser för den skull, att då jag härmed anhåller bliva placerad i 29:de lönegruppen detta icke innebär något omotiverat, utan endast en gärd av rättvisa.

Beträffande rörnätsförman:

För min tjänst vidkommande får jag framhålla, att denna ej torde böra jämföras med Drätselkammarens förmän i vilken grupp jag blivit införlivad i de nnya lönestaten. Det torde väl ej i detta fall stå sig med frasen om "förman som förman", ty det kan väl icke rimligen påstås, att de åliggande som komma å nämnda förmäns lott är likvärdigt med mitt.

Beträffande deras tjänst torde den väl huvudsakligen bestå i att följa diverse enkla arbeten för vilket ej någon särskild sakkunskap erfordras. Det torde väl av ingen däremot kunna jävas, att det för mitt vidkommande erfordras både god vana, insikt och sakkunskap. Mitt arbete består som känt är, icke enbart med tillsyn och underhåll av redan befintligt ledningsnät utav vatten-, gas- och avloppsledningar jämte därtill hörande serviser, brandposter, brunnar m. m. utan även det närmaste överinseendet vid byggandet av nya ledningar, vilka arbeten snarare ökar än minskar år från år. Det torde ligga i öppen dag att det härför erfordras en sakkunskap av rätt stora mått och är det ju en viktig sak för staden, att sådana arbeten bliver ordentligt utförda. Att jag efter den långa tjänstetid i facket, är väl inne i alla härtill hörande detaljer torde vara obestridligt. Då härtill kommer att jag förutom ovanberörda har, att föra tiden och upprätta avlöningslistor för en rätt stor under mig lydande personal samt såväl dag som natt följa

arbetets gång, närvara och biträda vid brandkårsutryckningar m. m., vilket betyder ovanligt mycken mera tid för mig än som numera torde vara normal, för vilken tid ej något extra erhålles utom lönen, bör väl också denna vara satt i förhållande till tjänstens karaktär så att vederlag i någon mån måtte komma mig till godo. Därför anhåller jag att bliva placerad i 29:de lönegruppen i den nya staten.

Som en gemensam åsikt få vi undertecknade framhålla, att det torde vara en hederssak för staden, att i likhet med gängse bruk inom privata arbetsmarknaden tillse, att i första hand dess förmän, som skola vara med både först och sist, bittida och sent och uppbära ansvaret för ordning och reda uti arbetet, vara så avlönade, att de kunna känna sig tillgodosedda, vilket medför en större arbetsglädje för dem själva och säkerligen inverkar på arbetsintensiteten hos deras underlydande.

På grund av vad vi här anfört få vi anhålla, att gasverksstyrelsen vid behandling av våra löner måtte tillstyrka vår vördsamma anhållan om uppflyttning i de löneklasser vi här åberopat.

Västerås den 4/9 1929.

J. A. Axelsson,	*E. Broman*,	*J. Hedqvist*,
Förrådsförman.	Montörförman.	Rörnätsförman.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Förrådsförmannen, förmannen för stadens elektriska ledningsnät samt förmannen för vatten-, avlopps- och gasledningsnäten hava i skrivelse till Drätselkammaren hemställt om uppflyttning i en högre lönegrad än vad Lönenämnden i sitt nya förslag till löner föreslagit.

Till en början ber jag då få understryka, att jag anser, att av sökandena anförda skäl för bättre löneförmåner till alla delar äro fullt bärande. Deras arbeten äro ansvarsfulla och kräva personer, som sitta inne med sakkunskap jämte ansvarskänsla och energi. De äga en mångårig erfarenhet inom sina resp. områden och hava städse på ett synnerligen tillfredsställande sätt fullgjort sina åligganden. Jämför man deras löner med lönerna för motsvarande befattningar i med Västerås jämförbara samhällen, skall man också finna, att de äro ej oväsentligt lägre avlönade. Rörande t. ex. rörnätsförmansbefattningen införskaffade jag vid ett tillfälle uppgifter från en del andra platser och fann då, att rörnätsförmännen i regel voro omkring 1,200 kr. bättre avlönade än vad fallet är i Västerås. Till och med i Falun, som endast räknar cirka 13,600 invånare, var vid detta tillfälle rörnätsförmannen cirka 400 kr. bättre avlönad. I Falun har förmannen endast att svara

för vatten- och avloppsledningsnäten mot det att härvarande innehavare av denna tjänst även bekläder förmanskapet för gasledningsnätet. Jag anser, att en person i hans ställning och med det förtroende som lagts i hans händer — omfattningen av stadens olika rörnät är numera betydande och stora och dyrbara ledningsanläggningar tillkomma för varje år — ej är tillräckligt avlönad med 4,101 kr., som endast innebär en ökning av cirka 400 kr. på hans nuvarande lön.

Vad jag här anfört gäller även andra befattningar vid Tekniska verken. Så t. ex. anser jag, att icke heller gasmästarebefattningen med en slutlön av 4,605 kr. är tillräckligt betald i avseende till det ansvar och omtanke, som måste ställas på innehavaren.

Med avseende på den befattning, jag själv bekläder, så motsvarar den föreslagna slutlönen av 12,588 kr. ungefär vad som betalas i jämförbara städer i sådana fall, då chefsbefattningen endast avser ett enda verk. I regel äro lönerna 2,000 kr. och mera högre, när chefsbefattningen omfattar gas- och elektricitetsverk. Jag utövar emellertid chefskapet ej blott för gas- och elektricitetsverken, utan även för stadens vattenverk och avloppsledningssystem, vilka båda två kräva ett omfattande arbete. Var och en förstår väl betydelsen av ett vattenverk för ett större stadssamhälle samt det med skötseln av ett dylikt verk förenade ansvaret. Jag har ingalunda mer hjälpkraft till mitt förfogande, än vad fallet är på andra platser, utan snarare tvärtom. Vid en jämförelse mellan kostnaderna för Tekniska verkens ledning i Västerås med vad fallet är på andra platser finner man, att det i regel handlar sig om många tusentals kronor, som ingeniörsarbete är billigare i Västerås.

Under de 24 år jag varit chef vid verken, har, så vitt jag vet, anledning till anmärkning mot mig ej någon gång förekommit. Jag tror mig kunna påstå, att mina förslag och utredningar städse varit byggda på säkra underlag, som medfört låga anläggningskostnader, varjämte jag med sparsamhet omhänderhaft de olika verkens drift samt vid utanordnande av verkens räkningar — som bekant utanordnar jag alla räkningar och är även ansvarig för räkenskapskontoret — städse iakttagit största noggrannhet, vilket i anseende till de många hundra tusen kronor, som jag varje år måste utanordna, kan betyda mycket stora belopp. Givet är också, att man arbetar med större intresse, om man känner med sig, att ens arbete ej är underbetalt, utan något så när ställt i paritet med vad förhållandet är på andra platser.

Under åberopande av vad jag här anfört rörande föreslagna avlöningar vid Tekniska verken, hemställer jag om förnyad utredning samt att jag

därvid sättes i tillfälle att avgiva yttrande, då jag ingående bör kunna bedöma arten och omfattningen av de olika tjänsterna.

Västerås den 30 september 1929.

Gerh. Geston.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Polisföreningen Kamraterna härstädes, lokalavdelning av Svenska Polisförbundet, har genom sin styrelse i skrivelse till Polisnämnden den 16 sistlidne september framfört föreningens önskemål om förändringar i nu föreliggande förslag till ny lönestat och pensionering av stadens befattningshavare.

Vidare hava överkonstaplarna vid stadens poliskår i särskild skrivelse av den 24 sept. framlagt sina speciella erinringar i anledning av samma förslag.

Enär Drätselkammaren direkt från angivna förening och befattningshavare redan förut erhållit ett exemplar av var och en av angivna skrivelser, torde det till Polisnämnden inkomna exemplaret icke behöva överlämnas.

I anledning av skrivelserna får Polisnämnden anföra.

Enligt den gjorda framställningen uppdelar nämnden densamma i följande fem punkter:

1:o) *Pensionsfrågor.*

Lönenämnden föreslår att inspektions- och poliskonstaplar skola pensioneras vid 55 levnads- och 25 tjänsteår med en pension av 60 % av pensionsunderlaget, alltså med 5 % understigande procenten för stadens övriga befattningshavare med undantag för personal vid brandkåren, som föreslagits till samma pensionsprocent.

Polisnämnden och, som av polisföreningens skrivelse framgår även denna, delar Lönenämndens uppfattning om pensioneringen vid 55 års ålder för angivna befattningshavare, men förordar pension för dem med 65 %. Dock bör tjänsteåldern för full pension höjas till 30 från 25 år i förslaget.

2) *Beklädnadsersättning såsom pensionsunderlag m. m.*

Polisföreningen framhåller att i pensionsunderlaget för poliskommissarie och överkonstaplar beklädnadsersättning medräknats. Angivna befattningshavare äro som bekant skyldiga att för den för dem tillmätta lönen själva hålla sig med uniformsbeklädnad.

Inspektions- och poliskonstaplar erhålla däremot kontant beklädnadsersättning utöver lönen.

Att mderäkna i pensionsunderlaget denna ersättning, som ju av Stadsfullmäktige bestämmes år ifrån år, torde med säkerhet möta svårigheter.

Polisnämnden finner med hänsyn till det ovan anförda att denna ersättning har sådan natur, att densamma lämpligen ej bör medräknas i pensionsunderlaget, men bör då också samtliga polismän göras likställda och poliskommissarien och överkonstaplarne tilldelas särskild beklädnadsersättning utom lönen i likhet med övriga befattningshavare vid polisverket.

Då Polisnämnden finner överkonstaplarnas framställning berättigad bör i samband härmed behörig hänsyn tagas till att överkonstaplarna bliva bättre tillgodosedda i lönehänseende.

3) Beträffande beklädnadsersättning till kriminalkonstaplarna vill Polisnämnden endast påpeka, att de nya polisförfattningarna icke innehålla några som helst bestämmelser om att beklädnads- eller slitningsersättning skall tilldelas kriminalkonstapel.

4) Polisföreningens framställning om att högre pension bör beredas änkor efter stadens tjänsteanställda befattningshavare, förutsätter ett utredningsarbete av så omfattande natur, att Polisnämnden ej för närvarande anser sig böra påkalla någon ändring i Lönenämndens förslag.

5) Polisföreningens begäran om att samtliga polismän måtte uppflyttas i högre lönegrupp, är motiverad och skulle Polisnämnden för den händelse att i 1929 års budget anslag för ändamålet funnes, vilja tillstyrka föreningens framställning, men med hänsyn till att stadens ekonomi icke tillåter ett tillmötesgående av framställningen, nödgas nämnden avstå från att framföra direkt framställning i ärendet.

Västerås den 30 september 1929.

För Polisnämnden:
A. DANIELSSON.

Eric Plantin.

Västerås den 16 september 1929.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Polisföreningen Kamraterna härstädes, lokalavdelning av Svenska Polisförbundet, har vid möte onsdagen den 4 innev. september uppdragit åt undertecknade, styrelse i föreningen, att till Polisnämnden och Drätselkammaren genom en skrivelse framföra föreningens önskemål i nu föreliggande förslag till ny lönestat och pensionsreglemente för stadens befattningshavare, och får vi med anledning härav vördsamt framföra följande:

Att samtliga grader vid poliskåren fr. o. m. extra-poliskonstapel t. o. m. kriminalöverkonstapel måtte uppflyttas en lönegrupp.

Som stöd för denna vår framställning får vi framföra, dels den utbildning vederbörande befattningshavare, nu efter polisskolans inrättande, får bekosta sig, i första hand för vinnandet av ordinarie befordran vid polisväsendet och senare för kvalifikationer till befälsbefordran vid polisverket, dels ock att de löner som utgått och fortfarande utgår till personalen vid härvarande poliskår hava varit i underkant på de löner som utgår till likställd personal i andra med Västerås jämförliga städer. Detta förhållande, vilket ju också är nämnt i Lönenämndens förslag, påpekades av Länsstyrelsen i Västmanlands län, då staden fr. o. m. den 1 juli 1927 ålades, att för tiden intill en kommande lönereglering, till samtliga ordinarie befattningshavare, av ovannämnda grader, vid poliskåren utbetala en lönefyllnad med 200 kr. pr år räknat. Men, att även sedan detta lönetillägg erhållits Västeråspolisen fortfarande måste anses lågt avlönad, om en jämförelse göres med polismännens löner i övriga rikets medelstora städer, exempelvis Eskilstuna.

Att pension måtte utgå med 65 % på slutlön för samtliga polismän, även för de grader, inspektions- och poliskonstaplar, som skola avgå vid 55 levnadsår och 25 tjänsteår.

De av Lönenämnden framförda motiven för pensionsunderlagets sänkande till 60 %, för ovannämnd personal, kan icke anses bärande. Enär det ej kan anses rättvist, att en lägre befattningshavare, som under hela sin tjänstetid tvingats gå ute i en tung och strävsam tjänstgöring, så att han vid uppnådda 55 levnadsår icke längre kan anses vara i besittning av de krafter och den hälsa som erfordras för tjänstens välgång, och det ej heller kan anses rätt, därför att en ofta välförtjänt befälsbefordran icke kunnat beredas honom, han skall vara tvungen avgå med betydligt mindre pension än de hans kamrater som kunnat beredas en lättare tjänstgöring, genom att de blivit befordrade till kriminalkonstaplar, överkonstaplar eller kommissarie vid ordningspolisen. Vad det beträffar den andra motiveringen, att polis- och inspektionskonstaplar, som avgår vid 55 års ålder, efter erhållet avsked från polistjänsten skulle kunna anses vara vid så god vigör, att de kunde söka sig annan tjänst, och på detta sätt erhålla en kompensation för den mindre pensionen måste anses alldeles oskälig, då ifrågavande befattningshavares hälsa vid denna ålder, med hänsyn till den tjänst de haft att fullgöra, patrulleringstjänst, måste anses vara så mycket bruten, att de som regel icke alls kunna tänka på att söka sig andra förvärvsarbeten.

Denna nedsättning av pensionsunderlaget för polis- och inspektionskonstaplar måste anses vara så mycket mindre befogad, då de flesta polis-

män, i synnerhet nu efter polislagens tillkomst, anställas före fyllda 25 år, och således erhålla 30 tjänsteår tills pensionsåldern 55 år är uppnådd.

Att beklädnadsersättningen, som i likhet med övriga löneförmåner, är beskattningsbar inkomst, måtte medräknas i pensionsunderlaget även för polis-, inspektions- och kriminalkonstaplar. I synnerhet som Lönenämnden i det uppgjorda förslaget särskilt anmärkt, att överkonstaplarnas och poliskommissariens beklädnadsersättning är medräknat i deras kontanta lön, och på vilket belopp de även, efter de uppgjorda tabellerna, erhåller pension.

I lönenämndens förslag står ju upptaget, att befattningshavarna skola få sportler, fritt husrum och andra därmed jämförliga naturaförmåner medräknade i pensionsunderlaget. Men i de uppgjorda tabellerna har icke nämnda polismäns beklädnadsersättning medtagits, såsom däremot exempelvis exekutionsbetjänternas sportler.

Om beklädnadsersättningen på grund av glömska icke kommit med i de förslagsvis uppgjorda tabellerna, har vi dock ansett oss behöva påpeka detta förhållande, då ju beklädnadsersättningen, såsom den hitintills utgått, måste anses vara en naturaförmån, på vilken pension skall utgå, i likhet med sportler, fri bostad o. dyl.

Att kriminalkonstaplarnas beklädnasersättning, s. k. slitersättning, måtte ökas från nuvarande kronor 112 : 50 till 225 : — kronor pr år räknat.

Med motivering, att kriminal- och inspektionskonstaplar enligt gällande författningar äro jämställda i såväl löne- som tjänstehänseende. Som förhållandet nu är, kommer kriminalkonstaplarna i en särställning mellan ordinarie poliskonstapel och inspektionskonstapel, enär efter nu utgående beklädnads- respektive slitersättning, kriminalkonstaplarnas årliga inkomst överstiger ordinarie poliskonstapels med kronor 55 : 50 pr år, men samtidigt understiger och fortfarande, enl. nu föreliggande löneförslag, kommer att understiga inspektionskonstapels avlöning med kronor 112 : 50 pr. år räknat.

Detta förhållande kommer icke allenast att göra sig gällande under tjänstetiden, utan även då pensionsåldern inträder. Ty om då inspektionskonstapel, som ovan begärts, erhåller 65 % på den kontanta slutlön plus beklädnadsersättningen, kriminalkonstaplarna skulle få så mycket lägre pension än de i tjänstehänseende jämställda inspektionskonstaplarna, som kriminalkonstaplarnas slitersättning understiger inspektionskonstaplarnas beklädnadsersättning, eller 65 % på kronor 112 : 50 pr. år räknat.

Slutligen har föreningen ansett sig böra påpeka, att familjepensionen, och särskilt pensionen till efterlevande änka, i förhållande till den föreslagna avgiften är väl låg.

Med stöd av ovanstående vågar vi hoppas, att dessa våra berättigade krav, vid ett snart förestående avgörande, måtte vinna beaktande.

Västerås som ovan.

För Polisföreningen Kamraterna:

Wictor Karlsson. *L. Gustafsson.* *Gustaf Persson.*
Ordf.
C. Gustafsson. *Fritz Svensson.*

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Då samtliga Västerås stads befattningshavare lämnats tillfälle att skriftligen inkomma med sina önskemål i anledning av det av Lönenämnden upprättade förslaget till ny lönestat för samma befattningshavare, få undertecknade, efter att ha tagit del av nämnda löneförslag, härmed vördsamt anföra följande:

Innan vi ingå på själva sakfrågan vilja vi förutskicka att om vi för jämförelser nämna enskild eller grupp av befattningshavare, sker detta utan förestavande av vare sig klander av lönenämndens förslag i sin helhet eller av avundsjuka på någon gynnad grupp eller person.

Vad själva saken angår få vi först som sist bekänna att vi, samtidigt som vi känna det bittert med de uppenbara orättvisor som övergått oss vid alla de senare årens löneregleringar, känner det smärtsamt att nödgas inkomma med klagomål på ett av sakkunskap och månhet om såväl stadens som dess tjänares ekonomi upprättat förslag.

Då överkonstapelstjänsten inrättades vid Västerås poliskår utgjorde lönen för konstapel kronor 900 pr år jämte 120 kronor till beklädnad och för överkonstapel kronor 1,500 pr år jämte 150 kronor till beklädnad, således en skillnad i lönen med cirka 65 %. Vid en blick på alla de därefter företagna löneregleringarna finner man att skillnaden lönerna emellan procentuellt blivit mindre och mindre. I det lönesystem, efter vilket vi för närvarande avlönas, vilket lönesystem dels på grund av den knapphet det är tillmätt för överkonstaplarna och dels på grund av den stora skillnad för vår överordnade och den ringa skillnad för våra underordnade, vi alltid betraktat såsom varande för oss ogynnsam, utgör skillnaden för innevarande år, såvida fjärde kvartalets index blir lika med det nuvarande indexet, till nedangivna belopp, beräknade på sätt följer:

LÖNER.

Poliskommissarien	6,566 : 67
Kriminalöverkonstapel	4,770 : 96
Polisöverkonstapel	4,490 : 04
Inspektionskonstapel	4,127 : 88
Poliskonstapel	3,974 : 64

Härav framgår att skillnaden mellan överkonstapels- och poliskonstapelslön, som förut nämnts, från början utgjort omkring 65 %, under årens lopp nedgått till endast omkring 13 %.

Då vi ansett det lämpligt och lätt överskådligt, hava vi endast medtagit dessa fem lönegrupper inom polisverket, två högre och två lägre än den i vilken överkonstapel är placerad, därvid de i högre grupperna för närvarande hava följande högre belopp i lön än vi, och de i lägre grupperna följande belopp lägre lön än vi:

SKILLNAD.

Poliskommissarien	2,076 : 63
Kriminalöverkonstapel	280 : 92
Inspektionskonstapel	362 : 16
Poliskonstapel	515 : 40

Att överkonstaplarna, i lönehänseende, undan för undan kommit i en allt sämre och sämre ställning gent emot de underordnade polismännen har sin orsak däri, att de personer eller myndigheter som, efter sedan dyrtiden inträtt, haft lönefrågan under behandling, ej tagit tillräcklig hänsyn till betydelsen eller verkningarna av penningevärdets fall, utan möjligen tänkt sig att samma penningebelopp, t. ex. 550 kronor, ett ungefärligt belopp som vi före dyrtiden hade mera i lön än poliskonstaplarna, fortfarande har samma värde som det hade före dyrtiden samt handlat i överensstämmelse därmed. Sålunda hava vid alla tillfällen då löneförbättringar tid efter annan skett, ej någon procentuell förhöjning skett, utan har ett lika belopp i tillökning av lönerna tillerkänts samtliga polismän, oavsett vilken grad eller lön dessa innehaft. Det är ju tydligt att poliskommissarien, som är vår överordnade och uppburit högre lön än vi, i ännu högre grad blivit lidande av detta oriktiga system, men skulle han dock nu, genom att enligt lönenämndens förslag om uppflyttning i 38:de lönegruppen, bliva fullt kompenserad. Vi hava under tiden trott att dessa tillfälliga löneförbättringar, även vad oss anginge, endast avsetts under väntan på att priserna å förnödenheter skulle stabiliseras, men, att då en grundlig löneregleringförr eller senare skulle komma till stånd, rättvisare grunder då skulle tillämpas.

Detta, enligt vår mening, orättvisa system som hittills tillämpats har Lönenämnden tydligen dock ej ansett vara tillfyllest orättvist mot överkonstaplarna, varför denna nämnd i sitt nu ingivna löneförslag ej ens velat tillerkänna dessa ett lika stort belopp för tillökning å lön som till de övriga polismännen, utan föreslagit att samtliga, såväl över- som underordnade inom kåren skola tilldelas ett större belopp än till överkonstaplarna, vilket förhållande tydligt framgår av uppgifterna här nedan:

Efter det nu ingivna förslaget skulle skillnaden efter samma beräkningsgrund utgöra:

För	poliskommissarien	2,109: —
„	kriminalöverkonstapel	396: —
„	inspektionskonstapel	279: —
„	poliskonstapel	447: —

Av ovanstående framgår att efter nya löneförslaget ökning i nuvarande löner skulle utgå med:

För	poliskommissarien	147: 33
„	kriminalöverkonstapel	230: 04
„	polisöverkonstapel	114: 96
„	inspektionskonstapel	198: 12
„	poliskonstapel	183: 36

Alla beräkningar äro gjorda efter respektive graders högsta lön.

Det framgår sålunda med all önskvärd tydlighet att vi vid denna löneregleringen, om Lönenämndens förslag vinner Stadsfullmäktiges bifall, komma att i ännu högre grad bliva styvmoderligt behandlade än vid alla de regleringar som företagits sedan tjänsterna inrättades, man till och med kan frestas tro att animositeten mot polisöverkonstaplarna är satt i system, enär det näppeligen kan tänkas att de utgifter som genom ett tillmötesgående av våra fordringar, då vi endast äro tre inom vår grad, skulle kunna äventyra stadens ekonomi. Hava vi verkligen förtjänat att gent emot alla andra av stadens befattningshavare bliva så behandlade? Då äro vi mer än beklagansvärda. Den tjänst vi bekläda är dock, det våga vi påstå, av så pass krävande art att det fordras både kunnighet, erfarenhet och förmåga att uppehålla densamma. En föregående löneregleringskommitté har även, i avseende å poliskommissarie- och överkonstapelstjänsterna, rätt anmärkt, att kvalifikationerna för tjänsterna ifråga vore desamma.

Då vi samtliga överkonstaplar hava lägst 26 års oförvitlig tjänst i poliskåren anse vi oss kunna hoppas att stadens myndigheter denna gång visar förståelse för våra rättmätiga krav och därigenom förhjälper oss till

drägligare existens i ekonomiskt avseende. Det vore dessutom en stor lättnad för oss om vi ej längre behövde umgås med den tanken att vi i fortsättningen skall hållas tillbaka för att så småningom komma ned till samma lönenivå som våra underordnade, utan att i stället vi och vår, icke alltid så trevliga tjänst, uppskattas till dess värde.

På grund av vad vi här ovan anfört anhålla vi vördsamt det Drätselkammaren ville föreslå vederbörande myndighet, att placera ploisöverkonstapel i 33:e lönegruppen.

Västerås den 24 september 1929.

Wictor Karlsson. *Mauritz Andersson.* *Erik Winroth.*

Polisöverkonstaplar.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Enligt det förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare, som av Lönenämnden utarbetats, har befattningen som förste brandförman insatts i 26:te lönegruppen med en begynnelselön av 3,390 kronor och en slutlön å 4,101 kr. och befattningen som andre brandmästare i 27:de lönegruppen med en begynnelselön av 3,540 kronor och en slutlön av 4,269 kronor. Som med befattningen som förste brandförman även är förenad förmån av fri tjänstebeklädnad, för närvarande värdesatt till 180 kronor, uppgå avlöningsförmånerna i tjänsten i lägsta och högsta lönegraden till sammanlagt respektive 3,570 och 4,281 kronor, vilket överstiger andre brandmästarens lön i motsvarande lönegrad med 30 och 12 kronor.

Då andre brandmästaren i sin tjänst är överordnad förste brandförmannen och det ligger i sakens natur, att han därför bör i lönehänseende stå över den senare, har Brandstyrelsen velat fästa Drätselkammarens uppmärksamhet på nu berörda förhållande för rättelse vid förslagets slutbehandling, en rättelse som styrelsen ansett böra genomföras så, att befattningarne skiljas åt genom två lönegrupper, huruledes än grupperingen i övrigt slutligen kommer att te sig.

Västerås den 24 september 1929.

För Brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Satt i tillfälle att avgiva yttrande över nu föreliggande förslag till lönestat och pension för stadens befattningshavare, får jag vördsamt anföra följande:

Då de till poliskommissarien här i staden föreslagna löneförmånerna, vari även innefattas gottgörelse för uniformshållning, ställa sig betydligt lägre än vad som betalas motsvarande befattningshavare i Hälsingborg, Gävle, Örebro, Eskilstuna, Upsala, Linköping, Lund och Karlstad, vilka städer kunna anses jämförbara med Västerås, får jag anhålla att bliva uppflyttad i löngerupp 40, varigenom en någorlunda jämförelse i lönehänseende skulle vinnas med poliskommissarierna i ovannämnda städer. Av de åberopade befattningshavarne är poliskommissarien i Eskilstuna lägst avlönad med en slutlön av 6,896 kronor, men är det att märka att denna lön gäller befattningshavare anställd efter 1924 och att Eskilstuna tillhör dyrortsgrupp E och Västerås dyrortsgrupp F samt att löneförmånerna för poliskommissarie i Hälsingborg utgår med 8,632 kronor, i Gävle med 7,316 kronor, i Örebro med 7,214 kronor, i Upsala med 8,125 kronor, i Linköping med 7,097 kronor, i Lund med 10,062 kronor och i Karlstad med 7,627 kronor. I de flesta av dessa städer utgår dessutom till poliskommissarien en kontant beklädnadsersättning av högst 396 kronor och lägst 250 kronor. Till stöd för vad jag här ovan anfört får jag åberopa en av Västerås tjänstemannasällskap upprättad och till Drätselkammaren inlämnad lönestatistik.

Angående pensionsförslaget anser jag levnadsåldern för poliskommissarien för lågt satt. I de flesta städer, med undantag av Stockholm, har pensionsåldern för poliskommissarie i regel varit 65 levnadsår. En frisk karl anser jag även kunna uppehålla en sådan befattning till fyllda 65 år. Att pensionera en befattningshavare tidigare än som kan anses nödigt torde endast bliva förlust för staden. Jag har under hela min tjänstetid inriktat mina ekonomiska förhållanden i tanke på att erhålla pension först vid uppnådda 65 levnadsår och kan en ändring härutinnan, när så några år återstår till uppnådd pensionsålder enligt det föreliggande förslaget, bliva allt för kännbar i ekonomiskt avseende. Jag anhåller därför att levnadsåldern för undertecknad i pensionsavseende sättes till 65 år.

Västerås den 29 september 1929.

C. A. Linder,

Poliskommissarie.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Med tacksamhet har jag bemärkt Drätselkammarens annons, erbjudaned stadens befattningshavare att inkomma med erinringar med anledning av den nu upprättade lönestaten.

Jag beder därför få anföra, att jag anser mina löneförmåner för knappt tillmätta, och anhåller vördsamt att få bliva uppflyttad från lönegrupp 41 till lönegrupp 43.

Såsom stöd för denna min anhållan får jag erinra om, att jag vid ett föregående tillfälle, då vi tillätos inkomma med erinringar, förklarade, att jag ej godkände den då vidtagna regleringen, men i anseende till den då varande situationen tillsvidare fann mig i de rådande förhållandena.

Som bekant minskades våra avlöningsförmåner med 9 % innan de reglerades efter indextal i nu gällande lönestat. Jag anser, att vi under alla år sedan senaste regleringen vidtogs, åtnjutit i första hand 9 % för liten lön.

Vid jämförelse med motsvarande befattning i andra städer faller genast i ögonen det förhållandet, att de flesta assistentbefattningarne äro underordnade en chef, som har att svara för endast e t t verk. Hänsyn bör därför tagas till det mera maktpåliggande arbete och större ansvar, som påvilar en assistent underordnad chef, som har att svara för 4 verk.

Då för närvarande inga befattningshavare finnas i lönegrupperna 42 och 43, anser jag att en uppflyttning kan ske utan "mannamån" mot övriga befattningshavare.

I förhoppning att Drätselkammaren välvilligt upptager och beviljar min anhållan tecknar jag

Vördsamt
Folke Heimer.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I anledning av Lönenämndens förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare får jag, i vad förslaget berör undertecknad, vördsamt anföra.

Sysslomansbefattningen tillträdes av undertecknad den 1 januari 1920 med en annonserad grundlön av 5,000 : — kr. samt två ålderstillägg à 500 : — kr. efter 5 och 10 års tjänst. Vid 1921 års lönereglering föreslog Fattigvårdsstyrelsen lönens intagande i 41 :a lönegruppen, vilket skulle ha inneburit en grundlön av 5,100 : —kr. Drätselkammaren tillstyrkte emellertid löneregleringskommitterades förslag under hänvisning till föreslagna ga-

rantier mot lönens nedgång, att uppföra tjänsten i 39:de lönegruppen, vilket även blev Stadsfullmäktiges beslut. Två ledamöter inom kammaren yrkade reservationsvis tjänstens inrymmande i av Fattigvårdsstyrelsen föreslagna 41:sta lönegruppen.

En så pass kraftig reducering av grundlönen, som även inverkat på dyrtidstillägget, har under en följd av år inneburit betydligt lägre löneförmåner än de, som vid tillträdet av tjänsten utlovades.

Med utgångspunkt från den utlovade grundlönen skulle löneförmånerna inclusive dyrtidstillägg, beräknat enligt nu gällande bestämmelser efter scocialstyrelsens levnadskostnadsindex för 1928, i högsta lönegraden uppgått till 8,840:— kr., vilken lön undertecknad under sådant förhållande efter 10 års tjänst skulle kommit i åtnjutande av fr. o. m. år 1930.

Av medföljande bilaga framgår i någon mån omfattningen av i tjänsten ingående arbetsuppgifter jämfört med liknande tjänster i vissa andra angivna städer.

Med vad sålunda i korthet anförts, har jag vördsamt velat påkalla hänsyn till angivna förhållanden vid fastställandet av lönen för sysslomannabefattningen.

Västerås den 1 okt. 1929.

Axel Norén.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Ehuru Lönenämndens förslag till lönereglering och pensinosreglemente icke blivit för yttrande till Magistraten remitterat, anser sig Magistraten dock hava både skyldighet och anledning att över förslagen avgiva yttrande.

Till en början vill Magistraten mot den formella behandlingen av frågan hos Lönenämnden erinra, att, ehuru enligt bestämmelserna i § 8 i Lönenämndens reglemente bl. a. föreskrives att representant för myndighet äger att efter ordförandens kallelse närvara vid behandling av myndigheten rörande viktigare ärenden, någon sådan kallelse icke kommit Magistraten till handa i förevarande fall. Samma föreskrift gäller även om befattningshavares organisationer, och hava ej heller dessa, enligt vad som blivit för Magistraten upplyst, erhållit dylik kallelse. Om nämnda bestämmelse verkligen är avsedd att tillämpas, borde väl tillämpning hava skett åtminstone då förslag till löneregleringen och pensionering skola utarbetas.

Vad förslagen i sak beträffar vill Magistraten anföra följande.

Lönenämnden anger som anledning till den föreslagna löneregleringen två omständigheter, nämligen påtagliga brister i gällande lönestat och ett

av nämnden själv på flera ställen i förslaget vitsordat behov av löneförbättring. Nämnden säger bl. a. alltså att det *icke utan skäl* klagats över, att befattningshavarnas i Västerås löner vore lägre än i de flesta med Västerås jämförbara städer, och att nämnden vid studium av löneförhållanden i andra städer kommit till den uppfattning att *rätt till lönefyllnad* måste anses gälla en hel del av befattningshavarna, och slutligen att det vid den nu förestående löneregleringen är *omöjligt att bortse från det faktum* att många befattningshavares i tjänstehänseende likställda kamrater i andra städer äro bättre avlönade, för vilken omständighet det är *så mycket mindre möjligt att blunda*, som en grupp befattningshavare i Västerås redan erhållit en utjämnande lönefyllnad.

Efter dessa principuttalanden väntade man, att det följdriktiga resultatet skulle bliva ett löneregleringsförslag, som innebure en sådan förbättring i lönerna, att dessa komme i paritet med befattningshavarnas i de omnämnda jämförbara städerna. Det framlagda förslaget är emellertid icke grundat på de givna premisserna. På ett par undantag när, vilka röra några högre befattningshavares löneförmåner, visade sig nämligen, att de föreslagna lönerna icke rönt någon nämnvärd inverkan av nämndens ovannämnda med rättvisa och billighet överensstämmande synpunkter.

Förslaget är nämligen ett resultat, åstadkommet genom utförande av endast den enklaste räkneoperation, i det att de nu gällande begynnelselönerna hava tillagts de nu utgående dyrtidstilläggen. Den så erhållna summan har därpå i förslaget upptagits som lön.

I detta sammanhang må erinras om, att befattningshavarna i Västerås redan vid löneregleringen 1921 kommit i ogynnsammare ställning än befattningarna i en hel del andra städer, i det att i dessa den fasta lönen gjorts avsevärt större än i Västerås och dyrtidstillägget betydligt lägre i relation till lönen. Detta har vid sjunkande indextal föranlett att lönesänkningen under årens lopp blivit större för befattningshavarna i Västerås än i andra städer.

Då nämnden enligt egen uppgift under en tid av flera år arbetat med det nu framlagda förslaget, borde väl rimligtvis i detsamma hava kunnat inrymmas en utredning i ändamål att giva Stadsfullmäktige en överblick så väl över löneförhållandena i jämförbara städer som över de till befattningshavarna i Västerås *nu* utgående löneförmånerna. För den *beslutande* myndigheten är det givetvis särdeles nödvändigt och angeläget att, innan beslut i en så viktig fråga fattas, en fullständig och klar utredning föreligger. Nu ligger emellertid förslaget inför Stadsfullmäktige som ett olösligt problem,

då däri endast idel obekanta förekomma. För Lönenämnden synes däremot problemets lösning hava varit skäligen enkel såsom ovan antytts. Huruvida denna lösning är riktig, rättvis eller billig, är en omständighet, som helt undandragits Stadsfullmäktiges bedömande, därigenom att den utredning, som av Lönenämndens principuttalanden bort föranledas, icke för fullmäktige framlagts.

Hur har då Lönenämnden kunnat mot sina principuttalanden få fram ett förslag där lönerna hållas nere på samma låga plan som förut? Jo, nämnden har för sådant ändamål kopplat ihop lönefrågan med pensionsfrågan och säger därefter enkelt och kategoriskt i sitt förslag att det icke kan "*undgås*" att lönesättningen måste göras så att staden ungefär giver med ena handen vad den tager med den andra". Den bebådade *löneförbättringens* slutresultat blir alltså, som nämnden uttrycker sig, att "lönesättningen under alla förhållanden åt var och en befattningshavare tryggar för framtiden hela den avlöning han *nu* åtnjuter och något därtill". Stadsfullmäktige torde av nämndens formulering få den uppfattningen att "något därtill" innebär en måhända icke alldeles obetydlig summa. Om emellertid nämnden icke underlåtit att framlägga den nödvändiga och allsidiga utredning, som tiden för nämndens arbete väl medgivit, och utan vilken Stadsfullmäktige icke lär kunna fatta ett rättvist beslut, kunde Stadsfullmäktige lätt konstatera huru oändligt liten den obekanta storhet, som döljer sig under orden "något därtill", i verkligheten är. Särskilt gäller detta de högre befattningshavarna.

Magistraten har vid sitt studium av lönestaterna för jämförbara städer funnit att de av Lönenämnden föreslagna lönerna satts så, att de fortfarande med några förut nämnda undantag ligga långt lägre än i de flesta jämförbara städer och härav har även blivit en följd att ålderstilläggen gjorts lägre än i någon jämförbar stad. I brist på utredning kunna ju Stadsfullmäktige icke heller i detta fall bilda sig någon egen uppfattning.

Det torde icke vara Stadsfullmäktige obekant att rikets städer äro indelade i olika dyrortsgrupper. Västerås stad intar här en rangplats i det den tillhör den höga dyrortsgruppen F. Av de städer, Lönenämnden beträffande lönerna upptagit såsom jämförbara, är endast Karlstad i samma höga dyrortsgrupp. Av övriga jämförbara städer ligga till och med flere två dyrortsgrupper lägre än Västerås. Detta sakförhållande har Lönenämnden tydligen icke i någon mån beaktat. Dock är den omständigheten väl värd att iakttagas vid en lönereglering.

I Lönenämndens skrivelse förekommer bl. a. ett till Stadsfullmäktige riktat förslag att Stadsfullmäktige måtte förbehålla sig rätt att efter fem

år eventuellt reducera befattningshavarnas löner. Då nämnden emellertid i sin skrivelse sedermera uttryckligen förklarar, att den föreslagna lönesättningen "under *alla förhållanden* åt en var av befattningshavarna tryggar *för framtiden hela den avlöning han nu åtnjuter*" synes förbehållet sakna all betydelse, och då nämnden därtill i sin slutliga hemställan om godkännande av lönestaten i princip icke låter ett ord om förbehållet framskymta, har Magistraten icke ansett skäl föreligga för en annars nödig kritik av ett dylikt förslag. Ett sådant förbehåll kan i varje fall icke vara överensstämmande med principerna för en verklig lönereglering.

Beträffande särskilt lönestaten för Magistraten må följande anmärkningar göras.

Lönerna äro med undantag för borgmästaren satta så lågt att någon paritet med motsvarande befattningshavare i jämförbara städer icke föreligger. Detta förhållande visas bäst av bifogade utredning, verkställd efter uppgifter från Svenska Stadsförbundet av styrelsen för stadens tjänstemannasällskap. Sålunda uppgå de *lägsta* löneförmånerna för rådmännen:

i Norrköping dyrort F (inga sportler)	12,805:—
i Hälsingborg dyrort D (inga sportler)	16,665:—
i Gävle, dyrort E (inkl. sportler 571)	13,016:—
i Örebro, dyrort E (inga sportler)	14,875:—
i Eskilstuna, dyrort E (inga sportler)	14,000:—
i Uppsala, dyrort E (inga sportler)	13,750:—
i Jönköping, dyrort D (inga sportler)	11,500:—
i Linköping, dyrort E (inkl. sportler 500:—)	12,012:—
i Lund, dyrort D (inga sportler)	16,070:—
i Karlstad, dyrort F (inga sportler)	11,000:—
i *Västerås*, dyrort F (sportler utom) enl. förslaget	9,480:—

För stadsnotarietjänsten ställa sig lönesiffrorna vid en jämförelse med motsvarande tjänstebefattning i nedannämnda städer (dyrortsgrupp se ovan):

i Norrköping (3:dje assessor) (inkl. sportler 3,393:—)	12,433:—
i Hälsingborg (assessor) (inga sportler)	12,255:—
i Gefle (magistratssekr.) (inkl. sportler 6,530:—)	13,575:—
i Örebro (inga sportler), slutlön 7,555:—, men vid tjänsten är förenad sekreteraretjänst hos Stadsfullmäktige mot arvode 4,000:— kr. + dyrtidstillägg c:a 1,000:— kr. och uppgå alltså löneförmånerna till	12,555:—
i Eskilstuna (magistratssekr.) (inga sportler)	14,000:—

i Uppsala (inga sportler), slutlön 5,625: —, men tjänsteinnehavaren är tillika sekreterare hos Stadsfullmäktige, Drätselkammaren och belysningsstyrelsen mot ett arvode av 3,800: — kronor och uppgå alltså löneförmånerna till ..... 9,425: —

i Linköping (inkl. sportler 750: —) ..... 9,728: —

i Lund (inga sportler) (härjämte not. publ. med åtföljande sportler) ..... 11,170: —

i *Västerås* (sportler utom) enl. förslaget ..... *8,592:* —

I Jönköping och Karlstad funnos inga tjänster motsvarande stadsnotarietjänsten inrättade, då uppgifterna från Stadsförbundet erhöllos.

Vad särskilt beträffar 3:dje rådmanstjänsten och stadsnotarietjänsten vill Magistraten anföra följande.

Som här nedan vidare kommer att visas hava vid lönernas beräknande sportlerna å dessa tjänster utan anförda skäl beräknats efter bruttobelopp.

För 3:dje rådmannen ställa sig "sportelinkomsterna" efter avdrag av lön till skrivbiträde sålunda:

För år 1926 brist 31 kr. 11 öre
„ år 1927 brist 12 kr. 5 öre.
„ år 1928 brist 147 kr. 25 öre.
„ år 1929 till 1/8 brist 22 kr. 50 öre.

Visserligen tillkommer 3:dje rådmannen provision för exekutiva auktioner, vilken dock är en mycket oviss och varierande sportelinkomst och som för övrigt tillkommer jämväl de andra rådmännen och densamma torde ej heller vid någon löneregleringhava tagits i beräkning. Provisionen har även nedgått under årens lopp så att den år 1928 uppgick till 414 kronor och intill den 1 oktober innevarande år till 86 kronor.

Med dessa siffror för ögonen må det ej anses obilligt att, såsom Magistraten vid flera tillfällen förut i samband med budgetsbehandlingen gjort, påyrka, att 3:dje rådmannens löneförmåner böra utgå med samma belopp, som utgår för de övriga rådmännen. Även om det icke kunnat, såsom nu dock skett, påvisas, att sportlerna å denna tjänst äro så gott som inga, finnes ej heller något skäl varför 3:dje rådmannen icke skall avlönas lika med de övriga rådmännen. Något skäl för olikställigheten mellan rådmännen i lönehänseende har icke vid något tillfälle ens blivit av vederbörnade anfört.

Vad beträffar stadsnotarietjänsten ställa sig sportelförhållandena sålunda:

För år 1926 brist 14 kr.
„ 1927 brist 110 kr.
„ 1928 behållning 330 kr.
„ 1929 intill den 1/8 behållning 245 kr.

Vad härovan visats rörande 3:dje rådmannens och stadsnotariens sportler anser Magistraten rättvisligen böra dessutom föranleda stadsfullmäktige att, förutom den rättvisare behandling i lönehänseende beträffande särskilt dessa tjänster, som Magistraten gör gällande som oavvislig, jämväl bereda dem den ytterligare utjämning i löneförmåner, som ett övertagande från stadens sida av kostnaden för skrivbiträde för tjänsterna innebär. Därest Stadsfullmäktige, såsom Magistraten med hänsyn till den i föreliggande fall förebrakta utredningen anser sig hava anl. förvänta, skulle bifalla framställningen i denna del, hava ifrågavarande befattningshavare förklarat sig kunna för närvarande nöjaktigt ordna biträdesfrågan, för såvitt anslag till skäligt avlönande av *ett* biträde lämnas.

Beträffande nyssnämnda två befattningshavare kan Magistraten icke undelåta att göra följande anmärkning.

Vid reglerandet av lönernas storlek hava lönerna för Magistratens ledamöter alltid blivit satta i relation till sportlerna. Till vilka belopp dessa för de olika ledamöterna beräknats framgår av en tablå upprättad i samband med det föreslagna pensionsreglementet, men om dessa beräknats efter avdrag av skrivbiträdeslön eller icke framgår ej av förslaget. Vid lönesättningen för borgmästaren framgår däremot alldeles klart av nämndens förslag att sportlerna beräknats netto. Beträffande 3:dje rådmannen och stadsnotarien har alldeles tydlig en annan beräkning använts då sportelbeloppen därstädes beräknats brutto. Det må med skäl frågas, av vilken anledning de lägsta lönerna skola regleras så att *behållna* sportler icke bliva avgörande för relationen mellan lön och sportler, under det att så sker för Magistratens andra ledamöter. Någon konsekvens vid lönesättningen föreligger alltså icke.

Magistraten vill under åberopande av lönenämndens *motivering* för löneregleringyrka att lönefyllnad för samtliga tjänster inom Magistraten medgives till sådant belopp att likställighet i lönehänseende med motsvarande befattningshavare i jämförbara städer må uppnås.

Stadsnotarien har avgivit särskilt yttrande som här bifogas. Magistraten upptager de yrkanden, som däri framställts, såsom egna.

Vidkommande lönestatens uppställning har från Kungl. Maj:t genom vederbörande föredragande det önskemålet framställts, att Magistratens lönestat icke måtte inrangeras i lönegruppsfördelningen, utan måtte bliva helt fristående, då därigenom Kungl. Maj:ts blivande fastställelse i avsevärd

grad underlättas. Magistraten hemställer att denna önskan må bliva iakttagen.

Beträffande förslaget till pensionsreglemente göras följande erinringar.

Magistraten kan icke finna att något bärande skäl anförts till stöd för en sådan sammankoppling med löneregleringen, som här gjorts. Skulle något oslitligt inre band verkligen fästa samman en lönereglering med pensionsfrågan såsom Lönenämnden synes vilja göra gällande, måste ju betydande slitningar alltid uppstå så snart den ena eller den andra av någon orsak skall undergå förändringar. Principiellt riktigt vore naturligtvis att en fristående lönereglering, grundad på de skäl, Lönenämnden anfört, och ett pensionsreglemente fritt från sådana halvmesyrer, som det nu föreslagna innebär, blevo upprättade. Magistraten är övertygad om, att befattningshavarna under förutsättning att lönerna ställas i något så när samma nivå som i andra jämförbara städer gärna vilja pensionera så väl sig själva som familjen i enlighet med gängse praxis i andra städer.

För övrigt gäller samma huvudanmärkning mot pensionsreglementet som anförts mot löneregleringsförslaget, nämligen att all utredning saknas. Inga uppgifter finnas om villkoren och kostnaderna för ett ingående i någon pensionskassa. Inga uppgifter finnas heller om de avgifter, som i andra jämförbara städer utkrävas av befattningshavarna för enbart familjepension eller för tjänste- och familjepension gemensamt. Stadsfullmäktige kunna icke avgöra, huruvida icke avsevärt bättre förslag kunnat framställas om blott tillräckligt utredningsmaterial förelegat. Befattningshavarna själva, för vilka dessa frågor äro av vital natur, ha icke fått tillfälle att göra sina synpunkter gällande av brist på utredning. Detta är så mycket mera att beklaga som det icke lär kunna bestridas att stora befattningshavaregrupper icke betala mera än 4 högst 5 % för både egen och familjepension, alltså endast en obetydlighet mera än vad nu föreslagits skola utgå enbart till familjepension. Det finnes till och med en stor befattningshavaregrupp, nämligen folkskolelärarna, vilka endast betala 2,6 % för tjänste- och familjepension gemensamt.

Med anledning av vad Magistraten härovan anfört och visat hemställer Magistraten

dels att Stadsfullmäktige ville beträffande det nu framlagda löneregleringsförslaget och förslaget till pensionsreglemente vidtaga de ändringar och rättelser, som från Magistratens sida hava framställts beträffande Magistratens befattningshavare

samt i övrigt taga hänsyn till de anmärkningar som framkommit mot förslagen i deras helhet.

dels ock att lönestaten för Magistraten utbrytes ur den allmänna lönegrupperingen.

Västerås Rådhus den 9 oktober 1929,

VICTOR ÅSBERG.

J. V. Ödman. *Gunnar Hedenström.* *Olof Berglind.*
H. Cronholm.

TILL MAGISTRATEN I VÄSTERÅS.

Med anledning av Lönenämndens förslag till löneregler för stadens befattningshavare får jag såsom innehavare av stadsnotarietjänsten i Västerås vördsamt göra en del erinringar och yrkanden.

Då stadsnotarietjänsten år 1912 inrättades sattes visserligen löneförmånerna avsevärt lågt, men detta gjordes uttryckligen av det skäl, att Magistraten då hade möjlighet att bereda stadsnotarien lönekompensation i form av arvoden såsom rättens ombudsman och bouppteckningsförrättare i konkurser. Dessutom förbands tjänsten med sekreterarebefattningen hos Fattigvårdsstyrelsen mot ett visst arvode. Vid de provisoriska löneregleringar, som företogos under kristiden, blev jag av den anledning att jag jämte egen tjänst förordnats att vara föreståndare för brödbyrån i Västerås förvägrad att komma i åtnjutande av de kristidstillägg, som lämnades övriga befattningshavare. Först år 1921 reglerades stadsnotarietjänsten i samband med den allmänna löneregleringen, vars bestämmelser ännu gälla. Från och med den 1 januari 1922 har enligt nya konkurslagens bestämmelser förbud meddelats för Magistratens ledamöter och tjänstemän att erhålla förordnande som rättens ombudsmän och bouppteckningsförrättare i konkurser. På grund härav berövades jag de inkomster, som voro avsedda att i främsta rummet kompensera min låga lön. Någon kompensation från stadens sida har härutinnan icke förekommit.

När fattigvårdssysslomannatjänsten inrättades överflyttades sekreterarebefattningen i Fattigvårdsstyrelsen till nämnda tjänsteman. Någon kompensation för förlusten av detta arvode har jag icke heller åtnjutit.

I nu föreliggande förslag till lönereglemente har givetvis icke någon som helst kompensation för de försvunna inkomsterna förekommit, och detta är i viss mån förklarligt då ju Lönenämnden icke ansett sig böra inhämta

Magistratens eventuella synpunkter rörande löneförhållandena för Magistraten före förslagets upprättande. Ovannämnda omständigheter vore alltså obekanta för nämnden.

Jag har emellertid velat framlägga dessa omständigheter, särskilt som den föreslagna lönen för stadsnotarietjänsten vid en jämförelse med andra motsvarande tjänstekamraters löneförmåner är orättvis låg. Härtill kommer att tjänstens sportler, vilka ju alltid ställas i relation till lönen, först under år 1928, såsom synes av Magistratens utredning, varit tillräckliga för avlönande av skrivbiträde. Lönen har alltså under en hel del år *faktiskt* varit reglerad i förhållande till obefintliga sportler, ehuru den väl på papperet varit reglerad egendomligt nog i förhållande till *bruttosportler*. Någon hänsyn till detta missförhållande har icke tagits av Lönenämnden.

Jag anhåller alltså vördsamt att Magistraten ville hos Stadsfullkäm-tige föreslå att min lön sättes i paritet med tjänstekamraternas i jämförbara städer.

Jag vill vidare framställa ett önskemål, vars innebörd måhända kan anses bagatellartad, ehuru den för mig icke synes så.

Vid den tid stadsnotarietjänsten här i staden inrättades var benämningen stadsnotarie allmänt vedertagen för Magistratens och Rådhusrättens lagfarne sekreterare, vilken såsom sådan även hade och fortfarande har tjänstgöringsskyldighet såsom ledamot av Magistraten och Rådhusrätten i vissa i arbetsordningen antydda fall. Titeln stadsnotarie har med omorganisationerna av magistraterna och rådhusrätterna i en del städer borttagits och ersatts med titeln assessor.

Titeln stadsnotarie föranleder mycket ofta missförstånd från allmänhetens sida. Sålunda händer det dagligen att jag besväras med telefonpåringningar, som gälla Drätselkammarens tjänstemän.

Jag anhåller alltså att Magistraten ville hemställa att den förändring vidtages i gällande arbetsordning för Magistraten och Rådhusrätten i Västerås att titeln stadsnotarie utbytes mot den titel, som i andra jämförbara städer är vedertagen.

Västerås Rådhus den 9 oktober 1929.

H. Cronholm.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Såsom yttrande över föreliggande pensionsförslag anser jag mig böra fästa Drätselkammarens uppmärksamhet därå att för mig beräknade pensionsunderlaget satts endast till 8,900: — kronor, beroende därpå att sport-

ler beräknats till endast 5,000: — kronor, under det att desamma de senare åren uppgått till 7,000: — à 8,000: — kronor årligen. Med beräkning härav skulle beloppet för pensionsunderlaget beräknas till 10,900: — 11,900: — kronor. Jag är emellertid nöjd om pensionsbeloppet bestämmes att utgå med samma belopp som för stadskamreraren, med vilken jag anser mig böra likställas.

Västerås den 10 oktober 1929.

Axel Eklundh,
Kronokassör.

Förestående framställning upptages av Magistraten såsom dess yrkande.

Västerås som ovan.

För Magistraten:
VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

TILL VÄSTERÅS STADS DRÄTSELKAMMARE.

Folkskolestyrelsen har tagit del av Lönenämndens till Drätselkammaren remitterade förslag till lönereglering för vissa av stadens befattningshavare, och vill styrelsen angående folkskolinspektörens placering i det föreslagna lönesystemet framhålla följande synpunkter:

Styrelsen har länge varit medveten om att stadens folkskolinspektör i lönehänseende intar en ställning, som ej svarar mot hans ansvarsfulla och krävande ställning som chef för stadens omfattande folkskoleväsen. Med hänsyn till stadens finansiella svårigheter har emellertid styrelsen — liksom också ifrågavarande tjänsteman själv — hittills ej ansett sig böra påyrka löneförhöjning. Då det ekonomiska läget nu förbättrats och en allmän löneregleringföretages, kan styrelsen ej längre underlåta att påyrka rättelse i berörda missförhållande.

Den stora betydelsen för ett samhälle av en god folkskola är oomtvistlig, och tidsutvecklingen ställer allt större krav på densamma och därmed också på dess pedagogiska ledning. Omfattningen av stadens folkskoleväsen framgår därav, att Västerås med sina 3,400 i folkskolan inskrivna lärjungar intager sjunde platsen bland rikets städer. Inspektören har emellertid även att följa det tusental skolpliktiga barn, som ej gå i folkskolan utan äro intagna i läroverk, i fortsättningsskolan, i olika slag av barnhem eller undervisas i hemmet. Den lärarstab han har att leda omfattar 135 lä-

rare och lärarinnor, varjämte tillsyn skall utövas över ett 35-tal andra anställda. Därtill stå skolans mångskiftande ekonomiska förhållanden under inspektörens kontroll.

Den moderna skolan är rikt utvecklad ej blott ifråga om undervismetoder och uppfostringssätt utan också beträffande social omvårdnad om lärjungarna. Ordnandet av hälsovård, speciellt tandvård, bad, bespisning, beklädnad, sjukgymnastik, kolonivistelse, sparverksamhet, specialundervisning, fri skolmateriell o. d. kräver insiktsfull omsorg.

I det vidlyftiga expeditionsarbete, som en så omfattande organisation kräver, har inspektören till sin hjälp endast ett expeditionsbiträde. En i hög grad betungande men också mycket viktig del av detta arbete utgöres av förbindelsen med föräldrarna, som i olika ärenden vilja tala med inspektören vid de dagliga mottagningarna.

Då det gäller att finna en rättvis löneställning för stadens folkskolinspektör, torde man lämpligen böra undersöka avlöningsförhållandena för inspektörerna i med Västerås jämförliga städer. Bortser man härvid alldeles från rikets fyra största städer och jämför Västerås med närmast följande 10 städer, skall man finna, att lönen i ingen av dessa är så låg, som den Lönenämnden här föreslagit eller 10,368 kronor.

Medellönen uppgår till 12,630 kronor. Och dock ha endast Hälsingborg och Gävle ett barnantal i folkskolan, som överstiger barnantalet i Västerås folkskolor, medan antalet folkskolebarn i fyra städer är blott omkring 2,000. Medeltalet i folkskolan undervisade barn i dessa elva städer utgör endast 2,868 mot 3,400 i Västerås. Av dessa städer räknas endast en jämte Västerås till dyrortsgrupp F, medan övriga jämförda städer stå ett eller två trappsteg lägre på dyrortsskalan.

Den gjorda jämförelsen visar hän på att lönen för folkskolinspektören i Västerås borde ej obetydligt överstiga medeltalet i de jämförda städerna, vilket som nämnt är 12,630 kronor. Medan Lönenämnden placerat chefen för stadens folkskoleväsen i lönegruppen närmast efter andre tjänstemannen i stadens drätsel, hemställer Folkskolestyrelsen, att folkskolinspektören tilldelas lön enligt 53 lönegruppen med en slutlön av 12,588 kr.

Västerås den 10 okt. 1929.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

E. EDV. KARLSSON.

Vice ordförande.

Jämförelse mellan löner för teknisk personal i Västerås och grannstäderna.

		Lön chefsbefattning	S:ma löner för chefsbefattning	För varje verk vid jämn fördelning i r. t.
Gävle	chef, gasverk	12,113		
„	„ el. v., spårväg	13,193	25,306	8,435
Uppsala	chef, gasverk	13,750		
„	„ el. v.	13,750	27,500	13,750
Västerås	chef, gasv., el. v., vattenv., avloppsl.	12,588	12,588	3,150
Eskilstuna*	„ „	9,452		
„	„ el. v.	12,920	22,372	11,185
Örebro	chef, gasverk, el. v.	14,845	14,845	7,420

*) Gas- och elektricitetsverken helt nyligen förenade under *en* chef med löneförmåner av 14,500 kr.

		S:ma löner för teckn. personal	För varje verk vid jämn fördeln. i r. t.
Gävle	gasv., el. v., spårväg	38,462	12,800
Uppsala	gasv., el. v.	35,000	17,500
Västerås	gasv., el. v., vattenv., avloppsled.	27,756	6,900
Eskilstuna	gasv., el. v.	36,008	18,000
Örebro	gasv., el. v.	37,231	18,600

Av ovanstående framgår, att chefsbefattningarne för endast *ett* verk i vissa fall äro ända till 1,150 kronor samt chefsbefattningarne för *två* verk mer än 2,000 kr. högre avlönade än vad fallet skulle bliva i Västerås, där chefsbefattningen omfattar fyra verk. Det framgår också, att tekniska hjälppersonalen är mindre i Västerås än på de andra platserna. Tages vederbörlig hänsyn härtill samt till berörda löneförhållanden och man även tager i betraktande det ansvar och arbete, som påvilar mig, kan ingen neka till, att mina krav på bättre lön än som Lönenämnden föreslagit äro befogade.

Det synes mig ej vara rätt och välbetänkt av ett samhälle att utnyttja en tjänsteman, som genom mångårigt arbete ådagalagt sin förmåga att fylla en dylik ansvarsfull befattning, på sådant sätt, Var och en känner sig kränkt, om han ej något så när betalas efter de tjänster, han kan giva tillbaka.

Västerås den 1 november 1929.

Gerh. Geston.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

I det närmaste 20 år hava nu förflutit sedan den för mig i viss mån ännu gällande avlöningen bestämdes och under denna tid har en alltjämt genom tiderna normalt fortlöpande minskning av penningvärdet gjort, att det löfte om vidmakthållande av lönens realvärde och dettas successiva ökande, som måste anses ligga i bestämmelsen om ålderstillägg, icke fullgjorts. Jag tänker då ej på kristiden och dess onormala förhållanden, ehuru även dessa helt naturligt försämrat löntagarens ekonomiska ställning. Ej heller på den mängd av synnerligen impopulärt och oavlönat arbete den för min räkning såsom ordförande i Arbetslöshetskommitténs arbetsutskott medfört. Men jag vill ej underlåta påpeka, att prejudikat inom stadens tjänster finnas därå, att ökat arbete medfört ökade löneförmåner och att jag, utan någon som helst ersättning utöver lönen, utfört betydande anläggningar för stadens räkning.

Någon ersättning såsom fastighetsregisterförare har ej lämnats mig. Sådan ersättning anser jag böra utgå med enahanda belopp, som för ändamålet anslagits i andra samhällen av Västerås storlek.

Slutligen får jag erinra därom, att byggnadschefstjänsten medför utgifter för innehavaren för resor, facklitteratur m. m. därest han skall kunna vara initiativtagare å de olika områden, som falla inom hans tjänsteutövning, och de äro ej få.

Västerås den 20 september 1929.

Gösta Smitt.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Sedan Västerås stads lönenämnd framlagt förslag till lönereglering för stadens befattningshavare, och Stadsfullmäktige i anledning därav remitterat förslaget till Drätselkammaren samt därvid medgivit så väl de anställda befattningshavarne som deras organisationer rätt att till Drätselkam-

maren inkomma med önskemål i fråga om nämnda löneregleringsförslag, får Västerås Tjänstemannasällskap med bifogande av en utredning rörande vissa stadsanställdas löneförmåner i med Västerås närmast jämförbara städer, härmed vördsamt anföra följande:

I sitt betänkande har Lönenämnden erinrat om att från tjänstemannahåll anförts klagomål över att befattningshavarnas i Västerås löner vore lägre än i de flesta andra med Västerås jämförbara städer. Lönenämnden erkänner också, att denna anmärkning haft fog för sig. Då nu förslag till ny lönereglering framlagts, hade befattningshavarne betraktat det som en mycket naturlig sak, att därvid en justering av lönesatserna skulle göras, varigenom en bättre överensstämmelse i berörda hänseende hade kunnat vinnas. Denna synpunkt har emellertid, som bifogade jämförande statistik visar, ej tillräckligt beaktats. Detta är så mycket egendomligare, som just i våra dagar den strävan går som en röd tråd genom allt arbete beträffande löneregleringoch lönesättning, att likvärdiga och motsvarande tjänster honoreras så vitt möjligt lika med hänsyn jämväl tagen till penningens olika köpvärde på olika orter. I detta syfte har staden som bekant genomfört en dyrortsgruppering, inom vilken för de nyreglerade verken motsvarande tjänster avlönas lika inom samma dyrortsgrupp. Det är också denna strävan att ernå en ur rättvisans synpunkt tilltalande likformighet vid lönesättningen, som utgör ett av huvudmotiven för kollektivavtalen.

Då Lönenämnden av skäl, som vi ej känna, ej ansett sig böra låta den här åsyftade likformighetsprincipen i någon mån bli vägledande för sitt arbete, beklaga vi detta. Vi beklaga det dels därför, att de flesta av oss blivit lidande därpå, dels också därför att man ansett sig ha råd att offra ett värde, som psykologiskt sett betyder en hel del. Det måste för ett samhälle vara av synnerlig betydelse att lönerna tillmätas efter sådana principer att tjänstemännen icke behöva känna sig tillbakasatta och missgynnade i förhållande till tjänstekamraterna i jämförbara städer.

Nu kan måhända häremot invändas, att de kommunala tjänsterna, även om de bära samma namn, äro eller i varje fall kunna vara varandra så olika med hänsyn till arbetets omfattning och beskaffenhet, att någon på tjänstebenämningen grundad likformighet vid bestämmandet av avlöningen knappast är möjlig. Det skall ej bestridas, att denna invändning i viss utsträckning kan ha fog för sig. I den mån de olika förvaltningsgrenarnas omfattning inom stadssamhällena äro likvärdiga, torde dock det till dessa förvaltningsgrenar knutna arbetet i stort sett vara fullt jämförbart. En undersökning och avvägning av resp. tjänster ur denna synpunkt bör därför vara förhållandevis lätt.

Slutligen kan möjligen den invändningen göras, att Västerås på grund av trängd ekonomi ej kan avlöna i likhet med vad andra städer göra. Härtill må erinras om att befattningshavarne härstädes, vilka ju också få bära sin del av den dryga skattebörda och den allmänna dyrhet, som utmärker staden, lojalt funnit sig i de vida sämre villkor, som här stått de flesta befattningshavare till buds än i andra även långt billigare städer. Då nu Lönenämnden synes vilja göra detta i hög grad orättvisa förhållande permanent, må det ej förvåna om befattningshavarne känna oro och harm inför ett sådant behandlingssätt. Vi vilja bara ifrågasätta, om en befattningshavaregrupp, som har möjlighet att sätta makt bakom sina krav, skulle ha funnit sig i eller ens ha kunnat bli föremål för en sådan behandling.

Som framgår av bifogade jämförande lönestatistik omfattar denna ej samtliga stadens befattningshavare. Ehuru vi förmoda, att en fullständig utredning av hela problemet skulle ha varit välkommen för dem, som skola fatta beslut i saken, har den knappa tid, inom vilken yttranden i anledning av löneförslaget skola vara ingivna till Drätselkammaren, nödvändiggjort en viss begränsning.

Samtliga i storlek med Västerås något så när jämförliga städer ha medtagits utom Karlskrona, rörande vilken stad uppgifter ifråga om dyrtidstillläggen saknas. Någon avsikt att utesluta ifrågavarande stad föreligger emellertid ej; detta så mycket mindre som lönestandarden i densamma är mycket hög, vilket Lönenämnden även påpekat.

Det torde även förtjäna omnämnas, att den beskattningsbara inkomsten i Västerås i medeltal per invånare numera endast obetydligt understiger nämnda medeltal för samtliga de jämförda städerna. För Västerås utgör sagda medeltal kr. 1,125 och för alla de åsyftade städerna (Hälsingborg, Gävle, Örebro, Borås, Eskilstuna, Jönköping, Linköping, Uppsala, Lund, Karlstad och Västerås) kr. 1,145. Av dessa städer äro dock flera, exempelvis Gävle, Jönköping, Linköping, Eskilstuna och Karlstad i berörda hänseende sämre ställda än Västerås.

Uppgifterna i den jämförande lönestatistiken ha erhållits från Svenska Stadsförbundet.

Det må till slut även framhållas, att jämförelsen mellan Västerås och de övriga städerna utfaller än mer ogynnsamt för vårt vidkommande, än vad som framgår av den bifogade lönetablån, beroende på att Västerås är en dyrare stad än de flesta övriga. Av de ovannämnda tillhör endast Karlstad samma dyrortsgrupp som Västerås. Hälsingborg, Jönköping och Lund ligga två grupper lägre, de övriga en grupp enligt fördelningar av orterna i riket å de i avlöningsreglementena för nyreglerade verk samt för

armén och marinen upptagna ortsgrupper. Detta innebär, att en statens tjänsteman, anställd i ett nyreglerat verk i Västerås med en lön av 5,000 kr., skulle erhålla 432 kr. mera i årlig lön än sin kollega i Hälsingborg. För en lön på 10,000 kr. skulle lönetillskottet för statstjänstemannen — västeråsaren bli 557 kr. Jämfört med de städer, som tillhöra närmast lägre dyrortsgrupp än Västerås, bli motsvarande lönetillskott resp. kr. 216 och 279.

Med hänvisning till vad härovan anförts vågar Västerås Tjänstemannasällskap härmed vördsamt anhålla, att Drätselkammaren godhetsfullt ville medverka till en justering i det framlagda löneförslaget, varigenom den effektiva lönestandarden i Västerås ställes i nivå med den, som motsvarar genomsnittsstandarden i ovannämnda städer.

Västerås i september 1929.

För Västerås Tjänstemannasällskap:

GERH. GESTON.
Ordförande.

H. Cronholm.
Sekr.

Västerås 1929, Wilh. Nybergs Boktr.

N:o 83.

Drätselkammarens utlåtande ang. pensionering av stadens befattningshavare.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Enligt beslut av Stadsfullmäktige den 29 augusti 1929 har Drätselkammaren efter det Drätselkammaren berett vederbörande styrelser och nämnder samt stadens befattningshavare och organisationer, vartill dessa vore anslutna, tillfälle mot förslaget framställa anmärkningar, att själv yttra sig över av Lönenämnden framlagt förslag till pensionering av stadens befattningshavare.

Sedan Drätselkammaren nu lämnat tillfälle för vederbörande att avgiva sina yttranden samt genom en särskild tillsatt kommitté därefter låtit förslaget undergå en förberedande behandling, vari jämväl ingått förhandlingar med befattningshavarnes organisationer, får Drätselkammaren, under hänvisning till de handlingar, som åtföljt Drätselkammarens yttrande över förslaget till ny lönestat, och vilka jämväl innefatta en del erinringar emot nu behandlade förslag, samt överlämnande av de handlingar, som enbart beröra detta, för egen del i ärendet anföra följande.

Vad då först angår de bärande principerna i förslaget eller att därmed avses beredandet av såväl egen- som familjepensionering, att befattningshavarne befrias från avgift för den förra pensioneringen men ha att erlägga avgift för den senare, samt vad vidkommer de ekonomiska konsekvenserna för staden av förslagens genomförande, att de för familjepensioneringen inflytande avgifterna att börja med skola fonderas och utfallande pensioner uttaxeras med den utjämning, som kan föranledas av en förbättrad möjlighet för staden att i samband med årsbudgeternas fastställande göra avsättningar till pensionsfonden, har Drätselkammaren intet att erinra emot dessa principer.

För att härefter övergå till förslaget till pensionsreglemente föranleder detta följande anmärkningar och yttrande i övrigt.

§ 2. För att förtydliga bestämmelsen, ett förtydligande, som enbart är av formell innebörd, föreslår Drätselkammaren, att efter ordet "befattningshavare" i första meningen inskjutes orden "därest hinder för pensions erhållande icke möter på grund av andra bestämmelser i detta reglemente".

§ 3. Angående levnadsåldern för avgång ur befattning har stadsfogden och poliskommissarien hemställt om ändring sålunda, att levnadsåldern i förra befattningen måtte bestämmas till 60 eller, om denna ålder ansåges för låg, till 65 år, och i den senare höjas till 65 år.

Befattningshavarne själva hava alltså här givit uttryck för motsatt uppfattning angående den betydelse en "rörlig" befattning bör ha på avgången ur tjänsten.

Med hänsyn till att hithörande bestämmelse bör vara mer fästad vid befattningen som sådan och icke vid den mera tillfällige innehavaren av befattningen och då vad stadsfogden angår, de övriga befattningar, för vilka avgång ur tjänsten satts vid en levnadsålder av 67 år, icke i någon avsevärdare grad skilja sig i avseende å rörligheten från befattningen som stadsfogde, har Drätselkammaren icke ansett någon ändring i Lönenämndens förslag vara motiverad.

§ 4. Olika åsikter hava inom Drätselkammaren framförts angående riktigheten av att medgiva rätt för vederbörande styrelse att låta en befattningshavare efter uppnåendet av den levnadsålder, som bestämts för avgång ur tjänst, stå kvar i tjänsten under ytterligare någon tid.

Såsom en ej önskvärd konsekvens av en bestämmelse om dylik rätt har framhållits, att personliga förhållanden kunna inverka därhän, att yngre och arbetsdugligare folk utestänges från befattningar av en mindre arbetsduglig befattningshavare. Å andra sidan har sagts, att den kvalificerade majoritet, som erfordras för tillämpning av en dylik rätt, skulle begränsa denna tillämpning allenast till sådana fall, då bärande skäl förelåge att låta en befattningshavare stå kvar i tjänst efter uppnådd pensionsålder.

Drätselkammaren delar icke förenämnda farhågor utan anser tvärtom att möjlighet bör finnas att låta i stadens tjänst kvarstå en duglig och erfaren befattningshavare, därest hans arbetsförmåga fortfarande sådant medgiver, vilket icke sällan är händelsen och hemställer Drätselkammaren därför att paragrafen måtte av Stadsfullmäktige godkännas uti av Lönenämnden föreslagen lydelse.

Emot detta beslut har Herr Keijser anfört reservation under yrkande, att bestämmelsen om här omförmäld rätt måtte ur paragrafen utgå.

Vid behandling av denna paragraf har Drätselkammaren haft att taga ställning till Lönenämndens förslag och den av herr Johansson avgivna reservationen för större begränsning av pensionsunderlag vid högre avlöning och därvid beslutat tillstyrka Lönenämndens förslag, *§ 6. andra stycket.*

Emot detta beslut har herr Keijser, anmält avvikande mening under hemställan om bifall till reservationen.

Då möjlighet för de befattningshavare, som skola avgå vid tidigare levnadsår eller vid 55 år — det gäller polis- och brandpersonalen — att vid denna ålder, på grund av den i allmänhet tidigare rekryteringen, inneha en tjänstetid av 30 år, är för handen, anser Drätselkammaren att, med ändring av tjänstetiden för dessa befattningshavare till 30 år, desamma böra i likhet med övriga befattningshavare vara berättigade att såsom pension åtnjuta 65 % av pensionsunderlaget och föreslår därför, att andra stycket i § 7 erhåller följande lydelse: "Hel pension utgår med 65 % av pensionsunderlaget", och att som konsekvens härav ur § 8 uteslutes orden "samt sådana till polis- och brandpersonalen hörande befattningshavare, för vilka pensionsåldern är 55 levnadsår". *§ § 7 och 8.*

För tillmötesgående av från befattningshavarnes håll framförda önskemål angående bestämmande av visst minimibelopp för avkortad egenpension, föreslår Drätselkammaren härjämte, att till 3:dje mom. i § 7 fogas följande tillägg: "dock skall gälla att

a) om avgång sker enligt § 2 c) pension utgår med lägst femtio procent av hel pension, dock med den inskränkning, att pensionen icke må överstiga den pension, som befattningshavaren skulle hava erhållit därest han kvarstått i tjänst till pensionsålderns inträde.

b) om den avgående har hustru och barn, vilka i händelse av hans frånfälle skulle vara berättigade till familjepension, pensionen utgår med minst det belopp, varmed denna familjepension skulle utgå".

För komplettering av de fall, då avbrott i tjänstgöring icke skall avräknas å tjänsteår, föreslår Drätselkammaren, att i 1:sta stycket efter ordet "sjukdom" inskjutas orden "fullgörande av befattningshavare åliggande militär tjänstgöring". *§ 9.*

Under hänvisning till, att befattningshavarnes organisationer såsom § 27 i reglementet föreslagit en övergångsbestämmelse med innehåll, att befattningshavare, som är i tjänst vid reglementets ikraftträdande och som enligt § 4 medgives rätt att efter uppnådd pensionsålder kvarstå i tjänst, skall äga att som tjänsteår för erhållande av pension räkna sig till godo denna förlängda tjänstgöring, har Herr Westholm påyrkat ett tillägg till mom.

2 så lydande: "i annan mån, än vad som i särskilda övergångsbestämmelser, § 27, stadgas".

§ 10. Drätselkammaren har av anledning, att rätt till pension över huvud taget bör vara knuten till en ej alltför kort tjänstetid, icke kunnat ansluta sig till ett förslag om en till 15 år över lag förkortad tjänstetid för rätt till avkortad pension.

Herrar Keijser och Westholm hava härutinnan anmält avvikande mening och föreslagit, att i näst sista stycket i paragrafen orden "Icke mer än tio år understiger" måtte ändras till "icke mer än femton år understiger".

§ 14. Drätselkammaren har efter övervägande funnit 50 år såsom åldersgräns för giftermål och adoption medförande rätt till familjepension vara en för snäv gräns och föreslår därför åldersgränsens höjande till 55 år.

§ 15. Av befattningshavarnes organisationer framförda önskemål om sådan ändring i bestämmelsen, att en förhöjning i familjepensionen för ensam änka i särskilt ömmande fall och då den grundar sig på låg avlöning för befattningshavaren möjliggöres, har Drätselkammaren ansett staden kunna tillmötesgå på sådant sätt, att till punkt a) i paragrafen göres följande tillägg: "dock att sådan pensionstagare, för vilken den efter sagda procenttal utgående pensionen skulle understiga 700 kronor, må kunna av Lönenämnden tillerkännas pensionsfyllnad från stadskassan så att den samfällda pensionen uppgår till högst nämnda belopp 700 kr. därest pensionstagaren prövas på grund av ålder och sjuklighet vara ur stånd att med eget arbete väsentligt bidraga till sitt uppehälle.

Såsom förut nämnts, har från befattningshavarehåll såsom § 27 i reglementet ifrågasatts en övergångsbestämmelse av visst innehåll. Som Drätselkammaren ansett undantagsbestämmelser böra så vitt möjligt undvikas, och denna bestämmelse icke är i överensstämmelse med meningen med en pensionering, har Drätselkammaren icke kunnat förorda densamma.

Emot detta beslut har herr Westholm anfört avvikande mening.

Vid behandlingen av pensionsstaten har Drätselkammaren haft att taga ställning till särskilda framställningar av exekutionsbetjänterna angående beräknande av de sportler, som skulle ingå i pensionsunderlaget, av andre stadsläkaren angående inläggning i pensionsunderlaget av det lönetillägg å 1,600 kronor, han åtnjuter för ökat arbete som läkare vid stadens ålderdomshem och av stadsarkitekten angående rätt för honom att åtnjuta pension.

Vad angår först angivna framställning avser den att sportlerna såsom del av pensionsunderlaget skulle bestämmas till 1,000 kronor i stället för

av Lönenämnden föreslagna 600 kr. och har som skäl härför åberopats, att stadsfogdens sportler såsom pensionsunderlag föreslagits skola utgöra 5,000 kronor.

Som emellertid stadsfogden i tjänsten åtnjuter sportler av annan karaktär än indrivningsprovision, som delas lika mellan honom och exekutionsbetjänterna och då sportler icke ovillkorligen böra till hela sitt belopp ingå i pensionsunderlaget, har Drätselkammaren funnit framställningen icke böra föranleda ändring i Lönenämndens förslag härutinnan.

Drätselkammaren har intet att erinra emot den av Andre stadsläkaren gjorda framställningen, under förutsättning att den av Hälsovårdsnämnden i dess yttrande över lönestatsförslaget förebådade omregleringen av läkaretjänsterna, bibehåller åt Doktor Idar den ifrågavarande inkomsten.

Som emellertid denna omreglering bör föregå ett beslut härom hemställer Drätselkammaren, att framställningen i avbidan härpå icke för närvarande måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Stadsarkitektens arbete är att anse som ett uppdrag, varmed är förenat ett arvode. Varken i avseende å tid för tjänstgöringen eller i avseende å göromålens omfattning är befattningen likvärdig med övriga stadens befattningar i allmänhet, vilkas innehavare i sin tjänst äro bundna vid regelbundet dagligt arbete och under full arbetstid.

Med hänsyn härtill synes med tjänsten som stadsarkitekt icke böra förenas rätt till pension, och har Drätselkammaren därför icke funnit framställningen föranleda någon åtgärd av Drätselkammaren.

Under hänvisning till det anförda hemställer alltså Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte besluta

1:o) att antaga och godkänna det av Lönenämnden avgivna förslaget till pensionsreglemente för stadens befattningshavare med de ändringar och tillägg, Drätselkammaren här förut föreslagit samt

2:o) godkänna punkterna 2—4 enligt Lönenämndens yrkande.

Västerås den 5 december 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

FÖRSLAG

till ändringar i det av Lönenämnden framlagda förslaget till pensionsreglemente för Västerås stads befattningshavare.

§ 7.

Pension är antingen hel eller avkortad.

Hel pension utgår med 65 % av pensionsunderlaget.

Avkortad pension utgår med så stor del av den hela pensionen, som motsvarar förhållandet mellan befattningshavarens sammanlagda tjänstetid, i hela år räknat, och det antal tjänsteår, som enligt § 8 erfrodras för erhållande av hel pension, dock skall gälla att:

a) om avgång sker enligt § 2 c) pension utgår med lägst femtio procent av hel pension, dock med den inskränkning att pensionen icke må överstiga den pension som befattningshavaren skulle hava erhållit därest han kvarstått i tjänst till pensionsålderns inträde.

b) om den avgående har hustru eller barn, vilka i händelse av hans frånfälle skulle vara berättigade till familjepension, pensionen utgår med minst det belopp varmed denna familjepension skulle utgå.

§ 9.

Såsom tjänsteår för erhållande av pension beräknas den tid befattningshavare efter fyllda tjuguett år i ordinarie eller extra ordinarie anställning eller på grund av särskilt förordnande varit verksam i stadens tjänst. Härvid iakttages, att avdrag icke må ske för avbrott i tjänstgöring, som föranletts av semester, sjukdom, fullgörande av befattningshavare åliggande militärtjänstgöring, särskilt offentligt uppdrag och ej heller för eljes medgiven tjänstledighet vidare än i den mån den under något kalenderår överstigit tre månader.

Till tjänsteår må ej hänföras tid, som befattningshavare på grund av särskilt medgivande tjänstgjort efter uppnådd pensionsålder, i annan mån än vad som i särskilda övergångsbestämmelser § 27 stadgas.

I fall som i § 2 mom. b) sägs räknas till tjänstetiden även den tid som för befattningshavaren återstår till dess han ingår i pensionsåldern.

§ 10.

Avkortad pension utgår:

a) till befattningshavare, vilken på grund av bestämmelsen i § 4, första stycket avgår från tjänsten utan att vid inträde i pensionsåldern hava uppnått det i § 8 för rätt till hel pension stadgade antalet tjänsteår.

b) befattningshavare, vilken avgår från tjänsten av anledning, som i § 2 mom. c), d) och e) sägs utan att hava uppnått det i § 8 för rätt till hel pension stadgade antalet tjänsteår.

c) befattningshavare, vilken avgår från tjänsten av anledning, som i § 2 mom. b) sägs, och vilken därest han kvarstått i tjänsten till uppnådd pensionsålder, icke skulle hava erhållit hel pension.

För erhållande av avkortad pension — och således pension överhuvud taget — erfordras att tjänstetiden vid avgången icke understiger 10 år.

§ 15.

Familjepension utgår för år räknat:

a) till ensam änka med tjugu procent av pensionsunderlaget, dock lägst 700 kronor.

b) till änka jämte ett eller flera pensionsberättigade barn med samma belopp som för ensam änka, förhöjt med 40 % för ett barn samt därutöver med 15 % för ytterligare ett barn och med 10 % för varje ytterligare barn.

c) till pensionsberättigade barn, där änka ej finnes; om endast ett barn finnes, med hälften av beloppet för ensam änka; och om barnen äro två, med samma belopp som för ensam änka, om barnen äro tre eller flera, med samma belopp som för ensam änka, förhöjt med 40 % därest barnen äro tre, samt däutöver med 10 % för varje ytterligare barn.

§ 27.

Övergångsbestämmelser.

Den befattningshavare, som är anställd i stadens tjänst då detta pensionsreglemente träder i kraft, äger som tjänsteår för erhållande av pension även tillgodoräkna sig de år han enligt § 4 kan medgivas kvarstå i tjänst efter uppnådd pensionsålder.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

I anledning av Lönenämndens till Stadsfullmäktige nyligen avgivna förslag till ny lönestat och pensionsreglering anhåller undertecknad att få göra följande erinringar.

Enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/3 1923 utgår tillsvidare ett lönetillägg à kr. 1,600: — till andre stadsläkaren för ökade göromål vid ålderdomshemmets sjukhus.

Det är att märka, att andre stadsläkaren enligt sin instruktion är skyldig att bestrida läkarvården vid stadens ålderdomshem, den tillhör således hans ordinarie uppgifter som tjänsteläkare. Då han för det högst betydligt ökade arbete, som genom anstaltens utvidgning och omläggning pålades honom, erhöll ökad ersättning från staden, hade ju det naturliga varit, att detta lönetillägg från början lagts till lönen. Ty man kan ju inte tänka sig att ökningen i arbetet är av tillfällig art. Tvärtom visar det sig, att arbetet snarare alltmera ökas. Då nu en löneregleringskall ske, är det klart, att frågan härom åter blir aktuell, och det synes böra tagas i allvarligt övervägande huruvida icke det tillerkända tillägget borde läggas till den ordinarie lönen och den sammanlagda summan bilda underlag för pension.

Skälet till att detta ej föreslagits av Lönenämnden torde vara, att man önskar att i en framtid ha möjlighet att på ett eller annat sätt omreglera stadens läkartjänster. Det skulle väl dock vara obilligt att under den nuvarande läkarens tjänstetid företaga en omläggning, som skulle beröva honom ett arbete med därmed förenad inkomst, vilket han sedan i över tjugo år med intresse fullgjort.

Även om man således av vissa skäl skulle anse det lämpligt att fortfarande bibehålla det nämnda lönetillägget som fristående arvode, måste det anses obilligt, att detta ej får ingå i det föreslagna pensionsunderlaget, åtminstone för den nuvarande tjänsteläkaren. Att detta ej av Lönenämnden föreslagits, förvånar en så mycket mer, som för den näst högre löntagaren — föreståndaren för Köttbesiktningsbyrån, som enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29/12 1922 har ett lönetillägg à kr. 2,000: —, att utgå tillsvidare för ökade göromål, detta tillägg för honom inräknas i pensionsunderlaget. Så vitt jag kan förstå, är detta ren inkonsekvens och måhända beroende på ett förbiseende av Lönenämnden. Jag har svårt att tro, att en sådan inkonsekvens skulle kunna vinna Drätselkammarens och Stadsfullmäktiges gillande.

Med hänvisning till ovanstående anhåller undertecknad,

att andre stadsläkarens lönetillägg à kr. 1,600: — vid förestående löneregleringläggestill den ordinarie lönen och därmed ingår i pensionsunderlaget, eller om denna anhållan av vissa skäl ej kan bifallas, att det nämnda tillägget, ehuru fristående, får inräknas i pensionsunderlaget åtminstone för den nuvarande tjänsteinnehavaren.

Västerås den 20 Sept. 1929.

C. Idar,
Andre stadsläkare.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Enligt Lönenämndens framlagda förslag till pensionering av Västerås stads tjänstemän har den normala pensionsåldern för befattningshavarne satts till 65 år, men för mig jämte några andra tjänstemän undantagsvis till fyllda 67 år. Grunden härtill skulle väl vara, att jag och dessa senare på grund av våra befattningars natur skulle vara tjänstedugliga längre tid än andra stadens tjänstemän. Det har sannolikt föresvävat vederbörande, att vårt egentliga arbete är förlagt till våra respektive kontor, och att därför av oss icke fordras så stor rörlighet som av andra befattningshavare.

Vad mig och min tjänst beträffar, får jag protestera mot en sådan uppfattning såsom icke varande med verkliga förhållandet överensstämmande.

Årligen ingivas till mig omkring 400 domstols- eller andra utslag för verkställighet, som givitvis kan vara av mycket skiftande beskaffenhet, såsom utmätningar, kvarstader, vräkningar m. m. Dessa förrättningar måste ju utföras på olika ställen i staden, å dess område eller i de inkorporerade delarne, nämligen socknarna Lundby och S:t Ilian. Det har stundom inträffat, att förrättningsstället legat 1/2 ja, ända till 3/4 mil från kontoret.

Själva förrättningarna kunna även vara av krävande art, såsom utmätning av fastighet, inventering och beslagtagande av ett helt varulager, räkning och mätning av virke, mätning och uppösning av säd, utmätning av en hel kreatursstam och övriga lantbruksinventarier, för att icke nämna de i regel besvärliga och otrevliga vräkningarna. Därtill kommer att sagda förrättningar naturligtvis förekomma såväl under den varmare som under den kallare årstiden, och i senare fallet stundom i lokaler utan eldstad.

Att det därför ständigt behöves en rörlig och i allo fullt tjänstduglig utmätningsman, torde vara uppenbart.

Jag anhåller därför, att det föreliggande pensionsförslaget ändras därhän, att pensionsåldern för stadsfogde sättes hälst till 60 år, men om denna ålder anses för ringa, ej över den normala, eller 65 år.

Västerås den 21 September 1929.

Erhard Kumlin.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Med anledning av mig, såsom befattningshavare i staden, lämnat tillfälle att yttra mig om den nya lönestaten vad stadsarkitektbefattningen beträffar, så får jag härmed vördsamt uttala, att jag med en viss förvåning

funnit att pension skall utgå till samtliga tjänstemän med undantag endast för stadsarkitekten. I en del fall där, såsom här, lönen ej utgör tjänstemannens enda inkomstkälla på grund av befattningen, lämnas ju, såsom ex. vid magistratstjänster m. fl., en proportionellt högre pension, och då pensionen i övrigt i och för sig väl måste betraktas såsom en löneförmån, bör den väl ej rent principiellt sett göras beroende av ett så rent personligt förhållande som tjänstemännens bättre eller sämre ekonomi. Jag får sålunda med denna motivering hemställa, att i likhet med övriga tjänstemän få komma i åtnjutande av pension i förhållande till den till mig utgående lönen.

Västerås den 25 September 1929

Erik Hahr.

Västerås 1929, Wilh. Nybergs Boktr.

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar.

1929. Den 16 December. XXIV.

N:o 84.

Lönenämndens och Drätselkammarens utlåtanden ang. förbättrade löneförmåner för folkskolans lärarepersonal

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I skrivlese till Drätselkammaren har Lönenämnden avgivit yttrande över genom Folkskolestyrelsen överlämnade framställningar från folkskolans lärarepersonal angående förbättrade löneförhållanden.

I detta yttrande har Lönenämnden efter en jämförelse med den löneökning, som skulle komma andra stadens befattningshavare i ungefärligen liknande löneläge till del enligt ett av Lönenämnden framlagt förslag till ny lönestat för dessa befattningshavare, för sin del tillstyrkt den ändring i avlöningsförhållandena för lärarepersonalen, att ersättningen för bostad höjes till 550 kronor för ett rum och kök, 850 kronor för två rum och kök, 1,150 kronor för tre rum och kök och 1,450 kronor för fyra rum och kök, att ersättningen för bränsle för de olika lägenhetsstorlekarne sänkes till resp. 130, 180, 235 och 290 kronor, samt att ortstillägget för manlig befattningshavare skulle höjas till 300 kronor och för kvinnlig befattningshavare till 200 kronor. Tillika har Lönenämnden föreslagit, att därest beslut om ändringen bleve fattat under innevarande år, beslutet skulle tillämpas retroaktivt från och med år 1929.

I likhet med Lönenämnden anser Drätselkammaren, att ett tillmötesgående av de gjorda framställningarne i vidare mån än Lönenämndens förslag innebär, skulle ställa lärarepersonalen i en avsevärt gynnsammare ställning i lönehänseende än den med dem förut likställda övriga befattningshavare skulle beredas enligt det nya lönestatsförslaget. Det är givet, att man vid bedömandet av framställningarne måste taga hänsyn till detta förhållande liksom också därtill, att lärarepersonalen beretts statlig lönefyllnad från och med den 1 juli 1929. Som Drätselkammaren i sitt yttrande över lönestatsförslaget framhållit, bör lönenivån å andra orter icke enbart vara avgörande för utmätning av lönerna till stadens befattningshavare i allmänhet.

Vad åter angår den tidpunkt, från vilket ett beslut i ärendet bör göras giltigt, anser Drätselkammaren i olikhet med Lönenämnden, att den ändrade ersättningen för bostad och bränsle icke gärna kan träda i tillämpning förrän från och med ingången av år 1930 och detta med anledning därav, att en del av stadens övriga befattningshavare fått värdesättningen av dessa förmåner fastställd att gälla för hela innevarande år och att en ändring, vidkommande enbart lärarepersonalen, skulle innebära en orättvisa mot dessa.

Under hänvisning till det nu anförda och då ifrågavarande personals löneförhållanden såsom hittills böra bestämmas för varje år, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta

d e l s på det sätt godkänna Lönenämndens förslag, att detsamma för år 1929 skall tillämpas endast beträffande höjning av ortstillägget samt för år 1930 såväl härutinnan som, i vad det avser ersättning för bostad och bränsle,

d e l s o c k, att de lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skola härför under år 1930 vidkännas löneavdrag, motsvarande den ersättning som för förmånen av dylik bostad är sålunda föreslagen.

Herr Bäckman har så tillvida anmält avvikande mening emot detta beslut, att han med hänsyn därtill, att stadens övriga befattningshavare i jämförlig lönenivå enligt föreliggande förslag till ny lönestat, icke skulle få sin löneställning förbättrad i liknande omfattning som lärarepersonalen, icke anser sig kunna tillstyrka en större ökning i ortstillägget än 50 kronor.

Västerås den 5 december 1929.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Sedan lärarepersonalen vid härvarande folkskolor hos Folkskolestyrelsen gjort framställning om förbättrade löneförmåner från och med år 1929 samt dessa framställningar i avsikt att frågan om förbättrade löneför-

måner för nämnda personal skulle få sin lösning samtidigt med antagandet av ny lönestat för stadens övriga befattningshavare, överlämnats till Lönenämnden för yttrande, får Lönenämnden med anledning härav nu anföra följande.

Framställningarne avse förbättring av den andel i avlöningen eller övriga förmåner, som staden skall tillhandahålla lärarepersonalen sålunda, att ersättning för bostad höjes: för folkskollärare — 3 rum och kök — från 1,000 kr. till 1,200 kr., för folkskollärarinna — 2 rum och kök — från 725 till 900 kr. och för småskollärarinna samt e. o. personal — 1 rum och kök — från 450 till 600 kr., att ortstillägget, som nu oberoende av lönegrad inom de olika befattningarne utgår med 200 kronor till manlig lärare och med 100 kronor till kvinnlig lärare, skall höjas med 100 kronor i varje lönegrad till 300, 400, 500 och 600 kronor i resp. 1:sta—4:de lönegraden för lärare och 200, 300, 400 och 500 kronor i resp. lönegrader för lärarinna, att slöjdlärarinnas grundlön skall höjas med 300 kronor till 1,600 kronor, med avlöningsförmåner i övrigt såsom hittills lika med småskollärarinna, samt att skolkökslärarinnor i lönehänseende skall jämnställas med folkskollärarinnor.

Med den personal, som är upptagen i budgeten för folkskolan för innevarande år, skulle ett bifall till dessa framställningar för stadskassan betyda en merutgift att uttaxeras av i det närmaste 69,000 kronor årligen. (Se bil. 1).

En redogörelse för de av lärarepersonalen nu åtnjutande löneförmånerna återfinnes i personalens egen framställning samt en handlingarne bifogad av stadskamreraren gjord sammanställning efter indextalen 170 och 175. Med dessa uppgifter som underlag visar en undersökning, att ökningen enligt framställningarne för de olika befattningshavarne jämförda med nu utgående löneförmåner skulle utgöra i de olika lönegraderna:

folkskollärare	1:sta lönegraden	300:—
	2:dra d:o	400:—
	3:dje d:o	500:—
	4:de d:o	600:—
folkskollärarinna	1:sta d:o	275:—
	2:dra d:o	375:—
	3:dje d:o	475:—
	4:de d:o	575:—

småskollärarinna	1:sta d:o	250:—
	2:dra d:o	350:—
	3:dje d:o	450:—
	4:de d:o	550:—
slöjdlärarinna	1:sta d:o	550:—
	2:dra d:o	650:—
	3:dje d:o	750:—
	4:de d:o	850:—
skolkökslärarinna	2:dra d:o	1,115:64
	4:de d:o	2,520:40

Efter sedan framställningarne avgivits har lärarepersonalen vid folkskolan genom beslut av statsmakterna från den 1 juli 1929 kommit i åtnjutande av en provisorisk löneförbättring, utgörande pr år: för folkskollärare 288:—, för folkskollärarinna 240:— och för småskollärarinna 168 kr.

För bedömande av huruledes den av lärarepersonalen begärda löneökningen förhåller sig till löneökningen för med dem i lönehänseende jämnställda övriga stadens befattningshavare enligt det förslag till ny lönestat för dessa, som av Lönenämnden framlagts, har Lönenämnden gjort en tabellarisk sammanställning, som här bilägges Bil. 2.

Med den anmärkning, att första gruppen befattningshavare skall jämföras med folkskollärare, andra gruppen med folkskollärarinna och tredje gruppen med småskollärarinna, framgår av denna sammanställning, att ett bifall till lärarepersonalens framställningar skulle för dem medföra betydligt större ökning än för med dem jämnställda övriga befattningshavare.

Då Lönenämnden nu går att för sin del yttra sig angående det befogade uti de gjorda framställningarne, vill Lönenämnden förutskicka, att nämnden i princip anser lärarepersonalen icke böra erhålla större löneökning än att denna står i rimligt förhållande till den löneökning, som skulle tillkomma övriga befattningshavare enligt förslaget till ny lönestat.

Vad angår den begärda ökningen i hyresersättningen, kan icke förnekas, att hyrorna under senare tid undergått en stegring. I vilken omfattning kompensation härför i ersättningsväg skall beredas lärarepersonalen, är beroende på vilken uppfattning man har angående beskaffenheten av den bostad, som in natura skall tillhandahållas densamma.

Den omständigheten, att staden tillhandahåller en del övriga befattningshavare bostad in natura och att värdet härför med vissa belopp avdrages å lönen, gör det befogat, att med en viss försiktighet gå fram vid

avgörandet av frågan om ersättning för bostad till befattningshavare vid folkskolan. Det har alltid förelegat en svårighet att avväga ersättningen till denna personal mot värdesättningen av in natura tillhandahållen bostad. När det gäller den som själv får välja bostad och åtnjuter ersättning härför, finnes därför skäl för den grundsatsen, att ersättningen icke hålles högre än som är nödvändigt. Med hänsyn tagen till en dylik åskådning och då de till grund för ny dyrortsgruppering införskaffade uppgifterna angående hyrorna för medelgoda lägenheter i staden giva belägg för riktigheten av den uppfattningen, att den av lärarepersonalen begärda ökningen i hyresersättningen är för hög, har Lönenämnden för sin del ansett sig icke böra förorda, att ersättningen skall utgå med högre belopp än 550 kronor för ett rum och kök, 850 kronor för två rum och kök, 1,150 kronor för tre rum och kök och 1,450 kronor för fyra rum och kök.

Förslaget att införa ett i förhållande till lönegrad ökat ortstillägg, innebär införandet av en nyhet i lärarepersonalens avlöningsförhållanden, som Lönenämnden måst ställa sig avvisande till. Utom att en dylik ändring onödigt tillkrånglar det redan förut invecklade lönesystemet, innefattar den en avvikelse från det genom lag fastställda förhållandet, att staten skall betala alla ålderstillägg. Införandet av ett kommunalt ålderstillägg i denna form kan medföra svårigheter för den händelse utvecklingen går i den riktning, att befattningarne vid folkskolan bliva helt och hållet statsavlönade och den avveckling, som härav måste bli en följd.

Som förut antytts, är Lönenämndens ståndpunkt till framställningarne beroende av, huruledes den begärda ökningen ställer sig till den ökning, som skulle komma andra likartade befattningar till del enligt förslaget till ny lönestat. Som lärarepersonalen inberäknat den provisoriska lönefyllnad, som av statsmedel kommit densamma till del i nu avgivet avseende, kan anses jämnställd med, för att icke säga bättre tillgodosedd än övriga befattningshavare, därest ortstillägget oberoende av lönegrader ökas med 100 kronor över lag, kan Lönenämnden för sin del tillstyrka denna ökning av ortstillägget.

Som den nu gällande värdesättningen av förmån av bränsle med hänsyn till nedgången i bränslepriserna synes vara för hög, anser Lönenämnden, att årsersättningen för bränsle bör sättas till för ett rum och kök 130 kronor, 2 rum och kök 180 kronor, för tre rum och kök 235 kronor och för 4 rum och kök 290 kronor.

Under åberopande av det anförda och med den upplysningen att stadens merutgifter för avlöningen av lärarepersonalen enligt Lönenämndens förslag skulle utgöra i runt tal 28,000 kronor, föreslår alltså Lönenämnden,

att Drätselkammaren ville i anledning av de gjorda framställningarne hos Stadsfullmäktige förorda den ändring i avlöningsförhållandena för lärarepersonalen vid stadens folkskolor, att ersättningen för bostad höjes till 550 kronor för ett rum och kök, 850 kronor för två rum och kök, 1,150 kronor för tre rum och kök och 1,450 kronor för fyra rum och kök, att ersättningen för bränsle för de olika lägenhetsstorlekarne i den ordning de här nämnts sänkas till respektive 130, 180, 235 och 290 kronor, samt att ortstillägget för manlig befattningshavare skall höjas till 300 kronor och för kvinnlig befattningshavare till 200 kronor med den bestämmelse tillika, att, därest denna ändring beslutas under innevarande år, beslutet skall tillämpas retroaktivt från och med år 1929.

Herr Henning har så till vida anmält avvikande mening mot detta Lönenämndens förslag, att han för sin del ansett befogat, att ortstillägget skall utgå med olika belopp i olika lönegrader och har han i avseende härå föreslagit, att detsamma skall utgå med nuvarande belopp i 1:sta lönegraden och ökas med 50 kronor i en var av 2:dra till och med 4:de lönegraden och har han motiverat denna uppfattning med att ett på detta sätt avvägt ortstillägg bättre tillgodoser lärarepersonalens egna önskemål och det befogade uti, att en befattningshavare med längre tjänstgöringstid erhåller bättre avlöning än en med kortare.

Västerås den 31 oktober 1929.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

P. M. Bil. 1.

angående merkostnaden för staden, som skulle föranledas av ett bifall till lärarepersonalens framställning.

A) *Ortstillägg.*

Folkskollärare:

16 i 4:de lönegraden	.....	à 400:— Kr.	6,400:—
9 i 3:dje „	.....	à 300:— „	2,700:—
11 i 2:dra „	.....	à 200:— „	2,200:—

Folkskollärarinnor:

11 i 4:de lönegraden	.....	à 400:— „	4,400:—
10 i 3:dje „	.....	à 300:— „	3,000:—
8 i 2:dra „	.....	à 200:— „	1,600:—
8 i 1:sta „	.....	à 100:— „	800:—

Småskollärarinnor:

29 i 24:de lönegraden	.....	à 400:— „	11,600:—
8 i 3:dje „	.....	à 300:— „	2,400:—
3 i 2:dra „	.....	à 200:— „	600:—
4 i 1:sta „	.....	à 100:— „	400:—

Lärare och lärarinnor i slöjd:

2 lärare i slöjd i 4:de lönegraden		à 400:— „	800:—
1 „ i 3:dje „		à 300:— „	300:—
1 „ i 1:sta „		à 100:— „	100:—
3 lärarinnor i 4:de lönegraden	..	à 400:— „	1,200:—
1 „ i 3:dje „	..	à 300:— „	300:—
2 „ i 2:dra „	..	à 200:— „	400:—
4 „ i 1:sta „	..	à 100:— „	400:—

Skolkökslärarinnor:

2 i 4:de lönegraden	.....	à 400:— „	800:—
1 i 2:dra „	.....	à 200:— „	200:—

Högre folkskolan:

1 lärare i 4:de lönegraden	....	à 400:— „	400:—
1 lärare i 3:dje lönegraden	....	à 300:— „	300:—
1 lärarinna i 2:dra lönegraden	..	à 200:— „	200:—

B) *Ersättning för bostad:*

33 folkskollärare	.....	à 200:—	6,600:—
31 folkskollärarinnor	.....	à 175:—	5,425:—
45 småskollärarinnor	.....	à 150:—	6,750:—
4 lärare i slöjd	.....	à 175:—	700:—
10 lärarinnor i övningsämnen	.....	à 150:—	1,500:—

C) *Ökning i grundlön för slöjdlärarinnor:*

9 lärarinnor	.....	à 300:—	2,700:—

D) *Skolkökslärarinnors likställighet med folkskollärarinnor:*

2 i 4:de lönegraden, skillnad i avlöning efter index 170	.....	2,520:40
1 i 2:dra lönegraden, skillnad i avlöning efter index 170	.....	1,115:64
Summa kronor		68,811:04

Bil. 2.

T A B E L L

utvisande ökningen i löneförmåner för stadens befattningshavare i enlighet med 1921 års lönestat efter index 171 med lärarepersonalen jämförd löneställning.

Folkskollärare, 1:sta lönegraden kronor 4,502:52 och 4:de lönegraden kr. 5,805:32, folkskollärarinna, 1:sta lönegraden kr. 3,774:40, i 4:de lönegraden kr. 4,643:76, småskollärarinna, 1:sta lönegraden kr. 2,431:48, 4:de lönegraden 3,083:56, allt enligt nu gällande lönestat och efter index 170.

Befattningshavare	Enligt 1929 års lönestat		Enligt förslaget till ny lönestat		Ökning
	1:sta lönegraden	4:de lönegraden	1:sta lönegraden	4:de lönegraden	
Maskinmästare vid elektr.-verket	4.204: —		4,410: —		206: —
Förest. för ålderdomshemmet	4,846: —		5,280: —		434: —
D:o		5,6 3: —		6,180: —	577: —
Stadsbokhållare, gasmästare och 1:ste brandmästare	3,691: —		3,840 —		249: —
D:o		4,320: —		4,605: —	285: —
1:ste hälsov.-tillsyningsmannen.....		4,602: —		4,773: —	171: —
Kriminalöverkonst.		4,602: —		5,101: —	399: —
Manligt kontorsbiträde av II klass, badare i varmbadhuset	2,360: —		2,520: —		160: —
Kvinnligt kontorsbitr. av I kl. och diverse eldarebefattningar ...	2,514: —		2,640: —		126: —
D:o		3,052: —		3,243: —	191: —

Lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal år 1928.

Dyrtidstillägg efter indextal 170.

(35 %)

Högre folkskolan:

	Löne-grad	Lön, enl. bifogad specifik uppgift	Dyrtidstillägg från staden	Dyrtidstillägg från staten	Summa
Manlig lärare	III	5,773 : —	130 : 56	1,272 : 24	7,175 : 80
„	IV	6,185 : —	134 : 04	1,412 : 28	7,731 : 32
Kvinnlig lärare	II	4,393 : —	121 : 44	939 : 72	5,454 : 16

Folk- och småskolan:

Folkskollärare	e. o.	2,618 : —	95 : 88	580 : 16	3,294 : 04
„	I	3,714 : —	120 : —	668 : 52	4,502 : 52
„	II	4,035 : —	127 : 44	773 : 52	4,935 : 96
„	III	4,357 : —	135 : 12	878 : 52	5,370 : 64
„	IV	4,679 : —	142 : 80	983 : 52	5,805 : 32
Folkskollärarinnor	e. o.	2,303 : —	90 : 60	505 : 05	2,898 : 65
„	I	3,061 : —	114 : 84	598 : 56	3,774 : 40
„	II	3,276 : —	120 : —	668 : 52	4,064 : 52
„	III	3,490 : —	124 : 92	738 : 48	4,353 : 40
„	IV	3,705 : —	130 : 20	808 : 56	4,643 : 76
Småskollärarinnor	e. o.	1,767 : —	60 : 60	336 : 70	2,164 : 30
„	I	1,981 : —	72 : 48	378 : —	2,431 : 48
„	II	2,142 : —	76 : 32	430 : 56	2,648 : 88
„	III	2,303 : —	80 : 16	483 : —	2,866 : 16
„	IV	2,464 : —	84 : —	535 : 56	3,083 : 56

Slöjdlärare = Folkskollärarinna.

Slöjdlärarinna = Småskollärarinna + 100 : —.

Skolkökslärarinna = Småskollärarinna + 300 : —.

Lärarekårens i Västerås stad löneförmåner år 1928.

Folk- och småskolor	Lönegrad	Kredit						Debet		Lön	
		Lagstadgad minimilön	Ersättn. för övert.-läsn.	Ersättn. för bostad	Ersättn. för bränsle	Ortstillägg	Summa kredit	Bostadsf. och br. in natura	Statspension	Per år	Per månad
Folkskollärare	e. o.	1700	124	450	144	200	2618		74: —	2544: —	212: —
„	I	2100	153	1000	261	200	3714		157: —	3557: —	296: 42
„	II	2400	174	1000	261	200	4035		157: —	3878: —	323: 17
„	III	2700	196	1000	261	200	4357		157: —	4200: —	350: —
„	IV	3000	218	1000	261	200	4679		157: —	4522: —	376: 83
Bostadsförmån								1261			
Folkskollärarinnor ...	e. o.	1500	109	450	144	100	2303		4: 88	2298: 12	191: 51
„ ...	I	1900	138	725	198	100	3061		55: 63	3005: 37	250: 45
„ ...	II	2100	153	725	198	100	3276		55 63	3220: 37	268: 36
„ ...	III	2300	167	725	198	100	3490		55: 63	3434: 37	286: 20
„ ...	IV	2500	182	725	198	100	3705		55: 63	3649: 37	304: 11
Bostadsförmån								926			
Småskollärarinnor ...	e. o.	1000	73	450	144	100	1767		4: 67	1762: 33	146: 86
„ ...	I	1200	87	450	144	100	1981		33: 31	1947: 69	162: 31
„ ...	II	1350	98	450	144	100	2142		33: 31	2108: 69	175: 72
„ ...	III	1500	109	450	144	100	2303		33: 31	2269: 69	189: 14
„ ...	IV	1650	120	450	144	100	2464		33: 31	2430: 69	202: 56
Bostadsförmån								594			
Högre folkskolan:											
Manlig lärare.....	III	3900	108	1250	315	200	5773		215: 50	5557: 50	463: 13
„	IV	4300	120	1250	315	200	6185		215: 50	5969: 50	497: 46
Kvinnlig lärare.....	II	2950	82	1000	261	100	4393		78: 19	4314: 81	359: 57
Slöjdlär. = folksk:a...	IV						3705		139: 50	3565: 50	297: 13
Slöjdl:a = små+100: —	IV						2564		35: 94	2528: 06	210: 67
Skolks. = små.+300: —	IV						2764		43: 81	2720: 19	226: 68
Småskollärarinna	e. o.								4: 67		
Skolkökslärarinna.....	e. o.								4: 75		

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 9 okt. 1928.

§ 113.

Upptogs till behandling förslag till 1929 års utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor, vilket förslag uppgjorts i överensstämmelse med bifogade bilaga för att i vederbörlig ordning ingivas till Stadsfullmäktige, och ville styrelsen som motivering för viktigare förändringar rörande anslagskraven anföra följande:

— —

4. Som framgår av bifogade trenne skrivelser ha folk- och småskolans lärare och lärarinnor, med vilka de manliga slöjdlärarne ävenledes förenat sig, samt slöjd- och skolköksläraringorna hemställt om förbättrade löneförmåner fr. o. m. nästa år. Folk- och småskolans lärare samt lärarne i manlig slöjd ha därvid anhållit dels att få ersättningen för bostad höjd med vissa angivna belopp, dels att ortstillägget höjes med 100 kr. i varje lönegrad. Slöjdläraringorna ha dessutom hemställt om ökning av grundlönen och skolköksläraringorna om likställighet i lönehänseende med folkskollärarinna.

Folkskolestyrelsen, som behjärtade behovet av förbättrade lönevillkor, beslöt att överlämna skrivelserna till Stadsfullmäktige med hemställan om att vid den allmänna lönerevisionen, som förberedes, folkskolans befattningshavare ekonomiskt må erhålla en ställning, som bättre, än vad nu är fallet, överensstämmer med den, som gäller för andra med Västerås jämförliga städer.

— —

Rätt ur protokollet, betygar

Em. Granér.

TILL FOLKSKOLESTYRELSEN I VÄSTERÅS.

De nuvarande bestämmelserna för den kommunala delen av folkskolekårens löner ha varit gällande sedan år 1921. Ehuru starka skäl under dessa år förelegat för kåren att söka erhålla förbättrade avlöningsförhållan-

den, har den på grund av stadens tryckta ekonomiska ställning ej gjort någon framställning härom. Då nu tydlig förbättring och stabilisering av stadens ekonomi inträtt och då dessutom en allmän revision av nu gällande lönestat för stadens övriga befattningshavare lär vara under utarbetande, har folkskolekåren ansett sig böra ingå till Folkskolestyrelsen med en vördsam anhållan, att Folkskolestyrelsen måtte vidtaga åtgärder för vissa ändringar i nu för kåren gällande avlöningsbestämmelser.

Den del av folkskolekårens avlöning, som utgår av kommunala medel, är, som bekant, uppdelad i kommunens bidrag i grundlön (för folkskollärare och folkskollärarinna 190 kr., för småskollärarinna 120 kr.), ersättning för bostad (lärare 3 rum och kök f. n. 1,000 kr., folkskollärarinna 2 rum och kök 725 kr. och småskollärarinna 1 rum och kök 450 kr.), ersättning för bränsle (lärare 261 kr., folkskollärarinna 198, småskollärarinna 144 kr.) samt ersättning för övertidsläsning enligt lag. Dessutom betalar staden ett ortstillägg, för lärare 200 kr. och för lärarinna 100 kr., vilket väl skall utgöra kompensation för de högre levnadskostnaderna härstädes jämfört med landsbygden. — Till lärare i övningsämnen utgår avlöningen sålunda: Slöjdlärares lön = folkskollärarinnas; slöjdlärarinnas 100 kr. utöver småskollärarinnas grundlön samt skolkökslärarinnas 300 kr. utöver småskollärarinnas grundlön jämte fria middagar i skolköket. — Härtill kommer dyrtidstillägg på kommunens andel i grundlön och ersättning för övertidsläsning.

Ersättningarna för bostad och bränsle skola ju enligt bestämmelserna utgå efter ortens pris. Vad ersättningen för bostad beträffar så var denna redan från början för låg, vilket förhållande kåren även då gav tillkänna. Någon sänkning av hyresnivån här i staden har sedan dess icke inträtt, utan har tvärtom en bestämd tendens till höjning kunnat konstateras. Det torde nu ej vara möjligt att anskaffa bostad med de kvalifikationer, som äro angivna i den för folkskolan gällande boställsordningen, för lägre belopp än 1,200 kr. för 3 rum och kök, 900 kr. för 2 rum och kök, och 600 kr. för 1 rum och kök. — Ersättningen för bränsle har sänkts från år 1921, utgående kr. 500, 400 och 300 till f. n. kr. 261, 198 och 144. Mot denna sänkning synes ej någon berättigad invändning kunna göras, enär dessa belopp avvägts med hänsyn till härstädes gällande bränslepriser. Men med samma rätt böra då även ersättningsbeloppen för bostad sättas efter ortens pris.

Det nu till kåren utgående ortstillägget är uppenbarligen otillräckligt som kompensation för de högre levnadskostnaderna i Västerås i jämförelse med billigaste ort. I många fall räcker det bevisligen ej ens att utfylla den låga bostadsersättningen. I troligen alla med Västerås jämförliga or-

ter och många mindre och billigare utgå väsentligt högre ortstillägg. Härtill kommer, att många skoldistrikt beviljat kommunala ålderstillägg.

Vid en jämförelse av lönebeloppen i Västerås och med Västerås jämförliga orter framgår, att lönebeloppen härstädes ligga avsevärt under, vilket framgår av bifogade tablå. Detta förhållande beror givetvis på de kommunala bidragen till lönerna.

I detta sammanhang bör även påpekas de hart när olidliga arbetsförhållanden, som sedan många år på grund av lokalbristen varit rådande vid Västerås folkskolor. Av kända skäl har kåren fått finna sig häri, och den har gjort det utan protester. En jämförelse med ett 20-tal av Sveriges större och medelstora städer är i detta avseende ganska talande. De städer, där duplicering i någon mån förekommer, äro följande: I Stockholm 94 kl. av 1078, i Södertälje i småskolan och 3:e klass, i Norrköping 19 av 177 avdelningar, i Linköping endast i småskolan, i Nyköping endast i småskolans första klass, i Karlskrona, Falun och Karlstad i någon enda klass i småskolan. (Från Göteborg och Malmö ha ej uppgifter erhållits). I Västerås dupliceras 66 klasser av 115.

Från och med år 1919 får folkskolekåren ensam av stadens alla befattningshavare erlägga pensionsavgifter, vilket förhållande givetvis ställer kåren i en uppenbart missgynnad ställning i förhållande till stadens övriga befattningshavare.

Utom här angivna önskemål ha slöjdlärarinnorna och tillsyningslärarna framfört särskilda önskemål, vilka i här bifogade skrivelser äro angivna, och vill kåren som sin mening uttala, att rättvisa kräver ifrågavarande önskemåls beaktande.

Men hänvisning till vad här sålunda anförts får folkskolekåren härmed vördsamt anhålla, att Folkskolestyrelsen ville hos Stadsfullmäktige begära och förorda,

att ersättning för bostad höjes till ovan angivna belopp, 1,200, 900 och 600 kr., och

att ortstillägget höjes med 100 kronor i varje lönegrad, så att det för manlig lärare kommer att utgöra:

i 1:sta	lönegraden	300 kr.
i 2:a	„	400 „
i 3:e	„	500 „
i 4:e	„	600 „

i 1:sta	lönegraden	200	kr.
i 2:a	„	300	„
i 3:e	„	400	„
i 4:e	„	500	„

Västerås den 1 oktober 1928.

För lärarkåren vid Västerås folkskolor:

enligt uppdrag:

Ester Kolmodin. *David Sjöholm.* *Georg Leontein.*

Astrid Palmén. *G. Ljungberg.* *Gunhild Wahlberg.*

T A B L Å

över lärarlöner i några med Västerås jämförliga orter. (Ersättning för övertidsläsning ej medräknad).

Ort	Orts-grupp	Befattnings-havare	Löne-grad	Årslön	Kommunernas andel i avlöningen	Skillnad i kommunernas bidrag i jämförelse med Västerås
Norrköping	F.	Lärare	I	4514	1916	197
		„	IV	6214	2393	673
		Folkskol-	I	3854	1529	247
		lärarinna	IV	5038	1896	615
		Småskol-	I	2809	1340	483
		lärarinna	IV	3659	1578	721
Södertälje	F.	Lärare	I	4533	1935	216
		„	IV	6207	2385	666
		Folkskol-	I	3779	1453	172
		lärarinna	IV	4795	1653	372
		Småskol-	I	2495	1026	168
		lärarinna	IV	3307	1226	368
Gävle	E.	Lärare	I	4539	1941	222
		„	IV	6059	2238	519
		Folkskol-	I	3817	1500	210
		lärarinna	IV	4946	1805	523
		Småskol-	I	2835	1303	446
		lärarinna	IV	3596	1515	658
Borås	E.	Folkskol-	I	4397	1799	80
		lärare	IV	6042	2220	501
		Folkskol-	I	3740	1415	133
		lärarinna	IV	4918	1776	495
		Småskol-	I	2466	997	140
		lärarinna	IV	3440	1359	482
Uppsala	E.	Folkskol-	I	4173	1575	—145
		lärare	IV	5840	2019	+299
		Folkskol-	I	3463	1137	—144
		lärarinna	IV	4579	1437	+156
		Småskol-	I	2313	844	— 13
		lärarinna	IV	3237	1156	+299
Örebro	E.	Folkskol-	I	4459	1862	142
		lärare	IV	6234		693
		Folkskol-	I	3740	2413	133
		lärarinna	IV	4705	1414	282
		Småskol-	I	2519	1563	193
		lärarinna	IV	3296	1050	359
					1216	

Ort	Orts-grupp	Befattnings-havare	Löne-grad	Årslön	Kommunernas andel i avlöningen	Skillnad i kommunernas bidrag i jämförelse med Västerås
Eskilstuna	E.	Folkskol-lärare	I	4313	1715	—4
			IV	6037	2215	495
		Folkskol-lärarinna	I	3566	1240	—41
			IV	4907	1765	484
		Småskol-lärarinna	I	2339	870	13
			IV	3326	1245	388
Linköping	E.	Folkskol-lärare	I	4456	1918	199
			IV	6270	2459	739
		Folkskol-lärarinna	I	3584	1258	—23
			IV	4550	1408	127
		Småskol-lärarinna	I	2432	963	106
			IV	3194	1113	256
Nyköping	E.	Folkskol-lärare	I	4436	1838	119
			IV	6260	2438	719
		Folkskol-lärarinna	I	3889	1563	282
			IV	5305	2163	882
		Småskol-lärarinna	I	2563	1094	237
			IV	3625	1544	687
Falun	E.	Folkskol-lärare	I	4576	1978	259
			IV	6250	2428	709
		Folkskol-lärarinna	I	3889	1563	282
			IV	5155	2013	732
		Småskol-lärarinna	I	2572	1103	246
			IV	3634	1553	696
Hälsingborg	D.	Folkskol-lärare	I	4658	1960	241
			IV	6366	2544	825
		Folkskol-lärarinna	I	3972	1646	365
			IV	4852	1710	430
		Småskol-lärarinna	I	2734	1265	405
			IV	3418	1337	480
Jönköping	D.	Folkskol-lärare	I	4250	1652	—67
			IV	5976	2155	435
		Folkskol-lärarinna	I	3416	1090	—191
			IV	4467	1325	43
		Småskol-lärarinna	I	2635	1166	309
			IV	3316	1235	378
Västerås	F.	Folkskol-lärare	I	4322	1719	
			IV	5541	1719	
		Folkskol-lärarinna	I	3607	1281	
			IV	4423	1281	
		Småskol-lärarinna	I	2326	857	
			IV	2938	857	

TILL FOLKSKOLSTYRELSEN I VÄSTERÅS.

Hösten 1924 ingingo slöjdlärarinnorna vid stadens folkskolor till Folkskolestyrelsen med anhållan om löneförhöjning, men denna framställning vann ej bifall på grund av då rådande ekonomiska förhållanden.

Då behovet av löneförhöjning fortfarande är lika trängande, och då en ljusning inträtt ifråga om det allmännas ekonomi, våga vi undertecknade härmed förnya vår anhållan.

Vi vilja härvid först framhålla, att slöjdlärarinnorna på med Västerås jämförliga platser äro bättre avlönade, vilket framgick av den tablå, som bifogades vår förra framställning.

En bättre löneställning motiveras även av den dyrbara utbildning, som en slöjdlärarinna måste underkasta sig. För inträde vid den tvååriga kursen fordras det att hava genomgått åttaklassig flickskola eller eljes inhämtat motsvarande allmänbildning. Då slöjdseminarierna äro privata anstalter, måste terminsavgifter erläggas, vilka sammanlagt uppgå till omkring 800 kronor. Elevstipendier finnas inga. Kostnaderna för arbetsmaterial stiga till ej oväsentliga belopp.

Våra arbetsförhållanden måste anses vara ganska betungande. Genom den rådande lokalbristen, som framtvingar duplicering i såväl läs- som slöjdskolan, kommer arbetet att splittras ut mellan klockan åtta förmiddagen till fem à sex på eftermiddagen. Bestämmelsen om minimiantal slöjdtimmar per grupp gör det nödvändigt att slöjdundervisningen pågår även under skolans lovdagar. Arbetstiden per vecka går upp till 32 timmar, fördelade mellan åtta slöjdgrupper med omkring 130 barn. Ombytet av elevgrupper flera gånger på dagen förtynger arbetet. Den under de senare åren tillkomna bestämmelsen, att allt arbetsmaterial för de tre högsta klasserna och beträffande fyllnadsarbeten även för de lägre klasserna skall betalas av eleverna, har medfört ett tidsödande och besvärligt bokförings- och inkasseringsarbete.

På grund av vad sålunda anförts få vi vördsamt hemställa:

att slöjdlärarinnas grundlön ökas med 300 kronor till 1,600 kronor, samt

att slöjdlärarinna beträffande övriga löneförmåner alltjämt likställes med småskollärarinna.

Västerås den 1 oktober 1928.

Enligt uppdrag:

Emma Wahlbäck. *Astrid Palmén.*

TILL FOLKSKOLESTYRELSEN I VÄSTERÅS.

Sedan flera år tillbaka ha skolkökslärarinnorna vid Västerås folkskolor i lönehänseende stått betydligt lägre än sina yrkeskamrater i andra städer. Här i staden är skolkökslärarinnas lön närmast jämförlig med småskollärarinnas, varemot i andra städer skolkökslärarinnornas löner av vederbörande myndigheter bestämts lika med folkskollärarinnornas. Så är förhållandet i varenda stad, som i storlek kan jämföras med Västerås, samt dessutom i ett stort antal mindre städer.

Till följd av detta sakförhållande kommer skolkökslärarinnas lön i Västerås att med ett anmärkningsvärt högt belopp understiga skolkökslärarinnornas löner i andra städer.

Så är t. ex. folkskollärarinnelönen i Eskilstuna 1,639 kronor högre än skolkökslärarinnas kontanta lön i Västerås, och i Nyköping har en folkskollärarinna något över 2,000 kronor mer än skolkökslärarinnas kontanta lön här i staden. I båda fallen gäller detta högsta lönegraden.

Skolkökslärarinnornas kontanta lön i de båda städerna är dock något mindre än folkskollärarinnornas på grund av att de förra åtnjuta fria middagar i skolköket.

Enär skolköksarbetet vid Västerås folkskolor torde vara minst lika krävande som i andra städer, men lönen däremot med ett så avsevärt belopp understiger de löneförmåner, som tillerkänts skolkökslärarinnorna i andra städer, ha vi känt oss tillbakasatta och hysa den förhoppningen, att Folkskolestyrelsen måtte vidtaga erforderliga åtgärder för en förbättring i våra löner. Vi ta också för givet, att, då myndigheterna i samtliga med Västerås jämför bara städer efter noggrann prövning ansett rättvist bestämma lika lön för folkskollärarinna och skolkökslärarinna, så föreligga samma skäl för Västerås vidkommande, och torde därför vara överflödigt att i vår skrivelse ingå på arbetets art och betydelse.

Utbildningskostnaderna för skolkökslärarinna torde ej understiga folkskollärarinnas avsevärt. För att erhålla inträde vid statens skolkökslärarinneseminarium fordras att ha genomgått 8-klassigt flickläroverk, husmodersskola samt därtill att under viss tid ha deltagit i praktiska hushållsgöromål. Studierna vid statens skolkökslärarinneseminarium ta en tid av 2½ år och vid de övriga 3 år.

Med stöd av det anförda få vi hemställa,

att Folkskolestyrelsen föreslår och förordar den förbättringen av våra löner,

att skolkökslärarinnas lön bestämmes lika med folkskollärarinnas här i staden.

Västerås den 4 oktober 1928.

Vördsamt

Mona Granér. *Eva Karlsson.*

Västerås 1929, Wilh. Nybergs Boktr.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929. Den 30 December. XXV.

N:o 85.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stad år 1930.

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår	76,153 : 46
Summa kronor	76,153 : 46

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

		Resterande lånebelopp:	Ränta:	
a)	Obligationslån:			
1.	Upptaget år 1892 à 4 %	55,000 : —	1,840 : —	
2.	„ „ 1896 à 3,6 %	115,000 : —	3,672 : —	
3.	„ „ 1902 à 4 %	1,010,000 : —	40,400 : —	
4.	„ „ 1907 à 4,5 %	1,320,000 : —	59,400 : —	
5.	„ „ 1910 à 4,5 %	2,196,000 : —	97,380 : —	
6.	„ „ 1916 à 5 %	918,000 : —	45,900 : —	
7.	„ „ 1922 à 5 %	1,866,000 : —	92,725 : —	
8.	„ „ 1924 à 5 %	917,000 : —	45,850 : —	
9.	„ „ 1929 à 5 %	2,744,000 : —	137,200 : —	524,367 : —
b)	Andra amorteringslån:			
	Upptagna från pensionsförsäkringsfonden:			
1.	År 1916 à 4¾ %	211,659 : 56	10,053 : 83	
2.	„ 1916 à 4¾ %	215,497 : 61	10,236 : 14	
3.	„ 1918 à 4¾ %	306,826 : 33	14,574 : 25	
4.	„ 1918 à 5¼ %	310,773 : 79	16,315 : 62	
5.	„ 1920 à 6 %	194,407 : 18	11,664 : 43	62,844 : 27
			Transport	587,211 : 27

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Utgifter.

			Transport	587,211:27
	Upptagna från Kungl. Statskontoret: (Bostadslån):	Resterande lånebelopp	Ränta	
6.	År 1920 à 4 %	151,886:02	6,075:44	
7.	„ 1921 à 4 %	71,211:01	2,848:44	
8.	„ 1925 à 5 %	28,060:45	1,403:02	
9.	„ 1927 à 5 %	88,347:14	4,417:36	
9a.	„ 1928 à 5 %	64,813:—	3,240:65	
9b.	„ 1929 à 5 %	39,825:—	1,991:25	19,976:16
	Upptagna lån från:			
	Svenska Arbetarnes Allm. Sjuk- och Begravningskassa:			
10.	År 1926 à 5 %	190,510:28	9,525:52	
	Sveriges Allmänna Sjukkassa och Begravningsfond:			
11.	År 1926 à 5 %	190,510:28	9,525:52	
	Städernas Allmänna Brandstodsbolag:			
12.	År 1926 à 5 %	304,495:78	15,224:78	
	Kopparbergs läns Sparbank:			
13.	År 1928 à 5 %	484,878:70	24,244:—	
	Svenska Livförsäkringsbolaget:			
14.	År 1928 à 5 %	137,705:55	6,885:30	
	Bollnäs Sparbank:			
15.	År 1928 à 5 %	24,243:93	1,212:20	
	Gävle Stads Sparbank:			
16.	År 1928 à 5 %	96,975:74	4,848:80	
	Arbetsgivarnes Ömsesidiga Olycksfallsförsäkringsbolag:			
17.	År 1928 à 5 %	484,878:70	24,243:94	95,710:06
	2. Andra lån och skulder.			
	Upplånta medel:			
1.	Från fonder	750,000:—	33,750:—	
2.	Från Sundinska fonden för Pauvres honteux och Sundinska fonden à 5 %	50,000:—	3,500:—	
3.	Från Järnvägsmedelsfonden à 4,5 %	612,787:58	27,575:44	
5.	Ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder 11,000:—		44:—	
7.	Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby		500:—	
9.	Ränta å tillfälliga lån		50,000:—	114,369:44
			Transport	817,266:93

		Transport	817,266 : 93
d)	Lånekostnader:	Ränta	
	Provisioner	1,250 : —	
	Konverteringskostnader för 1919 års lån	23,255 : 55	24,505 : 55
		Kronor	841,772 : 48

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

		Ursprungl. lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amortering:	
a)	Obligationslån:				
1.	Upptaget år 1892 à 4 %	400,000 : —	55,000 : —	18,000 : —	
2.	„ „ 1896 à 3,6 %	1,000,000 : —	115,000 : —	26,000 : —	
3.	„ „ 1902 à 4 %	2,000,000 : —	1,010,000 : —	61,000 : —	
4.	„ „ 1907 à 4,5 %	2,000,000 : —	1,320,000 : —	49,000 : —	
5.	„ „ 1910 à 4,5 %	3,000,000 : —	2,196,000 : —	64,000 : —	
6.	„ „ 1916 à 5 %	1,095,000 : —	918,000 : —	18,000 : —	
7.	„ „ 1922 à 5 %	2,000,000 : —	1,866,000 : —	23,000 : —	
8.	„ „ 1924 à 5 %	1,000,000 : —	917,000 : —	19,000 : —	
9.	„ „ 1929 à 5 %	2,744,000 : —	2,744,000 : —	41,000 : —	319,000 : —
b)	Amorteringslån:				
	Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:				
1.	År 1916 à 4¾ %	250,000 : —	211,659 : 56	4,020 : 36	
2.	„ 1917 à 4¾ %	250,000 : —	215,497 : 61	3,838 : 05	
3.	„ 1918 à 4¾ %	350,000 : —	306,826 : 33	5,129 : 61	
4.	„ 1918 à 5¼ %	350,000 : —	310,773 : 79	4,784 : 61	
5.	„ 1920 à 6 %	210,000 : —	194,407 : 18	2,292 : 49	20,065 : 12
	Upptagna från Kungl. Statskontoret:				
	(Bostadslån):				
6.	År 1920 à 4 %	162,000 : —	151,886 : 02	3,644 : 56	
7.	„ 1921 à 4 %	74,240 : —	71,211 : 01	1,605 : 96	
8.	„ 1925 à 5 %	30,000 : —	28,060 : 45	546 : 98	
9.	„ 1926 à 5 %	91,150 : —	88,347 : 14	1,507 : 39	
9a.	„ 1928 à 5 %	65,800 : —	64,813 : —	1,036 : 35	
9b.	„ 1929 à 5 %	39,825 : —	39,825 : —	597 : 38	8,938 : 62
	Upptagna lån från:				
	Svenska Arbetarnes Allmänna Sjuk- och Begravningskassa:				
10.	År 1926 à 5 %	200,000 : —	190,510 : 28	3,484 : 70	
			Transport	3,484 : 70	348,003 : 74

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Utgifter.*

		Ursprungl. lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	årets amortering:	
			Transport	3,484:70	348,003:74
	Sveriges Allm Sjukkassa och Begravningsfond:				
11.	År 1926 à 5 %	200,000:—	190,510:28	3,484:70	
	Städernas Allmänna Brandstodsbolag:				
12.	År 1926 à 5 %	319,663:33	304,495:78	5,569:67	
	Kopparbergs läns Sparbank:				
13.	År 1928 à 5 %	500,000:—	484,878:70	15,877:36	
	Svenska Livförsäkringsbolaget:				
14.	År 1928 à 5 %	142,000:—	137,705:55	4,509:15	
	Bollnäs Sparbank:				
15.	År 1928 à 5 %	25,000:—	24,243:93	793:87	
	Gävle Stads Sparbank:				
16.	År 1928 à 5 %	100,000:—	96,975:74	3,175:46	
	Arbetsgivarnes Ömsesidiga Olycksfallsförsäkringsbolag:				
17.	År 1928 à 5 %	500,000:—	484,878:70	15,877:36	52,772:27
				Kronor	400,776:01

2. Fattigvård.

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag 659,243:21

Enligt Drätselkammarens förslag:

Tillkommer:			
Kostnad för anskaffning av möbler till huvudbyggnaden enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27/9 1928	10,715:87		
Ökad amortering på 1928 års lån	468:76	11,184:63	
Avgår:			
Anslaget till w. c.-avgifter		1,000:—	10,184:63
		Summa kronor	669,427:84

3. Barnavård.

Enligt Barnavårdsnämndens förslag ..... 81,692:—

Summa kronor	81,692:—

4. Folkskola.

4 A. Den egentliga folkskolan.

Enligt Folkskolestyrelsens förslag			838,089:76
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å anslaget till fri undervisningsmaterial i läs- och skrivämnen	2,000:—		
Å anslaget till undervisningsmaterial i skolornas förråd	1,000:—		
Å anslaget till vattenavgifter	1,500:—		
Anslaget till vattenfiltrerapparater i Korsängsskolan	1,000:—		
Anslaget till studieresor och fortbildningskurser	800:—	6,300:—	
Tillkommer:			
Del av kostnad för tillbyggnad av Hammarby skola enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/2 1929 kronor 20,000:— att uttaxeras på 4 år (1:sta året)		5,000:—	1,300:—
		Summa kronor	836,789:76

4 B. Fortsättningsskola.

Enligt Folkskolestyrelsens förslag			18,200:—
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å anslaget till lärarearvoden		1,000:—	
Å anslaget till material och diverse utgifter		500:—	1,500:—
		Summa kronor	16,700:—

4 C. Högre folkskola.

Enligt Folkskolestyrelsens förslag			26,608:50
		Summa kronor	26,608:50

4 C. Allmänt läroverk.

a)	Underhåll av fastighet		500:—
b)	Löner och arvoden:		
	1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 25/5 1920)	2,000:—	
	2. Arvode till simundervisning (20/6 1918)	430:—	
	3. Anslag till terminsavgifter (28/2 1918)	900:—	
	4. Kostnader i anledning av kvinnliga elevers intagande i Gymnasiet, förslagsvis	300:—	3,630:—
c)	Övriga utgifter:		
	Ersättning till Varmbadhuset för skolbad		450:—
		Summa kronor	4,580:—

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Utgifter.*

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

a)	Högre flickskolan:		
	1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/8 1908 efterskänkta ränta å läroverkets lån från stadskassan, 5½ % å kr. 30,000: — eller kr. 1,650: —, förslagsvis 31/3 1919, 29/9 1921, 27/11 1924	2,050: —	
	2. Arvode för simundervisning (20/6 1918)	345: —	
	3. Fyllnadspension åt Fröken Hildur Hwasser (28/12 1920) förslagsvis	925: —	
	4. Ersättning för skolbad till Varmbadhuset	450: —	3,770: —
b)	Arbetareinstitutet:		
	1. Anslag till Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet (30/5 1929)	3,000: —	
	2. Anslag till Arbetareinstitutets bibliotek	17,500: —	20,500: —
c)	Tekniska skolan:		
	1. Anslag till lärlings- och yrkesskolorna för år 1930	27,500: —	
	2. Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan	2,000: —	29,500: —
		Summa kronor	53,770: —

5. Hälso- och sjukvård.

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag ..... 58,458: —

5 B. Bostadsinspektionen.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag 3,965: 50

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag 27,267: 45

5 D. Polikliniken för könssjuka.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag ..... 1,510: —

Summa kronor 91,200: 95

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggning.

1.	Kostnader för mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator	10,000: —	
	Avgäld för nubbstensbrott	150: —	10,150: —
2.	Särskilda gatuarbeten:		
	Att gäldas av automobilskattemedel:		
	Till under året uppkommande behov	7,000: —	
	Omläggning av Sturegatan mellan Stora gatan och Munkgatan	5,000: —	
	Transport	12,000: —	10,150: —

Transport	12,000:—		10,150:—	
Stensättning av Munkgatan mellan Kopparbergsvägen och Karlsgatan	16,500:—			
Stensättning av Hamngatan	17,950:—	46,450:—		
Att gäldas av uttaxerade medel:				
Stensättning av Nedre Trädgårdsgatan mellan Kopparbergsvägen och Karlsgatan	5,000:—			
Trafikskiljare å Skultunavägen vid Karlslund	2,000:—			
Stensättning av Källgatan mellan Stora gatan o. Trädgårdsgatan	20,000:—	27,000:—	73,450:—	83,600:—

6 B. Vägar.

1. Grusning och annat underhåll av vägar		40,000:—	
Stensättning av Stockholmsvägen mellan Folkets Park och Stadsgränsen		55,800:—	
Inköp av en lastautomobil med snöplog		18,825:—	
Till särskilda vägarbeten enligt framtida beslut		30,000:—	144,625:—

6 C. Planteringar.

Enligt Planteringsnämndens förslag		68,956:15	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Anslaget till stenpartianläggning vid Oxbacken	1,000:—		
Anslaget till trädplanteringen vid Skultunavägen	1,000:—	2,000:—	66,956:15

6 D. Gatubelysning.

a)	Gasbelysning		22,500:—	
b)	Elektrisk belysning	32,400:—		
	Avgår för belysning vid hamnen	840:—	31,560:—	
c)	Anskaffning av gas- och elektr. lampor		1,270:—	55,330:—

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allmänna platser		25,000:—	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser:			
13 kvinnor à 336:— kr.		4,368:—	29,368:—
		Summa kronor	379,879:15

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Utgifter.

7. Avloppsledningar.

Enligt Gasverksstyrelsens förslag ..... 41,185:—

Summa kronor 41,185:—

8. Hamnen.

8 A och B. Den äldre Hamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag ..... 138,700:—

8 C och D. Djuphamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag 106,809:77

Summa kronor 245,509:77

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag 100,626:46

10 B. Svingård.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag ..... 26,000:—

Enligt Drätselkammarens förslag:

Tillkommer:

Hyra för svingårdsanläggningen, motsvarande 5 % ränta å anläggningskapitalet	5,000:—		
Hyra till Malma gård för ladugården i ursprungligt skick m. fl. byggnader samt områden för rastgårdar	1,000:—		
Ersättning till Renhållningsverket för uppsamling av svinmat i staden, förslagsvis	3,000:—	9,000:—	35,000:—

Summa kronor 135,626:46

11. Vattenledningsverk.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 137,452:—

Summa kronor 137,452:—

12. Gasverk.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 359,025:—

Tillkommer 1:sta årets amortering av kostnad för omläggning av gasledningar ..... 5,600:—

Summa kronor 364,625:—

13. Elektricitetsverk.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 483,122:—

Summa kronor 483,122:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Utgifter.

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhus.

Enligt Badhusstyrelsens förslag		6,000:—

17 B. Varmbadhus.

Enligt Badhusstyrelsens förslag		62,500:—

17 C. Klapphus.

a)	Underhåll och reparationer:		
	Underhåll av fastigheten	100:—	
b)	Löner och arvoden:		
	Arvode för tillsyningsmannen	50:—	150:—

17 D. Båttrafik.

Enligt bilaga Litt. 17 D.	16,300:—

17 E. Vedgård.

Enligt bilaga Litt. 17 E.	36,800:—

17 F. Grustag.

Enligt bilaga Litt. 17 F.	27,915:77
Summa kronor	149,665:77

18. Brandväsen.

Enligt Brandstyrelsens förslag	121,984:40
Summa kronor	121,984:40

20. Fastighetsförvaltning.

20 A. Egendomar inom stadsplan.

a)	Rådhuset:			
	1. Underhåll av fastighet	800:—		
	2. Anskaffning och underhåll av inventarier .	200:—		
	3. Brandförsäkringspremier	100:—	1,400:—	
b)	Polis- och brandstation:			
	1. Underhåll av fastigheten	2,000:—		
	2. Brandstodspremier och vattenavgift	300:—		
	3. Skatter	250:—		
	4. Gaturenhållning	150:—		
	5. Sotning	100:—		
	7. Arrende till klockaren för tomtutvidgning	300:—		
	Transport	3,100:—	1,100:—	

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Utgifter.*

		Transport	3,100:—	1,100:—
	8. Tillbyggnaden vid brandstation, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31/5 1928, att amorteras på 5 år (26,000:— kr.), 2:dra året		5,200:—	
	Ombyggnad av värmeledning enligt Stadsfullmäktiges beslut den 30/5 1929		4,500:—	
	Tilläggsanslag för ovannämnda tillbyggnad och omläggning av elektr. ledningarna enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27/6 1929		7,500:—	20,300:—
c)	Stadshotellet:			
	Räntor och amorteringar:			
	Andel i obligationslån:			
	1 års ränta 15,940:03			
	1 års amortering 22,557:92	38,497:95		
	2. Underhåll av fastigheten och inventarier		5,000:—	
	3. Kostnad för uppvärmning (häri ingår avlöning och bostad för eldaren)		15,000:—	
	4. Skatter		5,000:—	
	5. Brandstodspremier		650:—	
	6. Renhållning		1,000:—	
	7. Sotning		300:—	
	8. Vattenavgift		1,000:—	27,950:—
d)	Sundinska huset:			
	1. Underhåll av fastigheten	1,000:—		
	Särskilt anslag enligt Stadsfullmäktiges beslut den 30/5 1929	2,900:—	3,900:—	
	2. Skatter		180:—	
	3. Brandstodspremier		140:—	
	4. Renhållning		400:—	
	5. Sotning		40:—	
	6. Vattenavgift		200:—	
	7. Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden (30/9 1920)		8,000:—	12,860:—
e)	Tullhuset:			
	1. Underhåll av fastigheten		200:—	
	2. Vattenavgift och sotning		50:—	
	3. Brandstodspremier		25:—	275:—
f)	Paviljongen i Stadsparken:			
	1. Underhåll av fastigheten		500:—	
	2. Skatter		300:—	
		Transport	800:—	62,485:—

	Transport	800:—	62,485:—	
3.	Brandstodspremier	225:—		
4.	Sotning	50:—	1,075:—	
g)	Gårds- och tomtfastigheter:			
1.	Underhåll av fastigheter	30,000:—		
2.	Skatter	14,000:—		
3.	Brandförsäkringspremier	3,500:—		
4.	Renhållning	9,000:—		
5.	Sotning	2,000:—		
6.	Vattenavgifter m. m.	5,000:—		
7.	Amortering å kostnaden kr. 33,000:— för omändring av stadens gårdar (tredje året 31/3 1927)	6,600:—	70,100:—	
h)	Hamnmagasinen:			
1.	Underhåll av fastigheterna	1,000:—		
2.	Skatter	2,000:—		
3.	Brandstodspremier	150:—	3,150:—	
i)	Hamnplanen och materialgården:			
1.	Underhåll av förrådsbyggnader och grusning av magasinsgatorna m. m.	2,000:—		
2.	Justering av spår m. m.	2,500:—	4,500:—	
j)	Hamnpaviljongen:			
1.	Underhåll av fastigheter	200:—		
2.	Skatter	150:—		
3.	Brandförsäkringspremier	95:—		
4.	Vatten och sotning	25:—		
	Tillbyggnad av paviljongen enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/12 1928 1930 års amortering (1:sta året)	3,393:52	3,863:52	
k)	Kabinettet:			
1.	Underhåll av fastigheten	100:—		
2.	Löner och arvoden	1,400:—		
4.	Brandförsäkringspremier	45:—		
5.	Vattenavgift	150:—		
6.	Bränsle, lyse och diverse	400:—	2,095:—	
m)	Omnibustrafikstationen:			
1.	Amortering	2,800:—		
2.	Brandförsäkringspremier m. m.	300:—	3,100:—	150,368:52

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		122,862:—	
	Transport	122,862:—	150,368:52

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Utgifter.

		Transport	122,862:—	150,368:52
Enligt Drätselkammarens förslag:				
Tillkommer:				
För omläggning av elektriska ledningar vid Nordanby och Malma enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29/4 1929		4,100:—		126,962:—
20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.				
a) Egendomen Carlsberg:				
1. Underhåll av fastigheten		100:—		
2. Skatter		700:—	800:—	
b) Hästholmarna:				
1. Underhåll av fastigheter och bryggor		2,000:—		
3. Skatter		1,100:—		
4. Brandförsäkringspremier		400:—		
5. Diverse utgifter		500:—		
6. Ordningsman, arvode, förslagsvis		1,100:—		
7. Ombyggnad av bryggorna vid Elba, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25/2 1926 kr. 16,597:98, att fördelas på 5 år: (5:te året)		3,300:—	8,400:—	
c) Diverse jordägor:				
1. Skatter		6,000:—		
2. Arrende och avgälder:				
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång	45:—			
S. k. Falkenbergska tomten	200:—	245:—		
3. Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 28/11 1873	45:—			
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	25:—			
Avsöndrad mark från straffängelsets område enl. Kungl. brevet den 21/11 1873	100:—			
Vasaparken, utgörande lösen för 53,4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 13:52	721:97			
Transport	891:97	6,245:—	9,200:—	277,330:52

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Utgifter.

	Transport		122,862:—	150,368:52
Enligt Drätselkammarens förslag:				
Tillkommer:				
För omläggning av elektriska ledningar vid Nordanby och Malma enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29/4 1929			4,100:—	126,962:—

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

a) Egendomen Carlsberg:				
1. Underhåll av fastigheten		100:—		
2. Skatter		700:—	800:—	
b) Hästholmarna:				
1. Underhåll av fastigheter och bryggor		2,000:—		
3. Skatter		1,100:—		
4. Brandförsäkringspremier		400:—		
5. Diverse utgifter		500:—		
6. Ordningsman, arvode, förslagsvis		1,100:—		
7. Ombyggnad av bryggorna vid Elba, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25/2 1926 kr. 16,597:98, att fördelas på 5 år: (5:te året)		3,300:—	8,400:—	
c) Diverse jordägor:				
1. Skatter		6,000:—		
2. Arrende och avgälder:				
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång	45:—			
S. k. Falkenbergska tomten	200:—	245:—		
3. Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 28/11 1873	45:—			
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	25:—			
Avsöndrad mark från straffängelsets område enl. Kungl. brevet den 21/11 1873	100:—			
Vasaparken, utgörande lösen för 53,4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 13:52	721:97			
Transport	891:97	6,245:—	9,200:—	277,330:52

Transport	891:97	6,245:—	9,200:—	277,330:52
Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den 29/9 av:				
1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet, utgörande lösen för 20,91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 13:52	282:70			
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97,2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à	13:14	1,187:81		
4. Mark av Lustigkulla och Skenvretarna (Koloniträdgårdar)		188:57		
5. Arrende för Biskopsängarna (Koloniträdgårdar)		450:—		
6. Arrende för domkyrkosysslomannens lönejord i Norra kv. 119		20:—		
7. Arrende för tomten n:r 68 i Norra kv. (till domprosten)		40:—	8,131:38	
d) Övriga utgifter:				
1. Omkostnader för kreaturstorg och Tivoliplats		1,500:—		
2. Avstjälpningsplatserna: Underhåll och tillsyn		5,500:—	7,000:—	24,331:38

20 D. Skogar.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	5,900:—
Summa kronor	307,561:90

21. Magistrat och Rådhusrätt.

a) Anskaffning och underhåll av inventarier			1,000:—
b) Löner och arvoden:			
Borgmästaren	8,408:37		
Civilrådmannen	6,900:—		
Brottmålsrådmannen	6,841:—		
3:dje Rådmannen	5,855:—		
Transport	28,004:37		1,000:—

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Utgifter.*

	Transport	28,004:37			1,000:—
	Stadsnotarien	5,547:—			
	Stadsvaktmästaren	2,109:—	35,660:37		
	Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter index 175		14,250:45	49,910:82	
	Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, högst			2,200:—	
	Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1930, förslagsvis			2,000:—	54,110:82
c)	Renhållning				1,500:—
d)	Belysning				400:—
e)	Uppvärmning				1,000:—
f)	Övriga utgifter:				
	1. Tryck- och annonskostnader			2,000:—	
	2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten			1,500:—	
	3. Olycksfallsförsäkringspremier			50:—	
	4. Läkararvode för Stadsvaktmästaren			20:—	
	5. Telefonavgifter för ledningar till:				
	Borgmästarens ämbetsrum och bostad		230:—		
	Civilrådmannen		110:—		
	Brottmålsrådmannen		110:—		
	Stadsnotarien		180:—		
	3:dje Rådmannen		110:—		
	Rådhusets tambur		290:—		
	Stadsvaktmästaren		70:—		
	Samtalsavgifter		125:—	1,225:—	4,795:—
g)	Oförutsedda utgifter			200:—	
	Anskaffning av trafikskyltar			300:—	500:—
				Summa kronor	63,305:82

22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier		300:—
b)	1. Löner och arvoden:		
	Kronokassören	2,600:—	
	Stadsfogden	3,500:—	
	1:sta skrivbiträdet	1,785:—	
	2:dra skrivbiträdet	1,290:—	
	5 st. exekutionsbetjänter (Richtnér, Carlsson, Steen, Larsson, Sundkvist) à 2,001:—	10,005:—	
	Bidrag till registrering av mantalslängden	150:—	
	Transport	19,330:—	300:—

	Transport	19,330:—			300:—
	Arvode till ett biträde å Kronouppbördskontoret för debitering och uppbörd av grundavgifter till pensionsförsäkringsfonden	1,800:—			
	Bidrag till extra biträden för samma ändamål	300:—	21,430:—		
	Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175		12,640:80	34,070:80	
b)	3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören, reservationsvis		210:—		
	5. Ersättning för tjänstelokal åt stadsfogden		750:—		
	6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden		210:—		
	7. Arvode till mantalsskrivningsombud		700:—		
	8. Understöd åt f. fjärdingsman Törn för år 1930		300:—	2,170:—	36,240:80
c)	Kronouppbördskontoret:				
	1. Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex			750:—	
	2. Renhållning: Rådhusets annex			800:—	
	3. Belysning: Rådhusets annex			150:—	
	4. Uppvärmning: Rådhusets annex			400:—	2,100:—
d)	Exekutionsbiträdenas tjänsterum:				
	1. Hyra			1,200:—	
	2. Renhållning			500:—	
	3. Belysning			100:—	
	4. Uppvärmning			200:—	2,000:—
e)	Övriga utgifter:				
	1. Tryck- och annonskostnader			1,300:—	
	2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten			600:—	
	3. Olycksfallsförsäkringspremie			40:—	
	4. Läkararvode för exekutionsbiträden och skrivbiträden			50:—	
	5. Anslag till exekutionsbiträdena för hållande av velocipeder			150:—	
	6. Telefonavgifter för ledningar till:				
	Stadsfogden		180:—		
	Kronokassören		230:—		
	Exekutionsbiträdena		280:—		
	Samtalsavgifter		25:—	715:—	2,855:—
f)	Oförutsedda utgifter				100:—
				Summa kronor	43,595:80

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Utgifter.*

23. Polisväsen och fångvård.

Enligt Polisnämndens förslag	218,154:98	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Tillkommer:		
Å dyrtidstillägg efter index 175	5,261:57	223,416:55
	Summa kronor	223,416:55

26. Allmän pensionsförsäkring.

a)	Pensionsnämnden för Västerås stad:		
1.	Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter 4 kr. för dag, förslagsvis	350:—	
2.	Arvode åt ordförande	600:—	
2.	Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	2,100:—	
3.	För läkarebetyg och läkareundersökningar, förslagsvis	300:—	
4.	Annonser och kungörelser, förslagsvis	100:—	
5.	Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis ..	250:—	3,700:—
b)	Pensionsnämnden för S:t Ilian:		
	Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde		50:—
c)	Pensionsnämnden för Lundby:		
	Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde		50:—
d)	Inbetalning till pensionsförsäkringsfonden av grundavgifter, som icke kunnat indrivas		7,500:—
e)	Bidrag till pensionstillägg och understöd		25,000:—
		Summa kronor	36,300:—

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier		2,000:—	
b)	1. Löner och arvoden:			
	Drätseldirektören	11,040:—		
	Byggnadschefen	9,315:—		
	Stadsombudsmannen	6,900:—		
	Drätselnotarien	4,707:—		
	Stadskamreraren	6,219:—		
	Stadsbokhållaren	2,337:—		
	Stadskassörskan	2,190:—		
	Transport	42,708:—	2,000:—	

Transport	42,708: —		2,000: —
1 kvinnligt kontorsbiträde av 1 klass å drätseldirektörskontoret	1,785: —		
Personligt lönetillägg	300: —	2,085: —	
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret		1,575: —	
1 manligt kontorsbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret		1,677: —	
Stadsinspektoren		3,531: —	
4 arbetsförmän (Pettersson, Råberg, Westholm, Johansson)		8,868: —	
1 förrådsförman (Barklund)		2,217: —	
Rådhusvaktmästaren		2,109: —	
3 körkarlar (Eriksson, Persson, Andersson)		5,679: —	
Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen o. stadskamrerarekontoret, förslagsvis		5,000: —	
Arvode för en byggmästare (29/12 1920)		6,800: —	
Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode		1,200: —	
Anslag till stadsrevisionen ..		2,300: —	
Läkararvode för rådhusvaktmästaren, förmän, körkarlar och skrivbiträden		100: —	85,849: —
Dyrtidstillägg till befattningshavare på ordinarie stat, beräknat efter indextal 175			40,654: 20 126,503: 20
b) 3. Pensioner:			
Pensionsersättning till:			
f. Revisorn H. Tersmeden ..		1,200: —	
f. Skrivbitr. Amelie Presto-Ström		400: —	
f. Arbetsförman A. Hallström		1,442: —	
Änkan Södergren		376: —	3,418: —
Transport			3,418: — 128,503: 20

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Utgifter.*

	Transport		3,418:—	128,503:20
	Dyrtidstillägg till Hallström och Fru Södergren, förslagsvis		1,200:—	4,618:—
d)	Renhållning: Rådhuset och annexet			2,500:—
e)	Belysning: Rådhuset och annexet			450:—
f)	Uppvärmning: Rådhuset och annexet			1,500:—
g)	Övriga utgifter:			
	1. Tryck- och annonskostnader		8,500:—	
	2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		2,000:—	
	3. Olycksfallsförsäkringspremie		50:—	
	4. Premie för inbrotts- och garantiförsäkring		203:75	
	5. Telefonavgifter för ledningar till:			
	Stadsfullmäktiges ordförande	70:—		
	Drätselkammarens ordförande	70:—		
	Drätseldirektörens exp. och bostad	180:—		
	Stadsombudsmannens exp. och bostad	180:—		
	Drätselnotariens exp. och bostad	250:—		
	Byggnadschefens exp. och bostad	180:—		
	Stadskamrerarekontoret	230:—		
	Stadskamrerarens bostad	70:—		
	Stadsinspektorens exp.	110:—		
	Byggmäst. Alb. Anderssons bostad	70:—		
	Arbetsförman Råberg	70:—		
	Arbetsförman Westholm	70:—		
	Arbetsförman Johansson	70:—		
	Arbetsförman Pettersson	70:—		
	Rådhusvaktmästaren	70:—		
	Förrådet	180:—		
	Samtalsavgifter	250:—	2,190:—	
	6. Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		1,200:—	
	7. Diverse och oförutsedda utgifter		1,000:—	15,143:75
h)	Stallet:			
	1. Utfordring och skötsel av 4 hästar		3,500:—	
	2. Hästskoning och hästförsäkring m. m.		300:—	
	3. Underhåll av körredskap		500:—	4,300:— 157,014:95

27 B. Byggnadsnämnd.

Enligt Byggnadsnämndens förslag		31,175:—
	Transport	188,189:95

		Transport	188,189:95
	27 C. Automobiler.		
a)	Underhåll och reparationer	800:—	
b)	Löner och arvoden:		
	1 bilförare, förslagsvis	3,200:—	
c)	Driftskostnader:		
	Bensin, smörjoljor m. m.	2,500:—	
d)	Diverse utgifter:		
	Diverse, såsom skatter m. m.	600:—	
e)	Amortering av inköpt lastbil, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/6 1928 (2:dra året) förslagsvis	5,280:—	12,380:—
		Summa kronor	200,569:95

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

a)	Sociala ändamål:		
1.	Arbetsstugan (29/12 1910) med avdrag av anslag från Sundinska fonden	2,200:—	
2.	Barnkrubban (28/12 1918)	3,000:—	
3.	Barnhemmet (28/12 1918)	500:—	
4.	Natthärberget	300:—	
5.	Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedling (30/9 1927 och 29/12 1920)	3,200:—	
6.	Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa (23/12 1909), förslagsvis	3,500:—	
7.	Anslag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa (23/12 1918), förslagsvis	19,000:—	
8.	Anslag till barnhemmet "Sparvboet" (21/12 1911 och 28/12 1918)	600:—	
9.	Anslag till barnhemmet "Sparvboet", hyra för butiken (23/2 och 21/12 1917)	800:—	
10.	Anslag till Frälsningsarméns Slumverksamhet (26/10 1916 och 28/12 1918)	500:—	
11.	Anslag till friluftS- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas (30/12 1919)	1,500:—	
15.	Anslag till Arosgårdens verksamhet (28/10 1920)	3,000:—	
16.	Anslag till Nykterhetsnämnden	1,550:—	
17.	Anslag till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet (28/12 1920)	1,500:—	
18.	Anslag till skollovskolonier	8,000:—	
19.	Anslag till Västerås gymnastikförening	1,000:—	
20.	Västmanlands läns Sjuksköterskeförening	500:—	50,650:—
		Transport	50,650:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Utgifter.

		Transport	50,650: —
b)	Taxeringsnämndenrna:		
1.	Traktamentsersättning å 4: — pr sammanträdestimma, högst 7 kr. pr dag	2,000: —	
2.	Biträde åt ordförandena	700: —	
3.	Lyse och städning i byrålokal	60: —	
4.	Annonsering m. m.	60: —	
5.	Skrivmaterial och diverse	100: —	2,920: —
c)	Diverse utgifter:		
2.	Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare	2,000: —	
3.	Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare (19/12 1912)	3,000: —	
4.	Årsavgift till Svenska stadsförbundet å 6: — för varje 100-tal innevånare (26/3 1908)	1,770: —	
6.	Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 ex. à 12: — (26/10 1911)	720: —	
7.	Representationsanslag (19/12 1912)	1,000: —	
8.	Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)	1,500: —	
11.	Anslag till utsättning av smörbord	300: —	
16.	Anslag till arbetslöshetsverksamhet	1,000: —	
18.	Avskrivning å tidigare års förlust å Vedgårdsrörelsen	30,000: —	
20.	Gäldande av del av ogulden kostnad för ombyggnad av Skultunavägen kr. 88,867: 04 från åren 1922 och 1923 varifrån avgår 1929 års amortering 25,000: — kronor = 63,867: 04 (2:dra året)	25,000: —	
21.	Anslag till gäldande av påbörjade nödhjälpsarbeten å diverse vägar samt Persbobäckens överbyggnad	40,000: —	106,290: —
		Summa kronor	159,860: —

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Årets förslagsanslag		114,856: 41
	Summa kronor	114,856: 41

Inkomster.

1 A. Räntor och aktier.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	Räntor å:	Resterande lånebelopp:	Ränta:	
a)	Obligationslån:			
	1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
	1892 års lån à 4 %	6,475:—	216:10	
	1896 „ „ à 3,6 %	32,280:—	1,084:68	
	1902 „ „ à 4 %	35,790:—	1,431:60	
	1907 „ „ à 4,5 %	455,910:—	20,515:95	
	1910 „ „ à 4,5 %	811,720:—	35,995:73	
	1916 „ „ à 5 %	361,178:—	18,058:90	
	1922 „ „ à 5 %	420,783:—	20,909:49	
	1924 „ „ à 5 %	169,645:—	8,482:25	
	1929 „ „ à 5 %	614,772:16	30,738:61	137,433:31
	2. Folkskolestyrelsen:			
	1892 års lån à 4 %	13,750:—	460:—	
	1902 „ „ à 4 %	108,575:—	4,343:—	
	1907 „ „ à 4,5 %	26,100:—	1,174:50	
	1910 „ „ à 4,5 %	243,200:—	10,780:65	
	1916 „ „ à 5 %	19,840:—	992:—	
	1922 „ „ à 5 %	60,645:—	3,013:57	
	1924 „ „ à 5 %	18,340:—	917:—	
	1929 „ „ à 5 %	137,200:—	6,860:—	28,540:72
	3. Fattigvårdsstyrelsen:			
	1892 års lån à 4 %	2,750:—	92:—	
	1902 „ „ à 4 %	12,776:50	495:63	
	1922 „ „ à 5 %	360,138:—	17,895:93	
	1924 „ „ à 5 %	57,404:20	2,870:21	
	1929 „ „ à 5 %	228,583:34	11,429:17	32,782:94
	4. Kyrkorådet:			
	1896 års lån à 3,6 %	4,180:—	141:12	
	1910 „ „ à 4,5 %	40,000:—	1,800:—	1,941:12
	5. Hamnen:			
	För äldre hamnbyggnaden à 5 %	1,905:—	95:25	
	För nya hamnbyggnaden à 4 ½ %	108,775:—	4,894:88	
			Transport	200,698:09

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Inkomster.

			Transport	200,698 : 09
	För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	94,730 : —	4,736 : 50	
	För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1 à 5 % ..	6,600 : —	330 : —	
	För malmlossningskran n:r 2 à 5 %	15,625 : —	781 : 25	
	För östra hamnbyggnadens vidare fortsättning, 5 % å kronor	137,200 : —	6,860 : —	17,697 : 88
6.	Djuphamnen:			
	1924 års lån à 5 %	339,000 : —	16,950 : —	
	1926 års lån à 5 %	618,000 : —	30,900 : —	
	Lån av stadskassan à 5 %	517,463 : 99	25,873 : 20	73,723 : 20
b)	Andra amorteringslån:			
1.	Upptaget från pensionsförsäringsfonden och statens bostadslånefond:			
	Räntor å av staden utlämnade lån		39,185 : 21	
2.	Fattigvårdsstyrelsen:			
	1928 års lån à 5 %	300,624 : 79	15,031 : 24	
3.	Hamnen:			
	1928 års lån à 5 %	177,853: 51	8,892 : 68	
4.	Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
	1926 års lån à 5 %	80,871 : 89	4,043 : 59	
	1928 „ „ à 5 %	570,799 : 20	28,539 : 96	95,692 : 68
c)	Andra lån och skulder:			
2.	Ränta å beräknad brist i hamnkassan, c:a 175,000 : — kr. à 5 %	175,000 : —	8,750 : —	
3.	Ränta å kronor 1,000 : —, lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4,5 %	1,000 : —	45 : —	
4.	Ränta å till fattigvården förskotterade medel för restaurering av huvudbyggnaden vid Ålderdomshemmet Karlslund, enligt amorteringsplan	92,050 : —	4,602 : 50	
5.	Ränta å till Malma grustag förskotterade och ännu oguldna anläggningskostnader à 5 %	67,315 : 35	3,365 : 77	16,763 : 27
d)	Aktier:			
1.	Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås —Bergslagens järnväg kr. 99,700 : — à 5 %		4,985 : —	
3.	Utdelning å A.-B. Arbetarebostäders aktier, kronor 300,000 : — à 4,75 %		14,250 : —	19,235 : —
4.	Utdelning å på staden överförda aktier i S. V. B:s Nya Järnvägs A.-B., motsvarande ränta till A.-B. Västeråsbanans Intressenter Kr. 83,780 : —			
			Summa kronor	423,810 : 12

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

		Resterande lånebelopp:	Årets Amortering:	
a)	Obligationslån:			
1.	Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
	Upptaget år 1892 à 4 %	6,475 : —	2,145 : —	
	„ „ 1896 à 3,6 %	32,280 : —	4,300 : —	
	„ „ 1902 à 4 %	35,790 : —	2,470 : —	
	„ „ 1907 à 4,5 %	455,910 : —	16,810 : —	
	„ „ 1910 à 4,5 %	811,720 : —	23,630 : —	
	„ „ 1916 à 5 %	361,178 : —	7,090 : —	
	„ „ 1922 à 5 %	420,783 : —	5,186 : 50	
	„ „ 1924 à 5 %	169,645 : —	3,515 : —	
	„ „ 1929 à 5 %	614,772 : 16	9,185 : 74	74,332 : 24
2.	Folkskolestyrelsen:			
	Upptaget år 1892 à 4 %	13,750 : —	4,500 : —	
	„ „ 1902 à 4 %	108,575 : —	6,557 : —	
	„ „ 1907 à 4,5 %	26,100 : —	1,150 : —	
	„ „ 1910 à 4,5 %	243,200 : —	7,260 : —	
	„ „ 1916 à 5 %	19,840 : —	390 : —	
	„ „ 1922 à 5 %	60,645 : —	747 : 50	
	„ „ 1924 à 5 %	18,340 : —	380 : —	
	„ „ 1929 à 5 %	137,200 : —	2,050 : —	23,034 : 50
3.	Fattigvårdsstyrelsen:			
	Upptaget år 1892 à 4 %	2,750 : —	900 : —	
	„ „ 1902 à 4 %	12,776 : 50	771 : 65	
	„ „ 1922 à 5 %	360,138 : —	4,439 : —	
	„ „ 1924 à 5 %	57,404 : 20	1,189 : 40	
	„ „ 1929 à 5 %	228,583 : 34	3,415 : 42	10,715 : 47
4.	Kyrkorådet:			
	Upptaget år 1896 à 3,6 %	4,180 : —	520 : —	
	„ „ 1910 à 4,5 %	40,000 : —	1,000 : —	1,520 : —
5.	Hamnen:			
	För äldre hamnbyggnaden	1,905 : —	1,905 : —	
	För nya hamnbyggnaden:			
	1907 års lån à 4,5 %	108,775 : —	5,725 : —	
	1916 års lån à 5 %	94,730 : —	1,858 : —	
	1929 års lån à 5 %	137,200 : —	2,050 : —	
	För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1, kapitalåterstod	6,600 : —	275 : —	
	För malmlossningskran, kapitalåterstod ..	15,625 : —	625 : —	12,438 : —
			Transport	122,040 : 21

N:o 85. *Budget-förslag 1930. Inkomster.*

			Transport	122,040:21
6.	Djuphamnen:			
	1924 års lån à 5 %	339,000:—	5,085:—	
	1926 års lån à 5 %	618,000:—	9,301:—	14,386:—
b)	Andra amorteringslån:			
1.	Kapitalavbetalningar å lån från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:			
	Årets amortering		15,227:12	
2.	Fattigvårdsstyrelsen:			
	1928 års lån à 5 %	300,624:79	9,843:97	
3.	Hamnen:			
	1928 års lån à 5 %	177,853:51	5,823:81	
4.	Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
	1926 års lån à 5 %	80,871:89	1,479:16	
	1928 års lån à 5 %	570,799:20	18,690:84	51,064:90
			Summa kronor	187,491:11

2. Fattigvård.

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag		138,040:—
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Tillkommer:		
Å inkomster för vårdavgifter till Ålderdomshemmet		15,500:—
	Summa kronor	153,540:—

3. Barnavård.

Enligt Barnavårdsnämndens förslag		11,800:—
	Summa kronor	11,800:—

4. Folkskola.

4 A. Den egentliga folkskolan.

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		349,528:46
	Summa kronor	349,528:46

4 B. Fortsättningsskola.

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		9,200:—
	Summa kronor	9,200:—

4 B. Högre Folkskola.

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		16,287:—
	Summa kronor	16,287:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930
Inkomster.

5. Hälso- och sjukvård.

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		4,400: —

5. C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		27,267: 45
	Summa kronor	31,667: 45

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggning.

Försäljningsmedel	200: —	
Årligt bidrag till omläggning av del av Stora gatan (A.-B. Yngve Swenson)	300: —	
Till gäldande av särskilda gatuarbeten:		
Av ordinarie automobilskattemedel	45,000: —	45,500: —

6 B. Vägar.

Av ordinarie automobilskattemedel	45,000: —		
Av automobilskattemedlens utjämningsandel	49,750: —	94,750: —	
Vägskatt, c:a		8,200: —	102,950: —

6 C. Planteringar.

Enligt Planteringsnämndens förslag	8,600: —

6 E. Gaturenhållning.

1.	Avgift från skolkassan rör. renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgärdsskolorna	1,000: —	
2.	Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1,800: —	2,800: —
		Summa kronor	159,850: —

8. Hamnen.

8 A och B. Den äldre Hamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag	138,700: —

8 C och D. Djuphamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag		72,300: —
	Summa kronor	211,000: —

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Inkomster.

10. Renhållningsverk.

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	54,000: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Tillkommer:		
Ersättning från Svingården för uppsamling av svinmat	3,000: —	57,000: —

10 B. Svingård.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	35,000: —
Summa kronor	92,000: —

11. Vattenledningsverk.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	202,000: —
Summa kronor	202,000: —

12. Gasverk.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	398,600: —
Summa kronor	398,600: —

13. Elektricitetsverk.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	671,000: —
Summa kronor	671,000: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbudhus.

Enligt Badhusstyrelsens förslag	3,000: —

17 B. Varmbadhus.

Enligt Badhusstyrelsens förslag	70,000: —

17 D. Båttrafik.

1. Persontrafik	16,150: —	
2. Godstrafik	150: —	16,300: —

17 E. Vedgård.

Inkomster av vedförsäljning	36,800: —

17 F. Grustag.

Inkomster av grusförsäljning	27,915: 77
Summa kronor	154,015: 77

18. Brandväsen.

Enligt Brandstyrelsens förslag		21,065:75
Summa kronor		21,065:75

20. Fastighetsförvaltning.

20 A. Egendomar inom stadsplanen.

c) Stadshotellet:

1. Hyror:			
Västerås Hotell A.-B.	32,000:—		
Västerås Systembolag	18,500:—		
Sällskapet	2,250:—		
Upplands Enskilda Bank ..	5,000:—		
Barberare Gösta Ståhl	1,400:—	59,150:—	
2. Avgifter för festvåningens användande ..		1,500:—	
Hyresgästernas andel i kostnaden för vattenavgifter		400:—	
Hyresgästernas andel i kostnaden för uppvärmning		14,000:—	75,050:—

d) Sundinska huset:

Hyresinkomster		10,350:—

e) Tullhuset:

Hyra för bostadslägenhet		500:—

f) Paviljongen i Stadsparken:

Hyresinkomster		2,500:—

g) Gårds- och tomtfastigheter:

Hyror och arrenden för gårdar och tomter		170,000:—

h) Hamnmagasinen:

A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o, magasin n:r 1 ..		6,600:—	
A.-B. John A. Fors, magasin n:r 2		6,000:—	
A.-B. John A. Fors, magasin n:r 3		2,087:50	
A.-B. Hakon Swenson, magasin n:r 3		1,800:—	
A.-B. Rudhe & C:o, magasin n:r 3		2,200:—	
A.-B. Rudhe & C:o, magasin n:r 3		1,500:—	
Norlings Agenturaffär, magasin n:r 3		674:—	
Vatten- och Gasverksstyrelsen		112:50	20,974:—
	Transport		279,374:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Inkomster.

			Transport	279,374:—
i)	Hamnplanen:			
	Platshyror av:			
	Hygrell & C:o		1,087:50	
	Tegel- & Murbruks A.-B.		2,128:—	
	Kafferosteriet Pyramiden		650:—	
	Järnhandl. Axel Sundström		812:50	
	Tekniska Byggnadsbyrån		367:50	
	Ingeniör Paul Anderson		200:—	
	Grosshandl. G. Nordenhaag		495:—	
	Gronsshandl. G. Nordenhaag		1,930:—	
	Vatten- och Gasverksstyrelsen		1,050:—	
	Myggbo Sågbolag		562:50	
	Järnhandl. Eric Sundström		562:50	
	Järnhandl. Bröderna Larsson		735:—	
	Västerås Automobil A.-B.		900:—	
	Allm. Svenska Elektr. A.-B.		207:—	
	Allm. Svenska Elektr. A.-B.		525:—	
	Allm. Svenska Elektr. A.-B., för magasinstomt		7,556:—	
	A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o		180:—	
	Stadens Vedgård		2,000:—	
	J. Aug. Andersson & C:o		1,063:—	
	Arvid Enström		478:—	
	Arrende för 6 tomter å Sjöhatten:			
	Koop. Fören. Svea, n:r 1, 1:a rad.	233:80		
	Centralförening, n:r 2, 1:a rad.	230:50		
	A.-B. Hakon Swenson, n:r 3, 1:a rad.	316:80		
	A.-B. Hakon Swenson, n:r 1, 2:a rad.	291:—		
	A.-B. John A. Fors, n:r 2, 2:a rad.	292:30		
	A.-B. Nissen & C:o, n:r 3, 2:a rad.	235:40	1,599:80	
	Krooks Petroleum- & Olje A.-B.		150:—	
	A.-B Västerås Spedition		25:—	25,264:30
j)	Hamnpaviljongen:			
	Hyresinkomster:			
	Spedition		2,250:—	
	Fackf.-kafé		750:—	
	Hamnkontor		500:—	3,500:—
k)	Kabinettet:			
	Inkomster			1,400:—
m)	Omnibustrafikstation:			
	Hyra			3,100:— 312,638:30
			Transport	312,638:30

		Transport	312,638:30

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		122,862:—	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer:			
Hyra till Malma gård för Svingården	1,000:—		
Ökad inkomst av lantbruket	3,100:—	4,100:—	126,962:—

20 C. Jordar och andra fastigheter.

a)	Egendomen Carlsberg	1,000:—		
	Del av Carlsberg (Stadens lantbruk)	200:—		
	Del av Carlsberg (Skogsvårdsstyrelsen)	200:—		
	Arrende för ett markområde (Knut Albin Andersson)	5:—	1,405:—	
b)	Hästholmarna:			
	1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba	4,500:—		
	2. Hyra för serveringspaviljong å Östra holmen	2,000:—	6,500:—	
c)	Diverse jordägor:			
	1. Östra utmarken:			
	Arrende:			
	För följande lägenheter:			
	Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord (Nordanby gård)	3,500:—		
	Gustavsslätt (K. E. Eklund), utgår 14/3 1936	275:—		
	Andersborg (G. Andersson)	500:—		
	Sundinska utmarken (koloniträdgårdar) ..	430:—		
	Kristiansborg (stadens lantbruk)	3,000:—		
	Hovdestalund (F. Johansson)	500:—		
	Ett område av Myggbo (Folkets Park) ..... 50:—			
	Ett område (Folkets Park).. 70:—	120:—		
	Malma gård (stadens lantbruk)	3,500:—		
	Arrende för jaktmark å Malma och Östra utmarken	25:—	11,850:—	
		Transport	19,755:—	439,600:30

N:o 85. *Budget-förslag 1930. Inkomster.*

	Transport	19,755:—	439,600:30
2. Västra utmarken:			
Arrende:			
Stensborg, växthus och en del jord (R. Eriksson)	2,000:—		
Stensborg, övrig mark och hus (V:ås Templarförening)	1,500:—		
Ett område (C. V. Sandberg)	200:—	1,700:—	
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget, t. o. m. år			
Doktor Holm	50:—		
Förman Hedkvist	20:—		
Fru Eriksson, Ekeby	10:—	80:—	
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:			
J. A. Thilén	5:—		
Matilda Eriksson	5:—		
J. A. Olsson	15:—		
Rob. Pettersson	5:—	30:—	
Ett till hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område t. o. m. år 1949		25:—	
Område av Gästgivarevreten i Gamla Stohagsjorden:			
Västerås Skeppsvarv		570:—	
Ett område intill Solgården: (Axel Eklund)		10:—	
Ett område intill Mälardalen: (H. Mörck)		25:—	4,440:—
d) Viksäng:			
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. 1944:			
Mejerist A. Johansson		20:—	
Stadsfogde E. Kumlin		100:—	
Disp. O. Johansson		50:—	
Kamrer H. Molander		20:—	
Direktör A. Sundström		40:—	
f. Handlande Gust. Svensson		35:—	
Änkefru Lydia Ström		20:—	
Kamrer K. E. Eriksson		25:—	
Kapten H. Slettengrens sterbhus		75:—	385:—
	Transport	24,580:—	439,600:30

	Transport	24,580:—	439,600:30	
e)	Diverse arrenden:			
	F. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)	37:—		
	D:o jämte Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman), utgår 14/3 1931	60:—		
	Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)	100:—		
	Mark för järnvägsspår till Tillberga (Sv. Metallverken)	45:—		
	Koloniträdgårdar vid Lustigkulla	283:87		
	Koloniträdgårdar vid Biskopsängarna	500:—		
	Mark av Kungsängen (Lantbruket)	200:—		
	Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)	272:60		
	Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)	72:40		
	Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (Daniel Israelsson)	50:—		
	Diverse mindre områden	900:—	2,520:87	
f)	Arrende för fiskvatten:			
	Västerås-fjärden från Johannisberg till Hyttan samt vid Kattskär och Amundsgrund (Sundkvist)	50:—		
	Vid Hästholmarna jämte fiskarstugan med jord å Elba	150:—		
	Diverse mindre fiskarrenden (G. O. Sabel m. fl.)	35:—	235:—	
g)	Hyresmedel:			
	Platshyror:			
	Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50:—		
	Hyra för skjul av Motorbåtsklubben	50:—		
	Två magasinsplatser å Skallberget (Söderlund och Nitroglycerin A.-B.)	20:—		
	Slaktarvagnar å tomten n:r 6 Norra kv.	350:—		
	Upplag å Munk- och Kungsängen:			
	Kungl. Telegrafverket 100:—			
	Vilh. Söderlund 5:—			
	Axel Bergkvist 50:—			
	P. J. Wallén (250 kvm. à 50 öre) 125:—			
	Mjölkcentralen (130 kvm. à 50 öre) 65:—			
	Dir. G. Stomberg (215½ kvm. à 50 öre) 107:75			
	K. Larssons isupplag (220 kvm. à 50 öre) 110:—	562:75		
	Transport	1,032:75	27,335:87	439,600:30

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Inkomster.*

Transport	1,032:75	27,335:87	439,600:30
Markhyra för serveringspaviljong å Djäkneberget	300:—		
Markhyra för vattenkiosken i Vasaparken	500:—		
Fotografiatelier å Kungsängen	50:—		
Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan (Pressbyrån)	200:—		
Andel, plats och hyresmedel från Strömsholms våg	500:—		
Karuseller och skjutbanor m. m.	2,000:—		
Stallar och bindplatser å Kreaturstorget	500:—		
Hyra för vattenkraften i Svartån	3,000:—		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen	2,800:—		
Försäljningskiosk vid flickskolans gymnastikhus (Karlsson)	300:—		
A.-B. Yngve Swenson, Bensinupplag i Kopparbergsvägen vid kvart. Hubert	125:—		
Myggbo Sågbolag (1,080 kvm. à 60 öre)	648:—		
Försäljningskiosk å Kungsängen (Hedman)	200:—		
Avgäld för grustäkt	500:—		
Hyra för svingårdsanläggningen vid Malma	5,000:—		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån	5,000:—	22,655:75	49,991:62

20 D. Skogar.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		6,200:—
	Summa kronor	495,791:92

23. Polisväsen och fångvård.

a)	Statsbidrag för reservpolis, 1/3 av 3 poliskonstapelslöner i lägsta lönegraden	3,383:—	
	Statsbidrag för avlönande av 2 kriminalkonstaplar, förslagsvis	8,041:30	11,424:30
b)	Bidrag av Systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis		2,600:—
	Summa kronor		14,024:30

24. Auktionsväsen.

Auktionsprovision, förslagsvis		100:—
	Summa kronor	100:—

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 B. Byggnadsnämnd.

Enligt Byggnadsnämndens förslag	4,800: —

27 C. Automobiler.

Inkomst av körningar	12,380: —
Summa kronor	17,180: —

30. Allmänna bidrag av staten.

a)	Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enligt K. F. den 18 juni 1913	27,258: —
b)	Källarfrihetsmedel	349: 89
	Summa kronor	27,607: 89

31. Diverse inkomster.

a)	Bötesmedel	500: —
b)	Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	50: —
c)	Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000: —
d)	Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	50: —
	Överskott å förrådsrörelsen	1,000: —
	Statsbidrag till nykterhetsnämnden	50: —
e)	Vågavgifter från Köttbesiktningsbyrån	2,500: —
	Gottgörelse av statsverket i anledning av Västmanlands regementes indragning för året 1/7 1929—30/6 1930	10,000: —
	Summa kronor	18,150: —

32. Skatter och liknande avgifter.

a)	Hundskatt à 25: — kr. pr hund			8,000: —
b)	Bevillningsavgifter från offentliga föreställningar, artistskatt			2,000: —
c)	Skogsaccis			100: —
d)	Utdebitering för år 1929 à kr. 8: 60 å 324,947: 09 skattekronor	2,794,544: 97		
	Varifrån avgår beräknad avkortning och restitution	279,454: 50	2,515,090: 47	
e)	Kommunal progressivskatt		75,000: —	
f)	Tomtören för bebyggda och obebyggda tomter å stadens grund för all framtid		86: 74	2,590,177: 21
g)	Nöjesskatt			42,000: —
	Summa kronor			2,642,277: 21

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Sammandrag av utgifts- och inkomststaten.*

Sammandrag av Utgifts- och Inkomststaten för år 1930.

	Utgifter:	Inkomster:	Överskott:	Brist:
Brist från sist avslutade räkenskapsår	76,153:46			76,153:46
1 a. Räntor m. m.	841,772:48	423,810:12		417,962:36
1 b. Kapitalavbetalningar å lån	400,776:01	187,491:11		213,284:90
2. Fattigvård	669,427:84	153,540:—		515,887:84
3. Barnavård	81,692:—	11,800:—		69,892:—
4 A. Folkskola	836,789:76	349,528:46		487,261:30
4 B. Fortsättningsskola	16,700:—	9,200:—		7,500:—
4 C. Högre Folkskola	26,608:50	16,287:—		10,321:50
4 D. Allmänt läroverk	4,580:—			4,580:—
4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter	53,770:—			53,770:—
5. Hälso- och sjukvård	91,200:95	31,667:45		59,533:50
6. Gator, vägar, planteringar o. dyl.	379,879:15	159,850:—		220,029:15
7. Avloppsledningar	41,185:—			41,185:—
8. Hamnar	245,509:77	211,000:—		34,509:77
10. Renhållningsverk och svingård	135,626:46	92,000:—		43,626:46
11. Vattenledningsverk	137,452:—	202,000:—	64,548:—	
12. Gasverk	364,625:—	398,600:—	33,975:—	
13. Elektricitetsverk	483,122:—	671,000:—	187,878:—	
17. Andra kommunens affärsföretag	149,665:77	154,015:77	4,350:—	
18. Brandväsen	121,984:40	21,065:75		100,918:65
20. Fastighetsförvaltning	307,561:90	495,791:92	188,230:02	
21. Magistrat och Rådhusrätt	63,305:82			63,305:82
22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen	43,595:80			43,595:80
23. Polisväsen och fångvård	223,416:55	14,024:30		209,392:25
24. Auktionsväsen		100:—	100:—	
26. Allm. Pensionsförsäkring	36,300:—			36,300:—
27. Övriga förvaltningskostnader	200,569:95	17,180:—		183,389:95
28. Anslag och bidrag till diverse ändamål	159,860:—			159,860:—
29. Oförutsedda utgifter	114,856:41			114,856:41
30. Allmänna bidrag av staten		27,607:89	27,607:89	
31. Diverse inkomster		18,150:—	18,150:—	
32. Skatter och liknande avgifter		2,642,277:21	2,642,277:21	
Summa kronor	6,307,986:98	6,307,986:98	3,167,116:12	3,167,116:12

TILL MAGISTRATEN I VÄSTERÅS.

Fattigvårdsstyrelsen får härmed överlämna förslag till inkomst- och utgiftsstat för Västerås stads fattigvård för år 1930.

Västerås den 31 okt. 1929.

För Fattigvårdsstyrelsen:

ALB. LUNDKVIST,
Ordförande.

Axel Norén.

Utdrag ur protokoll, fört vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträde den 29 oktober 1929.

— —

§ 158.

Beslöt Fattigvårdsstyrelsen avgiva följande förslag till inkomst- och utgiftsstat för fattigvården för år 1930.

Fattigvårdsstyrelsen får härmed till stöd för efterföljande anslagskrav för år 1930 anföra följande:

YTTRE FATTIGVÅRDEN:

Understödskostnader:

Anslaget för ordinarie understöd har begärts förhöjt med 8,500: — kr. på grund av dels betydligt förhöjda hyror för understödstagarne och dels emedan det oavsett detta förhållande visat sig otillräckligt under såväl innevarande som närmast föregående år. Övriga anslagsposter under denna rubrik hava däremot minskats, varför ökningen av anslaget för understödskostnader sålunda stannat på 2,000: — kr.

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Fattigvården*

Anstaltsvård:

Samtliga här upptagna anslagsposter hava förhöjts, utom posten för andra sjukvårdskostnader, som något minskats. Förhöjningarna motsvaras av högre inkomster i form av ersättning från Landstinget.

Kommunalt bidrag utan karaktär av fattigvård:

Härunder upptagna poster hava bibehållits vid sin nuvarande storlek med undantag av anslaget för kommunalt pensionstillskott, som förhöjts med 1,000:— kr. på grund av utvidgade bestämmelser genom Stadsfullmäktiges beslut den 27 sept. 1928.

Andra fattigvårdskostnader:

Anslagen ha icke kunnat sänkas, enär kostnaderna för dessa ändamål icke visat tendens till minskning.

Diverse utgifter:

Anslagen härunder hava upptagits till samma belopp som för innevarande år.

Löner och arvoden:

Lönerna hava upptagits i enlighet med nu gällande lönestat och dyrtidstilläggen hava beräknats efter index 175.

ÅLDERDOMSHEMMET:

Hushållet:

Kostnaden för hushållet har beräknats till samma belopp som för innevarande år.

Bränsle, lyse och vatten:

Anslaget för ångkol har måst undergå en betydlig förhöjning på grund av avsevärt stegrade kolpriser. Kostnaderna för gas, vatten och w. c. hava jämväl måst beräknas något högre än i innevarande års stat, enär fattigvårdsstyrelsens i samband med fjolårets stat uttalade förhoppning om bifall till styrelsens för längre tid sedan till Vatten- och Gasverksstyrelsen gjorda framställning om sänkta priser å vatten, gas och ljus till nivå med dem, som tillämpas för vissa andra offentliga inrättningar i staden, ännu icke förverkligats eller ens besvarats, trots upprepade förfrågningar. Anslagen härför hava därigenom visat sig vara för lågt tilltagna under innevarande och föregående år. Särskilt anslag för kraftström för drift av

värmeledningssystemets pumpanordning samt benkrossen har upptagits och har kostnaden härför beräknats under innevarande år uppgå till begärd anslagssumma.

Renhållning:

Anslagen härför ha begärts något förhöjda, enär kostnaderna tidigare beräknats för lågt.

Beklädnad:

Beklädnadsanslaget för ålderdomshemmets i genomsnitt c:a 175 understödstagare utgör under innevarande år 3,000: — kr. eller omkring 17: — kr. pr år och vårdtagare. Denna summa har på grund av sin otillräcklighet måst begäras förhöjd med 500: — kr.

Sjukvård:

Härunder upptaget belopp för sjuktransport har begärts förhöjt med 175: — kr. Anslaget för sjukvårdsartiklar och medicin har kunnat bibehållas vid sin nuvarande storlek.

Underhåll och anskaffning av inventarier:

Anslagen för härunder angivna ändamål hava kunnat bibehållas vid samma belopp som för innevarande år.

Förbrukningsartiklar.

Anslaget för skrivmaterial och tryckning har måst begäras förhöjt, enär proviant- och utspisningsjournaler måste anskaffas under budgetåret. Övriga belopp äro bibehållna vid sin nuvarande storlek.

Begravningskostnader:

Anslagsäskande har skett med samma belopp som för innevarande år.

Diverse omkostnader:

Anslag har begärts till inköp av böcker till ålderdomshemmets bibliotek. Under förutsättning att staden bidrager med ena hälften av kostnaden bidrager staten med den andra; bland inkomsterna har beräknats ett bidrag av statsmedel med 75: — kr. Härunder i övrigt upptagna belopp ha beräknats i likhet med innevarande års anslag.

Underhåll av fastigheter:

Anslag har äskats med 5,000: — kr. mot 2,000: — kr. för innevarande år, beroende av oundgängligt behov av grundliga reparationer av matrum i källarvåningen på arbetsavdelningen samt inredning av serverings- och

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Fattigvården*

diskrum därstädes, varjämte flera av understödstagarnes rum i denna avdelning samt personalrummen i sjukhuset äro i behov av genomgående reparation. Den vid ålderdomshemmet genomförda principen om understödstagarnes uppdelning efter arten av vårdbehovet å särskilda avdelningar har medfört, att även utspisningen måst ordnas avdelningsvis. För sådant syfte har sedan några år i föresagda arbetsavdelning apterats ett arbetsrum i källarevåningen, som icke undergått någon reparation eller ordnats för detta sitt ändamål. I sammanhang med detta matrum erfordras jämväl ett serverings- och diskrum. Därjämte äro sjukhusets samtliga fönsterbågar i behov av målning utvändigt.

Oavsett dessa förändringar hade förhöjning av anslaget måst begäras, enär det för innevarande år visat sig alldeles för lågt.

Räntor och amorteringar:

Dessa kostnader hava upptagits enligt uppgjord plan.

Underhåll av trädgård och planteringar:

Kostnaden härför har beräknats till samma belopp som för innevarande år.

Löner, arvoden och pensioner:

Lönerna och pensionerna hava för de befattningshavare, som finnas intagna i lönestaten beräknats efter nu gällande bestämmelser och uppflyttning i högre lönegrad av de befattningshavare, som därtill stått i tur, har ävenledes skett efter enahanda grunder. Beträffande lönerna för kokerskan, tvättföreståndarinnan och biträdena hänvisar fattigvårdsstyrelsen till tidigare ingiven skrivelse. Ifrågavarande befattningshavares löner hava beräknats i likhet med löner för liknande befattningar vid andra offentliga inrättningar i staden.

Stall och hönshus:

Utgiftsposten för hönshuset har ökats i erforderlig utsträckning och har inkomstbeloppet ökats i relation härtill.

Tvättinrättningen:

Samtliga här upptagna utgiftsposter hava ökats på grund av ökad omsättning och har inkomsten beräknats öka i motsvarande mån.

Trädgården:

Utöver behövligt anslag för utsäde och fröer har anslag begärts för arrende, som erlägges till Drätselkammaren för trädgårdsjorden jämte anslag för skatt, som numera uppkommer genom taxering av samma jord.

Engångsanslag:

Anslaget för iordningsställande av bårhus grundar sig på Stadsfullmäktiges beslut den 27/6 1929.

I sitt budgetsförslag för år 1928 begärde fattigvårdsstyrelsen anslag för en kombinerad last- och personbil. Framställningen avslogs av Stadsfullmäktige efter Drätselkammarens avstyrkan med motivering att frågan icke vore tillräckligt utredd och att allt för ringa erfarenhet vunnits om behovet av sådan bil.

Fattigvårdsstyrelsen vill nu utöver vad som tidigare framhållits anföra, att innevarande års nio förflutna månader har verkställts 1,200 hämtningar och hemkörningar av tvätt. Detta arbete med häst kräver för lång tid och binder i allt för stor utsträckning en befattningshavare, som är behövlig för annat vid hemmet förekommande arbete. Det har för övrigt visat sig svårt att i behövlig utsträckning medhinna övriga vid hemmet erforderliga körslor, för vilka lejning måst ske. Detta har särskilt varit fallet beträffande hämtning av bohag efter understödstagare, som avlidit eller intagits på ålderdomshemmet. Sådana körslor ha under senare år förekommit i stor utsträckning. Fattigvårdsstyrelsen har sålunda funnit erfarenheterna, sedan framställning i ärendet senast gjordes, bestyrka behovet av bil för ålderdomshemmet.

Angående begärt anslag till kokgryta kan anföras att vid inmontering av kokapparater i köksinrättningen insattes av sparsamhetsskäl en tidigare för nödhjälpsbespisningen använd ångkokgryta. Denna var emellertid av kristidsmaterial och är numera obrukbar för sitt ändamål samt oekonomisk i drift, varför den måste ersättas med en ny.

Anslaget till oförutsedda ändamål hava upptagits med belopp som tidigare skett.

Inkomster:

Yttre fattigvårdens inkomster hava beräknats något högre än tidigare, varemot inkomsterna för ålderdomshemmet beräknats lägre, varvid tagits till utgångspunkt de faktiska siffror, som för föregående och innevarande år föreligga. Höjning kan sålunda icke företagas utan att siffrorna sakna reellt stöd.

N:o 85.
Budget-förslag 1930 Fattigvården

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads fattigvård för år 1930.

UTGIFTER:

A. Yttre fattigvården.

a)	Understödskostnader:			
	1. Ordinarie understöd		208,500: —	
	2. Tillfälliga understöd		51,500: —	
	3. Understöd in natura		42,000: —	302,000: —
b)	Anstaltsvård:			
	1. Hospitalsvård		22,300: —	
	2. Lasarettsvård		6,600: —	
	3. Sanatorievård		5,100: —	
	4. Andra sjukvårdskostnader		11,500: —	45,500: —
c)	Kommunalt bidrag utan karaktär av fattigvård:			
	1. Sjukvård å kuranstalter		6,500: —	
	2. Yrkesutbildning		5,000: —	
	3. Kommunalt pensionstillskott		4,000: —	15,500: —
d)	Andra fattigvårdskostnader:			
	1. Återbetalning till främmande kommuner för utgiven fattigvård		30,000: —	
	2. Medikamenter		5,000: —	
	3. Begravningskostnader		1,000: —	36,000: —
e)	Diverse utgifter:			
	1. Hyra för fattigvårdsbyrån		2,500: —	
	2. Trycksaker och skrivmaterial		700: —	
	3. Städning, bränsle och lyse		1,500: —	
	4. Telefoner till:			
	Fattigvårdsbyrån	250: —		
	Fattigv.-syssl. bost.	110: —		
	Fattigv.-tills.-m. bost.	70: —		
	Fattigv.-styr. ordf. bost.	70: —		
	Diakonissan	70: —		
	Samtalsavgifter	75: —	645: —	5,345: —
f)	Förebyggande fattigvård:			
	1. Anslag till diakonissornas verksamhet			10,000: —
			Transport	414,345: —

		Transport	414,345 : —	
g)	Löner och arvoden:			
	1. Fattigvårdssysslomannen (39 : IV)	5,211 : —		
	2. Fattigv.-tillsyningsmannen (20 : II)	2,151 : —		
	3. Kontorsbiträde, I kl. (14 : III)	1,680 : —		
	4. Kontorsbiträde, II kl. (12 : II)	1,383 : —		
	5. Extra skrivbiträde	1,200 : —		
	6. Bidrag till revisionen	800 : —		
	7. Kontorsbiträdet, arvode som kassörska ..	500 : —		
		12,925 : —		
h)	Dyrtidstillägg:			
	Dyrtidstillägg för sysslomannen, tillsyningsmannen och biträden (index 175) förslagsvis	6,627 : 75	19,552 : 75	
i)	Oförutsedda utgifter:		500 : —	434,397 : 75

B. Ålderdomshemmet:

j)	Hushållet:			
	Mathållning för 65,000 underhållsdagar à 70 öre pr dag och person		45,500 : —	
k)	Bränsle, lyse och vatten:			
	1. 400 ton ångkol à 30 : —	12,000 : —		
	2. Gas	3,000 : —		
	3. Vattenavgifter	2,300 : —		
	4. V. C.-avgifter	1,000 : —		
	5. Belysningsström	2,700 : —		
	6. Kraftström	500 : —	21,500 : —	
l)	Renhållning:			
	1. Såpa, tvål och tvättpulver	800 : —		
	2. Torvmull och sophämtning	300 : —	1,100 : —	
m)	Beklädnad:			
	1. Gång- och underkläder och skodon		3,500 : —	
n)	Sjukvård:			
	1. Sjukvårdsartiklar och medicin	5,800 : —		
	2. Sjuktransporter	300 : —	6,100 : —	
o)	Underhåll och anskaffning av inventarier:			
	1. Linne och sängkläder	2,000 : —		
	2. Underhåll och anskaffning av möbler och husgeråd	1,000 : —		
	3. Anskaffning av glas, porslin och köksattiralj	500 : —	3,500 : —	
		Transport	81,200 : —	434,397 : 75

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Fattigvården

			Transport	81,200:— 434,397:75
p)	Förbrukningsartiklar:			
	1. Skrivmaterial och tryckning		300:—	
	2. Sänghalm		200:—	
	3. Snus		1,000:—	1,500:—
q)	Begravningsomkostnader			1,500:—
r)	Diverse omkostnader:			
	1. Flitpengar		1,800:—	
	2. Telefon till:			
	Föreståndarens exp.	236:—		
	Sjukhuset	230:—		
	Samtalsavgifter	25:—	491:—	
	3. Inköp av böcker för biblioteket		150:—	2,441:—
s)	Underhåll av fastigheter:			
	1. Reparation av hemmets byggnader		5,000:—	
	2. Brandförsäkringspremier		800:—	5,800:—
t)	Räntor och amorteringar:			
	1892 års lån: (kvarv. skuld 2,750:—)			
	Ränta	92:—		
	Amortering	900:—	992:—	
	1902 års lån: (kvarv. skuld 12,776:50)			
	Ränta	495:63		
	Amortering	771:65	1,267:28	
	1929 års lån: (kvarv. skuld 228,583:34)			
	Ränta	11,429:17		
	Amortering	3,415:42	14,844:59	
	1922 års lån: (kvarv. skuld 360,138:—)			
	Ränta	17,895:93		
	Amortering	4,439:—	22,334:93	
	1924 års lån: (kvarv. skuld 57,404:20)			
	Ränta	2,870:21		
	Amortering	1,189:40	4,059:61	
	1928 års lån: (kvarv. skuld 300,624:79)			
	Ränta	15,031:24		
	Amortering	9,375:21	24,406:45	
	1929 års lån: (kvarv. skuld 92,050:—)			
	Ränta	4,602:50		
	Amortering	8,347:50	12,950:—	80,854:86
			Transport	173,295:86 434,397:75

	Transport	173,295:86	434,397:75
u)	Underhåll av trädgård och planteringar	500:—		
v)	Löner och arvoden:			
1.	Föreståndaren, lön (29:III) 3,354:— med avdrag för naturaförmåner 3 rum och kök 1,136:—	2,218:—		
2.	Vaktmästaren, lön (17:III) 1,986:— med avdrag för naturaförmåner 644:—	1,342:—		
3.	Maskinisten, lön (17:IV) 2,109:— med avdrag för naturaförmåner 535:—	1,574:—		
4.	Eldaren, lön (14:I) 1,470:— med avdrag för fritt vivre 900:—	570:—		
5.	Husmodern, lön (4:IV)	744:—		
6.	Vårdaren, lön (16:II) 1,762:— med avdrag för naturaförmåner 400:—	1,362:—		
7.	En sjuksköterska, lön (4:IV)	744:—		
8.	En sjuksköterska, lön (4:III)	696:—		
9.	Två sjuksköterskor, lön (4:I) à 600:— ..	1,200:—		
10.	Kokerskan, lön	1,131:—		
11.	Tvättföreståndarinnan, lön	870:—		
12.	Tre biträden à 810:—	2,430:—		
13.	Ett biträde à 720:—	720:—		
14.	Åtta biträden à 660:—	5,280:—		
15.	Semester- och sjukvikarier	400:—		
16.	Predikanten, arvode	500:—		
17.	Organistarvode	100:—		
18.	Semesterpengar för personalen	820:—		
		22,701:—		
x)	Dyrtidstillägg:			
	Dyrtidstillägg för föreståndaren, vaktmästaren, maskinisten, husmodern, eldaren, vårdaren och sjuksköterskorna	10,125:60	32,826:60	
y)	Pensioner:			
1.	Pension till Syssloman Larssons änka	527:—		
2.	Pension till Vaktmästare Lundbergs änka	500:—		
		1,027:—		
3.	Dyrtidstillägg (index 175)	770:25	1,797:25	
z)	Stall och hönshus:			
1.	Diverse utgifter för stallet	300:—		
2.	Diverse utgifter för hönsgården	1,160:—	1,460:—	
	Transport		209,879:71	434,397:75

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Fattigvården

		Transport	209,879:71	434,397:75
å)	Tvättinrättningen:			
	1. Kraftström	500:—		
	2. Vatten	1,000:—		
	3. Tvättmedel	2,500:—		
	4. Diverse omkostnader	200:—	4,200:—	
ä)	Trädgården:			
	1. Utsäde och fröer m. m.	200:—		
	2. Arrende för trädgårdsjord	325:—		
	3. Kommunalskatt	430:75	955:75	
ö)	Engångsanslag:			
	1. Iordningsställande av bårhus enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27/6 1929	4,500:—		
	2. Anskaffning av lastbil	2,600:—		
	3. 1 st. ångkokgryta	1,710:—	8,810:—	
	Oförutsedda utgifter		1,000:—	224,845:46
			Summa kronor	659,243:21

INKOMSTER:

A. Yttre fattigvården:

a)	Ersättning av Landstinget enligt 40—42 §§ i lagen om fattigvården för:			
	1. Hospitalsvård	16,000:—		
	2. Lasarettsvård	5,500:—		
	3. Sanatorievård	4,300:—		
	4. Andra sjukvårdskostnader	4,000:—		
	5. Vårdkostnader till andra kommuner	6,500:—	36,300:—	
b)	Inkomst av statsbidrag		3,000:—	
c)	Återbetalning av enskilda för utgiven fattigvård		5,500:—	
d)	Inkomst av pensioner		6,000:—	
e)	Diverse inkomster:			
	1. Diverse inkomster	2,000:—		
	2. Barnavårdsnämndens bidrag med 1/4 av kostnad för hyra, städning, bränsle och telefon m. m.	1,065:—		
	3. Barnavårdsnämndens bidrag med 1/4 av lönerna för kassörskan och biträden jämte diverse andra utgifter	1,400:—	4,465:—	55,265:—
			Transport	55,265:—

			Transport	55,265: —
	B. Ålderdomshemmet.			
f)	Vårdavgifter:			
	1. Ersättning av främmande kommuner	17,000: —		
	2. Ersättning av enskilda	14,000: —		
	3. Ersättning av Landstinget enligt 41 § fattigvårdslagen	3,000: —		
	4. Ersättning av landstinget för t. b. c.-avdelningen	4,000: —		
	5. Ersättning av staten för t. b. c.-avdelningen	6,500: —		
	6. Ersättning av statsmedel för vissa personer	2,000: —		
	7. Inkomst av pensioner	18,000: —	64,500: —	
g)	Diverse inkomster:			
	1. Inkomst av arbeten	2,000: —		
	2. Värdet av produkter från trädgården för hushållet	2,000: —		
	3 Inkomst av trädgårdsprodukter	200: —		
	4. Inkomst av försålda bohag	1,000: —		
	5. Inkomst av hönsgården	3,000: —		
	6. Inkomst av tvättinrättningen	10,000: —		
	7. Anslag av staten för biblioteket	75: —	18,275: —	82,775: —
				138,040: —
Att uttaxera				521,203: 21
			Summa kronor	659,243: 21

In fidem:
Axel Norén.

Rätt utdraget, betygar
Axel Norén.

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Barnavårds-nämnden.

Bil. 3.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Barnavårdsnämnden får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1930 med anhållan om godkännande.

Stadsfullmäktige hava uppdragit åt Barnavårdsnämnden att verkställa utredning av frågan om anställning av barnavårdsmän eller ej. Sådan utredning har till Barnavårdsnämnden inkommit, men har Barnavårdsnämnden ännu icke kunnat framlägga något förslag i samband med budgetförslaget för år 1930. Barnavårdsnämnden får därför framlägga ett förslag, som icke är beroende av Nämndens utgifter för omorganisation.

Nämndens utgifter äro sålunda:

Förslag
till
Utgifts- och Inkomststat för Västerås Barnavårdsnämnd för år 1930.

3. Barnavård.

UTGIFTER:

a)	Utackorderade barn:		
	1. Barns omhändertagande för samhällsvård	31,400:—	
	2. För skyddsuppfostran i enskilda hem	3,000:—	
	3. För barn intagna å skyddshem	6,000:—	40,400:—
b)	Anstalt- och sjukvård:		
	1. Lasarettsvård	1,000:—	
	2. Sanatorievård	500:—	
	3. Vanföre- och sinnesslövård	3,000:—	
	4. Medikamenter	200:—	
	5. Begravningskostnader	100:—	4,800:—
		Transport	45,200:—

		Transport	45,200: —	
c)	Återbetalning till främmande kommuner		7,500: —	
d)	Avoden:			
	1. Del i löner, utgående i fattigvårdens stat	1,400: —		
	2. Diverse arvoden och inspektionskostnader (förslagsvis)	2,000: —		
	3. Barnavårdsmannaarvoden	10,000: —	13,400: —	
e)	Diverse utgifter:			
	1. Hyra för lokal, städning, bränsle, lyse och telefon	1,100: —		
	2. Tryck och annonser	500: —		
	3. Telefon till bostadsinspektrisens bostad	70: —		
	4. Diverse	100: —	1,770: —	
f)	Barnhemmet Sommarro:			
	1. Hushållet	5,000: —		
	2. Löner:			
	Föreståndarinnan 4:IV	744: —		
	2 biträden, lön inkl. dyrtidstillägg	1,310: —		
	3. Dyrtidstillägg till föreståndarinnan efter indextal 175	558: —	2,612: —	
	4. Beklädnad		1,400: —	
	5. Bränsle, lyse, vatten		1,400: —	
	6. Hyra för fastigheten		2,500: —	
	7. Underhåll av inventarier		400: —	
	8. Telefon		110: —	
	9. Förbrukningsartiklar och diverse utgifter		400: —	13,822: —
			Summa kronor	81,692: —

INKOMSTER:

a)	Återbetalning av Landstinget för utgivna vårdkostnader för skyddsuppfostran enligt § 63 i Barnavårdslagen	7,000: —	
b)	Ersättning av enskilda för utgivet uppfostringsbidrag	3,000: —	
c)	Statsbidrag enligt § 67 i Barnavårdslagen	1,800: —	11,800: —
	Brist att genom uttaxering täckas		69,892: —
		Summa kronor	81,692: —

Västerås den 5 nov. 1929.

För Barnavårdsnämnden:
FREDR. FÅHRÆUS.

Eric Plantin.

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Folkskolan.

Bil. 4 A.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 4 oktober 1929.

§ 125.

Upptogs till behandling förslag till 1930 års utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor, vilket förslag uppgjorts i överensstämmelse med bifogade bilagor för att i vederbörlig ordning ingivas till Stadsfullmäktige, och ville styrelsen som motivering till viktigare förändringar rörande anslagskraven anföra följande.

1. Efter prövning av inkomna ansökningar om uppflyttning i högre lönegrad fr. o. m. 1/1 1930 fann styrelsen följande befattningshavare därtill berättigade:

folkskolläraren V. Lindgren i 3:dje lönegraden,
folkskollärarinnan Ingrid Verner i 4:de lönegraden,
d:o Ester Kraft i 3:dje,
d:o Karin Råström i 3:dje,
d:o Karin Nordkvist i 2:dra,
småskollärarinnan Lisa Källbäck i 4:de,
d:o Maria Svedin i 4:de,
d:o Klara Thunell i 3:dje,
d:o Linnea Pettersson i 3:dje,
d:o Märta Verner i 3:dje,
skolköksläraarinnan Eva Karlsson i 3:dje,
slöjdlärarinnan Astrid Palmén i 3:dje lönegraden.

2. Beträffande användningen av det begärda anslaget till underhåll och reparationer får styrelsen hänvisa till bifogade av reparationsnämnden uppgjorda förslag.

I rören till värmesystemet i Korsängsskolan, ävensom i värmepannan har det visat sig, att i vattnet lösta mineral avsätta sig, vilket medför betydande olägenheter framförallt genom nedsättning av systemets uppvärmningsförmåga. För att råda bot beträffande dessa olägenheter föreslås uppsättandet av en vattenfiltrerapparat.

Djäknebergsskolan är i stort behov av invändig ommålning. Den senaste ommålningen verkställdes under kristiden, och de underhaltiga materialier, som därvid komma till användning, har medfört, att färgen alldeles flagnat av.

Golven i Skepparbacksskolan befinna sig i ett mycket bristfälligt skick. Delvis äro de så gott som utnötta. Styrelsen föreslår nu, att de i likhet med vad som innevarande år skett i Djäknebergsskolan beläggas med korkmattor på underlag av s. k. certusmassa, ett behandlingssätt som med gott resultat prövats i Hammarby skola och i Djäknebergsskolan. I tamburerna äro emellertid cementplattor av hållbarhetsskäl att föredraga.

Vid skolan i Hammarby är skolgården på grund av nybyggnaden därstädes i behov av planering och grusning. I samband härmed har styrelsen för avsikt att verkställa en välbehövlig dränering av gården. Förflyttningen av urinoaren, som orsakas av tillbyggnaden vid skolan, påkallar en betydande förlängning av avloppsledningen.

Skoltomten vid folkskolan i Lundby har hittills saknat inhägnad. Detta har visat sig medföra olägenheter, ej minst på grund av att djur åstadkommit skadegörelse i skolans trädgårdsanläggning.

Styrelsen föreslår, att spjälstaket uppsättes efter den sida av tomten, som vetter åt vägen, i övrigt trådstaket.

3. Till bestridande av kostnaderna för tillbyggnad av Hammarby skola ha Stadsfullmäktige beslutat upptaga ett lån, vilket dock med 20,000 kronor understiger den beräknade totalkostnaden. Nämnda 20,000 kronor skulle direkt uttaxeras. Styrelsen, som finner det lämpligt, att uttaxeringen av hela beloppet ej sker på ett år utan fördelas exempelvis på en tid av 4 år, har — utan att i budgeten upptaga någon viss summa för ändamålet — velat erinra härom.

4. Då även för nästkommande år nyanskaffning av 150 st. skolbänkar erfordras, avsedda för Skepparbacksskolan, varest i 5 lärosalar förslitna bänkar utan golvbotten finnas, behöves även för nästa år samma anslag till inventarier, som utgått för innevarande år.

5. I anslutning till Stadsfullmäktiges beslut rörande provisorisk avlöningsförbättring för senare halvåret 1929 till lärare i övningsämnen har styrelsen upptagit ett belopp för nämnda ändamål, avseende hela året 1930. Då riksdagens beslut rörande nämnda löneförbättring till folkskolans lärare i läs- och skrivämnen avser tiden 1/7 1929—30/6 1930, torde för likformighetens skull det förbehållet böra göras, att avlöningsförbättringen till lärarna i övningsämnen under senare hälften av 1930 utbetalas, under för-

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Folkskolan.*

utsättning att riksdagen för nämnda tid beviljar sådan löneförbättring till folkskolans övriga lärare.

Till lärare i läs- och skrivämnen har den provisoriska avlöningsförbättringen ej medtagits i staten av det skälet, att densamma, som redan är nämnt, icke är känd för senare hälften av nästkommande år.

I avvaktan på en blivande lönereglering för stadens befattningshavare ha löner och dyrtidstillägg beräknats efter samma grunder, som tillämpats under innevarande år.

6. Anslaget till undervisning i slöjd hänför sig till det faktiska antalet undervisningsgrupper under nu pågående läsår.

7. En ny utgiftspost finnes upptagen under rubriken: "Undervisning för hörselsvaga barn." Vid en undersökning som verkställts av skolläkaren, har det visat sig, att omkring ett 20-tal barn ha så starkt nedsatt hörsel, att dessa ej kunna nödtorftigt uppfatta högt och tydtigt tal. Genom undervisning och övning i att avläsa talet från den talandes läppar kunna emellertid de lomhörda övervinna de svåraste olägenheterna av sitt lyte. Under medverkan av Föreningen de dövas väl anordnades för dessa barn en kurs på 6 veckor under föregående år med så vitt man kunde finna lyckligt resultat. För att ernå säkerhet i att på det nämnda sättet uppfatta talet erfordras mycken övning, vilken helst bör utsträckas över hela skolåldern. Svårigheten har emellertid varit att erhålla kompetent lärare. Då nu en av folkskolans lärarinnor för närvarande genomgår en kurs för utbildning av lärare för hörselsvaga barn, vilken kurs anordnats av skolöverstyrelsen, synes det bli möjligt, att på ett tillfredsställande sätt få lärarefrågan ordnad.

Styrelsen har tänkt sig, att bereda de hörselsvaga barnen undervisning 3 timmar i veckan under sammanlagt 32 veckor på året. Då antalet samtidigt undervisade ej gärna bör överstiga 10, skulle barnen ifråga fördelas på tvenne grupper. Antalet undervisningstimmar per år skulle sålunda uppgå till 192. Styrelsen föreslår ett timarvode till lärarinnan av kronor 3:50. Det anslag, som för ändamålet erfordras utgör sålunda kronor 672:—. Då den hjälp, som på detta sätt kan lämnas de hörselsvaga barnen, länder dem till nytta för hela deras liv, vill styrelsen varmt förorda det begärda anslaget.

8. Genom tillbyggnaden vid Hammarby skola, som beräknas vara färdig till nästkommande hösttermins början, blir vaktmästarens vid skolan arbete väsentligt ökat. Hans arvode, som nu utgör 965 kronor, har av styrelsen ansetts böra ökas till 1,700 kr. per år efter utvidgningen. Enligt denna beräkning erfordras för nästa år 1,300 kronor. Sedan vid Lundby skola

en ny läraretjänst inrättats, och en hittills obegagnad sal därstädes tagits i anspråk, erfordras en höjning av arvodet till skolans städerska från 450 till 550 kronor.

9. På grund av att häcken kring skolgården vid Herrgärdsskolan behöver nedskäras, erfordras höjning av anslaget till underhåll av planteringar vid nämnda skola.

10. Anslaget till fri undervisningsmateriell har visat sig otillräckligt. Det samma är även förhållandet beträffande materiell till skolornas förråd. Ett antal uppslagsböcker behöva nämligen anskaffas till de olika skolorna att användas vid lärjungarnas undervisning i bruket av dylika böcker. Övning häri bör, på grund av det praktiska värde densamma äger, meddelas i skolans båda högsta klasser.

11. Genom utvidgning av arbetet på tandkliniken erfordras ett mindre intill kliniken beläget rum, som nu ingår i en uthyrd lägenhet. Den nuvarande hyresgästen är villig att avstå från detsamma. För rummet, som är mycket litet och saknar eldstad, har beräknats en hyra av 100 kronor. På grund härav föreslås städerskans arvode höjt med 50 kronor.

12. Genom den omläggning av skolans inre arbete, som under de senare åren anbefallts, ställas lärarne inför nya uppgifter. För att dessa skola kunna på ett tillfredsställande sätt fyllas, är det av vikt, att lärarnas fortsatta utbildning uppmuntras. Intill år 1923 fanns i skolans budget upptaget ett särskilt anslag härför, vilket anslag av sparsamhetsskäl ansågs tillsvidare böra kunna utgå. Styrelsen, som funnit det vara en brist, att inga medel för denna betydelsefulla sak stått till förfogande, har i årets budgetförslag uppfört ett anslag för ändamålet ifråga. Det torde böra erinras om att år 1923 beviljades 1,000 kronor till studieresor och fortbildningskurser, medan anslaget ifråga tidigare varit avsevärt högre.

13. Under senare åren har lånefrekvensen vid skolans lärjungebibliotek på ett glädjande sätt ökat. Detta har emellertid medfört, att böckerna förslitas hastigare än förut varit fallet. För att bokbeståndet ej skall allvarligt äventyras, är en ökad nyanskaffning av böcker till biblioteket behövlig. Styrelsen föreslår därför, att anslaget till detsamma höjes från 500 till 800 kronor.

14. Anslagen till vatten och uppvärmning ha måst höjas, enär de visat sig otillräckliga. Vid Djäknebergsskolan och skolan i Hammarby ha w. c. inmonterats, 28 till antalet. Avgiften för dem kräver ett avsevärt belopp.

Även anslaget till reparation av materiel och inventarier fordrar någon ökning av det skälet, att en massa skolbänkar behöva repareras.

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Folkskolan.*

15. I budgeten för fortsättningsskolan och högre folkskolan ha inga förändringar behövt vidtagas.

Västerås som ovan

EM. GRANÉR.

Justerat den 21/10 1929.

E. Edv. Karlsson. *Carl Hedberg.* *Sven Elvius.*

Rätt ur protokollet, betygar:

Em. Granér.

Bil. 4 A. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås Folkskolor år 1930.

4 A. Folkskolan.

UTGIFTER:

a)	1. Underhåll och reparationer av fastigheter		32,000:—	
	2. Anskaffning och underhåll av inventarier		6,000:—	38,000:—
b)	Löner och arvoden:			
	1. Folkskoleinspektören	6,900:—		
	Folkskollärare:			
	12 ord. lärare: (Dahlberg, Näslund, Vasberg, Rudkvist, N. Granér, Krantz, Leontein, Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Fahlén, Pihlsjö) lön i 4:de lönegraden à kronor 4,679:—	56,148:—		
	4 ord. lärare: (Wallander, Söderholm, Karlsson, Segerström) lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 3,418:—	13,672:—		
	10 ord. lärare: (Vallström, Carlvik, Hedberg, Stenvall, Magnusson, Sigroth, S. Granér, Jäderlund, Engmark, Lindgren) lön i 3:dje lönegraden à kr. 4,357:— ..	43,570:—		
	10 ord. lärare: (Skoglund, Elowsson, Nordlund, Greijer, B. Gustavsson, Eriksson, Silén, Runsten, Sandahl, H. Gustavsson), lön i 2dra lönegraden à kr. 4,035:— ..	40,350:—		
	Transport	160,640:—		38,000:—

		Transport	160,640: —	38,000: —
		Folkskollärarinnor:		
		10 ord. lärarinnor: (Fröman, Fernqvist, Kolmodin, Köhlberg, Hellman, Maunsbach, Bolin, F. Bostrand, E. Bostrand, Andersson), lön i 4:de lönegraden à kr. 3,705: —	37,050: —	
		11 ord. lärarinnor: (Ahlstedt, Sjöberg, Sigroth, Karlsson, Pettersson, A. V. Eriksson, Engström, E. Eriksson, Emanuelsson, Kraft, Råström), lön i 3:dje lönegraden à kr. 3,490: —	38,390: —	
		1 ord. lärarinna (Werner) lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) ..	2,782: —	
		7 ord. lärarinnor: (Vickman, Sjöfäldt, A. Granér, Schelin, Lindström, Nordkvist, Inez Eriksson, lön i 2:dra lönegraden à kr. 3,276: —	22,932: —	
		2 ord. lärarinnor: (Volfbrandt, Falk), lön i 1:sta lönegraden à kr. 3,064: —	6,128: —	
		7 e. o. lärarinnor, lön à kr. 2,303: — ..	16,121: —	
		Småskollärarinnor:		
		25 ord. lärarinnor: (Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, T. Söderholm, Boije-Carlvik, Lundeberg, S. Söderholm, M. Carlsson, Sjölund, S. Eriksson, H. Leandersson, Ringdahl, Bergström, Källbäck, Svedin) lön i 4:de lönegraden à kr. 2,464: — ..	61,600: —	
		4 ord. lärarinnor: (Nilsson, Larsson, Billby, E. Pettersson) lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kronor 1,870: —	7,480: —	
		9 ord. lärarinnor: (H. Eriksson, G. Jäderlund, G. Persson, Norman, v. Essen, A. Söderholm, Thunell, L. Pettersson, M. Verner), lön i 3:dje lönegraden à kronor 2,303: —	20,727: —	
		1 ord. lärarinna (Morberg), lön i 1:sta lönegraden	1,981: —	
		1 e. o. lärarinna, lön för vårterminen	976: —	
b)	2.	Lärare i slöjd och huslig ekonomi:		
		2 lärare i slöjd: (Ljung, Hammarsten), lön i 4:de lönegraden à kr. 3,705: — ..	7,410: —	
		Transport	384,217: —	38,000: —

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Folkskolan.

	Transport	384,217:—		38,000:—
	1 lärare i slöjd: (Karlsson), lön i 3:dje lönegraden	3,490:—		
	1 lärare i slöjd: (Ljungberg), lön i 1:sta lönegraden	3,061:—		
	3 lärarinnor i slöjd: (Lindkvist, Vahlström, Hahr), lön i 4:de lönegraden à kronor 2,564:—	7,692:—		
	2 lärarinnor i slöjd: (Morberg, Palmén), lön i 3:dje lönegraden à kr. 2,403:—	4,806:—		
	1 lärarinna i slöjd: (Lundholm), lön i 2:dra lönegraden	2,242:—		
	3 lärarinnor i slöjd: (Gudmundsson, Eriksson, Svedin), lön i 1:sta lönegraden à kr. 2,081:—	6,243:—		
	1 e. o. lärarinna i slöjd	1,867:—		
	2 lärarinnor i huslig ekonomi: (Thunell, Granér), lön i 4:de lönegraden à kronor 2,764:—	5,528:—		
	1 lärarinna i huslig ekonomi: (Karlsson), lön i 3:dje lönegraden	2,603:—	421,749:—	
	Provisorisk löneförbättring för lärare i övningsämnen		3,176:—	
	Dyrtidstillägg (förslagsvis)		108,000:—	
b) 3.	Diverse undervisningsarvoden:			
	För undervisning i slöjd för gossar	9,520:—		
	För undervisning i slöjd för flickor	2,550:—		
	Vikariearvode, förslagsvis	6,000:—		
	Privatläsning	600:—		
	Undervisning för hörselsvaga barn	672:—	19,342:—	
b) 4.	Vaktmästare och städerskor:			
	Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, Andersson, Sahlkvist, Ekström, (Bostad och bränsle in natura)	5,144:—		
	Ersättning för ett rum till vaktmäst. Ekström vid Herrgärdsskolan	300:—		
	Vaktmästaren vid Jakobsbergsskolan (Hilda Johansson) arvode (Bostad och bränsle in natura)	695:—		
	Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund) arvode	1,300:—		
	Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johansson) arvode (Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)	630:—		
	Transport	8,069:—	552,267:—	38,000:—

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Folkskolan.*

	Transport	8,069:—	552,267:—	38,000:—
	Städerskan vid Herrgärdsskolan (Elida Johansson), arvode	570:—		
	Städerskan vid Herrgärdsskolan (Susanna Jonsson), arvode	570:—		
	Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg), arvode	700:—		
	Städerskan vid Djäknebergsskolan (O. Pettersson), arvode	700:—		
	Städerskan vid Skepparbacksskolan (Thorell) arvode	1,085:—		
	Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson), arvode	525:—		
	Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson), arvode	570:—		
	Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson), arvode	570:—		
	Städerskan vid Korsängsskolan (A. Eklund), arvode	570:—		
	Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson), arvode (Bostad å 1 rum, bränsle och lyse in natura)	220:—		
	Städerskan i Hwasserska gården (Söderkvist), arvode (Bostad å 1 rum och kök, bränsle och lyse in natura)	280:—		
	Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström), arvode	450:—		
	Städerskan i Lundby kyrkskola (H. Lövstav), arvode	550:—		
	Läkarearvode för vaktmästare och städerskor	160:—	15,589:—	
	Dyrtidstillägg till vaktmäst. Ekman, Andersson, Sahlkvist och Ekström		6,192:—	
b) 5.	Diverse arvoden:			
	till skolläkaren	1,400:—		
	„ sjukgymnastik	1,250:—		
	„ simläraren	1,708:—		
	„ simlärarinnan	1,386:—		
	„ 3 tillsyningslärare à 500:—, 1 à 400:— samt 2 à 100 kr.	2,100:—		
	„ 1 tillsyningslärare i slöjd för gossar	500:—		
	„ 1 tillsyningslärare i slöjd för flickor	500:—		
	„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	850:—		
	„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	250:—	9,944:—	583,992:—
			Transport	621,992:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Folkskolan.

				Transport	621,992: —
g)	Pensioner:				
	till f. folkskolläraren G. Alm		800: —		
	„ f. småskollär:a J. Kjellin		600: —		
	„ f. slöjdlärar:a E. Hellström		910: —		
	„ f. slöjdlärare J. F. Brandt		535: —		
	„ f. folkskollär:a S. Hammarskiöld, Bohman, Persson, Svanholm, Svanbohm, f. slöjdlär:a Emma Vahlbäck, f. småskollär:a O. Bergh, Lennmalm och E. Eriksson		6,212: —		
	„ f. vaktmäst. K. G. Lönnborgs änka		200: —		
	„ f. städerskan L. Pettersson		200: —		
	„ f. städerskan C. Svedin		300: —	9,757: —	
	Dyrtidstillägg till pensionärer			2,100: —	11,857: —
h)	Premie för olycksfallsförsäkring				550: —
i)	Skolträdgårdarna:				
	1. Trädgården vid Västgötegatan:				
	Omkostnader	550: —			
	Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,550: —		
	Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (inkl. arvode till vårdaren 50 kr.)		650: —	2,200: —	
	2. Herrgärdsskolan:				
	Omkostnader	750: —			
	Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,750: —		
	Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (inkl. arvode till vårdaren, 50 kr.)		700: —	2,450: —	
	3. Korsängsskolan:				
	Omkostnader	750: —			
	Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,750: —		
	Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (inkl. arvode till vårdaren 50 kr.)		850: —	2,600: —	
	4. Hammarby m. fl. skolor:				
	Hammarby skola:				
	Omkostnader	400: —			
	Arvode till trädgårdsläraren	250: —	650: —		
	Omkostnader vid Jakobsbergs skola		200: —		
	Omkostnader vid Lundby skola		200: —		
	Omkostnader vid Rosenlunds skola		200: —	1,250: —	8,500: —
				Transport	642,899: —

			Transport	642,899: —
j)	Fri undervisningsmateriel till skolbarnen:			
	1. Material till läs- och skrivämnen		22,000: —	
	2. Slöjdmateriel för gossar		2,000: —	
	3. Slöjdmateriel för flickor		4,000: —	
	4. Förbrukningsmateriel för skolköken		3,000: —	31,000: —
k)	Undervisningsmateriel till skolornas förråd			4,000: —
m)	Tandklinik:			
	1. Lokalhyra		600: —	
	2. Tandläkare, arvode	6,000: —		
	3. Dyrtidstillägg till tandläkaren, förslagsvis	3,000: —	9,000: —	
	4. Tandläkareassistent, arvode		7,500: —	
	5. Arvode till biträde		1,800: —	
	6. Förbrukningsartiklar		2,000: —	
	7. Eldning och renhållning		500: —	21,400: —
n)	Trycknings- och annonskostnader			1,500: —
o)	Lärare- och lärjungebiblioteken:			
	Lärarepersonalens bibliotek		400: —	
	Lärjungebiblioteket		800: —	
	Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek		50: —	1,250: —
p)	Skolresor:			
	Bidrag till skolresor för lärjungarna		500: —	
	Bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärare		800: —	1,300: —
r)	Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn (förslagsvis)		4,000: —	
	Lokalhyra		600: —	
	Eldning och städning		400: —	5,000: —
s)	Vatten, värme och belysning:			
	1. Vatten- och w. c.-avgifter		4,000: —	
	2. Uppvärmning		31,000: —	
	3. Belysning		5,000: —	40,000: —
t)	Skolbad:			
	Avlöning till baderskor		700: —	
	Handdukstvätt och tvål		800: —	
	Ersättning till varmbadhuset för simundervisningsbad		3,150: —	4,650: —
u)	Renhållning:			
	1. Skurning och rengöring		7,500: —	
	2. Renhållning av gårdar		1,400: —	
	3. Renhållning av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna		1,000: —	
	4. Sotning		400: —	10,300: —
			Transport	763,299: —

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Folkskolan.

			Transport	763,299:—
v)	Diverse utgifter:			
1.	Brandstodsavgifter		1,400:—	
2.	Telefoner till:			
	Djäknebergsskolan	162:—		
	Skepparbacksskolan	110:—		
	Herrgärdsskolan	110:—		
	Folkskolinspektörens expedition	168:—		
	Folkskolinspektörens bostad	70:—		
	Korsängsskolan	238:—		
	Lundby skola	137:—		
	Hammarby skola	114:—		
	Jakobsbergs skola	110:—		
	Tandkliniken	110:—		
	Slöjdlärare Brandts bostad	70:—		
	4 tillsyningslärare à 70 kr.	280:—		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	120:—	1,799:—	
3.	Postavgifter, förslagsvis		240:—	
4.	Smärre reparationer av materiel och inventarier		3,000:—	
5.	Barnbespisning, förslagsvis		9,000:—	
6.	Hyra för lokaler i Hwasserska gården		2,000:—	
7.	Oförutsedda utgifter		750:—	18,189:—

Utgifter för ränta och amortering:

y)	Räntor:	Resterande lånebelopp:	Ränta:		
1.	Obligationslån:				
	1892 års lån	13,750:—	460:—		
	1902 „ „	108,575:—	4,343:—		
	1907 „ „	26,100:—	1,174:50		
	1910 „ „	243,200:—	10,780:65		
	1916 „ „	19,840:—	992:—		
	1922 „ „	60,645:—	3,013:57		
	1924 „ „	18,340:—	917:—		
	1929 „ „	137,200:—	6,860:—	28,540:—	
2.	Amorteringslån:				
	Prästerskapets änke- och pupillkassa à 4,5 %	13,385:48	602:35		
	Västmanlands läns sparbank à 5 %	30,725:02	1,689:88		
	Västmanlands läns sparbank à 5 %	11,499:06	632:45	2,924:68	31,464:68
				Transport	812,952:68

			Transport	812,952 : 68
z)	Kapitalavbetalningar:			
1.	Obligationslån:			
	1892 års lån à 4 %	13,750 : —	4,500 : —	
	1902 „ „ å 4 %	108,575 : —	6,557 : —	
	1907 „ „ à 4,5 %	26,100 : —	1,150 : —	
	1910 „ „ à 4,5 %	243,200 : —	7,260 : —	
	1916 „ „ à 4 %	19,840 : —	390 : —	
	1922 „ „ à 5 %	60,645 : —	747 : 50	
	1924 „ „ à 5 %	18,340 : —	380 : —	
	1929 „ „ à 5 %	137,200 : —	2,050 : —	23,034 : 50
2.	Amorteringslån:			
	Prästerskapets änke- och pupillkassa	13,385 : 48	696 : 71	
	Västmanlands läns sparbank	30,725 : 02	1,062 : 32	
	Västmanlands läns sparbank	11,499 : 06	343 : 55	2,102 : 58
			Summa kronor	838,089 : 76

4 A. Folkskolan.

INKOMSTER:

a)	Statsbidrag:			
1.	Till folkskolan:			
	För 17 ord. lärare à kr. 2,810 : —		47,770 : —	
	„ 10 ord. lärare à kr. 2,510 : —		25,100 : —	
	„ 10 ord. lärare à kr. 2,210 : —		22,100 : —	
	„ 11 ord. lärarinnor à kr. 2,310 : —		25,410 : —	
	„ 11 ord. lärarinnor à kr. 2,110 : —		23,210 : —	
	„ 7 ord. lärarinnor à kr. 1,910 : —		13,370 : —	
	„ 2 ord. lärarinnor à kr. 1,710 : —		3,420 : —	
	„ 7 e. o. lärarinnor à kr. 1,350 : —		9,450 : —	169,830 : —
2.	Till småskolan:			
	för 28 ord. lärarinnor à kr. 1,530 : —		42,840 : —	
	„ 9 ord. lärarinnor à kr. 1,380 : —		12,420 : —	
	„ 1 ord. lärarinna		1,230 : —	
	„ 1 ord. lärarinna		1,080 : —	
	„ 1 e. o. lärarinna för vårterminen		534 : 78	58,104 : 78
3.	Till slöjdundervisningen:			
	för gossar:			
	52 grupper à kr. 146 : 88		7,637 : 76	
	för flickor:			
	84 grupper à kr. 146 : 88		12,337 : 92	19,975 : 68
			Transport	247,910 : 46

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Folkskolan.

		Transport	247,910:46	
	4. Till undervisning i huslig ekonomi: 18 kurser à kr. 229:50		4,131:—	
	Dyrtidstillägg:			
	5. Till lärare i läs- och skrivämnen	80,500:—		
	6. Till lärare i slöjd och huslig ekonomi	8,400:—	88,900:—	
	7. Till lärjungebiblioteket		150:—	341,091:46
b)	Barnbespisningen, anslag från Wahlbäckska fonden			2,000:—
c)	Arrendemedel: För jord å Ibbebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden			37:—
d)	Hyresmedel: För bostäder till lärare		5,600:—	
	För uthyrning av skollokaler		800:—	6,400:—
			Kronor	349,528:46
e)	Anslag från staden till folkskoleväsendet			488,561:30
			Summa kronor	838,089:76

Bil. 4 B. **N:o 85.** *Budget-förslag 1930. Folkskolan.*

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås fortsättningsskolor år 1930.

4 B. Fortsättningsskolan.

UTGIFTER:

Lärarearvoden	14,000:—	
Föreståndarearvode	600:—	14,600:—
Fri undervisningsmateriel till skolans lärjungar		2,000:—
Tryck- och annonskostnader		200:—
Städning och renhållning		400:—
Materiel till förråden samt diverse utgifter		1,000:—
Summa kronor		18,200:—

INKOMSTER:

Statsbidrag till lärarearvoden	9,200:—
Anslag från staden till fortsättningsskolan	9,000:—
Summa kronor	18,200:—

4 C. Högre folkskolan.

UTGIFTER:

a)	Undervisningsmateriel		700:—
b)	Löner och arvoden:		
	Arvode till skolans rektor	900:—	
	1 ord. lärare (Fröier) lön i 4:de lönegraden	6,185:—	
	1 ord. lärare (Karlfors) lön i 3:dje lönegraden	5,773:—	
	1 ord. lärarinna (Gerland) lön i 2:dra lönegraden	4,393:—	
	Arvode till timlärare och sjukvikarie	2,100:—	
	Arvode till slöjdlärare	400:—	
	Dyrtidstillägg	5,000:—	24,751:—
	Transport		25,451:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Högre folkskolan.

	Transport	25,451:—
c)	Trycknings- och annonskostnader	250:—
d)	Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärarna	607:50
e)	Biblioteket	300:—
	Summa kronor	26,608:50

INKOMSTER:

a)	Statsbidrag till avlöningar	11,822:—
	Statsbidrag till dyrtidstillägg	4,315:—
	Statsbidrag till bibliotek	150:—
	Kronor	16,287:—
b)	Stadens anslag till Högre folkskolan	10,321:50
	Summa kronor	26,608:50

Bil. 4 E 1. **N:o 85.**
Budgetförslag 1930.
Undervisningsändamål.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Med hänvisning till bifogade inkomst- och utgiftsstat får styrelsen för Västerås Arbetareinstitut härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige måtte för år 1930 bevilja institutet ett anslag av 17,500 kronor för uppehållande av institutets biblioteksverksamhet.

Den flitiga användningen av bibliotekets bokförråd, som styrelsen med tillfredsställelse kunnat sedan flera år meddela fortsätter alltjämt. Dock var boklånens antal under år 1928 — 86,744 — något lägre än året förut — 91,202, — då däremot antalet låntagare ökat med 134.

Trängseln i bibliotekets lokaler är nu synnerligen svår, detta beträffande såväl för de besökande låntagarna, som även plats för böckernas lämpliga uppställning. Klagomål häröver får bibliotekets personal mycket ofta mottaga, vilket förhållande till en del beror på att stadens ungdom i allt större antal anlitar biblioteket. Styrelsen måste livligt beklaga, dels att biblioteket ej på långt när har tillräckligt med för ungdomen passande litteratur, dels att ej en särskild ungdomsavdelning kan inrättas inom de nuvarande lokalerna till båtnad och glädje för såväl de unga själva som även för de äldre låntagarna. Styrelsen vill därför uttala en varm förhoppning om att den utredning, som för närvarande pågår angående bibliotekets lokalfråga, måtte medföra en snar ljusning för bibliotekets verksamhet.

Västerås den 14 november 1929.

På Västerås Arbetarinstituts styrelses vägnar:

FREDR. FÅHRÆUS.

Georg Leontein.

N:o 85.
Budgetförslag 1930.
Undervisningsändamål.

Bil. 4 E 2.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde med Västerås Arbetarinstituts styrelse den 14 november 1929.

§ 1.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för biblioteket under 1930.

INKOMSTER:

Beräknat anslag från Västerås stad	17,500: —
Statsbidrag	400: —
Kronor	17,900: —

UTGIFTER:

Avlöningar	8,380: —
Inköp av litteratur	3,000: —
Inbindning och reparationer av böcker	2,500: —
Hyra	2,400: —
Bränsle och lyse	800: —
Rengöring, eldning och extra vakthållning	500: —
Extra hjälp i biblioteket, trycksaker och diverse	320: —
Kronor	17,900: —

Västerås som ovan.

Georg Leontein.

Rätt ur protokollet, betygar:
Georg Leontein.

Bil. 4 E 3. **N:o 85.**
Budgetförslag 1930.
Undervisningsändamål.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning, — styrelsen har enligt numera allt vanligare praxis för skolor av ifrågavarande slag beslutat utbyta ordet anstalter i namnet mot ordet skolor —, får härmed vördsamt överlämna förslag till stat för skolorna för arbetsåret 1/7 1930—30/6 1931. Några mindre ändringar i de i staten upptagna beloppen ha företagits med stöd av närmast föregående års erfarenheter. Kommunens anslag har dock beräknats till samma belopp, som för innevarande arbetsår eller kr. 27,500: —.

Styrelsen får sålunda anhålla, att för arbetsåret 1/7 1930—30/6 1931 av staden måtte till skolorna anvisas ett belopp av kr. 27,500: — och att för kalenderåret 1930 uppföres ett anslag på likaledes kr. 27,500: —.

Västerås den 30 oktober 1929.

THEOFIL ÖBERG.

v. Ordf. i Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning.

Folke Ericsson.

N:o 85.
Budgetförslag 1930.
Undervisningsändamål.

Bil. 4 E 4.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads skolor för yrkesundervisning år 1930.

INKOMSTER:

1.	Beräknade statsunderstöd:		
	A. i förevarande ansökning:		
	a) till avlöning åt rektor och övriga lärare	18,250: —	
	b) till inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	600: —	
	c) till underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	600: —	19,450: —
	B. till bibliotek, därest särskilt understöd i härför föreskriven ordning sökes		350: —
2.	Av landsting anvisade eller påräknade understöd		4,000: —
5.	Avkastning av donationer och fonder		350: —
6.	Lärjungeavgifter		6,250: —
7.	Säljbar produktion		1,000: —
8.	Att av kommunen tillskjutas		27,500: —
		Summa kronor	58,900: —

UTGIFTER:

1.	Rektorsarvode	2,500: —	
2.	Övriga lärarearvoden	39,500: —	42,000: —
3.	Inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	1,200: —	
4.	Underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	1,200: —	2,400: —
5.	Bibliotekskostnader		700: —
6.	Förbrukning av råvaror för den säljbara produktionen ..	850: —	
7.	Avlöning till lärjungarna för produktivt arbete	150: —	1,000: —
8.	Stipendier och premier		350: —
9.	Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning		8,250: —
10.	Administrationskostnader (utom rektorsarvode)		2,000: —
11.	Övriga utgifter		2,200: —
		Summa kronor	58,900: —

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna sitt förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1930 och därvid anföra.

1930 års budgetförslag företer mycket små avvikelser från den innevarande år fastställda budgeten.

Att märka är, att distriktsläkaren är berättigad till uppflyttning i högre lönegrad ävensom att stadssjuksköterskan Kallin skall tilldelas sitt andra ålderstillägg.

Västerås stads förening mot tuberkulos har gjort sedvanlig framställning om anslag och förordar hälsovårdsnämnden beviljande av det begärda anslaget å 4,000 kr.

Stadsfullmäktige beviljade den 28 december ett förslagsanslag å 500 kronor för beredande av möjlighet för Hälsovårdsnämnden att ordna reserv för stadens ambulansautomobil. Några möjligheter att anordna dylik reserv för på staden fördelaktiga villkor, har icke förelegat.

Nämnden hemställer att, oaktat ett slags reserv ordnats genom uppgörelse med landstinget rörande rätt för stadens innevånare att begagna Centrallasarettets ambulansautomobil, anslaget får kvarstå i 1930 års budget.

Under rubriken "Inkomster" finnes upptagen en inkomstpost å 400 kronor avseende betalda utryckningar med ambulansautomobilen.

Ersättningen för utryckningar med ambulansautomobilen fastställdes av Stadsfullmäktige den 1 mars 1920 under § 44 i Stadsfullmäktiges då förda protokoll och återfinnes taxan i angivna paragraf.

Förutom en hel del bestämmelser i övrigt fastställdes att, med undantag för transport vid olycksfall och transport av mindre bemedlad person, annan transport skulle betalas med 5 kronor.

Beträffande transporter med Centrallasarettets ambulansbil har innevarande års landsting bestämt, att ersättning för begagnande av bilen skall erläggas med 5 kronor för utryckning till plats inom 3 km. från lasarettet och med 30 öre för varje påbörjad km. därutöver, dock i intet fall högre avgift än 8 kronor samt har vidare landstinget uppdragit åt sitt förvaltningsutskott att i samråd med lasarettsdirektionen bl. a. bestämma om ordningen och sättet för automobilens betjänande med flera härmed sammanhängande spörsmål.

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Hälsovårdsnämnden.*

Det synes hälsovårdsnämnden angeläget, att enhetliga bestämmelser angående begagnandet av ambulansautomobilen och ersättning härför bliva gällande för stadens och landstingets ambulansautomobiler och att ett samarbete därför med de i detta ärende bestämmande myndigheterna måste anordnas.

Hälsovårdsnämnden hemställer därför

d e l s att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1930 för Hälsovårdsnämnden;

d e l s ock att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Hälsovårdsnämnden att efter samråd med Landstingets vederbörande myndigheter till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till ny taxa för transport med stadens ambulansautomobil.

Västerås den 9 oktober 1929.

För Hälsovårdsnämnden:
VICTOR ÅSBERG.

Eric Plantin.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Hälsovårdsnämnd år 1930.

5. Hälso- och sjukvård:

UTGIFTER:

A. Allmänna hälso- och sjukvården:

b)	1. Löner och arvoden:			
	1:ste stadsläkaren			4,035:—
	2:dra stadsläkaren		3,363:—	
	Extra arvode (25/3 1923) .		1,600:—	4,963:—
	Distriktsläkaren			2,522:—
		Transport		11,520

Transport		11,520:—	
Arvode till sundhetsinspektören (Statsanslag)		1,100:—	
1:ste tillsyningsmannen		2,829:—	
Två tillsyningsmän à 2,217:—		4,434:—	
En stadssjuksköterska		921:—	
En stadssjuksköterska		807:—	
En stadssjuksköterska för mindre bemedlade		696:—	
En stadssjuksköterska för mindre bemedlade		648:—	
(Avgifter till statens pensionskassa avdrages för varje sköterska med 42:— kronor för år).			
Kost å Epidemisjukhuset		1,340:—	
Kostpenningar under semester, 60 dagar à 2:— kronor		120:—	
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor	850:—		
Ersättning för bostad	350:—		
Ersättning för bränsle	150:—		
	1,350:—	4,050:—	
Dyrtidstillägg, index 175		13,573:—	
Ersättning till 3 tillsyningsmän och 2 stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped		150:—	42,188:—

2. Pensioner:

f. Stadsbarnmorskan L. Närström	400:—		
f. Sjuksköterskan K. Thunell	500:—		
f. hälsovårdstillsynningsmannen C. A. Holtz	1,450:—	2,350:—	
Dyrtidstillägg till ovanstående		1,200:—	3,550:—

c) Diverse utgifter:

1. Barnmorskor:

Tre telefoner à 70 kr.	210:—		
Förbrukningsartiklar	100:—	310:—	
2. Kostnader för skyddskoppympning		100:—	
3. Telefoner till:			
1:ste stadsläkarens bostad	70:—		
2:dre stadsläkarens bostad	70:—		
Distriktsläkarens bostad	70:—		
Transport	210:—	410:—	45,738:—

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Hälsovårdsnämnden.*

	Transport	210:—	410:—	45,738:—	
	Stadssjuksköterskornas bostad	240:—			
	Hälsovårdsnämndens byrå ..	110:—			
	1:ste tillsyningsmannens bostad	70:—			
	Två tillsyningsmäns bostäder	140:—			
	Samtalsavgifter, förslagsvis ..	40:—	810:—		
4.	Desinfektionskostnader		400:—		
5.	Tryck- och annonskostnader		200:—		
6.	Diverse, häri inräknat inköp av matvaruprov, analysavgifter m. m.		1,200:—		
7.	Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten 28/12 1920) ..	4,000:—			
	Lokalhyra till d:o	600:—	4,600:—		
9.	Ambulansautomobilen:				
	Drift- och underhållskostnader	700:—			
	Skötsel och underhåll å brandstationen	3,000:—			
	Anslag för hållande av reservsjuktransportautomobil ..	500:—	4,200:—		
10.	Premier för olycksfallsförsäkringar		100:—		
11.	Hälsovårdsnämndens byrå:				
	Hyra för år 1930	300:—			
	Städning, eldning och belysning för år 1930	500:—	800:—	12,720:—	58,458:—
	B. Bostadsinspektionen.				
b)	Löner och arvoden:				
	Bostadsinspektrisen	2,190:—			
	Dyrtidstillägg	1,585:50	3,775:50		
	Ersättning för hållande av velociped		30:—	3,805:50	
c)	Övriga utgifter:				
	Tryck, annonser och diverse		50:—		
	Telefon till byrån		110:—	160:—	3,965:50
	C. Köttbesiktningsbyrån.				
b)	Löner och arvoden:				
	Föreståndaren	3,531:—			
	Extra arvode	2,000:—	5,531:—		
	En andra besiktningsman, arvode (28/12 1918)		1,300:—		
		Transport	6,831:—		62,423:50

	Transport	6,831:—		62,423:50
Vaktmästaren	1,374:—			
Extra arvode	600:—			
	1,974:—			
Avgår för 1 rum och kök med värme	519:—	1,455:—		
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920)		2,800:—		
Två mikroskopister och ett biträde		2,700:—		
Arvode till extra personal		1,800:—		
Dyrtidstillägg till ordinarie personal		3,219:45	18,805:45	
c) Diverse utgifter:				
1. Värme, belysning och vatten		700:—		
2. Telefoner till byråns expedition		212:—		
3. Tvätt		150:—		
4. Underhåll av byggnader		1,500:—		
5. Hyra		5,000:—		
6. Premie för olycksfallsförsäkring		100:—		
7. Diverse		800:—	8,462:—	27,267:45
D. Polikliniken för könssjuka:				
Värme, lyse och städning			600:—	
Lokalhyra			600:—	
Telefon			110:—	
Diverse			200:—	1,510:—
			Summa kronor	91,200:95

5. Hälso- och sjukvården.

INKOMSTER:

A. Allmänna hälso- och sjukvården.			
1. Statsanslag åt sundhetsinspektören		1,100:—	
2. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen		400:—	
3. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden		800:—	
4. Protokollslösen		300:—	
5. Bidrag från Köttbesiktningsbyrån till hälsovårdstillsyningsmännens avlöning		1,800:—	4,400:—
C. Köttbesiktningsbyrån:			
Besiktningsavgifter			27,267:45
		Kronor	31,667:45
Brist att genom uttaxering fyllas			59,533:50
		Summa kronor	91,200:95

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Planterings-nämnden.

Bil. 6. C. a.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Planteringsnämnden får härmed med anhållan om godkännande överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1930 och därvid anföra.

I ett stort antal fall äro i det föreliggande budgetförslaget anslagen för underhåll av parker och planteringar höjda. Denna Planteringsnämndens åtgärd tarvar en allmän förklaring.

År 1922, då av Stadsfullmäktige för Planteringsnämndens utgifter voro anslagna 73,594 kronor, uppgingo de verkliga utgifterna till 73,762 kronor, och förslogo alltså beviljade medel på 160 kronor när till löpande utgifter.

I följande års budget, d. v. s. år 1923, beviljade Stadsfullmäktige endast omkring 55,000 kronor för Nämndens utgifter.

Sedan dess hava anslagen ungefär hållits vid samma nivå.

Planteringsnämndens önskan att hålla stadens planteringar i ett värdigt skick och en med åren följande utveckling av desamma, har förorsakat att beviljade anslag icke kommit att motsvara utgifterna, utan hava dessa år efter år alltmer överstigit de beviljade anslagen. Exempelvis år 1923 med i runt tal 6,000 kronor och år 1928 med omkring 23,000 kronor. Ej heller innevarande år synas beviljade anslag kunna täcka utgifterna. Planteringsnämnden torde icke kunna tillvitas någon slösaktighet. Den har ansett sig icke kunna eftersätta kravet på, att stadens planteringar skola befinna sig i prydligt skick, och detta har resulterat i ovan angivna överskridande av beviljade anslag.

Då Nämnden nu framlägger ett budgetförslag med så avsevärt höjda utgifter, som här är fallet eller i runt tal 10,000 kronor, tror sig Nämnden också därigenom kunna förutse, att budgetens utgiftsstat kommer att i det närmaste överensstämma med de verkliga utgifterna under 1930.

Nämnden vill härefter övergå till de särskilda posterna, i de fall de tarva en särskild motivering.

Utgiftsposten för avlöning till elever är höjd med 1,000 kronor. Då något mer arbetskraft erfordras för skötseln av planteringarne och eleverna

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Planteringsnämnden.*

på grund av den ställning de intaga äro lägre avlönade än kommunalarbetarne, kan billigare arbetskraft erhållas genom anställande av ytterligare en elev.

Under rubriken extra utgifter är först upptaget det av Stadsfullmäktige den 26 september innevarande år beviljade anslaget å 1,000 kronor för anordningar för skydd av fågellivet i Svartån.

Vidare begäres anslag för inköp av två dragkärror.

Nämnden framlägger förslag om att en trädrad planteras på Skultunavägens västra slänt från Karlslund till Hovdestalunds kyrkogård. Vägen är nu kal och kräver, för att vara prydlig, en trädrad. Trafiken till och ifrån kyrkogården vid Hovdestalund påkallar en särskild omsorg om denna vägs utseende. Avsikten är att plantera träden på jämförelsevis långa avstånd, varigenom olägenheterna av för stark beskuggning undvikas. Dessutom förtjänar påpekas, att denna trädrad skulle komma att ersätta den sedvanliga markeringen av vägen vintertid.

För fortsättande av den under år 1928 påbörjade anläggningen av stenparti i Oxbacken hemställer Nämnden om ett extra anslag å 1,000 kronor. Försöket med denna anläggning synes hava slagit väl ut. Någon skadegörelse på planteringarne har icke kunnat märkas, varför Nämnden anser, att då denna infartsväg till staden vunnit på anläggningen, densamma bör utökas.

Västerås den 21 oktober 1929.

För Planteringsnämnden:
AND. PERS.

Eric Plantin.

Bil. 6 C. b.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Planteringar år 1930.

6 c. Planteringar.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier:		
	1. Anskaffning av redskap	500:—	
	2. Underhåll av redskap	1,000:—	
	3. Målning av soffor	500:—	2,000:—
	Transport		2,000:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Planterings-nämnden.

			Transport	2,000: —
b)	Löner och arvoden:			
	Stadsträdgårdsmästaren		3,699: —	
	Trädgårdsmästaren		2,088: —	
	Elever, förslagsvis		6,000: —	
	Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1930		1,050: —	
	Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshavare (index 175)		3,804: 15	16,641: 15
c)	Skötsel och underhåll:			
1.	Vasaparken, inklusive parken vid Aseas kontor		6,000: —	
2.	Stadsparken		1,800: —	
3.	Kyrkogårdarna samt planteringarna kring Domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4,100: —		
	Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre Allmänna Läroverket, Tekniska skolan, Utanbygatan, Skarpskytte- och Stadshusplanteringar m. m.	8,500: —	12,600: —	
4.	Rudbecksparken		850: —	
5.	Djäkneberget		4,000: —	
6.	Stallhagen, Mariaberget och Käringberget		1,500: —	
7.	Elba och Östra holmen		1,500: —	
8.	Botaniska trädgården vid Högre allm. läroverket		1,000: —	
9.	Slottsparken		1,000: —	
10.	Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar		2,500: —	
11.	Körslor till alla planteringar		3,500: —	
12.	Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.		3,500: —	
14.	Grus till alla planteringar		3,000: —	
15.	Tillsyn av fåglar i Svartån		600: —	
16.	Brandstods- och telefonavgifter		250: —	
17.	Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medicin och sjukhjälp		500: —	
18.	Årsavgift i hembygdsföreningen och Västmanlands läns trädgårdsförening		65: —	
19.	Oförutsedda utgifter		750: —	
20.	Ersättning till timavlönade arbetare under semester		800: —	
21.	Kostnad för parkvakt		1,400: —	47,115: —
			Transport	65,756: 15

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Planterings-nämnden.

	Transport	65,756:15	
d) Extra utgifter:			
1. Anordningar för skydd för fågellivet i Svartån (Stadsfullmäktiges beslut 26/9 1929)	1,000:—		
Två nya dragkärror	200:—		
Plantering av en trädrad utmed Skultunavägen från Karlslund till kyrkogården vid Hovdestalund	1,000:—		
Fortsättning av stenpartianläggningen vid Oxbacken	1,000:—	3,200:—	68,956:15
		Summa kronor	68,956:15

INKOMSTER:

Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringarna vid Domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4,100:—	
Anslag för vård av Slottsparken	1,000:—	
Försäljningsmedel och dekorationer	3,000:—	
Ersättning från Asea för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500:—	8,600:—
Brist att genom uttaxering fyllas		60,356:15
	Summa kronor	68,956:15

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Hamnen.

Bil. 8 A. och B. a.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Hamnstyrelsen i Västerås får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1930 och därvid anföra.

Stadsfullmäktige hava den 16/12 1924 och den 29/1 1925 anvisat medel för gäldande av kostnaderna för en del reparationer i samband med högfloden 1924—1925. Kostnaderna skulle slutamorteras 1930, men då första årets amortering gäldats redan 1925 är avbetalningen fullgjord.

Kostnaderna för fyrbelysningen å Stora Sandskär skola enligt Stadsfullmäktiges beslut den 23/2 1928 gäldas med 900 kronor om året. Den totala kostnaden för fyranordningen uppgår emellertid till 10,905 kronor 64 öre. Det bör vara lämpligt att i 1930 års budget gälda, förutom anslagna 900 kr., dessutom 1,905 kronor 64 öre och böra i hamnens budget till och med år 1938 varje år gäldas 1,000 kr.

Kostnaderna för underhåll av kajer, dukdalber och båtbryggor har under året överskridits med omkring 1,400 kr., men torde möjligheter föreligga att under år 1930 hålla anslaget inom det beräknade beloppet.

Stadsfullmäktige hava den 28/12 1928 anvisat 130,000 kronor för ombyggnad av östra kajen och densammas förseende med ny kranutrustning. Under innevarande år har denna kaj ombyggts i ungefär 50 m. längd och försetts med en modern kran. Kostnaderna härför uppgå i runt tal till 72,000 kronor. I hamnstyrelsens budget för år 1930 kunna kr. 45,065:88 gäldas av hamnens inkomster.

Inkomsterna av hamnavgifter för varor beräknas till 50,000 kronor.

Ersättningen till befäl å fartyg i regelbunden trafik är 7 % å uppbörden, som enligt vidstående beräkning uppskattas till 50,000 kronor och utgör ersättningen alltså 3,500 kronor.

Då en del nya lampor äro uppsatta ökas posten "belysning" från 1,200 kronor till 1,400 kronor.

Premier för olycksfalls- och ansvarsförsäkring äro fördelade på gamla hamnen och djuphamnen.

Räntor och kapitalavbetalningar äro debiterade enligt uppgjorda amorteringsplaner.

N:o 85. *Budgetförslag 1930 Hamnen.*

Posten "strömförbrukning för kranar" torde böra höjas från 1,200 kronor till 1,500 kronor. Den höjda förbrukningsavgiften motiveras av att ny kran blivit uppsatt å östra kajen.

Underhålls och reparationsanslaget torde också behöva höjas till 1,800 kronor.

Den alltmer ökade trafiken å gamla hamnen medgiver en förhöjning av så gott som varje inkomstpost under rubriken A. Den egentliga hamnen och kan såsom inkomster från den egentliga hamnen beräknas 120,050 kronor emot 102,900 kronor innevarande år.

Beträffande inkomster av hamnmaskiner bör endast observeras, att en ny kran, benämnd n:r 7, uppförts och gäldas kostnaderna för densammas uppförande av anslaget för reparationer m. m. å östra kajen, varom redan tidigare motivering lämnats.

Västerås den 7 oktober 1929.

För Hamnstyrelsen:
PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

Bil. 8 A och B a.

Förslag
till
Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads hamn år 1930.

A. Den egentliga hamnen.

UTGIFTER:

Nyanläggningar:			
1930 års amortering av fyrbelysningen å Stora Sandskär (Stadsfullmäktiges beslut den 23/2 1928) att amort. 1929—1938, 2:dra året			1,000:—
a) 1. Underhåll och reparationer:			
1. a Kajer, dukdalber och båtbryggor		6,000:—	
Transport		6,000:—	1,000:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Hamnen.

		Transport	6,000:—	1,000:—
1. b.	Anslag för ombyggnad av östra kajen (28/12 1928) förslagsvis		45,065:88	
2.	Grusning av hamnen		500:—	
3.	Hamnskjulen		200:—	
4.	Underhåll av inventarier och nyanskaffningar	100:—		
	Drift och underhåll av motorbåten	200:—	300:—	52,065:88
b)	Löner och arvoden:			
	Hamnkaptenen 33:I	3,600:—		
	Dyrtidstillägg (index 175)	2,055:12	5,655:12	
	Biträde å hamnkontoret		2,100:—	
	Hamnens andel i stadens allmänna kostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)		4,000:—	
	Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 7 % å uppbörden kr. 50,000:—		3,500:—	15,255:12
c)	Övriga utgifter:			
1.	Hamnkontoret:			
	Hyra av lokal	500:—		
	Skrivmaterial och tryck	300:—		
	Telefonavgifter för ledningar till:			
	Hamnkontoret 180:—			
	Hamnkaptenens bostad 70:—			
	Kranmaskinistförmannens bostad 70:—			
	Samtalsavgifter, förslagsvis 75:—	395:—		
	Städning och eldning	400:—	1,595:—	
2.	Belysning å hamnen		1,400:—	
3.	Renhållning å hamnen		1,800:—	
4.	Årsavgift till Svenska Hamnförbundet och Föreningen Inre Vattenvägar		250:—	
5.	Olycksfallsersättning för F. Svanström		48:—	
6.	Premie för olycksfalls- och ansvarsförsäkring		470:—	
7.	Diverse och oförutsedda utgifter		200:—	5,763:—
			Transport	74,084:—

		Transport	74,084:—	
d) 1.	Räntor:			
	Hamnbyggnaden:			
	(Enligt av Stadsfullmäktige den 22 dec. 1920 godkänd plan).			
		Resterande lånebelopp	Ränta	
	Andel i obligationslån:			
	1896 års lån à 5 %	1,905:—	95:25	
	1907 års lån à 4,5 %	108,775:—	4,894:88	
	1916 års lån à 5 %	94,730:—	4,736:50	
	1928 års lån à 5 %	177,853:51	8,892:68	
	1929 års lån à 5 %	137,200:—	6,860:—	
	Ränta å beräknat balanserat underskott i hamnkassan kr. 175,000:— à 5 %		8,750:—	34,229:31

		Ursprungl. lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amortering:		
d) 2.	Kapitalavbetalningar å lån:					
	1896 års lån à 5 %	91,905:01	1,905:—	1,905:—		
	1907 års lån à 4,5 % (Beslut år 1907)	229,000:—	108,775:—	5,725:—		
	1916 års lån à 5 % (Beslut år 1914)	113,000:—	94,730:—	1,858:—		
	1928 års lån à 5 % (Beslut år 1927)	183,400:—	177,853:51	5,823:81		
	1929 års lån à 5 %	150,000:—	137,200:—	2,050:—	17,361:81	125,675:12

B. Hamnmaskiner.

b)	Löner och arvoden:			
	En maskinistförman, 18:III	2,088:—		
	Dyrtidstillägg	1,436:88	3,524:88	
	Kranskötare, förslagsvis		6,000:—	9,524:88
c)	Driftskostnader:			
	Strömförbrukning för kranar			1,500:—
d)	Underhåll och reparationer			1,800:—
e)	Diverse utgifter, förslagsvis			200:— 13,024:88
			Kronor	138,700:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Hamnen.

INKOMSTER:

A. Den egentliga hamnen:

f)	Hamnavgifter för varor:			
	1. Ångfartyg i regelbunden trafik	50,000: —		
	2. Andra fartyg	40,000: —	90,000: —	
g)	Hamnavgifter för fartyg:			
	1. Ångfartyg	12,000: —		
	2. Segelfartyg	1,200: —		
	3. Pråmar	2,300: —	15,500: —	
i)	Uthyrning av båtplatser		5,500: —	
k)	Uthyrning av upplagsplatser i hamnen		800: —	
l)	Uthyrning av varuskjul		1,350: —	
n)	Uthyrning av mark för fotogenmagasin		6,900: —	120,050: —

B. Hamnmaskiner:

f)	Kranhyror för kran:			
	1. N:r I	5,500: —		
	2. „ II	3,500: —		
	3. „ IV	1,000: —		
	4. „ V	300: —		
	5. „ VI	4,000: —		
	6. „ VII	4,000: —		
	7 „ VIII	200: —	18,500: —	
g)	Markhyra för kran n:r III		150: —	18,650: —
			Kronor	138,700: —

Bil. 8. C. och D. a. **N:o 85.**
Budget-förslag 1930. Djuphamnen.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan Hamnstyrelsen fått i uppdrag att övertaga förvaltningen av djuphamnen, vill Hamnstyrelsen föreslå att från och med år 1930 en stat uppgöres för djuphamnen.

Hamnstyrelsen har också uppgjort sådant förslag och statens litterering är nära ansluten till littereringen för gamla hamnen.

Det första år, som detta budgetförslag upprättas, kan detsamma icke bliva fullt tillförlitligt, men har hamnstyrelsen i förslaget sökt att i största möjliga mån följa djuphamnens inkomster- och utgifter.

Utgifterna till djuphamnens anordnande ingå med 339,000 kronor i 1914 års lån och med 618,000 kronor i 1926 års lån. Omkring 517,000 kronor äro ännu icke upptagna i något lån.

Stadens kostnader för djuphamnens anordnande uppgå sålunda för närvarande till 1,474,463 : 49 kr. eller i runt tal en och en halv million kronor. I denna kostnad är givetvis icke inräknat det av Stadsfullmäktige anvisade anslaget å 300,000 kr. för vagntippningsanordning.

Djuphamnens inkomster understiga sålunda utgifterna med 34,509 : 77 kronor.

Det kan icke vara lämpligt att djuphamnens skuld till Drätselkammaren föres i avräkning, utan torde det vara lämpligare att skuldbeloppet uttaxeras.

Hamnstyrelsen föreslår därför, att i 1930 års budget uttaxeras kronor 34,509 : 77.

Västerås den 7 oktober 1929.

För Hamnstyrelsen:

PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Djuphamnen.

Bil. 8 C och D. b.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads djuphamn år 1930.

UTGIFTER:

8 C. Den egentliga hamnen.

a)	1.	Underhåll och reparationer:			
	a.	Underhåll av byggnader		100:—	
	c.	Underhåll av järnvägsspår		1,000:—	
	d.	Anskaffning och underhåll av livräddningsredskap och andra inventarier		200:—	
	e.	Grusning å hamnen		200:—	1,500:—
c)		Övriga utgifter:			
	1.	Belysning inkl. fyrlampa		600:—	
	2.	Premie för olycksfallsförsäkring		200:—	
	3.	Diverse och oförutsedda utgifter		100:—	900:—
d)	1.	Räntor:			
			Ursprungligt lånebelopp:		
		Andel i stadens lån:			
		1924 års à 5 %	339,000:—	16,950:—	
		1926 års à 5 %	618,000:—	30,900:—	
		Lån av stadskassan à 5 %	517,463:99	25,873:20	73,723:20
d)	2.	Kapitalavbetalningar:			
		Andel i stadens lån:			
		1924 års à 5 %	339,000:—	5,085:—	
		1926 års à 5 %	618,000:—	9,301:57	14,386:57 93,809:77

8 D. Hamnmaskiner.

a)	1.	Underhåll och reparationer:			
		Underhåll av kranmaskiner			1,500:—
b)		Löner och arvoden:			
		Avlöning till kranskötare och motorförare			7,000:—
c)		Driftskostnader:			
		Strömförbrukning för kranmaskiner		2,500:—	
		Drift och underhåll av motorlok		1,500:—	4,000:—
d)		Övriga utgifter:			
		Diverse			500:— 13,000:—
					Kronor 106,809:77

INKOMSTER:

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Djuphamnen.

8 C. Den egentliga hamnen.

f)	Hamnavgifter för varor:			
	1. Ångfartyg		20,000:—	
g)	Hamnavgifter för fartyg:			
	1. Ångfartyg	8,000:—		
	3. Pråmar	3,000:—	11,000:—	
k)	Hyror:			
	1. Upplagsplatser	4,000:—		
	3. Mark för bensinupplag	600:—		
	4. Hamnarbetarnas lokal	700:—	5,300:—	36,300:—

8 D. Hamnmaskiner:

f)	Kranhyror:			
	1. Brokranen (12 tons)		20,000:—	
	2. Portalkranen (5 tons)		12,000:—	
	4. Lokomotor		4,000:—	36,000:—
				72,300:—
	Att genom uttaxering fyllas			34,509:77
			Kronor	106,809:77

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Gasverks-styrelsen.

Bil. 7, 11—13 a.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får härmed för de under styrelsen lydande verk överlämna förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1930.

Med avseende på lönerna har styrelsen beräknat dyrtidstilläggen efter ett indextal av 175.

I ändamål att vid inträffande fel å stadens elektriska ledningsnät montör från verket alltid skall finnas att tillgå hava under innevarande år verkens samtliga montörer erhållit telefonanslutning, så att de numera till ett antal av sju emot förut endast två äro anträffbara per telefon.

Justeraren av vatten- och gasmätare, vilken även omhänderhar inseendet över gatubelysningen samt reparation av gasbadkaminer och andra gasförbrukningsapparater, har även ansetts böra vara anträffbar per telefon under icke arbetstid för att vid förekommande fel kunna stå allmänheten till tjänst. Kostnaderna för här berörda nya telefoner äro medräknade i statförslaget.

Sedan staden numera förvärvat den mark, som disponeras av vattenverket vid Hesslö, upphör arrendet till staten, 1,600 kronor, under loppet av år 1930, och har på grund härav endast 400 kronor behövt medtagas för detta år.

Med en noggrann tillämpning av den grundsatsen, att gas och elektrisk ström till stadens egna institutioner böra debiteras så, att varken förtjänst eller förlust för verken uppstår, har styrelsen, som för innevarande år räknat med ett gaspris för gatubelysningen efter 16 öre pr kbm., för 1930 nedsatt detta till 12 öre, vilket gör, att gatubelysningen med gas, trots att några lyktor tillkommit, drager en lägre kostnad än för innevarande år, nämligen 22,500 kronor mot 23,900 kronor förra året.

Med anledning av den stegring i gaskonsumtionen, som kunnat iakttagas under den hittills förflutna delen av innevarande år, har styrelsen funnit sig kunna räkna med en kvantitet till enskilda avgiven gas av cirka 1,370,000 kbm.

De kommunala gasverken i landet hava så gott som undantagslöst infört rabatt för större förbrukare. Ett av de få undantagen utgör vårt gasverk, som under en följd av år tillämpat ett enda pris oberoende av förbrukningen. Stadens elektricitetsverk däremot har i mycket hög grad an-

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Garverks-styrelsen.

passat sig både med avseende på rabatt vid större uttag som ock beträffande olika slag av användning för den elektriska energien.

Styrelsen, som vid upprepade tillfällen haft till övervägande frågan om rabatteringar vid större gasförbrukning, har nu ansett tiden vara inne att härutinnan framställa förslag. Närmast föranledd härtill har styrelsen varit av en framställning från gasverkets ojämförligt största kund, Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, som för närvarande konsumerar inemot 1/10 av gasverkets hela tillverkning, Denna kund har, som känt torde vara, möjlighet att tillgodose det värmebehov, som nu tillfredsställes genom gas, på annat sätt, särskilt det genom elektrisk energi, och ser härutinnan givetvis i främsta rummet på vad som är ekonomiskt mest fördelaktigt. En övergång till andra värmekällor än gasen har också, så väl från denna som en annan mycket stor avnämares sida kunnat iakttagas och detta i betydande omfattning, utan allt tvivel beroende på från nämnda avnämares sida sett allt för högt gaspris. Det gäller sålunda att inom ramen av vad som för gasverket kan vara ekonomiskt fördelaktigt söka icke blott bibehålla konsumtionen från de stora kundernas sida vid nuvarande omfattning, utan även så vitt ske kan locka dem till ökad konsumtion.

Med tillbörligt avseende fäst vid sagda förhållanden och efter mönster av förebilder från andra gasverk har styrelsen utarbetat medan angivna rabattskala, som härmed framlägges till antagande.

Det torde utom vad ovan sagts endast behöva erinras därom, att rabatteringar vid stor konsumtion på en hand från verkets sida ekonomiskt möjliggöres och blir försvarbar i följd därav, att verkets s. k. fasta kostnader här bliva avsevärt mindre i förhållande till den levererade kvantiteten gas, än då det gäller gasens distribuering i små kvantiteter.

Styrelsen har också övertygat sig om, att den föreslagna prisnedsättningen är så avvägd, att verkets ovannämnda största avnämare måste finna det fördelaktigast, att, om denna prisreduktion genomföres, åtminstone vidbliva användningen av gas i nuvarande omfattning, detta givetvis under förutsättning, att konjunkturerna påkalla hos honom ett oförändrat behov av sådan värme, som kan alstras med gas.

Rabattskalan skulle enligt styrelsens förslag få följande utseende.

Förbrukning:	*Pris pr kbm.*
Intill 1,000 kbm.	18 öre
1,000—5,000 kbm.	16 „
5,000—10,000 kbm.	14 „
över 10,000 kbm.	12 „

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Gasverksstyrelsen.*

För innevarande år beviljade Stadsfullmäktige ett förslagsanslag av 10,000 kronor till nya serviser och diverse mindre nyanläggningar. Såsom framgår av närslutna förteckning över nyanläggningar, erfordras för täckande av kostnaden för under året utförda sådana anläggningar, vilka föranletts av en oväntat livlig byggnadsverksamhet, ytterligare 20,000 kronor. Ökad byggnadsverksamhet i fortsättningen fordrar ledningssträckningar i större omfång än som varit fallet under de senaste åren, och anser styrelsen på grund härav att för år 1930 ett anslag av 25,000 kronor erfordras.

För propagandaändamål för gas och elektrisk ström har styrelsen insatt 500 kronor i gasverkets och 1,000 kronor i elektricitetsverkets utgiftsstat. Styrelsen har under innevarande år öppnat en mindre utställning för detta ändamål i verkens kontorsbyggnad och vidare är det behövligt att genom annonsering väcka allmänhetens intresse för användning av gas och elektrisk ström.

För utbyggnad av stadens ledningsnät inom området Hemdal, varom Stadsfullmäktige fattade beslut den 25 augusti 1927, §§ 125 och 128, voro

kostnaderna beräknade till	65,000: —
från enskilda inflytande bidrag kalkylerades till	44,600: ..
för resterande	20,400: —

beviljades anslag av Stadsfullmäktige att utgå ur tekniska verkens amorteringsfond. På grund av svår terräng, särskilt förekomst av berg i större utsträckning än som i förväg antogs, blevo de verkliga kostnaderna inemot 12 % högre, eller kr. 72,500: —.

Hitintills från enskilda influtna bidrag uppgå till	36,300: —
Lägges härtill beviljat anslag	20,400: —
så återstår att täcka en kostnad av	15,800: —

Visserligen uppgår till dessa ledningar anslutbar men ännu ej ansluten tomtyta till 20,000 kvm., som motsvarar anslutningsbidrag i framtiden av 20,000 kronor, men som det kan dröja lång tid, innan den från verkens rörelsekapital förskotterade summan täckes genom enskilda bidrag, anser styrelsen det önskvärt, att täckning sker genom anslag ur verkens amorteringsfond och att i stället, i den mån enskilda bidrag inflyta från området för ifrågavarande ledningar, dessa användas till andra nya ledningsutsträckningar.

Den av styrelsen för innevarande år föreslagna utvidgningen av gatubelysningen blev på Drätselkammarens förslag endast till en del godkänd av Stadsfullmäktige. I nu föreliggande förslag för år 1930 upprepar därför styrelsen sin förra året gjorda framställning i den del, densamma ej

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Gasverks-styrelsen.

vann Stadsfullmäktiges bifall, varjämte styrelsen med tillstyrkande av en del nyinkomna ansökningar om bättre gatubelysning, företrädesvis i förstäderna, ytterligare begär anslag till nya lampor på sådana ställen, där förbättrad belysning synts särskilt behövlig.

Som reserv för ånganläggningen i nya gasverket har det visat sig erforderligt att uppställa en mindre ångpanna, vilken jämte erforderliga ledningar beräknats kräva en kostnad av 2,700 kronor.

Vid upprättande av förslaget till det nya gasverket utgick man ifrån, att för den gamla gasklockans drift — som bekant är denna klocka belägen invid gamla gasverket och skall tills vidare bibehållas — använda sig av en del av apparatanläggningen i sistberörda verk, men det visade sig sedermera fördelaktigare att helt avkoppla det gamla verket och i stället i en nyuppförd, mindre byggnad strax bredvid gasklockan bereda plats för de apparater och ledningar, som erfordras för klockans drift, och hava kostnaderna för dessa arbeten, vilka redan kommit till utförande, jämte erforderliga förbindningsledningar med gaturörnätet uppgått till kr. 4,350: —.

Den 25 april innevarande år beviljade Stadsfullmäktige ett anslag av kronor 105,300: — till nya gas-, vatten- och avloppsledningar på olika platser i staden, därav till gasledningar kr. 84,250: — och till vatten- och avloppsledningar kr. 21,050: — och uppdrogo Stadsfullmäktige samtidigt åt Vatten- och Gasverksstyrelsen att i samband med 1930 års budget framlägga förslag till bestridande av kostnaderna. Som dessa anläggningar, vad beträffar gasledningarne, till större delen avse omläggning av gamla och i huvudsak slutamorterade men dock ej oanvändbara ledningar till fullt tillfredsställande sådana, anser styrelsen, att kostnaderna för gasledningarne lämpligen böra till 1/3 bestridas genom vinstmedel från gasverket och till 2/3 genom anslag ur de tekniska verkens amorteringsfond. En summa av i runt tal 28,000 kronor bör sålunda med fördelning på t. ex. 5 år bestridas av gasverkets löpande inkomster, medan den återstående delen av hela det beviljade ledningsanslaget bestrides genom anslag ur de tekniska verkens amorteringsfond.

I efterföljande visas en jämförelse mellan inkomster och utgifter enligt innevarande års stat och den för år 1930 av styrelsen föreslagna budgeten.

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Gasverks-styrelsen.

		Inkomster:	Utgifter:	Behållning: 1929	Behållning: 1930
Vattenverket	1929	192,000 : —	133,756 : —	58,244 : —	
	1930	202,000 : —	137,452 : —		64,548 : —
Gasverket	1929	366,300 : —	322,781 : —	43,519 : —	
	1930	398,600 : —	359,025 : —		39,575 : —
Elektricitetsverket	1929	641,840 : —	470,057 : —	171,783 : —	
	1930	671,000 : —	483,122 : —		187,878 : —
			Summa behållning	273,546 : —	292,001 : —
Avloppsledningarna	1929	60,000 : —	99,715 : —	39,715 : —	
	1930	62,500 : —	103,685 : —		41,185 : —
			Överskott	233,831 : —	250,816 : —

På grund av det anförda får styrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta:

1:o) att godkänna styrelsens förslag till rabatter å gas enligt följande

Förbrukning:	*gaspris:*
Intill 1,000 kbm. ingen rabatt	18 öre
därutöver intill 5,000 kbm.	16 „
därutöver intill 10,000 kbm.	14 „
därutöver	12 „

att beräknas per kalenderår;

2:o) att ur de tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett fyllnadsanslag av 20,000 kronor till täckande av kostnaderna för de i närslutna förteckning upptagna nyanläggningar år 1929;

3:o) att av de tekniska verkens amorteringsfond för 1930 bevilja ett förslagsanslag av 25,000 kronor till nya serviser och diverse mindre ledningsanläggningar;

4:o) att ur samma fond anvisa 15,800 kronor till bestridande av resterande kostnader för den 25 augusti 1927, §§ 125 och 128, av Stadsfullmäktige beslutad ledningsanläggning inom området Hemdal;

5:o) att av uttaxerade medel anvisa anslag till i närslutna förteckning upptagna nya gatulyktor med kronor 3,400 : —.

6:o) att ur de tekniska verkens amorteringsfond anvisa kr. 7,950 : — till ångpannereserv och apparatanläggning m. m. för gasverket,

7:o) att till täckande av kostnaderna för de av Stadsfullmäktige den 25 april innevarande år beslutade gas- och övriga ledningsanläggningar ett

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Gasverksstyrelsen.*

belopp av 28,000 kronor för gasledningar skall utgå av vinstmedel från gasverket att fördelas med 1/5 del eller 5,600 kronor under vart och ett av åren 1930—1934 samt återstående del av anslaget, nämligen dels ytterligare kronor 56,250:— till gasledningar, dels ock kronor 21,050:— till vatten- och avloppsledningar skall tagas ur de tekniska verkens amorteringsfond; samt

8:o) att godkänna styrelsens närlagda förslag till inkomst- och utgiftsstat för 1930.

Västerås den 5 november 1929.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Bil. 7, 11—13 b.

Förslag

till

Inkomst- och Utgiftsstat för Vatten- och Avloppslednings- samt Gas- och Elektricitetsverken för år 1930.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren, 49:IV	8,625:—
Assistenten vid vatten-, avloppsledn.- och gasverk, 36:IV	4,707:—
Assistenten vid elektricitetsverket, 36:IV	4,707:—
Kamreraren, 36:IV	4,707:—
Bokhållaren 19:IV	2,325:—
Kassörskan, 19:IV	2,325:—
Förrådsförmannen, 19:IV	2,325:—
Manligt kontorsbiträde av 1:a klass, 15:IV	1,893:—
Manligt kontorsbiträde av 1:a klass, 15:I	1,560:—
Kvinnligt kontorsbiträde av 1:a klass, 14:II	1,575:—
Manligt kontorsbiträde av 2:a klass, 13:IV	1,677:—
Avläsningsförmannen, 17:IV	2,109:—
Transport	38,535:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Gasverks-styrelsen.

	Transport	38,535:—
Avläsare, 16:IV, 3 st. à 2,001:—		6,003:—
Dyrtidstillägg för ovanstående personal		27,642:—
Ritbiträde, förslagsvis		2,400:—
Revisionskostnader		2,000:—
Springpojkar		1,000:—
Tillfällig kontorshjälp		1,500:—
Pensionärer:		
Anna Gedda (30/3—1905)	1,750:—	
A. H. Eriksson (30/10—1919)	2,047:—	
Sofia Risberg (25/11—1920)	750:—	
J. G. Johansson (25/1—1923)	1,050:—	
Hilda Boholm (22/2—1923)	887:—	
Augusta Lönnqvist (28/3—1923)	900:—	
C. G. Gustafsson (22/6—1925)	2,047:—	
Hilda Pettersson (31/5—1928)	400:—	
Anna Johansson (28/3—1929)	852:—	10,683:—
	Kronor	89,763:—

Därav påföres:

Vattenverket	13,500:—
Avloppsledningarne	8,000:—
Gasverket	19,700:—
Elektricitetsverket	44,000:—
Installationsarbeten	4,563:—
Kronor	89,763:—

Diverse utgifter:

Läkarearvode	1,400:—	
Avlöning vid sjukdom och olycksfall	6,700:—	
Medicin	600:—	8,700:—
Olycksfallsförsäkringsavgift		4,000:—
Räkenskaper, skriv- och ritmaterial samt trycksaker	5,000:—	
Porto och annonskostnader	900:—	5,900:—

Telefonavgifter för ledningar till:

Föreståndarens exp. och bostad	270:—	
Kamrerarens exp.	110:—	
Assistenternas exp. och bostäder	270:—	
Förrådet jämte anslutn. till justerareverkstaden	230:—	
Förmännens exp.	230:—	
Elektricitetsverket	120:—	
Vattenverket	316:—	
Vattenborgen	70:—	
Transport	16,160:—	18,600:—

N:o 85.
Budgetförslag 1930.
Gasverksstyrelsen.

Transport	16,160: —	18,600: —
Gasverket	180: —	
Montörförmannens bostad	70: —	
Rörnätsförmannens bostad	70: —	
Elektriska montörernas bostäder	490: —	
Gasmätarjusterareförmannens bostad	70: —	
	2,496: —	
Samtalsavgifter	504: —	3,000: —
Kontor och förråd:		
Renhållning och städning	3,000: —	
Uppvärmning	1,250: —	
Belysning	350: —	4,600: —
Kontors- och förrådsbyggnader:		
Brandförsäkring	120: —	
Underhållskostnader	1,780: —	1,900: —
Anskaffande och underhåll av inventarier och verktyg		2,500: —
Resor och diverse		1,100: —
Tredje årets amortering av lastbil, amort. 4 år		1,200: —
	Kronor	32,900: —

Varav påföres:

Vattenverket	5,000: —
Avloppsledningarne	3,000: —
Gasverket	7,200: —
Elektricitetsverket	16,100: —
Installationer	1,600: —
Kronor	32,900: —

Vattenverket.

INKOMSTER:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	200,000: —
Skötsel och underhåll av brandposter	1,200: —
Installationsarbeten m. m.	800: —
Kronor	202,000: —

UTGIFTER:

Driftskostnader:		
Kraftström	19,000: —	
Smörjoljor, packning, trassel	100: —	
Transport	19,100: —	

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Gasverksstyrelsen.*

			Transport	19,100:—	
Tillsyn och spolning av ledningsnät och brandposter samt rengöring av bassänger				4,900:—	
Tillsyn av installationer				400:—	
Uppsättning och nedtagning av mätare				1,200:—	
Renhållning, uppvärmning och belysning vid vattenverket och reservoarerna				800:—	
Ersättningspersonal vid semester m. m.				600:—	27,000:—
Underhållskostnader:					
Byggnader och bassänger				1,600:—	
Maskiner med tillhörande ledningar jämte elektr. utrustning				1,400:—	
Ledningsnät och brandposter				12,800:—	
Mätare				4,300:—	
Verktyg och inventarier				600:—	
Cyklar				200:—	20,900:—
Avlöningar:					
Förvaltningen enligt ovan				13,500:—	
Maskinmästaren, 20:IV			2,433:—		
Maskinisten, 16:IV			2,001:—		
Rörnätsförmannen, 18:IV			2,217:—		
Vårdaren av vattenborgen, 14:IV			1,785:—		
Dyrtidstillägg			6,132:—		
			14,568:—		
Avgår:					
Värdet av naturaförmåner för maskinmästaren och maskinisten		1,646:—			
Avloppsledningarnes och gasverkets andel i lön till rörnätsförmannen		2,550:—	4,196:—	10,372:—	23,872:—
Diverse utgifter:					
Förvaltningen enligt ovan				5,000:—	
Brandförsäkringar				200:—	
Utskylder				5,600:—	
Avgifter till staten för vattenverket i Hesslö (t. o. m. 30/6 1929)				400:—	
Avgift till Hamre gård				150:—	
Bränsle till maskinpersonalen i Hesslö				400:—	
Analyser och skjutsar m. m.				800:—	
Avskrivning av fordringar				500:—	13,050:—
				Transport	84,822:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Gasverks-styrelsen.

	Transport	84,822: —
Räntor och amortering:		
Enligt särskild plan (30/11 1911)		
Räntor	25,100: —	
Amortering	25,530: —	50,630: —
Inköp av mätare, förslagsvis		2,000: —
		137,452: —
Inkomster utöver utgifter		64,548: —
	Kronor	202,000: —

Avloppsledningarna.

UTGIFTER:

Driftkostnader:		
Kraftström till driften i pumpstationen samt smörjoljor	3,100: —	
Spolning av ledningar, rensning av brunnar	9,500: —	
Muddring framför utloppen i Svartån och Mälaren	5,000: —	
Bortfraktning av avfall från pumpstationen	700: —	18,300: —
Underhållskostnader:		
Byggnader	300: —	
Maskiner	300: —	
Ledningsnät och brunnar	10,000: —	10,600: —
Avlöningar:		
Förvaltningen enligt ovan	8,000: —	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen	1,275: —	
Tillsyn av driften i pumpstationen	4,100: —	13,375: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan		3,000: —
Räntor och amortering:		
Enligt planen för obligationslånen:		
Räntor	40,680: —	
Amortering	17,730: —	58,410: —
	Kronor	103,685: —
Avgår inkomster för c:a 2,500 vattenklosetter à 25 kr.		62,500: —
Utgifter utöver inkomster		41,185: —

Gasverket.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	22,500: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	258,200: —
Koks och tjära	117,200: —
Installationer	700: —
Kronor	398,600: —

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Gasverksstyrelsen.*

UTGIFTER:

Driftskostnader:			
	Gaskol	129,000: —	
	Kraftström	3,000: —	
	Smörjoljor, packning, trassel	1,000: —	
	Reningsmassa	1,200: —	
	Vatten	1,000: —	
	Apparatdrift och ombyte av reningsmassa	5,200: —	
	Tillsyn av ledningsnät, pumpning av sifoner	2,400: —	
	Tillsyn av installationer	1,400: —	
	Uppsättning och nedtagning av mätare	1,900: —	
	Tillbehör till och tillsyn av gatubelysningen	4,100: —	
	Renhållning, städning, uppvärmning, belysning	1,700: —	151,900: —
Underhållskostnader:			
	Byggnader och transportanläggningar	1,000: —	
	Ugnar, apparater och gasklockor med tillhörande ledningar jämte elektr. utrustning	2,200: —	
	Ledningsnät	9,000: —	
	Mätare	4,800: —	
	Gatubelysning	4,000: —	
	Verktyg och inventarier	2,000: —	
	Cyklar	400: —	
		23,400: —	
	Avsättning för ommurning av ugnarna	2,500: —	25,900: —
Avlöningar:			
	Förvaltningen enligt ovan	19,700: —	
	Gasmästaren, 22:IV	2,631: —	
	Justerareförmannen, 18:IV	2,217: —	
	Dyrtidstillägg	3,382: —	
	Eldning av ugnar och pannor	27,900: —	
	Andel i avlöning till rörnätsförmannen	1,275: —	
		57,105: —	
	Avgår värdet av gasmästarens naturaförmåner	823: —	56,282: —
Diverse utgifter:			
	Förvaltningen enligt ovan	7,200: —	
	Brandförsäkringar	1,000: —	
	Utskylder	8,570: —	
	Bränsle till kontor och gasmästarebostad	250: —	
	Analyser, skjutsar, föreningsavgifter	1,200: —	
	Annonser och kostnader för utställning	500: —	
	Avskrivning av fordringar	1,000: —	
	Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten	2,800: —	
	Inköp av gaspoletter	1,000: —	23,520: —
		Transport	257,602: —

	Transport	257,602:—
Räntor och amortering:		
Enligt särskild plan (30/11 1911)		
Räntor	49,080:—	
Amortering	39,820:—	88,900:—
Elfte årets amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—1918 (15 år)		5,523:—
Inköp av gasmätare, förslagsvis		7,000:—
		359,025:—
Inkomster utöver utgifter		39,575:—
	Kronor	398,600:—

Elektricitetsverket.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	32,400:—
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	638,000:—
Installationsarbeten	600:—
Kronor	671,000:—

UTGIFTER:

Driftkostnader:		
Elektrisk energi	144,000:—	
Smörjoljor, packning, trassel	200:—	
Transformatorolja, vatten och svavelsyra	500:—	
Tillsyn av ledningsnät och transformatorstationer	2,000:—	
Tillsyn av installationer	2,000:—	
Uppsättning och nedtagning av mätare	6,000:—	
Tillbehör till och tillsyn av gatubelysningen	8,900:—	
Renhållning, uppvärmning och belysning	2,000:—	165,600:—
Underhållskostnader:		
Byggnader inkl. transformatorhusen	2,500:—	
Maskiner, transformatorer och instrumentering	4,800:—	
Ackumulatorbatteriet	5,000:—	
Jord- och luftledningsnäten med kabelkistor och tryckpunkter jämte serviser	33,000:—	
Mätare	10,300:—	
Gatubelysning	3,000:—	
Verktyg och inventarier	2,000:—	
Motorcykel och cyklar	1,500:—	
Omläggning inom vissa stadsområden till växelström enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25/4 1929	30,300:—	92,400:—
Transport		258,000:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Gasverks-styrelsen.

			Transport	258,000:—
Avlöningar och pensioner:				
Förvaltningen enligt ovan			44,000:—	
Maskinmästaren, 26:IV		3,027:—		
Maskinisterna, 17:IV, 3 st. à 2,109:—		6,327:—		
Montörförmannen, 19:IV		2,325:—		
Justerareförmannen, 18:IV		2,217:—		
Dyrtidstillägg		9,854:—		
Extra maskinist, förslagsvis		3,500:—		
		27,250:—		
Avgår värdet av maskinmästarens naturaförmåner		823:—	26,427:—	70,427:—
Turbinstationen:				
Arrende för vattenfallet i Svartån (21/11 1911)			3,000:—	
Tillsyn av maskiner samt reglering av dammluckorna			500:—	
Övriga kostnader för drift och underhåll			1,000:—	4,500:—
Diverse utgifter:				
Förvaltningen enligt ovan			16,100:—	
Brandförsäkringar			575:—	
Utskylder			25,900:—	
Bränsle åt maskinmästaren			200:—	
Skjutsar och föreningsavgifter			1,100:—	
Annonser och kostnader för utställning			1,000:—	
Avskrivningar av fordringar			1,500:—	
Tredje årets amortering av motorcykel, 4-årig amortering			500:—	46,875:—
Räntor och amortering:				
Enligt särskild plan (30/11—1911):				
Räntor: Elektricitetsverket		35,680:—		
„ Turbinhuset		1,470:—	37,150:—	
Amortering: Elektricitetsverket		52,450:—		
„ Turbinhuset		1,720:—	54,170:—	91,320:—
Inköp av elektr. mätare, förslagsvis				12,000:—
				483,122:—
Inkomster utöver utgifter				187,878:—
			Kronor	671,000:—

Västerås den 5 november 1929.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Diverse ledningsanläggningar m. m. år 1929. N:o 85.

Budget-förslag 1930. Gasverks-styrelsen.

Ledningar för vatten, avlopp och gas i Norra Kvarnbrovreten		1,700:—
„ „ „ „ „ „ i Noreliigatan		3,800:—
„ „ „ „ „ „ i Apalbyvägen		1,800:—
„ „ „ „ „ „ i Arlagatan		2,600:—
„ „ „ „ „ „ i Flodinsgatan		1,200:—
„ „ „ „ „ „ i Tegnérgatan		4,600:—
„ „ „ „ „ „ i Bergslagsvägen		6,500:—
Gasledning i Vasagatan		2,100:—
Elektr. luftledning inom Vegaföreningen		1,500:—
Elektr. luftledning i Ryttaregatan		1,600:—
Elektr. luftledning i Tegnérgatan		2,200:—
Transformatoranläggning vid Gamla hamnen		1,600:—
	Kronor	31,200:—
Av Stadsfullmäktige beviljat anslag	10,000:—	
Genom influtna anslutningsavgifter kan bestridas	1,200:—	11,200:—
	Återstår Kronor	20,000:—

Utom ovan angivna belopp 1,200 kr. av de under år 1929 influtna anslutningsavgifterna hava dessa använts till täckande av kostnaderna för servisanläggningar.

Västerås den 29 oktober 1929.

Gerh. Geston.

Förslag till utökning av elektriska gatubelysningen.

	Aftonbr. 150 w.	Nattbr. 150 w.	Anläggn. kostn. Kr.	Årlig kostn. Kr.
Av Vatten- och Gasverksstyrelsen i 1929 års budget föreslagna lyktor, som ej beviljats:				
1. Köpingsvägen mellan Västmannagatan och Sveavägen, 6 st. lampor förstärkas från 150 till 300 watt			120:—	300:—
2. Annedal, hörnet av Ragvalds- och Särlagatan		1	50:—	100:—
3. Kvarnbrovreten		2	350:—	200:—
4. Vahlbäcksgatan	1		80:—	60:—
5. Korsningen mellan Blåsbo- och Kapellvägen..		1	90:—	100:—
Transport	1	4	690:—	760:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Gasverks-styrelsen.

	Transport	1	4	690:—	760:—
6.	Iggebygatan, inom området ö. Rosenhill		1	80:—	100:—
7.	Lindsborgsgatan mellan Gurksaltaregatan och Kristiansborgsallén		1	80:—	100:—
8.	Vägen mellan Pilgatan och Nya Gasverket ..	2	2	850:—	320:—
9.	Enköpingsgatan, inom området Hemdal		1	80:—	100:—
Av Vatten- och Gasverksstyrelsen i 1930 års budget föreslagna lyktor:					
10.	Djuphamnsvägen	3	2	790:—	420:—
11.	Backgatan	1		60:—	60:—
12.	Korsningen mellan Ryttare- och Arlagatan ..		1	120:—	100:—
13.	Korsningen mellan Råby- och Garpgatan		1	200:—	100:—
14.	Sveavägen mellan Fullerö- och Stadshagsvägen		1	80:—	100:—
15.	Kronvägen mellan Köpings- och Fullerövägen		1	60:—	100:—
16.	Vägen förbi Gripsborg, mellan Lantvärnsgatan och Solvägen		1	130:—	100:—
17.	Katrinelundsvägen mellan Lovisebergsvägen och Karlsdalsgatan	1		80:—	60:—
18.	Tegnérgatan framför tomten n:r 36	1		80:—	60:—
19.	Korsningen mellan Vasa- och Smedjegatan, 1 st. lampa förstärkes till 300 watt			20:—	40:—
	Summa	9	16	3,400:—	2,520:—

Västerås den 29 oktober 1929.

Gerh. Geston.

Bil. 10 och 20 a.

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Lant-egendoms-nämnden.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Lantegendomsnämnden får härmed, med anhållan om godkännande, överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för renhållningsverket, svingården, lantbruket och skogarna för år 1930 och i anledning därav anföra.

Jämfört med innevarande års stat företer det föreliggande budgetförslaget mycket små avvikelser.

Renhållningsverket.

Anslaget för inköp och underhåll av kärl torde behöva ökas med 200 kr. Pension till f. renhållningsarbetaren Emanuel Andersson är upptagen enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 mars 1929. Någon ny ordinarie arbetare är ej anställd utan har anslaget för extra arbetare höjts med 1,500 kronor.

Kostnaderna för inköp av torvmull kunna sänkas med 500 kr.

Utgifterna för drivkraft till blandningsmaskinen äro med stöd av årets erfarenhet höjda med 300 kronor.

Lantbruket.

Utgiftsposterna för utsäde, elektrisk ström, diverse och olycksfallsförsäkring äro höjda.

Sänkning har däremot skett i posterna för stallet, underhåll av hus, utskylder och grundförbättringar.

Inkomsten av jordbruksprodukter är något sänkt.

Skogarna.

Utgiften för utskylder måste höjas med 275 kr.

En mindre sänkning är gjord i posterna för hägnadskostnaderna och dikning.

Kostnaderna för slutförandet av skogsindelningen av Östra Utmarken beräknas nästa år endast till 300 kr. mot 1,100 kr. i innevarande års stat.

Inkomsterna kunna höjas med 1,000 kr.

Västerås den 22 oktober 1929.

För Lantegendomsnämnden:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Lant-egendoms-nämnden.

Bil. 10 och 20 b.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Lantegendomsnämnd år 1930.

Renhållningsverket.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier:			
	1. Inköp och underhåll av kärl		1,000:—	
	2. Inköp och underhåll av inventarier		2,000:—	
	3. Beklädnadspersedlar		1,200:—	4,200:—
b)	Löner och arvoden:			
	1 och 2. Förvaltarens lön, 41:IV	5,883:—		
	Dyrtidstillägg (175)	2,964:90		
	Bokhållarens lön	4,335:—		
	Revisionskostnader	400:—		
		13,582:90		
	Av ovanstående påföres renhållningsverket hälften		6,791:45	
	Kontorsbiträde av 2:a klass, lön 12:IV	1,569:—		
	Personligt lönetillägg	175:—	1,744:—	
	En förman, lön 18:IV	2,217:—		
	Tolv renhållningsarbetare: (Mallmén, A. Andersson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestlin, Kihlgren, Sunesson, Persson, Johansson, Karlsson och Dahl) lön 16:IV à 2,001:—	24,012:—	26,229:—	
	Dyrtidstillägg till ovanstående		20,911:05	
	Pensioner:			
	K. J. Jansson	1,450:—		
	Dyrtidstillägg	725:—		
	G. Karlsson	1,300:65		
	Dyrtidstillägg	650:33		
	E. Andersson	1,300:65		
	Dyrtidstillägg	650:33	6,076:96	
		Transport	61,752:46	4,200:—

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Lantegendomsnämnden.*

	Transport	61,752:46		4,200:—
	Avgår bostadsförmåner, värderade till (2 st. à 550:—, 4 st. à 337:50 och 5 st. à 375:— kr.)	4,325:—	57,427:46	
3)	Hyra för bostäder till 5 st. arbetare à 375:— kr. pr st.		1,875:—	
4)	Extra kontorsbiträde		1,000:—	
5)	Extra arbetare		14,500:—	
6)	Kostnader för arbetarnes semester		2,500:—	77,302:46
c)	Inköp av torvmull			4,500:—
d)	Stallet:			
1.	Utfodring		4,300:—	
2.	Hästskoning		575:—	
3.	Underhåll av seldon, täcken och pressenningar		600:—	
4.	Försäkring av hästar		200:—	5,675:—
e)	Övriga utgifter:			
1.	Hyra för kontor		1,000:—	
2.	Olycksfallsförsäkring		400:—	
3.	Kontorsböcker och skrivmaterial		400:—	
4.	Vattenavgifter		150:—	
5.	Sotning		65:—	
7.	Brandstodsavgifter		400:—	
8.	Belysning och värme i fabriken och å kontoret samt städning		800:—	
9.	Underhåll av fabrik och hus		1,000:—	
10.	Telefonavgifter för ledningar till:			
	Kristiansborgs gårdskontor	250:—		
	Renhållningsverkets kontor	190:—		
	Renhållningsfabriken	114:—		
	Förman Janssons bostad (extra kl.)	80:—		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	50:—	684:—	
11.	Läkare, veterinär, medicin och sjukvårdsavgifter		350:—	
12.	Drivkraft för blandningsmaskin		1,000:—	
13.	Diverse utgifter samt skatter		700:—	
14.	Driftkostnad för automobilen		2,000:—	8,949:—
			Summa kronor	100,626:46

INKOMSTER:

a.	Försäljning av stallströ och sopor	3,000:—
b.	Försäljning av torvmullspudrett	6,000:—
c.	Försäljning av torvmull	500:—
d.	Hämtningsavgifter	43,000:—
e.	Transport av svinmat till Malma	1,500:—
	Summa kronor	54,000:—

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Lantegendomsnämnden.*

Svingården.

UTGIFTER:

a.	Kraftfoder, förslagsvis	14,000:—
b.	Inköp av grisar, förslagsvis	3,000:—
c.	Avlöningar	3,000:—
d.	Transport av svinmat och andra körningar	3,000:—
e)	Ved, lyse, reparationer och diverse	3,000:—
	Summa kronor	26,000:—

INKOMSTER:

	Försäljning av fläsk	35,000:—
	Summa kronor	35,000:—

Lantbruket.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning av inventarier			2,000:—
b)	Driftskostnad:			
	1. Arrende för Nordanby	1,500:—		
	2. Arrende för Kungsängen	200:—		
	3. Arrende för del av Ö. Utmarken	2,000:—		
	4. Arrende för Malma	3,500:—		
	5. Arrende för Kristiansborg	3,037:—		
	6. Arrende för del av Carlsberg	200:—	10,437:—	
	7. Avlöning till arbetare, bokhållare och förvaltare	54,300:—		
	Avgår naturaförmåner till bokhållare och förvaltare	2,200:—	52,100:—	62,537:—
c)	Produkter av egen skörd samt inköpt:			
	1. Till utsäde: Nordanby	4,000:—		
	Malma	3,500:—		
	Kristiansborg	2,000:—	9,500:—	
	2. Till stallet: Nordanby	3,500:—		
	Malma	5,000:—		
	Kristiansborg	3,000:—	11,500:—	
	3 Till ladugården		11,850:—	32,850:—
d)	Underhåll och reparationer:			
	1. Underhåll av seldon		900:—	
	2. Underhåll av fordon och redskap		3,000:—	
	3. Underhåll av hus		2,000:—	5,900:—
			Transport	103,287:—

			Transport	103,287:—
e)	Övriga utgifter:			
1.	Hästskoning		600:—	
2.	Häst- och brandförsäkring		1,000:—	
3.	Driftkostnad för motorplog		1,200:—	
4.	Komposter, pudrett och konstgödning		5,500:—	
5.	Läkare, veterinär och medicin		500:—	
6.	Krono-, kommunal- och prästutskylder		3,000:—	
7.	Avverkningskostnad för ved		750:—	
8.	Elektrisk ström		1,300:—	
9.	Hägnadskostnader		500:—	
10.	Telefonavgifter för ledningar till Nordanby och Malma	198:—		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	27:—	225:—	
11.	Diverse utgifter (skördegarn, presstråd m. m.)		3,000:—	
12.	Olycksfallsförsäkring		500:—	18,075:—
f)	Grundförbättringar:			
1.	Dikning, stensprängning och kalkning			1,500:—
			Summa kronor	122,862:—

INKOMSTER:

a)	Diverse jordbruksprodukter:			
1.	Nordanby		38,802:—	
2.	Malma		30,380:—	
3.	Kristiansborg		24,580:—	93,762:—
b)	Från ladugården			16,000:—
c)	Körningar			10,000:—
d)	Trädgården vid Malma			800:—
e)	Hyror			800:—
f)	Hyra för potatislotter			800:—
			Summa kronor	122,862:—

Skogarna.

UTGIFTER:

a)	Löner och arvoden:			
	Skogvaktaren, lön 18:IV	2,217:—		
	Dyrtidstillägg	1,598:—	3,815:—	
	Avgår bostad och vedbrand		600:—	
			3,215:—	
	Jägmästare för tillsyn av stadens skogar		350:—	3,565:—
			Transport	3,565:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Lant-egendoms-nämnden.

		Transport	3,565: —
b)	Övriga utgifter:		
1.	Skogvaktaren för hållande av cykel	30: —	
2.	Telefonavgift med extra klocka	80: —	
3.	Hägnadskostnader	100: —	
4.	Utskylder	700: —	
5.	Dikning och rensningar	1,000: —	
6.	Diverse utgifter	125: —	
7.	Slutförandet av skogsindelning av Ö. Utmarken och Malma	300: —	2,335: —
		Summa kronor	5,900: —

INKOMSTER:

Rotvärde å div. virke		6,200: —
	Summa kronor	6,200: —

Sammandrag:

	Utgifter:	Inkomster:	Överskott:	Brist:
Renhållningsverket	100,626: 46	54,000: —		46,626: 46
Svingården	26,000: —	35,000: —	9,000: —	
Lantbruket	122,862: —	122,862: —		
Skogarna	5,900: —	6,200: —	300: —	
Summa kronor	255,388: 46	218,062: —	9,300: —	46,626: 46
Brist att genom uttaxering fyllas		37,326: 46		
Summa kronor	255,388: 46	255,388: 46		

Bil. 17 A och B 1.

N:o 85.
Budgetförslag 1930.
Badhusstyrelsen.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Badhusstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1930.

Beträffande de ändringar i jämförelse med föregående års stat, som företagits i det nu uppgjorda förslaget, får Styrelsen anföra följande.

A. Kallbadhuset.

Som anslaget till isväckning och diverse arbeten numera visat sig allt för lågt, då i denna post även ingår reparationer av det för påfrestningar så utsatta badhuset, har Styrelsen för kommande år nödgats begära förhöjt anslag till dessa arbeten eller från 1,500 till 4,000 kronor.

B. Varmbadhuset.

Avlöningar: Vid uppgörande av förslag till stat för personalens avlöning har Styrelsen utgått ifrån att Lönenämndens upprättade förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare under innevarande år kommer att av Stadsfullmäktige godkännas.

På grund av att anslaget till provisioner visat sig otillräckligt har Styrelsen funnit att detta anslag bör höjas från 4,000 till förslagsvis 4,500 kronor.

Anskaffning och underhåll av linne:

Styrelsen anser att med komplettering av linneförrådet kan anstå ännu ett år, varför i nästkommande års stat endast upptagits ett från 100 till 200 kronor höjt belopp till underhåll av befintligt förråd.

Underhåll av fastigheten:

Som det visat sig att en del avbalkningar mellan karen å de olika avdelningarna, vilka äro utförda av trä, börjat angripas av röta, har Styrelsen tänkt sig, att så småningom låta ersätta dessa med avbalkningar av glaserat tegel, i likhet med vad som förekommer i badhusets värmestugor. För påbörjande av dessa arbeten samt fortsättning av målningsarbeten har Styrelsen nödgats begära ytterligare 1,000 kronor utöver det under innevarande år för samma ändamål beviljade anslaget.

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Badhusstyrelsen.*

Underhåll av pannor och ledningar:

I likhet vad som anfördes förlidet år vid avlämnande av badhusets stat får Styrelsen påpeka, att efter det långvariga begagnandet en del ledningar börja gå sönder och måste ersättas med nya. Till fortsatt utbyte av ledningar och diverse reparationer begär Styrelsen att förenämnda anslag höjes från 1,500 till 2,000 kronor.

Inkomster:

Som det under förlidet år visade sig och vad som framgår av verksamheten under innevarande år har Styrelsen ansett sig kunna i nästkommande års stat beräkna inkomsterna 1,000 kronor högre än i årets stat upptagna.

Västerås den 2 oktober 1929.

Å Badhusstyrelsens vägnar:
THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Bil. 17 A och B 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads badhus år 1930.

17 A. Kallbadhuset.

UTGIFTER:

a)	Avlöningar:		
	En biljettförsäljerska	420:—	
	En biträdande simlärarinna	420:—	
	En biträdande simlärare	420:—	
	Arvode till kontrollanten	200:—	1,460:—
	Transport		1,460:—

N:o 85.
Budgetförslag 1930.
Badhusstyrelsen.

	Transport	1,460:—	
b) Övriga utgifter:			
Annonser och trycksaker	150:—		
Isväckning och diverse arbeten	4,000:—		
Utskylder	160:—		
Brandförsäkringspremier	126:—		
Oförutsedda utgifter	104:—	4,540:—	6,000:—
	Summa kronor		6,000:—

INKOMSTER:

Badavgifter		2,900:—	
Uthyrning av badhuset vid uppvisningar		100:—	3,000:—
	Summa kronor		3,000:—

17 B. Varmbadhuset.

UTGIFTER:

Andel i obligationslån:			
Ränta 8,195:32			
Ränta 8,195:32			
Amortering 5,365:33	13,560:65		
Badmästaren	3,657:—		
Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle	823:—	2,834:—	
Maskinisten		3,657:—	
Eldaren	3,243:—		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	519:—	2,724:—	
Biljettförsäljerskan		2,211:—	
Badaren		3,105:—	
En baderska, lön	1,350:—		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	519:—	831:—	
3 baderskor, lön à 1,350:—		4,050:—	
1 vakt i simhall, lön		1,785:—	
1 vakt i folkbadet, lön		1,674:—	
2 tvätterskor, lön à 1,785:—		3,570:—	
Provisioner, förslagsvis		4,500:—	
Ersättning för vikarie under semester, vid sjukdomsfall samt extra hjälp		1,500:—	
Arvode till kontrollanten		600:—	
Understöd åt f. baderskan Lovisa Schön		300:—	33,341:—
	Transport		33,341:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Badhus-styrelsen.

			Transport	33,341: —	
b)	Övriga utgifter:				
1.	Bränsle		11,000: —		
2.	Elektrisk belysning och kraftström		2,200: —		
3.	Anskaffning och underhåll av inventarier		900: —		
4.	Anskaffning och underhåll av linne		200: —		
5.	Underhåll av fastigheten		4,000: —		
6.	Underhåll av pannor och ledningar		2,000: —		
7.	Tvätt, extra hjälp, tvättmedel		500: —		
8.	Renhållning och städning		150: —		
9.	Skriv- och trycksaker		600: —		
10.	Telefon till badhuset	230: —			
	Samtalsavgifter	20: —	250: —		
11.	Läkarearvode		100: —		
12.	Brandförsäkringspremier		250: —		
13.	Olycksfallsförsäkringspremier		170: —		
14.	Förbrukningsartiklar		4,500: —		
15.	Utskylder		2,000: —		
16.	Oförutsedda utgifter		339: —	29,159: —	62,500: —
				Summa kronor	62,500: —

INKOMSTER:

Badavgifter:				
1.	Karbad	19,500: —		
2.	1:sta klass badstu	10,000: —		
3.	Simhall med värmestuga (vinter)	10,500: —		
4.	Simhall med värmestuga (sommar)	9,000: —		
5.	Medicinska bad	4,200: —		
6.	Billighetsbadstu	10,500: —		
7.	Skolbad	2,250: —		
8.	Ersättning för simundervisningsbad	4,050: —	70,000: —	
			Summa kronor	70,000: —

Bil. 17 D. N:o 85. *Budgetförslag 1930. Ångbåtstrafiken.*

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Ångbåtstrafik år 1930.

17 D. Båttrafik.

UTGIFTER:

a)	Underhåll och reparationer		3,000: —	
b)	Löner och arvoden:			
	Befälhavare	4,200: —		
	Maskinist	3,300: —		
	Besättningsmän	1,500: —		
	Polettförsäljare	500: —		
	Extra betjäning sön- och helgdagar	500: —	10,000: —	
c)	Anskaffning och underhåll av inventarier		300: —	
d)	Driftkostnader:			
	Smörjoljor, fotogen och trassel m. m.	200: —		
	Bränsle	2,500: —	2,700: —	
Övriga utgifter:				
	Diverse		300: —	16,300: —
			Summa kronor	16,300: —

INKOMSTER:

Persontrafik		16,150: —	
Godstrafik		150: —	16,300: —
		Summa kronor	16,300: —

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Vedgården.

Bil. 17 E.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Drätselkammares Vedgård år 1930.

17 E. Vedgården.

UTGIFTER:

a)	Nyanskaffning och underhåll:			
	1. Underhåll av maskiner och material		400:—	
b)	Löner och arvoden:			
	1. Föreståndaren	6,000:—		
	Förman vid vedgården	3,180:—		
	Skrivbiträde	600:—		
	Revisions- och resekostnader	420:—		
	2. Avlöning till arbetare	5,000:—	15,200:—	
c)	Utkörning av ved		8,000:—	
d)	Fraktkostnader		6,000:—	
e)	Hyror:			
	1. För en del av f. d. Livsmedelsnämndens vedgård	2,000:—		
	2. För kontor	200:—	2,200:—	
f)	Räntor:			
	1. Ränta å rörelsekapital		2,000:—	
g)	Övriga utgifter och förbrukningsartiklar:			
	1. Lyse, värme och städning	650:—		
	2. Skrivmaterial, tryck- och annonskostnader	600:—		
	3. Telefonavgifter	300:—		
	4. Försäkringspremier och skatter	600:—		
	5. Läkararvode och medicin	50:—		
	6. Elektrisk kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	800:—	3,000:—	36,800:—
			Summa kronor	36,800:—

INKOMSTER:

Inkomster av vedförsäljning		36,800:—
	Summa kronor	36,800:—

Västerås Drätselkammares Vedgård:
A. G. Eriksson.

Bil. 17 F. **N:o 85.** *Budget-förslag 1930. Grustaget.*

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Grustag år 1930.

17 F. Grustag.

UTGIFTER:

Underhåll av väg till grustaget		1,000:—	
Egentliga driftskostnader		20,000:—	
Räntor:			
Ränta å av Drätselkammaren förskotterade och ännu oguldna anläggningskostnader, varav den 1/1 1929 återstår kr. 67,315:35 à 5 %		3,365:77	
Kapitalavbetalningar:			
Första årets amortering å av Drätselkammaren förskotterade anläggningskostnader, utöver inköpssumman för maskiner till grustaget, varav den 31/12 1929 återstår kr. 58,915:35, förslagsvis	1,500:—		
Tredje årets amortering å inköpssumman kr. 10,500:— à 10 % för maskiner till grustaget, varav den 31/12 1929, återstår kr. 8,400:—	1,050:—	2,550:—	
Övriga utgifter:			
Avgäld för grustäkt, 5 % å taxeringsvärdet kr. 10,000:—	500:—		
Avskrivningar å fordringar	500:—	1,000:—	27,915:77
		Summa kronor	27,915:77

INKOMSTER:

Inkomster av grusförsäljning		27,915:77
	Summa kronor	27,915:77

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Brandverket.

Bil. 18 a.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Brandstyrelsen i Västerås överlämnar härmed sitt förslag till budget för brandverket under år 1930 och får därmed anföra följande.

Förslaget är uppgjort med ledning av anslagsförbrukningen och vad angår lönerna efter ett medelindextal av 175 och företer i jämförelse med anslagsposterna i budgeten för innevarande år allenast mindre avvikelser.

Då Brandstyrelsen funnit det med hänsyn till skötseln av materialen vara önskvärt att låta härför lämplig brandman bevista en kurs i maskinlära, har anslaget för underhåll av brandredskapen höjts med 400 kronor.

Under året har den större ångsprutan undergått s. k. större besiktning. Anslag för den härmed förenade kostnaden har i förslaget uppförts.

Tillkomsten under innevarande år av nya bostäder för brandmanskapet i brandstationen har inverkat på de utgifter och inkomster, som bero av bostadsförmånen.

Anslagen under nyanskaffningar äro beroende av starkt framträdande behov.

Å inkomstsidan har styrelsen upptagit hyra för den plats i redskapshallen, som upptages av stadens lastautomobil.

Västerås den 27 september 1929.

För Brandstyrelsen:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Bil. 18 b. N:o 85. *Budgetförslag 1930 Brandverket.*

Förslag
till
Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Brandväsen för år 1930.

18. Brandväsendet.

UTGIFTER:

a)	Pensioner:			
	f. Brandchefen C. G. Sjökvist		2,000:—	
	f. Tornväktaren E. G. Eriksson (30/3 1922)	150:—		
	Dyrtidstillägg till Eriksson, förslagsvis	112:50	262:50	2,262:50
b)	Löner och arvoden:			
	Brandchefen, 36:IV		4,707:—	
	Vice brandchefen, 31:IV		3,867:—	
	1:ste brandmästaren, 22:IV		2,631:—	
	2:dre brandmästaren, 20:IV		2,433:—	
	1:ste brandförman, 18:IV		2,217:—	
	2:dre brandförman, 17:IV		2,109:—	
	Maskinist, 17:IV		2,109:—	
	15 brandmän: (Ferngren, Lindberg, Pettersson, Rask, Junggren, Karlsson, E. Johansson, Isaksson, E. E. E. Andersson, Reimitz, Nystrand, Lundberg, E. Hj. Andersson, Lundin, Schenning) 16:IV à 2,001:—		30,015:—	
	1 brandman (K. S. Johansson), 16:III		1,884:—	
	1 brandman (Hjort), 16:II		1,767:—	
	Arvode till verkstadsförman		250:—	53,989:—
	Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare efter index 175			38,371:80
c)	Hyra för bostäder åt brandmanskapet			6,187:50
d)	Kol, ved, lyse samt kraftström till verkstäderna			2,500:—
f)	Diverse utgifter:			
	1. Olycksfallsförsäkring av personalen		500:—	
	2. Anslag för reserv vid sjukdomsfall		200:—	
	3. Trycksaker och skrivmaterial		300:—	
	4. Skurning, tvätt och städning		200:—	
	5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren		300:—	
	6. Underhåll av brandredskapen		1,400:—	
	7. Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna		400:—	
	8. Telefon och telefonsamtal		700:—	
	9. Brandstodsavgifter för inventarier		250:—	
	10. Läkarearvode och sjukvård		400:—	
		Transport	4,650:—	103,310:80

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Brandverket.*

		Transport	4,650:—	103,310:80
	11.	Bensin och smörjoljor till automobiler och motorsprutor	500:—	
	12.	Löner till skorstensfejarmästare	50:—	
	13.	Oförutsedda utgifter	300:—	
	14.	Beklädnad à 180 kr., för 20 man, förslagsvis	3,600:—	
	15.	Anslag till semestervikarier	700:—	
	16.	Anslag för gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarie, förstörda kläder m. m.	300:—	
		Besiktning av ångsprutan	453:60	10,553:60
g)		Borgarbrandkåren:		
		1 chef	300:—	
		3 förmän à 200 kr.	600:—	
		1:ste maskinist	300:—	
		5 maskinister à 150 kr.	750:—	
		6 eldare à 100 kr.	600:—	
		24 man à 75 kr.	1,800:—	
		Övningar och eldsvådor	800:—	
		Telefon till chefen	70:—	
		Kol och underhåll av sprutor	100:—	5,320:—
i)		Nyanskaffningar:		
		1 järnsvarv	500:—	
		1 borrmaskin	400:—	
		Uppsättning av brandskåp	200:—	1,100:—
k)		Fastigheter:		
		8 % å 2/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstation, 100,000:—	8,000:—	
l)		Brandsynekostnader	100:—	
		Arvode till skorstensfejarmästarne för eldbesiktning (Stadsfullmäktiges beslut den 27/1 1927)	400:—	500:—
m)		Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposterna		1,200:—
			Summa kronor	121,984:40

INKOMSTER:

n)		Verkstäderna:		
	1.	Smidesverkstaden		
	2.	Snickareverkstaden		
	3.	Skräddareverkstaden	6,000:—	
	4.	Skomakareverkstaden	6,000:—	
o)		Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen	3,000:—	
p)		Ersättning för eldning åt polisen	100:—	
q)		Ersättning för tillsyn och skötsel av enskilda brandskåp	150:—	
r)		Hyra för uppställningsplats för stadens lastautomobil	200:—	
		Hyresmedel för befäl och manskap vid brandkåren	11,615:75	21,065:75
		Brist att genom uttaxering fyllas		100,918:65
			Summa kronor	121,984:40

Bil. 20 A. **N:o 85.** *Budgetförslag 1930. Gårdar och tomter.*

Förslagsvis beräknade inkomster för stadens gårdar och tomter år 1930.

Taxeringsvärde:		Bokf. värde Kronor:	Inkomster Kronor:
18,000:—	Gården n:r 65 b, Västra kv. (Mina 5)	20,000:—	1,840:—
36,000:—	„ „ 85 „ „ (Malvina 2)	40,000:—	3,675:—
23,000:—	„ „ 86 „ „ (Malvina 1)	20,000:—	2,095:—
36,000:—	„ „ 93 „ „ (Laura 7)	36,000:—	3,050:—
15,000:—	„ „ 94 „ „ (Laura 8)	10,000:—	1,000:—
12,500:—	„ „ 98 „ „ (Klara 8)	15,500:—	950:—
5,000:—	„ „ 99 „ „ (Klara 7)	8,000:—	300:—
36,000:—	„ „ 109 „ „ (Irma 2 och 3)	60,000:—	3,875:—
40,000:—	„ „ 112 „ „ (Kraka 1)	40,000:—	2,650:—
26,000:—	„ „ 116 „ „ (Klio 3)	20,000:—	1,975:—
62,000:—	„ „ 133 „ „	55,000:—	5,275:—
153,000:—	„ „ 147 „ „ (Lovisa 2)	180,000:—	14,325:—
10,000:—	„ Granneborg (del av stadsäg. 81)	21,000:—	1,355:—
16,000:—	„ Adolfsberg (del av stadsäg. 81)	30,000:—	1,600:—
4,000:—	„ Nedre Backa (stadsäg. 74)	3,900:—	400:—
7,600:—	„ Backa n:r 1 (stadsäg. 79)	12,000:—	500:—
18,800:—	„ Loviselund (stadsäg. 72—73)	6,000:—	1,300:—
	„ Kristineberg (stadsäg. 72—73)	7,000:—	850:—
12,000:—	„ n:r 35 Västermalm (Kata 9)	10,400:—	500:—
25,000:—	„ Fridsborg (stadsäg. 560)	20,000:—	1,995:—
6,000:—	„ Stenbo (skänkt), (stadsäg. 159, 202, 220)	5,000:—	250:—
6,000:—	„ Rosenberg n:r 2 (stadsäg. 222)	3,000:—	600:—
105,000:—	„ n:r 1 Norra kv. (Johan 1)	100,000:—	12,360:—
60,000:—	„ „ 2 „ „ (Johan 2)	60,000:—	5,150:—
65,000:—	„ „ 3-4 „ „ (Jarl 3)	55,000:—	5,835:—
17,000:—	„ „ 5 „ „ (Johan 3)	12,000:—	705:—
17,000:—	„ „ 6 „ „ (Jakob 2)	15,000:—	1,550:—
9,000:—	„ „ 7a „ „ (Jakob 1)	10,000:—	880:—
52,000:—	„ „ 21 „ „ (Jesper 5)	60,000:—	4,812:50
200,000:—	„ „ 38 „ „ (Idolf 6)	180,000:—	16,220:—
130,000:—	„ „ 39 „ „ (Idolf 5)	150,000:—	10,000:—
12,000:—	„ Kristinedal (stadsäg. 22)	12,000:—	830:—
120,000:—	„ Gude n:r 5	115,000:—	9,750:—
28,000:—	„ Katrinelund 14—15—16 (stadsäg.		
	Transport	1,391,800:—	118,452:50

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Gårdar och tomter.*

Taxeringsvärde:		Bokf. värde Kronor:	Inkomster Kronor:
	Transport	1,391,800: —	118,452: 50
	1724, 1725, 1726)	35,000: —	2,500: —
20,000: —	Arvid n:r 3	20,000: —	1,125: —
20,000: —	„ n:r 72 b-73, Södra kv. (Konrad 1)	21,500: —	600: —
	„ „ 73 b „	7,500: —	500: —
19,000: —	„ „ 74 „ „ (Konrad 2)	25,000: —	1,450: —
9,000: —	„ „ 75 „ „ (Konrad 3)	20,000: —	
1,000: —	„ „ 76 „ „ (Lorents 1)		400: ..
40,000: —	„ „ 77a „ „ (Lorents 9)	39,400: —	2,364: —
45,000: —	„ „ 78 „ „ (Lorents 8)	35,000: —	4,550: —
31,000: —	„ „ 83 „ „ (Lorents 3)	21,000: —	3,350: —
100,000: —	„ „ 110 „ „ (Nestor 2)	125,000: —	10,000: —
55,000: —	„ „ 111 „ „ (Nestor 5)	40,000: —	3,250: —
60,000: —	„ „ 112a „ „ (Nestor 4)	100,000: —	4,395: —
175,000: —	„ Kungsängen n:r 1	45,000: —	4,095: —
	„ Kungsängen n:r 7	125,000: —	3,855: —
65,700: —	„ Myggbo 1, 10 a, 10 b och 12	68,000: —	4,250: —
16,500: —	„ Vargbolund, litt. D., stadsäg. 2101—2103)	22,500: —	400: —
	„ Sommarro 8 (stadsäg. 2045)	46,000: —	2,500: —
	Mark för bensinstation (Krooks Petroleums- & Olje A.-B.		2,500: —
	Tomt å Västra kv. 84 b (Hedv. Lindroths sterbhus)		10: —
	Mark inlagd till tomten n:r 5 Klara (Fru L. Ström)		10: —
	Del av tomterna n:ris 98—99 i Västra kv. (J. Aug. Larsson)		25: —
	Ett område av Mariaberget (Dir. G. Bolander)		10: —
	Mark av lägenheten Nyro (Fru Wedholm)..		25: —
	Ett område intill Nylund 3 (Ing. H. Bager)		10: —
	Mark av Smedjegatan utanför tomten Inge n:r 3 (Alb. Brosché)		300: —
	Ett område av Skolgatan (L. G. Anderssons sterbhus)		25: —
	190 kvm. mark inom kv. Guttorn (G. Johansson & K. Enström)		200: —
	Mark av Flodinska jorden (Fru E. Malmberg)		10: —
	Ett område av Snickaregatan (Västm. Allehandas A.-B.)		250: —
	Transport	2,187,700: —	171,411: 50

Taxeringsvärde:		Bokf. värde Kronor:	Inkomster Kronor:
	Transport	2,187,700: —	171,411: 50
	Ett område utefter Svartån inom kvart. Irma n:r 2 (H. Gustavsson)		10: —
	Ett område intill kvart. Greta n:r 1 (A. L. Mohlén)		25: —
	Mark för bensinpunmp i Munkgatan (K. E. Eriksson)		10: —
	Mark för oljebehållare i kvart. Melker (Svensk Engelska Mineralolje A.-B.		100: —
	Hyra för skylttavlor:		
	Selma K. Karlström		15: —
	Odéon-Biografen		20: —
	Skandiabiografen		10: —
	Singer & C:o		10: —
	Svenska Frälsningsarmén		10: —
2,040,100: —	Kronor	2,187,700: —	171,621: 50

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 27 november 1929.

OSCAR ANDERSSON.

N:o 85.
Budget-förslag 1930. Magistratens förslag.

Bil. 20 och 21.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Magistraten får härmed överlämna till Magistraten inkomna förslag till stater för år 1930 från stadens särskilda nämnder och styrelser med undantag av Vatten- och Gasverksstyrelsen vilken torde komma att direkt till Drätselkammaren ingiva sitt förslag till stat. Magistraten får härmed anhålla att Drätselkammaren ville med ledning av de nu ingivna statförslagen och eljest föreliggande omständigheter ävensom med beaktande av vad Magistraten härnedan särskilt framhållit och äskat uppgöra förslag till nästkommande års inkomst- och utgiftsstat för staden och motser Magistraten detta förslag för att till Stadsfullmäktige överlämnas i och för fattande av beslut.

Beträffande de särskilda staterna får Magistraten anhålla att Drätselkammaren vid statförslagets uppgörande ville iakttaga följande:

A. *Magistraten och Rådhusrätten.*

Anslaget till *anskaffning och underhåll* av inventarier bör bibehållas vid samma belopp som i årets stat 1,000 kronor, enär en skrivmaskin och ett dokumentskåp måste anskaffas under år 1930.

Beträffande *löner och arvoden* har Magistraten beräknat desamma efter nu utgående grunder med undantag för borgmästaren, därvid räknats med den av Magistraten föreslagna lönen 10,000 kronor utan dyrtidstillägg och har Magistraten tillika förutsatt att tjänsten tillträdes den 1 mars 1930. Sålunda hava 10/12 av 10,000 kronor eller 8,333 kronor 36 öre upptagits såsom lön, vartill lagts t. f. borgmästaren tillkommande 2/12 av nu utgående lön 5,000 kronor eller 833 kronor 34 öre jämte ålderstillägg i egen ordinarie befattning såsom brottmålsrådman under två månader eller 75 kronor, vilket allt tillhopa gör 9,241 kronor 70 öre.

För civilrådmannen upptages lönen som förut med 6,900 kronor.

Beträffande brottmålsrådmannen har lönen under ovan angivna förutsättning beräknats sålunda: av grundlönen 6,000 kronor ha 2/12 jämte ålderstillägg i egen befattning såsom tredje rådman för två månader tillagts 10/12 av den nu utgående lönen för brottmålsrådmannen jämte ålderstillägg för tio månader.

För tredje rådmanstjänsten har lönen beräknats för de två första månaderna efter grundlönen utan ålderstillägg till 900 kronor samt från och med den 1 mars 1930 till 1 januari 1931 efter nu utgående lön och ålderstillägg.

Vidkommande stadsnotariens och stadsvaktmästarens löner hava inga förändringar gjorts.

Dyrtidstillägg har upptagits efter ett indextal av 175 för samtliga tjänster utom för borgmästaretjänsten under tiden från och med den 1 mars 1930 till den 1 januari 1931.

Anslaget för *beredande av semester* åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien hava bibehållits lika som under innevarande år.

Då under år 1930 val av borgmästare, stadsfullmäktige och landstingsmän skola äga rum, har magistraten med ledning av utgifterna vid föregående valtillfällen upptagit *reservationsanslaget för tillfälliga biträden* förslagsvis till 2,000 kronor.

Under år 1929 har ett särskilt *förslagsanslag för trafikskyltar* funnits upptaget till ett belopp av 500 kronor. Anslaget har under året överskridits med 230 kronor 59 öre av den anledningen att hela erforderliga antalet parkeringsskyltar måst anskaffas redan innevarande år med anledning av väntad stor tillströmning av motorfordon under utställningstiden.

Då nästa års behov av trafikskyltar torde bliva jämförelsevis ringa upptages ett förslagsanslag av 300 kronor.

Anslaget för belysning, vilket föregående år av Magistraten beräknades till 500 kronor, men av Stadsfullmäktige beviljades endast med 200 kronor synes likväl behöva höjas åtminstone till 400 kronor. Redan den 30 september innevarande år har nämligen det beviljade anslaget överskridits med 35 kronor 32 öre och ändå har praktiskt taget endast hälften av kostnaderna för belysningsåret utgått.

Övriga anslag anser Magistraten kunna upptagas oförändrade.

B. *Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.*

Med anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 31 oktober 1929 att indraga en exekutionsbiträdesbefattning har Magistraten vid uppgörande av denna stat icke räknat med mera än fem dylika befattningar och med hänsyn därtill reducerat löner och dyrtidstillägg samt anslag till underhåll av velocipeder.

Beträffande *anslaget för arvode till mantalsskrivningsombud*, som hittills utgått med 700 kr., har kronokassören erinrat, att en ökning av anslaget till minst 1,000 kronor är behövligt. Ett av ombuden har nämligen daglig

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Magistratens förslag.*

tjänstgöring under tre månader, för vilket arbete ej lägre ersättning kan beräknas än 700 kronor. Magistraten har för den skull i staten upptagit nämnda anslag till 1,000 kronor.

I övrigt hava från stadsfogden och kronokassören inga särskilda yrkanden framställts. Magistraten upptager alltså övriga anslag å denna titel oförändrade med iakttagande dock av vad förut sagts rörande antalet exekutionsbiträden.

C. *Övriga stater.*

Magistraten saknar för närvarande i övrigt anledning yttra sig över de av de särskilda nämnderna och styrelserna upprättade förslagen, men vill förbehålla sig att, sedan Drätselkammaren inkommit med sitt förslag till stat, göra de erinringar, som kunna anses påkallade.

Västerås Rådhus den 13 November 1929.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Polisnämnden får härmed avgiva sitt förslag till inkomst- och utgiftsstat och i anledning därav anföra.

I likhet med i staten för innevarande år äskar polisnämnden anslag för inköp av två velocipeder och en skrivmaskin för ordningspolisens behov.

Löner äro upptagna enligt fortfarande gällande lönestat.

Polischefen i staden har upprepat sin föregående år gjorda framställning om upptagande av fyra överkonstaplar på ordinarie stat. Då polischefen förklarat, att om antalet överkonstaplar ökas till fyra, minskning kan ske av antalet inspektionskonstaplar, tillstyrker polisnämnden godkännande av polischefens förslag.

Inspektionskonstapeln Karl Arvid Eriksson räknar tjänsteår från och med 1899, är född den 3/9 1870 och har under innevarande års hela följd åtnjutit ledighet på grund av sjukdom.

Polisnämnden föreslår därför att inspektionskonstapeln Eriksson beviljas pension från och med 1930 års ingång och upptager Nämnden som pension för honom enligt föreliggande pensionsförslag 2,460 kronor.

Det kan anses troligt, att en av de nuvarande inspektionskonstaplarne kommer att befordras till överkonstapel och kan en inspektionskonstapelstjänst sålunda indragas. I följd härav upptager nämndens stat endast två inspektionskonstaplar.

Poliskonstaplarne n:o 15 Feltendal, 20 Björkman, 22 Marthon och 32 Mårtensson skola uppflyttas i 4:de lönegraden.

Poliskonstapeln n:o 30 Lundkvist skall uppflyttas i 3:dje lönegraden.

I och för uppehållande av polisstyrkans numerär bör i 1930 års stat upptagas lön för en extra poliskonstapel.

Dyrtidstillägg äro beräknade efter indextalet 170.

Personliga lönetillägg äro upptagna enligt Konungens Befallningshavandes resolution den 1/10 1927.

Beklädnad till ordinarie befattningshavare är upptagen enligt gällande bestämmelser. Likaså slitningsersättning.

En del anslag i 1930 års stat torde behöva höjas något, varför polisnämnden föreslår, att premien för olycksfallsförsäkring höjes till 700 kr.,

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Polisen.*

att anslaget för inköp av trycksaker och skrivmaterial höjes till 1,200 kr. samt att oförutsedda utgifter beräknas till 1,000 kr.

Västerås den 30 september 1929.

För Polisnämnden:

A. DANIELSSON.

Eric Plantin.

Bil. 23 b.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Polisväsen och fångvård år 1930.

UTGIFTER:

(8 % av 1/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen å 50,000:— kr. = 4,000:— kronor).				
a)	1. Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar			1,800:—
b)	Löner och arvoden:			
	Stadsfiskalen		3,867:—	
	Poliskommissarien	3,531:—		
	Personligt lönetillägg	1,000:—	4,531:—	
	Kriminalöverkonstapeln		2,829:—	
	4 överkonstaplar (Andersson, Winroth, Karlsson) à 2,631:—		10,524:—	
	2 inspektionskonstaplar (Eriksson, Haake, Carlsson, Kling) à 2,217:—		4,434:—	
	6 kriminalkonstaplar (Veimer, Forslund, Söder, Sporre, Svensson, Ström) à 2,217:—		13,302:—	
	23 poliskonstaplar (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 5 Fäldt, 6 Johnsson, 8 Johansson, 9 Wass, 10 Kraft, 14 Persson, 16 Carlsson, 19 Morlin, 21 Carlsson, 23 Qviberg, 26 Andersson, 28 Svalberg, 29 Bertilsson, 11 Gustavsson, 12 Brohmé, 25 Hising, 31 Dahlin, 15 Feltendahl, 20 Björkman, 22 Marthon, 32 Mårtensson) à 2,109:—		48,507:—	
	Transport		87,994:—	1,800:—

Transport	87,994:—	1,800:—	
7 poliskonstaplar (13 Deander, 33 Gustavsson, 34 Johansson, 35 Pettersson, 36 Ullberg, 37 Eriksson, 30 Lundkvist) à 1,986:—	13,902:—		
1 poliskonstapel (18 Lundgren)	1,863:—		
3 poliskonstaplar (17 Rosdahl, 27 Imberg, 4 Persson) à kr. 1,740:—	5,220:—		
1 e. poliskonstapel à 1,650:—	1,650:—		
	110,629:—		
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare enligt indextal 175	73,661:98		
Personligt lönetillägg till: 47 ordinarie befattningshavare enligt Konungens befallningshavandes i länet resolution den 1/10 1927 à kr. 200:—	9,400:—		
Beklädnad till 2 inspektionskonstaplar, 34 ordinarie och 1 extra konstapel à 225:—	8,325:—		
Slitningsersättning åt 6 kriminalkonstaplar à 112:50	675:—	202,690:98	
c) Pensioner:			
f. Poliskonstapeln E. F. Kindblom	500:—		
Överkonstapel Vretlöfs änka och 1 minderårigt barn (26/6 1919) pensionsersättning	600:—		
f. Poliskonstapel Asplunds änka	500:—		
Dyrtidstillägg till ovanstående	800:—		
Inspektionskonstapel K. A. Eriksson	2,460:—	4,860:—	
d) Renhållning:			
Städning av tjänstelokalerna à 102:— kr. pr månad		1,224:—	
e) Belysning		500:—	
f) Uppvärmning:			
Bränsle inklusive ersättning till brandkåren för eldning av ugnarna		1,500:—	
g) Övriga utgifter:			
1. Premie för olycksfallsförsäkring	700:—		
2. Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten	1,200:—		
3. Läkarearvoden för poliskåren	800:—		
4. Telefonavgifter för ledningar till:			
Polisstationen	220:—		
Poliskommissariens tjänsterum	110:—		
Poliskommissariens bostad	70:—		
Kriminalpolisstationen, 2 ledningar	400:—		
Stadsfiskalens tjänsterum	110:—		
Stadsfiskalens bostad	70:—		
Kriminalöverkonstapelns bostad	70:—		
Kriminalkonstapel Forslunds bostad	70:—		
2 länskriminalkonstaplars bostäder à 70:— kronor	140:—		
Transport	1,260:—	2,700:—	212,574:98

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Polisen.

	Transport	1,260: —	2,700: —	212,574: 98
	Flyttbar apparat i polischefens bostad ..	15: —		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	205: —	1,480: —	
6.	Oförutsedda utgifter		1,000: —	
7.	Fångars vård och förplägning å straffängelset		400: —	5,580: —
			Kronor	218,154: 98

INKOMSTER:

a)	Statsbidrag till reservpolis, 1/3 av 3 poliskonstaplar i lägsta lönegraden	3,470: —	
b)	Bidrag av Systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis	3,000: —	
c)	Statsbidrag för avlönande av två kriminalpolismän, förslagsvis	9,150: —	
	Personliga lönetillägg å 200: —	400: —	16,020: -
	Brist att genom uttaxering fyllas		202,134: 98
		Kronor	218,154: 98

Bil. 26. N:o 85. *Budgetförslag 1930. Pensionsnämnden.*

Utdrag av protokoll hållet vid pensionsnämndens i Västerås stads pensionsdistrikt av Västmanlands län sammanträde den 8 oktober 1929.

§ 1.

Företogs till behandling frågan om upprättande av utgiftsstat för pensionsnämnden i Västerås stads distrikt för år 1930.

I likhet med föregående år får Nämnden erinra, att uti stadsdistriktets stat upptages samtliga kostnader för det för de tre pensionsnämnderna i staden gemensamma kansliet.

Arvode till ordföranden beräknas lika med förra året till 600:— kronor.

För år 1929 har anslag till skrivbiträde åt ordföranden utgått med 2,100:— kronor eller efter 175:— kronor för månad.

Omfattningen av de ärenden som behandlats av Nämnderna för åren 1925—5/10 1929 framgår av följande uppställning:

Tablå över inkomna ansökningar till nedanstående pensionsnämnder för åren 1925—5/10 1929.

	Västerås			*S:t Ilian*			*Lundby*		
	Pension	Sjukv.	S:ma	Pension	Sjukv.	S:ma	Pension	Sjukv.	S:ma
1925	260	59	319	16	1	17	12	1	13
1926	312	54	366	35	2	37	13	3	16
1927	274	70	344	26	0	26	15	1	16
1928	286	84	370	21	8	29	8	4	12
5/10 1929	224	55	279	21	3	24	6	2	8

Arbetet har således icke minskat och får Nämnden under åberopande härav och tidigare års motivering hemställa att anslaget till skrivbiträde måtte för nästkommande år utgå med enahanda belopp som innevarande år eller 2,100:— kronor.

Jämväl övriga utgiftsposter torde kunna beräknas till samma belopp som föregående år.

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Pensionsnämnden.*

Med ledning av det ovan sagda, hemställer Pensionsnämnden i Västerås stads distrikt, att Stadsfullmäktige behagade godkänna följande *förslag till utgiftsstat för år 1930.*

Kostnader för gemensamt kansli:		
Arvode till ordföranden	600:—	
Arvode till skrivbiträde	2,100:—	
För läkarebetyg och läkareutlåtande i ömmande fall, förslagsvis	300:—	
Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis	250:—	3,250:—
Särskilda kostnader:		
Dagtraktamente till vice ordföranden och Nämndens övriga ledamöter efter 4 kronor för dag och med ett beräknat antal av 15 sammanträden, förslagsvis	350:—	
Annonser och kungörelser	100:—	450:—
	Kronor	3,700:—

§ 19.

Att justera dagens protokoll utsågos fru Agnes Söderquist och herr Anton Åberg.

Som ovan:

Ex officio:
Victor Åsberg.

Justerat:
Agnes Söderquist. *Anton Åberg.*

Rätt utdraget betygar:
Victor Åsberg.

Bil. 27 B a.

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Byggnads-nämnden.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Byggnadsnämnden överlämnar härmed för fastställelse sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1930 och föranleder detsamma icke annat yttrande, än att lönerna äro upptagna efter gällande lönestat och dyrtidstillägget beräknat efter ett indextal av 175, att utgifterna i övrigt beräknats efter anslagsförbrukningen samt att den ökade livaktigheten inom byggnadsverksamheten motiverat en höjning av inkomsterna med 500 kr.

Västerås den 2 oktober 1929.

För Byggnadsnämnden:
CARL HENNING.

Ragnar Tenow.

Bil. 27 B b.

Förslag
till
Utgifts- och Inkomststat för Byggnadsnämnden år 1930.

27 B. Byggnadsnämnd.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier			250:—
b)	Löner och arvoden:			
	Stadsarkitekten	3,000:—		
	D:o, reseersättning	750:—	3,750:—	
	Bitr. Stadsingeniören 32:IV ...	4,035:—		
	Personligt lönetillägg	1,000:—	5,035:—	
	Dyrtidstillägg för stadsarkitekten och bitr. stadsingeniören efter index 175		4,660:—	13,445:—
			Transport	13,695:—

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Byggnads-nämnden.

	Transport		13,695: —
	Ingeniörsbiträden å byggnadschefskontoren		10,500: —
c)	Pension:		
	f. Stadsingeniören F. Gewalt	3,000: —	
	Dyrtidstillägg efter index 175	1,680: —	4,680: —
d)	Övriga utgifter:		
	1. Kostnader för besiktningar	200: —	
	2. Hantlangning	1,000: —	
	3. Telefon och postavgifter	150: —	
	4. Annonskostnader	200: —	
	5. Rit- och skrivmaterial	500: —	
	6. Lösen för resolutioner hos myndigheter samt andra diverse utgifter	250: —	2,300: — 31,175: —
		Summa kronor	31,175: —

INKOMSTER:

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	4,800: —
Brist att genom uttaxering fyllas	26,375: —
Summa kronor	31,175: —

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Drätsel-kammarens förslag.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Sedan till Drätselkammaren överlämnats av olika kommunala institutioner avgivna förslag till utgifts- och inkomststat för nästkommande år, får Drätselkammaren härmed överlämna sitt med ledning av dessa och Drätselkammarens räkenskaper uppgjorda förslag till budget för staden för år 1930 och till detta förslag foga följande betänkande.

Den i Drätselkammarens betänkande till innevarande års stat angivna förbättringen av stadens ekonomiska läge har fortsatt, vilket gör det möjligt för Drätselkammaren att, utan att riskera budgetens soliditet och utan att företaga några nämnvärdare beskärningar av de av olika kommunala institutioner äskade anslag, föreslå Stadsfullmäktige en ej obetydlig skattesänkning, nämligen av 40 öre pr skattekrona för den borgerliga kommunen.

Då den kyrkliga kommunen redan beslutat en sänkning av 10 öre skulle, därest förslaget av Stadsfullmäktige godkännes, hela skattesänkningen för år 1930 komma att uppgå till 50 öre.

Den beskattningsbara inkomsten för år 1929 visar någon ökning. Under det att samma inkomst för år 1928 uppgick till 29,472,104 kronor, är motsvarande siffra nu 32,494,709 kronor.

Brist från sist avslutade räkenskapsår, som i innevarande års stat uppgick till 118,964 kronor 77 öre, är i kommande års budget avsevärt lägre, nämligen 76,153 kronor 46 öre.

Räntor, amorteringar och lånekostnader.

Ränteutgift för 1919 års lån försvinner, enär lånet är inlöst och konverterat i 1929 års lån, för vilket ränta och amortering nu för första gången äro upptagna. På grund av lägre räntesats för 1929 års lån, är denna ränta mindre än för det gamla lånet. Däremot har den ett års ränteskillnad, ungefärligen motsvarande konverteringskostnaden, något över 23,000 kronor, nu på en gång upptagits till uttaxering.

Under hänvisning till vad Drätselkammaren anförde i sitt betänkande till 1929 års budget angående förräntning av järnvägsmedelsfonden, är ränta å fondens återstående belopp — 612,787 kronor 58 öre — endast upp-

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

tagen å utgiftssidan. Räntan skall nämligen reserveras för att i händelse av behov jämte utdelningen å de aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, som staden genom ett särskilt bolag under år 1928 förvärvat, användas till förräntning och amortering av det obligationslån, varmed aktieförvärvet till större delen likviderats.

Löner och dyrtidstillägg.

Löner äro så gott som undantagslöst beräknade efter nu gällande lönestat och dyrtidstillägg efter ett medelindextal för år 1930 av 175. För den händelse den förväntade löneregleringen kommer att fastställas ungefär samtidigt som budgeten för år 1930, komma löner efter den nya lönestaten att införas i den för år 1930 fastställda budgeten. För mötande av de utgifter, som löneregleringen väntas medföra, äro omkring 65,000 kronor beräknade i det för år 1930 avsatta förslagsanslaget.

Fattigvården.

Fattigvårdsstyrelsen upptager lön för kontorsbiträde av II klass å sysslomansexpeditionen med ett ålderstillägg. Drätselkammaren vill endast erinra om, att frågan om detta kontorsbiträdes placering å ordinarie stat, ännu ej är avgjord.

Till styrelsens begäran om särskilt anslag under rubriken "Bränsle, lyse och vatten" å 500 kronor för kraftström till drift av värmeledningssystemets pumpanordning och benkrossen, tillstyrker Drätselkammaren bifall.

Då Vatten- och Gasverksstyrelsen borttagit w. c.-avgifter för stadens egna institutioner, utgår här denna post liksom i övriga framlagda budgetförslag.

Under rubriken "Diverse omkostnader" hemställer styrelsen om ett anslag å 150 kronor för inköp av böcker till ålderdomshemmets bibliotek. Med erinran, att halva kostnaden gäldas av statsmedel och att å inkomstsidan till följd härav äro upptagna 75 kronor, tillstyrker Drätselkammaren bifall till framställningen.

Styrelsen har i sitt budgetförslag infört en ny rubrik "Trädgården" och hemställer om diverse anslag under utgiftspost å sammanlagt 955 kronor 75 öre. Drätselkammaren tillstyrker bifall härtill.

I sitt budgetförslag för 1929 hemställde fattigvårdsstyrelsen om ett anslag å 2,625 kronor för anskaffande av en kombinerad last- och personautomobil för fattigvårdens behov. På förslag av Drätselkammaren, som fann att ännu för ringa erfarenhet vunnits om behovet av en sådan bil, speciellt för tvättinrättningen å ålderdomshemmet, avslogo Stadsfullmäktige framställningen. Med åberopande av numera vunna erfarenheter upprepar Fattigvårdsstyrelsen sin framställning, och får Drätselkammaren nu

med tillstyrkan härav föreslå, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1930 års stat anvisa 2,600 kronor för anskaffande av en kombinerad last- och personautomobil för fattigvårdens behov. **N:o 85.** *Budgetförslag 1930.*

Drätselkammaren tillstyrker ävenledes bifall till Fattigvårdsstyrelsens hemställan om ett anslag å 1,710 kronor för anskaffande av en ångkokgryta med förslag, att beloppet uttaxeras i 1930 års stat. *Drätselkammarens förslag.*

Stadsfullmäktige anvisade den 27 september 1928 13,000 kronor för bestridande av kostnaderna för anskaffande av inventarier till gamla huvudbyggnaden vid ålderdomshemmet att utgå av tillgängliga medel och sedermera gäldas, på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta. I sitt betänkande till 1929 års stat erinrade Drätselkammaren om detta beslut samt meddelade, att detta anslag möjligen kunde inkluderas i kostnaderna för restaurering av huvudbyggnaden, varför Drätselkammaren, sedan de slutliga kostnaderna blivit fastställda, ville återkomma till detta ärende med definitivt förslag till kostnadernas gäldande. Sedan det nu visat sig, att ifrågavarande kostnader ej kunna gäldas av restaureringsanslaget, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta, att kostnaderna för anskaffande av inventarier till gamla huvudbyggnaden vid ålderdomshemmet, vilka enligt från Fattigvårdsstyrelsen inkommen skrivelse hava uppgått till 10,715 kronor 87 öre, skola utgå av uttaxerade medel i 1930 års stat.

I övrigt tillstyrker Drätselkammaren bifall till Fattigvårdsstyrelsens utgiftsförslag.

Barnavården.

Barnavårdsnämndens förslag till utgiftsstat för år 1930 tillstyrkes oförändrat.

Folkskolan.

Folkskolestyrelsen har till sitt budgetbetänkande fogat ett förslag till reparationer av skolorna under år 1930, och äskas för ändamålet ett anslag å 32,000 kronor. Ibland anslagsposterna förekommer en å 1,000 kronor i och för anskaffande av en vattenfiltrerapparat, avsedd att uppsättas i pannrummet i Korsängsskolan. Då Drätselkammaren icke finner det tillräckligt utrett, att apparaten i fråga har någon betydelse för ett slutet värmesystem, som här är fråga om, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville åtminstone för närvarande avslå framställningen härom.

Drätselkammaren föreslår till följd härav det begärda underhålls- och reparationsanslagets sänkning till 31,000 kronor.

Den 28 februari 1929 anvisade Stadsfullmäktige för tillbyggnad av folkskolehuset å Hammarby 110,000 kronor av lånemedel samt 20,000 kro-

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

nor av uttaxerade medel att gäldas, på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta vid uppgörandet av 1930 års stat. I överensstämmelse med vad Folkskolestyrelsen i denna fråga anfört, får Drätselkammaren föreslå, att beloppet uttaxeras under en följd av 4 år, och uppföres därför i folkskolans nu föreliggande budget 1:sta årets amortering med 5,000 kronor.

Under förbehåll att av statsmakterna även för tiden från 30 juni 1930 till årets slut anvisas provisorisk avlöningsförbättring till folkskolans lärare i läs- och skrivämnen, hemställer styrelsen, med hänvisning till Stadsfullmäktiges beslut den 29 augusti 1929, om anvisande av medel till sådan löneförbättring för folkskolans lärare i övningsämnen även för hela år 1930, och upptager för den skull anslag för ifrågavarande löneförbättring 3,176 kronor. Drätselkammaren tillstyrker, att anslaget — med iakttagande av det redan av styrelsen gjorda förbehållet — beviljas.

Folkskolestyrelsens framställning om anvisande av ett anslag för år 1930 å 672 kronor för undervisning av hörselsvaga barn, tillstyrkes.

Styrelsen hemställer om höjning av anslagen för fri undervisningsmaterial till läs- och skrivämnen samt undervisningsmaterial till skolornas förråd från resp. 20,000 till 22,000 kronor och 3,000 kronor till 4,000 kronor. Med hänsyn tagen såväl till innevarande års förbrukning av berörda anslag och till den sparsamhet, som präglar Folkskolestyrelsens förvaltning, anser Drätselkammaren likväl, att anslagen kunna bibehållas vid nuvarande belopp och föreslår, att framställningen om höjning därav avslås.

Med hänvisning till, att före år 1924 i Folkskolestyrelsens budget fanns upptaget anslag för lärarnes fortsatta utbildning genom studieresor och bevistandet av s. k. fortbildningskurser samt att genom den omläggning av skolans inre arbete, som under de senare åren anbefallts, lärarna ställas inför nya uppgifter, för vilka utbildning erfordras, hemställer Folkskolestyrelsen nu ånyo om ett särskilt anslag för ändamålet å 800 kronor.

Drätselkammaren anser, att kostnaderna för den ökade utbildning, varom här är fråga, icke böra åvila kommunen, varför Drätselkammaren avstyrker bifall till Folkskolestyrelsens förslag.

Folkskolestyrelsens förslag till utgiftsstat tillstyrkes i övrigt.

Fortsättningsskolan och högre folkskolan.

Med ledning av medelsförbrukningen under närmast föregående och hittills innevarande år föreslår Drätselkammaren, att å fortsättningsskolans utgiftsstat anslagen dels till lärarearvoden och dels till material för förråden samt diverse utgifter, sänkas med resp. 1,000 och 500 kronor, varigenom

skolans utgiftsstat kommer att sänkas till 16,700 kronor emot av Folkskolestyrelsen föreslagna — i likhet med innevarande års stat — 18,200 kronor. Utgiftsstaten för högre folkskolan tillstyrkes utan erinran.

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

Allmänt läroverk.

Från rektor vid högre allmänna läroverket i Västerås har inkommit en skrivelse, vari rektor meddelar, att det visserligen genom Kungl. brev är föreskrivet, att obemedlade lärjungar vid läroverken skola befrias från erläggande av 2/5 av terminsavgiften till ljus- och vedkassan, men att det likväl vore önskvärt att fortfarande genom anslag från kommunen möjlighet bereddes för sådana lärjungar från Västerås att erhålla full befrielse från denna avgift, varför rektor hemställer, att sedvanliga anslaget å 900 kronor härför måtte anvisas. Drätselkammaren tillstyrker, att Stadsfullmäktige ville för år 1930 av uttaxerade medel bevilja ett anslag å 900 kronor för bestridande helt eller delvis, i den mån sådant icke sker genom av staten anslagna medel, av terminsavgifter till ljus- och vedkassan vid högre allmänna läroverket i Västerås för obemedlade och mindre bemedlade, välartade lärjungar från Västerås stad.

Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

Stadsfullmäktige hava den 30 maj 1929 anvisat 3,000 kronor till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet under år 1930 att uttaxeras i 1930 års stat. Anslaget är här infört.

Arbetareinstitutet.

I särskild skrivelse hemställer Arbetareinstitutets styrelse om anslag till institutets biblioteksverksamhet för år 1930 till samma belopp, som härför anvisats i innevarande års stat, eller 17,500 kronor. Drätselkammaren tillstyrker, att det begärda anslaget anvisas av uttaxerade medel i 1930 års stat.

Tekniska skolan.

Under erinran, att Stadsfullmäktige den 29 november 1922 beslutat tillförbinda staden skyldighet att tillsvidare åtaga sig det ansvar för en del kostnader för verksamheten vid Västerås stads skolar för yrkesundervisning, som utgör förutsättning för erhållande av statsbidrag, föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville fastställa det av styrelsen för dessa skolor uppgjorda förslaget till stat för läsåret 1930—1931 med ett totalt utgiftsbelopp av 58,900 kronor och ett anslag av staden å 27,500 kronor och sålunda för skolverksamheten under senare hälften av läsåret 1/7 1929—

N:o 85. *Budgetförslag 1930.* *Drätselkammarens förslag.*

30/6 1930 och förra hälften av läsåret 1/7 1930—30/6 1931 i 1930 års budget anvisa ett anslag av uttaxerade medel å 27,500 kronor, motsvarande hälften av stadens tillskott i båda nämnda läsårs stater.

Hälsovårdsnämnden.

Drätselkammaren hemställer, att Stadsfullmäktige ville i enlighet med Hälsovårdsnämndens framställning *dels* godkänna nämndens förslag till utgiftsstat för år 1930 och sålunda också av uttaxerade medel i 1930 års stat anvisa ett anslag å 4,000 kronor till Västerås stads förening mot tuberkulos, *dels* ock uppdraga åt Hälsovårdsnämnden att, efter samråd med länets landstings vederbörande myndigheter, till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till ny taxa för transport med stadens ambulansautomobil.

Gator.

För kostnader för mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator, beräknas 10,000 kronor.

Efter granskning av från byggnadschefen inkommet förslag till diverse gatuarbeten, föreslår Drätselkammaren att följande särskilda gatuarbeten, vilka avse trafikledernas förseende med tuktad smågatsten i körbanorna, bliva utförda, nämligen:

	Kostnad.
Sturegatan mellan Stora gatan och Munkgatan	5,000: —
Munkgatan mellan Kopparbergsvägen och Karlsgatan	16,500: —
Hamnområdet och Hamngatan söder om järnvägsövergången	17,950: —
Avsättes för under året uppkommande behov	7,000: —
Summa kronor	46,450: —

att gäldas, på sätt inkomststaten utvisar med automobilskattemedel så långt dessa förslå, eller till ett belopp av 45,000 kronor och till återstående belopp av uttaxerade medel i 1930 års stat, samt vidare

	Kostnad.
Nedre Trädgårdsgatan mellan Kopparbergsvägen och Karlsgatan	5,000: —
Källgatan mellan Stora gatan och Övre Trädgårdsgatan	20,000: —
Ävensom förbättring av trafikskiljaren på Skultunavägen vid nedkörsvägen till Västerås kvarn, genom densammas förseende med räck och belysningsanordningar	2,000: —
Summa kronor	27,000: —

att gäldas av uttaxerade medel i 1930 års stat.

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Drätsel-kammarens förslag.

Vägar.

Drätselkammaren har i sitt budgetförslag upptagit följande särskilda vägostnader.

	Kostnad.
Grusning och annat underhåll av vägar	40,000: —
Stockholmsvägen, omläggning med smågatsten från Folkets park till stadsgränsen	55,800: —
Anskaffning av en lastautomobil med snöplog	18,825: —
Avsättning för ännu ej specificerade vägkostnader	30,000: —
Summa kronor	144,625: —

Beträffande gäldandet av kostnader för Stockholmsvägens omläggning och anskaffandet av lastautomobil med snöplog, får Drätselkammaren meddela, att Drätselkammaren redan hos Kungl. Maj:t hemställt, att Kungl. Maj:t såsom bidrag till kostnaderna ville av automobilskattemedlens utjämningsandel anvisa 2/3 av dessa kostnader, eller 49,750 kronor.

Drätselkammaren hemställer sålunda, att Stadsfullmäktige måtte bevilja ovan angivna anslag att gäldas, på sätt inkomststaten utvisar av ordinarie automobilskattemedel, automobilskattemedlens utjämningsandel och vägskatt så långt härutinnan beräknade inkomster förslå och till återstående del av uttaxerade medel i 1930 års budget.

Stadsfullmäktige anvisade den 28 mars 1929 för inköp av en stenkross 4,620 kronor av tillgängliga medel för att slutligen gäldas, på sätt stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta vid fastställandet av budget för år 1930. Drätselkammaren får härmed meddela, att som stenkrossen uteslutande användes för framställning av vägmateriel, berörda kostnad gäldats av under år 1929 influtna automobilskattemedel samt hemställa om godkännande av den av Drätselkammaren sålunda vidtagna dispositionen.

Planteringarne.

Planteringsnämnden har ingivit ett budgetförslag, som med i runt tal 10,000 kronor överstiger innevarande års utgiftsstat. Nämnden förklarar sig kunna förutse, att de betydande anslagsöverskridanden, som de senare åren förekommit i nämndens stat, kunna undvikas, därest de av nämnden begärda höjningarne i anslagen godkännas. En granskning av medelsförbrukningen under de senaste åren av olika anslagsposter i nämndens stat

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

synes dock giva vid handen, att densamma i många fall uppgått till högre belopp än de anslag, som nu äskas, varför Drätselkammaren, även om Drätselkammaren nu tillstyrker godkännande av underhållsanslagen i obeskuret skick, anser sig icke kunna underlåta att förorda en vida större sparsamhet vid deras användning än som hittills kommit till synes.

Beträffande de begärda engångsanslagen får till en början antecknas, att det av Stadsfullmäktige den 26 september i år beviljade anslaget av uttaxerade medel å 1,000 kronor för särskilda anordningar till skydd av fågellivet i Svartån, här är i nämndens förslag uppfört.

Drätselkammaren tillstyrker vidare, att av uttaxerade medel i 1930 års budget anvisas 200 kronor för inköp av två dragkärror.

Nämnden hemställer om ett anslag å 1,000 kronor för plantering av en trädrad utmed Skultunavägen från Karlslund till kyrkogården vid Hovdestalund. Då Drätselkammaren emellertid har den uppfattningen, att utsikten över Svartådalen är mer tilltalande i sitt nuvarande skick än med en skymmande trädrad och därtill kommer, att brukare av till vägen gränsande mark, av praktisk hänsyn måhända komma att mottaga den föreslagna åtgärden med föga tillfredsställelse, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville avslå den härutinnan gjorda framställningen.

Vad slutligen angår Planteringsnämndens framställning om ett anslag å 1,000 kronor för utvidgning av stenpartiet i Oxbacken, anser sig Drätselkammaren böra avstyrka bifall härtill, då utläggandet av Bondegatan i fastställd profil, en åtgärd, som inom den närmaste tiden torde bliva aktuell, kommer att göra ingrepp på den mark, som den eventulla utvidgningen skulle komma att avse, och därjämte även åtminstone till en del spoliera det redan anlagda stenpartiet norr om Stora gatan. Dessutom finner Drätselkammaren de numera väl underhållna gräsSlänterna vara en god prydnad för platsen.

I övrigt tillstyrker Drätselkammaren, som redan angivits, bifall till Planteringsnämndens förslag till utgiftsstat.

Gatubelysningen.

Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställer om ett anslag å 3,400 kronor för utökad gatubelysning enligt en styrelsens budgetförslag bilagd särskild förteckning.

Av föreslagen ökning förordar Drätselkammaren bifall till förändring och utökning av gatubelysningen enligt följande förteckning.

	Aftonbr.	Nattbr.	Anläggn.-kostn.	Årlig kostn.	N:o 85. *Budget-förslag 1930.* *Drätsel-kammarens förslag.*
Köpingsvägen mellan Västmannagatan och Sveavägen: 6 st. lampor förstärkas från 150 till 300 watt ..			120:—	300:—	
Annedal: hörnet av Ragvalds- och Särlagatan		1	50:—	100:—	
Wahlbäcksgatan	1		80:—	60:—	
Korsningen mellan Blåsbo- och Kapellvägen		1	90:—	100:—	
Lindsborgsgatan mellan Gurksaltaregatan och Kristiansborgsallén ..		1	80:—	100:—	
Enköpingsgatan inom området Hemdal		1	80:—	100:—	
		1	80:—	100:—	
Backgatan	1		60:—	60:—	
Korsningen mellan Ryttare- och Arlagatan		1	120:—	100:—	
Korsningen mellan Råby- och Garpgatan		1	200:—	100:—	
Sveavägen mellan Fullerö- och Stadshagsvägen		1	80:—	100:—	
Vägen förbi Gripsborg mellan Lantvärnsgatan och Solvägen		1	130:—	100:—	
Katrinelundsvägen mellan Lovisebergsvägen och Karlsdalsgatan	1		80:—	60:—	
Tegnérgatan framför tomten N:o 36	1		80:—	60:—	
Korsningen mellan Vasa- och Smedjegatan 1 st. lampa förstärkes till 300 watt			20:—	40:—	
	4	8	1,270:—	1,380:—	

Enligt Drätselkammarens förslag uppå alltså anläggningskostnaderna för den utökade belysningen till 1,270 kronor, som Drätselkammaren hemställer, att Stadsfullmäktige ville anvisa av uttaxerade medel i 1930 års stat.

Gaturenhållningen.

Kostnaderna för gaturenhållningen äro upptagna till samma belopp som för innevarande år.

Avloppsledningarne.

Drätselkammaren tillstyrker Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till utgiftsstat för avloppsledningarne.

N:o 85.
Budgetförslag 1930.
Drätselkammarens förslag.

Gamla hamnen.

Mot Hamnstyrelsens förslag till utgiftsstat för gamla hamnen, har Drätselkammaren, som endast vill påpeka, att de med det förväntade fortsatta uppsvinget i hamnrörelsen förenade ökade inkomsterna medgiva avsevärda avskrivningar av kostnader för hamnens om- och nyanläggningar, intet att erinra, utan tillstyrker bifall till detsamma i alla delar.

Djuphamnen.

Hamnstyrelsen har för första gången ingivit förslag till stat för djuphamnen samt föreslår till uttaxering i 1930 års budget skillnaden mellan beräknade utgifter och inkomster, eller 34,509 kronor 77 öre.

Hittills har å stadsbudgetens inkomstsida endast upptagits, vad som kunnat beräknas inflyta i behållna hamnavgifter o. kranhyror, — således efter avdrag av löpande omkostnader för underhåll och drift samt löner m. m. — i 1929 års stat beräknat till 50,000 kronor.

Djuphamnens största utgifter, nämligen för amortering och ränta å nedlagt kapital, hava ej hittills i budgeten särskilt redovisats, utan hava dessa utgifter ingått i stadens samfällda utgifter för räntor och kapitalavbetalningar.

Sedan numera vissa erfarenheter vunnits, har Hamnstyrelsen ansett lämpligt, att budget uppgöres för djuphamnen; och får Drätselkammaren, som delar Hamnstyrelsens uppfattning, att den årliga bristen på denna hamnrörelse icke bör bokföras så, att den oavbrutet ökar djuphamnens skuld till stadskassan, vilket sannolikt skulle bliva alltför betungande för denna förvaltningsgren och för övrigt vara för stadens ekonomi i allmänhet föga tillrådligt, utan i stället uttaxeras, föreslå, att Stadsfullmäktige ville för täckande av brist i djuphamnens stat för år 1930 av uttaxerade medel anvisa erforderligt belopp, som i djuphamnens stat förslagsvis upptagits till 34,509 kronor 77 öre.

Stadsfullmäktige hava den 27 juni 1929 anslagit 7,000 kronor till uppförande av en byggnad för hamnarbetarne vid djuphamnen att bestridas av tillgängliga medel och slutligen gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta vid fastställande av 1930 års budget. Drätselkammaren får härmed meddela, att detta belopp ingår i djuphamnens i budgeten införda ännu icke fonderade skuld, och hemställer om uppdrag för Drätselkammaren att i vid blivande förslag om

sättet för hela denna skulds slutliga gäldande däri även medtaga förberörda anslag å 7,000 kronor. Drätselkammaren vill likväl meddela, att inflytande hyresmedel från ifrågavarande byggnad synes förslå till amortering och förräntning av anläggningskapitalet för densamma.

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

Drätselkammaren tillstyrker bifall till Lantegendomsnämndens förslag till utgiftsstat för Renhållningsverket.

Renhållningsverket.

Lantegendomsnämnden har beräknat utgifterna för svingården till 26,000 kronor och inkomsterna till 35,000 kronor, alltså med en vinst av 9,000 kronor.

Svingården.

Drätselkammaren har emellertid ansett, att budget och bokslut för denna rörelse böra upprättas så vitt möjligt efter rent affärsmässiga principer och att de utgifter, som äro hänförliga till rörelsen ock skola påföras densamma i budgeten.

Drätselkammaren föreslår därför, att utgifterna ökas med följande poster.

Hyra för svingårdsanläggningen i nuvarande skick, motsvarande 5 % av anläggningskapitalet	5,000: —
Hyra till Malma gård för användandet av gårdens ladugård i ursprungligt skick m. fl. byggnader och områden	1,000: —
Ersättning till renhållningsverket för uppsamling av svinmat, förslagsvis	3,000: —
Summa kronor	9,000: —

I övrigt tillstyrkes bifall till svingårdens utgiftsstat.

Mot utgiftsstaten för vattenledningsverket finnes ingen anmärkning att göra, utan tillstyrker Drätselkammaren dess antagande.

Vattenledningsverket.

Drätselkammaren, som tillstyrker bifall till gasverkets utgiftsstat med här nedan angivna höjning av 5,600 kronor, får särskilt föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta:

Gasverket.

dels anvisa 500 kronor till propagandaändamål för verket och 70 kronor till telefon till gasmätarejusterareförmannens bostad att gäldas av verkets inkomster under år 1930;

dels anvisa 7,950 kronor till ångpannereserv och apparatanläggningar m. m. för gasverket att gäldas av tekniska verkens amorteringsfond;

dels, att för täckande av kostnaderna för de av Stadsfullmäktige den 25 april i år beslutade gas- och övriga ledningsanläggningar inom olika plat-

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

ser i staden, ett belopp av 28,000 kronor för gasledningar skall gäldas av vinstmedel från gasverket att fördelas med 1/5 eller 5,600 kronor under vart och ett av åren 1930—1934.

Då detta belopp ej av styrelsen införts i utgiftsstaten, har detsamma tillagts av Drätselkammaren, vadan gasverkets utgiftsstat enligt Drätselkammarens förslag kommer att sluta på ett belopp av 364,625 kronor.

Elektricitetsverket.

Drätselkammaren tillstyrker bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till utgiftsstat för elektricitetsverket och hemställer, att Stadsfullmäktige ville särskilt besluta, att kostnaderna för telefoner till elektriska montörernas bostäder, 490 kronor, samt för propagandaändamål för verket 1,000 kronor, skola gäldas av verkets inkomster.

Drätselkammaren hemställer slutligen i fråga om de tekniska verken, att Stadsfullmäktige ville enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning besluta:

dels att av de tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett fyllnadsanslag av 20,000 kronor till täckande av kostnaderna för i särskild förteckning angivna nyanläggningar under år 1929;

dels att av de tekniska verkens amorteringsfond bevilja ett förslagsanslag för år 1930 å 25,000 kronor till nya serviser och diverse mindre ledningsanläggningar ävensom medgiva styrelsen rätt att i mån av behov för detta ändamål dessutom använda inflytande anslutningsavgifter, som icke avse nya ledningsanläggningar.

dels att av tekniska verkens amorteringsfond anvisa 15,800 kronor till gäldande av ökade och ännu balanserade kostnader för av Stadsfullmäktige den 25 augusti 1929 beslutade och ävenledes utförda ledningsanläggningar inom området Hemdal;

dels att till gäldande av kostnaderna för de av Stadsfullmäktige den 25 april i år beslutade gas- och övriga ledningsanläggningar inom olika platser i staden — till den del desamma icke på sätt ovan angivits gäldas av gasverkets vinstmedel — ur tekniska verkens amorteringsfond anvisa för gasledningsanläggningar 56,250 kronor och för vatten- och avloppsledningsanläggningar 21,050 kronor.

Kall- och varmbadhusen.

Drätselkammaren tillstyrker bifall till Badhusstyrelsens förslag till utgifter för stadens kall- och varmbadhus.

N:o 85.
Budgetförslag 1930.
Drätselkammarens förslag.

Ångbåtstrafiken.

Drätselkammaren hemställer om godkännande av det uppgjorda förslaget till utgifts- och inkomststat för båttrafiken.

Vedgården.

Då det uppgjorda förslaget till utgiftsstat för vedgården icke föranleder någon erinran från Drätselkammarens sida, hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville godkänna detsamma.

Grustaget.

Drätselkammaren har funnit lämpligt att för bättre reda och redovisning inför Stadsfullmäktige i sitt budgetförslag medtaga utgifter och inkomster för den såsom en ren affär — avsedd att utan vinst täcka omkostnaderna — av Drätselkammaren, huvudsakligen för stadens egna behov, bedrivna rörelsen vid stadens grustag å Malma egendom.

Utgifter och inkomster balansera å samma belopp, nämligen 27,915 kronor. Drätselkammaren hemställer om godkännande av den föreliggande utgiftsstaten för grustaget.

Brandväsendet.

Med tillstyrkande av Brandstyrelsens förslag, att en brandman beredes tillfälle att genomgå en kurs i maskinlära, att ett anslag å 453 kronor 60 öre anvisas för besiktning av ångsprutan samt att för diverse nyanskaffningar anvisas 1,100 kronor, hemställer Drätselkammaren om godkännande av Brandstyrelsens förslag till utgiftsstat.

Fastighetsförvaltningen. Egendomarne inom stadsplanen.

Då trappuppgångar, korridorer m. m. inom polis- och brandstationen genom den under detta år verkställda omläggningen av elektriska ledningar därstädes, blivit illa medfarna, har det befunnits nödvändigt, att för behövliga reparationers utförande höja underhållsanslaget för denna fastighet från 1,000 till 2,000 kronor.

Stadsfullmäktige anvisade den 30 maj 1929 till ombyggnad av värmeledningssystemet i polis- och brandstationen 4,500 kronor att utgå av tillgängliga medel och slutligen gäldas av uttaxerade medel, på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta vid fastställande av 1930 års budget. Drätselkammaren föreslår, att beloppet, 4,500 kronor, gäldas av uttaxerade medel i 1930 års stat.

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

Vidare anvisade Stadsfullmäktige den 27 juni i år ett tilläggsanslag för täckande av kostnaderna för den av stadsfullmäktige den 31 maj 1928 beslutade till- och påbyggnaden av redskapshallen i brandstationen m. m., för justering och omläggning av de elektriska ledningarne i polis- och brandstationen samt för ombyggnad i betongkonstruktion av taket i ovan omförmälda redskapshall å förslagsvis 7,500 kronor att förskotteras av tillgängliga medel och slutligen gäldas genom uttaxering i 1930 års budget. Detta anslag är här uppfört.

Stadsfullmäktige anslogo den 30 maj 1929 2,900 kronor till reparation av Sundinska huset att förskotteras av tillgängliga medel och gäldas av uttaxerade medel i 1930 års budget, vilket här iakttagits.

Den 28 december 1928 anvisade Stadsfullmäktige förslagsvis 10,000 kronor för tillbyggnad av hamnpaviljongen att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen gäldas av uttaxerade medel under åren 1930—1931. Med anmälan, att kostnaderna för tillbyggnaden uppgå till 6,693 kronor 52 öre, får Drätselkammaren föreslå, att 3,393 kronor 52 öre uttaxeras i 1930 års stat och återstoden, 3,000 kronor, i 1931 års stat.

Kostnaderna för amortering av och löpande årskostnader för omnibusstationen motsvaras av inkomst av hyresmedel från stationen.

På grund av ovan närmare angivna belopp, som skola uttaxeras i 1930 års stat, äro utgifterna för egendomarne inom stadsplanen, oaktat eljes sänkningar kunnat göras och utgifter för epidemisjukhuset, som med 1930 års ingång överlåtes till landstinget, icke vidare förekomma under förevarande titel, omkring 16,000 kronor högre än i innevarande års stat.

Lantegendomarne under eget bruk.

Stadsfullmäktige beviljade den 25 april 1929 ett anslag å 4,100 kronor att jämlikt Lantegendomsnämndens förslag användas till gäldande av kostnad för installation av nya inomhusledningar vid Nordanby och Malma med uppdrag för Drätselkammaren att anvisa härför erforderligt belopp intill 4,100 kronor av tillgängliga medel att redovisas i samband med upprättandet av 1930 års budget. I anledning härav får Drätselkammaren föreslå, att detta belopp gäldas av inkomster från lantegendomarne under år 1930.

I övrigt tillstyrker Drätselkammaren godkännande av Lantegendomsnämndens utgiftsstat för lantegendomarne under eget bruk.

Jordarne och fastigheterna utom stadsplanen.

Sedan den hittillsvarande marknadsplatsen försålts till Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, kommer förslag av Drätselkammaren att framläggas om ny plats härför. I utgiftsstaten äro i avbidan härpå om-

kostnader för platsen upptagna med samma belopp som i innevarande års stat. I övrigt företer utgiftsstaten för denna förvaltningsgren blott smärre avvikelser från innevarande års stat.

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

Skogar.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville godkänna Lantegendomsnämndens förslag till utgiftsstat för skogarne för år 1930.

Magistraten och rådhusrätten. Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Magistraten har i sitt förslag till utgiftsstat för Magistraten och Rådhusrätten beräknat lön för borgmästare för viss del av året enligt ny lönestat med 10,000 kronor. Drätselkammaren har beräknat lönen för samma del av året enligt Lönenämndens och Drätselkammarens förslag till 9,000 kronor.

Under hänvisning till en erinran från kronokassören, att på grund därav, att ett av mantalsskrivningsombuden har daglig tjänstgöring under tre månader och att för detta arbete ej lägre ersättning kan beräknas än 700 kronor, har Magistraten upptagit anslaget för mantalsskrivningsombud förhöjt från 700 till 1,000 kronor. Då Drätselkammaren emellertid icke kan finna, att det av kronokassören styrkts, att för sådant arbete, som skall förrättas av de valda ombuden mot ersättning enligt fastställda grunder, föreligger behov av ökat anslag, föreslår Drätselkammaren, att anslaget för arvoden till mantalsskrivningsombud bibehålles vid nuvarande belopp, eller 700 kronor.

Emot övriga av Magistraten framförda önskemål beträffande utgiftsstaterna för Magistraten samt för kronouppbörds- och exekutionsväsendet, har Drätselkammaren ingen erinran att göra, varför Drätselkammaren hemställer om godkännande med ovan angivna jämkningar av de uppgjorda förslagen, samt att Stadsfullmäktige ville särskilt besluta beträffande anslag till mantalsskrivningsombud, att arvode för år 1930 skall utgå efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme och beräknas till samma belopp, som i innevarande års stat upptagits, eller 700 kronor.

Polisväsendet och fångvården.

Polisnämnden hemställer i sitt betänkande till nämndens budgetförslag för år 1930 om anslag för anskaffande av två velocipeder och en skrivmaskin för ordningspolisens behov. Genom förbiseende har det begärda anslaget icke kommit att inflyta i budgetsförslaget. Drätselkammaren tillstyrker bifall till förslaget och hemställer, att kostnaden härför, med ledning av innevarande års stat, beräknad till sammanlagt 780 kronor måtte gäldas av det förslagsanslag, som torde komma att av Stadsfullmäktige avsättas i 1930 års budget.

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

Polisnämnden hemställer vidare, att Stadsfullmäktige ville besluta att fr. o. m. år 1930 skall å ordningspolisens stat insättas en ny överkonstapelstjänst. Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige ville godkänna förslaget under den i Polisnämndens budgetförslag jämväl antydda förutsättningen, att vid uppstående ledighet inom inspektionskonstapelsgraden, sådan ledig befattning icke vidare besättes.

Drätselkammaren har ej heller, därest det under år 1930 skulle visa sig erforderligt, att för upprätthållande av polisstyrkans numerär, en e. o. poliskonstapel anställes, något att erinra emot, att anslag för avlönande av denna e. o. befattningshavare må för angivna år utgå.

Drätselkammaren tillstyrker sålunda med iakttagande av vad ovan anförts, bifall till Polisnämndens förslag till utgiftsstat för år 1930.

Allmänna pensionsförsäkringen.

Pensionsnämndens förslag till utgiftsstat för nämnden för år 1930 tillstyrkes.

Stadsfullmäktige och drätselkammaren.

Med anmälan, att Drätselkammaren i det av Drätselkammaren uppgjorda förslaget till utgiftsstat för Stadsfullmäktige och Drätselkammaren iakttagit, att Stadsfullmäktige den 28 mars 1929 beviljat pensionsersättning till f. stadsbokhållaren Hj. Södergrens änka med 376 kronor och pension till f. arbetsförmannen A. Hallström med 1,442 kronor, i bägge fallen jämte dyrtidstillägg, anhåller Drätselkammaren om godkännande av sitt förslag till utgiftsstat för Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

Byggnadsnämnden.

Drätselkammaren tillstyrker godkännande av det av Byggnadsnämnden uppgjorda förslaget till utgiftsstat för nämnden.

Sociala ändamål.

Drätselkammaren hemställer, att det av styrelsen för *Västerås Arbetsstuga* begärda anslaget för år 1930 å 4,700 kronor, beviljas att utgå med 2,500 kronor av Sundinska donationsfondens räntemedel och med 2,200 kronor av uttaxerade medel.

Styrelsen för *Västerås Barnkrubbas Understödsförening* hemställer om ett från 2,500 kr. i årets till 3,000 kr. i 1930 års stat förhöjt anslag för barnkrubbans verksamhet. Men hänsyn tagen till det behjärtansvärda ändamålet och efter granskning av understödsföreningens redovisningsräkning för år 1928, tillstyrker Drätselkammaren bifall till framställningen och hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1930 års budget anvisa 3,000 kronor till Västerås barnkrubbas verksamhet.

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

I anledning därav att i samband med ingivna anslagsäskanden hos Drätselkammaren anmälts, att nedannämnda institutioners anslagsbehov för år 1930 kunna täckas med bidrag till enahanda belopp, som för deras verksamhet anvisats i budgeten för innevarande år, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville för år 1930 av uttaxerade medel bevilja anslag till *Västerås barnhem* med 500 kronor, till *Västerås natthärbärge* med 300 kronor och till *Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalt* med 3,200 kronor, därav som extra anslag 300 kronor.

Drätselkammaren föreslår vidare i anledning av föreliggande framställning, att Stadsfullmäktige ville för år 1930 av uttaxerade medel bevilja dels *Västerås sjukkassors centralförsamlings fortsättningskassa* ett på grund av förväntat högre medlemsantal från 3,000 till 3,500 kronor förhöjt förslagsanslag, att åtnjutas enligt bestämmelserna i Stadsfullmäktiges beslut den 23 december 1909, eller med 1 krona för varje inom staden året före det, varunder anslaget utbetalas, mantalsskriven föreningsmedlem samt under det ytterligare villkor, att bidraget icke må utgöra en kassans tillgång under annan förutsättning, än att det tillgodokommer i Västerås mantalsskrivna sjukkassemedlemmar, dels ock *Västerås sjukkassor* och *Västerås sjukkassors fortsättningskassa*, ett med hänsyn till årets förbrukning från 17,000 till 19,000 kronor förhöjt anslag att åtnjutas på de villkor, som innefattas i Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1918, och den 29 dec. 1924 med 25 öre pr sjukdag för inom staden mantalsskrivna medlemmar.

Beträffande barnhemmet *Sparvboet* tillstyrker Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville, med bifall till därom gjorda framställningar, besluta, att för främjande av dess verksamhet för år 1930 av uttaxerade medel anslå ett kontant belopp av 600 kronor samt bevilja föreningen *Vita bandet* ett belopp, motsvarande hyran för dess förhyrda butik i staden tillhörig fastighet vid Stora torget, eller 800 kronor, under villkor att föreningen oavkortat överlämnar samma belopp till barnhemmet Sparvboet.

Frälsningsarméns slumstation i Västerås anhåller om ett anslag för år 1930 av 500 kronor, eller samma belopp som för innevarande år, och får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville anvisa det begärda anslaget att utgå av uttaxerade medel.

Drätselkammaren föreslår, att samma belopp — eller 1,500 kronor — som anvisats i innevarande års stat såsom anslag till *friluftS- och folkkonserter*, även för år 1930 ställes till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas.

Arosgårdens intressentförening anhåller, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 3,000 kronor för år 1930 till understödjande av Arosgår-

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

dens verksamhet, Samma belopp har i flera år anvisats, och hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville, med bifall till framställningen, upptaga berörda belopp till uttaxering i den föreliggande budgeten.

Till *Nykterhetsnämndens* verksamhet torde Stadsfullmäktige anvisa det av nämnden begärda beloppet, 1,550 kronor, att utgå, till den del statsbidrag icke kan erhållas, av uttaxerade medel.

Västeråsavdelningen av Arbetarnes bildningsförbund hemställer i särskild skrivelse om ett bidrag till förbundets biblioteksverksamhet under år 1930 med 2,100 kronor. Framställningen innebär en förhöjning av det för innevarande år utgående anslaget med 600 kronor.

Drätselkammaren anser emellertid att staden redan nu lämnar ett så avsevärt stöd till olika biblioteksinstitutioner i staden att någon utökning icke kan tillstyrkas, varför Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet anvisa samma belopp som innevarande år, eller 1,500 kronor.

Drätselkammaren tillstyrker styrelsens för *Västerås Skollofskolonier* gjorda framställning om ett anslag å 8,000 kronor för skollovskoloniverksamheten och föreslår sålunda, att Stadsfullmäktige ville till Västerås skollovskoloniers verksamhet av uttaxerade medel anvisa 8,000 kronor.

Västerås Gymnastikförening, som för innevarande år åtnjuter ett anslag av staden å 1,000 kronor, hemställer, att detta anslag måtte för år 1930 höjas till 1,500 kronor.

Under hänvisning till vad Drätselkammaren anförde i sitt betänkande till 1929 års budget, då även framställning förelåg om höjning av anslaget, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel anvisa samma belopp, som innevarande år, eller 1,000 kronor, till Västerås Gymnastikförenings verksamhet.

Västmanlands läns sjuksköterskeförening har hemställt, att i likhet med innevarande år få under år 1930 åtnjuta ett bidrag till föreningens verksamhet å 500 kronor.

Drätselkammaren tillstyrker bifall till framställningen och föreslår, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel anvisa 500 kronor till Västmanlands läns sjuksköterskeförenings verksamhet.

Taxeringsnämnderna.

I innevarande års stat är såsom arvode till biträde åt ordförandena i stadens taxeringsnämnder anvisat ett anslag å 700 kronor. Det har nu framställts önskemål, att detta belopp skulle höjas till omkring 900 kronor. Då den s. k. deklarationsbyrån på sin tid inrättades, avsågs därmed, att allmänheten skulle beredas tillfälle, att å en bestämd plats kunna inläm-

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

na sina deklarationer under februari och mars månader, men icke, att å byrån skulle, såsom nu synes ske, verkställas arbete, som torde åvila vederbörande taxeringsnämndsordförande, och för vilket dessa åtnjuta ersättning.

Då Drätselkammaren har den uppfattningen, att ersättningen till biträdet för det arbete, som denne utför åt allmänheten är tillräckligt, kan Drätselkammaren icke förorda ökning av ifrågavarande belopp. En höjning av traktamentsersättningen till taxeringsnämndsledamöterna, synes däremot påkallad.

Drätselkammaren får sålunda föreslå, att Stadsfullmäktige ville, med avseende å 1930 års taxeringsarbete besluta, att arvodet till de av Stadsfullmäktige valda ledamöterna i taxeringsnämnderna skall utgå efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme, dock högst 7 kronor pr sammanträdesdag, att till sådan traktamentsersättning anvisa förslagsvis 2,000 kronor, att till biträde åt ordförandena i taxeringsnämnderna anslå 700 kronor, till lyse och städning å byrålokal för dessa 60 kronor, till annonsering m. m. 60 kronor, till skrivmaterial och diverse 100 kronor, allt att utgå av uttaxerade medel.

Diverse utgifter.

Drätselkammaren föreslår, att den i budgeten för år 1927 påbörjade avskrivningen av vedgårdsverksamhetens kristidsförlust fortsättes, och hemställer i detta hänseende, att i 1930 års budget härför av uttaxerade medel anvisas samma belopp som år 1929 eller 30,000 kronor.

Under hänvisning till, vad Drätselkammaren anförde i sitt betänkande till 1929 års budget angående gäldandet av ogulden kostnad för ombyggnad av Skultunavägen, då uppgående till 88,867 kronor 4 öre, föreslår Drätselkammaren, att även i 1930 års stat av uttaxerade medel anvisas samma belopp som i innevarande års stat eller 25,000 kronor.

Den 26 september innevarande år beslöto Stadsfullmäktige på förslag av Drätselkammaren, att låta det såsom nödhjälpsarbete påbörjade arbetet med Persbobäckens överbyggande fortgå, med uppdrag för Drätselkammaren, att förskottera kostnaden för anläggningen av tillgängliga medel att sedermera täckas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta. Stadsfullmäktige hava vidare vid skilda tillfällen lämnat Drätselkammaren bemyndigande, att i den mån det vore erforderligt för beredande av arbetstillfällen till arbetslösa, igångsätta nödhjälpsarbeten. Sådana arbeten, som påbörjats men ej äro avslutade, är Lantvärnsgatans och delar av Stohagsvägens framdragande söder om Köpingsvägen samt Hemdalsvägens anknytning till Stockholmsvägen strax norr om Folkets park. Kostnaderna för dessa härovan nämnda arbeten äro

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

sålunda ännu ej fastställda, men anser Drätselkammaren lämpligt, att i innevarande års stat avsättes ett anslag för desammas gäldande, ungefärligen motsvarande hittills nedlagda ej med anslag reglerade kostnader, varför Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1930 års stat anvisa ett anslag å 40,000 kronor för gäldande av kostnaderna för diverse påbörjade men ej avslutade nödhjälpsarbeten.

Förslagsanslaget.

Såsom redan förut angivits ,har det förbättrade ekonomiska läget kunnat medgiva en sänkning av uttaxeringen för den borgerliga kommunen av 40 öre pr skattekrona.

En uttaxering således för den borgerliga kommunens behov av kronor 8:60 pr skattekrona samt en såsom förut till 10 % beräknad avkortning å det debiterade totala skattebeloppet, medgiver avsättande av ett förslagsanslag i 1930 års budget å i det närmaste 115,000 kronor, därav Drätselkammaren, som redan angivits, beräknar omkring 65,000 kronor för av blivande lönereglering för stadens befattningshavare, folkskolans lärarepersonal inräknad, föranledda behov.

INKOMSTERNA:

Räntor och amorteringar.

Under hänvisning till vad Drätselkammaren redan förut anfört angående förräntningen av järnvägsmedelsfonden, får Drätselkammaren föreslå, att ingen ränteinkomst upptages från järnvägsmedelsfonden.

I 1928 och i 1929 års budget har för tillmötesgående av bolagsledningens önskan icke upptagits någon utdelning å stadens stamaktier i A.-Bol. Arbetarebostäder. Då emellertid bolagets ekonomiska ställning nu synes medgiva utdelning även å stamaktierna, har Drätselkammaren å inkomstsidan upptagit sådan utdelning till ett belopp av 14,250 kronor.

De av olika nämnder och styrelser avgivna inkomstförslagen hava granskats, och tillstyrker Drätselkammaren, då ej särskilt angives, bifall till desamma i oförändrat skick.

Fattigvården.

I innevarande års stat äro fattigvårdens inkomster beräknade till kr. 150,065. Efter förslag av Drätselkammaren beslöto Stadsfullmäktige den 28 december 1928 höja de av Fattigvårdsstyrelsen till 125,165 kronor beräknade inkomsterna med 24,900 kronor.

Drätselkammaren anser, att styrelsen, som för 1930 beräknat inkomsterna till 138,040 kronor, även för angivna år förfarit väl försiktigt. Enligt 1928 års bokslut är i än högre grad än enligt det förra året av Drätsel-

kammaren åberopade bokslutet för år 1927 inkomsten betydligt högre än i budgeten för året beräknade. **N:o 85.** *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

Drätselkammaren anser att, utan någon risk för fattigvårdsbudgetens bärighet, inkomsterna kunna beräknas högre än enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag och hemställer om Stadsfullmäktiges bifall till den av Drätselkammaren i budgetförslaget angivna höjningen av 15,500 kronor, varigenom inkomstberäkningen kommer att bliva ungefär densamma som för innevarande år.

Gator och vägar.

Under rubriken gatuläggning beräknas en inkomst av ordinarie automobilskattemedel å 45,000 kronor samt under rubriken vägar enahanda belopp därav, ävensom av automobilskattemedlens utjämningsandel 49,750 kronor samt slutligen av vägskatt 8,200 kronor.

Renhållningsverket.

Under hänvisning till vad Drätselkammaren anfört under rubriken utgift för svingården, skall bland renhållningsverkets inkomster ytterligare upptagas ersättning från svingården för uppsamling av svinmat med förslagsvis 3,000 kronor, och hemställer Drätselkammaren alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta höja renhållningsverkets beräknade inkomster till kronor 57,000: —.

Gasverket.

Med tillstyrkande av Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till rabatter å gas, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville fastställa följande rabattskala:

Förbrukning:	*Gaspris:*
Intill 1,000 kbm., ingen rabatt	18 öre
därutöver intill 5,000 kbm.	16 „
därutöver intill 10,000 kbm.	14 „
därutöver	12 „

att beräknas pr kalenderår till en och samma förbrukare och inom samma fastighet. Mot Drätselkammarens förestående beslut hava reservationer anförts dels av Herrar Bäckman och Westholm, vilka förklarat, att de visserligen i princip icke hade något emot införandet av rabatter å gas vid större förbrukning, men att de ansåge, att rabatteringen icke borde gå lägre än till 14 öre pr kbm., dels ock av Herr Keijser utan avgivande av särskilt yrkande.

N:o 85.
Budgetförslag 1930.
Drätselkammarens förslag.

Fastighetsförvaltningen.

På grund av nytt kontrakt med Västerås Hotell A.-B., är från hotellbolaget inflytande hyra höjd med 8,250 kronor. Även hyresinkomsten från paviljongen i stadsparken är avsevärt förhöjd. Då ökade utrymmen för uthyrning i hamnpaviljongen beretts genom tillbyggnad, lämnar även denna fastighet större hyresinkomster.

Egendomarne inom stadsplanen.

Hyresinkomsterna för epidemisjukhuset, 36,000 kronor, försvinner på grund av fastighetens försäljning till landstinget.

Lantegendomarne under eget bruk.

Inkomsterna från lantegendomarne äro beräknade till 4,100 kronor högre belopp än i lantegendomsnämndens förslag. Dels tillkommer under svingårdens utgiftsstat förut angivet belopp å 1,000 kronor, utgörande hyra till Malma gård för ladugården i ursprungligt skick m. fl. byggnader och rastgårdar, dels ock av Drätselkammaren beräknade ökade inkomster av jordbruket med 3,100 kronor.

Drätselkammaren hemställer om Stadsfullmäktiges godkännande av, att inkomsten av lantegendomarne under eget bruk beräknas till 126,962 kronor.

Jordar och andra fastigheter.

Den efter försäljningen av marknadsplatsen inträdda ovissheten om inkomsterna av karuseller och skjutbanor, har föranlett Drätselkammaren att sänka inkomsten härav med 3,000 kronor.

Under hänvisning till vad Drätselkammaren anfört rörande utgiftsförslagen för köttbesiktningsbyrån, svingården och grustaget, upptages under rubriken jordar och andra fastigheter inkomst av hyra för köttbesiktningsbyrån med 5,000 kronor, för svingården motsvarande 5 % å anläggningskapitalet med 5,000 kronor och för avgäld för grustäkt med 500 kr.

Allmänna bidrag av staten.

Ersättningen från staten för upphörda brännvinsförsäljningsmedel sjunker detta år med i runt tal 5,000 kronor.

Skatter.

Drätselkammaren föreslår, att hundskatten för år 1930 bestämmes att fortfarande utgå med 25 kronor pr hund, och beräknar härför en inkomst av 8,000 kronor.

N:o 85. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

Den kommunala progressivskatten kan till följd av de nya skattelagarne icke beräknas till högre belopp än 75,000 kronor, enär såväl sparbanker som monopolbolag numera äro befriade från erläggande av denna slags skatt.

Nöjesskatt är i likhet med innevarande år beräknad till 42,000 kronor.

Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige måtte till bestridande av stadens utgifter för år 1930, i den mån de icke kunna täckas av andra beräknade inkomster i budgeten för samma år, besluta en uttaxering inom stadskommunen för år 1929 av åtta kronor 60 öre pr skattekrona.

Slutligen hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville i allt övrigt, i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag och i de delar ändringar i de av vederbörande nämnder och styrelser avgivna budgetförslagen icke av Drätselkammaren föreslagits, godkänna den föreliggande utgifts- och inkomststaten i dess helhet.

Västerås den 29 november 1929.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 85.
Budget-förslag 1930.
Drätsel-kammarens förslag.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Magistraten får härmed, jämlikt 60 § Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad, överlämna bilagda av Drätselkammaren efter Magistratens anmodan upprättade förslag till utgifts- och inkomststat för år 1930.

Magistraten får i anledning av förslaget göra följande erinringar.

Beträffande Magistratens hemställan om ett till 1,000 kronor förhöjt anslag för mantalsskrivningsombud vill Magistraten framhålla, att, därest arbetet skulle förrättas av samtliga ombud gemensamt på sätt Drätselkammaren antytt, kostnaderna på grund av det omfattande och tidsödande arbetet antagligen skulle bliva avsevärt större än vad Magistraten nu beräknat enligt kronokassörens uppgift. Magistraten vidhåller alltså sitt äskande om förhöjt anslag.

Några andra erinringar beträffande de särskilda staterna har Magistraten icke att framställa.

Då i den föreliggande budgeten avskrivningar av brister synes hava skett i sådan omfattning att de, så vitt man nu kan bedöma, efter ännu ett eller två år icke vidare behöver förekomma, anser Magistraten det av Drätselkammaren upprättade statförslaget vara tillfredsställande. Magistraten vill alltså för sin del tillstyrka bifall till den föreslagna skattesänkningen.

Västerås Rådhus den 6 december 1929.

På Magistratens vägnar:
VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

Wilh. Nybergs Boktr., Västerås

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1929. Den 30 December. XXVI.

N:o 86.

Drätselkammerens utlåtande ang. understöd åt Folkets parks teaterverksamhet.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Genom remiss den 25 oktober nästlidna år hava Stadsfullmäktige till Drätselkammaren för utlåtande överlämnat en av Herr Karl Hellström såsom egen motion upptagen framställning av Föreningen Folkets Hus och Park i Västerås u. p. a. angående understöd för föreningens teaterverksamhet i form av restitution av nöjesskatt, i vilket avseende föreslagits, att den för år 1928 av föreningen inbetalda nöjesskatten skulle restitueras för teaterverksamhetens understödjande under år 1929 o. s. v.

Med återställande av remisshandlingarne får Drätselkammaren nu anföra följande.

Ett ställningstagande till framställningen synes böra göras beroende av den omfattning, i vilken föreningen gjort en ekonomisk uppoffring för teaterverksamheten och huruvida denna är lagd efter sådana riktlinjer, att det kan vara av allmännare intresse att den upprätthålles. I förstnämnda hänseende framgår det av en av Drätselkammaren införskaffad tablå över teaterverksamheten under innevarande år, att å densamma uppstått en förlust av 8,067 kronor 52 öre. Såsom ett allmänt omdöme kan framhållas, att verksamheten icke har kunnat drivas utan avsevärda ekonomiska uppoffringar för föreningen och att dessa äro vida större än den nöjesskatt, som till staden inbetalats. För de år, som närmast avses, eller år 1928 och tilländalupen del av år 1929, har skatten utgjort resp. 1,268 kronor 97 öre och 1,008 kronor 5 öre.

Vad angår riktlinjerna för teaterverksamheten bedrives denna som ett säsongföretag — den är förlagd till sommarmånaderna — och är lagd på bred basis. Allmänheten av alla klasser och stånd har uppskattat den konst, som av föreningen bjudes av i huvudsak samma teaterkrafter, som under vintern hava sin verksamhet förlagd till stadens teater.

N:o 86.
Ang. understöd åt Folkets parks teaterverksamhet.

Det kan med hänsyn härtill och vad nyss angivits angående verksamhetens ekonomiska utbyte anses vara ett samhälleligt intresse, att denna teaterverksamhet upprätthålles på samma höga plan som hittills, varför Drätselkammaren icke har något att erinra emot, att staden ställer sig som stödjande för verksamheten, likväl dock så länge densamma fortgår efter hittills utstakade riktlinjer.

I detta avseende bör staden icke binda sig för allt för lång tid, utan genom understödets begränsning till en kortare tid, förslagsvis för innevarande och nästa år, hålla möjligheten öppen att pröva huruvida föreningen kan vara förtjänt av fortsatt understöd.

Drätselkammaren hemställer fördenskull, att Stadsfullmäktige ville besluta på det sätt bifalla motionen, att såsom understöd för den av föreningen bedrivna teaterverksamheten skall för åren 1929 och 1930 restitueras vad föreningen erlagt i nöjesskatt under resp. åren 1928 och 1929 med 1,268 kronor 97 öre för år 1929 och förslagsvis 1,200 kronor för år 1930.

Herr Edv. Karlsson, med vilken Herr Hellman förenat sig, ha av sin principiella uppfattning, att nöjesskatten, som betalas av allmänheten och alltså icke tynger nöjesföretaget som en utgift, bör tillfalla stadskassan och där fonderas för att framdeles efter beslut av Stadsfullmäktige användas för större kulturella uppgifter, som kunna ha krav på understöd av det allmänna, anmält sig vara förhindrade att biträda Drätselkammarens hemställan.

Västerås den 12 december 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Folkparksrörelsen i Sverige är en rörelse, som knappast har sin motsvarighet i något annat land, och i den anda och riktning som folkparksrörelsen arbetar torde ingen kunna bestrida dess kulturella uppgift. Statsmakterna ha också visat sin bevågenhet mot densamma genom anslag av lotterimedel till folkparkernas gemensamma organisation: Folkets parkers Centralorganisation, av vilka lotterimedel lån med återbetalningsskyldighet kan av till organisationen anslutna parker erhållas.

N:o 86.
Ang. understöd åt Folkets parks teaterverksamhet.

Folkparkernas program — åtminstone i de folkparker som äro anslutna till nämnda organisation — ha under årens lopp utvecklat sig allt mer och mer i riktning mot teaterverksamhet, och i Västerås Folkets park ha under säsongen 1928 givits icke mindre än 61 teaterföreställningar. Teaterverksamheten i folkparkerna ställer sig dock ganska dyr, då i regel ett s. k. talsällskap betingar sig ett gage av 400 kr. pr spelkväll och operettsällskapen 550—600 kr. pr spelkväll, vilka gage skola utgå oavsett om föreställning kan givas eller ej. Risken för förluster å dessa teateraftnar är givetvis mycket stor, då man måste räkna med dels otjänlig väderlek, dels konkurrerande nöjestillställningar av olika slag. Biljettprisen måste å andra sidan hållas på så låg nivå, att dessa icke avskräcka publiken.

Stadsfullmäktige i Västerås ha under olika former visat sig behjärta de kulturella strävandena. Anslag ha beviljats till biblioteks- och föreläsningsverksamhet, Västerås teater och Konstföreningen ha erhållit Stadsfullmäktiges välvilliga bistånd. För idrottsrörelsen i staden fonderas a l l den nöjesskatt som av idrottsföreningarna erlägges för idrottsrörelsens räkning, och f. n. ha idrottsföreningarna av fonderade nöjesskattemedel erhållit i anslag cirka 16,000 kr., vartill kommer gratis upplåtandet av mark för ny idrottsplats. Å andra sidan har undertecknad förening oss veterligen aldrig erhållit understöd i någon form av Stadsfullmäktige. Vi vore därför synnerligen tacksamma, om även vi kunde erhålla Stadsfullmäktiges bistånd för uppehållandet av teaterverksamheten i Folkets park, vilket bistånd bör kunna ske i form av *restitution av den nöjesskatt, som föreningen erlägger till Västerås stad.* I och för sig är Föreningen Folkets hus och park ett så stort skatteobjekt för Västerås stad att litet uppmuntran och stöd i dess verksamhet från Stadsfullmäktiges sida kan vara väl motiverat. Sedan nöjesskatten infördes i Västerås år 1922 har undertecknad förening till staden erlagt i nöjesskatt cirka 8,400 kr. I kommunalskatt (huvudsakligen för fastigheter) har under samma tid erlagts cirka 24,000 kr., eller sammanlagt sedan år 1922 32,400 kr. i runt tal.

Med hänvisning till ovanstående hemställa vi, att Stadsfullmäktige måtte besluta

a t t den nöjesskatt, som Föreningen Folkets hus och park i Västerås erlägger till Västerås stad måtte restitueras, att återgå till föreningen i form av understöd för teaterverksamhetens bedrivande i Folkets park,

N:o 86.
Ang. understöd åt Folkets parks teaterverksamhet.

samt att detta beslut måtte träda i kraft fr. o. m. år 1929, så att den nöjesskatt som erlagts år 1928 restitueras för understöd av teaterverksamheten år 1929, o. s. v.

Västerås den 22 oktober 1928.

Föreningen Folkets hus och park i Västerås
u. p. a.

Vördsamt
Carl Hellström.

Förestående skrivelse upptages som egen motion.

Västerås den 25 oktober 1928.

Carl Hellström.

N:o 87.

Drätselkammarens utlåtande ang. understöd åt Västerås Teateraktiebolag.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

I skrivelse till Drätselkammaren har Västerås Teateraktiebolag under åberopande av, att förlusten på bolagets verksamhet år efter år gjort ställningen sådan, att ekonomiskt understöd av staden utgjorde förutsättningen för dess fortsatta verksamhet och under erinran om att staden genom sitt innehav av aktiemajoriteten vore teaterns verklige ägare, anhållit, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige utverka ett anslag såsom understöd åt bolaget och utgående från och med innevarande år och tillsvidare med 5,000 kronor årligen.

Med överlämnande av denna framställning får Drätselkammaren, under erinran att staden förut understött teaterverksamheten dels i form av borgen för bolagets skulder (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 46 1925), dels ock såsom direkt långivare (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 58 1926), att staden genom sitt aktieinnehav är huvuddelägare i teatern och härigenom i händelse av verksamhetens nedläggande, är närmast till att taga hand om bolagets tillgångar och skulder, att Stadsfullmäktige förut och i samband med beslutet om långivningen till bolaget såsom en konsekvens av stadens engagement i bolaget av Drätselkammaren förberetts på att få direkta

N:o 87.
Ang. understöd åt Västerås Teateraktiebolag.

ekonomiska utlägg för den fortsatta teaterverksamheten, för sin del, då ett nedläggande av teaterverksamheten icke skulle vara samhället till gagn, tillstyrka, att staden lämnar bolaget fortsatt stöd och hjälp. Denna hjälp bör emellertid vara till tiden begränsad för att staden skall hava möjlighet att tid efter annan kunna pröva behovet av fortsatt understöd, och föreslår Drätselkammaren i avseende härå att åren 1929 och 1930 skola utgöra första avsnittet.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige i anledning av den föreliggande framställningen ville för vartdera av åren 1929 och 1930 anvisa ett anslag å 5,000 kronor såsom understöd åt Västerås Teateraktiebolag utgående av i resepektive årsbudgeter avsatt anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 12 december 1929.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

TILL DRÄTSELKAMMAREN I VÄSTERÅS.

Det torde icke vara Drätselkammaren obekant, att Västerås Teateraktiebolag sedan flera år tillbaka har att dragas med ekonomiska svårigheter. Lika känt torde det också vara, att detta förhållande har sin grund i yttre omständigheter, åt vilka ledningen av teaterbolagets verksamhet kan göra mycket litet. Inkomsterna äro med andra ord otillräckliga. Utgifterna har bolaget varit tvungen att söka så långt det varit möjligt och i vissa hänseenden i högre grad, än som kan sägas vara överensstämmande med en förutseende ekonomi, begränsa till det minsta möjliga.

Det oaktat har som bekant rörelsen icke gått ihop. Hur den ekonomiska ställningen är, framgår av de senaste årens balansräkningar, av vilka avskrifter här närläggas.

Bolagets ur ekonomisk synpunkt mest betydelsefulla inkomstkälla är hyra för den biografrörelse, som bedrives å teatern. Utan denna skulle ställningen för länge sedan hava varit hopplös. Nu är det nödvändigt att för detta ändamål anordna ett nytt maskinrum, enär det nuvarande apparatrummet icke uppfyller gällande föreskrifter, särskilt på grund av otillräcklig storlek, och därför blivit av yrkesinspektionen utdömt.

Anordnande av ett nytt maskinrum drager enligt verkställd utredning en kostnad av omkring 3,000 kronor.

N:o 87.
Ang. understöd åt Västerås Teateraktiebolag.

Dessförutom föreligger trängande anspråk med avseende å underhåll av fastigheten samt å underhåll och en del ersättningsanskaffning av inventarier och rekvisita.

Då det av vad som här anförts och visats torde framgå, att bolagets ekonomi helt enkelt icke tillåter några utgifter av ovan angivet slag, nödgas bolaget, såsom tidigare, hänvända sig till Västerås stad såsom i verkligheten ägare av företaget, fastän bolagsformen tillämpats, och utan vars insats det för övrigt aldrig kommit till stånd, med begäran om ekonomisk hjälp.

Senast då sådan begärdes och även välvilligt beviljades, skedde det i form av lån. Staden försträckte nämligen år 1926 bolaget en summa av 15,000 kronor, huvudsakligen till förbättring av värmeledningssystemet.

Å detta lån har bolaget haft och har fortfarande att betala ränta.

Nu torde det icke vara tillfyllest med lån. Bolaget har som ovan påvisats icke möjlighet att förränta ökade skulder.

Bolaget tillåter sig därför begära hjälp i form av direkt understöd.

Bolaget tror sig, utöver det ovan anförda kunna angiva en del omständigheter, vilka ytterligare äro ägnade att ställa bolagets anspråk i en ej alltför ogynnsam dager. Bolaget har alltifrån det teaterfastigheten blev färdig lämnat staden icke obetydliga skatteintäkter, enär teatern i olikhet med de flesta andra byggnader för kulturella ändamål, dit den väl rätteligen bör räknas, är fullt skattetaxerad. Stadens tekniska verk hava i teatern en betydande kund. Från den verksamhet, som bedrives på teatern, hava under årens lopp icke obetydliga inkomster av nöjesskatt tillförts stadskassan. Sålunda har i sådan skatt från teatern under år 1928 inlevererats något över 3,600 kronor, till allra största delen härflytande från biografföreställningar.

I fråga om storleken av den subvention, varav teatern är i behov, har bolaget beräknat densamma till 5,000 kronor årligen, för att det skall vara möjligt att hålla fastighet och inventarier i ett skick, som något så när kan anses motsvara rimligt ställda anspråk. Och för att det skall vara möjligt att vidtaga den nödvändiga omändringen med avseende på maskinerna för biografen, vågar styrelsen förutsätta, att understödet skall beviljas redan från och med innevarande år.

På grund av det ovan anförda får Västerås Teateraktiebolag härmed anhålla, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige utverka ett under-

stöd åt bolaget, utgående från och med år 1929 och tillsvidare med 5,000 kronor årligen.

N:o 87. *Ang. understöd åt Västerås Teateraktiebolag.*

Västerås den 18 november 1929.

Västerås Teateraktiebolag:

AXEL SUNDSTRÖM.

VÄSTERÅS TEATERAKTIEBOLAG.

Utdrag ur 1928 års räkenskaper.

Ingående Balans.

Tillgångar:

Fastighetens Konto	230,929:71
Inventarie Konto	9,966:98
Diverse Personers Konto	212:50
Vinst- och Förlust Konto	43,992:71
Kronor	285,101:90

Skulder:

Aktiekapitalets Konto	108,500:—
Västerås stads sparbanks Konto	150,000:—
Låne Konto	19,800:—
Diverse Creditorers Konto	3,801:90
Reservfondens Konto	3,000:—
Kronor	285,101:90

Vinst- och Förlusträkning.

Utgifter:

Ingående Balans Konto		43,992:71
Omkostnads Konto	5,094:78	
Värmes Konto	134:50	
Intresse Konto	9,342:62	14,571:90
Kronor		58,564:61

N:o 87.
Ang. understöd åt Västerås Teateraktiebolag.

Inkomster:

Kassa Konto, teaterhyror	3,456 : —	
„ „ biografhyror	6,531 : 15	
„ „ garderoben	1,382 : —	
„ „ biljetter	112 : —	
„ „ pianot	70 : —	
„ „ foajén	246 : 82	
Belysnings Konto	931 : 38	12,729 : 35
Balanserad förlust	43,992 : 71	
Årets förlust	1,842 : 55	45,835 : 26
	Kronor	58,564 : 61

Utgående Balans.

Fastighetens Konto		230,929 : 71
Inventarie Konto		9,966 : 98
Diverse Personers Konto		212 : 50
Balanserad förlust	43,992 : 71	
Årets förlust	1,842 : 55	45,835 : 26
	Kronor	286,944 : 45

Skulder:

Aktiekapitalets Konto		108,500 : —
Västerås Stads Sparbanks Konto		150,000 : —
Låne Konto, Västerås stad	16,500 : —	
Låne Konto, Riksbanken	8,000 : —	24,500 : —
Diverse Creditorers Konto		944 : 45
Reservfondens Konto		3,000 : —
	Kronor	286,944 : 45

Rätt utdraget intyga:

Theofil Öberg. *Emelie Bergström.*

N:o 88.

Beredningsutskottets utlåtande ang. förslag till 1930 års budget.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

Efter att hava tagit del av Drätselkammarens förslag till utgifts- och inkomststat för staden under år 1930 med därvid fogad motivering och Magistratens den 6 innevarande månad däröver avgivna yttrande, får Beredningsutskottet såsom utlåtande anföra följande.

Med hänsyn därtill, att det förbättrade budgetläget medgivit Drätselkammaren, att i större utsträckning än vid beredningen av budgeterna för föregående år varit möjligt, lämna gjorda anslagsäskanden obeskurna, har Beredningsutskottets granskning allenast i tvenne fall föranlett förslag till ändring.

Beredningsutskottet, som har bemärkt Drätselkammarens allvarliga förordande för Planteringsnämnden att iakttaga en vida större sparsamhet vid beviljade anslags användning än vad hittills varit fallet, vill på det allra kraftigaste understryka vikten härav.

Sedan Beredningsutskottet biträtt Drätselkammarens förslag till utökad gatubelysning, har ledamoten av utskottet, Herr Hult, anfört sin reservation häremot, under yrkande, att utskottet jämväl bort hos Stadsfullmäktige förorda det av Vatten- och Gasverksstyrelsen begärda anslaget å 790 kronor för anordnande av 3 afton- och 2 nattbrinnare utmed Djuphamnsvägen.

Drätselkammaren har på anförda skäl ansett sig icke kunna tillstyrka bifall till Västeråsavdelningens av Arbetarnes Bildningsförbund hemställan om ett från 1,500 kronor i innevarande års stat till 2,100 kronor förhöjt anslag i 1930 års budget som bidrag till förbundets biblioteksverksamhet under år 1930.

Med hänsyn såväl till vad avdelningen i sin framställning om anslag anfört om utvidgning av biblioteksverksamheten under år 1930 som ock till, att det blivit för Beredningsutskottet upplyst, att avdelningen driver en i allo erkännansvärd bokutlåningsverksamhet till ungdom i den ålder, för vilken bokmaterial icke är tillgänglig å Arbetareinstitutets bibliotek, vill Beredningsutskottet föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta, att av uttaxerade medel i 1930 års stat till Västeråsavdelningens av Arbetarnes Bildningsförbund biblioteksverksamhet anvisa 2,000 kronor.

N:o 88.
Ang. 1930 års budget; beredningsutskottets yttrande.

Till det av Vatten- och Gasverksstyrelsen avgivna förslaget om införande av rabatter å gas har Drätselkammaren tillstyrkt bifall och förordat till antagande den av styrelsen uppsatta rabattskalan, som har följande utseende:

Förbrukning:	*Gaspris:*
Intill 1,000 kbm., ingen rabatt	18 öre
därutöver intill 5,000 kbm.	16 „
därutöver intill 10,000 kbm.	14 „
därutöver	12 „

att beräknas pr kalenderår till en och samma förbrukare och inom samma fastighet.

Reservationer mot detta beslut hava i Drätselkammaren anförts dels av Herrar Bäckman och Westholm, vilka förklarat, att de visserligen i princip icke hade något att erinra emot införande av rabatter å gas vid större förbrukning, men att de ansåge, att rabatteringen icke borde gå lägre än till 14 öre pr kbm., dels ock av Herr Keijser utan avgivande av särskilt yrkande.

Av Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag i frågan framgår icke, huruvida gasverket med nuvarande omkostnader och ekonomiska förhållanden i övrigt är i stånd att med förtjänst leverera gas i de myckenheter, varom här är fråga, och till det lägsta pris som rabattskalan avser. En klarläggande utredning härom torde enligt Beredningsutskottets mening vara av behovet, innan ställningstagande till styrelsens förslag kan äga rum.

I anledning härav får Beredningsutskottet föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta återremittera frågan om rabatt å gas vid större förbrukning till Vatten- och Gasverksstyrelsen med uppdrag för styrelsen, att till Stadsfullmäktige inkomma med närmare utredning i frågan.

Med den mindre ändring utskottet ovan föreslagit, vilken, om den vinner Stadsfullmäktiges bifall, torde böra utjämnas genom motsvarande ändring i förslagsanslagets belopp, vilket ävenledes torde böra ske i fråga om andra i anledning av till äventyrs framkomna yrkanden vid Stadsfullmäktiges behandling av budgeten vidtagna ändringar i Drätselkammarens förslag, får Beredningsutskottet för sin del förorda bifall till det av Drätselkammaren upprättade budgetförslaget för år 1930, således även till den av Drätselkammaren föreslagna uttaxeringen.

Västerås den 17 December 1929.

För Beredningsutskottet:
E. A. WESTHOLM.
Ordförande.

Eric Plantin.

N:o 89.

Beredningsutskottets förslag ang. val av kommunala förtroendemän.

TILL STADSFULLMÄKTIGE I VÄSTERÅS.

På grund av utgången mandatstid, avsägelser och av andra orsaker hava ledigheter uppkommit i åtskilliga kommunala uppdrag, och får Beredningsutskottet nu föreslå Stadsfullmäktige godkänna följande förslag till de val som härav föranledas.

Drätselkammaren.

I tur att avgå äro tapetseraren Carl Bäckman, veterinären M. Jonsson, byggmästaren Edv. Karlsson, måleriföreståndaren A. Lundkvist och överingeniören O. Hellman.

Drätselkammaren föreslår omval av de avgående för ny mandatstid eller för åren 1930—1933.

Hamnstyrelsen.

Avgående ledamoten hamnarbetaren C. J. Hellström och suppleanten baningeniören C. Henning föreslås till återval för tiden 1930—1934.

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.

Beredningsutskottet föreslår omval av avgående ledamoten hamnarbetaren C. J. Hellström och suppleanten metallarbetaren O. Håvberg samt att valet begränsas att avse år 1930, inom vilken tid styrelsens befattning med Strömsholms våg torde vara avvecklad.

Lönenämnden.

Under omval stående ledamöterna direktören Axel Sundström, tapetseraren Carl Bäckman och rektorn Hj. Thyresson samt suppleanten läroverksadjunkten O. Norrman, föreslås till återval för åren 1930—1933.

Byggnadsnämnden.

Brandchefen A. Danielsson har anhållit om befrielse från uppdraget att vara ledamot av nämnden. Beredningsutskottet föreslår, att till ledamot i hans ställe under återstående mandatstid, eller till och med utgången av år 1930, måtte utses suppleanten i nämnden byggmästaren Fritz Eklund och i dennes ställe till suppleant för samma tid vice brandchefen Olof Clarholm.

Hälsovårdsnämnden.

Beredningsutskottet föreslår, att avgående ledamöterna apotekaren O. Oest och byggmästaren F. Eklund samt avgående suppleanterna direktören A. Sundström och länsveterinären J. Jakobsson måtte återväljas för tiden 1930—1933.

N:o 89.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Barnavårds nämnden.

Beredningsutskottet föreslår återval såsom representant för prästerskapet domprosten Fr. Fåhræus, med kommin. Eman. Nyberg som suppleant, såsom representant för Fattigvårdsstyrelsen efter måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, som avböjt återval, sjukbesökaren E. Keijser med snickaren Osk. Blomkvist som suppleant, såsom representant för lärarekåren folkskolinspektören Em. Granér, med folkskolläraren G. Leontein som suppleant, såsom representant för tjänsteläkarne stadsläkaren C. Idar med distriktsläkaren L. Bladini såsom suppleant samt såsom kommunala representanter fattigvårdssysslomannen A. Norén och fru A. Söderquist, den senare efter fru Ida Grönberg, som avböjt återval, med fru Helga Jakobsson såsom suppleant för Norén och fru Anna Arvidsson såsom suppleant för fru Söderquist, och gällande valet av herr Keijser intill utgången av år 1931 samt av alla de övriga intill utgången av år 1933. Tillika föreslår Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige vill förlänga förordnandet för herr Fåhræus att vara ordförande i nämnden.

Sakkunniga vid brandsyn

Såsom sakkunniga vid brandsyn under år 1930 föreslår Beredningsutskottet omval av ledamöterna byggmästaren J. Alb. Fredriksson och muraren G. Dahlfors med kakelugnsmakaren Jonas Johansson och byggnadssnickaren A. N. Vretholm som suppleanter.

Fattigvårdsstyrelsen.

Beredningsutskottet föreslår i överensstämmelse med av Fattigvårdsstyrelsen avgivet förslag, att Fattigvårdsstyrelsen och dess biträden måtte erhålla följande sammansättning:

Ledamot och ordförande för tiden 1930—1933 måleriföreståndaren Alb. Lundkvist.

Ledamot och vice ordförande tillika *distriktschef* i 5:te distriktet för samma tid guldsmeden Emil Tengström.

1:sta distriktet:

Distriktschef och ledamot komministern Ernst Enochsson, *vice distriktschef* fru Sara Norén efter kyrkoskrivaren R. Pettersson, som avsagt sig återval.

N:o 89.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Vårdare: snickaren J. E. Lindgren, handlanden E. L. Malm, fru Helfrid Pettersson, sjuksköterskan Lisa Nordmark samt svarvaren Karl Axel Eriksson och gårdsägaren Karl Edvin Johansson efter resp. fru Norén och maskinistförman Emil Engström, som avböjt återval.

2:dra distriktet:

Distriktschef förutvarande vice distriktschefen exekutionsbetjänten Hugo Carlsson efter handlanden E. Kumlin, som avböjt förlängt mandat.

Vice distriktschef vårdaren i distriktet stationskarlen C. F. Melin;

Vårdare: fru Ellen Fellers och fru Emilia Hamré samt fru Emma Eriksson, tråddragaren J. Bernh. Borg, gjutaren Georg Björklund samt fru Anna Gelin efter genom avsägelse avgående vårdare.

3:dje distriktet:

Distriktschef byggmästaren E. A. Eriksson.

Vårdare: fru Frida Berglind, förmannen Gust. Eklund, filialföreståndaren Axel Andersson, kontoristen Agda Björkvall, gjuteriarbetaren Bernhard Pettersson och kommunalarbetaren Edvard Ståhl.

4:de distriktet:

Vårdare: fru Signe Hedman, förmannen Josef Brunnsberg, plåtslagaren Ivar Pettersson, maskinmontören Axel Daun, fru Edit Axner och fru Hanna Gustafsson samt snickeriarbetaren Folke Pettersson, den senare i anledning av avsägelse.

5:te distriktet:

Distriktschef guldsmeden E. Tengström.

Vice distriktschef bokbindaren A. Widbeck.

Vårdare: detektivkonstapeln E. A. Weimer, snickaren Axel Andersson, vedgårdsföreståndaren A. G. Eriksson, fru Karin Hedkvist och fru Mattis Pettersson; de tre senare efter resp. f. grosshandlaren G. Svensson, fru Hanna Dahlfors och fru Elin Askerlund, som avböjt återval.

N:o 89.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

6:te distriktet:

Vice distriktschef vårdaren lärarinnan Greta Ringdahl efter slöjdläraren A. Hammarsten, som avsagt sig förnyat uppdrag.

Vårdare: handlanden Alb. Hæppling, gårdsägaren L. E. Sandvall, fru Maria Kolmodin och filaren Verner Jansson och lärarinnan Fanny Bostrand.

7:de distriktet.

Distriktschef förre vice distriktschefen fru Agnes Hedberg efter fru Ida Grönberg, som avsagt sig uppdraget.

Vice distriktschef förre vårdaren fröken Anna von Essen.

Vårdare: folkskollärarinnan Elsa Pettersson, folkskolläraren A. Krantz, handelsträdgårdsmästaren Erik Billert och lärarinnan fru Sara Linder samt lärarinnan Maria Ahlström.

8:de distriktet:

Vårdare: hälsovårdstillsyningsmannen L. E. Jansson, byggnadssnickaren Otto Andersson, fru Ida Olsson, kontoristen Gösta Sjöberg och fru Alida Lundin.

Valet innebär en minskning i antalet vårdare på grund av minskat antal understödstagare.

9:de distriktet:

Distriktschef lindaren Fredr. Wetter.

Vice distriktschef förre vårdaren lantbrukaren C. P. Carlstedt efter E. Vedlund, som avsagt sig uppdraget.

Vårdare: lantbrukaren Herman Nordin, tjänstemannen Hugo Lindgren, lägenhetsägaren Manfred Jansson och muraren Ludvig Gräns.

10:de distriktet:

Distriktschef snickaren Oskar Blomkvist.

Vice distriktschef muraren O. L. Hellblom.

Vårdare: lantbrukaren J. V. Lundkvist, hemmansägaren K. A. Blomkvist och arrendatorn Axel Lundgren, fru Anna Lisa Olsson och lantbrukaren C. J. Rörick. **N:o 89.** *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

11:te distriktet:

Vice distriktschef f. vårdaren fru Ebba Berg efter snickaren K. Viktorsson, som avböjt återval.

Vårdare: maskinarbetaren Hugo Avelin, byggnadsarbetaren Johan Arvid Klang, assistenten J. O. Sjöblom och lindaren Bernh. Wård.

Samtliga val avse perioden 1930—1933 med undantag för valet av distriktschef och vice distriktschef inom 7:de distriktet, som skall avse tiden 1930—1931.

Jämlikt förslag av Fattigvårdsstyrelsen hemställer Beredningsutskottet, att till ledamot efter fru Ida Grönberg, som begärt entledigande från uppdraget, måtte utses fru Helga Jakobsson och till suppleant efter förmannen J. V. Råberg, som på grund av avsägelse ej längre kommer att tillhöra Fattigvårdsstyrelsen, måtte utses fru Agnes Hedberg, gällande valet intill utgången av år 1932. **Direktionen för ålderdomshemmets t. b. c.-avdelning.**

Under omval stå ledamöterna rektorn S. Elvius, 2:dre stadsläkaren C. Idar, fru Ida Olsson och svarvaren Viktor Karlsson samt suppleanterna bokhandlaren I. Wennberg och muraren Mats Hellblom. Av dessa har rektorn S. Elvius avböjt återval. Beredningsutskottet föreslår omval av samtliga övriga för åren 1930—1933 samt såsom ny ledamot för samma tid efter rektor Elvius rektorn vid elektrotekniska fackskolan Folke Ericson. **Folkskolestyrelsen.**

Brandchefen A. Danielsson har anhållit om befrielse från uppdraget som ledamot. Beredningsutskottet föreslår val av suppleanten stationskarlen C. F. Melin till ledamot efter herr Danielsson och till suppleant efter herr Melin simläraren Tord Söderquist, gällande valet intill utgången av år 1932. **Badhusstyrelsen.**

För nästa treårsperiod föreslår Beredningsutskottet omval av samtliga de avgående ledamöterna, veterinären M. Jonsson, förmannen E. A. Westholm, tapetseraren G. Bäckman, lantbrukaren Johan Jansson och svarvaren G. Lundvall. **Landtegendomsnämnden.**

N:o 89.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Taxeringsnämnderna.

Beredningsutskottet föreslår till ledamöter och suppleanter i de olika taxeringsnämnderna för år 1930.

1:sta distriktet:

Ledamöter: byggmästaren J. A. Fredriksson, bokföraren R. Söderquist och sågverksägaren A. R. Rudén.

Suppleanter: bokbindaren Rob. Pettersson, verkstadsarbetaren Emil Thörn och handelsträdgårdsmästaren Elow Eriksson.

2:dra distriktet:

Ledamöter: grosshandlaren Frithiof Sandberg, bokförlagsföreståndaren R. Hult och kammarskrivaren Enok Alvin.

Suppleanter: bankkamreraren J. Hult, gjutaren Axel Larsson och posttjänstemannen och handlanden J. E. Wirén.

3:dje distriktet:

Ledamöter: slaktaren K. Johansson, tubdragaren Karl Kvist och sågverksägaren A. Norén.

Suppleanter: bryggaren O. M. Hammarlund efter Skomakaremästaren A. Vikerman, som avsagt sig uppdraget, samt marmorarbetaren Gustaf Karlsson och handelsföreståndaren Axel Andersson.

4:de distriktet:

Ledamöter: handlanden Nils Åberg, förmannen J. V. Råberg och fanjunkaren K. A. Jansson.

Suppleanter: kalkylatorn Oskar Norstedt efter kalkylatorn Axel L. Hansson, som avlidit, samt gjutaren Aug. Lindström och fanjunkaren Gustaf Olsson.

5:te distriktet:

N:o 89.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Ledamöter: byggmästaren Axel Hammer, handlanden Charles Andersson och trådd1agaren Bernh. Borg.

Suppleanter: kaptenen G. Robsahm, handlanden John Björkstedt och verkstadsarbetaren Gust. Spännare.

6:te distriktet:

Ledamöter: byggmästaren E. A. Eriksson, grosshandlaren J. Aug. Jönsson samt 1:ste kontorsbiträdet Ture Bergkvist efter arbetsförmedlingsföreståndaren Karl Johansson, som avsagt sig uppdraget.

Suppleanter: disponenten Oscar Johansson, bankdirektören R. Beijnoff och byggnadsarbetaren J. E. Willebrand.

7:de distriktet:

Ledamöter: kyrkoskrivaren R. Pettersson, urmakaren F. Hellberg och handelsföreståndaren C. E. Juhlin.

Suppleanter: folkskolläraren G. Leontein, överingeniören O. Hellman och metallarbetaren C. F. Flodell.

8:de distriktet:

Ledamöter: överkonstapeln P. E. Winroth, matvaruhandlaren F. H. Berglind och byggnadsarbetaren G. R. Svan.

Suppleanter: arkitekten V. Segerstedt, skräddaren K. Torstensson och byggnadssnickaren K. J. Pettersson.

9:de distriktet:

Ledamöter: f. slöjdläraren F. Brandt, f. körsnären Albert Grönberg och plåtarbetaren Emil Johansson.

Suppleanter: justeraren Wilh. Karlsson efter grundlägg. J. A. Löfgren, vilken avlidit, samt guldsmeden C. E. Tengström och plåtslagaren J. V. Bergstrand.

N:o 89. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

10:de distriktet:

Ledamöter: järnvägstjänstemannen A. Rosborg, bergsingeniören Gust. Lundberg och kassören Aug. Jonsson.

Suppleanter: verkmästaren V. Linde-Olsson, målarmästaren O. Hansson och plåtslagaren C. F. Larsson.

11:te distriktet:

Ledamöter: verkmästaren K. Axel Blomme, snickaren J. A. Johansson, lägenhetsägaren Fredr. Wetter, lantbrukaren Jakob Pettersson och ingeniören Ernst Löf.

Suppleanter: direktören Carl Tour, lantbrukaren C. P. Carlstedt, lantbrukaren A. Engström, lantbrukaren J. Jansson och f. maskinisten C. F. Huggare; och föreslår Beredningsutskottet, att åt nämnden i detta distrikt måtte givas uppdraget att taga befattning med virkestaxeringen inom staden, på sätt i 81 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 sägs.

Tillika föreslår Beredningsutskottet, att suppleanterna skola inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna här ovan blivit nämnda.

I distriktet för äldre stadsområdet:

Pensionsnämnderna.

Under omval stående ledamöterna fru Agnes Söderquist, tjänstemannen A. Åberg och posttjänstemannen E. Östlund samt suppleanterna f. maskinisten C. F. Huggare, skrivaren A. L. Andersson och kontoristen Gösta Sjöberg föreslås till omval för nästa valperiod 1930—1933.

I distriktet för f. S:t Ilians socken:

Beredningsutskottet föreslår till omval snickaren O. Blomkvist och muraren Mats Hellblom med lokomotivföraren Oskar Dahrné och trädgårdskonsulenten Gunnar Larsson såsom suppleanter, gällande valet för tiden 1930—1933. I anledning därav, att vid val av Herr Hellblom till ledamot i nämnden, någon suppleant i hans ställe för ledamoten i nämnden lantbrukaren A. Eklund icke blivit utsedd, föreslår Beredningsutskottet, att till sådan suppleant intill utgången av år 1931 måtte utses lokomotiveldaren Ernst Larsson.

N:o 89.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

I distriktet för f. Lundby socken:

Under omval stående ledamöterna lantbrukaren A. Engström och lindaren Karl Ludvig Lundin samt suppleanterna fru Elna Vretlund och folkskolläraren A. Segerström föreslås till omval för åren 1930—1933.

Förslaget innebär tillika, att suppleanterna äro personliga i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

Nykterhetsnämnden.

I tur att avgå äro ledamöterna: fattigvårdssysslomannen A. Norén, tillika vice ordförande, marmorarbetaren Gustaf Karlsson, rådmannen Viktor Åsberg, och överkonstapeln C. V. Karlsson, samt suppleanterna: distriktsläkaren L. Bladini och sjukvårdaren J. O. Wass. Av ledamöterna har marmorarbetaren Gustaf Karlsson avsagt sig förnyat uppdrag. Beredningsutskottet föreslår, att Stadsfullmäktige ville för tidsperioden 1930—1933, till ledamöter återvälja fattigvårdssysslomannen A. Norén, tillika vice ordförande, under mandatstiden, rådmannen Victor Åsberg och överkonstapeln C. V. Karlsson samt till ny ledamot efter herr Gust. Karlsson utse förutvarande suppleanten lindaren Gunnar Jakobsson. De avgående suppleanterna herrar Bladini och Wass föreslås till omval, samt att Stadsfullmäktige till suppleant efter herr Jakobsson intill utgången av år 1931 ville utse tjänstemannen Gösta Sjöberg.

Polisnämnden.

För samtliga ledamöter och suppleanter utgår mandatstiden med innevarande år. Av ledamöterna har brandchefen A. Danielsson och disponenten Thorsten Ericson avsagt sig fortsatta uppdrag. Beredningsutskottet föreslår omval för nästa 4-årsperiod av ledamöterna sjukvårdaren J. O. Wass, målaren A. Westling och drätseldirektören Theofil Öberg, samt att till nya ledamöter måtte utses efter brandchefen Danielsson redaktören Emil Olovsson, och efter herr Ericson förutvarande suppleanten ingeniören H. Håkansson med personliga suppleanter i den ordning de här nämnas, postiljonen E. R. Östlund, svarvaren C. G. Pettersson, stadsombudsmannen R. Tenow, tapetseraren Carl Bäckman och faktorn Emil Svedlund.

Ombud vid mantalskrivning.

Beredningsutskottet föreslår omval för år 1930 av förutvarande ombuden skrivaren Axel Andersson, f. vaktmästaren C. A. Sedell, kassören Aug. Jonsson, snickeriförmannen Hugo Svensson, f. maskinisten C. F. Huggare och f. körsnären Alb. Grönberg.

Brandstodskommittén för fast egendom.

De avgående ledamöterna byggmästaren Edv. Karlsson, direktören A. Sundström, byggmästaren J. A. Fredriksson och byggmästaren Axel Hammer samt suppleanterna ingeniören Paul Anderson och byggmästaren Fritz Eklund föreslår Beredningsutskottet måtte omväljas för år 1930.

N:o 89.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Terminsavgiftsnämnden.

Avgående ledamoten folkskolläraren I. Fröier och suppleanten sjukbesökaren E. Keijser föreslås till omval för åren 1930—1931.

Examensvittnen vid realskoleexamen.

Beredningsutskottet föreslår omval för år 1930 av ingeniören H. Håkansson, direktören K. Hägvall, studieledaren G. Hirdman, direktören E. Falk, häradshövdingen B. Malmström, parkföreståndaren C. F. Thelander, ingeniörn S. Norberg, folkskolläraren I. Fröier och skulptören Gust. Sund.

Gode män vid mätningsförrättningar.

Beredningsutskottet föreslår omval för åren 1930—1935 av byggmästaren Alb. Andersson, grosshandlaren J. Hygrell och förmannen J. V. Råberg.

Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd.

Samtliga avgående ledamöter, fabrikören C. A. Palmén, f. körsnären Alb. Grönberg, fabrikören Johan Svensson, f. maskinisten C. F. Huggare och lindaren Carl Ludvig Lundin föreslår beredningsutskottet måtte omväljas för åren 1930—1931.

Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

De avgående ledamöterna fröken Hilda Pihlgren, f. maskinisten C. F. Huggare och komministern E. Enochsson föreslås till omval för tiden 1930—1931.

Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

Beredningsutskottet föreslår, att på grund av mandatstidens utgång avgående ledamöterna: drätseldirektören Th. Öberg, från tjänstemannaklassen, f. körsnären Alb. Grönberg från handlande- och hantverkareklassen och tapetseraren C. Bäckman från arbetareklassen föreslås till omval för nästa valperiod 1930—1931.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.

I tur avgående ledamöterna: direktören A. Sundström och förmannen E. A. Westholm föreslås till återval för åren 1930—1931.

Nämnden över Lagerquistska donationsfonden.

I tur att avgå äro församlingsdiakonissan Gerda Nilsson och komministern E. Enochsson. Dessa föreslås till omval för tiden 1930—1933.

N:o 89.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Beredningsutskottet föreslår omval för nästa treårsperiod av ingeniören Harald Håkansson och rektorn V. Hj. Thyresson.

Styrelsen för Västerås Arbetareinstituts förening.

De av Stadsfullmäktige valda ledamöterna byggmästaren Edv. Karlsson och f. maskinisten C. F. Huggare samt de personliga suppleanterna för dem fabrikören J. A. Keijser och svarvaren O. Lindström föreslås till omval för åren 1930—1932.

Styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling.

Beredningsutskottet föreslår den ändring i sammansättningen av revisionen att, på grund av föreliggande avsägelse, efter direktören C. Tour till revisor av 1929 års räkenskaper måtte utses kamreraren Joh. Häggström samt att Stadsfullmäktige måtte till revisorer av 1930 års räkenskaper omvälja kaptenen G. Robsahm, kamreraren Joh. Häggström, kassören M. A. Hedberg, expeditören Bror Lindberg, byggnadsarbetaren Joh. Willebrand, hamnarbetaren Johan Edv. Andersson och folkskolläraren David Sjöholm med bankkamreraren S. Ljungqvist, kamreraren Rich. Landstätt, svarvaren Viktor Karlsson, f. postmästaren Victor Ohlson, bokföraren Josef Eman. Westling, folkskolläraren Knut Karlfors och kassören Gösta Lundberg som suppleanter.

Revisorer av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper.

Härtill föreslås omval av ingeniören F. O. Berling med kassören Gösta Lundberg som suppleant.

Revisor av arbetareinstitutets räkenskaper för år 1930.

Härtill föreslås vattenrättsingeniören A. V. Nordin.

Revisor av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1930.

Härtill föreslås folkskolläraren G. Leontein med bokföraren Josef Emanuel Westling som suppleant.

Revisor för Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1930.

Beredningsutskottet föreslår omval av folkskolläraren I. Fröier.

Revisor för flickskolans räkenskaper för år 1930.

N:o 89.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Huvudmän i Västerås stads sparbank.

De med innevarande års utgång avgående huvudmännen bankkassören Joh. Tideström, rektorn Hj. Thyresson och drätseldirektören Th. Öberg föreslår Beredningsutskottet måtte omväljas för åren 1930—1934.

I anledning därav, att brandchefen A. Danielsson avsagt sig uppdraget att vara huvudman intill utgången av år 1930, föreslår Beredningsutskottet, att i hans ställe måtte utses baningeniören Carl Henning.

Sakkunniga vid sjöförklaring och sjöförhör.

Till sakkunniga att gå rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1930 hemställer Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige måtte föreslå hamnkaptenen Carl Filip Carlsson, sjökaptenen G. Thorslund, sjökaptenen L. E. Nilsson, maskiningeniören G. Wallenius och ingeniören Paul Anderson.

Kommittén för ordnande av torghandeln samt uppförande av en saluhall.

Brandchefen A. Danielsson har avsagt sig uppdraget att tillhöra kommittén. Som antalet ledamöter i kommittén ändå synes vara tillräckligt, hemställer Beredningsutskottet, att avsägelsen icke måtte föranleda annan åtgärd, än att densamma bifalles.

Arbetslöshetskommittén.

Beredningsutskottet föreslår omval för år 1930 av ledamöterna muraren G. Dahlfors, byggmästare Edv. Karlsson, direktören A. Sundström, byggnadssnickaren A. N. Vretholm, överingeniören Magnus Schenström, skulptören Gustaf Sund, direktören K. R. Liljeblad, fattigvårdssysslomannen A. Norén samt målaren A. Westling med bergsingeniören Gustaf Lundberg och lindaren Fredr. Wetter som suppleanter. Efter disponenten Torsten Ericson, som avsagt sig uppdraget att vara ledamot, synes på grund av det stora antalet ledamöter i kommittén icke något nyval böra företagas, och hemställer Beredningsutskottet därför, att hans avsägelse utan vidare åtgärd måtte av Stadsfullmäktige bifallas.

Biblioteks-kommittén.

Efter sjukbesökaren E. Keijser, som avsagt sig uppdraget att vara ledamot av kommittén, föreslår Beredningsutskottet till ledamot förmannen E. A. Westholm.

Västerås den 17 december 1929.

För Beredningsutskottet:
E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

Wilh. Nyberge Boktr., Vrås

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.
1929. Den 30 December. XXVII.

N:o 90.

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stad år 1930.

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår		76,153:46
Summa kronor		76,153:46

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

		Resterande lånebelopp:	Ränta:	
a)	Obligationslån:			
1.	Upptaget år 1892 à 4 %	55,000:—	1,840:—	
2.	„ „ 1896 à 3,6 %	115,000:—	3,672:—	
3.	„ „ 1902 à 4 %	1,010,000:—	40,400:—	
4.	„ „ 1907 à 4,5 %	1,320,000:—	59,400:—	
5.	„ „ 1910 à 4,5 %	2,196,000:—	97,380:—	
6.	„ „ 1916 à 5 %	918,000:—	45,900:—	
7.	„ „ 1922 à 5 %	1,866,000:—	92,725:—	
8.	„ „ 1924 à 5 %	917,000:—	45,850:—	
9.	„ „ 1929 à 5 %	2,744,000:—	137,200:—	524,367:—
b)	Andra amorteringslån:			
	Upptagna från pensionsförsäkringsfonden:			
1.	År 1916 à 4¾ %	211,659:56	10,053:83	
2.	„ 1916 à 4¾ %	215,497:61	10,236:14	
3.	„ 1918 à 4¾ %	306,826:33	14,574:25	
4.	„ 1918 à 5¼ %	310,773:79	16,315:62	
5.	„ 1920 à 6 %	194,407:18	11,664:43	62,844:27
			Transport	587,211:27

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

			Transport	587,211 : 27
	Upptagna från Kungl. Statskontoret:			
	(Bostadslån):	Resterande lånebelopp	Ränta	
6.	År 1920 à 4 %	151,886 : 02	6,075 : 44	
7.	„ 1921 à 4 %	71,211 : 01	2,848 : 44	
8.	„ 1925 à 5 %	28,060 : 45	1,403 : 02	
9.	„ 1927 à 5 %	88,347 : 14	4,417 : 36	
9a.	„ 1928 à 5 %	64,813 : —	3,240 : 65	
9b.	„ 1929 à 5 %	39,825 : —	1,991 : 25	19,976 : 16
	Upptagna lån från:			
	Svenska Arbetarnes Allm. Sjuk- och Begravningskassa:			
10.	År 1926 à 5 %	190,510 : 28	9,525 : 52	
	Sveriges Allmänna Sjukkassa och Begravningsfond:			
11.	År 1926 à 5 %	190,510 : 28	9,525 : 52	
	Städernas Allmänna Brandstodsbolag:			
12.	År 1926 à 5 %	304,495 : 78	15,224 : 78	
	Kopparbergs läns Sparbank:			
13.	År 1928 à 5 %	484,878 : 70	24,244 : —	
	Svenska Livförsäkringsbolaget:			
14.	År 1928 à 5 %	137,705 : 55	6,885 : 30	
	Bollnäs Sparbank:			
15.	År 1928 à 5 %	24,243 : 93	1,212 : 20	
	Gävle Stads Sparbank:			
16.	År 1928 à 5 %	96,975 : 74	4,848 : 80	
	Arbetsgivarnes Ömsesidiga Olycksfallsförsäkringsbolag:			
17.	År 1928 à 5 %	484,878 : 70	24,243 : 94	95,710 : 06
	2. Andra lån och skulder.			
	Upplånta medel:			
1.	Från fonder	750,000 : —	33,750 : —	
2.	Från Sundinska fonden för Pauvres honteux och Sundinska fonden à 5 %	50,000 : —	3,500 : —	
3.	Från Järnvägsmedelsfonden à 4,5 %	612,787 : 58	27,575 : 44	
5.	Ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder 11,000 : —		44 : —	
7.	Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby		500 : —	
9.	Ränta å tillfälliga lån		50,000 : —	114,369 : 44
			Transport	817,266 : 93

		Transport	817,266 : 93
d)	Lånekostnader:	Ränta	
	Provisioner	1,250 : —	
	Konverteringskostnader för 1919 års lån	23,255 : 55	24,505 : 55
		Kronor	841,772 : 48

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

		Ursprungl. lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amortering:	
a)	Obligationslån:				
1.	Upptaget år 1892 à 4 %	400,000 : —	55,000 : —	18,000 : —	
2.	„ „ 1896 à 3,6 %	1,000,000 : —	115,000 : —	26,000 : —	
3.	„ „ 1902 à 4 %	2,000,000 : —	1,010,000 : —	61,000 : —	
4.	„ „ 1907 à 4,5 %	2,000,000 : —	1,320,000 : —	49,000 : —	
5.	„ „ 1910 à 4,5 %	3,000,000 : —	2,196,000 : —	64,000 : —	
6.	„ „ 1916 à 5 %	1,095,000 : —	918,000 : —	18,000 : —	
7.	„ „ 1922 à 5 %	2,000,000 : —	1,866,000 : —	23,000 : —	
8.	„ „ 1924 à 5 %	1,000,000 : —	917,000 : —	19,000 : —	
9.	„ „ 1929 à 5 %	2,744,000 : —	2,744,000 : —	41,000 : —	319,000 : —
b)	Amorteringslån:				
	Upptagna från pensionsförsäkringsfonden:				
1.	År 1916 à 4¾ %	250,000 : —	211,659 : 56	4,020 : 36	
2.	„ 1917 à 4¾ %	250,000 : —	215,497 : 61	3,838 : 05	
3.	„ 1918 à 4¾ %	350,000 : —	306,826 : 33	5,129 : 61	
4.	„ 1918 à 5¼ %	350,000 : —	310,773 : 79	4,784 : 61	
5.	„ 1920 à 6 %	210,000 : —	194,407 : 18	2,292 : 49	20,065 : 12
	Upptagna från Kungl. Statskontoret:				
	(Bostadslån):				
6.	År 1920 à 4 %	162,000 : —	151,886 : 02	3,644 : 56	
7.	„ 1921 à 4 %	74,240 : —	71,211 : 01	1,605 : 96	
8.	„ 1925 à 5 %	30,000 : —	28,060 : 45	546 : 98	
9.	„ 1926 à 5 %	91,150 : —	88,347 : 14	1,507 : 39	
9a.	„ 1928 à 5 %	65,800 : —	64,813 : —	1,036 : 35	
9b.	„ 1929 à 5 %	39,825 : —	39,825 : —	597 : 38	8,938 : 62
	Upptagna lån från:				
	Svenska Arbetarnes Allmänna Sjuk- och Begravningskassa:				
10.	År 1926 à 5 %	200,000 : —	190,510 : 28	3,484 : 70	
			Transport	3,484 : 70	348,003 : 74

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

		Ursprungl. lånebelopp:	Transport Resterande lånebelopp:	3,484:70 årets amortering:	348,003:74
	Sveriges Allm Sjukkassa och Begravningsfond:				
11.	År 1926 à 5 %	200,000:—	190,510:28	3,484:70	
	Städernas Allmänna Brandstodsbolag:				
12.	År 1926 à 5 %	319,663:33	304,495:78	5,569:67	
	Kopparbergs läns Sparbank:				
13.	År 1928 à 5 %	500,000:—	484,878:70	15,877:36	
	Svenska Livförsäkringsbolaget:				
14.	År 1928 à 5 %	142,000:—	137,705:55	4,509:15	
	Bollnäs Sparbank:				
15.	År 1928 à 5 %	25,000:—	24,243:93	793:87	
	Gävle Stads Sparbank:				
16.	År 1928 à 5 %	100,000:—	96,975:74	3,175:46	
	Arbetsgivarnes Ömsesidiga Olycksfallsförsäkringsbolag:				
17.	År 1928 à 5 %	500,000:—	484,878:70	15,877:36	52,772:27
				Kronor	400,776:01

2. Fattigvård.

A. Yttre fattigvården.

a)	Understödskostnader:			
	1. Ordinarie understöd	208,500:—		
	2. Tillfälliga understöd	51,500:—		
	3. Understöd in natura	42,000:—	302,000:—	
b)	Anstaltsvård:			
	1. Hospitalsvård	22,300:—		
	2. Lasarettsvård	6,600:—		
	3. Sanatorievård	5,100:—		
	4. Andra sjukvårdskostnader	11,500:—	45,500:—	
c)	Kommunalt bidrag utan karaktär av fattigvård:			
	1. Sjukvård å kuranstalter	6,500:—		
	2. Yrkesutbildning	5,000:—		
	3. Kommunalt pensionstillskott	4,000:—	15,500:—	
		Transport	363,000:—	

		Transport	363,000: —	
d)	Andra fattigvårdskostnader:			
	1. Återbetalning till främmande kommuner för utgiven fattigvård	30,000: —		
	2. Medikamenter	5,000: —		
	3. Begravningskostnader	1,000: —	36,000: —	
e)	Diverse utgifter:			
	1. Hyra för fattigvårdsbyrån	2,500: —		
	2. Trycksaker och skrivmaterial	700: —		
	3. Städning, bränsle och lyse	1,500: —		
	4. Telefoner till:			
	Fattigvårdsbyrån	250: —		
	Fattigv.-syssl. bost.	110: —		
	Fattigv.-tills.-m. bost.	70: —		
	Fattigv.-styr. ordf. bost.	70: —		
	Diakonissan	70: —		
	Samtalsavgifter	75: —	645: —	5,345: —
f)	Förebyggande fattigvård:			
	1. Anslag till diakonissornas verksamhet			10,000: —
g)	Löner och arvoden:			
	1. Fattigvårdssysslomannen (44:IV)		8,592: —	
	2. Fattigv. tillsyningsmannen (27:II)		3,783: —	
	3. Kontorsbiträde, I kl. (20:III)		3,042: —	
	4. Kontorsbiträde, II kl. (17:II)		2,493: —	
	5. Extra skrivbiträde		1,200: —	
	6. Bidrag till revisionen		800: —	
	7. Kontorsbiträdet, arvode som kassörska		500: —	20,410: —
h)	Oförutsedda utgifter			500: — 435,255: —

B. Ålderdomshemmet:

j)	Hushållet:			
	Mathållning för 65,000 underhållsdagar à 70 öre pr dag och person			45,500: —
k)	Bränsle, lyse och vatten:			
	1. 400 ton ångkol à 30: —		12,000: —	
	2. Gas		3,000: —	
	3. Vattenavgifter		2,300: —	
	4. Belysningsström		2,700: —	
	5. Kraftström		500: —	20,500: —
l)	Renhållning:			
	1. Såpa, tvål och tvättpulver		800: —	
	2. Torvmull och sophämtning		300: —	1,100: —
		Transport	67,100: —	435,255: —

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

		Transport	67,100:—	435,255:—
m)	Beklädnad:			
	1. Gång- och underkläder och skodon		3,500:—	
n)	Sjukvård:			
	1. Sjukvårdsartiklar och medicin	5,800:—		
	2. Sjuktransporter	300:—	6,100:—	
o)	Underhåll och anskaffning av inventarier:			
	1. Linne och sängkläder	2,000:—		
	2. Underhåll och anskaffning av möbler och husgeråd	1,000:—		
	3. Anskaffning av glas, porslin och köksattiralj	500:—		
	4. Anskaffning av möbler till huvudbyggnaden enligt Stadsfullmäktiges beslut 27/9 1928	10,715:87	14,215:87	
p)	Förbrukningsartiklar:			
	1. Skrivmaterial och tryckning	300:—		
	2. Sänghalm	200:—		
	3. Snus	1,000:—	1,500:—	
q)	Begravningsomkostnader		1,500:—	
r)	Diverse omkostnader:			
	1. Flitpengar	1,800:—		
	2. Telefon till:			
	Föreståndarens exp. 236:—			
	Sjukhuset 230:—			
	Samtalsavgifter 25:—	491:—		
	3. Inköp av böcker för biblioteket	150:—	2,441:—	
s)	Underhåll av fastigheter:			
	1. Reparation av hemmets byggnader	5,000:—		
	2. Brandförsäkringspremier	800:—	5,800:—	
t)	Räntor och amorteringar:			
	1892 års lån: (kvarv. skuld 2,750:—)			
	Ränta 92:—			
	Amortering 900:—	992:—		
	1902 års lån: (kvarv. skuld 12,776:50)			
	Ränta 495:63			
	Amortering 771:65	1,267:28		
	1929 års lån: (kvarv. skuld 228,583:34)			
	Ränta 11,429:17			
	Amortering 3,415:42	14,844:59		
	1922 års lån: (kvarv. skuld 360,138:—)			
	Ränta 17,895:93			
	Amortering 4,439:—	22,334:93		
		Transport	39,438:80	102,156:87	435,255:—

	Transport		39,438 : 80	102,156 : 87	435,255 : —
	1924 års lån: (kvarv. skuld 57,404 : 20)				
	Ränta	2,870 : 21			
	Amortering	1,189 : 40	4,059 : 61		
	1928 års lån: (kvarv. skuld 300,624 : 79)				
	Ränta	15,031 : 24			
	Amortering	9,843 : 97	24,875 : 21		
	1929 års lån: (kvarv. skuld 92,050 : —)				
	Ränta	4,602 : 50			
	Amortering	8,347 : 50	12,950 : —	81,323 : 62	
u)	Underhåll av trädgård och planteringar			500 : —	
v)	Löner och arvoden:				
1.	Föreståndaren, lön (36 :III)	5,880 : —			
	med avdrag för naturaförmåner 3 rum och kök förslagsvis	1,235 : —	4,645 : —		
2.	Vaktmästaren, lön (25 :III) 3,702 : — med avdrag för naturaförmåner förslagsvis 705 : —		2,997 : —		
3.	Maskinisten, lön (24 :IV) 3,795 : — med avdrag för naturaförmåner förslagsvis 575 : —		3,220 : —		
4.	Eldaren, lön (20 :I) 2,640 : — med avdrag för fritt vivre förslagsvis 930 : —		1,710 : —		
5.	Husmodern, lön (6 :IV)		1,671 : —		
6.	Vårdaren, lön (22 :II) 3,093 : — med avdrag för naturaförmåner förslagsvis 555 : —		2,588 : —		
7.	En sjuksköterska, lön (5 :IV)		1,563 : —		
8.	En sjuksköterska, lön (5 :III)		1,452 : —		
9.	Två sjuksköterskor, lön (5 :1) à 1,230 : —		2,460 : —		
10.	Kokerskan, lön		1,131 : —		
11.	Tvättföreståndarinnan, lön		870 : —		
12.	Tre biträden à 810 : —		2,430 : —		
13.	Ett biträde à 720 : —		720 : —		
14.	Åtta biträden à 660 : —		5,280 : —		
15.	Semester- och sjukvikarier		400 : —		
16.	Predikanten, arvode		500 : —		
17.	Organistarvode		100 : —		
18.	Semesterpengar för personalen		820 : —	34,507 : —	
x)	Pensioner:				
1.	Pension till Syssloman Larssons änka		527 : —		
2.	Pension till Vaktmästare Lundbergs änka		500 : —		
			1,027 : —		
3.	Dyrtidstillägg (index 175)		770 : 25	1,797 : 25	
	Transport			220,284 : 74	435,255 : —

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

		Transport	220,284:74	435,255:—
y)	Stall och hönshus:			
	1. Diverse utgifter för stallet	300:—		
	2. Diverse utgifter för hönsgården	1,160:—	1,460:—	
å)	Tvättinrättningen:			
	1. Kraftström	500:—		
	2. Vatten	1,000:—		
	3. Tvättmedel	2,500:—		
	4. Diverse omkostnader	200:—	4,200:—	
ä)	Trädgården:			
	1. Utsäde och fröer m. m.	200:—		
	2. Arrende för trädgårdsjord	325:—		
	3. Kommunalskatt	430:75	955:75	
ö)	Engångsanslag:			
	1. Iordningsställande av bårhus enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27/6 1929	4,500:—		
	2. Anskaffning av lastbil	2,600:—		
	3. 1 st. ångkokgryta	1,710:—	8,810:—	
	Oförutsedda utgifter		1,000:—	236,710:49
			Summa kronor	671,965:49

3. Barnavård.

a)	Utackorderade barn:			
	1. Barns omhändertagande för samhällsvård		31,400:—	
	2. För skyddsuppfostran i enskilda hem		3,000:—	
	3. För barn intagna å skyddshem		6,000:—	40,400:—
b)	Anstalt- och sjukvård:			
	1. Lasarettsvård		1,000:—	
	2. Sanatorievård		500:—	
	3. Vanföre- och sinnesslövård		3,000:—	
	4. Medikamenter		200:—	
	5. Begravningskostnader		100:—	4,800:—
c)	Återbetalning till främmande kommuner			7,500:—
d)	Avoden:			
	1. Del i löner, utgående i fattigvårdens stat		1,400:—	
	2. Diverse arvoden och inspektionskostnader (förslagsvis)		2,000:—	
	3. Barnavårdsmannaarvoden		10,000:—	13,400:—
e)	Diverse utgifter:			
	1. Hyra för lokal, städning, bränsle, lyse och telefon		1,100:—	
	2. Tryck och annonser		500:—	
	3. Telefon till bostadsinspektrisens bostad		70:—	
	4. Diverse		100:—	1,770:—
			Transport	67,870:—

			Transport	67,870: —
f)	Barnhemmet Sommarro:			
	1. Hushållet		5,000: —	
	2. Löner:			
	Föreståndarinnan 5:IV	1,563: —		
	2 biträden	1,310: —	2,873: —	
	3. Beklädnad		1,400: —	
	4. Bränsle, lyse, vatten		1,400: —	
	5. Hyra för fastigheten		2,500: —	
	6. Underhåll av inventarier		400: —	
	7. Telefon		110: —	
	8. Förbrukningsartiklar och diverse utgifter		400: —	14,083: —
			Summa kronor	81,953: —

4. Folkskola.

4 A. Den egentliga folkskolan.

a)	1. Underhåll och reparationer av fastigheter		31,000: —	
	2. Anskaffning och underhåll av inventarier		6,000: —	
	3. Del av kostnad för tillbyggnad av Hammarby skola (28/2 1929) 20,000 kr. att uttaxeras under 4 år, 1:sta året		5,000: —	42,000: —
b)	Löner och arvoden:			
	1. Folkskoleinspektören 49:IV	10,812: —		
	Folkskollärare:			
	12 ord. lärare: (Dahlberg, Näslund, Vasberg, Rudkvist, N. Granér, Krantz, Leontein, Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Fahlén, Pihlsjö) lön i 4:de lönegraden à kronor 4,903: —	58,836: —		
	4 ord. lärare: (Wallander, Söderholm, Karlsson, Segerström) lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 3,518: —	14,072: —		
	10 ord. lärare: (Vallström, Carlvik, Hedberg, Stenvall, Magnusson, Sigroth, S. Granér, Jäderlund, Engmark, Lindgren) lön i 3:dje lönegraden à kr. 4,581: —	45,810: —		
	10 ord. lärare: (Skoglund, Elowsson, Nordlund, Greijer, B. Gustavsson, Eriksson, Silén, Runsten, Sandahl, H. Gustavsson), lön i 2:dra lönegraden à kr. 4,259: —	42,590: —		
		Transport	172,120: —	42,000: —

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

		Transport	172,120: —	42,000: —
		Folkskollärarinnor:		
		10 ord. lärarinnor: (Fröman, Fernqvist, Kolmodin, Köhlberg, Hellman, Maunsbach, Bolin, F. Bostrand, E. Bostrand, Andersson), lön i 4:de lönegraden à kr. 3,912: —	39,120: —	
		11 ord. lärarinnor: (Ahlstedt, Sjöberg, Sigroth, Karlsson, Pettersson, A. V. Eriksson, Engström, E. Eriksson, Emanuelsson, Kraft, Råström), lön i 3:dje lönegraden à kr. 3,697: —	40,667: —	
		1 ord. lärarinna (Werner) lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) ..	2,882: —	
		7 ord. lärarinnor: (Vickman, Sjöfäldt, A. Granér, Schelin, Lindström, Nordkvist, Inez Eriksson, lön i 2:dra lönegraden à kr. 3,483: —	24,381: —	
		2 ord. lärarinnor: (Volfbrandt, Falk), lön i 1:sta lönegraden à kr. 3,268: —	6,536: —	
		7 e. o. lärarinnor, lön à kr. 2,489: —	17,423: —	
		Småskollärarinnor:		
		25 ord. lärarinnor: (Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, T. Söderholm, Boije-Carlvik, Lundeberg, S. Söderholm, M. Carlsson, Sjölund, S. Eriksson, H. Leandersson, Ringdahl, Bergström, Källbäck, Svedin) lön i 4:de lönegraden à kr. 2,650: — ..	66,250: —	
		4 ord. lärarinnor: (Nilsson, Larsson, Billby, E. Pettersson) lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kronor 1,970: —	7,880: —	
		9 ord. lärarinnor: (H. Eriksson, G. Jäderlund, G. Persson, Norman, v. Essen, A. Söderholm, Thunell, L. Pettersson, M. Verner), lön i 3:dje lönegraden à kronor 2,489: —	22,401: —	
		1 ord. lärarinna (Morberg), lön i 1:sta lönegraden	2,167: —	
		1 e. o. lärarinna, lön för vårterminen	1,080: —	
b)	2.	Lärare i slöjd och huslig ekonomi:		
		2 lärare i slöjd: (Ljung, Hammarsten), lön i 4:de lönegraden à kr. 3,912: — ..	7,824: —	
		Transport	410,731: —	42,000: —

	Transport	410,731:—		42,000:—
	1 lärare i slöjd: (Karlsson), lön i 3:dje lönegraden	3,697:—		
	1 lärare i slöjd: (Ljungberg), lön i 1:sta lönegraden	3,268:—		
	3 lärarinnor i slöjd: (Lindkvist, Vahlström, Hahr), lön i 4:de lönegraden à kronor 2,750:—	8,250:—		
	2 lärarinnor i slöjd: (Morberg, Palmén), lön i 3:dje lönegraden à kr. 2,589:—	5,178:—		
	1 lärarinna i slöjd: (Lundholm), lön i 2:dra lönegraden	2,428:—		
	3 lärarinnor i slöjd: (Gudmundsson, Eriksson, Svedin), lön i 1:sta lönegraden à kr. 2,267:—	6,801:—		
	1 e. o. lärarinna i slöjd	2,053:—		
	2 lärarinnor i huslig ekonomi: (Thunell, Granér), lön i 4:de lönegraden à kronor 2,950:—	5,900:—		
	1 lärarinna i huslig ekonomi: (Karlsson), lön i 3:dje lönegraden	2,789:—	451,095:—	
	Provisorisk löneförbättring för lärare i övningsämnen		3,176:—	
	Dyrtidstillägg (förslagsvis)		105,000:—	
b) 3.	Diverse undervisningsarvoden:			
	För undervisning i slöjd för gossar	9,520:—		
	För undervisning i slöjd för flickor	2,550:—		
	Vikariearvode, förslagsvis	6,000:—		
	Privatläsning	600:—		
	Undervisning för hörselsvaga barn	672:—	19,342:—	
b) 4.	Vaktmästare och städerskor:			
	Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, Andersson, Sahlkvist, Ekström, (Bostad och bränsle in natura 25:IV à kr. 3,053:—)	12,212:—		
	Ersättning för ett rum till vaktmäst. Ekström vid Herrgärdsskolan (förslagsvis)	325:—		
	Vaktmästaren vid Jakobsbergsskolan (Hilda Johansson) arvode (Bostad och bränsle in natura)	695:—		
	Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund) arvode	1,300:—		
	Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johansson) arvode (Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)	630:—		
	Transport	15,162:—	578,613:—	42,000:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

	Transport	15,162:—	578,613:—	42,000:—
	Städerskan vid Herrgärdsskolan (Elida Johansson), arvode	570:—		
	Städerskan vid Herrgärdsskolan (Susanna Jonsson), arvode	570:—		
	Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg), arvode	700:—		
	Städerskan vid Djäknebergsskolan (O. Pettersson), arvode	700:—		
	Städerskan vid Skepparbacksskolan (Thorell) arvode	1,085:—		
	Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson), arvode	525:—		
	Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson), arvode	570:—		
	Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson), arvode	570:—		
	Städerskan vid Korsängsskolan (A. Eklund), arvode	570:—		
	Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson), arvode (Bostad å 1 rum, bränsle och lyse in natura)	220:—		
	Städerskan i Hwasserska gården (Söderkvist), arvode (Bostad å 1 rum och kök, bränsle och lyse in natura)	280:—		
	Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström), arvode	450:—		
	Städerskan i Lundby kyrkskola (H. Lövstav), arvode	550:—		
	Läkarearvode för vaktmästare och städerskor	160:—	22,682:—	
b) 5.	Diverse arvoden:			
	till skolläkaren	1,400:—		
	„ sjukgymnastik	1,250:—		
	„ simläraren	1,708:—		
	„ simlärarinnan	1,386:—		
	„ 3 tillsyningslärare à 500:—, 1 à 400:— samt 2 à 100 kr.	2,100:—		
	„ 1 tillsyningslärare i slöjd för gossar	500:—		
	„ 1 tillsyningslärare i slöjd för flickor	500:—		
	„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen ..	850:—		
	„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket ..	250:—	9,944:—	611,239:—
			Transport	653,239:—

			Transport	653,239: —
g)	Pensioner:			
	till f. folkskolläraren G. Alm	800: —		
	„ f. småskollär:an J. Kjellin	600: —		
	„ f. slöjdlärar:an E. Hellström	910: —		
	„ f. slöjdläraren J. F. Brandt	535: —		
	„ f. folkskollär:a S. Hammarskiöld, Bohman, Persson, Svanholm, Svanbohm, f. slöjdlär:an Emma Vahlbäck, f. småskollär:a O. Bergh, Lennmalm och E. Eriksson	6,212: —		
	„ f. vaktmäst. K. G. Lönnborgs änka	200: —		
	„ f. städerskan L. Pettersson	200: —		
	„ f. städerskan C. Svedin	300: —	9,757: —	
	Dyrtidstillägg till pensionärer		2,100: —	11,857: —
h)	Premie för olycksfallsförsäkring			550: —
i)	Skolträdgårdarna:			
	1. Trädgården vid Västgötegatan:			
	Omkostnader	550: —		
	Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,550: —	
	Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (inkl. arvode till vårdaren 50 kr.)		650: —	2,200: —
	2. Herrgärdsskolan:			
	Omkostnader	750: —		
	Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,750: —	
	Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (inkl. arvode till vårdaren, 50 kr.)		700: —	2,450: —
	3. Korsängsskolan:			
	Omkostnader	750: —		
	Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,750: —	
	Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (inkl. arvode till vårdaren 50 kr.)		850: —	2,600: —
	4. Hammarby m. fl. skolor:			
	Hammarby skola:			
	Omkostnader	400: —		
	Arvode till trädgårdsläraren	250: —	650: —	
	Omkostnader vid Jakobsbergs skola		200: —	
	Omkostnader vid Lundby skola		200: —	
	Omkostnader vid Rosenlunds skola		200: —	1,250: — 8,500: —
			Transport	674,146: —

N:o 90.
Budget för 1930. Utgifter.

			Transport	674,146:—
j)	Fri undervisningsmateriel till skolbarnen:			
	1. Materiel till läs- och skrivämnen		20,000:—	
	2. Slöjdmateriel för gossar		2,000:—	
	3. Slöjdmateriel för flickor		4,000:—	
	4. Förbrukningsmateriel för skolköken		3,000:—	29,000:—
k)	Undervisningsmateriel till skolornas förråd			3,000:—
m)	Tandklinik:			
	1. Lokalhyra		600:—	
	2. Tandläkare, arvode	6,000:—		
	3. Dyrtidstillägg till tandläkaren, förslagsvis	3,000:—	9,000:—	
	4. Tandläkareassistent, arvode		7,500:—	
	5. Arvode till biträde		1,800:—	
	6. Förbrukningsartiklar		2,000:—	
	7. Eldning och renhållning		500:—	21,400:—
n)	Trycknings- och annonskostnader			1,500:—
o)	Lärare- och lärjungebiblioteken:			
	Lärarepersonalens bibliotek		400:—	
	Lärjungebiblioteket		800:—	
	Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek		50:—	1,250:—
p)	Skolresor:			
	Bidrag till skolresor för lärjungarna		500:—	
	Bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärare		800:—	1,300:—
r)	Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn (förslagsvis)		4,000:—	
	Lokalhyra		600:—	
	Eldning och städning		400:—	5,000:—
s)	Vatten, värme och belysning:			
	1. Vattenavgifter		2,500:—	
	2. Uppvärmning		31,000:—	
	3. Belysning		5,000:—	38,500:—
t)	Skolbad:			
	Avlöning till baderskor		700:—	
	Handdukstvätt och tvål		800:—	
	Ersättning till varmbadhuset för simundervisningsbad		3,150:—	4,650:—
u)	Renhållning:			
	1. Skurning och rengöring		7,500:—	
	2. Renhållning av gårdar		1,400:—	
	3. Renhållning av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna		1,000:—	
	4. Sotning		400:—	10,300:—
			Transport	790,046:—

			Transport	790,046 : —
v)	Diverse utgifter:			
1.	Brandstodsavgifter		1,400 : —	
2.	Telefoner till:			
	Djäknebergsskolan	162 : —		
	Skepparbacksskolan	110 : —		
	Herrgärdsskolan	110 : —		
	Folkskolinspektörens expedition	168 : —		
	Folkskolinspektörens bostad	70 : —		
	Korsängsskolan	238 : —		
	Lundby skola	137 : —		
	Hammarby skola	114 : —		
	Jakobsbergs skola	110 : —		
	Tandkliniken	110 : —		
	Slöjdlärare Brandts bostad	70 : —		
	4 tillsyningslärare à 70 kr.	280 : —		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	120 : —	1,799 : —	
3.	Postavgifter, förslagsvis		240 : —	
4.	Smärre reparationer av materiel och inventarier		3,000 : —	
5.	Barnbespisning, förslagsvis		9,000 : —	
6.	Hyra för lokaler i Hwasserska gården		2,000 : —	
7.	Oförutsedda utgifter		750 : —	18,189 : —

Utgifter för ränta och amortering:

		Resterande lånebelopp:	Ränta:		
y)	Räntor:				
1.	Obligationslån:				
	1892 års lån	13,750 : —	460 : —		
	1902 „ „	108,575 : —	4,343 : —		
	1907 „ „	26,100 : —	1,174 : 50		
	1910 „ „	243,200 : —	10,780 : 65		
	1916 „ „	19,840 : —	992 : —		
	1922 „ „	60,645 : —	3,013 : 57		
	1924 „ „	18,340 : —	917 : —		
	1929 „ „	137,200 : —	6,860 : —	28,540 : —	
2.	Amorteringslån:				
	Prästerskapets änke- och pupillkassa à 4,5 %	13,385 : 48	602 : 35		
	Västmanlands läns sparbank à 5 %	30,725 : 02	1,689 : 88		
	Västmanlands läns sparbank à 5 %	11,499 : 06	632 : 45	2,924 : 68	31,464 : 68
				Transport	839,699 : 68

N:o 90. *Budget för 1930. Utgifter.*

				Transport	839,699 : 68
z)	Kapitalavbetalningar:				
	1. Obligationslån:				
	1892 års lån à 4 %	13,750 : —	4,500 : —		
	1902 „ „ à 4 %	108,575 : —	6,557 : —		
	1907 „ „ à 4,5 %	26,100 : —	1,150 : —		
	1910 „ „ à 4,5 %	243,200 : —	7,260 : —		
	1916 „ „ à 4 %	19,840 : —	390 : —		
	1922 „ „ à 5 %	60,645 : —	747 : 50		
	1924 „ „ à 5 %	18,340 : —	380 : —		
	1929 „ „ à 5 %	137,200 : —	2,050 : —	23,034 : 50	
	2. Amorteringslån:				
	Prästerskapets änke- och pupillkassa	13,385 : 48	696 : 71		
	Västmanlands läns sparbank	30,725 : 02	1,062 : 32		
	Västmanlands läns sparbank	11,499 : 06	343 : 55	2,102 : 58	25,137 : 08
				Summa kronor	864,836 : 76

4 B. Fortsättningsskola.

Lärarearvoden	13,000 : —	
Föreståndarearvode	600 : —	13,600 : —
Fri undervisningsmateriel till skolans lärjungar		2,000 : —
Tryck- och annonskostnader		200 : —
Städning och renhållning		400 : --
Materiel till förråden samt diverse utgifter		500 : —
	Summa kronor	16,700 : —

4 C. Högre folkskola.

a)	Undervisningsmateriel		700 : --
b)	Löner och arvoden:		
	Arvode till skolans rektor	900 : —	
	1 ord. lärare (Fröier) lön i 4:de lönegraden	6,450 : —	
	1 ord. lärare (Karlfors) lön i 3:dje lönegraden	6,038 : —	
	1 ord. lärarinna (Gerland) lön i 2:dra lönegraden	4,617 : —	
	Arvode till timlärare och sjukvikarie	2,100 : —	
	Arvode till slöjdlärare	400 : —	
	Dyrtidstillägg	5,000 : —	25,505 : —
c)	Trycknings- och annonskostnader		250 : —
d)	Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärarna		607 : 50
e)	Biblioteket		300 : —
		Summa kronor	27,362 : 50

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

4 C. Allmänt läroverk.

a)	Underhåll av fastighet		500:—
b)	Löner och arvoden:		
	1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 25/5 1920)	2,000:—	
	2. Arvode till simundervisning (20/6 1918)	430:—	
	3. Anslag till terminsavgifter (28/2 1918)	900:—	
	4. Kostnader i anledning av kvinnliga elevers intagande i gymnasiet, förslagsvis	300:—	3,630:—
c)	Övriga utgifter:		
	Ersättning till varmbadhuset för skolbad		450:—
	Summa kronor		4,580:—

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

a)	Högre flickskolan:		
	1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/8 1908 efterskänkta ränta å läroverkets lån från stadskassan, 5½ % å kr. 30,000:— eller kr. 1,650:—, förslagsvis 31/3 1919, 29/9 1921, 27/11 1924	2,050:—	
	2. Arvode för simundervisning (20/6 1918)	345:—	
	3. Fyllnadspension åt Fröken Hildur Hwasser (28/12 1920) förslagsvis	925:—	
	4. Ersättning för skolbad till varmbadhuset	450:—	3,770:—
b)	Arbetareinstitutet:		
	1. Anslag till Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet (30/5 1929)	3,000:—	
	2. Anslag till Arbetareinstitutets bibliotek	17,500:—	20,500:—
c)	Tekniska skolan (Bil. Litt. A. sid. 744).		
	1. Anslag till lärlings- och yrkesskolorna för år 1930	27,500:—	
	2. Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan	2,000:—	29,500:—
	Summa kronor		53,770:—

5. Hälso- och sjukvård:

A. Allmänna hälso- och sjukvården:

b)	1.	Löner och arvoden:		
		1:ste stadsläkaren 37:IV		6,447:—
		2:dre stadsläkaren 34:IV ..	5,685:—	
		Extra arvode (25/3 1923) ..	1,600:—	7,285:—
		Distriktsläkaren 28:IV		4,437:—
		Transport		18,169:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

	Transport	18,169:—	
Arvode till sundhetsinspektören (Statsanslag)		1,100:—	
1:ste tillsyningsmannen 30:IV		4,773:—	
Två tillsyningsmän 26:IV à 4,101:—		8,202:—	
En stadssjuksköterska 8:IV		1,887:—	
En stadssjuksköterska 8:II		1,629:—	
En stadssjuksköterska för mindre bemedlade 5:III		1,452:—	
En stadssjuksköterska för mindre bemedlade 5:II		1,341:—	
(Avgifter till statens pensionskassa avdrages för varje sköterska med 42:— kronor för år).			
Kost å Epidemisjukhuset		1,340:—	
Kostpenningar under semester, 60 dagar à 2:— kronor		120:—	
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor	850:—		
Ersättning för bostad	350:—		
Ersättning för bränsle	150:—		
	1,350:—	4,050:—	
Ersättning till 3 tillsyningsmän och 2 stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped		150:—	44,213:—

2. Pensioner:

f. Stadsbarnmorskan L. Närström	400:—		
f. Sjuksköterskan K. Thunell	500:—		
f. hälsovårdstillsyningsmannen C. A. Holtz	1,450:—	2,350:—	
Dyrtidstillägg till ovanstående		1,200:—	3,550:—

c) Diverse utgifter:

1. Barnmorskor:

Tre telefoner à 70 kr.	210:—		
Förbrukningsartiklar	100:—	310:—	
2. Kostnader för skyddskoppympning		100:—	
3. Telefoner till:			
1:ste stadsläkarens bostad	70:—		
2:dre stadsläkarens bostad	70:—		
Distriktsläkarens bostad	70:—		
Transport	210:—	410:—	47,763:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

	Transport	210:—	410:—	47,763:—	
	Stadssjuksköterskornas bostad	240:—			
	Hälsovårdsnämndens byrå ..	110:—			
	1:ste tillsyningsmannens bostad	70:—			
	Två tillsyningsmäns bostäder	140:—			
	Samtalsavgifter, förslagsvis ..	40:—	810:—		
4.	Desinfektionskostnader		400:—		
5.	Tryck- och annonskostnader		200:—		
6.	Diverse, häri inräknat inköp av matvaruprov, analysavgifter m. m.		1,200:—		
7.	Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten 28/12 1920) ..	4,000:—			
	Lokalhyra till d:o	600:—	4,600:—		
9.	Ambulansautomobilen:				
	Drift- och underhållskostnader	700:—			
	Skötsel och underhåll å brandstationen	3,000:—			
	Anslag för hållande av reservsjuktransportautomobil ..	500:—	4,200:—		
10.	Premier för olycksfallsförsäkringar		100:—		
11.	Hälsovårdsnämndens byrå:				
	Hyra för år 1930	300:—			
	Städning, eldning och belysning för år 1930	500:—	800:—	12,720:—	60,483:—

B. Bostadsinspektionen.

b)	Löner och arvoden:				
	Bostadsinspektrisen 26:III		3,864:—		
	Ersättning för hållande av velociped		30:—	3,894:—	
c)	Övriga utgifter:				
	Tryck, annonser och diverse		50:—		
	Telefon till byrån		110:—	160:—	4,054:—

C. Köttbesiktningsbyrån.

b)	Löner och arvoden:				
	Föreståndaren 35:IV	5,913:—			
	Extra arvode	2,000:—	7,913:—		
	En andra besiktningsman, arvode (28/12 1918)		1,300:—		
		Transport	9,213:—		64,537:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

	Transport		9,213: —	64,537: —
Vaktmästaren 16:III	2,574: —			
Extra arvode	600: —			
	3,174: —			
Avgår för 1 rum och kök med värme förslagsvis	555: —	2,619: —		
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920)		2,800: —		
Två mikroskopister och ett biträde		2,700: —		
Arvode till extra personal		1,800: —	19,132: —	
c) Diverse utgifter:				
1. Värme, belysning och vatten		700: —		
2. Telefoner till byråns expedition		212: —		
3. Tvätt		150: —		
4. Underhåll av byggnader		1,500: —		
5. Hyra		5,000: —		
6. Premie för olycksfallsförsäkring		100: —		
7. Diverse		800: —	8,462: —	27,594: —

D. Polikliniken för könssjuka.

Värme, lyse och städning			600: —	
Lokalhyra			600: —	
Telefon			110: —	
Diverse			200: —	1,510: —
			Summa kronor	93,641: —

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggning.

1. Kostnader för mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator			10,000: —	
Avgäld för nubbstensbrott			150: —	10,150: —
2. Särskilda gatuarbeten:				
Att gäldas av automobilskattemedel:				
Till under året uppkommande behov	7,000: —			
Omläggning av Sturegatan mellan Stora gatan och Munkgatan	5,000: —			
Stensättning av Munkgatan mellan Kopparbergsvägen och Karlsgatan	16,500: —			
Stensättning av Hamngatan	17,950: —		46,450: —	
	Transport		46,450: —	10,150: —

	Transport	46,450:—	10,150:—	
Att gäldas av uttaxerade medel:				
Stensättning av Nedre Trädgårdsgatan mellan Kopparbergsvägen och Karlsgatan	5,000:—			
Trafikskiljare å Skultunavägen vid Karlslund	2,000:—			
Stensättning av Källgatan mellan Stora gatan o. Trädgårdsgatan	20,000:—	27,000:—	73,450:—	83,600:—

6 B. Vägar.

1. Grusning och annat underhåll av vägar		40,000:—	
Stensättning av Stockholmsvägen mellan Folkets Park och Stadsgränsen		55,800:—	
Inköp av en lastautomobil med snöplog		18,825:—	
Till särskilda vägarbeten enligt framtida beslut		30,000:—	144,625:—

6 C. Planteringar.

a) Anskaffning och underhåll av inventarier:				
1. Anskaffning av redskap		500:—		
2. Underhåll av redskap		1,000:—		
3. Målning av soffor		500:—	2,000:—	
b) Löner och arvoden:				
Stadsträdgårdsmästaren 37:IV		6,447:—		
Trädgårdsmästaren 26:III		3,864:—		
Elever, förslagsvis		6,000:—		
Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1930 ..		1,050:—	17,361:—	
c) Skötsel och underhåll:				
1. Vasaparken, inklusive parken vid Aseas kontor		6,000:—		
2. Stadsparken		1,800:—		
3. Kyrkogårdarna samt planteringarna kring Domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4,100:—			
Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre Allmänna Läroverket, Tekniska skolan, Utanbygatan, Skarpskytte- och Stadshusplanteringar m. m.	8,500:—	12,600:—		
4. Rudbecksparken		850:—		
	Transport	21,250:—	19,361:—	228,225:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

	Transport	21,250:—	19,361:—	228,225:—
5.	Djäkneberget	4,000:—		
6.	Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	1,500:—		
7.	Elba och Östra holmen	1,500:—		
8.	Botaniska trädgården vid Högre allm. läroverket	1,000:—		
9.	Slottsparken	1,000:—		
10.	Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	2,500:—		
11.	Körslor till alla planteringar	3,500:—		
12.	Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.	3,500:—		
14.	Grus till alla planteringar	3,000:—		
15.	Tillsyn av fåglar i Svartån	600:—		
16.	Brandstods- och telefonavgifter	250:—		
17.	Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medicin och sjukhjälp	500:—		
18.	Årsavgift i hembygdsföreningen och Västmanlands läns trädgårdsförening	65:—		
19.	Oförutsedda utgifter	750:—		
20.	Ersättning till timavlönade arbetare under semester	800:—		
21.	Kostnad för parkvakt	1,400:—	47,115:—	
d)	Extra utgifter:			
1.	Anordningar för skydd för fågellivet i Svartån (Stadsfullmäktiges beslut 26/9 1929)	1,000:—		
	Två nya dragkärror	200:—	1,200:—	67,676:—

6 D. Gatubelysning.

a)	Gasbelysning		22,500:—	
b)	Elektrisk belysning	32,400:—		
	Avgår för belysning vid hamnen	840:—	31,560:—	
c)	Anskaffning av gas- och elektr. lampor		2,060:—	56,120:—

6 E. Gaturenhållning.

1.	Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allmänna platser		25,000:—	
2.	S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser: 13 kvinnor à 336:— kr.		4,368:—	29,368:—
			Summa kronor	381,389:—

7. Avloppsledningar.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 748)		41,485:—
	Summa kronor	41,485:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

8. Hamnar.

8 I. Den äldre hamnen.

Enligt Bil. Litt. C I. (sid. 753) ..... 138,700:—

8 II. Djuphamnen.

Enligt Bil. Litt. C II. (sid. 756) 106,809:77

Summa kronor 245,509:77

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Bil. Litt. D. (sid. 758) ..... 102,462:—

10 B. Svingård.

Enligt Bil. Litt. D. (sid. 760) ..... 35,000:—

Summa kronor 137,462:46

11. Vattenledningsverk.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 747) ..... 138,708:—

Summa kronor 138,708:—

12. Gasverk.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 749) ..... 365,844:—

Summa kronor 365,844:—

13. Elektricitetsverk.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 751) ..... 486,713:—

Summa kronor 486,713:—

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhus.

a)	Avlöningar:			
	En biljettförsäljerska	420:—		
	En biträdande simlärarinna	420:—		
	En biträdande simlärare	420:—		
	Arvode till kontrollanten	200:—	1,460:—	
b)	Övriga utgifter:			
	Annonser och trycksaker	150:—		
	Isväckning och diverse arbeten	4,000:—		
	Utskylder	160:—		
	Brandförsäkringspremier	126:—		
	Oförutsedda utgifter	104:—	4,540:—	6,000:—
			Transport	6,000:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

				Transport 6,000:—

17 B. Varmbadhuset.

	Andel i obligationslån:			
	Ränta 8,195:32			
	Amortering 5,365:33	13,560:65		
a)	Avlöningar och pensioner:			
	Badmästaren 23:IV	3,657:—		
	Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle förslagsvis	880:—	2,777:—	
	Maskinisten, 23:IV		3,657:—	
	Eldaren 20:IV	3,243:—		
	Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle förslagsvis	555:—	2,688:—	
	Biljettförsäljerskan 2:IV		2,211:—	
	Badaren 19:IV		3,105:—	
	En baderska, lön	1,350:—		
	Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle, förslagsvis	555:—	795:—	
	3 baderskor, lön à 1,350:—		4,050:—	
	1 vakt i simhall, lön		1,785:—	
	1 vakt i folkbadet, lön		1,674:—	
	2 tvätterskor, lön à 1,785:—		3,570:—	
	Provisioner, förslagsvis		4,500:—	
	Ersättning för vikarie under semester, vid sjukdomsfall samt extra hjälp		1,500:—	
	Arvode till kontrollanten		600:—	
	Understöd åt f. baderskan Lovisa Schön		300:—	33,212:—
b)	Övriga utgifter:			
	1. Bränsle		11,000:—	
	2. Elektrisk belysning och kraftström		2,200:—	
	3. Anskaffning och underhåll av inventarier		900:—	
	4. Anskaffning och underhåll av linne		200:—	
	5. Underhåll av fastigheten		4,000:—	
	6. Underhåll av pannor och ledningar		2,000:—	
	7. Tvätt, extra hjälp, tvättmedel		500:—	
	8. Renhållning och städning		150:—	
	9. Skriv- och trycksaker		600:—	
	10. Telefon till badhuset	230:—		
	Samtalsavgifter	20:—	250:—	
	11. Läkarearvode		100:—	
	12. Brandförsäkringspremier		250:—	
	13. Olycksfallsförsäkringspremier		170:—	
		Transport	22,320:—	33,212:— 6,000:—

	Transport	22,320: —	33,212: —	6,000: —
14.	Förbrukningsartiklar	4,500: —		
15.	Utskylder	2,000: —		
16.	Oförutsedda utgifter	468: —	29,288: —	62,500: —

17 C. Klapphus.

a)	Underhåll och reparationer:			
	Underhåll av fastigheten		100: —	
b)	Löner och arvoden:			
	Arvode för tillsyningsmannen		50: —	150: —

17 D. Båttrafik.

a)	Underhåll och reparationer		3,000: —	
b)	Löner och arvoden:			
	Befälhavare	4,200: —		
	Maskinist	3,300: —		
	Besättningsmän	1,500: —		
	Polettförsäljare	500: —		
	Extra betjäning sön- och helgdagar	500: —	10,000: —	
c)	Anskaffning och underhåll av inventarier		300: —	
d)	Driftkostnader:			
	Smörjoljor, fotogen och trassel m. m.	200: —		
	Bränsle	2,500: —	2,700: —	
Övriga utgifter:				
	Diverse		300: —	16,300: —

17 E. Vedgård.

a)	Nyanskaffning och underhåll:			
	1. Underhåll av maskiner och material		400: —	
b)	Löner och arvoden:			
	1. Föreståndaren	6,000: —		
	Förman vid vedgården	3,180: —		
	Skrivbiträde	600: —		
	Revisions- och resekostnader	420: —		
	2. Avlöning till arbetare	5,000: —	15,200: —	
c)	Utkörning av ved		8,000: —	
d)	Fraktkostnader		6,000: —	
e)	Hyror:			
	1. För en del av f. d. Livsmedelsnämndens vedgård	2,000: —		
	2. För kontor	200: —	2,200: —	
	Transport		31,800: —	84,950: —

N:o 90. *Budget för 1930. Utgifter.*

	Transport		31,800: —	84,950: —
f)	Räntor:			
	1. Ränta å rörelsekapital		2,000: —	
g)	Övriga utgifter och förbrukningsartiklar:			
	1. Lyse, värme och städning	650: —		
	2. Skrivmaterial, tryck- och annonskostnader	600: —		
	3. Telefonavgifter	300: —		
	4. Försäkringspremier och skatter	600: —		
	5. Läkarearvode och medicin	50: —		
	6. Elektrisk kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	800: —	3,000: —	36,800: —

17 F. Grustag.

Underhåll av väg till grustaget		1,000: —	
Egentliga driftskostnader		20,000: —	
Räntor:			
Ränta å av Drätselkammaren förskotterade och ännu oguldna anläggningskostnader, varav den 1/1 1929 återstår kr. 67,315: 35 à 5 %		3,365: 77	
Kapitalavbetalningar:			
Första årets amortering å av Drätselkammaren förskotterade anläggningskostnader, utöver inköpssumman för maskiner till grustaget, varav den 31/12 1929 återstår kr. 58,915: 35, förslagsvis	1,500: —		
Tredje årets amortering å inköpssumman kr. 10,500: — à 10 % för maskiner till grustaget, varav den 31/12 1929, återstår kr. 8,400: —	1,050: —	2,550: —	
Övriga utgifter:			
Avgäld för grustäkt, 5 % å taxeringsvärdet kr. 10,000: —	500: —		
Avskrivningar å fordringar	500: —	1,000: —	27,915: 77
		Summa kronor	149,665: 77

18. Brandväsen.

a) Pensioner:			
f. Brandchefen C. G. Sjökvist		2,000: —	
f. Tornväktaren E. G. Eriksson (30/3 1922)	150: —		
Dyrtidstillägg till Eriksson, förslagsvis	112: 50	262: 50	2,262: 50
		Transport	2,262: 50

	Transport		2,262:50
b)	Löner och arvoden:		
	Brandchefen 41:IV	7,584:—	
	Vice brandchefen, 37:IV	6,447:—	
	1:ste brandmästaren, 29:IV	4,605:—	
	2:dre brandmästaren, 28:IV	4,437:—	
	1:ste brandförman, 26:IV	4,101:—	
	2:dre brandförman, 25:IV	3,933:—	
	Maskinisten, 17:IV	3,933:—	
	15 brandmän: (Ferngren, Lindberg, Pettersson, Rask, Junggren, Karlsson, E. Johansson, Isaksson, E. E. E. Andersson, Reimitz, Nystrand, Lundberg, E. Hj. Andersson, Lundin, Schenning) 24:IV à 3,795:—	56,925:—	
	1 brandman (K. S. Johansson) 24:III	3,570:—	
	1 brandman (Hjort) 24:II	3,345:—	
	Arvode till verkstadsförman	250:—	99,130:—
c)	Hyra för bostäder åt brandmanskapet		6,187:50
d)	Kol, ved, lyse samt kraftström till verkstäderna		2,500:—
f)	Diverse utgifter:		
	1. Olycksfallsförsäkring av personalen	500:—	
	2. Anslag för reserv vid sjukdomsfall	200:—	
	3. Trycksaker och skrivmaterial	300:—	
	4. Skurning, tvätt och städning	200:—	
	5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	300:—	
	6. Underhåll av brandredskapen	1,400:—	
	7. Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna	400:—	
	8. Telefon och telefonsamtal	700:—	
	9. Brandstodsavgifter för inventarier	250:—	
	10. Läkarearvode och sjukvård	400:—	
	11. Bensin och smörjoljor till automobiler och motorsprutor	500:—	
	12. Löner till skorstensfejarmästare	50:—	
	13. Oförutsedda utgifter	300:—	
	14. Beklädnad à 180 kr., för 20 man, förslagsvis	3,600:—	
	15. Anslag till semestervikarier	700:—	
	16. Anslag för gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarie, förstörda kläder m. m.	300:—	
	Besiktning av ångsprutan	453:60	10,553:60
g)	Borgarbrandkåren:		
	1 chef	300:—	
	3 förmän à 200 kr.	600:—	
	1:ste maskinist	300:—	
	5 maskinister à 150 kr.	750:—	
	Transport	1,950:—	120,633:60

N:o 90. *Budget för 1930. Utgifter.*

		Transport	1,950:—	120,633:60
	6 eldare à 100 kr.		600:—	
	24 man à 75 kr.		1,800:—	
	Övningar och eldsvådor		800:—	
	Telefon till chefen		70:—	
	Kol och underhåll av sprutor		100:—	5,320:—
i)	Nyanskaffningar:			
	1 järnsvarv		500:—	
	1 borrmaskin		400:—	
	Uppsättning av brandskåp		200:—	1,100:—
k)	Fastigheter:			
	8 % å 2/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstation, 100,000:—	8,000:—		
l)	Brandsynekostnader		100:—	
	Arvode till skorstensfejarmästarne för eldbesiktning (Stadsfullmäktiges beslut den 27/1 1927)		400:—	500:—
m)	Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposterna			1,200:—
			Summa kronor	128,753:60

20. Fastighetsförvaltning.

20 A. Egendomar inom stadsplan.

a)	Rådhuset:			
	1. Underhåll av fastighet	800:—		
	2. Anskaffning och underhåll av inventarier	200:—		
	3. Brandförsäkringspremier	100:—	1,100:—	
b)	Polis- och brandstation:			
	1. Underhåll av fastigheten	2,000:—		
	2. Brandstodspremier och vattenavgift	300:—		
	3. Skatter	250:—		
	4. Gaturenhållning	150:—		
	5. Sotning	100:—		
	7. Arrende till klockaren för tomtutvidgning	300:—		
	8. Tillbyggnaden vid brandstation, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31/5 1928, att amorteras på 5 år (26,000:— kr.), 2:dra året	5,200:—		
	Ombyggnad av värmeledning enligt Stadsfullmäktiges beslut den 30/5 1929	4,500:—		
	Tilläggsanslag för ovannämnda tillbyggnad och omläggning av elektr. ledningarna enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27/6 1929	7,500:—	20,300:—	
		Transport	21,400:—	

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

			Transport	21,400: —
c)	Stadshotellet:			
	Räntor och amorteringar:			
	Andel i obligationslån:			
	1 års ränta	15,940: 03		
	1 års amortering	22,557: 92	38,497: 95	
	2. Underhåll av fastigheten och inventarier		5,000: —	
	3. Kostnad för uppvärmning (häri ingår avlöning och bostad för eldaren)		15,000: —	
	4. Skatter		5,000: —	
	5. Brandstodspremier		650: —	
	6. Renhållning		1,000: —	
	7. Sotning		300: —	
	8. Vattenavgift		1,000: —	27,950: —
d)	Sundinska huset:			
	1. Underhåll av fastigheten	1,000: —		
	Särskilt anslag enligt Stadsfullmäktiges beslut den 30/5 1929	2,900: —	3,900: —	
	2. Skatter		180: —	
	3. Brandstodspremier		140: —	
	4. Renhållning		400: —	
	5. Sotning		40: —	
	6. Vattenavgift		200: —	
	7. Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden (30/9 1920)		8,000: —	12,860: —
e)	Tullhuset:			
	1. Underhåll av fastigheten		200: —	
	2. Vattenavgift och sotning		50: —	
	3. Brandstodspremier		25: —	275: —
f)	Paviljongen i Stadsparken:			
	1. Underhåll av fastigheten		500: —	
	2. Skatter		300: —	
	3. Brandstodspremier		225: —	
	4. Sotning		50: —	1,075: —
g)	Gårds- och tomtfastigheter:			
	1. Underhåll av fastigheter		30,000: —	
	2. Skatter		14,000: —	
	3. Brandförsäkringspremier		3,500: —	
	4. Renhållning		9,000: —	
	5. Sotning		2,000: —	
	6. Vattenavgifter m. m.		5,000: —	
			Transport	63,500: — 63,560: —

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

	Transport	63,500:—	63,560:—	
7.	Amortering å kostnaden kr. 33,000:— för omändring av stadens gårdar (tredje året 31/3 1927)	6,600:—	70,100:—	
h)	Hamnmagasinen:			
1.	Underhåll av fastigheterna	1,000:—		
2.	Skatter	2,000:—		
3.	Brandstodspremier	150:—	3,150:—	
i)	Hamnplanen och materialgården:			
1.	Underhåll av förrådsbyggnader och grusning av magasinsgatorna m. m.	2,000:—		
2.	Justering av spår m. m.	2,500:—	4,500:—	
j)	Hamnpaviljongen:			
1.	Underhåll av fastigheter	200:—		
2.	Skatter	150:—		
3.	Brandförsäkringspremier	95:—		
4.	Vatten och sotning	25:—		
	Tillbyggnad av paviljongen enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/12 1928 1930 års amortering (1:sta året)	3,393:52	3,863:52	
k)	Kabinettet:			
1.	Underhåll av fastigheten	100:—		
2.	Löner och arvoden	1,400:—		
4.	Brandförsäkringspremier	45:—		
5.	Vattenavgift	150:—		
6.	Bränsle, lyse och diverse	400:—	2,095:—	
m)	Omnibustrafikstationen:			
1.	Amortering	2,800:—		
2.	Brandförsäkringspremier m. m.	300:—	3,100:—	150,368:52

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Bil. Litt. D. (sid. 760) ..... 126,962:—

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

a)	Egendomen Carlsberg:			
1.	Underhåll av fastigheten	100:—		
2.	Skatter	700:—	800:—	
b)	Hästholmarna:			
1.	Underhåll av fastigheter och bryggor	2,000:—		
3.	Skatter	1,100:—		
4.	Brandförsäkringspremier	400:—		
5.	Diverse utgifter	500:—		
6.	Ordningsman, arvode, förslagsvis	1,100:—		
	Transport	5,100:—	800:—	277,330:52

	Transport	5,100:—	800:—	277,330:52
7. Ombyggnad av bryggorna vid Elba, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25/2 1926 kr. 16,597:98, att fördelas på 5 år: (5:te året)		3,300:—	8,400:—	
c) Diverse jordägor:				
1. Skatter		6,000:—		
2. Arrende och avgälder:				
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång	45:—			
S. k. Falkenbergska tomten	200:—	245.—		
3. Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 28/11 1873	45:—			
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	25:—			
Avsöndrad mark från straffängelsets område enl. Kungl. brevet den 21/11 1873	100:—			
Vasaparken, utgörande lösen för 53,4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 13:52	721:97			
Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den 29/9 av:				
1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet, utgörande lösen för 20,91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 13:52	282:70			
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97,2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à	13:14	1,187:81		
	Transport	7,432:81	9,200:—	277,330:52

N:o 90. *Budget för 1930: Utgifter.*

	Transport	7,432:81	9,200:—	277,330:52
4.	Mark av Lustigkulla och Skenvretarna (Koloniträdgårdar)	188:57		
5.	Arrende för Biskopsängarna (Koloniträdgårdar)	450:—		
6.	Arrende för domkyrkosysslomannens lönejord i Norra kv. 119	20:—		
7.	Arrende för tomten n:r 68 i Norra kv. (till domprosten)	40:—	8,131:38	
d)	Övriga utgifter:			
1.	Omkostnader för kreaturstorg och tivoliplats	1,500:—		
2.	Avstjälpningsplatserna: Underhåll och tillsyn	5,500:—	7,000:—	24,331:38

20 D. Skogar.

Enligt Bil. Litt. D. (sid. 762)	5,943:—
Summa kronor	307,604:90

21. Magistrat och Rådhusrätt.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier			1,000:—
b)	Löner och arvoden:			
	Borgmästaren, förslagsvis	8,600:—		
	Civilrådmannen, 48:IV	10,368:—		
	Brottmålsrådmannen, 48:IV	10,368:—		
	3:dje Rådmannen, 46:III	9,060:—		
	Assessorn, 45:IV	9,036:—		
	Stadsvaktmästaren, 25:IV	3,933:—	51,365:—	
	Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, högst		2,200:—	
	Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1930, förslagsvis		2,000:—	55,565:—
c)	Renhållning			1,500:—
d)	Belysning			400:—
e)	Uppvärmning			1,000:—
f)	Övriga utgifter:			
1.	Tryck- och annonskostnader		2,000:—	
2.	Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,500:—	
3.	Olycksfallsförsäkringspremier		50:—	
4.	Läkararvode för stadsvaktmästaren		20:—	
	Transport		3,570:—	59,465:—

		Transport	3,570:—	59,465:—
	5. Telefonavgifter för ledningar till:			
	Borgmästarens ämbetsrum och bostad ..	230:—		
	Civilrådmannen	110:—		
	Brottmålsrådmannen	110:—		
	Stadsnotarien	180:—		
	3:dje Rådmannen	110:—		
	Rådhusets tambur	290:—		
	Stadsvaktmästaren	70:—		
	Samtalsavgifter	125:—	1,225:—	4,795:—
g)	Oförutsedda utgifter		200:—	
	Anskaffning av trafikskyltar		300:—	500:—
			Summa kronor	64,760:—

22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier			200:—
b)	1. Löner och arvoden:			
	Kronokassören	3,900:—		
	Stadsfogden	5,000:—		
	1:sta skrivbiträdet, 20:IV	3,243:—		
	2:dre skrivbiträdet, 17:I	2,310:—		
	5 st. exekutionsbetjänter (Richtnér, Carlsson, Steen, Larsson, Sundkvist) 23:IV à 3,675:—	18,285:—		
	Bidrag till registrering av mantalslängden	150:—		
	Arvode till ett biträde å Kronouppbördskontoret för debitering och uppbörd av grundavgifter till pensionsförsäkringsfonden	1,800:—		
	Bidrag till extra biträden för samma ändamål	300:—	34,988:—	
b)	3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören, reservationsvis	210:—		
	5. Ersättning för tjänstelokal åt stadsfogden	750:—		
	6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden	210:—		
	7. Arvode till mantalsskrivningsombud	700:—		
	8. Understöd åt f. fjärdingsman Törn för år 1930	300:—	2,170:—	37,158:—
			Transport	37,458:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

			Transport	37,458:—
c)	Kronouppbördskontoret:			
	1. Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex		750:—	
	2. Renhållning: Rådhusets annex		800:—	
	3. Belysning: Rådhusets annex		150:—	
	4. Uppvärmning: Rådhusets annex		400:—	2,100:—
d)	Exekutionsbiträdenas tjänsterum:			
	1. Hyra		1,200:—	
	2. Renhållning		500:—	
	3. Belysning		100:—	
	4. Uppvärmning		200:—	2,000:—
e)	Övriga utgifter:			
	1. Tryck- och annonskostnader		1,300:—	
	2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		600:—	
	3. Olycksfallsförsäkringspremie		40:—	
	4. Läkarearvode för exekutionsbiträden och skrivbiträden		50:—	
	5. Anslag till exekutionsbiträdena för hållande av velocipeder		150:—	
	6. Telefonavgifter för ledningar till:			
	Stadsfogden	180:—		
	Kronokassören	230:—		
	Exekutionsbiträdena	280:—		
	Samtalsavgifter	25:—	715:—	2,855:—
f)	Oförutsedda utgifter			100:—
			Summa kronor	44,513:—

23. Polisväsen och fångvård.

(8 % av 1/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen å 50,000:— kr. = 4,000:— kronor).

a)	1. Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar		1,800:—	
	2. Inköp av 2 velocipeder	300:—		
	Inköp av 1 skrivmaskin	480:—	780:—	2,580:—
b)	Löner och arvoden:			
	Stadsfiskalen, 37:IV		6,447:—	
	Poliskommissarien, 38:IV		6,714:—	
	Kriminalöverkonstapeln, 31:IV		5,001:—	
	4 överkonstaplar (Andersson, Winroth, Karlsson) 29:IV à 4,605:—		18,420:—	
	2 inspektionskonstaplar (Eriksson, Haake, Carlsson, Kling), 26:IV à 4,101:—		8,202:—	
	6 kriminalkonstaplar (Veimer, Forslund, Söder, Sporre, Svensson, Ström), 26:IV à 4,101:—		24,606:—	
			Transport	69,390:— 2,580:—

Transport	69,390:—	2,580:—	
23 poliskonstaplar (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 5 Fäldt, 6 Johnsson, 8 Johansson, 9 Wass, 10 Kraft, 14 Persson, 16 Carlsson, 19 Morlin, 21 Carlsson, 23 Qviberg, 26 Andersson, 28 Svalberg, 29 Bertilsson, 11 Gustavsson, 12 Brohmé, 25 Hising, 31 Dahlin, 15 Feltendahl, 20 Björkman, 22 Marthon, 32 Mårtensson), 25:IV à 3,933:— ..	90,459:—		
7 poliskonstaplar (13 Deander, 33 Gustavsson, 34 Johansson, 35 Pettersson, 36 Ullberg, 37 Eriksson, 30 Lundkvist), 25:III à 3,702:—	25,914:—		
1 poliskonstapel (18 Lundgren), 25:II	3,471:—		
3 poliskonstaplar (17 Rosdahl, 27 Imberg, 4 Persson) 25:I à 3,240:—	9,720:—		
1 e. poliskonstapel, 23:I	3,000:—		
Beklädnad till 4 överkonstaplar, 2 inspektionskonstaplar, 34 ordinarie och 1 extra konstapel, 41 man à 225:—	9,225:—		
Slitningsersättning åt 1 kriminalöverkonstapel och 6 kriminalkonstaplar à 225:—	1,575:—	212,754:—	
c) Pensioner:			
f. Poliskonstapeln E. F. Kindblom	500:—		
Överkonstapel Vretlöfs änka och 1 minderårigt barn (26/6 1919) pensionsersättning	600:—		
f. Poliskonstapel Asplunds änka	500:—		
Dyrtidstillägg till ovanstående	800:—		
Inspektionskonstapel K. A. Eriksson	2,460:—	4,860:—	
d) Renhållning:			
Städning av tjänstelokalerna à 102:— kr. pr månad		1,224:—	
e) Belysning		500:—	
f) Uppvärmning:			
Bränsle inklusive ersättning till brandkåren för eldning av ugnarna ..		1,500:—	
g) Övriga utgifter:			
1. Premie för olycksfallsförsäkring	700:—		
2. Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten	1,200:—		
3. Läkarearvoden för poliskåren	800:—		
4. Telefonavgifter för ledningar till:			
Polisstationen ..... 220:—			
Poliskommissariens tjänsterum ..... 110:—			
Poliskommissariens bostad ..... 70:—			
Kriminalpolisstationen, 2 ledningar ..... 400:—			
Stadsfiskalens tjänsterum ..... 110:—			
Stadsfiskalens bostad ..... 70:—			
Kriminalöverkonstapelns bostad ..... 70:—			
Kriminalkonstapel Forslunds bostad ..... 70:—			
Transport 1,120:—	2,700:—	223,418:—	

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

	Transport	1,120:—	2,700:—	223,418:—
	2 länskriminalkonstaplars bostäder à 70:— kronor	140:—		
	Flyttbar apparat i polischefens bostad	15:—		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	205:—	1,480:—	
6.	Oförutsedda utgifter		1,000:—	
7.	Fångars vård och förplägning å straffängelset		400:—	5,580:—
			Kronor	228,998:—

26. Allmän pensionsförsäkring.

a)	Pensionsnämnden för Västerås stad:			
1.	Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter 4 kr. för dag, förslagsvis		350:—	
2.	Arvode åt ordförande		600:—	
2.	Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp		2,100:—	
3.	För läkarebetyg och läkareundersökningar, förslagsvis		300:—	
4.	Annonser och kungörelser, förslagsvis		100:—	
5.	Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis		250:—	3,700:—
b)	Pensionsnämnden för S:t Ilian:			
	Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde			50:—
c)	Pensionsnämnden för Lundby:			
	Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde			50:—
d)	Inbetalning till pensionsförsäkringsfonden av grundavgifter, som icke kunnat indrivas			7,500:—
e)	Bidrag till pensionstillägg och understöd			25,000:—
			Summa kronor	36,300:—

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier		2,000:—	
b)	1. Löner och arvoden:			
	Drätseldirektören, 60:IV	16,128:—		
	Byggnadschefen, 55:IV	13,476:—		
	Stadsombudsmannen, 49:IV	10,812:—		
	Drätselnotarien, 41:IV	7,584:—		
	Stadskamreraren, 47:IV	9,924:—		
	Stadsbokhållaren, 29:II	4,095:—		
	Stadskassörskan, 26:III	3,864:—		
	Transport	65,883:—	2,000:—	

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

		Transport	65,883:—	2,000:—
	1 kvinnligt kontorsbiträde av 1 klass å drätseldirektörskontoret, 20:IV	3,243:—		
	Personligt lönetillägg	500:—	3,743:—	
	1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret, 20:II		2,841:—	
	1 manligt kontorsbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret, 19:IV		3,105:—	
	Stadsinspektoren, 34:IV		5,685:—	
	4 arbetsförmän (Pettersson, Råberg, Westholm, Johansson), 27:IV à 4,269:— ..		17,076:—	
	1 förrådsförman (Barklund), 25:IV		3,933:—	
	Rådhusvaktmästaren, 25:IV		3,933:—	
	3 körkarlar (Eriksson, Persson, Andersson), 22:IV à 3,519:—		10,557:—	
	Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen och stadskamrerarekontoret, förslagsvis		5,000:—	
	Arvode för en byggmästare (29/12 1920) ..		6,800:—	
	Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode ..		1,200:—	
	Anslag till stadsrevisionen		2,300:—	
	Läkararvode för rådhusvaktmästaren, förmän, körkarlar och skrivbiträden ..		100:—	132,156:—
b)	3. Pensioner:			
	Pensionsersättning till:			
	f. Revisorn H. Tersmeden ..	1,200:—		
	f. Skrivbitr. Amelie Presto-Ström	400:—		
	Änkan Södergren	376:—	1,976:—	
	Dyrtidstillägg till Fru Södergren, förslagsvis		200:—	2,176:—
d)	Renhållning: Rådhuset och annexet			2,500:—
e)	Belysning: Rådhuset och annexet			450:—
f)	Uppvärmning: Rådhuset och annexet			1,500:—
g)	Övriga utgifter:			
	1. Tryck- och annonskostnader		8,500:—	
	2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		2,000:—	
	3. Olycksfallsförsäkringspremie		50:—	
	4. Premie för inbrotts- och garantiförsäkring		203:75	
		Transport	10,753:75	140,782:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

		Transport	10,753:75	140,782:—	
	5. Telefonavgifter för ledningar till:				
	Stadsfullmäktiges ordförande	70:—			
	Drätselkammarens ordförande	70:—			
	Drätseldirektörens exp. och bostad	180:—			
	Stadsombudsmannens exp. och bostad	180:—			
	Drätselnotariens exp. och bostad	250:—			
	Byggnadschefens exp. och bostad	180:—			
	Stadskamrerarekontoret	230:—			
	Stadskamrerarens bostad	70:—			
	Stadsinspektorens exp.	110:—			
	Byggmäst. Alb. Anderssons bostad	70:—			
	Arbetsförman Råberg	70:—			
	Arbetsförman Westholm	70:—			
	Arbetsförman Johansson	70:—			
	Arbetsförman Pettersson	70:—			
	Rådhusvaktmästaren	70:—			
	Förrådet	180:—			
	Samtalsavgifter	250:—	2,190:—		
	6. Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		1,200:—		
	7. Diverse och oförutsedda utgifter		1,000:—	15,143:75	
h)	Stallet:				
	1. Utfordring och skötsel av 4 hästar		3,500:—		
	2. Hästskoning och hästförsäkring m. m.		300:—		
	3. Underhåll av körredskap		500:—	4,300:—	160,225:75

27 B. Byggnadsnämnd.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier			250:—	
b)	Löner och arvoden:				
	Stadsarkitekten, arvode	5,000:—			
	D:o, reseersättning	750:—	5,750:—		
	Bitr. Stadsingeniören, 37:IV	6,447:—			
	Personligt lönetillägg	1,300:—	7,747:—	13,497:—	
	Ingeniörsbiträden å byggnadschefskontoren			10,500:—	
c)	Pension:				
	f. Stadsingeniören F. Gewalt		3,000:—		
	Dyrtidstillägg efter index 175		1,680:—	4,680:—	
			Transport	28,927:—	160,225:75

		Transport	28,927:—	160,225:75
d)	Övriga utgifter:			
	1. Kostnader för besiktningar	200:—		
	2. Hantlangning	1,000:—		
	3. Telefon och postavgifter	150:—		
	4. Annonskostnader	200:—		
	5. Rit- och skrivmaterial	500:—		
	6. Lösen för resolutioner hos myndigheter samt andra diverse utgifter	250:—	2,300:—	31,227:—

27 C. Automobiler.

a)	Underhåll och reparationer	800:—	
b)	Löner och arvoden:		
	1 bilförare, förslagsvis	3,200:—	
c)	Driftskostnader:		
	Bensin, smörjoljor m. m.	2,500:—	
d)	Diverse utgifter:		
	Diverse, såsom skatter m. m.	600:—	
e)	Amortering av inköpt lastbil, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/6 1928 (2:dra året) förslagsvis	5,280:—	12,380:—
		Summa kronor	203,832:75

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

a)	Sociala ändamål:		
	1. Arbetsstugan (29/12 1910) med avdrag av anslag från Sundinska fonden	2,200:—	
	2. Barnkrubban (28/12 1918)	3,000:—	
	3. Barnhemmet (28/12 1918)	500:—	
	4. Natthärberget	300:—	
	5. Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedling (30/9 1927 och 29/12 1920)	3,200:—	
	6. Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa (23/12 1909), förslagsvis	3,500:—	
	7. Anslag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa (23/12 1918), förslagsvis	19,000:—	
	8. Anslag till barnhemmet "Sparvboet" (21/12 1911 och 28/12 1918)	600:—	
	9. Anslag till barnhemmet "Sparvboet", hyra för butiken (23/2 och 21/12 1917)	800:—	
	10. Anslag till Frälsningsarméns Slumverksamhet (26/10 1916 och 28/12 1918)	500:—	
		Transport	33,600:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Utgifter.

	Transport	33,600:—	
11.	Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas (30/12 1919)	1,500:—	
15.	Anslag till Arosgårdens verksamhet (28/10 1920)	3,000:—	
16.	Anslag till Nykterhetsnämnden	1,550:—	
17.	Anslag till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet (28/12 1920)	2,000:—	
18.	Anslag till skollovskolonier	8,000:—	
19.	Anslag till Västerås gymnastikförening	1,000:—	
20.	Västmanlands läns Sjuksköterskeförening	500:—	51,150:—
b)	Taxeringsnämnderna:		
1.	Traktamentsersättning à 4:— pr sammanträdestimma, högst 7 kr. pr dag	2,000:—	
2.	Biträde åt ordförandena	700:—	
3.	Lyse och städning i byrålokal	60:—	
4.	Annonsering m. m.	60:—	
5.	Skrivmaterial och diverse	100:—	2,920:—
c)	Diverse utgifter:		
2.	Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare	2,000:—	
3.	Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare (19/12 1912)	3,000:—	
4.	Årsavgift till Svenska stadsförbundet à 6:— för varje 100-tal innevånare (26/3 1908)	1,770:—	
6.	Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 ex. à 12:— (26/10 1911)	720:—	
7.	Representationsanslag (19/12 1912)	1,000:—	
8.	Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)	1,500:—	
11.	Anslag till utsättning av smörbord	300:—	
16.	Anslag till arbetslöshetsverksamhet	1,000:—	
18.	Avskrivning å tidigare års förlust å vedgårdsrörelsen	30,000:—	
20.	Gäldande av del av ogulden kostnad för ombyggnad av Skultunavägen kr. 88,867:04 från åren 1922 och 1923 varifrån avgår 1929 års amortering 25,000:— kronor = 63,867:04 (2:dra året)	25,000:—	
21.	Anslag till gäldande av påbörjade nödhjälpsarbeten å diverse vägar samt Persbobäckens överbyggnad	40,000:—	106,290:—
	Summa kronor		160,360:—

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Årets förslagsanslag		58,830:53
	Summa kronor	55,830:53

N:o 90.
Budget för 1930.
Inkomster.

Inkomster.

1 A. Räntor och aktier.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:	Resterande lånebelopp:	Ränta:	
a) Obligationslån:			
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	6,475 : —	216 : 10	
1896 „ „ à 3,6 %	32,280 : —	1,084 : 68	
1902 „ „ à 4 %	35,790 : —	1,431 : 60	
1907 „ „ à 4,5 %	455,910 : —	20,515 : 95	
1910 „ „ à 4,5 %	811,720 : —	35,995 : 73	
1916 „ „ à 5 %	361,178 : —	18,058 : 90	
1922 „ „ à 5 %	420,783 : —	20,909 : 49	
1924 „ „ à 5 %	169,645 : —	8,482 : 25	
1929 „ „ à 5 %	614,772 : 16	30,738 : 61	137,433 : 31
2. Folkskolestyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	13,750 : —	460 : —	
1902 „ „ à 4 %	108,575 : —	4,343 : —	
1907 „ „ à 4,5 %	26,100 : —	1,174 : 50	
1910 „ „ à 4,5 %	243,200 : —	10,780 : 65	
1916 „ „ à 5 %	19,840 : —	992 : —	
1922 „ „ à 5 %	60,645 : —	3,013 : 57	
1924 „ „ à 5 %	18,340 : —	917 : —	
1929 „ „ à 5 %	137,200 : —	6,860 : —	28,540 : 72
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	2,750 : —	92 : —	
1902 „ „ à 4 %	12,776 : 50	495 : 63	
1922 „ „ à 5 %	360,138 : —	17,895 : 93	
1924 „ „ à 5 %	57,404 : 20	2,870 : 21	
1929 „ „ à 5 %	228,583 : 34	11,429 : 17	32,782 : 94
4. Kyrkorådet:			
1896 års lån à 3,6 %	4,180 : —	141 : 12	
1910 „ „ à 4,5 %	40,000 : —	1,800 : —	1,941 : 12
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	1,905 : —	95 : 25	
För nya hamnbyggnaden à 4 ½ %	108,775 : —	4,894 : 88	
		Transport	200,698 : 09

N:o 90.
Budget för 1930.
Inkomster.

			Transport	200,698:09
	För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	94,730:—	4,736:50	
	För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1 à 5 % ..	6,600:—	330:—	
	För malmlossningskran n:r 2 à 5 %	15,625:—	781:25	
	För östra hamnbyggnadens vidare fortsättning, 5 % å kronor	137,200:—	6,860:—	17,697:88
6.	Djuphamnen:			
	1924 års lån à 5 %	339,000:—	16,950:—	
	1926 års lån à 5 %	618,000:—	30,900:—	
	Lån av stadskassan à 5 %	517,463:99	25,873:20	73,723:20
b)	Andra amorteringslån:			
1.	Upptaget från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:			
	Räntor å av staden utlämnade lån		39,185:21	
2.	Fattigvårdsstyrelsen:			
	1928 års lån à 5 %	300,624:79	15,031:24	
3.	Hamnen:			
	1928 års lån à 5 %	177,853:51	8,892:68	
4.	Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
	1926 års lån à 5 %	80,871:89	4,043:59	
	1928 „ „ à 5 %	570,799:20	28,539:96	95,692:68
c)	Andra lån och skulder:			
2.	Ränta å beräknad brist i hamnkassan, c:a 175,000:— kr. à 5 %	175,000:—	8,750:-	
3.	Ränta å kronor 1,000:—, lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4,5 %	1,000:—	45:—	
4.	Ränta å till fattigvården förskotterade medel för restaurering av huvudbyggnaden vid ålderdomshemmet Karlslund, enligt amorteringsplan	92,050:—	4,602:50	
5.	Ränta å till Malma grustag förskotterade och ännu oguldna anläggningskostnader à 5 %	67,315:35	3,365:77	16,763:27
d)	Aktier:			
1.	Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg kr. 99,700:— à 5 %		4,985:—	
3.	Utdelning å A.-B. Arbetarebostäders aktier, kronor 300,000:— à 4,75 %		14,250:—	19,235:—
4.	Utdelning å på staden överförda aktier i S. V. B:s Nya Järnvägs A.-B., motsvarande ränta till A.-B. Västeråsbanans Intressenter Kr. 83,780:—			
			Summa kronor	423,810:12

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

	Resterande lånebelopp:	Årets Amortering:	
a) Obligationslån:			
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	6,475 : —	2,145 : —	
„ „ 1896 à 3,6 %	32,280 : —	4,300 : —	
„ „ 1902 à 4 %	35,790 : —	2,470 : —	
„ „ 1907 à 4,5 %	455,910 : —	16,810 : —	
„ „ 1910 à 4,5 %	811,720 : —	23,630 : —	
„ „ 1916 à 5 %	361,178 : —	7,090 : —	
„ „ 1922 à 5 %	420,783 : —	5,186 : 50	
„ „ 1924 à 5 %	169,645 : —	3,515 : —	
„ „ 1929 à 5 %	614,772 : 16	9,185 : 74	74,332 : 24
2. Folkskolestyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	13,750 : —	4,500 : —	
„ „ 1902 à 4 %	108,575 : —	6,557 : —	
„ „ 1907 à 4,5 %	26,100 : —	1,150 : —	
„ „ 1910 à 4,5 %	243,200 : —	7,260 : —	
„ „ 1916 à 5 %	19,840 : —	390 : —	
„ „ 1922 à 5 %	60,645 : —	747 : 50	
„ „ 1924 à 5 %	18,340 : —	380 : —	
„ „ 1929 à 5 %	137,200 : —	2,050 : —	23,034 : 50
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	2,750 : —	900 : —	
„ „ 1902 à 4 %	12,776 : 50	771 : 65	
„ „ 1922 à 5 %	360,138 : —	4,439 : —	
„ „ 1924 à 5 %	57,404 : 20	1,189 : 40	
„ „ 1929 à 5 %	228,583 : 34	3,415 : 42	10,715 : 47
4. Kyrkorådet:			
Upptaget år 1896 à 3,6 %	4,180 : —	520 : —	
„ „ 1910 à 4,5 %	40,000 : —	1,000 : —	1,520 : —
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden	1,905 : —	1,905 : —	
För nya hamnbyggnaden:			
1907 års lån à 4,5 %	108,775 : —	5,725 : —	
1916 års lån à 5 %	94,730 : —	1,858 : —	
1929 års lån à 5 %	137,200 : —	2,050 : —	
För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1, kapitalåterstod	6,600 : —	275 : —	
För malmlossningskran, kapitalåterstod ..	15,625 : —	625 : —	12,438 : —
		Transport	122,040 : 21

N:o 90.
Budget för 1930.
Inkomster.

			Transport	122,040:21
6.	Djuphamnen:			
	1924 års lån à 5 %	339,000:—	5,085:—	
	1926 års lån à 5 %	618,000:—	9,301:—	14,386:—
b)	Andra amorteringslån:			
1.	Kapitalavbetalningar å lån från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:			
	Årets amortering		15,227:12	
2.	Fattigvårdsstyrelsen:			
	1928 års lån à 5 %	300,624:79	9,843:97	
3.	Hamnen:			
	1928 års lån à 5 %	177,853:51	5,823:81	
4.	Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
	1926 års lån à 5 %	80,871:89	1,479:16	
	1928 års lån à 5 %	570,799:20	18,690:84	51,064:90
			Summa kronor	187,491:11

2. Fattigvård.

A. Yttre fattigvården:

a)	Ersättning av Landstinget enligt 40—42 §§ i lagen om fattigvården för:			
1.	Hospitalsvård	16,000:—		
2.	Lasarettsvård	5,500:—		
3.	Sanatorievård	4,300:—		
4.	Andra sjukvårdskostnader	4,000:—		
5.	Vårdkostnader till andra kommuner	6,500:—	36,300:—	
b)	Inkomst av statsbidrag		3,000:—	
c)	Återbetalning av enskilda för utgiven fattigvård		5,500:—	
d)	Inkomst av pensioner		6,000:—	
e)	Diverse inkomster:			
1.	Diverse inkomster	2,000:—		
2.	Barnavårdsnämndens bidrag med 1/4 av kostnad för hyra, städning, bränsle och telefon m. m.	1,065:—		
3.	Barnavårdsnämndens bidrag med 1/4 av lönerna för kassörskan och biträden jämte diverse andra utgifter	1,400:—	4,465:—	55,265:—
			Transport	55,265:—

			Transport	55,265: —
	B. Ålderdomshemmet.			
f)	Vårdavgifter:			
	1. Ersättning av främmande kommuner	22,000: —		
	2. Ersättning av enskilda	14,000: —		
	3. Ersättning av Landstinget enligt 41 § fattigvårdslagen	4,000: —		
	4. Ersättning av landstinget för t. b. c.-avdelningen	5,000: —		
	5. Ersättning av staten för t. b. c.-avdelningen	8,000: —		
	6. Ersättning av statsmedel för vissa personer	2,000: —		
	7. Inkomst av pensioner	25,000: —	80,000: —	
g)	Diverse inkomster:			
	1. Inkomst av arbeten	2,000: —		
	2. Värdet av produkter från trädgården för hushållet	2,000: —		
	3 Inkomst av trädgårdsprodukter	200: —		
	4. Inkomst av försålda bohag	1,000: —		
	5. Inkomst av hönsgården	3,000: —		
	6. Inkomst av tvättinrättningen	10,000: —		
	7. Anslag av staten för biblioteket	75: —	18,275: —	98,275: —
			Summa kronor	153,540: —

3. Barnavård.

a)	Återbetalning av Landstinget för utgivna vårdkostnader för skyddsuppfostran enligt § 63 i Barnavårdslagen		7,000: —	
b)	Ersättning av enskilda för utgivet uppfostringsbidrag		3,000: —	
c)	Statsbidrag enligt § 67 i Barnavårdslagen		1,800: —	11,800: —
			Summa kronor	81,692: —

4. Folkskola.

4 A. Den egentliga folkskolan.

a)	Statsbidrag:			
	1. Till folkskolan:			
	För 17 ord. lärare à kr. 2,810: —	47,770: —		
	„ 10 ord. lärare à kr. 2,510: —	25,100: —		
	„ 10 ord. lärare à kr. 2,210: —	22,100: —		
	„ 11 ord. lärarinnor à kr. 2,310: —	25,410: —		
	„ 11 ord. lärarinnor à kr. 2,110: —	23,210: —		
	„ 7 ord. lärarinnor à kr. 1,910: —	13,370: —		
	„ 2 ord. lärarinnor à kr. 1,710: —	3,420: —		
	„ 7 e. o. lärarinnor à kr. 1,350: —	9,450: —	169,830: —	
			Transport	169,830: —

N:o 90.
Budget för 1930.
Inkomster.

		Transport	169,830:—	
2.	Till småskolan:			
	för 28 ord. lärarinnor à kr. 1,530:—	42,840:—		
	„ 9 ord. lärarinnor à kr. 1,380:—	12,420:—		
	„ 1 ord. lärarinna	1,230:—		
	„ 1 ord. lärarinna	1,080:—		
	„ 1 e. o. lärarinna för vårterminen	534:78	58,104:78	
3.	Till slöjdundervisningen:			
	för gossar:			
	52 grupper à kr. 146:88	7,637:76		
	för flickor:			
	84 grupper à kr. 146:88	12,337:92	19,975:68	
4.	Till undervisning i huslig ekonomi:			
	18 kurser à kr. 229:50		4,131:—	
	Dyrtidstillägg:			
5.	Till lärare i läs- och skrivämnen	80,500:—		
6.	Till lärare i slöjd och huslig ekonomi	8,400:—	88,900:—	
7.	Till lärjungebiblioteket		150:—	341,091:46
b)	Barnbespisningen, anslag från Wahlbäckska fonden			2,000:—
c)	Arrendemedel:			
	För jord å Ibbebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden			37:—
d)	Hyresmedel:			
	För bostäder till lärare		6,400:—	
	För uthyrning av skollokaler		800:—	7,200:—
			Summa kronor	350,328:46

4 B. Fortsättningsskola.

Statsbidrag till lärarearvoden		9,200:—
	Summa kronor	9,200:—

4 B. Högre Folkskola.

a)	Statsbidrag till avlöningar	11,822:—
	Statsbidrag till dyrtidstillägg	4,315:—
	Statsbidrag till bibliotek	150:—
	Summa kronor	16,287:—

5. Hälso- och sjukvård.

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården.

1.	Statsanslag åt sundhetsinspektören	1,100: —	
2.	Betalda utryckningar med ambulansautomobilen	400: —	
3.	Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	800: —	
4.	Protokollslösen	300: —	
5.	Bidrag från Köttbesiktningsbyrån till hälsovårdstillsynningsmännens avlöning	1,800: —	4,400: —

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

Besiktningsavgifter		27,594: —
	Summa kronor	31,994: —

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggning.

Försäljningsmedel	200: —	
Årligt bidrag till omläggning av del av Stora gatan (A.-B. Yngve Swenson)	300: —	
Till gäldande av särskilda gatuarbeten:		
Av ordinarie automobilskattemedel	45,000: —	45,500: —

6 B. Vägar.

Av ordinarie automobilskattemedel	45,000: —		
Av automobilskattemedlens utjämningsandel	49,750: —	94,750: —	
Vägskatt, c:a		8,200: —	102,950: —

6 C. Planteringar.

Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringarna vid Domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4,100: —	
Anslag för vård av Slottsparken	1,000: —	
Försäljningsmedel och dekorationer	3,000: —	
Ersättning från Asea för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500: —	8,600: —

6 E. Gaturenhållning.

1.	Avgift från skolkassan rör. renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgärdsskolorna	1,000: —	
2.	Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1,800: —	2,800: —
		Summa kronor	159,850: —

N:o 90.
Budget för 1930.
Inkomster.

8. Hamnar.

8 I. Den äldre hamnen.

Enligt Bil. Litt. C I. (sid. 755)	138,700:—

8 II. Djuphamnen.

Enligt Bil. Litt. C II. (sid. 757)	72,300:—
Summa kronor	211,000:—

10. Renhållningsverk.

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Bil. Litt. D. (sid. 759)	57,000:—

10 B. Svingård.

Enligt Bil. Litt. D. (sid. 760)	35,000:—
Summa kronor	92,000:—

11. Vattenledningsverk.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 747)	202,000:—
Summa kronor	202,000:—

12. Gasverk.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 749)	398,600:—
Summa kronor	398,600:—

13. Elektricitetsverk.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 750)	671,000:—
Summa kronor	671,000:—

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhus.

Badavgifter	2,900:—	
Uthyrning av badhuset vid uppvisningar	100:—	3,000:—
Transport		3,000:—

Transport		3,000: —

17 B. Varmbadhus.

Badavgifter:

1. Karbad	19,500: —	
2. 1:sta klass badstu	10,000: —	
3. Simhall med värmestuga (vinter)	10,500: —	
4. Simhall med värmestuga (sommar)	9,000: —	
5. Medicinska bad	4,200: —	
6. Billighetsbadstu	10,500: —	
7. Skolbad	2,250: —	
8. Ersättning för simundervisningsbad	4,050: —	70,000: —

17 D. Båttrafik.

1. Persontrafik	16,150: —	
2. Godstrafik	150: —	16,300: —

17 E. Vedgård.

Inkomster av vedförsäljning	36,800: —

17 F. Grustag.

Inkomster av grusförsäljning	27,915: 77
Summa kronor	154,015: 77

18. Brandväsen.

n)	Verkstäderna:		
	1. Smidesverkstaden 2. Snickareverkstaden 3. Skräddareverkstaden 4. Skomakareverkstaden	6,000: —	
o)	Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen	3,000: —	
p)	Ersättning för eldning åt polisen	100: —	
q)	Ersättning för tillsyn och skötsel av enskilda brandskåp	150: —	
r)	Hyra för uppställningsplats för stadens lastautomobil	200: —	
	Hyresmedel för befäl och manskap vid brandkären	13,050: —	22,500: —
	Summa kronor		22,500: —

N:o 90.
Budget för 1930.
Inkomster.

20. Fastighetsförvaltning.

20 A. Egendomar inom stadsplanen.

c)	Stadshotellet:			
	1. Hyror:			
	Västerås Hotell A.-B.	32,000: —		
	Västerås Systembolag	18,500: —		
	Sällskapet	2,250: —		
	Upplands Enskilda Bank ..	5,000: —		
	Barberare Gösta Ståhl	1,400: —	59,150: —	
	2. Avgifter för festvåningens användande ..		1,500: —	
	Hyresgästernas andel i kostnaden för vattenavgifter		400: —	
	Hyresgästernas andel i kostnaden för uppvärmning		14,000: —	75,050: —
d)	Sundinska huset:			
	Hyresinkomster			10,350: —
e)	Tullhuset:			
	Hyra för bostadslägenhet			500: —
f)	Paviljongen i Stadsparken:			
	Hyresinkomster			2,500: —
g)	Gårds- och tomtfastigheter:			
	Hyror och arrenden för gårdar och tomter			170,000: —
h)	Hamnmagasinen:			
	A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o, magasin n:r 1 ..		6,600: —	
	A.-B. John A. Fors, magasin n:r 2		6,000: —	
	A.-B. John A. Fors, magasin n:r 3		2,087: 50	
	A.-B. Hakon Swenson, magasin n:r 3		1,800: —	
	A.-B. Rudhe & C:o, magasin n:r 3		2,200: —	
	A.-B. Rudhe & C:o, magasin n:r 3		1,500: —	
	Norlings Agenturaffär, magasin n:r 3		674: —	
	Vatten- och Gasverksstyrelsen		112: 50	20,974: —
i)	Hamnplanen:			
	Platshyror av:			
	Hygrell & C:o		1,087: 50	
	Tegel- & Murbruks A.-B.		2,128: —	
	Kafferosteriet Pyramiden		650: —	
	Järnhandl. Axel Sundström		812: 50	
	Tekniska Byggnadsbyrån		367: 50	
		Transport	3,045: 50	279,374: —

N:o 90.
Budget för 1930.
Inkomster.

Transport		3,045:50	279,374:—
Ingeniör Paul Anderson		200:—	
Grosshandl. G. Nordenhaag		495:—	
Gronsshandl. G. Nordenhaag		1,930:—	
Vatten- och Gasverksstyrelsen		1,050:—	
Myggbo Sågbolag		562:50	
Järnhandl. Eric Sundström		562:50	
Järnhandl. Bröderna Larsson		735:—	
Västerås Automobil A.-B.		900:—	
Allm. Svenska Elektr. A.-B.		207:—	
Allm. Svenska Elektr. A.-B.		525:—	
Allm. Svenska Elektr. A.-B., för magasinstomt		7,556:—	
A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o		180:—	
Stadens Vedgård		2,000:—	
J. Aug. Andersson & C:o		1,063:—	
Arvid Enström		478:—	
Arrende för 6 tomter å Sjöhatten:			
Koop. Fören. Svea, n:r 1, 1:a rad.	233:80		
Centralförening, n:r 2, 1:a rad. ..	230:50		
A.-B. Hakon Swenson, n:r 3, 1:a rad.	316:80		
A.-B. Hakon Swenson, n:r 1, 2:a rad.	291:—		
A.-B. John A. Fors, n:r 2, 2:a rad.	292:30		
A.-B. Nissen & C:o, n:r 3, 2:a rad.	235:40	1,599:80	
Krooks Petroleum- & Olje A.-B.		150:—	
A.-B Västerås Spedition		25:—	25,264:30
j) Hamnpaviljongen:			
Hyresinkomster:			
Spedition		2,250:—	
Fackf.-kafé		750:—	
Hamnkontor		500:—	3,500:—
k) Kabinettet:			
Inkomster			1,400:—
m) Omnibustrafikstation:			
Hyra			3,100:— 312,638:30

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Bil. Litt. D. (sid. 761)	126,962:—
Transport	439,600:30

N:o 90.
Budget för 1930.
Inkomster.

			Transport	439,600:30
	20 C. Jordar och andra fastigheter.			
a)	Egendomen Carlsberg	1,000:—		
	Del av Carlsberg (Stadens lantbruk)	200:—		
	Del av Carlsberg (Skogsvårdsstyrelsen)	200:—		
	Arrende för ett markområde (Knut Albin Andersson)	5:—	1,405:—	
b)	Hästholmarna:			
	1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba	4,500:—		
	2. Hyra för serveringspaviljong å Östra holmen	2,000:—	6,500:—	
c)	Diverse jordägor:			
	1. Östra utmarken:			
	Arrende:			
	För följande lägenheter:			
	Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord (Nordanby gård)	3,500:—		
	Gustavsslätt (K. E. Eklund), utgår 14/3 1936	275:—		
	Andersborg (G. Andersson)	500:—		
	Sundinska utmarken (koloniträdgårdar)	430:—		
	Kristiansborg (stadens lantbruk)	3,000:—		
	Hovdestalund (F. Johansson)	500:—		
	Ett område av Myggbo (Folkets Park) 50:—			
	Ett område (Folkets Park) 70:—	120:—		
	Malma gård (stadens lantbruk)	3,500:—		
	Arrende för jaktmark å Malma och Östra utmarken	25:—	11,850:—	
	2. Västra utmarken:			
	Arrende:			
	Stensborg, växthus och en del jord (R. Eriksson)	2,000:—		
	Stensborg, övrig mark och hus (V:ås Templarförening) 1,500:—			
	Ett område (C. V. Sandberg) 200:—	1,700:—		
	Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget, t. o. m. år			
	Doktor Holm 50:—			
	Förman Hedkvist 20:—			
	Fru Eriksson, Ekeby 10:—	80:—		
	Transport	3,780:—	19,755:—	439,600:30

	Transport	3,780:—	19,755:—	439,600:30
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:				
J. A. Thilén	5:—			
Matilda Eriksson	5:—			
J. A. Olsson	15:—			
Rob. Pettersson	5:—	30:—		
Ett till hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område t. o. m. år 1949		25:—		
Område av Gästgivarevreten i Gamla Stohagsjorden:				
Västerås Skeppsvarv		570:—		
Ett område intill Solgården:				
(Axel Eklund)		10:—		
Ett område intill Mälardalen:				
(H. Mörck)		25:—	4,440:—	
d) Viksäng:				
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. 1944:				
Mejerist A. Johansson		20:—		
Stadsfogde E. Kumlin		100:—		
Disp. O. Johansson		50:—		
Kamrer H. Molander		20:—		
Direktör A. Sundström		40:—		
f. Handlande Gust. Svensson		35:—		
Änkefru Lydia Ström		20:—		
Kamrer K. E. Eriksson		25:—		
Kapten H. Slettengrens sterbhus		75:—	385:—	
e) Diverse arrenden:				
F. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)		37:—		
D:o jämte Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman), utgår 14/3 1931		60:—		
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)		100:—		
Mark för järnvägsspår till Tillberga (Sv. Metallverken)		45:—		
Koloniträdgårdar vid Lustigkulla		283:87		
Koloniträdgårdar vid Biskopsängarna		500:—		
Mark av Kungsängen (Lantbruket)		200:—		
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)..		272:60		
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)		72:40		
	Transport	1,570:87	24,580:—	439,600:30

N:o 90.
Budget för 1930.
Inkomster.

	Transport	1,570:87	24,580:—	439,600:30
	Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (Daniel Israelsson)	50:—		
	Diverse mindre områden	900:—	2,520:87	
f)	Arrende för fiskvatten:			
	Västerås-fjärden från Johannisberg till Hyttan samt vid Kattskär och Amundsgrund (Sundkvist)	50:—		
	Vid Hästholmarna jämte fiskarstugan med jord å Elba	150:—		
	Diverse mindre fiskarrenden (G. O. Sabel m. fl.)	35:—	235:—	
g)	Hyresmedel:			
	Platshyror:			
	Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50:—		
	Hyra för skjul av Motorbåtsklubben	50:—		
	Två magasinsplatser å Skallberget (Söderlund och Nitroglycerin A.-B.)	20:—		
	Slaktarvagnar å tomten n:r 6 Norra kv.	350:—		
	Upplag å Munk- och Kungsängen:			
	Kungl. Telegrafverket 100:—			
	Vilh. Söderlund 5:—			
	Axel Bergkvist 50:—			
	P. J. Wallén (250 kvm. à 50 öre) 125:—			
	Mjölkcentralen (130 kvm. à 50 öre) 65:—			
	Dir. G. Stomberg (215½ kvm. à 50 öre) 107:75			
	K. Larssons isupplag (220 kvm. à 50 öre) 110:—	562:75		
	Markhyra för serveringspaviljong å Djäkneberget	300:—		
	Markhyra för vattenkiosken i Vasaparken	500:—		
	Fotografiatelier å Kungsängen	50:—		
	Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan (Pressbyrån)	200:—		
	Andel, plats och hyresmedel från Strömsholms våg	500:—		
	Karuseller och skjutbanor m. m.	2,000:—		
	Stallar och bindplatser å Kreaturstorget	500:—		
	Hyra för vattenkraften i Svartån	3,000:—		
	Hyra för gasverkstomten å Kungsängen	2,800:—		
	Försäljningskiosk vid flickskolans gymnastikhus (Karlsson)	300:—		
	A.-B. Yngve Swenson, Bensinupplag i Kopparbergsvägen vid kvart. Hubert	125:—		
	Transport	11,307:75	27,335:87	439,600:30

Transport	11,307:75	27,335:87	439,600:30
Myggbo Sågbolag (1,080 kvm. à 60 öre)	648:—		
Försäljningskiosk å Kungsängen (Hedman)	200:—		
Avgäld för grustäkt	500:—		
Hyra för svingårdsanläggningen vid Malma ..	5,000:—		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån	5,000:—	22,655:75	49,991:62

20 D. Skogar.

Enligt Bil. Litt. D. (sid. 762)	6,200:—
Summa kronor	495,791:92

23. Polisväsen och fångvård.

a)	Statsbidrag för reservpolis, 1/3 av 3 poliskonstapelslöner i lägsta lönegraden	3,465:—	
	Statsbidrag för avlönande av 2 kriminalkonstaplar	8,652:—	12,117:—
b)	Bidrag av Systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis		2,600:—
	Summa kronor		14,717:—

24. Auktionsväsen.

Auktionsprovision, förslagsvis	100:—
Summa kronor	100:—

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 B. Byggnadsnämnd.

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll m. m.	4,800:—

27 C. Automobiler.

Inkomst av körningar	12,380:—
Summa kronor	17,180:—

30. Allmänna bidrag av staten.

a)	Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enligt K. F. den 18 juni 1913	27,258:—
b)	Källarfrihetsmedel	349:89
	Summa kronor	27,607:89

N:o 90.
Budget för 1930.
Inkomster.

31. Diverse inkomster.

a)	Bötesmedel	500:—
b)	Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	50:—
c)	Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000:—
d)	Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	50:—
	Överskott å förrådsrörelsen	1,000:—
	Statsbidrag till nykterhetsnämnden	50:—
e)	Vågavgifter från Köttbesiktningsbyrån	2,500:—
	Gottgörelse av statsverket i anledning av Västmanlands regementes indragning för året 1/7 1929—30/6 1930	10,000:—
	Summa kronor	18,150:—

32. Skatter och liknande avgifter.

a)	Hundskatt à 25:— kr. pr hund			8,000:—
b)	Bevillningsavgifter från offentliga föreställningar, artistskatt			2,000:—
c)	Skogsaccis			100:—
d)	Utdebitering för år 1929 à kr. 8:60 å 324,947:09 skattekronor	2,794,544:97		
	Varifrån avgår beräknad avkortning och restitution	279,454:50	2,515,090:47	
e)	Kommunal progressivskatt		75,000:—	
f)	Tomtören för bebyggda och obebyggda tomter å stadens grund för all framtid		86:74	2,590,177:21
g)	Nöjesskatt			42,000:—
	Summa kronor			2,642,277:21

Sammandrag av Utgifts- och Inkomststaten för år 1930.

N:o 90. *Budget för 1930. Sammandrag*

	Utgifter:	Inkomster:	Överskott:	Brist:
Brist från sist avslutade räkenskapsår	76,153 : 46			76,153 : 46
1 a. Räntor m. m.	841,772 : 48	423,810 : 12		417,962 : 36
1 b. Kapitalavbetalningar å lån	400,776 : 01	187,491 : 11		213,284 : 90
2. Fattigvård	671,965 : 49	153,540 : —		518,425 : 49
3. Barnavård	81,953 : —	11,800 : —		70,153 : —
4 A. Folkskola	864,836 : 76	350,328 : 46		514,508 : 30
4 B. Fortsättningsskola	16,700 : —	9,200 : —		7,500 : —
4 C. Högre Folkskola	27,362 : 50	16,287 : —		11,075 : 50
4 D. Allmänt läroverk	4,580 : —			4,580 : —
4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter	53,770 : —			53,770 : —
5. Hälso- och sjukvård	93,641 : —	31,994 : —		61,647 : —
6. Gator, vägar, planteringar o. dyl.	381,389 : —	159,850 : —		221,539 : —
7. Avloppsledningar	41,485 : —			41,485 : —
8. Hamnar	245,509 : 77	211,000 : —		34,509 : 77
10. Renhållningsverk och svingård	137,462 : 46	92,000 : —		45,462 : 46
11. Vattenledningsverk	138,708 : —	202,000 : —	63,292 : —	
12. Gasverk	365,844 : —	398,600 : —	32,756 : —	
13. Elektricitetsverk	486,713 : —	671,000 : —	184,287 : —	
17. Andra kommunens affärsföretag	149,665 : 77	154,015 : 77	4,350 : —	
18. Brandväsen	128,753 : 60	22,500 : —		106,253 : 60
20. Fastighetsförvaltning	307,604 : 90	495,791 : 92	188,187 : 02	
21. Magistrat och Rådhusrätt	64,760 : —			64,760 : —
22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen	44,513 : —			44,513 : —
23. Polisväsen och fångvård	228,998 : —	14,717 : —		214,281 : —
24. Auktionsväsen		100 : —	100 : —	
26. Allm. Pensionsförsäkring	36,300 : —			36,300 : —
27. Övriga förvaltningskostnader	203,832 : 75	17,180 : —		186,652 : 75
28. Anslag och bidrag till diverse ändamål	160,360 : —			160,360 : —
29. Oförutsedda utgifter	58,830 : 53			55,830 : 53
30. Allmänna bidrag av staten		27,607 : 89	27,607 : 89	
31. Diverse inkomster		18,150 : —	18,150 : —	
32. Skatter och liknande avgifter		2,642,277 : 21	2,642,277 : 21	
Summa kronor	6,311,240 : 48	6,311,240 : 48	3,161,007 : 12	3,161,007 : 12

N:o 90.
Budget för 1930.
Tekniska skolan.

Bil. Litt. A.

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads skolor för yrkesundervisning år 1930.

INKOMSTER:

1.	Beräknade statsunderstöd:		
	A. i förevarande ansökning:		
	a) till avlöning åt rektor och övriga lärare	18,250:—	
	b) till inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	600:—	
	c) till underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	600:—	19,450:—
	B. till bibliotek, därest särskilt understöd i härför föreskriven ordning sökes		350:—
2.	Av landsting anvisade eller påräknade understöd		4,000:—
5.	Avkastning av donationer och fonder		350:—
6.	Lärjungeavgifter		6,250:—
7.	Säljbar produktion		1,000:—
8.	Att av kommunen tillskjutas		27,500:—
		Summa kronor	58,900:—

UTGIFTER:

1.	Rektorsarvode	2,500:—	
2.	Övriga lärarearvoden	39,500:—	42,000:—
3.	Inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	1,200:—	
4.	Underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	1,200:—	2,400:—
5.	Bibliotekskostnader		700:—
6.	Förbrukning av råvaror för den säljbara produktionen ..	850:—	
7.	Avlöning till lärjungarna för produktivt arbete	150:—	1,000:—
8.	Stipendier och premier		350:—
9.	Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning		8,250:—
10.	Administrationskostnader (utom rektorsarvode)		2,000:—
11.	Övriga utgifter		2,200:—
		Summa kronor	58,900:—

Bil. Litt. B. **N:o 90.** *Budget för 1930. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Inkomst- och Utgiftsstat

för Vatten- och Avloppsl ednings- samt Gas- och Elektricitetsverken för år 1930.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren, 53:IV		12,588:—
Assistenten vid vatten-, avloppsledn.- och gasverk, 41:IV		7,584:—
Assistenten vid elektricitetsverket, 41:IV		7,584:—
Kamreraren, 41:IV		7,584:..
Bokhållaren, 27:IV		4,269:—
Kassörskan, 26:IV		4,101:—
Förrådsförmannen, 27:IV		4,269:—
Manligt kontorsbiträde av 1:a klass, 24:IV		3,795:—
Manligt kontorsbiträde av 1:sta klass, 24:I		3,120:—
Kvinnligt kontorsbiträde av 1:a klass, 20:II		2,841:—
Manligt kontorsbiträde av 2:a klass, 19:IV	3,105:—	
Personligt lönetillägg	300:—	3,405:—
Avläsningsförmannen, 25:IV		3,933:—
Avläsare, 23:IV, 3 st. à 3,657:—		10,971:—
Ritbiträde, förslagsvis		2,400:—
Revisionskostnader		2,000:—
Springpojkar		1,000:—
Tillfällig kontorshjälp		1,500:—

Pensionärer:

Anna Gedda (30/3—1905)	1,750:—	
A. H. Eriksson (30/10—1919)	2,047:—	
Sofia Risberg (25/11—1920)	750:—	
J. G. Johansson (25/1—1923)	1,050:—	
Hilda Boholm (22/2—1923)	887:—	
Augusta Lönnqvist (28/3—1923)	900:—	
C. G. Gustafsson (22/6—1925)	2,047:—	
Hilda Pettersson (31/5—1928)	400:—	
Anna Johansson (28/3—1929)	852:—	10,683:—
	Kronor	93,627:—

N:o 90. *Budget för 1930. Vatten- och Gasverks-styrelsen.*

Därav påföres:		
Vattenverket		14,000: —
Avloppsledningarne		8,300: —
Gasverket		20,500: —
Elektricitetsverket		46,000: —
Installationsarbeten		4,827: —
	Kronor	93,627: —
Diverse utgifter:		
Läkarearvode	1,400: —	
Avlöning vid sjukdom och olycksfall	6,700: —	
Medicin	600: —	8,700: —
Olycksfallsförsäkringsavgift		4,000: —
Räkenskaper, skriv- och ritmaterial samt trycksaker	5,000: —	
Porto och annonskostnader	900: —	5,900: —
Telefonavgifter för ledningar till:		
Föreståndarens exp. och bostad	270: —	
Kamrerarens exp.	110: —	
Assistenternas exp. och bostäder	270: —	
Förrådet jämte anslutn. till justerareverkstaden	230: —	
Förmännens exp.	230: —	
Elektricitetsverket	120: —	
Vattenverket	316: —	
Vattenborgen	70: —	
Gasverket	180: —	
Montörförmannens bostad	70: —	
Rörnätsförmannens bostad	70: —	
Elektriska montörernas bostäder	490: —	
Gasmätarjusterareförmannens bostad	70: —	
	2,496: —	
Samtalsavgifter	504: —	3,000: —
Kontor och förråd:		
Renhållning och städning	3,000: —	
Uppvärmning	1,250: —	
Belysning	350: —	4,600: —
Kontors- och förrådsbyggnader:		
Brandförsäkring	120: —	
Underhållskostnader	1,780: —	1,900: —
Anskaffande och underhåll av inventarier och verktyg		2,500: —
Resor och diverse		1,100: —
Tredje årets amortering av lastbil, amort. 4 år		1,200: —
	Kronor	32,900: —

N:o 90.
Budget för 1930.
Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Varav påföres:

Vattenverket	5,000:—
Avloppsledningarne	3,000:—
Gasverket	7,200:—
Elektricitetsverket	16,100:—
Installationer	1,600:—
Kronor	32,900:—

Vattenverket.

INKOMSTER:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	200,000:—
Skötsel och underhåll av brandposter	1,200:—
Installationsarbeten m. m.	800:—
Kronor	202,000:—

UTGIFTER:

Driftskostnader:			
Kraftström		19,000:—	
Smörjoljor, packning, trassel		100:—	
Tillsyn och spolning av ledningsnät och brandposter samt rengöring av bassänger		4,900:—	
Tillsyn av installationer		400:—	
Uppsättning och nedtagning av mätare		1,200:—	
Renhållning, uppvärmning och belysning vid vattenverket och reservoarerna		800:—	
Ersättningspersonal vid semester m. m.		600:—	27,000:—
Underhållskostnader:			
Byggnader och bassänger		1,600:—	
Maskiner med tillhörande ledningar jämte elektr. utrustning		1,400:—	
Ledningsnät och brandposter		12,800:—	
Mätare		4,300:—	
Verktyg och inventarier		600:—	
Cyklar		200:—	20,900:—
Avlöningar:			
Förvaltningen enligt ovan		14,000:—	
Maskinmästaren, 29:IV	4,269:—		
Maskinisten, 23:IV	3,637:—		
Rörnätsförmannen, 27:IV	4,269:—		
Vårdaren av vattenborgen, 20:IV	3,243:—		
	15,438:—		
Transport	15,438:—	14,000:—	47,900:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

	Transport	15,438:—	14,000:—	47,900:—
Avgår:				
Värdet av naturaförmåner för maskinmästaren och maskinisten	1,760:—			
Avloppsledningarnes och gasverkets andel i lön till rörnätsförmannen	2,550:—	4,310:—	11,128:—	25,128:—
Diverse utgifter:				
Förvaltningen enligt ovan			5,000:—	
Brandförsäkringar			200:—	
Utskylder			5,600:—	
Avgifter till staten för vattenverket i Hesslö (t. o. m. 30/6 1929)			400:—	
Avgift till Hamre gård			150:—	
Bränsle till maskinpersonalen i Hesslö			400:—	
Analyser och skjutsar m. m.			800:—	
Avskrivning av fordringar			500:—	13,050:—
Räntor och amortering:				
Enligt särskild plan (30/11 1911)				
Räntor			25,100:—	
Amortering			25,530:—	50,630:—
Inköp av mätare, förslagsvis				2,000:—
				138,708:—
Inkomster utöver utgifter				63,292:—
			Kronor	202,000:—

Avloppsledningarna.

UTGIFTER:

Driftkostnader:		
Kraftström till driften i pumpstationen samt smörjoljor	3,100:—	
Spolning av ledningar, rensning av brunnar	9,500:—	
Muddring framför utloppen i Svartån och Mälaren	5,000:—	
Bortfraktning av avfall från pumpstationen	700:—	18,300:—
Underhållskostnader:		
Byggnader	300:—	
Maskiner	300:—	
Ledningsnät och brunnar	10,000:—	10,600:—
Avlöningar:		
Förvaltningen enligt ovan	8,300:—	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen	1,275:—	
Tillsyn av driften i pumpstationen	4,100:—	13,675:—
	Transport	42,575:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Transport		42,575: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan		3,000: —
Räntor och amortering:		
Enligt planen för obligationslånen:		
Räntor	40,680: —	
Amortering	17,730: —	58,410: —
		103,985: —
Avgår inkomster för c:a 2,500 vattenklosetter à 25 kr.		62,500: —
Utgifter utöver inkomster		41,485: —

Gasverket.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	22,500: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	258,200: —
Koks och tjära	117,200: —
Installationer	700: —
Kronor	398,600: —

UTGIFTER:

Driftskostnader:		
Gaskol	129,000: —	
Kraftström	3,000: —	
Smörjoljor, packning, trassel	1,000: —	
Reningsmassa	1,200: —	
Vatten	1,000: —	
Apparatdrift och ombyte av reningsmassa	5,200: —	
Tillsyn av ledningsnät, pumpning av sifoner	2,400: —	
Tillsyn av installationer	1,400: —	
Uppsättning och nedtagning av mätare	1,900: —	
Tillbehör till och tillsyn av gatubelysningen	4,100: —	
Renhållning, städning, uppvärmning, belysning	1,700: —	151,900: —
Underhållskostnader:		
Byggnader och transportanläggningar	1,000: —	
Ugnar, apparater och gasklockor med tillhörande ledningar jämte elektr. utrustning	2,200: —	
Ledningsnät	9,000: —	
Mätare	4,800: —	
Gatubelysning	4,000: —	
Verktyg och inventarier	2,000: —	
Cyklar	400: —	
Transport	23,400: —	151,900: —

N:o 90.
Budget för 1930.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Transport	23,400:—	151,900:—
Omläggning av en del gasledningar 28,000:— kr., att fördelas på 5 år, 1:sta året (25/4 och 30/12 1929)	5,600:—	
Avsättning för ommurning av ugnarna	2,500:—	31,500:—
Avlöningar:		
Förvaltningen enligt ovan	20,500:—	
Gasmästaren, 29:IV	4,605:—	
Justerareförmannen, 26:IV	4,101:—	
Eldning av ugnar och pannor	27,900:—	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen	1,275:—	
	58,381:—	
Avgår värdet av gasmästarens naturaförmåner, förslagsvis	880:—	57,501:—
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan	7,200:—	
Brandförsäkringar	1,000:—	
Utskylder	8,570:—	
Bränsle till kontor och gasmästarebostad	250:—	
Analyser, skjutsar, föreningsavgifter	1,200:—	
Annonser och kostnader för utställning	500:—	
Avskrivning av fordringar	1,000:—	
Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten	2,800:—	
Inköp av gaspoletter	1,000:—	23,520:—
Räntor och amortering:		
Enligt särskild plan (30/11 1911)		
Räntor	49,080:—	
Amortering	39,820:—	88,900:—
Elfte årets amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—1918 (15 år)		5,523:—
Inköp av gasmätare, förslagsvis		7,000:—
		365,844:—
Inkomster utöver utgifter		32,756:—
	Kronor	398,600:—

Elektricitetsverket.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	32,400:—
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	638,000:—
Installationsarbeten	600:—
Kronor	671,000:—

UTGIFTER:

N:o 90.
Budget för 1930.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Driftkostnader:			
Elektrisk energi		144,000:—	
Smörjoljor, packning, trassel		200:—	
Transformatorolja, vatten och svavelsyra		500:—	
Tillsyn av ledningsnät och transformatorstationer		2,000:—	
Tillsyn av installationer		2,000:—	
Uppsättning och nedtagning av mätare		6,000:—	
Tillbehör till och tillsyn av gatubelysningen		8,900:—	
Renhållning, uppvärmning och belysning		2,000:—	165,600:—
Underhållskostnader:			
Byggnader inkl. transformatorhusen		2,500:—	
Maskiner, transformatorer och instrumentering		4,800:—	
Ackumulatorbatteriet		5,000:—	
Jord- och luftledningsnäten med kabelkistor och tryckpunkter jämte serviser		33,000:—	
Mätare		10,300:—	
Gatubelysning		3,000:—	
Verktyg och inventarier		2,000:—	
Motorcykel och cyklar		1,500:—	
Omläggning inom vissa stadsområden till växelström enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25/4 1929		30,300:—	92,400:—
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		46,000:—	
Maskinmästaren, 32:IV	5,229:—		
Maskinisterna, 25:IV, 3 st. à 3,933:—	11,799:—		
Montörförmannen, 27:IV	4,269:—		
Justerareförmannen, 26:IV	4,101:—		
Extra maskinist, förslagsvis	3,500:—		
	28,898:—		
Avgår värdet av maskinmästarens naturaförmåner, förslagsvis	880:—	28,018:—	74,018:—
Turbinstationen:			
Arrende för vattenfallet i Svartån (21/11 1911)		3,000:—	
Tillsyn av maskiner samt reglering av dammluckorna		500:—	
Övriga kostnader för drift och underhåll		1,000:—	4,500:—
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		16,100:—	
Brandförsäkringar		575:—	
Utskylder		25,900:—	
Bränsle åt maskinmästaren		200:—	
Skjutsar och föreningsavgifter		1,100:—	
Annonser och kostnader för utställning		1,000:—	
	Transport	44,875:—	336,518:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Transport		44,875: —	336,518: —
Avskrivningar av fordringar		1,500: —	
Tredje årets amortering av motorcykel, 4-årig amortering		500: —	46,875: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11—1911):			
Räntor: Elektricitetsverket	35,680: —		
„ Turbinhuset	1,470: —	37,150: —	
Amortering: Elektricitetsverket	52,450: —		
„ Turbinhuset	1,720: —	54,170: —	91,320: —
Inköp av elektr. mätare, förslagsvis			12,000: —
			486,713: —
Inkomster utöver utgifter			184,287: —
		Kronor	671,000: —

Bil. Litt. C I. **N:o 90.** *Budget för 1930. Äldre hamnen.*

Utgifts- och inkomststat

för Västerås stads äldre hamn år 1930.

A. Den egentliga hamnen.

UTGIFTER:

Nyanläggningar:				
1930 års amortering av fyrbelysningen å Stora Sandskär (Stadsfullmäktiges beslut den 23/2 1928) att amort. 1929—1938, 2:dra året				1,000:—
a) 1. Underhåll och reparationer:				
1. a Kajer, dukdalber och båtbryggor			6,000:—	
1. b. Anslag för ombyggnad av östra kajen (28/12 1928) förslagsvis			44,219:88	
2. Grusning av hamnen			500:—	
3. Hamnskjulen			200:—	
4. Underhåll av inventarier och nyanskaffningar	100:—			
Drift och underhåll av motorbåten	200:—	300:—		51,219:88
b) Löner och arvoden:				
Hamnkaptenen, 39:I			6,000:—	
Biträde å hamnkontoret			2,100:—	
Hamnens andel i stadens allmänna kostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)			4,000:—	
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 7 % å uppbörden kr. 50,000:—			3,500:—	15,600:—
c) Övriga utgifter:				
1. Hamnkontoret:				
Hyra av lokal	500:—			
Skrivmaterial och tryck	300:—			
Transport	800:—			67,819:88

N:o 90.
Budget för 1930.
Äldre hamnen.

		Transport	800:—		67,819:88
	Telefonavgifter för ledningar till:				
	Hamnkontoret .	180:—			
	Hamnkaptenens bostad	70:—			
	Kranmaskinistförmannens bostad	70:—			
	Samtalsavgifter, förslagsvis	75:—	395:—		
	Städning och eldning		400:—	1,595:—	
2.	Belysning å hamnen			1,400:—	
3.	Renhållning å hamnen			1,800:—	
4.	Årsavgift till Svenska Hamnförbundet och Föreningen Inre Vattenvägar			250:—	
5.	Olycksfallsersättning för F. Svanström ..			48:—	
6.	Premie för olycksfalls- och ansvarsförsäkring			470:—	
7.	Diverse och oförutsedda utgifter			200:—	5,763:—

d) 1. Räntor:

Hamnbyggnaden:
(Enligt av Stadsfullmäktige den 22 dec. 1920 godkänd plan).

	Resterande lånebelopp	Ränta	
Andel i obligationslån:			
1896 års lån à 5 %	1,905:—	95:25	
1907 års lån à 4,5 %	108,775:—	4,894:88	
1916 års lån à 5 %	94,730:—	4,736:50	
1928 års lån à 5 %	177,853:51	8,892:68	
1929 års lån à 5 %	137,200:—	6,860:—	
Ränta å beräknat balanserat underskott i hamnkassan kr. 175,000:— à 5 %		8,750:—	34,229:31

d) 2. Kapitalavbetalningar å lån:

	Ursprungl. lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amortering:		
1896 års lån à 5 %	91,905:01	1,905:—	1,905:—		
1907 års lån à 4,5 % (Beslut år 1907)	229,000:—	108,775:—	5,725:—		
1916 års lån à 5 % (Beslut år 1914)	113,000:—	94,730:—	1,858:—		
1928 års lån à 5 % (Beslut år 1927)	183,400:—	177,853:51	5,823:81		
1929 års lån à 5 %	150,000:—	137,200:—	2,050:—	17,361:81	125,174:—
				Transport	125,174:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Äldre hamnen.

			Transport	125,174:—
	B. Hamnmaskiner.			
b)	Löner och arvoden:			
	En maskinistförman, 27:III	4,026:—		
	Kranskötare, förslagsvis	6,000:—	10,026:—	
c)	Driftskostnader:			
	Strömförbrukning för kranar		1,500:—	
d)	Underhåll och reparationer		1,800:—	
e)	Diverse utgifter, förslagsvis		200:—	13,526:—
			Kronor	138,700:—

INKOMSTER:

A. Den egentliga hamnen:

f)	Hamnavgifter för varor:			
	1. Ångfartyg i regelbunden trafik	50,000:—		
	2. Andra fartyg	40,000:—	90,000:—	
g)	Hamnavgifter för fartyg:			
	1. Ångfartyg	12,000:—		
	2. Segelfartyg	1,200:—		
	3. Pråmar	2,300:—	15,500:—	
i)	Uthyrning av båtplatser		5,500:—	
k)	Uthyrning av upplagsplatser i hamnen		800:—	
l)	Uthyrning av varuskjul		1,350:—	
n)	Uthyrning av mark för fotogenmagasin		6,900:—	120,050:—

B. Hamnmaskiner:

f)	Kranhyror för kran:			
	1. N:r I	5,500:—		
	2. „ II	3,500:—		
	3. „ IV	1,000:—		
	4. „ V	300:—		
	5. „ VI	4,000:—		
	6. „ VII	4,000:—		
	7 „ VIII	200:—	18,500:—	
g)	Markhyra för kran n:r III		150:—	18,650:—
			Kronor	138,700:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Djuphamnen.

Bil. Litt. C II.

Utgifts- och Inkomststat

för Västerås stads djuphamn år 1930.

UTGIFTER:

A. Den egentliga hamnen.

a)	Underhåll och reparationer:				
	1. Underhåll av byggnader		100:—		
	2. Underhåll av järnvägsspår		1,000:—		
	3. Anskaffning och underhåll av livräddningsredskap och andra inventarier		200:—		
	4. Grusning å hamnen		200:—	1,500:—	
c)	Övriga utgifter:				
	1. Belysning inkl. fyrlampa		600:—		
	2. Premie för olycksfallsförsäkring		200:—		
	3. Diverse och oförutsedda utgifter		100:—	900:—	
d)	1. Räntor:	Ursprungligt lånebelopp:			
	Andel i stadens lån:				
	1924 års à 5 %	339,000:—	16,950:—		
	1926 års à 5 %	618,000:—	30,900:—		
	Lån av stadskassan à 5 %	517,463:99	25,873:20	73,723:20	
	2. Kapitalavbetalningar:				
	Andel i stadens lån:				
	1924 års à 5 %	339,000:—	5,085:—		
	1926 års à 5 %	618,000:—	9,301:57	14,386:57	93,809:77

B. Hamnmaskiner.

a)	Underhåll och reparationer:			
	Underhåll av kranmaskiner		1,500:—	
b)	Löner och arvoden:			
	Avlöning till kranskötare och motorförare		7,000:—	
c)	Driftskostnader:			
	Strömförbrukning för kranmaskiner	2,500:—		
	Drift och underhåll av motorlok	1,500:—	4,000:—	
d)	Övriga utgifter:			
	Diverse		500:—	13,000:—
			Kronor	106,809:77

INKOMSTER:

A. Den egentliga hamnen.

f)	Hamnavgifter för varor:			
	1. Ångfartyg		20,000:—	
g)	Hamnavgifter för fartyg:			
	1. Ångfartyg	8,000:—		
	3. Pråmar	3,000:—	11,000:—	
k)	Hyror:			
	1. Upplagsplatser	4,000:—		
	3. Mark för bensinupplag	600:—		
	4. Hamnarbetarnas lokal	700:—	5,300:—	36,300:—

B. Hamnmaskiner.

f)	Kranhyror:			
	1. Brokranen (12 tons)		20,000:—	
	2. Portalkranen (5 tons)		12,000:—	
	4. Lokomotor		4,000:—	36,000:—
				72,300:—
	Att genom uttaxering fyllas			34,509:77
			Kronor	106,809:77

N:o 90.
Budget för 1930.
Lant-egendoms-nämnden.

Bil. Litt. D.

Utgifts- och Inkomststat

för Västerås stads Lantegendomsnämnd år 1930.

Renhållningsverket.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier:				
	1. Inköp och underhåll av kärl			1,000:—	
	2. Inköp och underhåll av inventarier			2,000:—	
	3. Beklädnadspersedlar			1,200:—	4,200:—
b)	Löner och arvoden:				
	1 och 2. Förvaltarens lön, 45:IV	9,036:—			
	Bokhållarens lön	4,335:—			
	Revisionskostnader	400:—			
		13,771:—			
	Av ovanstående påföres renhållningsverket hälften		6,885:50		
	Kontorsbiträde av 2:a klass, lön 17:IV	2,859:—			
	Personligt lönetillägg	300:—	3,159:—		
	En förman, lön 25:IV		3,933:—		
	Tolv renhållningsarbetare: (Mallmén, A. Andersson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestlin, Kihlgren, Sunesson, Persson, Johansson, Karlsson och Dahl) lön 23:IV à 3,657:—		43,884:—		
	Pensioner:				
	K. J. Jansson	1,450:—			
	Dyrtidstillägg	725:—			
	G. Karlsson	1,300:65			
	Dyrtidstillägg	650:33			
	E. Andersson	1,300:65			
	Dyrtidstillägg	650:33	6,076:96		
	Avgår bostadsförmåner, värderade förslagsvis till: 2 st. à 625:—, 4 st. à 387:50 och 5 st. à 425:— kr.		4,925:—	59,013:46	
			Transport	59,013:46	4,200:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Lantegendomsnämnden.

	Transport	59,013:46	4,200:—
3)	Hyra för bostäder till 5 st. arbetare à 425:— kr. pr st.	2,125:—	
4)	Extra kontorsbiträde	1,000:—	
5)	Extra arbetare	14,500:—	
6)	Kostnader för arbetarnes semester	2,500:—	79,138:46
c)	Inköp av torvmull		4,500:—
d)	Stallet:		
1.	Utfodring	4,300:—	
2.	Hästskoning	575:—	
3.	Underhåll av seldon, täcken och pressenningar	600:—	
4.	Försäkring av hästar	200:—	5,675:—
e)	Övriga utgifter:		
1.	Hyra för kontor	1,000:—	
2.	Olycksfallsförsäkring	400:—	
3.	Kontorsböcker och skrivmaterial	400:—	
4.	Vattenavgifter	150:—	
5.	Sotning	65:—	
7.	Brandstodsavgifter	400:—	
8.	Belysning och värme i fabriken och å kontoret samt städning	800:—	
9.	Underhåll av fabrik och hus	1,000:—	
10.	Telefonavgifter för ledningar till:		
	Kristiansborgs gårdskontor 250:—		
	Renhållningsverkets kontor 190:—		
	Renhållningsfabriken 114:—		
	Förman Janssons bostad (extra kl.) 80:—		
	Samtalsavgifter, förslagsvis 50:—	684:—	
11.	Läkare, veterinär, medicin och sjukvårdsavgifter	350:—	
12.	Drivkraft för blandningsmaskin	1,000:—	
13.	Diverse utgifter samt skatter	700:—	
14.	Driftkostnad för automobilen	2,000:—	8,949:—
	Summa kronor		102,462:46

INKOMSTER:

a.	Försäljning av stallströ och sopor	3,000:—
b.	Försäljning av torvmullspudrett	6,000:—
c.	Försäljning av torvmull	500:—
d.	Hämtningsavgifter	43,000:—
e.	Transport av svinmat till Malma	1,500:—
f.	Uppsamling av svinmat i staden, förslagsvis	3,000:—
	Summa kronor	57,000:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Lant-egendoms-nämnden.

Svingården.

UTGIFTER:

a.	Kraftfoder, förslagsvis	14,000: —
b.	Inköp av grisar, förslagsvis	3,000: —
c.	Avlöningar	3,000: —
d.	Transport av svinmat och andra körningar	3,000: —
e.	Ved, lyse, reparationer och diverse	3,000: —
f.	Hyra för svingårdsanläggningen, motsvarande 5 % å anläggningskapitalet	5,000: —
g.	Hyra till Malma gård för ladugården i ursprungligt skick m. fl. byggnader, rastgårdar m. m.	1,000: —
h.	Uppsamling av svinmat i staden förslagsvis	3,000: —
	Summa kronor	35,000: —

INKOMSTER:

	Försäljning av fläsk	35,000: —
	Summa kronor	35,000: —

Lantbruket.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning av inventarier			2,000: —
b)	Driftskostnad:			
	1. Arrende för Nordanby	1,500: —		
	2. Arrende för Kungsängen	200: —		
	3. Arrende för del av ö. Utmarken	2,000: —		
	4. Arrende för Malma	3,500: —		
	5. Arrende för Kristiansborg	3,037: —		
	6. Arrende för del av Carlsberg	200: —	10,437: —	
	7. Avlöning till arbetare, bokhållare och förvaltare, förslagsvis	54,300: —		
	Avgår naturaförmåner till bokhållare och förvaltare, förslagsvis	2,200: —	52,100: —	62,537: —
c)	Produkter av egen skörd samt inköpt:			
	1. Till utsäde: Nordanby	4,000: —		
	Malma	3,500: —		
	Kristiansborg	2,000: —	9,500: —	
	2. Till stallet: Nordanby	3,500: —		
	Malma	5,000: —		
	Kristiansborg	3,000: —	11,500: —	
	3 Till ladugården		11,850: —	32,850: —
			Transport	97,387: —

N:o 90.
Budget för 1930.
Lantegendomsnämnden.

		Transport	97,387:—
d)	Underhåll och reparationer:		
	1. Underhåll av seldon	900:—	
	2. Underhåll av fordon och redskap	3,000:—	
	3. Underhåll av hus	2,000:—	
	4. Omläggning av elektriska ledningar vid Nordanby och Malma (29/4 1929)	4,100:—	10,000:—
e)	Övriga utgifter:		
	1. Hästskoning	600:—	
	2. Häst- och brandförsäkring	1,000:—	
	3. Driftkostnad för motorplog	1,200:—	
	4. Komposter, pudrett och konstgödning	5,500:—	
	5. Läkare, veterinär och medicin	500:—	
	6. Krono-, kommunal- och prästutskylder	3,000:—	
	7. Avverkningskostnad för ved	750:—	
	8. Elektrisk ström	1,300:—	
	9. Hägnadskostnader	500:—	
	10. Telefonavgifter för ledningar till Nordanby och Malma 198:—		
	Samtalsavgifter, förslagsvis 27:—	225:—	
	11. Diverse utgifter (skördegarn, presstråd m. m.)	3,000:—	
	12. Olycksfallsförsäkring	500:—	18,075:—
f)	Grundförbättringar:		
	1. Dikning, stensprängning och kalkning		1,500:—
		Summa kronor	126,962:—

INKOMSTER:

a)	Diverse jordbruksprodukter:		
	1. Nordanby	39,902:—	
	2. Malma	31,380:—	
	3. Kristiansborg	25,580:—	96,862:—
b)	Från ladugården		16,000:—
c)	Körningar		10,000:—
d)	Svingården vid Malma		1,000:—
d)	Trädgården vid Malma		800:—
e)	Hyror		1,500:—
f)	Hyra för potatislotter		800:—
		Summa kronor	126,962:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Lant-egendoms-nämnden.

Skogarna.

UTGIFTER:

a)	Löner och arvoden:		
	Skogvaktaren, lön 25:IV	3,933:—	
	Avgår bostad och vedbrand, förslagsvis	675:—	
		3,258:—	
	Jägmästare för tillsyn av stadens skogar	350:—	3,608:—
b)	Övriga utgifter:		
	1. Skogvaktaren för hållande av cykel	30:—	
	2. Telefonavgift med extra klocka	80:—	
	3. Hägnadskostnader	100:—	
	4. Utskylder	700:—	
	5. Dikning och rensningar	1,000:—	
	6. Diverse utgifter	125:—	
	7. Slutförandet av skogsindelning av ö. Utmarken och Malma	300:—	2,335:—
		Summa kronor	5,943:—

INKOMSTER:

Rotvärde å div. virke		6,200:—
	Summa kronor	6,200:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Kyrkan.

Kyrkan och kyrkliga ändamål.

Utgifts- och Inkomststat för år 1930 fastställd av ordinarie kyrkostämma den 29 Oktober 1929.

UTGIFTER:

1.	Avlöningar och pensioner:		
	Domkyrkoorganisten. lön	3,000:—	
	dyrtidstillägg ..	1,950:—	4,950:—
	Domkyrkoklockaren, lön	1,800:—	
	dyrtidstillägg	1,350:—	
	hyresersättning	1,200:—	4,350:—
	Domkyrkovaktmästaren, lön	2,160:—	
	dyrtidstillägg	1,572:—	3,732:—
	Extra domkyrkovaktmästare, arvode		800:—
	Eldaren, arvode		1,600:—
	Ringaren, arvode		600:—
	Kyrkogårdsvaktmästaren, arvode		2,500:—
	För tillsyn av Östra kyrkogården		720:—
	Orgelnist och kantor vid begravningar, arvode		500:—
	Räkenskapsföraren, arvode		1,000:—
	Kyrkoskrivaren, lön	3,000:—	
	dyrtidstillägg	1,950:—	4,950:—
	Skrivbiträde å pastorsexpeditionen, arvode		900:—
	Klockare och orgelnist i Lundby, lön	760:—	
	dyrtidstillägg	460:—	1,220:—
	Kyrkvaktaren i Lundby		400:—
	Orgeltramparen i Lundby		100:—
	Dödgrävaren i Lundby		100:—
	Extra ringare i Lundby		30:—
	Kyrkvärdarne i Lundby		5:—
	Städerskan i Lundby kyrka		75:—
	Fru Bedinger, pension	400:—	
	dyrtidstillägg	200:—	600:—
	Hedda Berglind, understöd		100:—
	O. Eriksson, understöd		400:—
	Tunell, pension	150:—	
	dyrtidstillägg	75:—	225:—
	Fru Sterneman, pension	600:—	
	dyrtidstillägg	300:—	900:—
		Transport	30,757:—

N:o 90.
Budget för 1930.
Kyrkan.

		Transport	30,757 : —	
	Fru Söderholm, pension	300 : —		
	dyrtidstillägg	150 : —	450 : —	31,207 : —
2.	Prästgårdsbyggnadsmedel:			
	Reparationer och oförutsedda behov m. m.	8,500 : —		
	Brandstod och sotning	400 : —		8,900 : —
3.	Pastorsexpeditionen:			
	Hyra till staden	1,200 : —		
	Bränsle och lyse	600 : —		
	Städning, eldning och skurning	720 : —		
	Kyrkböcker, blanketter, annonser m. m.	1,500 : —		4,020 : —
4.	Kyrkans egentliga behov:			
	Elektrisk belysning och kraft till orgelmotorn	600 : —		
	Underhåll av ledningar, lampor m. m.	200 : —		
	Stearin- och vaxljus	100 : —		
	Tillsyn av orgeln	100 : —	1,000 : —	
	Tillsyn av den elektriska motorn		150 : —	
	Bänkhyresersättning		2,000 : —	
	För klockor		500 : —	
	För tornurets skötsel		100 : —	
	För skurningar		350 : —	
	Biblar och böcker åt nattvardsbarn		1,000 : —	
	Barnkören		500 : —	
	Den större kyrkokören		1,500 : —	
	Kyrksalen, (hyra, ljus, värme, städning)		3,500 : —	
	Västra församlingshemmet		1,500 : —	
	För barngudstjänster (tidningar, böcker, orgelspel)		800 : —	
	För tvätt och oblat		75 : —	
	Bränsle, förslagsvis		5,000 : —	
	Sotning		75 : —	
	Renhållning kring kyrka och ämbetsgårdar		1,200 : —	
	Sand och grus		300 : —	
	Brandstod för Lundby kyrka		100 : —	
	För ändring av den elektriska installationen i domkyrkan		5,000 : —	
	Bidrag till kyrkliga arbetet bland pojkar		750 : —	
	Diverse oförutsedda utgifter		2,000 : —	27,400 : —
5.	Kyrkogårdarne:			
	Anslag för Östra kyrkogårdens underhåll	4,500 : —		
	Snöskottning, sprängning m. m.	200 : —		
	Sand och grus	300 : —	5,000 : —	
	För kyrkogården vid Hovdestalund, förslagsvis	10,700 : —		
	Diverse behov	200 : —	10,900 : —	15,900 : —
			Transport	87,427 : —

			Transport	87,427 : —
6.	Diakonissorna:			
	Anslag till diakonanstalten	4,000 : —		
	Kostpenningar	4,800 : —		
	Till biträde vid matlagning åt sjuka	180 : —		
	Hyresmedel	2,400 : —		
	Bränsle och tvätt m. m.	1,500 : —		
	Bidrag till hyra och städning av lokaler för diakonissorna och annan kyrklig verksamhet	2,000 : —		
	Diverse, såsom för modermöten, telefoner m. m.	2,000 : —		16,880 : —
7.	Församlingsbiblioteket:			
	Hyra till staden	600 : —		
	Arvode för skötseln	75 : —		
	Städning, bränsle, ljus	400 : —		
	Bokinköp och bindning	400 : —		
	Filialen i västra stadsdelen	500 : —		
	D:o i Lundby	50 : —		
	Till "De blindas förenings" bibliotek	60 : —		2,085 : —
8.	Arrendemedel:			
	Avgäld för västra kyrkogården utom kvarntullen, efter markegång			200 : —
9.	Räntor och amorteringar:			
	Andel i 1896 års obligationslån:			
	Kapitalskuld 1/1 1930 4,180 : —			
	Ränta för året	141 : 12		
	Amortering för året	520 : —	661 : 12	
	Andel i 1910 års obligationslån:			
	Kapitalskuld 1/1 1930 40,000 : —			
	Ränta för året	1,800 : —		
	Amortering för året	1,000 : —	2,800 : —	
	Lån från pensionsstyrelsen:			
	Kapitalskuld 1/1 1930 394,953 : 45			
	Ränta för året	19,747 : 67		
	Amortering för året	8,874 : 96	28,622 : 63	
	6:te årets amortering för den elektriska ringledningen kr. 7,464 : 79		1,490 : —	
	Lån för prästgårdar m. m.			
	Kapitalskuld 1/1 1930 39,972 : 78			
	Ränta för året	1,998 : 64		
	Amortering för året	641 : 32	2,639 : 96	
	Lån för prästgården i Västra förstaden:			
	Kapitalskuld 1/1 1930 kr. 39,800 : —			
	Ränta för året		2,103 : 75	38,317 : 46
			Transport	144,909 : 46

N:o 90.
Budget för 1930.
Kyrkan.

			Transport	144,909:46
	Amortering för året kr. 3,100:—, betalas av redan förra året med uttaxerade kr. 3,164:10.			
10.	Prästerskapets avlöning enligt Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut:			
	Kyrkoherden	10,000:—		
	4 komministrar	20,000:—	30,000:—	
	Pastorsadjunkten (domkyrkosysslomannen) med ålderstillägg och hyresbidrag	3,700:—		
	Skjutsersättning åt prästerskapet	900:—		
	Avgifter till änke- och pupillkassan, enligt Kungl. brevet	505:—		
	Dyrtidstillägg och provisorisk löneförbättring, förslagsvis	19,200:—	24,305:—	54,305:—
			Summa kronor	199,214:46

INKOMSTER:

För gravplatser, förslagsvis		4,000:—	
För klockor, förslagsvis		500:—	
För likvagnen, förslagsvis		100:—	
Hyra för klockargården		300:—	
Andra smärre inkomster		200:—	5,100:—
Församlingsavgifter för prästerskapets avlöning			54,305:—
Att för övrigt uttaxeras			139,809:46
		Summa kronor	199,214:46

Att ovanstående inkomst- och utgiftsförslag blivit vid kyrkostämma den 29 oktober 1929 fastställt, betygar

Västerås den 31 oktober 1929.

EMANUEL NYBERG,
v. Pastor.

För prästerskapets avlöning och kyrkliga ändamål upptages följande uttaxering:

a)	Enligt lagen om prästerskapets avlöning 17 öre pr skattekrona å kr. 32,494,709:— =		55,241:—
b)	Enligt kyrkostämmans beslut 43 öre pr skattekrona å 32,494,709 =		139,727:25
			194,968:25
	varifrån avgår beräknad avkastning		853:79
		Summa kronor	194,114:46

REGISTER

över

Utgifts- och Inkomststaten för år 1930.

	Sid.
Aktier	727
Allmänna bidragen av staten	741
Allmänna läroverket	703
Allmänna pensionsförsäkringen: utgifter	722
Anslag och bidrag till diverse ändamål	725
Auktionsväsendet	741
Automobiler: utgifter	725
inkomster	741
Avloppsledningar: utgifter	708
specialstat	748
Barnavårdsnämnden: utgifter	694
inkomster	731
Brandväsendet: utgifter	712
inkomster	735
Byggnadsnämnden: utgifter	724
inkomster	741
Båttrafiken: utgifter	711
inkomster	735
Diverse utgifter	725
Diverse inkomster	742
Drätselkammaren	722
Fastighetsförvaltn.: utgifter	714
inkomster	736
specialstat	758
Fattigvården: utgifter	690
inkomster	730
Folkskolan: utgifter	695
inkomster	731
Förslagsanslaget	726
Gatuläggningen: utgifter	706
inkomster	733
Gatubelysningen	708
Gaturenhållningen: utgifter	708
inkomster	733
Grustaget: utgifter	712
inkomster	735
Hamnar: utgifter	709
inkomster	734
specialstat	753
Hälsovårdsnämnden: utgifter	703
inkomster	733
Högre folkskolan: utgifter	702
inkomster	732
Kallbadhuset: utgifter	709
inkomster	734
Klapphuset	711
Kronouppbörds- och exekutionsväsendet	719
Kyrkan och kyrkliga ändamål	763
Lantegendomsnämnden	716
Lån: utgifter	688
inkomster	729
Magistraten	718
Planteringar: utgifter	707
inkomster	733
Polisväsen och fångvård: utgifter	720
inkomster	741
Renhållningsverket: utgifter	709
inkomster	734
specialstat	758
Rådhusrätten	718
Räntor och lånekostnader: utgifter	687
inkomster	727
Sammandrag av utgifts- och inkomststaten	743
Skatter	742
Stadsfullmäktige	722
Svingården: utgifter	709
inkomster	734
specialstat	760
Tekniska skolan	744
Undervisningsändamål	534
Varmbadhuset: utgifter	710
inkomster	735
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken: utgifter	709
inkomster	734
specialstat	745
Vedgården: utgifter	711
inkomster	735
Vägar: utgifter	707
inkomster	733
Ålderdomshemmet: utgifter	691
inkomster	731

Västerås 1930,
Wilh. Nybergs Boktryckeri.